

(2)

RESOLVTIONES CRIMINALES

L X I I.

HIERONYMI
DE FEDERICIS.

QVI DVM VIXIT ILLVSTRISS. D. AVDITORIS CAMERÆ
*in criminalibus Locumtenens, deinceps semel atque iterum Urbis fuit Gubernator,
& primò Sagonensi, secundo Maturanensi, & demum
Lauden. Episcopatu decoratus obiit.*

CVM SVMMARIIS, ET INDICE TVM PRINCIPALIVM
*Quæstionum & Argumentorum, tum Rerum ac
Sententiarum locupleti.*

L V G D V N I,

Sumptibus Iacobi Cardon.

M. DC. XXVIII.

PROFERI
FARINACII

IVRISCONSULTI

ROMANI

RESPONSORVM

CRIMINALIVM

SIVE CONSILIORVM

Liber Tertius

QVIBVS ACCESSERVNT

ADDITIONES AD OMNIA

hactenus sic impressa Opera

CVM SVMMARIIS ET ARGVMENTIS

vincipue consilio adiectis, ac Indice Argumentorum, Rerum,

Verborum, ac Sententiarum locupletissimo.

GEMELLI POSTHVM

LVCIVS

Sumptibus Jacobi Cardon, & Petri Ganchal

MDCCXXV

I N D E X

ARGUMENTORVM,
QVÆ IN HOC TERTIO
VOLUME CONSI LIORVM, SIVE
RESPONSORVM CRIMINALIVM

Prosperi Farinacij I. C. Rom. continentur.

Consilij Centesimi nonagesimi quinti Argumentum.

DE FENDUNTUR quædam
particulares personæ, quæ non
Communitatis nomine, sed vt
singuli, habuerunt recursum
ad Papam, illi porrigendo me-
moriale, in quo plura cuius-
dam officialis grauamina ex-
ponebantur, ad effectum vt ab
officio remoueretur; licet con-
tra eas prætenderetur incur-
sus seditionis, illicitæ Congregationis, & conuenticulæ, ac
etiam Bullæ Clementis VII. super bono regimine. pag. 1

196 Vulnerans aliquem cum quo inimicitiam non habebat,
præsumitur de mandato alterius vulnerasse, & secundum
bannimenta Gubernatoris Urbis, assassiniij pœna tenetur,
& de pluribus iudiciis contra mandantem. p. 4

197 Milites Sancti Ioannis Hierosolymitani sunt verè reli-
giosi, & propterea à Duce generali exercitus puniri nõ pos-
sunt, etiam pro delictis in ipso exercitu commissis. p. 6

198 Donatio libera Castri & iurisdictionis, facta ab Impe-
ratore Ecclesiæ etiam inferiori, abdicat supremam iurisdic-
tionem & altum dominium ab Imperio, illudque trãsfert
in Sedem Apostolicam. licet secus sit, quando huiusmodi
donatio fuit facta laico. p. 9

199 Causa criminalis, ad hoc vt faciat supersedere in causa
ciuili, sufficit sola accusatio sine citatione. p. 16

200 An & quando instrumentum reputetur falsum, seu de
falso suspectum, ex eo quia non reperiatur in protocollo
Notarij, & de nonnullis alijs præsumptionibus, ex quibus
instrumentum reputatur falsum, & quando Notarius pos-
sit extendere, & corrigere instrumentum. p. 18

201 Census dicitur simulatus, & in fraudem vsurarum cele-
bratus, quando pecunia in eo numerata, deseruiuit tantum
loco monstræ, & fuit emptori census restituta, in infra scri-
ptis responsis magistraliter declaratur articulus. p. 22

202 Loca montium, quæ ex priuilegio non possunt confiscari
nisi pro crimine læsæ maiestatis commisso in personã Pa-
pæ, aut Cardinalis, confiscari nequeunt ex eo quod quis
carceratos ex manibus Curie eriperit. p. 27

203 Expendens, vel expendere mandans falsam monetam in
alieno territorio, ibi sortitur forum, etiam si ipse ibi nõ re-
periatur, præsertim Romæ. & Iudex qui illum condemnat,
potest etiam pronuntiare super confiscatione feudorum ad
alium Principem spectantium, applicandorum tamen cui
de iure. p. 28

Clericus homicida, an & quando sicut propter homici-
dium beneficiis priuatur, priuari etiam debeat pensioni-
bus. p. 29

204 Receptans nulliter bannitum, an & quomodo puniatur. p. 29

205 & quid si nullitas banni sit notoria. & quando dicatur no-
toria. & quid etiam si eadem nullitas ignoretur à receptan-
te. & quando præsumatur ignorantia, seu scientia nullita-
tis banni. Quando etiam declaratoria sententia requiratur
in pœnis ipso iure impositis. & quando Syndicus villæ de-
nunciare teneatur delicta impunibilia. p. 34

206 Legitima filij delinquentis, quando possit in vita patris
confiscari, præsertim in casu statuti Perusini. & quomodo
computanda sit eadem legitima, quando filix foeminae vel
dotatae, vel in monasterio professæ reperiantur. p. 39

207 Dominus regulariter tenetur pro delicto famuli delin-
quentis in officio in quo ab eodem Domino deputatus est.
Hæc conclusio habet plures notabiles declarationes, quæ
in sequentibus responsis magistraliter explicantur. Vbi et-
iam plura alia ad materiam quando Dominus teneatur, &
puniri possit pro famulo delinquente. p. 40

208 Immunitate Ecclesiastica nunquid gaudeat homicida,
qui extra ecclesiam existens sclopo aliquem in ecclesia oc-
cidit. quisnam iudex isto casu competens est, secularis, an
ecclesiasticus, & quomodo inter eos præuentio induci-
tur. p. 46

209 Feudalia bona, an & quando confiscari possint, saltim in
vita delinquentis, quod ad fructus & commoditates, in præ-
iudicium agnatorum, in hoc Consilio magistraliter expli-
catur. p. 48

210 Iudex per imperitiam malè iudicans, tenetur parti læsæ
ad damna & interesse, & multò magis si per dolum malè
iudicauit, & ex quibus præsumatur dolus Iudicis malè iu-
dicantis. p. 51

211 Baculo aliquem percutiens, si percussus moriatur, non
tenetur de occiso, nisi animum occidendi habuerit. & ex
quibus talis occidendi animus præsumatur. & quando sic
occidens, ad ecclesiam confugiens, illius immunitate gau-
deat. p. 53

212 Multa de testium fide, & probatione, non iniucunda ex-
plicantur, & ampliùs, an & quando simulatio coniecturis
& præsumptionibus probetur, & an, & quando etiam do-
minus de præterito, præsumatur dominus de præsen-
ti. p. 55

213 Testes examinati parte non citata, non faciunt indicium
ad torturam, præsertim deponentes de delicto nocturno.
Fratres autem est idoneus testis ad defensionem sui fra-
tris. p. 57

Index Argumentorum.

- 214 Delinquere in Ecclesia dicitur is, qui ex Ecclesia, vel ex eius ianua occidit aliquem existentem extra eam. huiusque homicidij, & delicti, quisnam sit iudex competens; secularis scilicet, an ecclesiasticus. quomodo inter eos locum habeat prauentio; & quid si homicida fuerit contumax. p. 58
- 215 Pater non citatus, an & quando teneatur pro delicto, seu condemnatione filij, & sententia lata etiam in contumaciam contra filium noceat patri.
Officium propter decretum in eius concessione appositum, vacat per condemnationem filij, etiam in contumacia, licet dicti officij libera dispositio sit reseruata patri. p. 60
- 216 Socij criminis inculpatio, nunquid faciat indicium ad torturam in crimine Sodomiae, si plures patiatur defectus, licet in tortura deposuerit. & quid hodie de consuetudine in hoc seruetur, & de inimicorum testimonio plura notanda, de quibus in Summario. p. 62
- 217 Appellatio in criminalibus an suspendat executionem sententiae condemnatoriae. Quando praesertim agitur de damno irreparabili, & poena irreuocabili. p. 64
- 218 Matrimonium in impubertate contractum, an & quando reconualecat propter consensum contugum. Qualis debeat esse iste consensus. An sufficiat tacitus. Ex quibus idem consensus colligatur. Et an ex cohabitatione, copula non sequuta. Et an vxor separata a viro propter impotentiam eius, sit eidem viro restituenda, si ab alio viro cognita fuerit. p. 66
- 219 Associatio homicide, & colloquium cum eo, an & quando inducat praesumptionem tractatus, & praemeditationis contra associantem. Et quid si associans erat consanguineus, vel affinis homicide. p. 69
- 220 Matrimonium nunquid probetur per assertionem Parochi, & illius librum? Quando Parochus possit vices suas alteri Sacerdoti delegare ad illud celebrandum? An delegatio debeat esse tacita, vel expressa? Et quando quis efficiatur Parochianus illius Parochiae, in qua habitat causa recreationis, vel ob aliam causam animo reuertendi ad propriam Parochiam? p. 70
- 221 De confessione erronea, quod confitenti non noceat. Quomodo & quando de confessionis errore constare dicatur, in hoc Consilio plenè explicatur. p. 71
- 222 Priuilegio Impressori dato, & poenam imponenti ei qui sine ipsius licentia libros ab ipso impressos venales habuerit, quando quis contrauenisse dicatur, ad hoc vt poena priuilegij locum habeat. p. 73

Matrimonium ab impubere contractum, an & quando per superuentiam pubertatis coualescat sine nouo consensu? Et an etiam, & quando, & ex quibus huiusmodi consensus praesumatur? Quomodo, & coram quo praestari debeat? Et an liceat a dicto matrimonio recedere etiam sine causa, adueniente pubertate. p. 75

Adulterium committens cum muliere, cui viuente marito fidem dedit de illam ducendo in vxorem marito mortuo, an post mortem mariti possit cum ea contrahere matrimonium? Et an machinatio mortis mariti, facta per vnum tantum ex adulteris, impediatur matrimonium contrahi? Et an etiam filij post matrimonium nati, sint legitimi? Et quando ex cursu temporis praesumatur dispensatio? Vel ea sit probanda? Et a quo. p. 76

Poena confiscationis bonorum pro parricidio imponi non potest, quando filius patrem occidens, illius hereditate priuetur. & quid si non occiderit, sed illius mortem sciuerit, & non reuelauerit. Quibus verbis censeatur in parricidio datum consilium, seu auxilium. & quando ratificatio habeat vim mandati. p. 77

An & quando confessio rei dicatur suggestiua, & per dolum extorta, ita quod confitenti non noceat, in hoc Consilio exactissime explicatur. p. 79

Corpus delicti in crimine furti quomodo probetur, quando sumus in antiquissimis? Et quando instrumentum, seu scriptura in parte falsa, reputetur falsa in totum? p. 83

Fideiussio de non discedendo de domo sine licentia in scriptis data, expirat vbi licentia etiam data fuit ore tenus, & clausis oculis. Sic & fideiussor de non discedendo de domo, non tenetur si is pro quo fideiussit, pro nouo delicto molestatur a Curia. Nunquid autem poena conuentionalis & iudicialis exigi possit vltra id quod interest, plenè in hoc Consilio explicatur. p. 85

Bullam Sixti V. prohibentem fieri conuocationes & aduentantias armatorum, & caualcatas, esse generaliter intelligendam in omnibus casibus, no autem in possessoriis tantum. p. 91

An & quando praeponeus Ministros teneatur de eorum delictis in officio commissis, criminaliter aut ciuilitur. quid operetur scientia, & non prohibitio in huiusmodi Praeponeute. & quae, vel quanta debeat esse ista scientia. Dicitur socij criminis in tortura confirmatum, An faciat aliquod indicium, vbi contra illum concurrunt plures defectus. & an producens falsum articulum sine vsu, puniri possit. p. 93

F I N I S.

PROSPERI
FARINACII,
I. C. ROMANI,
CONSILIORVM, SIVE
RESPONSORVM CRIMINALIVM,

Liber Tertius.

ARGVMENTVM.

In hoc consilio defenduntur quædam particulares personæ, quæ non communitatis nomine, sed vt singuli, habuerunt recursum ad Papam, illi porrigendo memoriale, in quo plura cuiusdam officialis grauamina exponebantur, ad effectum vt ab officio remoueretur; licet contra eas prætenderetur incurfus seditionis, illicitæ congregationis, & conuenticulæ, ac etiam Bullæ Clementis VIII. super bono regimine.

SVMMARIVM.

- Memoriale Principi porrigens contra aliquem calumniosè, pœna iniuriarum tenetur, num. 1.*
Memoriale Principi porrigens vt prouideat officialium grauaminibus, nulla pœna tenetur, n. 3. & 4.
Congregationes factæ in palatio Communitatis ad effectum remouendi officialem propter plures, quas facit iniustitias, licitæ & impunitæ sunt, quia ad bonum finem, num. 5. Vbi ampliatur hæc conclusio etiam quod inde sequatur aliquod delictum, & etiam quod statuum prohiberet expressè congregationem, & conuenticulam, etiam ad bonum finem, & numer. 6. & seq.
Bulla, & constitutio Sixti V. prohibens conuenticulas intelligitur solum de conuenticulis factis pro recuperanda, adipiscenda, & retinenda possessione, & non de aliis, n. 6.
Bulla, seu constitutio Sixti V. prohibens conuenticulas & collectas, non habet locum, nisi armati interueniant, numer. 6.
Bulla, seu constitutio Clementis VIII. de bono regimine, prohibens vniuersitatem non posse transnittere ad Urbem nuncios, seu ambasciatores sine licentia & c. non comprehendit eos, qui non sub nomine vniuersitatis, sed singulorum recurrunt, n. 7. & n. 26. & seqq.
Index quisque etiam supremus, allegari potest suspectus, numer. 9.
Index suspectus allegari potest ex qualibet causa, etiam leui, num. 9. in fine.
Index suspectus recusatus amplius ingerere se non potest in causis, Prosperi Farinacii Consiliorum Lib. 3.

- in quibus fuit allegatus suspectus, n. 10.*
Seditionis crimen non committitur, nisi tractetur contra publicam utilitatem, vel Principis perniciem, n. 12.
Protestatio nihil decernit, aut statuit, sed tantum protestantis animum declarat, n. 12. in fine.
Conuenticula auctor magis punitur, quam illi, qui in conuenticula interuenerunt, n. 13.
Mandans molestari non potest non confiso de mandatario, numer. 14.
Contractus presumitur initus iuxta formam precedentis tractatus, num. 15.
Solum quod est fieri, factum presumitur, n. 16.
Querela falsitas presumitur ex tarditate temporis, n. 17.
Instrumentum cuius vigore fuit lata sententia, qua executionem habuit, testibus reprobari non potest, numer. 18. & 19.
Corpus delicti non dubitatur, sed plene, & concludenter probari debet, n. 20.
Testes de auditu ab alio, qui contrarium dicit, nihil probant, numer. 21.
Testes deponentes contra stylum, & verisimilia nihil probant, numer. 22.
Amisio scriptura potius presumitur, quam subreptio, numer. 23.
Scientia probanda est concludenter, & non presumptiue, quando agitur ad pœnam, & de graui præiudicio, numer. 24.
Scriptura, quod fuerit subtrahita ab eo, qui in illa interesse habet, non est sufficiens indicium ad toruram, numer. 24. in fine, & num. 25. ubi præsertim quando interesse est modicum.
Præcedentia declarant sequentia, n. 27.
Lex, seu constitutio vna, declaratur per aliam, numer. 28.
Bulla, seu constitutio Clementis VIII. prohibens Communitates ad Urbem transnittere Ambasciatores sine licentia, procedit quando Ambasciatores transmittuntur pro interesse publico, secus si priuato, numer. 29. & seq.
Lex, seu constitutio loquens in casu simplici, non habet locum in casu mixto, n. 29.
Principalis intentio agentis in quolibet negotio attendi semper debet, nu. 30.

2
Observantia est optima interpret legum, & constitutionum, numer. 31. & seq.

CONSILIVM CXCIV.

I Domini Eques Butius, & alij Tusculanenſes in memoriali per eos porrecto Sanctiſſimo non vera expreſſerunt, & per calumniam conqueſti eſſent de domino Auditore Illuſtriſſimi Domini Patriarchæ Gubernatoris Tuſculi, facile admitterem eos effugere non poſſe aliquam poenam, cum quod tunc iniuriarum actione tenerentur, probat *tex. in l. uem apud Labaconem. §. ſi quis libello. ff. de iniur. Socin. conf. 118. n. 5. col. 3. in ſi. verſ. Hoc idem probat tex. lib. 1. cum aliis per me allegatis in Præſt. q. 105. n. 240.*

2 Verum cum in proceſſu mihi exhibitio non viderim de hoc tractari, imò nec in eodem proceſſu hoc memoriale perlegerim, & ni fallor agatur ſolum de quibuſdam prætenſis congregationibus illicitis, ſeu conuenticulis factis in Palatio communitatis & coram Prioribus, ad effectum recurrendi ad urbem, & ad eundem Illuſtriſſimum Dominum Gubernatorem, ac etiam ad Sanctiſſimum, ad effectum remouendi ab officio auditoratus ipſum Dominum Auditorem, propter plura illata grauamina, ac præſertim pro eo, quod vellet fontem in platea exiſtenteſ reducere extra portam Ciuitatis, quod, vt dicitur, tendebat in maximum eiufdem Ciuitatis præiudicium.

3 Facile etiam dici poteſt prædictos inqueſtos nullum illicitum, aut delictum commiſiſſe, cum unicuique liceat ad ſuperiorem ac ad Principem recurrere, & officialium grauamina, ſeu aliorum defectus, ac delicta in precibus exponere, vt Princeps prouideat, prout in his terminis ſcripſerunt Roman. conſil. 96. column. 2. verſicul. vel dicitur coram ſuperiore. Boſſ. in tit. de inqueſtion. numer. 127. & in tit. de iniur. numer. 4. in princ. Bertazz. conſil. 214. numer. 1. verſicul. Hoc præſuppoſito, & latiùs conſil. 391. numer. 1. & ſeqq. Honded. conſil. 112. numer. 6. & numer. 7. ad fin. vbi propterea ſubdit, quod aliter dicere eſſet præcludere viam ne ſubditi, voce ſeu in ſcriptis grauamina officialium, ſeu aliorum Principi referant, quod dicit absurdum, & bene, & numer. 36. in ſi. & ſeqq.

4 Et ſicut hæc conſuſio apud me in iure veriſſima eſt, ita etiam paſſim præſtat in Vrbe, in qua quotidie videmus hominum turbas ex vicinis oppidis quodammodo ad populum clamantes contra ſuum dominum, nedum officiales ad Sanctiſſimum ad præmiſſum effectum venire, & tamen ſi in memoriali per eos Sanctiſſimo porrecto falſa expreſſa non fuerint, & de hoc conſtet, non memini aliquos inqueſtos, & punitos.

5 Et hinc inferitur, quod congregationes, ſeu coadunationes factæ in Palatio Communitatis Tuſculi, ad effectum remouendi dominum Auditorem propter plura prætenſa illata grauamina Sanctiſſimo exponenda, prout expoſita fuerunt, niſi vt dixi conſtet de exponentium calumnia, puniri aliqua poena iuris, ſtatutorum, aut bannimentorum non poſſe, ex quo non ad illicitum ſed ad id quod à iure permittitur, & ſic ad bonum finem, ſcripſerunt Card. Zabarell. in capit. paſtoralis, in princ. numer. 2. verſ. Quod procedit, quando ſunt in malum, de ſent. & re iud. Felyn. in cap. exhibitio. numer. 4. in fine, verſ. Idem addo, extra. de iudic. vbi notabiliter dixit conſpirationem, quæ fit ad bonum finem reputari potiùs concordiam & conſœderationem, quàm conſpirationem. Boſſ. in tit. de crimin. læſa maiest. numer. 29. Bertazz. conſil. 192. numer. 8. & ſeqq. vbi ampliatur etiam, quod ex congregatione facta ad bonum finem, ſequatur aliquod delictum. concordat Urbis ſtatutum lib. 2. capit. 34. & capit. 35. in fin. lib. 2. Alios reguli in quaſt. 113. numer. 159. & numer. 174. vbi ex Boſſ. in loco præallegato ampliùs probaui, præmiſſam conſuſionem procedere etiam quod ſtatutum, conuenticulâ ſeu con-

gregationem factam ad bonum finem expreſſè prohiberet, quando in proceſſu conſtat de bono fine, prout in caſu noſtro.

Et quod attinet ad Bullam Sixti V. cuius poenam incurſam præſtat Procurator ſcalis Tuſculi in denunciatio- ne facta dicto D. Commiſſario in Ciuitate Tuſculi, vltra præmiſſa addo quod eadem Bulla non loqui videtur niſi de conuenticulis, & collectis factis pro recuperanda, adipiſcenda, & retinenda poſſeſſione, ex latè deductis inter mea conſilia conſil. 65. numer. 68. & ſeqq. & ampliùs non de omnibus collectis, ſeu conuenticulis, ſed tantum de collectis, & conuenticulis armatorum. Quæ quidem armatorum qualitas cum hîc non adſit, fruſtrâ de poena dictæ Bullæ tractatur. l. 2. §. docere. ff. de vi bonor. rapt. l. 1. §. ait prætor. & ibi Bar. ff. ne quid in flumin. public. Petr. à Plach. in epit. delict. cap. 19. n. 27. verſ. Caterum & c. Decian. conſil. 18. n. 226. lib. 1.

Et quod ad bullam Clementis VIII. cuius poenam 7 pariter comminatur idem procurator ſcalis in denuncia- tione prædicta, ex eo forſan quod prædicti inqueſti, ad urbem ſe contulerunt abſque licentia, ſatis ſit in facto dicere, quod non venerunt prout loquitur bulla nomine vniuerſitatis, ſed nomine ſingulorum à quibus procura- tores deputati fuerunt, ad Sanctiſſimum habuerunt recur- ſum.

Quibus non obſtet ſi forſan præſtatatur delictum in 8 quibuſdam proteſtationibus factis à pluribus ciuibus coram prioribus. Nam quod ad proteſtationem factam die 15. Martij 1614. inſiſtere opus non eſt, cum eam non fecerunt nunc inqueſti, & carcerati, qui etiam ſi ſic proteſtati fuiſſent, delictum aliquod non commiſiſſent prout demonſtrabitur ſi opus erit. quod verò ad proteſtationem factam die 23. Martij eiufdem anni, ex præallegatis apparet proteſtantes nullum commiſiſſe delictum, dum inſtant dari memoriale Sanctiſſimo, & congregationi boni regiminis de grauaminibus illatis ab Auditore, & præſertim de diuerſione fontis.

Et circa proteſtationem factam die 1. Aprilis, in qua 9 legant ſuſpectum Auditorem, & ſtante ſuſpicionem alle- gata proteſtantur ipſum non recipi ad exercitium Auditoratus, & quod eidem libri communitatis non oſtendan- tur niſi cum interuentu ſyndici, ex qua vt audio, præ- tenditur, fabricantes præſertim, & dictantes dictam prote- ſtationem, conſtituiſſe ſe Principes, legesque condidiſſe, remouendo officialem Principis, & propterea intrare poenam ſeditionis. Reſpondeo quod quilibet iudex etiam ſupremus allegari poteſt ſuſpectus, vt de Cardinali Lega- to de Latere ſcripſit Roland. conſil. 19. nu. 17. lib. 3. immò & totum Collegium, vt per Doctores, in cap. 1. de iudic. cum aliis per Iacob. Philipp. Port. conſil. 91. numer. 18. & ſeqq. & eſt communis, vt per Roland. d. conſil. 19. numer. 12. & ſeqq. Et ad iudicem ſuſpectum allegandum qualibet cauſa etiam le- uis ſufficit, vt per Dec. in cap. poſtremo, numer. 12. & in cap. ſpeciali, numer. 22. de appellat. Petr. à Plac. in epit. delict. cap. 40. numer. 12. verſ. & primo. Rota diuerſ. part. 2. deciſ. 2. numer. 13.

Et dum ſuſpicionem allegata pendente proteſtantur, 10 Auditorem non admitti ad exercitium Auditoratus, proteſtatio hæc eſt conformis iuri communi, ſecundum quod iudex ſuſpectus allegatus, in cauſa & cauſis, in quibus ſuſpectus allegatur, ſe ampliùs ingerere non poteſt, nec debet, & per ipſum geſta, tam de iure ciuili quàm cano- nico abſque alia appellatione, ſeu probatione ſunt nulla ipſo iure. ad gloſ. in l. apertiſſimi. in verbo exequutores. C. de iudic. Franch. poſt Bal. in cap. cum ſpeciali. quaſt. 21. de appellat. Minſinger. obſeruat. 52. centur. 2. & eſt magis communis, ex relatis per Lancellott. de attentat. par. 2. cap. 6. numer. 1. & ſeqq.

Non ergo video quomodo ſic proteſtantes inſtantes, 11 & petentes, dicantur legem condere, ſe Principes face- re, ſeditionisque poenam incurſere, cum ſeditio non di- catur niſi tractetur contra publicam vtilitatem, vel Princi- pis perniciem, Follet. in præſt. crim. in verbo, item quod commiſiſſe crimen læſa maiestatis, nu. 18. & 19. dixi q. 113. 176. & ſeqq. & in his terminis, numer. 201.

Nec verum eſt, quod ipſi remoueat officialem Princi- 12 pis,

pis, illive quoquomodo resistent, sed tantum petunt & instant, à superiore remoueri stantibus grauaminibus illatis; aliud autem est instare, vt remoueatur, & ob id ad Principem recurratur, vt punctualiter contigit in casu nostro, & aliud illum vt pretenditur remouere, aut decretum facere vt remoueatur. hoc enim vltimum in processu mihi exhibito non inueni, ideo dici non potest, quod se Principem faciant, aut legem condere voluerint, iuxta ea quæ latius dixi d. *quest. 113. num. 4. vbi allegatos hinc repetere superfluum est. Protestantes autem nihil decernunt, aut statuunt; sed tantum eorum animum declarant l. Nefennius, & ibi Bart. in 1. notab. ff. de negot. gest. l. qui aliena. §. final. C. de acquir. heredit. idem Bart. in l. si quis. §. final. ff. de religiosis cum similibus.*

- 13 Ex quibus cum constet, principales & particulares sicut supra se congregatos, iurantes & protestantes punire de iure non posse, quia nihil mali fecerunt: minus etiam puniendi sunt eorum auctores seu capita. Quod si auctores prædicti præsentæ conuenticulæ, seu illicitæ congregationis puniendi essent, prout non sunt, puniri etiam deberent & ipsæ particulares personæ congregatæ, vt & qui in conuenticula interuenerunt licet mitiori pœna, tam vigore bannimentorum & statuti Urbis, quam etiam de iure communi. Guidopap. *quest. 423. vers. crederem tamen. Aym. conf. 224. num. 4. & num. 5. & num. 8. in fin. Decian. in tract. crimin. lib. 7. cap. 19. num. 7. & tamen ex illis nullus molestatur prout molestari non debet.*

Prosper Farinacius l. C. Romanus.

In eadem.

- 14 **C**ontra Dominum Paulum Blasium vltra præsentam illicitam congregationem, & conuenticulam, seu populi concitationem, quatuor alia ex processu videntur intentata crimina. Primò scilicet falsitas obligationis cuiusdã insolidum factæ à Cæsare de Aron. Secundò sortilegium, seu factura in quadam Recotta transmissa Dianæ filia Albinæ. Tertio attentata violentia in eandem Dianam. Quarto occultatio processus, vt dicitur facti in causa prædicta. Ad primum multa possent dici, sed satis est, quod Dominus Thomas, qui de mandato domini Pauli pretenditur falsam obligationem scripsisse, examinatus, fuit relaxatus, quo casu contra dominum Paulum præsentem mandantem agi non potest, iuxta vulgarem regulam de qua in l. si is qui rem. la. secunda. §. si tu Titium. ff. de furtis.

- 15 Verum quod hæc Cæsaris querela sit prorsus falsa, & quod ex ea non poterat carcerari dominus Blasius arguitur. Primò ex sua propria confessione dum in querela dicit, adiuisse dominum Paulum vnâ cum N. & insimul mutuo petiisse rubrum vnum cum dimidio frumenti, offerentes se insolidum obligare. Cur ergo est, quod se insolidum non obligauerit intrat conclusio, quod contractus præsumitur initus iuxta formam præcedentis tractatus, Bal. *conf. 21. col. 2. vers. venio igitur. lib. 4. Decian. conf. 62. n. 23. lib. 3. Menoch. de præsumpt. lib. 3. præsumpt. 122. n. 44. & 45. Mantica. de tacit. & ambig. lib. 13. tit. 3. n. 18. in princ. & in fine.*

- 16 Arguitur secundò eadem querelæ falsitas, quod in aliis apochis, de quibus in processu, confectis ab eodem Thoma, frumentum quando fuit datum duobus, ambo se insolidum obligarunt. Cur ergo est, quod in hac obligatione Cæsaris dominus Paulus voluit recipere obligationem insolidum? Hoc non est verisimile, quia quod solitum est fieri factum præsumitur, l. si quis donaturus. ff. de usufruct. l. final. in fin. C. de fideiuss. cum aliis per Euerard. in loco ab usuato. seu soluis.

- 17 Et demum querelæ falsitas deprehenditur ex eo, quod dum fuit ciuilitè citatus, hoc non opposuit, quod vtique opposuisset si se insolidum non obligasset. & propterea dum post relaxationem mandati, & solutionem factam dat istam querelam, præsumitur falsitas, & calumnia ex tarditate temporis. Bal. *conf. 37. quidam tabellio, in fi. lib. 1. Marf. in pract. §. diligenter, n. 201. Vulpell. conf. 94. n. 5. Menoch. de præsumpt. lib. 5. præsumpt. 20. n. 6.*

- 18 Et scriptura, cuius vigore fuit lata sententia, quæ executionem habuit, quod testibus reprobari non possit, voluit Bal. *conf. 37. quidam tabellio, num. 2. lib. 1. Menoch. de arbit. Farinacij Consiliorum Lib. 3.*

quest. lib. 2. cas. 105. n. 30. in fin. Bertazzol. conf. 398. num. 10. 11. & num. 13.

Ex quibus apparet depositionem Cæsaris Scandrigliæ, 19 dicentis se non interfuisse apochæ, nihil obstare, tum ex præmissis, & aliis pluribus, quæ ne longior sim adduci possent, tum ex allegatis per Natt. *conf. 394. n. 30. Boss. in tit. de fals. n. 40. in fin. & n. 42. & per Franc. Marc. decif. 486. n. 8. & 9. par. 1. Menoch. d. cas. 105. n. 14.*

Ad secundum de sortilegio seu factura, multa pariter 20 possent dici, sed satis est, quod in processu non constet de corpore præsentis delicti, cum tam ipsa Diana, quam Albinia eius mater, aliæque mulieres desuper examinatæ, dubitatiuè deponant, quod non sufficit, l. 1. §. item illud, in vers. liquere igitur debet. ff. ad Syllan. l. si quando, in vers. patefacta, & ibi Bal. *nu. 2. & Iaf. num. 12. in 4. notab. C. unde vi. Aym. conf. 244. in princ.*

Ad tertium de præsentia attentata violentia, pariter, & 21 satis est dicere, quod omnes mulieres pro Curia examinatæ non deponunt nisi de auditu à Diana, quæ in sua depositione nihil de hoc dicit, & si aliquid diceret, illi credendum non esset. Anan. *conf. 56. col. 2. vers. non obstat si dicatur. Boer. decif. 319. n. 7. Honded. conf. 100. n. 26.*

Ad quartum de occultatione processus, si vt mihi præ- 22 supponitur in Curia Ciuitatis Tusculanæ stylus est, vt querelæ, & testes describantur in libro ligato, & non in foliis seu fasciculo, vtique testes, qui processum factum esse, & se examinatos fuisse deponunt, multum suspecti essent deponentes contra stylum, & inuerisimilia. Iacob. Aegid. in tract. de testib. *n. 24. Franc. Curt. in eodem tract. concl. 16. n. 39. vers. illud enim. Boss. in tit. de opposit. contra testes, n. 94. Menoch. de arbit. lib. 2. cas. 474. n. 59.*

Sed dato quod constet de confectioe processus, hodie non 23 reperitur, ergo fuit subtractum, consequentia non valet, cum potuerit etiam amitti propter negligentiam Cancellarij hoc magis præsumendum est tum ad exclusionem delicti, vulgata l. merito. ff. pro socio, cum aliis per Menoch. de præsumpt. d. lib. 5. præsumpt. 2. nu. 2. & seqq. Tum etiam, quia non in libro redactus, sed in foliis facile deperdi poterat, præsertim cum ob illius non releuantiam facile Cancellarij illius curam non tenebant.

Et in omnem euentum quod dominus Paulus illum sub- 24 ripuerit, licet de eius interesse forsan ageretur, non est præsumendum, cum non constet de eo scientiam habuisse, quæ sicut in dubio non præsumitur, l. verius. ff. de probation. ita ex quo agitur criminaliter ad pœnam, & sic de graui præiudicio; scientia per fiseum esset concludenter non autem præsumptiuè probanda. Paris. *conf. 23. n. 241. lib. 1. Put. decif. 77. n. 7. lib. 2. Rota coram Cardinali Seraphino in Romana Secretariatus 17. Februarij 1592.*

Vltra quod solum interesse, seu commodum non sufficit ad faciendum præsumere subtractionem scripturæ nisi alia concurrant, Blanc. *de indic. n. 422. Plot. de in lit. iurand. nu. 884. secundum antiquam impressionem. Boss. in tit. de indic. nu. 63. Honded. conf. 96. nu. 68. lib. 2.*

Præsertim in casu nostro, in quo præsentem interesse 25 modicum est, cum agatur de processu prorsus Domino Paulo non nociuo. quod euidenter apparet ex eo, quod pro hac causa nunquam fuit citatus, nec vocatus à Curia, nedum examinatus, & tamen ad præsumendum subtractionem scripturæ quæ pœnâ falsi punitur, modicum interesse, seu commodum non sufficit, cap. accedens vbi glos. & communiter omnes extra de crimin. falsi. Aym. *conf. 75. numer. 16. Menoch. de præsumpt. lib. 5. præsumpt. 20. num. 49. Honded. conf. 109. n. 23. & 24. lib. 1.*

Quò ad pœnam bullæ Clementis Octauæ super bono 26 regimine, quam incurrisse ex aduerso pretenditur Dominos Equitem Butium & alios, patris in prioribus scriptis me expediui. quia vt verum fatear, non credebam super ea dubitari posse, sed cum vt audio dubitetur de illius incurso, tribus rationibus pœnam huiusmodi minimè incursum esse, luce clariùs ni fallor, nunc demonstrabo.

Et primò, quia vt aliàs dixi, & in facto verissimum est, non nomine communitatis sed vt singuli ad urbem venerunt, & hoc in facto refricari non potest, ergo bullæ pœ-

nam non incurrerunt, quia ad hoc ut illius poena locum habeat, necesse est, ut congregationes hominum, seu singulares personae de quibus in eadem bulla, in *vers. ceterum*, ad urbem transmittant seu veniant, non ut singuli, & nomine proprio, sed nomine communitatis, quod aptè probatur in *d. vers. ceterum*, in princip. ubi non solum consiliis, adunantiis, seu congregationibus, magistratibus, & administratoribus communitatis, sed etiam singularibus personis prohibetur *ne bona aut iura communitatis vendant, alienent, hypothecent, consensum super illis imponant, nec ullo modo pro aliis obligent seu are alieno obstringant.* Qui omnes contractus, seu distractus in praedictum communitatis fieri non possunt à singularibus personis, nisi nomine communitatis sic contrahant, & de illius bonis, si enim nomine proprio, & sua propria bona distraherent seu obligarent, bulla non intrat, & hoc credo non habere difficultatem.

27 Sic in sequente versiculo, *Neque legata*, qui venit continuatiue ad praecedentem, prohibitio facta *praedictis mittendi legatos, seu oratores ad Sedem Apostolicam, publicis seu privatis, & propriis sumptibus, etiam sub nomine agentis, negotiorum gestoris, vel procuratoris, neve quisquam id munus suscipere, aut obire audeat, nisi habita prius licentia &c. sub poena &c.* intelligi, & declarari debet secundum praecedens caput, ex vulgari conclusione, quod praecedentia declarant sequentia, & qualitas in praecedentibus appositae censetur etiam in subsequentiis repetita. *decis. Pedemont. 68. num. 8. & 147. num. 16. Roland. cons. 60. num. 44. lib. 1. Menoch. de arbur. quest. lib. 2. cas. 64. nu. 19. & 20.*

28 Idque suadet etiam, quia eadem constitutio super bono regimine, refert se ad aliam constitutionem Sixti V. quae est in ordine 43. *part. 1.* in qua praedictae prohibitiones tam obligandi bona & iura communitatis, quam etiam mittendi legatos, & oratores ad Sedem Apostolicam, talèque munus suscipiendi, sic omnino intelligendum est, & aperte loquitur, quando nomine communitatis haec fiunt, & sic intrat alia vulgaris conclusio, quod vna lex, seu constitutio declaratur per aliam, eam praesertim ad quam se refert. *l. non est nouum. ff. de legibus l. vtrum. ff. de petit. heredit. lib. 1. vbi praesertim Socin. ff. de reb. dub.*

29 Secundò, dato etiam quod poena de qua agitur, incurreretur per singulares personas, seu alios transmissos, & venientes non nomine communitatis, sed nomine proprio, & ut singuli. (quod minimè verum credo ex praesallegatis) adhuc necesse est, ut saltem transmittantur, & veniant saltem pro interesse communitatis & publico, secus si proprio. Alioquin esset impedire recursum ad Sedem Apostolicam, sed sic est, quod isti qui ad Sanctissimum recursum habuerunt, ad Urbem transmissi fuerunt, & venerunt pro pluribus grauaminibus, ipsis particulariter illatis, & praesertim pro tentata amotione fontis in praedictum iuarum mulierum, ergo constitutionis poena non intrat. Et licet hinc sumpta occasione putauerint etiam grauamina publica in praedictum communitatis Sanctissimo exponere, & referre, non tamen ex hac mixtura puniri possunt, quia constitutio loquens, seu intelligenda in casu simplici, non est trahenda ad casum mixtum. *l. commodissimi. ff. de liber. & posthum. l. hoc legatum. ff. de legat. 3.* Praesertim in constitutione poenali nedum correctoria, & à iure communi exorbitante. *l. vim passam. §. prescriptione, & ibi glos. in verbo Coniunctam. ff. de adulter. & l. mariti. §. hoc quinquennium. ff. eodem. Alex. in l. illam, in fin. C. de collation. & in l. si dignum. num. 3. ff. ad l. falcid. Corn. cons. 63. licet ex pluribus, numer. 9. lib. 2.*

30 Praesertim in casu nostro in quo originalis, & principalis causa recurrendi ad Sanctissimum, fuit grauamen, ut dixi propter tentatam amotionem fontis, quod eos ut singulos respiciebat, & ideo succedit conclusio, quod in actu, & negotio attendi debet principalis causa, & id quod principaliter agitur, non autem quod incidenter, & accessorie, *l. si seruus. ff. de action. empt. l. si quis nec causam, in princ. & l. rogasti. ff. si cert. petat.*

31 Tertio quatenus praemissa aliquam reciperent dubitationem, prout non recipiunt, omnis tollitur difficultas ex subsequuta obseruantia, secundum quam ut aliàs dixi quo-

tidie videntur ad Sanctissimum subditorum turbæ, contra suos Dominos & officiales, populatim recurrere, nec contra eos criminaliter processum. & si quandoque ob id carcerati fuerunt, paucis tamen in carceribus retenti diebus absque vlla poena excarcerati extiterunt. & hæc obseruantia est optima legum, & constitutionum interpretis, nec longi temporis cursum ad eam inducendam requirit, *l. si de interpretatione. ff. de legibus. Aym. cons. 201. num. 11. Rot. diuers. decis. 574. num. 3. & seq. par. 1. & decis. 256. num. 5. & seq. par. 2.*

Nec dicatur, quod hoc sit allegare inconueniens, quia immò inconueniens est, quæ de consuetudine Principe sciente seruantur non seruari. & quidem si aliter statuatur, erit ut aliàs dixi, praclusa via particularibus personis referendi Sanctissimo officialium grauamina. cum praesertim facile euenire possit, ut officiales ipsi concordet cum administratoribus communitatis, omnes infimul malè communitatem tractent, & si tunc particularibus prohibitum est nomine proprio suo hæc Principi referre, non modicum publicæ utilitati praedictum afferetur, sed quando veniunt, & recurrunt pro eorum proprio interesse, res non habet difficultatem.

Prosper Farinacius I.C. Romanus.

ARGUMENTVM.

VULNERANS aliquem, cum quo inimicitiam non habebat, praesumitur de mandato alterius vulnerasse, & secundum bannimenta Gubernatoris Urbis assassini poena tenetur, & de pluribus indiciis contra mandantem.

SUMMARIVM.

Mandato alterius praesumitur quis aliquem vulnerasse, quando vulnerans cum vulnerato inimicitiam non habebat, numer. 1.

Inimicitia facit indicium ad torturam in delictis occultis, & difficultis probationis, nu. 2.

Inimicitia probatur ex non salutatione, & non alloquutione inter aliquos, nu. 3.

Inimicitia capitalis oriur ex prolatione verborum turpium, & ex iniuriis, nu. 4.

Minae speciales iuxta formam delicti sequuti, non solum faciunt indicium ad torturam, sed aliis concurrentibus admniculis sufficiunt ad condemnandum, n. 5. & 6. vbi praesertim in eo, qui solutus est minas exequi.

Mendacium in substantialibus facit indicium ad torturam, numer. 7.

Assassinium probatur probabilibus argumentis etiam ad poenam ordinariam, n. 8.

Argumenta probabilia dicuntur esse, quando ex illis oriur indicium indubitatum, n. 9.

Mandans, quando possit de mandato inquiri, & processari, si fuit vulnerata persona incognita, n. 10.

Mina nunquid probentur per testes singulares, numer. 11. & seqq.

Testes singulares faciunt indicium ad torturam, numero 14.

CONSILIUM CXCVI.

CASA de qua agitur non est causa simplicis vulneris, aut frusij, sed causa assassini. cum enim Ioannes Maria fuerit in facie vulneratus ab incognita persona, quam non apparet cum eo vllam vnquam habuisse inimicitiam, certum est, quod non nisi de alterius mandato sic vulnerasse praesumendum est. ad glos. in l. non ideo minus. in verbo quoniam. & ibi Bald. numer. 1. C. de accusation. text. est apertus in l. esse certus. ff. ad Sillan. & ibi Ang. numer. 1. *vers. habent ergo remedium assessores.* Ang. de maleficio. in verbo & Sempronium Rodulfi. num. 4. *vers. & bene nota.* & ibi Augustin.

in addition. Ludou. Peguer. decis. crimin. §. num. 9. vers. & etiam in mandatorio, cum aliis per Farinac. in tit. de indic. & tortur. qu. 37. nu. 154.

Et consequenter intrat crimen, & pœna assassini, etiam quod pecunia non interuenerit, sic expressè dictantibus bannimentis Illustrissimi Domini Gubernatoris Urbis cap. 19. non solum ex parte mandatorij, sed etiam ex parte mandantis, vt in iisdem bannimentis cap. 38.

2 Stante itaque grauitate, & atrocitate criminis, grauius etiam causa hæc tractanda est. & quod propterea Tullius, & Ioannes Baptista carcerati pro prædicto assassinio, nedum torqueri sed condemnari possint, facit Primò contra eos grauis, quam habebant inimicitia cum vulnerato, prout de magno odio, & maleuolentia, in genere deponunt Defendius Gambirasius, Astrubal Mancinus, & Simon Iuliani. Nec eam negare audet Tullius in suis constitutis, cum liberè fateatur inter eius filios, & Franciscum Cantellum Dominum vulnerati, ac Centelli domum non intercedere bonam intelligentiam occasione hauritionis aquæ. Hæc autem inimicitia sola in delicto occulto, & difficilis probationis (prout est quando agitur de mandato quicquid forsan secus sit in aliis delictis) indicium facit ad torturam, Clar. in pract. quæst. 21. vers. Inimicitia vrgens in fine. vbi testatur ita apud eum seruatum fuisse. sequitur Hippol. Rimin. conf. 302. num. 8. & nu. 9. in fin. lib. 3.

3 Constat secundò, quod Ioannes Maria, & Ioannes Baptista se insimul non salutabant, nec loquebantur. toruo oculo, & mutato colore Ioannes Baptista Ioannem Mariam inspiciebat, prout bene deponunt Defendius Gambirasius, Angelus Martij, & Astrubal Mancinus, & idem Tullius fatetur che li figliuoli non praticano con la casa di Francesco Centelli, & è piu d'un' anno che Francesco non hà parlato, ne parla ad esso. Ex quibus non salutatione, & non alloquutione simultanea, inimicitiam esse bene probatam probat text. in capit. si inimicus, 93. distin. glos. in cap. cum Adrianus, in verbo, & ad saluandum. 73. distin. Blanch. de indic. num. 109. Menoch. de præsumpt. lib. 5. præsumpt. 42. num. 10. Decian. in tract. crimin. lib. 3. c. 25. num. 76. vbi de communi.

4 Tertiò, succedit altercatio inter eos orta cum prolatione turpium verborum, & iniuriarum, ac etiam subsequuta mentita, de quibus deponunt Angelus Martij, Franciscus Piola, & Cæsar Federici, & eorum occasione emanatum monitorium de non alloquendo, quod Tullius fatetur, ex quibus pariter capitalem ortam fuisse inimicitiam dubitari non potest. Marfil. in leg. 1. §. præterea, numer. 57. versicul. uem oritur etiam capitalis inimicitia ex verbis iniurijs. ff. de question. Blanc. de indic. numer. 104. Paul. Merend. consil. 88. numer. 3. & seqq. libr. 2. inter consil. crimin. diuers. in fol. Decian. in tract. crim. lib. 3. cap. 25. num. 52.

5 Quartò, concurrunt contra prædictos minæ ab illis contra vulneratum prolatae, non solum generales, vt deponit Franciscus Piola audiuisse Ioannem Baptistam, dicentem Ioanni Mariæ: Non passar à troppo, che te ne farò penire. & de auditu ab eodem Ioanne Baptista est contestis Cæsar Federici, sed etiam speciales de sfrisando eundem Ioannem Mariam, prout deponit Simon Iuliani, qui ampliùs dictum Ioannem Baptistam dicentem: non voglio che ci venga à pigliar l'acqua, una volta ch' hà da restar lui, d'io.

Quæ quidem minæ non solum faciunt indicium ad torturam, vt per Gandin. in tit. de præsumpt. & indic. dubitatis. numer. 23. Guido de Suzar. de indic. & tortur. numer. 33. versicul. uem an f. erit ei minatus. Blanch. de indic. numer. 180. & seq. Boff. in tit. de indic. numer. 44. Honded. qui de communi testatur consil. 107. numer. 3. lib. 1. sed etiam aliis concurrentibus ad condemnandum sufficiunt secundum communem, de qua per Plot. de in lit. iuran. §. 54. nu. 10. vers. idem si alia plura. Carrer. in pract. crimin. in 2. tract. de indic. & tortur. §. duodecimum indicium. numer. 1. vers. idem si alia concurrant indicia. & num. 2. Aym. conf. 35. num. 3. & 4. Præsertim in delictis occultis, & difficilis probationis, prout est hoc de quo agitur.

Farinacy Consiliorum Lib. 3.

Et in proposita facti specie, res minorem habet difficultatem, quia non sumus in eo qui simpliciter minatus est, sed in eo qui minas exequi tentauit. Cum vt deponit Simon Iuliani, viderit Ioannem Baptistam alias proicientem lapides in Ioannem Mariam, & Astrubal Mancinus, & Simon Iuliani dicant, quod Ioannes Baptista alias voluit bastonare Ioannem Mariam, & quod propterea eum baculo, quem sub zimarra gerebat, insequabatur. & ideo non est recurrendum ad distinctionem, quam faciunt Doctores, an scilicet minans sit solitus minas exequi nec ne, cum ex depositionibus dictorum testium appareat, quod Ioannes Baptista minas exequi & tentauit, & nixus est. Quo fit vt eo magis contra ipsum sit præsumendum, iuxta præallegatos Doctores.

Concurrit demum mendacium ipsius Ioannis Baptiste, negantis se nunquam habuisse aliqua altercatoria verba cum Ioanne Maria, de quo conuincitur ab omnibus testibus. quod quidem solum mendacium in substantialibus, indicium facit ad torturam, secundum Roman. consil. 8. numer. 2. vers. Tertium quidem indicium est. Nouell. in tract. ad defen. in rubr. responsiones reorum. numer. 6. vbi de communi. Mandos. ad Roman. d. consil. 8. in addit. littera D, vbi de magis communi. Et licet aliqui contradixerint, hæc tamen opinio communiter recepta est in his quæ sunt difficilis probationis.

Quod si, vt dixi, agitur de prætenso crimine assassini, intrat conclusio, quod ad effectum condemnandi non requirantur concludentes & plenæ probationes, sed sufficiant probabilia argumenta. ad tex. clarum, & apertum, in cap. pro humano, & ibi communiter notant omnes, de homicid. in 6. Grammat. vol. 8. numer. 6. Boff. in tit. de indic. numer. 201. Clar. in pract. §. fin. quæst. 20. versicul. scias tamen. Mascard. de probation. lib. 3. concl. 121. nu. 77. etiam ad pœnam ordinariam, vt per Petr. à Placha in epitom. delictor. cap. 19. num. 16. Clar. in §. assassinium. vers. præterea quamuis. Ioseph. Ludouic. concl. 45. in 1. ampliacione. Decian. in tract. crimin. lib. 9. cap. 30. nu. 22.

Et in casu nostro ex præmissis facile colligitur, negari non posse quin adsint probabilia argumenta, quæ secundum communem, & magis receptam Doctorum sententiam, tunc adesse dicuntur, quando ex illis oritur indicium indubitatum, sicut in his terminis declarat Farinac. in tit. de reo confess. & conuict. quæst. 86. nu. 43. & seqq. & ex pluribus dubitatis indicijs oriri indicium indubitatum scripsit Bal. in l. final. num. 1. vers. sed quando. & vers. uem ponit. & num. 2. C. de probation. Igne. in l. excipiuntur. num. 30. & seqq. ff. ad Syllaniam. Brun. de indic. & tortur. par. 1. quæst. 4. num. 3. vers. quandoque tamen. & num. 5.

Quibus non obstant ex aduerso deducta. Et primò quod in processu constet, carceratos non vulnerasse Ioannem Baptistam, sed alium incognitum à vulnerato iuuenem, quo casu non potest contra alios de mandato agi, vt per Marfil. conf. 72. num. 1. & num. 6. Eugen. conf. 27. numer. 32. & Farinac. quæst. 40. num. 119. Marfilius enim nihil dicit ad propositum firmatae conclusionis. Eugenius autem, & Farinacius loquuntur, quando constat non solum de vulnerante, sed etiam de causa vulneris, & inimicitia vulnerantis cum vulnerato. Tunc enim inquirunt non posse de mandato procedi contra alios inimicos. sed hic non constat de inimicitia vulnerantis cum vulnerato, ideo quærendum est ad cuius instantiam illa persona incognita delictum commisit, ad plenè tradita per eundem Farinac. in tit. de inquisition. quæ. 3. n. 10.

Secundò non obstat alia conclusio, quod scilicet indicia debeant probari per duos testes, & contestes, & præsertim minæ, vt per Olasc. decis. Pedemont. 79. nu. 16. Clar. Nouell. & Berrazzol. citatos per Farinac. in quæst. 37. num. 18. præsertim quando singularitas consistit circa qualitatem minarum, nedum circa locum, & tempus, vt in specie probat Marfil. conf. 72. num. 1. & Siluester Aldobrandinus consil. 71. numer. 13. allegati per Farinac. licet corruptè, vbi supra num. 42. Hæc, ni fallor, in substantia sunt verba Domini ex aduerso scribentis, secundo fundamento ad fauorem carceratorum facta.

12 In quo aduertendum primò est, quòd Farinac. ex aduerso citatus, cum allegaris per eum in *quest. 37. num. 18. & 42.* nihil prorsus dicit de singularitate testium, nedum de probatione minarum, & sic corruptè ad hoc allegatur. Bene verum est, quòd in *quest. 50. num. 41. & seq.* facta conclusione, quòd minæ probentur per testes singulares, eam declarat procedere dummodo sint concordēs in qualitate minarum, licet discordēs in loco & tempore, aliàs fecus, ex Foller. quem allegat in *pract. criminal. in verbo ita quòd sororem auelenaui. nu. 25.*

13 Et in hac declaratione est iterum aduertendum, quòd si testes deponunt super minis non iteratis, sed semel tantum illatis, discordantque in qualitate minarum, tunc sine dubio nihil probant, quia talis singularitas dicitur obstatiua; & propter testium variationem, de falso suspecta, & ita loquitur Foller. vbi suprà allegatus *numer. 25.* & Marsil. ex aduerso allegatus in *conf. 62. num. 1.* Quòd si agatur de minis non vnica vice illatis, sed iteratis, & tunc licet testes sint singulares in qualitate minarum (prout in casu nostro) non per hoc minuitur eorum fides, quia testes deponentes super actu iterabili, non dicuntur singulares singularitate obstatiua, & ideo admittuntur, & probant, etiamsi, quod plus est, essent singulares in loco, & tempore, ad *glos. in cap. nihilominus. in verb. simul. vers. sed si sapiu. 3. quest. 9. Florian. in l. ob carmen. §. fin. num. 3. ff. de testib. Caccialup. in l. admonendi. post numer. 84. vers. ut autem clarius. ff. de iur. iuran. Rolan. conf. 82. numer. 41. & seqq. lib. 2. Hippol. Rimin. conf. 7. num. 38. & num. 102. & 104. lib. 1. & hoc in iure nullam habet difficultatem.*

14 Et rursus aduertendum, quòd ad effectum torquendi, de quo nunc agitur, testes singulares etiam admittuntur. *Grammat. decis. 34. nu. 30. & 35. Paul. Granut. theorem. 23. nu. 14. Clar. in pract. §. fin. quest. 53. vers. dixi etiam. Bertazzol. conf. 213. num. 7. & ibi Claudius in additionibus littera E, Petr. Caball. resol. crimin. tom. 1. casu 193. num. 2. & seq. Ad effectum enim torture inferendæ, absque dubio practicatur regula, quòd si non profunt singula, multa collecta iuuant, ad plenè tradita per Farinac. in *tit. de reo confesso, & conuicto. quest. 86. nu. 72. & seqq.**

15 Et demum ex facto tollitur omnis dubitatio, quia de odio, inimicitia, iniuriis, altercatione, monitorio, mendacio, & aliis indicis, & præsumptionibus, constat in processu concludenter per contestes, & reorum confessionem respectiue, & quòd Ioannes Baptista minatus fuerit *Che n'haurebbe fatto pentire Giovanni Maria*, deponere videntur duo testes, & contestes, videlicet Franciscus Piola, & Cæsar Federici.

16 Tertio non obstat conclusio, quòd quando testes patiuntur plures exceptiones, tunc non probant, etiam quòd agatur de delicto difficilis probationis, vt per *Grammat. Marsil. Gabriell. & Surd. in locis ex aduerso citatis*, huic enim motiuo sufficit negare assumptum.

Prosper Farinacius I. C. Romanus.

ARGUMENTVM.

Milites Sancti Ioannis Hierosolymitani sunt verè religiosi, & propterea à Duce generali exercitus puniri non possunt, etiam pro delictis in ipso exercitu commissis.

SVMMARIVM.

Milites Hierosolymitani, sunt verè religiosi sub regula sancti Augustini, in Ordine à Sede Apostolica approbato, numer. 1.

& 10.

Milites Hierosolymitani, comprehenduntur sub dispositione Conc. Trid. sess. 25. c. 15. de regular. n. 2.

Milites Hierosolymitani, sunt solum subiecti foro Ecclesiastico, numer. 3.

Arma bellica tractare, non est quid contrarium religioni, præsertim Hierosolymitane, n. 4.

Fovistudo qua patriam à barbaris tuetur, plena est iustitia, numer. 5.

Religionis de essentia non est quòd quis sit clericus, sed sufficit quòd emitat vota necessaria in religione à Sede Apostolica approbata, nu. 6.

Clerici an & quando possint esse in bello, n. 7.

Milites Hierosolymitani, possunt esse in bello, & tractare arma bellica, n. 8. & 12.

Fratres gaudentes, & Hospitalarij, qui non emittunt tria vota substantialia, non sunt religiosi, & de his loquuntur Doctores hic citati, nu. 9.

Duces generales exercitus, non habent plus iurisdictionis in suo exercitu, quàm habeant reges, & supremi principes in suis regnis, & prouincijs, licet non teneantur seruare ritus, & telas iudiciarias, numer. 11.

Clerici qui arma bellica gestant, & immiscant se prelijs, amittunt eorum priuilegium, n. 12. & 15.

Clerici arma bellica tractantes, licet amittant priuilegium can. si quis suadente diabolo, non tamen amittunt priuilegium fori nisi præntia trina monitione, n. 13. & 15.

Priuilegium can. si quis suadente diabolo, facilius amittitur, quàm priuilegium fori, n. 14.

Clerici militantes perdunt priuilegia personalia, non priuilegium fori, n. 15. & suprà n. 12. & 13.

Clerici qui famulantur principibus laicis, & ab eis stipendia recipiunt, non propterea censentur renunciare priuilegio fori, nec alijs eorum priuilegijs clericalibus, n. 16.

Renunciatio & nonatio, non inducitur per actus positiuos, nisi quatenus ex eis necessario inferitur, n. 17.

Clerici non possunt expresse, & multò minus tacite renunciare priuilegio fori, etiam cum iuramento, n. 18.

Conducens clericos, & alias personas qualificatas ad sua seruitia, censetur illos conducere secundum eorum qualitatem, numer. 19.

Licentia militandi concessa militibus Hierosolymitanis à magno Magistro, non operatur vt censeantur dimissi ab eius iurisdictione, & vt censeantur translati in iurisdictionem principis laici sub quo militant, numer. 20.

Reges Gallie prætendunt habere, ex speciali priuilegio Sedis Apostolicæ, facultatem procedendi contra clericos in certis casibus, sed de hac facultate dubitatur, numero 21.

Consuetudo, etiam immemorabilis, non sufficit ad tribuendam iurisdictionem principibus laicis in clericos, & religiosos, numer. 22.

Immemorabilis præscriptio non semper equipollet priuilegio Apostolico, quia illa non potest reddere incapacem capacem, sicut istud, n. 23.

Iuramenti violatio an & quando tribuat iurisdictionem non habenti, nu. 24.

Clericus iurans falsum coram Iudice laico, non potest ab eo puniri, numer. 25.

Delicta licet non debeant remanere impunita, tamen non propterea debent puniri ab eo qui non habet iurisdictionem in delinquentes, n. 26.

CONSILIVM CXCVII.

IN præsentia questione pro necessario fundamento in primis firmanda est regula, quòd Milites † Hierosolymitani (equites Melitenses hodie nuncupati) sunt verè religiosi, & personæ Ecclesiasticæ, quia sub regula Sancti Augustini in Ordine à Sede Apostolica approbato emittunt tria vota substantialia, nempe castitatis, obedientiæ, & paupertatis, vt legitur in eorum stabilimentis *tit. de regul. capit. 1. & 2. & ferè per tot. & in tit. de recept. frat. capit. 1.* & est notorium, quòd autem hæc ratione sint religiosi, & personæ Ecclesiasticæ, traditur per omnes in *rubr. de regular. vbi Abb. numero primo & in indiuiduo de istis Militibus Hierosolymitanis hoc dicit Nauarr. consil. 21. numero primo & seq. eodem tit. de regular. vbi dicit, quòd qui contrarium asserunt, non satis agnoscunt, & venerantur naturam religionis. & idem de illis dicit *glos. in capit. sciant cuncti. in verb. ecclesiasticas. de elect. in 6. Idem quoque dicunt de illis Gemin. in capit. 2. §. laici. numer. 5. de reb. eccles. non alienan. numero sexto. Barbat.**

Barbat. in Clement. causam. §. quod si forsan. num. 28. de elect. Cas-
san. in Catalog. glor. mund. part. 4. consider. 64. & latius part. 9.
in 4. consider. ubi refert egregium encomium Diui Bernardi
in laudem huius Ordinis, & multos alios congerit Ofasc.
decision. Pedemontan. 27. num. 18. & Menoch. consil. 54. num.
17. & de similibus militibus templariis idem dicit Abb.
in capit. cum deputati. in primo no. ab. de Iudic. & multis ar-
gumentis comprobat Vasq. contr. illustr. lib. 3. cap. 105. n. 49. &
50. & ita semper de illis iudicauit Rota Romana, vt penes
Mohed. decisione decima. de causis possess. & propr. & quotidie
hoc idem decidit, vt in specie in vna Interamnen. bono-
rum. 27. Ianuarij, & 5. Maij 1603. coram Cardinali Ludo-
uifio, tunc Rotæ Auditore, in quibus fuit decisum illos,
tanquam religiosos esse intestabiles, & in aliis multis de-
cisionibus manuscriptis.

2 Quinimo ꝑ cum Concil. Trident. sess. 25. cap. 15. de regu-
lar. decreuerit, quod in quacunque religione non fieret pro-
fessio ante decimum sextum annum expletum, & ante an-
num probationis, ipsamet religio optime agnoscens se esse
comprehensam sub huiusmodi decreto, illud in suis stabili-
mentis registrauit sub rubr. de recept. frat. cap. 15. & capit. 28.
& in aliis stabilimentis postea factis, adhuc tamen quod
viderim non impressis.

3 Et quod ꝑ hac ratione dd. Milites sint tantum subiecti
foro Ecclesiastico, illoque gaudeant sicuti ceteri regulares,
tradunt omnes supradicti, & in specie Felyn. in d. cap. 2. sub
num. 8. & Barb. in d. Clem. causam. eodem §. quod si forsan. nu. 28.
de elect. in sexto. & possent ad hoc allegari Bulla Pij Quarti,
& aliorum Summorum Pontificum, in quibus isti mili-
tes, & eorum loca, tanquam Ecclesiastica eximuntur à iu-
risdictione Episcoporum, & aliorum ordinariorum eccle-
siasticorum, ac aliis quamplurimis priuilegiis à Sede Apo-
stolica decorantur, quæ tanquam superflua in re tam clara
consultò omittuntur.

4 Nec quicquam huic conclusioni ꝑ obstat, quod milites
isti arma bellica tractent, quia hoc non est incompatible,
& contrarium religioni. sicut enim possunt institui, & sunt
instituta multæ religiones quæ se exercent in aliis operi-
bus charitatis, tam spiritualibus quam corporalibus, ita po-
test & potuit institui religio, quæ armis bellicis tueatur ec-
clesiam, & vniuersam Rempubicam Christianam, ab in-
curfionibus, & oppressionibus infidelium, & hæreticorum,
& ex particulari instituto sit prompta ad effundendum san-
guinem pro defensione & propagatione Catholicæ fidei.
cap. noli existimare. cap. apud veros. & per totam 23. quest. San-
ctus Thomas 2. 2. questio. 188. artic. 3. Nauarr. consil. 23. sub
numer. 2. versic. 3. facit, & c. de regular. & in tract. de redd. eccles. ad
finem. & late etiam profequitur idem Vasquez contr. illustr.
eodem libr. 3. capitul. 105. numer. 46. & 47. vbi inter cætera

adhuc etiam allegat illud dictum sancti Ambrosij, quod
5 ꝑ fortitudo quæ Patriam tuetur à barbaris, plena est ius-
titia, & in terminis de istis militibus Hierosolymitanis,
tam templariis, quam hospitalariis, quod licite possint
arma tractare, & quod nihilominus sint verè religiosi,
trad. glos. in fin. in capit. duo sunt genera. 12. quest. 1. & Calder.
consil. 7. sub numer. 2. versicul. ad prædicta bene facit, & c. de fo-
ro competen. Sed loco omnium satis est dixisse, quod hoc
expressè præcipitur in stabilimentis huius religionis. in. de
regul. cap. 2. & in. de recept. frat. cap. 1. & quod ista stabilimenta
sunt à Sede Apostolica approbata, & pluries confirmata, &
quod propterea stante approbatione Sedis Apostolicæ non
possit à quoquã dubitari, quod in istis religiosi militia non
sit aliquo modo contraria religioni, & illius institutis.

Quibus sic stantibus non obstant ea quæ in contrarium
circa hoc allegantur, & primò quod isti milites nõ sint cle-
rici, ꝑ quia ex hoc non inferitur, quod non sint religiosi &
6 personæ regulares, cum nõ sit de essentia regulæ quod quis
sit clericus, vt per D. Thom. 2. 2. quest. 189. art. 8. ad 2. pro
essentia enim regulæ, sufficit quod isti milites emittat tria
vota, castitatis, obedientiæ, & paupertatis, vt supra dictum est.

7 Secundò. Hinc tollitur obiectio, ꝑ quod clerici non pos-
sint esse in bello. cap. reprehensibile. 23. questio. 8. cum aliis in
contrarium citatis. quia omifsis his quæ circa hoc dici pos-
sent, quando agitur de defensione ecclesiæ & religionis.

de quo per glos. in cap. quicumque ead. causa. 23. quest. 8. & per
Franc. de Arias in tractat. de bell. num. 6. numer. 152. & numer.
151. ꝑ satis pro nunc sit dicere, quod hic non disputatur
8 de clericis, sed de regularibus qui arma bellica non depo-
suerunt. immò in melius, ex particulari instituto suæ reli-
gionis illa induunt ad defensionem & propagationem fidei
catholicæ, & propterea ex hoc instituto bellandi contra in-
fideles & hæreticos, non potest inferri quod ipsi non sint
regulares, & personæ ecclesiasticæ, per supradicta. sicut nec
etiam posset ex hoc inferri, quod quis non sit clericus, vt
infra dicam. Immo quod etiam istis militibus sit à sua reli-
gione permissum in quibusdam casibus, & præuia licentia
suorum superiorum, se immiscere in præliis Christianorũ,
traditur in eorum stabilimentis, vt sæpè dixi, à Sede Apo-
stolica confirmatis. in. de probat. & pœnis. cap. 24.

Vnde ꝑ non obstant cons. Feder. de Sen. 145. & Calder. 9
d. cons. 7. de for. competen. cuius pars legitur repetita in consil. 4.
de regular. quos etiam refert Abb. in cap. 2. sub numero 11. &
Butr. sub numer. 6. de for. competen. quia, vt patet ex eorum lectu-
ra, loquuntur de illis hospitalariis, seu fratribus gauden-
tibus, qui non emittunt supradicta tria vota substantia in
aliqua religione à Sede Apostolica approbata, sed tantum
habent specialem quendam modum viuendi. Et propterea
ibi omnes non obscure comprobant supradictam conclu-
sionem, quatenus sentiunt quod si emitterent supradicta
tria vota in religione approbata, essent verè religiosi, &
personæ Ecclesiasticæ, & gauderent priuilegio fori. prout
etiam expressis verbis dicit Calder. d. cons. 7. de for. competen. lo-
quendo de Templariis, & Hospitalariis Hierosolymitanis,
qui professionem emittunt. vbi declarando etiam glos. in
cap. duo sunt genera. 12. quest. 1. dicit quod deuoti, de quibus
in illo textu, debet intelligi de illis deuotis, qui professionem
emittunt in religione à Sede Apostolica approbata, vt sunt
Templarij & Hospitalarij.

Et in his etiam terminis loquuntur glos. & Doct. in Cle-
ment. 1. de relig. domib. & in Clem. cum ex eo. de sent. excommuni-
cat. & Bart. in l. semper. §. fin. ff. de iur. immunit. & alij in
contrarium citati. qui semper considerant an sit vel non sit
facta emissio istorum votorum in religione approbata.

Ex quibus etiam patet responsio ad d. cap. duo sunt gene-
ra. ex aduerso citatum. quia vt dixi, in illo comprehenduntur
etiam deuoti, hoc est regulares professi, qui etiam ex permis-
sione ecclesiæ arma mouere possunt, vt declarat ibi glos. r.
& Calder. d. cons. 7. de for. competen.

Et ex ꝑ his omnibus intrepidè cõstituendam esse existimo 10
supradictam conclusionem, quod isti milites Hierosolymi-
tani sunt verè religiosi, & personæ ecclesiasticæ, & quod
propterea non possunt à iudicibus secularibus iudicari, &
puniri, iuxta dispositionem cap. 2. vbi in indiuiduo Felin. sub
num. 8. de foro competen. cum aliis supra in princip. citatis, &
nullus, saltim ex scriptoribus catholicis, & approbatis, in
hoc contrarium dicit.

Constitutam igitur ista regula videndũ superest, an aliqua
ratione limitari debeat in Duce exercitus, & in delictis in
exercitu cõmissis. qua etiam in re præmittendũ est, ꝑ quod 11
summi Duces exercitus, licet in modo procedendi non te-
neantur seruari ritus, & telam iudiciorum quæ seruatur in
pacatis ciuitatibus & prouinciis, tamen non habent maio-
rem iurisdictionem in exercitu quam habeant supremi Pri-
ncipes in eorum territoriis, immò potius minorem, & illis
regulariter assimilari soler vt per Cepoll. in tract. de Imperat.
milit. eligent. cap. pro Imperatore. num. 9. Paris de Put. in tract. de re
milit. capit. an comes. numer. 4. & sequent. Et ideo si Serenissi-
mus N. in suo regno non habet iurisdictionem super istis
militibus, & aliis religiosis, ita multò minus illam habere
potest supremus Dux sui exercitus, per supradicta. Et quia
non potest plus iuris esse translatum. in d. supremum Du-
cem, quam in Serenissimo N. qui illum constituit. regula
nemo plus iuris. de reg. iur. in 6. l. nemo. ff. eod. tit. & vtrobiq; scri-
ben. Neque in hoc reperitur ipsum exercitum habere ali-
quod speciale priuilegium, cum etiam in iudiciis militari-
bus seruanda sint iura & leges, vt traditur per Parid. de Put.
in d. tract. de re milit. capit. 2. & præsertim sint seruandi facti
canones, & decreta Summorum Pontificum, in quibus Spi-
ritum

ritum sanctum loqui credimus, vt dixit text. in cap. si ille. 50. dist. 8. l. 2. §. quest. 2. que etiam leges imitari non dedignantur. c. cleric. de iudic. Cuius rei occurrit militare & opportunum exemplum Regis Saul, qui cum crederet se necessitate belli compulsus, non potuisse expectare aduentum Samuelis Summi sacerdotis, spreto illius precepto obtulit holocaustum Domino, vnde fuit à Domino reprobatus, vt legitur in 1. libro Regum. c. 13. quo exemplo, & alio quod de eodem Saul habetur eodem lib. 1. Regum. c. 15. ac aliis quâ plurimis, docemur, etiam in bello iura ecclesiastica, & constitutiones summorum Pontificum impunè sperni non posse.

12 Primò ergo † pro limitatione huius regulæ in contrarium adducitur exemplum clericorum, qui quando arma gestant, & immiscet se præliis, amittunt eorum priuilegium. cap. perpendimus. & ibi communiter scribentes. de sentent. excomm. cum aliis in contrarium citatis, sed dupliciter respondetur.

Primò. Quòd hoc exemplum non applicatur istis militibus, cum non solum diuersa, sed etiam contraria ratio militet in istis quàm in illis. alij enim clerici, & religiosi, militando in habitu seculari rem prohibitam faciunt, & in pœnam huiusmodi transgressionis suis priuilegiis priuantur, vt expressè legitur in c. cum non ab homine. in fin. & c. in audientia. & capit. con. in fin. il secundo. de sentent. excomm. Ista ergo ratio non procedit in militibus Hierosolymitanis, quia gestando arma, & dimicando contra infideles, quorum appellatione veniunt hæretici, vt per Ioa. Lupi in tract. de bell. §. habeat. num. 5. & Franc de Arias eod. tract. num. 101. non dicuntur facere rem illicitam, immò potius faciunt rem permissam ab eorum regula, & consequenter non merentur pœnam sicuti alij religiosi. l. Gracuu. C. de adult. cum vulgar. maximè cum isti milites in bello non dimittant eorum habitum sicut dimittunt clerici, & alij religiosi, quod multum consideratur à Doctor. in contrarium citatis. semper enim portant Crucem albam, qui est proprius illorum habitus.

13 Secundo respondetur, † quòd licet clerici, & alij religiosi, arma bellica tractantes contra suarum religionum instituta, & secularibus negociis se immiscetes, cadant à priuilegio personali canonis, si quis suadente diabolo, tamen nõ propterea cadunt à priuilegio fori, nisi præuia trina monitione desistant. cap. con. in fin. il secundo. & ibi Card. prope finem. & Abb. de sentent. excomm. & traditur etiam in cap. in audientia. in fin. & in cap. cum non ab homine. in 2. respons. eodem tit. & notant omnes in cap. perpendimus. vbi Card. in 6. opposit. eod. tit. Alexan. consil. 8. num. 10. libr. 1. Sozz. consil. 12. numer. 19. libr. 1.

14 Facilius † enim amittitur priuilegiũ d. Canonis, quàm priuilegium fori. Abb. in cap. 1. num. 6. de apost. Card. in d. cap. perpendimus. in 7. & 8. opposit. Sozz. d. consil. 12. nu. 19. libr. 1. Maximè si adhuc aliquod retineant signum sui clericatus vel religionis, vt isti milites retinent semper suam Crucem albam, vt dixi, iuxta declarationem quam facit Card. in d. cap. contingit. il secundo, prope fin. de sentent. excomm. Vnde multò minùs debent isti milites cadere ab hoc priuilegio fori, cum nec militando in hoc exercitu contraueniãt eorum regulæ, nec aliqua vnquam monitione fuerint ab ista militia euocati, per supradicta.

Et ex his colligitur responsio ad Fabr. libr. 3. tit. 12. de fin. r4. ad Papon. lib. 1. tit. Cafes qui il font. art. 6. ad Suar. commun. opin. versic. clericus. ad Guid. Pap. quest. 138. ad Io. Imberg. libr. 4. institut. forens. ad Clar. in prax. crimin. q. 75. numer. 6. ad Decian. in tractat. crimin. lib. 4. c. 9. numer. 87. Barb. consil. 11. vers. præterea facit. & c. libr. 1. & Gig. de pens. quest. 55. num. 2. ex aduerso citatos. Quia (præterquam quòd nonnulli ex eis loquuntur contra communes theoricas doctorum, & arguunt à quibusdam casibus specialibus, extendendo illos ad alios casus, quod non licet, in quo tamen vltèrius non insisto, quia non est opus) loquuntur omnes in clerico, vel alio religioso, qui dimisso habitu clericali vel regulari, exercet militiam prohibitam, & incompatibilem cum suo Ordine, & professione, prout etiam hoc bene declarat Abb. in c. fin. de cleric. coniug. Et nihilominus quatenus supradicti allegant Doctor. in cap. fin. de cleric. non resid. & in cap. de cler. coniug. animaduertendum est, quòd Docto. ibi dum dicunt, quòd cle-

rici militantes amittunt † priuilegia clericalia, debent intelligi de aliis priuilegiis competentibus ratione personæ, non de priuilegio fori. per ea quæ supra dixi, & infra repetam quando tractabimus de renunciatione, prout etiam apertè declarat idem Abb. in d. cap. cum non ab homine. sub nu. 6. de sentent. excomm. vbi loquendo de clericis qui fiunt stipendiarij, & armigeri Principum secularium, dicit quòd perdunt priuilegia personalia, quòd verò ad priuilegium fori, se remittit ad dicta per eum in cap. perpendimus. vbi apertis verbis dixit, priuilegium fori non amitti, nisi præuia trina monitione, iuxta dispositionem d. cap. cum non ab homine. & cap. in audientia. & cap. cum contingat. il secundo. de sentent. excomm. Hæc igitur non applicantur noitris militibus Hierosolymitanis, quia immiscendo se in huiusmodi bello iustissimo, contra hæreticos, aut aliàs de licentia suorum superiorum, non faciunt actum illicitum, nec incompatibilem cum eorum Ordine, & cum eorum professione, & ideo neque istam, neque aliam pœnam merentur.

Secundo itaque, pro limitatione ad supradictam regulam ex aduerso adducitur tacita renunciatio, quæ colligitur ex receptione stipendij militaris in hoc exercitu, ad trad. per Gig. quest. 55. de pens. cum aliis citatis. cui limitationi duplici etiam modo respondetur.

Primo. Quòd † ex huiusmodi receptione stipendij renun- 16
ciatio ista induci non potest, quandoquidem ex actis positius non inducitur renunciatio, nisi † quatenus ex illis ne- 17
cessariò infertur. Felin. in cap. cum accessissent. num. 26. & ibi Dec. sub n. 17. vers. quinto intelligitur. de constit. Alexand. consil. 33. col. 3. in princ. vers. quimimo, & c. lib. 5. Dec. consil. 402. nu. 6. Tiraq. de retract. lignag. §. 1. glos. 9. n. 132. & §. 36. glos. 2. n. 50. sicut per similes actus posituos non inducitur nouatio, nisi sint omnino incompatibiles cum præcedentibus. Bald. in l. fin. sub nu. 1. de nouat. Dec. consil. 400. sub numer. 9. vers. & his stan. & c. & consil. 444. numer. 4. & sequenti. Aym. consil. 167. num. 5. Gabriel. consil. 170. num. 5. lib. 2. Receptio autem stipendij in hoc exercitu istis militibus, (quicquid sit de aliis clericis & religiosis) non est incompatibilis cum illorum professione, nec per necesse ex illo infertur, quòd voluerint renunciare eorum priuilegiis. tantum enim ista receptio inducit locationem, & conductionem operarum. & possunt simul stare, quòd quis locet operas suas alicui, & tamen non intendat se subicere illius iurisdictioni, & renunciare propriis priuilegiis, vt est tex. expressus in cap. cum contingat. & ibi communiter scribentes. de for. competen. ex quo videmus quotidie, quòd sacerdotes & clerici, qui in aulis Principum laicorũ inferuiunt pro Cappellanis, vel in aliis similibus honestis officiis, non tamen propterea dicuntur renunciassè priuilegio fori, vel esse effecti de foro laicali, & subiecti iurisdictioni Dominorum & Principum quibus seruiunt.

Secundo. Huic limitationi † respondetur, quòd non po- 18
test censerì tacitè renunciatum huic priuilegio, cui nec etiam expressè renunciari potest. cap. significasti. de foro comper. & ibi communiter omnes. nec etiam quòd ad hoc aliquid operatur iuramentum, vt in cap. si diligenti. & ibi omn. eodem tit. de for. comper. & ita ab expressa prohibitione renuncian- di ad tacitam arguit Abb. in alleg. cap. perpendimus. num. 10. de sentent. excomm. Huiusmodi enim priuilegiis fori concessis ratione ordinis quis non potest renunciare in præiudicium sui superioris, vt in dict. cap. significasti, & per Abb. in loco prox. citato.

Immo hæc prætenfa limitatio † propter receptionem 19
stipendij, potest facillè retorqueri in contrarium, nèpe quia N. vel supremus sui exercitus Dux, quando conducunt istos milites Hierosolymitanos ad sua stipendia, & illos admittunt in suo exercitu, censentur illos conducere, & admittere cum suis qualitatibus, sicut quando quis conducit Cappellanos, & illos Clericos ad sua seruitia, iuxta dispositionem d. cap. cum contingat. de for. comper. ita arguit Bald. & alij in l. contra. §. si filius famil. cum legib. sequentib. de pact. cum aliis cumulatis per Tiraquell. de retract. conuen. in fin. num. 2. & plurib. sequentib. Sicut quando quis emit scienter rem emphiteuticam, vel subiectam fideicommissò, non potest propterea agere de euictione, quia censetur illam emisse cum illa sua qualitate. Alexand. consil. 21. num. 6. libr. 5.

Roland. *conf.* 5. *lib.* 4. Tiraquel. *de retract. lignag.* §. 1. *glos.* 9. *nu.* 34. & *in fine nu.* 97. Et ideo cum Serenissimus N. & Dux illius exercitus, sciant hos milites Hierosolymitanos esse subiectos iurisdictioni Ecclesie, censentur illos admittere, & recipere ad illorum stipendia, cum eadem qualitate, per supradicta.

20 Nec dicatur, quod per concessionem licentie militandi sub Serenissimo N. Magnus magister censeatur etiam concessisse licentiam subiiciendi se illius iurisdictioni, quia quicquid sit de veritate huius licentie, responderetur, quod etiam si expresse Magnus magister licentiam subiiciendi se iurisdictioni dicti Serenissimi N. concessisset, nihilominus nihil suffragaretur, quia non potest ipse huiusmodi licentiam concedere, nec milites illa uti, propter incapacitatem Iudicis secularis, *d. cap. significasti.* & ibi *glos.* vlt. *circa medium vers. sed nunquam potest.* & c. vbi *Abb. nu.* 25. & *Sozz. sub nu.* 42. *in fin.* & ceteri omnes communiter *de for. competen.* Et propterea multo minus potest hoc interpretari ex sola licentia militandi, cum qualibet dispositio interpretetur secundum potestatem disponentis. *Dec. & alij in cap. Ecclesia sancta Maria. numer.* 50. *de constit.* Maxime cum hoc, ut dicebam, per necesse non inferatur, quia potius hanc licentia respicit facultatem locandi, vel prestandi operas suas in illa militia, ut in exemplo quod supra dixi de Cappellanis, & aliis clericis, qui inseruiunt in aulis Principum laicorum, quae quidem operae prestandi possunt absque eo quod ipsi se subiiciant eorum iurisdictioni contentiosa, cuius laici sunt incapaces, ut dixi, & ut etiam modo repetam respondendo ad pretenfam consuetudinem. Nec per faciunt exempla de Rege Galliae, quia Rex ille pretendit habere hoc privilegium speciale a Sede Apostolica, ut post alios dicit Decian. *in tract. crimin. lib. 4. cap. 9. numer.* 66. *Sed Rip. in cap. 2. nu.* 73. *de indic.* dicit, hoc pretensum privilegium esse limitatum ad tres tantum casus, ut ibi per eum. licet Boer. qui verisimiliter debuisset esse de hoc pretenso privilegio informatus, dicat *in decis.* 77. *nu.* 3. quod iudices Regij, qui in vno ex dd. tribus casibus manum apponebant, erant excommunicati. Sed quicquid sit de veritate huius privilegij Regis Galliae, non potest propterea ex eo aliquid inferri ad alios Principes, qui huiusmodi privilegia non habent. *l. quod vero. ff. de legib. cum concord.*

Tertio itaque pro limitatione ad supradictam regulam ex aduerso allegatur consuetudo, quae licet non probetur, 22 vt ex infra dicendis apparebit, tamen per etiam si probaretur non releuaret, etiam si esset immemorabilis, cum sit contra Canones, & contra Ecclesiasticam libertatem, ut est text. *in cap. ad audiendam. de consuetud.* & *in cap. clerici.* & ibi *glos.* *in verbo consuetudine.* & *Abb. in vlt. not. de indic. Rot. decis.* 10. *de consuetudine in antiq. Rip. in cap. 2. nu.* 15. *de indic.* Decian. *in tract. crimin. par. 4. cap. 9. nu.* 14. *Gabr. de prescri. concl. 1. nu.* 17. Et ratio est, quia in his quorum laici sunt incapaces, etiam immemorabilis non sufficit. *Abb. in cap. 4. in 1. notab. de consuet.* & *in cap. causam pariter. in primo not.* vbi etiam *Felin. nu.* 2. *de prescrip.* *Card. Zabarel. conf.* 57. *proposita questio.* *Balb. de prescrip. in 1. part. quinta part. quest. 7. nu.* 14. quibus in locis habetur, quod nec etiam scientia, & tolerantia Papae in hoc suffragetur, ut per *Abb. in dict. cap. clerici. in vlt. notab. de indic.* *Decian. dict. cap. 9. nu.* 16. *Rocc. de consuetud. sect. quarta. nu.* 33.

23 per Et in hoc non equiparantur privilegium & prescriptio immemorabilis, quia privilegium Apostolicum potest incapacem reddere capacem, quod prescriptio facere non potest. *Abb. in d. cap. causam. in primo notab. de prescrip.* & *in cap. noui. numer.* 22. *de indic.* & alij proximè citati. Sed in casu nostro, non solum non probatur ista immemorabilis, sed nec etiam quadragenaria, quae etiam data capacitate laicorum, & quod versatur in iurisdictione inducta de iure positivo, & prescriptibili; esset necessaria cum titulo propter resistantiam iuris communis, iuxta dispositionem *cap. fin.* & ibi *Abb. & omn. de consuetud. & cap. 1. vbi pariter glos. magna,* & ceteri scribentes. *de prescrip. in 6.* Propter huiusmodi enim resistantiam iuris communis, consuetudo ista diceretur irrationabilis, etiam si alias iudices laici essent huius iurisdictionis capaces, prout non sunt, ut patet ex supradictis, & propterea non esset attendenda, cum potius

corruptela dici mereretur quam consuetudo. *dict. cap. final. de consuetud. cap. mali. cum plur. seqq. distinct.* 8. Ultra quod impossibile est, quod in hac materia aliqua inducatur consuetudo quae releuet, cum quolibet anno interrumpatur per lectionem Bullae in Coena Domini. *Felin. in cap. cum non liceat. columm. penult. in quinta consideratione. de prescrip. Pauin. de offic. & potest. Cap. Sed. vacan. in fine. vers. delinquentes autem, & c.*

Non obstat denique, quod per violatio iuramenti tribuat 24 iurisdictionem ei, qui alias illam non haberet. iuxta *conf. Feder. de Sen. 93. cum aliis citatis per Decian. in tract. crimin. lib. 4. cap. 9. numer.* 82. Tum quia ista conclusio non procedit ita simpliciter, ut per D. in contrarium scribentem adducitur. non enim citati Doctores dicunt simpliciter, & indistinctè, quod iuramentum huiusmodi iurisdictionem tribuat, sed loquuntur de delicto commisso in ipsomet iurando coram Iudice, ut quando quis iurat falsum in aliquo iudicio. tunc enim quia offenduntur aures illius Iudicis, ipse potest de hac sua offensione cognoscere. iuxta *glos. in l. nullum. C. de testib.* & ibi scriben. hic autem in iuramento militari nulla inest falsitas, nullumve delictum, sed delictum postea prouenit ex alio actu subsequenti. & sic sumus in terminis omnino diuersis ab illis. Tum quia supradicta conclusio procedit data capacitate Iudicis, utputa si clericus exemptus iuraret falsum coram Episcopo, vel coram alio Iudice ecclesiastico, cessante autem capacitate Iudicis, dicta conclusio non procedit. per Et hac ratione, clericus qui falsum deposuit coram iudice laico, non potest, neque ciuilitè neque criminaliter de hoc puniri coram illo, quicquid aliqui, & malè in contrarium dixerint, ut per *Salic. in d. l. nullum. num.* 4. *C. de testib.* *Abb. & ceteri omn. in cap. verum. num.* 20. vbi *Felin. sub num.* 5. testatur de communi. & ibi etiam addent. *de indic.* & in hoc etiam residet Decian. *in loco supra citato,* dum se refert ad Canonistas *in d. et. cap. verum.* & in specie ad *Felin.* Et in hoc standum est potius Canonistis, quam Legistis, licet etiam Legistae hoc idem teneant, ut in hac materia de iurisdictione Ecclesiastica dicit *Guid. pap. dicta decis.* 77. *nu.* 3. & traditur per omn. *in cap. 1. de nou. oper. nunciat. & in cap. fin. de prescrip.*

Ceterum, quod in exercitu, & in bello necesse sit quod 26 delicta acriter, & sine personarum distinctione puniantur, ne militaris disciplina eneruetur, quod etiam multis ethnicorum exemplis ex aduerso comprobatur, nemo est qui id neget. Nec quisquam est qui existimet, quod isti milites, & aliae personae ecclesiasticae impune delinquere possint, hoc tamen non potest tribuere iurisdictionem non habenti, nec propterea violare licet immunitatem ecclesiasticam, & ecclesiasticam iurisdictionem. hanc eadem necessitas puniendorum criminum vrget in qualibet bene constituta Republica, nec propterea Christiani Imperatores, & alij Catholici Principes vnquam crediderunt, neque credunt necesse esse, quod ipsi spreta ecclesiastica iurisdictione, in clericos & religiosos animaduertant. *Authenti. statuumus. C. de Episc. & cler. cum concord.* Residet in illis partibus Nuncius Apostolicus, qui de ecclesiasticis exemptis cognoscere potest. *cap. primo de officio legati. capit. veniens. de verborum. signification. in sexto. capit. si Abbatem. de election. eodem libro.* & si alia necessaria erunt remedia, non sunt a summa Sedis Apostolicae prouidentia desperanda, quibus salua immunitate ecclesiastica, & iurisdictionum distinctione, militaris disciplina facta tecta seruetur.

Quare, &c.

Ioan. Baptista Spada Fisci, & Carere
Apostolica Aduocatus.

ARGUMENTVM.

Donatio libera Castri & iurisdictionis, facta ab Imperatore Ecclesiae etiam inferiori, abdicat supremam iurisdictionem & altum dominium ab Imperio, illudque transfert in Sedem Apostolicam. licet secus sit, quando huiusmodi donatio fuit facta laico.

S V M M A R I V M.

- Iurisdictio suprema, ad eam in heret ossibus Imperij, ut ab eo per donationem castri factam laico auelli non possit, nec in laicum donatarium translata censeatur, num. 1. & num. 18. ubi assignatur ratio.*
- Aliud est esse in Regno, aliud esse de Regno, num. 2.*
- Regnum vel provincia si alicui concedatur, non tamen censetur concessa castra, & loca in eodem regno existentia, quae antea in alios fuerant alienata, vel exempta, nu. 3.*
- Exceptio de iure tertij, potest a possessore opponi quando excludit intentionem agentis, num. 4.*
- Donato liberè castro ab Imperatore Ecclesie, etiam inferiori, omnis superioritas censetur abdicata ab Imperio, & translata in superiores Ecclesiasticos, & in ipsam Sedem Apostolicam, ad quos propterea deuoluntur appellationes, & alia ad dictam superioritatem spectantia, n. 5.*
- Authores qui supradictam opinionem communem constituunt, num. 6.*
- Inter donationem factam Ecclesie inferiori, & factam Ecclesie Romanae, non potest constitui probabilis differentia, nu. 7.*
- Donatio facta Ecclesie ab Imperatore, latissime interpretanda est quod ad eius preiudicium, quia in ea, optima mensura est immensitas, nu. 8. & n. 9.*
- Donatio facta Ecclesie, etiam inferiori, censetur facta Deo pro salute animae donantis, nu. 9.*
- Bona donata Ecclesie, etiam inferiori, dicuntur facta Sancta Sanctorum, num. 10.*
- Donatio facta Ecclesie inferiori, censetur donata uniuersali Ecclesie Romanae, cui omnes Ecclesie sunt subditae, & membra, numer. 11.*
- In donatione, consideranda solum est voluntas & potestas donantis, data capacitate donatary, nu. 12.*
- Ecclesia inferior, est capax donationis libera à Superioritate Imperatoris, nu. 13.*
- Argumentum à simili, sufficit quod ponat similitudinem in eo de quo agitur, licet adsit aliqua dissimilitudo in reliquis, numer. 14.*
- Donate rei dominium, acquiritur Ecclesie inferiori donatarie, sed superioritas acquiritur Sedi Apostolicae, nu. 15.*
- Bona donata, sequuntur conditionem eius cui donantur, numer. 16.*
- Donatio etiam facta à priuato Ecclesie inferiori eximit rem donatam à iurisdictione Principis secularis, num. 17.*
- Donatio quantumuis libera, facta laicis, ideo non abdicat superioritatem ab Imperatore donante ne remaneat aequalis, quae ratio non militat in Ecclesia inferiore, num. 18.*
- Iurisdictiones suprema in terris duae sunt, Pontificalis & Imperialis, num. 19.*
- Authoritates contrariae confutantur, nu. 20.*
- In ecclesiasticis nemo potest esse acephalus, cum saltem subiiciatur Ecclesie Romanae, & Sedi Apostolicae, nu. 21.*
- Imperator potest, si uult, à se abdicare superioritatem, & supremam iurisdictionem, nu. 22.*
- Ioan. Andr. in addit. ad Specul. confutatur, & declaratur, numer. 23.*
- C. Romanae, debet, de appell. in 6. declaratur, num. 24.*
- Mandell. consil. 62. num. 17. & consil. 64. numer. 87. defenditur, num. 25.*
- Concessio facta ab Imperatore, ex quibus verbis cognoscatur fuisse donationem liberam, & non feudalem, numer. 26. & num. 27. & 28.*
- Concessio facta ab Imperatore, vel alio supremo Principe, semper in dubio praesumitur potius donatio quam feudum, praesertim ad fauorem Ecclesie, num. 29.*
- Observantia subsecuta, demonstrat an concessio fuerit facta in liberam donationem, vel in feudum, num. 30.*
- Allegantur Doctores in in diuiduo loquentes de istis castris, nu. 31.*
- Rationes adductae contra Ecclesiam confutantur, nu. 32.*
- Regalia ex quibus verbis censentur concessa ab Imperatore, nu. 33. & 34.*
- Pax Constantia declaratur, nu. 35.*
- Dictio, saluis, &c. nihil de nouo disponit, sed praeseruat, n. 36.*

Concessio facta de iuribus, quae concedens habet in aliquo loco, habet in se tacitam conditionem, quatenus ibi aliqua iura habeat, numer. 37.

Confirmationes nihil de nouo tribuunt, sed tantum corroborant iam concessa, nu. 38.

Actus facti tempore belli, non habentur in consideratione, numer. 39.

Observantia interpretatiua, debet esse proxima actui de cuius interpretatione agitur, num. 40.

Observantia noui iuris inductiua in prauidicium iuris alteri questi, debet esse praescripta, nu. 41.

Consuetudo vnius Prouinciae, non attenditur in alia, nu. 42.

Consuetudines contra ius, sunt strictissime interpretanda, numero 43.

CONSILIVM CXCVIII.

Vm Dominus Princeps N. praetendat in ipsum fuisse translata illam superioritatem, quam (ut ait) Imperatores sibi reseruarunt super istis castris spectantibus ad Ecclesiam N. necesse est, quod in primis & ante omnia, de hac translatione doceat, & probet, se in hac superioritate esse successorem Imperij. Bart. in l. non ignorat. C. qui alien. non poss. latè Roland. cons. 64. nu. 10. & plur. seqq. lib. 1. Menoch. de adipiscend. remed. 3. n. 163. & seq.

Ideo non sufficit, quod Domini ex aduerso scribentes, in secundo eorum praesupposito pro indubitato ponant, quod Dominus Princeps in hoc principatu, habeat & exerceat iura Imperij, vigore inuestiturae Imperatoris. Quia licet indubitatum sit, illum esse Dominum huius principatus vigore dictae inuestiturae, tamen non propterea ex hoc sequitur, quod illa superioritas, quam (ut praetenditur) sibi reseruarunt Imperatores super istis Castris, fuerit vigore dictae inuestiturae in ipsum translata. quia si verum est, ut saepius commemorant Domini ex aduerso scribentes, quod ista superioritas ad eam inhaereat ossibus Imperij, ut ab eo diuelli non possit, & quod per quamlibet concessionem, & inuestituram, non praesumitur quod Imperator eam in alium transferre voluerit, quod tamen in laicis verissimum & receptissimum esse credimus, iuxta opinionem Io. Andr. in addit. ad Specul. de iurisd. omn. iud. in verb. Pastoralis. prope finem, quae quod ad laicos est communiter recepta, ut testatur ipsemet Peregr. ex aduerso citatus cons. 1. num. 9. & sequent. Si inquam hoc verum est, sequitur quod per inuestituram dicti Imperatoris, non censetur translata huiusmodi superioritas in D. Principem super istis castris, siue id proueniat ex defectu potestatis, ut aliqui crediderunt, siue ex defectu voluntatis.

Maximè cum in hac inuestitura, nulla prorsus mentio fiat de istis castris, iam ante quingentos annos liberè donatis Ecclesiae N. ut infra dicam. quia licet essent intra fines d. principatus, non tamen erant amplius de principatu, cum iam alienata essent in Ecclesiam. Aliud tamen est esse in Regno, aliud esse de Regno, ut bene ad propositum nostrum per Hostiens. in cap. nimis in verb. ab eis. & ibidem Ioan. Andr. nu. 3. & 4. de iure iur. cum aliis mox citandis. ubi tamen propterea dicunt, quod si Imperator alicui concedit prouinciam, in qua situm sit castrum exemptum, & ab alio possessum, non censetur concessisse dictum castrum, quod licet sit in prouincia, non tamen est de prouincia. maximè si etiam ille possessor castri illud habuerit ab Imperatore. sequuntur ibidem Anchar. ad fin. Butr. sub. n. 7. & plenius Abb. numer. 2. & Felin. in cap. sub numer. 2. column. 2. de offic. ord. n. Roland. cons. 33. numer. 28. lib. 3. Et ideo licet authores D. Principis fuerint à dicto Imperatore inuestiti de Ciuitate N. & eius Comitatu, non tamen in hac inuestitura comprehenduntur castra, de quibus agitur, & multò minus eorum praetensa superioritas, per supradicta.

Nec potest opponi, quod ista sit exceptio de iure tertij, hoc est de iure Imperij. tamen Quia etiam exceptio de iure tertij, potest a possessore opponi, quando funditus excludit intentionem agentis, quia per eam concluditur, agentem non habere actionem. Roman. cons. 347. num. 4. & 5. Aym. cons. 80. num. 17. ad finem & bene declarat Thesaur. decif. 4. num. 1.

num. 1. Non enim excipit Ecclesia, quod ista superioritas pertinet ad Imperatorem, immo id expressè negat, vt infra dicam; sed dicit, D. Principem, nulla ratione hanc superioritatem prætere posse, etiam si Imperatori competiisset.

Et licet hæc sufficiant ad exclusionem huius prætensionis D. Principis; nihilominus, vt nulla etiam relinquatur occasio dubitandi de bono iure Ecclesiæ N. & suorum superiorum Ecclesiasticorum, addendum duxi, quod in ea quæstione; An Imperator vel Princeps liberè donando Ecclesiæ inferiori, potuerit, vel voluerit abdicare à se omnem superioritatem, illamque in superiores Ecclesiasticos, & in Sedè Apostolicam transferre, magis cõmunis, & recepta est opinio affirmatiua, & quod propterea appellationes deuoluantur ad superiores Ecclesiasticos, & ad Sedem Apostolicam, & ad illos, illamque spectent alij actus concernentes huiusmodi superioritatem, non ad Imperatorem, vt ex numero, & ex t̄ autoritate Doctorum infrascriptorum clarè colligitur. Hanc enim opinionem tenent omnes infrascripti, videlicet,

1 Glos. in cap. solita. in verbo suscipiunt. de maiorit. & obedient. & in cap. 2. in fin. de delictis puerorum.

2 Innocent. in dict. cap. solita. in verbo Temporalibus & in cap. verum. sub numer. 2. de for. competen. ibi. Si autem Baronia non conceduntur in feudum, & infra ibi. Sed nos contra credimus, &c.

3 Specul. de appellat. sub rubr. ad quem sit appellandum. num. 22. vers. Illud dicitur, &c.

4 Archidiaconus. in cap. Romana. §. debet. de appell. in sexto. & in cap. si qua. §. his ita. xj. quæst. 1.

5 Dinus relatus à Ioan. Andr. in addit. ad Specul. de iurisd. omn. iud. num. 16. in vers. Pastoralis.

6 Oldrad. quem refert idem Io. Andr. ibidem, & conf. 83. sub num. 7.

7 Hostiensis. in cap. nimis. in verb. ab eis. de iureiur. & in Summ. in titul. de appellat. §. à quo, & ad quem. versicul. sed pone, &c. & in dict. cap. verum. ibi. Sin autem dicta Baronia, &c. d. cap. solita. num. 4. & 5.

8 Io. Andr. in dict. cap. solita. in prima column. in fin. dum exponit temporalia, id est feudalia, & melius in dict. cap. verum. ibi. Sin autem Baronia prædicta, &c. vbi etiam dicit, quod cum dominium sit Ecclesiæ quæsitum, Sanctum Sanctorum est Domino. & in dicto capitul. nimis. dicit. Quod si subsunt personæ, fortius & res. & loquitur de bonis donatis Ecclesiæ.

9 Henric. Boic. in d. cap. verum. nu. 2.

10 Collect. ibidem num. 3.

11 Io. Monac. in dict. cap. Romana. §. debet. nu. 14. in verb. temporalem. de appellat. in 6.

12 Andr. de Ifern. in cap. 1. numer. 7. qualiter vassallus fidelit. iur. deb. & in constit. Regni lib. 1. titul. de offic. iustit. versicul. de feudis.

13 Bart. in l. 1. §. item si quis. numer. 4. de appell.

14 Ant. de Butr. ibidem. num. 24. vbi glosa determinat, quod appellandum est ad Archiepiscopum. in d. cap. verum. n. 11. & in cap. 2. de delict. puer.

15 Bellamer. in d. cap. solita. nu. 10. & in d. cap. verum. nu. 6. versic. tertio queritur, &c.

16 Cardin. in d. cap. solita. sub numer. 7. versic. quæro. circa 12. notab.

17 Imol. ibidem n. 15.

18 Abb. n. 3. & in cap. veniens. nu. 4. de accusat.

19 Aretin. in d. cap. veniens.

20 Soccin. ibidem. & in d. cap. verum.

21 Barbat. in d. cap. verum. n. 69. & seq.

22 Felin. in dicto capitul. solita. & in capit. ceterum. numer. 21. de iudic.

23 Anchar. in dicto capitulo Romana. numero quarto. versiculo decimoquarito nota, &c. de appellat. in 6. & in dicto capitulo verum. num. 8. versiculo vero, &c. de foro competen. & in cap. 2. de delict. puer.

24 Turrecremata in cap. si qua. §. his ita. 12. quæst. 1.

25 Gemin. ibid. & in d. c. Romana. §. debet. nu. 3.

26 Franc. in dict. §. debet. numer. 2. ibi. sed cessante consuetudine. vel privilegio, iuncto §. Si verò Episcopus haberet iurisdic-

tionem, &c.

27 Præpositus in rubric. de appellat. num. 53. vers. sed quid de Clericis, & in cap. cuncta. 9. quæst. 3. & in d. cap. si qua. §. his ita. 11. quæst. 1.

28 Guliel. de Benedic. in cap. Rainutius. in ver. & uxorem nomine Adelasiæ. 2. decis. n. 24. de testam.

29 Ioann. de Vaccell. in breuiario Sexti. in dict. cap. Romana. §. debet.

30 Afflict. decisio. 361. numer. 22. & ibi Vrsill. & in constit. Regni. lib. 1. in iii. de offic. Iustit. numer. 3. vers. tangit hic Andr. de Ifern.

31 Guidopap. decis. 436. num. 110. & in tractat. de appellat. num. 32.

32 Paris. conf. 26. nu. 6. cum seq. libr. 1.

33 Marin. Frecc. de subfeud. libr. 2. cap. 29. autoritas. sub nu. 5. vers. secundo intellige, &c.

34 Alex. de Neuo in d. cap. verum. & in d. cap. nimis. nu. 8. vbi testatur de communi.

35 Bertrand. consil. 331. numer. 4. versic. non autem puto, &c. libr. 2.

36 Mandell. Alba conf. 62. num. 19. & 29. & conf. 64. nu. 47. vbi dicit magis communem.

37 Bursatt. consil. 25. numer. 9. libr. 1. vbi testatur de communi.

38 Couarruu. practic. quæstion. cap. 4. numer. 2. vbi etiam de communi.

39 Mascard. de probation. conclusion. 1052. numer. 13. vbi de magis communi.

40 Brederod. de appell. part. 1. cap. 15. littera E. in ver. ab Episcopo. vers. si appelletur. in vers. illud autem.

41 Didacus Perez. in commentar. legum Hispan. lib. 3. tit. 1. lib. 2. vers. ex quo inferitur, &c.

42 Intrigliol. de feud. cent. 1. quæst. 43. nu. 62.

Et non solum ista est magis communis opinio, vt constat ex numero, & ex autoritate supradictorum Doctorum, sed etiam est verior. quia t̄ non videtur posse assignari solida ratio differentie, cur Imperator non possit, aut non velit abdicare à se istam supremam iurisdictionem, quando liberè donat Ecclesiæ inferiori, sicut quando donat Ecclesiæ Romanæ, prout etiam considerauit Mandell. Alb. dict. conf. 62. num. 15. & 16. & consil. 64. num. 83. & seq. Nam si consideremus personam donantis, vtraque donatio sit ab Imperatore, in t̄ cuius præiudicium semper latissima fienda est interpretatio. l. fin. ff. de constit. Princip. Roland. conf. 84. num. 18. & sequent. libr. 4. Cephal. consil. 369. numer. 73. & sequent. Et in his terminis ita dicebant Dyn. & Oldrad. relati per Ioan. Andr. in supradicta addit. ad Specul. de iurisd. omn. iud. in d. ver. pastoralis. Si verò consideremus causam finalem, vtraque t̄ donatio censetur facta Deo, & eius Ecclesiæ pro salute animæ donantis, qua etiam ratione donatio debet latissimè interpretari, vt per Dyn. & Oldrad. relatos per Io. Andr. in loco proxime citato. In his enim quæ hac de causa donantur Ecclesiis, optima mensura, est immensitas, vt dicit Imperator Iustinianus in §. finimus igitur. in authent. de non alien. quem refert Bart. in proem. ffor. sub numero 13. & Ioan. Andr. in addit. supra citata. & t̄ bona etiam donata inferiori Ecclesiæ dicuntur facta Sancta Sanctorum, vt dicit Innocent. in dict. cap. verum. vers. sed nos contra credimus, &c. quem iisdem verbis sequitur ibidem Io. Andr. num. 3. de for. competen. & Afflict. in alleg. decis. 361. numer. 22. Oldrad. dict. consil. 83. sub numero 4. & bene hoc etiam probat Mandell. dict. conf. 62. numer. 15. & 16. vbi etiam subdit, quod ea, quæ donantur t̄ Ecclesiis inferioribus, censentur in effectu donata vniuersali Ecclesiæ Romanæ, quia omnes Ecclesiæ sunt illi subditæ, & eius membra. cap. cuncta per mundum. 9. quæst. 3. quod etiam repetit in conf. 64. num. 83. 84. & 85. & sequent. vbi etiam dicit, quod bona singularum Ecclesiarum, censentur bona vniuersalis Ecclesiæ, vt dicit quoque Campeg. inter conf. Brun. consil. 2. num. 29. & sequent. & quod omnes Ecclesiæ inferiores dicantur filie Ecclesiæ Romanæ tradit Prob. ad Monac. in cap. vbi periculum. nu. 13. de elect. in 6. Cum ergo in bonis, quæ liberè donantur Ecclesiæ inferiori, militet eadè ratio, quæ militat in bonis donatis Ecclesiæ Romanæ, debet quoque in eis militare eadem dispositio

fitio, scilicet, vt nulla superioritas super eis referuata censetur donanti. *illud ff. ad leg. Aquil. Alexand. conf. 5. ad fin. lib. 5. Aym. conf. 118. num. 15.*

Nec videtur considerabilis ad hunc effectum differentia adducta per Dominos ex aduerso scribentes, & per alios inter Ecclesiam Romanam, & Ecclesias inferiores, videlicet, quod non deceat Ecclesiam Romanam omnium supremam, alterius superioritatem recognoscere, quæ indecentia in Ecclesiis inferioribus non militat. respondetur enim in hac
 12 ¶ quæstione non esse considerandam qualitatem donatarij, dummodo non sit incapax, sed esse considerandam potestatem, & voluntatem donantis, cum in quolibet actu potestas, & voluntas agentis sufficiant ad illum perficiendum, *cap. cum super. de offic. deleg. Abb. in cap. si sacerdos. num. 14. in fin. de offic. ordin. l. omne verbum. & ibi Bald. numer. 8. C. commun. de legat.* Ideo ista differentia querenda est in potestate, aut voluntate Imperatoris donantis, non in qualitate Ecclesiæ donatarie. ¶ quia si Ecclesia inferior est ita capax huius donationis liberæ à superioritate Imperatoris sicut Ecclesia Romana, nihil refert, quod ista libertas magis deceat vni, quam alteri, cum plus & minus non faciat differre specie. & in hoc argumento à simili sufficit, quod adsit similitudo in eo de quo agitur, licet adsit aliqua dissimilitudo in reliquis. *Abb. in cap. constituimus. in tertio not. de appell. & in cap. translatio num. 3. & ibi omnes de constit. Dec. conf. 329. sub num. 4.* Ideo cum Ecclesia inferior sit capax, vt dicebam, huius liberæ donationis, sicut Romana, debet per Dominos ex aduerso scribentes assignari congrua ratio differentie, in potestate, vel voluntate Imperatoris, cur magis potuerit vel voluerit à se abdicare superioritatem, quando fecit donationem Ecclesiæ Romanæ, quam quando liberè donauit Ecclesiæ inferiori, cum in vtraque militet eadem ratio, vt supra dictum est, & in vtraque cesset ratio, quæ militat in donatione facta laicis, vt infra dicam, quandoquidem si dictam superioritatem sibi referuare voluisset, id facile facere potuisset, vel illam sibi expressè referuando, vel in feudum concedendo, quod cum non fecerit, credendum est illam sibi referuare noluisse. *ad l. quicquid astringenda. ff. de verborum obligation. Et ideo in dubio in ipsius præiudicium interpretatio fienda est, vt supra dixi.*

Et ex his patet responsio ad ea, quæ in contrarium dicit
 15 Peregrin. *in alleg. consil. 1. numer. 27. & sequent.* ¶ quia licet dominium rei donatæ acquiratur Ecclesiæ inferiori, vt ipse dicit, non propterea sequitur, quod illorum superioritas non possit censi abdicata ab Imperio, & acquisita eius superioribus ecclesiasticis, & Sedi Apostolicæ, quibus ipsa Ecclesia donataria subest, vt sic bona donata sequantur conditionem Ecclesiæ donatarie, vt modò dicam. Nec propterea sequitur, quod ista donatio non sit facta Ecclesiæ Dei pro salute animæ donantis, sicut quando donatur Ecclesiæ Romanæ, & quod consequenter etiam illa donatio sit latissimè interpretanda, sicut ista.

16 Et supradicta comprobantur ex hoc, quod bona donata, vt modò dicebam, sequantur conditionem eius cui donantur. *l. 1. in fin. C. de impon. lucrat. descript. libr. 10.* Et idè bona donata locis religiosis, fiunt religiosa. *l. qua religiosis. ff. de rei vindicat. late per Oldrad. d. conf. 83. num. 3. & 4. Hostiens. in dicto capitulo nimis. in verb. ab eis. ibi. Et ex quo persona subiecta sunt, multò fortius & res, & c. & ibi Ioan. Andr. numero 4. & legitur, & notatur in cap. 1. de immunitate Eccles. in sexto. & in capitulo dilecti. de donation. Idè bona quæ liberè donantur Ecclesiæ, etiam inferiori, debent sequi illius conditionem, vt omnino sint exempta à superioritate Imperatoris, & cuiuslibet alterius Principis secularis, & solum subsint superioribus ecclesiasticis, quibus solis sunt subiectæ ipsæ Ecclesiæ donatarie, vt deciditur in dicto cap. 1. de immunitate eccles. in sexto. & notatur per omnes in capitulo Ecclesia sancta Maria. vbi Felin. num. 77. de constitut. l. sancimus. C. de sacrosanct. Eccles. authent. item nulla, & c. de Episcop. & Cleric. Purpurat. conf. 324. numero 2. Sicut quando donatur feruo, censetur donatum domino, & quando donatur filio, censetur donatum patri, saltem hodie quod ad vsum fructum, §. primo. & per tot. Institut. per quas personas nobis acquir. cum concord.*

Rursus hoc comprobatur, quia si priuatus quando
 17 donat, vel legat, aut aliter transfert bona in Ecclesiam, etiam inferiorem, illa omnino exempta à iurisdictione Imperatoris, vel alterius Principis secularis. *dict. cap. 1. de immunitate eccles. in 6. dict. cap. Ecclesia sancta Maria. de constit. & vtrouque Doctores. cap. in canonibus. 16. question. prima. cap. fin. de rebus eccles. non alienand. Purpurat. dict. conf. 324. numero 2.* Multò magis dicendum est hoc idem facere posse, & velle Imperatorem, cum maiorem authoritatem habeat quam priuatus, & maiora beneficia à Deo consequutus fuerit, vt dicit Iustin. in dicto §. finimus igitur. authent. de non alien.

Et denique ratio propter quam in donatione facta laicis, non censetur quod Imperator voluerit à se abdicare illam supremam iurisdictionem, ne si scilicet ipsi remaneant
 18 acefali. ad tradita per Abb. in cap. cum non liceat. numero 16. & ibidem Felin. numero 10. & 11. de prescript. & per Balb. eodem tit. in 2. par. quinta part. princip. quest. 2. in princip. Ratio inquam ista non militat in donatione facta Ecclesiis, etiam inferioribus. Quia non propterea ipsæ remanent acefale, cum subsint suis superioribus Ecclesiasticis, & Sedi Apostolicæ, vt dicit Felin. in d. cap. cum non liceat. numero 11. & Mandell. dict. conf. 62. numero 10. in fin. & numero 11. & 12. & numero 35. & 36. Duæ enim sunt supremae iurisdictiones in
 19 terris, scilicet Pontificalis, & Imperialis. *cap. solita. de maior. & obedient. cap. duo. & capit. si Imperator. distinct. 96. Oldrad. dict. conf. 83. in princip. & ideo non est inconueniens, quod ea quæ sunt sub suprema iurisdictione Imperij, transferantur ad supremam iurisdictionem Pontificis, quæ est maior, vt in puncto dicit Bald. conf. 345. sub numero 3. ibi. nisi transferantur. & c. lib. primo & probatur in dicto cap. duo. & cap. si Imperator. distinct. 96. & in dicto cap. solita. de maioritat. & obedient. Et ideo, stante hac diuersitate rationis inter donatarios laicos & Ecclesias inferiores, non debet ex vno ad alium inferri. l. Papinianus exuli. ff. de minor. cum vulgar.*

Non obstat ergo, quod aliqui tenuerint contrariam opinionem negatiuam, videlicet, quod per donationem factam Ecclesiis inferioribus, Imperator non potuerit, vel
 20 non voluerit à se abdicare supremam iurisdictionem. & quod propterea appellationes, & recursus, & alij similes actus pertinentes ad istam superioritatem, ad ipsum Imperatorem deuoluantur. quia, vt ex dinumeratione, & ponderatione Doctorum apparet, communis est in contrarium, à qua in iudicando recedere non debemus. præsertim cum optimis etiam rationibus fulciatur, vt patet ex supradictis, & ex traditis plenissimè per Mandell. in tribus Consiliis desuper editis 62. & 63. & 64. & apparebit etiam melius ex responsionibus infra dicendis ad contraria.

Authores autem, qui pro hac opinione contraria per Dominos ex aduerso scribentes cumulantur, sunt isti, videlicet,

- 1 Ioan. Andr. in supradicta addit. ad Specul. de iurisdic. omnium ind. in verbo, pastoralis.
- 2 Angel. in l. prima. §. fin. ff. de off. eius.
- 3 Castr. conf. 125. col. 1. vers. breuiter dici potest. & c. lib. 2. & conf. 70. quia frustra. col. 4. sub nu. 7. lib. 1.
- 4 Præpos. in cap. ... col. 6. vers. si autem fieret donatio de Capitan. qui cur. vend.
- 5 Ias. conf. 123. lib. 1.
- 6 Nicol. de Vbald. in tract. de success. ab intest. part. 1. num. 107. & 108.
- 7 Boss. de crim. las. maiest. num. 100.
- 8 Franc. Marc. decis. 454. nu. 8. & seq.
- 9 Olsac. conf. 3. vbi num. 6. post diligentissimam perquisitionem factam pro suo Principe, supradictos tantum octo Doctores cumulauit.
- 10 Peregr. conf. 1. qui etiam addit
- 11 Bartolum in l. si quando. C. de appell. &
- 12 Baldum conf. 345. col. 2. lib. 1.

Adeò quod etiam si omnes isti Doctores pro hac opinione connumerari mererentur, essent tantummodo duodecim, quorum authoritas contra quadraginta, & vltra Doctores, qui pro parte nostra supra connumerati fuerunt, non esset habenda in consideratione. *Roman. consil. 239. numer.*

numer. 2. versiculo quicquid dixit. Alexander consil. 12. in fin. lib. 3.

Sed veritas est, quod nec etiam omnes isti duodecim merentur pro ista opinione allegari.

Nam primò Bart. in l. si quando. C. de appell. loquitur de feudo, & de iurisdictione concessa in feudum, vt bene distinguendo, ipsemet se ipsum declarat in l. 1. §. si quis. ff. de appell. & magis semper attendi debet dictum Doctoris distinguuntis, quàm indistinctè loquentis. Soccin. consil. 66. numero 28. lib. 1. Bero. consil. 100. numer. 3. libro 1. & illa dictio alternatiua, vel, qua vtitur Bart. in dicta l. si quando. debet resolui in coniunctiuam, cum ad effectum iudicandi, de quo ibi loquitur Bart. solum feudum non sufficiat, sed necessarium est quod habeat annexam iurisdictionem, & ideo statim subdit Bart. ista verba, videlicet, Et indicat vigore illius iurisdictionis, &c. quando autem duo sunt necessaria, alternatiua resoluitur in coniunctiuam, vt per Felin. in cap. licet. sub num. 40. vers. primo limita, &c. de probat. & sic loquitur ibi Bart. quando feudum est concessum cum iurisdictione, aliàs esset sibi contrarius, cum in dicta l. 1. §. si quis. in fin. ff. de appellat. expressè dixerit, quod quando iurisdictione non est concessa in feudum, non appellatur ad donantem. Et ideo Bart. non debet connumerari inter istos tenentes hanc opinionem negatiuam.

Similiter Bald. in allegat. consilio 345. ad euidentiã. libro primo, non loquitur de concessionibus factis Ecclesiis inferioribus, sed quatenus dicit, superioritatem non posse euelli de corpore Imperij, nisi transferatur in maius corpus, scilicet Romanæ Ecclesiæ, potiùs fauet intentioni nostræ. quia quando liberè donatur Ecclesiæ inferiori, superioritas non acquiritur illi Ecclesiæ inferiori, quia esset acefala, quod ¶ in ecclesiasticis non datur, Host. in cap. nimis. in ver. ab eis. & ibi Ioan. Andr. num. 3. & 4. de iur. iuran. sed acquiritur Ecclesiæ Romanæ, cui ipsa Ecclesia donataria est subiecta, vt sic bona donata sequantur naturam, & conditionem donatarij, vt supra dixi per text. in l. qua Religiosis. ff. de rei vendic. & per Oldrad. consil. 83. numero 3. & 4. & ita etiam Bald. se ipsum declarat in cap. solite. in princ. de maior. & obediens. vbi hanc opinionem restringit ad feudum. & ideo etiam Bald. ex hoc numero deleri debet.

O fasc. vir alioquin summæ authoritatis, in hac tamen quæstione, in qua consuluit pro Principe suo in hac eadem causa contra eandem Ecclesiam, non plus debet haberi in consideratione, quàm Excellentissimi Domini Aduocati, qui nunc in eadem causa scribunt. Et si huiusmodi authoritates essent connumerandæ, in constituenda communi opinione, possemus & nos addere nostris authoribus supra enumeratis Dominum Cardinalem Tuscum, & alios tres Cardinales, qui pro veritate consulti in alia simili causa pro nostra opinione scripserunt, quos refert idem Cardinalis Tuscus in suis conclusionibus. in littera C. conclusio. 187. numero 12. & sequen. & ipse quoque idem tractat in littera D. conclusio. 689. Et ideo sicut nos huiusmodi authoritates in constituenda nostra opinione omittimus; ita debent æquo animo pati DD. ex aduerso scribentes, quod ex eorum numero amoueat O fasc. qui in hac causa pro suo Principe ex professo consuluit.

Vnde supersunt nouem tantum Authores, ex quibus aliqui videntur se fundare in defectu potestatis. nempe Ioan. Andr. in supradicta addit. & Castr. dicto consil. 70. parte prima. In quo ¶ tamen communiter reprobantur, quia receptior opinio est, quod Imperator possit, si velit, à se dictam superioritatem abdicare. vt exempli gratia, si donasset Ecclesiæ inferiori, cum expressa declaratione, quod bona donata subiicerentur supremæ iurisdictioni Sedis Apostolicæ. Et quod hæc sit communis, & receptior opinio testatur Menoch. qui alios quamplurimos citat, consil. 2. numero 69. Ex quo apparet, quod ista verè est quæstio voluntatis, non potestatis. & quod illi qui mouentur ex defectu potestatis, mouentur erroneo fundamento; maximè ponderando, quod superioritas transfertur in Ecclesiam Romanam, licet res donetur inferiori Ecclesiæ, vt supra dixi.

Farinacij Consiliorum Lib. 3.

Vltra quod Ioan. Andr. in prefata additione, mouetur friuola, ni fallor, ratione. Dicit enim quod dispositio textus in cap. Romana. de appellat. in sexto. potiùs facit pro sua opinione, quàm contra, dum ibi Papa vult, quod per consuetudinem possit induci, quod in causis bonorum temporalium Ecclesiæ, possit appellari ad Imperatorem. Ergo, vt ipse ait, Papa præsupponit superioritatem Imperatoris, quia aliàs talis consuetudo non valeret. cap. 2. de consuetud. in 6. Hæc ¶ igitur ratio non videtur subsistere, quia si Imperator sibi reseruasset superioritatem, vt ibi tenet Ioan. Andr. appellationes ad eum deuoluerentur ratione huius superioritatis sibi reseruata, nec indigeret ea consuetudine, de qua ibi Papa loquitur, sicut illa non indiget in feudalibus. Sunt ergo hæc diuersa, habere superioritatem iure proprio, vigore reseruationis, & illam habere ex consuetudine. quia quando habetur vigore reseruationis; competit statim ex tunc, scilicet à die donationis, & reseruationis; quando verò competit vigore consuetudinis, competit vt ex nunc; nempe post completam præscriptionem dictæ consuetudinis. Aut saltem si ista ratio Ioan. Andr. subsisteret, ista superioritas remaneret in ossibus Imperij habitu, & non actu, quia actio non competeret, nisi postquam habitu fuisset reducta ad actum, mediante huiusmodi consuetudine. Quod si verum esset, Ecclesiæ N. nihil obesset; quia in ea talis consuetudo non probatur. Sed veritas ¶ est, quod Papa in dicto §. debet, loquitur de consuetudine, per quam acquiritur ista iurisdictione de nouo, non solum donatori, sed etiam cuilibet alteri Principi, cui aliàs circumscripta consuetudine non competeret. quia per talem consuetudinem legitime præscriptam, iurisdictione à quolibet, etiam non donatore, acquiri potest. cap. cum contingat. ad fin. & ibi Henric. Boic. sub numero 7. versicul. aut secundo modo, &c. & ibi communiter omnes. de foro competenti. Ias. in l. more. numero 43. ff. de iurisdic. omnium iud. Idem Ias. in l. imperium. sub numero 20. & Bald. in prima lectura num. 10. eodem titul. Balb. de præscript. in 2. par. quinta par. princip. quæst. 3. num. 1. vbi de communi.

Sed, vt redeam vnde sum digressus, ex supradictis patet, opinionem istam negatiuam reduci ad quinque, vel sex authores, quorum paucitas non videtur habenda in consideratione. præsertim cum nulla vrgenti ratione moueantur contra tot, tantisque viros tenentes contrarium, maximè in lecturis, in quibus nulla cadit affectio clientis, & lucri, sicut in consulendo.

Nec obstat quod Domini ex aduerso scribentes, in tertio eorum fundamento, vbi disputant hanc materiam, dicant quod Mandell. consil. 62. numer. 17. & consil. 64. numero 87. videatur inclinare, quod in dubio non censeatur ¶ Imperatorem voluisse abdicare à se istam superioritatem. quia ultra quod nos non versamur in dubio, vt ex infra dicendis apparebit, verè Mandell. ibi hoc non dicit; sed tantum declarat dictum Ioan. Andr. in supradicta addit. ad Specul. quod tamen dictum ipse non sequitur.

Rosentallus autem ex aduerso citatus cap. 5. conclusio. 11. littera C. loquitur de concessionibus factis laicis, vt patet ex eius lectura, & ex Doctoribus per eum citatis, & præsertim ex Roland. consil. 1. num. 134. & seq. lib. 2.

Quod autem ista magis communis, & verior opinio, applicetur casui nostro ad fauorem Ecclesiæ N. facile cognoscitur ex concessione N. Imperatoris, confirmata ab Imperatore N. omiſsis pro nunc aliis priuilegiis, & concessionibus anterioribus. In dicta enim concessione, in qua omnia ista castra enumerantur, Imperator N. vtitur his ¶ formalibus verbis. Concedimus, donamus, confirmamus, & corroboramus, &c. quæ quidem verba important liberam, & simplicem donationem. Oldrad. communiter receptus consil. 159. numero 3. Clar. in §. feudum. quæst. 17. vbi de communi. plenissimè Menoch. consil. 1. num. 11. & consil. 2. num. 253. & consil. 191. numero 9. Ias. consil. 45. in princ. lib. 1. Ceph. consil. 369. n. 49. & seq. Rolan. consil. 3. sub n. 73. & seq. libro 1. & consil. 50. n. 17. & plur. seq. & infra sub num. 5. in septimo fundamento. lib. 3. Soc. iun. consil. 76. n. 42. lib. 1. Gozzad. consil. 8. n. 16. & seq. Mandell. d. consil. 62. n. 18. & consil. 64. n. 29. & 30. qui omnes loquuntur de verbo, Donamus,

B prout

prout etiam de verbo, *Concedimus*. Idem dicit Cephal. *d. conf. 369. num. 51. & seq.* & Roland. *d. conf. 50. num. 25.* & Soccin. *iun. dicto conf. 102. num. 12. lib. 2.* Et de verbis *confirmamus*, & *corroboramus*. idem dicit Gozzad. *conf. 8. sub numero 19. vers. tertio pondero, & c.*

27 Et paulò infrà idem Imperator subdit † hæc formalia verba, *De nostro, & Regni iure, & c. in prædicta N. Ecclesia ius & dominium omnino transfundimus & delegamus, ut deinceps, & in posterum habeat, teneat, firmiterque possideat iure proprietatis, omnium hominum contradictione remota, & c.* In quibus verbis ponderanda imprimis sunt illa. *De nostro, & Regni iure, in ius & dominium prædicta Ecclesia omnino transfundimus, & delegamus.* Hæc enim verba significant donationem liberam absque vlla reservatione, ut in terminis de istis verbis respondit Gozzad. *conf. 8. sub numero 17. vers. 2. quod non sit feudum, & c. & numero 18. & sequen. Grat. conf. 9. numero 88. & sequen. & post alios benè Menoch. dicto conf. 1. numero 19. libro 1. addita præsertim illa dictione (omnino) quæ indistinctè, & totalem translationem importat. ut per Gozzad. *d. conf. 8. sub numero 18. & per Grat. dicto conf. 9. num. 91. Menoch. d. conf. 1. num. 21. & de similibus verbis idem Menoch. dicto conf. 191. nu. 13. & Cephal. d. conf. 369. num. 59. Et de verbo delegamus, quòd omnimodam translationem significet, non autem feudalem concessionem, tradit idem Menoch. *d. conf. 1. num. 22. & dicto conf. 191. num. 12. & Cephal. dicto conf. 369. num. 62.* Et hæc omnia verba in alia donatione eiusdem N. Imperatoris, ponderavit etiam Mandell. *dicto consilio 62. ante num. 6.***

28 Deinde ponderanda sunt illa verba, *Iure proprietatis.* Quæ verba significant iure directi dominij, & sunt posita ad differentiam iuris feudalis. Quia iure proprietario possidere ille dicitur, qui habet directum dominium, ut post alios tradit Grat. *dict. conf. 9. num. 94. & plur. sequen. Socin. iun. dicto consilio 102. num. 13. in fine. & numero 14. libro secundo.*

Sicut etiam, quòd ista fuerit libera donatio, non feudum, comprobatur, non solum quia in dicta concessione nulla fuit facta mentio de feudo, nec de aliqua præstatione seruitij, neque vllum fuit præstitum iuramentum fidelitatis, ut post alios multos considerat Menoch. *dicto consilio 1. numero 28. & 30. & consilio 191. numero 17. & 18.*

29 Grat. *dicto consilio 9. numero 66. libro 1.* Sed etiam † quia concessio facta ab Imperatore, vel ab alio supremo Principe, semper in dubio præsumitur potiùs donatio, quàm feudum, ut liberaliùs interpretetur, præsertim ad fauorem Ecclesiæ. Roland. *consilio 85. numero 18. & sequen. libro 1. Grat. conf. 9. numero 70. & plenissimè Cephal. dicto consilio 369. numero 73. & sequen. & benè Intrigl. post Capic. cent. prima, quæst. 44. num. 62. vbi dicit, quòd castra possessa ab Ecclesia, censentur allodialia.*

Et denique, si qua superesset difficultas, quòd non credo, prorsus tollitur ex obseruantia subsequuta, quia non solum demonstratur, istam † fuisse liberam donationem, sed etiam omnem superioritatem fuisse abdicatam ab Imperio, & translata in Sedem Apostolicam, & alios superiores ecclesiasticos. & in hac materia multùm huiusmodi obseruantia consideranda est, ut per Menoch. *dicto consilio 191. sub numero 18. & 19. & consil. 276. numero 19. libro 3. Aym. conf. 1294. vers. 21. Constat enim, quòd ab inde citra, semper ista castra fuerunt possessa tanquam libera ab Ecclesia; itaut recursus, & appellationes, quæ eorum occasione interponebantur, interponerentur ad superiores ecclesiasticos, & ad Sedem Apostolicam; & illius tantùm superioritas recognosceretur non Imperij, ut per infinitos actus antiquos, & modernos demonstratur, & in dies plenius demonstrari poterit, si opus erit, ut benè † etiam probatur ex traditis per Bald. *conf. 9. factum tale est, & c. in narratiua illius thematis. libro 1. & consilio 95. mortuo Gregorio, & c. numero 2. & 3. libro 3. & per Paris. conf. 103. in princip. & per 102. lib. 4. qui in individuo loquuntur de feudis huius Ecclesiæ N. de quibus etiam loquitur Olasc. consilio 38. vbi in principio dicit, benè in causa fuisse in secunda instantia pronunciatum per delegatos Apostolicos, &**

sic probat, appellationem fuisse deuolutam ad Sedem Apostolicam. Immo Bald. *in dicto consilio 95. in princip. vers. 1. item fecerunt, & c. libro 3. refert quandam constitutionem synodalem factam in hac Ecclesia, in qua sub pœna caducitatis prohibentur feudatarij eiusdem Ecclesiæ facere submissionem Gubernatori laico dictæ ciuitatis.*

Ex quibus quidem actibus, credo sufficienter etiam probari præscriptionem, si illa opus esset. sed quia credo illam non esse necessariam, hanc disputationem non aggredior.

His igitur sic firmatis, non obstant ea quæ adducuntur in contrarium. Et primò, † quòd in supradictis concessionibus non appareat quòd Imperatores expressè à sese abdicauerint superioritatem Imperij, quia ista expressè abdicatio nõ est necessaria, sed satis est, quòd sit facta libera donatio, etiam Ecclesiæ inferiori. quia tunc bona donata sequuntur conditionem ipsius Ecclesiæ, & consequenter transeunt sub suprema iurisdictione Sedis Apostolicæ, ut suprà firmatum est ex magis communi, & veriori opinione.

Non obstat secundum, quòd scilicet Ias. & Dec. *in l. imperium. ff. de iurisd. omn. iud. allegati per Cardinalem Tuscum in litera D. conclus. 689. sub nu. 15. in secundo casu, & c.* non probent, ius supremæ superioritatis venire in libera donatione castri. quia quicquid sit de hoc, satis est quòd hoc probetur ex tot aliis auctoritatibus suprà enumeratis.

Neque obstat, quòd non censeantur concessa regalia, nisi † exprimantur. Tum quia ad effectum de quo agitur, sufficeret fuisse concessam iurisdictionem, quia censentur etiam translata omnia ea quæ ad illam pertinent, ut per Rosental. *de feud. libro 5. conclus. 14. num. 2. iuncta conclus. 13. ad iurisdictionem autem pertinent recursus, appellationes, & alia eiusmodi, quæ superioritatem concernunt. Et ideo Doctores, qui hinc inde in hac quæstione citantur, non considerant, An sint concessa, vel non concessa omnia regalia, sed solum considerant, An fuerit facta libera donatio castri. & tunc magis communiter concludunt, quòd si donatio est facta Ecclesiæ inferiori, censetur abdicata suprema iurisdictione ab Imperio, & translata in superiores ecclesiasticos, ut suprà dictum est. & ideo frustra quæritur de aliis regalibus.*

Tum quia dicta conclusio non procedit quando ille cui fuit facta concessio, diu vsus fuit regalibus, ut per Roman. *consilio 271. num. 4. Cuman. consilio 162. Claud. Seissel. in tit. qui feud. dar. poss. parte prima. limit. 3. Rosental. de feud. libro 5. conclus. 14. num. 3.*

Tum denique, quia in hac concessione N. Imperatoris, sicut in alia Imperatoris N. multa exprimuntur regalia, nempe Curtes, cuius appellatione venit Tribunal, & iurisdictione. Aretin. *consilio 15. Reuerendissime Pater. in princip. & numero 1. Et comprobatur ex eo, quòd in privilegio eiusdem N. Imperatoris expressè dicitur, quòd isti subditi non possint conueniri, nisi coram Episcopo N. aut coram suis misis, & quòd talem legem ibi faciant, qualem antea coram Imperatore, aut coram Comitibus Palatinis facere solebant. Item exprimuntur Ripatica, Telonia, Portus, & alia eiusmodi. Et in concessione N. Imperatoris conceduntur expressè bona vacantia, quæ omnia sunt de regalibus, ut in cap. 1. quæ sint regal. Vnde cum postea subdantur illa verba generalia, *Cum omnibus, quæ dicit, vel nominari possunt, & c.* censentur † concessa etiam cætera omnia regalia. Roman. *dicto consil. 271. numero 2. & sequen. Claud. Seissel. in tit. qui feud. dar. poss. parte prima. in secunda limitat. folio 109. Rosent. de feud. libro 5. dicta conclus. 14. numero 4. Quæ summam tetigisse sufficiat, quia pro responsione ad hunc secundum obiectum, sufficit, quòd fuerit concessa libera iurisdictione, quicquid sit de aliis regalibus, ut suprà dixi.**

Ad tertium obiectum, quòd scilicet sit fienda distinctio inter donationem factam Ecclesiæ Romanæ, & Ecclesiæ inferiori, suprà demonstratum est, communem, & veriore opinionem esse in contrarium.

Non etiam obstat quartum, cum, ut dixi, non sit necessaria ista expressè mentio translationis superioritatis, quia sufficit quòd donatio sit liberè facta Ecclesiæ inferiori, cum

cum tunc bona donata sequantur conditionem ipsius Ecclesie. Et ad auctoritatem Olfasc. consulentis in gratiam sui Principis in hac eadem causa, fuit supra sufficienter responsum.

35 Quintum quoque argumentum desumptum ex Peregrin. consilio 1. numero 5. de pace (scilicet Constantia) non satis intelligo, quomodo ad hanc nostram questionem applicari possit. Primò enim illa pax, quicquid in ea contineatur, fuit facta inter laicos; nempe inter Fridericum Imperatorem, & Henricum Regem Italiae eius filium ex vna, & inter Ciuitates Lombardiae, quae contra dictum Imperatorem Fridericum societate se coniunxerant partibus ex altera, vt legitur in historiis illorum temporum, & praesertim apud Sigonium de Regn. Italiae lib. 14. ad finem. quarum ciuitatum nomina scribuntur in dicta pace Constantia. versicul. nomina vero ciuitatum, &c. sicut infra. in versic. hi sunt nuncij, &c. leguntur nomina legatorum, qui pro dictis ciuitatibus pacem à dictis Principibus receperunt. Ex hoc infertur, quòd si quid in dicta pace contineretur, quòd esset praedudiale Ecclesiae Romanae, vel aliis Ecclesiis inferioribus, esset nullum ex defectu potestatis, cum Imperator non possit aliquid statuere in praedudium Ecclesiarum. cap. Ecclesia sancta Maria. & ibi scribentes de consuetudine. Et propterea si centum annis ante dictam pacem Constantiae, ecclesia N. ab N. & N. & ab alijs Imperatoribus obtinuerat liberam donationem istorum castrorum, qua mediante, suprema iurisdictio fuerat acquisita Sedi Apostolicae, nihil potest eis praedudicare si quid in dicta pace in eorum praedudium contineretur. Maximè cum ille Imperator Fridericus esset acerrimus inimicus Ecclesiae.

Secundò, inter dictas ciuitates societatis Lombardiae, non erat ciuitas N. quicquid Domini ex aduerso scribentes per errorem asseuerent. Nam non omnes ciuitates Lombardiae erant in hac societate contra Fridericum, sed tantum Vercellae, Nouariae, Mediolanum, & caeterae, quae recensentur in dicta pace, in dicto versic. nomina vero ciuitatum, &c. Reliquae vero ciuitates sequebantur partes ipsius Imperatoris, quarum nomina describuntur in eadem pace. in versic. Haec autem sunt ciuitates, &c. & inter istas est ciuitas N. quae vna cum Friderico, & eius filio pacem receperunt, & obseruare iurarunt. Quatenus ergo Fridericus aliquid detraxisset ciuitatibus societatis, quae sibi fuerant inimicae, non tamen ex hoc infertur, quòd aliquid detraxerit ciuitatibus amicis inter quas erat ciuitas N. Et licet ipsae quoque ciuitates amicae iurauerint seruare illam pacem; tamen intelliguntur illam voluisse seruare iuxta illius tenorem, & prout tenebantur, tanquam adhaerentes Imperatori, non quòd voluerint vltra illius continentiam & tenorem, ad se ipsos extendere ea quae de alijs ciuitatibus inimicis limitate disposita fuerant. Corn. consilio 121. column. 2. num. 8. & 9. & cons. seq. num. 4. lib. 1. Dec. consil. 213. column. 3. sub num. 8. vers. & hoc in simili casu, &c.

Tertiò, licet in dicta pace, in versic. Hoc quod nos, &c. confirmantur omnes concessionis factae Ecclesiis, cum illis verbis. Saluis superioribus concessionibus, vt pro ea solita nobis seruitia exhibeantur, sed census non praestentur, &c. Tamen ista limitatio debet intelligi de illis concessionibus, in quibus huiusmodi seruitia erant reseruata, vt sit sensus, quòd quamuis Imperator liberet Ecclesias, & laicos à praestatione censuum debitorum, non tamen eos liberat à seruitiis debitis vigore superiorum concessionum, illa enim 36 in dicto, saluis, nihil de nouo disponit, sed praeterita tantum praeseruat, & confirmat, vt bene ad propositum Grat. consil. 132. numero 10. Olfasc. decision. 164. numero 7. Cum ergo nostrae concessionis antiquae nihil prorsus dicant de praestatione seruitiorum, non potest ista praeseruatua villo modo applicari ad casum nostrum; & si applicaretur, non releuaret propter defectum potestatis, vt dixi.

Minus obstat sextum fundamentum, quod fit in concessionibus N. Imperatoris factis Principi N. & in alijs similibus, quia ex illorum lectura duo colliguntur, quae omnino excludunt nostram Ecclesiam. Primum, quia clarè loquuntur de Ecclesiis consistentibus in prouincia N. & in

Farinacij Consiliorum Lib. 3.

principatu N. Ciuitas autem N. non est de illa Prouincia, nec de illo Principatu, sed vel est Principatus de perse, vel est de prouincia N. aut de Principatu N. vt constat ex inuestitura particulari huius ciuitatis, quam habuit N. ab Imperatore. & probatur ex traditis per Neuiz. inter consil. Brun. 12. numero 77. & plur. sequent. Et de tempore N. Imperatoris, Princeps N. istam ciuitatem non possidebat sicut hodie possidet; ex particulari tamen, & recenti inuestitura Imperatoris N. vt dixi. Ideo priuilegia, & concessionis illae quae loquuntur de ciuitatibus N. & N. non possunt intelligi de nostra ciuitate. maximè cum dicta priuilegia non loquantur per verba generalia, sed singulas Ecclesias nominatim exprimant, & inter eas non nominatur nostra Ecclesia.

Alterum quod ex dicto priuilegio Imperatoris N. colligitur, est, quòd expressè loquitur de vassallis Imperij, qui tenebantur praestare homagia, & fidelitates Imperio, pro feudis quae tenent ab eodem Imperio. quae verba non possunt applicari Ecclesiae N. quae nulla feuda tenebat, nec tenet ab Imperio, nec illi tenebatur, nec tenetur praestare homagium, nec fidelitatem.

Et hoc eodem modo tolluntur sequentia priuilegia, & confirmationes aliorum Imperatorum, quia eodem modo loquuntur de Ecclesiis consistentibus in prouincia N. & in principatu N. & de Ecclesiis tenentibus feuda ab Imperio, & obligatis ratione dictorum feudorum ad dicta homagia, & fidelitates, &c.

Et licet Imperator N. ampliauerit dicta priuilegia ad dioecesem N. tamen ipse quoque se restringit iuxta censuram aliarum Ecclesiarum, & ad iura quae ipse, & eius antecessores habent, & habuerant in dicta dioecesi N. Ideo debet intelligi respectu feudorum, pro quibus tenebantur aliae Ecclesiae, non autem respectu castrorum iam ante tot annos liberè donatorum. Et, si in istis castris Ecclesiae N. Imperator nullum ius habebat, nullum ius concessisse intelligitur.

Nec est necesse, vt ex aduerso creditur, quòd pro verificatione huius concessionis, Imperator aliqua iura in dicta dioecesi in habuerit. quia ista priuilegia, & concessio- 37 nes intelliguntur sub conditione, quatenus Imperator ibi aliqua iura habeat. Aym. consil. 293. numero 5. Roland. consilio 82. numero 18. libro secundo & consilio secundo numero 19. & plur. sequent. libro tertio Nat. consil. 514. numero 30. & sequent. Nec praesumitur quòd Imperator voluerit in huiusmodi concessionibus comprehendere ea, quae antea alijs concessa fuerant, & praesertim Ecclesiae, vt dixi supra in principio, per Hostiens. & Ioan. Abb. & alios in cap. nimis. de iureiurand. Felyn. in cap. graue. sub numero 2. column. secunda de offic. ordinar. Immo etiam si voluisset, non potuisset, cum de iure iam quaesito Ecclesiis Imperator disponere non possit. dicto c. Ecclesia Sancta Maria. & ibi communiter scribentes, de consil.

Confirmationes autem Apostolicae, quae ex aduerso citantur, exhibendae sunt, vt videri, & ponderari possint. & verisimile est, quòd in eis nihil releuans contineatur in praedudium praesertim huius Ecclesiae, cum confirma- 38 tiones regulariter nihil de nouo tribuant, sed tantum corroborarent ius antea concessum. Roland. consil. 2. numero 19. libro 3. Ruin. consil. 97. numero 2. libro tertio & traditur per omnes in l. more. vbi Iaf. numero 41. Decian. consil. 31. ff. de iurisdict. omnium iud. Si ergo prius istis principibus nullum ius competebat super istis castris, nihil possunt eis suffragari assertae confirmationes Apostolicae, quae tamen vt dixi exhiberi debent, vt videantur.

Supereft vltimum fundamentum, deductum ex praetensis actibus possessorijs Domini Principis, & suorum praedecessorum. quod tamen non difficile eliditur. quia actus, qui hucusque exhibitus sunt, nihil releuant in casu, & ad effectum de quo agitur. non enim dantur nisi quaedam hospitationes militum, contributiones munerum, & subsidiorum, & alia eiusmodi, quae originem habuerunt de anno N. quo tempore vigeat bellum inter N. & N.

Ideo in his actibus primò considerandū est, quòd omnes fuerunt facti de mandato, & ordine ipsius Episcopi, N. requi-
B 2 fiti,

fiti, & rogati à Principe, vel ab eius ministris, vt in eis legitur. Ergo tantum abest quòd actus huius generis probent istam præsentiam superioritatem, quòd immo prorsus illam excludunt, cum Princeps non propria auctoritate quicquam fecerit, aut mandauerit in istis castris, sed recursum semper habuerit ad Episcopum, prout semper in rebus ecclesiasticis, urgente publica necessitate fieri debet. *cap. non minus. & cap. aduersus. & ibi omnes. de immun. eccles.*

Secundò considerandum est, quòd isti actus fuerunt facti tempore belli, & ideo etiam si fuissent facti à ministris Principis laici, non nocerent Ecclesiæ, cum t̄ eo tempore iura sileant, & multa de facto, & meticolosè, aut violenter fiant. *cap. ex transmissa. & ibi glos. vltima, & scribentes de præscript.*

Tertiò considerandum est, quòd isti actus allegantur pro obferuantia interpretatiua, & ad hunc effectum non reueant, quia distant à priuilegijs Imperialibus Imperatorum quingentis circiter annis. Obferuantia autem t̄ interpretatiua debet probari proxima actui quem interpretari intendit, Bald. *in rubric. digestorum. numero 7. ibi, proximam consuetudinem respicio, non remotam. Socin. consil. 6. numero 2. lib. 1. Rota Romana decis. 756. prope fin. parte 1. diuers. & fuit modernis temporibus in eadem Rota decisum in quamplurimis causis.*

Quartò, & vltimò. Aut isti actus allegantur pro obferuantia interpretatiua, & ad hunc effectum non reueant, quia distant à priuilegijs Imperialibus Imperatorum quingentis circiter annis. Obferuantia autem t̄ interpretatiua debet probari proxima actui quem interpretari intendit, Bald. *in rubric. digestorum. numero 7. ibi, proximam consuetudinem respicio, non remotam. Socin. consil. 6. numero 2. lib. 1. Rota Romana decis. 756. prope fin. parte 1. diuers. & fuit modernis temporibus in eadem Rota decisum in quamplurimis causis.*

Aut allegantur pro obferuantia noui iuris inductiua, & tunc cum agatur de præiudicio Ecclesiæ N. & de tollendo ei ius iam quæsitum, debet necessariò doceri de consuetudine præscripta. Socin. consilio 111. numero 22. & sequen. lib. 4. Ripa *in l. rem qua nobis. numero 51. & sequen. de acquirend. possess. Rota decis. 15. de re iudic. in nou. Immo hoc respectu, ista non debet appellari consuetudo, sed præscriptio. Balb. de præscription. in prima parte princip. questione vltima, numero 12. Alexander consilio 124. sub numero secundo lib. 4. Rocc. de consuetud. section. 5. numero 3. in princip. & infra circa med. Hic autem deficient omnia requisita ad præscriptionem, & in specie scientia, & patientia Episcopi, & Sedis Apostolicæ, vt patet ex actis hoc eodem tempore factis ab Episcopo, & ex appellationibus hoc tempore interpositis ad Sedem Apostolicam, & ad alios superiores ecclesiasticos.*

Et licet de anno N. fuerit expeditus quidam Commissarius ab Imperialibus pro habendo certo numero guastatorum: tamen iste Commissarius voluit habere etiam potestatem, & mandatum ab Episcopo, vt illo vti posset in castris subditis dicto Episcopatu. & sic etiam iste actus nihil facit ad hanc præsentiam superioritatem.

Alios actus non vidisideo si illos videre licebit, vt decet, particulariter respondebitur.

42 Consuetudines Germaniæ, Galliæ, & Hispaniarum non nocent in Italia, vbi seruatur *cap. Romana. §. debet. de appellation. in 6.* In quo licet præferentur consuetudines, tamen non probatur aliqua consuetudo contraria in ista Ecclesia. Immo potius probatur consuetudo conformis dicte dispositioni iuris. & t̄ consuetudines istæ contra ius sunt stricti iuris, & strictissimè interpretandæ, non autem extendendæ de vno loco ad alium. Gabriell. *consil. 81. num. 30. & 47. & consil. 156. num. 10. lib. 2. Surd. consil. 138. num. 8. & decis. 131. num. 8.*

Quare, &c.

Io. Baptista Spada Fisci, & Camera Apostolica
Aduocatus.

ARGUMENTVM.

Causa criminalis, ad hoc vt faciat supersedere in causa ciuili, sufficit sola accusatio sine citatione.

SVMMARIVM.

Causa criminalis dicitur præiudicialis ciuili, quando agens ius &

actionem in totum tollit, & absorbet. num. 1.

Donatio falsa exequutionem non meretur. num. 2.

Causa falsitatis instrumenti inuentata post ciuilem, facit supersedere in causa ciuili. num. 3.

Causa criminalis inuentata post relaxationem mandati in causa ciuili, non facit supersedere in eadem ciuili causa. Declara vt numero 4. 5. & 6.

Præsumptus calumniator, non probando querelam datam, condemnatur in expensis. num. 5.

Causa criminalis censetur inuentata, & facit supersedere in ciuili per solam accusationem & querelam, etiam sine citatione, & monitorio ad comparandum. num. 10. & seqq.

Causa criminali pendente, supersedendum in iudicio ciuili. numero 12.

Putà, aduerbium, stat exemplificatiue. num. 15.

Arguere verbum, aliud non est quam accusare. num. 16.

CONSILIVM CXCIX.

RROPOSITVM dubium, an causa criminalis falsa præsentia donationis contra Dom. intentata, præiudicet ciuili, in casu & ad effectum, de quo agitur, affirmatiue resoluendum videtur. tunc enim criminalis causa dicitur præiudicialis ciuili, quando agentis ius & actionem in totum tollit, & absorbet. Anchar. *conf. 62. num. 2. Aym. conf. 280. num. 1. Rota diuers. part. 3. decis. 133. num. 3.*

Et in casu nostro, quòd criminalis causa in totum absorbeat ius Dom. agentis, nullam, credo, habet difficultatem. quia si donatio, cuius vigore agitur, est falsa, nullam prorsus meretur exequutionem, nec ex ea agi potest. Bal. *in l. fin. §. si quando. vers. non obstat. C. de ordine cognitionum. etiam in vim obligationis Cameralis. Caputaquen. decis. 274. num. 2. part. 2. & fuit dictum in hac eadem causa Veneris 7. Nouemb. 1614. vers. oppositiones verò.*

Et magis in specie, quòd causa falsitatis instrumenti, per auctorem in iudicio ciuili producti, faciat supersederi in eadem causa ciuili, voluit Bellapertic. *in l. cum ciuili. colum n. 1. in fin. versic. verbi gratia &c. C. de ordine cognition. & in l. final. in princip. & ibi etiam Paul. de Castr. num. 2. C. eodem. Cassador. decis. 1. de mutua petition. cum alijs per Farinac. in pract. tit. de varijs, ac diuersis questionib. quest. 100. num. 66.*

Quibus non obstat dicere, quòd A. C. non habebat iurisdictionem sumendi hanc querelam contra Dom. cum iam causa ciuilis fuisset de anno 1601. à iudice ciuili eiusdem A. C. finita per relaxationem mandati. Licet enim ciuilis iudex, per mandati relaxationem functus fuerit officio suo, non per hoc tamen impedit iudicem criminalem, quin criminalem querelam recipere possit, vt passim seruatur. Nec in casu nostro intrat decisio Afflicti 229. *in princ.* quòd scilicet criminalis querela, data post relaxatum mandatum, non facit supersederi in ciuili, cum querelans se nimium arctauerit, & considerauit Rota in hac eadem causa 5. Maij 1614. *vers. nouebat etiam Dominos.*

Præmissa enim Afflicti conclusio benè procederet, si Rod. tempore moti iudicij contra ipsum habuisset in promptu probatones falsitatis, quæ postea superuenerunt post eius mortem tempore data querelæ de anno 1608. per Illustrissimam D. N. eius filiam. sed cum tunc huius falsitatis probatones nullæ adessent, non poterat, neque debebat idem dictus Rod. querelam porrigere, cum si porrexisset, & non probasset, vt præsumptus calumniator condemnari potuisset in expensis. Boss. *in tit. de accusationib. num. 19. Clar. in pract. §. final. quest. 61. vers. dixi supra. Menoch. de arbit. quest. lib. 2. casu 321. num. 4.*

Et sic respectu Rod. intrat limitatio ad decisionem Afflicti, quia scilicet ignorabat falsitatem donationis posse probari, vt bene declarat Barbatia *in conf. 43. num. 10. vers. & est diligenter aduerendum. lib. 1. & voluit Farinac. dicta quest. 100. num. 107.*

Vltra quòd hinc non agitur de faciendo supersederi in causa ciuili aliàs contra Rod. per Dom. mota de anno 1601. quæ iam fuit finita per relaxationem mandati, & habuit

buit effectum quò ad terminos decursos, pro quibus mandatum relaxatum fuit, sed agitur de supersedendo in causa civili mota per dictum Antonium procuratorem, & cessionarium Dom. contra Illustriss. D. N. de anno 1612. quæ querela dictæ Illustrissimæ D. N. non solum non fuit data post relaxatum mandatum, sed per annos quatuor ante motum iudicium, ideo ex facto cessat obiectio.

8 Nec etiam obstat, quòd in donatione, de cuius falsitate agitur, habeat etiam interesse, & participationem D. N. frater Dom. contra quem nulla est porrecta querela criminalis, & sic quòd ad ipsum non debeat supersederi in civili.

9 Nam ultra quòd, vt in facto bene deducitur, ipse D. N. in dicta donatione nullam prorsus habet participationem, & interesse, sufficit Illustriss. D. N. quòd in eadem donatione, ipse D. N. non est vilo pacto nominatus, & quòd si donationis instrumentum respectu Dom. donatoris est falsum, falsum etiam reputatur quòd ad omnes in eo interesse prætendentes, cum non in parte tantum, sed in totum prætendatur falsum. Et tamen etiam si falsitas esset in parte substantiali, ex Notarij malitia & dolo proueniens, adhuc in totum, & quòd ad omnes falsum reputaretur. ideo pariter & quòd ad omnes proposita donationis falsitas debet facere supersederi in causa civili.

10 Nec obstat demum quòd monitorium contra Dom. in causa criminali fuerit nulliter exequutum, & contra eius formam, & sic ex eo nulla sit inducta pendentia litis criminalis. Ad effectum enim, de quo agitur, vt scilicet supersedeatur in causa civili, non est necessaria pendentia litis per exequutionem monitorij contra reum querelatum, sed sufficit sola querela, & sola accusatio, & sic propositam, & intentatam fuisse criminalem actionem, vt bene scripserunt omnes Doctores in materia loquentes, relati præsertim per Farinac. dicta quest. 100. num. 59. & num. 61. & seqq. qui omnes dicunt supersederi in causa civili, proposita accusatione, & seu intentata causa criminali. Quæ quidem criminalis causa in casu nostro negari non potest, quin fuerit proposita & intentata, & per querelam datam, & per repetitionem iurium, & per decretum citationis.

11 Et in specie, quòd quando redarguitur falsum coram iudice criminali, instrumentum productum coram iudice civili, Doctores loquantur, & contenti sint sola accusatione, seu exceptione falsitatis, & sic motam fuisse causam criminalem, scripserunt Bellapert. vbi supra allegatus in l. cum civili, in final. verbis. C. de ord. iudic. & in l. final. in sumario. C. eodem, vbi etiam Paul. de Castr. num. 2. Salyc. in l. si docueris. num. 1. in 1. notab. C. de falsis. Odofred. in l. 1. num. 10. vers. hic autem mouetur civilis. & d. num. 10. ad finem. vers. ad solutionem. C. quando civilis actio criminali præiudicet, & alij plures, quos refert & sequitur Farinac. dicta quest. 100. num. 66.

In eadem.

12 Licet quandoque dici soleat, pendente iudicio & causa criminali, esse supersedendum in civili, prout dixerunt Bart. in l. fin. C. de ordin. iudic. Curt. Iun. in l. edita, num. 181. C. de ed. ndo. Plot. cons. crim. diuers. 73. num. 1. tom. 2. in folio. Cæf. de Grass. rubr. de except. decis. 3. num. 1. Clar. in pract. quest. 2. num. 5. vers. sed quid è conuerso. Farinac. in pract. quest. 100. num. 71. & alij forsitan plures: quasi quòd in civili causa supersedendum non sit, nisi pendente criminali.

13 Supplicatur tamen aduerti, quòd quicquid sit ad effectum reuocandi attentata: ad effectum tamen de quo agitur, videlicet, vt supersedeatur in civili ad inducendam causam pendentiam, non videtur necessaria citatio, sed sola accusatio sufficiat. sic enim dum Doctores hanc materiam tractant, exemplum ponunt in accusatione. & est, ni fallor, notabilis doctrina Ang. in l. qui prior. col. 2. ff. de iudic. vbi, præsertim in vers. ex prædictis, docet Aduocatum notabilem cautelam, vt cum videt amico suo inferri litem civilem grauem, & vult supersederi in ea, faciat quòd suus amicus accuset aduersarium, & in sola accusatione contentus videtur, quia accusatione durante supersedeatur in civili, quatum

Farinacij Consiliorum Lib. III.

cunque primò mota. & d. col. 2. in fine reddit rationem, quia scilicet vbicunque in iudicio per vnam partium aliquid allegatur (& sic sola allegatione contentus est) quo probato redditur vana probatio aduersarij, semper illud primò cognoscendum est.

Quod & idem in civili supersedendum esse, eo ipso quòd actor criminaliter accusatur, voluerunt Odofred. in l. 1. num. 10. ante fin. col. 3. in fin. vers. absolutionem, quando civilis actio criminali præiudicet, & ibi etiam Cyn. post num. 2. Bellapert. in l. cum in civili. in vltimis verbis. C. de ordin. cognition. idem Bellapert. in l. fin. in princip. C. eodem. & ibi etiam Cyn. pariter in princip. & Sicard. num. 2. Bart. in l. edita. num. 16. vers. hoc fallit. C. de edendo. & ibi etiam Roman. numer. 135. Claud. Seiffel. num. 68. Alexand. in l. reum criminis. num. 2. ante fin. C. de procurat. Idem Angel. in d. l. qui prior. vers. ideo autem dixi. per text. quem allegat in l. adulterij accusatione proposita. C. de adulteris. Paul. de Castr. in l. final. num. 2. C. de ordin. iudicior. Afflict. in constit. si civiliter. numer. 10. Put. decis. 275. lib. 1. Rolan. consil. 13. num. 1. lib. 2. Idem Clar. in pract. quest. 2. num. 4. vers. sed quero nunquid. Farinac. quest. 100. num. 66. Caputaquen. decis. 264. num. 1. par. 2. vbi, quòd Cameralis obligatio exequi non potest, postquam aperta fuit via ad cognoscendum de falsitate. Per accusationem autem esse apertam iudici viam cognoscendi de falsitate omnes sciunt. Adde Rimin. Sen. omnino videndum in cons. 294. vbi, & quòd plus est, supersedendum consuluit in causa civili, etiam ante accusationem, ex solo interrogatorio facto actori, an velit vti testibus examinatis, attento quòd illos reus redarguere intendit de falso.

Et ex prædictis Doctoribus plerique loquuntur per aduerbium, puta, quòd stat exemplificatiuè. l. in his. §. Imperator. ff. de solution. l. in omnibus. ff. de action. & obligation. & sic intrat conclusio, quòd exempla, licet regulam non distinguant, l. 1. §. quòd vulgo. ff. de vi & vi armata, declarant tamen quomodo sit intelligenda, & in quo casu. Dec. in l. eum qui. num. de iuris. omn. iud. Cephal. cons. 13. num. 16. lib. 1.

Adde ad præmissam conclusionem, text. in l. si docueris. C. de falsis. vbi dicitur, codicillorum exequutionem impediri, quando de falso redarguuntur. prout in eodem verbo, arguuntur, in proposito vsus est Aym. consil. 280. sub num. 1. vers. similitur. Arguere autem de falso aliud non est quam accusare, vt bene declarat gloss. in d. l. si docueris. in 1. gloss. in figuracione casus. & ibi etiam Salyc. n. 1. Item & gloss. in l. cum quadam. in verb. falsum. C. de fid. instrum.

Ex quibus sequitur, dato quòd monitorium cõtra Dom. sit nulliter exequutum, & consequenter non faciat litis pendentiam, ex alleg. per ex aduerso Dominos scribentes, in casu tamen de quo agitur, non tollit pendentiam causæ criminalis, quæ ad effectum vt supersedeatur in civili, ex sola accusatione inducitur, vt ex præallegatis apparet.

Prout sequitur, quòd data nullitate exequutionis dicti monitorij, & consequenter ignorantia causæ criminalis, potuerit Dom. validè donare N. Nam licet hæc asserta nullitas, & ignorantia tollat defectum litigiosi, non tamen tollit defectum falsitatis donationis, quæ vt dixi, vt in civili supersedeatur, sufficit sola accusatio.

Item & sequitur non obstat, quòd ex aduerso dicitur, accusationem hanc esse calumniosam, propter defectum indiciorum, & corporis delicti. Nam ad effectum vt accusatio sustineatur, & valida sit, nec quòd indicia præcedant necesse est, nec quòd constet de corpore delicti. licet bene vterius procedi non possit ad inquirendum nisi præmissa præcedant, prout ex aduerso loquuntur allegati Doctores.

Sic nec etiam obstat, quòd eadem accusatio fuerit data post relaxatum, & exequutum mandatum de anno 1601. nam vt aliàs dictum fuit, fuit relaxatum contra Rod. non contra illustrissimam Dominam N. quæ porrexit querelam de anno 1618. & sic antequam conueniretur.

Prosper Farinacius J. C. Romanus.

A R G V M E N T V M.

An & quando instrumentum reputetur falsum, seu de falso suspectum, ex eo quia non reperitur in protocollo Notarij, & de nonnullis aliis præsumptionibus, ex quibus instrumentum reputatur falsum, & quando notarius possit extendere, & corrigere instrumentum.

S V M M A R I V M.

- Instrumentum reputatur falsum, vel saltem de falso suspectum, quando in protocollo notarij, cuius nomine rogatum est, non reperitur, num. 1. & 16.*
- Instrumentum est manifestè falsum quando non reperitur illius originale inter scripturas notarij principalis, & notarius qui asserit se de eo rogatum, non est amplius in officio, num. 2.*
- Falsitatem commissam creditur in instrumento, quando pro habenda copia fuit soluta summa excessiua, num. 3.*
- Corruptus præsumitur notarius, qui pro mercede publicationis recepit summam excessiuam, num. 4.*
- Instrumentum suspectum est de falso, quando in eo reperitur obligatus aliquis quem se non obligasse notarius confessus fuit, num. 5.*
- Quod dictum declara, vt num. 7.*
- Confessio extraiudicialis, etiam parte absente, plenè probat contra confitentem, num. 6.*
- Notario asserenti falsum fecisse instrumentum non creditur, nisi cum asseritione notarij alia concurrant, num. 7.*
- Non potest quis in duobus locis vno eodem tempore stare, num. 8.*
- Fœmina in criminalibus admittitur etiam ad reprobandum instrumentum iuxta formam Constitutionis Marchie, qua locum habet in Statu ecclesiastico, num. 9.*
- Vxor licet deponat ad fauorem coniuncti sui, probat, quando eius depositio tendit etiam contra virum qui præsumitur magis dilectus, num. 10.*
- Domestici testes probant quando sumus in actu gesto in domo, num. 11.*
- Testes, etiam si non sint integri, quando deponunt de facto habente iuris præsumptionem, reputantur idonei, num. 12.*
- Non probat hoc esse, quod ab hoc contingit abesse, num. 13.*
- Quando notarius principalis facit finalem quietantiam notario substituto, qui inseruit in eius officio, omnium instrumentorum ab ipso rogatorum, & in eadem quietantia illud instrumentum non restitutum apparet, instrumentum minimè rogatum præsumitur, num. 14.*
- Argumentum ab inuerisimili, maximam falsitatis præsumptionem inducit, num. 15.*
- Fides societatis, seu memoria, nihil probat, nec executionem meretur, num. 17.*
- Falsitas instrumenti probatur etiam per probationes non integras, & minimè concludentes, præsertim quando agitur ad tollendam fidem instrumento, num. 18.*
- Instrumentum datum per notarium qui longè antè desierat esse substitutus in officio ubi fuit rogatum, non probat, num. 19.*
- Notarius an possit corrigere, & extendere instrumentum per ipsum rogatum post temporis intervallum, num. 20.*
- Extensio instrumenti quando præsumatur facta, post motam litem, vel dimissum officium, num. 21.*
- Confessio facta in positionibus, plenè probat, & præiudicat ponenti, num. 22.*
- Confessio propter reiterationem, plenè probat, maximè cum administris, num. 23.*
- Mandatum de manutenendo debet dari pensionario quando de quasi possessione exigendi constat ex confessione titularis, num. 24.*
- Confessio extraiudicialis probat de equitate canonica, num. 25.*
- Confessio extraiudicialis, etiam de iure civili probat in iudicio summariissimo, in quo sufficit semiplena probatio, num. 26.*
- Confessio titularis, etiam vnius termini pensionis, vel partis illius, sufficit ad exigendum quasi possessionem exigendi, num. 27.*
- Causa vniuersalis per quam peruenitur ad actum, magis attenditur quam ipse actus, num. 28.*
- Nuncio non creditur super eo quod deponit, citatum respondisse, num. 29.*
- Confessio procuratoris, etiam non docto de errore, potest reuocari per*

- principalem, num. 30.*
- Confessio procuratoris probat quasi possessionem in iudicio summariissimo, num. 31.*
- Confessio procuratoris præiudicat principali ante reuocationem ipsius confessionis, num. 32.*
- Confessio extraiudicialis probata per testes singulares, nec etiam de equitate canonica probat, num. 33.*
- Testes non sunt contestes quando eorum depositiones aliquo modo discordant circa locum, tempus, personas, & actus, num. 34.*
- Vxor non præsumitur aliquid habere ultra dotem datam marito, num. 35.*
- Vxor qua cum viro commoratur, non est verisimile quòd ignoret ea, qua per virum aguntur circa ea qua pertinent ad ipsam uxorem, num. 36.*
- Verisimile non est, quòd mulier permittat veterari creditum, num. 37.*
- Confessiones extraiudiciales fiunt plerunque absque animi deliberatione, & ideo debent per iudicem ponderari eorum circumstantia, num. 38.*
- Æquitas non habet certos terminos constitutos à lege, & propterea arbitrio Iudicis eius æstimatio relinquuntur, num. 39.*
- Cessio facta ex causa, si de veritate cause aliter constat, quam per confessionem cedentis, præsumitur simulata, num. 40.*
- Mercatorum libri non faciunt fidem contra tertium, num. 41.*
- Confessio in instrumentis, inducit probationem manifestam, num. 42.*
- Numeratio simulata dicitur quando numerationis confessio præcessit ipsam numerationem, num. 43.*
- Numeratio non probatur ex ordine dato de soluendo existente in falsa Banchi, nisi in dicto ordine appareat de quietantia, num. 44.*
- Simulatum præsumitur debitum cessum, quando non constat ipsum debitum esse indubitatum, num. 45.*
- Iuramentum non excludit simulationis præsumptionem, num. 46.*
- Inuerisimile est, quòd mercator proximus decoctioni, magnam quantitatem pecuniarum mutuet absque spe lucri.*

C O N S I L I V M C C.

Agitur præcipuè non de puniendo aduersario, sed de tollendo fidem instrumento per ipsum producto, ex capite falsitatis. & quidem quòd eiusdem instrumenti transumptum ab eo Ianuæ commoranti, sit apertè falsum, vel saltem de falso suspectum euidenter apparet, quia in protocollo notarij, cuius nomine dicit se rogatum, non reperitur protocollum. doctrinæ sunt claræ, communes, & sine contradictione, vt videre est ex allegatis per Grammat. decis. 106. in fin. vers. dicebam igitur. Couarru. pract. quest. 1. 19. n. 3. ad fin. vers. 4. eru obseruan. Menoch. de adipisc. poss. remed. 4. num. 736. & de arbit. lib. 2. & casu 187. num. 30. & de præsumpt. lib. 5. præsumpt. 20. num. 32. & consil. 42. num. 11. & conf. 188. in fin.

Et cum originale prædicti instrumenti nec etiam reperitur inter scripturas d. notarij principalis; & N. qui hodie asserit se de eo rogatum, nec amplius stet in officio eiusdem notarij, res est expedita, & falsitas manifesta, prout aliàs in 2 puncto resoluit Rota coram Reuerendissim. D. Damasceno in Rom. societatis officij 20. Maij 1611. cuius decisio post mea consilia lib. 2. est registrata in decis. 329. num. 2. & latius in eadem coram eodem 13. Nouemb. eiusdem anni, cuius copia in fine præsentis consilij ponitur.

Et licet ex præmissis falsitas d. instrumenti credatur euidentis, & notoria, adhuc tamen ex abundanti concurrat ad eandem falsitatem detegendam, primò solutio scutorum 65. data per N. pro asserita mercede publicationis, & transumptionis instrumenti, quæ sola pecuniarum solutio, sic præsertim excessiua, corruptiones, & falsitatem apertè significat. Bartol. in l. 1. in princip. post Glor. in verb. advocat. ff. de falsis. & in l. diuum. num. 7. & ibi Iaf. num. 21. ff. de re iud. & est communis ex relatis per Clar. in §. falsum. vers. quid è conuerso. in princip.

Concurrat secundò eiusdem N. extraiudicialis confessio per duos contestes optimè probata, dum liberè dixit, & 5 falsus est in societate officij de qua agitur, non obligasse N. quia quidem extraiudicialis confessio, etiam parte absente facta, plenè probat contra confitentem. Rota coram Illustrissimo Ludouico, bonorum oleorum, Lunæ 20. Martij

1609. & coram Reuerendissim. Damasceno. in Pampilonen. Pensionis. Mercurij 16. Ianuarij 1601. & coram eodem in Romana pecuniaria. 4. Martij 1613. quæ posita sunt in fine præsentis consilij.

7 Nec facit quod notario asserenti falsum fuisse instrumentum, non credatur in præiudicium illius ad cuius fauorem instrumentum celebratum fuit, quia non procedit hæc conclusio, quando prout in casu nostro ultra notarij asseritionem alia concurrant. *Boss. in tit. de falsis. num. 99. Surd. decis. Mantuana 135. num. 5. & 50. Concurrunt tertio ad eiusdem falsitatis probationem assertus locus stipulati instrumenti, nempe in carceribus Turris Nonæ, & tamen per plures testes fuit probatum, quod de isto tempore N. qui dicitur obligatus, erat domi detentus tanquam infirmus, cum cautione deinde non discedendo sub pœna scut. 2000. Ergo falsitas*

8 est clarissima, quia in duobus locis vno eodem tempore quis stare non potest. *l. optimam. C. de contrahen. empt. §. nem verborum. Inst. de iur. stipul. Grammat. decis. 16. num. 4. versic. & iste est modus. Menoch. de arbitr. quest. lib. 2. casu 170. num. 8. & seqq. Paion. de probationib. lib. 1. cap. 36. num. 14. & 15. & cap. 37. num. 24. & seqq.*

Nec obstant huic fundamento exceptiones datæ contra testes illud probantes. nam quod sint sceminae quæ in criminalibus non admittuntur, præsertim ad reprobandum instrumentum in quo debent esse testes omni exceptione maioribus, obiectio tollitur ex constit. Marchiæ, de qua *lib. 4. c. 13. quæ locum habet etiam in Statu ecclesiastico. Vulpell. conf. 24. in fin. num. 11.*

10 Quod verò ad uxorem N. cum ipsa, licet deponat ad fauorem sui sororij dep. etiam contra maritum de falsitate instrumenti in eius officio commissâ accusatum, quem magis diligere præsumendum est quam N. & consequenter plenè probant contra ipsum. *Dec. conf. 163. nu. 11. vers. adhuc accedit. Aym. conf. 6. num. 62. Gabriel. art. 6. de testibus. conclus. 4. nu. 88. & conf. 22. num. 9. cum aliis per Mascard. de probat. lib. 2. concl. 858. num. 17.*

11 Et quod attinet ad alios testes idem probantes, licet sint eiusdem N. famuli, & domestici, non sunt tamen famuli, & domestici N. querelantis, & nihilominus cum deponant super facto domus, de quo ipsi melius informati præsumuntur quam quisquis alius: hoc ideo magis quam alij illud probat. *l. consensu. & ibi Alberic. num. 10. C. de repud. c. veniens. in fin. extra de testib. Plot. de in lit. iurand. §. 4. num. 23. Boss. in tit. de opposition. contra testes. num. 93. vers. & quod de iis quæ sunt domi.*

Et præsertim quod eorum depositiones habent pro se iuris assistentiam, cum nemo præsumatur velle cautioni iam latæ contravenire, & pœnas soluere, & consequenter etiam quod non essent magni testes, cum deponant de facto habente iuris præsumptionem, reputantur integri, & idonei. *l. ob carmen. §. si testes. & ibi Bald. num. 1. in 2. notab. ff. de testib. Gabriel. consil. 154. num. 43. & seq. lib. 1. cum aliis per Anton. Gabriel. tit. de testib. conclus. 4. num. 89. lib. 1. Mascard. de prob. lib. 3. conclus. 1219. num. 7. & seq. & vltèrius hoc idem, quod testes deponunt, fatetur ipsemet aduersarius in suo examine aperte dicens, quod de tempore stipulati contractus erat in domo. quid igitur vltèrius quærendum?*

12 Nec etiam obstat, quod ex aduerso dicatur M. etsi domi retentum, potuisse habere licentiam de discedendo, prout quandoque dari solet, non enim probat hoc esse, quod ab hoc contingit abesse. *cap. in presentia. extra de probat. cum vulgarib. & dum ex aduerso excipitur de licentia data, oportet, quod excipiens, concludenter, non autem per possibile, suam probet exceptionem. Herculan. de negativa. nu. 22. decis. Pedem. §. 1. num. 1.*

14 Concurrunt quarto tacita confessio N. qui dum facit carcerare N. pro restitutione omnium scripturarum, facit sibi finalem quietantiam omnium instrumentorum ab ipso rogatorum, vt ex dicta quietantia apparet, instrumentum de quo agitur non fuisse restitutum, euidentis signum, & demonstratio, quod d. instrumentum non fuit rogatum. quia si fuisset rogatum, G. coegisset ipsum N. ad illud protocollan. prout fecit protocollare alias obligationes eiusdem societatis.

Concurrunt non modica falsitatis verisimilitudo, quia scilicet si M. fuisset obligatus in eadem die, & coram eisdem testibus prout alij obligati reperiuntur, ad quid conficeret duo instrumenta? nonne poterat N. not. in eodem instrumento obligare etiam M. postquam in eodem loco, & coram eisdem testib. obligatio dicitur stipulata. intrat hæc regula, quod frustra fit per plura, &c. & argumentum ab inuersione verisimilitudine maximam falsitatis præsumptionem inducit. *Soccin. conf. 28. num. 9. lib. 3. Alba. conf. 224. in fin. sub nu. 6. & seq. & conf. 485. num. 8. Nat. conf. 633. num. 13. & seq. & n. 18. vers. & prædicta faciunt. lib. 3. Aym. conf. 28. n. 1.*

Non obstat apocha subscripta ab A. C. in qua præcipuum ex aduerso fit fundamentum, adfunt hæc verba, videlicet. *Et per il presente obligo non s'intenda derogato à gl' altri oblighi fatti da noi à fauore del medesimo N. nell' instramento di detta Compagnia.*

Ex quibus verbis tacite videtur M. confiteri se iam obligatum in instrumento societatis ad fauorem N. nam quod verba prædicta non comprehendunt personam M. sed aliorum in societate obligatorum, apparet euidenter ex verbis prædictis. quia per eadem verba noluerunt partes derogare obligationibus factis non ad fauorem A. de quo nunc queritur, sed ad fauorem T. pro quo alij in societ. nominati obligant se pro sorte principali, & pro fructibus, vt vt-cumque sit, hæc asserta M. confessio est relativa ad instrumentum in quo se obligauit T. & P. sed sic est, quod in eodem instrumento non reperitur obligatus M. ergo contra ipsum nihil prorsus probat. Rota coram Reuerendiss. Comitulo in Romana pecuniaria 5. Maij 1589.

Prætenditur enim ex aduerso, M. fuisse obligatum non in 16 instrumento in quo oblig. T. & P. sed in alio instrumento separato. quod cum vt dixi, non reperiatur protocollatum, nec inter scripturas G. aperte detegitur falsum ex præallegatis.

Fides societatis, seu memoria subscripta à G. nihil probat, nec executionem meretur, prout notum est. cum præsertim ad G. bonam fidem recognoscentis in hac societate vtilitatem resultaret.

Nec etiam obstat, quod falsitas instrumenti debeat plenè & concludenter probati, non autem per præsumptiones, & coniecturas. nam ultra quod in proposita facti specie adsunt concludentissimæ falsitatis præsumptiones, contrarium verius, & magis communiter receptum esse constat ex allegatis per me in *tit. de falsitate. quest. 151. 152. num. 2. & seq.* vbi relatos Doctores hæc iterum referre superfluum putauit.

Præsertim quando, prout in casu nostro, non agitur principaliter ad pœnam, sed ad tollendum instrumentum, dixi in *d. q. 152. nu. 10.* vbi pariter plures retuli testantes de communi Doctorum sententia.

Quare, &c.

Tenor autem decisionum superius allegatarum infra sequitur.

DECISIO CORAM REVERENDISSIMO SACRATO.

Romana societatum. 14. Nouemb. 1611.

19 **D**omini perstiterunt in decisio coram me in hac causa, sub die 20. Maij proximi. quod scilicet societates fuerunt deperditæ per mortem Hieronymi, ex quo per illius hæredes non daretur de nominatione particulari vitæ alterius, facta per prædictum Hier. Non obstat quod immo de nominatione vitæ alterius, nempe Illustriss. D. Card. Burghesij, constet per publicum instrumentum rogatum nomine Accursij tunc temporis notarij A. C. & qui etiam de prædictis societatibus fuit rogatus. quia attentata serie facti, non visum fuit Dominis esse adhibendam fidem huic prætenso nominationis instrumento. etenim de illo, neque in protocollis, neque in folijs Accursij aliqua reperitur memoria, sed solum quod hæredes Hieronymi cum citassent Paulum ad restituendam sortem principalem cum fructibus, & fuisset illis oppositum, quod pecuniæ essent deperditæ per mortem Hier. & quod in scripturis Accursij nulla reperiebatur

nominatio, prædicti hæredes ad docendum de nominatione citarunt coram A. C. quendam Angelum qui de tempore contractarum societatum fuit substitutus Accursij, & nomine magistri fuit rogatus de prædictis societatibus. & iste Ang. dedit in actis instrumentum nominationis à se conscriptum nomine Accursij. quod quidem instrumentum non visum fuit attendendum, quia iste Ang. longè antequam daret huiusmodi instrumentum, defierat esse substitutus Accursij vnde non poterat amplius se in illis scripturis ingerere. Put. *decis. 5. de sent. & re iud. cum aliis in alia decisione.*

Vnde non applicantur quæ aliàs solent dici de facultate
20 not. in extendendis, vel corrigendis rogibus suis, etiam post interuallum temporis. nam omissio an hoc possit fieri ante motam litem, de quo per Felin. *in cap. ex literis. num. 8. de fid. instrum. Gabr. de consuetud. concl. 3. num. 45. iste non est casus.* quia neque apparet quòd Ang. tunc temporis esset notarius, neque se rogauit nomine proprio, sed nomine magistri. vnde in istis exorbitatibus à iure communi, quòd vnus se roget nomine alterius, *auth. de Tabellion. §. nos autem.* non debet fieri extensio de casu simplici ad casum mixtum. *l. cum passam. §. prescriptione. ff. ad l. Iuliam de adult. Bart. in l. stipulationum. l. 2. n. 2. ff. de verb. oblig. Anan. conf. 63. nu. 1. vers. & per hoc. Rom. conf. 259. ad fin. Dec. conf. 212. n. 2.*

Et sic de doctrinis loquentibus de vero not. ad istos substitutos nomine, quia possunt allegari rationes differentie inter substitutos & notarios ordinarios, de quibus loquuntur DD. Primò, quia illi notarij solent approbari à publico. vnde illis tanta adhibetur fides. Menoch. *de arbitr. casu 92. num. 4. Calder. conf. 2. num. 2. de testib. Capic. decis. 61. in fin.* isti autem iuuenes, qui in Curia exercent officium substituti, non habent huiusmodi approbationem. Secundò, not. rogatus, retinet penes matritum suum in breuiaturis. vnde nil mirum si post aliquod temporis interuallum, potest extendere vel corrigere instrumenta, quia cum imbreuiatura possunt semetipsos instituere. Isti verò iuuenes substituti, post dimissum officium non habent penes se imbreuiaturam, nisi aliàs allegent se subscripsisse magistris. vnde nimis periculosum esset docere quòd possit memoriter extendere instrumenta super gesta per annos antè.

21 Circa aliud, quòd non probetur extensio facta post motam litem, & post dimissum officium, vnde præsumatur facta in tempore. Soccin. *Iun. conf. 594. nu. 5. vel primo.* Rota in Rom. *Casalis Iuliani. 4. Iunij 1584. coram bon. mem. Robustero, cum aliis allegatis.* fuit responsum, primò, iura allegata loqui in notariis, pro quibus magis præsumitur, quam pro istis substitutis, ex dictis supra. secundò, quòd præsumptio contrariis præsumptionibus tollitur, vel saltim enervatur. *l. diuum. ff. de restitut. in integ. l. licet Imperator. ff. de leg. 1. Caltr. conf. 26. num. 3. lib. 2. Dec. conf. 470. num. 10. Abb. consil. 79. num. 1. Surd. conf. 80. num. 21.* Contrariæ præsumptiones in hoc casu sunt. Primò quòd non probatur in scripturis Accursij adesse aliquam memoriam huiusmodi nominationis. Secundò, quia procurator hæredum Hier. obtinuit decretum contra d. Ang. vt extenderet instrumenta prædictæ nominationis, vt in extractu *fol. 192. & 193.* ergo non erant priùs extensa. Et in hanc sententiam eò faciliùs inclinarent Domini, quia materia est multum periculosa. vnde multum cautè dicebatur esse procedendum, ne aliàs detur occasio fraudibus, contra notata ibi. *l. qui sub pretextu. C. de sacros. reles. in l. in fundo. ff. de rei vendic. & in c. quanto. vers. per hanc responsionem. de diuort. Butr. conf. 5. num. 2. & consil. 42. nu. 2. Alex. conf. 108. num. 4. lib. 4.*

DECISIO CORAM ILLUSTRIS.

D. Ludouisio, nunc Sanctiss. D. N.
Gregorio X V.

Bononien. Oleorum. Luca 20. Martij 1609.

Proposito dubio ad quem spectassent dolia olei 98. an ad Paulum Draco, vel ad Iulium Cæsarem, propter varietatem & multitudinem probationum, quæ pro vtraque parte contrariæ offerebantur. Rota 18. Aprilis præteriti ordinauit, quòd viderentur iura vtriusque partis separatim. & postea, si opus erit, in concursu. In cuius ordinationis

executione captum fuit à iuribus Bartoli, filij & hæredis d. Iulij Cæsaris Titæ actoris, & dubitari an ex deductis pro parte d. Bartoli, constaret dolia olei 58. spectasse ad Iulium Cæsarem eius patrem. quod fuit resolutum affirmatiuè.

Nam quòd dolia 35. ex ipsis, spectassent ad ipsum, adest 22 clara & explicita confessio partis adueriæ in positionibus per ipsum datis quæ confessio facta in positionibus plenè probat, & præiudicat ponenti. *Alex. conf. 172. in princ. lib. 6. latè Gabriell. de confess. concl. 1. num. 12.* Quantum autem ad dolia 23. residuum summæ 58. adest confessio Pauli, qui post mortem Iulij Cæsaris, respectu computorum olei factus fuit nullum interesse habuisse in magazeno, sed inseruisse de nudo nomine. quæ confessio est probata per testes multum qualificados, còtestes de loco & tempore, quæ etiam si emanasset parte absente probat de æquitate canonica. ex cumulat. per Gabriell. *de confess. d. concl. 1. nu. 46.* quod sequitur Rota. *Put. decis. 12. lib. 2. & fuit dictum in vna Ispalen. iuris votandi. 16. Martij 1575. coram Cantuccio. & in Romana societatis 1. Iulij 1591. coram Reuerendissimo Perusino.*

Præsertim adest alia similis confessio in instrumento con- 23 signationis apochæ, ita vt etiam plenè probet propter iterationem, vt per Gabriel. *conclus. d. num. 58.*

Concurrunt etiam adminicula ex libris super hoc negotio tentis. Petrus enim tenebat vnicum librum pro toto negotio, nulla habita distinctione inter dolia 35. & dolia 23. cuius libri ignorantiam Paulus allegare non potest. cum illum quotidie haberet præ manibus. immò in libro Pauli mei reperiuntur adnotatæ omnes partitæ quas ipse Paulus habebat ex retractu oleorum. quæ omnes partitæ indistinctæ sunt positæ ad creditum Iulij Cæsaris. quod est manifestum indicium, totum oleum ad ipsum spectasse.

Magnum etiam dd. confessionibus præstat adminiculum, quòd de his doliis 58. positis in magazeno, ipse Paulus emit 12. dolia, & de illis tantum soluit gabellam pro doliis 23. non pro 12. tantum. solidatio enim computorum facta post mortem Iulij Cæsaris, in quo Paulus diligentissimè se gessit, memor etiam minimarum partitarum suum fauorem concernentium. & tamen de istis doliis nullum verbum, & in computo remansit debitor librarum 4888. pro quibus petit dilationem ad soluendum, cuius summæ non remansisset debitor si dd. dolia ad ipsum spectassent, immò forsan euassisset creditor.

Non obstat quòd istæ confessiones possint intelligi de aliis oleis per Petrum Gipsium administratis, quæ essent Iulij Cæsaris. quia non apparet quòd ultra dolia 58. Draghus in magazeno Petri posuerit alia olea sua, nec minus quòd sub nomine Draghi Petrus administrauerit alia olea Iulij Cæsaris.

Non est verum, quòd Petrus esset minister Iulij Cæsaris, quia immo vt colligitur ex positionibus, Petrus erat deputatus ab ipso Paulo. & dum Petrus dictum oleum vendendo recipiebat pretium, illud afferebat ad Paulum, quia illud ponebat ad creditum Iulij Cæsaris, vt apparet ex libris Petri & Pauli.

Concutrant etiam adminicula adducta per informantes, &c.

DECISIO CORAM REVERENDISS. SACRATO.

Pampilonen. pensionis.

Mercurij 16. Ianuarij 1613.

Pro informatione fuit tentum, mandatum, scilicet de 24 manutenendo esse dandum Didaco, de cuius quasi possessione exigendi constat ex confessione titularis, quæ sufficit non obstante quòd agatur de onere beneficij *ad decis. Put. 325. lib. 2.* Rota in causa Taurionen. beneficij. 5. Martij 1584. coram Orauo. in Lucana Cappellanæ 1. Ianuarij 1610. coram Reuerendiss. Bononien. & fuit in specie dictum in hac eadem causa die 14. Maij 1612. coram me,

Et licet confessio fuerit extra iudicium, non ideo minus 25 plenè probat de æquitate canonica. *Put. decis. 11. num. 3. & 52. num. 1. lib. 2. Gabriel. de confess. conclus. 1. num. 46.* fuit dictum

Actum in causa Ispalen. iuris votandi. 16. Martij 1571. coram Cantuccio, relata inter diuers. impress. decis. 4. numero primo par. 2.

26 Ultra quod in hoc summariissimo iudicio, in quo sufficit semiplena probatio. Alexand. cons. 103. num. 3. lib. 7. Dec. consil. 56. num. 1. & 158. num. 12. late Menoch. de retin. remed. ult. num. 34. Rota in causa Lucana pensionis. 4. Iunij 1574. coram bon. mem. Card. Lancellotto, relata inter diuers. impress. decis. 196. num. 4. par. e prima. Ista confessio extraiudicialis suffragaretur etiam de iure ciuili, cum de illo iure faciat cerni plenam probationem. Bart. in l. admonendi. num. 48. & ibi Iaf. in repet. num. 158. ff. de iureiur. Roman. consil. 373. num. 3. Marfil. singul. 201. num. 2. Afflict. decis. 375. num. 3. stante maxime quod apparet de titulo Didaci, nempe de reservatione pensionis, vnde ista possessio tanquam titulata, eo magis est manutenenda. Bart. in l. si duo. numero 4. versicul. si vterque probat. ff. vii possid. Bald. consil. 420. num. 8. libro primo. late Menoch. de retinend. remed. 3. num. 733. Caputaquen. decis. 339. par. 2.

27 Nec refragatur quod confessio titularis fit de solutione vnus termini tantum, quia hoc sufficit. Rip. in capitulo cum ecclesia Surina. num. 53. de caus. possess. & propriet. Roman. consilio 311. num. 7. Rot. in dicta Lucana pensionis relata inter diuers. impress. decis. 196. num. 2. par. 1. Immo sufficeret solutio partis termini. Agid. in cap. in litteris. numero 15. circa fin. vers. in hoc & forte. de restitutione spoliar. facit text. in l. si cui res. & ibi Bart. ff. de leg. 2. Dec. consil. 618. num. 2. Afflict. decis. 13. num. 21.

28 Etenim magis attenditur causa vniuersalis, per quam peruenitur ad actum, quam ipse actus, iuxta doct. Bald. in l. 1. num. 24. vers. tu dic. C. de emancip. liber. sapè approbatam à Rota, & signanter in causa Affisien. Canonicatus 14. Iunij 1610. coram me. Confessio autem titularis, satis probari visa fuit ex relatione quam de ea facit notarius, dum intimauit litteras reservationis pensionis cum appositione duorum testium, iuxta consuetudinem notariorum illarum partium, iunctis geminatis & iudicialibus factis per eius procuratorem.

29 Licet enim regulariter non credatur nuncio super eo quod deponit citatum respondisse, cum hõc minime concernat eius officium. Castren. cons. 765. num. 2. in fine. libro 2. Butr. in cap. cum pacati. num. 8. de appell. Gabriel. de cit. conclus. 4. num. 1. Sicut etiam non solet fieri magnum fundamentum super confessione procuratoris, tanquam illa quæ potest quandoeunque, etiam non docto de errore, per principalem reuocari. Rot. decis. 2. de confess. in nou. Verall. decis. 139. numero 3. par. 2. Put. decis. 16. in fin. libro 3.

30 Attamen in hoc summariissimo iudicio, in quo sufficiunt leuiore, siue semiplenæ probationes. Alexander consilio 103. num. 3. lib. 8. cum aliis supra allegatis, visum fuit Dominis, omnibus simul iunctis, ad effectum de quo agitur esse probatam quasi possessionem, maxime quia confessiones procuratorum non sunt reuocatae. vnde non solum deseruiunt pro adminiculo confessionis principalis, quam retulit notarius, sed immò ante dictam reuocationem omnino præiudicant principali. Pedemon. decis. 39. num. 38. Rota Ianuen. decis. 110. num. 2. fuit dictum in Cochen. limitum. 17. Decemb. 1593. coram bon. mem. Card. Blanchetto. & in Marsilien. pecuniaria 6. Iunij 1611. coram Reuerendiss. Bononien.

DECISIO CORAM REVERENDISS. D. SACRATO.

Romana Pecuniaria.

Luna 4. Martij 1613.

33 Resolutum fuit, non probari Horatium habuisse scuta quingenta. nam tota probatio reducitur ad testes, per quos pretenditur probata confessio extraiudicialis Horatij de habitu istarum pecuniarum, quæ confessio de æquitate canonica probari dicebatur ex Put. decis. 52. lib. 2. cum aliis allegatis. quos testes non releuare Domini censuerunt, ex eo quod sunt singulares, non autem contestes loco & tempore. vnde neque etiam de æquitate canonica. Castr. cons. 296. num. 3. libro 1. Paris. consil. 60. num. 45. lib. 4. Gabriel. con-

clus. 40. num. 18. lib. 2. Afflict. decis. 364. num. 4. Caf. de Grass. decis. 97. num. 4. de sentent. & re iud. Put. decis. 476. lib. 2. & fuit dictum in Romana pecuniaria 3. Maij 1595. coram bon. mem. Penia.

Et quantum ad singularitatem, primus testis deponit, Horatium dum loqueretur cum Cleria confessum fuisse se habuisse pecunias ab Elisabetta ibi. *mi ha pur dato 500. scudi Elisabetta tua madre.* Secundus verò testis dicit pecunias fuisse per Elisabettam numeratas Horatio, & sic non sunt contestes, quia alter deponit de confessione, alter verò de effectuali numeratione facta non Horatio, sed Cleriæ. Et licet idem secundus testis deponat, Horatium altercantem cum Elisabetta dixisse se habuisse istas pecunias; attamen nec in hoc est contestis cum primo, quia primus deponit de sermone Horatij cum Cleria, secundus verò de sermone Horatij cum Elisabetta. Præterea primus dicit, quod quando Horatius prædicta loquebatur cum Cleria in cubiculo, Elisabetta erat in sala. Secundus verò, quod Horatius dum dicebat à se relicta altercabatur cum Elisabetta in cubiculo Cleriæ. Tertius testis nec pariter est contestis, dum deponit de confessione Horatij. nam primi duo deponunt de die immediatè subsequente numerationem, & quod adhuc Elisabetta plorabat, & altercabatur cum Horatio super hoc. Tertius verò testis deponit de tempore post, & quod Elisabetta iam erat reconciliata cum Hor. ibi. *la mattina seguente mi disse Elisabetta essere stata sforzata dare li detti scudi 500. & che detto Horatio gli haueua sino dato delle botte, & c. & postea subiungit, & doppo più volte mi sono trouato in casa, & c. & mentre Horatio diceua queste cose, già era repacificato con Elisabetta, & c.* Quartus testis, neque ipse concordat cum primis. dicit enim quadam die Petrum tertium testem fuisse cum Horatio, & Elisabetta plorante, & quod dictus Petrus requisit Horatium, vt faceret quietantiam Elisabettae, qui Horatius negauit facere, asserendo quod Elisabetta dederat sibi pecunias per forza, & quod dictus Petrus de hoc contendebat cum Horatio, istud dictum non concordat cum confessione, de qua per secundum testem. quia illa fuit facta postquam Horatius erat reconciliatus cum Elisabetta, ibi. *già era ripacificato con Elisabetta, & tutti stauano in pace.* iste autem quartus testis deponit, quod Elisabetta plorabat, & Petrus contendebat cum Horatio.

Prædictis accedebat magna inuicisimilitudo, quod Elisabetta mutuauit gratis, & sine quietantia scut. 500 cum esset vxor mariti pauperis, & qui non soluebat propria debita, vt probatur per informantes pro Horatio. Nec apparet quod ipsa Elisabetta haberet vltra dotem datam marito, nec præsumitur habuisse, iuxta notat. in l. Quinctus. ff. de donat. inter virum, & uxorem. quia maritus conuentus ab Horatio pro solutione alimentorum, præstitorum sibi & Elisabettae vxori, nullum fecit verbum de compensatione, sed petiit dilationem cum tantum esset conscius prætensi mutui, vt dicunt testes, nec sit verisimile, quod Elisabetta, quæ cum viro commorabatur, ignorauit petitionem Horatij super propriis ipsius Elisabettae alimentis. Accedit longa taciturnitas Elisabettae in repetendis pecuniis, & quod nec Elisabetta habebat quietantiam. Vnde minus est verisimile, quod permetteret veterari creditum, iuxta etiam auaritiam sexus muliebris. ad not. per Gloss. in l. si à sponsa. §. quod si sponsa. verb. raro accidit. C. de donat. ante nupt. Bald. consil. 366. numero 5. lib. 2. Alex. consil. 144. num. 10. lib. 5. Paris. consil. 537. num. 12. cum pluribus seqq. lib. 4. Menoch. de præsumpt. lib. 3. præsumpt. 136. num. 7.

38 Et proinde cum multum circumspicere procedendum sit in istis confessionibus extraiudicialibus, quæ plerunque ab hominibus fiunt sine animi deliberatione, causa ioci, vel iocantia, vel studio benedicendi, aut maledicendi, vel ipsius solæ loquacitatis calore, atque interdum cum mulierculis, vel inter conuiuia, & comestationes. Vnde cum conclusio, quod confessio extraiudicialis probet, sit fundata in mera æquitate, vt patet ex supra allegatis, ex quo regula iuris ciuilis est in contrarium, vt per gloss. in l. vnic. verb. soluere. C. de confess. Oldrad. consil. 291. num. 3. Signorol. consil. 33. numero 2. Alciat. in rubrica. ff. de verborum obligat. num. 13. Curt. Iun. consil. 168. num. 1. multum debet deferri Iudicis arbitrio

39 bitrio in ponderandis circumstantiis facti. quia cum æquitas non habeat certos terminos constitutos à lege, relinquatur Iudicis arbitrio illius æstimatio. l. 1. ff. de iure deliber. l. unica. §. expilatores. ff. de effractor. l. sanctio legum. & ibi gloss. ff. de pen. Gloss. fin. in cap. finem libris. versic. hoc est general. de dolo & contum. latè Menoch. de arbitrio Iudicis. lib. 1. quest. 11. num. 1. & per totum. sicut etiam in materia probationum eidem arbitrio multum defertur. §. idèque diuum. & §. eiusdem. ff. de testibus. §. si verò aliquod aut. de instrum. caut. & Crauet. consilio 78. num. 7. & seqq. Menoch. de arbitr. ind. cas. 90. num. 1. & 2. Ita arbitrati sunt Domini in proposito casu, &c.

DECISIO CORAM REVERENDISSIMO Comitulo.

Romana Pecuniaria.

Veneris 5. Maij 1589.

40 Fuit concorditer resolutum cessionem per D. Macafassum factam Octauijo cõtra Balduinum, esse simulatam, & nullam, vt ex ea agi non possit. nam cessio facta ex causa, si de veritate causæ aliter non constet quàm per confessionem cedentis, præsumitur simulata. l. per diuersa. vbi Bartol. num. 11. & l. ab Anastasio. versic. 2. ipsa per soluit. Conrad. Salic. l. 2. colum. vlt. C. ne lit. pendenti. Soccin. consil. 18. num. 10. lib. 1. Rom. consil. 86. num. 9. Soccin. Iun. de Com. consil. 97. num. 70. lib. 1. add. ad decis. 1. de alienan. ind. mut. cau. fact. in nou. Put. decis. 22. lib. 3. Peregr. decis. 41. lib. 2. cum aliis cumulatis per Gabr. de action. concl. 5. num. 21. de act.

Sed Macafassus cessit scuta 1950. vt dixit mutuata Balduino die 12 Aug. anni 1586. & restitui promissa in diuersis terminis pro totidem ducatis, quos confessus fuit realiter recepisse ab Octauijo ex causa cessionis prædictæ per mediũ Banchi D. Bernardini Olgiati, neque aliter de hac numeratione constat, ergo cessio simulata.

Nec enim probat numerationem annotatio extracta ex manuali Banchi D. Bernardini, in qua Macafassus, sub die 9. Sept. eiusdem anni creatur debitor 1980. ducatorum pro totidem per ipsum mutuatorum Balduino. Tum quia alia est persona D. Bernardini creditoris, alia Octauij cessionarij, & nõ possit intelligi per viam liberationis breui manu facta solutio ab Octauijo Macafasso. ad l. singularum. si cert. 41 percat. Tum quia libri mercatorum non faciunt fidem contra tertium. Caputaq. decis. 155. part. 2. & multò minùs adnotationes ex manuali. Rot. Ianuen. decis. 1. num. 23. Est etiã nulla huiusmodi cessio, quia cum debeat constare de debito, quod ceditur iuxta decis. Peregr. 50. lib. 2. cum alleg. per informantes, de hoc debito Balduino cesso hætenus non constat.

42 Nec dicatur, mutuuum probari per publicum instrumentum confessionis sub die 12. Aug. quod inducit probationem manifestam. l. cum precibus. C. de probat. Bald. consil. 215. num. 3. lib. 2. Ruin. consil. 12. num. 1. lib. 4. Crauet. consil. 35. in fine. quia cum talis confessio sit relatiua ad bancum de Olgiatis, non probat nisi receptio pecuniæ verificetur ex banco. ad text. in aut. si quis in aliquo. C. de eden. Bald. in l. 1. C. de fid. instr. in princ. Atque si attenditur adnotatio Banchi sub die 9. Septemb. ex ea quatenus vera sit, detegitur simulatio. 43 confessio enim præcessit numerationi per tres dies, quod est argumentum simulationis. Bal. in l. ab Anastasio. num. 5. Rom. consil. 445. num. 2. quatenus verò falsa arguatur, ex eo quod adscribitur Balduino, factam fuisse numerationem Neapoli die 9. Septembris, quo die Balduinum ex graui morbo decubuisse Viterbij attestantur Medici, & multi ciues Viterbienses, corrui fides adnotationis. Bald. l. scriptum de fid. instr. Soccin. consil. 277. col. pen. versic. primò quia concordia. lib. 2. Tiraq. in prefat. l. si vnquam. num. 48. C. de reuocan. donat. & debitum confessum euanescit. arg. l. Clemens. §. fin. de hered. instr. Crauet. consil. 230. n. 2.

44 Neque multum coadiuuatur fides adnotationis ex prætenso ordine sub die 17. Aug. dato ipso banco per Macafassum, vt solueretur dicta quantitas Balduino, qui ordo postea repertus fuit in filcia. quia si Balduinus pecunias recepisset, adscripsisset etiam quietantiam, iuxta stylum. Præter-

ea, cum hæ scripturæ proueniant à personis de quorum interesse agitur, & quod Octauius dicat habere curam, & generalem administrationem in banco, tenuem cõtra tertium producant auctoritatem. ad not. per Bart. in l. differre. nu. 2. de iure fisci. vt in læpetita. de fid. instrum. & in l. Scia. vbi Castr. in princ. ad Velleian.

Cum igitur debitum cessum ita se habeat illud non esse indubitatum; quale requiritur vt excludat præsumptionem 45 simulationis. ex traditis per Corn. consil. 263. Castr. consil. 292. in fin. lib. 2. Crescen. decis. 207. & fuit dictum in vna Esina bonorum. 8. Iunij 1584. coram R. P. D. Gypfio.

Nec iuramentum adiectum impedit quo minus contractus arguatur simulatus. Soccin. consil. 264. num. 11. lib. 11. causa autem simulationis in confessione Balduini, illa considerabatur per nonnullos ex Dominis, vt opponit de statu 46 firmiore Macafassi, quæ ad decoctionem aliqui inclinabãt, apparente hoc credito, aliquo modo sustentaretur.

Quod enim absque vlla spe lucri Mercator proximus decoctioni tantam pecuniæ quantitatem eo modo mutauerit, prorsus inuerisimile visum fuit. arg. à solitis. iux. l. certi conditio. §. si numeros. ff. si cert. pet. l. quod si nolit. §. qui assidua. de adilit. edict. & ita conclusum cessionem, de qua agitur, omnino inutilem esse D. Octauijo ad agendum contra D. Balduinum.

Placuit tantum ad probandum absentiam à Ciuitate Neapoli die 9. Septemb. 1586. ipsius Balduini testes aliquos formiter examinandos.

ARGVMENTVM.

Census dicitur simulatus, & in fraudem vsurarum celebratus, quando pecunia in eo numerata, deferuiuit tantum loco monstræ, & fuit emptori census restituta, in infrascriptis responsis magistraliter declaratur articulus.

SVMMARIVM.

Instrumentum Camerali obligatione vallatum, facit probationem claram, & rem manifestam, num. 1.

Pecuniam fuisse numeratam vbi constat, census non potest dici simulatus, num. 2.

Instrumentum non reprobatur per testes qui non sint omni exceptione maiores. n. 3. 13. & 39.

Pecunia vbi fuit numerata in instrumento census, sed postea restituta in extinctionem alicuius debiti ex alia præexistenti causa, census non potest dici simulatus, nu. 4. & 5. Declara vt nu. 32. Vide num. 49. & seq.

Census creatus ex creditis veris & realibus, sustinetur etiam quod pecunia non fuerit numerata, n. 6. & n. 18. 19. & 20.

Negatiua solutionis, probari debet per allegantem, numero septimo, & num. 24.

Simulatio nunquid præsumatur ex non solutione per longum tempus, numer. 7. & 8. & numer. 24. & seqq. & num. 37. 38. & seqq.

Simulatio probari debet per efficaces & dilucidat probationes, nu. 9. Contra. n. 27. & 30. & n. 53. & seqq.

Exceptio simulationis non impedit executionem Cameralis obligationis, num. 9.

Iuramentum tollit exceptionem simulationis, num. 10.

Simulatio plenè & concludenter, & non per coniecturas probanda est, quando opponitur aduersus instrumentum, n. 11. Declara vt num. 29. 39. & 40.

Testis deponens de facto proprio, vt plenè probet cum adminiculis, debet esse omni exceptione maior. n. 14. 41. & seq.

Archiepiscopi probatio non suffragatur nisi inter subditos, & in territorio in quo adest Archiepium, n. 15.

Laceratio scripturarum, præsumitur facta ab eo cuius interest, num. 16.

Simulatio census, non censetur probata ex restitutione pecuniarum numeratarum, nisi eadem restitutio fuerit facta incontinenti post contractum, n. 17.

Præsumptio simulationis, excluditur ex qualitate personarum, num. 20.

Soluiffe

Soluta non dicitur quando processu pactum, ut soluta pecunia restituatur. Declara ut n. 22. 23. & 49.
Simulatio non presumitur ex sola corresponsivitate, n. 23.
Simulatio probatur per unicum testem, n. 28.
Testis unicus probat in materia difficilis probationis, num. 28. saltem iuncto iuramento in supplementum, d. n. 28.
Contractus dicitur simulatus, quando pecunia in eo numerata, fuit statim restituta, num. 30. 31. & seqq. vide num. 47. & seqq. & 57.
Presumptiva probatio sufficit in his que sunt difficilis probationis, num. 56.
Simulatio probatur duabus, & ad summum tribus coniecturis, num. 55.

CONSILIVM CCI.

- M**ANDATVM videtur relaxandum pro fructibus census, de quo in publico instrumento obligatione Camerali vallato, quod facit probationem claram, & rem manifestam. *cap. cum dilecti. vbi Abb. num. 3. de donat. Bald. in l. interest. num. 2. C. de solut. Bart. in l. 1. num. 8. ff. de oper. no. nunc. cum vulg.*
- 2 Neque obstare videtur, quod census fuerit simulatus in fraudem Bullæ Pij V. sub eo prætextu, quod verè ex tot debitis quæ habebat D.N. contractus fuerit, non autem in pecunia numerata, iuxta depositionem vnius testis ex aduerso examinati. nam cum de numeratione cõstet ex dicto eiusdem testis, & ex ipso instrumento, iuxta doctrinam Bart. in l. singularia. num. 22. vbi Ias. num. 48. & Dec. nu. 33. ff. si cer. per. quam Rota in terminis census sæpe secuta est, & signanter in Beneuent. census 18. Martij 1613. coram Reuerendiss. Decano.
- 3 Ideo Primò nihil facit depositio d. testis, tum quia est vnicus, cum tamen in ore duorum vel trium stet omne verbũ. *l. vbi numerus. ff. de testib. cum vulg.* tum etiam quia patitur diuersas exceptiones, de quibus in facto. & propterea nõ potest dici omni exceptione maior, prout esse debet ad istum effectum. *l. optimam. ad fin. vbi Bald. C. de contrab. & commit. stipul. Ias. conf. 124. num. 2. ad fin. vers. ad istud obiectum. lib. 1. & fuit decisum in Foroliuën. census 13. Nouembr. 1589. coram Litta. & in Rom. census 8. Martij 1610. coram Reuerendiss. Bonon.*
- 4 Deinde, etiam si id totum quod deponit iste testis, esset probatum per duos testes, tamen nihil releuaret. quia nihil impedit quod minùs potuerit census verè & realiter contrahi cum interuentu pecuniæ numeratæ, quæ postea eidem emptori census fuerit restituta in extinctionem debiti ipsius venditoris census, vel aliorum. imò ista præexistens causa, quæ vera fuit, excludit omnem simulationis & fraudis suspicionem, iuxta allegata in Romana 16. Nouembris 1604. coram Reuerendissimo Bononien. & in alia Romana census 8. Martij 1610. coram eodem, quarum particula dantur.
- 5 Quamuis enim fuisset conuentum, quod pecuniæ solutæ pro censu, illico soluerentur eidem emptori, & ideo videri possent non solutæ, iuxta text. in *l. qui sic soluit. ff. de solut.* tamen secus est quotiescumque etiam ex momentanea traditione acquiritur aliquod commodum parti. tunc enim non potest dici pecunias non fuisse solutas, prout isto casu, in quo ex illa traditione fuit translatum dominium pecuniarum in venditores census, qui postea ex illis receperunt commodum extinctionis proprii vel aliorum debiti. *Bald. in l. si tibi. num. 1. vbi Alex. num. 5. Ias. num. 10. & Dec. in fin. ff. si cer. per. & in propriis terminis fuit decisum in Romana census. 10. Ianuarij 1605. coram Illustriss. Lancellotto. & in dicta Beneuent. census coram Reuerendiss. Decano, vt in particula.*
- 6 Vterius, vbi etiam ex ipsis creditis contractus fuisset census, cum tamen constet ex depositione eiusdem testis, illa vera fuisse & realia, adhuc etiam in terminis Bullæ Pij V. posse sustineri. decisum in Beneuentana census 29. Martij 1593. coram Card. Pamphilio, & in Eugubina census. 10. Februar. 1597. coram Litta.

Nec obstat, quod magna suspicio oriatur contra istum 7 censum, qui ab anno 1582. citra non fuit exactus. nam ultra quod de anno 1586. fuit actum pro fructibus, & obtentum relaxari mandatum, (quod postea non fuit exequutum propter litem criminalem motam contra D. N. super prætenfa simulatione. cum enim esset diues & senex, noluit se subiicere carcerationibus, & criminalitatibus, quas homines ingenui aufugere solent) dicitur etiam primò, de hac negatiua non constare, quia si exactum fuisset, quietantiæ essent penes aduersarios, vt fuit ponderatum in dicta Rom. census 26. Nouembr. 1604. coram Reuerendiss. Bonon.

Præterea, istud etiam nil releuaret, quia aliàs frustratoriæ 8 essent præscriptiones, si ex eo solùm quod per multum tempus creditor non exegerit, resultaret præscriptio aliqua satisfactionis vel simulationis. *Rot. dec. 788. n. 11. par. 1. Surd. de alim. tit. 1. q. 42. n. 92. & seqq.*

Ultra quod ad probandam simulationem, requiruntur 9 efficaces & dilucidæ probationes. *Caputaq. decis. 163. par. 3. & fuit dictum in prox. alleg. Rom. census. in qua etiam fuit additum, quod cum agatur de exequutione obligationis Cameralis, illam non debet impedire exceptio simulationis.*

Accedat etiam, quod cum aduersarij in instrumento iurauerint, omnia in instrumento contenta esse vera, nõ possunt modò dicere, censum fuisse simulatum vel usurariũ, absque absolutione à iuramento. quod cum facient vt iuri sunt à limine iudicij repellendi, vt in terminis fuit decisum in Beneuentana census. 16. Decembris 1594. coram Card. Mantica. quæ datur. Ex quibus, & c.

Antonius Cerrus Aduocatus.

In eadem causa secundum responsum.

Fundat suam intentionem D.N. super reali numeratione 11 pecuniarum in instrumento census, ideòque si aduersarij prætendunt illam fuisse simulatam, tenentur id probare plenè, & concludenter, non autem per coniecturas, ex alleg. per *Becc. consil. 52. num. 4. & Farinac. de simul. q. 162. num. 132.* qui licet *num. seq.* contrarium teneat, non est curandum de eius auctoritate, cum Rota secus teneat, vt ibi per eum. & in Romana census 10. Ianuarij. 1605. coram Illustrissimo Lancellotto, & in Romana census 17. Maij 1600. coram Illustriss. Card. Millino.

Quæ probatio non extat in castu isto, nam vnicus testis 12 fuit examinatus, qui non probat. tum quia est vnicus, qui plenè non probat, etiam de facto per ipsum tractato, non concurrentibus adminiculis, ex alleg. in alia.

Tum etiam, quia patitur diuersas exceptiones in facto 13 aliàs relatas. & tamen vt probet contra publicum instrumentum, in quo asseritur omnia in illo contenta esse vera, esse debet omni exceptione maior, iuxta distinctionem factam in Parmen. Status, vt per Cardin. Seraph. *decis. 1191. num. 4. & in terminis nostris in Foroliuën. census. 13. Nouembris 1589. coram D. Orano. vt in particula data.*

Imò ex eo solùm quod sit vnicus, etiam vt plenè probet 14 cum adminiculis, requiritur quod sit omni exceptione maior, vt post alios tradit D. Farinac. *de testib. q. 63. cap. 4. numer. 213. & 215.*

Nec obstant adminicula. nam scripturæ quæ asseruntur 15 extractæ ex prætenso Archiuio N. nihil omnino probant, quia Archiuium nõ operatur nisi inter subditos, & in territorio illius Ciuitatis, hîc autem versamur extra territorium, & D.N. non est subditus. *Felin. in capitulo ad audientiam. numero 12. de præscript. Caputaquen. decis. 42. num. 1. par. 1. Put. decis. 185. num. 1. lib. 3. Card. Seraph. decis. 642. num. 1. & custos etiam est suspectus, cum agatur de interesse Communitatis, & nonnullorum particularium, ideòque multò minùs probat. Put. decision. 25. de fid. instrum. Anton. Aug. in epit. eod. tit. num. 22. Rot. decis. 183. n. 4 & 5. parte 2. diuers.*

Præterea, istæ scripturæ sunt valde suspectæ, cum fuerint laceratæ ex lib. originali, in quo reperiebantur compaginatæ, vt patet ex foliatione, ideòque vel debebat extra- 16 hi

hi copia parte citata, & cum Iudicis decreto, vel erat pro-
ducendus totus liber, in quo potest aliquid extare, quod fa-
ciat in contrarium, alias enim sic praesumitur contra aduer-
sarios. Bald. *conf.* 406. *ad fin. lib. 4. Aym. conf.* 134. *nu. 17. & conf.*
172. *num. 6.*

17. Ulterius quando etiam scripturae probarent, non video
in quo adminiculentur testi, in eo quod deponit, pecuniam
fuisse restitutam post nonnullas horas, in quo consistit pun-
ctus simulationis, quamvis enim per venditores census actum
fuisse contra debitores N. & Iudex decretum fecerit, quod
illi tenerentur ad fructus census, ut dicunt scripturae, non
tamen sequitur, quod loco pecuniarum per N. fuerint in-
continenti data nomina debitorum exigenda. tum quia post
censum legitime creatum, potuit per venditores solui pec-
unia recepta eidem emptori ex intervallo, & sine fraude,
ad liberandum debitores ex propria voluntate venditorum.
tum etiam quia id potuit fieri ex conuentione inter debi-
tores & venditores census absque aliqua participatione em-
ptoris, ut etiam est verisimile, posteaquam Iudex voluit illos
teneri ad fructus census pro rata debiti, quod facere non
potuisset si conuentio non interuenisset; solum enim potuisset
ab eis repeti solutum actione negotiorum gestorū. ideo-
que cum ex dictis scripturis non probetur restitutio pecu-
niarum incontinenti facta, ex qua oritur corresponsiuitas,
nullum adminiculum praestant testi, nec concludunt simu-
lationem, prout necesse est. *Caputaq. decis.* 163. *per tot. par. 3.*
& fuit dictum in Rom. census 26. Nouembr. 1604. & in alia
8. Martij 1610. coram Bononiens.

18. Denique quando verum est non solum id quod contine-
tur in scripturis, sed etiam id totum quod deponit testis, non
sequeretur censum esse simulatum, & usurarium. quia cum
appareat verè & realiter, Communitatem & alios fuisse debi-
tores, potuisset fieri conuentio quod census crearetur ex
pecuniis realiter numeratis, & quod postea ex illis solu-
erentur debita Communitatis, & aliorum, ut in supra alleg.
decis. fuit resolutum, quarum copiae datae fuere.

19. Non obstat, quod praedictae decisiones loquantur, quando
debitor ipse vendit censum ut soluat proprium debitum,
nam ego non video rationem diuersitatis inter vnum &
alterum casum. quia cum Bulla Pij V. requirat numerationem,
si numeratio praesumitur simulata ex vicinitate tem-
poris, & corresponsiuitate, ut in *decis.* Senogallien. census
coram Penia ex aduerso alleg. eadem ratio intraret in ven-
dente censum, & solvente proprium debitum. & tamen quia
iste census verè potest contrahi mediante pecuniae nume-
ratione, & postea solui proprium debitum, etiam ex conuen-
tione cessat simulatio, ut in *decis. sup. alleg.* vnde eodem modo
debet posse solui debitum alienum, etiam ex conuentione,
& cessare simulatio.

20. Et nihilominus istud non esset debitum omnino alienum,
sed partim proprium, ut deponit d. testis, iuxta 46. partim
verò Communitatis. quod cum ad omnes spectaret, iidem
priores rogare fecerunt eundem D. N. ut illis daret ad cen-
sum pecunias per eos debitas; prout factum fuisse deponit
dictus testis iuxta 38. omnino videndus. vbi addit, quod D. N.
dixit se id facturum si fieri posset de iure, prout postea dixit
D. N. fieri posse, ex qualitate huiusmodi personarum exclu-
ditur praesumptio simulationis. *Becc. d. conf.* 52. & *seq.* cum al-
leg. per D. Farinac. *d. q.* 162. *n. 172. & seq.*

21. Praesertim verò, quia potuit etiam iste census vendi per
aduersarios pro ipsis debitoribus, qui recognouerunt post-
ea bonam fidem, & fructus soluere teneantur, ut probatur
ex decreto de quo in dictis scripturis, & ex d. teste, iuxta 42.
vbi etiam iuxta 43. addit, censum fuisse ab aduersariis ven-
ditum sponte, & absque vlla fraude, quia ipsi non erant ho-
mines qui possent ab aliquo decipi.

22. Nec obstat, quod pecuniae non possunt dici translatae in
dominium venditorum census, quia D. N. mitteret testem ad
illos associandum, ut postea restituerent, nam istud factum
fuit ad euitandum numerationem pecuniarum, ut deponit
idem testis iuxta 40. ibi, & per non hauer fatica poi à riontar-
li, &c. & cum restitutio fuerit facta ex noua causa, scilicet pro
extinguendo debito, partim proprio, partim Communitatis
& aliorum, & sic attulerit vtilitatem, cessat dispositio l. qui

sic soluit. ff. de solut. ut fuit dictum in Bonon. census 24. April.
1600. coram Card. Pamphil. & in Beneuen. census 24. April.
1613. coram Burratto. quae alias datae fuere.

Non obstat *decis.* Senogallien. quia ibi praecesserat ven-
ditio mercium, quae datae praesumebantur loco pecuniarum,
& hic non fuerunt datae merces, sed sumus in claris quod
fuit numerata pecunia ex verbis instrumenti, & depositio-
ne eiusdem testis. ultra quod ex sola corresponsiuitate non
videretur etiam praesumenda simulatio in fraudem usura-
rum, ut fuit dictum in supra allegata Bonon. census coram
Card. Pamphilio.

Denique non obstat taciturnitas. Primò, quia de illa non
constat, & tamen debet probari per fundantem se in illa,
neque in hoc est sumenda probatio ab eodem teste, de quo
adminiculando agitur, ut deduxi in alia. ultra quod idem te-
stis iuxta 44. dicit esse posse, quod N. fructus exegerit, ut et-
iam repetit super 5. additionali.

Secundò. Quia si D. N. tacuisset, id fuisset propter timo-
rem monitorij criminalis sibi praesentati ad euitandum mo-
lestias, ut idem deponit iuxta 44. ac super 4. & clarius super
5. vbi addit. *sciebat enim ius suum saluum esse, & fructus currere,*
ut dixi in alia.

Tertiò, quia cum d. N. citare fecerit aduersarios de anno 26
1588. & deponit idem testis super tertio, & constat de man-
dato relaxato, licet postea tacuerit propter timorem crimi-
nalitatis, tamen nihil releuat, posteaquam semel fuit inter-
rupta praesumptio, quae & ipsa interruptitur per citationem,
sicut praescriptio. *Card. Seraph. decis.* 36. *num. 1. & decis.* 792.
num. 5. Ex quibus, &c.

Antonius Cerrus Aduocatus.

In eadem causa tertium responsum.

Pro resolutione praesentis dubij, prius firmandum est fa-
ctum, & postea videbitur an inde resultet nullitas cen-
sus. Factum ita se habet. D. N. erat creditor Communitatis N.
& particularium in scutis 250. hoc creditum cessit D. N. &
litis consortibus, qui imposuerunt censum similis omnino
summae ad fauorem eiusdem N. In quo censu, licet interuen-
erit numeratio pecuniae pro monstra, nihilominus incontin-
enti fuit eadem pecunia per eosdem venditores census restituta
eidem N. seu eius factori. de hac serie facti, deponit idem te-
stis qui erat agens & factor partis aduersae, & per cuius ma-
nus totum hoc negotium transiit, & propterea plusquam se-
miplenam probationem facit, & concurrentibus aliquibus
circumstantiis facti, quae in hoc casu plures in informatione
facti enumerantur, plenè probat *Rimin. Sen. conf.* 392. *nu. 13.*
Crauet. conf. 491. *n. 11. Verall. decis.* 267. *n. 271. par. 3.* fuit dictum
in Rom. pensionis domus 22. Iunij 1587. coram Mantica.
Maximè verò in hac materia simulationis, quae tanquam
difficilis probationis, leuioribus probationibus contentatur.
Honded. post alios *conf.* 46. *n. 11. lib. 1.* cum infinitis cumula-
tis per Farinac. *de falsis. q.* 162. *n. 47.*

Et in specie vnicum testem sufficere dicit Menoch. *conf.* 39. 28
n. 11. Ioseph. Ludou. *in suis concl. de simulat. concl.* 25. & in pun-
cto, de teste negotiorum gestore & factore, *Decian. conf.* 62.
sub n. 22. vers. quarta ergo. lib. 3. prout regulare est in materia
difficilis probationis, quod vnicus testis sufficiat. Farina. *post*
relat. de testib. q. 63. *n. 38.* Vel saltem vnus testis sufficit ad de-
ferendum iuramentum in supplementum, ut in hac mate-
ria simulationis. Farinac. *de falsis. q.* 162. *n. 131.*

Nec obstat, quod cum agatur de impugnando instrumen-
to, requirantur apertissimae probationes. nam aduertendum
est, quod non impugnatur instrumentum, sed imò dicitur
omnia in eo contenta oculariter in celebratione instrumenti
interuenisse, & ideo bene notarius de illis attestatus fuit,
sed dicitur, quod partes inter se occultè conuenerunt ut pec-
unia solum interueniret, ut vulgò dicitur, pro monstra. in
quo nihil leditur fides notarij, & testium, à quibus depedet
tota fides instrumenti, ut optimè distinguit Farinac. videndus
de falsis. q. 162. *nu. 133.* & sentit Rot. post *conf.* Farinac. *lib. 1.*
decis. 140. *sub n. 10. vers. prout nec obstat.*

Ex hoc facto ita firmato, resultat inualiditas census. in sub-
stantia enim pretium census fuit cessio illa crediti corre-
spondentis omnino summae pretij census constituti, & pecu-
nia

nia illa solum interuenit pro monstra, vt in specie fuit decifum in Senogallien. census 26. Aprilis 1591. coram Penia, prout in copia. quæ decifio refoluit præfens dubium. nam ibi duo solum concurrebant. primò, quòd fuerat eadem die facta venditio quorundam bonorum cum iisdem creditoribus census. secundo, quòd pretium dictorum bonorum erat omnino eiusdem quantitatis cum quantitate census creati. & ex his duabus coniecturis fuit dictum, quòd censebatur alter contractus alteri inesse, & ex hoc census fuit declaratus nullus. in instrumento autem census, nedum concurrunt ambæ istæ coniecturæ, sed quamplures aliæ bene in factò ponderatæ & præsertim illa, quæ est maximè ponderanda, scilicet instantanea restitutio dictæ pecuniæ, & eidem emptori census, quæ circumstantia in dicta Senogallien. deficiebat.

31 Quod enim constat de huiusmodi instantanea restitutione inter eosdemmet contrahentes, censetur simulata solutio pecuniæ pro sola monstra, non autem ad effectum transferendi dominium, & possessionem, bene Rim. Sen. conf. 407. n. 7. & seq. Paris. conf. 86. n. 30. lib. 3. Decian. conf. 62. nu. 24. lib. 3. bene etiam Sim. de Præf. conf. 120. n. 36.

32 Nam censetur inter partes conuentum antequam dicta pecunia numeraretur, quòd statim illa numerata restitueretur, non autem præsumitur facta restitutio ex noua causa. Bal. in l. per diuersas. n. 44. C. mand. vbi propterea dicit, quòd in materia l. per diuersas, quæ requirit pretium in cessione actionis, quod si idem pretium appareat restitutum cedenti, censetur facta cessione, latè Sim. de Præf. d. conf. 120. n. 36. & Rimin. Sen. d. conf. 407. n. 7. & seq.

33 Ex quo resultat, quòd non interuenit pecunia nisi pro simplici monstra, vt notarius posset attestari de actuali, & interuentu, & numeratione. quod non sufficit pro validitate census, vt dixit Rota in Assisien. pecuniar. 7. Maij 1610. & 28. Ianuar. 1611. coram R. P. D. Manzanedo, vbi Rota propterea declarauit censum nullum, & Rot. in d. decif. relata Farin. post 1. lib. conf. decif. 140. sub n. 10. ibi, & vnus testis deponit, pecunias solum fuisse ostensas.

34 Nec dicatur, quòd in hoc casu vltra ostensionem instrumenti etiam numeratio, nam illa numeratio, quæ non tendit ad translationem dominij & possessionis, habet vim simplicis monstræ. cum magis sit attendendum id quod verè agitur, quàm quod simulatè concipitur. l. 1. & l. multum interest. C. si quis alteri.

35 Non obstat, quòd instantanea restitutio non impediatur veram & realem solutionem, quando ex momentanea restitutione aliquod commodum acquiritur parti, ad quod ex aduerso aliàs solet allegari decifio Beneuentana census 8. Martij 1610. coram Illustrissimo Ludouiso, relata per Farinac. in nouiss. impressi. decif. 282.

36 Respondetur, quòd ambæ decisiones loquuntur de venditore, qui per prius erat debitor, & qui mediante restitutione dictarum pecuniarum consecutus fuit liberationem. In hoc autem casu venditor census non erat per prius debitor emptoris census, sed debitum prouenit ex illa cessione crediti, & sic in hoc casu de plano applicatur decif. Senogallien. coram Penia, in qua debitor non erat per prius debitor, sed tunc quando fuit creatus census, fuit factus debitor occasione emptionis bonorum. & d. decif. Senogallien. expresse approbatur in d. decif. Illustriss. Ludouisi, & ibi solum respondetur non applicari, quia ibi multa concurrebant, in nostro autem casu, nedum eadem quæ in casu dictæ Senogallien. concurrunt, sed multò plura, vt supra ponderaui.

37 Demum simulatio d. census maximè arguitur ex diuturnitate tanti temporis, scilicet 28. & plus annorum, quo toto tempore aduersarius nunquam aliquid petiit, imò factò eidem monitorio super nullitate d. census, semper ab inde citra tacuit. ex qua taciturnitate tanti temporis oritur maxima præsumptio inualiditatis dicti census, aliàs verisimiliter dictus D. N. non fuisset negligens per tantum tempus in exigendo, ad tradita per Rot. decif. 788. n. 2. par. 1. Menoch. de præsumpt. lib. 3. præsumpt. 131. n. 19.

38 Tantò magis, quia dicta taciturnitas prouenit non ex negligentia & inaduerentia, sed ex deliberato consilio D. N. affinis D. N. de omnibus optimè informati. quem verisimile est optimum consilium dedisse dicto D. N. & propter vin-

Farinacij Consiliorum Lib. 3.

culum affinitatis, & propter notam probitatem, & peritiam illius. Ex quibus &c.

O. Beltraminus Aduocatus.

In eadem causa quarum responsum.

39 Quod primò obiicitur, testes esse nõ debere omni exceptione maiores, quinimò non idoneos sufficere ad probandam simulationem, procedere potest vbi non ageretur de probanda simulatione contra instrumentum clarè loquens, at secus vbi ageretur contra instrumentum. quia cum faciat probationem probatam, requiruntur testes omni exceptione maiores, vt ita dictum Prob. ad Monach. in c. 1. nu. 11. de testib. in 6. declarauit Rot. in Parmen. Status apud Card. Seraph. decif. 1191. n. 4. & in terminis simulationis in contractu, fuit dictum in Foroliuinen. census 13. Nouembr. 1589. coram Orano, vt in particula, & in Rom. census 8. Martij 1610. coram Reuerendis. Bonon. cuius copia fuit data, vbi etiam allegantur aliæ decifiones. & quòd requirantur concludentissimæ probationes ad probandum huiusmodi simulationem, fuit etiam in terminis decifum in alia Rom. census coram Illustriss. Millino, quæ etiam datur.

Ideoque non releuant auctoritates Mascard. & Farinac. 40 in contrarium alleg. quia magis est deferendum auctoritati Rotæ in tot. decifionibus, & terminis nostris præcisiss. simulationis in casu ratione defectus numerationis pecuniæ. & possunt etiam intelligi vbi ageretur de probanda simulatione eius quòd non continentur in publico instrumento, iuxta distinctionem Rotæ in d. Parmen. status.

41 Et nihilominus vbi etiam non requirerentur testes omni exceptione maiores, quia agatur de probanda simulatione contra instrumentum, adhuc is qui deposuit in hac causa non sufficeret, cum sit vnicus qui plenè non probat, etiam si deponeret de facto per ipsum tractato. Castr. conf. 338. n. 3. in fin. vers. rem non obstat. p. 1. Alex. conf. 192. n. 13. lib. 6. Aym. conf. 73. n. 3. Gabr. de test. conclus. 1. n. 20. vers. contrarium. Caput. decif. 271. num. par. 3.

42 Quamuis enim concurrentibus adminiculis, testis de facto proprio probet, istud tamen procedit vbi ille esset omni exceptione maior, aliàs secus, vt post alios latè tradit Farinac. de test. q. 63. c. 4. n. 213. & 215.

43 Vltra quod isto casu, adminicula non sunt talia quæ sufficiant, prout in casu Dec. in ex aduerso alleg. conf. 62. n. 22. & seq. lib. 3. in quo concurrebant infinita ibi relata, quia hinc cessant. sunt enim satis leuia, vt D. meus arbitrari potest, cuius iudicio istud remittitur, vt post alios tradit Farinac. d. q. 63. nu. 222.

44 Nam quòd venditores essent valdè pauperes, & in malo statu constituti, non facit quòd validè contrahere non potuerint, prout cantat instrumentum. quòd autem emptor diu tacuerit non probatur prout fieri debet, cum potuerit sibi aliquando satisfieri, & quietantiæ remaneant penes debitorem, vt fuit dictum in Rom. census. 26. Nouembris 1604. coram Reuerendis. Bonon. aliàs allegat & de simili taciturnitate ob quam arguebatur negligentia & omissio possessionis, fuit aliàs dictum in vna Mediolanen. fructuum 4. Decembr. 1585. coram Robusterio.

45 Nec obstat depositio dicti testis circa huiusmodi negatiuam, quia vltra quod valdè suspecta est, non potest sumi adminiculum ab eodem teste. Et vbi etiam probaretur ista negatiua non releuaret, quia taciturnitas procedere potuit ob negligentiam. & quod mihi valde verisimile videtur, potuit emptor tacere ad cuitandas vexationes criminales, sciens nil illius suum saluum esse, quia aliàs frustratoriæ essent præscriptiones iuxta alleg. in alia.

46 Sed admissa, sine veri præiudicio depositione dicti testis pro vera, & plenè probante, non tamen posset prætendi iste census simulatus in fraudem vsurarum. quia cum re vera interuenerint pecuniæ numeratæ. stant simul quòd census verè & legitime creatus fuerit, & postea emptores census voluerint easdem pecunias habitas, soluere venditori ad liberandos debitores. & fuit decifum in duabus decifionibus Roman. census supra allegatis, & in Beneuentana census aliàs allegata, & nunc datur copia alterius decifionis Romana census. 17. Maij 1600. coram Millino.

C Nec

- 47 Nec obstat, quod pecuniæ fuerint numeratæ solum ad apparentiã, & vt dicitur pro monstra, ideoque illa non releuet, vt per Rimin. Sen. *conf. 407. n. 7. & seq. Paris. conf. 86. nu. 3. lib. 3. Decian. resp. 62. n. 24. lib. 3. & Sim. de Pret. conf. 220. n. 36. & decis. in Affilien. pecuniaria. 7. Maij 1610. & 28. Ianuarij 1611. coram R. P. D. Manzanedo. quia illud in facto negatur, cum imò pecuniæ inferuierint ad effectum creandi censum verum, & legitimum, nec aliàs deponat testis.*
- 48 Et licet prætendatur illas fuisse incontinenti restitutas, tamen vltra quod, vt idem testis deponit, istud non fuit factum incontinenti, sed post nonnullas horas, nihil etiam obstat, quia potuit validè incontinenti fieri restitutio, & absque fraude, & simulatione, vt in *decision. supra allegat. & cum restitutio habeat suam causam, ad effectum scilicet soluendi debitum quorundam particularium, ex vicinitate actus non potest induci correspondentiuitas ad præsumendum delictum, vt fuit decisum in Bonon. census coram Cardinali Pamphilio.*
- 49 Nec obstat *l. quis sic soluit. ff. de solut.* quia dispositio dictæ l. non procedit quotiescunque ex momentanea traditione acquiritur aliquod commodum parti, vt ex pluribus, & fuit decisum in supra allegata Bononiensi census, & in Beneuentana census, vbi etiam allegantur aliæ decisiones Romana census coram Illustrissimo Lancellotto, & loquitur in fortioribus terminis conuentionis, vt patet ex lectura. quod commodum est euidens isto casu, quia si fuerit solutum debitum proprium, vt loquuntur omnes decisiones per me allegatæ semper id est cum soluendo alienum debitum, & actio contra ipsos. *l. soluendo. ff. de negot. gest. cum vulg.*
- 50 Nec obstat decisio Senogallien. census coram Penia, quia in illa prius fuerat celebratum instrumentum venditionis quarundam mercium, & alia concurrebant, quæ hic cessant, vt in specie fuit illi responsum in dicta Romana census 8. Martij 1610. coram Reuerendis. Bonon.
- 51 Denique non obstat, quod iste census ita fuerit constitutus de consilio D. N. quia vltra quod istud etiam solum probatur per dictum testem potius fauore huiusmodi pacti, cum non sit verisimile, hominem illum insignem voluisse dare pessimum consilium simulandi in fraudem vsurarum; tamen si illum potuerit consulere quod taceret quando fuit actum criminaliter contra eum, sciens quomodo se habeant vexati criminalitatibus, & quod ius suum semper saluum fieret. *l. sicut §. non videtur. ff. quib. mod. pig. vel hypot. sol. cum vulg.* Ex quibus &c.

Antonius Cerrus Aduocatus.

In eadem causa quintum responsum.

- 52 **V**lris doctissimis allegationibus Iuris Excellentissimorum Iuris Consultorum, Certi, & Beltramini, & ab amico interrogatus quid pro veritate sentiam, pro resolutione & responsione duas mihi faciendas inspectiones decreui. Prima scilicet, an simulatio, & coniecturis & præsumptionibus probetur, an verò eius probatio debeat esse concludens, & plena. Secunda, nunquid in casu de quo agitur, adsint tot præsumptiones, & coniecturæ, quæ simulationem, de qua agitur, concludenter probatam reddant.
- 53 Et quidem quod ad primam inspectionem dico, quod licet Caputaq. *decis. 421. p. 2. dixerit, quod ad probandum simulationem aduersus publicum instrumentum requirantur probationes non præsumptæ, sed veræ, claræ, & concludentes. Rot. diuers. par. 2. decis. 69. num. 2. vbi, quod simulationis causa concludenter probari debet, & in vna Mediolanen. simulationis coram Corduba 17. Maij 1599. relata post mea Consilia lib. 1. decis. 128. n. 1. vbi quod simulationis probatio debet esse plena, & concludens, quod & idem voluerunt grauissimi plures Doctores per me relati in tract. de falsi. q. 162. num. 98.*
- 54 Verior tamen, & magis communiter recepta est Doctorum sententia, quod scilicet simulatio coniecturis, & præsumptionibus deducta, plerè & concludenter probata dicatur, quam vltra Doctores per me relatos in dicta q. 162. nu. 97. in criminalibus subselliis etiam ad condemnandum esse practicatam, & pro veritate testari possum, eamque & Rot.

Rom. & omnes ferè Italiae Rotæ amplexæ fuerunt, vt videre est in vna Placentina vsurarum 8. Aprilis 1583. coram tunc Cardin. Aldobrandino relata post mea consilia *decis. 29. & in alia Placentina vsurarum. 1. April. 1588. coram Orano, post eadem consilia decis. 57. nu. 1. & in alia coram Card. Lancellotto, Ciuitatis Castellii bonorum. 8. Februarij 1602. post eadem mea consilia decis. 140. n. 1. vbi amplius quod ita pluries fuit in Rota resolutum, & coram Pegna Senogallien. census. 26. Aprilis 1591. & coram Illustris. D. Card. Bononien. Rom. census. 26. April. 1604. & coram Reuerendis. D. Decano. in alia Romana census 1. Februar. 1616. Francisc. Marc. *decis. 48. n. 2. par. 1. Rot. Ianue. decis. 184. nu. 8. Surd. decis. Manuan. 23. n. 17. & inter decisiones Regni Siciliae Franciscus del Castillo decis. 72. num. 15. Garzias Mastril. decis. 50. n. 7. p. 1. Ex quibus dubitari non potest hanc contrariam sententiam esse canonizatam, & in sacra Rota Romana, & in aliis Italiae Rotis.**

Præsertim vbi agitur prout in casu nostro de commissa 55 simulatione in fraudem vsurarum. tunc enim, quia duplex concurrat probationis difficultas, hoc idè ed magis simulationem coniecturis probari est tex. in *cap. ad nostram. in verbo quod patet. extra. de emptione, & venditione, & ibi Gl. in verbo patet. Innoc. in princip. in eodem verbo patet. Hostien. nu. 5. Anchar. n. 2. in 3. notab. Imol. n. 4. Abb. n. 6. & 7. Anan. n. 3. & Ant. Burgol. in repetitione. n. 30. & 31. vbi propterea dixerunt isto casu, probationem ex præsumptionibus & coniecturis resultantem, dici concludentem, & patentem, & idè quodocunque Rota dixit probationem simulationis debere esse plenam, & concludentem, satis dicitur probatio plena, & concludens ea quæ ex præsumptionibus, & coniecturis elicatur. *l. licet Imperator. ff. de legat. 2. Ial. in l. si quis ex argentiariis. §. Prætor au. ff. de edendo. Seraphin. decis. 1267. n. 4. & decis. 1459. nu. 5. & n. 12. Rot. coram Pirouano Anconitana hæreditatis 23. Ianuarij 1615. & sic nullam video contrarietatem inter Rotæ decisiones supra allegatas.**

Hæc autem contraria sententia, quam nunc profiteor, in 56 conuincibili ratione nititur, quia negari non potest simulationem in vsurarum fraudem patratam, esse difficilis probationis, & leuior, & præsumptiua probatio, sufficit etiam ad condemnandum criminaliter, ex pluribus per me relatis in *tit. de reo confesso, & conuicto. q. 86. n. 29. & seqq. Rot. diuers. decis. 95. num. 17. par. 2. & decis. 289. nu. 4. par. 1. & decis. 95. num. 17. par. 2. & decis. 238. n. 7. in nouissimis sub nomine meo licet falsò impressis. Seraph. decis. 660. n. 3. & decis. 763. nu. 8. & decis. 572. n. 1.*

Quod verò attinet ad secundam inspectionem, an scilicet 57 in proposita facti specie adsint præsumptiones & coniecturæ, simulationem factam in fraudem vsurarij census iuxta formam Constitutionis Pij Quinti, nempe quod pecunia, quæ in instrumento census dicitur numerata, inferuierit solum, vt vulgò dicitur, per monstra, & quod ferè incontinenti, aut paulò post fuerit aduersario reportata, & eius loco venditori census consignata tot nomina debitorum, vnde concludenter vsuraria prauitas probata censetur secundum Bart. in *l. vir ab eo. ff. de iur. dot. & Bal. in l. cum allegans. n. 11. C. de vsuris. Inter alias plures coniecturas, & præsumptiones de quibus plenè in informatione facti:*

Ea potissimum, & principaliter insurgit ex depositione 58 N. agentis, & factoris ipsius aduersarij, qui examinatus plenè deponit super tractatu, & effectuatione instrumenti census in fraudem vsurarum, vt supra confecti. Accedit, quod apparet apochas nominum debitorum loco pecuniæ consignandorum venditori census, fuisse per aduersarium consignatas. Accedit tertio identitas pecuniarum contentarum in dictis apochis cum pecuniis ad censum datis. Et insuper quod census venditor in iudicio dictas apochas produxit, & contra debitores in ea descriptos egit. Et demum taciturnitas aduersarij nunquam petentis censum post monitorium criminale Auditoris Camerae sibi exequutum.

Hæc enim omnia saltim simul iuncta, si lapides loqui sci- 59 rent eos cogent ad propalandum, & resonandum hanc fraudis simulationem, & tamen ad illius concludentem probationem, duas aut ad summum tres sufficere coniecturas secundum comunè doctorum sententiã cõsuluit Paris. *conf. 55. num.*

n. 29. & seq. lib. 1. Aym. conf. 156. n. 7. in fin. Cephal. conf. 325. nu. 1. Decian. conf. 2. n. 10. lib. 1. Franc. Becc. conf. 52. n. 47. & seq. lib. 1. vbi aliis relatis testatur de magis recepta & practicata Doctorum opinione. Card. Tusc. pract. concl. in verbo simulatio concl. 263. n. 18. & 19. vbi præsertim quando agitur ciuilitate, prout in casu nostro, & n. 28. Mant. de tacit. & ambig. lib. 1. 3. tit. 33. n. 10. Et in propriis ferè terminis fuit resolutum in illa Senogall. census 26. Aprilis 1591. coram Penia. quæ decisio apud me casum nostrum aperte decedit.

Ex quibus &c.

Prosper Farinacius I. C. Romanus.

ARGUMENTVM.

LOCA montium, quæ ex priuilegio Papæ non possunt confiscari nisi pro crimine læsæ maiestatis commisso in personam Papæ, aut Cardinalis, confiscari nequeunt ex eo quod quis carceratos ex manibus curiæ eriperit.

SUMMARIVM.

- Crimen læsæ maiestatis non dicitur commissum in personam Papæ, aut Cardinalis, ab eo qui carceratos è manibus curiæ eripit. n. 4.*
- Lex, seu constitutio præsumitur vsu recepta, & qui contrarium dicit probare debet. n. 5.*
- Legem, seu constitutionem non fuisse receptam, probare debet sic non receptam fuisse in contradictorio iudicio. n. 6.*
- Lex, seu constitutio, vt dicatur vsu non recepta, requiritur cursus 40. annorum. n. 7.*
- Clausula, Sublata, &c. cum decreto irritanti tollit omnem contrariam consuetudinem. n. 8.*
- Ius tertij allegari non potest sine consensu ipsius tertij. n. 9.*
- Priuilegijs concessis ex causa onerosa, & in vim contractus, non censentur derogatum per generales derogationes. n. 15.*
- Derogatio regula de iure quæsiuo non tollendo, requiritur etiam in iure quæsiuo ex priuilegio. n. 16.*
- Iuri quæsiuo, vt censeatur derogatum, non sufficit generalis derogatio, sed debet esse specialis. n. 16.*

CONSILIVM CCII.

RÆSVPROPOSITO. quod locis montium non vacabilibus ab N. emptis, Pontifices qui illa crexerunt concesserint omnes & quascunque immunitates, libertates, prærogatiuas, priuilegia, gratias, & indulta, quæ à quibusuis prædecessoribus montibus Fidei, Alumeriarum Pacis, aliisque non vacabilibus montibus quomodolibet concessa fuerunt, etiam quod specialem notam, & expressam mentionem requirerent, quorum tenores &c.

Et quod tam montes Fidei Alumeriarum, & Pacis, quam alij quicunque habeant expressum priuilegium, quod loca prædicta, pro quocunque & quantumcunque grauissimo crimine, etiam læsæ maiestatis præterquam in personam Romani Pontificis, aut alicuius Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalis, confiscari nequeant, sed quod liberè delinquente de illis non disponente, transeant ad eorum filios eorumque successores ab intestato consanguineos & affines, vsque ad quartum gradum.

Prout hæc præsupposita ni fallor, ferè ad litteram leguntur in erectionibus montium de quibus in bullario, & quorum copia impressa data est in manibus Reuerendissimi Domini Pontentis. Non video certè quomodo ad præsens, loca montium eiusdem N. vilo pacto à fisco sequestrari & impediri, nedum confiscari valeant. licet enim idem N. per incursum Bullæ Sixti V. videatur incurrisse etiam reatum, & pœnas criminis læsæ maiestatis, impediendo exequutores & ministros iustitiæ, eos carcerando, & carceratos ex eorum manibus eripiendo.

Non tamen per hoc in personam Papæ, aut Cardinalium eum aliquid molitum fuisse dici potest, ad tradita per Bart. in l. licitatio. §. quod illicitè. n. 5. ff. de publican. & veltigal. Cephal. conf. 190. n. 8. lib. 2. Ludou. Peguer. decis. crim. 2. n. 1. vers. con-

Farinacij Consiliorum Lib. 3.

firmantur prædicta. Petr. Caball. resolut. criminal. casu 152. apud quos bene declaratur quid propriè sit offendere aliquem in persona.

Quibus non obstat si forsan pro parte fisci dicatur, priuilegia huiusmodi non esse in vsu. Papæ enim constitutio, eo ipso quod est publicata, vsu recepta, & effectuatæ præsumitur, & qui contrarium dicit probare debet. Caputaquen. decis. 220. par. 2. Rot. diuers. decis. 97. num. 2. par. 1. eadem Rota coram Caualerio in Romana Concordiæ S. Petri 13. Nouembris 1609. vers. Quia respondebatur, & vers. Minus constat.

Et ampliùs non sufficiet fisco aduersus has Papæ constitutiones, simpliciter probare non vsum aut contrarium vsum; quod scilicet quandoque loca montium confiscata fuerint non obstantibus priuilegijs prædictis, nisi etiam probauerit sic fuisse obtentum in contradictorio iudicio, & partibus acquiescentibus. Rip. in c. cum Ecclesia Surina. n. 68. de causa possessionis, & proprietatis. Couar. in regula possessor. par. 2. §. 4. num. 6. vers. Huic sanè obiectioni. de reg. iur. in 6. Rota coram Card. Pamphilio Papien. bonorum 16. Ianuarij 1599. & coram Caualerio in dicta Romana Concordiæ Sancti Petri 13. Nouembris 1609. vers. Minus obstat, & 12. Februarij 1610. in fin. vers. Tandem.

Et ampliùs, nec etiam sufficiet probare contrarium vsum in contradictorio iudicio, nisi etiam probauerit, hunc contrarium vsum fuisse legitime præscriptum ex cursu quadraginta annorum. ad text. in c. audius. de prescription. glo. in cap. ultimo, in verbo legitime sui præscripta, de consuetudine. eadem Rota in Romana Concordiæ S. Petri 13. Nouembris 1609. in vers. Et propterea, & 12. Februarij 1610. vers. Pro parte Capituli. qui quidem quadraginta annorum cursus in proposito probari nequit, cum intra hoc tempus montes ab N. empti, erecti fuerunt.

Vltra quod per clausulam sublata, &c. cum decreto irritanti, censetur derogatum omni & quicunque consuetudini contrariæ, nedum præteritæ sed etiam futuræ, ex alleg. per Gabriel. tit. de clausulis. lib. 6. concl. 3. n. 40.

Nec etiam dicat fisco, quod intendit ex huiusmodi montibus, postquam confiscari nequeunt satisfieri creditoribus N. nam vltra quod si hoc fisco facere liceret, esset per indirectum confiscare loca montium, & vltra etiam quod fisco actor non potest ius tertij allegare sine ipsius tertij consensu & declaratione. Socin. in l. 2. n. 7. de exceptione. re. ind. Socin. Jun. conf. 71. nu. 6. & 7. lib. 2. Tiraquell. de reuocand. donation. in verbo reuertatur. n. 364.

Adhuc montes prædicti non solum habent priuilegium vt confiscari nequeant, sed vt nec etiam ad instantiam creditorum, vel aliàs quouis modo sequestrari, impediri, aut desuper aliquod ius, aliquasve actiones eisdem creditoribus acquiri nullatenus possit, vt expressè legitur in erectione montis prouinciarium; de qua in Bullario in ordine 41. fol. mihi 1247.

Ex quibus licet loca montium prædicta, minimè confiscationi subiecta esse indubitanter concludi posse videatur, res tamen extra omnem difficultatem ponitur, cum in facti contingentia in principio huius Sanctissimi Põtificatus fuerint N. restituta scuta 5500. iam incamerata ex pretio locorum montium cuiusdam sui consanguinei, qui in Ciuitate Sarzanen. ab Episcopo propter homicidium in Sacerdotem, condemnatus fuerat in pœnam confiscationis bonorum. & vltèrius eidem N. restituta quatuor loca montium tunc non incamerata, & in chirographo Sanctissimi, vt mihi præsupponitur adsunt hæc verba formalia: *Ce li faciamo restituire per molte ragioni, e particolarmente per il priuilegio che hanno i monti.*

Prosper Farinacius I. C. Romanus.

In eadem.

SI vt aliàs scripsi, Dominus N. non commisit crimen læsæ maiestatis in personam Papæ, aut Cardinalium (prout reuera non commisit) vtique ipsius loca montium confiscari nequeunt ex eorum particulari priuilegio de quo in erectionibus, quorum copia fuit dimissa in manibus Reuerendissimi Domini Pontentis.

Dicere autè, priuilegia prædicta non esse in vsu, iam pluribus responsionibus de quibus in prima informatione, quæ

hic repetere non est necesse, illud non obstare probatum fuit. Immo, vt aliàs dictum, Sanctissimus Dominus Noster Paulus V. vt iustissimus Princeps in occurrenti casu de anno... mandauit restitui D.N. scuta 5500. iam à N. fiscali ex pretio montium dicto D.N. redacta, & incamerata, vt constat ex chirographo manu suæ Sanctitatis subscripto penes N. Notarium.

13 Sic & ex iam scriptis tollebat prætensio fisci instantis ex montibus M. fatifieri suis creditoribus, tum quia si hoc permetteretur, esset per indirectum contra formam priuilegiorum confiscare dicta loca montium, tum & quia vigore eorundem priuilegiorum, eadem loca nec etiam ad instantiam cuiuscunque creditoris, vigore cuiuscunque obligationis, impediri, lequestrari, aut in eis aliqua exequutio fieri poterat, vt in Bulla Gregorij XIII. in ordine 41. fol. mihi 1242.

14 Nec obstat, quòd modò dicatur de consuetudine contrarium seruari. Nam vt etiam in alia informatione dictum fuit, consuetudo hæc quatenus vera, suffragari non potest. Primò, nisi fuerit obtenta in contradictorio iudicio. Secundò, nisi fuerit præscripta spatio annorum 40. Tertio, quia clausula *Sublata, &c. cum decreto irritanti*, derogat omnibus contrariis consuetudinibus futuris. & in omnem euentum hoc iure creditorum fiscus actor vt non potest, nec per viam actionis, nec per viam replicationis, ad tradita per Soc. Sen. & Iun. in locis iam allegatis.

15 Nec etiam obstat, si quò ad montes Alumeriarum diceretur per Bullam Sixti V. in quam incurrit N. esse derogatum in genere omnibus priuilegiis. cum enim priuilegia montibus Alumeriarum concessa fuerint ex causa onerosa, & in vim contractus, vt aperte legitur in bulla erectionis dictorum montium Pauli IV. in ordine 46. col. pen. vers. *Quodque præsentis litteræ vim & robur*, intrat conclusio, quòd delegatio cum sit odiosa, & verificari possit in merè priuilegiis, non debet extendi ad priuilegia ex causa onerosa, & in vim contractus concessa. Rota diuers. decis. 686. in fin. par. 1. & in Pampilonen. iurispationatus de Ianzi 28. Martij 1604. coram R. P. D. Coccino. prout & considerauit Rota in Salamantina iurisdictionis 14. Octobris 1579. coram Card. Seraphino vers. *Terrò quia*.

16 Quæ omnia eo magis procedunt in proposita facti specie, in qua agitur de præiudicio filiorum N. qui patre delinquente, vigore dictorum priuilegiorum efficiuntur domini locorum montium. & in Bulla Sixti V. non fuit derogatum regulæ *de iure quæsito non tollendo*. Quæ derogatio requiritur etiam in iure quæsito ex priuilegio. Cæs. de Grass. decis. 1. n. 10. de verb. signif. Card. Seraphinus decis. 1082. n. 1. & seqq. & requiritur indiuidua & specialis, non autem per clausulas generales etiam amplissimas. Put. decis. 265. n. 3. lib. 2. Caputaquen. decis. 30. par. 3. Rota diuers. decis. 238. n. 9. par. 1.

Prosper Farinacius I. C. Romanus.

ARGUMENTVM.

EXPENDENS, vel expendere mandans; falsam monetam in alieno territorio, ibi sortitur forum, etiam si ipse ibi non reperiatur, præsertim Romæ. & Iudex qui illum condemnat, potest etiam pronunciare super confiscatione feudorum ad alium Principem spectantium, applicandorum tamen cui de iure.

SVMMARIVM.

- Delinquens sortitur forum in loco vbi delictum est consummatum, licet alibi fuerit inchoatum, vel tractatum. n. 1. & 2.*
Mandans fieri delictum in alieno territorio, sortitur forum in loco, vbi illud mandatum fuit impletum. n. 3.
Monetam falsam fabricans extra territorium alicuius Principis, mandans tamen illam expendi in eius territorio, sortitur forum in eo territorio vbi expenditur. n. 4.
Mandans, de iure canonico non potest citari in loco delicti consummati si ibi non reperiatur. n. 5.

Secus de iure ciuili. n. 6.

Secus etiam de iure canonico, quando Papa citat, quia dispositio Clem. Pastoralis. de re iudic. non habet locum in Papa. num. 7.

Dispositio d. Clem. Pastoralis. de re iudic. procedit, quando index originis, vel domicilij delinquentis se opponit, & contradicit citationi alibi facta de suo subdito. n. 8.

Mandans, etiam non reperitus in territorio iudicis vbi fuit commissum delictum, potest citari pro omni pœna ipsius delicti, non solum respectu bonorum existentium in territorio dicti iudicis, quicquid sit si agereur ad solam pœnam contumacia. numer. 9.

Clem. pastoralis. de re iud. non habet locum in Vrbe Roma, quia est communis patria. n. 10.

Feudatarius alterius Principis, potest coram suo indice ordinario conueniri, quando non agitur ratione feudi, nec de iuribus feudi. num. 11.

Sententia, in genere confiscans bona seu feuda delinquentis, potest intelligi de bonis & feudis subditis iurisdictioni iudicantis, si id opus erit ad sustinendam sententiam. n. 12.

Iudex vnius territorij, potest pronunciare super confiscatione bonorum delinquentis existentium in alieno territorio in præiudicium condemnati, non autem in præiudicium Domini illius territorij, & ideo quilibet fiscus occupat bona in suo territorio existentia. num. 13.

Quod omnino procedit, quando sententia condemnatoria, est fundata in dispositione iuris communis. n. 14.

Delegans solus, potest cognoscere de iustitia vel iniustitia sententia lata à suo delegato. n. 15.

CONSILIVM CCIII.

DIFFAMABATUR grauissimis iudiciis N. quòd in eius Castro cudere faceret falsas monetas sub adulterinis cuneis diuersorum Principum, non solum secularium, sed etiam (quod ad nos pertinet) sub cuneo Sedis Apostolicæ, & quòd illas mittebat ad Ciuitatem N. ad effectum vt ibi & per reliquum Statum Ecclesiasticum expenderentur. & hac de causa nonnulli eius subditi vel ministri, dictarum monetarum portitores, in Ciuitate N. vltimo supplicio iam antea affecti fuerant. quapropter Sanctissimus D.N. Clem. VIII. ad instantiam sui Procuratoris fiscalis, hanc causam Illustrissimo, & Reuerendissimo Governatori Urbis commisit, cum facultate citandi etiam per edictum, constito de non tuto accessu in forma. cuius commissionis vigore dictus D. Governator, examinatis nonnullis testibus, tam pro iudiciis quàm super non tuto accessu, citauit d. D. Marchionem per edictum, non solum in Vrbe, sed etiam in ciuitatibus N. & N. de castro proximioribus. & tandem seruatis seruandis, & plenissimè probato huiusmodi delicto per alios testes, & per nonnullas epistolas d. N. & per alias legitimas probationes, eundem N. per suam sententiam diffinitiuam condemnauit in pœnam vltimi supplicij, & in confiscatione bonorum, etiam feudaliu, applicandorum cui de iure, & in aliis pœnis, & in subsidium excommunicationis, prout latius in dicta sententia.

De validitate igitur huius processus, & sententiæ dubitari nullo modo potest. nam licet pecuniæ huiusmodi cuderentur in castro, quod dicitur esse feudum Imperiale, tamen effectus huius delicti erat destinatus, & consummatus N. & sic in Statu Ecclesiastico, & consequenter ratione huius delicti d. N. sortiebatur forum in Statu Ecclesiastico. l. 1. & auth. qua in prouincia. C. vbi de crim. ag. oport. & ibi scrib. cap. fin. & ibi omnes. de for. competen. Clar. in prax. crimin. quest. 38. in princ.

Quotiescunque enim effectus de vno loco ad alium dirigitur, & ibidem consummatur, ibi dicitur commissum delictum vbi est consummatum, & ibidem eius ratione quis forum sortiri dicitur. Vitalin. in Clem. pastoralis. §. verum. sub num. 21. vers. in Regno. eod. de re iud. Ang. de malef. in verb. existens Florentia. numer. 2. & ibi August. in addit. de communi. Felin. in capit. fin. post princip. versic. & ideo omnes &c. de for. compet. de qua etiam Sozz. in capit. postulasti. sub num. 5. in 2. quest. eod. tit. & Clar. in prax. d. quest. 38. vers. Item quero &c. vbi

vbi propterea concludunt, quod mandans fieri delictum in alieno territorio, ibi sortitur forum si ibi consummatur.

4 Expendere autem falsas monetas scienter, absque dubio est delictum grauiissimum. *glos. in l. qui falsam n. 64. C. de fals. Conar. in tract. numismatum. cap. 8. nu. 4. & ideo dictus N. qui mandauit illas non solum fieri, sed etiam expendi, ratione huius delicti in Statu Ecclesiastico consummati, illius iurisdictioni subiicitur per predicta.*

5 Non obstat, quod haec debeant intelligi, quatenus dictus N. fuisse repertus in Statu Ecclesiastico. iuxta text. in d. Clem. pastoralis, & ibi Scrib. de re iud. Quia si ius Caesareum inspiciamus, obiectus iste non procedit, cum de iure Caesareo possit iudex delicti, procedere etiam contra absentem ad omnem effectum, citando illum in suo territorio, maxime per edictum, vt per Dyn. & alios communiter in l. omnes. num. 5. C. de Episc. & cler. & ibi Bal. in §. sin vero apparitor & c. num. 3. vers. Secundum hoc forensis & c. & Alber. col. 2. vers. Exequutoribus. vbi in fine illius versic. facit expressè differentiam, & distinguit inter ius civile, & ius Canonicum. sicut etiam Oldr. consil. 88. in fin. idem Bar. in l. 1. §. praesides. n. 3. ff. de requir. reis, & in extranag. ad reprim. in verb. per edictum. n. 9. Felyn. in d. cap. fin. col. 1. in 1. fallen. Soc. in cap. postulasti. sub num. 3. vers. subdit tamen Calder. eod. tit. C. de for. compet. Et quod haec sit, communis opinio legistarum, testatur Aret. consil. 78. nu. 4. vers. amplius dicit & c. Et tandem hoc etiam seruari in Camera Imperiali testatur Gayl. pract. obser. lib. 1. obser. 56. in princ. & n. 2.

6 Et quod hoc procedat quod ad omnes effectus, etiam quod ad condemnationem personae, vltra Cyn. in sua disputatione, quem citat Bald. in d. l. omnes. eod. §. sin vero apparitor. nu. 3. & alios supra citatos, dixit etiam Aret. consil. 135. Clarissime Domine. sub n. 3. ad fin. & nu. 4. vbi etiam sequitur dictum notabile Gemin. in cap. Romana. §. contrahentes ante nu. 15. vers. Si vero non agitur & c. de for. compet. in 6. videlicet quod etiam de iure Canonico, iudex delicti potest citare extra territorium, etiam ad afficiendam personam, quando scilicet non vult illam astringere propter contumaciam in non parendo, sed vult illam punire in poenam delicti iam commissi, prout euenit in casu nostro.

7 Si vero inspiciamus ius Pontificium, quod nos sequimur, respondent Doctores communiter, quod dispositio dicta Clem. pastoralis, non habet locum in Papa, quia propter eius superioritatem potest vbiq; locorum citare. ita Bar. in d. extranag. ad reprimen. eod. verb. per edictum. n. 10. & in d. l. 1. §. praesides. in fin. de requir. reis. Aret. d. consil. 58. n. 3. Boff. de citat. nu. 24. Canonist. in d. §. contrahentes. vbi Gemin. col. pen. vers. aut differi in iurisdictione vniuersali & c. & ibid. Franc. prope fin. vers. Quod tamen falli in Papa & c. Sozz. in d. cap. pastoralis. sub eod. num. 13. d. vers. Subdit tamen & c.

8 Secundò respondetur, quod illa Clem. pastoralis, intelligitur quando iudex domicilij vel originis, contradicit & se opponit, ne suus subditus citetur à iudice delicti. ita Bald. in d. l. omnes. d. §. sin vero apparitor. sub eod. n. 3. vers. ego aliter dico & c. C. de episc. & cler. Franc. in d. §. contrahentes. prope fin. versic. & predicta limitat Baldus & c. Aret. d. consil. 135. sub n. 3. in fin.

9 Et licet nonnulli videantur tenere, quod hoc casu non possit iudex delicti citare, nisi quod ad bona existentia in suo territorio, tamen isti omnes loquuntur respectu districtio- nis fiendae ob contumaciam in non comparendo, secus autem est respectu poenae delicti, vt supra dixi per Aret. d. consil. 135. prope fin. post Gemin. ibi citatum. vltra quod non procedit in Papa, vt dixi.

10 Tertiò respondetur, quod d. Clem. pastoralis, non procedit in Vrbe Roma, quae cum sit communis patria, omnes qui ibi quoquomodo forum sortiantur, ibi citari possunt, sicut quilibet delinquens potest citari à iudice domicilij extra territorium. Specul. de compet. iud. adit. §. sequitur videre. & c. vers. Item Roma & c. in nostris terminis Sozz. in d. c. postulasti. sub eod. n. 13. prope fin. vers. & ad tex. in l. 2. & c. de for. compet. Boff. de for. compet. n. 5. vel 75.

11 Quibus sic stantibus, minus obstat quod d. N. esset vassallus imperij, quia non fuit in hac causa actum ratione feudi, neque de iuribus feudi, sed de delicto per eum commissio in Ditione Ecclesiastica, cuius causa ibi forum sortitur vt dixi, est tex. in d. aurb. qua in prouincia, & ibi Bald. in 1. notab. Alber.

Farinacy Consiliorum Lib. 3.

n. 3. & alij omnes. C. vbi de crim. ag. oport. Curt. in tract. de feud. par. 7. nu. 9. n. 7. fallen. & communiter tradunt omnes in cap. ceterum. vbi de communi. Abb. sub n. 13. vers. Si vero est questio inter vassallum & c. de iudic.

Tandem non obstat, quod in sententia d. N. fuerit etiam 12 condemnatus in priuatione feudorum applicandorum cui de iure. primò quia cum sententia generaliter loquatur de feudis, & bonis, potest intelligi de feudis & bonis in quibus Papa habet iurisdictionem, & dominium directum, vt putat si quae haberet ab Ecclesia Romana, vel ab alijs Ecclesijs inferioribus, vt per Vitalin. in d. Clem. pastoralis. eod. §. veru. sub n. 21. in vers. includerentur. de re iud. lo. Monac. in d. c. Romana. §. contrahentes. vers. Solue generaliter & c. & Franc. sub n. 15. in 5. not. de for. compet. in 6.

Secundò & melius, quia etiam de bonis alterius territo- 13 rij potest fieri confiscatio in praedictum condemnati, non autem in praedictum eius Domini. & propterea exequutio, & incorporatio erit fienda à Domino illorum bonorum, vel feudorum, vt est tex. expressus in cap. postulasti. in fin. & ibi gl. vlt. & Abb. n. 7. de for. compet. Imol. in d. Clem. pastoralis. nu. 51. & 72. de sent. & re iud. Bar. & omnes in l. cunctos populos. sub n. 50. vers. Secundo casu & c. & infra in fin. legis. C. de sum. Trin. & fid. Cathol.

Quod indubitanter procedit, quando confiscatio facta in 14 sententia, procedit à dispositione iuris communis, vt ista, vt per Bar. in d. l. cunctos populos. prope fin. vers. Secundo casu & c. Imol. & alij in saepe dicta Clem. pastoralis. n. 44.

Ex quibus eredo sufficienter constare de validitate istius 15 processus, & sententiae. De iustitia autem vel iniustitia eiusdem sententiae, nõ est hoc loco tractandum, cum de illa nullus alius praeter Papam delegantem, cognoscere possit. l. precipimus. §. hac si appellatio. C. de appellat. cum vulg. & nihilominus ex sola lectura processus, iustificatissima apparet. Ideo, & c.

Io. Baptista Spada Fisci, & Camera Apostolica Aduocatus.

Cum supradictus D. N. habuisset recursum ad Curiam Imperatoris, ibique extraiudicialiter conquereretur de supradicta sententia Gubernatoris Urbis, praesertim quod ad confiscationem suorum feudorum Imperialium, Clem. VIII. fel. record. de cuius mandato supradicta, scripta fuerunt, illa misit ad suum Nuncium in eadem Curia residentem, & Ministri Caesarei his visis, & diligenter consideratis acquieuerunt, & querelas dicti D. N. reiecerunt.

ARGUMENTVM.

CLERICVS homicida, an & quando sicut propter homicidium beneficiis priuatur, priuari etiam debeat pensionibus.

SVMMA RIVM.

Clericus homicida, an & quando sicut propter homicidium beneficiis priuatur, priuari etiam debeat pensionibus. n. 1. & per tot.

Pensio est Ecclesiasticum beneficium. n. 1. in princ. & pluribus seqq. vsque ad n. 6. vbi ex hac conclusione sunt plures illationes. Con- tra, n. 6. & seqq. vbi vide.

Pensio dicitur succedere loco beneficii. n. 1. vers. Hinc fit.

Gratia dicitur subreptitia, si in ea non sit mentio de alijs beneficiis quae obtineri impetrans, post num. 1. vbi idem si non fiat mentio de pensionibus.

Pensio assignata loco beneficii vt clericus commodius sustentari possit, dicitur data in titulum. n. 2. & nu. 7. post med. vbi declaratur quando dicatur pensio data in titulum.

Pensio requirit clericalium. n. 2.

Pensionarius tenetur dicere officium paruum Beatae Mariae. sub num. 2.

Pensio non dicitur profana, sed spirituali annexa. num. 3. Declara vt num. 7.

Pensio amittitur iisdem modis quibus amittitur beneficium, numer. 3.
Beneficia vacant per contractum matrimonij sub nu. 3. ubi idem de vacatione pensionis.
Pensiones & beneficia, vacant per promotionem ad Episcopatum, numer. 3.
Pensio precedit loco beneficij, regulanda est quò ad habilitatem obtinendi eam, seu retinendi tanquam beneficium, n. 4.
Privatio beneficij imposita per Constitutionem, extenditur etiam ad pensiones, n. 4. Declara ut n. 8. & 9.
Sententia qua aliquem privat beneficij, non extenditur ad pensiones, n. 4. Declara ut n. 8. & 9.
Excommunicato non potest reservari pensio, nisi praeceperit absolutio ad effectum illam consequendi, n. 5.
Excommunicatus, beneficiatus, beneficij fructus non facit suos, nec fructus pensionis, n. 5. vers. & sicut.
Religiosus sicut est incapax beneficij secularis, ita nec etiam ei potest reservari pensio, n. 5. ante fin.
Pensio, appellatione beneficij non venit in poenalibus & odiosis, n. 7.
Harecticus est incapax beneficiorum, & pensionum, n. 9.
Pensio venit appellatione beneficiorum quorumcunque, numer. 9. in fine.
Harecticus beneficiis ipso iure privatus est, non expectata sententia, n. 10. vers. Accedit.
Privatio beneficiorum, non habet locum nisi in casibus à iure expressis, numer. 11. ubi tamen quòd habet locum in casibus similibus expressis.
Privatio beneficiorum, non dicitur imposita per sententiam nisi hoc in ea expresse dicatur, n. 12.
Pensio reservata ut clericus commodius sustentari possit, dicitur reservata ex causa alimentorum, n. 13.
Beneficiis privato ob demerita, reservatur pensio, n. 14.
Clericus pensionarius & voluntarius homicida, privatur omnibus beneficiis, n. 15.
Pensio amittitur iisdem modis quibus amittitur beneficium, & de materia, n. 16. & n. 13. & per tot. in discursu, & n. 31. & seqq. ubi de eadem materia.
Pensionem clericus homicida amittit propter homicidium, n. 16. & omnibus seqq.
Beneficia vacant ob promotionem ad Episcopatum, vel ad Papatum, seu aliam dignitatem, ita & pensiones, n. 18.
Pensiones vacant sicut & beneficia, per professionem Religionis, tacitam vel expressam, n. 18.
Harecticus clericus propter haeresim privatur pensionibus, numer. 19.
Clericus miles, sicut propter assumptam militiam privatur beneficio, ita etiam privatur pensione, quae datur loco beneficij, numer. 20.
Pensio nunquid veniat appellatione beneficij in poenalibus, n. 21. & seqq. & n. 26. & seqq.
Pensionarius ex Constitutione Pij V. tenetur dicere officium B. Mariae Virginis, & in habitu clericali, & tonsura incedere, numer. 23.
Pensiones, quae reservantur ad hoc ut quis commodius in clericali ordine sustentari possit, equiparantur beneficiis, nu. 25. & seqq. in discursu, ubi de materia.
Simoniam nunquid committatur in pensione sicut in beneficio, numer. 25.
Clerici homicida bonis omnibus privantur, & locis piis applicantur, nu. 29.
Consuetudo Romana Curiae maxime propter dubietatem Doctorum servanda est per totum Orbem, ubi non est contraria consuetudo, & praesertim in beneficalibus, n. 32. & 33.
Consuetudo ubi nulla in aliqua civitate reperitur, vel lex, recurrendum est ad civitates vicinas, n. 34.
Poenae exilij seu banni, nunquid sit in usu apud Ecclesiasticos indices, nu. 35.
Clericus homicida, nunquid efficiatur inhabilis ad pensiones obtinendas, n. 36.

CONSILIVM CCIV.

SUPPOSITO quòd Clericus propter voluntarium homicidium, veniret per sententiam privandus benefi-

ciis, dubium mihi proponitur, an etiam pensionibus quas obtinet privari debeat. Et pro parte affirmativa primo loco mihi dicebatur, quòd pensio est Ecclesiasticum beneficium. Barb. in cap. ad audientiam. el. 2. de rescrip. per illum textum, ibi, pensionem, seu alia beneficia, dictio enim alia est implicativa similium. Bart. in l. sed & reprobari. ff. de excusat. tur. Bald. in ant. ex testamento. C. de collat. Hinc fit, ut pensio succedere dicatur loco beneficij. Gig. de pension. quest. 56. sapitque naturam sui subrogati, & propterea in impetratione, sicut de beneficiis, ita & de pensionibus mentio fieri debet, aliàs esset impetratio subreptitia. Soc. conf. 260. col. 1. lib. 2. Bero. in cap. super literis. num. 271. de rescrip. Crescen. decis. 237. in manuscript. Menoch. de arb. ind. cas. 201. & tradit Flam. Paris. de resignat. benef. lib. 2. quest. 15. num. 5. ex quibus rationibus dicunt Doctores in cap. quamvis. el. 2. de preb. in 6. & in c. ad audientiam. el. 2. de rescrip. ubi in specie Felyn. Gig. de pens. q. 94. sub nu. 4. pensionem esse Ecclesiasticum beneficium. idem tenet Paul. Rom. in tract. de pens. c. 6. n. 34. & c. 7. n. 16. Gambar. de offic. legat. lib. 6. n. 309. & alij quos refert Garz. in tract. de benef. par. 1. c. 5. n. 1. & 2.

Et tanto magis videtur dicendum in casu nostro, pensionem venire beneficij Ecclesiastici appellatione, quia sumus in terminis pensionis assignatae loco beneficij, ut commodius Clericus sustentari possit, quo casu dicitur dari in titulum. Mandol. reg. 19. Cancell. q. 11. num. 11. sequitur post multa quae adducit Garz. d. p. 1. c. 5. n. 9. & 10. unde ex quo est beneficium requirit Clericatum, secundum stylum Curiae novissimum. Redoan. de Sim. 2. par. c. 14. n. 13. & de spol. Eccl. §. ex his. n. 6. Marches. de commiss. 2. par. c. 4. de commiss. appellat. num. 60. Rot. dec. 139. p. 3. divers. Garz. d. c. 5. sub n. 10. & de hoc extant Constit. Pij V. 71. & Sixti V. 39. Ex hoc quoque dicit Pet. Nauarr. de rest. lib. 2. cap. 2. num. 200. quòd talis pensio datur ob officium, sicut beneficium, quia obligatur ex Const. Pij V. 138. pensionarius ad officium paruum B. Mariae. post quam constit. inquit Enriq. in sum. lib. 13. c. 13. §. 2. quòd pensio datur titulo Ecclesiastico. & hanc opinionem, quòd pensio ita ut superius explicatum est assignata dicatur ecclesiasticum beneficium, videntur tenere Nauar. conf. 59. 61. 63. & 65. de Sim. & in manual. cap. 23. numer. 111. Hier. Gab. conf. 191. lib. 2. num. 8. Mandol. reg. 19. q. 11. num. 11. Rodian. de spol. §. ex his. nu. 6. Cucch. in insti. maior. c. 11. num. 9. Ludou Lopez instruct. conf. tom. 1. cap. 303. Lud. Veg. in respons. casu com. c. 32.

Et hodie iam Rota tenet, quòd pensio non sit profana, sed annexa spirituali, ut dictum fuit in vna Brittonen. coram D. Gyptio 12. Decembr. 1588. & 3. Maij 1589. & refert Flam. Paris. de resig. lib. 6. q. 4. n. 54. sequitur Garz. d. c. 5. p. 1. n. 19. & praesertim, quòd pensio eisdem modis amittatur quibus & beneficium. & quòd regulanda sit, quòd ad eius amissionem, sicut beneficium, videtur dicere Hier. Gabr. conf. 187. num. 11. & conf. 200. lib. 2. qui ita quotidie praticari, & consuetudine, ac stylo receptum attestatur. sequitur Flam. Paris. de resig. lib. 3. q. 1. num. 13. Garz. d. c. 5. n. 108. & ob id sicut per contractum matrimonij vacant beneficia. c. 1. cum aliis ubi Canonistae. de Cler. coning. & per promotionem ad Episcopatum, c. cum in cunctis. §. 1. de elect. ita etiam & per matrimonij contractum vacant pensiones. Gig. q. 54. de pens. qui ait hanc partem amplecti Curiam Romanam, & sibi in facto accidisse. Nauar. de orat. c. 21. n. 53. Paris. lib. 1. q. 1. nu. 15. & lib. 6. q. 2. num. 115. qui ait esse communem. Couar. in 4. 2. p. c. 6. §. 3. num. 6. Sayr. de censur. lib. 2. c. 5. n. 15. Ceual. in suis pract. q. 147. num. 30. Caccialup. in tract. de pens. q. 30. Put. decis. 456. lib. 2. Rot. dec. 1029. lib. 3. par. 3. divers. Caesar de Grass. decis. 124. num. 9. Sanchez de matrim. lib. 7. disput. 44. & facit extrauag. Pij V. 71. ita quoque & per promotionem ad Episcopatum vacat huiusmodi pensio Clerico assignata loco beneficij, ut commodius sustentari valeat. Gig. q. 56. & conf. 149. Caputaq. p. 2. dec. 303. & 304. Hier. Gabr. d. conf. 200. lib. 2. Paris. lib. 9. q. 2. n. 121. sed & per solemnem, expressam seu tacitam, professionem sicut vacant beneficia. c. beneficium de regularibus. l. 6. ita & pensio extinguitur. Gig. q. 57. Guidobon. decis. 138. in manuscript. Caputaq. dec. 223. par. 2. & fuit resolutum in vna Censaten. pension. 24. Ian. 1594. coram Gyptio.

Et in terminis, quòd pensio quae cedit loco beneficij, regulanda

gulanda sit, quò ad habilitatem obtinendi eam seu retinendi, tanquam beneficium, dixit Nauar. *conf. 11. n. 2. de temp. ord.* qui ait, quòd qui nò est capax beneficij, non est etià pensionis saltem secundum stylum Curia, qui est seruandus. *c. quã graui de crimine falsi*, sequitur Zerol. *2. p. verb. irregularitas. §. 8. & verbo pensio. §. 6.* Sanchez *de matr. lib. 7. disp. 44. nu. 9.* idem quòd inhabilitatus simpliciter & generaliter ad beneficia, fit quoque ad pensiones inhabilis, videntur sentire domini de Rota *decis. 109. lib. 2. par. 3. diuersorum.* & in vna Conchen. pensionis die Veneris 6. Martij 1598. coram Peregrino quam ponit per extensum Garz. *par. 11. c. 10. nu. 79.* cum qua opinione pertransit d. Garz. *d. c. 5. p. 1. n. 123.* in eo tamen qui fuerit priuatus, seu inhabilitatus per constitutionem pœnalem inducentem priuationem beneficiorum, secus verò in priuato per sententiam, quem pensionibus priuatum non esse si de beneficiis fuerit dictum sentit. & ita dixit procedere contrariam sententiam *ibi n. 125.*

5 Et probatur hæc sententia, quia excommunicato non potest referuari pensio, nisi præcesserit absolutio ad effectum illam consequendi. *Gig. q. 14. Rebuff. in concord. tit. de excomm. non vitand. vers. c. 20.* Couar. *in c. alma mater. 1. p. §. 7. n. 29.* Paris. *de resig. lib. 4. q. 3. n. 38.* Vgol. *de censur. tab. 2. de excomm. c. 13. §. 2. n. 8.* Enriq. *in sum. lib. 1. c. 13. §. 2.* Tolet. *in sum. lib. 1. c. 13.* Suarez *tom. 5. disp. 13. sect. 1. n. 9.* Sayr. *de censur. lib. 2. c. 5. n. 13.* Et sicut beneficiatus excommunicatus non facit fructus suos, ita non lucratur redditum pensionis. Suarez *d. disp. 13. sect. 1. n. 9. & sect. 2. n. 21.* & fuit dictum in vna Valent. pension. 31. Ianuarij 1600. coram D. Littra, & in puncto, quòd non possit pensio referuari irregulari, dixerunt Nauar. *conf. 63. n. 5. de simon. & conf. 44. n. 3. de homic.* dicens ita esse de stylo Curia. sequitur Flam. Paris. *lib. 4. quest. 3. n. 37.* Vgol. *de irregul. c. 65. §. 1. n. 3.* Sayr. *de censur. lib. 6. c. 2. n. 22.* Et in summa, quia pensio habet vicem beneficij, & credit loco ipsius, videtur omnes illos parere effectus, quos producit beneficium. vnde nec religioso, qui est incapax beneficij secularis, potest talis referuari pensio, vt per Garz. qui alios cumulat *d. par. 1. c. 5. nu. 139.* & dispensatus ab beneficium si consequatur pensionem, consummare intelligitur gratiam suæ dispensationis, vt probant relati à Garz. *d. c. 5. p. 1. n. 152.* Ex quibus, & ex aliis quæ in hanc sententiam deduci possent, videtur satis probatum, clericum homicidam, qui de iure veniat priuandus beneficiis, pensionibus quoque priuari debere.

6 Pro parte autem negatiua, quòd scilicet clericus homicida, esto quòd beneficiis per sententiam priuari possit, pensiones tamen obtentas ante delictum nò amittat, pariter & ex pluribus concludi posse mihi dicebatur. Quorum primū est, quòd pensio verè, & propriè nò est Ecclesiasticū beneficium, neque eius appellatione venit. Dominic. Franc. & alij *in c. quamuis. de prob. in 6. Abb. n. 2. & Fel. in 1. in d. cap. ad audientiam. el. 2. de refer. Staph. de liter. grat. 9. forma expectatiua. n. 27.* Selu. *de benef. p. 1. q. 3. n. 11.* Caccialup. *de pens. q. 12. & vlt. Gig. qui ponit regulam cum limitation. q. 28. & conf. 139.* Sarnen. *in reg. de instr. q. 16. & de annali. q. 21.* Nicol. Delph. *de iurepatr. lib. 1. num. 74.* Duar. *de benef. lib. 2. c. 4. Mand. regula 19.* Cancell. *q. 11. n. 11.* Redoan. *de Sim. 2. part. c. 14. n. 10.* Couar. *pract. q. c. 36. n. 10.* Guer. *in Spec. seu Tresaur. c. 61.* Nauar. *conf. 11. de const. n. 8. & conf. 8. de iurepatr. n. 9. & conf. 66. de Sim. n. 30.* Hozed. *de incompatib. & benef. in prefat. nu. 30. & 2. par. q. 7.* Flam. Paris. *de resig. lib. 1. q. 10. n. 69. & lib. 2. q. 15. n. 11. & lib. 1. q. 4. n. 31.* Suarez *tom. 5. de censur. disp. 15. sect. 1. n. 7.* Gonzal. *gl. 5. §. 5.* Et quòd pensiones propriè beneficia ecclesiastica dici non possint, dixit Rot. in vna Brix. *confid. 5. Jun. 1590.* coram D. Penia. de qua per Garz. qui multos cumulat *d. p. 1. c. 5. §. 3. & n. 52.*

7 Et quamuis pensio, quæ loco beneficij datur, sit spiritualis seu spirituali annexa instar beneficij, tamen est quoddam ius temporale, idest ad tempus separatum, & formale, de per se distinctum ab ipso beneficio, vt dixit Rot. in vna Zamor. *pens. 10. Octob. 1577.* corā D. Robustero, quæ habetur *1. p. diuers. dec. 425.* & in Brix. *confidentie 5. Jun. 1591.* coram D. Penia. de qua per Garz. *lo. cit. n. 52.* & in terminis, quòd in pœnalibus, & odiosis, in quibus stricta fieri debet interpretatio, *c. odia restringi. de iur. in 6. c. statum. de elect. eod. lib. 6. l. qui-*

*dam ff. de lib. & postb. & in quibus verba propriè intelligi debent. l. cōstitutionib. ff. ad munic. l. 3. §. hæc verba. ff. de neg. gest. Canonistæ in c. in nostra. de iureiur. Doct. in l. quicquid adstringenda. ff. de verb. oblig. in terminis inquam pœnalibus & odiosis, appellatione beneficij non venire pensionem distinguendo firmat Gig. *de persion. q. 94. n. 3. & seq. per tex. in Clem. 2. in §. 1. iuncto §. cum ceteri vero, & ibi gl. in verb. quodcunque. de vit. & honest. Cleric. vbi Clericus contraueniens illi constitutioni est suspensus à perceptione fructuum beneficij quod obtinet, nec ibi appellatione beneficij venit pensio, & in §. ceteri, Sacerdotes non beneficiati vtentes virgata veste, dicit ibi textus, redduntur inhabiles ad quodcunque beneficium Ecclesiasticum obtinendum, gl. in d. verbo quodcunque, dicit quòd comprehenditur pensio quæ in titulum datur, ergo dicit ibi Gig. quæ non datur in titulum, non comprehenditur. & ne possit dubitari, quæ nam sit ista pensio quæ datur in titulum, illam declarat Gig. *d. q. 94. in prin.* dicens, quòd illa dicitur pensio quæ datur in titulum, quæ solet assignari in titulum beneficij clerico, & ob id dicitur per eum pensio intitulata ad mentem tex. *in c. conquerente. de clerico non residente vbi DD.* non autem pensio quæ simpliciter assignatur clerico super fructibus beneficij, dicitur pensio data in titulum. & apertius id declarat Garz. *p. 1. c. 5.* dicens, quòd pensio quæ datur in titulum illa est, quando certa pensio extrahitur ex pingui beneficio, vt deinceps sit beneficium ecclesiasticum, dictum fortè portio seu pensio, vt in terminis *d. c. conquerente. de cler. non resid. vbi Abb. nu. 5. Card. in Clem. 1. §. eodem de suppl. negl. Prel. Caccialup. q. 12. Gig. q. 1. n. 1. & q. 28. n. 20.* Nicol. Delph. *de iurepatr. lib. 1. n. 65.* Suarez *de benef. lib. 6. & Redoan. de Simon. 2. part. c. 14. n. 18.* Couar. *pract. q. 36. n. 10.* Guerr. *in suo Spec. c. 61. ver. est alia pensio.* Nauar. *d. conf. 11. de const. in fi. Cucc. inst. maior. lib. 5. tit. 7. n. 17.* Suarez *tom. 5. de censur. disp. 15. sect. 1. n. 7.* Gonzal. *gl. 5. §. 1.***

Et in simili dixit Sarnen. *in reg. Cancell. de Annali possess. q. 8. 20. n. 2. vers. & ita quod Rot. 12. Maij 1536.* in vna Placent. pension. coram Marcello voluit, quòd sententia priuatiua omnium & quorumcunque beneficiorum, comprehendat tantum pensiones quæ dantur in titulum. & cum hac decis. transit ipse Sarnen. sequitur Gig. *conf. 142. nu. 9.* Crescen. *decis. 14. de re iud. Flam. Paris. de confid. q. 58. nu. 58.* qui ait quòd pensio non venit sub priuatione beneficiorum. & hos refert, & in terminis sententiæ sequitur Garz. *d. 1. part. c. 5. n. 124.* quia sententia est stricti iuris, licet contrarium sentiat in constitutione pœnali. Sed & hoc vindicare sibi locū, quòd beneficiorum inhabilitas præueniens in constitutione pœnali, non comprehendat pensiones affirmavit Nauar. *conf. 12. n. 15. de rescript. & post eum Gonzal. gl. 5. §. 5. n. 26.* & quòd suspensio à beneficio non comprehendat pensiones, quia pœna non est extendenda ultra proprietatem vocis sine cogente fundamento, tenet Suarez *tom. 5. de censur. disp. 27. sect. 1. n. 15.*

Et ad propositum nostrum, videtur posse satis congruè applicari declaratio Sac. Congreg. Conc. Trid. *super c. 7. sess. 14. de refor. in vna Cremonen. quæ habet, hoc decretū, quòd loquitur de incapacitate beneficiorum in qua sunt homicidæ, non extendi ad pensiones.* vnde Eman. *in verbo homicida. n. 21.* ait quòd homicida voluntarius non est incapax pensionis ex Congreg. Conc. refert etiam Suarez *d. 5. tom. disp. 44. sect. 3. seu 4. n. 39.* cui declarationi Sac. Congreg. standum esse dixit Garz. *d. c. 5. n. 138.* Neque videtur obstare id quòd dicebat Garz. quòd inhabilitatus generaliter & simpliciter ad beneficia per cōstitutionem, censeatur etiam inhabilitatus ad pensiones, secus si per sententiā, quia hæc distinctio non videtur probari ex auctoritatibus quas allegat. Nā adducta *decis. Rot. 109. lib. 2. par. 13. diuers.* loquitur in crimine hæresis, & in pensione obtenta per filiū hæretici combusti, sed in crimine hæresis hoc speciale est odio criminis, & quia canones quibuscunq; beneficiis hæreticos priuant ipso iure, & non solum ipsos, sed eorum filios vt inferius dicam, & in tali delicto limitat regulam in contrarium positam Gig. *d. q. 94. n. 7.* vbi dicit, *limita tamen conclusionem predictam non procedere in materia hæresis, quia si in cōstitutione dicatur quòd clericus lapsus in hæresim sit priuatus beneficiis, siue quòd ad nullum beneficium Ecclesiasticum admittatur, eo*

casu erit & pensione priuatus, quia in odium hæretici tali casu verbum *beneficium* largè accipitur. per tex. in c. *quicumq;* in §. *hæretici autè iuncta gl. ibi in verbo beneficium. de hæret. in 6. & ista interpretatio fit fauore fidei. c. *accusati. §. sane. de hæret. lib. 16.* Allegata verò dec. Rot. in d. Conch. pensionis 6. Mart. 1598. corā Peregr. loquitur pariter in filio hæretici, & vim omnè faciunt domini in verbo *quibuscunq; beneficiis* quo vtuntur canones in priuatione hæreticorum. c. *transmissa. de hæret. nam verbum, quodcumq; importat omnimodā generalitatem. c. solite. de maio. & obed. in qua cōprehenduntur etiam pensiones. allegat Gig. d. q. 94. n. 7. qui limitat, vt diximus, regulam.**

10 Aliā quoque rationem suę decisionis adducunt ibi domini, quia scilicet si appellatione beneficij non veniret pensio, in d. casu saltem sub nomine *bonorum* comprehenderetur priuatio pensionis, & hoc quia hæreticorum bona confiscantur, vt ipsi in maxima egestate viuant, & in continuo mœrore, ita vt sit eis mors solatium, & vita supplicium. c. *si quis cum militibus. 6. q. 1.* Hæ autem considerationes cessant in casu nostro, quia non versamur in tali crimine in quo veniat delinquens priuandus bonis temporalibus per confiscationem, cum sit primum homicidium, nec adeò qualificatum, vt de iure communi etiam in laicis inducat bonorum confiscationem, & tantò magis in clerico. Neque adest aliquis canon, qui in priuatione beneficiorum ob patrātū homicidium vtatur relato verbo, *quibuscunq; beneficiis*. Accedit, quòd ita odiosum est hoc crimen hæresis, vt propter illud ipso iure quis priuatus existat beneficiis nō expectata iudicis sententia. c. *ad abolendum. §. 1. de hæret. vbi hoc notant gl. Archid. Abb. & alij. c. cū ab homine. de iud. Diaz in verbo hæreticus. Rebuff. in prax. de modo amitt. benefic. n. 4. & n. 27. Simanc. de hæret. c. 41. n. 8. Clar. lib. 5. recept. sent. §. hæresis vers. item clericus, & post multos quos adducit firmat Paris. de resignat. lib. 3. q. 1. n. 32.*

11 Confirmatur principalis hæc opinio, quòd priuatio beneficiorum non extendatur ad pensiones argumento à simili. non enim est locus priuationi beneficiorum nisi in casibus à iure expressis. Selu. de benef. 3. p. q. 2. & 3. Rebuff. in d. mod. amitt. beneficia. num. 61. & 62. Coraf. de benef. 1. par. cap. 20. n. 1. Diaz in pract. crim. canon. c. 131. Mandof. de signat. grat. tit. de priuat. in 1. & aliàs cumulat Garz. de benef. p. 1. c. 10. tit. de vacat. ob priuatio. n. 1. & 2. & idè non potest iudex nisi in his quæ similia sunt expressis, in quibus depositionis pœna imponitur, eandem imponere pœnam. Abb. in c. si clerici. n. 34. de iud. Selu. d. p. 3. q. 2. Duaren. de benef. lib. 8. c. 6. §. 6. Garz. d. par. 11. c. 10. n. 3. & 4. Cùm igitur expressum in iure non reperiatur, vt quis ob homicidium voluntarium pensionibus priuandus sit, & omnino dissimilis sit pensio à beneficio Ecclesiastico, partes videntur esse iudicis in iudicando, amissionem beneficiorum quæ inducitur expressè à iure, ad priuationem pensionum non extendere.

12 Aliud est par simili ductum ad huius sententię confirmationem argumentum, quia non est priuatus, quis beneficio per sententiam super crimine, nisi fuerit hoc expressum in sententia c. *qualiter. el. secundo. de accusation. Rot. decis. vlt. de re iud. Bald. in l. cum fratrem. C. de his quibus vt indign. Io. de Anan. in c. finali. col. 1. de homicid. nisi priuatio ipso iure irrogetur. cap. 1. §. sacri. vbi Gemin. de homicid. lib. 6. Abb. in c. in rer. ad fin. de excess. Pralat. Diaz in praxi crimin. c. 123. Rebuff. d. tit. n. 64. ergo cum in Canone reperiatur expressum, quòd propter homicidium quis pensionibus debeat priuari, ex tacita extensione non poterit iudex talem delinquentem, pensionibus priuatum declarare.*

13 Et hanc sententiam magis confirmare videtur quòd pensiones in casu nostro fuerunt reseruatæ Sacerdoti nobili, ac graduato, & in dignitate ecclesiastica constituto, vt commodius viuere, & sustentari valeat. Quare dicta apposita clausula, in litteris reseruatiōis, operatur vt pensio censeatur apposita ex causa alimentorum pro alimentis prouisi de illa. Rom. cons. 138. n. 3. & 5. in causa & c. Gabr. cons. 191. n. 4. vol. 2. Gig. de pens. q. 51. & sequitur Mandof. de infum. q. 1. n. 6. latè Flam. Paris. de resign. lib. 6. q. 2. n. 7. & 8. Non est igitur priuandus alimentis ita de facili, sicut & beneficiis clericus, maximè nobilis, & Sacerdos, & in duplici dignitate constitutus.

14 Hinc factum est, vt priuato beneficiis ob demerita, refer-

uetur pensio vt de illa viuat, vt tradunt Specul. in tit. de dispens. §. nunc sequitur. vers. 54. Bert. què refert, & sequitur Gambar. de auctor. legat. à latere tit. de pens. n. 148. Campeg. in tract. pens. n. 3. Paris. d. lib. 6. q. 2. n. 14. Et damnato in Concilio Hierosolymitano propter nonnullos perpetratos excessus Polychronio Episcopo Hierosolymitano, Patres Concilij constituerunt ei tria prædia quorum fructus essent ad sui sustentationem, vt habetur 1. tom. fol. 325. & refert Campeg. loc. cit. què refert & sequitur Paris. d. lib. 6. q. 2. n. 14. ad fin. Ex quo potest deduci, quòd si priuato beneficiis, super eisdem reseruatur pensio, & denuo constituitur, quantò magis eidem clerico priuato beneficiis, conseruabuntur pensiones antea ad illius fauorem & sustentationem reseruata, cū facilius res conseruetur iam facta, quàm deducatur in esse, & de nouo constituatur. Ex præallegatis negari non potest rem adeò dubiam esse, vt quid verius, aut magis communiter receptum sit in iure, non sine difficultate firmari possit. Requisitus ergo quòd in hac doctorum varietate & controuersia, pro veritate meam proferam sententiam, crederè pro nunc in re tam dubia esse recurrendum ad obseruantia, quæ vulgaris iuribus, & legū, & statutorum, & quarumcunq; dispositionum est optima interpret. Et quidem, vt quid hac in re in Vrbe, quæ omnium aliarum Ciuitatum magistra esse debet seruatum viderim, testimoniū proferam. Veritas est, quòd contra clericum homicidam pro homicidio ad cōparendum citatum, sapissimè vidi præsertim in tribunali Illustriss. d. A. C. in quo semel & iterum sub Paulo V. Opt. Pontific. criminales protuli sententiās, monitoria relaxata fuisse sub pœna omnium & quorumcunq; beneficiorum, officiorum, & pensionum, si quæ obtinet, & inhabilitatis ad illa in posterum obtinendum, necnon confiscationis omnium & quorumcunq; bonorum, & c. triremium ad tempus, vel in perpetuum arbitrio iudicis, & contra non comparentem ipsum in pœnas in monitorio contentas incidisse quotidie declaratum. In tantum quòd concludere possum quòd vltra pœnam priuationis beneficiorum, quam clericus homicida secundum Canones incurrit, & inhabilitatis ad alia obtinenda, iuxta doctrinam Innoc. in c. cum in nostris. de concess. preben. cum aliis per me allegatis in tit. de homic. q. 119. n. 58. quæ quidem pœna venit consequutiue propter incursum irregularitatem. per tex. in c. si quis omnem. 1. q. 7. cum aliis relatis per me d. q. 119. n. 56. possit etiam iuxta facti & personarum qualitatem, tam si procedatur contra absentem contumacem, quàm etiam contra præsentem, deueniri ad condemnationem aliarum pœnarum, nempe priuationis pensionū, detractionis in monasterium, carceris, relegationis, & triremium, iuxta per me scripta in d. q. 119. num. 84. & seqq. & sic quòd in hoc multū iudicis arbitrio, vt prædixi, iuxta homicidij & homicidæ qualitates, & circūstantias tribuendū sit, & consequenter quòd poterit e contra idem iudex, ex iusta, & rationabili causa sibi benè visa, à pœna ordinaria priuationis beneficiorum, & aliis pœnis prout sibi visum fuerit recedere, & aliam mitiorè imponere. ad tex. in c. 2. in fi. de clerico pugnante in duello, & in c. studeat dist. 50. cū aliis per Diaz in pract. crim. canonica. c. 94. aliàs 84. n. 2. in fi. vers. & aduerte, & dixi in d. q. 119. n. 60. & seq. & ita vt supra in Vrbe, iudices vt plurimū seruasse pro veritate testari possum, & hanc obseruatiam vbiq; locorū imitandā crederem, saluo semper aliorum, & præsertim Illustriss. D. mei Card. & Archiep. Senarū prudentiori iudicio, cui me libenter submitto, & humiliter.

Prosper Farinacius I. C. Romanus.

In eadem materia secundum responsum.

Supposito quòd fuerit à Papa reseruata pensio super beneficio curato, ad fauorem D. Baccij clerici, ad hoc vt commodius viuere, & ordinari possit, & quòd postea d. pensionarius cōmiserit homicidium voluntarium, pro quo fuerit processatus & pluries citatus, & semper extiterit cōtumax. Dub. an d. pensionarius per sententiam condemnatoriā d. homicidij debeat pensione priuari, in casu, & ad effectum de quo agitur. Fuit per S. D. N. Papam reseruata pensio ad fauorem D. N. ad hoc vt commodius viuere, & ad sacros ordines promoueri valeret super plebania N. qui pensionarius malo

malo postea spiritu ductus homicidium voluntarium commisit, ex quo fuit contra ipsum fabricatus processus, & quoniam præteritur ipsum amisisse omnia bona, præsertim Ecclesiastica, ac præsertim priuandum esse de pensione, fuit datum superscriptum dubium, quod affirmatiue resoluendum esse creditur.

16 Primò, quia iure cautum est homicidam beneficiis Ecclesiasticis priuandum esse. *e. cum non ab homine. de iud. & ibi DD. cum vulg. & pensio iisdem modis amittitur quibus beneficium.* Hier. Gabr. *conf. 187. n. 11. vol. 2.* qui loquitur in homicidio, & citat *Gig. d. pens. q. 54.* Flam. Par. *d. resig. li. 3. q. 1. n. 13.* quos refert & sequitur Garz. *de benef. p. 1. c. 5. nu. 105. cum seqq. & idem Gabr. confirmat conf. 200. vol. 2. n. 12.*

17 Et quidem conclusionem hanc verissimam esse constat, quia nõ solum in homicidio, sed etiam in aliis casibus communiter receptum est, vt qui priuatur beneficio, priuetur etiam & pensione, prout in matrimonio trad. *Gig. d. q. 54. in fi. vbi ait hanc partem amplecti curiam Romanam, & sibi in facto accidisse.* Duar. *de benef. li. 6. c. 4. vers. annua huiusmodi.* Clar. *§. fin. q. 73. n. 5.* Nauar. *de orat. c. 2. n. 53.* qui ait ita esse stylum Curia. Paris. *de resig. lib. 1. q. 1. n. 15. & lib. 6. q. 2. n. 115.* qui de communi & recepta testatur, cum aliis congest. per Garz. *d. n. 105. cum seqq.*

18 Et in promotione ad Episcopatum, vel ad Papatum, vel aliam dignitatem ob quam vacent alia beneficia, quòd promotus amittat etiã pensionem testatur Caput. *dec. 303. 304. & 401. par. 2.* Anast. Germon. *de indult. Card. §. si verò à n. 20. ad. 39.* Ferret. *conf. 53. à n. 4. cum aliis congestis per Garz. loc. cit. & quòd hoc vsus & cõsuetudo immemorabilis, quæ notoria est, cõprobauerit, testatur Gabr. d. conf. 200. n. 12.* qui in hac materia æquiparari beneficia, pensiones, & reservationes fructuum voluit ex Bar. & aliis in *l. 5. §. lex falcidia. ff. ad l. falcid. & ex gl. communiter approbata in l. si quis seruo. C. de seru. corrup. DD. in l. Marcellus. ad Trebell. quia talis interpretatio sit passiva. Caccialup. *de pens. q. 56. in fi.* qui testatur de stilo Rom. Cur. in qua certum est vacare omnes similes pensiones, quæ dicuntur data loco beneficij, & non consistunt in mera temporalitate, sed habent aliquid spiritualitatis annexum, & in professione expressa vel tacita religionis, quòd sicuti professus amittit beneficium ita & pensiones amittat, probat *Gig. q. 57.* eò quia pensio veniat appellatione beneficij latè sumpto vocabulo, & quia professus religionem mortuus est ciuilitè, & pro mortuo habetur, idem dixit Rot. vt per Caput. *dec. 223. p. 2. cù aliis add. per Garz. d. loc.**

19 Et in crimine heresis, quòd pœna priuationis beneficiorũ, extendatur etiam ad pensiones, quamuis heretici vel eorum filij, beneficiis solum priuati dicantur, voluit per alios Rot. residens tandem in hac opinione in vna Conchen. pens. 6. Mart. 1598. coram Peregr. ex doctr. Abb. in *cap. ad audienciã. el. 2. vers. dicere tamen. de resig. ac ex aliis adductis.*

20 Et quando clericus fit miles, quòd sit priuandus pensione sicut & beneficio priuatur, intelligendum tamen de ea pensione, quæ dicitur data loco beneficij, vt est illa de qua agitur, tradit Caccialup. *de pens. q. 55. in fin.*

21 Nec obstat quòd in crimine homicidij volũtarij, non reperiatur iure sancitum quòd homicida sit priuandus nominatim pensione, sed tantum quòd sit priuandus beneficiis, vnde cum simus in pœnalibus non videtur facienda extensio. Quia respondetur, quòd nec est etiam in supradictis aliis casibus à iure sancitum quòd clericus sit priuandus pensionibus, forsitan quia tempore Canonũ pensiones non erant in vsu, & tamẽ hoc hodie receptissimum est, & indubitatum, quòd in supradictis casibus amittatur etiam pensiones, & ita obseruatur in praxi præsertim in Curia Rom. sicuti etiam in homicidio obseruatur, quòd homicida non solum priuatur beneficiis, sed etiam pensionibus.

22 Et licet è contra voluerint aliqui DD. in aliquibus ex supradictis casibus, in quibus de iure amittuntur beneficia, non amitti pensiones, & pensiones non venire sub dispositione de beneficiis loquente, hoc tamen, vt dicit his iisdem expressis verbis, & pluribus comprobatur Garz. *d. p. 1. c. 5. n. 105. vers. Hoc tamen procedit solum in pensione assignata in stipendium pro seruitio temporali, seu aliàs vti laico. quò casu potest dici potius officium, quàm beneficium, & est loco*

mercedis non beneficij, secus autem in pensione clerico assignata super beneficio, vt cõmodius sustentari, vel ad titulum de pensionis ordinari valeat, vel ex causa resignationis. tunc enim cum talis pensio sit assignata, & cedat loco beneficij, regulada est, quòd ad amissionem tanquam beneficium, & sic iisdem modis amittitur quibus beneficium, vt ipse dicit, & probatur ex *Gig. d. q. 54. & aliis.*

Quòd maximè hodie, quia pensionarius ex constitutione Pij V. tenetur dicere officium B. Mariæ Virg. & ex constitut. Sixti V. non solum clericales ordines suscipere, sed etiam in habitu clericali, & tonsura incidere extra dubium esse videtur, vt tenet Caball. in *cas. 224. nu. 21. cum seq. cent. 3.*

Nec refert disceptare, an appellatione beneficij veniat pensio, nam fat est quòd supradicta conclusio sit vt est vera, recepta, & obseruata, parum verò interest quòd hoc accidat, vel quia pensio sit beneficium, vel pars eius, & nomine beneficij comprehendatur.

Quòd hodie tanto magis videtur dicendum in his pensionibus quæ referuntur ad hoc vt quis commodius in clericali ordine sustentari possit, quia eisdem conuenit definitio beneficij, quòd scilicet sit ius percipiendi fructus, seu redditus Ecclesiasticos annexum spirituali, non antecederet sed consequenter, secundum Nauar. *conf. 42. nu. 28. & conf. 52. n. 6. de praben. ex D. Thom. 2. 2. quæst. 100. art. 4. & ex Anch. cap. 10. de reg. iur. in. 6.* Et quia in eis cõcurrunt omnia illa requisita, quæ ad dignoscendum essentiam beneficij requiruntur, secundum Calder. communiter rescriptum. in *rep. cap. vestra. de resig. quæst. 3.* Ioan. de Silu. *de benef. q. 5. p. 5. Abb. conf. 47. n. 1. & 2. Petr. de Anch. in cap. beneficium. de reg. iur. in. 6. §. col.* Vbi quòd aliqua requiruntur ex parte prouidentis, aliqua ex parte prouisi, aliqua ex parte beneficij, vel eius qualitatis, & aliqua ex parte modi prouidendi, quæ omnia in his hodiernis pensionibus, & præsertim in hac de qua agitur, verificantur. Nam talis pensio à solo Papa, vel ab Episcopo referuatur. Qui prouidens pro se retinere non potest, Clerico, nõ laico referuatur, habet aliquid spiritualitatis annexum dependenter & consequenter vt beneficium, vt ait Nauarr. *d. conf. 52. n. 6. ex D. Thom. & cap. nam prærequirit ord. nem. Nau. d. conf. 52. n. 4. lib. 3. & pensionarius, vt dictum est, tenetur incidere in habitu, & tonsura, & se pro Clerico, & diuino seruitio mactato gerere, ac quotidie dicere officium B. V. M. & quò ad perpetuitatem, satis est dictam pensionem esse perpetuam quò ad eum cui confertur, vt tradit Cald. *d. l. quem etiam in hoc ceteri sequuntur.* Et tandem de eo prouidere debet purè, & sine pacto, & conditione, & non pro alio commodo temporali, aliàs committeretur simonia. Et vt hæ qualitates concurrant, non debent esse vis in nomine, siue appelletur beneficium, siue officium, siue possessio, siue præstimonium, siue pensio. *arg. 16. quæst. 1. cap. possessiones. & in cap. conquerente. de cler. non resid. & cap. s. luato. 1. quæst. 3.* Ex diuersitate enim nominum non diuersificatur rei substantia, attendi enim debet potius natura rei, quàm simplex denominatio. Quæ omnia concurrunt in pensione de qua loquitur. Ex quibus etiam Cabal. *d. conf. 224. n. 21.* concludit pensiones hodiernas esse beneficia, & pensionarios satis hodie dici posse beneficiatos, & vt tales haberi & reputari debere.*

Vel quia virtute subrogatorum, cum talis hodierna pensio sit loco beneficij, ex supradictis & ex *Gig. d. q. 54. num. 4.* debeat iisdem conditionibus subiaccere, & privilegijs gaudere, etiam in pœnalibus, vt tradit Bart. in *l. postulan. e. ff. ad Trebell. Abb. cap. fin. col. 5. de arbit. Crotus in l. omnes populi. nu. 182. ff. de iust. & iure. Villagut. de extens. l. correct. n. 20. in 16. fol. lent. & de extens. l. pœnalis respectu mera pœna. num. 24. qui ceteros cumulat, & in puncto ita ratiocinatur *Gig. dict. quæst. 54. num. 4.**

Vel quia extensio sit facienda de casu ad casum ex identitate rationis, maximè quando saltem sub generalitate verborum, vel sub eorum lata significatione, cõprehenditur casus ad quẽ fit extensio, & quòd tunc dicatur potius cõprehensio, ad *l. cù lege. vbi Aret. ff. de testib. cap. si quem. de sent. ex com. Calder. conf. 5. de consang. & affinit. & conf. 24. de prabend. Villalob. in communib. opinion. littera E. num. 154. & bene Olasch. dec. 67. num. 9. cum congestis per Villagut de extens. l. in rubr. de ex*

de extensl. correctoria. num. 17. & rubr. de ext. il. exorbitantium nu. 3. & maxime quando exemptio, quamvis in pœnalibus resultat in fauorem Ecclesie, & tendit ad ipsam liberandam à seruitute. Euerar. in loco à ratione legis largi. nu. 68. Dec. in l. factam. §. in pœnalibus. nu. 14. de reg. iur.

28 Secundò principaliter, quia in praxi ita seruatur non solum in Curia Romana, vt testatur Gabr. in d. conf. 187. cuius stylum sequi debemus in beneficialibus, & pœnis Clericorum, sed etiam in hac prouincia, in qua plures Clerici homicidæ pensionibus priuati fuere.

29 Tertio, quia ex loci consuetudine, & legibus municipalibus, bonis omnibus priuantur homicidæ. quo casu etiam Clericos bonis omnibus priuandos esse, piissq; locis applicanda voluit Diaz in prax. criminali Canon. in rubr. bonor. publ. puniri. c. 135. Idq; maxime obseruandum videtur in casu nostro, cum in ceteris delictis Clericorum, ex consuetudine fori Ecclesiastici in defectum Iuris Pontificij, ad municipales constitutiones, & consuetudines recurratur.

30 Quarto, quia etiam quando non veniret de iure imponenda pœna priuationis beneficiorum, & amissionis bonorum si delinquens præsens fuisset, quando tamen semper est contumax, solet hodie de generali consuetudine & practica, in delictis atrocibus & capitalibus, apponi, de qua attestatur Farinac. conf. 14. n. 4. qui dicit esse notorium versantibus in foris.

In eadem materia tertium responsum.

31 **R**. Pater, illa recepta sententia, Quòd iisdem modis amittatur pensio quibus beneficium, generaliter & absolute ponitur à DD. Vnde & nos etiam generaliter & indefinite eam recipere debemus. Et cum nemo dicat eam restringi, & nõ habere locum in pœnalibus, nec nos restringere debemus. maxime quia aliqui ex allegatis Doctõrib. loquuntur in pœnalibus, & præsertim Gabr. loquitur in terminis homicidij d. conf. 187. n. 11. vol. 2. & Rota in Conchen. pensionis 6. Martij 1598. coram Peregrino, loquitur in pœnalibus, & quando quis ex delicto alterius punitur.

32 Quod eò magis recipiendum est etiam in homicidio, quia ita recepit, & interpretatã est Curia Romana, de cuius stylo & consuetudine idem Gabr. d. l. testatur. & Doctõri attestanti de stylo, & consuetudine suæ patriæ vbi vitam trahit, creditur, licet vnico. Stylum verò, & consuetudinem Rom. Cur. pro lege vbique per totum Orbem seruandam esse, maxime propter dubietatem, DD. omnes in cap. ex literis. de const. & cap. quod graui de crimine falsi. Rota de fil. presbyr. decis. 1. n. 2. in nou. vbi præsertim in loco particulari non sit contraria cõsuetudo, vt expressis verbis tradit Mascard. concl. 423. n. 7. post Curt. Iun. in tract. feud. 1. part. quest. 1. nu. 16. & in his præsertim materiis beneficialibus nemo est qui dubitet.

33 Et in casu nostro non constat de contraria consuetudine in loco, sed quinimò constat de consuetudine banniendi, & conoscandi bona, ad quam consuetudinem potius quàm ad ius commune recurrèdum est in impositione pœnarum. l. hodie. ff. de pœn. Dec. in cap. ex literis. col. fin. vers. sexto. glos. prædicta de const. & in cap. inter cetera de rescript. cum aliis adductis per Crauet. conf. 41. n. 8. & conf. 137. nu. 6.

34 Et maxime quando, prout in casu nostro, extat consuetudo talis in vicinis diocesisibus, quæ omnino seruanda est. Oldrad. conf. 267. n. 9. circa finem vers. item quod consuetudo. Feder. de Sen. conf. 201. nu. 5. Quando enim in aliqua Ciuitate nulla appareret consuetudo, siue lex scripta, recurrendum est ad Ciuitates vicinas, & quòd in eis seruatum fuerit, seruari debet. Feder. de Sen. conf. 91. vers. tertio probo.

35 Et dicta pœna exilij, seu banni, quòd licet de iure communi per ecclesiasticos non veniret imponenda, tamen de consuetudine contrarium seruetur. Clar. §. fin. quest. 67. in fin. Card. Tusc. concl. 232. pœne fori ecclesiastici, & iuris canonici, nu. 6. Et hodie præsertim cessat omnis scrupulus, cum pensiones ex constitutionibus Apostolicis, & stylo Curie, sint subrogatæ loco beneficiorum, & aliquo modo propriè beneficia dici possint, cum in eis omnes concurrant qualitates, quæ beneficium constituunt, vt in informatione probauimus, & bene ostendit Gamb. Rot. Rom. Auditor viden-

36 dus, qui optimis rationibus Andream Siculum ab impugnatione Felini defendit in tract. de auctor. leg. delat. in tit. de pens. nu. 311. cum pluribus seqq. Cuius dicta hodie maxime verificantur, quia certum est ex Bullis, pensionem habere aliquid spiritualitatis annexum, sicut & beneficia, & non est amplius quid temporale, vt ad mentem Doctorum erat antea, ex quo potissimum moti dicebant non esse beneficium.

Non obstat declaratio quæ allegatur Sacræ Congregationis Concilij Interpretum. Tum quia Concilium, & Sacra Congregatio loquitur solum de inhabilitate ad obtinenda, & diuersæ sunt pœnæ quòd quis priuetur pensione obtenta, & quòd fiat etiam inhabilis ad obtinendum, est enim hæc alia maior pœna. Tum quia potest saluari declaratio, quod loquatur in foro conscientie, & de iure antiquo, quando pensio erat vt dicunt DD. res merè temporalis. Verum hodie quod habet annexum spirituale, dicendum officium B.M.V. & incedendi in habitu & tonsura clericali, & clericaliter viuendi, & quod eius non est capax laicus, sed datur loco beneficij ad hoc vt quis in ordine clericali commodius viuere, & proficere valeat, & sic videtur ipsam habere eandem naturam, & eadem requisita quæ habet beneficium, & regulandam esse quòd ad pensionem tamquam beneficium, vt Gabr. d. conf. 187. & post eum Garz. d. par. 1. c. 5. n. 105. vers. hoc tamen in puncto dicunt, quando d. declaratio Concilij quatenus loqueretur de amittendis pensionibus per homicidium, non videretur amplius habere locum, maxime quia non sustentaretur aliàs. cum in multis etiam pœnalibus fiat extensio de beneficiis ad pensiones, vt in terminis tenuit Rota in illa Conchen. pensionis. 6. Mart. 1598. coram Peregrino, per doctrinam Gemin. in cap. quicumque. §. heretici. n. 2. m. 6. Voluit namque Rota in materia pœnali, & in qua punitur filius ex delicto patris, dispositionem de beneficio extendi ad pensiones. Idemq; tanto magis fieri voluit Rota in d. decis. vbi aliqua dictio vniuersalis reperiretur, vt in casu nostro, in quo priuatur homicida omni officio, & beneficio. Quate aut fit vis in verbis declarationis, & non sonant in pœnam priuationis, sed in aliam pœnam, nempe inhabilitatis, aut in ratione ita declarandi, & hodie non militat, quia sit immutata pensionis natura, & ex supradictis, eò maxime quia in contrarium esset dicta decisio Rotæ, & alia iura, & doctrinæ Gamb. ac aliorum in informatione deductorum.

ARGUMENTVM.

Receptans nulliter bannitum; an & quomodo puniatur, & quid si nullitas banni sit notoria: & quando dicatur notoria, & quid si eadem nullitas ignoretur à receptante, & quando præsumatur ignorantia seu scientia nullitatis banni. Quando etiam declaratoria sententia requiratur in pœnis ipso iure impositis, & quando syndicus Villæ denunciare teneatur delicta impunita.

SVMMARIVM.

Bannitum quem esse, ad effectum vt receptator puniatur, receptantis confessione non probatur, nu. 1.
 Testes examinati post publicationem receptarum probationum ad instantiam accusatoris, seu instigatoris, nihil probant. n. 2.
 Testes examinati in loco allegato suspecto, nihil probant, numer. 3.
 Negatiua censetur probata ex reuolutione chartarum, & processus, num. 4.
 Bannitorum receptatores non dicuntur nec puniuntur, nisi constet de banno receptati. nu. 5. & 6. vbi quòd condemnatio sine banno non sufficit.
 Constitutio pœnalis, & iuris communis correctoria non debet extendi plusquam verba sonant de casu ad casum, vel de persona ad personam, nu. 6.

Continua

Contumacia condemnatio, banno non precedente, prorsus est nulla & inualida, nu. 7.
 Receptans bannitum nulliter, puniri non potest, num. 8. Declara nisi receptans banni nullitatem ignoraret, n. 6. Item declara, ut num. 42. & seqq.
 Ignorantia probanda est per eum qui se fundat in illa, nu. 9.
 Argumentum à contrario sensu, non procedit ubi est diuersa ratio, num. 10.
 Scientia seu ignorantia, attenditur in delictis modo vna & modo alia, secundum quod delictum excluditur, num. 10. & num. 43.
 Princeps presumitur habere scientiam eorum, qua in suo Archiuo continentur, num. 11.
 Princeps presumitur habere scientiam eorum, qua à suis officialibus gesta sunt, num. 12.
 Scientia probatur coniecturis & presumptionibus, num. 12.
 Scientia presumitur eorum, qua ex scriptura & processu apparent, num. 13.
 Cautele abundans nocere non debet, num. 15.
 Declaratoria scientia non requiritur ubi poena incurritur ipso iure absque alia declaratione, nu. 15. Declara, ut nu. 19. 30. & seqq.
 Receptans bannitum nulliter, tunc demum excusatur, quando nullitas est notoria, alias secus, num. 16. Declara, ut numer. 50. & sequentibus.
 Bannimenta generalia status Ecclesiastici non seruantur in terris Baronum, num. 17.
 Declaratoria sententia requiritur etiam in poenis ipso iure impositis, num. 18.
 Qualitas probari debet ab eo qui se fundat in dispositione qualificata, num. 20.
 Offendens birruarios & etiam Principis Consiliarium, seu quemlibet magistratum, non ex causa officij, non in currit crimen rebellionis, nec lese maiestatis, num. 21.
 Poena pro non delicto imponi non potest, n. 22.
 Testes in contumaciam examinari, non probant quando sententia contumacialis est nulla, nu. 22.
 Offendentes birruarios quomodo puniantur vigore Constitutionis Marchie, nu. 23. & 39.
 Receptare hominem, illicitum & prohibitum non est, n. 25.
 Banni nullitas notoria, est illa qua ex actis resultat, nu. 26. & seqq. & n. 38. & n. 51. & seqq.
 Notorium ex actis, dicitur notorium iuris & non facti; sed quod constat ex actis dicitur notorium constare, n. 27.
 Actum, quem quis impugnat, approbare non potest, n. 29.
 Delictum nunquid dicitur notorium si in via publica commissum fuit, nu. 30. & 33.
 Declaratoria sententia nunquid requiratur in delicto notorio, nu. 30. & 34.
 Qualitates delicti quando proceditur in contumaciam, sufficit constare per indicia, nu. 35. Declara, ut nu. 36.
 Qualitas requisita in poenali dispositione, non per indicia, sed plenè & concludenter probanda est, num. 36.
 Producentis supplicationem, censetur fateri omnia contenta in supplicatione, nu. 37.
 Constitutiones Marchie nunquid habeant locum in terris Baronum, num. 41.
 Bannum est necessarium antequam condemnetur, non solum vigore Constitutionis Marchie, sed etiam de iure communi, numer. 41.
 Nulliter bannitus, habetur pro non bannito, quò ad se tantum, non autem quò ad alios. Declara, ut nu. 42. & seqq.
 Occidens nulliter bannitum nunquid excusetur, numer. 42. & sequentibus.
 Syndicus Villa nunquid teneatur denunciare delicta impunibilia, numer. 44. & sequentibus. ubi etiam ait teneatur denunciare delicta leuia.

CONSILIVM C C V.

ON potest de Banni receptatione tractari, nisi pro parte fisci ultra receptationem, fuerit etiam plenè probatum, receptatum verè fuisse bannitum. In tantum quòd nec sufficiat confessio rei dicentis receptatum esse bannitum, nisi aliter de banno constet, ex allegatis per Fabium

Turretum in conf. 8. n. 7. lib. 7. lib. 2. & per Card. Tusch. pract. conclus. littera R. concl. 47. nu. 17. dixi in meo conf. 156. num. 18. libr. 2.

Neutrum est probatū in casu de quo agitur; nam quòd 2 D. N. receptauerit N. prætensum bannitum, non constat concludenter, nisi per vltimos testes examinatos, ad accusatoris seu instigatoris instantiam, post plures in causa receptas probationes, eorumque iam factam publicationem, quo casu testium examen prorsus nullum, & inualidum est. Bald. in cap. fraternitatis. num. 10. vers. item in causa inquisitionis. & ibi etiam Aretin. num. 37. & 38. Paris. nu. 46. vers. quando verò, extra de testibus. Bonifac. in Clementin. 2. nu. 90. eod. tit. ubi, quòd ita communiter seruatur. Bofs. in tit. de publicat. processu, num. 5. Francisc. Personal. in tract. de iudic. & toritur. quæst. 11. num. 28. ubi, quòd ita pluries in practica obtinuit. Virill. ad Afflict. decis. 216. sub num. 4. vers. ad offensam parisi. ubi testatur de communi. Vulpell. conf. 136. post num. 25. vers. breuib. & c. ubi pariter testatur de communi. Surd. conf. 158. num. 3. ubi etiam testatur ita seruari de consuetudine, cum aliis per me relatis in tract. de testib. quæst. 75. n. 424.

Augetur nullitas examinis istorum testium ratione loci, 3 in quo fuerunt examinati. Qui enim locus cum pro parte D. N. fuerit suspectus allegatus, & protestatum in eo nullos examinari testes, non poterat utique Iudex, in hoc suspecto loco mandare vt testes examinentur, ex tradit. per Alex. Stiat. in pract. iudicial. cap. 6. num. 5. & seqq. Vestr. in sua pract. lib. 5. cap. 10. nu. 1. vers. ad concedendam. Seuerol. in tract. de remissione. cap. 20. num. 3. & seqq.

Multò minus est probatum N. prætensum receptatum, 4 fuisse bannitum, cum imò in processu nouissimè reperto in Archiuo D. N. eundè N. bannitū non fuisse, euidenter appareat, stante iuris conclusione, quòd ex lectura processus, & cartarum reuolutione satis hæc negatiua probata cèscatur. Bart. in l. Tutia textores. num. 2. ff. de legatis 1. Alex. consil. 55. num. 24. libr. 4. Aym. consil. 138. num. 5. libr. 1. Grammatic. decisio. 59. numer. 16. cum aliis per Herculan. in tractat. de negatiua. num. 167.

Si N. prædictus bannitus non fuit, ergo frustra de illius 5 receptatione tractatur, si benè ponderemus verba Bullæ Sixti V. in versic. vniuersis. iuncto vers. Duces quoque. ubi solum imponit poenam receptantibus perduelliones, homicidas, latrones, viarum grassatores, raptores, incendarios, sicarios, exitus, publica quietis perturbatores, Armatas facientes, Statum Ecclesiasticum hostiliter peragrantes, pro quocunque crimine capitali etiam in contumaciam bannitos, aliisque similes notorios delinquentes, & facinorosos, etiam nondum condemnatos. Sed sic est, quòd N. nullo modo connumerari potest inter personas prædictas, ergo constitutionis poena, cessante qualitate personarum in ea expressarum, cessare omnino debet. l. 2. §. docere. ff. de vi bonorum raptorum, l. 1. §. ait prætor. & ibi Bart. ff. ne quid in flumine publico. Placha in epist. delict. lib. 1. c. 19. numer. 27. versicul. ceterum. Menoch. de arbit. lib. 2. casus 191. num. 4.

Nec obstat, quòd prædictus D. N. reperiatur per senten- 6 tiam condemnatus pro crimine capitali, Nam constitutio vt locum habeat, non requirit condemnationem capitalem, sed bannum pro capitali delicto, etiam in contumaciam emanatum, vt dixi. & cum eadem constitutio sit poenalis, & iuris communis correctoria, non debet plusquam verba sonant extendi de casu ad casum, & multò minus de persona ad personam, etiam ex identitate rationis. l. si quis ita. §. penult. ff. de testamentaria tutela. Tiraquell. de reuocan. donat. in verb. libertis. numer. 28. Aym. de antiq. temp. p. 4. in princ. post nu. 102. & 109. decis. Pedem. 23. nu. 48. Rolan. conf. 56. num. 24. lib. 3. Et hæc sit prima responsio, quæ ni fallor, contemnenda non est.

Respondetur secundo, quia eadem condemnatio, banno 7 non præcedente, nulla prorsus, & inualida est, ex latè congestis per Flamin. Cartar. de exequutione sententia. cap. 1. num. 426. & seqq. & num. 435. & sequent. dixi in tit. de inquisition. quæst. 11. num. 44. vers. differt autem practica Vrbs, & numer. 102. vers. sublimita id quod dixi. Et hæc nullitas est euidentis, ultra alias eiusdem sententiæ nullitates, in facti informatione benè deductas.

Quare

- 8 Quare si sententia condemnationis est nulla, intrat conclusio, quod receptans nulliter bannitum, seu condemnatum, puniri non potest, ut per Carer. in pract. in 3. tractatu de homicidio, & assassinio. §. post vero maleficium. num. 34. in fine, & nu. 35. Grammat. decis. 29. vbi num. 1. ea affertur inuincibilis ratio, quia scilicet nulliter bannitus seu condemnatus, habetur pro non bannito, & pro non condénato, dixi in quest. 133. nu. 62.
- 9 Nec præmissis obstat, quod D. N. hanc condemnationis nullitatem ignoraret, & sic intret distinctio quam in occidente nulliter bannitum tradunt Doctores per me relati in quest. 103. num. 36. & seq. sumpto argumento à contrariis, quorum eadem est disciplina iuribus vulgaribus. Nam quod D. N. hanc banni nullitatem ignoraret, pro parte fisci non probatur, & qui se fundat in ignorantia, illam probare debet, quia tunc non præsumitur. Dec. cons. 136. num. 13. vers. capio igitur septimum dubium. Alba. cons. 18. num. 5. vers. tertio modo, & num. 7. ad fin. Mascard. de probat. lib. 2. concl. 879. num. 39.
- 10 Et licet, ut dixi in eadem quest. 103. num. 39. præsumatur ignorantia nullitatis banni in occidente nulliter bannitum, non tamen inde est inferendum ad receptantem bannitum nulliter, quia ut noti iuris est, Argumentum à contrariis non procedit quando est diuersa ratio. Diuersitas autem rationis est euidentis in casu nostro, quia in occidente nulliter bannitum, præsumitur ignorantia, cum agitur de exclusione delicti. In receptante autem nulliter bannitum, si præsumeretur ignorantia nullitatis, ageretur de inclusione, & punitione delicti, ideo non inferendum de vno ad aliud. ut in simili dicitur, quod in delictis attenditur rei veritas, & non animus, seu scientia delinquentis, & è contrà, secundum quod per hanc præsumptionem excluditur delictum, non autem quod includatur. Bartol. in l. inter omnes §. rectè. in fin. ff. de furtis. Aym. consil. 2. numer. 8. Franc. Beccius consil. 60. numer. 15. Menoch. de arbit. libr. 1. quest. 90. numer. 20. & 25.
- 11 Sed quod imò in proposita facti specie præsumatur in D. N. scientia nullitatis banni, & non ignorantia, probatur primò, quia processus contra N. fabricatus, fuit penes D. N. & in eius Archiuo, idèd præsumitur quod habuerit scientiam omnium contentorum in eo, & consequenter benè sciuerit banni nullitatem. cap. constitutum. vbi glos. & Doct. extra de testib. Soccin. reg. 176. in 7. fallentia. Menoch. de præsumption. lib. 6. præsumption. 23. num. 74. Viu. opin. 835. num. 15. Card. Tusch. pract. concl. in verbo scientia, conclus. 64. nu. 17. 23. 27. 66. & 87.
- 12 Probatur secundò, quia processus de quo agitur, fuit fabricatus ab officialibus D. N. Ideo pariter præsumitur habuisse scientiam eorum quæ à suis officialibus gesta sunt. Dec. consil. 404. viso eleganti. num. 5. & seq. Alex. consil. 157. viso instrumento. colum. 2. vers. secundo responderetur, libr. 2. Card. Tusch. pract. conclusion. in verbo, Ignorantia, conclusion. 23. numer. 44. & in verbo, Scientia, conclusion. 64. num. 55. 57. & seqq. Et isto casu, coniecturis & præsumptionibus probata scientia, plenè & concludenter probata dicitur. Alex. consil. 187. numer. 3. libr. 2. Paris. consil. 91. numer. 97. & consil. 13. num. 19. libr. 2. Cephal. consil. 314. num. 15. & in puncto Benedictus de Plumbin. in repet. l. penult. §. ad crimen. num. 62. in fin. ff. de public. iudiciis.
- 13 Et demum omnis tollitur difficultas, quia nullitas condemnationis de qua agitur, apparet ex inspectione scripturæ, & processus, idèd illius non ignorantia, sed scientia præsumitur, sic enim in puncto in occidente nulliter bannitum loquitur Bald. in l. eum qui. nu. 1. & ibi etiam Salycet. num. 6. vers. ego sto cum Bartolo. C. ad l. Iuliam, de adulteriis. Alex. cons. 65. numer. 8. vers. scilicet. & dicit Salycet. & in vers. scilicet. ergo cum in proposito. lib. 3. Blanc. in pract. crimin. §. ignorantia an excuset à delicto. numer. 89. & sequentib. fol. mihi 96. Monticell. reg. crim. 3. num. 19.
- 14 Quare cum non constet de receptatione prætensi banniti, & quatenus constet de ea, non tamen constat receptatum bannitum, & quatenus etiam constaret receptatum esse condemnatum, seu bannitum, constat etiam de banni seu condemnationis euidenti nullitate, indubitanter con-

cludo D. N. non iure ab accusatore vexari.

Prosper Farinacius I. C. Romanus.

In eadem causa secundum responsum.

DVplici fundamento fiscus effugere quærit nullitatem 15 condemnationis N. qui prætenditur receptatus à D. N. Primò, quia cum offenderit N. ipso iure, & absque alia declaratione inciderat in crimen rebellionis, iuxta bannimenta generalia status Ecclesiastici. cap. 55. & cum non esset necessaria alia sententia, vel declaratio, iuxta consilium Ias. 21. col. mihi 4. in princ. vers. ad hoc responderetur, abundans vel superflua cautela subsequatur sententiæ, quamuis nullæ, nocere non debet. l. testamentum. ff. de testament. cum aliis allegatis.

Secundò, quod tunc demum receptans nulliter bannitum excusatur, quando nullitas banni est euidentis, & notoria, aliàs secus, per ea quæ in simili de occidente nulliter bannitum, dixi in quest. 103. num. 36. & seqq. Nullitas autem sententiæ, & contra N. latæ, licet constet ex actis, non tamen potest dici propriè notoria, cum huiusmodi notorietas populi notitiam fugiat, nec etiam transgrediatur personam Iudicis notarij, & litigantium, ex Paris. in cons. 2. n. 34. lib. 1. Gomez. & Clar. in locis ex aduerso allegatis.

Verum his non obstantibus, non recedo ab aliis per me 17 scriptis, illa tamen libenter submitto iudicio meliùs sentientis. Et quod attinet ad primum fundamentum, sumptum ex generalibus bannimentis Status Ecclesiastici, sufficit dicere, quod dicta bannimenta non seruantur in terris Baronum, prout omnibus in foro criminali versantibus notum est, & sæpiùs Sacra Consulta resoluit.

Et dato, quod bannimenta prædicta haberent locum 18 etiam in casu de quo agitur, adhuc requiritur declaratoria ex vulgari regula, quod etiam in pœnis ipso iure impositis declaratoria sententia est necessaria, ex allegatis per me in quest. 10. num. 70. & in specie in crimine rebellionis est text. in Clementin. Pastoralis. de re iud. cum aliis per me allegatis in quest. 113. & 88. & seq.

Nec refert, quod in bannimentis addatur absque alia de- 19 claratione, &c. Quia per istam clausulam est sublata declaratoria quod ad incursum pœnæ, non autem declaratoria criminis, prout sic distinguendo benè declarat eruditissimus Thom. Sanchez in præcept. Decalog. lib. 2. cap. 22. num. 20. cum allegatis per eum, & ita etiam expresse declarant Doctores in quest. 10. ex aduerso allegata, num. 70. vers. sed his non obstantibus. Vbi in specie dixi, quod licet quando pœna est imposita ipso iure, statim patrato delicto incurratur absque alia declaratoria, & quod propterea transeat ad hæredes absque eadem declaratoria, requiritur tamen declaratio super delicto, quando contra hæredes agitur. & hanc dixi magis communem ex ibidem allegatis per me.

Et rursus, dato quod nec etiam declaratoria requiratur, 20 adhuc & pariter bannimenta prædicta locum non habent in casu nostro, cum non simpliciter dicat, percutientes birruarios incurrere crimen rebellionis, sed addita conditione, seu qualitate, quod scilicet offensio, & percussio processerit ex causa officij. Quæ quidem qualitas, ut in facto benè deducitur, cum non probetur in processu, cessat absq; dubio pœna cum eadem qualitate imposita, ad vulgatum text. in l. si per alium §. docere. ff. ne quis eum qui, cum aliis per Boss. in iii. de delict. num. 3. & 4.

Audeo & in hoc dicere, quod etsi bannimeta non expri- 21 merent hanc qualitatem, seu conditionem, ratione officij, & tamen de iure communi (è quo omnia bannimenta, & Principum constitutiones interpretationem recipiunt) subintelligeretur. cum certi iuris sit, quod offendens nedum birruarios, sed etiam Principis consiliarium, seu quemlibet maiorem magistratum, rebellionis, & læsæ maiestatis crimen non incurrit, nisi offensio ratione officij processerit. Bald. in cap. 1. num. 7. & ibi etiam Felyn. num. 17. de offic. deleg. Capic. decis. 130. nu. 7. & nu. 13. in fin. & seqq. & latius dixi in q. 112. n. 150. & seqq.

Addo, quod omnibus præmissis cessantibus, bannimenta 22 prædicta,

prædicta, dum imponunt pœnam rebellionis offendentibus birruarios, præsupponunt in processu constare de delicto, & sic de offensione birruariorum, & ita loquitur Ias. ex aduerso allegatus in d. cons. 21. col. 3. in fine. vers. *quartum obiectum est circa rebellionem*, alioquin sequeretur absurdum, quod pro non delicto pœnam imponerent cõtra tex. in l. *aliud est fraus. ff. de verb. significat.* In casu autem nostro de offensione N. in N. non constat, quia testes desuper examinati sine partis citatione, stante nullitate sententiæ contumacialis, nullam prorsus faciunt probationem, ex allegatis per Ant. Gomez. in l. *Tauri. 76. n. 11. & n. 13. vers. ex quo subinfertur.* Præsertim contra tertium, Rota coram Illustriss. Card. Millino in Conimbricen. Decanatus. Veneris 19. Nouembris 1593. & coram Penia in Alifana Canonicatus 4. Martij 1611. in versic. *nec refert quod deponeret*, & coram Iusto in Ciuitatis Castellæ supplementi legitimæ 27. Ianuarij 1603. in vers. *si verò etiam*, & coram Litta in Cæsenaten. de Cacciaguerris. 2. Februarij 1600. in vers. *nec refert quod attentis verbis sententiæ.*

23 Et demum non est omittendum, quod bannimenta status Ecclesiastici offendentibus birruarios, imponunt omnes illas rebellionis, & alias pœnas, quæ continentur in constitutione Papæ Ioannis, posita inter constitutionem Marehię, lib. 4. cap. 46. In qua quidem constitutione nullibi inuenitur imposita pœna mortis, sed pœna infamię, priuationis, factiois Testamenti actiuę & passiuę, beneficiorum, feudorum, dignitatum, inhabilitatisque ad illa in posterum, & ita aliàs de mense Ianuarij 1612. in vna Ciuitatis Castellanæ bastonatarum, me scribente resoluit. Ergo & in omnem euentum receptans percutientem, receptans N. qui in mortis pœnam, nec in aliam capitalem condemnari non poterat, pœna receptatoris bannitorum puniri nequit.

24 Et ex his quinque responsionibus, quarum vnaquæque sufficit, funditus ni fallor, corrui primum fisci fundamentum. Quod verò ad secundum, in quo arguitur à simili de occidente bannitum, non excusatur quando nullitas banni erat euidentis, & notoria, sic & contra nõ excusetur receptas nulliter bannitum, nisi nullitas pariter fuerit euidentis, & notoria. Dicitur primò, hoc argumētum à simili à Fisco adductum, non procedere vbi inter vnum & aliud simile, adest diuersa ratio. imò similia dici nõ possunt illa, in quibus diuersa militat ratio, ex allegat. per Catellian. Cott. in suis memorialibus. in vers. *similia sunt. decis. Pedem. 68. nu. 9.* Menoch. de arbitr. q. lib. 2. casu 84. n. 8. & 9. Mascard. de probatio. lib. 3. concl. 1253. n. 5. sic & argumentum à contrario non militat, nec procedit vbi adest diuersa ratio, ex traditis per Euerard. in loco à contrariis, n. 8. & 9. Roland. cons. 16. n. 26. lib. 3.

25 Et quod inter occidentem, & receptantem bannitum ratio sit diuersa, nulla est dubitatio, quia occidere hominem, de se malum & illicitum est, omnique iure prohibitum. Receptare autem hominem, & bonum, & laudabile est, ex allegatis per me q. 133. n. 58. & consequenter nõ valet argumentum, occidens nulliter bannitum, nec etiam excusatur, nisi eadem nullitas sit notoria.

26 Dicitur secundò, & in omnem euentum, quod nullitas banni de qua agitur, euidentis, & notoria, ex quo constat ex actis, & ad id sic in terminis in occidente bannitum, aliàs allegauit Bal. in l. *eum qui. num. 1. & ibi etiam Salycet. num. 6. vers. ego sto cum Bartolo. C. ad l. Iuliam de adulteriis. Alex. cons. 65. num. 8. vers. & dicit Salycet. & in vers. ergo cum in proposito. lib. 3. Blanch. in pract. crim. §. Ignorantia an excuset à delicto, num. 89. & seqq. fol. mihi 96.*

27 Nec releuat dicere, quod id quod ex actis constat, dicitur notorium iuris, & non facti, & sic non propriè notorium cum populo non pateat, quia ad effectum de quo agitur, non est necesse quod nullitas banni sit notoria facti, & populo nota, sed sufficit eam notoriè constare. Id autem quod in actis apparet, licet non dicatur notorium propriè, dicitur tamen notoriè constare, vt benè declarat Clar. in pract. §. fin. q. 9. sub vers. *quem quero.* & dixi in quest. 21. num. 166. & hoc sufficit in casu de quo agitur, secundum præallegatos, quibus sicut supra in terminis loquentibus nihil ex aduerso respondetur.

28 Nec etiam releuaret, quod D. N. fateatur non solere videre acta, & processus causarum, sed earum expeditionem

Farinacij Consiliorum Lib. 3.

pro iustitia relinquere officialibus suis, & consequenter ignorasse hanc sententiam nullitatē. Hæc enim consequentia non est bona, cum possit esse, quod acta, & processum contra N. formatum nõ viderit, & tamen aliunde nullitatis condemnationis notitiam habuerit, prout verè habuit in præsentī casu, dum super processu impingatiuo examinatus pariter fatetur, à Commissario N. audiuisse condemnationem N. fuisse nullam, & quod idem N. erat bannitus potius nomine quàm effectu, & quod propterea illum aggrauauit, ac de eiusdem Commissarij consilio noluit recipere scuta 25, in quibus supplicationem signauit, & tamen receptatio prætenditur non antea, sed post gratiam factam.

Ultra quod cum Fiscus D. N. primam confessionem impugnaverit, examinando tres testes officiales in Terra N. deponentes quod imò ipse D. N. volebat plenè, & semper informari de causis, & processibus illius loci, frustra modò idem Fiscus potest in prædicta confessione se fundare. c. ex eo. de reg. iur. in 6. cap. cum olim. extra de censib. Gabr. lib. 6. tit. de reg. iur. vbi in terminis de confessione post Ruynum. in loco per eum relato.

Prosper Farinacius I. C. Romanus.

In eadem causa tertium responsum.

Adhuc instat Fiscus in bannimentis Status Ecclesiastici, subdens, in pœnis in dictis bannimentis contentis, & earum incurſu non esse necessariam aliquam facti declaratoriam, ex quo expressè in illis dicitur, *absque alia declaratione, &c.* ex consilio Eugenij 22. num. 72. Vbi amplius subdit, quod quando delictum est notorium, prout prætenditur in casu nostro delictum N. ex quo fuit commissum in via publica, & multis astantibus, tunc eò minus declaratoria requiritur, & de hoc Eugen. cons. magnum festum facit.

Ego verò ultra alias responsiones datas prædictis bannimentis, dicebam & dico, quod omnes Conclusiones ab eodem Eugenio firmatæ in loco præallegato, in iure non subsistunt, & communiter sunt reprobatæ. Prima enim conclusio quam ipse facit, quod scilicet declaratoria criminis non requiratur, stante statuto imponente pœnam ipso iure, cum clausula *ab que alia declaratione*, sicut Eugen. ad illius comprobationem nec iura nec Doctores allegat, ita & eam minus probabilem esse in puncto aliàs demonstrauit, ex allegat. per Thom. Sanchez in præcept. Decalog. lib. 2. cap. 22. n. 19. & 20. vbi, relatis & reprobatis contrarium tenentibus, hanc dixit probabiliorem sententiam, eamque & viuīs rationibus, & grauissimorum Doctorum auctoritatibus fulcitam reliquit.

Et quod verum non sit, vt ex aduerso asseritur, quod idem Thom. Sanchez non loquatur in terminis in casu statuti pœnam imponentis *absque alia declaratione*, sed in casu simpliciter impositæ pœnæ ipso iure, vel ipso facto. patet euidenter ultra eius clara & expressa verba, quia loquitur in casu legis Regiæ, imponentis pro nefando pœnam confiscationis bonorum ipso iure, & absque alia declaratione, necnon etiam in casu Extrauagantis Paulinæ ambrosianæ, imponentis pœnam priuationis beneficiorum ipso iure, & absque alia declaratione, & tamen adhuc in prædictis casibus declaratoriam requiri voluerunt Ant. Gomez. de delict. cap. fin. rubr. de confiscatione bonorum numero tertio, vers. *secundo limita.* Azeued. in commentar. ad ll. regias. l. 1. libro octauo, tit. 21. rubr. *del peccado nefando. numero septuagesimo.* Ioan. Matienzo. ad easd. ll. regias. l. 5. lib. 5. tit. vndecimo rubr. *de empt. & vendit. gloss. 1.* vbi, relatis & reprobatis contrarium tenentibus in casu illius legis, imponentis pœnam ipso iure absque alia declaratione, testatur de magis communi Doctorum sententia. Quibus addo etiam Stephan. Quaranta in summa Bullarum, in verbo, *alienatio. numer. 49. vers. sed absolutio.* vbi in terminis Paulinæ, sic etiam alios refert concordantes, quò ad pœnas exteriores, & temporales.

Sic & secundam Eugenij conclusionem, quod delictum in via publica, & coram multitudine personarum commissum, dicatur notorium, verum non esse apud Doctores indubita

D

dubita

- dubitatum est. cum notorium non dicatur delictum, nisi patratum fuerit coram maiori parte populi, ad text. in cap. manifesta, & in cap. de manifesta. 2. q. 1. cum aliis per Foller. in pract. crim. in verb. item quod est notorius delinquens. num. 17. in princ. Ant. Gomez. tom. 3. tit. de delict. cap. 1. num. 41. Capra. in tract. de notorio, membro 2. numer. 4. Clar. in pract. §. final. ad quest. 9. in princ. Menoch. de arbitr. quest. lib. 2. casu 195. num. 8. & magis in specie, quod notorium non dicatur delictum si fuerit commissum in via publica, & coram multitudine personarum, est decisio Seraphin. 376. num. 1. & 2. par. 1.
- 34 Sic nec tertia Eugenij conclusio, quod scilicet in delicto & facto notorio, non sit necessaria declaratoria, in iure non subsistit, quia contrarium voluit Foller. in d. verb. item quod est notorius delinquens. num. 14. Boll. in tit. quomodo proceden. in crim. notor. num. 14. Mascard. de probat. lib. 2. concl. 1101. num. 1. ubi aliis relatis testatur de veriori, & magis communi Doctorum sententia. Decian. conf. 483. num. 27. Hier. Laurent. decis. Avenion. 15. num. 11. dixi in tit. de delict. & poen. questio. 21. numer. 116. Quibus addo Guttier. quest. Canon. 1. numero decimosextio, & seqq. & Seraphin. d. decis. 376. nu. 6. & 7. par. 1.
- 35 Dum quintò adhuc contenditur, in processu constare de qualitate offensionis factæ ex causa officij, saltem ex iudiciis, quæ ad condemnandum in contumaciam faciunt plenam probationem, ex traditis per me in tit. de inquis. q. 11. n. 63 in fi.
- 36 Dicitur primò, quod qualitas requisita in pœnali dispositione, non per indicia, sed per certas & concludentes probationes deducenda est in processu. l. 2. §. docere. ff. de vi honor. raptor. Petr. à Plach. in epis. delict. lib. 1. cap. 19. num. 27. versic. ceterum, & c. Menoch. de arbitr. q. lib. 2. casu 191. n. 4. Nec isto casu condemnatio in contumaciam suffragabitur, stante ipsius nullitate ex pluribus defectibus.
- 37 Dicitur secundò, quod non solùm de qualitate prædicta in processu non constat, nec plenè nec præsumptivè, sed quòd imò de alia causa non respiciente officium: nempe quòd N. offenderit propter archibusatas aliàs in ipsum explosas, apertè probat vnus testis Curia, qui iuxta communes regulas plenè probat contra Curiam. necnon id etiam constat ex supplicatione N. D. N. porrecta, quam D. N. signavit, & quam Fiscus producendo in actis huius causæ, censetur confiteri omnia in ea contenta. l. cum precum. C. de liberal. caus. Auth. ad hac. C. de fid. instrum. cap. cum olim. in fine. de censib. In tantum, quòd sic producens in producta scriptura contenta amplius impugnare non potest. Rot. coram Gypso. in vna Meliten. Abbatia. lunæ 27. Aprilis. 1592.
- 38 Dum sextò ad effugiendum nullitatem dictæ sententiæ, dicitur ea non sufficere, quia non est notoria, respondetur, quòd ad effectum de quo agitur, satis dicitur euidēs, & notoria, quia constat ex actis, & ad id semel atque iterum allegavi in terminis Bald. in l. cum qui. num. 1. & ibi etiam Salyc. num. 6. vers. ego sto cum Bartolo. C. ad l. Iuliam de adulteriis. Alex. conf. 65. num. 8. vers. & dicit Salycet. & in vers. ergo cum in proposito. lib. 3. Blanc. in pract. crim. §. ignorantia an excuset à delicto. n. 89. & seqq. fol. mibi 96. Quibus nihil prorsus ex aduerso responsum vidi.
- 39 Prout nec etiam respondetur ad id quod dixi, quòd in omnem euentum pœna bannimentorum non est capitalis, sed tantum infamiae, inhabilitatis, & priuationis, & quòd idèd circumscripta sententia condemnatoria N. dicta bannimenta nihil operantur. quia nec de iure communi, nec vigore constitutionum Apostolicarum, prohibitum est receptare condemnatos in dictas pœnas non capitales.
- 40 Et demum nec etiam respondetur, quòd admissis bannimentis prædictis, & eorum obseruatione etiam in Terris Baronum, non probato delicto de quo principaliter agitur, & quòd in casu nostro stante nullitatis contumacia & processus, omnis cessabat probatio desumpta ex depositione testium, parte non citata examinatorum, ex pluribus Rotæ decisionibus, quas allegavi. Quare D. Iudex hæc causa est quadriduana, & expeditionem clamat.

Prosper Farinacius I. C. Romanus.

In eadem causa quarum responsum. cum responsione
motuorum.

DVm primò dubitatur de nullitate sententiæ condemnatoriae in contumaciam latae contra N. ex defectu præcedentis banni, ex eo quòd Constitutio Marchia lib. 4. c. 10. non habeat locum in Terris Baronum; vt per Bulliam Pauli Tertij insertam in principio dictarum Constitutionum. Respondetur, quòd etiam circumscripta eadem Marchia Constitutione, nedum de iure communi, sed etiam ex generali totius Italiae consuetudine, nemo potest in contumaciam condemnari, nisi bannum præcesserit. Ruyn. conf. 68. num. 5. vers. quamuis ergo. lib. 5. cum aliis per Chartar. de exequutione sententiæ. cap. 1. num. 426. & seqq. & n. 435. & seq. & dixi in tit. de inquisitione. q. 11. n. 44. vers. differt autem, & post n. 45. & n. 102. vers. limita tertio & seq. Vibe tamè excepta.

Dum secundò reuocatur in dubium, nunquid receptans nulliter bannitum, puniri alio quo modo possit, & quòd possit adducitur doctrina Gandin. in tit. de bannitis pro malefic. num. 12. ad fin. vers. nec obstat. & Iaf. in l. 4. §. condemnatum. n. 34. ff. de re iudic. volentium, occidentem nulliter bannitum puniri posse, ea ratione, quia nulliter bannitus habetur pro non bannito quòd ad se tantum, non autem quòd ad alios, si communiter iuste bannitus credebatur (prout creditur probatum in casu nostro.) Respondetur, istorum opinionem confundi per alios DD. per me relatos in q. 103. n. 37. volentes, occidentem nulliter bannitum nullo pacto excusari, & sic nulliter bannitum haberi pro non bannito, tam quòd ad se quàm quòd ad alios, & hanc vltimam opinionem communiter teneri per omnes Canonistas, & omnes Legistas apertè testatur Viuius opi. 770. num. 16.

Præterea non est hîc argumentis certandum postquam habemus in terminis decisiones iam allegatas, quòd receptans nulliter bannitum, non punitur, & nihilominus ex abundanti dicitur, argui non posse de occidente nulliter bannitum ad receptantem illum. Primo enim casu sufficit communis reputatio, & opinio, vt dicit Iaf. & Gandin. ex aduerso allegati, quia agitur ad effectum excusandi occidentem à pœna. secundo autem casu, quando agitur de receptante, inducitur communis reputatio, & opinio ad effectum condemnandi. quod argumentum minimè validum est in iure, cum vt aliàs dixi, & modò iterum repeto, communis opinio, & reputatio præualet. & non præualet, secundum quòd agitur ad delicti, & pœnæ exclusionem, non autem si agatur ad includendum delictum, & delicti pœnam. Bart. in l. inter omnes. §. rectè. in ff. de furt. Aym. consil. 2. num. 8. Menoch. de arbitr. lib. 1. q. 90. num. 20. & 25. Franc. Becc. conf. 60. num. 15.

Et dicitur tertio iterum ad subuertendum conclusionem, quòd receptans nulliter bannitum nulla pœna puniatur, adducitur simile de syndico villæ, qui ex forma statuti sub certa pœna, tenetur denunciare omnia maleficia, quòd non excusetur si omisit denunciare maleficium non punibile, vtputa homicidiū banniti qui poterat impunè occidi, quia ad ipsum non spectat cognoscere, an delictum sit punibile vel ne, ex Bart. in l. si. §. diuus. ff. de public. & vectig. Ang. de malef. in verbo, necnon ad denuntiationem. n. 7. & Marfil. in l. de vno quoque. n. 146. ff. de re iud. Ultra quòd, vt iterum dixi, argumentis non est opus vbi habemus claras doctrinas DD. in terminis dicentes, quòd receptans nulliter bannitum, nullo modo puniri potest, adhuc

Dicitur primò, quòd hæc Bart. & sequentium conclusio non est tuta, & in contrarium videtur communis opinio, prout voluerunt Bald. in l. 2. n. 1. vers. ex hoc dico. C. vt nemo priuatus. Item Bald. in tract. de statut. in verb. capere. nu. 14. Cuman. in l. cum quidam §. quod dicitur. n. 9. ff. de acq. hered. Paris de Put. de syndicat. in §. syndicus qui tenetur. n. 3. Firm. in repert. in verb. syndicus denunciat. vers. Sexto. vbi ampliùs dixi, quòd syndicus non tenetur denunciare delictum leui culpa commissum, post Cyn. & Florian. in locis ibi relatis.

Imò, quòd nec etiam teneatur denunciare vulnera, seu percussiones parui momenti, etiam quòd pro illis aliqua pœna arbitraria imponatur, scripserunt Caccialup. in tract. de debitore suspecto. q. 3. pr. no. n. 3. Paris de Put. vbi sup. n. 2. cū aliis per Tiraq. in tract. de iudic. in rebus exiguis. vers. 10.

47 Dicitur secundò, quòd etiam data pro vera Bartoli, & sequacium conclusione, adhuc illa procedit, quando statutum loquitur per verba importantia cognitionem causæ, prout est verbum, *denunciare*, secus si per verba importantia executionem, utputà, si dixerit, *quòd villa, seu alius quilibet teneatur capere malefactorem, vel occidere bannitum*, prout punctualiter loquitur Constitutio Sixti V. in §. *necnon*. tunc enim quòd villa non teneatur capere, seu occidere malefactorem impunibile, utputà qui bannitum occidit, fuit distinctio eiusdem Bart. in l. *si quis in gravi*. §. *si maritus*. ff. ad Syllaniam. & ibi etiam Roman. num. 3. Bald. in d. tract. de statut. in eod. verbo, *capere*, num. 14. & latius prosequitur Nell. in tractat. de bannit. in 3. par. secundi temporis. num. 55. & seq. Et sic parum est curandum de Igneo contrarium sentiente in d. l. 3. §. *si maritus*. num. 22. & seqq. ff. ad Syllaniam. cum contra eius sententiam adsit opinio Bart. Bald. Rom. & Nel. in locis præalleg.

48 Dicitur tertio, quòd Bart. doctrina, & conclusio procedit, prout loquitur in syndico deputato ad denunciandum maleficia vigore statuti, & sic in pœna publica, quæ hoc idèd non tenetur perquirere an delictum sit punibile necne, quia tunc reputatur ab eodem statuto merus exequutor iustitiæ, prout expressè sic materiam declarant idem Bart. in d. l. si. §. *Diuus quoque*. num. 3. vers. *præterea probatur*. ff. de publican. Roman. in l. *cum quidam*. §. *quod dicitur*. post num. 5. vers. *secundo quia*. ff. de acquir. hered. Ang. de malefic. in verb. *necnon ad denunciationem*. num. 33. vers. *quia equiparatur*. Nell. de bannit. ubi sup. num. 56. Non est igitur mirum, si isto casu syndicus simplex iustitiæ exequutor, non tenetur perquirere an denunciandus puniri vel non puniri debeat. prout in simili dicitur de magistro iustitiæ, suspendente iniuste seu nulliter à iudice ad mortem condemnatum, & de birruariis de mandato iudicis capientibus illum qui iure capi non debebat. Vnde secus in persona priuata à statuto ad id non deputata, & quæ non est exequutor iustitiæ, prout Comes Sempronius. Quæ propterea si vi eximat eum qui nulliter aut iniuste in ius vocatus est, ad nullam tenetur pœnam, ut in l. 1. §. *cum Glilius*. ff. ne quis eum qui, cum aliis per me alleg. in q. 32. n. 11. & seqq.

49 Dicitur quarto, quòd eadem Bart. doctrina non procedit quando notoriè constat delictum esse impunibile, tunc enim syndicus non tenetur denunciare, secundum Ang. in l. 2. nu. 4. C. *ut nemo priuatus*. Firman. in repert. in verb. *Denunciator*. nu. 10. Addentes ad Salyc. in l. *ea quidem*. littera A. num. 13. C. de accusat. Alex. ad Bart. in l. 1. §. *accusationem*. n. 5. littera D. in fin. additio. ff. ad Turpilianum. Aug. ad Ang. de malefic. in verbo, *necnon ad denunciationem*. num. 33. Ang. de malefic. ibid. num. 36. vers. *credo tamen*, & ibi etiam August. in si. addit. vers. *nec obstat doctrina Bald. Felyn. in c. si perfodieris*. num. 2. extra de homicidio. Et sic in summa hæc Bartoli doctrina de syndico denunciante, punctualiter regulatur secundum terminos receptionis bannitorum. nunquid autem nullitas banni de qua agitur, dicatur notoriè constare necne, dicam infra.

50 Et dum quartò & vltimò firmatur conclusio, receptatè nulliter bannitum pœnam receptionis non euadere, nisi eadem nullitas sit patens & notoria, & quòd in casu nostro ob banni defectum condemnatio N. non possit dici sicut requiritur patens, & notoria. cum non omnibus pateat, sed solum ex actis. Respondetur hanc conclusionem non esse veram in iure. Primò per regulam generalem, qua dicitur ex actis induci rei euidentiã, & notorietatè. c. *cum olim*. & ibi communiter omnes. de verbor. signif. Dec. conf. 682. num. 3. Decian. conf. 18. num. 45. & seq. lib. 1.

51 Secundò, & in specie in materia nullitatis, quòd nullitas quæ ex actis resultat, dicitur non solum notoria, sed etiam euidens, & manifesta, voluerunt Alex. conf. 225. num. 2. lib. 6. Ruyn. conf. 114. n. 16. fol. 3. Roland. conf. 29. n. 43. lib. 1. cū aliis per Asin. in pract. §. 31. c. 53.

52 Tertio, vltra aliàs allegata, & magis in specie iterum pòdero Blanch. in pract. §. *ignorantia*. num. 89. & seq. vbi eam in proposito banni nullitatem patentem reputat, quæ ex sententia apparet. Si sola sententia (quæ dubium non est eam esse de actis) notoriam inducit nullitatem. Ergo (retorquendo deducta in motiuis) non est necesse eam omnibus de populo esse patentem & notam, sed solum in actis constare.

Farinacij Consiliorum Lib. 3.

cum certissimum sit, bannitorum sententiam non poni in conspectu populi, sed eas inter alia acta retineri, & custodiri.

Et magis in specie in occidente rebannitum, seu absolutum, quòd puniatur quando de absolute, seu rebannitione constat in actis, videatur idem Blanch. in d. §. *ignorantia*. num. 161. Et quòd satis dicatur constare de nullitate rebannitionis, seu cancellationis, quando in actis non apparet causa d. cancellationis, & restitutionis, dixi in q. 103. n. 105. Et propterea parum refert, ut in motiuis ponderatur quòd Blanc. vbi sup. alleg. d. num. 89. loquatur de nullitate banni resultante ex sententia, & Alex. aliàs per me alleg. conf. 65. num. 8. lib. 3. loquatur de libro bannitorum, cum sic contigerit disputatio in casu in quo consuluerat. quia non per hoc excludunt, quin idem sit quocunque alio modo de nullitate constet ex actis, per præallegata.

Addo & Ang. de malef. ex aduerso allegatum in verbo, *necnon ad denunciationem*. num. 36. vers. *credo tamen*. vbi in proposito notoriam exemplificat quando impunibilitas maleficij apparet ex inquisitione, vel ex processu formato. sequitur ibid. Augustin. in fin. addit. vers. *nec obstat doctrina Baldi*. vbi pariter exemplificat quando de impunibilitate apparet ex libello accusatoris. & tamè certum est, inquisitionem, accusationem, & processum (quæ sine dubio dicuntur de actis) non esse omnibus patentes, nec eas poni in rostro bannitorum, nec in sententia, prout ex aduerso præsupponitur. Quare nihil superesse video, quòd D. N. absoluteionem iure impedire valeat.

Prosper Farinacius I. C. Romanus.

ARGUMENTVM.

De legitima filij delinquentis, quando possit in vita partis confiscari, præsertim in casu statuti Perusini. & quomodo computanda sit eadem legitima, quando filie fœminæ dotatæ reperiantur, vel in monasterio professæ.

SVMMMARIVM.

Legitima filij confiscari potest propter eiusdem filij delictum, etiam quòd pater habeat plures filios. n. 1. in pr. & n. 2.

Legitima filij delinquentis, confiscari non potest viuente patre vigore statuti Perusini. lib. 3. rubr. 72. si homicidium non est sequutum. num. 3. secus si homicidium sequutum fuisset. numer. 4. vbi hoc ampliatur etiam quòd homicida in contumaciam fuerit condemnatus.

Legitima filij delinquentis, confiscari non potest in præiudicium patris vigore statuti Perusini, nisi in casu homicidij. num. 3. Contra num. 5.

Confiscari non possunt donata cum conditione expressa, quòd in casu delicti eadem donata confiscari nequeant. n. 6.

Confiscatio prohiberi potest expresse tam à testatore, quam à donatore. n. 6. & 7.

Legitima est quota bonorum, & non hereditatis. n. 8. & ideo deducto are alieno computari debet. n. 8.

Confiscatio bonorum vbi locum habet, fiscus succedens vti heres tenetur soluere omnia debita delinquentis. n. 9.

Legitima quomodo computanda sit, quando filia fœminæ dotata reperiantur, vel in monasterio professæ. n. 10.

CONSILIVM CCVI.

ACTI species hæc mihi proponitur. N. condemnatus est in pœnam vitæ, & confiscationis bonorum, ob delationem Terzaroli, & illius exonerationem contra quendam, qui tamen vulneratus non remansit. in qua dubitatur an pater præd. N. possit pro eo cogi ad solutionem legitimæ, stante quòd habet duos filios masculos, & decem fœminas, quarum nouem Monasterium ingressæ, & professæ suam habuerunt dotem, & altera adhuc in domo patris innupta permanet, ad tradita per me in q. 24. n. 170. Et stante statuto Perusianæ lib. 3. rubr. 72. volente, patrem non teneri soluere legitimam pro filio delinquente, nisi pro homicidio, vel de homicidio, & non pro aliis maleficiis, vel delictis, ad

latè scripta per Eugen. *conf. 45. & 46.* Et demum stante donatione aliàs facta per N. prædicto suo fratri, in qua expressè adest priuatio bonorum in casu delicti, etiàm quò ad legitimam, ad *conf. Rimin. Iun. 193. n. 2. lib. 2.* Et quatenus N. ad solutionem legitimæ teneatur, an sit deducenda prius dos matris dicti N. quæ nunc uiuit. Et an fiscus teneatur ad debita N. Et super præmissis, ac etiàm in omnem euentum, stante numero filiarum à statuto exclusarum, & iam dotata- rum, quanta deberet esse legitima dicti N. requisitus, vt pro veritate respondeam.

2 Dum primò prætenditur, solutioni legitimæ non esse locum propter numerum filiorum prædictum iuxta ea quæ aliàs dixi *d. q. 24. num. 170.* crederem hoc, iure non subsistere. Doctores enim ibi per me allegati, prout & Guazzin. *vbi sup.* in dubitationibus relatus, non loquitur in filio delin- quente, sed in patre. & ideo quicquid aliàs per errorem, aut scriptorum aut impressorum, dictum reperitur in prima mei operis impressione, in vltima tamen editione de anno 1603. correcto errore declarauit, patre delinquente & habente plures filios, totam hæreditatem filiis referuari, iuxta terminos *l. cum ratio. §. si plures. ff. de bon. damnator.* & ita in præctica seruatur.

3 Dum secundò, eidem solutioni legitimæ non esse locum propter statutum Perusinum *lib. 3. rub. 72.* certissimum mihi videtur, prout latè consuluit Eugen. quòd statutum prædictum, non nisi in casu homicidij patrem teneri soluere pro filio legitimam, apertè disponit, quo casu de homicidio effectu sequuto, & non de attentato statutum prædictum esse intelligendum, indubitati iuris esse censeo. *Bal. in l. data opera. in fi. vers. in pœnis statutorum. C. de his qui accus. non poss. Dec. in l. 1. §. hac autem verba. in fi. n. 11. ff. quod quisque iuris. Viu. opin. 822. num. 1. & seqq. Menoch. de arbit. lib. 2. casu 360. num. 106. & seq.*

4 Quòd si in casu homicidij essemus, parum referre existimarem, quòd N. esset in contumaciam condemnatus, ob- stante motu proprio Pij IV. per eundem Eugen. allegati *d. conf. 45. n. 27.* quo quidem motu proprio non solum derogatur statutis, aut consuetudinibus contrariis, sed etiàm constitutionibus Apost. quibuscūque, vt in eo expressè legitur, quicquid secus dixerit Eug. *in d. conf. 45. n. 45.*

5 Verùm id quod mihi in hac parte nõ modicam facit difficultatem, est quòd pater ad solutionem legitimæ pro filio delinquente, in quolibet delicto cogi potest non solum ex constit. Marchiæ, de qua *in lib. 4. cap. 18.* sed etiàm ex constit. Sixti IV. *in vers. & parentes. vt in eod. 4. lib. c. 19.* Et sic nõ sit attendendum statutum Perusiæ, sed ipsa Sixti IV. constitutio, stante alia Sixti V. constitutione *in eius bullario in ordine 37. in vers. declarantes fol. mihi 198. par. 2.* in qua expressè cauetur, locorum statuta non esse attendenda, vbi Pontificum constitutiones aliquid disponunt.

6 Dum tertio prætenditur, legitimam hanc nullo pacto esse soluendam ex bonis per N. donatis, cum in donatione expressè in casu delicti, etiàm quò ad legitimam, delinquens sit priuatus bonis donatis. Nullã credo esse dubitationem, prout sic in terminis legitimæ expressè prohibita consuluit Iacob. Barrett. *conf. 133. n. 5. & seq.* Imò etiàm quòd de legitima non fuisset expressè facta mentio, quòd adhuc nec legitima in Fiscum transeat, vltra Hippol. Rimin. *in d. conf. 193. n. 1. & seq. iuncto n. 12. lib. 2. voluit Ruyn. conf. 129. n. 6. & seq. lib. 2.* Idem Rimin. *conf. 131. num. 41. vers. nec circa prædicta. iuncto n. 51. & seq. Pancirol. conf. 181. n. 6. Peregr. de iure fisci. lib. 5. tit. 1. rub. de publicat. bonor. num. 104. vers. sed vtrum,* quos aliàs retuli, & sequutus fui *in q. 25. num. 45. in §. limitat.* quibus addo etiàm *Surd. conf. 570. n. 4. & seq. lib. 4.* quorum sententia absque dubio communis est. quicquid secus sensisse videatur Boss. *in tit. de publicat. bonorum. num. 32. in fi. vers. cum igitur.*

7 Quòd enim valeat in re sua alteri relicta, vel donata, prohibitio, vt in casu delicti in Fiscum non transeat, sed ad alios deferatur, communiter receptum esse, plenè constat ex relatis per me *in d. q. 25. n. 23.* quos hic referre superfluum esset. Addo & *Surd. cum allegatis per eum in conf. 412. n. 12. & seqq. & n. 62. in fi. & seqq. lib. 3. & conf. 570. n. 3. lib. 4. Molin. de primog. lib. 2. c. 12. n. 56. & seqq. Thom. Sanchez in præcep. De-*

calogi. lib. 2. c. 18. n. 24. & num. 36. qui ampliant hoc procedere etiàm quòd fuerit prohibitum in casu criminis læsæ maiestatis, humanæ vel Diuinæ, bona in Fiscum non transire.

Quare, dato quòd ex bonis N. aliqua sit soluenda legitima ad Fiscum vtilitatem, illa tamen solui debet, deducta prius materna dote. Tum quia legitima, cum sit quota bonorum, & non hæreditatis. *l. quisquis. §. ad filios. C. ad l. Iuliam Maiest. hoc ideo deducto ære alieno computari debet. l. sub- signatum. §. bona. ff. de verb. signif. l. 2. §. illud. ff. de collat. bonor.* Tum etiàm quia propter filij delictum non mater, nec de bonis maternis, sed pater, qui habet filium in potestate, & de bonis paternis illius legitimam soluere debet, prout expressè disponitur in constitutio. Marchiæ *d. cap. 18. & in constit. Sixti IV. cap. 19.*

Sicut & pariter Fiscus, qui vigore confiscationis vult N. legitimam consequi, cum ob id eiusdem N. hæres à iure reputetur, *l. tutores. in fine. & ibi gloss. C. ad l. Iul. de vi priuat. l. non intelligitur. §. ex causa. & ibi gloss. in verbo, perimet. ff. de iur. fisci. idcirco, & ad illius debita tenebitur. Clar. in præct. §. si. q. 78. vers. sed an teneatur fiscus. & vers. si. And. Gayl. obseru. 86. n. 6. lib. 2. & præsertim quia d. constit. Sixti IV. in vers. & parentes, vult hanc legitimam Fiscus à parentibus soluendam ac si ipsi parentes decessissent, sed sic est, quòd mortuo patre filius ex sua legitima tenetur creditoribus satisfacere, ergo & Fiscus qui in eiusdem filij ius & hæreditatem succedit.*

Quanta autem in præsentī casu debeat esse N. legitima, 10 & an filia N. dotata, & in monasterio professæ, numerum faciant in illius computatione, vt omnes sciunt, resolutio est difficilis propter DD. diuersas sententias, & distinctiones, quæ dantur in hac materia. Verùm mihi semper placuit cõmunis illa distinctio, quòd si statutum excludit simpliciter fœminas, licet postea mandet eas dotari, tunc quò ad computationem legitimæ non habeantur in consideratione, sed pro mortuis reputentur, si verò statutum non simpliciter excludit fœminas, sed quatenus dotatas, prout facere videtur statutum Perusinum, & tunc non solum faciant numerum in computatione legitimæ, sed etiàm suarum legitimarum supplementis impinguetur masculorum portiones, ad scripta per Michael. Crass. *in tract. de successio. in §. legitima. q. 7. nu. 4. vers. quid dicendum, & seq.* vbi alij referuntur concordantes. Et ita vt supra, saluo semper meliori iudicio, de iure esse censeo.

Prosper Farinacius I. C. Romanus.

ARGUMENTVM.

Dominus regulariter tenetur pro delicto famuli delinquentis in officio, in quo ab eodem Domino deputatus est. hæc cõclusio habet plures notabiles declarationes, quæ in sequentibus responsis magistraliter explicantur. Vbi etiàm plura alia ad materiam quãdo Dominus teneatur, & puniri possit pro famulo delinquente.

SVMMARIVM.

Dominus tenetur pro delicto famuli delinquentis in officio, in quo ipsum deputauit, n. 1. Declara dummodo ciuilitè agatur, secus si criminalitè, num. 2. & 24. Item declara nisi tempore deputatio- nis, famulus haberetur pro idoneo, num. 3. & 23. Et rursum declara vt dominus exhibendo famulum liberetur, n. 4. & 20. Vide de materia, num. 24.

Dominus presumitur particeps delictorum & fraudum commissarum à famulo in officio in quo est deputatus, si delicta & fraudes fuerint coninuuæ, & successiuæ, & illis non obuiauerit, concurrente tamen scientia ipsius domini, & quòd fraudes, & delicta per famulum commissa, tenderent in vtilitatem domini, aliter secus, n. 5. & 6. 19. & 21.

Scientia presumpua non sufficit, quando agitur criminalitè, & ad pœnam, sub n. 5. & 17.

Scire non dicitur quis factum, nisi eiusdem facti sciuerit etiàm omnes qualitates, n. 6. & 16.

Magistratus negligens in puniendo delinquentes, non criminalitè sed ciuilitè, ad damna & interesse tenetur, num. 7.

Officiales hodie de generali consuetudine non syndicantur, nisi de dolo, & barattaria, num. 7.
 Dolus excluditur ex qualitate personarum, nu. 8. Item ex lucro, & commodo cessante, n. 9.
 Interesse secundarium & in consequentiam, non est attendendum, num. 10.
 Iuramentum in litem non deferitur propter solam culpam sine dolo vero vel presunto, num. 11. & 12. ubi quod nec etiam deferitur propter dolum in omittendo commissum.
 Administrator qui semel reddit rationem, ad eam reddendam amplius cogi non potest, nisi reperitur in dolo perspicuis indicii probato, num. 13.
 Dohanarum emptores & gabellarij, possunt consignare bona pertinentia ad gabellam cuiuscunque voluerint, absque alia solutione, & adnotatione in libris, numero 14. ubi, quod etiam possunt remittere penas in totum, & in parte.
 Gabellarij & dohanarum conductores, habent iura Fisci, & Principis, n. 14 & 15.
 Obviare delicto, & delictum prohibere, nemo tenetur, etiam quod commode, & sine periculo facere possit, praterquam in crimine lese maiestatis, num. 18. ubi quod hoc procedit etiam de iure canonico.
 Dolus ubi potest purgari actione ex contractu, cessat actio de dolo criminalis, num. 22.
 Dominus tenetur pro delicto commisso per famulum, etiam extra officium in quo deputatus est, quando in genere sciuit ipsum famulum esse malum, & improbum. Declara, vt n. 49.
 Testes in criminalibus, debent esse non solum habiles & idonei, sed etiam omni exceptione maiores, n. 36.
 Furtum non committitur domino volente, & permittente, n. 37.
 Concessum vsque ad certam summam, censetur prohibendum ultra illam summam, n. 38.
 Delicta quando dicantur continuata, & successiva, numer. 39. & seqq.
 Scientia, & participatio delictorum à famulo commissorum, quando in domino presumatur, ex eorundem delictorum frequentia, continuatione, & successivitate, n. 39. & seqq.
 Capserius seu alius administrator banchi, quando dicatur furtum committere ex eo quod capse, & banchi pecunias in usum proprium conuertat, n. 45. & seqq.
 Confitens se deliquisse, si id quod confitetur non est delictum, delinquenti non nocet, n. 47. & seqq.
 Testis qui patitur plures defectus, adminiculis non iuuatur, num. 50.
 Producons falsum articulum, quando de falso puniatur, n. 51.
 Referens, proprie & verè inest in relato, num. 52.

CONSILIVM CCVII.

Vm præsupposito, sine tamè veri præiudicio, quod N. Præfectus gubernio Dohanæ à D.N. plures successivas, & continuatas fraudes commiserit, easque idem D. N. scienter permiserit & tolerauerit, illis non obuiando. Prætendit Illustris admodum, & Excellens D.N. Commissarius dictum D.N. iure posse criminaliter condemnari in aliquam extraordinariam pœnam, ipsique pro damnis & interesse per Cameram passis iuramentum in litem esse deferendum. ea præcipuè motus ratione, tum qui cum dictus N. fuerit à D.N. in officio gubernij dohanæ electus, & deputatus, tenetur ipse eligens, de eo in quo N. deliquit. *Liure prohibutum. C. de fabricensibus. lib. 11. & in l. cum si exhibuissent. ff. de publicanis. Boff. in tit. de furtis. n. 55. cum aliis per me relatis in tit. de delictis & pœnis. q. 24. n. 50.*

Verùm hæc D. mei Commissarij prætenso ex infrascriptis prorsus euanescit. & Primò, quia regula dictarum legum, & præmissa conclusio limitatur, & declaratur, vt procedat dummodo contra Dominum, qui famulum delinquentem in officio elegit & proposuit, agatur ciuilitè, non si criminaliter, vt in casu nostro. *ad Gloss. in l. obseruare. §. proficisci. ff. de officio Proconsulis, & Legati. Felyn. in cap. Petrus. numer. 13. de homicidio. Honded. consil. 96. num. 16. & seqq. lib. 2.*

Secundò. Eadem regula, & conclusio declaratur vt non

Farinacij Consiliorum Lib. 3.

procedat, quando electus in officio electionis tempore erat communiter reputatus, prout in casu nostro probatum est per testes defensiuos, quando N. ad officium à D.N. deputatus fuit, communiter habitum fuisse pro homine bonæ famæ, & idoneo ad officium in quo est deputatus, secundum eundem Felyn. *in d. cap. Petrus. num. 10. de homicidio. Gabriel. concl. 8. num. 62. lib. 7. & voluit Rota coram Illustrissimo Cardin. Seraphino. in Romana releuationis indemnitate Veneris 9. Iunii 1581. in decisione per me registrata in d. q. 24. num. 64.*

Et cum hodie N. reperiatur carceratus, frustra etiam ciuilitè agitur contra D. N. *l. unica. ff. nauita, caupones, stabularij, iuncta l. 1. §. quod nouissime, & l. si post & l. cum exhibuissent. ff. de publicanis. Franc. Marc. decis. 425. num. 6. par. 1. Boff. in tit. de furtis. num. 6. & cum aliis per me allegatis dict. q. 24. num. 60.*

Tertiò. Ad hoc vt Dominus teneatur pro delicto, & fraudibus famuli delinquentis in officio, in quo ipsum deputauit, etsi agatur de delicto successiuo, ac de continuatis fraudibus, ex eo quod non obuiando fraudibus, & delicto famuli, præsumatur idem famulus de eius voluntate deliquisse, ad tradita per Abbat. *in cap. cum causam. num. 19. extra de testib. & in cap. constitutis, il. 1. num. 3. & ibi etiam Felyn. num. 1. extra. eodem. Alciat. de presumption. reg. 3. presumpt. 40. num. 3. Natt. consil. 499. post num. 2. Menoch. de presumption. lib. 5. presumpt. 27. num. 12. & 13. ultra præsumptam scientiam duo præcipuè requiruntur, Quod fraudes, & delicta per famulum commissa, tendant in vtilitatem domini. Data enim hac vtilitate præsumitur scientia, & voluntas eiusdem domini. Sic enim loquuntur omnes præallegati Doctores, & in puncto consuluit Honded. *consil. 97. num. 8. lib. 2.* Sed in casu nostro cessat omnis D. N. vtilitas, & lucri participatio, prout iam D. meus Commissarius pro veritate liberè fatetur. Ergo cessat omnis præsumpta scientia, & tamen quando agitur criminaliter, & de inferendo pœnam, præsumpta scientia non sufficit, sed debet esse clara, concludens, & indubitata. Rota coram Illustrissimo Card. Seraphino. in Romana secretariatus. lunæ 17. Februarij 1591. & coram Illustrissimo Cardinali Mantica. in Romana casalis. 19. Martij 1590.*

Nec isto casu releuant depositiones N. & N. afferentium de huiusmodi fraudibus certiorasse D. N. Non enim deponunt de qualitatibus, & circumstantiis commissarum fraudum, de quo tempore, & cum quibus personis, nec testes de fraudibus informatos subministrarunt. Quo casu nec aliqua inducitur scientia, quando præsertim agitur ad pœnam, ad gloss. *in cap. concertationi. in verbo. sciuerit. & ibi omnes Canonistæ de appellationibus in 6. & post alios quos refert concordantes Tiraquell. de retractu lignagier. §. 36. gloss. 2. num. 30. & seqq. Olasch. decis. Pedem. 164. num. 4. versic. si igitur, Menoch. de arbit. quest. lib. 1. quest. 66. ultra plures, quas prædicti NN. patiebantur exceptiones satis in processu notas.*

Quartò non est omittendum, quod D. N. vt principalis administrator dohanarum, habebat iurisdictionem in suos ministros fraudes committentes, & si fuerit negligens in illis puniendis, non potest pro hac negligentia contra ipsum criminaliter procedi, sed tantum ciuilitè ad damna, & interesse. *Bal. in l. 4. §. in eum. in verbo. non ad pœnam, in 2. notab. ff. de damno infecto. Menoch. de arbitrat. quest. casu 341. num. 2. & 3. Et de consuetudine non proceditur contra Magistratus in suo officio negligentes, sed tantum si dolum, aut barattariam commiserint. Boff. in tit. de officiali corrupto, num. 26. Bertazzol. conf. 71. nu. 4. & ibi in additionibus Claud. lintera F. & conf. 81. num. 2. lib. 1.*

Et in casu de quo agitur, res est indubitata quod in D. N. nullus potest argui, aut præsumi dolus. Tum ex qualitate eius personæ. ex allegatis per Plot. *de in litem iurando. §. 6. n. 58. Rol. cōf. 11 n. 75. lib. 1. Menoch. de presump. lib. 5. presump. 3. n. 28.*

Tum quia ex fraudibus N. non solum nullum consequutus est lucrum, aut commodum. Quo casu omnis doli præsumptio tollitur. *Aym. conf. 8. num. 13. Menoch. ubi supra d. presump. 3. num. 18. & 85. & consil. 98. num. 23. & seqq. lib. 1.*

Honded. *consil.* 112. n. 29. sed imò damnum, cum fraudes per N. committat si commissæ fuerunt, tendant etiam in eius non modicum damnum. Quo casu ed minus arguitur dolus. Aym. *consil.* 75. num. 13. Roland. *consil.* 38. num. 36. lib. 1. & dixi aliàs in tract. de falsitate, q. 53. n. 204. & 205. Nec releuat dicere, quòd fraudes N. satis tēdebant in commòdum D.N. ex quo ex illis facilius satisfieri poterat de eius credito. Hæc enim obiectio fuit prorsus sublata ex testibus defensivis, deponentibus D.N. aliunde quàm ex lucro fraudū, fuisse satisfactum.

10 Quintò, & quod attinet ad declarationem iuramenti in litem pro damnis & interesse Camera, prout præten dit D. Commissarius, vltra præmissa, adhuc dicitur, Camera propter N. fraudes nulla passam fuisse damna, & interesse, quia iam fuit satisfacta de suo affectu à dohanariis. Et ad id quod dicitur, quòd si Camera sciisset fraudes N. pro maiori pretio locasset dohanas, vltra quòd hoc præten sum interesse est secundarium in consequentiam, & per accidēs, & sic minimè attendendum. *L. verum. ff. de furtis.* Gloss. in cap. *quamuis. in verbo, detrimentum.* & ibi Gemin. de pactis in 6. Bald. in l. *ex placito. n. 1. C. de rerum permutat.* Felyn. in cap. *qua in ecclesiarum. n. 46. de constitutionib.* & voluit Rota coram Reuerendiss. Damasceno, in Romana legitima. 16. Decembris 1616. sub quarta inspectione. Dicitur insuper, quòd si Camera scire volebat Dohanarum introitus, debebat apud eos deputare, prout in capitulis affectus, ministrum scribentem tales introitus, prout non fecit, ex quo horum ministrorum loco successerint, vt vulgò dicitur, *le Piazzze morte*, prout notum est.

11 Accedit, quia dato etiam quòd D.N. sit in culpa propter malam electionem N. non tamen propter hanc culpā contra ipsum deferri potest iuramentum in litem, quòd de iure non deferitur, nisi propter dolum præsumptum, ad text. in l. *videamus. in fi. & in l. 2. vers. interdum. & in l. in action. §. sed in his. ff. de in litem iuran.* & est communis, vt in *synagm. commun. opin. par. 1. tit. de iureiuran. c. 10. rub. de iuramento in litem. vers. ob culpam non iuratur in litem.*

12 Sic dato etiam, quòd idem N. dici possit in aliquo dolo, negligendo punire N. nec pariter propter dolum in omit tendo consistentem, potest contra ipsum iurari in litem, secundum Bald. in l. *argentarius. §. cum autem. num. 1. & ibi etiam Bellapertic. num. 3. & 4. Alex. num. 8. & Ias. num. 6. ff. de eden. Dec. qui accusare. num. 8. & 9. C. de edendo, & in l. 1. num. 19. in prima lectura, & num. 59. in secunda lectura. C. de sententiis qua pro eo quòd interest. Menoch. de arbit. q. lib. 2. casu 208. n. 14. Cephal. *consil.* 192. nu. 52. lib. 2. & est communis, vt per Seraphin. de priu. iuramenti. post n. 55. & n. 56. & seqq. vbi latè contrariis respondet.*

13 Omitto, quòd ex eodem ptoessu informatiuo constat, D.N. fecisse quicquid potuit, vt fraudes N. detegeret, & puniret. Quæ enim supra dicta sunt, satis supérque sufficiunt ad eius claram innocentiam demonstrandam, & præcipuè quòd contra ipsum criminaliter agi non potest, ed præsertim quòd administrationis suæ cõputa quolibet anno reddidit, & solidauit. quo casu amplius ad ea reddenda cogi non potest, *vulgata l. semel. C. de apochis. lib. 10.* Et licet hæc solidatio & quietatio, non extendatur ad dolum & fraudes, attamen, vt ex præallegatis apparet in D. N. nec dolus, nec fraus vlla considerari potest, cum tamen ad hunc effectum, dolus non solum perspicuis & indubitatis indiciis probandus esset, text. expressus in l. *dolum. C. de dolo.* Capra, *conclus.* 78. num. 50. Neuizzan. *consil.* 22. num. 46. Cephal. *consil.* 121. num. 11. lib. 1. sed etiam per clarissimas & concludentes probationes. Dec. in l. 1. n. 8. in fi. C. de errore calculi. & in *consil.* 94. n. 4. vers. non obstat. lib. 1.

Quare ex præmissis sex fundamentis, hunc probum, & nobilem virum, & mercatorem, & in Vrbe omnibus notū, esse in aperto absolutionis casu indubitanter existimo.

Prosper Farinacius I. C. Romanus.

In eadem causa secundum responsum.

14 Primum dubium decidendum est negatiuè, quòd nullum ius competat Reu. Camera in casu & ad effectum

de quo agimus. quia emptores dohanarum possunt consignare bona pertinentia ad dohanam, cuiusque voluerint absque aliqua solutione, & adnotatione in libris. prout etiam possunt remittere pœnas, in totum seu in parte, quarum remissio, licet regulariter spectet ad Principem, & Fiscum, tamen hoc non procedit quando adfunt tales emptores, cum habeant omnia iura Fisci & Principis. *L. creditor. vbi Bart. & Bald. ff. de action. empt.* Idem Bald. *consil.* 256. *premitenda sunt quedam. num. 1. lib. 4. & in l. si quis. vbi Salic. C. de vectigalib. & commiss.* Guid. Pap. *decis.* 413. num. 1. Peregr. de iur. fisc. lib. 6. tit. 5. num. 3. Vnde dominium omnium, quæ incidunt in commissum, spectat ad datarium, & statim ad illum transit sicut transibat ad Camera, & ad Principem. *L. commissaria. ff. de publican.* Bald. *consil.* 256. num. 2. lib. 4. Imò etiam omnes aliæ pœnæ indictæ ob causam gabellarum, pertinent ad conductores. Ang. in §. *pœnales. col. 4. Instit. de actionib.* Alex. in l. *si quis id quod ff. de iurisd. omn. iudic.* Boer. *decis.* 180. num. 3. post med. Dec. *consil.* 4. num. 2. siue pœnæ sint. indictæ per nomina multiplicatiua, putà in duplum, vel in triplum, siue aliter. *Socin. consil.* 36. n. 12. ad med. lib. 4. Peregrin. de iur. fisc. lib. 6. tit. 5. n. 32. Cum etiam omnia ista sint in fructu, vnde magis spectant ad emptores istorum reddituum, vt bene per Bald. in rubr. *ff. de rer. diuis. n. 4. & in l. 1. n. 10. C. de fructib. & lit. expens.* & per consequens possunt facere quidquid volunt in concernentibus similia negotia gabellarum, tanquam qui subrogentur loco Dominorum quibus talis potestas tribuitur. *Grammat. decis.* 36. n. 12. cum aliis per Peregr. de iur. fisc. lib. 4. tit. 8. n. 15.

Et quamuis præten datur, quòd possit existere aliquod inter esse Reu. Camera in habendo notitiam fructuum & reddituum dohanarum, quæ non posset haberi si non fiat adnotatio illorum in libris Dohanæ. tamen isti fructus nō attenduntur in nouis appaltibus, cum semper fiant per duos, aut tres annos ante finem currentis conductionis, & sic non potest considerari aliquod interesse respectu istius notitiæ. maximè quia, vt dictum est, datarij tanquā domini possunt gratiam facere cuiusque, absque eo quòd aliquid adnotetur in libris, disponendo de pœnis, & aliis emolumentis sibi debitis, cum sint fructus appaltus, & succedat loco rei. Bald. in d. rubr. *ff. de rer. diuis. n. 4. per tex. in l. creditor. vbi Cyn. C. de action. empt. l. si quis. 11. in fi. C. de vectigalib. & commiss.* Præsertim quia liber Incontri, non fuit tentus in omnibus dohanis, vt deponit testis filci. fol. 112. cui standum est tanquam à parte producto. Ias. in l. *admonendi. col. 46. de iureiuran.* Gabr. de testib. *concl.* 1. num. 13. vers. *Contrariam tenet.* Paris. *consil.* 88. num. 12. lib. 3.

Secundum dubium, est etiam resoluendū negatiuè, quòd non constet de scientia præten sarum fraudum. nam ommissis multis exceptionibus, quæ adfunt contra testes, de quibus bene in facto, satis est quòd in casu nostro D. N. non tenebatur credere N. quòd ad imputationes datas N. tanquā qui non bene cum eo conueniret ob paritatē administrationis, à qua illum libenter remouisset. Aym. *consil.* 319. num. 26. cum etiam non fuerit facta per N. notificatio præten sarum fraudum specialiter, & distinctè, itaut D. N. potuerit habere veram, & præcisam scientiam illarum, ob quas posset iuste punire delinquentem, & eum officio priuare, prout talis scientia requirebatur. gl. in c. *concertationi. in verb. sciuerit. de appellat. Osaic. decis.* 176. n. 6. Becc. *consil.* 37. n. 23. cum seq. Tiraq. de retract. lignag. §. 36. gl. 2. n. 30. Surd. *consil.* 328. n. 28. lib. 3. Bertazzol. *consil. crim.* 439. num. 8. lib. 2. Cephal. *consil.* 350. num. 20. lib. 3. Alex. *consil.* 114. n. 4. ad med. lib. 1. Caputaq. *decis.* 16. num. 4. par. 1.

Et quamuis ex aduerso præten datur adesse coniecturas ex quibus scientia solet probari, tamen coniecturæ debent esse iuris, quæ neque sufficerent, quando prout in casu nostro, agitur criminaliter, vt quis propter præsumptā scientiam puniatur. §. *si quis autem. & §. hinc nobis. in fin. vers. si verò expressim. auth. de heredib. & falcid.* Surd. *consil.* 328. n. 29. lib. 3. Aret. *consil.* 47. n. 2. Cephal. *consil.* 150. n. 16. lib. 3. Honded. *consil.* 96. n. 35. lib. 2. Rot. *decis.* 21. de dol. & contum. in antiq. Card. Seraph. *decis.* 133. n. 2. vers. *Tamen hoc non procedit in pœnalibus, & decis.* 991. n. 2. Bertazzol. *consil. crim.* 319. n. 12. lib. 2. Farinac. *consil.* 125. n. 8. in fin. lib. 2. latè Rot. coram R. P. D. Penia Romana domus

domus Sancti Ludouici. 24. Aprilis 1600. de qua per Farinac. *decif. 151. post consil. lib. 2.*

18 Et quatenus etiam probaretur talis scientia per veras probationes, non præsumptas, tamen neque officeret, cum scientia delicti, non faciat scientem teneri ad pœnam. nam quicquid fit in delictis exceptis, & atrocissimis, vt in crimine læsæ maiestatis, & parricidij, ac similibus, & quicquid fit in foro interiori animæ, verissima est opinio quod in aliis delictis, & in foro exteriori, non debet condemnari pœna aliqua etiam extraordinaria, qui sciens delictum non obuiat vt non committatur, quamuis commodè, & sine periculo posset hoc facere. *l. 1. §. sed in eo. vbi Bart. num. 2. ff. ad l. Syllanian. Abb. in c. 1. num. 5. vers. sed pone. & ibi Felyn. num. 4. Bero. num. 75. de offic. delegat. idem Felyn. in cap. quarta. 47. num. 4. de senten. excommuni. Roman. consil. 117. num. 1. vers. Aut volumus intelligere. & ibi Mandos. in verb. non puniatur. Boer. latè in addit. ad Dyn. in c. non est sine culpa. 19. de reg. iur. in 6. Dec. in l. culpa caret. 50. num. 7. & 8. ff. eod. tit. Natt. consil. 158. num. 13. Thob. consil. 101. num. 18. latè Clar. in §. fin. quest. 87. vers. dictum est quod ex sola. num. 3. vbi quod hoc etiam procedit de iure Canonico. Et quicquid aliud sentiant Cagnol. in d. l. culpa caret. & Couarr. in Clem. 1. par. 2. §. 2. num. 7. de homicid. & Menoch. de arbit. cas. 351. num. 7. in fin. contra eos est verior, & magis recepta opinio, vt testatur Honded. consil. 98. num. 34. lib. 1. & consil. 96. num. 26. vsque ad 29. lib. 2. Bertazzol. consil. criminal. 445. num. 2. lib. 2. cum aliis per Farinac. qui pro omnibus sufficiat. quest. 51. num. 4.*

19 Neque obstat, quod si præpositus in officio delinquat, Dominus præponens teneatur pro eo si agatur de delicto successiuo, ac continuatis fraudibus, quali præsumatur de eius voluntate deliquisse, tanquam non obuiauerit cum posset illum remouere. *Natt. consil. 499. num. 2. post princ. Menoch. præsumpt. 27. num. 12. & 13. lib. 5.* Quia prædicta procedunt dummodo agatur ciuilitè contra dominum, secus si criminaliter, prout in casu nostro. tunc enim dominus non tenetur. *Glof. in l. obseruare. 4. in verb. ratio. in fin. ff. de offic. proconsul. & legat. & in cap. cum ad sedem. 15. in verb. interdictionum. ante med. vers. nec enim de facto familia. de restitut. spoliator. Roman. consil. 111. num. 3. vers. prædicta tamen distinctio. & consil. 15. num. 1. & 2. & ibi Mandos. in verb. criminaliter. Felyn. in cap. Petrus. 17. num. 13. col. penult. in fin. vers. tertio declara. de homicid. & in c. cum venisset. 25. num. 4. ad med. de testibus. & in cap. legabatur. 3. num. 2. de maiorit. & obediens. & in cap. 2. num. 2. vbi Dec. in l. lect. num. 4. de consil. Iaf. in l. non impossibile. num. 2. ff. de pact. Barbat. inter consil. Calcan. 66. num. 2. in fin. Francisc. Marc. quest. 423. num. 13. Decian. consil. 25. num. 14. lib. 2. & consil. 4. num. 62. vers. item respondetur. lib. 3. Auffr. ad decif. Capell. Tholos. 196. num. 2. Honded. consil. 96. num. 16. lib. 2. Farinac. quest. 24. num. 89. & consil. 125. num. 7. lib. 2.*

20 Accedat carceratio, & exhibitio officialis, qui prætenditur fraudes commisisse. tunc enim dominus illum præponens non tenetur, cum sufficiat malefactorem exhibuisse. quando, prout in casu nostro, sumus in habente officium publicum, quicquid aliud sit in officio priuato, puta tabernario, nauta, hospite, vel similibus. tunc enim non sufficeret exhibitio, cum esset in potestate damnum passi agere contra præponentem, seu præpositum. *l. vnic. ff. furt. aduers. naut. caupon. & stabular. Felyn. in cap. Petrus. 17. col. penult. in fin. vers. quoniam declara. num. 12. de homicid. Auffr. ad decif. Capell. Tholos. 196. num. 4. Roman. consil. 434. in fin. vbi Mandos. in verb. liberantur. Bald. consil. 230. Præsupposito statuo. num. 4. lib. 1. Abb. in cap. 1. num. 7. de restitut. spoliator. Firman. de vectigal. par. 4. quest. 7. Dec. in l. 2. num. 13. ff. quod quisque iur. Marfil. in rubr. de fideiusorib. num. 182. Decian. consil. 25. num. 15. lib. 2. Afflic. decif. 82. num. 4. Roncagall. in eadem. 9. num. 184. ff. de duob. reis. quod procedit siue agatur ciuilitè, siue criminaliter. Farinac. consil. 125. num. 9. lib. 2.*

21 Quibus additur, quod ex prætensis fraudibus per ministrum commissis, nulla utilitas potest dici acquisita domino, prout etiam ex aduerso præsupponitur per D. Commissarium Camerae. qua utilitate cessante, non potest prætendi aliqua voluntas, & scientia domini, nec aliquod delictum successiuum in commodum & utilitatem ipsius, quod per eundem dominum posset prohiberi, & per consequens

nulla æquitas suadet, vt pro famulo teneatur. *Honed. consil. 97. num. 8. lib. 2. Menoch. consil. 53. num. 15. lib. 1. post Ruyn. consil. 21. num. 1. lib. 4. Calcan. consil. 63. num. 1. Barbat. consil. 3. num. 35. col. antepenult. lib. 3. post Rom. & Iaf. in l. de pupillo. §. si quis ipsi pratori. vbi Alex. num. 24. ff. de nou. oper. nunc. & concludunt omnes, in cap. constitutus il primo. vbi Hof. num. 4. ante finem. vers. si quis autem. Abb. num. 3. Imol. num. 2. Felyn. num. 1. de restib. Grammat. consil. 8. num. 3.*

Cessante igitur interesse Reuerendæ Cameræ, ac sublati omnibus prætensionibus sociorum adhaerentium fisco, absolutio est concedenda. maximè quia inter istos socios adsunt conuentiones, cum diuersis capitulis, in quibus fuerunt promissa omnia quæ tendunt ad securitatem cuiuscunque sociorum, & ad obseruantiam promissorum cum pœnis, & aliis in eisdem capitulis cõtentis. quæ faciunt cessare omnem accusationem criminalem, tanquam remaneat actio ciuilis, quæ etiam comprehendet dolum commissum contra aliquem. nam si talis dolus potest purgari actione ex contractu, cessat actio de dolo, nec potest puniri dolus criminaliter, vnde multò magis in casu nostro in quo nullus dolus potest considerari, ex supra allegatis. *Bald. consil. 15. ad euidentiam. lib. 1. Castr. consil. 412. Viso facto, & dubiis mihi traditis. num. 4. lib. 1. Aym. consil. 6. num. 105. & consil. 280. col. penult. ad med. vers. Postremo considero, & vers. pro quo melius facit. Menoch. qui loquitur in specie dohanarum, seu vectigalium, & tributorum, consil. 98. num. 83. & 84. lib. 1. post Abb. consil. 68. num. 5. lib. 1. Bero. consil. 206. num. 24. lib. 3. Roland. consil. 75. num. 3. lib. 1. per text. in l. & eleganter. 7. in princ. ff. de dolo malo. l. licet. 4. §. ea obligatio. ff. de procura. orib.*

Non obstat text. in l. cum si exhibuissent. 3. ff. de publican. vbi dominus vectigalium conuenitur ex facto familiarum, cum debeat bonos seruos ad hoc ministerium eligere, & ideo tunc dura conditio publicanorum efficitur quasi sint in culpa tales præponendo. *§. item is ex cuius. & §. cui. & §. item exercitor. Instir. de obligation. qua ex quasi delict. nascuntur. Quia respondetur quod dispositio d. l. cum si exhibuissent. nõ procedit quando publicanus deputasset illos qui boni putabantur, prout constat in casu nostro, tunc enim non tenetur. Ita in specie declarat ibid. Cuman. ante med. vers. in versu idcirco. num. 1. in princ. vbi quod est notandum argumentum ducit à ratione legis. iuxta l. adigere. §. quamuis. de iure patronat. l. argentum. ff. commodat. quod etiam voluit Felyn. in cap. Petrus. num. 10. de homicid. latè Card. Seraph. decif. 528. nu. 1. ad med. vbi in specie sequitur Cuman. in d. l. cum si exhibuissent. ff. de publican. cum aliis per Gabr. de malef. conclus. 7. num. 9. Rebuf. in prax. tit. de form. vicariat. num. 189.*

Præterea dispositio d. l. cum si exhibuissent. ff. de publican. procedit in delicto commisso per seruum publicani, & sic in homine non libero. tunc enim non sufficit exhibitio, neque liberatur dominus sine noxæ deditio. aliud est quando exhibetur homo liber qui deliquit, nam tunc amplius dominus non tenetur. ita post Iacob. de Aret. declarat Bart. in l. 1. §. quod nouissimi. in princ. ff. de publican. Cuman. in d. l. cum si exhibuissent. in princ. ff. eod. tit. Et quamuis etiam in libero homine ultra exhibitionem teneretur dominus pro noxa famuli, tamen tenebitur ciuilitè non criminaliter, prout ita in specie declarat Francisc. Marc. decif. 423. num. 13. par. 1. Felyn. in cap. Petrus. num. 13. de homicid. Decian. consil. 25. num. 14. lib. 2. cum aliis adductis supra vers. Neque obstat quod si præpositus. & secundum etiam prædictas declarationes intelligitur text. in l. iure prouisum. 7. C. de fabricens. 16. lib. 10. quamuis dispositio illius text. procedat specialiter in illo casu, quia vnus succedit alteri, ideo ratione istius simultaneæ successionis æquum est vt vnus teneatur pro alio, vt ibid. notat Io. de Plat. num. 1.

Quæ omnia dicta sunt ex abundantia, cum pro absolutectione D. N. sufficeret solum allegare eius nobilitatem, & probitatem, ac integritatem omnibus notam in administratione diuersorum negotiorum, tam publicorum quam priuatorum, ultra amplitudinem diuitiarum. itaut istis concurrentibus, inuerisimiles & impossibiles sint prætensæ participationes fraudum, cum in similibus personis cesset omnis sinistra suspicio. *glof. in cap. illud. 40. dist. Et Boer. decif. 217. num. 9. ad med. Felyn. in cap. super bis. 16. col. penult. & ult.*

de accusat. vbi multa priuilegia personarum integrarum ponit Tiraq. de nobilitate. cap. 3. & 20. & in l. si unquam. in verbo bona. C. de reuoc. donationum. Quare, &c.

Stephanus Gratianus Aduocatus.

In eadem causa tertium responsum.

- 26 **D**irigat verba mea DEVS, & mentem Iudicis illuminet in viam veritatis, & Iustitiæ, sed quod D.N. indebitè vexetur ab Illustri admodum, & excellenti D. Commissario, illique Dominis pro eorum prætenso interesse adherentibus, seu etiam querelantibus respectiue. Breuiter quantum potero, vt clarissimè demonstrarem omnia ea quæ contra eundem D. N. ex aduerso adducuntur. Quibus sublati de illius innocentia apertissimè constare dubitandum non erit. Tria autem ex aduerso cumulantur crimina, quibus ipse D. N. imputatur. Primum nempe quod teneatur pro fraudibus per N. vt dicitur, commissis in officio secundi Gubernatoris dohanæ, qui ab eodem deputatus fuerat. Secundum quod subornauerit N. ad deponendum falsum contra DD. querelantes. Tertium quod ad sui de fensionem medio iuramento calumniæ falsum produxerit articulum.
- 27 Et quod attinet ad primum delictum, in quo maior fit vis, intrare videtur primo loco, quod ex quo fraudes per N. commissæ fuerunt in officio in quo ipsum deputauit D. N. Hoc ideo ad illas teneatur. l. iure prohibitum. C. de fabricensibus. lib. 1. l. cum si exhibuissent. ff. de publican. Boff. in tit. de furtis. num. 55. cum alijs per me relatis, in tit. de delictis, & pœnis. q. 24. num. 50.
- 28 Secundò, & præmissa procedunt siue N. sciuerit, siue etiam ignorauerit fraudes quas N. committebat, sed in casu nostro fraudes prædictæ erant notissimæ D. N. Quod concludenter probatum censetur, Tum ex depositionibus N. & N. qui examinati apertè deponunt certiorasse D. N. de fraudibus quas committebat N. & quod illis obuiare, & prouidere neglexerit; aliorumque testium de publica voce & fama deponentibus; Tum iuris præsumptione; quia scilicet fraudes erant successiuæ, & continuatæ, quo casu Domino præsumitur nesciam scientia; sed etiam participatio. ad tradita per Abb. in c. causam. num. 19. extra. de testibus, & in c. constitutis. il primo. num. 3. & ibi etiam Felyn. num. 1. extra eodem. Alciat. de præsumpt. reg. 3. præsumptior. 40. numer. 3. Nat. consil. 499. post num. 2. Menoch. de præsumpt. lib. 5. præsumpt. 27. num. 12. & 13.
- 29 Tum & ex propria ipsius D. N. confessione, dum apertè dicit se consensisse N. ex fraudibus quas dohanæ faciebat se posse præualere pro solutione eorum quæ mercatoribus debebat, vsque ad summam scutorum 1500. Ex quibus intrare videtur communis conclusio Doctorum volentium, quod Dominus qui prouidere potest ne famulus ab ipso in officio deputatus, fraudes committat, & prohibere noluit, teneatur non solum ciuilitè, sed etiam criminaliter ad pœnam. Bart. in l. de pupillo. §. si quis ipsi prætori. num. 19. quest. 1. off. de nou. oper. nunc. Cagnol. in l. culpa caret. numer. 70. ff. de reg. iur. Capic. decis. 130. sub num. 67. in simp. Grammat. consil. 8. num. 3. Curt. luv. consil. 41. num. 4. & nu. 50. cum alijs per me relatis. q. 51. num. 47. & num. 50.
- 30 Tertio & rursus, præmissa procedunt non solum quando, prout in casu nostro, Dominus specialiter & expressè habuerit scientiam de fraudibus, & delictis, quas eius famulus committebat etiam extra officium in quo deputatus fuit, sed etiam quando ipse Dominus in genere sciuit, famulum quem domi retinet esse malum, & improbum hominem; prout in casu nostro D. N. negare non potest; immò libere fatetur antequam deputasset N. pro secundo Gubernatore dohanæ, ipsum cognouisse, & inuenisse fraudatorem, dum in eius banco capsa officio Præfectus erat, & quia cum N. in eodem banco furripuisse, & in vsum proprium conueruisse in vna sex millia & quingenta, & in alia seuta vigintiquinque millia in circa. Quo casu intrat alia communis Doctorum conclusio, quod Dominus domi retinens homines, & famulos, quos improbos & scelestos esse bene sciebat, & ciuilitè & criminaliter pro eorum delictis

ex sola retentione puniri potest, licet non eadem pœna, saltem mitiori, vt per Felyn. in cap. Petrus. num. 7. de homicid. Card. Zabarell. in Clem. ne in agro. §. porro. num. 2. in 4. notab. de stat. Mo. ach. Alciat. de præsumpt. reg. 3. præsumpt. 40. nu. 4. cum alijs per me relatis in d. quest. 24. num. 91.

Et hæc sunt tria præcipua fundamenta, quæ quod ad prætensum primum imputatum D. N. crimen aduersus eum obiciuntur. Quibus non obstantibus, Ad primum respondeo, quod illa Doctorum conclusio, quod Dominus teneatur pro delicto famuli commissio in officio in quo ipsum deputauit, non procedit nisi quod ad damna, & interesse, & sic ciuilitè agendo, non autem si criminaliter agatur, prout agitur contra D. N. glos. est in l. obseruare. §. proficisci. in verbo ratio, in fin. ff. de offic. proconsul. & legati. Roman. consil. 11. num. 3. & consil. 15. plura sunt. & ibi Mandos. in addition. vltima B. in verbo criminaliter; vbi alios plures refert concordantes. Aufrier. ad Cappell. Tholos. decis. 196. num. 2. Franc. Marc. decis. 423. num. 13. par. 1. vers. Quinimò isto casu. Decian. consil. 25. num. 14. lib. 2. & consil. 4. num. 62. vers. idem respondetur, vbi alij referuntur. lib. 3. Honded. consil. 96. num. 27. lib. 2. Ex quibus cum appareat ita à Doctoribus receptum fuisse, ab hac communi in iudicando recedendum esse nefas est.

Nec verum prout ex aduerso supponitur, quod text. in l. 1. §. hæc autem facultas. ff. si familia furtum fecisse dicatur. & in §. item exercitor. in fin. Insti. de obligat. qua ex delicto nascuntur. item & glos. in l. si cum exhibuissent. in verbo. bonos seruos. ff. de publicanis. dicant propter hanc malam electionem, eligentem posse criminaliter puniri. Non enim in libro meo hanc conclusionem reperire potui. solum dicunt, quod propter culpam in mala electione tenetur eligens ex suo quasi maleficio. ergo tenetur criminaliter ad pœnam vltra damna & interesse, consequentia non est bona, prout declarant Doctores præallegati, quibus contradictorem, quem viderim non inuenio.

Præterea propter malam hanc N. electionem ab omni actione liberatur publicanus, exhibitio & carcerato famulo in officio, in quo deputatus est delinquente, quicquid secus sit in alio priuato administratore. text. est quem sic Doctores communiter intelligunt in l. cum si exhibuissent. ff. de publican. vbi præsertim Cuman. in princip. Alber. post num. 1. vers. est talis differentia. Bart. in l. 1. §. quod nouissime post num. 2. vers. Quare dic. ff. eodem. Felyn. in cap. Petrus. num. 12. de homicid. Aufrier. ad decis. Tholos. 196. num. 4. Roman. a. consil. 11. num. 3. vers. cui tamen addo, & consil. 435. in fin. vbi Mandos. alios plures refert concordantes. Berracch. in reperitor. in verbo Gabella. vers. Gabellary quomodo agant. num. 24. Ferret. de gabellis. nu. 217. Bero. quest. 39. num. 3. Boff. in tit. de furtis. num. 56. Dec. consil. 25. num. 15. lib. 2. ex quibus ita pariter communiter à Doctoribus receptum esse negari non potest.

Nec in contrarium facit text. ex aduerso allegatus in l. 1. vers. hæc autem facultas. & ibi glos. ff. si familia furtum fecisse dicatur. text. enim iste, & alia plura iura volentia per exhibitionem noxæ dominum non liberari, quæ iura per me relata fuerunt in titulo de delictis, & pœnis. quest. 24. num. 60. loquuntur in domino priuato, non autem in publico administratore, & publicano, prout casus noster. sic etiam hanc materiam declarant omnes supra allegati Doctores; qui nec etiam contradictorem habent.

Ad secundum fundamentum, in quo maior vis fieri videtur, nempe ad prætenfam scientiam D. N. quod N. fraudabat dohanam, & quod illius fraudibus cum obuiare & prohibere teneretur; & potuisset, & non prohibuit, hoc idem non possit criminalem pœnam effugere saltem extraordinariam, vnico verbo respondetur hanc assertam scientiam, nec veram, nec præsumptam in processu apparere. Dum enim primò deducitur scientia ex depositione N. & N. Respondetur primò, quod istorum tertium relatio facta D. N. de fraudibus N. nihil prorsus operatur, quia non deponunt de qualitatibus, & circumstantiis commissarum fraudum, nec de quo tempore, nec cum quibus personis, nec etiam nominant testes de fraudibus informatos. Quo casu nulla prorsus inducitur scientia, nec vera, nec præsumpta, quando præsertim agitur ad pœnam. ad glos. in cap. concertationi. in verbo sciuerit. de appellationibus. in §. cum alijs per

per Tiraquell. *de retract. lignag.* §. 36. *glof. 2. num. 30. & seqq.*
Ofasc. decis. Pedemont. 164. num. 4. vers. Si igitur, & per Menoc.
de arbitrar. quæst. lib. 1. quæst. 66.

36 Respondetur secundò, quisnam hodie sani capitis iudex horum testium depositionibus super prætenfa scientia fraudum à N. commissarum credere vnquam cogitabit, postquam iidem testes in similibus fraudibus immerfi, confessi, seu etiam conuicti, eorum vnus se cum fisco composuit soluendo notabilem pecuniarum quantitatem. & alter per diffinitiuam sententiam condemnatus fuerit: stante verissima & indubitabili iuris conclusione; quòd vbi agitur de probatione criminis, & de imponendo poenam, testes non solum debent esse habiles, & idonei, sed etiam omni exceptione maiores. *Boss. in tit. de conuictis. num. 11. Franc. Marc. decis. 285. num. 4. par. 2. Burlat. cons. 116. num. 39. lib. 1. vbi aliis relatis testatur de communi, & consil. 346. num. 9. & consil. 359. num. 34. Peguer. decis. crim. 17. num. 38. in fin. & seq. & alibi passim, & communiter Doctores omnes.*

37 Et dum eadem D. N. prætenfarum fraudum à N. commissarum scientia prætenfitur probata ex sua propria confessione, dum dixit quòd ipsemet consensit N. vt de pecuniis dohanæ debitæ ipse se præualeret in extinctionem debitorum quæ habebat cum mercatoribus vsque ad summam scutorum 1550. absque eo quòd ipsi mercatores dohanæ gabellam soluerent, respondetur quòd inde non solum non arguitur scientia earundem fraudum; sed immò potius apertè probatur contrarium, ex vulgari illa & verissima conclusione, quòd nec fraus nec furtum committitur ab eo, qui rem domini contractat ex eiusdem domini consensu & voluntate, in terminis Hostiens. *in summa vbi de furtis. num. 5. ad finem. vers. Sed nec potest dici, vbi in puncto loquitur, quando dominus dat potestatem alicui, vt rem suam accipiat, pignoret, aut vendat, & sunt iura aperta in l. qui vas. §. qui ex voluntate. ff. de furt. in §. furtum. il primo. & ibi glof. in verbo fraudulosa. vers. Item subaudi. Instit. de oblig. qua ex delict. nascuntur. Clar. in §. furtum. num. 22. versic. Item excusatur in princip.*

38 Et hinc sequitur, quòd ex hoc D. N. consensu vsque ad summam prædictorum scutorum 180. non solum vltra dictam summam consensisse præsumatur, sed quòd immò expressè prohibuerit, prout text. in l. si vnus. §. 1. vbi Bal. ff. de pactis. in l. epistola. §. fin. & ibi Paul. de Castro. ff. eodem. Tiraquell. *de retract. conuentional. §. 1. glof. 2. num. 44. Surd. decis. 325. num. 2.* Ita quòd si vltra summam scutorum 1400. N. non faciendo se debitorem dohanæ, dohanam fraudauit, qui vult dicere id à D. N. permissum & toleratum fuisse, probare debet ex præallegatis.

39 Et dum tertio loco ex aduerso dicitur, quòd D. N. habuerit scientiam prætenfarum fraudum N. commissarum, ex eo quòd dictæ fraudes fuerunt successiuæ & continuatæ per multos annos, ad text. cum ibi notatis per Doctores *in c. constitutus. il primo. extra de testibus. cum aliis supra allegatis, supplicatur primò aduertit quòd licet fraudes N. prætenfæ sint plures, non per hoc possunt dici successiuæ, & continuatæ, quia non quotidie, prout requiritur ad effectum vt delicta dicantur successiuè continuata, sed interpellatis vicibus, & temporibus, & interiecto inter vnã & alteram fraudem tempore commissã fuerunt. Decian. cons. 60. num. 7. & seq. lib. 1. Honded. qui bene materiam declarat in cons. 97. num. 4. & seqq. lib. 1.*

40 Delictum enim continuatum & successiuum, debet habere causam permanentem; & nullo vnquam tempore cessantem prout in casu nostro, aliàs non dicitur continuatum & successiuum, sed multiplicatum, ex allegatis per Capram *in tract. de notorio memb. 1. num. 9. vers. est etiam notorium, vbi ponit exemplum in eo qui continuè domi suæ concubinam retinet, & alia similia ponit exempla, de quibus etiam per Anton. de Butr. in cap. Vestra. num. 30. col. 12. ante med. versicul. Hac autem probatio.*

41 Et magis in specie, & sic in fortioribus terminis de vsurario manifesto, qui licet ad mutuandum sub vsuris assidue sit paratus, pluresque in dies committat vsuras, talis tamen multiplicata mutuatio dicitur continere factum momentaneum, & non successiuum, vt per eundem Ant. de Butr. in

cap. cum dicefisi, post glof. ibi num. 7. vers. nota tamen, extra de vsuris. Capra vbi supra num. 10.

Et rursus, continui delicti efficacia est vt vnũ cum altero coniungatur, & de duobus fiat vnũ, secundum Geminian. *in cap. 1. ad finem. de consecratione Ecclesie vel Altaris, in 6. Bald. de tempore vtili, & continuo. cap. 18. num. 12. vbi etiam quòd facta continua dicuntur, quorum vnũ extremum cum altero coniungitur, & in cap. 1. sub num. 1. versic. Quòd ad primam, vbi quòd continuum est illud, quòd habet materiam successiuam, & continuatam; non autem interruptam, iuribus per eum allegatis. Sed sic est, quòd fraudes quæ contra N. prætenfuntur non sunt huiusmodi, ergo non possunt dici continuæ, & successiuæ, prout requirunt Doctores ad hoc, vt dominus pro delicto famuli teneatur.*

Supplicatur secundò aduertit, quòd ita demum successiuitas, & continuatio delictorum à famulo commissorum arguat in domino scientiam, aut veram aut saltem præsumptam, dummodo tamen probetur quòd ex fraudibus seu delictis sic successiuè & continuatè à famulo commissis, vtilitas, & lucrum ad dominum peruenerit, aliàs secus. Sic enim procedit text. *in d. cap. constitutus. il primo. extra de test. & ibi communiter notant Doctores omnes, & ibi præsertim Hostiens. num. 4. ante fin. & Imol. num. 2. Barbat. consil. 13. num. 35. ante finem. lib. 3. Ruin. cons. 21. num. 1. lib. 4. Honded. cons. 97. num. 8. lib. 2. Quibus addo Roland. cons. 66. numer. 32. iuncto num. 68. & seq. lib. 2. Menoch. consil. 53. num. 15. lib. 1. Mascard. qui ita distinguendò concordat contraria concl. 1413. num. 19. lib. 3. & ante istos Aret. in cons. 163. num. 18. vers. Dico pro hac concordia. vbi magis in specie requirere videtur ad hoc vt dominus pro delicto famuli teneatur, vt eadem res per famulum delinquentem acquisita ad dominum perueniat, & domino tradita sit, secus si ea penes delinquentem remansisset, prout in casu nostro. & Aret. sic dicentem refert, & sequitur Menoch. *de recuper. possess. remed. 9. num. 127. & seq.* qui loquitur etiam in delicto successiuo, & alios plures refert concordantes; & bene declarat. *Ofasc. decis. Pedemont. 138. num. 31.**

Supplicatur tertio in eadem materia aduertit, quòd ad hoc vt dominus teneatur pro delicto famuli successiuo & continuato, ex eo quòd eius mandatum factum præsumatur, necesse est quòd illud tendat solum in vtilitatem ipsius domini, non autem in vtilitatem famuli delinquentis infimul & domini, prout dominus meus Commissarius in proposita facti specie prætenfit, ex allegatis per Honded. *in d. cons. 66. num. 64. & seq. lib. 2. & ante eum Boss. in tit. de indic. r. 73. vers. sed tamen, vbi quòd ita præcisè loquuntur Doctores, & est notabilis & vera declaratio.*

Ad tertium fundamentum à D. Commissario subtiliter deductum, quòd dato etiam quòd D. N. haberet ignorantiam fraudum à N. commissarum, dum fuit secundus Gubernator dohanæ; attamen, postquam nouit ipsum fraudatorem dum eius opera vsus est in seruitio banchi, in exercitio scilicet caplæ, & in expeditione litterarum cambij vnã cum N. in summa scutorum 30. millia & plus prout fatetur, idcirco hæc sola improbi, & fraudatoris ipsi noti, domi suæ retentio ad condemnandum sufficiat, nedum ciuilitè sed etiam criminaliter, ad tradita per Felyn. Cardin. Zabarel. Aleiat. & alios ex aduerso allegatos.

Hoc inquam fundamentum tollitur duobus modis, & in facto, & in iure. in facto tollitur, quia licet N. in administratione banchi, & caplæ se præualuerit de pecuniis banchi & D. N. in notabili pecuniarum quantitate, non per hoc dici potest quòd furtum seu fraudem commiserit, postquam pecuniam prædictam non animo non restituendi interceperit, seu negauerit, sed eam liberè fassus restituere promisit prout restituit, ad text. in l. tres tuores; & ibi glof. *in verbo conuictare. ff. de administr. tutor. Barr. in l. posthumo. §. continua. num. 3. ff. de tutel. & rationibus distrabendis. declarat Alberic. in l. insiciando. num. 1. & seqq. ff. de furtis, & dixi aliàs in meo cons. 96. num. 20. lib. 1.*

Nec verum est, prout ex aduerso supponitur, quòd D. N. nomet N. fraudatorem, quia talis nominatio in processu per ipsum facta non apparet, & tamen etiam quòd ex causa prædicta N. fraudatorem nominasset, non inde sequeretur N. fuisse

N. fuisse talem, eum iuris dispositio sit huic confessioni contraria. nec potest quis, quod delictum non est, confessione sua facere delictum, ad text. in l. confessionibus. ff. de interrogatoribus actionibus. Roman. consil. 520. num. 5. Bertazzol. consil. 26. n. 7. & consil. 57. num. 8. & consil. 242. num. 19.

48 Nec ad propositum faciunt scripta per Cabal. resolution. crimin. lib. 1. casu 135. loquitur enim Caballus in capserio qui restituendi facultatem non habebat, & qui ne dominus banchi detegeret pecunias quas ex bancho sustulit, mutauit ab amicis alias pecunias, illasque pecunias in capsula reposituit donec capsula rationem reddidit, & postea illas mutuantibus restituit. ex quibus, & dolus, & malus capserij animus maximè deprehendebatur rationibus ibi per eum deductis, quæ non concurrunt in casu nostro.

49 Tollitur hoc idem tertium fundamentum in iure, quia ad hoc ut sola retentio improborum famulorum faciat dominum teneri pro delictis ab eis commissis criminaliter, licet mitius, etsi delictorum ab eis committendorum specialem non habeat scientiam, non solum requiritur quod iidem famuli sint improbi, & mali homines, sed etiam facinorosi, scelesti, omni delictorum genere coinquinati, diffamati, & notoriè tales, aliter secus, ut videre est apud Alciat. de presumption. regul. 3. presumption. 40. num. 4. ubi propterea inuehit contra Dominos nobiles retinentes domi pro famulis lenones, & homicidas. Petr. à Placha in epitom. delictor. cap. 14. num. 1. in fine, ubi pariter declarat in domino retinente domi suæ sicarios, lenones, idque genus improbos, & nu. 3. vers. Quorum Doctorum ratio, ubi pariter declarat concurrente infamia, aliàs secus. Clarus in questione 86. vers. Hinc inferitur, ubi facta regula, quod Dominus pro delictis famulorum non teneatur, declarat eam, & limitat, nisi domi retineret viros notoriè scelestos. Menoch. consil. 53. numer. 2. & seqq. iuncto num. 26. lib. 1. ubi & ipse expressè declarat conclusionem ex aduerso firmatam habere locum in Domino, qui retinet famulos improbos & nequam, veluti homicidas, lenones, fures, & similes, aliàs secus. sed sic est, quod N. non fuit, nec probatus est talis, idè cessat D. Commissarij tertium fundamentum.

50 Et hæc dicta sufficiant quod ad prætensum delictum. Quod verò ad secundum delictum nempe ad prætenfam subornationem N. Dominus ex aduerso scribens, & non credo sine artificio, omittit respondere ad id quod ad radicem gladium ponit. quod scilicet cum ipse N. ultra falsitatem quam deposuisse fatetur, plures fraudes, pluraque furta in dohana se commississe fatetur, & pro illis composuit, & pœnam soluit. Quo casu indubitati iuris est, quod huius testis fides ex adminiculis non suppletur, ex Narr. in consil. 298. num. 6. vers. sic & qualitas. Bertazzol. consil. 61. num. 17. & seqq. lib. 1. Et quia hoc fundamentum pro Domino N. est inconuincibile, idè ulterius non insisto.

51 Prout nec etiam insistere intendo super tertio prætenso delicto, falsitate scilicet articuli, de quo in actis. Nam cum super eo testes nec inducti, nec examinati fuerint, cessat omnis prætenso falsi pœna. quæ tunc demum ex fabricatione falsi articuli incurritur, quando scilicet super eo testes inducti falsum deposuerunt, aliàs secus; ut videre est apud Bart. in l. si falsos. num. 1. in illis verbis. Et fecit eum dicere falsum testimonium. C. ad l. Cornel. de falsis. & ibi etiam Fulgos. in vers. Per hanc legem, & vers. ultimo dicit Bartolus. idem Bart. in l. diuus. num. 3. ff. eodem. ubi expressè dixit, tunc demum verum esse producentem falsos testes excusari à pœna, desistendo ab eorum usu, nisi procurauerit ut diceret falsum, per dict. l. si falsos, & ibi Pomat. in addition. in d. l. diuus littera C. pariter dicit, quod ad hoc ut non usus falsi articuli non excuset producentem falsos testes, necesse est quod non solum articulus sit falsus, sed quod etiam super eo inducat falsos testes, Abb. in cap. presentium. num. 10. in fine. extra. de testibus. ubi bene refert declarationem Bart. in d. l. diuus Pim. & ibi etiam Felyn. num. 11. vers. secunda conclusio. Ang. de malefic. in verbo falsario. num. 43. vers. sed diligenter aduertat. Capic. decis. 67. num. 6. Hippol. Rimin. consil. 345. nu. 15. præallegatorum autem Doctorum auctoritatibus, quid ex aduerso respondeatur non vidi.

52 Verum quod in præsenso crimine omnem tol-

lit difficultatem & amaritudinem, est quod dominus ex aduerso scribens non aduertit, seu potius aduertere noluit, vel non aduertisse simulat, quod articulus de quo agitur, non simpliciter continet D. N. fuisse satisfactum de pretio cubiculariatu N. sed addita fuit clausula restrictiua, & relatiua respectiue, sub his verbis videlicet, & aliàs prout in libris &c. quos hic articulorum loco repetit, & reproducit. Quo casu id quod in relatis libris continetur, articulatum censetur, & non aliud, ex allegatis per Olasch. decis. Pedemont. 128. num. 1. & seqq. & per Ancharan. Regien. quest. 63. num. 5. part. 2. & per Mascard. de probationib. lib. 2. conclus. 933. num. 15.

Quocunque ergo D. meus Commissarius se vertat D. N. innocentia clarior apparet. Plura alia potuissim pro defensione D. N. cuius innocentie campus latissimus est, in medium afferre, sed quia ex præallegatis satis superque de ea apparere indubitanter existimo, idècirco ulterius non insisto, iudicis prudentia, sapientia, & integritate confusus.

ARGUMENTVM.

De immunitate Ecclesiastica, nunquid gaudeat homicida, qui extra Ecclesiam existens sclopo aliquem in Ecclesia occidit. quisnam iudex istocatu competens sit, secularis an Ecclesiasticus, & quomodo inter eos præuentio inducitur.

SVMMARIVM.

Immunitate Ecclesia non gaudet, qui extra Ecclesiam existens cum sclopo aliquem occidit in Ecclesia, vel in ianua Ecclesie. numero 1.

Delinquens in Ecclesia etiam quod delictum non sit Ecclesiasticum, & à laicis commissum, est mixti fori, potestque puniri à iudice tam Ecclesiastico quam à seculari. n. 2. ubi quod inter eos habet locum præuentio. & num. 10.

Præuentio, & litis pendentia, inter iudices non censetur inducta per visitationem vulneratorum, per examen testium, per inquisitionem, & similes actus. numero 3.

Citatio dicitur circumducta in criminalibus, non accusata contumacia per fsum. Declara, ut n. 4.

Præuentio in criminalibus non attenditur, quando alter index formans inquisitionem super aliqua qualitate delictum magis aggravante. Declara, ut num. 5. & 6.

Delictum dicitur leue & graue, secundum illius qualitates. numero 5.

Inquisitio formata super vulnere mortali, equiparatur inquisitioni formata super homicidio sequuto ex vulnere. n. 6.

Contumax allegare non potest præuentioem, & litis pendentiam in delicto capitali, in quo uterque index, & secularis & Ecclesiasticus, contra ipsum procedere potest. n. 7.

Minor pro homicidio in pœnam pecuniariam condemnari debet, præsertim si nobilis sit. n. 8.

Contumax condemnari potest in maiorem pœnam, quam in quam condemnaretur si esset præsens. n. 8. in fine.

Minor maior 14. annorum nunquid habeatur pro maiori in crimine homicidij. num. 9.

CONSILIVM CCVIII.

IN hac N. archibusata, visis allegationibus hinc inde mihi datis firmabo pro veritate nonnullas Conclusiones, ex quibus ni fallor eiusdem causæ resolutio resultabit. Prima sit Conclusio; quod quamuis extra Ecclesiam N. vulneratus, & occisus fuerit, adhuc tamen homicidium dicitur commissum in Ecclesia, siue N. pistolam exonerauerit in eadem Ecclesia. Abb. in cap. final. num. 11. & ibi etiam Anan. num. 5. de immunitate ecclesiar. Decian. in tract. crimin. lib. 6. cap. 24. num. 7. vers. an autem si quid existens in Ecclesia, & cap. 28. num. 6. Nauar. in Manual. confessor. cap. 25. num. 21. vers. Nemo item. Ioan. Gutier. pract. quest. lib. 3. q. 1. num. 19. siue etiam in eiusdem Ecclesie ianua, quæ & quod sacra dicatur, & Ecclesie nomine ad hunc effectum contineatur, dubitandum non est. l. pateam. C. de his, qui ad Eccles. confu

confugiunt. Bart. in l. presenti. num. 2. C. eodem. Nauarr. d. cap. 25. num. 17. ad finem vers. & ianua. Francisc. Leon. in Thesuro fori Ecclesiastici. par. 1. cap. 13. rubric. de immunitat. eccles. numer. 11. in fin.

2 Secundam firmo conclusionem, quod licet inter Doct. sit controuersia de iudice delictorum in Ecclesia commissorum, puto tamen veritatem esse, quod etiam si delictum non sit ecclesiasticum, & à laicis, non autem à Clericis patratum, prout est homicidium de quo agitur, quia tamen homicida violando Ecclesiam dicitur sacrilegium committere, & negari non possit quin efficiatur delinquens ratione loci delicti eidem Ecclesie subditus. Hoc ideo illud censeferi mixti fori, possitque ab utroque iudice, & Ecclesiastico, & seculari cognosci, & inter eos præuentio locum habeat, voluerunt Abb. in cap. final. num. 5. de immunitat. ecclesie. Anan. in cap. inter alia. num. 5. eodem tit. Decian. in tract. criminal. lib. 6. cap. 29. num. 5. cum aliis relatis per Petr. Caball. resolut. crimin. tom. 1. cas. 194. num. 5. & num. 7. & per Cardinal. Tusch. pract. conclus. in verbo Ecclesia conclus. 5. num. 10. 14. 15. & 17. & in verbo Immunitas conclus. 59. num. 6. & seqq. vsque ad num. 18. Francisc. Leon. in Thesuro fori Ecclesiastici par. 1. cap. 13. num. 23. Marius Italia. de immunitat. Eccles. lib. 1. cap. 5. §. 3. num. 52. & 53.

3 Tertia sit conclusio, quod in casu de quo agitur, præuentio de iure dici possit potius ex parte iudicis secularis, qui citare incepit die 18. Ianuarij, quàm iudicis Ecclesiastici, qui citationem emisit die 19. eiusdem. Nec facit quod iudex Ecclesiasticus paulò post patratum homicidium, & eodem die visitauit vulneratum, testes examinauerit, & inquisitionem formauerit, huiusmodi enim actus sine citatione non inducunt litis pendentiam, nec præuentioem. l. libertus. la secunda. vbi Bart. Bal. & alij. ff. de in ius vocado. Boff. in tit. de for. competent. num. 103. & resolut. Rota coram R. P. D. Buratto Veneta donationis 11. Maij 1615. vbi aliis relatis amplius dixit, nec etiam sufficere mandatum de citando sine citationis executione.

4 Nec etiam facit, quod licet citatio Curie secularis fuerit facta die 18. Ianuarij, non tamen fuit producta, nisi die 21. eiusdem, & sic per tres dies post reproductionem citationis fori Ecclesiastici, quasi quod isto casu attendatur non tempus executionis, sed reproductæ citationis, & quod fisco seculari non accusante contumaciam, citatio dicatur circumducta, ad ea quæ scripsi in mea practica quest. 7. num. 60. Nec enim obiectio tollitur ex facto, & forsitan bene procederet si, prout ego loquor, & per me allegati in d. num. 60. loquuntur, nemo comparuisset in termino executionis citationis, eademque citatio non fuisset producta in dicto termino, sed cum citatio haberet terminum trium dierum, & in illo termino fuerit reproducta, cessat obiectum. vltra quod posset etiam dici, quod ex quo in causa proceditur ex officio, non sit necesse quod aliquis compareat ad accusandum contumaciam, & consequenter, quod omni tempore potuerit citatio reproduci, ex allegatis per Cart. de execu. sent. c. fin. num. 167. & per Sigism. Scacc. de iud. c. 2. ff. civil. c. lib. 1. cap. 92. num. 1. ad fin. vers. Contrariam sententiam.

5 Et demum nec etiam facit, quod non attendatur præuentio iudicis secularis super vulnere tantum, cum Curia Archiepiscopalis postea præuenit, & processerit super homicidio sequuto, & sic super qualitate magis grauante, ad ea quæ scripsi d. quest. 7. num. 65. Hoc enim motiuum pariter bene procederet si idem ecclesiasticus iudex propter sequutum homicidium posset grauiolem pœnam imponere ea, quam imponere potest iudex secularis. Delictum enim vt grauius & leuius reputatur, sic & qualitas aggrauat & non aggrauat delictum, secundum quod pro eo grauior aut leuior pœna infligenda venit. Bart. & Ang. in l. leuia. ff. de accusat. Pract. Conrad. in de iniurijs. num. 8. Clar. in pract. §. 1. vers. sum etiam. Sed in casu nostro propter solam archibusij delationem, vigore bannimentorum est imposita pœna treremium, propter solam in alium archibusata exonerationem est imposita pœna vltimi supplicij, & confiscationis honorum. Et hæc eadem pœna est etiam inflicta contra vulnerantem in Ecclesia. & pro istis omnibus criminibus fuit N. à Curia seculari citatus ad comparandum sub pœna

confessi, & conuicti, quas tamen capitales pœnas Ecclesiasticus iudex, nec imposuit, nec imponere poterat; ergo dici non potest Ecclesiasticum iudicem præuenisse in grauiori criminis qualitate, ad ea quæ in his terminis post alios quos allegat scripsit Card. Tusc. pract. concl. in verbo Eccl. concl. 5. n. 18. & in verbo Immunitas concl. 59. num. 13.

Vltra quod forsitan sic posset etiam dici, quod ex quo iudex secularis præuenit, vt dixi, in inquisitione vulneris mortalis, perinde est ac si præuenisset super homicidio ex illo vulnere subsequuto. Decian. in tract. crimin. lib. 3. c. 30. num. 6. & ante eum Rub. Alexand. in l. penul. §. ad crimen num. 93. in si. alias fin. vers. posset tamen saluari.

Quartam firmo conclusionem, quod cum N. hodie sit contumax in utroque foro, agaturque de crimine mixti fori, nullibi potest præuentioem, & litis pendentiam allegare, præsertim in delicto capitali, in quo nemo per procuratorem auditur. hoc enim casu, quod quisque iudex in contumaciam procedere possit, nec contumax absens auditur appellans, sapius sacra consulta resoluit, & de iure nullam habet difficultatem, ex allegatis per Gabr. in d. iud. lib. 2. conclus. 1. n. 21. Lancell. de attenuatis. par. 2. c. 4. in 18. limit. num. 1. & seqq. Boff. de foro compet. n. 82. Baiard. ad Clar. q. 39. num. 14. & quest. 57. num. 24. alios retuli in d. q. 7. num. 55. quibus addo Pet. Cab. cas. 162. num. 2. & n. 8. & num. 12. & seqq.

Verum (vt verum fatear) si causa hæc remanere debet in foro Ecclesiastico, & ibidem N. se constituere, nescio quantum de Curia Archiepiscopali confidere possit, cum ab ea fuerit hucusque notorie grauatus, ex quo in contumaciam fuit condemnatus nedum in pœnam pecuniariam 3000. scutorum, sed & excommunicationis, quæ est maior pœna quam possit Ecclesia imponere, & etiam perpetuarum treremium. cum stante præsertim eius nobilitate & minoritate, si præsens fuisset, non potuisset, nisi in pœnam pecuniariam condemnari. Marsil. in pract. §. quoniam. numero 96. Grammatic. decis. 23. numer. 15. Socin. consil. 117. num. 38. lib. 3. Francisc. Caldas. in repetitione l. si curatorem. in verbo, vel aduersarij dolo. num. 54. vers. at quia. C. de in integrum restit. minor. Roland. consil. 51. num. 41. lib. 1. Honded. conf. 104. num. 37. & seq. ergo multò minus in contumaciam, per regulam quod contumax condemnari non potest in maiorem pœnam ea in quam condemnaretur si esset præsens. Plot. consil. crimin. diuers. 72. num. 31. & seqq. tom. 2. cum aliis per Flam. Cartar. de executione sententia. cap. fin. num. 48. & seqq. Baiard. ad Clar. quest. 96. num. 10.

Nec verum est, vt ex aduerso dicitur, quod ex quo N. est maior 14. annorum, idcirco debeat haberi pro maiore in causa homicidij, ad ea quæ scripsi in quest. 11. num. 30. Quæ enim ibi dixi, & Doctores per me allegati sequuntur, procedunt ad effectum, vt possit minor in contumaciam condemnari, non autem quod eadem pœna minoribus imponi possit quæ in maioribus, præterquam in Statu Ecclesiastico, verum extra Statum Ecclesiasticum contrarium expressè ibidem affirmavi. n. vers. In aliis vero locis.

Non ergo N. forum Ecclesiasticum effugit, dummodo si bi à Sanctissimo de alio non suspecto Tribunali provideatur, coram quo libenter se constitutum offert. supplicat tamen prouideri, vt ipso sic in Ecclesiastico Tribunali constituto, desistat secularis iudex, & N. Senatus, à molestantis comminatis in eius bona & personam, cum iure omnino prohibitum sit postè quem vno, & eodem tempore pro vno eodemque crimine à pluribus iudicibus vexari. Valde enim dubitatur, quod N. Senatus non per hoc sit desistendus à processu contra N. allegabit enim, quod ex quo est crimine non Ecclesiasticum, nec à Clericis, vel in Clericum commissum, illius propterea cognitio non ad Ecclesiasticum iudicem, sed ad secularem spectare debeat. ad text. in l. si quis in hoc genus. C. de Episc. & clericis Salyc. in l. 2. num. 2. vers. ego puto verius. C. de his qui ad Eccl. confugiunt, & in auth. ita nulla communitas. num. 4. versic. quare laicus. C. de Episc. & Cler. Bart. in l. si cui. §. fin. num. 3. vers. quare delictum aliquod. ff. de accusat. Angel. in authen. vt liceat mari, & aua. §. final. num. 24. vers. & per hoc patet. Bal. in d. l. si quis in hoc genus. num. 1. vers. uem est notandum. Abb. in cap. inter alia. num. 29. vers. sed in vide Bart. de immunitat. eccles. & in cap. final. numer. 5. vers.

nota ultimo, extra eodem, & in cap. cum sit generale. num. 27. vers. Adde etiam alium casum extra de for. compet. Bertrand. conf. 9. lib. 7. vbi pluribus hanc sententiam probare conatur. Ang. de malef. in verbo in Scalas S. Petrony. num. 1. Alex. conf. 111. sub num. 1. post princ. lib. 1. Marfil. in tract. de bannitis in verbo Ecclesie. num. 26. vers. sed succedat dubitatio. Vulpell. in tract. de libert. Ecclesiast. par. 1. nu. 29. vers. Quod absque ratione. Menoch. conf. 200. quod est vltimum. num. 27. vers. ad secundum obiectum. lib. 10. Decian. in tract. crimin. lib. 6. cap. 25. vers. Et idem delinquens in ecclesia, & cap. 29. num. 15. & lib. 4. cap. 17. nu. 34. in 4. limitat. Bertrand. Ant. Gomez. Couar. Rol. & Clar. in locis per me relatis in tit. de carcerib. & carceratis quest. 28. num. 62. addo Petr. Caball. resolut. crim. cent. 2. cas. 194. & num. 1. & seqq. Io. Gutier. pract. quest. lib. 3. quest. 1. num. 13. vbi aliis relatis testatur de magis communi. Azeued. in Constit. Hisp. lib. 1. tit. 2. lib. 3. post num. 23. Quare, &c.

Prosper Farinacius I. C. Romanus.

ARGVMENTVM.

Feudalia bona, an & quando confiscari possint, saltem in vita delinquentis, quod ad fructus & commoditates, in præiudicium agnatorum, in hoc consilio magistraliter explicatur.

SVMMARIVM.

- Feudum amittit vassallus ob delictum, ob quod ei publicantur bona, num. 1. & 2. vbi ampliatur hec conclusio, siue feudum sit hereditarium, siue ex pacto & prouidentia, & siue sententia condemnatoria proueniat à statuto, seu consuetudine, vel etiam à iure communi. Contra. num. 14.
- Pœna que respicit intrinsicam qualitatem personæ, inseparabilis est ab ipsa personâ. num. 1.
- Bannitus pœna capitali incurrens infamiam falsi, non potest iurisdictionem exercere. num. 1.
- Feudum confiscatum, non agnatis sed fisco applicandum est, quando ad extraneos heredes transitorium est. num. 3.
- Feudum, vbi non est transitorium ad heredes, durante vita vassalli condemnati, eius fructus & commoditates pertinent ad fiscum. num. 4. Declara, vt num. 5. & num. 19.
- Feudum in aliquo per pactum alteratum, in reliquis retinet suam naturam. num. 6.
- Feudum concessum quod non possit alienari sine licentia domini, an & quando vassallo delinquente confiscari possit. num. 7. & num. 15. & seqq.
- Feudum concessum cum privilegio, quod nulla de causa ad dominum reuertatur præterquam ex causa infidelitatis, nunquid vassallo delinquente non ex infidelitate confiscari possit, & quomodo. num. 8. & seqq.
- Pacta in inuestitura feudi apposta contra feudi naturam, strictissime interpretanda sunt, & secundum subiectam materiam. nu. 8. vbi alia de interpretatione huiusmodi pacti.
- Casus omisus in contractibus, remanet in dispositione iuris communis. num. 8. in fin.
- Confiscari non possunt bona prohibita alienari ex quacunque causa, vel culpa. num. 10.
- Culpa verbum, est generale, & cominet delictum, & dolum. num. 10. Declara, vt num. 21.
- Disputandum non est, vbi adsunt verba clara legis. num. 11.
- Confiscari non possunt bona, qua in fiscum transire testator expressè prohibuit, etiam non obstante decreto, de quo. num. 11. & num. 21. & seqq.
- Præsumptio doli & fraudis, inducta à statuto, dicitur præsumptio iuris, & de iure. num. 12.
- Feudum confiscari non potest in præiudicium agnatorum propter contumaciam vassalli delinquentis. num. 13.
- Confiscatio bonorum non extenditur ad bona feudalia, nisi de illis expressè fiat mentio. num. 13.
- Omnis dictio vniuersalis, comprehendit omnia, cuiuscunque generis sint, & que considerari, & excogitari possunt. numero 20.
- Vtile per inutile non vitatur. num. 22.

NDVBITATA quodammodo omnium Doct. videtur esse opinio illa, nempe quod vassallus ob delictum, ob quod ei publicantur omnia bona, feudum quoque amittat, vt post multos quos refert, docet Schrader. de feud. p. 9. cap. 9. num. 16. vers. Quadragesima quina causa priuationis, necnon Petr. de S. Greg. de concess. feudi. p. 4. quest. 7. num. 59. Nic. Intrig. de feud. in 1. cent. quest. 98. num. 194. & rationes plurimæ adduci possunt, & signanter, quod quotiescunque pœna respicit intrinsicam qualitatem personæ, siue statum, vt est infamiae, inhabilitationis, & incapacitatis, ista vbiq; procedat, quia inseparabilis est à persona secundum Bal. in l. cunctos populos. C. de sum. Timu. & iud. Carb. quest. fin. num. 26. Et hinc est, quod bannitus pœna capitali, prout fuit N. incurrens infamiam facti non potest iurisdictionem exercere, vt inquit Petr. de S. Greg. d. tract. p. 4. quest. 7. num. 58. Incapax etenim redditur ex banno, & honestè amplius non potest stare in Curia Domini, nec ei seruire, stante quod sit bannitus à sua ditioe. Rossent. de feud. lib. 2. cap. 11. num. 5. & sub num. 7. Pet. Cabal. resolut. crimin. cas. 182. in quo loco alios recenset hoc idem attestantes, & præsertim ipso vassallo in banno perseverante. Aluar. conf. 59. num. 9. inter conf. feud. Abb. Brun. qui in prim. d. conf. firmat propositionem, quod vassallus potest feudo priuari ex omnibus illis delictis, etiam extra personam domini commissis, quorum causa non potest stare in curia domini absque dedecore.

Et hæc sententia videtur procedere, siue feudum sit hæreditarium & emphyteuticum, siue ex pacto, & prouidentia. Intrig. d. tract. cent. 2. art. 33. num. 1. & tam si delictum fuerit ob iniuriam factam domino, & causam aliquam feudalem, quàm ob iniuriam alteri illatam. Schrader. loco, de quo supra, numer. 16. vers. 17. ibi, ego verò has duas restrictiones. Nec videtur quod sit faciendus casus, an sententia condemnatoria prouenerit à statuto, seu consuetudine, aut à iure communi, secundum Rossent. d. suo tract. lib. 2. c. 11. sub num. 2. afferentem hanc esse receptam Doct. sententiam, qui Rossent. in gl. sub littera C. citat diuersos auctores hoc idem comprobantes.

Quod feudum non agnatis, sed fisco applicandum est, vnde non tantum in vita vassalli delinquentis, verum etiam perpetuò, cum illud hæreditarium, & ad extraneos heredes transitorium repente attentò tenore inuestiturae. Farinac. in sua pract. crimin. quest. 25. sub num. 70. vers. sed quod immo in casu, & num. 88. Caball. d. casu 182. num. 7. & præcipue num. 10. & in feudo emptitio improprio, & vt desuper ad extraneos transitorio, vt hic item responderunt Farinac. alleg. supra quest. 25. sub num. 71. vers. Vnde secus est. num. 23. Intrigliol. d. cent. 2. & art. 34. sub num. 44. vers. nisi feuda, cum adductis per ipsum.

Et in omni casu, quod saltem in vita eiusdem vassalli delinquentis, fisco quod ad fructus & commoditates, illud retinere valeat, voluerunt Petr. de S. Greg. d. par. 9. q. 7. n. 52. Ifern. in c. 1. si vassal. feud. priu. Iac. Ardiz. de feud. cap. 135. vers. ita sciendum est. Afflict. in cap. vlt. qua fue. pri. cau. benef. amitt. num. 2. & in cap. 1. num. 6. si vassal. feud. priu. Marin. Frecc. de auth. & potest. Baron. auth. 29. num. 1. Cuiac. de feud. lib. 3. tit. 2. & lib. 4. tit. 78. Crauett. conf. 859. num. 13. lib. 5. Pistor. alios referens, lib. 2. q. iur. par. 9. q. 15. nu. 32. vsque ad fin. Menoc. conf. 304. n. 35. lib. 4. & 554. n. 14. lib. 6. & in suo tract. de recup. poss. remed. 9. nu. 263. Hanc quoque partem tenuerunt ceteri adducti ab Intrigliol. dicta centur. 2. art. 33. qui art. 34. sub num. 44. vers. Contrariam sententiam &c. audacter attestatur, hanc receptiorem esse. addendo Gig. & Afflict. in alio loco, vltra illos quos memorat Peregrin. de iur. fisci riul. de public. bon. num. 115. vers. contra autem quod fisco, qui sic iudicatum & exactu vidisse ait.

Et quamuis contrarium sequuti fuerint multi Doct. & prout plurimum illi qui pro fisco scripserunt superius nominati, loqui forsan videantur in terminis feudi ex pacto & prouidentia, vt dicit Caball. dicto casu 182. num. 20. inter ceteros numeris 16. & 17. & aliis, cum quo transit Rossental. d. cap. 11. conclus. 5. num. 3. Nihilominus in feudo hæreditario, priorem opinionem fisco fauorabilem procedere affirmarunt nostrates, conciliando sententias, vt recitat Farinac.

rac. d. quest. 25. n. 70. & ob id concessio fructuum feudi præindicare potest agnatis, si hæreditarium sit feudum, secus si ex pacto & providentia. Fab. de Anna conf. 51. nu. 17. & 18. quæ bonorum feudalium confiscatio tanto magis procedit, cum idem sit fiscus domini directi, qui capit reliqua bona. Farinac. d. q. 25. sub n. 71. vers. Vnde secus.

6 Nec præmissis obstare videntur duo pacta inserta in inuestitura. nempe primo loco, quod absque licentia feudum hoc licet hæreditarium alienari nequeat alicui. & secundo loco, quod non possit amitti aliqua ex causa, præterquam infidelitatis &c. Nam quod ad primum nulla alia de causa inquitur, nisi ad effectum forsan evitandi ne feudum caderet in manibus personæ non acceptæ, seu diffidentis. item responderi posse videtur, quod licet in hac parte istius particula rata fuerit natura feudi meræ hæreditatis, nihilominus in reliquis ipsum retinuisse, & retinere suam naturam, quæ inter alia consistit, quod sit transitorium ad extraneos, vt nos docet observantia sequuta, attento quod de familia N. in illam Dominorum de N. transuerit, & successivè pariter eadem de causa confiscari potuisse, & posse, secundum quod Doct. volunt feudum aliquo ex pacto alteratum in reliquis retinere suam naturam. Menoch. conf. 331. nu. 41. cum alleg. & relat. per eundem.

7 Deinde responderi posse videtur, quod procedere posset opinio Dec. & aliorum ex aduerso adductorum, quando prohibitio alienandi feudum hæreditarium, simplex & absoluta existeret, & quando apparet cum hac conditione sine licentia, tunc secus est. cum isto casu intelligatur dumtaxat facta prohibitio de non alienando ex contractu, & non per delictum. & propterea est locus confiscationi ipsa prohibitione non obstante. Natt. conf. 528. n. 7. & 8. lib. 3. Guazz. de confisc. bon. concl. 13. limit. 17. n. 35. Feudum igitur huiusmodi hæreditarium, licet dicatur res propria vassalli, tamen sub regula feudali remanet respectu domini directi. Frecc. de subfeud. lib. 3. vers. secundo quando feudum est hæreditarium. num. 3. quem sequitur Cuman. in cap. si aliquem in verb. antiquis. num. 227. de success. feud. Et prohibitio alienandi feudum sine licentia, quando feudum hæreditarium est absolute, non censetur facta nisi respectu domini directi, ad quem spectat consentire, & non agnatorum, quia in tali feudo non tractatur de aliquo ipsorum præiudicio. Crauet. conf. 128. sub num. 7. in si. Frecc. de subfeud. lib. 3. vers. 23. num. 1. Et ulterius non videtur prætermittendum qualiter doct. Dec. in conf. 171. col. 2. vers. 4. & ult. ex aduerso cit. impugnatur ab Alciat. conf. 39. & 53. quam vt falsam reprobatur Rol. conf. 42. nu. 30. lib. 1. sicuti sub silentio non est inuoluendum, quod dato & non concessio quod d. prohibitio valeret, tamen restringi deberet quod ad iurisdictionem, & non quod ad bona sita in territorio N.

8 Quod verò ad secundum pactum, quod feudum nulla de causa ad dominum reuerti possit præterquam causa infidelitatis, respondetur quod omnia pro nunc disputatione an illud valeat vel ne, nihilominus dicendum videtur non posse efficere, quando in casu de quo agitur, sit locus confiscationi. Nam de natura feudi est, vt illud amittatur non solum per infidelitatem, sed etiam ob plures alias causas, de quibus in tit. qui. mo. feud. amitt. etiam si sit feudum hæreditarium, & emptitium. Rossent. de feud. c. 10. concl. 8. num. 14. Vnde cum pactum prædictum repugnet naturæ feudorum, strictissime interpretandum venit. Rossent. c. 9. merab. 1. concl. 30. num. 19. atque intelligendum est secundum subiectam materiam, & naturam feudi de quo tractatur, quamuis verba sint prægnantia, vniuersalia, & apta infinitatem comprehendere. Scradet. de feud. latissime p. 11. sect. 3. à num. 20. vsque ad 36. Quamuis ergo pactum fuerit, vt pro nulla alia causa possit feudum amitti nisi ob infidelitatem, interpretandum est de cæteris causis, propter quas feudum amittitur secundum iura communia feudorum, ad hoc vt pactum restringatur, & intelligatur secundum ius commune feudale, & secundum subiectam materiam. Sed sic est, quod homicidium commissum in priuatam personam, & sibi in nullo gradu attinentem, non est delictum feudale, nec comprehensum inter illas causas ob quas feudum amittitur. c. 1. in si quis fra. dom. in vers. Pactum igitur prædictum non tollit, quando feudum pu-

Farinacii Consiliorum Lib. 3.

blicetur ob homicidium quod non est feudale delictum, de quo pactum non loquitur. casus enim omissus in contractibus habetur pro omissio. Alex. conf. 46. n. 4. & conf. 194. n. 200. li. 2. Soc. Iun. conf. 47. in prin. li. 1. & remanet sub dispositione iuris communis. Mant. de tac. li. 3. in. 7. n. 34. Et quod ita intelligi debeat pactum, patet ex illis verbis, præterquam ex causa infidelitatis. nam infidelitas est delictum feudale. c. 1. qua. si infidelit. Etenim si ex d. pacto excipitur causa infidelitatis, quæ feudalis est, sequitur quod pactum loquatur in cæteris de omnibus aliis causis ob quas amittitur feudum secundum iura feudalia, quia exceptio declarat regulam in quibus casibus procedat. Dec. in l. 1. ff. de reg. iur. n. 21. Nam si exceptio loquitur de delicto feudali, ita etiam de feudalibus debet regula intelligi, ex iis quæ tradit Surd. decis. 124. numer. 13. & 14.

Nec replicetur, quod etiam vt desuper dictum fuit, feudum amittatur per homicidium in personam priuatam commissum, nam responderi posse videtur quod ad priuationem feudi contra vassallum procedunt prædicta ciuiler ex lege feudorum, & criminaliter de iure communi, prout distinguendo bene docuit Bal. in c. 1. sub nu. 3. an ille qui interfra. dom. sed pactum fuit appositum in contractu feudali qui ciuiler est, igitur intelligi debet quando ciuiler ageretur, de interpretando pactum secundum naturam contractus. Mant. de tac. lib. 2. tit. 2. n. 25. Præterea videtur respondendum quod pactum antedictum, non possit prodesse nisi N. vtili Domino, attento quod isti Domini NN. eius consobri- ni, nullatenus vt agnati valeant istud feudum vindicare. Si enim hæreditarium est, agnati in eo nullum ius habent. Crauet. d. conf. 128. sub n. 7. sed ad effectum succedendi in eo, necesse est habere qualitatem hæreditariam. Intrignol. de feud. cent. 1. q. 5. n. 289. cum cit. per ipsum. cum agnatus non hæres incapax sit. Rol. conf. 2. n. 43. lib. 1. At isti Domini NN. hæredes non sunt, nec esse possunt D. N. quia damnatus cum publicatione bonorum non habet hæredem nisi fiscum. Natt. conf. 528. n. 9. lib. 3. Ergo.

Si verò fideicommissum inspiciamus, idem dicendum est, dum testator prohibet alienationem feudi extra familiam, & substituit alios, etiam quod de iure ex quacunque causa, vel culpa cuiuscunque ex suis descenditibus in alium essent transferenda. vtique in casu delicti prohibuisse etiam censetur confiscationem, ex his quæ in fortioribus terminis tradit Ruyn. conf. 129. n. 4. li. 2. Tanto magis in casu nostro id verum esse videtur propter illud verbum, culpa, quod est generale, & continet delictum, & dolum. Alciat. in l. lata culpa. nu. 1. ff. de verb. signif. Cels. Bargal. in tract. de dolo. lib. 5. cap. 1. num. 1. Vnde videtur sequi, quod dum testator prohibet transferri in alium dicta bona, quæ de iure ex aliqua causa essent transferenda, expresse prohibuerit bona publicari, quæ de iure venirent publicanda. quia vt dictum fuit, culpa significat delictum, & illa prohibitio alienationis, & translationis in alium continet prohibitionem alienationis. Bart. in l. Imperator. per illum tex. ff. de fideicommiss. liberi. Alex. conf. 88. versicul. sed præmissis lib. 3.

His igitur sic stantibus, necessariò videtur inferri, quod dicta testatoris dispositio, tanquam facta in fraudem fisci, & publicationis bonorum minimè teneat, & sit omnino nulla, vt disponere videtur decretum Serenifis. cuius verba satis clara leguntur. etenim vbi casus legis adest, frustra disputari contingit l. illam. vbi Dec. C. de collat. & ob id stante decreto Mediolanensi, ita dixit Boss. tit. de public. honor. sub num. 31. in fin. Nec obstare videtur si replicaretur, quod tale decretum intelligi debeat quando testator prohibuisset bona ob delictum in fiscum transire, & quando intentionem habuisset fauendi delinquenti, secus est quando mens fuit solum conseruandi bona inter suos, ex Pancitol. conf. 181. num. 2. Ruyn. conf. 25. lib. 5. Peregr. de iur. fisci. lib. 5. tit. 1. num. 103. Nam responderi posse videtur, satis testatorem expresse prohibuisse bona in fiscum transferri, stantibus desuper allegatis. & ulterius forsan opinionem veriorē esse illam, quod decretum procedat, etiā si nulla fraus contra fiscum conici valeat, vt in terminis Boss. d. t. de publ. bon. sub n. 31. in fin. quia si secus diceretur, dictum decretum nil omnino operari vide-

E retur,

retur, cum etiam de iure communi, stante aliqua coniectura fraudis, dicta testatoris dispositio non sustineatur. Rip. in l. filiusfam. §. diu. n. 5. ff. de leg. 2.

- 12 Tandem responderi etiam posse videtur, quod opinio Panciroli & sequacium, forte procedere valeat, si decretum simpliciter annullaret similem testatoris prohibitionem, in quibus terminis loqui videtur Pancirol. At in casu nostri decreti non potest forsitan locum vendicare, cum non possit adaptari illa interpretatio, vt intelligendum sit duntaxat, quando adesset fraus, non autem quando mens solum fuit conseruandi bona in agnatione. Quoniam in dicto decreto, nedum annullatur huiusmodi prohibitio, sed etiam statuitur quod presumatur simulata dolosa, fraudulentè que facta, quæ cum sit presumptio iuris, & de iure, ad tradita per Alciat. de presumption. in prelud. par. 1. nu. 3. non admittit probationem in contrarium. Menoch. de presumpt. lib. 1. q. 33. num. 1. Igitur, &c.

Emilius Emil. Consiliarius & Auditor Sereniss. Ducis Urbini, Index in causa Dubinans.

Resolutio dubiorum.

- 13 **D**uplici ratione alias semel atque iterum scripsi, bona D.N. in Fiscum N. iure transire non posse propter homicidium, vt dicitur, ab eo patratum. Primo scilicet, quia sunt feudalia. Secundo, quia fideicommissaria. iteratè que dubitationes per Dominos Iudices tunc factas, iure resolutas fuisse, ni fallor, existimaui. grauatè hodie respondere aliis subtilissimis dubitationibus excitatis per N. Auditorem dignissimum eiusdem N. pramittendum duxi quod dato quod bona feudalia in presenti casu essent confiscanda, non potest tamen hic, in præiudicium præsertim vocatorum agnatorum in inuestitura, de aliqua confiscatione tractari. Tum quia sententia contra D. N. lata in eius contumaciam, & absentiam, non afficit dictos agnatos: Tum etiam quia in eadem sententia, nulla fit mentio bonorum feudaliū, & sic ea confiscatio non extenditur, iuribus, rationibus, Doctorum auctoritatibus, ac Rotæ decisionibus aliàs allegatis, quas hic repetere superfluum est, sed eas reuideri supplicatur, & quibus in his vltimis dubitationibus nihil responsum vidi. Arbitror certè, quia nihil releuans responderi potest.

- 14 Et licet præmissa sufficerent pro absolutione successorum in dictis feudis, attamen singulariter prædictis dubitationibus respondendo. Dum in primis firmatur indubitata quædam omnium Doctorum opinio, quod scilicet vassallus amittat feudum ob delictum ob quod ei publicantur bona, ex Schrader. Petro de S. Gregorio. Nicol. Intrigliol. in locis in dubitationibus relatis. Respondeo hanc conclusionem non solum non esse indubitam omnium Doctorum, vt asseritur, sed contrariam esse, & veriore, & magis communiter receptam. præsertim in præiudicium agnatorum in inuestitura vocatorum, vt patet ex relatis per eundem Schrader. ex aduerso allegatum de feudis. par. 4. cap. 9. nu. 16. & aliàs retuli in responsionibus factis dubitationibus D. Nuti Prætoris. quibus addo Antonium Gomez. cum allegatis per eum in l. Tauri. 40. post num. 91. vers. & in expresso. Mozzium de feudis in vir. ex quibus causis feudum amittitur. num. 126. Molin. de primog. lib. 4. cap. 11. n. 3. Sigismund. Scacc. de iudicio causarum civilium, criminalium, &c. lib. 2. cap. 9. nu. 163. & seqq. Rosentall. de feudis. lib. 2. cap. 11. n. 1. & seqq. & ibi in additionibus littera B, vbi in idem innumeri ferè alij referuntur concordantes.

- 15 Dum secundo dicitur, præmissam conclusionem non habere locum in feudo hæreditario ad extraneos transitorio, quod propterea in fiscum transire asseritur, ex relatis per me in quest. 25. sub n. 70. & num. 71. vers. vnde secus, & num. 88. iam dixi, & modò iterum repeto, quod ex quo in inuestitura feudi de quo agitur, adest prohibitio alienandi sine licentia Principis negatiuè concepta, hoc ideo non ampliùs retinet hæreditarij feudi ad extraneos transitorij naturam, & consequenter nullo pacto in filium transire potest, in terminis Boss. in tit. de bonorum public. nu. 54. post Decium quem allegat. in conf. 171. col. 2. vers. quarto, & vltimo.

- 16 Quibus non obstat, quod licet ex prædicta non alienan-

di prohibitionem negatiuè concepta quò ad dictam prohibitionem, alteretur natura feudi hæreditarij, non tamen alteratur in reliquis, quòd non transeat in extraneos, & sic in fiscum. Hæc enim consideratio est directè contra doctrinam Bossij, volentis in specie ex dicta prohibitionem feudum non transire ad extraneos, nec ad fiscum. quod & idem voluit idem Boss. eod. tit. de publicatione bonorum. numer. 61. post princ. vers. & quia virius, & dixi etiam ego in quest. 25. num. 72.

Multò minùs obstat alia responsio ad doctrinam Bossij, vt scilicet procedat quando prohibitio alienandi feudum hæreditarium, est simplex & absoluta, secus quando cum conditione, sine licentia, cum tunc prohibitio extendatur solum ad prohibitionem de non alienando ex contractu, non autem ob delictum, ex Natt. in conf. 528. nu. 7. & 8. lib. 3. & Guazzin. de confiscat. bonorum, conclus. 13. limit. 17. num. 35. Natta enim, prout credo bene aduertisse excellentissimum Dominum Dubitantem, non loquitur in prohibitionem alienationis simpliciter facta, sed in prohibitionem venditionis. Quo casu non est mirum si talis prohibitio non extenditur ad delictum, quia iure non reperitur cautum, quòd delinquens dicatur vendere, sicut cautum est quòd delinquens dicitur alienare, ex plenè per me relatis in quest. 23. n. 22. & ideo Guazzinus, qui loquitur in simplici prohibitionem alienationis, ex Natt. vbi supra, non bene percepit verba, & sensum eiusdem Nattæ.

Et demum non obstat, quòd doctrina Decij in qua Bossius se fudat, sit reprobata ab Alciato in conf. 39. & Rolando in conf. 42. num. 30. lib. 1. Prædicti enim Doctores non loquuntur quando in inuestitura adest clausula prohibitionis alienationis negatiuè concepta, & de hac clausula nullum verbum faciunt, sed solum impugnant Decium in eo quòd voluit, clausulam (& quibus dedit) non extendi ad extraneos hæredes, & sic nihil ad nos. & nihilominus, quod Decij doctrina sit ab aliis approbata, adduco Curtium Iuniorem in conf. 130. numer. 6. versicul. præterea, & secundo. Corbol. de iur. emphyteutic. cap. 14. limit. 3. numer. 2. Rosental. de feudis. cap. 2. rubr. de feudorum diuisione. conclus. 37. numer. 4. versicul. tertio si alia ad sint verba, & in additionibus littera D.

Dum tertio dicitur, feudum etiam ad extraneos hæredes non transitorium, transire tamen in fiscum, durante vita delinquentis quò ad vsumfructum, ex Isernia, Afflicto, Marino Freccia, Aymon. & aliis pluribus in dubitationibus allegatis. Respondeo, quòd ex aliàs à me scriptis & relatis Doctoribus constat, contrariam opinionem esse veriore, & magis receptam. & vltra ibidem relatos, addo Bald. in l. 1. nu. 32. ff. de rerum diuisione. Paul. de Castr. in l. si finita. §. si veltigal. num. 6. ff. de damn. infecto. Afflicto. decis. 282. num. 15. in fin. vbi sic iudicatum fuisse testatur, & ibi Vrsill. in additionibus. Bero. conf. 73. n. 11. & 12. lib. 1. Bursatt. conf. 43. num. 16. Plot. conf. crim. diuers. 130. num. 66. & seq. lib. 1. Bertaz. conf. 369. num. 23. lib. 2. Gabriel. conf. 73. num. 30. lib. 2. vbi testatur de veriori, & magis communi opinione. Corbul. de emphyteusi. in tract. de causa priuationis emphyteusis. in 7. causa. num. 64. Franc. Sorben. in tract. de feudis. par. 13. num. 60. & seq. Schrader. in eod. tract. par. 9. cap. 9. num. 16. vers. quarto in vltimis verbis. Cardin. Tusch. in verbo feudum. conclus. 211. num. 5. & 17. vbi de communi. Petr. Caball. resol. crimin. casu 182. num. 20. vbi etiam de communi. Scaccia de iudicio causarum civilium, criminalium, &c. lib. 2. cap. 9. n. 1176. Mohedan. decis. 1. rubr. de poenis.

Dum quarto ad tollendum omnem difficultatem, adducebam verba inuestituræ, quibus expressè statuitur, feudum ex nulla causa amitti præterquam ex causa infidelitatis, & ad tollendum hoc fundamentum in dubitationibus nuper excitatis, dicitur, hanc concessionem esse intelligendam, & restringendam ad delicta feudalia, quibus ex lege & natura feudorum venit amissio feudorum, non autem ad delicta non feudalia, & in quibus iure feudali feudum non confiscatur. prout esse asseritur, homicidium priuatum non confiscatur. prout esse asseritur, homicidium priuatum à D.N. commissum. Responsio ab eodem D. Dubitante iam data est in eisdem dubitationibus in vers. nec replicetur. cum secundum lectionem in prima conclusione in dubitationibus

tationibus facta, ex lege & natura feudorum venit etiam confiscatio pro homicidio priuatæ personæ. Et dum ad hanc effugiendam responsionem declaratur hoc posse procedere, quando agitur ciuilitè, non quando criminalitè. Hæc utique declaratio meis auribus non arridet. Tum quia si vera est, malè fiscus N. agendo criminalitè propter homicidium priuatæ personæ, posset confiscationem prætere: Tum etiam quia exceptio facta de crimine infidelitatis intelligi non potest quando ciuilitè agitur, cum nunquam viderim contra Principis rebellem & infidelem, ciuilitè agi: Tum & tertio, quia illa verba vniuersalia, ex nulla causa, comprehendunt omnes causas, & omnia delicta cuiuscunque generis sint, & quæ considerari, & excogitari possunt. Dec. in cap. ex ratione. num. 26. vers. confirmatur hoc, extra de appellation. Plot. conf. crimin. diuers. 72. num. 4: tom. 2. & certum est, vniuersalem negatiuam multò potentiorē esse vniuersali affirmatiuæ. Decis. Pedemont. 100. num. 43. & seq. cum aliis per Tiraquell. in l. boves. §. hoc sermone. limitat. 7. nu. 4. & seq. de verborum significatione.

21 Dum quintò, quò ad bona fideicommissaria, & insimul alienari prohibita, iure probauit non transire in fiscum, nec etiam in vita delinquentis, & quòd decretum Ducale, prohibens non solum inter viuos, sed etiam in vltimis voluntatibus disponi posse, non extendatur ne bona in fiscum transeant ob delictum, quia loquitur de expressa hominis prohibitione (vt illius verba clarè demonstrant) non autem in tacita iuris proueniente ex fideicommissio, & prohibitione alienationis. & ad hanc tollendam obiectionem, ex aduerso in dubitationibus ponderatur verbum, culpa, in prohibitione alienationis appositum, quæ dolum, & delictum significat, secundum Alciatum, & Celsum Bargal. in locis per D. N. allegatis, & sic quòd intrat decretum, cum in testamento de quo agitur, prohibeatur etiam quælibet culpa alienatio, & sic expressè propter delictum. Responsio est facilis, quia, vt etiam aduertit Celsus Bargal. in loco ex aduerso citato, culpa quandoque sumitur genericè, & largo modo, quandoque autem propriè, & stricto modo, prout differt à dolo. Primo modo potest, & delictum significare, secundo autem modo non, vt in l. ex maleficiis. §. si Iudex. & seq. ff. de actionib. & obligationibus, quem text. ad id benè inducit Decian. in tractat. crim. par. 1. lib. 1. c. 6. n. 5. & seq. vbi alia concordantia iura adducit, & dixi latius in tit. de pœn. temperand. q. 89. num. 87. Vnde verbum, culpa, in prohibitionem alienationis de qua agitur, appositum, si propriè accipiatur, prout accipi debet, alienationem ex delicto non importat, & sic decretum non intrat.

22 Responderi etiam potest, quòd in testamento non solum adest prohibitio alienationis propter culpam, sed etiam propter quamcunque aliam causam, cum iniunctione fideicommissi. Hinc sequitur, dato quòd prohibitio alienationis ex culpa sit inualida propter decretum Ducale, non erit tamen inualida prohibitio alienationis ex alia causa. & multò minus annullabitur fideicommissum, per regulam quòd vtile per inutile non vitiatur, & in terminis consuluit Pancirol. in alijs allegato conf. 181. sub n. 1. vers. secundo inspiciendum. & hæc responsio est inuitabilis, quia fundata in propriis verbis ipsius decreti, quod tunc demum prohibet dispositionem, ne bona transeant in fiscum, quando sumus in casu, in quo ob aliquod delictum alijs de iure bona venirent confiscanda. Sed sic est, quòd stante fideicommissio, & prohibitione alienationis, prædicta bona de iure non veniunt confiscanda, ergo statutum non habet locum. Et sic decretum ipsum habet in corpore limitationem, quæ casui nostro applicatur. Et ita vt supra saluo & c. iuris esse censeo.

Prosper Farinacius I. C. Romanus.

ARGUMENTVM.

Iudex per imperitiam malè iudicans, tenetur parti læsæ ad damna & interesse, & multò magis si per dolum malè iudicauit, & ex quibus præsumatur dolum Iudicis malè iudicantis.

SVMMARIVM.

Appellare non licet à decreto relaxationis mandati in vim executionis rei iudicate, n. 2.

Farinacij Consiliorum Lib. 3.

Exequutio sententiæ datæ à Iudice vnius territorij, fieri potest à Iudice alterius territorij, n. 3.
 Iudex malè iudicans etiam per imperitiam, tenetur parti læsæ ad damna & interesse, n. 4.
 Condemnari nemo potest, qui confessus & conuictus non sit, nu. 5.
 Iudex laicus religiosum iudicare non potest, n. 5.
 Iudicis dolum in malè iudicando præsumitur ex notabili læsione, numer. 7.
 Dolum Iudicis in malè iudicando præsumitur quando sic iudicantè contra inhibitionem Iudicis superioris, n. 8.
 Iudicis dolum in malè iudicando est apertus, quando contra iustitiam iudicat, n. 9.
 Verba futuri temporis conditionalia sunt, n. 10.
 Relatum inest in referente cum omnibus suis qualitatibus, numer. 11.
 Iudex non tenetur obedire Principi mandanti aliquem iniuste morti tradi, n. 12.
 Iudex criminalis non potest reum ad damna & interesse condemnare, absque eo quòd ipsum criminalitè condemnaret, n. 13. Declarat. vt n. 14.
 Forma sententiæ in causa appellationis, an requirat quòd Iudex dicat, bene vel malè iudicatum, aut appellatum, num. 15.
 Error in nomine non vitiat, quando aliunde constat de corpore, numer. 16.
 Res iudicata facit rem notoriam, n. 17.
 Excommunicatus, à limine iudicij repellendus est, n. 18.

CONSILIVM CCX.

Iudex laicus criminalis, qui de anno 1586. Equitem N. professum, & Religiosum militiæ de Calatraue Ordinis Cisterdiensis, carcerare, illumque pro prætenso nefandi crimine, nec confessum, nec conuictum morti tradere, omniæque eius bona publicare, & fisco Regio applicare ausus fuit, & ob id declaratus excommunicatus à conseruatore illius Religionis, ac etiam Illustris. N. Nuncio, & amplius ab Auditore Cameræ in vim specialis rescripti Iudice delegato, condemnatus ad restituendum D. N. filiæ, & hæredi dicti q. N. omnia bona indebitè vt supra ablata, & confiscata, siue eorum valorem, vnà cum omnibus damnis & c. pro quibus etiam Dominus Locumtenens Illustris. Vicarij N. vigore exequutorialis mandatum decreuit, & relaxauit in executionem sententiæ dicti A. C. quæ transitum fecit in iudicatum.

Quòd hodie non sit audiendus, sed omnino reiciendus, dum petit committi causam appellationis à decreto relaxationis mandati, factò à dicto Locumtenente Illustris. D. Vicarij, sicut nulla videtur difficultas, quòd à tali decreto datur appellatio secundum magis communem, de qua per Grammat. ad Vestr. in pract. lib. 7. cap. vlt. n. 43. Gabriell. in de appell. conclus. 4. n. 2. Lancell. de autent. part. 2. c. 12. limit. 53. num. 16. & seq. post alios plures quos allegant.

Ita nec minus prædictæ D. N. deneganda videtur commissio pro eius parte Sanctissimo porrecta. In qua supplicat committi Illustris. & Reuerendis. D. N. Nuncio, vt iuxta formam mandati prædicti bona malè confiscata, damnæque, expensas & interesse liquidet, & liquidata restitui faciat & mandet, cum in illis N. partibus, vbi testes, atque scripturæ haberi possunt, & non alibi, hæc liquidatio commodè fieri valeat, nec coram alio Iudice quàm præfato Illustris. D. Nuncio, propter aduersarij potentiam. Certum enim est, executioni latæ sententiæ à Iudice vnius territorij, fieri posse à Iudice alterius territorij, nedum alteri committi, ad text. in l. à diuo Pio. §. sententiam. & ibi notant communiter omnes. ff. de re iudic.

De iustitia enim sententiæ A. C. quæ ob non appellationem aduersarij, transitum fecit in iudicatum vt supra, constat euidenter, quia Iudex malè iudicans, etiam per imperitiam, ad damna & interesse parti læsæ omnino tenetur. l. final. in princ. ff. de varijs & extraordinarijs cognition. §. 1. Instit. de oblig. que ex quasi delicto nascuntur. Alberic. in l. 2. num. 2. ff. quod quisque iuris. Bald. in cap. 1. §. Iudex. num. 3. de pace iuramento firmanda. Boss. in tit. de offic. corrupti. num. 24.

vers. & sensus huius conclusionis, & alibi passim, & communiter Doctores.

- 5 Et quod malè iste Iudex iudicauerit, non est dubitandum. Tum quia non confessum, nec conuictum ad mortem condemnauit & tradidit, contra tex. in cap. 1. & nos in quernquam. & cap. primates, 1. quest. 1. & in l. qui sententiam. C. de poenis. Tum etiam quia existens laicus, Religiosum & professum iudicare ausus est. cap. pariter. contra tex. in cap. clericum nullus, 1. quest. 1. cap. si Iudex laicus. de sententi. excommunic. in 6. cum aliis per Alex. de Neuo. conf. 56. n. 14. & seqq. & conf. 59. num. 12. & seqq.
- 6 Quæ omnia bene nota faciunt Illustris. D. N. Nuncio, qui propterea de mense Augusti anni 1612. seruatis seruandis pronunciauit, processum & omnia per aduersarium gesta, nulla & attentata fuisse, malèque per ipsum fuisse contra Equitem N. sententiatum. quem propterea ad famam, honores, & dignitates restituit, dictumque N. præuia debita satisfactione, indigere Summi Pontificis absolutione. & hæc sententia ob non appellationem aduersarij transitum fecit in iudicatum.
- 7 Et hinc sequitur, quod non per imperitiam, sed de dolo sic iudicauerit, cum dolo præsumatur, tum ex notabili læsione, nempe qua eum sua iniqua sententia innocenti Equiti mortem dedit. Bald. in rub. C. de poen. iudic. qui malè iudicauit, numer. 2. cum aliis per Contard. de moment. possess. in 10. limit. num. 10. & per Mascard. de probat. lib. 1. conclus. 531. num. 154.
- 8 Tum ex eo, quia non solum contra expressam Canonum prohibitionem, sed etiam contra conseruatoris illius Religionis, & Illustrissimi D. N. Nuncij sententiam & inhibitionem in Religiosum manus iniecit. l. ait Prætor. §. si quis particeps. & ibi glos. & Doct. ff. de his qui in fraudem creditorum. Luc. de Penna in l. quædam modum. num. 7. in 47. casu de agric. & censu. lib. 1. Alberic. in l. dolum. n. 3. vers. siem ex præmissa denunciatione. C. de dolo.
- 9 Quibus non obstant leuia quædam, quæ aduersus sententiam A. C. ex aduerso obiiciuntur, & primò quod veniat excusandus propter commissionem Regij consilij, & litteras propria Regis manu subscriptas, quibus prætendit sibi iniunctum fuisse, vt eundem Equitem morti traderet. Nam commissio Regij consilij aliud non dicit, nisi vt in hac causa iustitiam faciat. vt patet in illis verbis: *accioche facciate quello che secondo la giustitia si deua fare.* Iustitia autem non permittit Religiosum à laico iudice iudicari, & multò minùs non confessum & non conuictum, ad mortem condemnari. ideo eò magis eius apertus dolo detegitur. Bart. in l. propter veneni. §. 1. ff. ad Syllaniam. Cyn. in l. dolum. vers. præsumitur tamen. C. de dolo. Mascard. de probation. lib. 2. conclus. 531. n. 47. & seqq. & num. 136.
- 10 Litteræ autem Regis non mandant vt Equitem morti tradat, sed conditionaliter loquitur, quod in casu quo de iure morti tradendus est, non sinat eum deferre habitum religionis, vt patet in illis verbis: *Vt comando che date ordine che nella giustitia che hauerete da eseguire in lui, non si porri l'habito di Calatrane che tiene.* Quæ quidem verba, nella giustitia che hauerete da eseguire. sunt futuri temporis, & sic conditionalia (quatenus scilicet secundum iustitiam sic exequi debeat) ad text. in l. Stichum qui mortuus erit. vbi Bart. & omnes. ff. de legat. 1. & l. nuper. in fine. de legat. 3. Roland. conf. 58. num. 13. lib. 3. Osafch. decis. Pedemont. 169. numer. 5.
- 11 Præsertim cum in dictis litteris Rex referat se ad suum consilium, à quo vt dixi, aliud mandatum non fuit nisi vt iustitiam facia. Quod idem Regem ipsum mandasse dicendum est, per regulam, quod relatum inest in referente cum omnibus suis qualitatibus, de qua per Cephal. in consil. 257. numer. 2. lib. 2. & Anchar. Regien. quest. 67. numer. 5. parte 2.
- 12 Et nihilominus dato etiam millies quod & Regium consilium, & Rex ipse mandassent expressè Iudici, vt Equitem morti traderet, Iudex ipse obedire non tenebatur. ad tex. in cap. si Dominus. 11. quest. 3. de script. C. de precibus Imperat. offerend. cum aliis per Grammat. vot. 32. n. 11. & seqq. & per Neuiz. in Sylua nuptiali. lib. 6. num. 49. & seqq.

Non obstat secundò, quod dicatur, sententiam Locum-
tenentis criminalis A. C. non potuisse condemnare hunc
Iudicem ad interesse ciuile partium, ex quo ipsum non cri-
minaliter condemnauit Iudicem. ad tex. in l. solemus. §. latrun-
cula. or. ff. de iudic. & sic videtur hæc sententia defectu iu-
risdictionis nulla. Nam, vltra quod pro responsione suffi-
ceret dicere, aliàs Signaturam Sanctissimi reiecit aduer-
sarium volentem committere hanc causam tanquam ciui-
lem in Rota:

Adhuc dicitur non esse inconueniens, vt Iudex crimina-
lis, omiſſa criminali condemnatione pronunciet tantum-
modo super damnis & interesse ciuilitè, quando coram
ipſo (prout in casu nostro) fuit intentata solum actio ci-
uilibus ex criminali dependens, & non criminalis ad pœnam.
Bal. in l. si pro fure. §. conditio. ad fin. versic. item facit ad aliud.
ff. condition. fariina. Cataldin. in tract. syndic. post numer. 142.
quest. 216. versicul. addo quod si agatur de malefic. ciuilitè.
Boss. in tit. de decret. Mediolani. numer. 28. in fin. & seqq.
Cresc. decis. 5. num. 1. in fin. & aliàs sic voluit Rota coram
Robusterio. in Bonon. nullitatis legitimationis de S. Petro
Lunæ 28. Aprilis 1578.

Non obstat tertio, dum opponitur de nullitate senten-
tiæ A. C. ex eo quia non pronunciauit fuisse bene vel malè
iudicatum, aut appellatum, iuxta formam de qua in l. eos. &
ibi glos. in verbo vel iniustam. C. de appellat. cum aliis allega-
tis. nam hæc forma non est substantialis, secundum Paul.
de Castro in d. l. eos. sub numer. 7. & ibi etiam Bald. sub numer.
6. Felyn. in cap. cum Ioannes. numer. 13. de fid. instrument.
Rebuff. in tract. de appellat. art. vlt. glos. unica. numer. 33.
quos in proposito refert & sequitur Sigismund. Scacc. vi-
dendus in tract. de appellat. lib. 3. cap. 2. quest. 11. numer. 112.
vers. sed nunquid hæc formula sit substantialis, & seqq. vbi pro-
pterea dixit, eius omissionem non irritare sententiam, sed
satis esse (prout in casu nostro seruatum fuit) quod Iudex
appellationis faciat mentionem de sententia lata à Iudice
à quo apparet se esse Iudicem appellationis, & non in reli-
quis condemnet, vel absoluat, nec reformet, aut declaret,
prout iustitia & iura partium exigunt. Et ita in practica ser-
uari testatur.

Non obstat quarto, quod ad sententiam non fuerit cita-
tus Procurator N. cuius mandatum fuit in actis præsentat-
um. Nam mandatum cantat non sub nomine N. sed sub
nomine N. & esto, quod sit error (prout forsan fuit malitia)
error in nomine proprio, quidquid secus sit in nomine
alieno, vitiat actum, etiam quod de corpore per alias de-
monstrationes constet, ad tex. in l. final. & ibi Bart. nu. 1. Bald.
n. 3. Paul. de Castro in sine. & Iaf. nu. 10. C. de heredib. instituen.
Rom. conf. 179. nu. 15.

Et demum non obstat, quod dicatur non potuisse Lo-
cumtenentem A. C. condemnare N. ad damna & interes-
se, nisi prius sibi constiterit quod malè iudicauerit. Nam de
hoc dubitandum non erat, cum bene fuerit cognitum ab
Illustris. D. N. Nuncio, cuius sententia, vt dixi, transitum
fecit in iudicatum, & sic rem notoriam fecit. l. res iudic.
ff. de reg. iuris. Roland. conf. 6. numer. 16. lib. 3. Decis. Pedem. 34.
num. 4.

Non omitto, quod cum iste iudex hodie reperitur ex-
communicatus propter plures recursus ad iudices secula-
res habitos, licet ab illis fuerit reiectus, & amplius iterum
excommunicatus ab Illustrissimo N. Nuncio propter car-
cerationem, & condemnationem Equitis N. & demum
ab eodem Locumtenente criminali A. C. fuerit seruatis ser-
uandis declaratus infordeſcens, nec comparere curat pro-
curando absolutionem, repellendus omnino est ab
omni sua petitione, & supplicatione, vt in
conf. crimin. diuers. 73. nu. 8. tom. 2. in folio.

& est tex. in cap. rursus. in fin.

& capit. seq. 11.

quest. 3.

Prosper Farinacius I. C. Romanus.

ARGV

ARGUMENTVM.

BACULO aliquem percutiens, si percussus moriatur, non tenetur de occiso, nisi animum occidendi habuerit. & ex quibus talis occidendi animus præsumatur, & quando sic occidens, ad Ecclesiam confugiens, illius immunitate gaudeat.

SUMMARIVM.

- Baculo aliquem percutiens præmeditatè, si percussus obierit, non punitur pœna mortis, n. 2.
- Mandataris si excessit fines mandati, mandans non punitur pœna ordinaria, n. 3. & 4. ubi præsertim si mandans expressè prohibuit ne percutiendus occidatur. Declara, ut n. 14. & 15.
- Baculo aliquem percutiens, si percussus obierit, percutiens pœna mortis punitur si animum occidendi habuerit, n. 4. & seqq. ubi etiam ex quibus occidendi animus præsumatur isto casu.
- Animus occidendi probatur coniecturis, & exterioribus signis, numer. 5.
- Animus occidendi in dubio, præsumitur homicidio sequuto, n. 6.
- Baculo paruo aliquem percutiens, non præsumitur habuisse animum occidendi, secus si percusserit cum baculo, seu ligno ad occidendum apto, nu. 9. & 10. & seq.
- Animus occidendi non præsumitur in eo, qui valens percutere cum armis ad occidendum aptis, voluit percutere cum armis non aptis ad occidendum, n. 11.
- Animus occidendi præsumitur in percutiente aliquem cum baculo in capite, n. 12.
- Animus occidendi præsumitur & non præsumitur ex parte corporis læsa, n. 12.
- Animus occidendi præsumitur animo occidendi, & ex qualitate bastonatarum, & earum iteratione, nu. 13.
- Facta magis attendenda sunt, quàm verba, n. 14.
- Immunitate Ecclesie gaudere non debent, qui retro & à tergo aliquem vulnerarunt, & sic proditorie aliquem occiderunt, numer. 16.
- Immunitate Ecclesie non gaudent, qui prope Ecclesiam aliquem occiderunt, n. 17.
- Assassinus non gaudet immunitate Ecclesie, n. 18.
- Immunitate Ecclesie ut quis non gaudeat, sufficit constare de casu excepto præsumptiue, n. 19.

CONSILIVM CCXI.

X processu Curie secularis, & ecclesiasticæ, carcerati sunt in confessis N. scilicet quod dederit mandatum N.N.N. ad bastonandum N. & quod prædicti mandatum acceptantes, eundem N. adeò bastonarunt, ut inde miserimè obierit. Quæritur à me, nunquid prædicti mandans, & mandatarij debeant ordinaria homicidij pœna puniri.

Et quidem, quod non intret pœna ordinaria tam respectu mandantis quàm mandatariorum, facit quia ipsi audacter negant habuisse animum occidendi, imo expressè affirmant, mandantem expressè prohibuisse ne N. occidatur. Quo casu intrare videntur verissimæ iuris conclusiones, quod de occiso non tenetur, qui cum baculo aliquem percussit, etiam quod præmeditatè percusserit, secundum Bart. in l. 1. §. Diuus. in fin. ff. ad l. Cornel. de sicariis, & ibi Alberic. post num. 4. vers. vel cum similibus. Ang. n. 2. vers. qui ergo cum baculo, & Marfil. n. 16. & n. 23. & singul. 176. Boss. in tit. de homicid. n. 37. ad fin. & num. 44. & alibi passim, & communiter Doctores.

Et quod mandans pariter de occiso non teneatur, quando mandatarius fines mandati excessit. l. cum mandati. C. mandati. c. significauit. de penitentia & remissione. Bero. quest. 10. n. 6. & conf. 175. n. 40. lib. 3. Decian. in tract. crim. lib. 9. c. 36. nu. 5. & in terminis de mandante aliquem bastonari, quod non teneatur de occiso, si bastonatus moriatur, voluit Bal. in l. cum mandati. vers. item in delictis. C. mandati. Carrer. in pract. in 3. tract. de homicid. & assassin. §. circa tertium de causis excusantibus. n. 1. & seqq. Clar. in pract. §. fin. quest. 89. nu. 5. vers. pone ali-

Farinacij Consiliorum Lib. 3.

quis. Menoch. de arbitr. quest. lib. 2. casu 352. nu. 3. Decian. d. cap. 36. n. 7. Et præsertim, quando prout in casu nostro, mandans expressè inhibuit, ne bastonandus occidatur. Grammat. conf. 20. per totum. & Marfil. in conf. 77. per totum.

Sed iis non obstantibus, quod mandans & mandatarij prædicti non possint effugere homicidij ordinariam pœnam. Mouet me præcipue altera pariter verissima conclusio, quod licet ex bastonatis non præsumatur animus occidendi, & consequenter locum non habeat pœna homicidij ordinaria; hoc tamen non procedit quando ex coniecturis de contrario, & sic de animo occidendi constat. ita in specie hanc materiam concordando contraria, declarant Carrer. in pract. crimin. in 3. tractat. de homicidio, & assassinio, §. homicidij autem species, num. 64. & seqq. & post eum bene Mascard. de probationib. lib. 2. conclus. 864. num. 12. & seq. cum allegatis per eos.

Occidendi enim animus, coniecturis & exterioribus signis probari satis apud Doctores receptum est, prout notant communiter omnes in l. 1. in prin. & ibi glo. in verbo, non occidendi animo. C. de sicariis, & ibi etiam Bellapertic. col. 1. post princ. Cyn. n. 2. vers. quomodo ergo probabit. Alberic. nu. 1. in fine. Ang. n. 2. ad med. vers. in glos. terra. Salyc. post n. 4. & Ioan. Faber nu. 1. in fine.

Imò sequuto homicidio, in dubio præsumi in occisore animum occidendi fuisse, & quod contrarium asserens debeat probare, pariter communiter receptum esse, videre est apud Alberic. in d. l. 1. §. diuus. n. 3. ff. ad l. Cornel. de sicariis. per tex. qui hoc optimè probat in l. 1. in princ. in illis verbis: Qui si probauerit non occidendi animo hominem, à se percussum esse. C. eod. & ibi etiam Iac. Butrig. in summ. Bellapertic. col. 1. in prin. Cyn. num. 1. & 2. vers. dicunt quidam. ubi reprehendit quosdam Doctores qui dicebant, animum non occidendi probari eo ipso quod non probatur contrarium. Bart. num. 1. Ang. num. 2. ad med. vers. in glos. 3. Bald. in princ. vers. allegatur. Alberic. num. 1. Odofred. ante numer. 1. & num. 1. in fin. vers. vel dicatis. Salyc. num. 1. vers. ideo qui doluit, & numer. 3. in 2. oppositione. & Ioan. Faber num. 1. in fin. vers. Præsumitur enim malitia in dubio. Boss. in tit. de homicid. num. 44. vers. sed si non sumus in rixa, cum aliis per Cartar. de execut. sententia par. 1. cap. 1. num. 369. & seqq. ubi aliis pluribus relatis concordantibus, testatur de magis communi Doctorum opinione.

In casu autem nostro, licet ut mox dixi, animus non occidendi probandus esset per carceratos, quocunque tamen quis se vertit, in utroque processu contra eos formato ex omni parte de eo euidenter constare nulla est dubitatio. Et primò ex præcedenti capitali inimicitia, ut in his terminis adnotarunt Carrer. & Mascard. ubi supra. Cafon. de indic. & tortur. tract. 4. cap. 1. numer. 4. & tract. 7. nu. 2. Alberic. de statutis. par. 3. quest. 64. Boss. in tit. de homicid. sub numer. 63. Vulpell. consil. 127. numer. 8. vers. & si vrgens inimicitia. Hanc autem inimicitiam, vltra quod de ea constat per testes in processu Curie secularis examinatos, liberè fateatur N. in suis constitutis, dum dicit N. protulisse contra ipsum plures infamatorias, & honorem suum lædentes iniurias. Ex quibus capitalem inimicitiam oriri dubitandum non est. Marfil. in l. 1. §. præterea. numer. 57. ff. de questionib. Blanc. de indic. num. 104. & num. 111. ubi ampliat, etiam quod iniuria fiat absentis. Campeg. de testib. reg. 24. vers. secundo si spoliauerit aliquem, cum aliis per Ant. Gomez. variar. resol. tom. 3. tit. de probat. delictorum. num. 14. vers. intellige tamen. & per Rol. conf. 24. nu. 17. & seq. lib. 1. & conf. 63. n. 30. in fin. & seq. lib. 2. Præsertim cum idem N. fateatur iniurias prædictas reuocasse ad animum, & resoluisset pro sui honoris defensione de illis vindictam sumere.

Secundò. Occidendi animus præsumitur ex qualitate baculorum, seu ut veriùs dicam, lignorum, cum quibus fuit mandatum N. bastonari, & bastonatus fuit. cum prout deponunt testes, Chirurgi, & Fabri lignarij deponant eos fuisse baculos graues, eiusdem mensuræ, magnos, nodosos, & tales ut ex eorum vnica percussione nedum ex pluribus, præsertim in capite, facile poterat produci mors.

Dum enim dicunt Doctores, animum occidendi excludi ex percussionibus factis cum baculo, intelligunt de paruo baculo,

- baculo, non autem de baculo, seu ligno tunc ad occidendum apto, quo fuit percussus N. Ex hac enim baculorum qualitate occidendi animum præsumi, probat text. in l. 1. §. diuus. ff. ad l. Cornel. de sicariis. & ibi notant omnes, vt videre est apud Alberic. num. 4. Ang. num. 2. Fulgos. num. 1. & num. 20. & 24. & 49. Salycet. in l. 1. numero quarto. versic. similiter. C. eodem. & est text. in l. 1. C. de emendatione seruorum.
- 10 Dum enim pariter dicunt Doctores, ex homicidio sequuto cum percussione factis cum baculo, non præsumi animum occidendi; intelligunt quando percussio fit cum paruo baculo, vtpotà cum virga, loris, seu alio instrumento non ad occidendum apto, ad text. in l. 1. C. de emendatione seruorum. Fulgos. in l. 1. §. diuus. numer. 3. ff. ad l. Cornel. de sicariis. Dec. consil. 9. numer. 3. versic. Percutiens cum virgis. Herculan. de negatiua. numero 166. vbi de percussione facta cum leui ligno. Mascard. de probationibus. libr. 1. conclusio- ne 97. numero 29. vbi de eodem leui ligno. secus si cum magno baculo, seu alio simili instrumento ad occiden- dum apto, vt probat text. in dicta l. 1. C. de emendatione seruorum. & ibi Bald. numer. 2. Salyc. numer. 1. versic. nota quod ex qualitate instrumenti. Item & text. in capit. finali. extra. de homicidio. & ibi præfertim Anan. numer. 44. in fin. & numer. 45. etiam in fine, & hoc in iure non credo habeat difficultatem.
- 11 Tertio. Et præfertim in proposita facti specie, in qua N. ostensis sibi quibusdam leuioribus baculis, dixit eos non esse ad propositum suæ intentionis, & propterea mandauit ex professo fieri alios grauioribus baculos vt supra, & sic eius occidendi animus eo magis præsumitur, prout è contra Doctores dicunt non præsumi in eo, qui valens percutere cum armis ad occidendum aptis, voluit percutere cum armis non aptis ad occidendum. ad tradita per Bartolum in l. prima. §. diuus. in fine. ff. ad l. Corne- liam. de sicariis, & ibi etiam Alberic. numer. 4. versicul. & ad idem facit. Angel. numer. 2. versicul. & qui percussit. & Marsil. num. 21. & 22. & numer. 25. versicul. & ideo dicunt. Boss. in tit. de homicid. sub numer. 38. Clar. in pract. §. homici- dium. num. 4. versic. dicitur etiam culposum. ante finem. Menoch. de arbitrar. casu 361. nu. 6. & de præsumptionibus. lib. 5. præsumpt. 40. nu. 12. & 13.
- 12 Quarto. Occidendi animus præsumitur etiam quod quis paruo baculo percutiat, seu percutere faciat, quando per- cussiones fiunt in capite, prout in casu nostro. Sic enim ex parte corporis læsa animum occidendi præsumi, text. est in cap. sicut dignum. in fine. extra de homicidio. Angel. de malefic. in verbo, sciemer & dolose, numer. 18. versic. quod est verum. Menoch. de arbitrar. casu 361. numer. 5. Et in terminis de ba- stonatis in capite datis, etiam quod plus est, cum leui ligno, seu baculo, scriptum reliquerunt Bart. in l. 1. §. diuus. in fine. & ibi etiam Marsil. post numerum vigesimum septi- mum. versic. sed in contrarium. ff. de sicariis. Boss. in tit. de homicidio. sub numer. 38. & seq. Menoch. de præsumptioni- bus. libro quinto. præsumpt. 40. numer. 11. probat text. in dicto cap. sicut dignum. vbi præfertim Ancharan. in 12. notab. Et quod minus est, de percussione facta in spa- tula, consuluit Bursat. in consil. 271. numer. 11. Bonacoss. in commun. opin. par. 2. in versicul. Animus occidendi. N. autem fuit bastonatus in capite, in spatulis, & per totam vitam. Ideo &c.
- 13 Quinto & vltimo. Malus occidendi animus præsumi- tur ex modo percutiendi, & ex qualitate bastonatarum, & earum iteratione, quibus percussus fuit N. & mandatum fuit percuti. fatentur enim occisores N. bastonasse pluri- bus locis, vt dixi in capite, in brachiis, & in cruribus, & per totum corpus ipsum malè tractatum, & in terra ia- centem reliquisse iuxta ordinem sibi à N. datum. Fate- tur enim N. ordinasse illis sicariis, che come lo trattauano peg- gio, l'haueua più à caro, & che lo bastonassero bene, & in buona forma, & che lo trattassero male. N. ci disse N. che li rompeffimo l'ossa, e che li scauezzassimo le braccia, e le gambe, & che gli ne dessimo tante quante voleuamo. Ex hac enim bastonatarum percussione, pluribus personis ab ipso N. mandata, & sic ex atroci percutiendi modo, animum occidendi luce clariùs

apparere quis dubitat? Bart. in dicta l. 1. §. diuus. post nume- rum 2. versic. dicit text. ff. de sicariis. & ibi etiam Marsil. nu. 21. Dec. consil. 9. numer. 3. libr. 1. Plach. in epitom. delictor. lib. 1. capit. 10. numer. 8. in princip. Bertazzol. consil. 35. numer. 21. Cyn. in l. is qui cum telo, numer. 2. C. de sicariis. & ibi etiam Albericus numer. 2. Salycet. numer. 7. & Ioannes Fa- ber num. 2.

Ex quibus quod percussores occidere voluerint N. & N. 14 quod etiam N. occidi mandauerit, quisque sensum ha- bens negare non potest. Parum enim refert, quod sicarij di- cant non habuisse animum occidendi, & quod sibi expressè fuit à N. inhibutum ne occideretur. Hæc enim N. inhibi- tio, & assera intentio occisorum, fuit contraria factis, que magis attendenda sunt quàm verba. Poterant enim, & mandans & mandatarij multum bene cogitare, quod ex hoc percutiendi modo cum lignis prædictis faciliùs sequi poterat N. mors, quàm si cum ense, vel gladio ipsum vul- nerasset, & quod non erat in eorum potestate sic vt per- cusserunt, percutere absque mortis euidenti periculo. Et ideo nec mandantis inhibitiõ, nec occisorum allegata non occidendi intentio, ipsos à pœna ordinaria excusat, prout in proposito bene aduerterunt Bald. in l. non ideo minus, numer. 29. C. de accusationibus. Salyc. in l. cum manda- ri, num. 2. versic. simile in delictis. C. mandati. Auan. in cap. sicut dignum. §. insuper. numer. 7. extra de homicidio. Angel. de malefic. in verbo, & Sempronium mandatore, numer. 39. Grammatic. consil. 20. numer. 2. in fin. Baiard. ad Clar. quest. 89. num. 15. Menoch. de arbit. cas. 352. num. 3. Decian. d. lib. 9. cap. 36. num. 6.

Et consequenter non excusatur N. à pœna ordinaria, ex 15 eo quod occisores excefferint fines mandati, & præfertim quod fatetur N. se fuisse præsentem, quando N. fuit basto- natus, & quod vidit cum bastonari à principio vsque ad finem, & præfertim vidit primam bastonatum N. in ca- pite datam, & nihilominus non solum non prohibuit, prout debebat, verum etiam prout deponunt sicarij, & alij, inflammauit eos ad continuandum percutere & ba- stonare, prout percusserunt & bastonarunt. Dicit enim N. testis Curia facta præsens. Il Signore N. era in quella Porta Zza, & gridaua, dateli, dateli, ammazza telo. Quod & idem deponunt alij testes de auditu à sicariis. Aliqui di- cunt N. dixisse. Dateli, dateli pure. Et alij dicunt, Dai, Dai. Et ideo subintrat conclusio, quod etiam, quod man- datarij exceffissent mandatum, prout non excefferunt, non tamen excusatur mandans quando præsens non con- tradixit, prout aduerterunt Decian. dicto libro nono. capit. 36. numer. 13. Baiard. ad Clar. questione 89. numer. 17. Et faciunt scripta per Anton. Gomez. de delictis. capit. 3. rubr. de homicidio. numer. 47. in fine & per Petr. à Plach. in epit. delictorum. libr. 1. capit. 14. numer. 4. ad fin. versicul. subsequenter. Menoch. de præsumptionibus libr. 5. præsumpt. 27. numer. 11. Et per eundem Decian. eodem libr. 9. capit. 34. num. 24. & numer. 28. Et licet N. in suis constitutis dicat prohibuisse ne ampliùs N. percuteretur; hoc tamen dixit quando pluries & in capite, & per vitam percussus, & malè tractatus iacebat in terra vt mortuus, prout de- ponunt N. & N.

Et hæc quod ad pœnam. Quod verò attinet ad aliud 16 quæsitum, namquid scilicet prædicti N. N. & N. occisores gaudere debeant immunitate ecclesiæ, ad quam perfecto flagitio confugerunt. Negatiuè respondendum esse haud dubiè existimarem. Primò quia fatentur retrò, & in- cautum Herculem nihil tale de ipsis cogitantem, & nul- lam cum ipso inimicitia causam habentem arripuisse, & in terram proiecisse, & sic proditoriè secundum Luc. de Penna in l. fin. num. 7. versic. item nota mores proditoris. C. de dela- torib. libr. 10. Ign. in l. & si certus. §. si vnus. numer. 14. ff. ad Syllanian. Alexan. consil. 145. numer. 5. lib. 7. Menoch. de arbitrar. casu 161. num. 24. Clar. in pract. §. homicidium. vers. Proditoriè verò. Bursat. consil. 147. numer. 22. libr. 1. Decian. in tractat. crimin. libr. 7. capit. 29. numer. 19. & seq. Villagut. de extens. legum in Constitutionem Gregorij super immunitate ecclesiastica. numer. 52. & 53. Ioan. Gutierrez pract. quest. lib. 1. numer. 2. & num. 4.

- 17 Secundò, quia homicidium hoc patravit prope Ecclesiam, & statim eo patrato ad ecclesiam confugerunt, & sic sub ecclesie clypeo, & consequenter nulla gaudent immunitate, secundum Anchar. in Clem. 1. n. 5. de poenitentia, & remiss. Hostiens. in summa de immunit. eccles. num. 8. vers. si vero malefium. Alex. cons. 147. num. 3. vers. pro quo bene facit. Alciat. de presumptionib. reg. 3. presumption. 3. nu. 3. Nauarr. in manual. confessor. c. 2. nu. 22. Et licet in hac materia aliqui Doctores distinguant, An delinquens prope ecclesiam, delictum commiserit ex proposito, & ut facilius ecclesie refugium haberet, An vero non ex proposito, sed in rixa. In dubio tamen hoc propositum presumitur in eo, qui statim patrato delicto se in ecclesiam retraxit, prout fecerunt isti sicarii, secundum Vulpell. cons. 230. n. 6. Et voluit Clemens VIII. in illa Panormitana, quam supra retuli.
- 18 Tertio, Quia per assassinium premissa perpetravit, nempe prece de te promissione, & acceptatione scutorum quinquaginta, prout deponit idem N. Prout pariter & assassini qualitas censetur probata per depositionem tam N. quam sicariorum, dicentium, quod N. illis promisit di' usarti cortesia, & obe mai g' haurebbe mancato casa sua, & his similia verba ex quibus assassinium inducitur. ex allegatis per Gabr. lib. 7. concl. 1. n. 3. post Aretin. quem allegat in cons. 163. n. 16. in fin. Decian. lib. 9. c. 30. n. 16. pariter in fin. Mascard. de probat. lib. 1. concl. 138. num. 2. vers. amplia hanc ampliacionem. Vinc. de Franch. decis. 176. p. 1. vbi in specie reprobatur Bald. contrarium volentem, testaturque ita post longam discussionem fuisse apud eum resolutum. refert eum, & sequitur Baiard. ad Clar. in §. assassinium, nu. 6.
- 19 Et licet de premissis qualitibus excludentibus Ecclesie immunitatem, credatur concludenter constare ex processu, negari tamen non potest, quin ex premissis saltem de illis constet presumptivè, & hoc sufficit, prout aliàs declaravit Clemens VIII. in illa Panormitana homicidij in suo Breui directo Archiepiscopo Panormitano, registrato per Marcum Antonium Genuesem in sua Practica Archiepiscopali c. 49. fol. mihi 510. In quo dixit in hoc sufficere summariam, simplicem, & extrajudicalem informationem pro conscientia ipsius Archiepiscopi.
- 20 Quare, & mandantem, & mandatarios ordinariam homicidij poenam de iure effugere non posse, ex preallegatis, quæ ni fallor, in facto, & in iure verissima sunt, condemnari posse, salvo semper saniori iudicio facile existimarem. Dixi autem de iure, & illius rigore, quia non per hoc crederem abbreviata esse manus Principis, si ex sui benignitate, & humanitate, in aliquo subleuare vellet mandantem predictum, ex eo presertim quod libere fatetur veritatem; & quod honoris sui defendendi causa ad vindicandum receptas iniurias, & infamias, sic ut supra mandavit.

ARGUMENTVM.

In hoc Consilio plura de testium fide, & probatione, non iniucunda explicantur, & amplius, an & quando simulatio coniecturis & presumptionibus probetur, & an, & quando etiam dominus de preterito presumatur dominus de presenti.

SVMMARIVM.

- Sententia qua non iustificatur ex actis, dicitur notorie iniusta, numer. 1.
- Dominus de preterito, presumitur dominus de presenti, nu. 2.
- Presumptio de preterito in presens non procedit, quando agitur de presumendo aliquod delictum, seu rem illicitam, n. 2. & n. 24.
- Presumptiva probatio ad condemnandum non sufficit, nisi fuerit presumptio iuris & de iure, n. 2.
- Dominus de preterito, non presumitur dominus de presenti, quando agitur de preiudicio alterius, nu. 3.
- Dominus de preterito, presumitur dominus de presenti, dummodo qui olim fuit dominus, dicat & alleget de presenti se dominum, aliàs secus, nu. 4.
- Dominium presumitur ex possessione, quando de eo agitur non prin-

- cipaliter, sed incidenter, numer. 4.
- Inimicitia capitalis oritur ex accusatione, & querela criminali pro furio, num. 5.
- Denunciator spontaneus habetur loco accusatoris, & nullam fidem facit, num. 6.
- Testis de suo credere, & iudicio, etiam quod dicat se pro certo credere & iudicare, non probat, nu. 7.
- Testis de credulitate plene probat, quando sui dicti concludentem affert rationem, n. 8. Declara, vt n. 9.
- Simulatio non probatur coniecturis, nu. 10. Vbi presertim quando agitur criminaliter, n. 10.
- Presumptiones & coniectura, nunquam sufficiunt ad condemnandum, nisi earum unaquaque per duos testes omni exceptione maiores probata fuerit, nu. 11.
- Testis unicus pro informatione Curie examinatus, plene probat contra Curiam, nu. 12.
- Testis nepos deponens ad defensionem N. plene probat, n. 13.
- Testes carcerati & captivi, faciunt semiplenam probationem, numer. 14.
- Gabellam solvens, presumitur dominus rei pro qua gabellam solvit, num. 15.
- Sententia dicitur notorie iniusta, quando iniustitia apparet ex lectura sententiae, n. 16.
- Singula si non profunt, multa collecta iuvant, quando agitur de imponendo poenam pecuniariam, etiam quod unumquodque de se non concludenter probaret, n. 19. & 20. Vbi quod hoc multo magis procedit, quando agitur de excludendo poenam, & delictum.
- Simulatio debet concludenter & plene probari, quando agitur ad poenam, num. 22.
- Simulationis causa cessante, cessant etiam omnes presumptiones, & coniectura simulationis, num. 23.
- Testimonium de auditu non facit plenam probationem, nu. 25.
- Testes contrarii vbi sunt inter se, semper preferuntur qui excludunt delictum, nu. 25.
- Testes de auditu probant ad exclusionem delicti, nu. 26.
- Confessio extrajudicialis debet probari per duos testes, nu. 27.
- Testis compatriota non per hoc desinit esse idoneus testis, n. 28.

CONSILIVM CCXII.

X facti informatione mihi data sine processu, sententiam confiscationis olei, sub preteritu quod illud fuerit N. piratae, notorie iniustam esse, facile iure respondi posse crederem, cum ex actis non iustificetur. Paris. consil. 107. nu. 9. & seq. lib. 4. Put. decis. 401. lib. 1. Caputaquen. decis. 120. n. 2. part. 3. Gabr. cons. 28. n. 5. & seqq.

Dum enim ex aduerso sit fundamentum in eo quod constet aliàs oleum predictum fuisse in dominio N. & quod propterea etiam in eiusdem dominio fuisse presumatur tempore quo N. vectum fuit, per regulam quod olim dominus hodie presumatur dominus, de qua post alios Menoch. de presump. lib. 6. presump. 62. vbi late. Respondetur primò, hanc presumptionem de preterito in presens non procedere quando agitur de presumendo aliquod delictum, seu rem illicitam. Gramm. cons. 50. n. 8. & 9. Bertaz. cons. 74. n. 13. lib. 1. Presertim quando agitur criminaliter, & ad poenam, vt fuit actum in casu nostro. Tunc enim nulla presumptiva probatio, nisi fuerit iuris & de iure, ad condemnandum sufficit. l. absentem. in princ. & ibi gl. in verbo damnari. & Bar. col. 1. vers. quiniò venio ad secundum. ff. de poenis. Bal. in l. milites. n. 5. c. de questor. Boss. in tit. de conuict. n. 16. Anton. Gomez. de delict. c. 12. rubr. de probat. delict. nu. 25.

Respondetur secundò, regulam predictam, olim dominum hodie presumi dominum, non procedere quando agitur de preiudicio N. emptoris, quia tunc non sufficit probare dominium de preterito, nisi etiam probetur de presenti, secundum communem, de qua aliis relatis testatur Paris. cons. 27. n. 128. lib. 1. Rolan. cons. 46. n. 23. & seq. lib. 3. Joseph. Lodou. decis. Lucens. 54. num. 11. & 12. Imò quando de tertij preiudicio agitur, tunc nò presumitur de preterito in presens, etiam in his quæ naturaliter insunt. Alciat. de presump. reg. 3. presump. 2. n. 2. & 3. Tiraquell. de poenis temperand. caus. 51. n. 47. 13. & seq. Menoch. de presump. lib. 5. presump. 1. n. 19.

- 4 Respondetur tertio, quod eadem regula, seu præsumptio procedit, dummodo qui olim fuit dominus, dicat & alleget de præfenti se dominum, alias secus. *Iaf. in l. cum quid, in secunda lectura, num. 35. ff. de cert. petat.* Addentes ad *Alciat. de præsumpt. reg. 2. præsumpt. 20. littera C. vers. quarto intelligi.* At hic tantum abest ut N. dicat hodie se huius olei dominum, ut imò contrarium asserat, postquam illud tradiderit N. patet ex olei oneratione in nauiculis. unde resultat alia conclusio: quod cum istud oleum penes N. reperitur, & ipse illud possideat, præsumatur etiam eiusdem olei dominus, cum non principaliter, sed incidenter de dominio agatur. *Bart. in l. quidam in suo, num. 4. vers. secundo casu. ff. de condit. instit. Boer. decis. 42. n. 8. Cephal. conf. 397. nu. 72.*
- 5 Dum secundo pariter ex aduerso fit fundamentum in depositione N. qui mercede conductus oleum in suo nauisio N. detulit, omisso quod est vnicus sibi varius & contrarius, ut in informatione facti bene deducitur, ac etiam si bene eius dictum perpendatur, facit se socium criminis. quia si pro certo tenebat, oleum spectare ad piratam & infidelem, satis deliquit eidem infideli auxiliū præstando, & oleū N. ad infidelis vtilitatem deferendo. Omissis inquam præmissis exceptionibus, quarum vnaquæque de se illius depositionem prostermit, sufficit dicere, quod est capitalis inimicus & N. & N. eius nepotis, cum ad eorum instantiam fuerit querelatus & carceratus pro furto & fraude in eodem oleo per ipsum commissa, & inde capitalem inimicitiam ortam fuisse dubitandum est. *Auth. si testis. vers. si verò dicatur odiosus. C. de testibus. Nell. de testibus. nu. 3. vers. sic est inimicus propter litem criminalem. Blanch. de indic. nu. 115. & seqq. Anton. Gomez. de delict. cap. 12. rubr. de probat. delict. nu. 14. vers. intellige tamen.*
- 6 Et quod ad sic deponendum motus fuerit ex odio propter eius carcerationem concepto, idem ipse ore proprio fatetur, cum opportunè à Iudice interrogatus respondeat. *Hò deuo dentro nelle carceri, che à chi cerca cauarmi vn'occhio, ne voglio cauar due. intendendo per li mercanti & c.* ex quibus minus de sic eruendo oculum, infertur ipsum non propriè testem, sed spontaneum denunciatores verè dici posse, & sic eius depositioni nullam adhibendam esse fidem, cum habeatur loco accusatoris, dubitandum non est. *Novell. in pract. crim. in form. inquisit. contr. furt. post num. 32. ad finem. vers. de denuncia data per particularem personam. Boff. in tit. de denunci. num. 2. vers. & sequitur etiam effectus iuris. Bland. conf. 98. num. 76. lib. 4.*
- 7 Dicitur & ex abundantia, testem hunc etiam quod esset omni exceptione maior, non concludere, prout concludere debet ex certa scientia, sed solum de suo credere, & iudicio, quo casu non probat, etiam quod dicat se sic pro certo credere, & pro certo iudicare. *Iaf. in rubr. de iureiurand. num. 2. in secunda ampliatione. Soccin. consil. 214. numer. 5. libr. 2. Boff. in tit. de oppos. contra testes. num. 43. vers. item opponitur, il secundo.*
- 8 Nec obstat, quod testis de credulitate deponens probet, quando suæ credulitatis bonas reddit rationes, prout videtur reddere hic testis, cum dicat, quod ita iudicat, & credit, quia in oneratione huius olei, N. voluit semper assistere suum Scribam. Item quia ipsi testi strictè iniunxit, ut eiusdem olei, & doliorum curam haberet. Item quia N. parum curabat videre an dolia essent plena necne, & his similia.
- 9 Huiusmodi enim rationes etsi quodam modo forsan probabiles & verisimiles prima facie appareant, non tamen concludunt perneceffe quod oleum esset N. Et quando Doctores dicunt testem de credulitate probare quando eorum credulitatis rationes reddunt, expressè declarant, dummodo concludentes, non autem probabiles aut verisimiles reddant rationes. & ponunt exemplum in teste, qui dicit se ita credere, quia vidit & interfuit ut videre est apud Doctores ex aduerso allegatos. *Bald. scilicet in l. solam. num. 5. vers. sexto quare. C. de testibus. Alex. conf. 24. num. 14. lib. 2. Abb. in cap. quoriam. num. 6. & ibi Anton. Francisc. in addit. in vers. & eodem modo. ext. de testib. & ibi etiam Felyn. n. 9. vers. limita secundo, & ultra prædictos Lanfranch. in tract. de test. n. 23. vers. deinde subiungit. Crot. in eod. tract. n. 315. vers. primo fallit. Cam-*

peg. de testib. reg. 219. in 2. 11. & 17. fallentia. Hippol. Rimini. conf. 360. nu. 38. & seqq. lib. 4.

Et ex præmissis cessat fundamentum item ex aduerso factum, quod scilicet simulatio probetur præsumptionibus & coniecturis. Nam ultra quod non est ita absolute verum, simulationem coniecturis probari, cum contrarium scripserint *Bald. conf. 21. nu. 2. vers. in contrarium. lib. 4. Paul. de Castr. conf. 261. visis & consideratis his que in facto proponuntur. column. 1. in fin. vers. nec obstat quod producuntur plures testes. & columna. 2. in princ. Grammat. decis. 72. num. 24. Aym. consil. 145. num. 2. Roland. conf. 42. num. 28. & seqq. lib. 4. vbi testatur hoc esse in iure receptissimum. Caputaquen. decis. 421. par. 2. Rot. diuers. decis. 69. num. 2. par. 2. Et hæc contraria opinio indubitanter procedit, quando agitur criminaliter & ad poenam, prout actum fuit in casu nostro.*

Utique non video ex mihi in facto deductis, alias appa-
11
rere simulationis coniecturas, nisi eas quæ eliciuntur ex depositione N. testis tot tantisque defectus patientis. & tamen ad condemnandum nunquam coniecturæ & præsumptiones sufficiunt, nisi earum vnaquæque saltim per duos testes omni exceptione maiores probata fuerit. *Decian. consil. 62. num. 10. lib. 3. post Baldum & Gratt. in locis per eum relatis. Ioseph. Ludouic. conclusion. 51. vers. & dicta coniectura. post Cagnol. Bero. Burlatt. & Simon. de Pret. quos allegat. & ante istos Bald. in l. si quis ex argentiariis. §. 1. nu. 4. ff. de eden. do. Boff. in tit. de partu supposito. num. 36. Gabr. libr. 1. iii. de probat. conclus. 1. num. 31. Cephal. conf. 225. num. 46. & seqq. lib. 2. Honded. conf. 202. num. 58. in fine lib. 1. Thesaur. decis. Pedemont. 24. numer. 11. vers. quibus sic stantibus. quorum opinio absque dubio procedit quando agatur criminaliter, & ad condemnandum.*

Verum in proposita facti specie, res omni prorsus diffi-
12
cultate carere videtur, propter depositionem N. expressè dicentis, oleum fuisse emptum à N. qui licet sit vnicus, plene tamen probat, tum quia examinatus à Curia. l. si quis. C. de testib. cum ibi notat per Doctores. Tum quia excludit delictum. *Aym. conf. 2. num. 16. Natta consil. 412. numer. 23. Vulpell. consil. 67. numer. 8. Boff. in tit. de oppos. contra testes. numer. 72.*

Nec facit, ut ex aduerso scribitur, quod tractet de se
13
exonerando, & exculpando, cum iam per sententiam diffinitiuam fuerit absolutus & declaratus sine culpa, remanetque propterea simplex testis, qui probat etiam quod patruo deponat. *Speculat. in iii. de inquisit. §. 1. vers. sed numquid. num. 22. Aym. consil. 2. num. 1. & consil. 119. num. 9. Clar. in pract. crimin. §. fin. quest. 24. vers. quare modo. in fine. iuncto vers. item scias.*

Non etiam sunt omittendæ depositiones equitum ex-
14
pressæ de emptione olei, & de numeratione pecuniæ deponentium, qui licet tempore examinis essent captiui, non per hoc desinunt facere semiplenam probationem. *Nell. in tractat. de testibus. semiplena autem & præsumptua probatio sufficit ad rei defensionem, & exclusionem delicti. Bart. in l. non solum. §. si quis probari. num. 2. & seqq. de nou. oper. nunc. capit. in presentia. & ibi communiter omnes Canonistæ. de probat. Boff. in tit. de conuict. num. 59. Aym. conf. 2. num. 16. vltra quod non omnes isti equites erant tunc in vinculis detenti.*

Et ad id quod dicitur de inuerisimili eorum depositione,
15
satis sit respondere quod eorum dicta comprobatur ex concludenti probatione aliorum mercatorum, qui fuerunt presentes emptioni olei, solutioni pretij, & emptioni gabellæ. l. si quis ex argentiariis. §. cogentur. vers. quid enim. & ibi communiter Doctores. ff. de eden. Crot. de testibus. par. 3. n. 9. vers. tertio limita. *Campeg. reg. 107. in 6. fallentia. Gabr. in de testib. lib. 1. concl. 5. num. 1.*

Ex quibus sententiam de qua agitur, notoriè iniustam,
16
ex eo quod non iustificetur ex actis, satis bene concludi videtur, sed & ex aliis notoria hæc iniustitia apparet. Primò quia absoluitur N. ex eo quod per vim & metum omnia gesserit, de quo nihil in processu. Secundò, quia pariter absoluitur, & impunis dimittitur N. Nauilij patronus, qui ut supra dixi, sua propria confessione se socium criminis facit. Tertio quia restituitur pretium aliis participantibus in emptione

emptione olei. Quod expresse repugnat prætensionem Fiscii negatis talem emptionem. hæc enim omnia ex lectura sententia illius notoria iniustitia & errore euidenter demonstrant. *si expressum ff. de appell. l. 1. c. quando prouoc. c. solet. de sent. excommunic. in 6. cum aliis per Vant. in rubr. de nullis. ex defect. processu. nu. 118. & seqq.*

17 Est enim eadem sententia nulla defectu citationis, cum N de cuius interesse agebatur, non fuerit citatus, nec sufficit citasse N. Tum quia N. non erat Procurator N. tū quia N. examinatus, olei emptorem & possessorem nominauerit N. iudicium contra N. dirigi debebat, ipsæq; citandus erat. *Bart. in l. 2. per illum tex nu. 8. l. 1. 5. & 18. C. ubi in rem actio. Marant. de ordin. iudiciorum. par. 6. in 6. memb. rubr. de nomine auctoris. num. 1.*

Prosper Farinacius I. C. Romanus.

In eadem causa secundum responsum.

18 Ex aliis scriptis, quæ reuideri super fatiisq; creditur constare de bono iure hæredum N. depositio enim N. testis Curia. Oneratio olei facta sub nomine N. Instructio data N. super distributione olei. Solutio Gabellæ, venditio partis eiusdem olei facta ab eodem N. & N. canonizata per sententiam Iudicis N. Absolutio N. & N. ab eadem N. Curia facta. Iunctis aliis testibus ante, & post remissoriales examinatis absque dubio, quod oleum confiscatum fuisse eiusdem N. & non N. plusquam concludenter probasse dicantur.

19 Ex vera illa iuris conclusione, quod quando agitur de pœna pecuniaria, tunc ad plenam probationem faciendam plura coniunguntur, etiam quod vnumquodque de se non concludenter probaret. *Felyn. in cap. afferre. num. 6. de presump. Aretin. in cap. tertio loco. sub num. 16. de probat. vbi de communi & practicata opinione, cum aliis per Ant. Gomez. variar. resolut. tom. 3. cap. 13. rubrica de probatione delictorum. nu. 25. vers. imò & quod magis est. & ibi Suarez in addition. littera G. vbi pariter testatur de veriore, receptiore, iustiore, & publica utilitati magis consona Doctorum sententia.*

20 Ergo multò magis in casu nostro, in quo non agitur de imponendo pœnam pecuniariam, sed de excludendo pœnam pecuniariam, & delictum, quo casu leuior sufficit probatio. *Aym. conf. 2. nu. 16. Menoch. de presump. lib. 5. presump. 48. numer. 8. Bertaz. consil. 259. num. 11. in fin. & seq. & consil. 449. num. 7.*

21 Quibus non obstat testes de auditu à N. & forsitan ab aliis de publica fama deponentes, quod oleum erat N. & non N. iuncta præsumptione, quod olim dominus etiam de præsentis dominus præsumeretur, & aliis quibusdam adminiculis ex aduerso deductis. Quasi quod venditio olei facta N. esset ficta & simulata, non autem vera.

22 Nam omisso, quod quando præsertim agitur ad pœnam, ad simulationem probandam requirantur plenæ & dilucida probationes, nec propterea fit præsumptionum, seu adminiculorum coniunctio. *Caputaquen. decis. 42. l. part. 2. decis. 163. part. 3. Rota diuers. decis. 69. num. 2. part. 2. & coram Illustriss. Card. Lanzellotto iuniori, in Romana donationis de Cangis 18. Ianuarij 1604. post mea consil. lib. 2. decis. 207. num. 1.*

23 Ad hoc dicitur, hæc omnia cessare in præsentis casu, in quo si vt ex aduerso præsupponitur N. volebat mittere oleum suum in insulam N. ad effectum (vt dicitur) illud carius vendendi, vel pro redemptione Turcarum captiuorum, non utique ipsi opus erat interponere mediam personam, cum satis tutè, & sine periculo facere potuisset cum saluo conductu omnibus dari solito vt notum est. ideo cessante causa simulationis omnia præmissa ex aduerso considerata cessant prorsus, *Rot. coram Orano. Bononien. bonorum 27. Iunij 1597 post mea consilia lib. 2. decis. 118. nu. 1. in fine. & coram Penia Bonon. bonorum. 30 Martij 1607. post eadem mea consilia decis. 237. n. 3. & alibi sapius.*

24 Et magis in specie ad præsumptionem ex aduerso deductam, de tempore præterito in præsens ad effectum arguendi dominium, iam aliis ultra plures datas responsiones, fuit dictum, hanc præsumptionem cessare quando agitur de

præsumendo quid illicitum, vt in casu nostro. *Grammat. consil. 50. nu. 8. & 9. Bertazzol. consil. 74. n. 13. lib. 1.*

Et quod attinet ad testes de auditu à N. sicut ipse N. nihil prorsus probat, vt pariter in alia informatione fuit latè deductum, ita & eò minùs probant testes, qui ab ipso sic dicti audiuerunt. *cap. licet ex quadam. extra de testibus.* Et multò minùs probant testes de auditu ab aliis, & de publica fama. Nam ultra quòd testimonium de auditu, & de publica fama, vt noti iuris est, non facit plenam probationem, confunduntur etiam testes prædicti à testibus examinatis, ad instantiam N. qui pariter de contrario auditu, & de contraria fama deponunt. Tum quia in concursu testium contraria deponentium, semper præferuntur testes delictu & pœnam excludentes, secundum glos. *in cap. in nostra. in verbo, aduersa. & in verbo præferenda. & in cap. cuncta. in verbo, benigne. & vtrouque communiter Doctores omnes. extra de testibus. Boss. in iij. de defens. reorum. nu. 7. in si. Gabr. tit. de testib. conclus. 4. num. 44.*

Tum etiam quia testes de auditu, licet regulariter non probent. *d. cap. licet ex quadam. extra de testibus.* probant tamen ad exclusionem delicti & pœnæ. *Cephal. consil. 678. num. 6. & seqq. iuncto num. 75. lib. 5. Honded. qui alios refert consil. 100. num. 35. lib. 1. sic & pariter testes deponentes de fama publica, licet plenam non faciant probationem, probant tamen concludenter, ad exclusionem pœnæ & delicti. Alex. consil. 14. numer. 9. in fin. libr. Herculan. de negatiua, numer. 309. post medium. Mascard. de probation. libr. 1. concl. 49. num. 13.*

Multò minùs probat ille N. deponens de auditu à N. quòd oleum erat Carausman. omissa enim inuersione similitudine dictæ depositionis, & quòd sibi contradixit, aliisque exceptionibus, de quibus in informatione facti, satis est dicere quòd vnus testis non probat extraiudicalem confessionem. *Bero. in cap. si clerici. num. 135. vers. requiritur etiam. num. 136. & seq. decis. Pedemont. 79. num. 29. cum aliis per Menoch. de presump. lib. 1. quest. 89. num. 21. Et quod nihilominus extraiudicialis confessio facta absente parte, non probat, plenè Gabriel. cum alleg. per eum in iij. de confessis concl. 1. num. 1. & 2.*

Nec etiam obstat, quòd testes N. sint Marsilienses, & sic compatriotæ, quia non per hoc desinunt esse idonei testes, ad glos. *in c. super prudentia. in verbo, Stephani. vers. sed nunquid. 14. quest. 2. Bertaz. consil. 359. nu. 7. lib. 2.*

Cætera quæ opponuntur, ex facto tolluntur, quia non est verum quòd N. declarauerit nolle vt depositionibus ad sui instantiam examinatorum. Hanc enim declarationem petit N. pro suo interesse tunc carceratus, & sine mandato N. sic & testes Equites alij ad eiusdem N. examinati non fuerunt repetiti post remissoriales litteras, non quia hæredes N. diffident de veritate eorum depositionis, sed propter magnam distantiam loci, in quo reperiebantur.

Prosper Farinacius I. C. Romanus.

ARGUMENTVM.

Testes examinati parte non citata, non faciunt iudicium ad torturam, præsertim deponentes de delicto nocturno. Frater autem est idoneus testis ad defensionem sui fratris.

SVMMARIVM.

Testis examinatus parte non citata, non facit iudicium ad torturam, num. 1.

Testis non potest faciliter probare delicta facta de nocte, & tempore obscuro, num. 2.

Testes variantes in tempore, censentur singulares, & non probant, num. 2.

Iudicium an oriatur contra illum, qui tempore homicidij fuit visus in loco homicidij, vel per loca vicina, numer. 3.

Testis frater, est idoneus testis pro defensione fratris, numer. 4.

CONSILIVM CCXIII.

Ex asserta depositione duorum testium, qui deponunt tres fuisse ad homicidium committendum, nullum oritur indicium ad torturam, vel poenam, contra N. vel N. quod eorum aliter interueniret homicidio. Primò,

quia præter testes examinati, sunt pro informatione Curia, & N. non citato, & per consequens ei non præiudicant, nec indicium vllum faciunt ad torturam, Bart. in l. maritus. n. 3. ad finem, & in l. fin. ad finem. ff. de quest. & in l. si quis adulterium. in princ. ff. de adulter. sequitur Bald. in l. iubemus. n. 4. ad finem. vers. Item dixi quod inquisitio. C. de probat. Salyc. in l. fin. in fin. C. de quest. Felyn. in c. qualiter & quando. primo. n. 9. de accusat. Iul. Clar. in pract. crim. q. 50. n. 4. Boss. in tit. de iud. n. 126. cum seq. Blanch. in d. l. fin. n. 329. ff. de quest. Ang. in tract. de malef. in verbo, quod fama publica procedente, in vers. Quæro qualiter. n. 10. vers. Sed nūquid isti testes ff. de cond. ob turp. caus. Alex. conf. 65. n. 9. vers. Et dato. vol. 1. Gandin. in tract. de malef. in iur. quomodo de malef. cogn. per inquisit. n. 8. Blanch. in d. l. fin. num. 329. ff. de question. Secundò, non dato quod præiudicarent, tamen non probant, nam N. non vidit tres, sed duos tantum. licet autem dicat audiuisse vocem alterius tertij dicentis, finitelo; tamen cum eum non viderit, non concludit de tribus, cum potuerit esse vox vnus ex illis duobus quos dicit vidisse, qui postquam vulnerauerit dixerit socio verba prædicta, ergo non probat l. non hoc. vnd. legit.

2 Item N. prædicta, in ratione sui dicti dicit quod erat obscurum, ergo non potuit videre etiam illos duos quos dicit vidisse, quare non probat. Bal. & Ang. in l. si cum exceptione. §. in hac. ff. quod mei. caus. Dec. conf. 363. n. 2. & conf. 429. n. 15. Alex. conf. 4. n. 10. vol. 6. sic N. alter testis licet dicat vidisse tres, non probat, cum dicat fuisse de nocte circa vnam horam noctis, nec dicat lucem fecisse lunam, vt per Bald. & Dec. dd. locis. Iul. Clar. in pract. crimin. q. 21. num. 3. Boss. eodem tract. in iur. de indic. n. 172. iterum N. & N. inuicem contrariantur. nam hic dicit, illos tres occisores fuisse vestitos vestibus candidis, illa autem de nigris dicit, ergo & c. l. qui falso. ff. de testib. Doct. in l. 2. §. creditur. ff. si cert. pet. Alex. conf. 116. n. 1. vol. 1.

3 Tertio, esto quod testes cōcordes essent, & de tribus probarent, tamen non sequitur quod cum eis fuerit N. cum de eo non deponant testes, posset contra eum præsumi, si ipse tēpore homicidij fuisset visus in loco homicidij, vel per loca ibi vicina, aliās secus. ita Bart. in l. fin. n. 5. ad fin. vers. Item quod fuit visus. & n. 3. ff. de quest. Ang. in tract. de malef. in verbo quod fama publica procedente. n. 10. vers. quæro qualiter. Gandin. in eod. tract. in iur. de præsumpt. & iudic. ex quibus condemnatio sequi potest. n. 2. & n. 5. cum seq. sed non probatur N. fuisse in d. loco, imò ex depositione eius, & N. constat tunc fuisse domi in ban-chis, ergo, & c.

4 Nam N. frater est idoneus testis pro fratre in causa criminali, quando solum agitur ad defensionem fratris, & non ad impugnationem alterius, etiam si testimonium eius redundet contra fiscum. Bald. & Salyc. in l. parentes. C. de testib. Alex. conf. 4. n. 10. vol. 6. & conf. 119. n. 6. vol. 3. & conf. 5. n. 8. vol. 1. & c. Ex quibus, & c.

Prosper Farinacius I. C. Romanus.

ARGVMENTVM.

Delinquere in Ecclesia dicitur is, qui ex Ecclesia, vel ex eius ianua occidit aliquem existentem extra eam; huiusque homicidij, & delicti quisnam sit iudex comperens; secularis scilicet an Ecclesiasticus, quomodo inter eos locum habeat præuentio: & quid si homicida fuerit contumax.

SVMMARIVM.

Delictum, & homicidium dicitur commissum in Ecclesia, quando quis existens in ea, vel illius ianua cum sclopo alium extra Ecclesiam commorantem occiderit, num. 2.

Delictum, seu homicidium in Ecclesia si commissum fuerit à laicis & in laicum, illius cognitio est mixti fori, habetque in eo locum præuentio inter iudicem Ecclesiasticum, & secularem. nu. 3. Licet ali) relati num. 11. dixerint cognitionem spectare ad iudicem secularem priuatiuè quoad Ecclesiasticum.

Ecclesia dicitur de territorio Principis Ecclesiastici, & non secularis. n. 3. vers. & licet contrariam sententiam.

Præuentio iurisdictionis non dicitur inducta per solam inquisitionem, vulnerati visitationem, & testium examen, citatione non interueniente, n. 4.

Contumacia in causa criminali accusari non debet vbi index procedit ex officio. nu. 5.

Præuentio iurisdictionis dicitur facta ab illo iudice, qui procedere incepit super crimine, cum qualitate magis aggravante. Declara. vt num. 6.

Delicti grauitas seu leuitas, reputatur secundum qualitatem poena pro eo imposita. nu. 6.

Inquisitio super vulnere non procedit quando post vulnus sequuta est mors vulnerati, nu. 6. Declara. vt num. 7.

Præuentionem, & litis pendentiam contumax allegare non potest, num. 8.

Minor delinquens mitius puniendus est, poena scilicet pecuniaria, præsertim si fuerit nobilis, nu. 9. & 10.

Contumax condemnari non potest in maiorem poenam, ea in quam condemnaretur si esset præsens, num. 9.

CONSILIVM CCXIV.

In hac N. archibusaræ, visis allegationibus hinc inde mihi datis, firmabo pro veritate nonnullas conclusiones, ex quibus, ni fallor, eiusdem causæ resolutio resultabit.

Prima sit conclusio. Quod quamuis extra Ecclesiam N. vulneratus, & occisus fuerit, adhuc tamen homicidium dicitur commissum in Ecclesia, siue N. pistolam exonerauerit in eadem ecclesia. Abb. in cap. final. num. 11. & ibi etiam Anan. num. 5. de immunitat. ecclesiar. Decian. in tract. criminal. lib. 6. cap. 24. num. 7. vers. an autem si quis existens in ecclesia, & cap. 28. nu. 6. Nauarr. in manual. confessar. cap. 25. num. 21. vers. nemo item. Ioan. Gutierrez pract. quest. lib. 3. quest. 1. num. 19. siue etiam in eiusdem ecclesiæ ianua, quæ & quod sacra dicatur, & ecclesiæ nomine ad hunc effectum contineatur, dubitandum non est. l. pateant. C. de his, qui ad eccles. confugiunt. Bart. in l. presenti, num. 2. C. cod. m. Nauar. dicto cap. 25. num. 17. ad fin. vers. & ianua. Francisc. Leon. in Thesaur. fori ecclesiastici, part. 1. capitul. 13. rubric. de immunitate eccles. num. 11. in fine.

Secundam firmo conclusionem, quod licet inter Doctores sit controuersia de iudice delictorum in ecclesia commissorum, puto tamen veritatem esse, quod etiam si delictum non sit ecclesiasticum, & à laicis, non autem à Clericis patratum, prout est homicidium de quo agitur, quia tamen homicida violando ecclesiam, dicitur sacrilegium committere, & negari non possit quin efficiatur delinquens ratione loci delicti eidem ecclesiæ subditus. Hoc ideo illud cenferi mixti fori, possitque ab vtroque iudice, & ecclesiastico, & seculari cognosci, & inter eos præuentio locum habeat. Voluerunt Abb. in cap. fin. num. 5. de immunit. ecclesiar. Anan. in cap. inter alia, n. 5. eod. tit. cum aliis per Decian. in tract. crimin. tom. 1. casu 194. num. 5. & num. 7. & per Card. Tusch. pract. conclus. in verbo, Ecclesia. conclus. 5. num. 10. 14. 15. & 17. & in verbo, Immunitas. conclus. 59. num. 6. & seqq. vsque ad num. 18. Francisc. Leon. in Thesaur. fori ecclesiastici, par. 1. cap. 13. num. 13. Marius Italia de immunit. eccles. lib. 1. cap. 5. §. 3. numer. 52. & 53. Et licet contrariam sententiam, quod imò quando delictum non est ecclesiasticum, nec ab ecclesiasticis commissum in ecclesia, eius cognitio spectet ad iudicem secularem priuatiuè quod ad ecclesiasticum voluerint Doctores relati infra num. 11. Ea præsertim ratione moti, quia ecclesia non dicitur esse de territorio Principis ecclesiastici, sed secularis. Non tamen ab hac secunda conclusione recedendum est, cum præallegatorum Doctorem contrarium tenentium ratio iure non sustineatur. Quod enim ecclesia dicatur de territorio Principis ecclesiastici, & nō secularis, scripserunt

scripserunt Ang. de malefic. post Cyn. quem allegat in verbo, in Scalis S. Semproij, nu. 2. Alciat. de presumpt. regul. 3. presumpt. 33. num. 5. vers. unde pro ista opinione. Aym. conf. 918. num. 6. l. b. 5. Cassaneus in consuetud. Burgund. rubr. 1. §. 5. n. 117. Cardin. Tusch. pract. concl. in verbo, Ecclesia. concl. 5. num. 10. & 11. vbi reprobat Clarum contrarium tenentem, & num. 13. vbi alios refert concordantes. Posset autem forsan opinio eorum qui dicunt, ecclesiam esse de territorio Principis secularis procedere quod ad protectionem, non autem quod ad impugnationem, prout declarat Bald. in authent. si quis in hoc genus, sub nu. 2. C. de Episcop. & Cleric. vel ut inquit Cardinal. Tusch. d. concl. 5. nu. 12. quod Ecclesia sit de territorio Principis secularis in his tantum quæ respiciunt eius fauorem, non in aliis, ex Castrens. in loco per eum relato.

4 Tertia sit conclusio. Quod in casu de quo agitur, præventio de iure dici possit potius ex parte iudicis secularis, qui citare incepit die 18. Ianuarij, quam iudicis ecclesiastici, qui citationem emisit die 19. eiusdem. Nec facit, quod Iudex ecclesiasticus paulò post patratum homicidium, & eodem die visitauit vulneratum, testes examinauerit, & inquisitionem formauerit. Huiusmodi enim actus sine citatione non inducunt litis pendentiam, nec præuentionem. l. libertus. l. 2. vbi Bart. Bald. & alij. ff. de in ius vocando. Boss. in tit. de foro compet. num. 103. & resoluit Rota coram R. P. D. Buratto. Veneta donationis. 11. Maij 1615. vbi aliis relatis amplius dixit: nec etiam sufficere mandatum de citando sine citationis executione.

5 Nec etiam facit, quod licet citatio curiæ secularis fuerit facta die 18. Ianuarij, non tamen fuit producta nisi die 21. eiusdem, & sic per tres dies post reproductionem citationis fori ecclesiastici. quasi quod isto casu attendatur non tempus executæ, sed reproductæ citationis, & quod fisco seculari non accusante contumaciam, citatio dicatur circumducta, ad ea quæ scripsi in mea practica, quest. 7. nu. 60. Hæc enim obiectio tollitur ex facto. & forsan bene procederet, si, prout ego loquor, & per me allegati in dict. nu. 60. loquuntur, nemo comparuisset in termino executæ citationis, eademque citatio non fuisset producta in dicto termino. sed cum citatio haberet terminum trium dierum, & in illo termino fuerit reproducta, cessat obiectum. vltra quod posset etiam dici, quod ex quo in causa proceditur ex officio, non sit necesse, quod aliquis compareat ad accusandum contumaciam, & consequenter quod omni tempore potuerit citatio reproduci. ex allegatis per Cartar. de execut. sentent. cap. fin. num. 167. & per Sigismund. Scacc. de iud. caus. civil. & c. libr. 1. cap. 92. numer. 1. ad fin. vers. Contrariam sententiam.

6 Et demum nec etiam facit, quod non attendatur præuentio iudicis secularis super vulnere tantum, cum Curia Archiepiscopalis postea præuenerit, & processerit super homicidio sequuto, & sic super qualitate magis grauante, ad ea quæ scripsi dict. quest. 7. num. 65. Hoc enim motiuum pariter bene procederet, si idem ecclesiasticus iudex propter sequutum homicidium, posset grauiorem pœnam imponere ea quam imponere potest iudex secularis. Delictum enim, & grauius & leuius reputatur, sic ut qualitas aggrauat & non aggrauat delictum, secundum quod pro eo grauior aut leuior pœna infligenda venit. Bart. & Ang. in l. leuia ff. de accusation. Pract. Conrad. tit. de iniuriantibus. nu. 8. Clar. in pract. §. 1. vers. Sum etiam. Sed in casu nostro propter solam archibusij delationem, vigore bannimentorum est imposita pœna tritemium, propter solam in alium archibusatæ exonerationem est imposita pœna vltimi supplicij, & confiscationis bonorum. Et hæc eadem pœna est etiam inflicta contra vulnerantem in Ecclesia, & pro istis omnibus criminibus fuit N. à Curia seculari citatus ad comparandum sub pœna confessi, & conuicti. Quas tamen capitales pœnas Ecclesiasticus iudex nec imposuit, nec imponere poterat; ergo dici non potest ecclesiasticum iudicem præuenisse in grauiori criminis qualitate, ad ea quæ in his terminis post alios, quos allegat scripsit Cardin. Tusch. pract. concl. in verbo Ecclesia. concl. 5. n. 18. & in verbo Immunitas concl. 59. num. 13.

7 Vltra quod forsan posset etiam dici, quod ex quo iudex

secularis præuenit, vt dixi in inquisitione vulneris mortalis, perinde est ac si præuenisset super homicidio ex illo vulnere subsequuto. Decian. in tract. crim. lib. 3. cap. 30. numer. 6. & ante eum Rub. Alexandrin. in leg. penultim. §. ad crimen. numer. nonagesimosexto. in fine, alias quinquagesimo primo. vers. Posset tamen saluari.

Quartam firmo conclusionem, quod cum N. hodie sit 8 contumax in vtroque foro, agaturque de crimine mixti fori, nullibi potest præuentionem & litis pendentiam allegare, præsertim in delicto capitali, in quo nemo per procuratorem auditur: hoc enim casu, quod quisque iudex in contumaciam procedere possit, nec contumax absens audiatur appellans, sapius Sacra Consulta resoluit, & de iure nullam habet difficultatem, ex allegatis per Gabriell. tit. de iud. l. 2. concl. 1. n. 21. Lancell. de autem. part. 2. cap. 4. in 18. limitat. num. 1. & seqq. Boss. de foro competens. num. 82. Baiard. ad Clar. quest. 39. num. 14. & quest. 57. num. 24. alios retuli in d. quest. 7. num. 55. quibus addo Petr. Caball. casu 162. num. 2. & nu. 8. & num. 12. & seqq.

Verum (vt verum fatear) si causa hæc remanere debet in 9 foro Ecclesiastico, & ibidem N. se constituere, nescio quantum de Curia Archiepiscopali confidere possit, cum ab ea fuerit hucusque notoriè grauatus, ex quo in contumaciam fuit cõdemnatus nedum in pœnam pecuniariam tria millia scutorum, sed etiam excommunicationis, quæ est maior pœna quam possit ecclesia imponere, ac etiam perpetuã tritemium: cum stante præsertim eius nobilitate, & minoritate, si præsens fuisset non potuisset nisi in pœnam pecuniariam condemnari. Marfil. in practico. §. quoniam. num. 96. Grammat. decision. 23. num. 15. Soccin. conf. 117. num. 38. lib. 3. Franc. Caldas. in repetitione legis si curatorem. in verbo, vel aduersarij dolo, num. 54. vers. At quia. C. de integ. restitui. minor. Rolan. conf. 51. num. 41. libr. 1. Hond. consil. 104. num. 37. & seq. Ergo multò minùs in contumaciam, per regulam, quod contumax condemnari non potest in maiorem pœnam ea, in quam condemnaretur si esset præsens. Plot. cons. crim. diuers. 72. num. 31. & seqq. tom. 2. cum aliis per Flamin. Cartar. de execut. sentent. capit. final. nu. 48. & seqq. Baiard. ad Clar. quest. 36. num. 10.

Nec verum est, vt ex aduerso dicitur, quod ex quo N. est 10 maior quatuordecim annorum; idcirco debeat haberi pro maiore in causa homicidij, ad ea quæ scripsi in questio. 11. num. 30. Quæ enim ibi dixi, & Doctores per me allegati loquuntur, procedunt ad effectum vt possit minor in contumaciam condemnari, non autem quod eadem pœna minoribus imponi possit quàm maioribus, præterquam in statu Ecclesiastico. Verum extra statum Ecclesiasticum contrarium expresse ibidem affirmavi in versicul. in aliis verò locis.

Non ergo N. forum Ecclesiasticum effugit, dummodo 11 sibi à Sanctissimo de alio non suspecto tribunali prouideatur, coram quo libenter se constituturum offert. supplicat tamen prouideri, vt ipso sic in Ecclesiastico tribunali constituto desistat secularis iudex, & N. Senatus à molestiis comminatis in eius bona & personam, cum iure omnino prohibitum sit, posse quem vno & eodem tempore, pro vno eodemque crimine, à pluribus iudicibus vexari. Valde enim dubitatur, quod N. Senatus non per hoc sit desistendus à processu contra N. Allegabit enim quod ex quo est crimen non Ecclesiasticum, nec à Clericis, vel in Clericum commissum; illius propterea cognitio non ad Ecclesiasticum iudicem, sed ad secularem spectare debeat. ad text. in l. si quis in hoc genus. C. de Episc. & Cler. Salyc. in l. 2. num. 2. vers. Ego puto verius. C. de his qui ad Eccles. confug. & in authent. Item nulla communitas. num. 4. vers. Quæro laicum. C. de Episc. & Cler. Bart. in l. si cui. §. fin. num. 3. vers. Quæro delictum aliquod. ff. de accusation. Ang. in authent. vt liceat mariti & auia. §. final. num. 24. vers. Et per hoc patet. Bald. in d. l. si quis in hoc genus. num. 1. vers. Item etiam notandum. Abb. in cap. Inter alia. num. 29. vers. sed tu vide. Bar. de immunit. Eccl. & in cap. final. n. 5. vers. Nota vltimo, extra eodem. & in cap. cum sit generale. num. 27. vers. Addo etiam alium casum extra de foro compet. Bertran. conf. 9. libr. 7. vbi pluribus hanc sententiam probate conatur. Ang. de malef. in verbo in scalis sancti Petronij. num. 1. Alex. conf. 111. sub nu. 1. post princ. lib. 1. Marfil.

Marfil. in tract. de bannitis, in verbo Ecclesia. num. 26. vers. sed succedat dabitatio. Vulpell. in tract. de libertate Ecclesiast. part. 1. num. 29. vers. Quod absque ratione. Menoch. conf. 200. quod est vltimum. nu. 27. vers. ad secundum obiectum. lib. 10. Dec. in tract. crim. libr. 6. cap. 25. vers. & ideo delinquens in Ecclesia. & cap. 29. num. 15. & libr. 4. cap. 17. n. 34. in 4. liminat. Bertrand. Ant. Gomez. Couarr. Roland. & Clar. in locis per me relatis in tit. de carcerib. & carceratis. q. 28. num. 62. Adde Petr. Caball. res. sol. crimin. centur. 2. casu 194. numer. 1. & seqq. Ioan. Gutierrez pract. quest. lib. 3. quest. 1. num. 13. vbi aliis relatis testatur de magis communi. Azeved. in consti. Hispan. lib. 1. tit. 2. l. 3. post numer. 23. Et si praellegatorum Doctorum sententia minime vera sit, vt dixi supra in secunda conclusione.

Prosper Farinacius I. C. Romanus.

ROMANA CONFISCATIONIS
OFFICII
ARGUMENTVM.

Pater non citatus, an & quando teneatur pro delicto, seu condemnatione filij, & sententia lata etiam in contumacia contra filium noceat patri. Officium propter decretum in eius concessione appositum, vacat per condemnationem filij, etiam in contumaciam, licet dicti officij libera dispositio sit reseruata patri.

S V M M A R I V M.

- Pater non tenetur pro delicto filij condemnati in contumaciam, quando verba statuti, vel obligationis, diriguntur ad delictum, num. 1.
- Secus si verba diriguntur ad condemnationem, seu priuationem, & sic ad factum Iudicis, num. 6.
- Sententia lata contra vnum, probat etiam contra alium non citatum, licet non probet quod ad effectum facti, nu. 2.
- Pater, qui se obligauit pro delicto filij, vel acceptauit decretum comminatum super priuatione filij, tenetur etiam de condemnatione filij facta in contumaciam, quia equiparatur fideiussori de iudicatum soluendo, quicquid sit quando obligatur per statutum, n. 3.
- Pater tenetur pro filio condemnato in contumaciam, etiam vigore statuti quod dirigit verba in delictum, quando filius condemnatur in contumaciam, sed contra delictum probatum per veras probationes, nu. 4.
- Pater non debet citari in processu criminali contra filium contumacem, ne per indirectum admittatur defensor contumacis, praesertim negando delictum, qui directo admitti non potest, numero 5.
- Delictum feudatarij non nocet agnatis, & condemnatio principalis propter fracturam pacis, de iure non nocet fideiussori, secus post bullas Pij IV. & Pij V. num. 7.
- Pater vigore statuti tenetur pro condemnatione filij, quando dirigit verba ad condemnationem, vel priuationem, licet statutum non quatur verbis generalibus, pro omni & quacumq; condemnatione, num. 8.
- Constitutio Egidiana requirit, quod constet de delicto filij, & propterea quod ad eam non sufficit sola condemnatio in contumaciam, & ita declaratur decisio Rota hic allegata, num. 9.

CONSILIVM CCXV.

ILIVSTRISIME Domine. In hac materia receptissima est distinctio, quod si aut vnus tenetur pro delicto alterius, puta, pater pro delicto filij vigore statuti, seu promissionis, & tunc quia verba diriguntur ad delictum, sententia lata in contumaciam contra filium, non nocet patri. per regulam l. eius qui delatorem. de iure Fisci. aut vero tenetur pro condemnatione filij, & tunc sententia lata etiam in contumaciam contra filium, nocet patri. quia hoc casu non fuit consideratum delictum, seu fa-

ctum filij, sed potius factum Iudicis. & sic distinguendo declarat Bart. in l. cum filius familias. 49. in princ. sub numer. 4. ff. de verbor. oblig. idem Bart. quest. 3. Perusina ciuitatis statuto in solutione, num. 1. quem sequuntur omnes in d. l. cum filius familias, in princip. & in specie Alexand. num. 6. vbi multos concordantes allegat. & Iaf. num. 13. vbi testatur de communi. & Soccin. num. 10. vbi pariter de magis communi, & multos pariter citat Bald. in l. 1. numer. 6. quest. 6. C. ne filius pro patri. & vt singulorum traditiones omittam, de communi testantur ultra Soccin. & Iaf. supra citatos, omnes infra scripti, videlicet Felin. in cap. cum Beroldus. sub n. 22. in fin. de re iudic. Gomez. in tract. de delict. cap. 1. col. final. versicul. quarto inferius, & c. Clar. in pract. crimin. quest. 86. vers. sed quare, & c. Bero. consil. 202. sub n. 38. in fin. & seq. lib. 3. vbi bene materiam declarat. Cartar. in tract. de execut. sent. capto bannit. cap. 1. num. 298. Bertaz. consil. 83. nu. 13. lib. 1. Caball. resolut. crimin. 250. n. 6. vbi etiam multos concordantes moderniores allegat. Burlatt. conf. 169. n. 3. quem & alios citat D. Farinac. de delict. & poen. q. 24. n. 177.

Nos autem versamur in hoc secundo casu, quia decretum de quo agitur, non dicit quod officium vacet per mortem, vel per delictum, sed priuatione, quae fit a Iudice, & idem est quod condemnatio. Et ideo quicquid aliqui in contrarium dixerint, ista communis opinio in iudicando sequenda est. Alex. conf. 111. n. 3. in fin. vers. & cum su communis opinio, li. 1. Decian. conf. 31. n. 1. lib. 3. Praesertim cum fulciatur optimis rationibus adductis specialiter per Bar. Alex. Soc. & Iaf. in locis supra citatis.

Et supradicta comprobantur ex alia notissima conclusione quod si scilicet sententia lata contra vnum, probat etiam contra alium non citatum, quod ad factum ipsum, licet non probet quod ad effectum facti. vt exempli gratia, ex sententia condemnatoria vel absolutoria, lata contra Titium, vel pro Titio, probatur Titium fuisse condemnatum, vel respectiue absolutum, vt per Bar. in l. 2. in 1. lectura, nu. 12. vbi ponit bonum exemplum ad propositum nostrum, & in 2. lectura, nu. 20. C. de eden. & ibidem Dec. n. 51. & 52.

Sic ergo in casu nostro, cum decretum vacationis fuerit appositum per mortem, vel per priuationem, sufficit quod ista priuatio probetur per sententiam latam contra filium, quia quod ad hoc facit fide contra omnes, sicut in exemplo dato per Bart. loco proxime citato. vbi dicit, quod si fuerint mihi legata centum si Titius obtinuerit in Curia Romana, illa sententia mihi prodest, quia quod ad me, non quaeritur nisi quod Titius obtinuerit. sic ergo in casu nostro, sufficit fisco vel Camere probare per huiusmodi sententiam, quod filius fuit priuatus. sicut idem diceremus in casu mortis naturalis per viam iustitiae. quia ad docendum de morte filij contra patrem sufficeret existere sententia capitalis lata contra filium, cum illius executione. nec posset pater opponere, quod ipse in illa condemnatione & executione non fuerit citatus.

Sed quatenus in praemissis superesset aliqua difficultas ex contradictione aliquorum, qui ex aduerso citantur, quod non credo, praesertim cum pro fisco adsit communis opinio, cessat prorsus omnis scrupulus. quia hodie non agimus de poena statuti, in quibus terminis aliqui contradicunt, ea ratione, quod pariter inuitus ab huiusmodi statuto compellitur ad soluendum pro condemnatione filij contra regulas iuris. sed sumus in credito appposito de consensu patris, & ab illo acceptato. quo casu cessant huiusmodi obiectus. & omnes admittunt, quod pater tenetur de condemnatione filij facta in contumaciam, quia tunc equiparatur fideiussori de iudicatum soluendo, vt bene in puncto declarat Iaf. in d. l. cum filius familias. sub nu. 13. sed aduerte, & c. de verb. oblig. & ibidem etiam Soccin. sub eodem n. 10. post medium vers. sed hic videtur posse responderi, & c. Bal. in l. filium familias, post princ. vers. non obstat quod pater & c. ff. de his qui sunt sui, vel alieni iuris. quem refert Felin. in d. c. cum Beroldus. sub nu. 21. versic. considera pro opinione, & c. de re iud.

Praeterea, etiam si quando statutum vel obligatio patris dirigit verba in delictum, nihilominus omnes admittunt, quod condemnatio filij, etiam in contumaciam, nocet patri, quando non est fundata in ficta tantum confessione, quae resultat ex contumacia, sed ipse filius est conuictus ex veris probationibus

bationibus. Clar. d. quæst. 86. vers. sed quare, &c. & ibidem Baiard. num. 20. & bene declarat Natt. cons. 540. num. 29. alleganda glos. in l. 2. in verb. absens. C. de contrar. iudic. iudic. quam ibi Bal. notat pro singulari. alios concordantes allegat Caball. resolut. crimin. dicto casu 250. nu. 4. Et verè omnes Doctores de materia tractantes, communiter loquuntur quando filius condemnatur ex ficta confessione per contumaciam, secus autem quando filius condemnatur propter probationem delicti. nec dicunt quòd debeat citari pater, sed solùm considerant quòd ipse filius contumax sit probationibus conuictus. Immo Bar. in d. l. cum filius familias. sub cod. nu. 3. post medium. vers. cautiùs tamen facit. &c. expresse dicit, quòd non est de necessitate citare patrem in hoc iudicio, sed est de consilio, & ad bene esse.

5 Aliàs sequeretur absurdum, & quòd huiusmodi statutum, & decretum quòd est appositum in odium filij delinquentis, redundaret in maximum eius fauorem. quia eo contumace, per indirectum admitteretur iudicialis defensor pro eo, contra communem consuetudinem, & contra constitutiones Summorum Pontificum, quicquid sit de iure communi. l. penul. §. ad crimen. ff. de publ. iudic. Clar. in prax. q. 32. & seq. in specie Farinac. in tract. crimin. q. 89. per totum. & præsertim num. 158. 159. & alius seq. vbi in puncto loquitur de patre comparente ad defensionem filij pro suo interesse. præsertim si velit negare delictum, & assumere defensionem iudicalem, vt ibi per eum num. 159. & 161. Et quòd directò fieri non potest, non debet etiam fieri per indirectum. cum quid vna via. de reg. iur. in 6. cum vulgaribus.

6 Et ex his cessant omnia contraria. nam Doctores citati ex aduerso in princ. informationis, omnes loquuntur in terminis statuti dirigentis verba ad delictum, iuxta primum membrum distinctionis factæ supra in princip. nos autem versamur in 2. membro eiusdem distinctionis, vt supra dictum est. Ultra quòd etiam si essemus in d. 1. membro, adhuc haberemus intentum. tum quia sumus in decreto appposito de consensu patris, & per eum acceptato, non autem in statuto, tum quia sententia non est fundata in ficta confessione resultante ex contumacia, sed in veris probationibus.

7 Exempla verò ex aduerso adducta de feudo confiscato, quòd non præiudicet agnatis. & de condemnatione propter fracturam pacis, quòd non noceat fideiussori non citato, non applicantur casui nostro, quia nec agnati, nec fideiussores dati pro pace seruanda, possunt dici fideiussores de iudicatum soluendo, vt dicitur pater, quòd vigore statuti vel promissionis tenetur pro filio. vt per Bart. in d. l. cum filius familias. num. 3. in 1. membri distin. de verb. oblig. quem ibi omnes communiter sequuntur, vt dixi supra in prin. Et ista est causa cur ante constitutionem Pij IV. & Pij V. pater non condemnabatur ad legitimam, nec fideiussores in poenam fractæ pacis propter sententiam contumaciam. quia scilicet isti non reputabantur fideiussores de iudicatum soluendo, vt reputatur pater in questione nostra.

Non obstat quòd aliqui citati per Farinac. d. q. 24. numer. 178. dicant contrarium. quia, vt dixi, communis opinio est, quòd pater hoc casu teneatur. & quatenus ibidem citat Bal. in l. 1. §. si procurator. ff. si quis ius dicen. non obtemper. contrarium tenuit ipsemet Bal. in l. 1. quæst. 6. C. ne fil. pro par. & in specie reprehenditur ab Alex. in d. l. cum filius familias. num. 6.

Ultra quòd cessat difficultas, ex quo nos non agimus de statuto, sed de decreto à patre acceptato, in quo cessant rationes quæ pro contraria opinione allegantur, vt supra dictum est.

8 Non obstat & quòd opinio supra firmata debeat intelligi, quando statutum dicit pro omni, & quacunque condemnatione. quia licet Boff. Clar. & Cartar. vtantur istis verbis vniuersalibus, tamen citant Bart. & alios concordantes in d. l. cum filius familias, qui his verbis generalibus minimè vtuntur, sed simpliciter considerant, quòd verba statuti diriguntur ad condemnationem. & ideo isti tres Doctores debent intelligi secundum authoritates quas allegant, sicut etiam potius debet stari relato, quàm referèti, iuribus vulgaribus.

9 Non obstat & denique decisio in Cæsenaten. de Cacciag. coram Litta 2. Feb. 1600. quæ est impressa per eundem Farinac. in suo volum. decis. Rotal. decis. 145. quia loquitur in con-

stitutione Agidiana, cuius vigore debet constare de delicto, nec sufficit sola condemnatio, vt patet ex lectura eiusdem decisionis n. 2. & 3. & ex traditis per Tob. cons. 24. n. 13, & sic non facit ad casum nostrum. in quo verba diriguntur ad priuationem, vt sæpè dictum est. ultra quòd in casu nostro, constitit de delicto per veras probationes, & sumus in obligatione patris voluntaria, vt dixi.

Io. Baptista Spada Fisc. & Camera Apostolica Aduocatus. Iste articulus fuit disputatus in Rota de ordine Sac. Etiff. D. N. Pauli Pape V. qua visis informationibus hinc inde datus approbavit opinionem superscriptam, vt in sequenti decisione, & pater propterea reliquit viam iustitia, & se conuertit ad gratiam eiusdem S. D. N. quam obtinuit.

Decisio Rote suprascriptæ.

R. P. D. DECANO.

Romana officij. Luna 18. Iunij 1618.

Sac. Etiff. D. N. concessit officium Domino N. cum decreto ad fauorem eius patris, vt posset dictum officium tanquam de propriis pecuniis emptum, quancumque illi placuerit vendere, & alienare, & de eo disponere nullo oratoris requisito consensu, vel etiam eo contradicente, &c. Dummodo tamen officium prædictum, per obitum, vel priuationem dicti Oratoris vacet, & vacare censeatur. Quare cum D. N. fuerit ob præntum homicidii condemnatus, & officio priuatus, dubitauit an officium vacet, etiam quòd sententia dici possit contumacialis. & Domini articulo maturè discussò, concordi calculo affirmationem sunt amplexi, ex duplici fundamento.

Primò. Quia d. decretum modificatur, si D. N. fuerit officio priuatus; non autem si commiserit delictum. quare sententia contumacialis, etsi non probet delictum, probat tamen priuationem, cui officium fuit factum obnoxium. Alex. in l. sæpè. n. 64. de re iud. Rot. decis. 14. n. 5. part. 1. Et ideo est locus d. decreto. maxime cum agatur de materia officiorum, quæ est materia stricta, vt probat Capic. dec. 77. num. 12. & propterea d. decretum debet interpretari, vt iacet, ne alteretur forma concessionis, & pacti. c. unico. de feud. non habent. pro-prier. feud. Rolan. consil. 2. num. 135. volum. 1.

Secundò. Quia pater consentiendo d. decreto, æquiparatur fideiussori iudicatum solui, vt colligitur ex text. in l. 1. C. de decur. lib. 10. & l. cum filius. in princ. ff. de verb. oblig. l. quoties. ff. ad municip. & dicunt Doctores mox allegandi. talis autem fideiussor subiacere debet obligationi, etiam quòd sententia fuerit contumacialis. l. cum quærebatur. & l. 3. §. si reus. ff. iudic. solui. ita pater subiacere debet decreto, etiam quòd sententia sit contumacialis, vt optimè respondet Iaf. in l. cum filius fam. 49. n. 13. vers. sed aduerie. ff. de verb. oblig. Felin. in c. cum Bertoldus. num. 22. vers. considera pro opinione. de re iud. Bald. in l. filius. num. 2. vers. non obstat. ff. de his qui sunt sui, vel alieni. iur. Alex. in l. si finita. §. si de vectigalibus. num. 51. col. vlt. in princip. ff. de damn. infect.

Non obstat quòd etiam si pater teneatur vigore statuti pro condemnatione filij, nulla facta mentione delicti, pater non tenetur si filius in contumaciam fuerit condemnatus, vt est æquior opinio secundum Fel. in d. c. cum Bertoldus. in fin. num. 22. de re iud. Tobias Non. cons. 54. n. 10. & 11. Nā omissio quòd Bar. quem alij sequuntur, docet contrarium in l. cum filius fam. n. 2. ff. de verb. oblig. vbi etiã Alex. n. 6. & Soc. senior n. 10. vers. secundo in quantum, quatenus contraria opinio tenenda esset, non militaret in casu de quo agitur, cum aliud sit quòd quis incidat in obligationem inuitus, cogente statuto, & aliud quòd quis incidat ex contractu volens, & libens, prout est casus noster. & ideo volenti non est ita succurrendum, prout illi succurritur qui vigore statuti inuitus obligatur. vt per Bal. Iaf. & Felin. in locis præcitatis. & merito, cum in hoc casu plus obligatio voluntaria, & pactum, quàm statutum operetur. l. fin. §. si. vbi Bal. nu. 4. C. de temp. appel. glos. in c. cum dilectus. in vers. nisi de his. vers. circa istam materiam. de arbitris. vbi Abb. n. 16. Butr. in c. venienti nu. 8. in fin. de iureiur. Rol. cons. 29. n. 28. in fin. volum. 1.

Et ita vt dictum est, causa maturè discussa, & omnibus Dominis votantibus, & consentientibus, conclusum fuit, officium vacare.

M. Coccinus Rota Decanus.

F ARGV

A R G V M E N T V M.

Socij criminis inculpatio, nunquid faciat indicium ad torturam in crimine Sodomix si plures patiatur defectus, licet in tortura deposuerit. & quid hodie de consuetudine in hoc seruetur. & de inimicorum testimonio plura notanda de quibus in sumario.

S V M M A R I V M.

- Socij criminis inculpatio, in crimine Sodomix, facit indicium contra inculpatum, iunctis adminiculis, secus sine adminiculis. num. 1.
- Socij criminis inculpatio, non facit adminiculum, quando patiatur alios defectus. numero 2. & num. 8. ubi quoddam isto casu sufficiunt duo defectus.
- Socij criminis inculpatio, vilis, pauperis, abiecti, & minoris, non facit indicium ad torturam. num. 3.
- Patientis, & Sodomitati inculpatio, non facit indicium ad torturam, quando patiatur alios defectus in eius persona, vel dicto. de quibus num. 1. & seqq.
- Socij criminis inculpatio, non facit indicium ad torturam, quando in sua depositione est sibi varius, contrarius, aut periturus. numero 5. & seqq. ubi presertim quando non fuit tortus ad videndum in quo dicto persistat.
- Tortura, unicum defectum & non plures purgare potest. numero 7.
- Testimonium inimici, omni iure repellitur. num. 9.
- Inimicitia testis, censetur probata ex eo quod ipse testis odio prosequatur illum contra quem examinatur. num. 10. & 27.
- Inimicus testis dicitur, ubi constat de causa inimicitie, etiam quod is se amicum profueatur. num. 11.
- Inimicus domini dicitur, famulus ab eo expulsus. num. 12.
- Inimicitia oritur ex minis de aliquem male tractando. numer. 12. & numero 24. & 25.
- Testes inimici expelluntur in criminalibus; etiam quod inimicitia non sit capitalis. num. 13. 18. 24. & seqq. ubi de eadem materia.
- Testis unicus, plene probat innocentiam, & defensionem rei. numero 14.
- Accusare non possunt inimici. num. 15.
- Socij criminis dictum, etiam quod plures patiatur defectus si in tortura deposuerit, nunquid de consuetudine indicium faciat ad torturam. num. 17. 20. & seqq.
- Testes inter se varij & contrarij, non dicuntur falsi. num. 19. quod an verum sit. num. 30. & seqq.
- Doctorei testamini de consuetudine credendum non est. numero 21. ubi presertim si non est versatus in loco asserta consuetudinis.
- Stylus legitimo tempore non prescriptus, non suffragatur. numero 22.
- Stylus recipiens probationes & decisoria iudicij, formiter probandus est, & non extrajudicialiter. num. 22. & 23.
- Capitalis inimicitia oritur ex iniurijs verbalibus ex parte iniuriantorum. num. 26.
- Testes qui negant se inimicos, cum verè sint inimici, non solum non probant, sed puniuntur de falso. num. 28.
- Testes qui patiuntur plures defectus, non faciunt, nec probationem, nec indicium, nec presumptionem. num. 29.
- Testis sibi ipse varius & contrarius, falsus reputatur, & de falso puniuntur. num. 34.

C O N S I L I V M C C X V I.

Licet primo aspectu videatur D. N. fatis ad torturam grauatam ex depositione N. asserti patientis, iunctis illecebris, osculis, & dormitione probatis per duos testes pro Curix informatione examinatos & confrontatos, ex communi illa Doctorum distinctione, quod scilicet patientis sodomitati inculpatio iunctis adminiculis, indicium contra inculpatum ad torturam facit, licet secus sine adminiculis, de qua per Marfil. in conf. 28. num.

16. in fine. & seq. Boss. in tit. de indic. num. 160. versic. ita tamen. iuncto num. 166. Honded. consil. 100. num. 16. vers. Vel socius criminis. iuncto num. 3. cum alijs per me relatis in quast. 43. nu. 99. Quibus addo Ludouic. Peguer. decis. crimin. 76. & Petr. Caball. resol. crimin. cas. 84. num. 6. 9. & 10.

Re tamen benè discussa, quatuor fundamentis eundem² D. N. esse in euidenti absolutionis casu facillimè ex infrascriptis, ni fallor, demonstrari posse crediderim. Et primò quia præmissa conclusio, quod patientis inculpatio iunctis adminiculis indicium faciat ad torturam, declaratur vt non procedat, quando idem assertus patiens vltra crimen quod fatetur, alios patiatur defectus. Vulgaris est declaratio; sed verissima, & communiter recepta in practica ex latè per me allegatis in d. quast. 43. num. 178. & quast. 62. num. 381. & seqq. vbi non sine ratione reprobauit Baiard. contrarium de consuetudine attestantem, præsertim in Vrbe in qua nunquam fuit, nec Aduocatus, nec Iudex.

Defectus autem quos patiatur N. erunt in primis eius³ vilitas, paupertas, abiectio, & minoritas, prout in his terminis aduerterunt Marfil. conf. 22. nu. 13. & seqq. & conf. 28. num. 19. & seqq. Gramm. decis. 40. num. 16. & seqq. Paris. conf. 163. nu. 6. lib. 4. Roland. conf. 3. num. 26. & seq. lib. 3.

Fatetur insuper ipse N. non semel, sed pluries ab alio N. 4 subagitatam, & etiam cum factura infamix suæ maior, demonstratio. l. cum vir. C. de adulterijs, & consequenter omni fide se dignum reputat in inculpatione, quam facit de D. N. Marfil. consil. 74. num. 23. & seq. Grammat. conf. 34. num. 9. & conf. 38. num. 9.

Et vltra prædictos personæ defectus, adest in eius depo-⁵ sitione notabilis variatio, quia in confrontatione cum D. N. interrogatus, vt in substantia recenseat ea quæ aliàs deposuit, affirmat (vt in facto mihi presupponitur) se deposuisse semel fuisse tentatum, & requisitum ab ipso D. N. domi suæ, & de die, sed recusasse. Nec non etiam asserit se deposuisse, quod semel, dormiens & non sentiens de nocte fuerit à D. N. in apotheca subagitatus, & tamen in suo confessionis constituto, hæc duo particularia non leguntur ab eo confessata, & consequenter, & varius, & falsus detegitur, eiusque propterea inculpatio eò minùs afficit D. N. ad tradit. per Natt. in conf. 289. num. 7. & per tot. Roland. consil. 16. num. 13. & num. 18. & seq. lib. 1. Bertazzol. conf. 28. num. 4. cum alijs per me relatis in d. quast. 43. num. 185.

Addo ad aliam notabilem varietatem, quia in eodem⁶ constituto N. pluries in specie interrogatus nunquid vquam dormierit cum D. N. audacter negauit, & tamen postea fatetur & dormiuisse, & ab eo cognitum fuisse, & consequenter periurium incurrit secundum communem, de qua per Burlatt. in conf. 275. num. 5. Socio autem criminis periuro, nec etiam in casibus exceptis credendum est, nec quò ad torturam, nec quò ad inquirendum. Rolan. conf. 73. num. 6. & seqq. 18. & seq. lib. 1. vbi quod hæc est indubitata iuris conclusio, & conf. 57. num. 15. lib. 4. Cephal. conf. 204. num. 32. cum alijs per me relatis d. quast. 53. num. 180. & seqq.

Et iste vltimus defectus eò magis in proposita facti spe-⁷ cie attendendus videtur, cum non videam N. tortum fuisse in specie ad videndum in quo dicto persistat. iuxta doctrinam Bald. in l. Presbyteri. nu. 2. C. de Episcop. & Cleric. & communem pract. de qua per Clar. in quast. 25. vers. Item testis varius. Nec credo isto casu sufficere torturam illatam ad faciem D. N. & ad tollendum ipsius N. maculam. Tortura enim vt omnes admittunt, non plures defectus sed vnum tantum defectum supplere potest, & quod plus est in terminis, quod periurium asserti socij criminis non purgetur per fracturam, voluerunt Rol. consil. 16. num. 9. & seqq. lib. 1. Cephal. conf. 233. n. 6. & 7. lib. 2. & Honded. qui de communi testatur in conf. 100. n. 29. iuncto n. 38. & seq. lib. 1.

Stantibus itaque tot, tantisque defectibus in persona N. 8 & illius dicto, necesse est vt dicamus ex illius inculpatione nullum oriri indicium contra D. N. cum præsertim ad effectum de quo agitur, duos tantum sufficere defectus scripserint. Io. Turrius cons. crim. diues. 81. num. 65. lib. 4. & Burlatt. conf. 239. num. 42. Card. Tusc. cum alleg. per eum pract. conclus. littera T. concl. 218. num. 10. Et hæc sit prima defensio D. N. quæ procedit, & locum habet etiã data veritate admi-
nicu

nieulatorum, de quibus testes deponunt.

- 9 Verum (& nunc transeo ad secundam defensionem) res omni difficultate carere videtur, cum præsupposita adminicula non probentur, nisi per testes inimicos D. N. inimicorum autem testimonium omnino omni iure repelli probat text. in l. 3. ff. de testibus. in cap. repellantur. extra de accusacionibus. cum vulgaribus. Non enim credo reperiri cautelam, nec crimen in quo inimici testimonium, aliquod quamuis minimum faciat indicium.
- 10 Quod autem testes contra D. N. examinati sint eius inimici, de se ipso fatetur N. in confrontatione facta cum D. N. dum inter alia dicit verissimum esse, quod ipse odio prosequatur N. *perche lui volena male à me, & cercaua farmi el peggio, che poteua.* Ex hac enim N. confessione inimicitiam cum Domino N. probari voluerunt Blanch. de iudiciis. num. 107. Gig. de crimin. l. 1. de maieftatis. lib. 2. rubr. quomodo. & per quos crimen l. 1. de maieftatis probetur. quest. 2. num. 30. Decian. in tract. crim. lib. 3. cap. 25. num. 78. cum aliis per me relatis in tract. de testibus. quest. 53. num. 30.
- 11 Nec refert quod idem N. subdat se non fuisse, nec esse inimicum D. N. Hæc enim sua assertio est contraria veritati, nec inimicitiam tollit. Gig. vbi supra d. quest. 2. nu. 33. Dec. d. cap. 25. num. 21. Vulpell. consil. 14. num. 10. & cons. 26. num. 2. Anton. Gomez. de delictis cap. 12. rubr. de probatione delictorum. num. 14. ad med. vers. Et adde valde notabiliter. alios retuli in d. quest. 53. num. 22.
- 12 Sed quod tam N. quam N. sint inimici D. N. creditur concludentissimè probatum per quatuor testes defensiuos, inter alia deponentes quod ex quo D. N. eos expellere volebat à seruitio apothecæ, & propter ipsum malè tractare minabantur, ex expulsionem autem famuli à seruitio cui præest, inimicitiam oriri dixit Bald. in l. Lucius Tuius testamento. §. Lucius. ff. de leg. 2. Blanc. de indic. num. 100. Bertazzol. consil. 283. num. 10. sic & ex minis de aliquem malè tractando oriri contra minantem inimicitiam probationem, scripserunt, post Glof. in l. licet. verbo capitales. ff. de receptis arbitris. Blanc. de indic. num. 105. Plach. in epitom. delict. lib. 1. cap. 28. nu. 19. vers. Et ab eadem radice. Roland. cons. 63. num. 32. lib. 2. alios retuli in quest. 49. num. 87.
- 13 Et licet ex præmissis non solum inimicitia, sed illa quidem capitalis probata credatur, adhuc tamen subdere placuit, quod in criminalibus ad effectum repellendi testes, sufficit inimicitia etiam non capitalis. Grammat. decis. 34. num. 28. Baiard. ad Clar. in quest. 24. num. 23. & dixi in tract. de testibus d. quest. 53. num. 53. Remanet ergo ex præallegatis inculpatio N. pluribus defectibus compressa; testimonium autem depositio capitali inimicitia profus sublata.
- 14 Tertia, & ex abundanti D. N. defensio erit, quia ex depositione N. testis defensiuus, ipsius innocentia, & negatiua videtur probata, dicit enim N. testis Curie in substantia, quod N. semper dormiuit vnà cum ipso, & in eius Camera, exceptis decem, aut duodecim noctibus, in quibus dormiuit cum N. & tamen N. testis deponit, quod decem, aut duodecim noctibus N. dormiuit vnà cum ipso teste cum N. & N. in Camera ipsius N. Ergo falsum est, quod d. N. in dictis decem, aut duodecim noctibus dormiuerit, cum N. Et hic intrat conclusio, quod vnus testis plenè probat rei innocentiam, & defensionem. Aym. consil. 2. num. 10. Honded. consil. 112. num. 27. lib. 1. Mascard. de probationib. lib. 1. conclus. 491. numero 17. & 18. & libro 2. conclus. 904. num. 10.
- 15 Quarta, & vltima defensio erit, & etiam ex abundanti dicta, quod ille processus non videtur habuisse bonum principium. Ortum enim habuit à querela N. patris N. qui vt eidem Curie notum esse mihi præsupponitur, fuit in contumaciam ad triremes condemnatus ad instigationem D. N. & sic ad accusandum fuit receptus pater inimici ipsius D. N. contra tex. in cap. repellantur, in cap. meminimus, & in cap. cum oporteat, extra, de accusacionib. Nec iuuat accusatorem dicere, prout dixit, quod prosequitur suam iniuriam, dum dicit, *attribuendo il uiuo à mia infamia mentre il detto mio Garzone stà meco.* Hæc enim excusatio vltra quod in iure non subsistat, veritas mihi præsupponitur, quod eo tempore N. iam ex illa apotheca erat expulsus.

Farinacij Consiliorum Lib. 3.

Potuissem certè ad defensionem D. N. plura alia in medium afferre, & præsertim contra testimonium depositiones, verum senectus, corporis imbecillitas, & infirmitas, ab vltiori labore me excusabunt. Supplebunt autem alij scribentes, & viribus, & ingenio me fortiores.

Prosper Farinacius I.C. Romanus.

In eadem causa secundum responsum.

TRes vt audio aduersus alias per me scripta pro D. N. excitantur dubitationes, quarum Prima est, quod quicquid sit de iure; hodie in Tribunali Illustrissimi D. Gubernatoris Urbis notorius allegatur stylus, quod socij criminis dictum, etiam quod is plures patiatur defectus, si in tortura deposuerit, indicium faciat ad torturam, quod & idem vt pariter dixi de eadem consuetudine simpliciter testatur Baiard. ad Clar. quest. 24. num. 128. in fine.

Secunda, quod N. & N. pro Curie informatione examinati, non sunt capitales inimici D. N. & quod ideo non repellantur in totum, licet de eius fide diminuatur arbitrio iudicis.

Tertia, quod testes prædicti licet in aliquibus sint sibi ipsis, & inter se varij, & contrarij, non tamen per hoc falsi reputari debeant; sed vt supra illis aliquantulum diminuta fide pariter standum sit eiusdem iudicis arbitrio.

Ad primam dubitationem omiffa discussione, cui magis credendum sit de consuetudine testanti an Baiardo, an verò potius mihi, qui Baiardi attestationem reprobaui, & de contraria bonorum iudicum consuetudine in Vrbe vbi hodie agitur causa, pro veritate testimonium feci in mea practica criminali quest. 43. num. 178. in fin. & in tract. de testibus quest. 62. sub num. 382. Quod vtique vnus cuiusque boni tamen viri arbitrio relinquo. Et dato millies, quod mihi nullo pacto credendum sit, adhuc respondeo, quod cum pro mea conclusione habeam iuris assistentiam fundatam in communi omnium Doctorum (nemine contradicente) sententia, quibus addo etiam Card. Tusc. (qui & ipse fuit vigilantissimus Urbis Gubernator) cum allegatis per eum pract. conclus. in verbo testis socius criminis conclus. 217. num. 14. & nu. 33. & num. 58. & num. 65. & conclus. 18. num. 11. & num. 10. & n. 16. & num. 19. & seqq. & conclus. 332. num. 16. 17. & 20.

Baiardo de contraria consuetudine testanti, & præsertim in Vrbe (licet de Vrbe specialiter non loquatur) nihil profus credendum est. Tum quia secundum veriore, & à Rota probatam sententiam, vnico Doctore sic de consuetudine testanti minimè credendum est. Mohedan. decis. 2. & 3. rubr. de consuetudine, Cardin. Seraphin. decis. 1349. numer. 5. par. 2. vbi quod ita seruat Rota. Honded. cons. 110. num. 19. lib. 1. vbi testatur de magis communi Doctorum opinione, & in Rota Romana approbata. Virgil. Boccac. in Constitut. Marchia. glof. 5. num. 25. in fine. vbi pariter testatur de magis communi, & quod ita seruatur in Curia Romana, & in Rota. Tum etiam, quia cum idem Baiardus Romæ nunquam fuerit aduocatus, aut iudex, imò nec vnquam in eadem domicilium habuerit, de hac Urbis consuetudine testari non potest. Roland. cons. 94. num. 22. lib. 4. Hippol. Rimin. cons. 245. num. 41. & seqq. lib. 3. Bursatt. cons. 43. num. 54. lib. 1. Honded. d. cons. 110. num. 19. & 20.

Quod si forsan mihi dixeris, hanc consuetudinem, seu stylum in Tribunali Illustrissimi D. Gubernatoris Urbis hodie esse notorium, & quod propterea iudex extraiudicialiter de ea à Notariis se informare potest, ac etiam ipsemet fidem facere. Respondetur primò, quod cum iste prætenfus stylus, seu consuetudo, sit vt prædixi contra iuris assistentiam, non sufficit probare quod hodie sic in illo Tribunali seruetur de stylo, nisi etiam probetur eundem stylum legitimo tempore fuisse præscriptum. Mohed. decis. 2. alias 209. rubr. de consuetudine, vbi quod requiritur immemorabilis, & aliis relatis testatur de communi Rota diuers. par. 3. decis. 109. num. 1. vbi requiritur tempus 40. annorum. Rot. Lucen. decis. 36. num. 17. & num. 23. Card. Seraph. decis. 206. num. 3. par. 1.

Respondetur secundò, quod cum iste prætenfus stylus respiciat delicti probationes, & ob id etiam torturam reo

- inferendam, & consequenter non ordinarius, sed deciforius reputetur, hoc ideo non extrajudicialiter, sed formaliter, & parte citata probandus est. *decif. Pedemont. 22. num. 4. Mascard. de probationibus. lib. 2. concl. 949. num. 17. vbi propterea dixit, non credi assertioni iudicis super stylo, & consuetudine. post Bar. Alex. Dec. Marfil. & alios ibi per eum allegatos; & in Vrbe habemus statutum clarum.*
- 24 Et hæc quod ad primam dubitationem, quod verò attinet ad secundam, quod scilicet testes Curiae non sint capitales inimici D. N. & quod propterea si non plene probent, aliquem tamen probationis gradum faciant iudicis arbitrio, nam quod imò testes prædicti eiusdem D. N. capitales sint inimici. Probatur primò ex depositionibus N. & N. testium ad defensionem examinatorum, & deponentium, quod cum N. & N. sciuisent, quod N. volebat eos expellere à domo, contra eius personam & vitam acriter minati fuerant. ex quibus minis capitalem oriri inimicitiam voluit originaliter glos. *in l. licet in verbo capitales. ff. de arbitr. cum aliis aliàs per me allegatis. Quibus addo, quod capitalis oritur inimicitia non solum ex minis de auferendo vitam alicui, sed etiam ex quibuscunque minis grauibus de inferendo iniuriam, ex qua illata capitalis oriretur inimicitia, vt videre est apud Alberic. in *authen. si testis. num. 3. vers. Item minor graues. C. de testib. Socin. in *c. repellantur. num. 14. vers. Secundò propter probationem inimicitiarum. Marfil. cons. 3. num. 12. Petr. à Placà in *epitom. delictorum. lib. 1. c. 28. num. 18. in fin. vers. Ab eadem radice. Decian. in *tract. crim. lib. 3. cap. 25. num. 77. qui bene loquitur in hac materia.*****
- 25 Nec obstat, quod minæ prædictæ sint conditionales, in casu scilicet expulsionis ab aromataria, & sic non purificata conditione non videantur producere inimicitiam. nam ad effectum de quo agitur, satis est prout dicunt testes defensionis, quod N. & N. erant certificati, quod D. N. eos ex apotheca expellere resolutus erat, prout iam illos expulisset nisi carceratus fuisset. & sic euidenter apparet, quod prædicti N. & N. contra ipsum deposuerunt ad effugiendum expulsionem à seruitio aromataria.
- 26 Probatur secundò capitalis inimicitia ex depositione eiusdem N. dicentis, quod N. in apotheca minabatur contra prædictos testes Curiae illis dicendo *Furbi, Spioni, che mangiauano il Pane à tradimento*, ex quibus verbalibus iniuriis, & capitalem oriri inimicitiam ex parte iniuriatorum dubitandum non est. *Marfil. in l. 1. §. præterea. num. 57. vers. item oritur etiam capitalis inimicitia ex verbis iniuriatis. ff. de quest. vbi testatur ita aliàs apud eum iudicatum fuisse in causa factis vrgenti. Blanc. de *indic. num. 104. Foller. in *pract. crim. in verbo recipiantur defensiones. num. 2. in princ. cum aliis per me allegatis in *quest. 49. num. 38. & seq.****
- 27 Tertio eadem capitalis inimicitia probatur saltim ex depositione N. testis defensionis dicentis, quod N. & N. maximo odio prosequerentur D. N. & quod ita ex eorundem ore proprio audiuit. Qui autem dicit simpliciter se alium non diligere, & odio illum habere, facit se eius quem odio habet, inimicum licet non capitalem, vt aliàs probaui. sed quando dicit maximo odio aliquem prosequi, tunc pariter dicit se illius capitalem inimicum. confundunt enim in hac materia Doctores grauem, & magnam inimicitiam, cum inimicitia capitali, nedum cum maxima inimicitia, vt videre est apud relatos per me *in *pract. crimin. q. 49. nu. 10. Et hæc fit prima responsio ad hanc secundam dubitationem.**
- 28 Responderetur secundò, quod etiam dato quod non probetur capitalis inimicitia inter D. N. etiam testes Curiae adhuc eorum depositiones, nec probationem, nec indicium, nec adminiculum faciunt, sed eorum fides prorsus, & omnino proferuntur, cum negauerint se inimicos D. N. & tamen illius inimici comperti sunt secundum Bald. *in l. si ex falsis. num. 15. vers. Aut est qualificatum, & ibi etiam Salycet. num. 14. in princ. vers. Et tunc aut illud super quo falsum dixit, & d. num. 14. in fine. vers. & tunc aut de qualificantibus eius fidem. C. de *transacionibus. Francif. Curt. in *tract. de testibus. cap. 7. num. 16. cum aliis per me relatis, in *quest. 67. num. 126. & seqq. vbi amplius probaui, huiusmodi testes non solum nullum facere probationis gradum, sed etiam puniendos esse pœna extraordinaria.****

Augentur præmissa, quia testes prædicti vltra alios quos patiuntur defectus, sunt etiam sibi ipsis, & inter se ipsos varij, & contrarij, vt mox dicam in tertia dubitatione, & sic patiuntur defectus non solum in persona, sed etiam in dictis. quo casu nec probationem, nec indicium, nec præsumptionem faciunt, secundum communes sententias Doctorum, quos retuli *in *tract. de testibus. quest. 62. num. 81. & seq. qui loquuntur etiam quod eorum depositio emanauerit in tortura. quibus addo Card. Tusc. latè etiam hanc conclusionem comprobantem in *verbo testes. concl. 18. per tot. & præcipue num. 15. Nec isto casu obstat attestatio Baiardi, de qua supra, cum ex præallegatis, tum etiam quia Baiardus loquitur quando testes perstiterunt in eorum dicto cum tortura, quæ in casu nostro minimè testibus illata fuit.***

Ad tertiam dubitationem de testibus Curiae, quod non sint falsi, sed varij, & contrarij, & quod propterea aliquem faciant probationis gradum iudicis arbitrio, vt bene in facto deducitur, sunt sibi ipsis, & inter se non solum varij, & contrarij, sed etiam aperte falsi, & de falsitate conuicti, & præsertim N. qui audacter deponit, quod ex apotheca videbat N. ingredientem Cameram D. N. & in hoc conuincitur de falso ex depositione N. & N. dicentium impossibile esse, quod ex dicta apotheca videatur ingrediens in dictam Cameram,

Sic & idem N. & N. audacter deponunt, *che dal Bancone della casa, nell' andio* videbant N. ingredientem in Cameram D. N. & in hoc pariter conuincuntur de falso ex depositione N. & N. Architectorum dicentium, *dal deuo Bancone, & andio*, impossibile esse videre aliquem ingredientem in eandem Cameram.

Et rursus prædicti N. & N. deponunt esse impossibile, quod N. quadam nocte ex apotheca discederet, attento quod N. illam clauserat cum clauē, quam tenebat in saccula, & tamen etiam in hoc de falso conuincuntur, ex depositionibus prædictorum N. & N.

Et demum idem N. audacter deponit, quod D. N. dum stabat in mensa comedendo, cum ipso N. & N. eos inuitauit ad dormiendum secum, & etiam blandiebatur, & visum tangebatur ipsius N. & tamen pariter de hoc est conuictus ex depositione N. Magistri aliàs pro Curiae informatione examinati, & concludenter super prædictis verbis, & actibus de negatiua deponentibus. Non est igitur elaborandum in iure nunquid testes varij, & contrarij dicantur falsi, vt in vltima dubitatione, postquam in facto de istorum testium falsitate euidentissimè constat, & eorum falsitate probata, quod aliquem probationis gradum faciant, vt ex aduerso prætenditur, absurdum satis videtur.

Et nihilominus quod testis sibi ipsi varius, & contrarius falsus reputetur, & de falso puniatur, sunt iura aperta *in l. qui falso, vel variè. ff. de testibus in cap. qui falso. 4. quest. 3. in l. eos. ff. de falsis. cum aliis per me relatis in *quest. 66. num. 56. sic & testes dictos inuicem contrarios si non puniendos, de falso tamen inquiri posse, & carcerari, & etiam torqueri scripserunt Boss. in *tit. de tortura testium. num. 35. in fine. & in *tit. de opposition. contra testes. num. 16. in princip. & in fin. & in *vers. possunt tamen torqueri. & in *vers. non certum est. & num. 17. Clar. in *§. falsum. vers. conuincitur etiam ad finem, & extat *Vbis statutum lib. 2. cap. 47.********

Quare si testes sibi ipsis, & inter se varij, & contrarij possunt de falso inquiri, carcerari, torqueri, & etiam puniri, nescio quidem videre quomodo indicium, præsumptionem, seu adminiculum faciant.

Prosper Farinacius I. C. Romanus.

ARGUMENTVM.

Appellatio in criminalibus an suspendat executionem sententiæ condemnatoriæ? Quando præsertim agitur de damno irreparabili, & pœna irretractabili.

SVMMARIVM.

Appellatio aut extinguit sententiam, aut saltim illius executionem suspendit, num. 1.

Appel

- Appellatio reducit condemnatum ad illum statum, in quo erat ante sententiam, & tempore contestatae litis, num. 2.*
- Appellatio impedit executionem sententiae, quando agitur de damno irreparabili, & poena irrevocabili, numer. 3. & numero 14.*
- Appellatio datur etiam in criminalibus, sententiaeque executionem impedit, etiam quod appellatio sit iniusta, num. 4. 5. & 6. & num. 8.*
- Appellatio suspendit sententiam depositionis, num. 5. & num. 9. in fine. & seqq.*
- Appellatio suspendit sententiam, quando Iudex à quo illam admittit, num. 9.*
- Stylus non uniformis nihil probat, num. 11.*
- Stylus contra ius non suffragatur, nisi sit praescriptus spatio 40. annorum, num. 12.*
- Stylus stricte interpretandus est, nec extendendus de loco ad locum, aut de persona ad personam, num. 13.*
- Peritorum consilium excusat ab omni dolo, num. 15.*
- Superioris praesentia & auctoritas, excusat ab omni poena, numero 16.*
- Dolus excluditur ex superioris obedientia, num. 17.*

CONSILIUM CCXVII.

- R**OPOSITUM dubium, nunquid scilicet Canonici debeant arceri à Capitulo, & illius ingressu, voceque actiua & passiva per annum removeri suspensi, iuxta formam sententiae contra eos latae, obstante appellatione à praedicta sententia, interposita appellationis causa coram Illustriss. Domino A. C. pendente. Negatiue resoluendum esse suadet in primis vulgaris illa & certissima conclusio, quod scilicet appellatio aut extinguit sententiam, iuxta text. in l. 1. in fin. ff. ad Turpilian. aut saltem illius executionem suspendit. cap. venientes. extra de iureiur. cap. 1. de re iud. praesertim quod ad futura, secundum communem, de qua aliis relatis testatur Lancell. de attent. cap. 12. in praesat. num. 114.
- Non debent ergo praefati Canonici pendente appellationis causa praedicta, arceri ab ingressu Capituli, & voce actiua & passiva sicut condemnati sunt, postquam condemnatio aut fuit extincta, aut saltem suspensa per appellationem, quae reducit condemnatum ad illum statum, in quo erat ante sententiam, & tempore contestatae litis. l. 1. ff. nil nou. appell. pendens. l. sciendum. ff. de appellation. & l. appellatione. C. eodem. cum aliis per Lancellott. ubi supra num. 79. & seqq. iuncto num. 119.
- Quae omnia quatenus aliquam reciperet dubitationem, prout clarissima sunt, adhuc tamen in casu de quo agitur, res est indubitata, cum si pendente appellationis causa Canonici remaneret super annum priuati voce actiua & passiva, iuxta formam sententiae contra eos latae, sequeretur absurdum, quod reuocata prima sententia ipsi passivi fuissent irreparabile damnum, irrevocabilemque poenam. Quo casu nedum appellatio, sed etiam nullitas, etiam requirens altiore indagationem, executionem impedit, sicut post Iaf. & Boss. in locis per eos relatis testatur Clar. in pract. crim. §. fin. quest. 94. num. 10. vers. scias autem. cum aliis per Lancell. de attent. cap. 17. num. 95. & seqq. Menoch. ad l. fin. num. 886. & seqq. C. de edict. diui Adr. tollen. Contard. in l. 1. C. de moment. poss. limit. 7. num. 6.
- Et si aliter diceremus, esset utique inuenta fraus dandi executionem sententiae criminalibus condemnatoriis, appellatione non obstante. quod omnino à iure prohibitum est, cum & in criminalibus non solum appellatio admittatur, ad text. in l. 1. & in maioribus. C. de appell. in l. litigationibus. C. eodem. sed etiam ea pendente nihil innouandum est, nec ad sententiae executionem deueniri potest. Guidop. de appellationibus. quest. 120. post princip. & col. 5. vers. item sicut in civili. Franc. in cap. cum sit. §. praeterea. in 1. notab. de appell. cum aliis per Lancellott. d. cap. 12. ampliat. 4. num. 1. & seq. ubi num. 10. ampliat. etiam quod appellatio esset iniusta, & limitat. 6. num. 23. & limit. 43. num. 9. Baiard. ad Clar. quest. 94. num. 26.
- Comprobantur praemissa ex traditis per Franc. in cap. sepe. num. 35. & seq. de appell. ubi dixit, Canonicum per sententiam

tiam irrogantem infamiam depositum, posse pendente appellatione, eligere, ac testimonium ferre. Et de Episcopo, seu alio deposito pendente appellatione, & depositionis sententia, quod interim possit depositus suum officium exercere, sicut ante sententiam exercebat, voluerunt Abb. in cap. 2. num. 6. vi lit. pendente. late Dec. cons. 214. in causa cathedral. cum aliis per Lancellott. dicto cap. 12. in praesatione. num. 84.

Non obstat si dicatur, prout dici audio, quod in criminalibus, sententiae executio non suspendatur. Haec enim propositio nullo iure, nullaque ratione fulcita est, contrarium in practica seruatur, & ex praerallegatis illam sic simpliciter dictam falsam esse dignoscitur.

Quod autem Canonici sint personae discolae, & quod propterea si ad accessum Capituli admittuntur, facile erit quod ecclesiam perdant, ultra quod negatur assumptum, & hoc sit de quo quaeritur, vellem scire quod si Episcopus eos pro talibus habuit, cur non nisi per annum à Capitulo ingressu arcendos mandauit, nisi forsan veritas sit (prout in facto deducitur) satis interesse Episcopi, pro litibus inter eum & Capitulum vertentibus hos Canonicos in Capitulo non interuenire, ecclesiaeque administrationem penes illos paucos eius confidentes remanere, & huic inconuenienti Iudex omnino attendere & providere debet.

In eadem.

Reuertendi admodum Canonici Valentini pro signatione 8 ne commissionis pro eorum parte porrectae, habent intentionem fundatam de iure communi, secundum quod in criminalibus non solum appellare licet. l. & in maioribus. & litigatoribus. C. de appellationibus. sed etiam appellatio effectum suspensionum operatur. Guidop. in tract. de appellat. quest. 120. post prin. & col. 5. vers. item sicut in civili. Franc. in cap. cum sit. §. praeterea. in 1. notab. de appellat. cum aliis per Lancellott. de attent. cap. 12. ampliat. 4. num. 1. & seq. & limitat. 6. num. 23. Baiard. ad Clar. quest. 94. num. 26.

Procedit autem praemissa conclusio etiam, quod appellatio esset iniusta. Lancellott. d. c. 12. eadem ampliat. 4. num. 10. ergo multo magis in casu nostro, in quo fuit iusta reputata, & propterea admissa non solum à Iudice ad quem, sed etiam à Iudice à quo, qui appellationi detulit. & sic eo magis deuolutiuum effectum operari debet, prout in criminalibus scripserunt Aug. & Ang. de malefic. praesentie dicto Caio, post numer. 21. Carer. in pract. crimin. in tract. de appell. §. ultimus casus est. num. 2. Ant. Gomez. de delict. cap. 13. rubr. de tortura reorum. num. 32. Et in specie quod in criminalibus appellatio suspendat poenam infamiae, seu depositionis, non suspensionis, scripserunt Abb. in cap. 2. num. 6. vi lit. pend. Franc. in cap. sepe. num. 35. & seq. de appell. Dec. cons. 214. in causa cathedral. Lancell. dicto c. 12. in praesatione. n. 84.

Quibus sic de iure stantibus non obstat in contrarium 10 allegata Signaturae consuetudo, seu stylus quo ex aduerso exhibeantur duae commissiones, in quarum vna fuit rescriptum seruata suspensione, & in alia seruato exilio, & in ambabus causa fuit commissa Illustrissimo Hispaniae Nuncio. Huic enim obiectioni, in quo tota vis propositae dubitationis consistere videtur,

Respondetur primò de recentiori stylo, & consuetudine 11 Signaturae fuisse exhibitas Reuerendiss. Domino Ponentibus Commissiones, vnam exilij, aliam relegationis, & alteram triremium, in quibus appellationes interpositae extra Statum ecclesiasticum fuerunt ab eadem Signatura admittae, & earum causae committae cum retardatione & suspensione executionis & sic, cum stylus seu consuetudo non sit vniformis, non potest in ea aliquod fieri fundamentum. Aym. cons. 96. num. 5. Dec. cons. 11. num. 12. Rota diuers. decis. 438. num. 3. part. 1. & decis. 72. num. 28. par. 2.

Respondetur secundò, quod cum iste stylus, seu praetensa 12 consuetudo sit contra ius, debet esse praescriptus & non minori spatio 40. annorum. Rot. diuers. decis. 1009. n. 1. part. 3. Balb. de praescript. in 5. part. quinta partis principalis, quest. 12. ubi de communi. refert cum Villalob. in commun. opin. littera P. numer. 251. ultra quod requiritur etiam contra-

dictio in iudicio, ad scripta per Iac. Portium Imolen. *conf. 96. num. 17. in fin.*

13 Respondetur tertio, quod ad hoc ut stylus, seu consuetudo locum habeat, debet probari in specie tam respectu loci quam respectu personarum, & aliarum circumstantiarum, de quibus particulariter agitur. Non enim fit extensio in materia styli, seu consuetudinis, quæ strictè interpretanda est, de loco ad locum, de persona ad personam, ac de casu ad casum. Rota diuers. *decis. 172. num. 2. part. 1. & decis. 799. num. 3. eadem part. 1. Natt. conf. 175. num. 15. & seqq. Roland. conf. 69. num. 24. & seqq. lib. 3. Decian. conf. 100. num. 52. lib. 2. & ideo cum commissiones ab aduersariis datæ non verificentur in specie in appellationibus interpositis à Iudicibus Valentia, nec in casu in quo Iudices appellationi detulerunt, prout in casu nostro agitur, illis quoquomodo suffragari nequeunt.*

14 Respondetur quarto, & hoc ni fallor, omnem tollit difficultatem, quod hic non agitur de exilio, reclusionem, seu priuationem ab ingressu Capituli in perpetuum, vel ad longum tempus, quo casu harum pœnarum damnus est reparabile per appellationem, sed sumus in exilio, reclusionem, seu priuationem vocis ad breue tempus, utputa per annum, & sic in pœnis non reparabilibus per appellationem. cum certum sit, quod antequam appellationis causa terminetur, non vnus sed plures anni lapsi erunt, & sic in casu innocentia & absolutionis, pœnæ iniustæ sententiæ locum habituræ sunt. Quare intrat conclusio, quod vbi aliàs appellatio non admitteretur, ad effectum suspensiuum esset utique admittenda, vbi agitur de damno irreparabili, & irretractabili, sicut post Iaf. & Boss. in locis per eum relatis, voluit Clar. in *pract. §. final. quest. 94. num. 10. vers. scias autem. cum aliis per Lancel. de attent. cap. 17. num. 95. & seqq. & per Menoch. ad l. fin. num. 886. & seqq. C. de edict. diu. Adrian. tollend. & per Contard. in l. 1. C. de moment. possess. limitat. septima numero 60.*

15 Non est omittendum malum principium causæ criminalis intentatæ contra dictos Canonicos (nempe pro non delicto) eo quod mandauerint contra formam decreti Reuerendiss. Domini Archiepiscopi, & illius iurisdictionem turbando, interdictum contra eos latum per paucas horas seruari in ecclesia, & tamen certum est id ab eis ordinatum fuisse non solum ex iusta credulitate, sed etiam ex peritorem consilio, quod eos ab omni dolo & pœna excusat. Alexand. in l. 2. nu. 9. post Salycet. quem allegat, & ibi etiam Iacobin. de Sancto Georgio, *sub num. 6. in 2. lect. Iaf. num. 4. in 2. limitat. & Dec. num. 13. ad med. vers. eodem modo. ff. quod quisque iuris. Paris de Put. de syndicat. in verbo, consilio. cap. 2. post num. 1. & cap. 5. num. 2. Boss. in titul. de officiali corruptio. numer. 27. qui omnes & quod plus est, loquuntur in Iudice, & sic in Doctore errante in consilio peritorum, ergo multo magis in non Doctores, qui ne errarent, peritorum consilium exquisuerunt.*

16 Quod si sic peritorum consilium sequendo Domini Canonici deliquerunt (prout verè non deliquerunt) id omne non eorum, sed Vicarij Reuerendiss. Domini Archiepiscopi, in cuius præsentia, & de cuius consensu omnia gesta fuerunt, culpæ imputandum est. In tantum quod iidem Domini Canonici excusandi veniunt, non solum ex prædicto peritorum consilio, sed etiam ex eorum superioris præsentia, auctoritate, & consensu. *l. non videtur. §. qui iussu iudicis. ff. de reg. iur. cap. quod quis eodem tit. in 6. & utrobique communiter Doct. Tiraquell. de pœn. temperan. caus. 34. nu. 4. Menoch. de arbitr. lib. 2. cas. 354. num. 26. & seqq. Decian. in tractat. crimin. lib. 9. cap. 32. num. 4.*

17 Et quod in Dominis Canonicis omnis abfuerit dolum, dum sic in ecclesia interdictum seruari mandauerint, apparet euidenter ex eo, quod ipsis intimata declaratione Reuerendissimi Domini Archiepiscopi, quod non intendebat ecclesiam esse interdictam, statim & sine vlla mora ecclesiæ fores aperiri, & in illis diuina celebrari iusserunt. Hæc enim subitanea, & spontanea superiori obedientia præstita omnem excludit dolum, ad tradita per Dyn. in *cap. quod quis. in fin. de reg. iur. in 6. Alberic. in l. dolum. num. 4. vers. nem si maioris præcepto. C. de dolo. cum aliis per Mascard.*

de probat. lib. 1. conclusio. 531. num. 9. & tamen, ut in informatione facti bene deducitur, pro non delicto passi sunt pœnas, & damna ascendente ad quàm maximam pecuniarum summam.

Prosper Farinacius I.C. Romanus.

ARGUMENTVM.

Matrimonium in impubertate contractum, an & quando reconualescat propter consensum coniugum? Qualis debeat esse iste consensus? An sufficiat tacitus? Ex quibus idem consensus colligatur? Et an ex cohabitatione, copula non sequuta? Et an vxor separata à viro propter eius impotentiam, sit eidem viro restituenda si ab alio viro cognita fuerit.

SVMMARIVM.

Matrimonium contractum in impubertate ante annum duodecimum completum, nullum & inualidum est, num. 1.

Matrimonium ab initio nullum, tractu temporis non conualescit, num. 2.

Matrimonium, si fuerit nullum propter minorem ætatem, adueniente pubertate, non censetur ratificatum per cohabitationem vxoris cum viro, non sequuta copula carnali propter impotentiam, num. 3. & seqq. vbi proponuntur contraria, & illis respondetur.

Matrimonium ab initio nullum, nunquid censetur ratificatum per subsequenem tacitum consensum, num. 4. & seqq.

Matrimonium, seu sponsalia contractum, inter infantes, adueniente legitima ætate, nunquid conualescat per mutuam cohabitationem absque carnali copula, num. 5. & seqq.

Sponsalia nunquid transeant in matrimonium per signa taciti consensus, copula non sequuta, num. 6.

Matrimonij separatio potest peti propter impotentiam coniugis, num. 7.

Mulier non dicitur impotens, si ab alio quam à viro cognita fuit, quia vni cognoscibilis, omnibus cognoscibilis reputatur, nec arcta dici potest, num. 8. Declara, ut num. 9.

Matrimonium, vbi fuit separatim propter impotentiam mulieris, nunquid sit restituenda viro si ab alio fuit cognita, & destorata, num. 8. & seqq.

Matrimonium nullum propter minorem ætatem non conualescit adueniente pubertatis sola proximitate, nisi etiam adsit potentia carnalis copule, num. 10.

Matrimonium nunquid separatur ex verisimilibus indignationibus, & timore mali exitus, & discordia, num. 11.

Matrimonium intra pubertatem contractum, resoluitur in sponsalia de futuro, num. 11.

Sponsalia de futuro non transeunt in matrimonium, nisi superveniat consensus, expressus vel tacitus sequuta copula, numero 11.

Sponsalia nunquid transeant in matrimonium per traditionem sponse ad domum viri, non sequuta copula, num. 11. in fin. & seqq.

Matrimonium non concluditur per cohabitationem, amplexus, oscula, & similia, magis quam per ipsa sponsalia, numero 13.

Evidenter constare dicitur, quod patet ex coniecturis à lege approbatis, num. 14.

Fictio non habet locum in matrimonio ad præsumendum consensum, nisi in casibus à iure expressis, num. 14.

Matrimonium in impubertate contractum, non conualidatur per traditionem anuli, traditionem ad domum non sequuta copula, etiamsi malitia suppleret ætatem, num. 15.

CONSILIVM CCXVIII.

Non videtur compellenda D.N. ad redeundum ad N. à quo fuit per sententiam iudicio Ecclesiæ separata. Nam cum tempore contracti matrimonij ipsa esset impubes, nec dum complevisset duodecimum annum,

num, matrimonium ex defectu ætatis nullum fuit, cap. 2. cum gloss. 2. & 3. vbi Abb. num. 5. cap. continebatur. cap. fin. vbi etiam gloss. in verbo, Nubilis, de spons. impub. cap. unico. §. idem quoque. eod. tit. in 6. l. minorem. ff. de rit. nupt. Hostien. in summ. de frig. & malefic. §. 1. in princ. Dyn. in cap. non firmatur. in princ. de reg. iur. in 6. Soccin. conf. 193. num. 3. lib. 2. Rot. decis. 1. de despons. impub. in nou. Couar. in epit. in 4. lib. Decretal. par. 2. cap. 5. in princ. num. 2. cum seq. Ideoque facta pubes, non cogitur matrimonium perficere, sed potest ab eo resilire, & aliud contrahere, etiam non subsistente aliqua causa, cap. attestaciones. & ibi Abb. num. 5. cap. de illis. 1. §. si verò. & cap. à nobis. eod. tit. de desponsat. impub. Corn. conf. 116. col. 1. vers. & quando contrahit. vol. 3.

2 Neque ex solo tractu temporis conualescit matrimonium ab initio nullum, sed nouo subsequenti consensu opus est ad illud firmandum, gloss. in cap. non firmatur. vers. vel dic generaliter. de reg. iur. in 6. gloss. in cap. unico. in princ. in verbo, conualescit, de despons. impub. in 6. & est text. in d. e. unico. §. idem quoque. Abb. in cap. 1. num. 2. de frigid. & malef. Idem quod consensus nouus requiratur in matrimonio ab initio nullo, tradit Paris. conf. 52. num. 7. lib. 4. Ex consensu enim subsequenti dicitur matrimonium nouum, quia conualescit vt ex nunc, non vt ex tunc. gloss. in d. cap. non firmatur. vers. probatur hoc. de reg. iur. in 6. Abb. in cap. ad id. in 1. notab. num. 1. ad fin. de sponsal. Cum ergo N. non consentiat, sicut & consentire iam denegauit, N. cum super nullitate matrimonij iudicium introduxit, & obtinuit, sequitur matrimonium non conualuisse.

3 Non obstat huic fundamento, quod ex consensu etiam tacito superueniente post pubertatem, vt quia per quadriennium N. cohabitauit cum N. & pluries tentarunt copulam carnis (licet perficere non potuerint cum ipsa esset arcta) matrimonium conualuit, & dicitur ab ea ratificatum, cum adueniente pubertate non contradixerit, sed cum eo habitauerit, per quam mutuam cohabitationem, etiam non sequuta carnali copula, dicitur consensisse in matrimonium. d. cap. unico. §. idem quoque. cum gloss. in verbo, modum alium, & ibi Ioan. Andr. & Phil. Franc. col. 2. vers. in gloss. in verbo, modo, & alij Doct. de despons. impub. in 6. Gloss. in cap. litteras. in verbo, consueuerint. vbi Abb. num. 5. eod. tit. in antiq. Bald. in l. minorem. per illum text. ff. de rit. nupt. Abb. in cap. final. numer. 4. vers. aut præcesserunt. de sponsal. Ad idem quod cohabitatione spontanea conualescat matrimonium per vim, vel in minori ætate contractum, itaut non admittatur probatio in contrarium, est text. in c. ad id. cum gloss. 2. & ibi Abb. n. 4. post Hostien. dicens non requiri copulam carnis, licet in hoc contrarium velit Innoc. de sponsal.

4 Hoc etiam quod consensus tacitus, vel ratihabitio sufficiat tacita in matrimonio ab initio nullo, vult gloss. in cap. accessit. in verbo, accedit. & glo. in cap. à nobis. in verbo, consensum. de despons. impub. Hoc idem quod non solum per copulam carnalem, sed per cohabitationem, vel oscula, vel alia signa taciti consensus post pubertatem conualescat, & ratum haberi dicatur matrimonium in impubertate contractum, itaut transeat in validum matrimonium, tradit Bald. conf. 194. Intipiam à radice, num. 1. vers. modo sequitur. lib. 3. vbi ita declarat text. in d. cap. unico. §. idem quoque. Idem quoque idem Bal. conf. 200. In causa ista considerandum est, num. 2. in princ. & vers. item non omnes. eod. lib. 3. Corn. conf. 116. col. 1. vers. sed si superseidit, & col. 3. num. 4. vers. nec predictis obstat idem, late tradit Gozadin. conf. 2. num. 12. & num. 29. vers. non obstat secundum. Alex. conf. 149. in fin. vers. præterea lib. 5. Calder. conf. 4. de spons. Dec. testans communem opinionem in conf. 368. num. 2. vers. aut dicimus. cum seq. licet additio ibi id reprobet, & conf. 603. col. 2. vers. est ergo videndum. Rot. decis. 1. de spons. in nou. quæ loquitur in fortioribus terminis, nempe in matrimonio contracto inter infantes.

5 Et idem etiam in sponsalibus contractis inter infantes, vt per mutuam cohabitationem post pubertatem absque carnali copula conualescant, & transeat in præsens matrimonium, tenet Archid. in d. cap. unico. §. idem quoque. & ibi Ancharan. Franch. & Dom. col. fin. vers. Aliquando contrahuntur sponsalia, quæ à principio. licet in hoc casu matrimonij inter infantes contracti contrarium velit Io. And. in d. §. idem

quoque. de despons. impub. lib. 6. Hoc idem quod cohabitatio inducat consensum ad matrimonium antea nullum, tenet gloss. fin. in c. de illis. il. 2. de despons. impub. Paris. conf. 51. num. 3. cum seq. & num. 9. vol. 4. Ruyn. conf. 203. num. 1. vers. quarto. lib. 1. & alij per Couarr. in epit. ad lib. decretal. cap. 4. §. 2. n. 3. licet ipse Couarr. ibi n. 4. teneat contrarium.

Et in prædictis locis dicunt Doctor. quod sponsalia non transeunt in matrimonium per signa taciti consensus, nisi sequuta copula, quando sunt sponsalia de futuro verbis & mente contrahentium, & ita procedunt notata per Innoc. in cap. 1. in fin. de matr. contract. contr. in. erd. eccl. secus si præcesserunt sponsalia de præsentis quod ad verba & mentem contrahentium, licet quod ad iuris interpretationem propter minorem ætatem altiùs resoluantur in sponsalia de futuro, tunc enim superueniente pubertate, & interuenientibus signis consensus etiam taciti, transeunt in matrimonium, vt distinguunt, & declarant Abb. in d. cap. fin. num. 4. de sponsal. Dec. d. conf. 368. num. 2. & d. conf. 603. col. 3. Gozad. d. confil. 2. num. 29. vers. Non obstat secundum. Phil. Franc. in d. §. idem quoque. col. 2. vers. in gloss. in verbo, modum alium sic. licet Aret. conf. 142. incip. ex facto proponit, vers. venio igitur ad secundum dubium, & vers. secunda conclusio, velit, sponsalia de futuro non transire in matrimonium, nec per cohabitationem, nec per translationem ad domum, nec per oscula, nec per nixum ad copulam, & allegat cap. final. & ibi Doctores de sponsal. & Doctores in cap. 1. de matrim. contract. con. interd. eccl. tam è idem Aret. ibi distinguendo declarat id verum, quando sponsalia sunt de futuro per verba & mentem contrahentium, vel quando sunt per verba de præsentis in ætate inhabili sub conditione tamen. Nam per oscula, & alios actus non censetur recessum à conditione, vel quado matrimonium contractum est per verba de præsentis inter inhabiles ætate, purè & simpliciter, sed protestatum est, quod oscula, & alij actus in ætate perfecta non fiunt animo contrahendi matrimonium de præsentis. Tunc enim per hõs actus etiam post pubertatem factos, non inducitur matrimonium etiam post pubertatem, sed quando matrimonium contrahitur per verba de præsentis inter puberes, purè & sine conditione, tunc ex verbis & mente contrahentium est matrimonium de præsentis, interpretatione autem iuris est matrimonium de futuro. & hoc casu per tacitum consensum, & perseuerantiam in pubertate, transit in matrimonium de præsentis, ita distinguit Aret. d. loco. & Gozadin. d. confil. 2. num. 29. ad med. vers. sic. ad quartum dico. Hæc inquam obstant primo fundamento superius facto, cum ex cohabitatione per triennium, vel quadriennium post pubertatem cum N. D. N. dicatur consensisse in matrimonium.

Quibus tamen responderi potest, quod eius consensus intelligitur habuisse tacitam conditionem à lege inductam, quatenus ipsa esset potens & apta ad copulam. cum ergo ipsa apparuerit arcta vt viro sit inutilis propter naturale impedimentum, sicut ex hac causa potest petere separationem, & dissolutionem matrimonij, etiam si post pubertatem expresse consensisset. cap. ex litteris. cap. consultationi. cap. fraternitatis. in princ. & vbiq. DD. de frigid. Hostien. in summa eod. tit. §. 1. in princ. multo magis potest reus recusare redditum ad ipsum N. cum tacite solum consenserit, & iam sequuta semel sit separatio per sententiam iudicio Ecclesiæ, ad instantiam ipsius N.

Neque obstat, quod prætenditur N. post sententiam separationis fuisse per concubitus alterius qui seras naturæ referauit, carnaliter cognitam, & viro aptam fuisse redditam, & per consequens N. eius viro restituenda sit, cum appareat impedimentum eius non fuisse naturale, neque perpetuum, & sententiam separationis fuisse per errorem latam, & Ecclesiæ fuisse deceptam, vt est text. in d. cap. fraternitatis. vers. coningit autem. Quod procedit etiam si vir a quo postea fuit cognita, esset dissimilis in genitalibus ipsi N. vel si reddita sit potens per opus medici, etiam cum periculo corporali. Si enim vni est cognoscibilis, omnibus est cognoscibilis, nec arcta dici potest, nec curandum est de periculo, nec dissimilitudine virorum, vt tradit Innoc. d. cap. fraternitatis. num. 1. & in fin. illius cap. & ibi etiam Hostien. in §. nos tamen. col. 1. vers. notauit autem. & in §. similiter. & idè Hostien.

in summa. cod. tit. §. qualiter & quando. col. 4. vers. quid si mulieres.
& in fine vers. quid si à viro.

9 Quia respondetur primò, quòd stante sententia separationis, quæ in iudicatù transiit, non sunt admittendæ probationes in contrarium de habilitate N. sed solum procedit dispositio d. c. fraternitatis, quando in ipsa sententia, vel re ipsa apparet de errore, vt declarat ibi Abb. num. 17. quæ habilitas hic non apparet. Et in omnem euentum probanda est per N. qui eam allegat l. ei qui, l. verius cum vulgar. ff. de probat. Secundò respondetur, quòd text. in d. cap. fraternitatis. dum vult mulierem cognitam ab alio, dici etiam cognoscibilem, & aptam esse primo viro, procedit ex præsumptione, quia præsumitur quòd ex quo alius eam cognouit, potuerit eandem cognoscere etiam primus vir, & ex hoc præsumit text. testes falsum dixisse, & sententiam latam esse per falsos testes, & per errorem. Hæc tamen præsumptio recipit probationem in contrarium, vt declarat ibi Abb. num. 7. & 19. & Hostien. ibidem in §. hos tamen. col. 2. vers. vel ideo dicit. Si autem primus vir sit in genitalibus dissimilis secundo qui eam cognouit, vt quia primus habet nimis improprietatum membrum, itaut alia excederet, impar instrumentum mulieris, itaut per primum cognosci non posset sine magno periculo, tunc licet per frequentem vltum cum secundo, qui est magis gracilis, sit reddita arcta, primo non est ei restituenda, cum non posset eam deflorare sine periculo, vt tradit gloss. in d. cap. fraternitatis. in verbo simili. vbi etiam Goffred. & Hostien. d. §. hos tamen. d. vers. vel ideo dicit. & ibi Abb. num. 19. Ioann. Andr. in fin. vers. si verò prouenit. & ibi etiam tangit Innoc. num. 3. in fin. in verbo, simili licet ipse, num. 1. & in fine. & Hostien. in summa. cod. tit. §. qualiter & quando in fine, quid si à viro. & in d. cap. fraternitatis. in §. similiter teneant contrarium. Cum ergo idem contingat in casu nostro, ex quo N. propter excessum membri non posset deflorare N. saltem sine periculo, vt patet ex experientia per quadriennium facta ante sententiam, non debet N. ad eum redire.

10 Non obstat etiam primo fundamento supradicto de nullitate matrimonij ob defectum ætatis, quòd cum N. esset proxima pubertati, cum compleuisset decimum annum, & malitia suppleret ætatem, matrimonium validum fuit. cap. de illis. il. secundo, & cap. fin. de despons. impub. & cap. vnico. §. idem quoque. cod. tit. in 6. Quia respondetur, quòd sola proximitas pubertatis non sufficit ad validitatem matrimonij, sed requiritur etiam potentia carnalis copulæ, & sic quòd carnaliter cognosci posset. ita tamè exponunt verba illa, quòd malitia suppleat ætatem, id est carnalis concupiscentia & potentia coeundi. nisi ergo concurrat & probetur potentia ad coeundum, non sufficit proximitas pubertatis, sed requiritur duodecim annis completis, vt est text. in d. cap. de illis. & ibi Abb. num. 2. 3. & 4. vbi etiam loquitur de impotentia mulieris. Idem Abb. in cap. fin. num. 2. vbi etiam Hostien. & alij eodem tit. Franc. in dicto cap. vnico. §. idem quoque. in primo notab. & vers. & quando dicatur. post Ioann. Andr. & alios. eodem tit. in 6. Corn. testans communem consil. 116. num. 2. vers. duo enim. lib. 3. Couar. d. cap. 5. in princip. num. 3. At N. erat impotens ad coeundum, & ad copulam carnalem, vt ex post facto re ipsa apparuit, vnde non suffragatur proximitas pubertatis.

11 Et hæc eò præcipuè dicenda sunt, quia ob recusationem N. de redeundo, & ob separationem iam factam, ortæ sunt verisimiles indignationes inter eam & N. Itaut sit timor mali exitus, & discordiæ, ob quam non est cogenda redire ad virum, vt per Corn. d. conf. 516. in fin. volum. 3. Secundò principaliter respondetur ad obiectum, quòd per cohabitationem post pubertatem sponsalia de præsentis transferunt in matrimonium, etiam sine copula, quòd hoc iure cautum non reperitur, licet id dicant Doctores. Nam matrimonium N. intra eius pubertatem contractum, resolutum fuit in sponsalia de futuro cap. 1. §. idem quoque. de despons. impub. in 6. Calder. consil. 4. de sponsal. Rot. decis. 1. vers. at in casu proposito. de despons. impub. in nouis. Couar. in epit. 1. par. cap. 3. num. 2. Sponsalia autem de futuro non transeunt in matrimonium, nisi superueniat consensus, expressus vel tacitus, sequuta copula, nec sufficit tacitus sine copula, c. fin. c. is qui fidem. de spons.

cap. 1. de matr. contr. interd. eccles. & ibi Innoc. & omnes in verbo, amplexata. Abb. in 2. notab. Calder. cons. 2. de sponsal. & est in matrimonio impuberum tex. in d. cap. 1. §. idem quoque. Card. cons. 109. Sicut nec per translationem sponsæ ad domum viri, sponsalia transeunt in matrimonium citra copulam carnalem. Cald. Ant. & Abb. in fin. vers. nunquid autem. vbi Præposit. testatur communem in c. fin. de spons. Couar. in epit. in quantum librum Decretal. parte 1. c. 4. §. 2. n. 1. vers. sed contrarium.

Et licet Doctores distinguendo dicant id verum in sponsalibus per verba de præsentis, licet iuris fictione propter minorem ætatem resoluta in sponsalia de futuro contrarium velint, & intelligant. text. in d. cap. 1. §. idem quoque, quòd sufficiat post pubertatem tacitus consensus per cohabitationem, vel oscula, vt per gloss. & Doctor. ibi, & in locis supracitatis, tamen nulla videtur ratio differentie inter sponsalia hæc, cum vtraque sint de futuro quòd ad effectum, vt dicunt DD. in locis supradictis. Tamen nulla videtur ratio differentie inter sponsalia. Nec text. in dict. c. vnico. §. idem quoque, pati videtur hunc intellectum. Nam sponsalia hæc de præsentis cum impubere contracta, resoluuntur in futurum, vt dixi, & facilius dissoluantur quam sponsalia, quæ verbo & re de futuro sunt. c. de illis. il. 1. de despons. impub. ergo non est cur dicamus, hæc sponsalia facilius quam illa transire in matrimonium, cum illa non transeant sine copula, vt supra dictum est, prout in terminis nostris tenet Couar. d. c. 4. §. 2. n. 4. Nam matrimonium de præsentis inter impuberes, quòd resolutur in sponsalia de futuro, æquiparatur sponsalibus per verba de futuro contractis. Rot. decis. 1. vers. at in casu. de despons. impub. in 6.

Quòd comprobatur ex d. §. idem quoque, qui ad præsumendum matrimonialem consensum, requirit copulam, vel alium modum alium. qui per verbum alium intelligi debet de modo simili, & æquè potenti ac expressus, & sic qui non minùs fortiter concludat quam carnalis copula, iuxta gloss. final. & Doctor. in l. si fugiu. C. de ser. fugit. cum vulgaris. Cohabitatio autem proculdubio non est similis copulæ, nec æquè potens ac illa, vt per tex. in d. cap. fin. cum notat. ibi per Doctores, de sponsal. dum concludunt, sponsalia de futuro non transire in matrimonium per cohabitationem, vel translationem ad domum, vel per oscula & amplexus, sed solum per copulam carnis subsequutam. & sic cohabitatio, amplexus, oscula, & mutua denominatio possunt fieri causa familiaritatis, aut in consequentiam dictorum sponsaliorum. vnde non concludunt matrimonium magis quam ipsa sponsalia, & omninò non sunt similia, neque æquipollentia copulæ, & sic nullo modo sufficiunt, vt in terminis tradit Addit. 1. ad Dec. in cons. 368. super verbo, taciti, & Couar. d. c. 4. sess. 2. n. 4. vers. tertio.

Accedat, quia tex. in d. §. idem quoque, requirit consensum per copulam, vel per similem euidentem coniecturam, ex qua solet à iure præsumi consensus post sponsalia. Quia euidenter constare dicitur, quòd constat ex coniecturis à lege approbatis. l. licet Imperator. vbi Iaf. col. 3. & alij. ff. de legat. 1. Nullibi autem à iure Canonico reperiuntur coniecturæ illæ, quas afferunt Doctores ex cohabitatione vel osculis, approbatæ, quòd sine copula inducât matrimonialem consensum post sponsalia, ergo, & c. Et quia matrimonium hoc ex consensu post pubertatem, dicitur iuris ficti & præsumpti, vt est text. in d. §. idem quoque. & ibi etiam Doct. in matrimonio autem, non habet locum fictio ad præsumendum consensum, nisi in casibus à iure expressis. cap. is qui fidem. de spons. Rot. decis. 1. de spons. in nouis. Ex quibus patet solam cohabitationem non esse similem copulæ. itaut tex. in d. §. idem quoque. dum in signum consensus exigit copulam, vel alium modum, intelligendus est de translatione solemnè ad domum, vel subarratione anuli, vt tradit Couar. d. num. 4. vers. quindò ille.

Nec suffragatur traductio ad domum, & anuli traditio, quæ interuenit in casu nostro, quia cum interuenit ante completam pubertatem, nil operatur, quia tex. in d. §. idem quoque. requirit actus istos demonstratiuos consensus post pubertatem, nec sufficiunt facti ante pubertatem, imò nec proximè ad pubertatem, etiam si malitia suppleret ætatem,

vt late tradit Ruyn.conf. 203. num. 2. versic. tercia conclusio. & ver. & sic patet. & num. 5. versic. & loquitur. cum pluribus seqq. & versic. quia lib. 1. Couar. d. cap. 4. §. 1. in fine. versicul. ego vero. Præterea aduertendum, quod ex cohabitatione præsumitur consensus, quia ex ea cohabitatione & conuersatione præsumitur interuenisse copula, & per consequens oritur præsumptio iuris & de iure pro matrimoniali consensu. Secus quando constat non interuenisse copulam, vt in casu nostro præsupponitur. Tunc enim non potest ex sola cohabitatione argui consensus matrimonij, vt distinguendo declarat Alciat. de præsumpt. reg. 3. præsumpt. 38. num. 2.

ARGUMENTVM.

Associatio homicidæ, & colloquium cum eo, an & quando inducat præsumptionem tractatus, & præmeditationis contra associantem? Et quid si associans erat consanguineus, vel affinis homicidæ.

SUMMARIVM.

Associatio post commissum homicidium inducit præsumptionem tractatus, & homicidij præmeditati contra associantem, num. 1. Ubi quod hoc procedit in associatione præstita homicidæ incontinenti; secus ex interuallo.

Homicidio assistens non in loco vicino, sed in longè remoto, non habet contra se præsumptionem precedentis tractatus, n. 2.

Assistens homicidio sine armis, non præsumitur habuisse cum homicidæ aliquem tractatum, num. 3.

Assistens homicidio, vel etiam homicidam associans in dubio incidenter & casualiter, non autem precedente tractatu, assistere & associare præsumitur, n. 3.

Alloquutio cum homicidæ non facit indicium contra loquentem, quando post alloquutionem homicidium sequutum est ex interuallo, num. 4.

Affinitas non contrahitur inter consanguineos sponsi, & sponsæ, sed inter sponsam & consanguineos sponsi, & inter sponsum, & consanguineos sponsæ, n. 5.

Delictum vt excludatur, in dubio faciendæ est interpretatio, numero 5.

Defendere aliquem ne offendatur, quisque potest, nedum affinis, & consanguineus, num. 5.

Receptio, seu associatio homicidæ consanguinei, non facit coniecturam mandati, vel tractatus homicidij, num. 6.

CONSILIVM CCXIX.

LICET associatio post homicidium commissum, inducat præsumptionem tractatus, & homicidij præmeditati contra eum qui associat homicidam, aded quod ipse contrarium probare tenetur, vt per Felyn. in cap. sicut dignum. num. 4. vers. est verum. de homicid. & torqueri debeat super ipso tractatu, aut scientia delicti, vt per Nantic. conf. 67. vol. 1. Iul. Clar. in pract. crimin. §. final. quest. 90. num. 3. vers. aut est dubium. quia non caret scrupulo societatis occultæ, qui delicto auxilium dedit. cap. sicut dignum. §. 1. de homicid. Tamen id verum est, si associatio præstita fuerit incontinenti, & immediatè post delictum commissum, secus si ex interuallo, tunc enim nulla oritur præsumptio, vel indicium. Ita distinguit post alios Bald. in l. non ideo minus. col. fin. num. 32. C. de accusat. sequitur Marc. Ant. Blanc. in repet. l. fin. n. 201. in verbo, associatio. & n. 236. cum seq. vers. hoc intellige. de quest.

In casu autem nostro, non potest dici incontinenti. Nam id quod dicitur de associante incontinenti, vt sit suspectus de tractatu, intelligitur quando fuisset vel præsens in loco in quo commissum est homicidium, vel in loco vicino, aded quod statim commissio homicidio receperit, & associaret homicidam, ac etiam potuisset in casu necessitatis auxilium præstare delinquenti. secus si erat in loco remoto. Tunc enim cessat scientiæ, vel tractatus præsumptio, ad Bald. in l. ob hæc verba. num. 5. ff. de his qui not. infam. dum loquitur de

auxiliatore, vt tunc dicatur quis opem ferre, quando stat simul cum delincente, vel propè, itaut possit ei auxilium ferre, secus si à longè. ita etiam in associante vult Blanc. in d. l. fin. num. 201. dum exemplificat in eo, qui fuit statim associatus, & num. 236. dum loquitur in assistente, & Iul. Clar. d. quest. 90. num. 9. Alex. consil. 138. num. 6. vol. 6. In casu igitur nostro, cum homicidium factum sit in loco montium nuncupato, & N. & N. tempore commissi homicidij essent in eorum domo, in N. quæ à loco homicidij ferè per milliarium abest, non potest vlla præsumptio tractatus & scientiæ præsumi, licet associarint postea N. homicidam, qui homicidio facto eos ad domum conuenit. Nam si præcessisset tractatus de homicidio & associatione, verisimiliter fuisset cum homicida in ipso delicto, vel in loco vicino, vt statim possent ei vel in delicto vel in aufugiendo opem ferre, non autem stetissent in loco longè remoto, vt ipsa docet experientia. quia delinquentes statim fugam capere solent, non autem vagari per loca publicæ ciuitatis, vt faciendum erat si ad domum associantium iturus erat homicida.

Quod èd magis procedit, cum prædicti inquisiti associarunt N. sine armis. ex hoc enim tollitur suspicio precedentis tractatus, & culpæ eorum. nam si de associatione faciendæ tractassent, verisimile est quod parassent arma propter quæcumque pericula, quæ contingere possent. faciunt ad hoc not. per Bald. in d. l. non ideo minus. col. fin. num. 35. dum dicunt, assistentem cum homicidæ, vel propè, dici tunc auxilium ferre homicidio, si sit armatus, secus si sine armis. Id etiam tradit August. & Ang. in tractat. de malef. in verbo, dictus Andreas armatus, num. 2. & 4. Felyn. in c. sicut dignum. num. 5. de homicid. Ergo idem in associante. cum præsertim in dubio præsumi debeat associare incidenter, & casualiter, non ex tractatu præmeditato. ad l. merito. ff. pro soc. Anchar. consil. 212. ad fin. Felyn. in d. c. sicut dignum. num. 6. ad fin. dum loquitur de assistente homicidio, quando in dubio præsumitur casualiter affuisse.

Nec obstat quod N. alloquutus esset N. ante homicidium, ex quo videtur facta inter eos esse verba de homicidio subsequuto, ad Bart. in l. si ventri. §. fin. ff. de priuil. cred. Nam ea procedunt si immediatè post loquelam secretam simul ad aures habitam sequitur homicidium, non si ex interuallo, ita loquitur Bart. in d. loco. Blanch. in d. l. fin. num. 232. Bald. in l. 1. num. 10. vers. & ille dicitur mandare. & ibi Iaf. num. 31. ante fin. vers. quimo mirabiliter limita. C. de seru. fugit. Sim. de Pret. cons. crim. 15. Quod non est in casu nostro, cum loquela inter N. & D. N. fuerit per vnum, vel duos dies ante homicidium, nec fuit secreta sed palam, & in locis publicis. quare in dubio præsumitur facta de rebus domesticis tanquam inter afines. ad d. l. merito. ff. pro soc.

Èd maximè, cum inter occisum & N. nullæ essent inimicitia, quæ requiruntur necessariò ad inducendam præsumptionem delicti. Bald. & Iaf. in loco præcitato. Nec causam inimicitia præbet præsumtum homicidium in persona N. fratris N. à dicto N. per N. occiso factum N. quia N. non erat de familia, vel agnatione N. nec etiam ei erat affinis, licet esset frater N. qui cognatus est N. Nam affinitas solum contrahitur inter ipsam sponsam & consanguineos sponsi, & inter sponsum & consanguineos sponsæ, non autem inter ipsos consanguineos sponsæ, & consanguineos sponsi. cap. quod super his. de consang. & affin. in eod. titul. in arbore consanguinitatis, & affinitatis, in verbo, affinitas sic. Et associatio facta præsumitur eam solum ob causam, vt N. delinquentem defenderent à consanguineis occisi, non autem quia de homicidio priùs tractassent, nec vt de manibus Curia homicidam eriperent. Nam actus, qui potest se habere ad bonam & malam partem, semper in bonam interpretatur ad excludendum delictum, & concurrente præsumptione inclusiuæ delicti, & alia illius exclusiuæ, semper exclusiuæ attenditur. Roman. consil. 68. numer. 8. Grammat. decis. 18. num. 5. In proposito facit Bald. in d. l. 1. num. 13. Iaf. num. 24. C. de seru. fugit. vbi vult in materia homicidij, quod consilium quod potest habere se ad bonum & malum, potest interpretari ab eomet qui consilium dedit, imò lex illa ipsa interpretatur in bonam partem, sequitur

tur Dec. conf. 258, num. 3. Potest enim quis licet iurare, & defendere homicidam, ne ab offenso, vel confanguineis offensi offendatur. gloss. in Clement. 1. in verbo, defensoris, ad fin. in verbo, non tamen puto, de poen. & nedum extraneum defendere, sed & offendentem eum, vim licet inferre. Bart. post gloss. in l. ut vim. num. 7. & ibi Dec. num. 32. communem testatur. ff. de iust. & iur. Ergo multo magis id licet affini erga affinem.

6 Et quod ex receptatione, seu associatione confanguinei homicidæ, non capiatur coniectura mandati, vel tractatus ad homicidium, sed præsumatur fecisse ratione sanguinis, tradit Paris de Put. in tract. de synd. in verbo, mandavit, col. 4. num. 9. vers. filius occidit. qui loquitur in fortioribus terminis, quando scilicet confanguineus receptator erat prope locum homicidij. Confanguinitas enim, vel affinitas excludit præsumptionem scientiæ delicti præcedentis in receptante delinquentem affinem, quia præsumitur ratione affinitatis receptare. Gandin. in tit. de præsumpt. & indic. col. pen. num. 18. vers. tertium indicium. Blanch. in d. l. fin. num. 202. Bonifac. de Vitalin. in tract. malef. in tit. de receptator. furum. nu. 4. cum seq. Non autem ob id inducitur suspicio fraudis. l. final. ff. de his quib. ut indig. Idem quod associatio facta præsumatur ratione sanguinis, non autem dolose ex præcogitato homicidio, tradit Sim. de Præ. dict. consil. crimin. 15. Ex quibus, &c.

ARGVMENTVM.

Matrimonium nunquid probetur per assertionem Parochi, & illius librum. Quando Parochus possit vices suas alteri Sacerdoti delegare ad illud celebrandum? An delegatio debeat esse tacita, vel expressa? Et quando quod ad Sacramenta quis efficiatur Parochianus illius parochiæ, in qua habitat causa recreationis, vel ob aliam causam animo reuertendi ad propriam Parochiam?

SVMMARIVM.

Matrimonium censetur probatum ex fide, & libro Parochi, num. 1.

Sacramentorum administrationis prohibitio facta à non suo Parocho, non comprehendit Sacramenta administrata habitatoribus in aliena parochia recreationis causa, num. 2.

Matrimonium contrahi potest coram Sacerdote delegato à Parocho, num. 2.

Rectores Ecclesiæ, & Parochi rurales N. habent iurisdictionem in ciues, dum ruri habitant ex laudo, & immemorabili consuetudine, num. 2.

Consuetudo loci attenditur in solemnitatibus matrimonij, n. 2.

Parochus villæ & habitationis, dicitur verus Parochus, numer. 2. in fine.

Licentia in actu debet esse expressa, & non tacita, n. 3.

Matrimonij solemnizatio spectat ad officium Parochi, n. 3.

Mandatum speciale non requiritur, nisi in casibus à iure expressis, num. 3.

Delegatio cum clausula, Quod delegatus possit exercere omnia quæ potest ipse delegans, dicitur libera, & specialis, num. 3.

Licentia specialis satis dicitur expresse data, quando conceditur verbaliter, vel per scripturam, etiamsi non fiat aliqua specificatio, num. 4.

Matrimonium contractum coram Parocho administrante sacramenta in aliena parochia, nunquid sit nullum, n. 4. & 5.

Festibus deponentibus de bona fama alterius, magis creditur quam deponentibus de mala, num. 6.

Sacramenta administrata per Rectorem ordinatum & institutum à Superiore, licet criminofum, & priuandum propter defectum sue persone, valent, & tenent, num. 6.

Matrimonium præsumitur contractum post licentiam datam Parocho illud celebrandi in aliena parochia, etiam quod licentia repariatur data eadem die, qua est contractum matrimonium, numero 6.

FIRMATIVE respondendum est. Nam quod de licentia constet, indubitatum est, cum de ea appareat ex schedula N. Parochi, in qua hanc licentiam dedit, cum simus in his quæ pertinent ad officium Parochi, nempe in celebratione matrimonij. cap. cum inhibito. de cland. despons. si des adhibenda est. Iaf. in repet. l. admonendi. num. 132. ff. de iur. iuran. Rot. decis. de probat. in nouis. & decis. 16. & 17. eod. in antiq. & decis. 7. de offic. deleg. in antiq. text. cum not. in cap. post cessionem. de probat. Ruyn. in consil. 56. num. 5. lib. 1. Rot. Rom. coram Paleott. decis. 220. incip. cum esset lis, in fine. in manuscript. & quod scripturæ Parochi tanquam officialis publici à Sacro Concilio deputati, credendum sit quod ad matrimonium, fuit resolutum in illa Calaguritana matrimonij 17. Maij 1574. coram D. Decano, & in illa Colonienfi status 20. Februarij 1581. coram D. Vicecomite. Idque eod magis locum habet, Tum quia schedula hæc delegationis fuit tam per ipsum Dominum N. Rectorem, qui eam scripsit, quam per testes habentes notam manum illius legitime recognita, iuxta notata per Ruyn. consil. 70. numero 4. lib. 4. Cott. decisione 51. incip. coram eodem. Tum quia adminiculatur ex libro ipsius N. Rectoris. in quo describuntur omnia matrimonia parochianorum. In quo libro scriptum est manu ipsius N. Rectoris, quod dictus Dominus N. de licentia ipsius Rectoris coniunxit in matrimonium coniuges de quibus agitur. cui libro quod ad hoc standum est, ut fuit resolutum in d. Colonien. & in d. Calaguritana.

Quod autem licentia hæc sit sufficiens, pariter indubitatum est. Cum clarum sit, parochum posse vices suas ad matrimonium delegare, & licentiam ad hoc dare alteri sacerdoti, non solum de iure communi, iuxta Clementinam primam, in princip. cum plenè not. per Doctores de priuileg. sed etiam ex Decreto Sacri Concilij sess. 24. cap. 1. de reformat. §. qui aliter. & §. praterea. Cum ergo N. esset Parochus proprius domorum ruralium ipsorum contrahentium, ut in §. præsupposito, potuit eam licentiam dare tanquam proprius contrahentium Parochus. Cum Parochi rurales N. iurisdictionem habeant in ciues, dum ruri habitant, & eisdem possint omnia sacramenta conferre, & in specie matrimonia solemnizare & benedicere. Tum ex potestate laudi, de quo in sexto præsupposito. Tum ex immemorabili consuetudine, & obseruantia, de qua in septimo præsupposito. De qua etiam consuetudine N. eiusque validitate testatur post Petr. de Pal. sum. Siluestrin. in verbo, confessorum, il primo, quest. 12. num. 10. ad finem. vers. unde secundum Parr. Consuetudo enim loci attenditur in solemnitatibus matrimonij. cap. fin. in princ. vbi Doct. de cland. despons. Et quod consuetudo præstandi sacramenta à Parocho illis qui habitant in eius parochia, licet sint de aliena parochia, attendatur, est text. in Clementina quia contingit. §. fin. de relig. dom. Hoc idem quod licet conferens se ad habitandum in aliena parochia non fiat ibi parochianus, si ibi se conferat causa recreationis, vel ob aliam causam temporalem statim reuerturus ad propriam parochiam. cap. is qui. de sepultur. in sexto. Tamen hoc nõ procedit, si aliud habeat consuetudo. quia tunc, si certa sit consuetudo, à quibus recipiantur sacramenta, ea seruanda est. Nec habet locum pœna canonum prohibentium sacramenta exhiberi à non suo Parocho, tradit Zabarell. post Paul. in Clementina 1. col. 4. quest. 16. versic. nec procedunt. de priuileg. Nam Parochus villæ & habitationis, dicitur verus Parochus. Innoc. in c. omnis. super verbo, Sacerdote, de poenit. & remiss. Feder. de Sen. conf. 253. & 254. Præsertim quia cum cõiuges isti de quibus agitur, ruri habitassent per annum & vltcrius, Sacerdos illius habitationis dicitur proprius eorum Sacerdos ad exhibenda sacramenta Ecclesiæ, Summa Siluestrin. in dicto verbo confessorum, d. q. 12. num. 10. ad finem. vers. sed hac limita.

Est etiam sufficiens licentia, quia licet licentia requisita in actu, debeat esse expressa, non tacita, ut per Dec. conf. 38. num. 4. ad med. tamen in casu nostro non fuit tacita, sed expressa, cum fuerit facta in scriptis, & generaliter ad exercendum omnia concernentia officium Parochi, prout eius officium

officium concernit solemnizatio matrimonij, vt per Cōcil. sess. 24. d. cap. 1. Expressum enim dicitur, quod continetur sub verbis generalibus, vel vniuersalibus. Bart. in l. prator ait. in princip. num. 1. ff. de oper. nou. nunciat. Dec. consil. 259. num. 3. Aym. consil. 297. col. 7. vers. secundo respondeo, & consil. 290. num. 5. versic. 12. Nec dicatur, requiri expressam & specialem licentiam ad solemnizandum matrimonium, quæ hîc non intercessit. Tum quia specialis licentia non requiritur, eum nullibi iure caueatur, & specialis delegatio, vel mandatum, non requiritur nisi in casibus à iure expressis. Rot. decis. 27. num. 2. vers. predictis. de procur. in nou. Et in hoc nostro casu, quod sufficiat hæc generalis licentia, fuit resolutum per Illustrissimos Dominos Cardinales Interpretes sacri Concilij Trident. vt in 8. præsupposito. Tum etiam quia cum licentia & delegatio hæc sit generalis, cum clausula quod possit delegatus exercere omnia concernentia officium Parochi qua ipsemet delegans, dicitur delegatio libera & specialis, vt possit facere etiam ea quæ requirerent specialem delegationem. Bart. in l. creditor. §. Lucius. in fin. ff. mand. & l. procurator cui generaliter. n. 3. ff. de procur. Rom. consil. 94. col. fin. vers. est & secunda clausula. Abb. consil. 18. col. penult. vers. maxime quia. lib. 2. Afflic. decis. 305. num. 4.

4 Non obstat text. in Clem. 1. in princ. de priu. vbi in delegatione ad matrimonium solemnizandū requiritur specialis licentia proprii parochi, & ibi etiam gl. in verbo. speciali. concludit requiri expressam specificationem sacramentorū, & sequitur ibi Paul. Staphil. Imol. col. 4. super gl. in verbo. speciali, & Zabarel. col. 5. q. 22. dicens non esse recedendū à littera illius text. qui requirit specialem expressionem sacramentorum, licet dicat contrariam sententiam fortè veriore esse. Quia respondetur. Primò, quod imò in dicta Clem. 1. sufficit generalis licentia administrandi curam, vel sacramenta absque specificatione, & expressione Sacramentorum, & verbum illud, speciale, de quo in illo text. exponitur pro expressa, sicut in l. si non speciali. C. de testam. Vnde cum exponatur speciali, id ex expressa, satis dicitur expressa, quando conceditur, verbaliter vel per scripturam, etiam si non fiat aliqua specificatio. ita tenet Zenzel. in d. Clem. 1. & Spec. quos ibi refert, & sequitur Bonif. de Vitalin. num. 17. versic. ego puto. & hanc partem veriore dicit Zabarell. ibi col. 5. quest. 22. sequitur etiam ibi Anchar. quest. 3. num. 5. Et hoc indubitatum est in casu nostro, cum ita in specie Concilium declarauerint Cardinales Interpretes Concilij, vt interpretatio, de qua in octauo præsupposito. Secundò respondetur ad dictam Clementinam primam, quod licet requireret specialem expressionem sacramentorum, tamen non annullat matrimonium, vel alios actus in contrarium sine speciali licentia gestos, sed solum imponit pœnam excommunicationis sacerdoti extraneo id agenti sine licentia proprii Parochi, ideòque cum imponat pœnam, nec adiciat clausulam annullatoriam, matrimonium, & alij actus gesti in contrarium valent. Aym. consil. 93. num. 7. Dec. consil. 10. num. 4.

5 Non obstat si dicatur, licentiam esse insufficientem & nullam, cum in ea concedenda non sit seruata forma Synodi prouincialis, de qua in nono præsupposito, nempe quod fiat per acta notarij, aut saltem coram tribus testibus, quorum depositiones infra triduum redigatur in actu Curie. Tum quia, cum Synodus simpliciter requirat illam formam, nec procedat vterius, annullando matrimonium in contrarium factum, valet matrimonium, ad tradita per Bart. in l. vniuersis. in fin. vbi etiam Castren. num. 3. C. de precib. impub. offer. Bald. in l. humanum. num. 3. C. de legibus. Dec. consil. 10. num. 3. in fine, & 4. & consil. 229. num. 1. & 2. & consil. 17. colum. 1. versic. sed tamen. Cassad. decis. 2. num. 3. de præbend. Tum quia, cum Synodus imponat pœnam contrafacienti, dicendo quod contrafaciens puniatur, matrimonium non redditur nullum, cum eius nullitas non præiudicet nisi Sacerdoti, cui pœna imponitur, sed præiudicaret ipsis contrahentibus, qui nihil deliquerunt. vt post Bartolum in l. prater. in fine principij. ff. de nou. oper. nunciat. & Imol. in capit. auditis. de elect. on. tradit Aym. consil. 93. numero septimo. Hoc etiam quod cum non adsit clausula annullatiua, matrimonium valeat, patet in matrimonio clandestino, quod à iure

prohibetur. cap. final. de clandest. despons. Et tamen contractum valet, cum lex non procedat vterius, annullando illud. gloss. ibidem, in verbo. clandestina. & Abb. in cap. 1. num. 2. vbi alij Doctores eod. tit. Dec. consil. 231. num. 3. in fin. & 4. & consil. 160. num. 1. Couar. in epu. Decret. 2. par. cap. 6. in princ. num. 7.

Nō obstant exceptiones contra Sacerdotem delegatum, 6 quod sit malæ conditionis, & negotiator. Tum quia illæ non probantur, sed imò ex depositione quamplurium testium, & nobilium constat de eius bona vita & fama, quorum testium depositiones cæteris paribus magis sunt attendendæ, & præferendæ depositionibus testium deponentium de mala fama. Anchar. consil. 253. num. 3. vers. præterea. Bald. consil. 166. in fine. lib. 2. Aym. consil. 6. num. 63. & consil. 258. num. 21. vers. ideo testes. Tum quia Concilium requirit solum quod sit sacerdos, nec alias idoneitates exprimit, tum etiam quia cum habeat titulum sacerdotij, & autoritate superioris sit ordinatus & institutus, & sic defectus non sit in forma, licet defectus esset in persona, vt quia criminofus, vel priuandus, valent gesta per eum, cum tolleretur per superiorem. Ioan. Andr. in reg. mora. in mercurialib. Ias. post alios in l. Barbarius. num. 51. ad fin. versic. istam conclusionem, & num. 52. ff. de offic. prator. & faciunt not. per Doct. in c. illud. vbi Fel. num. 5. vers. sed per ipsum tex. de presump. Et quia sacramenta quod ad essentiam valent, siue bonus siue malus & criminofus sit Sacerdos, qui ea conficit, & confert. cap. ad hoc verò. 32. distinct. c. sacram. 1. q. 1. Siluest. in summ. in verbo. sacramentum est in genere. col. 1. vers. nec refertur. Non obstat si dicatur non constare licentiam præcessisse actum matrimonij, cum sit data eodem die, quo fuit contractum matrimonium, cum tamen licentia debeat actum præcedere. Quia respondetur, quod cum appareat eodem die data, presumitur quoque illam præcessisse matrimonium. Bisig. dec. 12. de presump.

ARGUMENTVM.

De confessione erronea, quod confitenti non nocet. Quomodo & quando de confessionis errore constare dicatur, in hoc Consilio plenè explicatur.

S V M M A R I V M.

- Error confessionis probatur coniecturis, n. 1. 2. & 15.
- Confessio inuersionis, confitenti non nocet, num. 2.
- Testis depositio prima attendi debet potius quàm secunda, n. 3. Declara. nisi secunda sit magis verisimilis, num. 8.
- Exculpacio socij criminis, licet non tollat spontaneam confessionem alterius socij, negari tamen non potest quin illam debilitet, saltem adminiculata, num. 6.
- Socius criminis inculpando aliquos: alios quos tacet exculpate dicitur, num. 7.
- Confessionis error, probatur per exculpationem sociorum criminis, num. 7.
- Error confessionis probatur per unicum testem, num. 9.
- Confessio minoris, & adolescentis, magis presumitur erronea quàm alterius, num. 10.
- Furiosus & fatuus equiparantur, num. 11.
- Confessio delinquentis erronea presumitur, si delinquendi causa non aderat, num. 12.
- Presumptiua probatio vbi admittitur, dua tantum presumptiones sufficiunt, num. 14.
- Confessio erronea non nocet confitenti, etiam quod sit ratificata, & geminata, num. 16.
- Confessio erronea non nocet etiam maiori 25. annorum, n. 17.
- Confessio erronea confitenti non nocet, etiam quod sit adminiculata, num. 18.
- Presumptiones excludentes delictum, præferuntur contrariis presumptionibus, num. 19.
- Socij criminis inculpacio non facit indicium ad torturam, nec ad inquirendum, præsertim quando est periurus, n. 20.
- Testes examinari parte non citata, non probant, n. 21.
- Causa delicti, ad hoc vt faciat indicium ad torturam debet esse grauis, & non leuis, num. 22.

Alloquutio cum delinquente, non secreta sed publica, non facit indicium, num. 24.
Auxilium præstitum delinquenti post delictum ab eo qui delictum ignorabat, impunitabile est, num. 25.
Scientia in poenalibus, non præsumptiue sed plenè, & concludenter probari debet, num. 26.

CONSILIVM CCXXI.

VBIUM. An N. meruerit pœnam confiscationis bonorũ, seu eorum ablationis ab indigno, in casu & ad effectum de quo agitur.

Si confessio N. est erronea, vel per suggestionem extorta, nullam utique merebatur pœnam. Data autem validitate confessionis succedit disputatio, an potuerit in pœnam confiscationis, seu ablationis tanquam ab indigno condemnari. Et incipiendo ab errore confessionis, videndum primò est quomodo talis error probetur. ac deinceps an in casu de quo agitur, censeatur probatus. Et quò ad primum, quòd talis error, coniecturis & præsumptionibus probetur, scripserunt Bald. in l. fin. num. 2. ad fin. vers. ex quibus, & ibi etiam Salycet. num. 2. vers. ite prout aliud exemplum. C. de probationib. idem Bald. in l. error. post n. 12. C. de iur. & facti ignorantia. Bertaz. conf. 162. nu. 9. in fine. & seqq.

Et est ratio. Tum quia confessio, quæ habet contra se aliquam inuerisimilitudinem, seu præsumptionem, confitenti non nocet. Bald. conf. 479. Tres sunt casus. num. 2. lib. 5. Brun. de indic. par. 2. q. 6. num. 19. in fine. vers. confessionem ergo. Boff. in tit. de confessis. num. 46. Tum etiam quia ad rei confessionem, & innocentiam probandam non requiritur plena & concludens probatio, sed sufficit præsumptiua, & coniecturata. Barc. in l. non solum. §. sed ut probari. num. 2. & seq. ff. de nou. oper. nunciat. Aym. consil. 2. num. 16. Boff. in tit. de coniect. n. 59.

Quòd autem confessio N. non solum coniecturis, sed & testium, & sociorum criminis depositionibus, erronea euidenter appareat, constat. Primò ex depositione N. de qua in sumuario num. dum dicit transmisisse N. ad Urbem, ad effectum habendi consensum à fratribus, & quòd reuersus ei dixit. *Che haueua parlato con N. solo, & non con gli altri fratelli, perche non haueua voluto trattare con ragazzì.* Et cum eadem N. deponat de auditu ab eo qui plenè de facto informatus est, probat utique ad rei defensionem, Ceph. consil. 678. num. 67. & num. 75. lib. 5. Hònded. consil. 100. numer. 35. lib. 1. Nec facit, quòd eadem N. alibi videatur contrarium asserere, quòd scilicet, *quando N. tornò da N. alla N. gli disse, che N. & li fratelli gli haueuano promesso di maritar la figliuola, & darli scudi 2000.* Nam ut bene deducitur in informatione facti in vers. *Neque hac coniectura, hæc secunda N. depositio emanauit per apertam examinatoris suggestionem.* Ultra quòd attendi semper debet primum testis dictum, quàm secundum. Alberic. in l. qui falso. num. 6. versio. & quòd sit standum primo dicto, & ibi etiam Bald. ante n. 1. ff. de testib. Boff. in tit. de opposit. contra testes. num. 5. Clar. in pract. §. fin. q. 53. versio. predicta autem. in princ.

Secundò. Maritus alter sicarius in sumuario num. dicit. *Non so s'anco il Signor N. sapesse, & tenesse mano à queste cose.* & tamen sicut alij participes, & complices, quos nominat, tractarunt cum ipso, ita etiam tractasset N. si particeps fuisset arguendo à verisimili. Nec valet responsio, quòd ideo N. ignorauit complicitatem N. quia non venerat ad Urbem. Nam, & hæc eadem ratio militabat respectu N. commorantis in Vrbe, & tamen nominat N. imò nominat etiam N. tunc commorantem in arce N. insimul cum N. De N. autem dicit se nescire an esset particeps.

Tertiò. N. non solum non nominat N. prout nominasset si verè particeps fuisset, sed amplius dicit, quòd quando N. exposuit eius patrem ab N. occisum, N. admiratiuè respondit. *Tanto che N. hà ammazzato mio Padre!* ut in sumuario num. quæ admiratio arguit ignorantiam rei audite.

Quartò. Non est in totum spernenda exculpatione N. sapius geminata in actu confessionis in litteris scriptis Illustriss. D. N. in confortatorio, & etiam in patibulo, ut in sumuario num. 1. quæ licet, ut ex aduerso dicitur, non tollat spontaneam confessionem, negari tamen non potest, quin

illam debilitet, saltim adminiculata, prout in casu nostro. Grammat. decis. 36. n. 1. Bertazzol. conf. 246. nu. 10. Menoch. de præsumpt. lib. 1. q. 90. n. 3.

Et sic ex depositionibus N. N. & N. iuncta exculpatione 7 N. criminis sociorum, & participum, error confessionis N. maximè detegitur, per regulam, quòd *quando reus aliquos criminis socios inculpat, alios quos tacet, exculpate dicitur.* Burfatt. conf. 20. num. 58. lib. 1. Et exculpatione sociorum criminis, alterius socij confessionem erroneam demonstrat. l. 1. §. si quis vltro. vers. prudenter. ff. de quest. & dixi in tit. de indic. & torur. quest. 43. n. 19.

Quintò. Idem error probatur ex depositione N. testis 8 Curie, de qua in sumuario num. & qui licet primò dicat, in colloquio facto cum N. ab eo audiuisse, quòd etiam N. fuit particeps parricidij, subdit tamen, quòd in alio colloquio N. sibi dixit, quòd N. non fuerat conscius. & huic secundo dicto N. magis standum, cum sit magis verisimile, & magis adminiculatum. Roland. conf. 40. n. 13. lib. 1. Vulpell. conf. 104. n. 3. & n. 11.

Sextò. Succedit depositio N. germani fratris ipsius N. 9 de qua in sumuario num. qui deponit, N. sibi confessum fuisse, quòd occiderat N. de ordine, & cum participatione N. N. & N. & de N. nullum verbum ei fecisse. Aded quòd cum habeamus pro errore huius confessionis depositiones duorum testium pro informatione, quòd in minore, confessionis error probatur per vnum testem nedum per duos. Bald. in l. vnic. num. 62. vers. circa quòd considera. C. de confess. Gabr. de testib. concl. 1. n. 40. lib. 1. decis. Pedem. 87. num. 10. vbi alij referuntur.

Septimò. Concurrat erroris coniectura desumpta ex minoritate, nempe adolescentis, & talis, cui similia confidere non solent, arguendo à communiter accidentibus, & à verisimili. Quòd argumentum in materia confessionis maximè attendendum est, ex allegatis per Tiraquell. de reuoc. donat. in præfation. num. 40. & per Boff. in tit. de confess. numero 46.

Octauò. Cõcurrit alia coniectura pariter sumpta à qualitate personæ ipsius N. nempe illius fatuitate, ut benè deponit N. testis defensionis, qui licet vnicus, cum non habeat contradicentem, plenè probat rei defensionem. Aym. consil. 2. num. 10. Nat. conf. 412. num. 23. & consequenter eiusdem N. confessio, non solum præsumitur erronea sed nihil prorsus illi obest, cum in proposito paria sint, quem esse furiosum, seu etiam fatuum. Grammat. conf. 16. nu. 7. in fin. & seqq. omnibus. Nouell. in tract. ad defens. in princ. num. 40. ad fin. Gerard. Mazzol. conf. 57. n. 13. & 14.

Nondò. Erroris potissima etiam est coniectura sumpta ex defectu causæ. N. enim, & N. tractarunt parricidium propter mala tractamenta ipsi à N. facta, nempe propter continua verbera, & diuturnam carcerationem in Arce N. & N. idem tractauit propter denegationem alimentorum, & ob id propter litem quam habebat cum patre, prout deponunt testes, de quibus in sumuario n. 10. Quæ quidem mala tractamenta, & alimentorum denegatio, prorsus cessabant in N. quem N. diligebat, & propterea ipsum in testamento hæredem instituit. Inde inuerisimile est, quòd voluerit ad patris necem conspirare, & sic eius confessio inuerisimilis redditur, ut per Parid. de Put. de syndic. in verbo. torus. c. 7. n. 12. ante si. vers. sic ergo index. Blanch. de indic. n. 33. Menoch. consil. 230. n. 27. & seqq.

Non sunt omittendæ aliæ præsumptiones in facto deductæ, ex contrarietatibus & varietatibus per N. factis in eius constitutis, cum delictum nunc vno modo, & nunc alio modo recenseat. Necnon ex varietatibus de quibus in examine ipsius N. & N. Cum pariter vnus vno, alius verò altero modo delictum recenseat. Quæ omnia aperta sunt signa, quòd N. falsum dixit, quia si verum dixisset, concordaret se in qualitatibus, & circumstantiis, narratis à veris & principalibus delinquentibus.

Et ex præmissis præsumptionibus, ultra depositiones sociorum criminis, & testium pro Curie informatione examinatorum, N. confessionis errorem probari dubitandum non est, stante iuris conclusione, quòd vbi coniecturalis, & præsumptiua probatio admittitur, duæ tantum sufficiunt conie

coniectura. Calcan. *conf. 5. post n. 9. Aym. conf. 156. nu. 7. in fin.*
cum aliis per Mascard. *de probat. lib. 1. concl. 447. n. 4.*

- 15 Quibus non obstat primò, quòd error confessionis vt probatus dicatur, non sufficit N. probare metum torture N. illatæ, nisi etiam probauerit, rem aliter se habere. Vera enim est hæc conclusio, sed vt suprà dixi, satis dicitur probatum, rem aliter se habere, quando hoc per præsumptiones, & coniecturas constiterit.
- 16 Non obstat secundò, quòd N. confessio fuerit geminata, & ratificata etiam ad faciem N. nam etiam ratificata & geminata confessio, docto de errore non nocet. Boff. *in tit. de confess. n. 68. Clar. in pract. §. final. q. 64. vers. si autem res. ad fin. & est communis, vt per Cattar. in pract. interrogandorum reorum. lib. 4. nu. 23.*
- 17 Non obstat tertio, quòd minor non restituitur ad reuocandam confessionem. nam & hæc conclusio sicut vera est, ita pariter declaratur vt non procedat docto de errore, cum tunc nedum minoris, sed etiam maioris confessio confitenti non noceat. *l. 1. §. si quis ultra, & ibi glos. & communiter Doctor. ff. de quest. Innoc. & alij omnes Canonistæ. in cap. cum venerabilis. extra de exceptionibus.*
- 18 Non obstat quarto, quòd confessio N. sit etiam adminiculata aliis coniecturis, & indiciis, nempe ex depositione N. & publica voce & fama, ex fuga ex Castro N. cum N. propter mala patris tractamenta, ex colloquio, tam ante quam post homicidium. cum N. sicario, & ex auxilio post parricidium N. præstito. Nam confessio etiam adminiculata docto de errore, per alia contraria adminicula, & indicia reuocari potest. Salyc. *in l. fin. n. 2. vers. Item ponit. iuncto vers. hoc exemplum. C. de probationib. Aret. in cap. cum dilecti, n. 31. & seq. extra, de accusat. Ang. de malefic. in verbo comparuerunt dicti inquisiti, & in termino defensionis. n. 1. vbi quòd ita practicatur. Corrad. in pract. tit. de confessione criminis. n. 11.*
- 19 Et in concursu indiciorum, & adminiculorum præsumptiones & indicia excludentia delictum, semper præferuntur, illud concludentibus. Rom. *conf. 68. num. 8. vers. Cum enim. Grammat. decis. 18. n. 5. Cephal. conf. 75. n. 8. lib. 1.*
- 20 Sed vt omnis tollatur difficultas, singulariter respondebo omnibus prædictis prætensis adminiculis, seu indiciis. Inculpatio enim N. licet in exceptis, & actionibus, quòd probet, Doct. ex aduerso allegati non dicunt, licet bene dicant, quòd in dictis criminibus eorum depositio admittatur. imò quòd socij criminis inculpatio, de se sola non faciat indicium ad inquirendum latè probati in *q. 43. nu. 125. & seqq.* & præsertim in casu de quo agitur, in quo N. antequam confiteretur, & pluries examinatus delictum negauit, & sic erat periurus, vt pariter dixi *d. q. 43. n. 180. & seqq.* Et in omnem euentum hæc N. inculpatio profus sublata est per subsequutam exculpationem. prout admittunt Domini ex aduerso scribentes, & latius dixi in *d. q. 43. n. 10. & pluribus seqq.*
- 21 Publica vox, & fama ex aduerso prætensa, nullum facit adminiculum, quia testes super ea deponentes, examinati fuerunt parte non citata. *cap. 2. & ibi notant omnes extra de testibus.*
- 22 Fuga N. ex Castro N. cum N. non probat talem causam, vt inde voluerit mortem patris tractare. & vt ex causa indicium oriatur, illa debet esse non leuis, sed grauis, & proportionata ad homicidium. Cason. *de indic. & tortur. tract. 2. c. 3. n. 8. & seq. Blanch. de indic. n. 130. Vulpell. conf. 99. n. 2.*
- 23 Ultra quòd, vt suprà dixi, non est verum in facto, quòd N. litigaret cum patre, & quòd verberaretur, & detineretur in Castro N. prout detinebantur N. & N.
- 24 Colloquia cum N. sicario, nullum faciunt indicium seu adminiculum, non præexistente capitali inimicitia, & homicidio in continenti post colloquium sequuto, illòque non secreto, sed publicè habito. Iaf. *in l. 1. num. 31. in §. limitatione. C. de seru. fugiuu. Marfil. conf. 132. num. 21. Gabriell. lib. 7. concl. 2. n. 12.*
- 25 Auxilium post homicidium quòd retinuerit N. & eius filiam post necem patris in propria domo non afficit N. qui tunc minor erat, & sub N. fratris cura, vt in *summario. n. 26.* Nec propterea poterat hanc retentionem prohibere. ultra quòd non probatur, nisi per criminis prætensos socios, quòd tunc N. patris necem sciuerit. & ideo data ignorantia nul-

Farinacy Consiliorum Lib. 3.

lum ex hac retentione contra ipsum oritur indicium. *l. nec ignorans. C. de donationibus. & l. mater decedens. ff. de inoffic. testam. Socin. conf. 159. n. 31. lib. 2.*

Solutio autè scut. 50. facta à N. de ordine N. N. & N. ex eisdem rationibus nunc prænarratis non obstat. Tum quia N. maioris fratris, & eius curatoris ordine, & mandato contradicere non poterat. Tum etiam quia non constat plenè in processu de scientia N. quòd tunc N. parricidium commiserit. & isto casu scientia non præsumptiue, aut per socios criminis, sed per testes maiores omni exceptione, plenè & concludenter probari debet. Aym. *conf. 193. n. 7. Boff. in tit. de rapin. n. 29. & seqq. Put. decis. 77. num. 7. lib. 2. Rota coram Serafino in Romana Secretariatus 17. Februarij 1592.* Et hæc quòd ad errorem confessionis N.

Prosper Farinacius I. C. Romanus.

ARGUMENTVM.

PRIVILEGIO impressori dato, & pœnam imponenti ei qui sine ipsius licentia libros ab ipso impressos venales habuerit, quando quis contrauenisse dicatur, ad hoc vt pœna priuilegij locum habeat.

SUMMARIVM.

- Qualitas que delictum facit, probanda est ab accusatore. numer. 1.
- Præsumptiua probatio sufficit ad exclusionem delicti, & inquisiti absolutionem. n. 2.
- Affectus seu conatus, effectu non sequuto nulla pœna puniunt in delictis non grauibus, & non atrocibus. n. 3. & n. 13.
- Venales libri dicuntur, quia proprij vsus necessitati non inseruiunt. numer. 5.
- Venalem rem habere, quando quis dicitur. n. 5. & 6. & 7.
- Venalem rem an quis habuerit, statuit iuramento habentis. numer. 8. & 9.
- Animus delinquentis qualis fuerit, probatur iuramento inquisiti. n. 8. & 9. vbi ampliatur hæc conclusio etiam in delictis, de iure communi, & diuino prohibitis.
- Quoquomodo vniuersalis dictio comprehendit omnem modum etiam occultum, numer. 10. Vbi declaratur hæc conclusio quomodo procedat.
- Vniuersalis dictio restringitur ab antecedenti dispositione. numer. 10.
- Qualitas confessioni adiecta in prohibitis, potest per fiscum scindi. numer. 11.
- Qualitas confessionis probatur præsumptionibus. n. 12.
- Mendacium de se solum, non facit indicium ad torturam, præsertim quando reo non nocuisset si contrarium falsus esset. numer. 14.
- Identitas rerum probanda est per se fundantem in ea, quando agitur de imponendo pœnam. n. 15.
- Identitas rerum probatur duabus demonstrationibus. nu. 16. Declarata, nisi agatur ad pœnam, quia tunc non sufficiunt due demonstrationes, nisi concurrant alia omnes eiusdem rei demonstrationes, & qualitates. n. 17.
- Qualitates plures requisite in depositione pœnali, omnes verificari & probari debent, vt dispositio locum habeat. n. 18.

CONSILIVM CCXXII.

ROHIBENT priuilegia, ne libri de quibus agitur, ab aliquo imprimantur, vendantur, aut venalia habeantur, vel proponantur. Quòd autem libri non fuerint impressi, nec venditi à N. nulla est dubitatio. difficultas consistere solùm videtur in vltima priuilegiorum parte an scilicet fuerint vt venales habiti, aut propositi. Et quidem cum hæc venalitatatis qualitas, sit illa quæ delictum faciat, debuit sine dubio ab accusatore, seu fisco probari. *leg. si per alium. §. docere. ff. ne quis eum qui. Boff. in tit. de delict. numer. 3. & 4.*

G Sed

2 Sed quod, imò in processu constet N. dictos libros non vt venales habuisse ac recepisse, constat apertè primò ex qualitate loci in quo reperti fuerunt, nempe extra eius apothecam, & magazenum, vbi venales libros retinere solet. Secundò, quia non dissoluti, & vt ita dicam sballati, sed inballati, & in sarcinulis funibus ligati, eo modo quo sibi transmissi fuerunt, reperti extiterint. Tertid, quia nullibi apparet N. eosdem libros ad ligandum tradidisse, seu ligatos vendidisse, aut venales proposuisse. Quartò, quia, vt notum est, Veneti impressores, vt plurimum libros Venetiis impressos Romanis Bibliopolis transmittere solent absque eo quòd ad id requisiti fuerint. ex quibus negari non potest quin saltem oriatur præsumptio, quòd dicti libri sic retenti fuerint absque venalitate qualitate. Et hæc sola præsumptiua probatio sufficit ad exclusionem delicti, & inquisiti absolutionem. Bart. in l. non solum. §. si quis probari. num. 2. & seq. ff. de nou. oper. nunciat. Aym. conf. 2. nu. 16. Boss. in tit. de conuictis. num. 59.

3 Verum, etiam dato quòd N. mandasset, quòd sibi ex Ciuitate Venetiarum transmitterentur libri prædicti animo contraueniendi priuilegiis, & sic eos venales habendi, & proponendi, cum tamen hoc non fecerit, nulla pœna puniri potest, ex vera illa, & communi Doctorum conclusione, quòd quando non sumus in delictis grauibus, & atrocibus, conatus seu affectus, nulla pœna punitur non sequuto effectu. Felyn. in tract. de conatu. col. 2. in fine vers. Fallit quindò. Gandin. in tit. de pœna reorum. num. 4. vers. Aut non erat. de maleficio atroci. Bertazzol. conf. 123. n. 3. & seq. vbi in terminis dixit in proposito, delictum non reputari atrox, quando pro eo non imponitur nisi pœna pecuniaria, & quòd propterea isto casu nec extraordinaria pœna infligi potest, & ibi Claud. in addit. vers. In primo casu testatur de magis communi Doctorum sententia. Et quia res ista nullam, ni fallor, patitur difficultatem, & agitur coram sapiente, & integro iudice, hoc idèò vltèrius non insisto.

In eadem causa secundum responsum.

4 Dixi, & repeto, quòd cum pfo parte querelantis non fuerit probatum, quòd N. libros de quibus agitur, habuerit seu proposuerit venales, minùs quòd vendiderit, iure propterea non poterat contra ipsum agi ad pœnam pro priuilegij contrauentione. cum deficeret qualitas in contrauentione, & priuilegio requisita. Quibus non obstant ea, quæ nunc longo sermone (eruditè tamen) ex aduerso deducuntur. quia

5 Dum primò dicitur, libros in domo sororis ipsius N. inuentos esse venales, quia proprii vsus necessitati non inserviunt, ex Bart. in l. diuus. ff. de bonis damnatorum, cum aliis ex aduerso allegatis, transeat, ergo N. eos venales habebat. nego consequentiam. quia apud aliquem res aliqua potest esse venalis, & tamen is apud quem illa res reperitur, eandem rem venalem non habere dicatur. text. expressus, & ibi notant omnes in l. 1. C. de rerum permutatione. vbi ad litteram probatur, quòd fundum, seu possessionem, quæ de sui natura venalis est, possit quis eam venalem, & non venalem habere.

6 Tunc autem quis rem venalem habere dicitur, quando aut eam vendendam exponit, secundum Butrigar. in d. l. 1. in princ. Bar. etiam in princ. & Salycet. in princ. & nu. 1. Aut vendendi propositum, & intentionem habebat, & sic vendere destinauerat, vt benè declarat Glos. in d. l. 1. in figuratone casus ante finem. vers. vel dic, & in verbo comparauit, & ibi etiam Bald. n. 7. vers. Reuertamur, & Alberic. post n. 1.

7 Imò secundum Bellapertic. in d. l. 1. col. 1. in princ. & col. 2. ad finem. vers. verbi gratia, tunc quis rem venalem habere dicitur, quando interrogatus an eam velit vendere, responderit se eam vendere velle. Sed sic est, quòd N. libros prædictos, nec venales exposuit, nec eos vendendi vnquam intentionem, aut propositum habuit, nec quòd dixerit se eos vendere velle. Ergo quòd venales eos non habuerit omninò dicendum est.

8 Et licèt hæc venalitate qualitas, quòd scilicèt N. libros vendendi intentionem, & propositum haberet, vt aliàs dixi,

esset ab aduersario probanda, attamen quòd de hoc stare debeat eius iuramento, probat tex. in l. si duo. §. item Iulianus. & §. fin. ff. de iur. iuran. Glos. in c. significasti. il primo, in verbo si est iura. & ibi Anan. nu. 4. Anchar. in 3. noiab. Butr. nu. 2. Abb. in fin. Felyn. col. 1. vers. in glos. 3. extra de homicidio. item glos. in l. 1. in verbo animo. C. de sicariis. Decian. conf. 93. num. 95. lib. 2. Anchar. Regienf. q. 73. n. 7. & seqq. par. 1. Card. Tusc. pract. concl. in verbo iuramentum concl. 531. num. 1. Mascard. de probation. lib. 2. concl. 904. nu. 18.

9 Qui omnes loquuntur etiam in delictis de iure communi, imò & diuino prohibitis, prout est furtum, homicidium, & similia. ergo multò magis in casu prætensionis librorum à iure communi non prohibita, & in quo multæ pro iuramento concurrunt præsumptiones, de quibus aliàs dixi, & hic repetere non est necesse.

10 Dum secundò ex aduerso ponderatur dictio quoquomodo, quæ vniuersalis est, comprehenditque omnem retentionis modum, & sic etiam occultum, ad scripta per Gemin. in conf. 29. n. 2. & 3. Ruin. conf. 98. nu. 11. lib. 2. cum aliis allegatis. Responso est facilis, & motiuum bene intraret, nisi vniuersalis hæc dictio quoquomodo retentionis librorum haberet antecedentem restrictiuam venalitate librorum, & sic dummodo N. eos venales haberet. ad Bart. in l. quisquis. ff. de legat. 3. Cephal. conf. 58. n. 12. lib. 1. Olasc. decis. Pedemont. 68. nu. 8. & 147. n. 16. Et ideo non probata qualitate prædicta, cessat pœnalis dispositio. Clar. in pract. §. final. q. 85. vers. ubi agitur.

11 Dum tertid fit fundamentum in confessione N. dicentis, sororis depositionem esse veram, & verum etiam esse quòd habebat dictos libros sibi à mercatoribus Venetis transmissos, ipso tamen non requirente, & quòd propterea cum fateatur delictum, & id quòd est de genere prohibitorum, incumbat sibi onus probandi adiectam qualitatem & negatiuam, quòd scilicèt libri prædicti fuerint ipsi non requirenti transmissi. ad Bart. in l. Aurelius. §. idem quæsiuit. nu. 2. ff. de liberatione legata. cum aliis allegatis. Responderetur quòd licèt N. fateatur tales libros sibi à mercatoribus Venetis transmissos, non tamen dicit, nec fateatur eos recepisse, habuisse, vel retinuisse venales, & sic non est verum quòd fateatur quid prohibitum, aut delictum, & consequenter quòd teneatur probare adiectam confessionis qualitatem.

12 Et nihilominus cum, vt aliàs scripsi, adsint pro N. plures præsumptiones quòd dictos libros non retinuerit venales, satis ex præsumptionibus prædictis censetur probata qualitas confessionis. Gabriell. lib. 7. concl. 19. nu. 14. Vulpell. conf. 94. nu. 10. Triuisan. decis. crimin. 46. nu. 16. lib. 2. Bertazzol. conf. 27. n. 10. in fine. & seqq.

13 Et amplius prout pariter scripsi, dato millies quòd N. dictos libros acceptauerit animo ipsos venales habendi, cum tamen venales non habuerit, nullam incurrit pœnam, cum agatur de leui delicto non prohibito iure communi, & in quo non nisi pecuniaria pœna imponitur.

14 Dum quartò allegatur mendacium N. quòd primò negauerit habere dictos libros, & postea fassus fuerit. Nescio quidem quomodo ex hoc mendacio possit ex aduerso prætendi aliqua condemnatio in pœnam contrauentionis priuilegij, cum secundum magis communem Doctorum sententiam, mendacium de se solum, nec quidem ad torturam sufficere dixerint. Clar. in pract. §. final. q. 21. vers. mendacium. decis. Pedemont. 79. num. 17. Menoch. de presump. n. lib. 1. q. 79. num. 78. Honded. conf. 107. n. 50. lib. 1. Et tamen retorquendo ex aduerso scripta, hoc prætensum mendacium N. nihil obesse potest, postquam si à principio fassus fuisset prout modò fassus est, in nihilo sibi præiudicasset. Marsil. conf. 15. n. 15. vers. Præterea etiam respondeo. & conf. 51. n. 66. vers. sed istis respondeo, cum aliis per Mascard. de probation. lib. 2. concl. 1040. n. 3. & seqq.

15 Dum quintò adducuntur partitæ librorum N. in quibus asseritur ab ipso vendita fuisse officia diuina, & breuiaria monastica in 32. & propterea ipsum reddi conuictum ex propriis suis libris. Ex facto tollitur hæc difficultas, quia nõ est verum prout præsupponitur, quòd huiusmodi officia monastica in 32. sint illa solum, quæ habent priuilegium, & quæ Venetiis sunt impressa, cum veritas sit, quòd in hac eadem

eadem forma, & in Vrbe, & etiam Venetiis sunt impressa huiusmodi monastica officia non prohibita, & ante privilegium concessum aduersario, prout hodie horum librorum extant apud omnes librarios integræ ballæ. Ideo non probata identitate librorum prohibitorum cessat omnis actio, cum certi iuris sit, quod qui se fundat in identitate, illam probare debet, præsertim quando agitur ad pœnam. Abb. in c. cum Ioannes. col. final. post num. 16. in fin. de fide instrum. & ibi etiam Card. Zabarell. nu. 3. vers. Ex iis inferitur. Aym. conf. 294. n. 2. Bertazzol. conf. 33. num. 8. Card. Tusc. pract. conclus. in verbo identitas concl. 3. n. 29. Menoch. de presump. lib. 5. presump. 2. nu. 9. & 10. & lib. 6. presump. 15. num. 17.

- 16 Nec obstat quod dicatur, identitatem librorum esse probatam ex nomine, ex fama, & pretio, cum tamen duæ solæ demonstrationes sufficerent. Alex. conf. 108. nu. 3. lib. 7. Surd. conf. 44. n. 2. lib. 1. Imò ad probandam identitatem qualis sufficiat probatio, Siluan. conf. 103. in fine. & conf. 57. nu. 10. Nam ultra quod non est verum, quod conuincat identitas pretij, quia non probatur aliquod pretium determinatum in vno libro potius quam in alio, & vt experientia docet, pretia rerum mutantur secundum qualitatem temporis, & personarum, prout, vt etiam supra dixi, non est verum quod illa forma in 32. applicetur solum libris prohibitis, & habentibus privilegium, & sic nullas prorsus conuenire demonstrationes veriùs dici potest.
- 17 Et tamen quando agitur ad pœnam, non est vera illa conclusio, quod rei identitas probetur ex duabus demonstrationibus, quia tunc nisi omnes rei demonstrationes & qualitates concurrant, rei identitas probata non censetur. Alex. conf. 35. in causa, & l. i. nu. 2. & seqq. lib. 2. Card. Alban. in lucubr. ad Bart. in l. demonstratio. n. 2. ff. de condit. & demonstrat. Menoch. de presump. lib. 6. presump. 15. n. 31. Mascard. de probation. lib. 2. conclus. 874. nu. 5. Card. Tusch. pract. conclus. in verbo identitas conclus. 4. n. 15. & 16.
- 18 Et facit alia conclusio, quod vbi in dispositione, præsertim pœnali, requiruntur plures qualitates, tunc non sufficit probare vnã qualitatem, sed æquæ omnes probandæ sunt. Aliàs pœna non intrat, ex alleg. per Jacob. Nouell. reg. 165. & per Anchar. Regiens. q. 9. n. 7. par. 1. Quare nihil superesse video, quod N. ab solutionem iure impedire valeat.

Prosper Farinacius I. C. Romanus.

ARGUMENTVM.

MATRIMONIUM ab impubere contractum, an & quando per superuenientiam pubertatis, conualescat sine nouo consensu? Et an etiam, & quando, & ex quibus huiusmodi consensus præsumatur? Quomodo, & coram quo præstari debeat? Et an liceat à dicto matrimonio recedere etiam sine causa, adueniente pubertate.

SVMMARIVM.

- Matrimonium si fuerit nulliter contractum propter ætatem contractentium, mulier facta pubes potest sine causa à marito recedere. n. 1.
- Matrimonium factum inter impuberes, resoluitur in sponsalia de futuro. num. 1.
- Sponsalia non transeunt in matrimonium per cohabitationem, amplexus, & huiusmodi actus tacitos absque copula subsequuta. nu. 1. 2. & 3.
- Alius verbum intelligitur de simili, & æquipollenti. n. 2.
- Contradictione declaratur, consensum in actu non interuenisse. numer. 3.
- Voluntas expressa facit cessare tacitam. n. 3.
- Matrimonium inter impuberes contractum, indiget nouo consensu post impubertatem. n. 3. in fin.
- Ratificatio actus nulliter gesti, requirit omnes solemnitates quæ in ipso actu conficiendo requirebantur. n. 4.
- Matrimonij ratificatio, requirit easdem solemnitates quæ requirebantur in illo contrahendo. n. 4.
- Matrimonium inter impuberes contractum, ex nouo consensu incipit conualescere à tempore pubertatis, & non antea. n. 4.

Farinacij Consiliorum Lib. 3.

Solemnitates matrimonij, debent vnico contextu in ipsa actus celebratione interuenire. n. 5. vbi & idem in ratificatione matrimonij nulliter contracti inter impuberes.

CONSILIVM CCXXIII.

NDVBITATI iuris est, matrimonium cum D. N. contractum, fuisse nullum impediendo ætate. cap. vnico. §. idem quoque. de despons. imp. lib. 6. c. 2. c. continebatur, & vbiq; DD. extra eodem. idèque ipsa facta pubes potest ab eo matrimonio recedere, etiam sine causa. Corn. conf. 116. col. 1. vers. Et quando contrahit. vol. 3. Couarr. in epit. 1. par. c. 5. §. 1. n. 1. non enim conualuit matrimonium ex superuenienti pubertate, cum nec nouus consensus, nec carnalis copula interuenierit, vt requiritur per tex. in d. §. idem quoque. Nam prætenfa cohabitatio, non suffragatur, quia cum matrimonium illud impuberis resolutum sit in sponsalia de futuro d. §. idem quoque. & notat Couarr. in epit. 1. par. c. 3. num. 2. succedit communis conclusio, quod sponsalia non transeunt in matrimonium per cohabitationem, amplexus, & huiusmodi actus tacitos, absque copula subsequuta. c. fin. & ibi Doct. omnes. de sponsal. cap. 1. vbi Innoc. in verbo complexata. de matrim. contrah. con. interd. eccl. Calder. conf. 2. de sponsal.

Et hoc dicendum tam in sponsalibus de futuro, quam in sponsalibus de præsentibus resolutis in futura ob minorem ætatem, vt rectè comprobatur Couarr. in epit. 1. par. cap. 4. §. num. 4. Quod elarè colligitur ex dicto §. idem quoque. dum dicit ad præsumendum consensum matrimonialem, requiri copulam, vel alium modum, nam per verbum illud, alium, intelligendum est de modo simili, & æquipollenti cum modo copulæ expresso. iuxta gl. fin. & Doct. in l. si fugi. vni. C. de seru. fugu. Negari autem non potest, cohabitationem & huiusmodi tacitos actus, non esse æquipollentes copulæ ad inducendum consensum matrimonialem. iuxta trad. per Doct. in d. l. fin. de sponsal. dum concludunt, traductionem ad domum, habitationem, amplexus, & similia, non efficere vt sponsalia transeant in matrimonium, nisi carnis copula interueniat.

Accedat secundo loco, quod ex cohabitatione arguitur consensus, quando copula saltem præsumptiuè interuenit, vel potuit interuenire, quæ ex cohabitatione præsumitur, & ex ea per consequens oritur præsumptio consensus matrimonialis, secus quando constat copulã verè non interuenisse, vt in casu nostro præsupponitur. tunc enim ex sola cohabitatione non potest argui consensus ad matrimonium, vt declarat Alc. de presump. reg. 3. presump. 38. nu. 2. sed quicquid sit de effectu copulæ, omnis cessat difficultas, quia cum per testes probetur, vt creditur, quod N. contradixerit, & continuo reclamauerit contra prætensum matrimonium, non potest à cohabitatione præsumi consensus, cum contradictio declarat illum deesse. cap. cum M. de constit. l. at si quis. §. plerique. de relig. & sump. funer. Et voluntas expressa facit cessare tacitam, & præsumptam. Aym. conf. 32. nu. 2. & conf. 92. n. 3. Deficiente ergo consensu non conualescit matrimonium ob superuenientiam pubertatis, cum requiratur perseverantia impuberis in eadem voluntate. vt est tex. in d. c. vnico. §. idem quoque. Nec sufficit consensus in impubertate præstitus, sed alio nouo consensu opus est ad matrimonium inducendum. gl. in d. c. vnico. in princ. in verbo conualescit. gl. in c. non firmatur. vers. vbi dicit generaliter. de reg. iur. in 6. Abb. in cap. 1. nu. 2. de frigid.

Postremò esto, quod N. facta pubes consentiendo ratum habuerit matrimonium antea nulliter contractum ratione ætatis, hæc tamen ratihabitio per solum consensum non sufficit ad validitatem matrimonij, cum non interuenierit præsentia parochi, & aliæ solemnitates requisitæ per Sac. Conc. sess. 24. c. 1. de reform. quæ hoc casu debuerunt interuenire, cum in ratihabitione actus nulliter gesti requirantur omnes eadem solemnitates, quæ in ipso actu conficiendo requiruntur. Rom. conf. 12. nu. 6. Dec. conf. 282. num. 6. vers. cum ergo & conf. 532. n. 2. Bar. in l. hæredes palam. §. sed. si quid. nu. 4. ff. de testam. Tiraq. de retr. lign. §. 1. gl. 10. n. 57. & 90. vers. At eadem. Et in specie quod eadem solenitas, quæ requiritur in matrimo-

monio contrahendo, requiratur in eo reparando si annullatum fuit, est tex. in l. siue proponis. la 2. & ibi not. Bal. Sal. & alij C. de nupt. Non enim dici potest ratihibitionem retrotrahi ad solemnitate[m], quæ interuenit tempore impubertatis. quia matrimonium non retrotrahitur ad illud tempus, sed ex nouo consensu incipit conualescere, vt ex nunc à tempore pubertatis, & ratihibitionis, non à tempore contractus. gl. in d. c. non firmatur. vers. probatur hoc. de reg. iur. in 6. Abb. in c. ad id. n. 1. in l. notab. de sponsal. Cùm ergo Sac. Cõc. in p[re]cit. loc. dicat, interuentum Parochi cum alijs solemnitatibus requiri in matrimonio contrahendo, & sic tempore quo contrahitur matrimonium debuit hæc forma interuenire tempore p[re]sentis ratihibitionis inductæ per superuenientiam pubertatis, cùm tunc dicatur matrimonium contrahi ex nouo consensu. vt per gl. & Abb. p[re]alleg. ante pubertatem, aut non dicitur matrimonium d. c. unico. §. 1. de despons. impub. lib. 6. Et per consequens cùm tunc non conueniant verba Conc. non debet etiam conuenire dispositio l. 4. §. toriet. de dam. infect. cum vulg.

5 Confirmatur, quia solemnitates omnes debent vnico contextu in ipsa actus celebratione interuenire. Bal. in l. obseruare. §. post hæc. in 2. lect. ad fi. vers. quia omnis. ff. de off. proconf. & leg. Cùm ergo ex dispositione Concilij ad matrimonium requiratur consensus mutuus contrahentium, & p[re]sentia parochi cum alijs solemnitatibus, sicut ad validitatem matrimonij in impubertate contracti requiritur consensus nouus post pubertatem. gl. in d. c. unico. cum alijs sup. adductis, ita eodem tempore eodẽque contextu requiritur solemnitas Parochi cum alijs requisitis. Quare &c.

ARGUMENTVM.

ADULTERIUM committens cum muliere, cui viuente marito fidem dedit de illam ducendo in vxorem marito mortuo, an post mortem mariti possit cum ea contrahere matrimonium? Et an machinatio mortis mariti, facta per vnum tantum ex adulteris, impediatur matrimonium contrahi? Et an etiam filij post matrimonium nati sint legitimi? Et quando ex cursu temporis p[re]sumatur dispensatio? Vel ea sit probanda? Et à quo.

SVMMA RI VM.

- Matrimonium contractum cum muliere, cum qua fuit commissum adulterium viuente viro sub promissione de illam desponsando post mortem viro, nullum, & inualidum est. n. 1. vbi tamen secus quando ultra adulterium viuente viro non interuenit promissio p[re]dicta.
- Matrimonium inter adulteram & adulterum, qui illius virum occidit, ut vxorem in matrimonium habeat, nullum & inualidum est, & in hoc sufficit alterius tantum ex adulteris machinatio. n. 2.
- Filij nati post matrimonium contractum inter adulteros, qui machinauerunt mortem primi viro, non dicuntur legitimi, sed spurij, & nati ex prohibito matrimonio. n. 3.
- Dispensationem matrimonij alleganti, illam probandi onus incumbit. n. 3.
- Dispensatio matrimonij ad effectum probandi legitimitatem filiorum, non p[re]sumitur nisi lapsu centum annorum. n. 4.
- Tolerantia non dicitur p[re]sumi ab ignorante defectum. n. 5.
- Filij nati ex illicito matrimonio, coniugibus in mala fide existentibus propter scientiam impedimenti matrimonij, non sunt legitimi, nec legitimiati, etiam quò ad succedendum eis. n. 6.
- Matrimonium non censetur probatum ex publica voce, & fama orta ex tractatu coniugum in mala fide existentium, & scientiam impedimentum matrimonij. n. 6.

CONSILIVM CCXXIV.

RESPONDEO, si probetur quòd N. commisit adulterium eum N. viuente eius marito, & p[re]terea fidem ei dedit de ea ducenda in vxorem post mor-

tem mariti, non potuit cum ea etiam mortuo marito, contrahere matrimonium, & contractum non valet. c. fin. & ibi gl. Abb. n. 1. Ant. Butr. n. 2. 4. & 8. & alij, de eo qui dux. in matr. m. quam poll. per adult. cap. 1. & ibi Abb. n. 3. vers. idem per omnia, & ibi etiam gl. in verbo fidem dederat, & Ant. Butr. nu. 2. Abb. n. 1. eod. tit. Abb. in c. super hoc. num. 2. eod. tit. Licet enim adulterium solum sine fide de contrahendo, & fides sola de contrahendo sine adulterio non impediatur matrimonium cum adultera, secus tamen si ambo concurrant. DD. in dictis locis. & c. illud verò 31. q. 1. Fides autem sola, & simplex de contrahendo absque iuramento, sufficit ad impedimentum. Ant. Butr. in d. c. significasti. num. 7. Et licet vir dicat se non habuisse animum contrahendi cum ea cui fidem dedit de contrahendo, tamen impeditur eam ducere, quia lex ponderat factum. Ant. Butr. ibid. n. 8.

P[re]terea si probatur, vt in facto narratur, quòd N. commisit adulterium cum N. & propterea machinatus est in mortem eius mariti, imò eum occidi fecit, non potuit cum N. mortuo marito contrahere matrimonium. c. si quis viuente. c. illud verò. 31. q. 1. c. super hoc. & ibi Abb. nu. 1. 2. & 3. vbi dicit quòd sufficit machinatio alterius tantum ex adulteris. & ibi Ant. Butr. num. 1. in 2. not. de eo, qui dux. in matr. m. quam poll. per adult. c. significasti. & ibi Abb. n. 3. dicens matrimonium postea contractum cum adultera nõ tenere. eod. tit. c. 1. & ibid. Abb. n. 3. ad finem, vers. si verò, & Ant. Butr. n. 2. eod. tit. Et hæc machinatio mortis cum adulterio, impedit matrimonium contrahendum cum adultera, & dirimit contractum. Abb. in d. c. super eo. n. 3. vlt. not. & Ant. Butr. in 1. not. & quòd sufficit machinatio alterutrius tantum, putà adulteri, tenent Doct. vt per Ant. Butr. in d. c. significasti. n. 6.

His ergo casibus matrimonium non tenuit, & filij etiam post matrimonium huiusmodi nati non sunt legitimi, sed spurij. c. cum haberet. & ibi Abb. nu. 5. cum seqq. de eo qui dux. in matr. m. quam poll. per adult. & Ant. n. 6. & filiorum procreatio non est causa concedendæ dispensationis. tex. in d. c. cum haberet. & ibi Ant. Butr. n. 8. ad med. vers. obstat quæriõ. Abb. num. 6. cum seq. Nam filij nati ex matrimonio prohibito illegitimi sunt. Put. lib. 3. decis. 140. Palæott. decis. 25. Quòd si dicti filij allegent dispensationem patri concessam de eo matrimonio contrahendo, ipsis eam allegantibus incumbit onus eam probandi. l. 2. ff. de probat. cum vulg.

Nec dicatur quòd ob diuturnitatem temporis circiter 50. annorum, & quia coniuges fuerunt in matrimonio, p[re]sumi debeat dispensatio. quia dispensatio ad matrimonium etiam ad legitimationem probandam, non p[re]sumitur nisi ad minus adsit diuturnitas centum annorum. Rot. Rom. coram Palæot. decis. 251. incip. fuerat contractum matrimonium in manuscrip. qui loquitur in fortiori casu quàm sit noster. Nempe vbi ultra tempus 90. annorum aderat supplicatio signata super dispensatione matrimonij, & mandatum de dispensando. Item dispensatio contrahendi cum adultera, & stante fide de ea ducenda, & morte mariti machinata per contrahere volentes, videtur insolita concedi, nec p[re]sumitur ex diuturnitate temporis etiam ad legitimandam prolem. Rot. coram Put. lib. 3. decis. 140. incip. in 5. Colonien. legitimitatis. ad med. vers. Deinde 12. Octobris. & decis. 257. in causa Colonien. illegitimitatis. vers. Secundo dicebatur.

P[re]terea, dispensatio ex cursu diuturni temporis p[re]sumi potest data tolerantia superioris, at in casu nostro Papa, qui nesciuit defectum inter illos contrahentes non potest dici, quòd tolerauerit, ideo nõ potest p[re]sumi dispensatio ista in dispensatione matrimonij. Put. d. decis. 140. in fin. vers. item Decius.

Nec obstat, quòd per 40. annos reputati sunt pro coniugibus, & fama publica, quòd inter eos esset matrimonium. quia cùm ipsi coniuges essent in mala fide, scientes impedimentum contrahendi ex proprio adulterio, & morte mariti per eos perpetrata, dispensatio non potest p[re]sumi, & filij eorum non dicuntur legitimi, seu legitimiati, etiam quòd ad succedendum eis. Put. d. decis. 140. vers. deinde 12. Octobris. Idem Put. latè eod. libr. 3. dec. f. 244. In causa Colonien. legitimitatis. facit idem Put. decis. 251. libr. 3. nam publica vox, & fama de matrimonio orta fuit ex facto eorum ex quo pro coniugibus se ad inuicem habebant, &

& videntes eorum tractatum conjugalem poterant credere, quod non essent adulteri, vel si id scirent, quod matrimonium esset contractum ex dispensatione Apostolica. unde hæc fama & publica vox, ob factum contrahentium non potest purgare eorum malam fidem. Put. d. decis. 244. in fin. vers. Non obstat publica vox. Idem quod non sufficiat publica vox & fama, de legitimo matrimonio, & quod habiti, & reputati sint pro legitimis coniugibus, & filij eorum habiti pro legitimis filiis, etiam cum cursu 30. & ultra annorum, tradit Put. lib. 3. decis. 257. in causa Coloniensis legitimitatis. sic non sufficiunt testes deponentes se audiuisse, quod dispensatio super matrimonio fuit. Put. d. decis. 257. ante fin. vers. non obstantibus, & in prin. in præsuppositis, &c.

ARGUMENTVM.

POENA confiscationis bonorum pro parricidio imponi non potest, quando filius patrem occidens, illius hæreditate priuetur. & quid si non occiderit, sed illius mortem sciuerit, & non reuelauerit. quibus verbis censeatur in parricidio datum consilium seu auxilium, & quando ratificatio habeat vim mandati.

SUMMARIVM.

- Parricidij poena confiscationem bonorum non meretur, nisi postea parricida de parricidio accusatus sibi ipsi mortem conscuerit. num. 2.
- Assassinium non committitur sine promissione, aut datione pecunie. num. 3.
- Parricidij poena est, ut parricida paterna hæreditate indignus sit. num. 5.
- Parricidium futurum sciens & non reuelans, poena relegationis puniatur. num. 5. Licet alij contra, num. 6. quod intret poena ordinaria.
- Pœna indigni non habet locum, nisi in casu à iure expresso. numer. 7.
- Consilium, auxilium, seu mandatum, delicto datum non censetur per hæc verba, che faccia quel che li pare. numer. 8. & seqq.
- Consilium dare dicitur is, qui persuadet, inflammat, instigat, hortatur, instruit, delictum laudat, & his similia. n. 9.
- Auxilium verbis solis non dicitur datum, nisi aliquod factum interueniat. n. 10.
- Mandatum dicitur datum ex verbis imperatiuis, rogatiuis, seu optatiuis, & non aliis. n. 11.
- Consensus delicto non dicitur præstitus per verba collata in arbitrium delinquentis. n. 12.
- Consentire delicto non dicitur quis, nisi utatur verbis importantibus consilium, aut auxilium. n. 13.
- Indignus est hæreditate patris defuncti, qui in illius morte aliquam habet culpam. numer. 14. Declara, ut numer. 15. & seqq.
- Filius medicum non adhibens in infirmitate patris, illius hæreditate, si moriatur indignus est. n. 15.
- Minores restituuntur, imò absque restitutione excusantur in delictis, qua consunt in omitendo, vel etiam in delictis culpa commissis. n. 16. & seqq.
- Minores excusantur à pœna indigni, in his qua in omitendo consunt. n. 18.
- Ratificatio delicti inducitur non solum verbis, sed etiam facto cum actibus positivis, de quibus, n. 19. Declara, ut n. 20.
- Ratificatio delicti habet vim mandati. n. 19. in fine.
- Ratificatio delicti non habet vim mandati, quando delictum nomine ratificantis commissum non est. n. 21. & 22. ubi amplius, quod nisi sit expresse ratificatum tanquam nomine ratificantis commissum, ratificatio non habet vim mandati.

CONSILIVM CCXXV.

Pater. Si confessio N. ut aliàs scripsi est euidenter nulla, tum defectu corporis delicti, tum quia Farinacy Consiliorum Lib. 3.

per suggestionem extorta fuit, tum etiam quia erronea, absque dubio nec pœnam confiscationis aut ablationis bonorum, nec vllam prorsus aliam merebatur pœnam, ex iam allegatis. Verum præmissis pro nunc sine veritatis præiudicio circumscriptis, & præsupposita ipsius confessione valida (prout non est) adhuc quò ad pœnam confiscationis, seu ablationis bonorum, propositum dubium negatiue resoluendum esse existimaui.

Et quò ad confiscationem, dato quòd N. propriis manibus patrem suum occidisset (prout non occidit) confiscationis bonorum pœnam, nisi sibi ipsi postea de parricidio accusatus mortem conscuisset non meretur, tex. est in l. parricidij & ibi notat glos. 1. in figuracione casus & in verb. postularus & in verb. quem voluit. & Ang. ff. ad l. Pompeiam. de parricid. Cephal. conf. 79. num. 6. & seqq. iuncto num. 22. & seqq. Decian. in tract. crim. lib. 9. cap. 14. num. 3. & cap. 15. numer. 37. Quicquid secus apud eum de consuetudine seruari dixerit Iodoc. in pract. crim. cap. 87. in tit. de parricid. num. 3. in fin. & Menoch. in addit. ad casum 356. nu. 121. dixi in mea pract. crim. q. 120. n. 16. & optimè facit text. in auct. bona damnatorum. C. de bon. proscript.

Non obstat si dicatur, quòd intret confiscatio bonorum ex capite assassini, nam quicquid fateantur N. & N. N. nihil fatetur dedisse, aut promississe N. ut patrem occideret, & idè quò ad N. cessat qualitas assassini, quod sine promissione, aut traditione pecunie committi non dicitur. Paris. conf. 166. num. 3. lib. 4. Capic. decis. 153. num. 16. ad fin. Decian. in tract. crim. lib. 9. cap. 30. num. 1. in princ. Gabr. conf. 170. n. 7. lib. 1.

Quòd verò attinet ad pœnam ablationis ab indigno, in facto crederem maximè considerandum, quòd N. non fatetur patrem occidisse, aut de occidendo tractasse, consilium, aut auxilium dedisse, sed solum patrandum parricidium sciuisse, & non reuelasse prout tenebatur, ut patet ex eius confessione, dum in substantia dicit. N. disse à N. N. & à me, che voleua ammazzare N. nostro Padre, perche l'haueua toccato all'honore, l'haueua cacciato dalla N. & N. restaua mal sodisfatta del detto nostro Padre, che la teneua restretta, & che N. voleua che se fusse fatto con consenso nostro, cioè di N. N. & me, & che noi lo sapeuamo prima che si facesse, & che fusse ben contenti, & che però era venuto à N. ad imendare la volontà nostra, & detto N. N. & io, li diceuamo che facesse quello che gli pareua.

Et idè licet patrem interficiens, seu in huiusmodi parricidio, consilium, auxilium aut mandatum præstans, paterna hæreditate indignus sit, ad tex. in l. cum ratio. §. fin. & ibi glos. Bar. & Alber. ff. de bon. damn. & in l. huius. ff. de iure fisci. & in l. sororem. ff. de his quib. ut indign. Doct. communiter in l. hereditas. C. eodem. Quando tamen non occidit, nec ad occidendum, consilium, auxilium aut mandatum dedit, sed solum sciuit, & non reuelauit, illi à iure statuta est certa pœna videlicet relegationis. tex. est in l. Pompeiam de parricid. qui in puncto loquitur de fratre sciente sui fratris tractatum de occidendo communem patrem. & ibi gl. 1. in fin. Alber. in l. virum. numer. 1. & numer. 3. ff. eod. Alc. in l. bona fides. numer. 4. ff. de reg. iur. Felyn. in cap. 1. numer. 4. versicul. fallit 3. ff. de off. deleg. vbi quòd ita tenent gl. & omnes Doct. Abb. ibidem post numer. 5. vbi pariter testatur de communi. Gig. de crim. les. maiest. tit. vlt. q. 2. post num. 1. & seq. Rolan. conf. 88. num. 6. lib. 2. Hond. conf. 96. nu. 27. & seq. lib. 2.

Et licet quòd imò pro sola scientia & non reuelantia, intret pœna non relegationis, sed ordinaria parricidij pœna, voluerint plures alij Doctores qui in hac controuersia circumferuntur, opinio tamen negatiua communiter recepta videtur ex alleg. per me in pract. crim. tit. de homicid. q. 120. num. 153. & seq. Quos hic referre ab re alienum putauit, ne allegationum multitudine purgatissimas Dominorum meorum aures offendam.

Et ideo cum in puncto scientiæ, & non reuelantiæ, habeamus pœnam iuris expressam, nempe relegationis, non est vterius tractandum de pœna indigni, quæ, ut notum est, locum non habet, nisi in casu à iure expresso, & specificato. Alex. in l. non oportet ante fin. versicul. non mirum. C. de his quibus

- quibus ut indig. Barbat. conf. 3. num. 7. vers. Capiō nunc secundum. Ruin. conf. 123. num. 6. lib. 4. Rom. conf. 145. in 4. dubio. num. 7. Peregr. de iure fisci. lib. 2. tit. 2. rubr. de indignis. num. 2.
- 8 Et quod N. in sua confessione ad occidendum patrem non dederit consilium, auxilium, seu mandatum N. ficario, dum requisitus ab N. de eius consensu aliud non respondit, ut supra, nisi che faceffe quello che li pareua, videatur in terminis conf. Hippol. Rimin. 310. n. 1. iuncto n. 26. lib. 3.
- 9 Consiliū enim per verba prædicta non dedit, quia ex illis ad occidendum patrem non persuasit N. non inflammavit, non instigavit, non hortatus est, nec aliquo modo instruxit, delictum non laudavit, nec aliquam inde futuram vtilitatem prædixit, ex quibus ipse N. facilius ad occidendum patrem moueri potuerit. nisi enim hæc aut similia verba interueniant, inde consilium datum non dicitur. ad tex. in l. in furti. §. ope. vers. consilium. ff. de furti. notant communiter Canonistæ in c. sicut dignum. extra de homic. Bar. in l. qui seruo. §. si duo. in fi. ff. de furti. Bal. in l. ob hæc verba. num. 2. ante si. vers. unde si tu volebas occidere hominem. ff. de his qui not. infam. Ang. conf. 22. Pro decisione questionis. num. 1. & seq. Mayner. in l. consilij. nu. 5. ff. de reg. iur. Boss. in tit. de mandat. ad homicid. n. 60. vers. Et aduertere. & seq. Hipp. Rimin. conf. 310. n. 13. cum aliis pluribus qui adduci possent.
- 10 Minus per verba prædicta, auxilium, aut opem aliquam dicitur dedisse. Solis enim verbis nisi factum aliquod interueniat, auxilium propè datum non dicitur, ut probat tex. in d. l. in furti. §. ope. vers. consilium. ff. de furti. Bar. in l. non solum. §. si mandato. num. 2. ff. de iniur. Bal. in l. 1. nu. 6. C. de seru. fug. Ang. de malef. in verb. Et Sempronium mandatore. n. 45. in fi. vers. & bene & diligenter aduertere, & ibi August. in addit. Bertaz. conf. 62. nu. 1. lib. 1.
- 11 Et multò minus ex iisdem verbis dici potest datum mandatum, cum verba prædicta nullo pacto dici possint imperatiua, rogatiua, seu optatiua, quibus & non aliis mandatum contrahitur. l. 1. ibi siue volo, siue mando. & versicul. item siue rogo. ff. mand. Bal. in l. 1. num. 9. in fi. vers. Et probat mandatum. & num. 10. C. de seru. fug. Aug. ad Ang. de malef. ubi sup. in verb. Et Sempronium mandatore. num. 1. & num. 2. Boss. in tit. de mandat. ad homicid. n. 48. post med. Jacob. Ayrex. de homicid. par. 2. n. 47. vers. probatur autem mandatum.
- 12 Et demum, quod ex verbis prædictis collatis in arbitrium N. videlicet, che faceffe quello che gli pareua, nec etiam videatur parricidio præstitus consensus aliquis, saltem specialis & expressus, prout in criminalibus requiritur. ut Bal. in l. si. §. necessitate post nu. 23. C. de bon. qua liber. patet quia, ad hoc ut consensus dicatur specialis & expressus, necesse est ut quis expressè dicat consensio, sum contentus, aut simile verbum. Bald. ibidem n. 17. in fin. vers. item dico. Viu. opin. 113. n. 17. & seq. post Bal. & Ang. in locis per eum relatis.
- 13 Imò quando agitur de imponendo consentienti eandem poenam quæ imponitur agenti, prout agitur in casu nostro, tunc non dicitur quis consentire nisi utatur verbis consilium aut auxilium importantibus. Capoll. conf. 34. num. 22. Paris. conf. 152. n. 39. & seq. lib. 4. Olasc. dec. Pedem. 80. num. 6. Mascari. de probation. lib. 2. concl. 1139. num. 10. Cessante itaque auxilio, consilio, mandato, & consensu N. in necem patris, cessat utique ex sola scientia, & non reuelantia, omnis indigni poena.
- 14 Nec obstat si dicatur, quod N. negare non potest, non reuelando mortem Patris, prout reuelare tenebatur, habuisse aliquam culpam in eiusdem Patris nece, & quod propterea ex hac culpa, illius hæreditate indignus efficiatur. ad tex. in l. indignum, cum aliis concordantibus iuribus ibi per Glos. adductis. ff. de his quibus ut indign.
- 15 Primò enim huic obiectioni dici potest, quod tex. ille non videatur generaliter intelligendus in omni culpa in omittendo, quam filius habet in morte patris, sed in ea tantum quæ consistit, aut illi non adhibendo medicum, aut adhibendo sed imperitum, aut eidem necessaria non subministrando, prout sic illum tex. benè ibi declarat gl. & ita etiam declarat alia gl. in auth. ut cum de appellatione cognoscitur. §. causus vers. Si unum de prædictis, in verbo neglexerint. & Bellapert. in l. hæreditas. col. 2. in princ. vers. Et interpretatur. C. de indign. Cum enim, ut supra probaui, poena indigni non habeat

locum nisi vbi expressè, & specificè à iure imposita reperitur, hoc idè sub generali nomine culpæ non debet contineri. per regulam, quod in generali sermone non veniunt ea, quæ speciali nota, & expressione digna sunt.

Secundò, & in omnem euentum tollitur obiectio, quia etià dato quod haberemus iura expressa imponentia poenæ indigni filio scienti, & non reuelanti futuram Patris nece, adhuc minorem non comprehenderent quia in delictis quæ in omittendo consistunt, minores 25. annorum non solum restituuntur in integrum. Tiraq. cum alleg. per eum de poenis temperan. causa 43. num. 43. & 45. Franc. Cald. in repet. l. si curatorem. in verb. Vel aduersarij dolo. n. 62. & seq. C. de in integr. restituit. min. Menoch. consil. 100. num. 282. lib. 1. vbi de communi, sed etiam ipso iure absque alia restitutione excusantur. Aret. in §. in summa. n. 1. ad fin. Inst. de oblig. quæ ex delict. nasc. Cagnol. in l. ferè in omnibus. num. 1. ad fin. ff. de reg. iur. vbi notabiliter dixit, quod delictum consistens in non faciendo, non cadit in minorem, & quod propterea ipso iure seruatur illæsus. Plaz. in epist. delicti. cap. 32. numer. 6. ad fin. vbi de magis communi.

Sic & minorem in delictis, non solum in omittendo, sed etiam in delictis culpa commissis (supposito quod text. in l. indignum. ff. de his quibus ut indign. generaliter loquatur in dante causam morti ex culpa) est tex. in l. 1. ff. si aduers. delict. voluit gl. in l. ferè in omnibus in gl. 1. in princ. ff. de reg. iur. Gadin. in tit. de poenis reorum. post num. 30. vers. Et in hoc casu. etiam quod agatur de delictis culpa lata perpetratis secundum Cyn. in d. l. 1. num. 2. C. si aduersus delictum. Alber. in l. si ex causa. §. nunc videndum sub num. 3. post med. vers. Quod ergo hic glosa dicit, & vers. sed Raynerius. ff. de minorib. Mayner. in d. l. ferè sub n. 14. ff. de reg. iur. Et etiam in criminibus grauib. & atrocibus, prout est homicidium, ut per eundem Alberic. d. §. nunc videndum eodem n. 3. vers. Est ne hoc verum.

Et magis in specie, quod minores excusentur à poena indigni, in his quæ in omittendo consistunt, est tex. in l. minoribus. C. de his quibus ut indign. in auth. si captiui. C. de Episc. & Cler. cum aliis per Ant. Gomez. de delict. c. 3. n. 53. & Peregr. de iure fisci. lib. 2. tit. 5. num. 15.

Nec etiam obstat si dicatur hinc intrare poenam indigni per dicti parricidij ratificationem, cum fateatur N. post necem Patris sciuisse ab N. quod ipse illum occiderat, & tamen illum vnà cū fratribus receptauit, pro eiusdem remissione soluit scuta quinquaginta, & cum eodem comedendo, versando, se eis magis amicum præbuit, & præstauit quam antea faciebat. his enim actibus, delicti ratificationem probari voluit gl. in c. cum quis. in figuracione casus. in prin. & in vers. Queritur, de qua ratificatione & in verbo tuo crimine. & ibi Franc. num. 4. de sent. excomm. in 6. Anan. in c. cum nos. num. 4. vers. Sed pone quod quis percutit, de his quæ fiunt à Prelatis, & plus est factum quam verbis ratificare. Dec. in l. semper qui non prohibet. numer. 8. vers. Et talis ratificatio. ff. de reg. iur. Delicti autem ratificatio habet vim mandati, & eadem poena punitur l. 1. §. deieisse vers. Sed & si cum quis. ff. de vi, & vi armat. cap. cum quis. de senten. excomm. Boss. in tit. de mandat. ad homicid. numer. 8. Et ideo sicut pro parricidio intrat poena indigni, ita etiam debet intrare pro ratificatione parricidij.

Nam vltra, quod non N. sed N. maior natu, fuit ille qui N. domi recepit, secum in mensa ad comedendum posuit, pecuniâsque mutuauit, adhuc, etiam quod ista omnia solus N. egisset (prout non egit) non per hoc ex huiusmodi actibus inducitur concludens delicti ratificatio, sed tantum indicium, ut per Decian. qui alios refert in tract. crim. lib. 9. c. 38. num. 8. & 9. & in fortioribus terminis consuluit Bero. in conf. 175. numer. 7. iuncto numer. 54. lib. 3. Carer. in pract. in 3. tract. de homicid. & assassin. §. sequitur de ratum habente. num. 4.

Et id quod in proposita obiectione tollit difficultatem est, quia ut N. fateatur, & etiam dixi supra, N. N. occidere resoluit, non nomine seu contemplatione N. sed suo proprio, & N. eo quia N. ipsi honorem auferre tentauit, & N. nimis restrictam tenebat. & sic succedit iuris conclusio, quod ratificatio non habet vim mandati, nec eadem poena puniatur, quando delictum nomine ratificantis commissum non

non est, siue ratificatio sit tacita, vt per glos. in d. c. cum quis. in verbo non sit facta. de sentent. excomm. in 6. decis. Pedem. 138. nu. 17. ante fin. Hipp. Rimin. conf. 310. nu. 4. iuncto n. 34. lib. 3. siue etiam expressa. cap. raturum. & ibi notant omnes. de reg. iur. in 6. Clar. in pract. §. fin. q. 87. n. 5. vers. quero nunquid.

- 22 Imò vt ratificans eadem poena puniatur, non solum requiritur delictum esse commissum nomine ratificantis, sed etiam quòd expressè sit ratificatum, tanquam commissum nomine suo. vt per gl. in l. 1. §. deiecit in verb. raturum habuero vers. secundum quòd habeam raturum. & ibi Bart. n. 1. & 2. in fin. ff. de vi. & vi armat. Clar. vbi supra. Honded. conf. 96. n. 58. lib. 2. Sed sic est, quòd parricidium ab N. non fuit commissum nomine N. nec ab eo tanquam nomine suo commissum ratificatum extitit, ibi nullo pacto ratificatum, ideò etià ex capite prætenst ratificationis cessat poena indigni, ex præallegatis.
- 23 Hæc, vt supra dixi, à me scripta fuerunt, præsupposita validitate confessionis N. sed cum illa prorsus inualida ex rationibus aliàs deductis, sit. Idcirco ex omni parte eiusdem N. ius præualere video.

Prosper Farinacius I. C. Romanus.

ARGUMENTVM.

In hoc consilio exactissimè explicatur, an & quando confessio rei dicatur suggestiua, & per dolum extorta, ita quòd confitenti non noceat.

SUMMARIVM.

- Suggestiuum interrogatorium dicitur, quando index in specie interrogat, & monet reū ad confitendū delictū de quo agitur. n. 1. Declara, nisi adessent delicti de quo interrogatur specialia indicia. nu. 6. vbi etiam subdeclaratur hoc declaratio. & n. 14. vbi de eadem materia. & n. 23. & n. 26. vbi quòd de consuetudine reus interrogatur etiam in specie de delicto de quo agitur, sed hoc declara, vt n. 27. & seqq. & n. 40. & 41.
- Interrogatorium suggestiuum dicitur, quando index notificat reo omnes qualitates, & circumstantias delicti, singulariter & ad vnguem. n. 2. & n. 10. & n. 15. & n. 25.
- Interrogatorium suggestiuum est, quando index legis per extensum reo examen, & confessionem socij criminis, in casu in quo potest vigore facultatis sibi concessa ipsum torquere denegatis defensionibus. n. 3. 7. & 11. & n. 17. & 20. & seqq. & n. 27. & 28. & 45. & seqq.
- Confessio interrogatiua ad depositionem alterius, non dicitur explicita, & confitenti non nocet. n. 4. & n. 12. in fin.
- Confessio extorta à iudice cum mendacijs & falsis assertionibus, non solum dicitur suggestiua, sed etiam dolosa, & idcirco confitenti non nocet. n. 5. Declara, vt n. 8. & 12. & n. 16. & n. 19. & 29. vbi de eadem materia, de qua etiam n. 42. & seqq.
- Confrontatio socij criminis faciendā est sicca, absque expressione circumstantiarum delicti, quando index habet auctoritatem torquendi inquisitum denegatis defensionibus. n. 3. & n. 7. Declara, vt num. 41.
- Index potest pro habenda veritate à reo, fingere se velle facere quòd facere non intendit, vel se esse informatum etiam quòd informatus non sit. Declara, vt nu. 8.
- Indicia, etiam quòd plura sint, reum non conuincunt, nec reus ex indicijs potest dici conuictus. num. 9. & nu. 30. & seqq.
- Confessio dicitur suggestiua, etiam quòd reus fateatur in alio constituto quàm in eo, in quo facta est suggestio. n. 13. & n. 38.
- Interrogatoria suggestiua fieri possunt & reo & testibus. numero 18.
- Animus qualis fuerit, cognoscitur ab effectu & euentu. num. 28. in fine.
- Mandatum presumptum ex inimicitia, secreta alloquutione, & delicto incontinenti sequuto, non sufficit ad condemnandum. num. 34.
- Interrogatoria suggestiua quæ dicantur, iudicis arbitrio remittitur. num. 39.
- Dolus vbi dat causam contractui, contractus est nullus. numero 44.
- Dolus & metus equiparantur. num. 44.

Testis seu socius criminis, dum secundo examinatur si perat sibi legi primum examen, nunquid index teneatur illud legere. num. 48.

Interrogatoria suggestiua sunt prohibita, etiam iudicibus habentibus liberum & absolutum arbitrium. num. 50.

CONSILIVM CCXXVI.

REVIVS quàm potero repetendo ea, quæ aliàs scripsi circa suggestionem confessionis N. Dico Primò, suggestionem esse patentem, quia vt in summario num. 1. in specie interrogatur, & monetur ad confitendum participationem parricidij de quo agebatur, & hoc est propriè suggerere, est text. expressus in l. 1. §. qui questionem, ff. de question. Cason. de indic. & tortur. rubr. de torment. cap. 25. num. 1. in princ. & num. 2. vers. multi quoque. Cartar. de interrog. reis. lib. 2. cap. 1. num. 54. & seq.

Secundò, quia vt in eodem summario dict. num. 1. per Iudicem notificantur N. omnes qualitates & circumstantiæ delicti minutatim, & ad vnguem, prout N. falsus fuerat, & hæc est maior suggestio, vt per Marian. Soccin. in cap. qualiter & quando, num. 950. & num. 1102. vers. unde non debet interrogari, extr. de accusat. Boss. in tit. de examin. reorum. num. 12. Cartar. vbi supra n. 44. & n. 67.

Tertiò, suggestio euidentior apparet, quia, vt in dicto 3 summario num. 3. quando N. confrontatur cum N. illi legitur d. N. examen de verbo ad verbum prout iacebat, cum omnibus qualitatibus, & circumstantiis per ipsum confessatis, quòd omnino, & in iure, & in practica damnabile est, quando scilicet, prout in casu nostro, Iudex iuxta facultatem sibi à Papa concessam, habebat in animo reum torquere, prout alios torfit, denegatis defensionibus. Burlatt. conf. 201. nu. 81. iuncto num. 70. & seq. Ambrosin. de process. informat. lib. 2. cap. 5. num. 23. & dixi in tract. de testibus. question. 72. numer. 139. vers. ficul. verum quando Index. vbi eius dicti bonam reddidi rationem.

Quartò, & hinc subsequens N. confessio in actu confrontationis prædictæ suggestionem clarissimè præsert, cum, prout in facto bene deducitur, pauper adolescens, carcere maceratus, importunis Iudicum interrogatorijs, & constitutis defatigatus, imò & (vt nunc subiiciam) mendacijs, falsisque assertionibus deceptus, timens torturam, quàm bene sciebat, denegatis defensionibus, illatam fuisse N. & alijs, sic & ipse punctualiter refert omnes prætensi delicti qualitates, & circumstantias sibi suggestas & subministratas per lecturam dict. examinis. & amplius adhuc torturam timens, & valde cupiens suggerentem Iudicem contentum facere, sæpe in substantia, vt in summario nu. 2. repetendo dixit: E vero tutto quello che dice il Signor N. qui presente, che si fece, & che si disse la tale, & la tal cosa. quæ confessio potius reputanda est confessio relatiua ad dictum N. quàm explicata, prout esse debet. Dec. in cap. at si clerici. num. 30. & seq. ext. de iudic. Felyn. in cap. qualiter & quando, §. licet autem, num. 3. & 4. extra de accusat. Foller. in pract. crim. in verbo, si confitebuntur, pari. 1. num. 65. ad fin.

Quintò, & hoc, ni fallor, rem claram reddere videtur; Iudex non solum suggestionibus prædictis, sed etiam mendacijs, & falsis assertionibus vsus est ad extorquendum à N. confessionem. cum, vt in summario dict. num. 1. & 2. sæpe sapius ipsum monet ad confitendum se complicem & participem parricidij; eò quia est conuictus, ac plene, & clarè in processu constat de dicta complicitate, & participatione. quæ quidem verba aliud non important in substantia, nisi quòd etiam, quòd non fateretur, poterat tanquam conuictus condemnari. & propterea hanc confessionem, nedum vt suggestionem, sed vt per dolum extortam minimè confitenti nocere debere, scripserunt Clar. in pract. §. fin. question. 55. numer. 7. vers. circa primum. Cartar. dict. lib. 2. cap. 1. nu. 24. & num. 78. & seq. Martin. del Rio de disquisition. magic. lib. 5. section. 10. vbi testatur de communi, & contrarium tenentes reprobant.

Quibus non obstat, Primò dum dicitur reum posse etiam in specie interrogari, quando ad sic interrogandum

ad sint indicia. Cartar. d. libro 2. cap. 1. num. 64. Scaccia de iudic. caus. civil. & criminal. li. 1. cap. 86. num. 38. omnia enim disputatione. An ad sint indicia, adhuc dicitur, quod præmissa procedunt, & habent locum in prima specie suggestionis. quando scilicet reus interrogatur in specie super delicto de quo inquiritur, tunc enim verum est stantibus indicibus illum posse in specie interrogari super delicto, de quo agitur, & ita in hac suggestionis specie loquuntur Clar. & alij ex aduerso allegati. secus in suggestione proveniente per notificationem qualitatum, & circumstantiarum delicti, à Iudice vel ore tenus facta, vel per lecturam totius examinis, & confrontationis asserti socij criminis. tunc enim id fieri non posse bene docet Franc. Cason. in tract. de torment. cap. 15. num. 1. & 3. cum aliis per me relatis in iii. de reo confess. & conuict. nu. 88. & nu. 98. & in tract. de testibus. quest. 79. n. 79. & sequenti.

7. Quæ omnia potissimum procedunt in casu nostro, in quo supplicatur per Dominos aduerti in facto, quod Iudex habebat auctoritatem torquendi inquisitos, prout etiam omnes alios assertores complices torfit, denegatis defensionibus. quo inquam casu, & testes & asserti complices, confrontandi sunt absque completa examinis lectura, & sine vlla qualitatum, & circumstantiarum notificatione. ita quod si postea inquisitus sponte, vel per torturam fateatur delictum, idem Iudex possit bene inspicere; si ipsius confessio erit conformis in omnibus qualitatum & circumstantiis confessatis per complicem. & sic, vt dicunt Criminalista, confrontatio erit facienda sicca, & non plena, ex supra allegatis. quibus in specie nihil ex aduerso responsum vidi.

8. Non obstat secundò, dum ad falsas assertiones iudicis persuadentis N. ad confitendum, eò quia est conuictus, & quia plene & clarè in processu constat de delicto, responderetur ex aduerso, posse iudicem pro habenda veritate fingere se velle facere quod facere non intendit, vel se esse informatum, ad ea quæ scripti in quest. 81. num. 304. & seq. Differt enim fictio, & simulatio à mendacio. Mendacium enim est illicitum, & vbi licitum est fingere, non tamen licitum est dicere mendacium, ex supra allegatis, & aliis per me relatis dicta quest. 81. num. 311. imò secundum Martin. del Rio d. libr. 5. sect. 10. hæreticum est in proposito dicere, licitum esse mentiri.

9. Nec verum est, quod non metiatur Iudex dicendo, reum esse conuictum, si contra ipsum vnicum tantum habeat indicium. quod enim indicia reum conuincant, est contra omnes iuris, & doctorum probatas conclusiones, vt notum est. Nec Penia, nec Cartar. nec Martinus del Rio ex aduerso citati, tale quid dicunt. & ideo vterius non inflo.

Prosper Farinacius I. C. Romanus.

In eadem causa secundum responsum.

Resoluendum est, confessionem D. N. super morte patris, fuisse factam ad suggestionem Iudicis interrogantis, quia tum in 5. tum in 6. eius constituto non simpliciter interrogatus fuit super hac morte, sed ei fuit dictum, quomodo, & in quo loco, & mediantibus quibus personis, ac qua occasione, & causa, & quibus præcedentibus tractatibus, id totum dicto N. sciente, & consentiente factum fuit. Quod cum & contineret personas, & facti omnes circumstantias & qualitates, suggestiue factum dicitur, & proinde ab omnibus damnatur, vt probat text. in l. 1. §. qui questionem. ff. de quest. & ibi Bart. num. 2. Marian. Socin. in cap. qualiter & quando, num. 950. & nu. 1102. de accusat. Ang. de malef. in verbo fama publica præceden. num. 118. Boss. de exam. reor. num. 12. & pro instructione iudicis interrogantis docent omnes practici, & signanter Scholia ad Comment. Emerici Reuerendissimi olim [Dominij] Pœniæ in Direct. inquis. part. 3. comment. 18. vers. vt autem periculum suggestionis. Flamin Cartar. in pract. interrog. reor. lib. 2. cap. 1. num. 54. & 67. & 68. & alij citati per Farinac. in quest. 83. n. 88. & 89. & signanter Cason. de torment. c. 15. n. 2.

11. Insuper & quia his non contentus idem Iudex in 7. con-

stituto d. N. adducto ad eius faciem N. eius fratre, qui prius delictum parricidij cum consensu, & mediante tractatu factum cum N. vt illi asserebat factum, cum omnibus illius circumstantijs, & qualitibus falsus fuerat, fecit in eius præsentiam legere à principio vsque ad finem confessionem eiusdem N. & hæc omnia in faciem d. N. ratificare per N. quod & pariter demonstrat apertam suggestionem d. Iudicis, vt in puncto quando fuit lectum totum examen præteriti complicitis, respondit Bursatt. conf. 201. nu. 81. & comprobant omnes præallegati, qui de interrogatione facta cum circumstantiis sunt loquuti, ex quo in examine, & confessione N. lecta, & per eum in faciem fratris ratificata, omnes circumstantiæ, & qualitates eiusdem delicti reperiuntur descriptæ.

Præterea, & quia etiam sæpe ac sæpius Iudex antedictus admonuit eundem D. N. ad confitendum, sub falso prætextu quod in processu constaret, eum fuisse participem mortis patris, quoniam indubitanter est credendum, hoc fuisse causam d. confessionis. ob idque ad importunitatem, & suggestionem Iudicis huiusmodi confessionem emissam fuisse, sicuti clarè pater dum ipsemet D. N. respondendo in 6. constituto d. interrogationi, cum hoc præsupposito sibi factæ, dicit. *Se volete mo che consti, non so che mi dire.* Et dum non facit illi explicitam confessionem sed relatiuam, ad confessionem N. fratris, quæ sibi tunc lecta fuerat, dicens. *Vi dico, che quello, che dice il Sig. N. qui presente è la verita.* Quandoquidem ex illis verbis; *se volete mo che consti, &c.* demonstrant, quod iudex eum cum falsa, & dolosa assertionem torquebat, & molestabat ad sic confitendum, quod de iure etiam facere non licet. Clar. in §. fin. quest. 55. vers. circa primum. Cusalon. in addit. ad Dec. in l. ea natura num. 7. in littera A. de reg. iur. Cartar. in d. pract. interrog. reor. cap. 1. nu. 14. & num. 78. D. Penia in d. 3. par. D. rect. Comment. 23. vers. postremo & c. & Farinac. quest. 81. num. 311. & prius num. 309. vbi post Emeric. & Peniam damnat iudicem, qui attestatur reo, se scire delictum ab eo commissum fuisse, quod & de interrogatorio facto à Iudice asserente, constare Curia de delicto à reo commissio, nempe quod illud sit suggestiuum, & quod ob id à Cardinali Riario Perusiæ Legato, fuerit processus nullus pronuntiatus, attestatur Turrett. conf. 66. num. 4. & 5. Rurfus & quia ex illa relatione ad id quod dixit N. patet quod intendebat se in omnibus, & per omnia conformare cum confessione N. sibi lecta, & cum dicto illius ad eius faciem emanato, ad reg. l. asse 100. ff. de hered. instit. cum vulgarib. quasi quod voluerit congruam responsum dare interrogationi sibi factæ. Quocirca dicendum est, non ex propria voluntate D. N. sed ad suggestionem, factam fuisse dictam confessionem.

Nec in contrarium facit, quod quando fuit in 5. & 6. constituto interrogatus de circumstantijs, & qualitibus dicti præteriti parricidij, non tamen sit falsus, sed in alio constituto postea sibi factæ. quia, & in hoc ultimo hæc eadem qualitates & circumstantiæ contentæ in confessione N. fuerunt sibi perlectæ, quod sufficit. necnon, & quia præcedens admonitio cū qualitibus & circumstantijs, iam impresserat in animum rei quid ab eo iudex quærebat, & idcirco causa fuit suggestionem etiam quod tunc confessio non emanauerit, vt de eo qui priusquam fateretur fuerat in secretis carceribus instructus de circumstantijs delicti ab exploratore ad id ibi ad hunc effectum intromisso, tradit & damnat Marian. Socin. in d. cap. qualiter & quando, num. 1104. & post eum Farinac. in q. 81. n. 308. & in q. 83. n. 83.

Antonius Portius Aduocatus.

In eadem causa tertium responsum.

Confessionem D. N. fuisse suggestiuam resoluendum est, quia non in genere, prout requirebatur, sed in specie ad confitendum se parricidij participem interrogatus fuit. l. 1. §. qui questionem. & ibi Bart. & ceteri. ff. de quest. Salyc. in l. fin. n. 8. C. de accus. Foller. in prax. crimin. in 1. part. 2. partis. in rubr. Rei indurati torqueantur, num. 1. post med. vers. de his vero. & in 3. par. in rubr. Et si confitebuntur. nu. 76. vers. vigesimo requiritur. Boss. in prax. iur. de exam. reor. num. 12. Ludouic. Bolognin. in addit. ad Iacob. de Beluis. in prax. crim. lib. 3. c. 6. ante finem. vers. præterea

præterea scias. Gomez. *variar. resolut. lib. 3. cap. 12. de probat. delict.*
sub num. 17. vers. unum tamen est. Cartar. in tract. de execut. sent.
cap. 1. ban. cap. 2. sub num. 83. cum seq. & in prax. interrog. reor.
lib. 2. cap. 1. num. 54. & seq. Gregor. Lopez in l. 3. tit. 3. part. 7.
in glos. in verbo. en esta manera. & in puncto de minore loqui-
tur Gonzal. Suarez in prax. eccles. tom. 1. par. 5. cap. 3. §. 12. nu. 92.
vers. & si reus, iuncto nu. 78. & seq. & Io. Bapt. Cost. de fact. scient.
& ignorant. cent. 1. in respons. incip. in causa necis impress. post di-
stinctionem 9. n. 2. ante fin. vers. quod in super.

15 Et tantò magis, quia etiam omnes qualitates & circumstantiæ huius delicti, minutatim illi pluries notificatæ fuerunt, quod est propriè instruere, & per suggestionem inducere reum ad delictum mendaciter fatendum, sicuti illi suggestum fuerat. Doct. in dict. l. 1. §. qui questionem. Soccin. in cap. qualiter & quando. num. 950. vers. secus si per tormenta, & num. 1102. vers. unde non debet interrogari, de accusat. Ludovic. Bolognin. in proximè citata addit. ad Iacob. de Beluif. d. cap. 7. ad finem. vers. non autem magis in specie. Calon. in tract. de indic. & tortur. in rubr. de torment. cap. 15. num. 2. Cartar. in prax. interrog. reorum lib. 2. d. cap. 1. num. 67. latè Farinac. de reo confess. & conuict. q. 83. cap. 4. n. 88. vers. amplius tertio.

16 Quod præsertim pro indubitabili admittendum est, cum ista confessio fuerit quoque per falsam assertionem extorta. cum pluries, ad sapissimè D. N. à Iudice monitus fuerit ad confitendum se parricidij complicem, & participem, sub prætextu, quòd iam conuictus esset, & quòd de huiusmodi eius participatione, & complicitate in processu sufficere, ac plenè constaret, quòd à Iudice de iure minimè fieri potuit. quia si id permissum esset, daretur occasio Iudicibus criminalibus eruendi confessiones à reis, etiam cum falsa assertionem, mendacio, & persuasione, quamuis in processu de delicto non constaret, illos suggestiuè decipiendo, ac seducendo, non habita consideratione, si veritatem vel falsum falsuri essent, quòd nullo modo permitti debet, iuxta ea quæ tradunt Dec. in l. ea est natura. n. 7. vers. adde tamen. ff. de reg. iur. Imol. cons. 109. n. 2. cum seq. Cartar. in prax. interrog. reor. lib. 2. d. c. 1. n. 24. vers. negare tamè non potest. & n. 78. cum seq. Clar. in prax. crimin. §. final. q. 55. sub n. 7. vers. sed certè hæc opinio. cum aliis per Farinac. de reo confess. & conuict. quest. 81. num. 311.

17 Quæ omnia similiter confirmantur ex eo, quòd eidem D. N. fuit post supradictas suggestiuas interrogaciones, pro veræ suggestionis complemento lecta etiam tota confessio N. eius fratris ibi præsentis, cum omnibus illius qualitatibus & circumstantiis, quæ sola lectio tollit penitus omnem difficultatem ad ostendendum D. N. confessionem fuisse verè & realiter suggestiuam. Hostien. in sum. iii. de testib. num. 6. vers. super quibus interrogandi sumi. Cartar. in prax. interrog. reorum. lib. 2. cap. 1. num. 65. vers. cauere tamen octauo. & in specie Bursatt. cons. 201. nu. 81. qui loquitur etiam in casu quo defensiones denegatæ fuerunt, prout hîc, vt apparet ex nu. 74. vers. dico copiam. lib. 2.

18 Præterea, licet aliqui ex Doctoribus supracitatis loquantur in casu quo examinantur, & interrogantur testes, nihilominus in ista materia suggestionis idem applicatur etiam in reo, vt dicit Gomez. *variarum resolut. tom. 3. cap. 12. tit. de tortur. reor. n. 23. prope finem. vers. & licet glos. & Cartar. vbi proximè. d. c. 1. n. 66. in fin. vers. ad reum tamen.*

19 Nec quicquam obstat, mendacium falsamque assertionem à Iudice D. N. suppositam, quòd ipse iam erat conuictus, non esse propriè suggestionem. quia nedum simplex, sed dolosa & falsa suggestio est, quia dum Iudex confessionem cum falsa persuasione, & suppositione extorquere vult, nihil aliud facit quam suggerere falsum, & mendacium, quòd est peius, ad not. in c. suggestum. 7. quest. 1. & in cap. super literis. ibi, tacita veritate, vel suggesta falsitate. de rescript. & per Afflict. super consuet. Regn. incip. inter cetera lib. 1. rubr. 44. n. 3. cum seq.

20 Neque minùs obstat ad magis D. N. disponendum ad veritatem fatendam, potuisse Iudicem per extensum illi legere depositiones testium Curia absentium, & N. socij criminis. Quia præterquam quòd ex supradictis potius apparet, Iudicem cum eius suggestionibus voluisse N. disponere ad mendacium fatendum. Doct. circa hoc ex aduerso adducti non applicantur casui nostro. Nam Foller. in prax. cri-

min. in 1. par. 2. part. in rubr. & demum repetantur rum. 4. loquitur in repetitione testium quæ non fit coram reo, & potius retorquetur ad fauorè N. dum ibi firmat testes repeti debere legendo depositionem suam vniciquè illorum separatum, & in secreto ab aliis testibus, ne vnus depositio ab alia fabricetur, iuxta Danielis exemplum de testibus Sufannæ, quòd ibidem adducit.

Cartar. autem in prax. interrog. reor. lib. 3. cap. 1. num. 83. & 21 cap. 3. num. 28. loquitur quando reus per testes est conuictus. quo casu vt ipse dicit, quia reus non vult detegere veritatem, tunc illi legitur testium dicta per iudicem, vel per notarium.

Ambrosin. verò de process. informat. lib. 2. cap. 9. omisso quòd 22 satis perplexè, confusè, ac etiam absque ratione semper loquitur, eius opinio locum habet quando repetitur testis ad fauorè Curia examinatus, qui vt probet, est illi legenda prima depositio. nec ibi expressè inquit, id in rei præsentia fieri debere, prout neque Blanc. & Honded. ab ipso citati. Et maximè cum nullibi de iure reperitur, quòd quando sit sociorum criminis confrontatio, tunc esse legendam integram socij criminis depositionem, sed potius quòd non sit aliquo modo legenda ad effugiendam suggestionem, tenuerunt Bursatt. dict. consil. 201. num. 81. & alij supracitati. & præcipuè etiam in casu proposito, quo defensiones denegatæ fuerunt.

Vltra quòd Iudex in interrogandis reis, potest solummodo 23 in genere narrare factum, & confessionis tenorem, & postea interrogare reum, An sciat aliquid de illo facto, & tunc secundum quòd videt, debet descendere ad specialia, vt declarat Hostien. in sum. iii. de testib. in supra allegato numero. 6. vers. sed in genere, non autem postquam socius criminis recensuit eius examen. quamuis in substantia, statim ipse descendere ad specialia, & ad circumstantias, & præsertim nõ potuit in casu de quo agitur, in quo neque etiam N. eius examen in substantia recensuit, quicquid ex aduerso supponatur.

Quòd multò magis suadetur in proposito casu, cum Iudex haberet etiam potestatem torquendi reos denegatis defensionibus. & proinde confrontatio erat sicè facienda, hoc est absque supradictarum circumstantiarum expressione, vt post tradita per Soccin. scribit in specie Farinac. in tractat. de testib. question. 72. sub num. 139. vers. verum quando index.

Imò ad effectum quòd Iudex notificare potuisset D. N. 25 circumstantias & qualitates in processu existètes, erat etiam prius illi danda copia illarum, itaut se defendere potuisset. quòd nec minùs factum fuit, iuxta practicam quam ponit Marsil. in dict. l. 1. §. qui questionem. sub numero. 1. vers. & si ipse persisteret. ff. de question. quem refert & sequitur Bursatt. in sapius allegato cons. 201. num. 81. ante med. vers. idem voluit Marsil.

Io. Baptista Mandosius Aduocatus.

In eadem causa quartum responsum.

Omnes ex aduerso Domini scribentes, ad effugiendam 26 suggestionem confessionis N. quæ clarissima est, ex iam allegatis, præcipuam vim faciunt in iudiciis contra eundem existentibus, quorum vigore saltim de consuetudine ipsum & in specie interrogari de delicto, & contra eum per extensum legi potuisse depositiones testium, & N. iure ostendere conantur. Quæ omnia pro nunc sine veritatis præiudicio, cum N. interfit litem in longum non protrahi, admittenda censui, & ni fallor, huic motiuo iam aliàs ex aduerso deducto, satis superq; in aliàs per me allegatis responsum fuit duplici modo.

Dicebam enim primò, quòd licet isto casu possit reus in 27 specie interrogari de delicto, ac etiam ipsi per extensum legi depositiones testium & sociorum criminis. Hoc tamen non procedit quando Iudex habet auctoritatem torquendi in secretis, ac denegatis defensionibus, prout habebat Iudex, ex Bursatto consil. 201. num. 81. iuncto numero. 7. & sequen. Ambrosin. de process. informat. lib. 2. cap. 5. n. 23. & dixi in tract. de testibus question. 72. numero. 139. vers. verum quando Iudex.

vbi huius dicti bonam reddidi rationem.

28 Et sicut hæc declaratio est in iure verissima & recepta, ita nec aliquis ex aduerso scribentium eam impugnat, solus Dominus Ricciullus dicit illam non procedere, nisi quando Iudex habet in animo torquendi reum in secretis, non aduertens in præsentis causa Iudicem non solum habuisse hunc animum & voluntatem, sed etiam eam ad effectum perduxisse, cum ante confessionem N. N. in eisdem secretis & denegatis defensionibus torturam infligerit. sic & pariter post eiusdem N. confessionem N. & N. in eisdem secretis torfit. Ex quibus iudicis animum sic velle facere, & sic etiam fecisse contra N. nisi factus fuisset, indubitati iuris est. argum. text. in §. panonum. in fine. Instit. de rer. diuis. & in l. sed & Iulianus. §. perul. ff. de Macedon. Cephal. cons. 12. num. 12. & cons. 77. n. 2. cum aliis per me relatis in fragmenis, in verbo, animus. nu. 228. & seqq. & sic hæc prima suggestio, firma & ineuitabilis videtur.

29 Dicebam secundò, quòd in casu nostro non adest simplex suggestio, sed dolosa & falsa persuasio Iudicis monentis reum ad confitendum, & quia Curia constabat de delicto, & constabat plenè concludenter & manifestè per testes fide dignos, & quòd erat conuictus, & non semel sed sæpe, ac sæpius præmissa asseruit, qui quidem monendi, & persuadendi modus quantum sit damnabilis, benè explicant Clar. in practica. §. final. question. 55. Cartar. libr. secundo, cap. primo. num. 24. & num. 78. & sequenti.

30 Quibus non obstat, quòd per Dominos Spadam, Millinum, & Cherubinum, dicatur non esse mendacem iudicem, dicentem, reum esse conuictum, si verè conuictus non est, sed solum contra ipsum adsunt indicia, quòd iste dicendi modus sit à Doctoribus approbatus, ex Cartar. libr. 3. cap. 3. num. 24. usque ad num. 29. & post nu. 44. in 3. constituto. fol. 138. in fin. & fol. 139. in princip. Ambrosin. lib. 2. Aymer. in Director. inquisitor. part. 3. num. 102. & dixi in mea quest. 83. sub nu. 96. ad fin. vers. in ultimo constituto.

31 Doctores enim præallegati non dicunt id ad quod allegantur, nam Cartar. d. num. 24. & seqq. & post num. 44. dict. fol. 134. in fin. & seq. non loquitur quando iudex dicit reum de delicto conuictum qui conuictus non sit, & solum habeat contra se indicia, sed loquitur quando verè adsunt testes, qui plenè reum de indicio conuincunt, & ipso negante monetur ad fatendum illud indicium de quo verè conuictus est, & iste non est casus noster. & sic etiam loquitur Ambrosin. de processu informatio, lib. 2. cap. 2. per totum. præsertim in vers. interrogatus & monitus v. caueat à mendaciis.

32 Prout nec etiam Aymer. in dict. num. 162. dicit, quòd Iudex possit præsupponere reo ipsum esse conuictum si conuictus non est, sed solum dicit, quòd potest Iudex manibus accipere, & reuoluere processum, & fingere se legere depositiones, vel alias, vt idem reus credat iam constare de veritate facti, & de ea esse bene informatum, & sic non est casus noster. & tamen hanc Aymerici cautelam iure reprobatur Franc. Pegni, ibidem in addit. commentar. 23. littera D. & dixi in specie in tit. de reo confess. conuict. question. 81. num. 309. Nec contrarium dixi in quest. 83. ex aduerso allegata num. 96. vers. & in ultimo constituto. vbi licet dixerim posse reum moneri ad dicendum veritatem, de qua Curia satis videtur constare ex testibus examinatis, iam præsuppono adesse testes deponentes veritatem plenè & concludenter, quòd hic non adest.

33 Et dum Dominus Spada in vers. quamuis ergo ex Pegna, Cartar. & Scaccia in locis per eum relatis, & per me etiam scriptis in question. 81. num. 311. dicat posse Iudicem simulatione vt ad inducendum reum ad dicendum veritatem, licet peccaret dicendo falsum, supplicatur aduerti quòd nec Pegna, nec Cartar, nec Scaccia, nec etià ego in locis præallegatis hoc tale diximus, quòd scilicet possit Iudex ultra simulationem mendacia & falsitates immiscere. imò verò contrarium si legantur per me scripta in d. num. 311. quibus addo Martin. del Rio de disquisit. Magic. libr. quinto, section. decima. vbi testatur de communi. & ante eum Petr. Bisfeld. de confession. malefic. memb. 2. post septimam conclusionem in tercio dubio.

34 Dum verò ad idem Dominus Monaldus in primo vers. suæ informationis, dicit in præsentis casu satis concludenter

dici probatum delictum ex inimicitia N. cum patre, colloquio cum N. & parricidio paulò post sequuto, ex Iaf. in l. 1. num. 3. & seq. C. de seru. fugiu. cum aliis per Mascard. de probat. lib. 1. conclus. 497. num. 17. & 18. Hæc inquam conclusio non est vera, nec in facto, nec in iure. in facto, quia non constat de tribus præmissis requisitis, in iure, quatenus de illis constaret, inde non plena & concludens parricidij probatio, sed solum indicium & præsumptio oritur. Fulgol. in l. si veniri. §. eorum ratio. num. 1. ff. de priuileg. credit. Clar. in pract. §. final. question. 86. vers. final. in fin. Mascard. de probat. libr. 1. concl. 80. numer. 3. in fin. Honded. consil. 87. num. 22. iuncto num. 140. lib. 2. Menoch. de præsumption. lib. 1. q. 89. n. 118. & seqq. Decian. lib. 7. c. 17. n. 36.

Et dum idem Dominus Monaldus in dict. vers. primo, dicit iudicem non dixisse Curia constare plenè de delicto, sed tantum simpliciter quòd constabat, labitur in facto, quia imò dicit quòd de delicto Curia constat plenè, concludenter, & manifestè, & per testes fide dignos.

Nec etiam quòd per Dominum Ricciullum in vers. secundo non potest. & seqq. & etiam per Dominum Millinum in ultimo vers. dicatur, suggestionem in præsentis casu non obstat, quia N. in sua confessione addit nonnullas qualitates à N. non relatas & ignoratas, dum dicit. Che N. gli haueua detto vicino à Lamentana, ch'insieme con N. haueuano ammazzato il padre à letto, & poi l'haueuano buuiato dal Mignano. hæc enim omnia, si benè perlegatur confessio N. ab eodem N. explicantur. Et quòd N. in simul cum N. N. in lecto interfecerant, & postea ex Mignano proiecerant, vt in informatione facti, ad quam me refero. Et sic non est verum quòd à N. fuerit confessata aliqua qualitas ipsi prius non suggesta à N. in eius confrontatione.

Quòd confessio N. etiam suggestiua, sustineatur, etiam ex facultate Gubernatoris Urbis, prout dicit Dominus Cherubinus in vers. fin. l. responsione non indiget.

Quòd etiam suggestio non operetur, nisi incontinenti post eam sequatur confessio, prout considerat Dominus Millinus in primo vers. iure non probatur, quia suggestio semel in mente & animo rei ingesta, omni tempore & in futurum operatur. vt in simili de confessione per metum extorta dixerunt Marsil. in consil. 29. num. 36. & sequent. b. & numer. 45. Grammat. consil. 40. numer. 14. Burfatt. consil. 261. num. 16. in fin. & seq. lib. 2. cum aliis per me relatis in quest. 83. num. 9.

Quòd iudicis arbitrio remittatur quæ dicantur interrogatoria suggestiua, prout dixi in dict. question. 83. num. 88. in fin. post Gaspar. Gaballin. in constitutione March. a. l. br. 4. cap. 1. in verbo comparueri. num. 1. & 2. Conclusio est verissima, & ideo Rota arbitrabitur an interrogatoria facta N. sint suggestiua, necne. Sed quòd Iudex possit ex suo arbitrio per suggestionem à iure declaratam reum interrogare, & illam non esse suggestionem arbitrari, satis absurdum credo.

Prosper Farinacius I. C. Romanus.

In eadem causa quintum responsum.

Quia adhuc in responsionibus ex aduerso factis sit præcipuum fundamentum in consuetudine interrogandi reos in specie, stantibus præsertim iudiciis, ad tradita per Clarum in quest. 45. num. 11. cum aliis allegatis. Ideo pro responsione dixi, & repeto, quòd per hoc non potest ipse reus in specie interrogari de qualitatibus delicti, Ita in terminis Cason. videndus, & allegatus per Clarum in tract. de tormentis. cap. 15. nu. 2. & 3. alios retuli in tit. de reo confess. & conuict. quest. 83. n. 88. & 89.

Et quia rursus replicatur ex aduerso, quòd Iudex potest, stantibus iudiciis, reum in specie de delicto interrogare, sic, & pari ratione stantibus iudiciis qualitatibus, potest in specie super qualitatibus interrogare. Ad hæc dicebam, & nunc iterum repeto, quòd dato, quòd stantibus iudiciis possit index reum in specie super delicto, & eius qualitatibus interrogare, non tamen potest delictum & delicti qualitates, supponere pro probatis, si probata non sunt. Qui enim interrogat, nihil affirmat. Bart. in l. 1. nu. 6.

vers.

vers. vide de ista interrogationes. ff. de interrogator. actron. Franch in capit. 1. numer. 5. vers. sequitur de confessis in 6. Franc. Curt. in tract. de posuion. & interrogator. num. 4.

- 42 Verum dicere (prout dictum fuit in casu nostro) constat in processu quod tu es particeps parricidij. Constat concludentibus, & etiam per testes fide dignos, quod non solum tu, sed alij carcerati in huiusmodi causa sunt conuicti de parricidio, adiciendo etiam parricidij circumstantias, & qualitates, & sic non semel, sed pluries, & in diuersis constitutis supponere pro probatis, & delictum, & qualitates delicti, cum non sint, sicut nullus ex Doctoribus ex aduerso allegatis hoc dicere audeat, ita (vt verum fatear) dicant ex aduerso Domini scribentes quicquid velint, nunquam aliquem vidi simile processum. Et hic intrat Conclusio, quod confessio cum his falsis assertionibus extorta, nedum suggestiua, sed per dolum extorta reputatur, & consequenter confitentem non afficit. ex Clar. Cartar. Pegna, & aliis in prioribus scriptis, allegatis, & per me relatis in quest. 31. n. 309. & 311. Et hoc fundamentum, ni fallor, inuitabile est.
- 43 Cui non obstat, quod ex aduerso per D. Fisci Aduocatum dicatur, quod etsi non liceat iudici mendacia & falsa asserere, & sic asserendo peccet; non tamen sequitur quod confessio inde emanata sit nulla. Si enim (vt omnes praellegati Doctores notant) ex huiusmodi mendaciis & falsis assertionibus Reus dicitur illaqueatus fraudibus, & dolosis deceptionibus, & verum dicunt, quia in mendacio, & falsa iudicis assertionem, inest etiam dolus. ad text. in l. si quis affirmaverit. ff. de dolo. Bart. in l. dolum nu. 2. & ibi etiam Fulgos. num. 2. in fin. C. eodem. Imo & dolus verus. Aym. consil. 262. nu. 7. in fin. & consil. 446. nu. 15. Franc. Bec. consil. 106. numer. 13. in fin.
- 44 Necessario sequitur, quod confessio sic dolo extorta, confitenti non noceat, etiam quod sit iurata. capit. cum contingat, de iur. iur. cap. quamuis, de pactis. in 6. cum ibi notatis. & facit generalis regula, quod ubi dolus dat causam promissioni, seu obligationi, promissio, vel obligatio est nulla ipso iure. l. elegantior. & ibi Bart. ff. de dolo. lal. in §. actionum, nu. 31. Institut. de action. cum similibus. Quod si hæc procedunt in ciuilibus, multo magis procedere debent in criminalibus, in quibus agitur de maiori periculo. Dolus enim & metus æquiparantur in iure. dict. cap. cum contingat. de iur. iur. & dict. cap. quamuis, de pactis. in 6. Ideo sicut rei confessio per vim & metum extorta confitenti non nocet. l. 1. §. si quis ultro. & ibi Glos. in verbo, non nunquam. ff. de questionibus. Bart. in l. 1. nu. 10. & ibi etiam Alberic. numer. 9. versicul. quia per metum extorta. C. de confessis. ita nec etiam nocere debet confessio extorta per dolum. Et in terminis quod præsупponens falsa, dicatur non solum suggestionem, sed & quod plus est falsam suggestionem facere, est text. in cap. super litteris, ibi. Tacta veritate, vel suggesta falsitate. extra de rescriptis. Quare si confessio per falsam assertionem extorta, per suggestionem extorta dicitur. ergo confitenti non nocet; iuribus alias allegatis.
- 45 Addebam, & ex abundanti, quod eò minus prætensi delicti qualitates erant notificandæ N. in secretis carceribus existenti; cum iudex in vim prætensæ facultatis Gubernatoris sibi tributa, habebat in animo ipsum torquere, etiam denegatis defensionibus, prout alios assertos complices sic torisit. Et isto casu non debebat N. & aliorum depositiones per extensum ei legere, sed reticere qualitates. & sic (vt nos dicere solemus) erat facienda confrontatio, & depositionum lectura sicca & non plena, ex Bursatt. in consil. 201. nu. 81. iun. to nu. 70. & seqq. Ambrosin. qui fuit magnus practicus, de processu informatio lib. 2. cap. 5. num. 23. & seqq. & dixi in tract. de testib. quest. 72. n. 139. vers. verum quando iudex, quos sic dicentes ex aduerso Domini scribentes non impugnant.
- 46 Nec mirentur Domini mei, quod in hoc puncto maiorum Doctorum auctoritates non reperiantur. Id enim euenit, quia Doctores vix credere poterunt, posse in secretis carceribus, & denegatis defensionibus reos torqueri, ex his quæ plenè scripsi in tit. de indic. & tortur. quest. 29. num. 15. & seqq. ubi etiam & in specie scripsi de prætensa Gubernatoris facultate. Sed quod ita fieri debeat, vrget viua ratio. quia dum iudex vult torquere reum denegatis defensionibus,

& in secretis carceribus, si reus ipse fateatur, non potest confessionis veritatem cognoscere, nisi ex verificatione circumstantiarum & qualitatum, & ideo ei suggeri non debent. Vbi enim confessio non sic verificatur, siue in tortura siue sponte emanauerit, erronea præsumitur, vt per Marian. Socin. in cap. qualiter & quando, l. 2. nu. 975. de accusat. Anchar. in cap. ex litteris. post n. 8. extra de diuori. Brun. de indic. & tortur. par. 2. q. 6. n. 13.

Non sic est quando reo dantur defensiones, eo posito ad largam; nam tunc in defensionibus, & copiis indiciorum, omnia integrè, & per extensum dantur, & dari debent, ad hoc, vt si voluerit, possit etiam aduersus circumstantias & qualitates prætensi delicti à sociis criminis forsan confessatas, se defendere & contrarium probare, vt per Foller. Bertazz. Ignat. Lopez, & alios per me relatos in consil. 84. nu. 3. & 4. lib. 1. Et ita non est mirum, si tunc depositiones testium & sociorum criminis confrontationes, legantur & fiant per extensum, quia iam in copiis indiciorum per extensum ad effectum præmissum poni debent. Et hæc est ratio diuersitatis inter vnum & alterum casum.

Nec obstat excusatio, quod N. examen fuit sic per extensum lectum, ipso eodem N. petente. Quia & in hoc amplius dicitur, malè fecisse iudicem, cum nec etiam N. petente, & audiente N. debebat isto casu sic per extensum examen legere, ex præallegatis. Et præsertim socio criminis sic petenti sibi legi suum examen de recenti factum per duos dies ante. Cum tunc sic petendo lecturam primi examinis, magis se de falso suspectum præstet. Menoch. de arbitrat. lib. 2. casu 109. n. 12. Hieron. Laurent. decis. 91. nu. 5. in fin. vers. ceterum. qui huius conclusionis optimam reddunt rationem, quam videri supplicatur.

Cætera ex aduerso deducta, tolluntur ex facto, quia quod iudices Gubernatoris, cuius auctoritatem habebat iudex istius causæ, possint per suggestionem, per dolum, & per falsas assertiones reorum confessiones extorquere, prout talia non faciunt, ita & quod facere possint, negatur, & si quandoque facerent, malè facerent, vt dixi in tract. de testib. quest. 72. n. 139. vers. verum quando iudex.

Sic & quod N. non fallus fuerit in eodem constituto post suggestiones sibi factas, nec etiam in facto verum est. cum eius confessio emanauerit immediatè post confrontationem N. in qua etiam falsò iudex ipsi asseruit, quod vnà cum omnibus carceratis erat conuictus.

Prout nec etiam verum, quod N. in sua confessione adiciat qualitates à N. non expressas & ignoratas, ex eo quod amplius fateatur mortem patris audiuisset ab N. in viua prope N. Nam & tunc easdem qualitates recenset, quas N. in sua confessione explicauerat, nempe quod N. & N. occiderant patrem; Quod occiderant in lecto; Et quod postea proiecerant per Migranum. Quas quidem qualitates absque dubio non recensuisset nisi à N. & iudice sibi toties suggestæ fuissent.

Prosper Farmacius I. C. Romanus.

ARGUMENTVM.

Corpus delicti in crimine furti quomodo probetur, quando sumus in antiquissimis? Et quando instrumentum seu scriptura in parte falsa, reputetur falsa in totum?

SVMMARIVM.

- Regula, singula si non profunt, multa collecta iuuant, procedit in probatione temporis antiquissimi, nu. 1.
- Furti facti cum fractura, corpus non censetur probatum, nisi etiam probetur, res furto subtractas alias in loco fracturae exiisse, etiam quod probata sit fractura, nu. 2. ubi declaratur hoc procedere quo ad condemnandum, non quo ad torquendum.
- Præsumptiua probatio ubi admittitur, tunc dua præsumptiones sufficiunt, nu. 3.
- Corpus delicti nunquid probetur ex sola fama, nu. 4.
- Fama publica, innelitis aliis adminiculis, facit plenam probationem in his quæ sunt difficilis probationis, nu. 5.

Fama publica, licet de se plenè probeat, bene tamen alias probationes adminiculatur, & adiuvat, num. 6.
 Scriptura reperta in archiuo, etiam quod non sit in forma probanti, probat in antiquis, num. 7.
 Scriptura verificatio in parte, habet presumptionem veritatis in totum, num. 7.
 Publica scriptura dicitur, illa qua in publico loco reperitur, numero 8.
 Scriptura in parte falsa, in totum reputatur falsa, numero 11. & 17.
 Instrumentum in parte falsum, in totum reputatur falsum, n. 12. Vbi redditur ratio huius Conclus.
 Historia in parte falsa, non reputatur falsa in totum, nu. 12.
 Instrumentum falsum in parte, non reputatur falsum in totum, quando capitula sunt separata, num. 13. Declara, vt num. 14. & 15.
 Causa etiam iniusta, excusat à falsitate, nu. 16.

CONSILIVM CCXXVII.

- O** R P V S delicti in casu de quo agitur, non historiis tantum N. aut N. scriptura in archiuo reperta, & tabella in ecclesia affixa, vt forsan ex aduerso prætenditur, probatum cõsetur, sed aliis pluribus, ne dicam præsumptionibus, aut coniecturis, sed concludentissimis probationibus, de quibus in particulari informatione plenissimè & plusquam notoriè deductum creditur. Et cum agatur de probatione corporis delicti de sui natura difficilis probationis tum propter essentiam criminis furtr scilicet & sacrilegij, tum etiam ratione temporis antiquissimi, certissimum est intrare regulam, si non profunt singula, multa collecta iuuant. Rom. conf. 7. num. 30. & 32. Aym. conf. 73. num. 19. & seq. Gabr. lib. 1. tit. de probat. conclusion. 1. num. 30. & 32. cum aliis per Petr. Barbof. in repet. l. 2. in princ. p. 1. nu. 81. versic. aduersus quos facit. & num. 82. ff. sol. matr. vbi testatur de recepta Doctorum sententia.
2. Et in specie quod attinet ad existentiam corporum Sanctorum, de qua nunc differitur, licet vt ex aduerso scribitur, non sufficiat probatio fracturæ, nisi etiam probeatur corpora quæ dicuntur subtracta, aliàs in loco fracturæ extitisse, ex plenè deductis per me in q. 2. n. 14. vers. & propterea. & q. 176. n. 19. Animaduertendum tamen creditur, quod saltem ad effectum torquendi sufficit hanc præexistentiæ probationem fieri per indicia & coniecturas, sic enim ego idem declaravi in loco ex aduerso relato, scilicet d. q. 2. n. 15. & meam hanc declarationem refert, & sequitur Bonifac. in tract. de furi. n. 10. & seqq. & præsertim n. 15. & 80.
3. Et vbiq; coniecturalis & præsumptiua probatio admittitur, tunc quod duæ sufficiant coniecturæ, seu præsumptiones, etsi criminaliter agatur, scripserunt Aym. conf. 156. num. 7. in fin. Mascard. de probation. lib. 1. conf. 447. nu. 4. Decian. conf. 108. n. 76. & conf. 99. n. 11. lib. 2. ergo multo magis vbi plures, & plures, prout in casu nostro concurrunt indicia & coniecturæ, quæ propterea Iudicem ad sic credendum & non aliter, adducunt & compellunt.
4. Et quod attinet ad historiam de qua per N. & N. licet aduersus N. multa in informatione facti opponantur, quæ etiam ex contraria facti informatione bene tolluntur, negari tamen non potest, quin hæc N. historia de se sola non modicum faciat indicium super existentia dictorum corporum, & inde plena producat probatio, iuncta relatione N. quia non verum est, vt ex aduerso creditur, quod dubitatiuè aliquid asserat, sed affirmatiuè, scilicet per verba, vt dicitur. Quæ verba, vt dicitur, in historia apposita, publicum important auditum, & quatenus non importaret, de publica fama quod corpora Sanctorum de quibus agitur, essent in loco fracturæ, totus processus est plenus, & ex ea sola delicti corpus probari scripsit Grat. conf. 94. n. 16. in fi. & conf. 95. nu. 12. vers. accedit. & n. 13. & seq. & conf. 97. n. 4. vbi ampliat etiã quod agatur de magno furto, præsertim in antiquis, in quibus pariter & sola fama plenam facit probationem, etiam quod agatur de grani præiudicio. Cassad. decis. 2. n. 2. de probat. Put. decis. 62. lib. 1. Caputaq. decis. 337. n. 8. par. 3. Hieron. Cæual. in commun. opin. quæst. 302. nu. 8.

Quod si sola fama probat delicti corpus, & præexistentiam rerum furto subtractarum in loco fracturæ, multo magis vtique hoc idem probabit iuncta historia, & relatione N. & N. Platina, Illustrissimi Cardinalis Baronij, & Bernardi Sacchi, de quibus in informatione facti, & aliis, de quibus mox dicã. Tum quia in his quæ sunt difficilis probationis, fama iunctis aliis adminiculis, plenè probat. Dec. in cap. 1. n. 41. de appellat. Roman. conf. 76. num. 5. vers. æritu ad hoc. & ibi Mandol. in addit. Boss. in tit. de partu suppositio n. 20. Caputaq. decis. 78. n. 4. par. 2. & decis. 49. num. 3. par. 3.

Tum etiam quia fama, licet de se non plenè probeat, bene tamen alias probationes adminiculatur & adiuvat. l. 3. & ibi glos. in verbo confirmat. ff. de testib. Bart. in l. de minore. §. plurium. num. 30. vers. sed licet non probeat. & ibi Marfil. n. 64. ff. de quæst. Boss. in tit. de inquis. num. 37. cum aliis per Mascard. de probat. lib. 1. in præfat. quæst. 11. num. 6. & lib. 2. concl. 748. num. 9. & concl. 753. num. 6.

Accedit scriptura reperta in Archiuo, quam præsertim in antiquis plenè probare, imò & rem notoriam facere, etiã quod non sit manu notarij confecta, nec in forma probanti voluit Ofsch. decis. Pedemont. 69. num. 1. & seqq. cum aliis allegatis. & eo magis quod vt pariter dicebam, in ea descripta reperiuntur multa alia Sanctorum corpora, quæ in eadem ecclesia sepulta esse verificatum fuit, quod vtique eandem scripturam in totum esse veram apertè demonstrat, ex allegatis per Gabriell. libro 1. tit. de præsumptionibus. conclusion. 5. num. 1. Rota diuers. conclusion. 83. num. 15. & seqq. parte 1. Nec obstant in informatione facti ex aduerso opposita, cum ex eodem facto pro parte fisci dato bene tollantur.

Et demum omnis excluditur difficultas ex tabella antiquissima reliquiarum, publicè in ecclesiæ sacrario appensa, in qua expressè asseritur corpora Sanctorum de quibus agitur, fuisse in eadem ecclesia recondita. Et cum similibus tabellis antiquis, præsertim de reliquiis mentionem facientibus, de generali consuetudine credatur, dubium non est quod ex illis concludens oritur probatio, cum illa dicatur publica scriptura, quæ in publico loco reperitur. Calcan. conf. 90. num. 7. in fin. & num. 8. Hieronym. de Monte de finibus regendis. cap. 65. num. 6. post Cassan. & Grat. in locis per eum relatis. Mascard. de probationib. lib. 1. concl. 399. nu. 5. in fin. & num. 6. & nu. 10.

Et eo præsertim, quod vt alter Dominus Scribens bene deducit, veritas tabellæ fulcitur ex celebratione officij duplicis, & cantu antiphonæ dictorum Sanctorum, in diebus in quibus eorum festiuitas ab ecclesia celebrari solet. quod vtique fieri nequiret, nisi Sanctorum corpora in illa ecclesia requiescerent, vt in Breue Gregorij XIII. de quo in pract. Archiepiscopali cap. 80. in annotatione, & ex constitutione Pij V. de qua in rubr. generali Missalis tit. de symbolo. vers. in festis Sanctorum.

Deducta in informatione iuris, non indigent responsione, in ea nempe præsupponuntur duo. Primum, quod per rei euentiam constet de falsitate historiæ N. & N. scripturæ repertæ in archiuo, & de tabella, de quibus supra. Secundum, quod præmissa non fuerunt producta coram ordinario, qui processum inchoauit. Hæc præsupposita non verificantur in facto, vt ex aduerso præsupponitur.

Prosper Farinacius l. C. Romanus.

In eadem causa secundum responsum.

Historia N. & N. Tabella antiqua in ecclesia affixa, & scriptura in archiuo reperta, quantum probent, saltem simul iuncta, existentiam corporum Sanctorum de quibus agitur, satis superque aliàs probatum fuit, sed quia hodie hæc omnia prætenduntur falsa, & præsertim quod ad N. vnde aliæ sumptæ sunt probationes prædictæ. Tum in eo quod asserit, corpora prædicta donata fuisse à Theodoro Primò Pontifice de anno 637. Rothario Regi Longobardorum, cum Theodorus prædictus creatus fuerit Pontifex quatuor annis postea. Tum etiã in eo quod affirmat, corpus Sanctæ Cecilie in eadem ecclesia sepultum, cum certum sit in Vrbe repertum fuisse, & inde inferatur, quod historia prædicta

prædicta in parte falsa reperta in totum reputetur falsa, ad scripta per Doctores in l. si ex falsis. C. de transact. & in cap. fraternitatis. de heretic. cum aliis per Mascard. de probat. lib. 2. conclus. 742. num. 10. & seqq. & consequenter non dari prædictarum probationum aliquam coniunctionem, cum singulæ de per se uti falsæ nullam prorsus faciant probationem, ex regula quod non entis nullæ sunt qualitates, cum aliis ex aduerso allegatis.

- 12 Hoc ideo vnico verbo obiectioni præmissæ responderi posse existimo. Doctores enim in dicta l. si ex falsis. C. de transact. & in cap. fraternitatis. extra de heret. non loquuntur in historia, sed in instrumento. dicuntque illud in parte falsum in totum reputari falsum, & reddunt rationem. quia scilicet totum instrumentum, etiam quod contineat capitula separata, est quid indiuiduum ratione iuramenti quod præstat notarius de fideliter exercendo. Et ideo ratione per iurij in vno, est etiam suspectus in aliis, ut videre est apud Alberic. in dicta l. si ex falsis. num. 4. versic. & quia tabellio iurauit. & ibi etiam Bald. num. 14. versic. ratio est. Anchar. in cap. fraternitatis. num. 2. versic. ratio est. & ibi etiam Felyn. num. 20. versic. ultimo considera. & Marian. Socin. numer. 13. Menoch. de præsumpt. lib. 5. præsumptione 21. num. 4. Verum cum in Historiographo cesset hæc iuramenti indiuiduitas, capropter absurdum est dicere, quod in vno falsus, in aliis omnibus separatis falsus reputetur. si enim hæc consequentia valeret in historiis, nulla vnquam fides illis adhiberetur, cum nullus sit auctor historias describens, qui in aliquo non mentiat.
- 13 Præterea & ex abundantia, etiam in instrumento propter iuramentum, ut dixi, indiuiduo non est ita absolute verum, quod in parte falsum, in totum reputetur falsum, præsertim in capitulis separatis, cum contrarium voluerit gloss. in dicta l. si ex falsis. in figuratone casus. in fine. & in verbo firmis, etiam in fine. versic. item intellige. & ibi Bald. numer. 14. versic. sed Innocentius dicit. Salycet. num. 2. colum. 2. in fin. versic. & sic videtur. vbi Bald. sententiam dicit communem, & illi standum esse, & Alberic. omnino videndus num. 4. vbi quod opinio gloss. communiter in iudicio obseruatur. Hostien. in d. c. fraternitatis. n. 7. in fin. & alij plures relati per Gabriel. lib. 7. concl. 3. num. 2. versic. contrarium. & per Menoch. de præsumpt. lib. 5. præsumpt. 21. num. 1. & 2.
- 14 Et dato quod contraria opinio esset magis communis, licet de magis communi nullus quem viderim Doctor attestetur, creditur tamen aduertendum, quod illa intelligenda erit quando falsitas in parte instrumenti est talis, quæ per se totam fidem instrumenti adimat. ut putà si scriptum sit actum fuisse in vno loco, cum in alio loco fuerit actum, tunc enim totum instrumentum falsum reputatur, alias secus, ut bene declarat Andr. Facchin. omnino videndus controuer. iur. lib. 9. c. 79.
- 15 Adde & tertio etiam ex abundantia, quod conclusio ex aduerso firmata, quod instrumentum in parte falsum, in totum reputetur falsum, procedit quando falsitas commissa est à Notario scienter cum eius dolo & vitio, secus si aliqua credulitate. ut putà, partium assertione ductus, falsum asseruerit, ut per Felynum in dicto capit. fraternitatis. nu. 20. in quarta fallentia. Diaz reg. 348. in eadem quarta fallentia. Gabriel. dicta concl. 3. num. 2. iuncto num. 4. & num. 12. Mascard. d. concl. 742. n. 4. & seqq. & nu. 15. Menoch. d. præsumpt. 21. num. 20.
- 16 In proposita autem falsi specie N. sic de corpore Sanctæ N. asseruit, non scienter & dolose, sed iusta credulitate ductus. ex eo nempe quod illo tempore sic publice dicebatur, ut attestatur N. & constat ex reuelatione Papæ ab aduersariis producta. nec tunc etiam erat corpus prædictum in Vrbe repertum, & ideo eius assertio falsa dici non potest, ex præallegatis. & quia etiam à falso, nedum iusta sed iniusta excusat credulitas. Bald. in l. 2. §. quod obseruari. in 3. notab. C. de iurament. calumn. Clar. in pract. §. fin. q. 60. versic. & generaliter. ibi. tu verò. dicto capit. Honded. consil. 105. num. 20. lib. 2.
- 17 Non omitto demum, quod N. historia multum verisimilis redditur, ex eo quod Commissarius facta per eum diligentia, verificauit omnia Sanctorum corpora in scripta-

ra Archiuij enunciata existere in ecclesiis enunciatis. corpora autem de quibus agitur, verificare non potuit, quia fuerunt surrepta. & ideo subintrat conclusio, quod scriptura in pluribus verificata, in aliis etiam vera præsumitur, nisi de contraria falsitate appareat. Gabriel. tit. de præsumptionib. conclusione quinta. num. 1. & num. 3. Ioseph. Ludou. conclusione 29. versic. semoto etiam statuto. & versic. prefatus etiam Index. & seq. Rota diuers. decis. 813. num. 15. & sequenti, parte prima. Magis enim iuri consentaneum est, ut ex veritate & verificatione plurium partitarum in scriptura contentarum, inferatur ad veritatem alterius, quam ad illius falsitatem ex vnus partitæ, detecta falsitate. præsertim vbi scriptura ratione iuramenti, vel aliis non est indiuidua.

Prosper Farinacius I. C. Romanus.

ARGUMENTVM.

Fideiussio de non discedendo de domo sine licentia in scriptis data, expirat vbi licentia data fuit etiam oretenus, & clausis oculis. Sic & fideiussor de non discedendo de domo, non tenetur si is pro quo fideiussit, pro nouo delicto molestatur à Curia. Nunquid autem pœna conventionalis, & iudicialis exigi potest ultra id quod interest, plenè in hoc Consilio explicatur.

S V M M M A R I V M.

- Sententia, in qua est expressa falsa causa, ipso iure est nulla, nec exequi potest, n. 1.
- Princeps non subiacet constitutionibus inferiorum, n. 2.
- Mixtum non comprehenditur sub simplici, n. 2.
- Licentia in scriptis de non discedendo de aliquo loco, vbi requiritur, sufficit quod habeatur voce, n. 3. & seq.
- Decipi sub fide publica nemo debet, n. 3.
- Principi nihil magis conuenit quam recta fides, n. 3.
- Scriptura vbi requiritur, sufficit partis confessio, n. 4.
- Interpellatio requiritur, ut is qui habuit licentiam discedendi, incurrat pœnam si non redeat, n. 4.
- Sententia non conformis petitioni est nulla, n. 4. in fine.
- Interpellatio ad faciendum incurrere pœnam, debet esse formalis, & præcisa, & cum termino competente, n. 5.
- Fideiussio, seu promissio de non discedendo de aliquo loco sine licentia, data licentia, expirat, n. 6. & n. 12.
- Licentia data clausis oculis de discedendo de loco ex quo quis non discedere promisit, habetur pro vera, & bona licentia, num. 7. 8. & 10.
- Dictio, sicut, importat quandam similitudinem facti & modi, num. 8.
- Carcerarius pro delicto, pro quo venit sola imponenda pœna pecuniaria, relaxari debet sub fideiussione, n. 9.
- Nutus sufficit ad omnes actus, in quibus pro forma requiritur loquela, n. 10. & seq.
- Licentia discedendi de domo, de qua quis non discedere promisit sine licentia, censetur data ex tolerantia discessus, publice & palam à Superiore facta, n. 11.
- Notarius se publice pro notario gerens sciente & patiente Principe, dicitur dispensatus, numer. 11. vbi idem de eo qui se gerit pro Iudice.
- Tolerantia superioris in non puniendo transgressores inducit remissionem & dispensationem, n. 11 in fine.
- Licentia semel data amplius renocari non potest, n. 12.
- Remittentibus iura sua, non datur regressus, n. 12. in fine.
- Stare verbum, denotat permanentiam, & existentiam, numero 13.
- Renocatio licentia facta re non integra, non valet, n. 13.
- Promissio omnis, intelligitur rebus sic stantibus, n. 13. in fine.
- Fideiussio, seu promissio de non discedendo de domo sine licentia, & in casu licentia de se representando, quid importet? numero 14. & seq.
- Fideiussio, seu promissio de non discedendo de aliquo loco durat, licet is in alium locum valetudinis causa translatus fuerit. Nunquid hoc verum sit, n. 15. & 16.

Fideiussio sine stipulatione non valet, & stipulatio non fit sine verbis expressis, n. 16.

Præfens, & tacens, non dicitur consentire, dum agitur de eius præiudicio, n. 16.

Clericus absens à residentia de licentia Superioris, moneri semper primo debet ut redeat, aliàs condemnari non potest, numero 17.

Fideiussor de representando, non potest condemnari ob non representationem, nisi sibi datò competenti termino, n. 18.

Relaxatus sub cautione de se representando, non potest amplius molestari nonis non superveniens indicis, n. 19.

Fideiussor de representando aliquem non tenetur, si is pro quo fideiussit, novum commiserit delictum, & ob id à Curia molestatur, num. 20. & 22. ubi præsertim quando delinquens fuit positus in fuga factò curia, qua procuravit ipsum capere.

Fideiussor de representando aliquem, potest quodcumque ante sententiam motam purgari, numer. 23. & 24. & numero 25. ubi quod hoc procedit etiam in fideiussore de non discedendo de domo.

Fideiussio seu promissio de non discedendo de domo, intelligitur rebus sic stantibus, n. 25.

Fideiussor de representando aliquem, qui postea aufugit, quando posuit in se suscipere iudicium effugientem pro quo fideiussit defendere, num. 26.

Pœna conventionalis, an & quando exigi possit propter illius contraventionem, non datur interesse partis, numero vigesimo septimo, & seqq.

Pœna conventionalis si fuit excessiva, exequi non potest, n. 29.

Judicandum in dubio est contra fiscum, num. 35.

CONSILIVM CCXXVIII.

SENTENTIA lata & ipso iure est nulla, & notoriè iniusta. Nulla quidem. Quia in ea sunt expressæ causæ falsæ, super quibus ipsa sententia, & totus processus fundatur. Et de iure certum est, quòd sententia in qua falsa causa est expressa, ipso iure est nulla; quicquid sit, quando causa non est expressa, sed est tacita, vel colligitur ex actis. Quando enim falsa causa est expressa, tunc vitium est formæ; quando verò est tacita, vitium est materiæ, & vitium formæ est potentius in annullando. ita Bald. & Imol. in l. ex diverso, §. 1. ff. sol. matr. Felyn. in cap. inter ceteras. de re iudic. sub num. 1. Propterea que tex. in cap. sicut. de sent. & re iudic. ait, prudentes iudices in sententiis non exprimere causas. Et in puncto, quòd sententia sit nulla quando causa falsa est expressa, tradunt Pan. Butr. & Imol. in d. cap. inter ceteras. & ibi latè Felyn. sub num. 1. & latius num. 5. Bald. in l. 1. C. de error. calc. & ibi Dec. qui alios allegat. & in d. l. ex diverso, §. 1. Barz. decis. 33. num. 6. & 7. Surd. cons. 492. num. 4. & resoluit Rota apud Seraph. decis. 251. & decis. 641. ubi etiam concludit illam non posse exequi, & decis. 987. ac in collectis à Farin. decis. 709. num. 9.

2. Quòd autem falsæ causæ in proposito fuerint expressæ, patet. Primò, quia in citationibus & sententiis, ea exprimitur causa, quia N. discessit de domo sine licentia, quæ est falsa, ut ex suppositis liquet. Nec refert, quòd promissio esset de non discedendo sine licentia D. Auditoris N. in scriptis, & quòd scriptura de ea licentia non fuerit facta. Primò, quia licentia voce fuit habita non solum à D. meo Auditore N. sed & ab Illustriss. Card. Legato patrono meo colendissimo, quæ prodesset debet, cum promissio de licentia in scriptis sit restricta ad licentiam solius Domini Auditoris, & sic non comprehendit casum quando etiam Illustrissimus Cardinalis licentiam dedisset. Tum quia Princeps non subiacet alicui constitutioni inferiorum. Bald. & Alex. in l. debitorum. C. de pact. Roland. de lucro dotali, quest. 83. Tum etiam, quia casus est mixtus, dum ultra licentiam Domini Auditoris, concurrunt quoque licentia Illustrissimi Cardinalis, qui propterea non comprehenditur sub simplici, l. 2. cum ibi notat. ff. de verb. oblig.

3. Secundò, quia licentia etiam voce concessa à Superiore sufficit, ubi requiritur in scriptis, ut in terminis scribit Farin. consil. 59. lib. 1. præcipuè num. 9. 10. sub num. 13. & 16. &

attestantur DD. Procuratores in fide producta; & est notorium omnibus in foro versatis. Estque ratio euidēs, ne alioquin quis decipiatur sub fide publica, contra l. 1. ff. de cons. pecun. l. conventionum, ff. de pact. & cap. 1. de dolo. maxime Principis, cui nil magis convenit quàm recta fides. epistola inter claras. C. de summ. Trinit. Boss. de Princ. num. 9. & firmissimè servare verbum datum. Callan. cons. 64. numer. 24. Boss. ubi supra. Peguer. decis. 39. Bertazzol. consil. 359. & illud non facere irritum, ut in Psalm. Et que procedunt de labiis meis non faciam irrita. & latissimè prosequitur Surd. cons. 419. num. 46. cum seq. Adinuenta enim est hæc forma addendi hæc verba, sine licentia in scriptis, ne reus se excuset si crederet custodi, vel alij dicenti habere licentiam à Superiore. Farin. q. 30. num. 184. non autem ut ligetur ipsemet Superior, quin possit quomòdocumque præstare licentiam. Farin. d. cons. 59.

Tertiò, quia etsi requireretur licentia in scriptis (quòd 4 negatur) cum tamen Curia fateatur licentiam fuisse concessam, ut in suppositis, ea propter sufficit. nam & in iis casibus in quibus scriptura est de substantia, admittitur partis confessio. Bald. in authen. sed novo iure. C. si cert. pet. Dec. in rubr. de probat. numer. 80. Surd. decis. 10. num. 12. Secundò, quia pariter pro causa exprimitur in sententia, quòd N. nunquam voluit domum redire. Quæ & ipsa est falsa, eò quia ille nunquam requisitus fuit ut rediret, & sic non constat, quòd noluerit redire, & interpellatio omninò de iure requirebatur. gloss. est notabilis in cap. quoniam frequenter. §. porro. verbo, canonibus. ut lit. non contest. quæ ait, quòd si quis discessit cum licentia etiam limitata ad certum tempus, is condemnari nequit si non redeat elapso etiam tempore, nisi prius monitus, & interpellatus fuerit ad redeundum. quam gloss. sequuntur ibi omnes Canon. tradit Follet. in fragm. numer. 275. Gabr. consil. 173. lib. 2. Farin. quest. 34. num. 125. & consil. 93. num. 10. lib. 1. Sic etiam si fideiussor promittat aliquem præstare etiam ad certum tempus, non incurrit pœnam si non fuerit interpellatus. Farin. d. num. 125. Quinimò cum N. nunquam fuerit requisitus ad redeundum, sed solum ad dicendum causam, cur discessit sine licentia. ea propter dicta sententia est etiam nulla, quia non est conformis citationibus, quæ habent vim libelli, iuxta regulam l. ut fundus. ff. commun. diuid. & prosequitur Honded. cons. 94. n. 40. & seq. lib. 1.

Non obstat, quòd N. fideiussor, qui licentiam impetrauerat, fuerit interpellatus. Nam hæc interpellatio non sufficit, tum quia fuit illegitima, tum & quia fieri debebat etiam de N. ut infra latius suo loco dicetur. Præterea etiam si satis fuisset interpellare N. non per hoc tamen iustificata esset dicta causa. Illa enim percutit voluntatem N. nempe quòd nunquam voluerit redire. Quæ voluntas nunquam potest colligi ex interpellatione etiam millies facta de N. Maxime quia N. nunquam allegavit se requisivisse N. & quòd noluerit redire, sed allegavit se non teneri, & sic semper subsistit falsitas causæ. Prout nec etiam obstat, quòd ex subsequendis citationibus ad domum principalis, & fideiussoris intelligatur facta interpellatio. Quia, ut dixi, citationes sunt ad dicendum causam, cur non debeant condemnari, ex quo N. discessit sine licentia contra formam obligationis. Et sic ex eis non potest resultare interpellatio ad redeundum, cum aliud sit interpellare ad redeundum, aliud supponere delictum iam commissum per discessum, & citare pro condemnatione. Et interpellatio debet esse formalis & præcisa, quia agitur de incurrenda pœna, in quam quis non incurrit ratione moræ sine expressa interpellatione. dubia enim non sufficit, quia in pœnis strictè proceditur. Paul. cons. 100. lib. 2. & in auth. hoc amplius. ubi & las. C. de fideicom. Dec. cons. 2. & cons. 605. Et si sufficeret processus super condemnatione, frustra iura, & Scribentes requirerent, quòd præcedere deberet interpellatio ad redeundum. maxime quia (ut inferius dicetur) interpellatio debet esse cum termino competenti. Et DD. NN. hoc modo remanerēt decepti; nam videntes se esse citatos ad dicendum causam, cur non debeant condemnari ratione discessus, se defenderunt ostendentes se non peccasse, quia discessus fuit cum licentia. Quòd si fuissent requisiti ad redeundum, alio reme

remedio vti fuissent. Et sic ex his constat de nullitate sententia ex falsitate causarum expressarum.

6 Est etiam iniusta dicta sententia. Primò, quia promissio de non discedendo de domo, fuit limitata & restricta ad discessum sine licentia. Et ideo, statim quòd concessa fuit licentia, promissio expiravit; quia in ea strictè proceditur, & ultra verba quis nõ obligatur. Sicut in puncto (omissis regulis generalibus) firmant Petr. Caleph. *inter cons. crim. divers. cons. 87. n. 46. lib. 2. in parua impress.* Bertaz. *cons. 80.* Rim. Iun. *cons. 135. num. 10.* Farin. *viden. cons. 59. per tot. præcipue n. 9.* Laderch. & ipse omnino vidend. *cons. 198. per tot.* Nec obstat, quòd licentia non fuit in scriptis. Quia sufficit licentia quomodocumque data à Superiore, vt supra firmatum fuit tam de iure quàm de consuetudine, de qua etiam attestatur Illustriss. Card. N. olim nostræ Urbis Legatus vigilantiss. in eius litteris nunc productis. Et præsertim cum licentia fuerit data non solùm à D. Auditore N. sed & ab Illustriss. Card. Legato.

7 Non obstat, quòd licentia fuerit data clausis oculis, & quòd ea non operetur licentiam, sed simplicem conniuentiam, quæ cesset eo ipso quòd Superiores amplius non tolerant, & propterea per talem tolerantiam non dicatur extincta obligatio, sed duret ad nutum Superiorum. Primò, quia non est verum quòd hæc fuerit simplex licentia clausis oculis; sed fuit formalis licentia data voce, sicut clarè exprimitur in suppositis. *ibi. Il quale hauendo fatto istanza, e pregato il Signor Cardinale, che si fosse contentato di dar licenza à detto N. che fusse potuto uscire di casa. S. S. Illustrissima si conueno di dargliela in voce; & il medemo fece ancora l' Auditore del N.*

8 Nec illa verba adiecta pro parenthesi (*come si fa continuamente clausis oculis*) destruunt, vel restringunt, aut alterant præcedentia, in quibus clarè exprimitur, quòd licentia fuit data voce; sed solùm ostendunt, quòd in danda ea licentia voce seruatus fuit ille modus, qui seruatur in danda licentia clausis oculis. Hæc enim verba important quãdam similitudinem facti, & modi, vt post Innoc. & alios scribit Hond. *cons. 4. n. 83. lib. 1.* Et de dictione, *come*, Rota *decif. 80. num. 10. par. 1. in nouiss.* Et constat etiam, quia ista verba non sunt posita dispositiue, sed interiecta pro parenthesi, & stant enunciatiue. Rota *ibid.* Si enim licentia clausis tantùm oculis fuisset concessa, hoc expressum fuisset in parte dispositiua. Nec adiecta fuissent illa verba, quòd licentia fuit data voce, quia diuersum est dare licentiam voce, & dare simpliciter clausis oculis, sed quoniam in danda huiusmodi licentia voce, seruatus fuit ille modus qui solet seruari quando conceditur licentia clausis oculis, quia nempe ea licentia fuit data voce sine præsentia testium, sine rogitu notarij, sine subscriptione alicuius bullettini, & sine aliis circumstantiis, & apparatus; sed ita simpliciter, sicut fit quando conceditur licentia clausis oculis. Propterea adduntur illa verba, (*come si fa continuamente clausis oculis*) sed semper subsistit, quòd licentia fuit formaliter data voce, cum hoc clarè exprimitur. Et colligitur etiam ex illismet verbis, *come si fa continuamente clausis oculis.* nam dum hæc verba ostendunt similitudinem, necessariò probant licentiam non fuisse datam clausis oculis, quia nullum simile est idem, & sic semper dici debet formalem licentiam voce fuisse datam.

9 Idque confirmatur, nam quando præstita fuit fideiussio de non discedendo de domo, præstita fuit eo tempore, quo nondum clarè constabat, an ille N. de cuius occisione, & proiectione in puteum querelatus fuerat N. vitam ageret. nam solùm per notarium, qui N. pro informatione se contulerat, scriptæ fuerant litteræ, in quibus significabat se intellexisse, dictum N. visum fuisse post percussiones, quæ non concludebant, an postea is obiisset ex illis percussionibus, vel an quid aliud euenisset. Vnde in hoc dubio rectè egit Illustriss. Cardinalis, ordinando quòd N. relaxaretur de carceribus cum fideiussione quatuor millium scutorum, vt in suppositis habetur. Quando autem licentia fuit concessa, tunc per informationes postea sumptas à notario mediante examine plurium personarum, vt ex processu liquet, clarè constabat N. incolumem fuisse, & nullum aliud de-

dictum sequutum fuisse, quàm bastonatarum, pro quibus solùm imponitur à bannimentis pœna scutorum centum. Et ideo cum pœna delicti commissi solùm reduceretur ad pecuniariam, non poterat amplius N. detineri carceratus, sed ei libera licentia concedenda erat. Farin. *quest. 27. n. 39.* & habetur in *stat. Bonon. de casib. in quibus quis debeat person. stat. deten. §. in aliis.* Quare cum licentia fuerit concessa, dici debet concessa eo modo quo concedi debuit, & sic liberè. Rom. *cons. 247.*

Secundò principaliter dicitur, quòd quando etiam admitteretur, licentiam fuisse tantùm concessam clausis oculis, quòd ex prædictis omninò negatur, adhuc tamen illa sufficeret, ac si esset licentia in scriptis, vt supra fuit dictum, & ponit Farin. *d. cons. 59.* Et ultra eum, ea ratione probatur, nam in huiusmodi licentia saltè interuenit nutus, illa nempe clausula oculorum. Nutus autè sufficit ad omnes actus, in quibus pro forma non requiritur loquela. *l. nutu. de leg. 3. Mantic. de coniect. vlt. vol. lib. 4. tit. 4.* Sanchez *de spons. & matr. lib. 1. disp. 8. n. 12.* Farin. *cons. 97.* Rota *decif. 139.* inter collectas ab eodem Farin. *lib. 1. crim.* Ergo & in proposito sufficiet, cum pro forma non requiratur loquela. Et quamuis secundùm tenorem promissionis, videatur requiri scriptura, quia tamen sufficit etiam loquela, id est simplex licentia data voce, vt supra firmatum est, ita debet sufficere nutus, qui est eiusdem effectus cuius est loquela, in actibus qui pro forma non requirunt loquelam. Et quicquid sit de iure, saltem hoc procedit de consuetudine, de qua attestatur idè Farin. *d. cons. 59.* & Illustriss. Card. N. ac DD. Causidici in stylo subscripto. In huncque sensum ponderari etiam possunt dicta verba, *come si fa continuamente clausis oculis.* nam significare videntur solitum commune; hoc est, quòd licentiæ huiusmodi communiter concedi solent clausis oculis.

Tertiò, quicquid sit in aliis casibus, saltem in proposito nostro concludendum esset, dictam licentiam suffragari. Primò, quia nos non essemus in sola licentia clausis oculis, sed etiam simul voce concessa, vt in dictis suppositis habetur, qui est fortior casus. *l. 2. cum ibi notat. de verb. oblig.* Secundò, quia licentia fuit concessa (vt dictum est) eo tempore, quo de innocentia N. circa occisionem constabat. Aliud est enim, quando nondum de innocentia rei constat, aliud quando constat. Quando enim constat, licentiæ, quæ dantur etiam clausis oculis (vt sæpissimè obseruatur, & attestantur DD. Causidici) solent esse perpetuæ. Tertiò, quia cõcurrunt alij actus positiui, qui et si soli essent, importarent licentiã; multò magis ergo concurrente licentia voce, & clausis oculis. Actus autem positiui sunt; nam sæpius N. tam N. quàm & N. adiuit Illustriss. Card. Legatum, & cum eo tractauit, benignèque à S. Illustriss. Dominatione receptus fuit. Hi enim actus non possunt dici facti clausis oculis, & ideo important licentiam manifestam; nam ex tolerantia publicè & palàm à Superiore facta, nascitur licentia. Salyc. *in l. nullus. per illum text. C. de Iudæis. Io. de Anan. in c. sicut. extra eod. Nell. de bannit. p. 3. secundi temp. q. 84.* Bertazz. *cons. 440. num. 2.* Farin. *q. 103. num. 291.* Sic etiam si quis se gerat pro notario, sciente & patiente Principe, dicitur dispensatus ad officium notariatus, quicquid sit quando se gerit publicè, eo tamen ignorante. Butr. *in c. 1. de fid. instr. per cap. consultationibus. de iure patr.* Pariter scientia & patientia Principis, quòd quis se gerat pro delegato, habet vim delegationis. Bald. *in l. 2. C. de sent. per text. in l. 1. §. magistrum. de exerc.* per quem tex. dixit etiam Gugl. *in l. 1. de neg. gest.* quòd ille, qui se gerit pro locumtenente alicuius eo sciente & patiente, intelligitur ab illo tacitè deputatus. Sic etiam tolerantia Superioris in non puniendo transgressores, inducit remissionem & dispensationem. Butr. & Panor. *in c. quia circa. de cons. & affirm.* Panor. *in c. iam dudum. in fin. de elect.*

Non obstat, quòd licentia fuerit reuocata, eò quia pro parte Curie requisitus fuit N. vt deberet facere quòd N. staret domi, & quòd amplius oculi non clauderentur, vt in suppositis. Primò namque dicitur reuocationem hanc fieri nõ potuisse. nam cum promissio fuerit de nõ discedendo de domo sine licentia, & licentia fuerit concessa; ea propter expirauit promissio. Farin. *d. cons. 59.* Laderch. *d. cons. 198.* cum aliis supra citatis. Nec amplius locus fuit reuocationi

licentia, quia quod semel placuit, amplius displicere non potest. *cap. quod semel de reg. iur. in 6. cum multis similibi per Dyn. cumulat. Nec locus est penitentia. l. si pecuniam. in princ. & §. item si quis. ff. de cond. ob. caus. gloss. fi. in l. quod Seruius. vers. de nomine. ff. eod. & remittentibus iura sua non datur regressus. l. quaritur. §. si venditor. ff. de edil. edict. l. Herennius. in princ. ff. de enict. gl. in l. quoties ab omnibus. C. de fideicom. & in cap. quam sit periculosum. 7. q. 1. Dec. conf. 389. n. 10. Aym. consil. 24. num. 4.*

13 Secundo, quia notificatio facta N. fuit, quod N. deberet stare domi, ut in suppositis, quod verbum, stare, denotat permanentiam & existentiam eo tempore, prohibetque discessum. Soccin. conf. 92. sub num. 8. circa fin. vers. verbum enim stare. lib. 1. Menoch. conf. 251. sub num. 38. vers. quinto. At hoc factu erat impossibile, quia eo tempore N. aberat à Ciuitate virtute licentia. Igitur ut notificatio, seu reuocatio licentia afficeret N. oportebat, quod N. tunc esset domi. Quare cum eo tempore abesset virtute licentia, sibi imputare debet Curia, quae licentiam concessit, & eam non reuocauit, dum N. adhuc esset domi. ita in puncto arguit Caleph. dict. conf. 87. num. 46. lib. 2. crim. in parua impress. Laderch. d. consil. 198. Et facit regula, quod reuocatio facta re non integra non attenditur. d. l. si pecuniam. in princ. & §. item si quis. ff. de cond. caus. dat. Conferet etiam, nam promissio intelligitur rebus sic stantibus, in terminis nostris Laderch. d. conf. 198. Gabr. conf. 173. lib. 2. cum aliis adductis per Farin. qu. 34. num. 42. Ergo debet intelligi, si licentia non fuerit concessa, ut per Caleph. & Laderch. dictis locis. & Farin. dicto conf. 59.

14 Tertio facit, quia promissio solum fuit de non discedendo de domo sine licentia, non autem adiecta fuit promissio, & in casu licentia de se presentando, sicut ut plurimum concipi solent huiusmodi promissiones. Ergo cum N. abiisset cum licentia; non potuit deinde ipse, vel eius fideiussor requiri sub poena promissionis, quod deberet stare, quia iam abierat, sed solum potuit requiri, quod regrederetur. At hoc non continebatur in promissione, quae erat solum de non discedendo de domo, non autem de regrediendo domum, & illa strictè est intelligenda. Ideo &c. Sic argumentatur Laderch. d. conf. 198. Oportebat ergo, vel quod in prima promissione adderentur illa verba, & in casu licentia de se presentando. vel quod tempore licentia requireretur nouus fideiussor pro dicto casu. Gabr. conf. 170. lib. 2. Sibi igitur imputet Curia. Laderch. dicto loco.

15 Quarto, nam ut sapius dictum est: Obligatio fuit de non discedendo de domo sine licentia. quando autem N. aufugit, non discessit de domo, nam inde iam discesserat cum licentia, & erat N. & inde discessit. Igitur non dicitur contrauentum promissioni, cuius verbis ad vnguem inharendum est, ut post Boss. monet Farin. q. 30. sub num. 65. & dict. conf. 59. sub num. 13. qua ratione vtitur Laderch. in d. suo conf. 198. Facit ad hoc etiam conf. Gramm. 66. num. 64. vbi vult, ut si quis promiserit, quod reus ex vno loco non discedet, euanescat promissio si Curia in alium locum cum coniecerit, indeque discesserit. Nec his obstat conf. Gabr. 170. lib. 2. quem sequitur Baiard. ad Clar. quest. 46. num. 69. dum vult promissionem factam, quod aliquis non discedet de aliquo loco, durare, licet is in alium locum valetudinis causa translatus fuerit. Nam praeterquam quod opinio Gabr. improbari potest ex rationibus adductis, & ex auctoritate Gram. & Laderch. Adhuc dicitur, Gabr. loqui postquam reus in priorem locum regressus est, indeque discessit, & contrarium aperte sentire, quando is aufugisset de secundo loco (qualis est casus noster) ut per eum n. 5. & 6.

16 Non obstat, quod cum N. praesens esset concessionem licentia; quinimò ipse eam impetrauerit, adhuc remaneat obligatus, ex doct. Baiard. d. q. 46. n. 71. vbi ait, quod si fideiussor esset praesens, & videret quod mutaretur locus carcerato, pro quo fideiussor quod inde non discederet, & taceret, non esset liberatus à fideiussione, nam assentiens, & non contradicens obligatur. Falsa est enim haec doctrina, nam ex sola praesentia, & taciturnitate fideiussor non obligatur, sed requiritur expressus consensus, eò quia fideiussio sine stipulatione non valet. l. 1. §. verbis. ff. de act. & oblig. l. blanditus. C.

de fideiuss. l. 1. C. de contrah. & committ. stipul. §. 1. Instit. de verb. obl. & §. fin. Inst. de fideiuss. & stipulatio non fit sine verbis expressis. Praeterquam quod is qui praesens est, & tacet, non dicitur consentire dum agitur de eius praedicio, quia scit ius suum durare. l. sicut. §. non videtur. ff. quib. mod. pign. vel hyp. sol. Rota decis. 136. num. 5. p. 1. nouiss. copiose Surd. decis. 302. & late in terminis prosequitur Henric. de fideiuss. cap. 7. tit. que person. fideiub. poss. num. 32. cum multis seq. vbi in fideiussore firmat magis communem esse opinionem, quod taciturnitas eum non obliget. & ponit casum in eo qui est praesens, & non ignarus negotij audit se à debitore in fideiussorem nominari. Et in praecis terminis contra Baiard. stat conf. Laderch. 198. & facit etiam ratio, nam vnus forte fideiubebit quod quis non discedet de vno loco, non autem de alio. Et praeterea quicquid sit de veritate illius doctrinae, casus Baiard. summopere differt à casu nostro, in eo enim solum agitur de prorogatione fideiussionis de vno loco ad alium, retenta semper eadem forma fideiussionis de non discedendo, in hoc autem casu agitur de extinctione fideiussionis. nam dum conceditur licentia discedendi, extinguitur fideiussio, propterea argumentum non valet, ut per adden. ad Bertaz. conf. 63. & vterius dictus N. interfuit uti impetrator licentia, ideo eius praesentia sibi non obfuit. Laderch. d. loco vers. Nec obstat quod alter eorum affuerit.

Quinto, quia notificatio aliqua non fuit facta N. sicuti 17 requirebatur, cum ageretur de maximo illius interesse, & illi fuisset concessa licentia. Foll. in fragm. n. 275. & est gl. ord. in d. c. quoniam frequenter. §. porro, verbo canonibus, ut lite non contest. quae ait, quod clericus, vel quilibet alius absens de licentia superioris, semper primo moneri debet ut redeat, alias condemnari non potest, & citari debet personaliter vbi reperitur, & si ignoretur vbi sit, aut citari non possit personaliter, trinæ citationis edictum publice proponi debet, ut reuertatur, & si ultra sex menses venire distulerit, postea condemnari potest. Nec obstat, quod notificatio fuerit facta N. quia licentia illi non fuit concessa, sed per eum tantum impetrata, concessa autem fuit N. ut in suppositis clarè habetur, ibi il quale hauendo fatto istanza, e pregato il Sig. Card. che si fosse contentato di dar licenza a detto N. che fosse potuto uscire di casa. Sua Sig. Illustriss. si contento di dargliela. & sic N. solum rogauit Illustriss. Cardinalem pro licentia, sed licentia fuit concessa N. & ideo ipsi principaliter notificatio fieri debebat. Maximè verò quia non haec sola licentia fuit concessa dicto N. sed & alia, quae resultant ex actibus positius, ut supra fuit deductum. Item & quia N. non minus domicilium habet in hac Vrbe; quam habeat N. ideo nulla extat ratio, cur & ipsi notificatio non esset facienda. Nō obstant plures citationes factae ad domum N. Nam, cum fuerint ad dicendum causam discessus, non habent vim requiutionis, ut latius supra fuit dictum.

Sexto, quia aliquis terminus competens statutus nō fuit, 18 facta namque notificatione N. statim intra biduum facta fuit perquisitio N. ut in suppositis, qui non fuit terminus competens, cum maximè ille tunc abesset, & vbi extaret, ignoraretur; vnde saltem terminus sex mensium erat assignandus. l. sancimus. C. de fideiuss. gloss. in d. cap. quoniam frequenter. §. porro. ut lit. non contest. & quamuis causa condemnationis per aliquot menses durauerit, pro facienda tamen praesentatione aliquis terminus competens non fuit assignatus.

Septimo, quia post licentiam datam, nulla superuenerunt 19 indicia in delicto pro quo querelatus fuit N. neque grauiora, neque leuia; imò plenè constitit de illius innocetia circa homicidium, & facta fuit à querelantibus exculpatio pro eo homicidio, & renuncia pro bastonatis, igitur reuocari non potuit licentia data. Thob. Non. conf. 103. n. 5. Farin. conf. 59. n. 2. & n. 48. Cabal. resol. crim. 47. n. 7. & seq. cum aliis mox citandis in sequenti fundamento.

Octauo, quia cum post dictam licentiam sequutum esset 20 homicidium in persona cuiusdam N. de quo per Curiam inculpati fuere dicti N. ut effectus ipse postea demonstrauit, cum per eos deinde fuerint multati, & exprimitur etiam in sententia cōdemnatoria, noua autè pro priori delicto non superuenerunt indicia, nec aliqua esset causa eos requirendi pro

pro eo priori delicto, ut dictum est, idcirco requisitio aliqua de iure fieri non potuit, neque in foro conscientiae videatur. *Viū. decis. 524. per 101. Gabr. consil. 181. lib. 1. & consil. 173. lib. 2. Farin. q. 34. num. 31. & melius num. 63.* qui loquitur quando etiam nodum fuit reus accusatus, inquisitus, vel citatus pro nouo delicto, sed tantum diffamatus, & indicia noua non superuenerunt pro primo delicto. Idem late n. 80. qui ait, quod quando pro primo delicto noua non superuenerunt indicia, & nouum delictum commissum est, licet iudex solum requiratur pro primo delicto, illa tamen est cautela expressè malitiosa, & ad illaqueandam animam iudicis, & cum sit dolosa, non est attendenda, nec seruanda, & fideiussor, vel principalis non tenentur parere dictae requisitioni, & d. consil. 59. n. 4. 29. 30. & 36. ubi pariter repetit, quod quando pro primo delicto noua non superuenerunt indicia, & apparet de innocentia, iudex non debet vnquam requirere reum pro ea causa. item quod si reus nouum commississet delictum, & iudex eum requireret pro priori causa, esset apertus dolus, & malitia, hocq; nimis à iure, & aequitate deuiaret, & quod iudex hoc faciens illaquearet animam suam, & quod in Vrbe omnium Ciuitatum matre & magistra, nunquam talia fieri vidit, vel audiuit. & idem firmat Cabal. d. resol. 47. n. 8. & 9. qui ait, quod ipse nunquam hoc faceret, & quod bono iudici non conuenit. & in resol. 190. n. 2. qui ait iudices videntes dicta cautela pessimè agere.

21 Et ex praedictis tollitur fundamentum, quod licentia fuit clausis oculis; quae per solam aperturam reuocatur. Primum enim licentia non fuit clausis oculis sed voce. Secundò saltem fuit voce, & clausis oculis. Tertio quia alia licentia resultat ex actibus posituius. Quarto cum fuerit data eo tempore quo constabat de innocentia, non potuit per aperturam oculorum, vel alio modo reuocari. Quintò quia non fuit reuocata principali. Sextò, quia reuocatio non fuit facta re integra, sed dum N. aberat virtute licentiae. Septimò quia nulla extat causa eam reuocandi. Octauò quia aliquis terminus competens non fuit assignatus ad comparandum. Nonò quia reuocatio fuit post imputationem secundi delicti. Decimò quia fuit post ius quaesitum parti, quae se obligauerat solum de non discedendo de domo, non autem in casu licentiae de regrediendo.

22 Præter hæc omnia, quae satis sufficiunt pro defensione dictorum Dominorum de N. adhuc dicitur, eos condemnari non potuisse in poenam fideiussionis, quia N. factò Curiae positus fuit in fugam, quo casu certum est locum non esse poenae promissae. *Gabr. consil. 181. num. 9. lib. 1. Viū. decis. 524. num. 1. 2. cum multis seq. Farin. d. q. 34. num. 166. & d. consil. 59. in plur. locis.* Quod positus fuerit in fugam patet, quia post dictum homicidium commissum in personam dicti N. saepius transmissi fuere lictores ad diuersa loca pro capiendo d. N. quod sufficit, etiam si nulla alia condemnatio, vel citatio praecessisset, quia sufficit quilibet actus iudicis inducens metum, quando maximè delictum est capitale. *Gabr. d. consil. 181. num. 9. Viū. d. decis. 524. num. 14. Farin. d. q. 34. num. 166. & d. consil. 59. n. 35. & 36.* Proindeque licet solum per duos menses post perquisitionem factam de N. citati, mulctati, & inquisiti fuerint dicti N. super dicto homicidio, satis tamè est, quod ante perquisitionem transmissi fuerant biroarij pro capiendo dicto N. quin & ulterius praecesserat pro parte Curiae diffamatio contra dictos N. super dicto homicidio, ac etiam ex eadem causa capti fuerunt nonnulli dependentes ab eisdem N. pro informatione Curiae, ut sic maximus timor factò Curiae incussus fuerit dicto N. quod (ut dixi) sufficit, ut per Scrib. d. loc. Quinimò ex praedictis dignoscitur, dictam mulctam & inquisitionem per duos menses à die perquisitionis studiosè dilatam fuisse, cum tempore perquisitionis iam esset sequutum homicidium, & noua indicia non superuenerunt pro primo delicto, ut sic intrent ea quae supra diximus cum Scrib.

23 Additur, nam licet à die perquisitionis ad diem citationum pro mulcta, effluxum fuisset bimestre, adhuc tamen pendebat tempus intra quod N. poterat se praesentare, & purgare moram, quia purgatio saltem ante sententiam admittitur, & intra duos menses, quando ius partis non est factum deterius (prout hoc casu non erat factum). *Sanctimus C.*

Farinacij Consiliorum Lib. 3.

*de fideiuss. l. apud Celsum. §. Labeo ait. ff. de doli excep. Rip. & alij in l. si insulam. ff. de verb. oblig. Canon. in c. fin. extra de locat. Menoch. de arbit. lib. 2. cas. 7. Bertaz. consil. crim. 560. copiosè Farin. d. q. 34. num. 135. & 145. Quare cum dicti N. N. pro nouo delicto capitali, citati, mulctati, & inquisiti fuerint intra id tempus, intra quod poterat N. adhuc se praesentare, dicuntur factò Curiae positi in fugam. Tanto magis, quia sententia super fractura fideiussionis lata fuit illinc ad duos menses, ut sic à die perquisitionis ad diem sententiae nondum effluxum esset semestris, intra quod poterat N. se praesentare. Bertaz. d. consil. 560. Quare & sententia condemnatoria nimis properè fuit lata, & citationes pro mulcta nimium sollicitè fuerunt transmissae, nam saltem differendae erant post latam sententiam condemnatoriam sicuti monet omnes criminalistae. *Farin. d. q. 34. num. 54. cum multis seq. & d. consil. 59. cum aliis supra citatis.**

Non obstat, quod hæc procedant in promissione de se 24 praesentando, non autem de non discedendo de domo, quia promittens non discedere semper debeat esse domi. Primum quia hæc differentia est verbalis, & iure non probatur, & in oppositum stat veritas, nam utroque casu eadem militat ratio. quia sicut quando Curia vult ex nouo delicto, praesertim capitali, capere, & processare eum qui promisit se praesentare ad omnem voluntatem Curiae, & ad hunc effectum eum citat, dicitur illum ponere in fugam, ut omnes tenent. idem dicendum est, quando Curia vult pro nouo delicto capitali processare eum qui promisit non discedere de aliquo loco, nam tunc incutit illi timorem maximum mortis, & sic ponit eum in fugam, ut illinc discedat. Et quamuis ille qui promisit se praesentare ad omne mandatum, non habeat certum, & determinatum locum ubi sistat, ille verò, qui promisit non discedere de aliquo loco, habeat locum determinatum, inde tamen non minus primus quam secundus, dicitur positus in fugam, quando Curia eum requirit pro alio delicto capitali. Nam & primus, licet non habeat locum determinatum, attamen in quocunque loco sit, semper debet esse in actu se praesentandi ad omnem requisitionem, sicut & ille qui stat in aliquo loco. Quare sicut ille primus, dum per Curiam requiritur pro nouo delicto, ponitur in fugam, ita & secundus. Quinimò magis ponitur in fugam secundus quam primus, dum Curia eum requirit pro nouo delicto capitali. nam cum seiat se sistere debere in eo loco determinato, magis timidus redditur, quod Curia eum capiat ad omnem eius nutum pro eo nouo delicto, quam ille qui solum promisit se praesentare. nam cum vbique vagari possit, credere etiam potest quod Curia ita facile eum non capiet. propterea si in hoc qui vagari potest, admittitur huiusmodi timor capture pro nouo delicto, ut omnes Scrib. volunt, multò magis in eo admitti debet, qui loco est circumseptus. Additur, nam ille qui promittit se praesentare, promittit exhibitionem personae, sic & ille qui promittit non discedere, habet obiectum ad finem, & effectum se praesentandi, & sic aequipollentia est in effectu, licet differentia in modo. quare & quod ad effectum identitas debet esse, ut vterque dicatur positus in fugam, si pro nouo delicto capitali requiratur.

Præterea vtraque promissio tam scilicet de non discedendo de loco quam de se praesentando, habet tacitam conditionem rebus sic stantibus, & non aliàs. *Farin. d. consil. 59. sub num. 19.* Igitur cessat, quoties Curia praetendit nouum delictum, & pro eo vult capere reum. Et in puncto, quod nulla sit differentia inter has promissiones, quò ad hunc effectum fugae, respondit *Farin. d. consil. 59. sub num. 19. & 20.* Et ulterius quando etiam admitteretur hæc differentia inter promissionem de non discedendo, & de se praesentando, (quae nequam est admittenda) illa solum procederet, quando licentia discedendi nondum esset concessa, ea autem concessa nullum est discrimen. nam tunc ea promissio de non discedendo, aut in totum resoluitur per illam licentiam, sicut verissimum puto, & supra demonstratum est ex auctoritate *Farin. d. consil. 59. n. 9.* & aliorum, praesertim quando fuit concessa voce, & eo tempore, quo de innocentia liquebat. Aut si non resoluitur in totum, saltem durat licentia quoadiu reuocetur. quae reuocatio si fiat dum reus abest ex vi licentiae, H 3 vel

vel est inualida, quia non est facta re integra, sicut dictum est. Vel si detur quod sit valida, saltem dum pendet tempus à lege concessum ad regrediendum, si reus per Curiam requiratur pro nouo delicto, dicitur positus in fugam, & impeditus, ne regrediatur. & sic tunc quod ad hunc actum non differt promissio de non discedendo iuncta licentia, & reuocatione, pendenteque tempore regressus à promissione de se presentando.

26 Vltèrius principaliter dicitur, dictos N. condemnari non potuisse. Quia eorum nomine, & præcipue N. fideiussoris post eius interpellationem, & perquisitionem N. suscepta fuit defensio eiusdem N. & probata illius innocentia circa primum delictum, pro quo facta fuit promissio, quod iure permittitur. Nam potest fideiussor, quando reus aufugit, in se suscipere iudicium, & eundem reum defendere. text. est in d.l. sancimus. C. de fideiuss. ibi. sed si quidem post statutum ab initio tempus completum maluerit reum, pro quo conuenitur, defendere, liceat ei hoc facere. & in l. si eum. ff. si quis cau. ibi. actio in me danda est, ut vel exhibeam eum, vel defendam, ut veritas inquiratur, & utrobique trad. Scrib. ac Marf. in rub. de fideiuss. q. 14. Gandin. de multis quest. depen. à stat. sub num. 33. Cabal. d. resol. 490. circa si. & Farin. d. q. 34. num. 26. Et quamuis hoc non procedat quando agitur de crimine, pro quo imponenda esset pœna corporalis, ut in ead. l. si eum tradunt Bart. Iaf. & alij. Attamen hoc casu sumus extra hanc difficultatem, quia pœna bastonatarum sine sanguinis effusione ex forma banimentorum est pecuniaria, & non excedit centum aureos, quo casu fideiussori licet suscipere defensionem rei fugitiui. Farin. d. loco n. 28.

27 Postremò facit, nam licet quando promissioni adiecta est pœna, & sumus in stipulationibus conuentionalibus extraiudicialibus, de iure non attendatur an stipulatoris interfit, & quanti, sed tota pœna exigatur. l. stipulatio ista. §. alteri. ff. de verb. oblig. §. alteri Insti. de inut. stip. Attamen quando sumus in stipulationibus conuentionalibus iudicialibus, seu maioris prætoris, non attenditur quid sit conuentum, sed quãti verè interfit. quia in his seruatur æquitas, quæ non permittit ut quicquam vltra interesse exigatur. l. 2. ff. si quis in ius voc. non ierit. ibi. item si nihil interfit actoris eo tempore in ius aduersarium venisse, remittit prætor pœnam, & ibi notat gloss. in verbo interfit. Bart. sub num. 14. Ang. num. 3. Fulg. num. 5. & latius Curt. Iun. num. 28. qui de communi testatur, gloss. est in d. §. alteri in verbo etiam ei. Insti. de inut. stip. tradit Bald. qui optime distinguit inter pœnas conuentionales extraiudiciales, iudiciales & arbitrarias in l. si post tres. num. 27. vbi & Iaf. num. 20. ff. si quis cau. idem Iaf. late in l. stipulationum. §. item si in facto sub num. 15. vbi ponit regulam cum limitationibus, ibique etiam Soc. num. 10. & Aquilin. in 1. par. super d. §. n. 135. & seq. ff. de verb. obligat. Thom. Gram. viden. cons. 66. num. 74. 75. 76. & 80. qui loquitur in promissione de non discedendo. Ofasch. & ipse viden. decis. 70. à num. 7. ad fin. qui ait, stipulationes iudiciales ex necessitate fieri, conuentionales verò extraiudiciales ex voluntate, propterea in his totam pœnam conuentam exigere posse, secus in illis, quia succurrendum est iis qui ex necessitate promiserunt. Gabr. d. consil. 181. num. 8. lib. 1. qui de receptori testatur. Viu. qui & ipse de communi testatur d. decis. 524. num. 7. & 8. ac Farin. d. q. 34. num. 68. At in proposito, si N. non discessisset de domo, sed se exhibuisset, & pro ea causa condemnatus fuisset, pœna, seu interesse non trascenderet scuta centum ex forma banimentorum, cum nullum aliud delictum fuisset, quam simplicium verberum. Ergo vltra hanc summam alia pœna, vel interressi exigere nequit. semper enim in his attenditur quanti sit pœna delicti. & pœna si sit corporalis, semper tota pecuniaria in casu fugæ exigere potest, quia nulla est pecuniaria quamuis maxima, quæ æquet pœnam quãlibet minimam corporalem. si verò pœna delicti sit pecuniaria, tunc nil vltra eam exigere potest, promissione non obstante, ut benè declarant dicti Scrib. præcipue Ofasch. d. decis. 70. num. 16. Facit ad hoc id quod scribit Farin. d. q. 34. num. 4. vbi ait, quod si quis promissit alium sistere in iudicio, & non sistat, pœnæque pro eo delicto sit pecuniaria, fideiussor tenetur ad eam pœnam.

28 Quod maximè in proposito asserendum est ex quatuor.

Primò quia, ut supra fuit dictum, eo tempore quo dicta promissio scutorum 4. millium facta fuit, nondum constabat, an ille N. de cuius occisione querelatus fuerat N. viueret; solum enim notarius per litteras significauerat se intellexisse, quod ille post percussiones visus fuerat. Quare dum tractabatur de tam graui scelere, & adhuc detecta non erat veritas; quamuis litteræ notarij aliquem fumum falsitatis querelæ exhiberent, prudenter actum fuit, dum tunc promissio magnæ pœnæ requisita fuit. Quòd si detecta fuisset veritas, quæ postea ex probationibus sumptis enituit, & quòd ille N. leuiter solum verberatus fuisset absque alia offensione, non est dicendum quòd tam magna pœna adiecta fuisset, sed solum vique ad quantitatem pœnæ delicti, sicut id fieri ex censura nostrorum statutorum de casib. in quib. quis personal. &c. disponitur. Igitur pœna promissa exigere non potest, sed ad summum illa quæ tunc exigere potuisset, si veritas delicti tempore promissionis apparuisset.

Secundò, quia pœna hæc nimis est excessiua, nam si etiam esset conuentionalis extraiudicialis, tota tamen exigere non posset. quia et si regula sit, quòd tota pœna conuentionalis debeat, ut supra fuit dictum, hoc tamen intelligitur, dummodo non excedat quadruplum veri interesse. quod procedit etiam si cum iuramento pœna esset promissa. nam iuramentum, si hoc casu seruaretur, esset vinculum iniquitatis. quinimò secundum aliquos pœna conuenta non potest excedere duplum, per l. unie. C. de sent. qua pro eo quod inter. Sed quicquid sit, saltem ad summum excedere non potest quadruplum. §. omnes Insti. de act. gl. in d. §. alteri. verbo qua sit. Insti. de inut. stipul. Anch. pulchro cons. videndus 148. per tot. Cagnol. in d. l. unie. n. 109. Menoch. qui alios refert, & de communi testatur de arbit. lib. 2. casu 260. n. 13. & seq. Rota decisio. 279. n. 5. p. 2. nouiss. Quare si pœna conuenta extraiudicialis, moderatur ut quadruplum non excedat, multò magis idem dici debet in iudiciali.

Tertio, quia in hac nostra Vrbe, ex censura Constitutio- nis Moroniana, de qua in Volumine stat. crim. omnis pœna, conuentionalis vel legalis, remittitur quando quis est paratus soluere verum interesse, ut in casu isto oblatum fuit. quæ constitutio generaliter procedit in omnibus casibus. ut per Garg. patroc. 102. vers. Ad decimum. lib. 2.

Quarto, quia iuxta opinionem quam seruat Rota Romana, omnium Tribunalium verè magistra, nec pœna conuentionalis exigitur, nisi ad metam interesse. ut per Rot. decis. 371. n. 3. p. 1. in nouiss. Nec obstat, quòd interesse hoc casu excedat dictam summam scutorum centum, quia potuisset Curia petere à N. cautionem de non offendendo, & homicidium in personam dicti N. sequutum forsitan non esset. Nam præterquam quòd hoc obiectum cessat stante licetia, adhuc præterea dicitur, istud esse accidentale interesse, & extra casum delicti pro quo facta fuit promissio. & ob id non considerari, cum solum attendatur interesse restrictum ad causam veterem prætensi delicti, ut post Anch. & Gram. scribit Gabr. d. cons. 181. n. 8. & Viu. d. decis. 524. n. 9. nõ autem consideretur interesse singulare, & extra rem. ut per Dec. in d. l. unie. in vlt. lect. C. de sent. qua pro eo quod inter. & est text. ab ipso Dec. citatus in l. si seruum. ff. ad l. Aquil. & in l. furti. in princ. ff. de furt. vbi commune interesse in delictis considerari, & non affectionis statuitur. & vltra Dec. in terminis nostris est text. in l. unie. §. hoc iudicium. ff. si quis ius dic. non obtemp. vbi dicitur hoc iudicium non ad id quod interest, sed quanti ea res concluditur, hoc est non ad interesse affectionis, & accidentale, seu singulare datur, sed quanti ea res est pro veritate, & communiter. & est etiam text. in l. 2. §. qui exhibendi de custod. reor. vbi dicitur. Qui exhibendi postulati sunt, propter aliam causam alterius criminis, quod ante admissum est, rei non recipiuntur. & sic in facienda exhibitione non attenditur interesse alterius causæ, quam illius pro qua promissa fuit exhibitio.

Quinimò communiter volunt Scrib. in delictis interesse taxari per d. l. unie. C. de sent. qua pro eo quod inter. ut non possit excedere duplum. de qua communi opinione testatur idem Dec. ibid. numer. 57. Præterquam quòd nulla culpa adscribi potest DD. N. pro homicidio sequuto, cum nec contra eos vllum extet iudicium. Nec obstat, quòd prædicta pro

procedant in promissione de se presentando, non autem de non discedendo. Tum quia promissio de non discedendo, stante licentia, & illius reuocatione facta dum N. ab erat, resoluitur in promissionem de se presentando, vt supra dictum fuit. Tum etiam quia promiscue de vtraque loquuntur Doct. vt per Farin. *d. conf. 59.* & expresse Gram. *d. conf. 66. num. 76. & 80.* loquitur in promissione de non discedendo. in qua firmat in casu contrauentionis, solum considerati interesse, & probat hoc etiam tex. in *l. fin. ff. de cust. reor. ibi. solet praterea amissa culpa custodia, si tamen interstet eam apprehendi, tempus causa cognita militi dari.* Et facit etiam ratio, nam promissio de se presentando, fit vt iudex sit tutus de persona ad omnem eius libitum; & ad eundem finem fit promissio de non discedendo. Quare sicut in ea solum consideratur interesse in casu contrauentionis; ita & in hac solum considerari debet interesse in casu contrauentionis.

- 33 Non obstat, quod tam in promissione de se presentando, quam & de non discedendo, consideretur non solum interesse, sed & contemptus iudicis, & ob id ratione contemptus tota pena promissa exigi possit. Farinac. *q. 30. num. 56.* Primò, quia procedit, quando expresse in promissione habita est ratio contemptus, & ex certa scientia facta est ex ea causa promissio, nullo habito respectu ad id quod interest. & ita loquitur, & intelligendus est Farin. secus autem, si simpliciter facta sit promissio, vel de non discedendo, vel de se presentando. nam tunc intelligitur facta ratione interesse, & non ratione contemptus, propterea que tunc illud solum attenditur, vt bene declarat Anchar. *d. conf. 148. sub num. 1.* Gram. *d. conf. 66. num. 74. 76. & 80.* Olach. *d. decif. 70. num. 11. 14. & 15.* Gab. *d. conf. 181. num. 8. & Viu. d. decif. 524. n. 8.* Praterea quando etiam promissio pena expresse esset facta ratione contemptus, quamuis ea non commensuraretur cum interesse, attamen non posset excedere quadruplum, nam iura abhorrent hanc infinitatem, & simul iniquitatem, etiam si promissio esset facta cum iuramento. Anchar. *d. conf. 148. latè Menoch. de arbit. d. casu 260. num. 33.*
- 34 Non obstat denique quod promissio facta fuerit cum iuramento, quo casu non attendatur interesse, sed tota pena conuenta exigatur. Farin. *d. quest. 30. num. 76.* Primò enim hoc procedit in pena conuentionali, & ita loquitur Farin. non autem pratoria, & iudiciali, in qua (vt firmatum fuit) solum attenditur interesse. Secundò non procedit in hac Ciuitate, stante Moroniana. Tertio in omnem casum, non habet locum in pena excessiua, cum nec per iuramentum pena excedere possit quadruplum, per supradicta. Ex quibus omnibus puto aperte liquere de optimo iure dd. N. de N.
- 35 Quod si etiam casus dubius foret, pro eis esset iudicandum contra Curiam, quæ tractat de lucro. vt est tex. in *l. non puto. ff. de iur. fisci.* & declarat in terminis nostris Caleph. *d. conf. 87. num. 17.* Bertaz. *conf. 560. num. 34.* Gabr. *conf. 173. in fi. lib. 2.* Honded. *conf. 111. num. 54. lib. 1. & conf. 94. num. 27. lib. 2.* Farinac. *d. consil. 59. num. 21.* cum multis simil. Quare, &c. Saluo, &c.

Horatius Gionagnonius I. V. D. Professor Ordinarius, & Aduocatus Bonon.

ARGUMENTVM.

Bullam Sixti V. prohibentem fieri conuocationes & adunantias armatorum, & caualcatas, esse generaliter intelligendam in omnibus casibus, non autem in possessoris tantum.

SUMMARIVM.

Bulla Sixti V. super adunantijs armatorum, & caualcatis, intelligenda est generaliter in omnibus casibus, etiam ultra possessorios, num. 1. 14. & 15.

Causa finalis colligitur ex prefatione, & ex alijs hic consideratis, num. 2.

Ratio generalis arguit generalitatem dispositionis, num. 3.

Ratio vbi eadem est, ibi debet esse eadem iuris dispositio, n. 4.

- Verba constitutionis, debent non esse superflua sed aliquid operari, num. 5.*
- Alternatiua natura ea est, vt in qualibet eius parte dispositio locum habeat, num. 6.*
- Dictio, alia, iuncta conditioni vniuersali, comprehendit etiam casus diuersos ab expressis, n. 7. & 17.*
- Exceptio firmat regulam in casibus non exceptis, n. 8.*
- Recuperatio, & retentio possessionis de facto adepta, vel recuperata, de iure permittitur in aliquibus casibus, num. 9.*
- Propter publicam vtilitatem, lata debet fieri interpretatio constitutionis etiam poenalis, num. 10.*
- Bulla Sixti comprehendit omnes casus, non per modum extensionis, sed per modum comprehensionis, n. 11. & 28.*
- Comprehensio dicitur illa etiam, quæ venit sub eadem ratione, numero 12.*
- Vbi agitur de fauore Reipublice, permessa est extensio etiam in poenalis, num. 13.*
- Exceptio si est de casu non comprehenso in regula, illam potest ampliare, num. 16.*
- In poenalis & correctoris aliquando fit extensio, maxime si causa sit expressa, num. 18.*
- Constitutio prefata Sixti, vbi facta fauore publica quietis, & tranquillitatis, debet pro fauorabili haberi, num. 19.*
- Possidens, violenter & de facto non potest suam possessionem armis defendere, si incontinenti à primo possessore euiciatur, numero 20.*
- De iure communi prohibitum est, propria auctoritate, & manu armata, adipisci & recuperare possessionem ex intervallo ab alio occupatam, n. 21. & 27.*
- Constitutio prefata non continet odium irrationabile, nec dici potest contra ius diuinum, aut humanum, n. 22.*
- Pœna omnes, sunt Principi arbitraria, & illas potest ampliare propter frequentiam delinquendi, & grauitatem delictorum, numero 23.*
- Lex quantumcunque dura, est seruanda, num. 24.*
- Filij aliquando portant iniquitatem patris, n. 25. & 31.*
- Constitutio nil innouat in casu retinenda possessionis, nisi quando est violenter adepta, num. 26.*
- Clausula dispositiua, non alterat principalem dispositionem precedentem, num. 29.*
- Species posita post genus, illud non restringit, num. 30.*
- Doctore attestanti de mente Principis, non creditur, n. 32.*
- Constitutio prefata, habet locum in recuperatione possessionis incontinenti, num. 33.*
- Recuperatio possessiua ex intervallo, etiam de iure communi est prohibita cum armis, & violenter, num. 34.*
- Quando quis sine conuocatione & adunantia armatorum, recuperat possessionem, incontinenti seu ex intervallo, non incurrit poenas supradictæ Constitutionis, num. 33.*
- Constitutio predicta habet locum etiam in inuasiõne bonorum mobilium, & se mouentium, num. 36.*

CONSILIVM CCXXIX.

UPER intellectu Constitutionis Sixti V. contra conuocantes ad arma, & facientes adunantias hominum armatorum, & caualcatas sub Datum Romæ xi. Kal. Martij anno Incarnationis 1587. tria proponuntur dubia.

Primò. An dicta Constitutio sit intelligenda generaliter, in omnibus casibus in quibus fierent adunantia, & conuocationes armatorum, & caualcate in ea prohibita, vel potius limitate in casibus tantum adipiscenda, vel recuperanda, ac etiam tuenda, violenter & de facto adepta, vel recuperata possessionis bonorum mobilium, aut finium, & limitum territorij, vel agrorum.

Secundò. An dicta Constitutio habeat etiam locum in casu recuperanda possessionis incontinenti.

Tertio. An eadem Constitutio habeat solum locum in inuasiõne bonorum stabiliũ, & illorum finium, & terminorum. an verò comprehendat etiam conuocationes armatorum factas pro capiendis, vel recuperandis bonis mobilibus, & se mouentibus.

Et quò ad primum, quòd scilicet Constitutio sit intelligenda

gēda limitatē ad dictos casus possessorios dumtaxat, plenissime scripsit eruditissimus quisquis ille fuerit incertus Auctor, cuius consilium legitur inter cons. Farinac. cons. 65. num. 68. usque in fin. lib. 1. Ego verò re diligenter perpensa, sentio, dictam Constitutionem debere generaliter intelligi in omnibus casibus, in quibus fieret conuocatio armatorum, & alia quæ in dicta Bulla prohibentur, non autem limitatē in casibus possessorios supra expressis, prout etiam sentit Farinac. d. cons. 65. num. 48. & seq. Et moueor rationibus, & argumentis infrascriptis, quæ etiam fere omnia deducuntur per d. incertum Auctorem in suis rationibus dubitandi. quæ postea in responsionibus non videntur sufficienter euacuari.

Primò enim moueor propter generalitatem proœmij, in quo Papa generaliter loquitur, *vi in quibuscunque Prouinciis, Ciuitatibus, &c. a morum tumultus, & seditiosorum turba, & strepius conquiscant, & ut facinorosorum hominum audacia & immanitate compressa, securitas, quies, & tranquillitas perpetuo vigeat, & conseruetur.* & infra pariter in principio dispositionis dicit, *non esse ferendum, ut quis temerè, vel vi adhibita, ius sibi dicat &c.* Quæ verba, & alia eiusdem Proœmij, vt patet, sunt generalia ad omnes casus, in quibus ex conuocatione armatorum, & ex iure sibi ipsi vi adhibita dicendo, turbari posset publica quies, & tranquillitas, & ideo generaliter debent intelligi. *regula. §. si quis ius ignorans. ff. de iur. & fact. ignor. l. 1. §. generaliter. de legat. præsian. l. Iulianus. de leg. 3.* Ex huiusmodi autem proœmio colligitur causa finalis, qua Papa motus fuit ad faciendam istam Constitutionem. *Bart. in l. fin. num. 3. de hered. instituen. Alexan. cons. 7. num. 5. lib. 2. Aym. consil. 192. num. 21.* Sicut etiam causa finalis colligitur ex illa dictione, *vt, videlicet, ut in quibuscunque eiusdem domini Prouinciis, Ciuitatibus, &c. cap. vt debitus. de appellat. cap. vt circa. de election. in 6.* *Socin. l. un. cons. 134. num. 89. lib. 3.* Et ideo cum ista causa finalis sit generalis, debet etiam censi generalis sequens dispositio, vt per *Aym. d. cons. 192. num. 21. & cons. 227. numer. 3. & seq.* & bene per *Rotam decis. 298. in princ. par. 2. diuers.* Et est regulare, quòd quælibet dispositio, regulatur ac etiam ampliatur ab eius causa finali, vt per *Rot. d. decis. 298. num. 1. & 2. par. 2. diuers.* & per *Euerar. in sua centur. num. 31. à ratione legis lata, & per Aym. d. cons. 227. num. 3. & seq.*

Et ponderandum est, quòd in hoc Proœmio non consideratur qualis sit causa qua quis mouetur ad conuocandos homines armatos, & ad faciendum caualcatas, de qua nullum prorsus verbum legitur, sed solum considerantur mali euentus & scandala, qui inde procedere solent in publicæ quietis perturbationem. Vnde cum isti mali euentus possint ita contingere quando conuocantur, & coadunantur homines armati ad vlciscendam iniuriam, vel ad insequendos inimicos, & ex alia qualibet causa, sicut quando conuocantur causa acquirendæ, vel recuperandæ possessionis, eodem modo propter identitatem rationis, vtraque conuocatio debet censi prohibita. *l. illud. ff. ad l. Aquil. Paris. cons. 22. num. 68. lib. 2. Surd. consil. 302. num. 21. in fin. & numero 22.*

Secundò moueor, quia Papa infra, in parte dispositiua Constitutionis generalissime loquitur per hæc verba: *Propter predictas, vel alias etiam vrgentiores, & vrgentissimas, etiam consuetudine permissas causas, etiam si ab aliis prouocati, & lacessiti fuerint, &c.* Quæ pariter verba sunt aded generalia, vt salua ratione recti sermonis, non possint restringi ad causas possessorias tantum, de quibus supra dixerat. alioquin dicta verba, & alia etiam vrgentiores &c. redderentur omnino superflua, & sine aliquo effectu, si illa dispositio restringeretur tantum ad dictas causas possessorias. *Felyn. in c. sedes. col. 8. in 6. declaratione de rescript. Aym. cons. 204. sub num. 7. col. 10. vers. Secundo considero &c.* *Sarnen. super reg. de trien. quest. 2. col. 3. vers. Tandem istis non obstantibus &c.* vbi dicit ita tenuisse *Rotam.* & notum est, quòd tot verba cum tanta energia prolata, non debent censi superflue apposita. *Natt. consil. 184. num. 30. & 31. Aym. cons. 297. sub num. 4. Aldobr. consil. 6. num. 57. & 58. lib. 1.* Præsertim cum dicta verba, & alia etiam vrgentiores, & vrgentissimas &c. non possint verificari in aliis casibus, quam in casu vlciscendæ iniuriæ, & insequendo inimicos, & in aliis similibus. *Felyn. in d. c. sedes. in 7. declara-*

tione. Præsertim cum etiam illa verba, etiam si ab aliis prouocati & lacessiti fuerint, & illa, propter manifestas iniurias &c. magis proprie referantur ad iniurias personales, quibus proprie dicitur quis prouocari & lacessiri, quam ad impedimenta præstita in possessionibus adipiscendis, & recuper. *Abb. in cap. dilecti filij, sub num. 17. prope fin. & plenius Felyn. n. 10. & plurib. seqq. de except.*

Tertio, multum etiam hoc comprobatur, dum in eadem dispositiua, post verba proximè dicta subduntur hæc formalia verba, *aut recuperanda, vel adipiscenda possessionis &c.* iste enim modus loquendi alternatiue, clarè demonstrat quòd Papa non se restrinxit ad dictas causas possessorias, cum hæc sit natura alternatiue vt in qualibet eius parte, dispositio locum habeat. *regula in alternatiuis. de reg. iur. in 6. Rom. cons. 273. in princ. Geminian. cons. 8. num. 8.*

Quartò, in eadem dispositiua post enumeratas non solum dictas causas possessorias, vel alias etiam vrgentiores, & vrgentissimas, subiiciuntur illa verba, *vel alio quouis pre-textu &c.* Illa enim dictio, *alio,* iuncta illa dictione vniuersali, *quouis,* comprehendit alios casus etiam diuersos ab expressis. *Sarnen. super reg. de trien. quest. 2. col. 3. vers. Tandem istis non obstantibus &c.* vbi dicit ita tenuisse *Rotam.* *Mandof. super reg. xii. Cancel. quest. 6. num. 8. & seq. Couarr. pract. quest. cap. 25. num. 3. Caputaq. decis. 396. num. 6. par. 2.* Et hoc in loco illa dictio, *pre-textu,* non accipitur pro causa ficta, vel simulata, vt dicit *Capell. relat. à Farin. d. cons. 62. num. 17.* sed pro causa vera, sicut accipitur à *Sapia* in proœmio eiusdem Constitutionis, ibi, *Sub pre-textu recuperanda, manuenenda, aut adipiscenda possessionis &c.* Vbi sine dubio intelligit quando quis mouetur ad conuocandos homines armatos ex vera causa recuperandæ, vel adipiscendæ possessionis, & vna pars dispositionis aliam declarat. *l. qui filiabus. in prin. de leg. 1. cum concord.* Vltra quòd etiam in iure illa dictio, *sub pre-textu,* intelligitur de causa vera, vt sunt textus in *l. sub pre-textu instrumentorum. & in l. nec inuentio. ibi. huius indebiti soluti pre-textu &c. & in l. sub pre-textu specierum. C. de transactionib. cum similibus.*

Quintò, dicta Constitutio, in *vers. Caterum.* permittit 8 Congregationem armatorum, etiam in aliis omnibus casibus deposcentibus eorum auxilium, de licentia tamē Summi Pontificis, vel Præsidentum, & Gubernatorum Prouinciarum, & locorum. Cum ergo notissimum sit, quòd exceptio declarat regulam. *Dec. in l. 1. num. 20. & 21. de reg. iur. Aym. d. cons. 294. sub num. 7. vers. Non arguitur &c. & vers. seq. ista exceptio declarat, quòd regula loquitur de omnibus casibus, non autem solum de possessoriis.*

Sextò, si ista Constitutio expressè & indistinctè prohibet 9 conuocationem armatorum pro recuperanda, vel pro retinenda possessione de facto adepta, vel recuperata, quod tamen de iure communi in aliquibus casibus videtur permiffum. *l. 3. §. cum igitur, & l. qui possessionem. de vi & vi armat. l. 1. & ibi glos. Bar. Bal. & omnes. C. vnde vi.* Multò magis debet censi quòd prohibeat armatorum conuocationem ad insequendos inimicos particulares, vel ad vlciscendam propriam iniuriam, quod de iure est magis prohibitum. *l. nullus. C. de iudic. l. scientiam. §. cum aliter. & ibi glos. in l. vlciscendi. ff. ad l. Aquil. c. significasti. il secundo prope fin. de homicid. & Felyn. in cap. dilecti filij. num. 10. & 11. de except. vltra alios citatos per dictum incertum auctorem num. 82. & 83. & de insequendo inimico est text. in *l. si plagis. §. 1. ff. cod. tit. ad l. Aquil.**

Septimò & vltimò, hinc agitur de publica vtilitate, & 10 tranquillitate, propter quam etiam si essemus in dubio, lata fienda est interpretatio, vt post alios bene declarat *Aym. d. cons. 294. col. 13. num. 8. in 16. consideratione, & cons. 118. num. 17. & 21. Gozad. cons. 5. sub num. 5. & 6.* vltra alios allegatos per d. incertum consulentem in octauo & vltimo fundamento huius opinionis. *num. 87.* Quibus in terminis similis Constitutionis pœnalis, addi potest *Rot. decis. 117. part. 1. diuers.* æquum enim, & honestum est, quòd ea quæ ad publicam vtilitatem pertinent, præferantur propriis priuatorum commodis. *l. 1. & ibi Doctores solut. matrim. Roland. cons. 86. num. 63. lib. 1. Surd. cons. 210. numer. 29. & pluribus seqq.*

- 11 His igitur argumentis non obstant responsiones datæ per supradictum D. Consulentem, quæ in effectu ad hoc vnum reducuntur, quod in pœnalibus, & correctoriis non sit fienda extensio, sed respondetur quod opinio suprà firmata, non nititur extensione, sed comprehensione. Tum quia verba, tam procemij quàm dispositionis sunt generalia, & apta secundum propriam significationem comprehendere omnes casus, vt suprà firmatum est, quo casu etiam in pœnalibus generaliter intelliguntur, & comprehenduntur omnia quæ veniunt sub dicta generalitate verborum. Dec. in cap. eisi Clerici. §. de adulter. column. penali. vers. 4. & vlt. de iud. & in l. semper in obscuris. num. 11. vbi etiam Cagnol. num. 21. ff. de reg. iur. Aym. d. conf. 118. num. 14. & 21. Rot. decis. 233. num. 9. & 15. par. 1. diuers.
- 12 Tum quia quando militat eadem ratio, propriè non dicitur extensio, sed comprehensio. Alexan. conf. 5. ad fin. lib. 5. Socin. Iun. conf. 19. sub num. 2. lib. 2. Aym. d. conf. 118. num. 15. & de antiq. temp. par. 4. num. 90. & seq. Surd. conf. 302. num. 22.
- 13 Et ex hoc tolluntur omnes responsiones ex aduerso datæ, cum, præsupposito quod hic agatur de extensione, vltra quod etiam quando agitur de fauore Reipublicæ, permessa est extensio etiam in pœnalibus. Felyn. in cap. translata. col. final. vers. aliud est notandum. de constitut. Dec. in l. factum cuique suum. §. in pœnalibus. num. 12. in 4. & 7. fallen. de reg. iur. Rot. d. decis. 298. ad fin. par. 2. diuers.
- 14 Nihilominus descendendo ad particularia non obstat, quod verba generalia procemij non debeant generaliter intelligi, quando lex vel dispositio, postea in parte dispositiua se restringit. quia nostra constitutio in parte dispositiua non se restringit, nisi quod ad possessorium retinendæ, sed semper vtitur verbis generalibus, & prægnantissimis, vt in secundo, tertio, & quarto fundamento superius demonstratum fuit. & nihilominus, quando etiam non ita generaliter loqueretur, satis esset quod verba non essent adeò restricta, quod non possent recipere interpretationem, & ampliacionem ex causa generali, quæ continetur in procemio. quia semper in dubio illam inde recipere debent, ex allegatis suprà in primo fundamento, & suprà proximè, & præsertim ex decis. 298. num. 2. part. 2. diuers.
- 15 Non obstat etiam quod Papa in dispositiua in vers. Nos attendentes, videatur se restringere ad iniurias illatas in recuperanda, vel adipiscenda possessione, propter illam dictionem huiusmodi, & propter specialem expressionem, vt dicit idem D. Consultor sub num. 114. & 115. Quia imò Papa in nostra dispositiua non se restringit, sed semper generaliter, & verbis prægnantissimis loquitur, vt suprà dictum est. nec specialiter loquitur de causa recuperandæ vel adipiscendæ possessionis, nisi sub dictione alternatiua aut recuperanda &c. vt dixi in tertio fundamento. & ideo illa dicitio huiusmodi salua ratione recti sermonis, non potest restringi ad iniurias tantum illatas circa rerum possessionem. præsertim cum in hac dispositiua Papa de causis possessorijs ante illud verbum huiusmodi nondum fuerit loquutus, sed de illis postea loquitur in sequentibus verbis. & ideo illa dicitio huiusmodi debet referri generaliter ad omnes iniurias supradictas, non ad infra dicendas.
- 16 Et quatenus in quinto fundamento dicebam, quod exceptio, de qua in vers. Caterum, &c. declarat quod Constitutio in præcedenti dispositiua generaliter de omnibus casibus intellexerit, quia exceptio declarat regulam &c. responderetur per eundem D. Consulentem. num. 117. & 118. quod licet exceptio delectet regulam, non tamen illam extendit. sed replicatur quod hic non agitur de extensione, sed de comprehensione, vt suprà dictum est. & ideo ista exceptio declarat, & comprobatur quod illa verba generalia, quæ continentur in dispositiua, de quibus in 2. 3. & 4. fundamento, debent intelligi generaliter iuxta illarum propriam significationem de omnibus casibus. Ineptæ enim fuisset exceptio ista, quod in casibus necessariis, etiam vltra materias possessorias, deberet peti, vel haberi licentia à Papa, vel à Gubernatoribus Prouinciarum, si suprà de solis casibus possessorijs dispositum fuisset. vt per Dec. in d. l. 1. nu. 20. de reg. iur. vltra quod etiam exceptio posset ampliare regulam, quando facta fuisset de eo quod in regula non comprehen-

debat. Dec. ibidem sub num. 24. quod tamen non pertinet ad casum nostrum, quia vt dixi, ex proprietate verborum omnes casus comprehenduntur, nec est opus ampliacione, aut extensione, vt sæpe dictum est.

Item non obstat, quod illa verba alio quouis prætextu debeant intelligi de similibus, propter illam dictionem alio, quæ intelligitur de similibus, tum quia vniuersalitas huius dispositionis non consistit in illis solis verbis, vel alio quouis prætextu &c. sed etiam in aliis ponderatis suprà in 2. & 3. fundamento. ex quibus omnibus simul iunctis magis colligitur intentio Papæ, quod voluerit generaliter de omnibus disponere iuxta vulg. regulam, quod qua non profunt singula, iuncta iuuant. tum quia prædicta conclusio, quod dicitio alius referat eandem qualitates, non procedit quando illi adiungitur aliqua dicitio vniuersalis, vt est ista dicitio, quouis. quia tunc comprehendit omnia etiam diuersa, vt dixi suprà in 4. fundamento per Sarn. Mandos. Couar. & Caputaq. ibi citatos vltra quod illa dicitio, alius etiam de per se simpliciter prolata, non importat similitudinem in illa specie tantum, sed etiam in genere, vt bene declarat Caputaq. decis. 296. num. 3. 4. & seq. par. 2.

Non obstat pariter responsio ad sextum argumentum data per dictum D. Consulentem. num. 122. & 124. & seq. quod scilicet in correctoriis maximè si etiam sint pœnalibus non fiat extensio. Gl. in Clem. 2. in verbo eisdem de arat. & qual. Butr. in c. final. sub num. 58. vers. prædicta confirmat &c. de consuet. cum concord. ibidem citatis. quia vltra quod ista opinio, etiam in materia extensionis non sit tuta, cum habeat multos contradictores, præsertim quando causa est expressa. vt per Cassad. ex aduerso citatum decis. 3. prope fin. ibi super isto casu esset vltimus insistendum &c. de testam. Nihilominus illa etiam admissa, responderetur quod hic non agitur de extensione, sed de comprehensione ex propria verborum significatione, iuncta cum ratione expressa in bulla. quo casu etiam in pœnalibus, & correctoriis retinetur proprietates verborum quamuis generalium, vt suprà dixi, præsertim per Rot. decis. 117. par. 1. diuers. quæ in terminis loquitur de constitutione correctoria infimul & pœnali, & admittit etiam Rol. ex aduerso citatus conf. 27. sub numer. 9. lib. 1. Imò, quod etiam in materia extensionis, & in correctoriis infimul & pœnalibus, ex identitate rationis fiat extensio ad casus qui comprehenduntur sub verborum significatione etiam lata, tradit ipsemet Butr. ex aduerso citatus in d. c. fin. sub cod. num. 58. eod. vers. prædicta confirmatur ibi extenderetur tamen ad casum &c. de consuetud. & idem non obscure sentit d. gl. in verbo eisdem in d. Clem. 2. & ibidem Imol. sub num. 30. dum considerant quod ex propria, & communi significatione, appellatione Capituli non continetur Prælati. quasi contrarium fenserint si ex propria significatione verborum posset Prælati comprehendendi. ibi enim tractabatur, an appellatione capituli in materia pœnali & correctoria, deberet fieri extensio ad Prælatum. & concluditur pro negatiua, quia neque etiam ex lata significatione, sed solum ex latissima appellatione Capituli venit Prælati. quod non potest dici in casu nostro, cum habeamus verba prægnantissima, & generalissima, apta ex sua propria significatione comprehendere omnes casus, nec possunt salua ratione recti sermonis restringi ad solos casus possessorios, vt sæpe dictum est.

Et propterea non obstat, quod ista Constitutio videatur continere odium irrationabile contra ius diuinum, & humanum, vt dictus D. Consulens dicit num. 125. & suprà num. 97. Tum quia etsi hoc esset verum, nihilominus esset toleranda, cum verba sint vniuersalia, & clara, & propterea hic non agatur de extensione, vt suprà dictum est. l. prospexit. ff. qui & a quib. Præsertim cum principaliter sit facta fauore publicæ quietis, & tranquillitatis, & ideo debet haberi pro fauorabili per supradicta. & præsertim per decis. 117. par. 1. diuers. vltra alia adducta per eundem Consulentem. num. 75. & 76. Tum quia non meretur dici adeò odiosa, & irrationabilis, cum contra ius diuinum seu naturale, nihil contineat. non enim tollit, vt ex aduerso præsupponitur, defensionem legitimæ possessionis, nec tuitionem propriæ personæ, quæ omni iure permittitur cum moderacione inculpa-

- ta tutelæ. l. vi. *vim. ff. de inst. & iur. l. i. & ibi scribentes. C. unde vi cum concord. sed solum prohibet defensionem possessionis, violenter & de facto adeptæ, vel recuperatæ, quæ etiam de iure communi est prohibita, saltem quando incontinenti violentus possessor à primo possessore eicitur. l. i. & ibi gl'of. i. Bar. Bal. & alij. C. unde vi. l. auctoritatem. *cod. in. Contra verò ius humanum nihil aliud continet nisi quòd prohibet defensionem manu armata, etiam ex interuallo possessionis violenter & de facto adeptæ, & recuperatæ, & recuperationem possessionis etiam incontinenti, vt dicam infra in secundo dubio. in reliquis autem nullam correctionem iuris, nec humani nec diuini d. Constitutio continet, licet addat nouas pœnas grauissimas. nam etiam de iure communi prohibitum est propria auctoritate, & manu armata adipisci, vel ex interuallo recuperari possessionem. l. meminere. & l. si quis in tantam. C. unde vi. l. quoniam multa facinora & l. si quis ad se fundum. C. ad l. Iul. de vi publ. sicut etiam generaliter cui libet prohibitum est ius sibi dicere, & vindictam de inimicis sumere. l. nullus. C. de iud. l. scientiam. §. qui cum aliter. & ibi gl'of. in verbo *ulciscendi. ff. ad l. Aquil. cum aliis supra citatis in 6. fundamento. Et ideo quatenus ista Constitutio mandat, quòd super his rebus iudex adeatur, vel amicablem concordetur, disponit idem quòd disponitur in d. l. si quis ad se fundum. C. ad l. Iul. de vi publ. in d. l. meminere & in l. si quis in tantam. C. unde vi. Vnde non meretur notari, quòd contineat odium irrationabile, & contra ius humanum, & diuinum, vt ex aduerso dicitur. augmentum autem & grauitas pœnarum non potest dici contra ius humanum, vel diuinum, cum omnes pœnæ sint arbitrarie Principi. Gram. *decif. 36. num. 8. & 12. & in specie licitum sit illas ampliare propter frequentiam delinquendi, aut delicti grauitatem. Gram. d. decif. 36. num. 2. & 7. Carer. in prax. crim. c. circa iurur. numer. 23. fol. mishi 216.****
- Et sic non obstat, quòd nimis graue sit, quòd filij, & descendentes delinquentium, comprehendantur etiam sub pœnis contentis in d. Constit. quia, vt sapè dixi, hic non agitur de extensione, sed sumus in claris, quòd Papa ita voluit in omnibus casibus supra in dispositione contentis. & ideo intrat dispositio d. l. prospexi. ff. qui & à quib. præsertim cum nulla possit assignari ratio differentie, cur Papa potius voluerit istam pœnam extendere ad filios in casu adipiscendæ, vel recuperandæ possessionis, quam in casu prosequendi vindictam, vel insectandi inimicos suos, vel in aliis similibus etiam vrgētibus & vrgētissimis, de quibus supra disposuerat. cum in istis omnibus militet eadem ratio tumultuum, & perturbationis publicæ quietis. Neque est nouum, quòd filij aliquando portent iniquitatem patris, vt in crimine læsæ maiestatis. l. quisquis. C. ad l. Iul. maiestat. & per feloniam commissam à vassallo, etiam filius feudo priuatur. gl'of. & Doct. in c. 1. §. denique. qua sit princ. caus. benefic. amitt. Aym. *conf. 197. num. 10.*
- Nec applicatur differentia considerata per eundem D. Consulentem. *num. 129. & 130.* dum dicit quòd in casu retinendæ & recuperandæ possessionis, de iure permillum esse videatur armatos homines congregare. quia quòd ad casum retinendæ possessionis, ista Constitutio nihil innouat, nisi in casu possessionis violenter, & de facto adeptæ, vel recuperatæ, vt supra dixi. in casu verò adipiscendæ, & recuperandæ saltem ex interuallo, non minus est prohibitum de iure vti huiusmodi violentiis, quam sit prohibitum in cæteris. d. l. si quis ad se fundum. *cod. ad l. Iul. de vi publ. d. l. meminere. & l. si quis in tantam. C. unde vi. & ideo huiusmodi differentia ex aduerso considerata non iustificatur.*
- Denique non obstat responsio data ad vltimum fundamentum, in quo dicebam quòd ratione publicæ vtilitatis, Constitutio debeat censi fauorabilis, non obstat inquam responsio, quòd non propterea liceat statutum extendere, sed adhuc debent strictè interpretari, per Alex. *conf. 113. lib. 1. per Ruyn. conf. 143. num. 9. in fin. & num. 10. lib. 3.* quia replicatur, istos & alios Doctores loqui in materia extensionis propter identitatem, vel fortè maioritatem rationis, quæ non est materia nostra, cum habeamus comprehensionem etiam ex propria significatione verborum, vt supra dictum est.

Ex supradictis igitur non solum remanet firmata supradicta opinio, quòd Bulla generaliter loquatur, & quòd non possit restringi ad casus tantum possessorios, sed etiam sunt effectualiter sublata sex fundamenta facta per eundem D. Consulentem pro opinione contraria à *num. 90. circa.* Nam primum quòd scilicet principale propositum Papæ in hac Constitutione, fuerit occurrere tantum abusus qui sequebantur in causis possessorii bonorum immobilium finium, & terminorum &c. tollitur, quia ex supradictis patet, quòd principale eius propositum fuit occurrere generaliter omnibus aduantiis, & conuocationibus armatorum, quacunque causa, etiam vrgētissima factis, quibus publica quies perturbari, & alia mala, & scandala oriri poterant. Non enim quòd ad hoc publicum periculum, potest constitui aliqua probabilis differentia inter coadunantiam armatorum in vno, vel in alio casu.

Ad secundum verò fundamentum factum in dictione, huiusmodi, supra plene responsum fuit, quòd illa dicitio refertur ad omnes causas supradictas, non autem secundum rationem recti sermonis, potest restringi ad causas tantum possessorias. præsertim cum in dicta dispositiua, Papa nondum loquutus fuisset de dictis causis possessorii, sed de illis loquitur in vers. proxime sequenti, per illam dictionem alternatiuam, vt consideravi supra in tertio argumento.

Quòd verò ad tertium fundamentum deductum ex aduerso quare his presentibus monemus &c. respondetur quòd licet ibi Papa moneat Duces, & alios, vt de eorum controuersis super possessione vel quasi, aut super finibus &c. amicablem componant, aut illas in iudicium deducant, tamen hæc monitio facta post perfectam dispositionem generalissimam contra omnes qui manu armata sibi ius dicerent, non potest illam restringere, cum regula notissima sit quòd *clausula exequutiua non alterant principalem dispositionem precedentem.* Curt. *Iun. conf. 3. num. 2. lib. 3. Olasc. decif. 164. num. 1. & 2. Paris. conf. 20. num. 88. lib. 1. & quòd ista dicatur clausula exequutiua, non autem dispositiua, colligitur ex traditis per Curt. *Iun. d. conf. 3. sub num. 4. vers. præterea & per Olasc. d. decif. 164. num. 4. ad si. Laderch. Imol. conf. 1. sub num. 14. prope fin.* Cum enim supra, Papa generaliter prohibuisset ne quis sibi ius diceret manu armata, subiungit postea monitionem quòd potius de controuersis iudicialiter agatur. & sic ista monitio in casu particulari, non debet restringere præcedentem dispositionem generalissimam.*

Cessat etiam quartum fundamentum, quòd Constitutio sit admodum dura, & propterea restringi debeat. quia vt supra dictum est, etiam in pœnalibus verba vniuersalia vniuersaliter intelliguntur, nec debent restringi. contraria autem procedunt quando ageretur de extensione.

Quòd verò ad quintum, licet Constitutio in vers. & nihilominus annullat possessiones manu armata adeptas, vel recuperatas, tamen supra multas alias pœnas infligit. quæ conueniunt etiam aliis alia quauis de causa controueniens, & ideo licet istam pœnam particularem adiecerit in causa possessorij, non tamen sequitur, quòd non imposuerit alias pœnas generales, & omnibus communes, cum species posita post genus illud non restringat. *l. regula. §. licet. ff. de iur. & fact. ignor. Aym. conf. 227. sub num. 7. vers. quare licet & c. & nu. 8. & seq.*

Quòd verò ad sextum & vltimum fundamentum contrarie opinionis, de grauitate pœnæ supra responsum est, quòd sumus in claris quòd Papa illas infligere voluit in omnibus causis supra expressis. & ideo hoc argumentum à grauitate pœnæ, quæ posset aliquid operari si ageretur de extensione, vel saltem si essemus in dubio, in quibus terminis loquuntur Doctores ex aduerso citati; non potest tamen operari quòd magis intelligantur inflictæ in vno quam in alio casu. præsertim cum in omnibus istis casibus concurrat eadem ratio, quòd publica quies turbari potest. nec est nouum quòd in grauisimis delictis, & in specie in crimine læsæ maiestatis, cui Papa hoc delictum adæquare voluit, filij portent iniquitatem patris, vt supra dixi.

Tandem non obstat quòd D. Farin. *in si. d. conf.* attestetur quòd illud fuit approbatum à Summo Pontifice Clem. VIII. quia effectus non correspondet verbis, cum ibidem ipsemet

ipsemet dicat, quod illi carcerati, fuerunt liberati ex gratia, quod clarè demonstrat, quod Summus ille Pontifex non credit illos inquisitos meruisse liberationem ex iustitia, sed quod potius æquitate quadam fortasse collecta ex isto Consilio illis indulgendum duxit. diuersa enim est liberatio per gratiam à liberatione per iustitiam, ad tradita per

32 *Odd. de rest. in inieg. q. 94. & alijs seqq.* vltra quod in hac re non videtur credendum simplici atteitationi Doctoris. *Höded. conf. 100. num. 19. & 20. conf. 101. num. 39. lib. 1.* & quando etiam illa approbatio esset vera, non tamen propterea censetur excluda probatio in contrarium.

33 Deueniendo modò ad secundum dubium, an scilicet dicta Constitutio Sixti V. habeat locum in casu recuperandæ possessionis incontinenti, negatiuam tenet *Farin. in tract. de furt. q. 175. num. 84.* motus ea ratione, quod de iure communi licitum sit incontinenti possessionem recuperare etiam armata manu, vt per *Soc. & alios ibi per eum citatos. l. 3. §. verum igitur. ff. de vi & vi armat. & traditur per Doctores in suprad. l. 1. C. vnde vi.* Sed in hac re in primis aduertendum est, quod contrarium non obscurè sentit idem *Farinac. in tract. de crim. las. maiest. q. 113. sub num. 58. in fin. & num. 160.* vbi expressè dicit, quod ista Bulla habet locum etiam quando conuocantur homines ad arma in casu licito, & ad bonum finem. Si ergo vt ipse dicit, prohibita est per dictam bullam conuocatio hominum armatorum etiam in casu licito, sequitur quod etiam in casu recuperandæ possessionis incontinenti, habebit locum dicta Bulla, non obstante quod secundum ius commune sit licitum.

Et credo hanc opinionem esse veriore, cum vt sup. dixi in 1. dubio, Papa in hac Constitutione non considerauit iustitiam, vel iniustitiam causæ, vel illius grauitatem, aut leuitatem, imò generaliter prohibuit quod nemo sibi ius diceret armata manu, etiam ex causa vrgentissima, & de consuetudine permilla, quia solum considerauit tumultus, & alia mala quæ ex hac conuocatione armatorum contingere solent in perniciem publicæ tranquillitatis. & ideò cum ista mala, & isti tumultus possint contingere etiam in casu recuperandæ possessionis, incontinenti, debemus dicere quod per expressam, & specialem prohibitionem de recuperanda possessione armata manu, Papa voluerit intelligere tam de recuperatione quæ fit ex interuallo, quam de ea quæ fit incontinenti, cum in vtraque militet eadem ratio finalis, qua Papa motus fuit ad dandam istam Constitutionem. *l. illud. ff. ad l. Aquil. Paris. conf. 22. num. 68. lib. 2. Surd. conf. 302. num. 21. in fin. & num. 22.*

Præsertim cum verba etiam secundum propriam significationem comprehendunt istum casum, eò quod Papa in specie loquitur de recuperanda possessione, & in ea nullam distinctionem facit. si enim voluisset in possessione recuperanda aliquam distinctionem facere, illam fecisset, sicut fecit in possessione retinenda. *c. ad audientiam. de decim. l. vnic. §. sin autem ad deficientis. C. de caduc. toll.* Cum ergo & rationis identitas, & verborum proprietas concurrant in recuperanda possessione, etiam incontinenti, illa quoque debet censi comprehensa in d. Constitut. quamuis sit pœnalis, & correctoria, non per viam extensionis, sed per viam comprehensionis, ex deductis supra in 1. dubio.

Et comprobatur ex eo, quod postea eadem Constitutio loquitur de casibus licitis, & permissis, concedendo quod in eis possent fieri conuocationes armatorum, præuia tamen licentia Superiorum. Ista ergo exceptio declarat, quod supra quando Papa prohibuit ne sine licentia fieret ista conuocatio armatorum, etiam pro recuperanda possessione, intellexit de recuperanda possessione etiam in casu licito, & à iure permisso, hoc est quando recuperatur incontinenti,

34 quia recuperatio ex interuallo, etiam de iure est illicita, præsertim cum armis & violenter *l. si quis ad se fundum. C. ad l. Iul. de vi public. l. 3. §. Cum igitur. ff. de vi & vi armat. & vtrouique Doctores.*

Et cessat omnis amaritudo, cõsiderando quod Papa in hac Constitutione non simpliciter prohibet recuperatione possessionis, siue incontinenti siue ex interuallo, sed tantum prohibet ne ea de causa fiat conuocatio, & adunãtia armatorum.

35 Vnde si quis aut incontinenti, aut ex interuallo suam

possessionem recuperaret sine ista conuocatione, & adunãtia armatorum, non incideret in pœnas huius Constitutionis. Quod autem ad istum effectum non possit fieri conuocatio armatorum, non sine ratione constitutum est, quia cum in facienda ista conuocatione, sit necessarium aliquod saltem modicum interuallum temporis, magis expedit Republicæ quod adatur Superior pro obtinenda licentia, vt in eadem Constitutione disponitur, quam quod propria auctoritate parentur arma, & conuocentur homines armati cum maximo periculo publicæ seditionis, & tumultus. & sic in casu isto, expulsus à possessione non est constitutus in tanta angustia temporis, quod non possit auctoritate Superioris suæ indemnitati consulere, absque perturbatione publicæ quietis.

Remanet tertium, & vltimum dubium supradictum ex 36 Consilio Capelli inserto in *d. conf. Farin. 65. nu. 21. & seq.* qui videtur sentire quod ista Constitutio Sixti V. habeat locum dumtaxat in inuasionem bonorum stabiliu, licet verè ibi in hoc non insistat, sed solum arguat quod aliud sit facere infultum, & inuadere territoria aliena, aliud verò congregare homines pro suo conseruando, citra intentionem damnificandi. nihilominus resolutio huius dubij, An scilicet Constitutio sit restricta ad inuasionem, seu recuperationem bonorum stabiliu, & illorum finiu, vel comprehendat etiam acquisitiones, seu recuperationes bonorum mobiliu, vel se mouentiu, colligitur ex deductis supra in 1. dubio. quia scilicet Constitutio generaliter loquitur de omnibus casibus, in quibus quis sibi ius diceret armata manu, ad instar *l. Iul. de vi public.* in qua comprehenduntur etiam illi, qui armata manu rapiunt bona aliena, mobilia vel se mouentia. *l. 3. vers. item tenetur. & vers. præterea. & l. 5. & 6. ff. ad l. Iul. de vi public. l. crim. C. eod. tit.* aliàs enim inania fuissent illa verba, & alia vrgentiores, & vrgentissimas causas &c. & illa alio quouis pretextu &c. si etiam hunc casum non comprehenderent. Nec potest considerari aliqua ratio diuersitatis, cur mala, & facinora considerata in proœmio dictæ Constitutionis, magis contingere possint in coadunãtia armatorum pro inuasionem bonorum stabiliu, quam pro raptu, vel recuperatione mobiliu.

Ioan. Baptista Spada Fisici & Camere Apostolica Aduocatus.

ARGUMENTVM.

An, & quando Præponens Ministros teneatur de eorum delictis in officio commissis criminaliter, aut ciuilitè. quid operetur scientiã, & non prohibitio in huiusmodi Præponente. & quæ, vel quanta debeat esse ista scientia. Dictum socij criminis in tortura confirmatum, an faciat aliquod indicium vbi contra illum concurrunt plures defectus. & an producens falsum articulum, sine vsu, puniri possit.

SVMMARIVM.

- Interesse non habens, agere non potest, num. 1.*
- Actio criminalis non datur contra præponentem ministros, etiam quod illi in officio deliquerint, num. 2.*
- Text. in l. cum si exhibuissent. 3. ff. de public. & in §. item exercitor. Instit. de oblig. que ex quasi delict. in quibus disponitur, ex delicto familia præposita dari contra præponentem actionem, loquuntur de actione in factum, qua non est criminalis, sed ciuilis, n. 3.*
- Actio criminalis contra præponentem ministros, tunc videtur competere, quando ab illo non exhibentur ministri delinquentes, secus si contra, num. 4. vbi, quod per talem exhibitionem præponens omnino liberatur.*
- Actio criminalis contra præponentem ministros tunc demum competit, quando ab eo scienter fuerunt electi ministri prauis, & in eo genere mala qualitatis, secus si bona, num. 5. & 7. vbi quod propterea cessat actio contra dominum.*
- Ministri bonæ qualitatis præsumuntur de tempore electionis, nisi contrarium probetur, num. 6.*

Actio

Actio criminalis contra dominum competit, quando vel ipse iussit familiam delinquere, vel scivit, & prohibere potuit, & non prohibuit, num. 8.

Actio criminalis contra dominum de delicto familie, propterea competit quando constat de iussu, quia tunc dicitur proprium ipsius domini maleficium, non familie, num. 9.

Actio criminalis contra dominum propter delictum seruorum, non datur ex sola scientia cum facultate prohibendi, sed tantum noxalibus actionibus tenetur, num. 10.

Noxales actiones qua dicantur, & quomodo intelliguntur, ad effectum ut pro illis dominus teneatur ex sola scientia, num. 11. 12. 13. 14. & 15. ubi allegantur contraria, & illis respondetur.

Scientia certa in domino de delictis ministrorum, non elicitur ex eo quod de illis ab aliis ministris fuerit admonitus, legitimis delicti probationibus non exhibitis, num. 16.

Sapientes viri tacent qua probari non vident, n. 17.

Scientia domini de delictis ministrorum presumitur, quando delicta habuerunt causam continuam, & successiuam, num. 18. ubi quod huiusmodi successiuitas copulanue requiritur cum causa, & nu. 19. ubi etiam qualis debeat esse ista causa, & que successiuitas, & temporis continuatio.

Scientia presumptio in domino de delictis ministrorum ex causa continuatione & successiuitate, unum demum militat, quando cum ea concurrat commodum, & utilitas ipsius domini ex delicti commissione, secus si contra, n. 20.

Admonitionibus solis, sine testibus & probationibus non est credendum in preiudicium tertij, etiam quod admonentes sint fide digni, num. 21.

Socios criminis, si sit etiam periurus, & deponat ad sui exonerationem, nullum facit indicium contra confocium, etiam cum tortura, quia illa non supplet nisi unum defectum, & non plures, numero 22.

Interesse ita admitit fidem in teste, ut neque iudex contrarium arbitrari possit, num. 23.

Debitum ex una causa, potest conuentione partium in aliam causam immutari, num. 24.

Articulum falsum producens puniri non potest sine usu, ut puta, quia nullos super illos curauit examinari testes, n. 25.

CONSILIVM CCXXX.

REVERENDE PATER. Nullo iure vexatur D.N. iudicio criminali, neque ad instantiam Camerae, dum in praetensa mala administratione, non solum aliquod non probatur interesse, sed imò ex deductis in facto penitus excluditur. *cap. cum inter de elect. non solent de appell. recip. Aym. conf. 182. num. 8. Surd. conf. 41. in fi. lib. 1. neque ad instantiam adherentium, dum contra personam D. N. nihil obiicitur, aut obiici potest. quò ad ministros verò nulla contra praepotentem exerceri potest actio criminalis, sed iudicio civili est experiendum, etiam quòd illi in officio deliquisse dicerentur. glos. in l. obseruare. §. proficisci. ubi Bal. dicit illam singularem ff. de offic. Proconf. Franc. Marc. decis. 423. num. 13. par. 1. Decian. conf. 25. lib. 2. Farinac. q. 24. num. 39. Honded. conf. 96. num. 17. lib. 2.*

Nec obstat text. in l. cum si exhibuissent. 3. ff. de public. dum inquit, ex delicto familie praeposita dari contra praepotentem actionem, ut quia debet bonos seruos ad hoc ministerium eligere, unde est quòd text. in §. item exercitor. Instit. de oblig. qua ex quasi delict. disponit contra dominum, qui neque ex maleficio, neque ex contractu tenetur, constituendam esse actionem ex quasi maleficio, ut quia aliquatenus culpae reus sit, qui opera malorum hominum vteretur. quoniam obiectum cessat. Tum quia cum in his casibus text. ipse in verbis post dictum §. item exercitor. in subsequenti §. seu vers. in his autem. declarat hanc esse actionem in factum, ut etiam intelligit in d. §. item exercitor. glos. in verb. quasi ex maleficio, & ibidem Aretin. ante numerum primum, proinde civilis, non criminalis est actio huiusmodi in factum, quae siue ex publicis, siue priuatis delictis descendat, dicitur civilis ratione interesse partis, & non poenae prosequutoria. l. qui nomine. 25. ubi glos. in verb. poenali. & l. hodie 32. ubi glos. in verb. condemnatur. ff. ad leg. Cornel. de falsi. Prator edixit. 7. §. 1. ubi glos.

in verbo occisus. ff. de iniur. Boff. ut. quemadmodum proced. per act. in delict. num. 8. vers. sed ex publicis. Farinac. de var. & extraord. quest. 100. num. 7.

Tum quia contraria conclusio procedit, ubi à domino non exhibentur ministri delinquentes, secus ubi exhibentur, ut in hoc casu. sic enim & in verbis loquitur text. in d. l. cum si exhibuissent. 3. ff. de publ. per quem receptissima est conclusio, quòd Dominus stante exhibitione statim censetur liberatus. Felin. in cap. Petrus. 17. num. 12. de homicid. Boff. de furt. num. 56. Rom. conf. 388. num. 7. ad finem. vers. dico tamen. Farinac. quest. 24. num. 60. Decian. d. consil. 25. num. 15. lib. 2. & in ministris deputatis ab huiusmodi officiali publico, est etiam text. ut ibi per eum not. Bart. & alij communiter in l. 1. §. quod nouissimo. ff. de public. Franc. Marc. alleg. ex aduerso decis. 424. num. 6. par. 1.

Tum & tertio, quia procedit conclusio, quando dominus scienter eligit ministros prauos, ac malae qualitatis in eo genere, secus autem quando reputatos bonae integritatis, si quidem cum alio ex aduerso de tempore electionis, non docto ita praesumatur. Iacob. de Beluif. in l. omnino. per illum text. C. de inoffic. testamen. Angel. in l. sciendum. in fin. ff. de verbor. obligat. Proinde nullatenus contra Dominum agi potest. Oldrad. conf. 92. per totum. Felyn. dict. cap. Petrus. num. 11. de 7 homicid. Farinac. dicta quest. 24. num. 61. Munoz. de ratiocin. c. 19. num. 52. Seraphin. decis. 527. num. 1.

Nec resistit, quòd quando Dominus, vel iussit familiam delinquere, vel scivit & prohibere potuit, & non prohibuit, teneatur ipse etiam criminaliter. quoniam huiusmodi termini, respectu iussus, & respectu scientiae, non sunt confundendi, sed distincte tanquam diuersi examinandi, quando quidem aut adducitur ex aduerso iussus D. N. in committendis praetensis excessibus, & quaestio non applicatur factò, dum nullibi de iussu huiusmodi constat, sine quo non potest dominus criminaliter teneri, eum tunc ratio quare tenetur, sit proprium ipsius domini maleficium, non familie. glos. in eadem ex aduerso allegata l. 1. in verbo suo nomine. ff. si famul. furt. feciss. dicatur. & ibi Bart. num. 4. in fine. & Castrenf. ante numerum primum, sicut in his terminis procedit Franc. Marc. decis. 424. num. 7. par. 1.

Aut adducitur sola scientia sine iussu, cum facultate tamen prohibendi, sicut scientiam in hoc casu considerat text. in dict. l. 1. in princip. vers. is autem accipitur scire. ff. si famul. furt. feciss. dicat. & tunc verius videtur, dominos ratione delicti seruorum, quamuis scientes non teneri criminaliter, sed solis noxalibus actionibus, de quibus loquitur text. in dicta l. 1. vers. sic. caeterum si sciente. Siquidem noxales actiones, vel referuntur ad deditionem ipsius corporis quòd deliquit, vel ad litis aestimationem, ut loquuntur text. in l. 1. & l. 2. in principio. & §. 1. ubi loquitur de delictis seruorum dominis scientibus. ff. de noxal. Ratione verò excessuum liberorum hominum, scientia ad nihilum obligat, si delinquentes non sint de familia, secundum verioremi & magis communem praxim obseruatam, de qua post alios Clar. in prax. criminal. §. final. quest. 87. num. 3. Farinac. quest. 51. num. 4. & num. 9. ubi pariter ex magis communi, extendit etiam iure canonico fori inspecto. Si verò sint de familia, non nisi civiliter vsque ad delinquentis exhibitionem, iuribus supra adductis.

Quibus non obstant in contrarium allegata, dum text. in dicta l. prima. §. haec autem facultas. ff. si famul. furt. feciss. dicat. loquitur de noxali actione. glossa verò ibi non loquitur in simplici scientia, sed in iussu. Text. in dicta l. si cum exhibuissent. & dicto §. item exercitor. in fine. loquuntur de actione in factum, quae est civilis. Grammat. autem consil. 8. num. 3. loquitur de delicto famuli, ad utilitatem Domini, ex qua colligit iussum & mandatum. Alciat. regul. 3. praesumpt. 40. num. 3. loquitur, quando Dominus fuit consultus de delicto, vel illud vidit fieri. Cagnol. in l. culpa caret. num. 7. ff. de regul. iur. loquitur in foro conscientiae secundum Theologos. Ruynus verò loquitur de retinente scienter domi improbos homines, cum exinde eliciatur praesumptio perseuerationis de eiusdem voluntate, ut per eum. adeò quòd nullus est ex allegatis, qui punctum respectu simplicis scientiae percutiat.

Neque releuat quòd Dominus N ratione officij suae administrationis, data scientia delicti Ministrorum, teneretur illis

illis obuiare, & alias puniri posset, quoniam quicquid ex aduerso dicatur, ista scientia non probatur. Aut enim adducitur probatio assertæ scientiæ, ex eo quod Dominus N. ab aliis Dohanarum Gubernatoribus de prætenfis excessibus N. fuerit admonitus. & hæc allegari non potest pro scientia delicti, dum admonentes, non solum ad eliciendam delicti veritatem assertam, legitimas probationes aliquas minimè exhibuerunt N. in officio remanente, sed neque etiam illo ad effectum huiusmodi per Dominum N. remoto. Quamobrem malè confunduntur termini certæ scientiæ delicti commissi, ad terminos admonitionis delicti commissi, seu incerto committendi, cum admonitio sine probationum exhibitione nullius sit confiderationis. cap. plerumque, quod est cap. 127. 2. questione 7. Unde est quod Sapientes viri tacent, quæ probari non vident, vt ibi. & in Clement. volentes. §. quod si taliter ibi, & ea probare valcant. vbi etiam gloss. de heret. Marfil. singul. 164. n. 2. Natta conf. 668. n. 10. in fine. & num. sequenti.

17 Aut adducitur scientia, ex eo quod ex quo delicta huiusmodi habuerunt causam continuam, & successiuam, propterea præsumatur, & non etiã releuat, dū præter id quod text. in cap. constitutus. de testibus. ex quo Abb. & cæteri hanc conclusionem eliciunt, nedum delictorum requirunt successiuitatem, sed copulatiuè cum illis eorundem delictorum causam. quæ causa in hoc casu deficit, vt bene Honded. conf. 97. n. 5. & sequenti. libro 2. Non etiam facit, dum factio non applicatur. tum quia cum huius conclusionis ratio ea sit, quod permanente qualitate continuationis, & successiuitatis delicti, præsumendum sit delictum taliter continuatum ad notitiam deuenisse, veluti est in prohibitione examinis testium ob continuationem causæ eiusdem prohibitionis, iuxta dict. cap. constitutus, ac veluti est in rebellione, guerra, & similibus, quæ dicuntur non solum habere causam permanentem, & continuam, sed successiuas, & continuatis diebus prosequuntur, & continuantur. Decian. consilio 60. num. 8. & sequenti. libro 10. Farinac. dicta questione 24. num. 101. versic. precedens. Honded. dicto consilio 97. num. 6. lib. 2. Proinde cessante hac ratione, quæ verè cessat in prætenfis excessibus de quibus agitur, cum, quamuis pluribus ac reiteratis vicibus commissi dicantur, nihilominus sine aliqua, tam causæ quàm temporis continuationis permanentia, vnico actu consumeretur, proinde inquam cessat allegata ex aduerso conclusio, vt per eundem Farinac. eadem quest. 24. post dictum versic. precedens. prope finem illius columnæ. versic. quod si in specie. cum aliis per Honded. dicto consilio 97. num. 45. & seqq. lib. 2.

20 Tum quia ista præsumptio scientiæ, ita demum militat, si cum ea concurrat Domini commodum & vtilitas, in delicti commissione. secus ea cessante, vt in hoc casu cessasse ex facto apertissime deducitur. dicto cap. constitutus. vbi Abb. & alij. de testibus. idem Abb. in cap. cum causam. num. 19. eodè. Honded. eodem consilio 97. num. 8. lib. 2.
Aut denique desumitur præsumptio, ex eo quod fides Farinacij Consiliorum Lib. 3.

præstita non fuit admonitibus fide dignis. & minus iuuat, dum, omisso quod an illi magis fidem quàm N. mereretur, euentus docuit, satis Dominus N. fuit credulus æmulis, & collegis in officio, in remouendo N. per spatium temporis, & in iubendo admonenti, vt cautus ipse esset in perquisitione fraudum. nam in cæteris amplius credere non debebat, dum sine testibus, & iustificationibus agebatur de credendo in præiudicium tertij. quo casu limitatur regula, quod fide dignis sit credendum. Bartol. in l. 1. num. 1. versic. sed in præiudicium. & ibi Iaf. numer. 7. ff. de eo per quem facta est. Felyn. in cap. cum contingat. 24. num. 4. versic. limita dupliciter. de scriptis. Castrenf. consil. 295. num. 1. ad finem, non tamen debuit, lib. 1. Alciat. regula 3. præsumptione 2. num. 3.

Cætera, super quibus vltèrius inquiritur, nulla egent responsione. nam respectu prætenfæ subornationis N. certum est, quod eius dictum, quamuis in tortura confirmatum, nullum facit indicium, dum non solum se socium criminis facit, sed primò cum iuramento deposuit contrariū, aded quod est periurus. Farin. q. 43. num. 183. ac rursus deponit ad sui exonerationem. l. deferre. §. item decreuerunt. ff. de iure fisci. Cum enim tortura non suppleat nisi vnum defectum, & consequenter in omnem casum non suppleat nisi exceptionem prouenientem ex criminis societate, Burfat. conf. 69. num. 25. lib. 1. & conf. 239. num. 42. lib. 3. Farinac. dicta questio. 43. num. 178. & sequentibus. Vtique remanentibus aliis duobus, absque dubio nihil facit. cum imò sola exceptio interesse talis sit, quod arbitrium, quod alioquin iudicibus tribuitur in credendo testibus, prorsus in testibus interessatis cessat. Bald. in capit. cum nuncius. num. 1. versic. & nota quod commodum. de testibus. Felyn. in capit. in super. post num. 5. versic. & dic quod commodè eodem.

Respectu verò prætenfæ falsitatis articuli, & quia non potest dici falsus, dum dominium officij in contractum proueniens, ex agnitione debiti pro illius pretio fuit immutatum, (sicut potuit). si ex pretio. C. si cert. per. l. certi conditio. §. de posui. ff. eodem. Surd. consil. 162. num. 42. & seqq. libro 2. & quia cum nullibi desuper fuerint examinati, aut examinari procurati testes, solus huiusmodi articulis sine vsu, non est punibilis. Fulgos. qui ita in praxi seruandum testatur in l. qui falsos. vers. per hanc legem. & versic. vltimò dicit. C. ad leg. Cornel. de fals. cum aliis per Farinac. de fals. quest. 159. n. 36. & seqq.
Ex quibus, &c.

Vermigliolus de Vermigliolis Aduocatus.

Fuit iste vir nobilis, & notæ probitatis, post acerrimam causæ discussionem, ab Antonio Fido, & Claudio Montano, Illustrissimi, & Reuerendissimi Domini Almæ Vrbs Gubernatoris in criminalibus Locumtenentibus, vt iudicibus deputatis, diffinitiuè absolutus, & liberatus, quorum sententia fuit postmodum in gradu appellationis per Flauium Paonium Locumtenentem in criminalibus Illustrissimi D. Cardinalis Vicarij confirmata.

F I N I S.

I N D E X

I N D E X

LOCVPLETISSIMVS
RERVM, VERBORVM,
AC SENTENTIARVM,

Quae in hoc Tertio Volumine Consiliorum, seu Responsorum Prosperi
Farinacij I. C. Romani continentur.

A

ACCVSARE non possunt ini-
mici. conf. 216. n. 15. p. 63
Actio criminalis non datur
contra praepONENTEM mi-
nistros, etiam quod illi in
officio deliquerint, conf.
230. num. 2. p. 96
Actio criminalis contra praep-
ONENTEM ministros, tunc
videtur competere, quando
ab illo non exhibentur ministri delinquentes, secus si
contra. conf. 230. num. 4. vbi, quod per talem exhibitio-
nem praepONENTIS omnino liberatur. p. ead.
Actio criminalis contra praepONENTEM ministros tunc de-
mum competit, quando ab eo scienter fuerunt electi
ministri prauis, & in eo genere malae qualitatis, secus si
bonae. conf. 230. num. 5. vbi quod propterea cessat actio
contra dominum. p. ead.
Actio criminalis contra dominum competit, quando vel
ipse iussit familiam delinquere, vel sciuit & prohibere
potuit, & non prohibuit. conf. 230. num. 8. p. ead.
Actio criminalis contra dominum de delicto familiae, pro-
pterea competit quando constat de iussu, quia tunc di-
citur proprium ipsius domini maleficium, non familiae.
conf. 230. num. 9. p. ead.
Actio criminalis contra dominum propter delictum seruo-
rum, non datur ex sola scientia cum facultate prohiben-
di, sed tantum noxalibus actionibus tenetur. conf. 230.
num. 10. p. ead.
Actiones noxales quae dicantur, & quomodo intelligantur,
ad effectum vt pro illis dominus teneatur ex sola scien-
tia, conf. 230. num. 11. 12. 13. 14. & 15. vbi allegantur con-
traria, & illis respondetur. p. ead.
Actum, quem quis impugnat, approbare non potest. conf.
205. num. 9. p. 37
Actus facti tempore belli, non habentur in consideratione.
conf. 198. num. 39. p. 16
Administrator qui semel reddit rationem, ad eam reddendam
amplius cogi non potest, nisi reperiatur in dolo, perspi-
cuis indicis probato. conf. 207. n. 13. p. 42
Admonitionibus solis, sine testibus & probationibus non
est credendum in praepudicium tertij, etiam quod admo-
nentes sint fide digni. conf. 230. num. 21. p. 97
Aequitas non habet certos terminos constitutos a lege, &
propterea arbitrio iudicis eius aestimatio relinquitur.
conf. 200. num. 39. p. 22
Affectus seu conatus, effectu non sequuto, nulla poena pun-
nitur in delictis non grauibus, & non atrocibus. conf.
222. num. 3. & 13. p. 74

Affinitas non contrahitur inter consanguineos sponsi, &
sponsae, sed inter sponsum, & consanguineos sponsae.
conf. 219. num. 5. p. 69
Alia, dictio, iuncta conditioni vniuersali, comprehendit
etiam casus diuersos ab expressis. conf. 229. num. 7. & 17.
p. 92. & 93
Aliud est esse in Regno, aliud esse de Regno. conf. 198. n. 2.
p. 10
Alius, verbum, intelligitur de simili & aequipollenti. conf.
223. num. 2. p. 75
Aliquando in poenalibus, & correctoriis fit extensio, maxi-
me si causa sit expressa. conf. 229. num. 18. p. 93
Aliquando filij portant iniquitatem patris. conf. 229. num.
25. & 31. p. 94
Alloquutio cum homicida, non facit indicium contra lo-
quentem, quando post alloquutionem homicidium se-
quutum est ex interuallo. conf. 219. n. 4. p. 69
Alloquutio cum delinquente, non secreta, sed publica, non
facit indicium. conf. 221. n. 24. p. 73
Alternatiua natura ea est vt in qualibet eius parte dispositio
locum habeat. conf. 229. n. 6. p. 92
Amissio scripturae potius praesumitur, quam subreptio. conf.
195. n. 23. p. 3
Animus occidendi probatur coniecturis, & exterioribus
signis. conf. 211. n. 5. p. 53
Animus occidendi in dubio praesumitur, homicidio sequo-
to. conf. 210. n. 10. p. ead.
Animus occidendi non praesumitur in eo, qui valens per-
cutere cum armis ad occidendum aptis, voluit percutere
cum armis non aptis ad occidendum. conf. 211. num. 11.
p. 54
Animus occidendi praesumitur in percussente aliquem
cum baculo in capite. conf. 211. num. 12. p. ead.
Animus occidendi praesumitur & non praesumitur, ex parte
corporis laesa. conf. 211. n. 12. p. ead.
Animus occidendi praesumitur animo occidendi, & ex qua-
litate bastonatarum, & earum iteratione. conf. 211. num.
13. p. ead.
Animus delinquentis qualis fuerit, probatur iuramento in-
quisiti. conf. 222. num. 8. & 9. vbi ampliatur haec conclu-
sio etiam in delictis, de iure communi & diuino prohi-
bitis. p. 74
Animus qualis fuerit, cognoscitur ab effectu & euentu.
conf. 226. n. 28. in fin. p. 82
Appellare non licet a decreto relaxationis mandati, in vim
exequutionis rei iudicatae. conf. 210. n. 2. p. 51
Appellatio aut extinguit sententiam, aut saltim illius exe-
quutionem suspendit. conf. 217. n. 1. p. 65
Appellatio reducit condemnatum ad illum statum, in quo
erat ante sententiam, & tempore contestatae litis. conf.
217. num. 1. p. ead.
Appel

Appellatio impedit executionem sententiæ, quando agitur de damno irreparabili, & pœna irrevocabili. conf. 217.n.3.& 14. p.65.& 66

Appellatio datur etiam in criminalibus, sententiæque executionem impedit, etiam quod appellatio sit iniusta. conf. 217.n.4.5.6.& 8. p.65

Appellatio suspendit sententiam de positionis. conf. 217.nu.5.& 9.in fin. p.ead.

Appellatio suspendit sententiam, quando iudex à quo, illam admisit. conf. 217.n.9. p.ead.

Arbitrariae sunt omnes pœnæ Principi, & illas potest ampliare propter frequentiam delinquendi, & gravitatem delictorum. conf. 229.num.23. p.94

Archivi probatio non suffragatur nisi inter subditos, & in territorio in quo adest Archivium. conf. 201.n.15. p.23

Arguere verbum, aliud non est quàm accusare. conf. 199.num.16. p.17

Argumenta probabilia dicuntur esse, quando ex illis oritur indicium indubitatum. conf. 196.n.9. p.5

Argumentum à contrario sensu, non procedit vbi est diuersa ratio. conf. 205.n.10. p.36

Argumentum à simili, sufficit quod ponat similitudinem in eo de quo agitur, licet adsit aliqua dissimilitudo in reliquis. conf. 198.num.14. p.12

Argumentum ab inuerisimili, maximam falsitatis præsumptionem inducit. conf. 200.num.15. p.19

Arma bellica tractare, non est quid contrarium religioni præsertim Hierosolymitanæ. conf. 197.num.4. p.7

Articulum falsum producens puniri non potest sine usu, vtpotè quia nullos super illo curauit examinari testes. conf. 230.num.25. p.97

Assassinium probatur probabilibus argumentis, etiam ad pœnam ordinariam. conf. 196.n.8. p.5

Assassinus non gaudet immunitate Ecclesiæ. conf. 211.num.18. p.54

Assassinium non committitur sine promissione, aut datione pecuniæ. conf. 225.n.3. p.77

Associatio post commissum homicidium, inducit præsumptionem tractatus, & homicidij præmeditati contra associantem. conf. 219.n.1. Vbi quod hoc procedit in associatione præstita homicidæ incontinenti, secus si ex interuallo. Vide plura verb. Receptatio. p.69

Auستانی Doctore de mente Principis non creditur. conf. 229.num.32. p.95

Auctoritate propria de iure communi prohibitum est, & manu armata adipisci, & recuperare possessionem ex interuallo ab alio occupatam. conf. 229.n.21.& 27. p.94

Auxilium præstitum delinquenti post delictum, ab eo qui delictum ignorabat, impunibile est. conf. 221.num.25. p.73

Auxilium verbis solis non dicitur datum, nisi aliquod factum interueniat. conf. 225.n.10. p.78

B

BACULO aliquem percutiens præmeditatè, si percussus obierit, non punitur pœna mortis. conf. 211.num.2. p.53

Baculo aliquem percutiens, si percussus obierit, percutiens pœna mortis punitur, si animum occidendi habuerit. conf. 211.n.4.& seqq. vbi etiam ex quibus præsumatur occidendi animus isto casu. p.ead.

Baculo paruo aliquem percutiens, non præsumitur habuisse animum occidendi, secus si percusserit cum baculo, seu ligno ad occidendum apto. conf. 211.nu.9.& 10.& seqq. p.53.& 54

Bannimenta generalia statuti Ecclesiastici, non seruantur in terris Baronum. conf. 205.n.17. p.36

Banni nullitas notoria, est illa quæ ex actis resultat. conf. 205.n.29.p.37.& seqq. & n.38.p.38.& 51.& seqq. p.39

Bannitum quem esse, ad effectum vt receptator puniatur, receptantis confessione non probatur. conf. 205.num.1. p.35

Bannitorum receptatores non dicuntur nec puniuntur, nisi

Farinacij Consiliorum Lib.3.

constet de banno receptati. conf. 205.n.5.& 6. vbi quod condemnatio sine banno non sufficit. p.ead.

Bannitum receptans nulliter, puniri non potest. conf. 205.n.8. Declaratur nisi receptans, banni nullitatem ignoret. n.9.p.36. Declara vt n.42.& seqq. p.38

Bannitum receptans nulliter, tunc demum excusatur, quando nullitas est notoria, aliàs secus. conf. 205.nu.16. p.36. Declara vt num.50.& seqq. p.39

Bannitus pœna capitali, incurrens infamiam falsi, non potest iurisdictionem exercere. conf. 209.n.1. p.48

Bannum est necessarium antequam condemnetur, non solum vigore constitutionis Marchiæ, sed etiam de iure communi. conf. 205.n.41. p.38

Beneficia vacant ob promotionem ad Episcopatum, vel ad Papatum, seu aliam dignitatem, ita & pensiones. conf. 204.n.18. p.33

Beneficia vacant per contractum matrimonij. conf. 204.nu.3. vbi idem de vacatione pensionis. p.30

Beneficiis priuato ob demerita, reseruatur pensio. conf. 204.num.14. p.32

Bona donata Ecclesiæ, etiam inferiori, dicuntur Sancta Sanctorum. conf. 198.num.10. p.11

Bona donata, sequuntur conditionem eius cui donantur. conf. 198.num.16. p.12

Bulla, & constitutio Sixti V. prohibens conuenticulas, intelligitur solum de conuenticulis factis pro recuperanda, adipiscenda, & retinenda possessione, & non de aliis. conf. 195.n.6.& seqq. p.2

Bulla, seu constitutio Sixti V. prohibens conuenticulas, & collectas, non habet locum, nisi armati interueniant. conf. 195.n.6. p.ead.

Bulla Sixti V. super adunantiis armatorum, & Caualcatis intelligenda est generaliter in omnibus casibus etiam vltra casus possessorios. consil. 229. num. 1. 14. & 15. p.91.& 93

Bulla Sixti comprehendit omnes casus non per modum extensionis, sed per modum comprehensionis. conf. 229. num. 11. & 28. p.93.& 94

Bulla, seu constitutio Clementis VIII. de bono regimine prohibens vniuersitatem non posse transmitti ad Urbem Nuncios, seu Ambasciatores sine licentia &c. non comprehendit eos, qui non sub nomine vniuersitatis, sed singulorum recurrunt. conf. 195.nu.7.& 26.& seqq. p.2.& 3

Bulla, seu constitutio Clementis VIII. prohibens communitates ad Urbem transmitti Ambasciatores sine licentia, procedit quando Ambasciatores transmittuntur pro interesse publico, secus si priuato. conf. 195. num. 29. & seqq. p.4

C

CALVMNIATOR vide Præsumpt. &c.

Capitalis inimicitia oritur ex iniuriis verbalibus ex parte iniuriatorum. conf. 216.num.26. p.64

Capserius seu alius administrator Banche, quando dicitur furtum committere, ex eo quod capsæ & banche pecunias in usum proprium conuertat. conf. 207. num. 46. & seqq. p.45

Carcera:us pro delicto, pro quo venit sola imponenda pœna pecuniaria, relaxari debet sub fideiussione. conf. 228.n.9. p.87

Casibus non exceptis, exceptio firmat regulam. conf. 229. num.8. p.92

Casibus aliquibus recuperatio, & retentio possessionis de facto adepta, vel recuperata, de iure permittitur. consil. 229.num.9. p.ead.

Casus omissus in contractibus, remanet in dispositione iuris communis. consil. 209.n.8. p.49

Causa criminalis dicitur præiudicialis ciuili, quando agentis ius & actionem in totum tollit, & absorbet. consil. 199.num.1. p.16

Causa falsitatis instrumenti intentata post ciuilem, facit superfedere in causa ciuili. conf. 199.n.3. p.ead.

Causa criminalis intentata post relaxationem mandati in

- causa ciuili, non facit supersedere in eadem ciuili causa. Declara, vt n. 4. 5. & 6. p.ead.
- Causa criminalis censetur intentata, & facit supersedere in ciuili per solam accusationem & querelam, etiam sine citatione, & monitorio ad comparandum. conf. 199. nu. 10. & seq. p. 17
- Causa vniuersalis per quam peruenitur ad actum, magis attenditur quam ipse actus. conf. 200. n. 28. p. 21
- Causa etiam iniusta, excusat à falsitate. conf. 227. num. 16. p. 85
- Causa delicti, ad hoc vt faciat indicium ad torturam, debet esse grauis, & non leuis. conf. 221. n. 22. p. 73
- Causa finalis colligitur ex præfatione, & ex aliis hinc consideratis. conf. 229. n. 2. p. 92
- Cautela abundans nocere non debet. conf. 205. n. 15. p. 36
- Censura creatus ex creditis veris & realibus, sustinetur etiam quòd pecunia non fuerit numerata. conf. 201. 201. n. 6. 18. 19. & 20. p. 23. & 24
- Civitas dicitur circumducta in criminalibus, non accusata contumacia per fiscum. Declara vt conf. 208. n. 4. p. 47
- Clausula, Sublata, cum decreto irritante, tollit omnem contrariam consuetudinem. conf. 202. n. 8. p. 27
- Clausula dispositiua non alterat principalem dispositionem præcedentem. conf. 229. n. 29. p. 94
- Clem. Pastoralis de re iud. non habet locum in vrbe Roma, quia est communis patria. conf. 203. n. 10. p. 29
- Clericus homicida, an & quando sicut propter homicidium beneficiis priuatur, priuari etiam debeat pensionibus. conf. 204. n. 1. & seqq. p. 30
- Clericus pensionarius, & voluntarius homicida, priuatur omnibus beneficiis. conf. 204. n. 15. p. 32
- Clericus miles, sicut propter assumptam militiam priuatur beneficio, ita etiam priuatur pensione, quæ datur loco beneficii. conf. 204. n. 20. p. 33
- Clericus homicida, nunquid efficiatur inhabilis ad pensiones obtinendas. conf. 204. n. 36. p. 34
- Clerici homicidæ bonis omnibus priuantur, & locis piis applicantur. conf. 204. n. 29. p. 34
- Clerici qui famulantur Principibus laicis, & ab eis stipendia recipiunt, non propterea censentur renunciare priuilegio fori, nec aliis eorum priuilegiis clericalibus. conf. 197. num. 16. p. 8
- Clericos conducens, & alias personas qualificatas ad sua seruitia, censetur illas conducere secundum eorum qualitatem. conf. 197. num. 19. p.ead.
- Clerici arma bellica tractantes, licet amittant priuilegium can. Si quis suadente diabolo, non tamen amittit priuilegium fori, præuia trina monitione. conf. 197. num. 13. & 15. p.ead.
- Clericus iurans falsum coram iudice laico, non potest ab eo puniri. conf. 197. n. 25. p. 9
- Clerici qui arma bellica gestant, & immiscent se præliis, amittunt eorum priuilegium. conf. 197. num. 12. & 15. pag. 8.
- Clerici an, & quando possint esse in bello. conf. 197. n. 7. p. 7
- Clerici militantes perdunt priuilegia personalia, & non priuilegium fori. conf. 197. num. 15. & supra num. 12. & 13. p. 8
- Clerici non possunt expressè, multò minùs tacitè renunciare priuilegio fori, etiam cum iuramento. conf. 197. n. 18. p. ead.
- Comprehensio dicitur illa etiam, quæ venit sub eadem ratione. conf. 229. num. 12. p. 93
- Concessio facta ab Imperatore, ex quibus verbis cognoscatur fuisse donationem liberam, & non feudalem. conf. 198. num. 26. 27. & 28. p. 13. & 14
- Concessio facta de iuribus, quæ concedens habet in aliquo loco, habet in se tacitam conditionem, quatenus ibi aliqua iura habeat. conf. 198. n. 37. p. 15
- Concessio facta ab Imperatore, vel alio supremo Principe, semper in dubio præsumitur potius donatio quam feudum; præsertim ad fauorem Ecclesiæ. conf. 198. n. 9. p. 14
- Condemnari nemo potest, qui confessus & conuictus non sit. conf. 210. n. 5. p. 52
- Confessio in instrumentis inducit probationem manifestam. conf. 200. n. 42. p. 22
- Confessio extraiudicialis etiam parte absente, plenè probat contra confitentem. conf. 200. n. 6. p. 18
- Confessio facta in positionibus, plenè probat, & præiudicat ponenti. conf. 200. num. 22. p. 20
- Confessio propter reiterationem, plenè probat, maximè cum adminiculis. conf. 200. n. 23. p.ead.
- Confessio extraiudicialis, etiam de iure ciuili probat in iudicio summariissimo, in quo sufficit semiplena probatio. conf. 200. num. 26. p. 21
- Confessio titularis, etiam vnus termini pensionis, vel partis illius, sufficit ad exigendum quasi possessionem exigendi. conf. 200. n. 27. p.ead.
- Confessio Procuratoris præiudicat principali ante reuocationem ipsius confessionis. conf. 200. n. 32. p.ead.
- Confessio extraiudicialis probata per testes singulares, nec etiam de æquitate canonica probat. conf. 200. n. 33. p.ead.
- Confessiones extraiudiciales fiunt plerunque absque animi deliberatione, & ideo debent per iudicem ponderari earum circumstantiæ. conf. 200. n. 38. p.ead.
- Confessio erronea, confitenti non nocet, etiam quòd sit adminiculata. conf. 221. n. 18. p. 73
- Confessionis error, probatur per exculpationem sociorum criminis. conf. 221. n. 7. p. 72
- Confessio minoris & adolescentis, magis præsumitur erronea quam alterius. conf. 221. n. 10. p.ead.
- Confessio delinquentis, erronea præsumitur si delinquendi causa non aderat. conf. 221. n. 12. p.ead.
- Confessio erronea non nocet confitenti, etiam quòd sit ratificata, & geminata. conf. 221. n. 16. p. 73
- Confessio erronea non nocet etiam maiori 25. annorum. conf. 221. n. 17. p.ead.
- Confessio interrogatiua ad depositionem alterius, non dicitur explicita, & confitenti non nocet. conf. 226. num. 4. & 12. in fi. p. 79. & 80
- Confessio extorta à iudice cum mendacijs & falsis assertionibus, non solum dicitur suggestiua, sed etiam dolosa, & ideo confitenti non nocet. conf. 226. n. 5. p. 79. Declara vt n. 8. 12. 16. 19. & 29. p. 80. 81. & 82. vbi de eadem materia, de qua etiam n. 42. & seqq. p. 83
- Confessio dicitur suggestiua, etiam quòd reus fateatur in alio constituto quam in eo in quo facta est suggestio. conf. 226. n. 13. & 38. p. 80. & 82
- Confessionis error probatur per vnicum testem. conf. 221. num. 9. p. 72
- Confirmationes nihil de nouo tribuunt, sed tantum corroborantiam concessa. conf. 198. num. 38. p. 15
- Confiscari non possunt bona prohibita alienari ex quacunque causa, vel culpa. conf. 209. n. 10. p. 49
- Confiscari non possunt bona, quæ in fiscum trāsire expressè testator prohibuit, etiam non obstante decreto. conf. 209. num. 11. & 21. & seqq. p. 49. & 51
- Confiscari non possunt donata cum conditione expressa, quòd in casu delicti, eadem donata confiscari nequeant. conf. 206. n. 6. p. 40
- Confiscatio prohiberi potest tam à testatore, quam à donatore. conf. 206. n. 6. & 7. p.ead.
- Confiscatio bonorum vbi locum habet, fiscus succedens vt hæres, tenetur soluere omnia debita delinquentis. conf. 206. n. 9. p.ead.
- Confitens se deliquisse, si id quod confitetur non est delictum, delinquenti non nocet. conf. 207. n. 47. & seqq. p. 45
- Confirmatio locij criminis facienda est sicca, absque expressione circumstantiarum delicti, quando iudex habet auctoritatem torquendi inquisitum denegatis defensionibus. conf. 226. n. 3. & 7. p. 79. & 80. Declara vt nu 41. p. 82.
- Congregationes factæ in palatio Communitatis ad effectum remouendi officialem propter plures, quas facit iniustitias, licitæ & impunitæ sunt, quia ad bonum finem. conf. 195. num. 5. vbi ampliatur hæc conclusio etiam quòd inde sequatur aliquod delictum, & etiam quòd statutum prohiberet expressè congregationem, & conuenticulam, etiam ad bonum finem. conf. 195. n. 6. & seqq. p. 2

Consensus delicto non dicitur præstitus per verba collata in arbitrium delinquentis. conf. 225. n. 12. p. 78
 Consentire delicto non dicitur quis, nisi vratur verbis importantibus consilium, aut auxiliū. conf. 225. n. 13. p. ead.
Consilium, auxiliū, seu mandatū, delicto datum non censetur per hæc verba, *che faccia quel che li pare.* conf. 225. n. 8. & seqq. p. 78
 Consilium dare dicitur is, qui persuadet, inflammat, instigat, hortatur, instruit, delictū laudat, & his similia. conf. 225. n. 9. p. ead.
Constitutio Agidiana requirit quod constet de delicto filij & propterea quò ad eam non sufficit sola condemnatio in contumaciam. conf. 215. n. 9. p. 61
 Constitutio pœnalis, & iuris communis correctoria, non debet extendi plusquam verba sonant de casu ad casum, vel de persona ad personam. conf. 205. n. 6. p. 35
 Constitutiones Marchiæ nunquid habeant locum in terris Baronum. conf. 205. n. 41. p. 38
 Constitutionis etiam pœnalis propter publicam vtilitatem, lata debet fieri interpretatio. conf. 229. n. 10. p. 92
 Constitutio præfata Sixti vti facta fauore publicæ quietis, & tranquillitatis debet pro fauorabili haberi. conf. 229. num. 19. p. 93
 Constitutio præfata non continet odium irrationabile, nec dici potest contra ius diuinum, aut humanum. conf. 229. num. 22. p. 94
 Constitutio nil innouat in casu retinendæ possessionis nisi quando est violenter adeptæ. conf. 229. n. 26. p. ead.
 Constitutio præfata habet locum in recuperatione possessionis incontinenti. conf. 229. n. 33. p. 95
 Constitutio prædicta habet locum etiam in inuisione bonorum mobilium, & se mouentiū. conf. 229. n. 36. p. ead.
Consuetudo, etiam immemorabilis, non sufficit ad tribuendam iurisdictionem Principibus laicis in clericos, & religiosos. conf. 197. n. 22. p. 9
 Consuetudines contra ius, sunt strictissimè interpretandæ. conf. 198. n. 43. p. 16
 Consuetudo vnius prouinciæ non attenditur in alia. conf. 198. nu. 42. p. 16
 Consuetudo loci attenditur in solemnitatibus matrimonij. conf. 220. n. 2. p. 70
 Consuetudo Romanæ Curix, maximè propter dubietatem Doctorum, seruanda est per totum orbem, vbi non est contraria consuetudo, & præsertim in beneficialibus. conf. 204. n. 32. & 33. p. 34
 Consuetudo vbi nulla in aliqua ciuitate reperitur vel lex, recurrendum est ad ciuitates vicinas. conf. 204. num. 34. p. ead.
Contractus præsumitur initus iuxta formam præcedentis tractatus. conf. 195. n. 15. p. 3
 Contractus dicitur simulatus, quando pecunia in eo numerata, fuit statim restituta, conf. 201. n. 30. 31. & seq. vide num. 47. & seqq. p. 25. & 26
Contradictione declaratur, consensum in actu non interuenisse. conf. 223. n. 3. p. 75
Contumacia condemnatio, banno non præcedente, prorsus est nulla, & inualida. conf. 205. n. 7. p. 35
 Contumacia in causa criminali accusari non debet vbi iudex procedit ex officio. conf. 214. n. 5. p. 59
 Contumax condènari non potest in maiorem pœnam ea in quam condemnaretur si esset præsens. conf. 214. num. 9. p. ead.
 Contumax allegare non potest præuentionem de litis pendente in delicto capitali, in quo vterque iudex & secularis & ecclesiasticus contra ipsum procedere potest. conf. 208. n. 7. p. 47
 Contumax condemnari potest in maiorem pœnam, quàm in quam condemnaretur si esset præsens. conf. 208. n. 8. in fi. p. 47
Conuerticula auctor magis punitur, quàm illi qui in conuerticula interuenerunt. conf. 195. n. 13. p. 3
Corpus delicti, non dubitatiuè, sed plenè, & concludenter probari debet. conf. 195. n. 20. p. ead.
 Corpus delicti nunquid probetur ex sola fama. conf. 227.

num. 4. p. 84
Corruptus præsumitur Notarius, qui pro mercede publicacionis recipit summam excessiuam. conf. 200. n. 4. p. 18
Crimen læsæ maiestatis non dicitur commissum in personam Papæ, aut Cardinalis, ab eo qui carceratos è manibus curiæ eripit. conf. 202. n. 4. p. 27
Culpa verbum est generale, & continet delictum, & dolum. conf. 209. n. 10. p. 49. Declara vt n. 21. p. 51

D

DEBITVM ex vna causa, potest ex conuentione partium in aliam causam immutari. conf. 230. nu. 24. p. 97
Declaratoria sententia non requiritur, vbi pœna incurritur ipso iure absque alia declaratione. conf. 205. n. 15. p. 36. Declara vt n. 19. 30. & seqq. p. 36. & 37
 Declaratoria sententia requiritur etiam in pœnis ipso iure impositis. conf. 205. n. 18. p. 36
 Declaratoria sententia nunquid requiratur in delicto notorio. conf. 205. nu. 30. & 34. p. 37. & 38
Decipi sub fide publica nemo debet. conf. 228. n. 3. p. 86
Defendere aliquem ne offendatur, quisque potest, nedum affinis, & consanguineus. conf. 219. num. 5. p. 70
Delegans solus potest cognoscere de iustitia, vel iniustitia sententiæ latæ à suo delegato. conf. 203. n. 15. p. 29
Delegatio cum clausula, quòd delegatus possit exercere omnia quæ ipse delegans, dicitur libera, & specialis. conf. 220. n. 3. p. 71
Delicta licet non debeant remanere impunita, tamen propterea non debent puniri ab eo qui non habet iurisdictionem in delinquentes. conf. 197. n. 26. p. 9
Delictum feudatarij nõ nocet agnatis, & condemnatio principalis propter fracturam pacis, de iure non nocet fideiussori. secus post Bullas Pij IV. & Pij V. conf. 215. nu. 7. p. 61
 Delictum nunquid dicatur notorium, si in via publica commissum fuerit. conf. 205. n. 30. & 33. p. 37
 Delictum vt excludatur, in dubio facienda est interpretatio. conf. 219. n. 5. p. 69
 Delicta quando dicantur continuata, & successiua. conf. 207. n. 39. & seqq. p. 45
 Delictum dicitur leue & graue, secundum illius qualitates. conf. 208. n. 5. p. 47
 Delictum, & homicidium dicitur commissum in Ecclesia, quando quis existens in ea, vel illius ianua, cum scilopo alium extra Ecclesiam stantem occiderit. conf. 214. nu. 2. p. 58
 Delictum, seu homicidium in Ecclesia si commissum fuerit à laicis & in laicum, illius cognitio est mixti fori, habetque in eo locum præuentione inter iudicem Ecclesiasticum, & secularem. conf. 214. n. 3. p. 58. licet alij relati num. 11. dixerint cognitionem spectare ad iudicem secularem priuatiuè quòd ad Ecclesiasticum. p. 59
 Delicti grauitas seu leuitas, reputatur secundum qualitatem pœnæ pro eo impositæ. conf. 214. n. 6. p. ead.
Delinquens in Ecclesia, etiam quòd delictum non sit Ecclesiasticum, & à laicis commissum, est mixti fori, potestque puniri à iudice tam Ecclesiastico, quàm à seculari. conf. 208. n. 2. vbi quòd inter eos habet locum præuentione. n. 10. p. 46
 Delinquens sortitur forum in loco vbi delictum est consummatum, licet alibi fuerit inchoatum, vel tractatum, conf. 203. n. 1. & 2. p. 28
Denunciator spontaneus habetur loco accusatoris, & nullam fidem facit. conf. 212. n. 6. p. 56
Derogatio regulæ de iure quæsito non tollendo, requiritur etiam in iure quæsito ex priuilegio. conf. 202. n. 16. p. 28
Dictio Saluis, nihil de nouo disponit sed præferuat. conf. 198. nu. 36. p. 15
 Dictio, sicut, importat quandam similitudinem facti, & modi. conf. 228. n. 8. p. 87
 Dispensatio matrimonij ad effectum probandi legitimitatem filiorum, non præsumitur nisi lapsu centum annorum. conf. 224. n. 4. p. 76

Dispensationem matrimonij allegati, illam probandi onus incumbit. conf. 224. n. 3. p. 76

Dispositio Clement. pastoralis, de re iudicata, procedit quando iudex originis, vel domicilij delinquentis se opponit, & contradicit citationi alibi factæ de suo subdito. conf. 203. n. 8. p. 29

Disputandum non est, vbi adsunt verba clara legis. conf. 209. num. 11. p. 49

Dobanarum emptores & Gabellarij, possunt bona consignare pertinentia ad gabellam cuiunque voluerint, absque alia solutione, & adnotatione in libris. conf. 207. n. 14. vbi quod etiam possunt remittere pœnas in totum, & in parte. p. 42

Doctores testanti de consuetudine credendum non est. conf. 216. n. 2. vbi præsertim si non est versatus in loco asser-tæ consuetudinis. p. 63

Dolus iudicis in malè iudicando præsumitur, quando sic iudicauit contra inhibitionem iudicis superioris. conf. 210. num. 8. p. 52

Dolus excluditur ex superioris obedientia. conf. 217. n. 17. p. 66

Dolus excluditur ex qualitate personarum, conf. 207. n. 8. Item ex lucro, & commodo cessante. n. 9. p. 41

Dolus vbi dat causam contractui, contractus est nullus. conf. 225. n. 44. p. 83

Dolus & metus æquiparantur. conf. 226. n. 44. ibid.

Dolus vbi potest purgari actione ex contractu, cessat actio de dolo criminalis. conf. 207. n. 22. p. 43

Domestici testes probant, quando sumus in actu gesto in domo. conf. 200. nu. 11. p. 19

Dominus tenetur pro delicto famuli delinquentis in officio, in quo ipsum deputauit. conf. 207. nu. 1. p. 41. Declara dummodo ciuilitè agatur, secus si criminaliter. numer. 2. & 24. p. 41. & 43. Item declara nisi tempore deputatio-nis, famulus haberetur pro idoneo. conf. 207. nu. 3. & 23. p. 41. & 43. & rursus declara vt dominus exhibendo fa-lum liberetur. conf. 207. nu. 4. & 20. p. 41. & 43. Vide de materia. conf. 207. n. 24. p. 43

Dominus præsumitur particeps delictorum & fraudum commissarum à famulo, in officio in quo est deputatus, si delicta & fraudes fuerint contriuata, & successiua, & lis non obuiauerit, concurrente tamen scientia ipsius domini, & quod fraudes, & delicta per famulum com-missa tenderent in vtilitatem domini, aliter secus. conf. 207. n. 5. 6. 19. & 21. p. 41. & 43

Dominus de præterito, præsumitur dominus de præsentì, dummodo qui olim fuit dominus, dicat & alleget de præsentì se dominum, aliàs secus. conf. 212. n. 4. p. 56

Dominium præsumitur ex possessione, quando de eo agitur non principaliter, sed incidenter. conf. 212. n. 4. ibid.

Dominus tenetur pro delicto commissso per famulum, etiã extra officium in quo deputatus est, quando in genere sciuerit ipsum famulum esse malum, & improbum. conf. 207. n. 30. Declara vt n. 49. p. 44. & 46

Dominus de præterito, præsumitur dominus de præsentì. conf. 212. n. 2. p. 55

Dominus de præterito, non præsumitur dominus de præ-sentì, quando agitur de præiudicio. conf. 212. n. 3. p. ead.

Donatio falsa exequutionem non meretur, conf. 199. nu. 2. p. 16

Donatio facta Ecclesiæ ab Imperatore, latissimè interpre-tanda est quò ad eius præiudicium. quia in ea optima mensura est immensitas. conf. 198. n. 8. p. 11

Donatio facta Ecclesiæ etiam inferiori, censetur donata vniuersali Ecclesiæ Romanæ, cui omnes Ecclesiæ sunt subditæ, & membra. conf. 198. nu. 11. p. ead.

Donantis voluntas, & potestas solum consideranda est in donatione, data capacitate donatarij. conf. 197. n. 12. p. 12

Donatæ rei dominium acquiritur Ecclesiæ inferiori, sed su-prioritas acquiritur Sedi Apostolicæ. conf. 198. n. 15. p. ead.

Donatio etiam facta à priuato Ecclesiæ inferiori, eximit rem donatam à iurisdictione Principis secularis, conf. 198. num. 17. p. ead.

Donatio quantumuis libera facta laicis, ideo non abdicat superioritatem ab Imperatore donante, ne remaneat acephalus, quæ ratio non militat in Ecclesiâ inferiore. conf. 198. nu. 18. p. ead.

Donato liberè castrò ab Imperatore Ecclesiæ etiam infe-riori, omnis superioritas censetur abdicata ab imperio, & translata in superiores ecclesiasticos, & in ipsam Sedè Apostolicam, ad quos propterea deuoluuntur appella-tiones, & alia dictam superioritatem spectantia. conf. 198. n. 5. & 6. p. 11

inter Donationem factam Ecclesiæ inferiori, & Ecclesiæ Romanæ, non potest constitui probabilis differentia. conf. 198. nu. 7. p. ead.

Duces generales exercitus, non habent plus iurisdictionis in suo exercitu, quàm habeant Reges & supremi Princi-pes in suis Regnis & Prouinciis, licet non teneatur ser-uare ritus, & telas iudiciarias. conf. 197. n. 11. p. ead.

E

ECCLESIA inferior est capax donationis liberæ à supe-rioritate Imperatoris. conf. 198. nu. 13. p. 12

inter Ecclesiasticos nemo potest esse acephalus, cum saltem subiiciatur Sedi Apostolicæ. conf. 198. n. 21. p. 13

Error confessionis probatur coniecturis. conf. 221. num. 1. 2. & 15. p. 72. & 73

Error in nomine non vitiat, quando aliunde constet de corpore. conf. 210. n. 16. p. 52

Euidenter constare dicitur, quod patet ex coniecturis à lege approbatis. conf. 218. nu. 14. p. 68

Exceptio de iure tertij, potest à possessore opponi, quando excludit intentionem agentis. conf. 198. n. 4. p. 10

Exceptio simulationis non impedit exequutionem camera-lis obligationis. conf. 201. n. 9. p. 23

Excommunicato non potest reseruari pensio, nisi præcesserit absolutio ad effectum illam consequendi. conf. 204. n. 5. p. 31

Excommunicatus beneficiatus, beneficij fructus non facit suos, nec fructus pensionis. conf. 204. n. 5. vers. & sicut. p. ead.

Excommunicatus, à limine iudicij repellendus est. conf. 210. nu. 18. p. 52

Exculpato socij criminis, licet non tollat spontaneam con-fessionem alterius socij, negari tamen non potest, quin illam debilitet, saltim adminiculata. conf. 221. n. 6. p. 72

Exequutio sententiæ latæ à iudice vnius territorij, fieri po-test à iudice alterius territorij. conf. 210. n. 3. p. 51

F

FACTA magis attendenda sunt, quàm verba. conf. 211. nu. 14. p. 54

Falsitas commisssa creditur in instrumento, quando pro ha-benda copia, fuit soluta summa excessiua. conf. 200. nu. 3. p. 18

Falsitas instrumenti probatur etiam per probationes non integras, & minimè concludentes, præsertim quando agitur ad tollendam fidem instrumento. conf. 200. nu. 18. p. 19

Fama publica, iunctis aliis adminiculis, facit plenam pro-bationem in his quæ sunt difficilis probationis. conf. 227. nu. 5. p. 84

Fama publica, licet de se non plenè probet, bene tamen alias probationes adminiculatur, & adiuuat. conf. 227. num. 6. p. ead.

Fendatarius alterius Principis, potest coram suo iudice ordi-nario conueniri, quando non agitur ratione feudi, nec de iuribus feudi. conf. 203. n. 11. p. 29

Feudum amittit vassallus ob delictum, ob quod ei publi-cantur bona. conf. 209. nu. 1. & 2. p. 48. vbi ampliatur hæc conclusio, siue feudum sit hæreditarium, siue ex pacto & prouidentia, & siue sententia condemnatoria proueniat à statuto, seu consuetudine, vel etiam à iure communi. Conf. 209. n. 14. p. 50

Feudum

I N D E X.

Feudum confiscatum, non agnatis sed fisco applicandum est, quando ad extraneos hæredes transitorium est. conf. 209. nu. 3. p. 48

Feudum ubi non est transitorium ad hæredes, durante vita vassalli condemnati, eius fructus & commoditates pertinent ad fiscum. conf. 208. num. 4. Declara vt nu. 5. & 19. p. 48. & 50

Feudum in aliquo per pactum alteratum, in reliquis retinet suam naturam. conf. 209. n. 6. p. 49

Feudum concessum quod non possit alienari sine licentia domini, an & quando vassallo delinquente confiscari possit. conf. 209. n. 7. & 15. & seqq. p. 49. & 50

Feudum concessum cum privilegio, quod nulla de causa ad dominum reuertatur præterquam ex causa infidelitatis, nunquid vassallo delinquente non ex infidelitate confiscari possit, & quomodo. conf. 209. num. 8. & seqq. vide Pacta. p. 49

Feudum confiscari non potest in præiudicium agnatorum propter contumaciam vassalli delinquentis. conf. 209. num. 13. p. 50

Fictio non habet locum in matrimonio ad præsumendum consensum, nisi in casibus à iure expressis. conf. 218. num. 14. p. 68

Fideiussio, seu promissio de non discedendo de aliquo loco sine licentia, data licentia expirat. conf. 228. nu. 6. & 12. p. 87

Fideiussio, seu promissio de non discedendo de domo sine licentia, & in casu licentiæ de se representando quid importet. conf. 228. n. 14. p. 88

Fideiussio, seu promissio de non discedendo de aliquo loco durat, licet is in alium locum valetudinis causa translatus fuerit, nunquid hoc verum sit. conf. 228. nu. 15. & 16. p. ead.

Fideiussio sine stipulatione non valet, & stipulatio non fit sine verbis expressis. conf. 228. n. 16. p. ead.

Fideiussio, seu promissio de non discedendo de domo, intelligitur rebus sic stantibus. conf. 228. n. 25. p. 89

Fideiussor de representando, non potest condemnari ob non representationem, nisi sibi dato competenti termino. conf. 228. n. 18. p. 88

Fideiussor de representando aliquem non tenetur, si is pro quo fideiussit, nouum commiserit delictum, & ob id à Curia molestatur. conf. 228. nu. 20. & 22. vbi præsertim quando delinquens fuit positus in fuga facto curiæ, quæ procurauit ipsum capere. p. 88. & 89

Fideiussor de representando aliquem, potest quandocunque ante sententiam moram purgare. conf. 228. nu. 23. 24. & n. 25. vbi quod hoc procedit etiam in fideiussore de non discedendo de domo. p. 89

Fideiussor de representando aliquem qui postea aufugit, quando possit in se suscipere iudicium, effugientem pro quo fideiussit defendere. conf. 228. n. 26. p. 90

Fides societatis, seu memoria, nihil probat, nec executionem meretur. conf. 200. n. 17. p. ead.

Filij nati post matrimonium contractum inter adulteros, qui machinauerunt mortem primi viri, non dicuntur legitimi, sed spurij, & nati ex prohibito matrimonio. conf. 224. n. 3. p. 76

Filij nati ex illicito matrimonio, coniugibus in mala fide existentibus propter scientiam impedimenti matrimonij, non sunt legitimi nec legitimati, etiam quò ad succedendum eis. conf. 224. n. 6. p. ead.

Filius medicum non adhibens in infirmitate patris, illius hæreditate si moriatur indignus est. conf. 225. n. 15. p. 78

Fœmina in criminalib. admittitur etiam ad reprobandum instr. iuxta formam Constitutionis Marchiæ, quæ locum habet in Statu Ecclesiastico. conf. 200. n. 9. p. 19

Forma sententiæ in causa appellationis, an requirat quòd Iudex dicat, benè vel malè iudicatum, vel appellatum. conf. 210. n. 15. p. 52

Fortitudo quæ patriam à barbaris tuetur, plena est iustitia. conf. 197. n. 5. p. 7

Fratres Gaudentes, & Hospitalarij, qui non emittunt tria vota substantialia, non sunt religiosi, & de his loquuntur

Doctores hic citati. conf. 197. n. 9. p. ead.

Furiosus, & fatuus æquiparantur. conf. 221. n. 11. p. 72

Furis facti cum fractura corpus non censetur, nisi etiam probetur res furto subtractas alias in loco fracturæ extitisse, etiam quòd probata sit fractura. conf. 227. n. 2. Vbi declaratur hoc procedere, quò ad condemnandum, non quò ad torquendum. p. 84

Furtum non committitur domino volente, & permittente. conf. 207. n. 37. p. 35

G

GABELLAM soluens, præsumitur dominus rei qua gabellam soluit. conf. 212. n. 15. p. 56

Gabellarij, & dohanarum conductores, habent iura fisci, & Principis. conf. 207. n. 14. & 15. p. 42

Gratia dicitur subreptitia, si in ea non fit mentio de aliis beneficiis, quæ obtinet impetrans. conf. 204. n. 1. vbi idem si non fiat mentio de pensionibus. p. 30

H

HÆRETICVS est incapax beneficiorum, & pensionum. conf. 204. n. 9. p. 31

Hæreticus beneficiis ipso iure priuatus est, non expectata sententia. conf. 204. n. 10. p. 32

Hæreticus clericus propter hæresim priuatur pensionibus. conf. 204. n. 9. p. 33

Historia in parte falsa, non reputatur falsa in totum. conf. 227. n. 12. p. 85

Homicidium vide Delictum.

Homicidio assistens sine armis, non præsumitur cum homicida habuisse aliquem contractum. conf. 219. num. 3. p. 69

Homicidio assistens, vel etiam homicidam associans, in dubio incidenter & casualiter, non autem præcedente tractatu, assistere & associare præsumitur. conf. 219. n. 3. Vide Alloquutio. p. ead.

I

IDENTITAS rerum probatur duabus demonstrationibus. conf. 222. n. 16. Declara nisi agatur ad pœnam, quia tunc non sufficiunt duæ demonstrationes, nisi concurrant aliæ omnes eiusdem rei demonstrationes, & qualitates. n. 17. p. 75

Identitas rerum probanda est per se fundantem in ea, quando agitur de imponendo pœnam. conf. 222. numer. 15. p. ead.

Ignorantia probanda est per eum qui se fundat in illa. conf. 205. n. 9. p. 36

Immemorabilis præscriptio non semper æquipollet privilegio Apost. quia illa non potest reddere incapacem capacem, sicut istud. conf. 197. n. 23. p. 9

Immunitas Ecclesiæ non gaudet, qui extra Ecclesiam existens, cum sclopo aliquem occiderit in Ecclesia, vel in ianua Ecclesiæ. conf. 208. n. 1. p. 46

Immunitate Ecclesiæ gaudere non debent, qui retrò & à tergo aliquem vulnerarunt, & sic proditorie aliquem occiderunt. conf. 211. n. 16. p. 54

Immunitate Ecclesiæ non gaudent, qui prope Ecclesiam aliquem occiderunt. conf. 211. n. 17. p. 55

Immunitate Ecclesiæ vt quis non gaudeat, sufficit constare de casu excepto præsumptiue. conf. 211. n. 19. p. ead.

Imperator potest, si vult, à se abdicare superioritatem, & supremam iurisdictionem. conf. 198. num. 22. 23. 24. & 25. p. 13

Indignus est hæreditate Patris defuncti, qui in illius morte aliquam habet culpam. conf. 225. n. 14. Declara, vt n. 15. & seqq. p. 78

Indicia etiam quòd plura sint, reum non conuincunt, nec reus ex indiciis potest dici conuictus. conf. 226. n. 9. & n. 30. & seqq. p. 80. & 82

Indicium an oriatur contra illum, qui tempore homicidij fuit

I N D E X.

- fuit visus in loco homicidij, vel per loca vicina. conf. 213. n. 3. p. 58
- Inimicitia* capitalis oritur ex accusatione, & querela criminali pro furto. conf. 212. n. 5. p. 56
- Inimicitia* testis, censetur probata ex eo quod ipse testis odio prosequeretur illum contra quem examinatur. conf. 216. n. 10. & 27. p. 63. & 64
- Inimicitia* oritur ex minis de aliquem male tractando. conf. 216. n. 1. 2. 24. & 25. p. 63. & 64
- Inimicitia* facit indicium ad torturam in delictis occultis, & difficilis probationis. conf. 196. n. 2. p. 5
- Inimicitia* probatur ex non salutatione, & non alloquutione inter aliquos. conf. 196. n. 3. p. ead.
- Inimicitia* capitalis oritur ex prolatione verborum turpium, & ex iniuriis. conf. 196. n. 4. p. ead.
- Inimicus* testis dicitur, ubi constat de causa inimicitiae, etiam quod is se amicum profiteatur. confil. 216. n. 11. p. 63
- Inimicus* domini dicitur famulus ab eo expulsus. conf. 216. num. 12. p. ead.
- Inquisitio* formata super vulnere mortali, æquiparatur inquisitioni formatae super homicidio sequuto ex vulnere. conf. 208. n. 6. p. 47
- Inquisitio* super vulnere non procedit, quando post vulnus sequuta est mors vulnerati. conf. 214. n. 6. p. 59
- Instrumentum* reputatur falsum, vel saltem de falso suspectum, quando in protocollo Not. cuius nomine rogatum est, non reperitur. conf. 200. n. 1. & 16. p. 18. & 19
- Instrumentum* est manifestè falsum, quando non reperitur illius orig. inter scripturas Not. princip. & Not. qui asserit se de eo rogatum, non est amplius in officio. conf. 200. num. 2. p. 18
- Instrumentum* suspectum est de falso, quando in eo reperitur obligatus aliquis, quem se non obligasse Notarius confessus fuit. conf. 200. n. 5. & 7. p. 18. & 19
- Instrumentum* datum per Notarium qui longè antè desierat esse substitutus in officio ubi fuit rogatum, non probat. conf. 200. n. 19. p. 20
- Instrumenti* extensio quando præsumatur facta post motam litem, vel dimissum officium. conf. 200. n. 21. p. ead.
- Instrumentum* in parte falsum, in totum reputatur falsum, conf. 227. n. 12. p. 85
- Instrumentum* falsum in parte, non reputatur falsum in totum, quando capita sunt separata. conf. 227. nu. 13. Declara vt n. 14. & 15. p. ead.
- Instrumentum* cuius vigore fuit lata sententia, quæ executionem habuit, testibus reprobari non potest. conf. 195. n. 18. & 19. p. 3
- Instrumentum* Camerali obligatione vallatum, facit probationem claram, & rem manifestam. confil. 201. nu. 1. p. 23
- Instrumentum* non reprobat per testes qui non sint omni exceptione maiores. confil. 201. num. 3. 13. & num. 39. p. 23. & 25
- Interesse* secundarium, & in consequentiam non est attendendum. conf. 207. n. 10. p. 42
- Interesse* non habens, agere non potest. conf. 230. n. 1. p. 96
- Interesse* ita adimit fidem in teste, vt neque iudex contrarium arbitrari possit. conf. 230. n. 23. p. 97
- Interpellatio* requiritur, vt is qui habuit licentiam discedendi, incurrat pœnam si non redeat. confil. 228. numer. 4. p. 86
- Interpellatio* ad faciendum incurrere pœnam debet esse formalis, & præcisa, & cum termino competente. conf. 228. num. 5. p. ead.
- Interrogatorium* suggestiuum dicitur, quando iudex notificat reo omnes qualitates, & circumstantias delicti, singulariter & ad vnguem. conf. 226. num. 2. & num. 10. 15. & 25. p. 79. 80. & 81.
- Interrogatorium* suggestiuum est, quando iudex legit per extensum reo examen, & confessionem socij criminis, in casu in quo potest, vigore facultatis sibi concessæ, ipsum torquere denegatis defensionibus. conf. 226. n. 3. 7. n. 17. 20. & seq. & n. 27. 28. 45. & seqq. p. 79. 80. 81. & 82
- Interrogatorium* suggestiuum dicitur, quando iudex in specie interrogat, & monet reum ad confitendum delictum de quo agitur. conf. 226. n. 1. Declara, nisi adessent delicti de quo iuterrogatur, specialia indicia. n. 6. vbi etiam subdeclaratur hæc declaratio. n. 14. vbi de ead. materia. & n. 23. & 26. vbi quoddam de consuetudine reus interrogatur etiam in specie de delicto de quo agitur. Sed hoc declaratur, vt n. 27. & seqq. & n. 40. & 41. p. 79. 80. 81. & 82
- Interrogatoria* suggestiua fieri possunt, & reo & testibus. conf. 226. n. 18. p. 81
- Interrogatoria* suggestiua quæ dicantur, iudicis arbitrio remittitur. conf. 226. n. 39. p. 82
- Interrogatoria* suggestiua sunt prohibita, etiam iudicibus habentibus liberum & absolutum arbitrium. conf. 226. num. 49. p. 83
- Inverisimile* est, quoddam mercator proximus decoctioni, magnam quantitatem pecuniarum mutuet absque spe lucri. conf. 200. n. 46. p. 22
- Iudex* vnius territorij, potest pronunciare super confiscatione bonorum delinquentis existentis in alieno territorio, in præiudicium condemnati, non autem in præiudicium Domini illius territorij, & ideo quilibet fiscus occupat bona in suo territorio existentia. confil. 203. num. 13. quando sententia condemnatoria est fundata in dispositione iuris communis. num. 14. p. 29
- Iudex* malè iudicans etiam per imperitiam, tenetur ad damna, & interesse. conf. 210. n. 4. p. 51
- Iudex* laicus, religiosum iudicare non potest. conf. 210. n. 5. p. 52
- Iudex* non tenetur obedire Principi mandanti aliquem iniuste morti tradi. conf. 210. n. 12. p. ead.
- Iudex* criminalis non potest reum ad damna & interesse condemnare, absque eo quod ipsum criminaliter condemnaret. conf. 205. n. 13. Declara vt n. 14. p. ead.
- Iudex* potest pro veritate habenda à reo fingere se velle facere quod facere intendit, vel se esse informatum etiam quod informatus non sit. Declara, vt conf. 226. num. 8. p. 80
- Iudex* quisque, etiam supremus, allegari potest suspectus. conf. 195. n. 9. p. 2
- Iudex* suspectus allegari potest ex qualibet causa, etiam leui. conf. 195. n. 9. ibid.
- Iudex* suspectus recusatus, amplius ingerere se non potest, in causis in quibus allegatus fuit suspectus. confil. 195. num. 10. p. ead.
- Iudicandum* in dubio est contra fiscum. conf. 228. num. 35. p. 91
- Iudicis* dolus in malè iudicando, præsumitur ex notabili læsione. conf. 210. n. 7. p. 52
- Iudicis* dolus in malè iudicando est apertus, quando contra iustitiam communicat. conf. 210. n. 9. p. ead.
- Iuramentum* non excludit simulationis præsumptionem. conf. 200. n. 46. p. 22
- Iuramenti* violatio an & quando tribuat iurisdictionem non habenti, conf. 197. n. 24. p. 9
- Iuramentum* in litem non defertur propter solam culpam sine dolo, vero vel præsumpto. confil. 207. num. 11. & 12. vbi quoddam nec etiam defertur propter dolum in omittendo commissum. p. 42
- Iuramentum* tollit exceptionem simulationis. conf. 201. n. 10. p. 23
- Iuri* quæsito, vt censeatur derogatum, non sufficit generalis derogatio, sed debet esse specialis. confil. 202. num. 16. p. 28
- Iurisdictio* suprema, aded inhæret ossibus imperij, vt ab eo per donationem Castri factam laico auelli non possit, nec in laicum donatarium translata censeatur. conf. 198. n. 1. & n. 18. vbi assignatur ratio. p. 10. & 12
- Iurisdictiones* supremae in terris duæ sunt, Pontificalis, & Imperialis. conf. 198. n. 19. p. 12
- Ius* tertij allegari non potest sine consensu ipsius tertij. conf. 202. n. 9. p. 27

L

LACERATIO scripturarum, præsumitur facta ab eo cuius interest. conf. 201. n. 16. p. 23
Legem, seu constitutionem non fuisse receptam, probare debet sic non receptam fuisse in contradictorio iudicio. conf. 202. nu. 6. p. 27
Legitima filij confiscari potest propter eiusdem filij delictum, etiam quod pater habeat plures filios. conf. 206. num. 1. in princ. & num. 2. p. 39. & 40
Legitima filij delinquentis, confiscari non potest viuento patre, vigore statuti Perusini lib. 3. rub. 72. si homicidium non est sequutum. conf. 206. n. 3. Secus si homicidium sequutum fuisset. numer. 5. vbi hoc ampliatur, etiam quod homicida in contumaciam fuerit condemnatus. p. 40
Legitima filij delinquentis, confiscari non potest in præiudicium patris vigore statuti Perusini, nisi casu homicidij. conf. 206. n. 3. Contrà n. 5. p. ead.
Legitima est quota bonorum, & non hæreditatis. conf. 206. nu. 8. & ideo deducto ære alieno computari debet. conf. 206. num. 8. p. ead.
Legitima quomodo computanda sit, quando filix fœminæ dotatæ reperiuntur, vel in monasterio professæ. conf. 206. n. 10. p. ead.
Lex seu constitutio vna declaratur per aliam. consil. 195. num. 28. p. 4
Lex seu constitutio, loquens in casu simplici, non habet locum in casu mixto. conf. 195. n. 29. & seq. p. ead.
Lex, seu constitutio, vt dicatur vsu non recepta, requiritur casus quadraginta annorum. consil. 202. numer. 7. p. 27
Lex seu constitutio, præsumitur vsu recepta, & qui contrarium dicit probare debet. conf. 202. n. 7. p. 27
Licentia militandi concessa militibus Hierosolymitanis à magno Magistro, non operatur vt censeantur dimissi ab eius iurisdictione, & vt censeantur translati in iurisdictionem Principis laici sub quo militant. consil. 197. n. 20. p. 9
Licentia discedendi de domo, de qua quis non discedere promisit sine licentia, censetur data ex tolerantia discessus, publicè & palàm à superiore facta. conf. 228. nu. 11. p. 87
Licentia semel data, ampliùs reuocari non potest. conf. 228. nu. 12. p. ead.
Licentia in actu debet esse expressa & non tacita. conf. 220. num. 3. p. 70
Licentia specialis, satis dicitur expressè data, quando conceditur verbaliter, vel per scripturam, etiam si non fiat aliqua specificatio. conf. 220. n. 4. p. 71
Licentia in scriptis de non discedendo de aliquo loco, vbi requiritur, sufficit quod habeatur voce. consil. 228. nu. 3. & seq. p. 86
Licentia data clausis oculis de discedendo de loco ex quo quis non discedere promisit, habetur pro vera, & bona licentia. conf. 228. num. 7. 8. & 10. p. 87

M

MAGISTRATVS negligens in puniendo delinquentes, non criminaliter, sed ciuilitè, ad damna & interesse tenetur. conf. 207. n. 7. p. 41
Mandans quando possit de mandato inquiri, & processari, si fuit vulnerata persona incognita. consil. 296. num. 10. p. 5
Mandans fieri delictum in alieno territorio, sortitur forum in loco vbi illud mandatum fuit impletum. conf. 203. num. 3. p. 28
Mandans, de iure canonico non potest citari in loco delicti consummati, si ibi non reperiatur. conf. 203. num. 5. Secus de iure ciuili. nu. 6. Secus etiam de iure canonico, quando Papa citat, quia dispositio Clem. pastoralis de re iudic. non habet locum in Papa. num. 7. Vide Dispositio
Farinacij Consiliorum Lib. 3.

fitio.

Mandans, etiam non repertus in territorio iudicis vbi fuit commissum delictum, potest citari pro omni pœna ipsius delicti, non solum respectu bonorum existentium in territorio dicti iudicis, quicquid sit si ageretur ad solam pœnam contumaciæ. conf. 203. n. 9. p. ead.
Mandans, molestari non potest, non constituto de mandatario. conf. 195. nu. 14. p. 3
Mandatarius si excessit fines mandati, mandans non punitur pœna ordinaria. conf. 211. nu. 3. & 4. p. 53. vbi præsertim si mandans expressè prohibuit, ne percutiendus occidatur. Declaratur vt n. 14. & 15. p. 54
Mandato alterius præsumitur quis aliquem vulnerasse, quando vulnerans cum vulnerato inimicitiam non habebat. conf. 196. nu. 1. p. 4
Mandatum de manutenendo, debet dari pensionario quando de quasi possessione exigendi constat ex confessione titularis. conf. 200. num. 24. p. 20
Mandatum speciale non requiritur nisi in casibus à iure expressis. conf. 220. n. 3. p. 71
Mandatum dicitur datum ex verbis imperatiuis, rogatiuis, seu optatiuis, & non aliis. conf. 225. n. 11. p. 78
Mandatum præsumptum ex inimicitia, secreta alloquutione, & delicto incontinenti sequuto, non sufficit ad condemnandum. conf. 226. n. 34. p. 82
Matrimonium contractum in impubertate ante annum duodecimum completum, nullum & inualidum est. conf. 218. nu. 1. p. 66
Matrimonium ab initio nullum, tractu temporis non conualefcit. conf. 218. n. 2. p. 67
Matrimonium si fuerit nullum propter minorem ætatem, adueniente pubertate non censetur ratificatum per cohabitationem vxoris cum viro, non sequuta copula carnali propter impotentiam. conf. 218. num. 3. & seqq. vbi proponuntur contraria, & illis respondetur. p. ead.
Matrimonium ab initio nullum, nunquid censetur ratificatum per subsequentem tacitum consensum. conf. 218. n. 4. & seqq. p. ead.
Matrimonium, seu sponsalia, contractum inter infantes, adueniente legitima ætate, nunquid conualefcit per mutuam cohabitationem absque carnali copula. conf. 218. n. 5. & seqq. p. ead.
Matrimonij separatio potest peti propter impotentiam coniugis. conf. 218. n. 7. p. ead.
Matrimonium, vbi fuit separatum propter impotentiam mulieris, nunquid fit restituenda viro, si ab alio fuit cognita, & deflorata. conf. 218. n. 8. & seqq. p. ead.
Matrimonium nullum propter minorem ætatem, non conualefcit adueniente pubertatis sola proximitate, nisi etiam adfit potentia carnalis copulæ. consil. 218. nu. 10. p. 68
Matrimonium nunquid separetur ex verisimilibus indignationibus, & timore mali exitus, & discordiæ. conf. 218. num. 11. p. ead.
Matrimonium intra pubertatem contractum, resoluitur in sponsalia de futuro. conf. 218. n. 11. p. ead.
Matrimonium non concluditur per cohabitationem, amplexus, oscula, & similia, magis quàm per ipsa sponsalia. conf. 218. n. 13. p. ead.
Matrimonium in impubertate contractum, non conualidatur per traditionem anuli, traductionem ad domum, non sequuta copula, etiam si malitia suppleret ætatem. conf. 218. num. 15. p. ead.
Matrimonium censetur probatum ex fide, & libro Parochi. conf. 220. n. 1. p. 70
Matrimonium contrahi potest coram Sacerdote delegato à Parocho. conf. 220. n. 2. p. ead.
Matrimonij solemnizatio spectat ad officium Parochi. conf. 220. n. 3. p. ead. & seq.
Matrimonium contractum coram Parocho administrante sacramenta in aliena parochia, nunquid sit nullum. conf. 220. n. 4. & 5. p. 71
Matrimonium præsumitur contractum post licentiam da-

K tam

I N D E X.

- tam Parocho illud celebrandi in aliena parochia, etiam quod licentia reperitur data eadem die, qua est contractum matrimonium. conf. 220. n. 6. p. cad.
- Matrimonium si fuerit nulliter contractum propter aetatem contrahentium, mulier facta pubes potest sine causa à marito recedere. conf. 223. n. 1. p. 75
- Matrimonium factum inter impuberes, resoluitur in sponsalia de futuro. conf. 223. n. 1. ibid.
- Matrimonium inter impuberes contractum, indiget nouo consensu post impubertatem. conf. 223. num. 3. in fin. p. cad.
- Matrimonij ratificatio, requirit easdem solemnitates, quæ requirebantur in illo contrahendo. conf. 223. num. 4. p. 75
- Matrimonium inter impuberes contractum, ex nouo consensu incipit conualescere à tempore pubertatis, & non antea. conf. 223. n. 4. p. 76
- Matrimonium contractum cum muliere, cum qua fuit commissum adulterium viuentis viro, sub promissione de illam desponsando post mortem viri, nullum, & inualidum est. conf. 224. n. 1. vbi tamen secus quando ultra adulterium viuentis viro non interuenit promissio prædicta. p. 76
- Matrimonium inter adulteram & adulterum, qui illius virum occidi fecit, vt vxorem in matrimonium habeat, nullum & inualidum est, & in hoc sufficit alterius tantum ex adulteris machinatio. conf. 224. num. 2. p. cad.
- Matrimonium non censetur probatum ex publica voce, & fama orta ex tractatu coniugum in mala fide existentium & scientium impedimentum matrimonij. conf. 224. n. 6. p. cad.
- Memoriale Principi porrigens, contra aliquem calumniosè, pœna iniuriarum tenetur. conf. 195. n. 1. p. 2
- Memoriale Principi porrigens vt provideat officialium grauaminibus, nulla pœna tenetur. conf. 195. nu. 3. & 4. p. cad.
- Mendacium in substantialibus facit indicium ad torturam. conf. 196. n. 7. p. 5
- Mendacium de se solum non facit indicium ad torturam, præsertim quando reo non nocuisset, si contrarium falsus esset. conf. 222. n. 14. p. 74
- Mercatorum libri non faciunt fidem contra tertium. conf. 200. n. 41. p. 22
- Milites Hierosolymitani, sunt verè religiosi sub regula S. Aug. in ord. à Sede Apost. approbato. conf. 197. n. 1. & 10. p. 6. & 7
- Milites Hierosolymitani comprehenduntur sub dispositione Concil. Trid. sess. 25. c. 15. de regular. conf. 197. nu. 2. p. 7
- Milites Hierosolymitani, sunt solum subiecti foro Ecclesiastico. conf. 197. n. 3. p. cad.
- Milites Hierosolymitani possunt esse in bello, & tractare arma bellica. conf. 197. num. 8. & 12. p. 7. & 8
- Mina nunquid probentur per testes singulares. conf. 196. n. 11. & seq. p. 5
- Minæ speciales iuxta formam delicti sequuti, non solum faciunt indicium ad torturam, sed aliis concurrentibus adminiculis sufficiunt ad condemnandum. conf. 196. n. 5. & 6. vbi præsertim in eo qui solitus est minas exequi. p. 5
- Ministri bonæ qualitatis præsumuntur de tempore electionis, nisi contrarium probetur. conf. 230. numer. 6. p. 96
- Minor pro homicidio in pœnam pecuniariam condemnari debet, præsertim si nobilis sit. conf. 208. n. 8. p. 47
- Minor maior quatuordecim annorum, nunquid habeatur pro maiori in crimine homicidij. conf. 208. num. 9. p. cad.
- Minor delinquens, mitius puniendus est, pœna scilicet pecuniaria, præsertim si fuerit nobilis. conf. 214. n. 9. & 10. p. 59
- Minores restituuntur, imò absque restitutione excusantur in delictis quæ consistunt in omittendo, vel etiam in delictis culpa commissis. conf. 225. n. 16. p. 78
- Minores excusantur à pœna indigni, in his quæ in omittendo consistunt. conf. 225. n. 18. p. cad.
- Mixtum non comprehenditur sub simplici. conf. 228. nu. 2. p. 86
- Monetam falsam fabricans extra territorium alicuius Principis, mandans tamen illam expendi in eius territorio fortitur forum in eo territorio vbi expenditur. conf. 203. num. 4. p. 29
- Mulier non dicitur impotens, si ab alio quàm à viro cognita fuit, quia vni cognoscibilis, omnibus cognoscibilis reputatur, nec arcta dici potest. conf. 218. n. 8. p. 67. Declara vt n. 9. p. 68

N

- N**EGATIVA solutionis probari debet per allegantem. conf. 201. n. 7. & 24. p. 25. & 26
- Negatiua censetur probata ex reuolutione chartarum, & processus. conf. 205. n. 4. p. 35
- Non potest quis in duobus locis vno eodem tempore stare. conf. 200. n. 8. p. 19
- Non potest quis in duobus locis vno eodem tempore stare. conf. 200. n. 8. p. 19
- Notarius principalis quando facit finalem quitantiam Not. substituto, qui inseruiuit in eius officio, omnium instrumentorum ab ipso rogatorum, & in eadem quitantia illud instrumentum non restitutum apparet. conf. 200. num. 14. p. cad.
- Notarius an possit corrigere, & extendere instrumentum per ipsum rogatum, post temporis interuallum. conf. 200. num. 20. p. 20
- Notario asserenti falsum fecisse instr. non creditur, nisi cum asseritione Not. alia concurrant. conf. 200. n. 7. p. 19
- Notarius se publicè pro notario gerens, sciente & patiente Principe, dicitur dispensatus. 228. nu. 11. vbi idem de eo qui se gerit pro Iudice. p. 37
- Notorium ex actis, dicitur notorium iuris & non facti, & quod constat ex actis, dicitur notoriè constare. conf. 205. num. 27. p. 37
- Noxales actiones quæ dicantur, & quomodo intelligantur, ad effectum vt pro illis dominus teneatur ex sola scientia. conf. 230. n. 11. 12. 13. 14. & 15. vbi allegantur contraria & illis respondetur. p. 96
- Nulliter bannitus, habetur pro non bannito, quo ad se tantum, non autem quò ad alios. Declara vt num. 42. conf. 205. & seqq. p. 38
- Numeratio simulata dicitur quando numerationis confessio præcessit ipsam numerationem. conf. 200. num. 43. p. 22
- Numeratio non probatur ex ordine dato de soluendo, existente in filia banchi, nisi in dicto ordine appareat de quitantia. conf. 200. n. 44. p. cad.
- Nunus non creditur super eo quod deponit, citatum respondisse. conf. 200. n. 29. p. 21
- Nutus sufficit ad omnes actus, in quibus pro forma requiritur loquela. conf. 228. n. 10. & seq. p. 87

O

- O**BSERVANTIA est optima interpres legum, & constitutionum. conf. 195. n. 31. & seq. p. 4
- Observantia subsecuta, demonstrat an concessio fuerit facta in liberam donationem, vel in feudum. conf. 198. nu. 30. & 31. Rationes ibidem adductæ contra Ecclesiam confutantur. conf. 198. n. 32. p. 14
- Observantia interpretatiua, debet esse proxima actui de cuius interpretatione agitur. conf. 198. num. 40. p. 16
- Observantia noui iuris inductiua in præiudicium iuris alteri quaesiti, debet esse præscripta. conf. 198. n. 41. p. cad.
- Obnuare delicto, & delictum prohibere nemo tenetur, etiam quòd commodè, & sine periculo facere possit, præterquam in crimine læsæ maiestatis. conf. 207. nu. 18. vbi quòd hoc procedit etiam de iure canonico. p. 43
- Occidens nulliter bannitus, nunquid excusetur. conf. 205. n. 42. & seqq. p. 38
- Offendens

Offendens birruarios, & etiam Principis consiliarium, seu quemlibet magistratum, non ex causa officij, non incurrit crimen rebellionis, nec læsæ maiestatis. conf. 205. num. 21. p. 36
Offendentes birruarios quomodo puniuntur vigore constitutionis Marchiæ. conf. 205. n. 23. & 39. p. 37. & 38
Officiales hodie de generali consuetudine non syndicantur, nisi de dolo, & barattaria, conf. 207. n. 7. p. 41
Omnis dictio vniuersalis, comprehendit omnia, cuiuscunque generis sint, & quæ considerari, & excogitari possunt. conf. 209. n. 20. p. 50

P

PActa inuestituræ feudi apposita contra feudi naturam, strictissime interpretanda sunt, & secundum subiectam materiam. conf. 209. nu. 8. vbi alia de interpretatione huiusmodi pacti. p. 48
Parochus villæ & habitationis, dicitur verus Parochus. conf. 220. num. 2. p. 70
Parricidij pœna confiscationem bonorum non meretur nisi postea parricida de parricidio accusatus, mortem sibi consciuerit. conf. 225. nu. 2. p. 77
Patrieidij pœna est, vt parricida paterna hæreditate sit exutus. conf. 225. n. 5. p. ead.
Parricidium futurum sciens, & non reuelans, pœna relegationis punitur. conf. 225. nu. 5. Licet alij contra. nu. 6. quod intret pœna ordinaria. p. ead.
Pater non tenetur pro delicto filij condemnati in contumaciam, quando verba statuti, vel obligationis, diriguntur ad delictum. conf. 215. nu. 1. p. 60
Pater, qui se obligauit pro delicto filij, vel acceptauit decretum comminatum super priuatione filij, tenetur etiam de condemnatione filij facta in contumaciam, quia æquiparatur fideiussori de iudicatum soluendo, quicquid sit quando obligatur per statutum. conf. 215. n. 3. p. ead.
Pater tenetur pro filio condemnato in contumaciam, etiam vigore statuti quod dirigit verba in delictum, quando filius non condemnatur propter contumaciam, sed contra delictum probatum per veras probationes. conf. 215. num. 4. p. ead.
Pater non debet citari in processu criminali contra filium contumacem, ne per indirectum admittatur defensor contumacis, præsertim negando delictum, qui directè admitti non potest. conf. 215. n. 5. p. 61
Pater vigore statuti tenetur pro condemnatione filij, quando dirigit verba ad condemnationem, vel priuationem, licet statutum non vtatur verbis generalibus, pro omni & quacunque condemnatione. conf. 215. n. 8. p. ead.
Patientis & sodomitati inculpatio, non facit indicium ad torturam, quando patitur alios defectus in eius persona, vel dicto. conf. 216. n. 1. & seqq. p. 62
Pax Constantiæ declaratur. conf. 198. n. 35. p. 15
Pecuniam fuisse numeratam vbi constat, census non potest dici simularus. conf. 201. n. 2. p. 23
Pecunia vbi fuit numerata in instrumento census, sed postea restituta in extinctionem alicuius debiti ex alia præexistenti causa, census non potest dici simularus. conf. 201. n. 4. & 5. p. 23. Declara vt n. 32. p. 25. Vide n. 49. & seqq. p. 26
Pensio est Ecclesiasticum beneficium. conf. 204. à n. 1. vsque ad num. 6. vbi ex hac cõclusionem fiunt piures illationes. Contra. n. 6. & seqq. vbi vide. p. 30. & 31
Pensio dicitur succedere loco beneficij. conf. 204. n. 1. vers. Hinc fit. p. 30
Pensio assignata loco beneficij, vt Clericus commodius sustentari possit, dicitur data in titulum. conf. 204. n. 2. & 7. post med. vbi declaratur quando dicatur pensio data in titulum. p. 30. & 31
Pensio requirit Clericatum. conf. 204. n. 2. p. 30
Pensionarius tenetur dicere officium paruum B. Mariæ. cõf. 204. sub num. 2. p. ead.
Pensio non dicitur profana, sed spiritali annexa. conf. 204. n. 3. Declara vt n. 7. p. 30. & 31

Pensio amittitur iisdem modis, quibus amittitur beneficium. conf. 204. n. 3. p. 30. & de materia. num. 13. & 16. p. 32. & 33. n. 31. & seqq. p. 34
Pensiones & beneficia, vacat per promotionem ad Episcopatum. conf. 204. n. 3. p. 30
Pensio quæ cedit loco beneficij, regulanda est quo ad habilitatem obtinendam, seu retinendam tanquam beneficium. conf. 204. n. 4. p. 31
Pensio, appellatione beneficij non venit in pœnalibus, & odiosis. conf. 204. n. 7. p. ead.
Pensio venit appellatione beneficiorum quorumcunque. conf. 204. n. 9. in fi. p. 32
Pensio reseruata vt Clericus commodius sustentari possit, dicitur reseruata ex causa alimentorum. conf. 204. n. 13. p. ead.
Pensionem amittit Clericus homicida propter homicidium. conf. 204. n. 16. & omnibus seqq. p. 33
Pensio nunquid veniat appellatione beneficij in pœnalibus. conf. 204. n. 21. & seqq. & n. 26. & seqq. p. ead.
Pensiones vacant sicut & beneficia per professionem Religionis, tacitam vel expressam. conf. 204. n. 18. p. ead.
Pensionarius ex constitutione Pij V. tenetur dicere officium B. Mariæ Virg. & in habitu clericali, & tonsura incedere. conf. 204. n. 23. p. ead.
Pensiones, quæ reseruantur ad hoc vt quis commodius in clericali ordine sustentari possit, æquiparatur beneficiis. conf. 204. num. 25. & seqq. in discursu. vbi de materia. p. ead.
Peritorum consilium excusat ab omni dolo. conf. 217. n. 15. p. 66
Pœna exilij, seu banni, nunquid sit in vsu apud Ecclesiasticos iudices. conf. 204. n. 35. p. 34
Pœna pro non delicto, imponi non potest. conf. 205. n. 22. p. 37
Pœna, quæ respicit intrinsecam qualitatem personæ, inseparabilis est ab ipsa persona. conf. 209. n. 1. p. 48
Pœna conuentionalis, an & quando exigi possit propter illius contrauentionem, non datur interesse partis. conf. 228. n. 27. & seqq. p. 90
Pœna conuentionalis, si fuit excessiua, exequi non potest. conf. 228. n. 29. p. ead.
Pœna indigni non habet locum, nisi in casu à iure expresso. conf. 225. n. 7. p. 77
Præcedentia declarant sequentia. conf. 195. n. 27. p. 4
Præsens, & tacens, non dicitur cõsentire, dum agitur de eius præiudicio. conf. 228. n. 16. p. 88
Præsumptio doli & fraudis, inducta à statuto, dicitur præsumptio iuris, & de iure. conf. 209. n. 12. p. 50
Præsumptio de præterito in præsens non procedit, quando agitur de præsumendo aliquod delictum, seu rem illicitam. conf. 212. n. 2. & 24. p. 55. & 57
Præsumptiones & coniecturæ nunquam sufficiunt ad condemnandum, nisi earum vnaquæque per duos testes omni exceptione maiores probata fuerit. conf. 212. n. 11. p. 56
Præsumptiones excludentes delictum, præferuntur contrariis præsumptionibus. conf. 221. n. 19. p. 73
Præsumptiua probatio sufficit, in his quæ sunt difficilis probationis. conf. 201. n. 56. p. 26
Præsumptiua probatio vbi admittitur, duæ tantum præsumptiones sufficiunt. conf. 221. n. 14. p. 72. & conf. 227. n. 3. p. 84
Præsumptiua probatio sufficit ad exclusionem delicti, & inquisiti absolutionem. conf. 222. n. 2. p. 74
Præsumptiua probatio ad condemnandum non sufficit, nisi fuerit præsumptio iuris & de iure. conf. 212. nu. 2. p. 56
Præsumptus calumniator, non probando querelam datam, condemnatur in expensis. conf. 199. n. 5. p. 16
Præuentio iurisdictionis dicitur facta ab illo iudice, qui procedere incepit super crimine, cum qualitate magis aggravante. conf. 214. n. 6. p. 59
Præuentio iurisdictionis non dicitur inducta per solam inquisitionem, vulnerati visitationem, & testium exam-

- men, citatione non interueniente. confil. 214. num. 4. p. ead.
- P**raeuentio & litis pendentiam, contumax allegare non potest. confil. 214. n. 8. p. ead.
- P**raeuentio, & litis pendentia inter iudices non censetur inducta per uisitationem vulneratorum, per examen testium, per inquisitionem, & similes actus. confil. 208. n. 3. p. 47
- P**raeuentio in criminalibus non attenditur, quando alter iudex formauit inquisitionem super aliqua qualitate delictum magis aggraunte. Declara vt confil. 208. n. 5. & 6. p. ead.
- P**rinced praesumitur habere scientiam eorum, quae in suo Archiuo continentur. confil. 205. n. 11. p. 36
- P**rinced praesumitur habere scientiam eorum, quae a suis officialibus gesta sunt. confil. 205. n. 12. p. ead.
- P**rinced non subiacet constitutionibus inferiorum. confil. 228. n. 2. p. 86
- P**rinced intentio agentis, in quolibet negotio attendi semper debet. confil. 195. n. 30. p. 4
- P**rincedi nihil magis conuenit quam recta fides. confil. 228. num. 3. p. 86
- P**riuatio beneficij imposita per constitutionem, extenditur etiam ad pensiones. confil. 204. n. 4. Declara vt n. 8. & 9. p. 31
- P**riuatio beneficiorum non habet locum nisi in casibus in iure expressis. confil. 204. n. 11. Vbi tamen quod habet locum in casibus similibus expressis. p. 32
- P**riuatio beneficiorum non dicitur imposita per sententiam, nisi hoc in ea expresse dicatur. confil. 204. numer. 12. p. ead.
- P**riuilegium. Can. Si quis suadente Diabolo, facilius amittitur, quam priuileg. fori. confil. 197. nu. 14. & supr. nu. 12. & 13. p. 8
- P**riuilegiis concessis ex causa onerosa, & in vim contractus, non censetur derogatum per generales derogationes. confil. 202. n. 15. p. 28
- P**roduced supplicationem, censetur fateri omnia contenta in supplicatione. confil. 205. n. 37. p. 38
- P**roduced falsum articulum, quando de falso puniatur. confil. 207. n. 51. p. 46
- P**romissio omnis, intelligitur rebus sic stantibus. confil. 228. n. 13. in fi. p. 88
- P**rotestatio nihil decernit, aut statuit, sed tantum protestantis animum declarat. confil. 195. n. 12. in fi. p. 3
- P**ublica scriptura dicitur illa, quae in publico loco reperitur. confil. 227. n. 8. p. 84
- P**ura, aduerbium, stat exemplificatiue. confil. 199. num. 15. p. 17
- Q
- Q**ualitas probari debet ab eo, qui se fundat in dispositione qualificata. confil. 205. n. 20. p. 36
- Q**ualitates delicti quando proceditur in contumaciam, sufficit constare per indicia. confil. 205. n. 35. Declara vt n. 36. p. 38
- Q**ualitas requisita in poenali dispositione, non per indicia, sed plene, & concludenter probata est. confil. 205. num. 36. p. ead.
- Q**ualitas quae delictum facit, probanda est ab accusatore. confil. 222. n. 1. p. 73
- Q**ualitas confessioni adiecta in prohibitis, potest per fiscum scindi. confil. 222. n. 11. p. 74
- Q**ualitas confessionis probatur praesumptionibus. confil. 222. num. 12. p. ead.
- Q**ualitates plures requisitae in depositione poenali, omnes verificari & probari debent, vt dispositio locum habeat. confil. 222. n. 18. p. 75
- Q**uerela falsitas praesumitur ex tarditate temporis. confil. 195. num. 17. p. 3
- Q**uomodo, vniuersalis dictio, comprehendit omnem modum, etiam occultum. confil. 222. n. 10. vbi declaratur haec conclusio quomodo procedat. p. 74
- R
- R**atificatio actus nulliter gesti, requirit omnes solemnitates, quae in ipso actu conficiendo requirebantur. confil. 223. n. 4. p. 75
- R**atificatio delicti inducitur non solum verbis, sed etiam facto cum actibus posituius, de quibus confil. 225. nu. 19. Declara vt n. 20. p. 78
- R**atificatio delicti habet vim mandati. confil. 225. nu. 19. in fine. p. ead.
- R**atificatio delicti non habet vim mandati, quando delictum nomine ratificantis commissum non est. confil. 225. n. 21. & 22. vbi amplius, quod nisi sit expresse ratificatum tanquam nomine ratificantis commissum, ratificatio non habet vim mandati. p. 78. & 79
- R**ectores Ecclesiae, & Parochi rurales N. habent iurisdictionem in ciues, dum ruri habitant ex laudo, & immemorabili consuetudine. confil. 220. n. 2. p. 79
- R**eceptatio, seu associatio homicidae consanguinei, non facit coniecturam mandati, vel tractatus homicidij. confil. 219. num. 6. p. 70
- R**eceptare hominem, illicitum & prohibitum non est. confil. 205. n. 25. p. 37
- R**eferens, proprie & vere inest in relato. confil. 207. num. 52. p. 46
- R**egalia ex quibus verbis censeantur concessa ab Imperatore. confil. 198. num. 32. & 34. p. 14
- R**eges Galliae praetendunt habere, ex speciali priuilegio Sedis Apostolicae facultatem procedendi contra Clericos in certis casibus, sed de hac facultate dubitatur. confil. 197. num. 21. p. 9
- R**egnum, vel Prouincia si alicui concedatur, non tamen censentur concessa Castra, & loca in eodem Regno existentia, quae antea in alios fuerant alienata, vel exempta. confil. 198. n. 3. p. 10
- R**egula, singula si non profunt, multa collecta iuuant, procedit in probatione temporis antiquissimi. confil. 227. num. 1. p. 84
- R**elatum inest in referente cum omnibus suis qualitatibus. confil. 210. n. 11. p. 52
- R**elaxatus sub cautione de se representando, non potest amplius molestari, nouis non superuenientibus indiciis. confil. 228. n. 19. p. 88
- R**eligionis de essentia non est quod quis sit Clericus, sed sufficit quod emittat vota necessaria in religione a sede Apostolica approbata. confil. 197. n. 6. p. 7
- R**eligiosus sicut est incapax beneficij secularis, ita nec etiam ei potest referuari pensio. confil. 204. numer. 5. ante fin. p. 31
- R**emittentibus iura sua, non datur regressus. confil. 228. n. 12. in fin. p. 88
- R**enunciatio & nouatio, non inducitur per actus posituiuos, nisi quatenus ex eis necessario inferitur. confil. 197. n. 17. p. 8
- R**es iudicata facit rem notoriam. confil. 210. n. 17. p. 52
- R**euocatio licentiae facta re non integra, non valet. confil. 228. num. 13. p. 88
- S
- S**acramentorum administratio prohibita facta a non suo Parocho, non comprehendit Sacramenta administrata habitatoribus in aliena parochia recreationis gratia. confil. 220. n. 2. p. 70
- S**acramenta administrata per Rectorem ordinatum & substitutum a Superiore, licet criminofum, & priuandum propter defectum suae personae, valet, & tenent. confil. 220. num. 6. p. 71
- S**apientes viri tacent quae probari non vident. confil. 230. num. 17. p. 97
- S**cientia in poenalibus, non praesumptiue, sed plene, & concludenter probari debet. confil. 221. n. 26. p. 73
- S**cientia probanda est concludenter, & non praesumptiue, quando

- quando agitur ad pœnã, & de graui præiudicio. cõf. 195. num. 24. p. 3
- Scientia seu ignorãtia attenditur in delictis, modò vna, & modò alia, secundùm quod delictum excluditur. cõf. 205. n. 10. & 43. p. 36. & 38
- Scientia probatur coniecturis & præsumptionibus. conf. 205. n. 12. p. 36
- Scientia præsumitur eorum, quæ ex scriptura & processu apparent. conf. 205. n. 13. p. ead.
- Scientia, & participatio delictorum à famulo commissoriũ, quando in Domino præsumatur, ex eorundem delictorum frequentia, continuatione, & successiuitate. cõf. 207. n. 39. & seqq. p. 45
- Scientia præsumpta non sufficit, quando agitur criminaliter, & ad pœnam. conf. 207. n. 5. & 17. p. 41. & 42
- Scientia certa in domino de delictis ministrorum, non elicitur ex eo quòd de illis ab aliis ministris fuit admonitus, legitimis delicti probationibus non exhibitis. conf. 230. n. 16. p. 96. & 97
- Scientia domini de delictis ministrorum præsumitur, quando delicta habuerunt causam continuam, & successiuam. conf. 230. n. 18. vbi quòd huiusmodi successiuitas copulatiuè requiritur cum causa. & n. 19. vbi etiam qualis debeat esse ista causa, & quæ successiuitas, & temporis continuatio. p. ead.
- Scientiæ præsumptio in domino de delictis ministrorum ex causæ continuatione & successiuitate, tunc demum militat, quando cum ea concurrat commodum, & vtilitas ipsius domini ex delicti commissione, secùs si contrà. conf. 230. n. 20. p. ead.
- Scire non dicitur quis factum, nisi eiusdem facti sciuerit etiam omnes qualitates. conf. 207. n. 6. & 16. p. 41. & 42
- Scriptura reperta in archiuo, etiam quòd non sit in forma probante, probat in antiquis. conf. 227. n. 7. p. 84
- Scripturæ verificatio in parte, habet præsumptionem veritatis in toto. conf. 227. n. 7. ibid.
- Scriptura in parte falsa, in totum reputatur falsa. conf. 227. n. 11. & 17. p. 84. & 85
- Scriptura vbi requiritur, sufficit partis confessio. conf. 228. num. 4. p. 86
- Scriptura, quòd fuerit subtracta ab eo qui in illa interesse habet, non est sufficiens indicium ad torturam. conf. 195. n. 24. in fine. & n. 25. vbi præsertim quando interesse est modicum. p. 3
- Seditionis crimen non committitur, nisi tractetur contra publicam vtilitatem, vel Principis perniciem. conf. 195. n. 11. p. 2
- Sententia lata contra vnum, probat etiam contra alium non citatum, licet non probet quo ad effectum facti. conf. 215. num. 2. p. 60
- Sententia non conformis petitioni est nulla. conf. 228. n. 4. in fin. p. 86
- Sententia, in genere confiscans bona, seu feuda delinquentis, potest intelligi de bonis & feudis subditis iurisdictioni iudicantis, si id opus erit ad sustinendam sententiam. conf. 203. num. 12. p. 29
- Sententia, quæ aliquem priuat beneficiis, non extenditur ad pensiones. conf. 204. n. 4. Declara vt n. 8. & 9. p. 31
- Sententia, quæ non iustificatur ex actis, dicitur notoriè iniusta. conf. 212. n. 1. p. 55
- Sententia, in qua est expressa falsa causa, ipso iure est nulla, nec exequi potest. conf. 228. n. 1. p. 86
- Sententia dicitur notoriè iniusta, quando iniustitia apparet ex lectura sententiæ. conf. 212. n. 16. p. 56
- Seruanda est lex quantumcunque dura. conf. 229. num. 24. p. 94
- Si exceptio est de casu non comprehenso in regula, illum potest ampliare. conf. 229. n. 16. p. 93
- Simonia nunquid committatur in pensione sicut in beneficio. conf. 204. n. 25. p. 33
- Simulatio non probatur coniecturis. conf. 212. num. 10. Vbi præsertim quando agitur criminaliter. num. 14. p. 56
- Simulatio nunquid præsumatur ex non solutione per longum tempus. conf. 201. num. 7. & 8. & num. 24. & seq. & num. 37. 38. & seqq. p. 23. 24. & 25
- Simulatio probari debet per efficaces, & dilucidas probationes. conf. 201. num. 9. Contrà. num. 27. & 30. & nu. 53. p. 23. 24. & 26
- Simulatio, plenè & euidenter, & non per coniecturas, probanda est, quando opponitur aduersus instrumentum. conf. 201. num. 11. Declara vt num. 29. 39. & 40. p. 23. 24. & 25
- Simulatio census, non censetur probata ex restitutione pecuniarum numeratarum, nisi eadem restitutio fuerit facta incontinenti post contractum. conf. 201. num. 17. p. 24
- Simulationis præsumptio, excluditur ex qualitate personarum. conf. 201. n. 20. p. ead.
- Simulatio probatur per vnicum testem. conf. 201. num. 28. p. ead.
- Simulatio probatur duabus, & ad summum tribus coniecturis. conf. 201. n. 55. p. 26
- Simulatio debet concludenter & plenè probari, quando agitur ad pœnam. conf. 212. n. 22. p. 57
- Simulationis causa cessante, cessant etiam omnes præsumptiones, & coniecturæ simulationis. conf. 212. num. 23. p. ead.
- Simulatum præsumitur debitum cessum, quando non constat ipsum debitum esse indubitatum. conf. 200. num. 45. p. 22
- Sine conuocatione, & adunantia armatorum quando quis recuperat possessionem incontinenti, seu ex interuallo, non incurrit pœnas supradictæ constitutionis. conf. 229. num. 33. p. 93
- Singula si non profunt, multa collecta iuuant, quando agitur de imponendo pœnam pecuniariam, etiam quòd vnumquodque de se non concludenter probaret. conf. 212. num. 19. & 20. Vbi quòd hoc multò magis procedit, quando agitur de excludendo pœnam, & delictum. p. 57
- Socij criminis inculpatio in crimine sodomix, facit indicium contra inculpatum, iunctis adminiculis, secùs sine adminiculis. conf. 216. n. 1. p. 62
- Socij criminis inculpatio non facit adminiculum, quando patitur alios defectus. conf. 216. n. 2. & 8. vbi, quòd isto casu sufficiunt duo defectus. p. ead.
- Socij criminis inculpatio, vilis, pauperis, abiecti, & minoris, non facit indicium ad torturam. conf. 216. num. 3. p. ead.
- Socij criminis inculpatio, non facit indicium ad torturam, quando in sua depositione est sibi varius, contrarius, aut periurus. conf. 216. num. 5. & seqq. vbi præsertim quando non fuit tortus ad videndum in quo dicto persistat. p. ead.
- Socij criminis dictum, etiam quòd plures patiat defectus, si in tortura deposuerit, nunquid de consuetudine indicium faciat ad torturam. conf. 216. num. 17. 20. & seqq. pag. 63
- Socij criminis inculpatio, non facit indicium ad torturam, nec ad inquirendum; præsertim quando est periurus. conf. 221. num. 20. p. 73
- Socius criminis inculpando aliquos, alios quos tacet exculpate dicitur. conf. 221. num. 7. p. 72
- Socius criminis, si sit etiam periurus, & deponat ad sui exonerationem, nullum facit indicium contra consocium, etiam eum tortura, quia illa non supplet nisi vnum defectum, & non plures. conf. 230. n. 22. p. 97
- Solemnitates matrimonij, debent vnico contextu in ipsa actus celebratione interuenire. conf. 223. num. 5. vbi & idem de ratificatione matrimonij nulliter contracti inter impuberes. p. 76
- Solum quod est fieri, factum præsumitur. conf. 195. nu. 16. pag. 3
- Soluisse non dicitur quando præcessit pactum, vt soluta pecunia restituatur. conf. 201. num. 22. 23. & 49. p. 24. & 26
- Species posita post genus illud non restringit. conf. 229. nu. 30. p. 94

Sponsalia transeunt in matrimonium per cohabitationem, amplexus, & huiusmodi actus tacitos, absque copula subsequuta. conf. 223. n. 1. 2. & 3. p. 75
Sponsalia nunquid transeant in matrimonium per signa taciti consensus, copula non sequuta. consil. 218. num. 6. p. 67
Sponsalia de futuro non transeunt in matrimonium, nisi superueniat consensus expressus, vel tacitus, sequuta copula. conf. 218. n. 11. p. 68
Sponsalia nunquid transeant in matrimonium per traductionem sponsæ ad domum viri, non sequuta copula. conf. 218. num. 11. ibid.
Stare verbum, denotat permanentiam, & existentiam. conf. 228. num. 13. p. 88
Stylus legitimo tempore non præscriptus, non suffragatur. conf. 216. n. 22. p. 63
Stylus recipiens probationes & decisoria iudicij, formiter probandus est, & non extraiudicialiter. consil. 216. num. 22. & 23. p. 63. & 64
Stylus non vniformis nihil probat. conf. 217. numer. 11. pag. 65
Stylus contra ius non suffragatur, nisi sit præscriptus spatio quadraginta annorum. conf. 217. n. 12. p. ead.
Stylus strictè interpretandus est, nec extendendus de loco ad locum, aut de persona ad personam. conf. 217. num. 13. p. 66
Superioris præsentia & auctoritas, excusat ab omni poena. conf. 217. n. 16. p. ead.
Syndicus villæ nunquid teneatur denunciare delicta impunibilia. conf. 205. num. 44. & seqq. vbi etiam an teneatur denunciare delicta leuia. p. 38

T

TESTES de auditu ab alio qui contrarium dicit, nihil probant. conf. 195. n. 21. p. 3
 Testes deponentes contra stylum & verisimilia, nihil probant. conf. 195. num. 22. p. ead.
 Testes singulares, faciunt indicium ad torturam. consil. 196. num. 14. p. 6.
 Testes, etiam si non sint integri, quando deponunt de facto habente iuris præsumptionem, reputantur idonei. conf. 200. num. 12. p. 19
 Testes non sunt contestes quando eorum depositiones aliquo modo discordant circa locum, tempus, personas, & actus. conf. 200. num. 34. p. 21
 Testis deponens de facto proprio, vt plenè probet cum adminiculis, debet esse omni exceptione maior. conf. 201. n. 14. 41. & seqq. p. 23. & 25
 Testis vnicus probat in materia difficilis probationis. conf. 201. num. 28. p. 24. saltem iuncto iuramento in supplementum. conf. 201. n. 28. ibid.
 Testes examinati post publicationem receptorum probationum ad instantiam accusatoris, seu instigatoris, nihil probant. conf. 205. n. 2. p. 35
 Testes examinati in loco allegato suspecto, nihil probant. conf. 205. n. 3. p. ead.
 Testes in contumaciam examinati non probant, quando sententia contumacialis est nulla. conf. 205. n. 22. p. 37
 Testes in criminalibus, debent esse non solum habiles & idonei, sed etiam omni exceptione maiores. conf. 207. num. 36. p. 45
 Testis qui patitur plures defectus, adminiculis non iuuatur. conf. 207. n. 50. p. 46
 Testis de suo credere & iudicio, etiam quod dicat se pro certo credere, & iudicare, non probat. conf. 212. num. 7. p. 56
 Testis de credulitate plenè probat, quando sui dicti concludentem affert rationem. conf. 212. num. 8. Declara vt num. 9. p. ead.
 Testis vnicus pro informatione Curie examinatus, plenè probat contra curiam. conf. 212. n. 12. p. ead.
 Testis nepos deponens ad defensionem N. plenè probat. conf. 212. num. 13. p. ead.

Testes carcerati & captiui, faciunt semiplenam probationem. conf. 212. n. 14. p. ead.
 Testimonium inimici, omni iure repellitur. consil. 216. num. 9. p. 63
 Testimonium de auditu non facit plenam probationem. conf. 212. n. 25. p. 57
 Testes contrarij vbi sunt inter se, semper præferuntur qui excludunt delictum. conf. 212. n. 25. ibid.
 Testes de auditu probant ad exclusionem delicti. conf. 212. num. 26. p. ead.
 Testis compatriota, non per hoc definit esse testis idoneus. conf. 212. num. 28. p. ead.
 Testis examinatus parte non citata, non facit indicium ad torturam. conf. 213. num. 1. p. 58
 Testis non potest faciliter probare delicta facta de nocte, & tempore obscuro. conf. 213. num. 2. p. ead.
 Testes variantes in tempore, censentur singulares, & non probant. conf. 213. num. 2. p. ead.
 Testis frater, est idoneus testis pro defensione fratris. consil. 213. num. 4. p. ead.
 Testes inter se varij & contrarij, non dicuntur falsi. consil. 216. num. 19. p. 63. quod an verum sit. num. 30. & seqq. p. 64
 Testes qui negant se inimicos, cum verè sint inimici, non solum non probant, sed puniuntur de falso. consil. 216. num. 28. p. 64
 Testes qui patiuntur plures defectus, non faciunt, nec probationem, nec indicium, nec præsumptionem. conf. 216. num. 29. p. ead.
 Testis sibi ipsi varius & contrarius, falsus reputatur, & de falso punitur. conf. 216. num. 34. p. ead.
 Testibus deponentibus de bona fama alterius, magis creditur, quàm deponentibus de mala. consil. 220. num. 6. pag. 71
 Testis depositio prima attendi potius debet quàm secunda. conf. 221. n. 3. Declara nisi secunda sit magis verisimilis, num. 8. p. 72
 Testes examinati, parte non citata, non probant. consil. 221. num. 21. p. 73
 Testis, seu socius criminis, dum secundò examinatur, si peccat sibi legi primum examen, nunquid iudex teneatur illud legere. conf. 226. n. 48. p. 83
 Testes inimici expelluntur in criminalibus, etiam quòd inimicitia non sit capitalis. conf. 216. num. 13. 18. 24. & seqq. p. 63. & 64
 Testis vnicus plenè probat innocentiam, & defensionem rei. conf. 216. num. 14. p. 63
 Tolerantia non dicitur præsumi ab ignorante defectum. conf. 224. num. 5. p. 76
 Tolerantia superioris in non puniendo transgressores, inducit remissionem, & dispensationem. consil. 228. nu. 17. in fine. p. 87
 Tortura, vnicum defectum, & non plures purgare potest. conf. 216. num. 7. p. 62

V

VBI agitur de fauore Reipublicæ, permessa est extensio etiam in poenalibus. conf. 229. n. 13. p. 93
 Vbi eadem ratio est, ibi debet esse eadem iuris dispositio. conf. 229. n. 4. p. 92
 Venalem rem habere quando quis dicatur. conf. 222. num. 5. 6. & 7. p. 74
 Venalem rem an quis habuerit, statur iuramento habentis. conf. 222. n. 8. & 9. p. ead.
 Venales libri dicuntur, quia proprij vsus necessitati non inferuiunt. conf. 222. n. 5. p. ead.
 Verba constitutionis debent non esse superflua, sed aliquid operari. conf. 229. n. 5. p. 92
 Verba futuri temporis conditionalia sunt. conf. 210. nu. 10. p. 52
 Verisimile non est, quòd mulier permittat veterari creditum. conf. 200. num. 37. p. ead.
 Violenter possidens, & de facto non potest suam possessionem armis

I N D E X.

- armis defendere si incontinenti à primo possessore eii-
ciatur.conf.229.n.20. p.94
- Violenter,& cum armis recuperatio possessionis ex inter-
uallo etiam de iure communi prohibita est.conf.229.
num.34. p.95
- Universalis dictio restringitur ab antecedenti dispositione.
consil.212.num.10. p.74
- Voluntas expressa, facit cessare tacitam.conf.223.num.3.
pag.75
- Vrile per inutile non vitiatur.conf.209.n.22. p.51
- Vxor licet deponat ad fauorem coniuncti sui,probat,quan-
do eius depositio etiam tendit contra virum, qui præsu-
mitur magis dilectus.conf.200.n.10. p.19
- Vxor quæ cum viro commoratur, non est verisimile quòd
ignoret ea quæ per virum aguntur, circa ea quæ perti-
nent ad ipsam vxorem.conf.200.n.36. p.21
- Vxor non præsumitur aliquid habere vltra dotem datam
marito.conf.200.num.35. p.ead.

F I N I S.

INDEX

PROSPERI
 FARINACII,
 I. C. ROMANI,
 ADDITIONES AD EIVS
 IMPRESSA OPERA.

AD QVÆST. I.

D Summarium, col. 2. post vers. 3. incipien. Inquisitio formata cum aliqua qualitate &c. in fine. Adde sic. Inquisitio formata super delicto simpliciter, nulla expressa aggravante qualitate, si de ea constet in processu causæ, nunquid Iudex possit condemnare reum in illa qualitate aggravante non deducta inquisitione, n. 39. in fin. vers. limita nono.

Ad idem summarium pag. 1. 2. facie post vers. 5. incipien. Iudex criminalis potest reum etiam civiliter condemnare &c. prope finem post verbum limita. Adde verbum quatuor. deinde deleas verbum tribus.

Num. 13. ibi. Boss. d. tit. de inquisit. n. 90. & 91. &c. adde sic. Et in tit. de fals. n. 77.

Dicto num. 13. ibi. vers. Contrarium &c. circa medium. ibi. Verum huic oppositioni, in 1. vol. adde sic. & ante istos Ang. de malefic. in verbo falsario, n. 37. & originaliter allegatur glos. Instit. de public. iudic. in princ. quæ tamen glos. non dicit id, ad quod allegatur, prout ibi advertit August. ad Ang. in loco præcitato. Afflict. in constit. qui litteras, num. 7. Marfil. singul. 136. versicul. & tene menti. Pract. Monteleon. fol. mihi 271. numer. 822. Pract. Conrad. rubr. de fals. numer. 34. in quarto speciali.

Num. 17. in fin. adde sic. Vide infra in tract. de hæresi. q. 185. num. 51. & seq.

Num. 39. in fin. incipe à capite, & adde sic. LIMITA IX. dictam secundam ampliacionem huius tertij requisiti, ut è contra non procedat, quando in inquisitione esset simpliciter deductum factum & delictum absque vlla qualitate aggravante, & postea in processu causæ appareret de prædicta aggravante qualitate, quia tunc iudex in condemnatione non prohibetur augere pœnam propter qualitatem prædictam, etiam quòd in inquisitione non fuerit deducta, secundum Bar. in l. quid ergo. §. pœna gravior, numer. 15. versicul. ultimo legas. ff. de his, qui notan. infamia. & ibi etiam Bald. in 1. lect. numer. 8. vers. secundo reuoco in dubium, & repetit sub numer. 12. & numer. 13. Anton. Gomez. var. resolution. tom. 3. cap. 11. numer. 8. ante finem, versicul. imò quòd

Farinacy Additiones ad impressa opera.

magis est, vbi alij referuntur concordantes. Clar. in pract. §. final. quest. 90. numer. 3. vers. in hac autem materia, quorum dicta latius reassumit Petr. Caball. resolution. criminal. casu 173. vbi numer. 8. ampliat per inquisitionem, siue per accusationem. & numer. 9. ampliat etiam quando præsertim de qualitate aggravante constaret per confessionem partis. & numer. 11. vbi pariter ampliat, quando pendente iudicio superueniens qualitas fuisset addita inquisitioni. & numer. 12. vbi demum dixit firmatam conclusionem tanto magis hodiè procedere propter amplissimas clausulas, quæ in inquisitione apponi solent.

Num. 56. circa fin. ibi. & mixti imperij &c. adde verbum possint, & dele verbum possunt.

Dicto num. 56. paulo post. ibi. vide Hieron. &c. adde nomen Ceual. in locum Cauat.

Num. 57. in princ. ibi potestatem habere &c. adde sic. probat tex. in l. si lis pecuniaria, & ibi glos. & communiter Doctores omnes ponunt materiam C. ad l. Cornel. de fals. ibi omnino videas multa alia, præter infra scripta, &c. Deinde deleas verbum dixerunt.

Dicto num. 56. ibi. Concordantes &c. adde sic. & alij, quos in proposito refert, & sequitur Caball. resolut. criminal. casu 82. n. 13. & pro hac eadem limitatione est alius. exinde omittas illa verba, & est.

Num. 59. in princ. ibi. huius limitationis &c. adde sic. ponitur in d. l. si lis. C. ad l. Cornel. de fals. quando coram iudice civili producitur falsum instrumentum, de quo vide etiam differentes, Cyn. & alios in l. vbi falsum. C. eodem, & magis speciale exemplum.

Dicto n. 59. post princ. ibi. Iacob. Menoch. &c. adde sic. quem non fuisse visum, nec allegatum à Petro Caballo post hæc impressa habito, resolut. crimin. casu 116. mirans sum.

*Dicto num. 59. post med. ibi. ab hac opinione * dissentiat, &c. adde sic. [quod non dixisset, si vidisset Bar. & Paul. de Castr. in locis relatis per Caball. d. casu 116. n. 1. & alios plures per me relat. in tract. de testib. q. 67. n. 27.]*

Dicto num. 59. ante fin. ibi. num. 1. & seqq. lib. 2. &c. adde hæc verba. Ludou. Peguer. decis. 79. num. 1.

Dicto n. 59. in fin. adde sic. Et in magna Curia contrarium seruari testatur Vincen. de Franch. decis. 147. num. 6. vbi dixit quòd si testis falsum deponat in causa civili, licet offendatur aures iudicum civilium, nihilominus punitur per iudices criminales, & non per iudices civiles.

Num. 60. in fin. adde sic. Peguer. decis. 79. n. 3. vbi facta conclusionem

clufione negatiua, quod delegatus ab inferiori non possit testem coram ipso falsum deponentem criminaliter punire, declarat illam procedere, quando ipse delegatus ita datus fuisset, ut nullam puniendi crimina potestatem haberet. & puniatio criminalis ei interdicta non esset, nam tunc potest hunc testem punire ex Salic. Fulgos. & Curt. Sen. in locis per eum relatis. & sic concludit, quod delegatus etiam ab inferiore Principis, cui non sit interdicta criminalis puniatio, poterit testem coram ipso deponentem falsum arbitrariè punire.

Num. 61. ante fin. principij. ibi. non quod ad ordinariam &c. adde sic, & ita aliàs apud eum fuisse seruatum testatur Ludouic. Peguer. decis. 60. & 79. n. 3. & in fin. decisionis licet. deinde dele verbum verum.

Dicto n. 61. prope fin. principij. ibi. puniendi facultatem &c. adde hoc verbum voluerit. & exinde omittas verba rectius iudicio meo sensit.

Num. 63. in fin. adde sic. Caball. resol. crim. cas. 82. n. 1. & seqq. vbi huius conclusionis plura affert exempla.

Num. 64. in fin. adde sic. Caball. qui plures alios refert concordantes resol. crim. cas. 82. num. 1. & seqq. Bonif. in tract. de furi. §. conuictio. n. 89. & in §. possessionis. num. 26. & dixi iterum infra. in tit. de furi. q. 1. n. 29.

Num. 65. post princ. ibi. quam etiam in &c. adde verbum proposito. deleas verbum propositiones.

Dicto num. 65. post princ. ibi. habitus in conf. 99. numer. 52. libr. 2. &c. adde sic. Bonif. de furi. §. conuictio. numero 99.

Dicto n. 65. ante fin. principij. ibi. Baiard. ad Clar. q. 2. n. 9. & licet &c. adde sic. contra scripta per Aym. Boss. & Fanuc. in loc. præallegatis, dum dixerunt, torturam purgare indicia, etiam quod ad interesse partis ciuile, ad quod reus tortus, si in tortura perstiterit, absolui minimè possit, consuluerit Ludou. Merot. in conf. 17. num. 5. & seqq. Volens non obstante tortura illata reo in crimine falsi, ipsum posse ciuilitè condemnari ex indicis, quæ contra ipsum reum ad torquendum militabant. Ego tamen à prima opinione, quæ apud me æquior & verior est, in iudicando non recederem. Et licet etiam generaliter.

Num. 66. ante finem principij. ibi. in addit. littera B. lib. 1. &c. adde sic. Hippol. Rimin. conf. crim. diuers. 106. sub n. 8. vers. & ad hoc subtiliter pondero. lib. 2. in paruis.

Dicto nu. 66. in fin. vers. aduertat tamen &c. adde sic. & rursus aduerte, quod si fur, seu alius delinquens non fuerit plenè conuictus, sed tantummodo grauiter indiciatus, ita quod iudex illum condemnauerit non in ordinariam, sed extraordinariam delicti pœnam, tunc ex præmissis infertur, quod non possit idem iudex eundem furem, seu delinquentem condemnare ad restitutionem rei furatæ, seu damnum, & interesse, quia ad hunc effectum requiritur plena, & concludens probatio, nec sufficit præsumptiua, prout sic in terminis firmavit Petr. Caball. resol. crimin. cas. 82. num. 14. & seqq. vbi licet pro sua opinione nihil alleget, & contra eam videantur facere, quæ scripsi infra in tit. de reo confesso & conuicto q. 86. n. 68. & seqq. [quæ procedunt, quando ad interesse ciuile agitur de crimine ciuilitè, non quando criminaliter, prout sunt termini propositæ quæstionis.] Illa tamen satis videtur probari ex præallegatis auctoritatibus Doctorum (cum quibus videtur concurrere communis opinio) volentium iudicem criminalem non posse incidenter condemnare ad damna, & interesse, nisi reus condemnatus, fuerit aut confessus, aut per testes legitime conuictus. Et indubitanter hæc opinio procederet, quando accusator vellet probare suum interesse per iuramentum in litem, cum tunc succedat alia conclusio, quod probato tantum furto præsumptiue, iuramentum in litem deferri non potest secundum Alex. post Ang. in aub. si quis in aliquo sub n. 9. vers. sed Cyn. de eden. Felin. in c. sicut. sub nu. 7. vers. quia dicta lex, si quando extra, de re ind. Mascard. de probat. conclus. 934. numer. 27. libr. 2. Bonif. de furi. §. conuictio. num. 101.

Num. 67. in fin. incipe à capite, & adde sic. Contrarium probat, & defendit Caball. resol. crimin. cas. 82. num. 4. & seqq. vbi testatur ita quotidie praticari, quod etiam parte non

perente iudex furem criminaliter condemnat, & etiam ciuilitè ad restitutionem furti, & quod aliàs faciendo tenetur de suo parti furtum restituere. nec dissentit Baiard. ad Clar. quest. 2. num. 7. Et finita dicta additione incipe à capite, & adde sic. LIMITA IIII. ut licet iudex criminalis possit delinquentem criminaliter condemnare, insimul & ciuilitè ad restitutionem rei, aut aliàs ad aliquod interesse ciuile, non tamen poterit sic ciuilitè condemnare tertium non delinquentem, prout voluit Bar. in l. interdum. §. qui furem. num. 5. in fin. ff. de furi. refert eum, & sequitur Bertazol. conf. 232. num. 3. in fin. & ibi Claud. in additionibus littera A. vers. si autem querimus. Quod tu intelligas, nisi ille tertius fuerit citatus in causa criminali, prout declarat Boss. in tit. de fals. num. 95. Surd. decis. Manuan. 135. num. 12. Mandell. conf. 485. num. 2. iuncto num. 9. vbi amplius videtur tenere, quod sufficit illum tertium, quem iudex criminalis vult ciuilitè condemnare, vel fuisse carceratum pro eadem causa, vel fuisse præsentem, & notitiam habuisse sententiæ contra principalem delinquentem latæ, quia tunc talis sententia facit contra illum tertium etiam non citatum, ius & præiudicium, si sic sciens non contradixit, per regulam quod præsens habetur pro citato. poterat magis in specie allegare pract. Papien. in forma libelli pro legato rei singularis in glos. in verbo valere debet. numer. 13. Lanfranc. de fid. instrum. numer. 42. Boss. in tit. de for. compet. num. 41. & in tit. de sent. numer. 86. & in proposito aduerte quod doctrina Bart. in d. §. qui furem. debet intelligi secundum text. quem allegat in l. defuncto. ff. de public. indic. vbi hæres defuncti delinquentis, & sic tertius non potest à iudice criminali condemnari ad restitutionem rei furatæ in hæreditate existentis, quia per mortem dicti delinquentis est profus expirata iurisdicatio iudicis criminalis. At vbi delinquens viuit, & condemnatus est, nihil impedit quin tertius citatus pro suo interesse in iudicio criminali, possit etiam ab ipso criminali iudice puniri. & ita passim apud nos seruatur, & post hæc impressa de mense Ianuarij 1611. iudicatum in tribunali Auditoris Cameræ à duobus iudicibus in illa causa deputatis.

AD QVÆST. II.

Num. 7. in princ. in fin. principij. adde sic. Petr. Caball. resol. crimin. casu 255. num. 2.

Num. 8. in fin. adde sic. Petr. Caball. post hæc impressa in lucem editus, resol. crim. casu 255. num. 4. cum allegatis per eum Quicquid secus senserint Ruin. & alij relati per eundem Caball. ibidem num. 10.

Num. 10. in fin. adde sic. Et pro hac secunda limitatione vide latè differentem, & comprobantem Petr. Caball. post hæc impressa in lucem editum resol. crimin. cas. 255. per totum. & præsertim n. 3. & n. 5. & n. 6. & n. 8. vbi quæ hic per me dicta sunt, benè defendit, & declarat.

Num. 11. in fin. adde hæc verba. Nec dissentit Petr. Caball. post hæc impressa in lucem editus resol. crim. 255. n. 6. in fin. & n. 7. & 8. in princ.

Num. 13. ad med. ibi. ita quotidie seruari &c. adde sic. Nec dissentite videtur Bonif. in tract. de furi. §. 2. num. 19.

Num. 14. vers. Contrarium &c. in fin. vers. adde sic. pro qua vide etiam Bonif. in tract. de furi. §. 2. num. 1.

Dicto nu. 14. vers. Ideo concordando &c. in fin. versiculi. adde sic. Alios plures refert Bonif. de furi. quem post hæc impressa habui, in tract. de furi. §. 2. num. 13. & 14. & dixi infra in tit. de furi. q. 176. num. 1.

Dicto num. 14. vers. Et propterea &c. in fin. versiculi adde sic. quibus addo etiam Bonif. in tract. de furi. §. 2. num. 10. & dixi hac de re iterum infra in tit. de furi. q. 176. numer. 16. & seqq.

Dicto num. 14. vers. Sed rursus &c. in fin. adde sic. Bonif. in tract. de furi. §. 2. num. 11.

Num. 15. circa finem principij. ibi. Iacob. Menoch. in tract. de arbitr. quest. cas. 269. & c. adde sic. nec à præmissis discedit Bonif. quem post huius libri tertiam impressionem habui in tract. de furi. §. 2. num. 80.

Num. 16. in fin. adde sic. Nec à me dissentit Bonif. de furt. post hæc impressa in lucem editus. §. 2. n. 2.

Num. 17. circ. princ. ibi. ex acclamationibus, seu &c. adde verbum etiam. & ibi. Conquestionibus &c. adde sic. tempore furti contra fures, seu etiam.

Et dicto nu. 17. ibi duobus testibus &c. adde sic. alios refert Bonif. de furt. post hæc impressa habitus. in tract. de furt. §. 2. n. 6. vbi loquitur de conquestionibus, quas cum amicis, & aliis facit is cui aliquæ res furatæ fuerunt.

Dicto num. 17. circa med. ibi. aliàs secus, vt ibi per eum &c. adde sic. Nec dissentire videtur Bonif. de furt. §. 2. num. 5. & 6.

Dicto num. 17. post med. ibi. vers. & capiat informationem. numer. 17. & 10. &c. adde sic. Bonif. in tract. de furt. §. 2. num. 6.

Et dicto num. 17. in fin. adde sic. Vide ad hanc secundam coniecturam, quæ dixi infra in tit. de furt. q. 176. numer. 4. & seqq.

Num. 18. in fin. adde sic. Bonif. de furt. d. §. 2. n. 3. dixi hæc de re iterum infra in tit. de furt. q. 176. n. 13.

Num. 19. in fin. princ. ibi. Per eum allegatis &c. adde sic. Bonif. de furt. d. §. 2. num. 7. dixi iterum infra in tit. de furt. q. 176. num. 12.

Num. 20. in princ. in fin. principij. adde sic. & dixi etiam infra in tit. de furt. q. 176. n. 14.

Dicto numer. 20. in versicul. Sexta est &c. in fin. versicul. adde sic. dixi infra in tit. de furt. q. 176. n. 15.

Dicto num. 20. vers. Septima est &c. in fin. vers. adde sic. Bonif. de furt. §. 2. num. 4. dixi iterum infra in tit. de furt. q. 176. num. 11.

Num. 23. in fin. adde sic. Et faciunt quæ dixi infra in tit. de delict. carn. q. 136. n. 2. & seqq.

Num. 24. in princ. in fin. principij. adde sic. Baiard. ad Clar. in §. Sodomia. n. 12.

Dicto n. 24. vers. Bene verum &c. in fin. vers. adde sic. q. 147. n. 141. & seqq.

Dicto n. 24. vers. Et ad id &c. ante fin. ibi. & n. 26. & seqq. adde sic. lib. 2.

Et dicto n. 24. vers. Et ad id &c. in fin. vers. adde sic. Si autem fiscus non præterdit fracturam, tunc nec peritorum iudicio, nec alia probatione ad probandum delicti corpus opus est, sed indicia, quibus grauatur reus, illud exactè probant. Quæ in re videnda sunt, quæ scripsit Scapp. in tract. de iure non scripto. c. 2. n. 9. & seqq. lib. 5.

Num. 25. in fin. adde sic. Vide infra q. 124. n. 114. & in tract. de hæresi q. 197. n. 18. & seqq. & q. 192. nu. 4. & seqq. vbi videtur eadem materia.

Num. 26. in fin. adde sic. Quod & idem in substantia voluit Martin. del Rio Iesuita de disquisitionibus magicis. lib. 5. sect. 2. in princ. & latius sect. 16. vers. si mors, & plurib. seqq. vbi reprobat contrarium tenentibus, & eorum argumentis concludit Lamias mortem tradendas, & comburendas, etiamsi neminem necassent, segetibus & animantibus non nocuissent, & etiamsi necromantica non forent, eo ipso tantum quod faterentur cum dæmone fœdus iniisse, ad conuentus volasse, libidinem cum eo exercuisse, & his similia, de quibus aliter constare non potest, nisi per eorum confessionem, ex quo nulla de prædictis remanent vestigia. & præsertim in versicul. Secundo probatur, vbi testatur ita seruari de consuetudine ferè vniuersali Europæ, & iudicum Ecclesiasticorum, qui lamias prædictas brachio seculari tradunt. Quod & ante eum probauit Petr. Rinsfeld. in comment. ad l. nemo. C. de malefic. & mathemat. q. 1. concl. 2. per tot. & concl. 3. vers. secunda obiectio, & seq. Nec dissentit Gregor. de Valentia in comment. ad D. Thom. disputat. 6. q. 13. puncto 4. §. 4. vers. porò tunc puniuntur malefica, vbi de communi, & vera sententia.

Num. 29. vers. Verum hæc Follerij opinio &c. in princ. ibi. & etiam &c. adde verbum sine.

Dicto num. 29. vers. In hoc &c. circa princ. vers. ibi. & voluit Decian. in tract. crim. lib. &c. deleto verbo quæst. adde sic. 9. cap.

Et deinde dicto n. 29. ibi. In puteo suffocatus &c. adde dictionem, & dele verbum etiam.

Farinacij Additiones ad impressa opera.

Et dicto n. 29. in vers. In hoc &c. in fin. vers. adde sic. Vide ad materiam huius 9. limitationis, quæ dixi infra in tit. de homicid. q. 128. n. 43.

Num. 32. in fin. adde sic. consentit Petr. Caball. post hæc impressa in lucem editus, resolut. crim. cas. 180. numer. 3. & seqq.

Num. 33. in fin. adde sic. Nec à præmissis dissentit Petr. Caball. post hæc impressa in lucem editus resolut. crim. cas. 180. num. 6.

Num. 34. in princ. in fin. princ. adde sic. Nec dissentit Petr. Caball. post hæc impressa in lucem editus resolut. crim. cas. 180. num. 8.

Dicto n. 34. in vers. Et ideo Medici &c. circa fin. vers. ibi. iuncto n. 708. adde hæc verba, & 705.

Num. 35. in fin. adde sic. Nec ab hac sententia discedit Petr. Caball. post hæc impressa in lucem editus resolut. crim. cas. 180. n. 1. & seqq.

AD QVÆST. III.

Num. 9. in princ. ibi. Aut mandatarij &c. adde verbum, aut, & deleas verbum, &c.

Num. 10. vers. Sublimitando &c. circa princ. ibi. C. de ingen. & manumiss. & tunc si &c. adde hæc verba vlllo vnquam. & deinde omittas illud verbum antiquo.

AD QVÆST. IV.

Ad summarium. col. 2. post vers. 8. incip. Absolutus ab obseruatione iudicij &c. in fin. adde sic. Sed an prima indicia coniungantur cum aliis superuenientibus indiciis, vide in num. 30. in fin. in 3. sublimitatione.

Dicto summario. col. 2. ad vers. 12. incip. Reus, qui fuit relaxatus &c. in fin. adde sic. vbi etiam in fine, quid si reus fuit relaxatus simpliciter, & sine cautione.

Dicto summario ead. col. 2. vers. 14. incip. Reus, qui per torturam purgauit &c. in fin. adde sic. Et qualia debent esse noua indicia. num. 47.

Et dicto summario. col. 2. versicul. 23. incipien. Nisi in contrarium &c. in fin. adde sic. Vide materiam huius statuti.

Num. 1. in fin. adde sic. Decian. in tract. crim. lib. 3. cap. 30. num. 1. & per totum illud caput, vbi ponit regulam cum quindecim ampliacionibus, cuius dicta non reportauit, quia reportandi tempus non habui; & propterea ad eum etiam recurras in contingenti casu, vltra infra scripta Petr. Caball. post hæc impressa habitus resolut. crimin. casu 93. num. 1.

Num. 3. in princ. in fin. princ. adde sic. Petr. Caball. d. cas. 93. num. 2.

Num. 4. circa princ. post hæc verba. ibi notant quod &c. dele verbum possunt. Et paulo post. ibi. quæ omisit &c. deleto verbo non pone verbum in.

Dicto num. 4. in vers. Amplia tertio &c. in fin. vers. adde sic. Petr. Caball. resolut. crimin. cas. 162. num. 2. vbi loquitur de condemnato ab vno iudice, qui condemnationem soluit, an possit iterum molestari ab alio iudice, qui processit, & condemnauit in grauiorem pœnam pro qualitate aggravante, quæ non fuit deducta coram primo iudice.

Num. 5. post med. ibi. [Addo pro hac prima limitatione plures rationes per &c. adde sic. Pegnam ad Aymer. in director. inquisitorum, par. 2. comment. 25. fol. mihi 241. col. 1. vers. final. Menoch. de arbit. quæst. casu 539. num. 34. & seqq.

Dicto num. 5. in fin. adde sic. Et vide etiam Decian. in tract. crimin. lib. 5. cap. 37. num. 54. vbi quod hæreticus, qui confessori suo spirituali hæresim confessus, iniunctæ sibi pœnitentiæ satisfecit, non excusabitur, quin in foro exteriori ab Ecclesiastico iudice de ea puniri possit. Eò præsertim quia hodie ex constitutione Pij V. simplex Sacerdos ab hæresi absoluere non potest, sed talis facultas est reseruata Pontifici, & solum concessa Episcopis, & Inquisitoribus, vt ibi per eum, quem videas in materia. & vide etiam Hippol. Rimin. conf. 185. num. 16. lib. 2.

Num. 6. ante fin. ibi. [Addo &c. adde sic. Pegnam ad Aymeric. in director. inquisitorum, par. 2. comment. 25. fol. mihi 241. col. 1. vers. fin. in fin.

Num. 7. circa princ. post verba quæ sunt mixti fori, dele verbum, non.

Dict. num. 7. in fin. ibi. huius limitationis &c. adde sic. Vltra scripta per Ignat. Lopez. in addit. ad Diaz in pract. crimin. canon. cap. 87. in verbo Sacrilegij. in vers. illud autem, & vers. quando verò iudex. & vers. seq. & per Decian. in tract. crimin. lib. 6. cap. 36. num. 8. qui in specie loquuntur in crimine sacrilegij.

Num. 9. in princ. post verbum puta pone verbum degradationis, & omite verbum degraduatiōis.

Num. 10. in princ. in fin. princ. adde sic. Ignat. Lopez. (qui loquitur in crimine sacrilegij) in addit. ad Diaz in pract. crimin. Canon. cap. 87. in verbo sacrilegij littera A. versicul. illud autem.

Num. 14. in vers. Contrarium &c. ante med. ibi. & ibi August. in addit. &c. adde sic. Campeg. de testib. reg. 436. vers. Decimoquarid.

Dicto num. 14. d. vers. Contrarium &c. circa med. ibi. in tit. de præuaricato. num. 5. &c. adde hac verba. & in tit. de fals. num. 129.

Num. 23. in fin. adde sic. Alios in idem refert Petr. Caball. post hæc impressa habitus, resolut. crim. casu 93. num. 8. 9. & 10.

Num. 24. vers. Absoluto autem &c. circa princ. ibi. C. de adult. &c. adde sic. cum aliis in proposito relatis per Petr. Caball. post hæc impressa in lucem editum, resolut. crim. casu 93. num. 3.

Dicto num. 24. in princ. in fin. princ. adde sic. & alios refert Petr. Caball. d. casu 93. num. 14.

Dicto num. 24. vers. Et ista &c. in fi. vers. adde sic. consentit Petr. Caball. vbi supra d. casu 93. num. 10.

Num. 25. in princ. in fin. principij. ibi. & simpliciter &c. adde sic. secundum Boff. in tit. de senten. num. 60. & seq. & dixi infra hoc eodem num. in fine.

Dicto n. 25. vers. An autem &c. in fi. vers. adde sic. Ioan. de Anan. conf. 17. col. finali. vers. præterea. Baiard. ad Clar. q. 57. n. 7. & q. 62. num. 6. concludentes, quod relaxatio sine cautione habet vim tacitæ absolutionis ab obseruatione iudicij, quando est facta causa cognita, aliter secus.

Num. 26. vers. Amplia secundo &c. post med. ibi. vers. sed consuetudo obtinuit &c. adde sic. Decian. in tract. crim. lib. 3. cap. 35. num. 80. Scacc. in tract. de iudic. causar. civil. crimin. & heretical. cap. 95. num. 1. versicul. si de consuetudine. vbi hanc opinionem in practica, & consuetudine receptam testatur.

Dicto num. 26. in princ. in fin. princ. adde sic. Petr. Caball. post hæc impressa in lucem editus resolut. crimin. casu 93. num. 19. & seqq.

Dicto num. 26. vers. Contrarium &c. in fin. vers. adde sic. Quibus addo Ludou. Peguer. decis. crim. 70. quem post huius libri tertiam impressionem habui, vbi relatis, & reprobatis contrariis testatur ita fuisse conclusum in Regio Consilio Catalonia die 5. Aprilis 1585. in fauorem cuiusdam mulieris nomine Ludouicæ Castellonæ, quæ imputata de nece sui viri, cum in tormentis sustinuerit, non amplius fuit molestata, etsi postea sicarij capti falsi fuerint occidisse de eius mandato, & propterea laqueo suspensi fuerunt. Scacc. cum allegatis per eum in tract. causarum civil. crimin. & heretical. lib. 1. c. 99. vers. altera verò.

Dicto num. 26. vers. Tertia fuit &c. in fin. vers. adde sic. Petr. Caball. resolut. crim. d. casu 93. num. 23. & seq.

Dicto num. 26. vers. Ego autem &c. ante finem. ibi. Deum vltorem &c. adde sic. Et meritò post huius libri tertiam impressionem me sic instante de præsentis anno 1608. sanctissimus Pontifex Paulus Papa V. horum iudicij nequitie sub grauissimis pœnis prouidit.

Et dicto num. 26. vers. Ego autem &c. in fin. vers. adde sic. Et isto casu, tam in Vrbe, quàm in statu Ecclesiastico reos sic absolutos nouis superuenientibus indicij, iterum inquisitos, & carceratos fuisse passim indubitanter testari possum; quicquid secus apud eum seruatum fuisse testetur Ludou. Peguer. d. decis. crim. 70. Et cum hac mea resolutione video etiam consentiente Petr. Caball. resolut. crimin. d. casu 93. num. 25. & seq. Qualia autem debeant esse ista indicia,

quibus superuenientibus possit reus, qui purgatis indicij fuit absolutus, iterum molestari, dixi infra n. 47.

Num. 27. in princ. in fin. princ. adde sic. licet secus dixerit in ciuilibus, quando fuit assignatus terminus ad probandum.

Dicto numer. 27. versicul. Contrarium &c. in fin. versicul. adde sic. & cum hac contraria opinione, quam communem testatur aliis relatis residere videtur Petr. Caball. post hæc impressa in lucem editus, resolut. crim. casu 93. numer. 3. vers. manus autem dubium est, & seqq. vsque ad numer. 8.

Dicto numer. 27. vers. Et hæc quidem, &c. in fin. vers. adde sic. cum aliis pluribus relatis per Pacian. de probat. libr. 1. cap. 67. numer. 33. & seqq. qui tamen loquitur in ciuilibus, & pluribus modis propositam conclusionem ampliat, & restringit.

Et dicto num. 27. vers. E conuerso autem, &c. in fin. adde sic. Nec ab hac mea resolutione dissentire videtur Petr. Caball. post hæc impressa habitus resolut. crim. casu 93. num. 11. & seqq. vsque ad num. 19.

Num. 28. in princ. in fin. princ. adde sic. Nec à præmissis dissentit Petr. Caball. post hæc impressa habitus resolut. crim. casu 93. n. 36. & seqq. Scacc. in tract. de iudic. caus. civil. criminal. & heretic. lib. 1. cap. 95. num. 4.

Dicto num. 28. vers. Quod si, &c. in fin. vers. ibid. num. trigessimoseptimo, &c. adde sic. & Petr. Caball. resolut. crim. d. casu 93. num. 42.

Num. 29. circa finem. ibi. dicta quæst. 35. nu. 10. &c. adde sic. nec dissentit Petr. Caball. post hæc impressa in lucem editus, quem benè declarantem videas resolut. crim. casu 93. n. 30. seqq.

Et post num. 30. incipe à capite, & adde sic. SVBLIMITA III. seu potius declara hanc quintam limitationem, vt licet absolutus ab obseruatione iudicij, & ex hæctenus deductis ob torturam illatam, vel cum cautione de repræsentando relaxatus, possit superuenientibus nouis indicij inquiri. Dubium tamen est, nunquid priora indicia, seu probationes, quæ ad condemnandum non satis fuerunt, coniungantur cum indicij, seu probationibus superuenientibus, ita quod reus ex illis simul iunctis possit, aut torqueri, aut condemnari. Qua in re resolutione dicas, quod si quis fuit absolutus ex eo quod in tortura perstiterit, & tunc sine dubio indicia, quæ per torturam fuerunt purgata, & sublata, nullam vim habent, mortua sunt, nec propterea coniungi possunt cum aliis superuenientibus indicij, aut probationibus. secus si tortura non illata, reus fuit absolutus, ex eo quod in iudicium contra ipsum deducta non sufficiebant ad condemnandum. Tunc enim imperfecta probatio primæ instantiæ coniungitur cum superuenienti probatione, secundum veram, communem & vsu receptam sententiam, de qua ex Bart. Host. Abb. Felin. Alex. & Alciat. in locis per eum relatis testatur Simanch. Cathol. insti. tit. 18. rubr. de defunctis. num. 20. Et hanc declarationem benè nota, quia (ni fallor) alibi eam non reperies in specie positam. sæpè habui in facto, & sic (vt supra) iudicauit, & communiter iudicatum vidi.

Num. 32. ante med. ibid. Boff. in tit. de pace, n. 9. &c. adde sic. Et in tit. de furtis. nu. 58. & seqq. quem benè declarantem videas, quid in proposito, tam in furtis quàm in aliis delictis, pax habita à parte operetur.

Num. 35. in princ. in fin. princ. adde sic. Et ad materiam huius statuti minuētis pœnam delicti propter pacem habitam vide Vulpell. in tract. de pace quæst. 65. vbi in specie tractat; an pax producta ab vno ex corrizantibus, profit etiam aliis contumacibus. quam quidem quæstionem latius reassumpsit Petr. Caball. resolut. crim. casu 75. per tot. Et an neganti maleficium profit etiam pax ad diminutionem pœnæ vigore statuti prædicti, ponit idem Petr. Caball. vbi supra casu 74. verum quod attinet ad propositam quæstionem.

Numer. trigessimooctauo in princip. in fin. princip. adde sic. Ad quam vide Petr. Caball. post hæc impressa in lucem editum, resolutionum crimin. casu septuagesimoquarto numero octauo, vbi dixit dispositionem dictæ legis transigere non amplius esse in vsu, quia de generali consuetudine totius Italiae

Italiae sunt paces, & transactiones in quolibet delicto. ex Claro, quem allegat *d. quest. 58. num. 16. post vers. secunda regula &c.*

Num. 45. vers. Sed fatuus &c. in fin. vers. incipe à capite, & adde sic. SVBLIMITANDO rursus præcedentem limitationem adverte, quod illa debet intelligi, quando quis fatetur extrajudicialiter delictum, de quo prius fuerat absolutus ex hæcenus deductis sine tortura. quod si tortura præcessit absolutionem tunc ex sequenti extrajudiciali confessione præsertim per modum iactationis emanata, nunquam vidi processum contra hunc sic absolutum, quia perstiterit in tortura, prout nec etiam se meminisse sic processum testatur Petr. Caball. longè post hæc mea scripta impressus *resolut. crimin. casu 81. n. 13.*

Et post n. 46. incipe à capite, & adde sic. 47. SVBLIMITA præcedentes limitationes, in quibus dixi reum absolutum ex hæcenus deductis posse iterum inquiri novis superuenientibus indiciis, vt non procedant, nisi noua superuenientia indicia fuerint grauiora primis, & specie diuersa, secundùm ea quæ dixi infra *in tit. de indic. & tortur. quest. 38. numer. 76. & seq. & in specie pluribus probat Petr. Caball. post hæc impressa habitus, resolut. crimin. casu 93. numer. 43. & seqq.* Quod equidem verissimum credo, quando agitur propter superuenientia indicia de iterum molestando reum absolutum, quia tunc indicia contra eum existentia purgauerat, aut per torturam, aut per alias probationes factas in defensionibus. Tunc enim dicta indicia purgata dicuntur interempta, & amplius reuiscere non possunt. Quare secus crederem, si prima indicia non fuerint purgata per torturam, aut sublata in defensionibus. Tunc enim si reus fuit absolutus, quia indicia non sufficiebant ad torturam, facillè crederem ea posse coniungi cum superuenientibus, licet non sint maiora, & grauiora primis diuersa. Prima enim indicia non purgata, & non sublata non dicuntur mortua; & idè aliis superuenientibus adiuncta & suffulta, insimul iuncta, ad torturam sufficient, etiam quod separata, & disiuncta non sufficient. & ita alias fuit resolutum.

AD QVÆST. V.

Num. 10. *in princ. in fin. princ. adde sic.* Et in proposito scriptis Catalan. *in tract. de abolit. & indult. c. 30. nu. 9. & seqq. vsque ad n. 18.*

Num. 11. vers. Sublimita primo &c. circa princ. ibi. q. 151. n. 90. &c. adde sic. Bar. cons. 65. incip. ad declarationem vers. Si delictum testis inspiciatur.

Dicto n. 11. d. vers. Sublimita primo &c. paulo post. ibi. vigore prædicti ritus &c. adde sic. Herculan. de cautione de non offendendo c. 9. n. 10.

Et dicto numer. 11. in vers. Sublimita primo &c. in fin. versicul. adde sic. Vide tamen eundem Vulpell. *in cons. 85. numer. 1. & seq. quem refert Mascard. vbi supra.* qui loquens in casu fractæ pacis, & ad effectum incurrendi pœnam dixit in pace non esse necessariam scripturam. Et vide etiam Petr. Caball. post hæc impressa habitum *resolut. crimin. casu 141. nu. 10.* vbi pariter dixit, quod de iure communi ad probationem pacis testes habent eandem vim, sicut habent instrumenta.

Num. 12. vers. Et licet &c. prope finem. ibi. Inter gratias, & compositiones &c. adde hoc verbum facit.

Dicto n. 12. vers. Limita sublimitationem &c. in fin. vers. adde sic. Et in gratia facta à Principe parte non concordata, sic etiam voluit Decian. *in tract. crimin. lib. 3. cap. 35. nu. 63.* prout & in gratia loquuntur etiam Paris de Put. & Baiard. in locis præallegatis.

Num. 18. circa finem. ibi. concl. 300. numer. & 8. libr. 1. &c. adde sic. & pro hac eadem distinctione addo Bonif. *de furt. post hæc impressa in lucem editum. §. 2. numer. 112.*

Dicto numer. 18. in fin. adde sic. Et quod attinet ad secundam conclusionem, videtur eam hodiè non esse amplius in vsu, quia (vt dixi supra *d. q. 4. numer. 38. in fin.*) hodiè de generali consuetudine totius Italiae admittitur transactio

Farinacj Additiones ad impressa opera.

in quolibet delicto. & sic in quolibet delicto per transactionem quis non fatetur delictum, prout in proposito voluit Petr. Caball. post hæc impressa in lucem editus, *resol. crimin. casu 74. post numer. 8. versicul. sunt etiam qui.*

Num. 19. circa princ. ibi. Huius secundæ quæstionis &c. *adde sic. circumscripta consuetudine, de qua supra.*

Dicto numer. 19. in fin. princ. ibi. Sufficere non solum ad &c. *adde verbum inquirendum deletio verbo requirendum.*

Dicto numer. 19. in princ. in fine princ. adde sic. Quorum opinio eo minus tenenda est stante generali consuetudine faciendi pacem in quolibet delicto, vt dixi supra.

Dicto num. 19. vers. Sublimita primo &c. circa finem vers. ibi. quod in casu non transigibili &c. *adde sic. circumscripta consuetudine generali totius Italiae faciendi pacem in omnibus delictis, vt supra dixi.*

Et dicto n. 19. vers. Sublimita secundo &c. post med. vers. ibi. nedum quo ad torturam &c. *adde sic.* quicquid secus non considerantes actum productionis, ex qua sola vt dixi, resultat tacita confessio contentorum in pace producta, dixerint relati per Petr. Caball. *d. casu 74. n. 3.*

Num. 20. in fin. adde sic. Vide tamen in proposito Petr. Caball. post hæc impressa in lucem editum, *resolut. crimin. casu 74. n. 3. in fin. & n. 4. & n. 5.* cum allegatis per eum. vbi probat per instrumentum pacis non probari delictum, etiam quod pax habita fuerit pecunia mediante.

Num. 21. in fin. adde sic. Alios refert Petr. Caball. post hæc impressa in lucem editus, *resolut. crimin. casu 74. n. 6.* vbi & idem quando pax fuerit inita generaliter de omnibus iniuriis, & offensionibus.

Num. 24. in princ. in fin. principij. adde sic. Non dissentit Petr. Caball. post hæc impressa habitus *resolut. crimin. casu 74. num. 8.*

Num. 25. in princ. ibi. Mascard. post hæc impressa visus de probation. lib. 1. concl. 501. numer. 1. &c. *adde sic.* Nec dissentit Decian. *in tract. crimin. lib. 3. capit. 35. num. 64.* vbi amplius, quod iudex non potest compellere eum, qui habuit gratiam, vt crimen fateatur, post Afflict. quem allegat *in tit. si de feud. fuer. controuer. inter Domin. & agnat. in §. naturales in 4. notab. in fin. & numer. 82.* vbi idem reperit Catal. *de abolit. & indult. quest. 8. num. 9. & seqq.* vbi de communi (licet numer. 2. & seqq. contrarium tenentes retulerit) & numer. 22. & seq. vbi pariter quod non potest iudex cogere aggratiatum ad confitendum delictum ex Afflict. in loco præallegato.

Dicto nu. 25. in principio, circa medium ibi. Et veniat petente hoc non dicit &c. *adde sic.* & aduertit etiam Catal. *de abolit. & indult. q. 11. & 12.*

Dicto n. 25. vers. Verum quia &c. ante med. vers. ibi. Dubium non est, idcirco &c. *adde verbum pro solutione. deletio verbo per solutionem.*

Dicto num. 25. dicto vers. Verum quia &c. in fin. vers. adde sic. Et ita etiam voluit Catal. *de abolit. & indult. quest. 8. numer. 13. & 14.*

Dicto n. 25. vers. Si vero quis &c. in fin. vers. adde sic. Nec dissentit Decian. *in tract. crim. lib. 3. c. 35. n. 82. & 83.* Catal. *de abolit. & indult. q. 8. n. 15. & seqq.*

Dicto num. 25. vers. Secundo verò casu &c. circa med. vers. ibi. & deinde reo &c. *adde verbum dicere omissa verbo decipere.*

Dicto nu. 25. dicto vers. Secundo verò casu &c. post medium. ibi. Principis vti possis &c. *adde sic.* de quo dixi etiam supra hoc eodem nu. 25. in princ.

Et dicto n. 25. eodem vers. Secundo verò casu &c. in fin. vers. adde sic. Decian. vbi supra nu. 82. Catal. *de abolit. & indult. q. 8. num. 37.*

Num. 26. vers. Contrarium &c. in fin. vers. adde sic. Catal. *de abolit. & indult. q. 8. n. 31.*

Dicto n. 26. vers. Secundo verò casu &c. in fin. vers. adde sic. Ad quæ vide etiam Catalan. *de abolit. & indult. q. 8. num. 28. & seqq.* vbi alia de materia excommunicationis petitæ ad cautelam.

AD QVÆST. VI.

Summario col. 1. secunda facie, post vers. 28. incip. Restitutus &c. in princ. post dictum verbum restitutus adde verbum ex, & dele verbum est.

Dicto summario d. col. 1. post vers. 35. incipien. Limita quarto &c. in fin. adde sic. Sed an in istis casibus gratia trahatur ad bona sita extra territorium confiscantis. numer. 32. vers. limita omnes.

Num. 1. ante fin. ibi. in conf. 137. n. 12. & 14. &c. adde sic. secundum ultimam impressionem, qui loquitur in dispensato, & aggratiato in crimine hæresis. refert etiam eum, & sequitur Decian. in tract. crimin. lib. 5. c. 36. n. 19.

Dicto numer. 1. in fin. adde sic. Addo pro supra firmata conclusione, quod scilicet gratiam habens à Principe non possit amplius molestari, Decian. in tract. crimin. lib. 3. cap. 35. numer. 67. & seq. Catal. de abolit. & indult. quest. 1. numer. 39. & quest. 3. numer. 13. & seq. & quest. 6. numer. 2. & seq.

Num. 2. vers. Prima sit conclusio &c. post principium vers. ibi. & per Ant. Thesaur. decis. Pedem. 21. in princ. &c. adde sic. cum aliis per Catal. de abolit. & indult. quest. 4. numer. 9.

Dicto nu. 2. vers. Prima sit conclusio &c. post medium vers. ibi. potest penas remittere, & gratias facere &c. adde sic. Decian. in tract. crimin. lib. 3. c. 35. n. 94. Catal. de abolit. & indult. q. 4. numer. 11. & seq.

Num. 6. vers. Secunda sumi potest &c. in fin. vers. adde sic. Vide tamen in proposito Catalan. de abolit. & indult. q. 4. numer. 15. vbi quod concessa iurisdictione Castri cum mero & mixto imperio, cum quatuor litteris arbitrariis Regni, & cum cognitione primarum & secundarum instantiarum, censetur etiam concessa gratiandi facultas, & quod ita aliàs in Neapolitano Consilio decisum fuit, teste Vincent. de Franch. decis. 370.

Num. 18. in princ. in fin. princ. adde sic. Decian. in tract. crimin. lib. 3. c. 35. n. 53. vbi propterea dixit non valere indulgentiam Principis factam, quod ad interesse partis, ac etiam quod ad penam pecuniariam parti applicandam, post Bal. Nellum, Abb. Alex. & Gomez. in locis per eum relatis, & idem repetit in d. c. 35. n. 75. & n. 90.

Dicto num. 18. vers. Et licet aliqui &c. in fin. vers. adde sic. nec dissentire videtur Decian. vbi supra allegatus d. cap. 35. numer. 90.

Num. 21. in fin. adde sic. De quibus omnino videas Io. Aloyf. Catal. in tract. de abolit. & indult. cap. 26. per tot. cum seq. allegat Io. Fab. de Luca. num. 1. & omn. seq. vbi latissime de materia.

Num. 22. in princ. circa med. ibi. Magnum numerum infidelium &c. adde sic. Iodoc. in tract. crimin. cap. 146. numer. 4. & 5.

Dicto n. 22. in princ. in fin. princ. adde sic. Decian. in tract. crimin. lib. 3. cap. 35. nu. 69. vbi quod indulgentia Principis facta propter publicam utilitatem, vt facta bono pacis, intelligitur tollere non tantum penam publicam, sed etiam penam parti applicandam.

Num. 26. in princ. prope finem ibi. Gabr. d. concl. 2. nu. 6. &c. adde sic. Decian. in tract. crimin. lib. 3. cap. 35. numer. 47. vers. sed quod immo.

Num. 27. post principium, ibi. à fide dignis Aduocatis quendam Philippum Anagninum, absolutum &c. dele verbum quibus.

Dicto num. 27. prope fin. ibi. Pro resistentia &c. adde verbum birroariorum omisso verbo berniorum.

Num. 28. in princ. ante finem princ. ibi. Quem pariter post &c. adde sic. hæc impressa habui, in tractat. de iure fisci. libr. 5.

Dicto num. 28. vers. Circa primum &c. in fin. vers. adde sic. Et pro hac opinione faciunt scripta per Decian. in tract. crimin. lib. 3. cap. 35. n. 47. vers. sed quod immo.

Dicto num. 28. vers. Contrarium &c. in fin. vers. adde sic. Addo pro hac contraria opinione Decian. in tract. crimin. libr. 3. capit. 35. d. numer. 47. vbi respondet Gramm,

contrarium tenenti in conf. 58. numer. 10. & seq. & idem repetit d. cap. 35. numer. 54. & num. 87. Petr. Gregor. syntagm. iuris. lib. 32. cap. 23. n. 21. Catal. de abolit. & indult. quest. 1. n. 42. in fin. & nu. 43.

Num. 29. post med. ibi. quest. 94. art. 5. numer. 24. &c. adde sic. Decian. in tract. crimin. lib. 3. c. 35. n. 85. Catal. de abolit. & indult. quest. 3. nu. 18.

Dicto num. 29. circa finem ibi. iuncto num. 44. vbi alios refert.]† &c. adde sic. Catal. de abolit. & indult. quest. 3. numer. 21. & num. 23.

Num. 30. in fin. adde sic. Catal. de abolit. & indult. quest. 1. nu. 20. & seq.

Num. 32. in princ. prope fin. in princ. ibi. Recuperet etiam bona confiscata, addo &c. adde sic. Decian. in tract. crimin. lib. 3. c. 35. n. 87. & 88. vbi declarat Petr. Gregor. syntagm. iuris. lib. 32. c. 23. n. 11. vers. quæ omnia. Catal. de abolit. & indult. q. 1. nu. 24. & 25. & n. 42. 43. & 44.

Dicto n. 32. in princ. in fin. princ. adde sic, num. 201. deleto prius num. 21.

Dicto num. 32. in princ. in fin. princ. incipe à capite, & adde sic. SVBLIMITA omnes præcedentes limitationes, in quibus dixi gratiam Principis extendi ad bona confiscata, vt non procedant nisi in bonis confiscantis existentibus in territorio iudicis confiscantis, secus quod ad bona existentia in alio territorio, secundum Bossi. in tit. de remed. ex sol. clement. Princ. num. 53. refert eum, & sequitur Decian. in tract. crimin. lib. 3. cap. 35. numer. 96.

Num. 33. in fin. princ. adde sic. Addo Decian. in tract. crimin. lib. 3. cap. 35. nu. 56.

Num. 35. vers. Sed certe ego &c. in fin. vers. adde sic. Quibus addo Decian. in tract. crimin. lib. 3. cap. 35. numer. 57. vbi loquitur, quando in gratia Princeps mandat liberè aboleri condemnationes.

Num. 36. circa princ. ibi. Ex dispositione legis &c. adde hæc verba aut hominis.

Et paulo post ibi. Et aliis similibus &c. adde hoc verbum vt.

Dicto nu. 36. in princ. prope finem principij. ibi. Vers. secunda fuit opinio &c. adde sic. Gramm. decis. 103. nu. 119. Gabr. conf. 112. nu. 1. lib. 1.

Dicto n. 36. in princ. in fin. princ. adde sic. Decian. in tract. crimin. lib. 3. c. 35. n. 58. & 59.

Dicto num. 36. vers. Contrarium &c. circa med. ibi. Tit. 2. nu. 53. & 54. vers. &c. pone verbum verum, & deleas verbum vera.

Num. 37. in princ. ante fin. princ. ibi. quod eam restitutus non recuperat, &c. adde verbum, quia deleto verbo, quid.

Dicto numer. 37. vers. Quæ nam &c. in princ. vers. ibi. harum opinionum in &c. adde verbum puncto, omisso verbo punctis.

Et dicto vers. Quæ nam &c. in fin. vers. adde sic. Et nouissime vide etiam Catal. de abolit. & indult. quest. 3. numer. 28. & seq.

Num. 38. in princ. in fin. princ. adde sic. Quibus addi possunt Decian. in tract. crimin. lib. 3. c. 35. n. 56. vbi de gratia facta cum restitutione omnium bonorum confiscatorum, vel cum plena restitutione bonorum, aut simili.

Num. 41. in fin. adde sic. Decian. in tract. crimin. libr. 3. capit. 35. numer. 61. vbi quod si Princeps in gratia restituere delinquentem ad omnia bona exceptis aliquibus particularibus bonis alienatis, tunc & eo casu censetur etiam restituisse ad omnia alia etiam alienata, quia exceptio firmat regulam in non exceptuatis, in quibus per hanc exceptionem tacite voluisse videtur gratiam debere habere locum. & num. 62. vbi quod quando Princeps expressè facit gratiam de bonis in alium translatis, non intelligitur de bonis translatis per viam contractus, adeo quod est necesse exprimere etiam si per contractum sint alienata, & tunc fiscus restituit pretium, aliàs secus. ex Afflic. quem allegat in tit. hic finis lex. Feder. in princip. in 6. notab. num. 36. in fin. & plurib. seq.

Num. 42. post princ. ibi. vt per Rub. conf. 154. nu. 6. &c. adde sic. Decian. in tract. crimin. lib. 3. c. 35. nu. 69. vbi ampliat etiam quod Princeps non expressè restituerit bona alienata, sed ampliationem non credo veram.

Num. 44. ver. Horum tamen opinio, &c. in fin. vers. adde sic. Nec dissentit Decian. lib. 3. cap. 35. num. 60. vbi relatis, & reprobatis contrarium tenentibus testatur de veriori opinione.

Dicto num. 44. vers. Primo sublimitatio, &c. in fin. versicul. adde sic. Aloyf. Catal. de abolit. & indult. q. 3. num. 19. & 20. vbi ampliat.

Num. 45. in princ. in fin. princ. adde sic. Decian. in tract. crimin. lib. 3. cap. 35. num. 55. vbi quod gratia alicui concessa per viam iustitiæ, comprehendit etiam restitutionem famæ, & idem repetit num. 85. Catal. de abolit. & indult. quest. 1. num. 20. & seqq. vbi pariter quod abolitio Principis tollet infamiam, quæ est facta ante sententiam & condemnationem, & quest. 3. nu. 22.

Dicto numer. 45. versicul. Et quia in materia, &c. in princ. ibi. in l. generali. C. de sentent. pass. &c. adde sic. cum aliis per Decian. in tract. crimin. lib. 3. cap. 35. nu. 54. & nu. 70. Petr. Gregor. synagm. iuris lib. 32. cap. 23. num. 11. Catal. de abolit. & indult. quest. 1. n. 17. & cap. 9. n. 10.

Et d. nu. vers. Et quia in materia, &c. paulo post. ibi. vt in l. 1. C. de sentent. pass. &c. adde sic. Petr. Gregor. synagm. iuris. lib. 32. cap. 23. n. 11. Catal. de abolit. & indult. quest. 1. n. 42. & quest. 3. n. 16. & n. 22.

Et etiam dict. vers. Et quia in materia, &c. in fin. vers. adde sic. Et in proposito vide etiam Catal. de abolit. & indult. quest. 1. nu. 24. & 25.

Num. 46. circa finem. ibi. Ant. Thesaur. decis. Pedemont. 21. numer. 2. &c. adde sic. Decian. in tractat. crimin. lib. 3. cap. 35. num. 91.

Numer. 47. prope finem. ibi. Ex insidiis vel proditorium, &c. adde sic. Decian. in tractat. crimin. lib. 3. cap. 35. numer. 51.

Num. 49. in fin. adde sic. Catalan. de abolit. & indult. capit. 30. num. 18.

Num. 50. in princ. in fin. princ. adde sic. Catalan. vbi supra. num. 21.

Dicto num. 50. vers. Limita secundo, &c. circa principium. ibi. secus si delicta sint diuersa, vel separata; nam tunc, &c. adde sic. gratia non dicitur subreptitia, vt per. Et deinde dele hæc verba, videlicet, iudex debet ab exequutione supersedere, & Principem consulere, vtrum debeat approbati gratia, in qua non est facta mentio alterius diuersi, & separati delicti: ita.

Dicto num. 50. d. vers. Limita secundo, &c. in fin. vers. adde sic. Catalan. vbi supra numer. 22. & seq. & expressè hoc voluit Ant. de Padilla in repetit. l. transigere. C. de transact. num. 69. Et dum post huius libri plures impressiones in occurrenti casu huius limitationis materiam pertractauit, aduertendum duxi, quod licet Menoch. vbi supra, dixerit in casu huius limitationis, quando scilicet, in secunda gratia est tacitum aliquod dissimile, & separatum delictum, de quo supplicans aliam habuisset gratiam, debet iudex ab exequutione supersedere, & Principem consulere, ex Alciat. & Couarruu. in locis præcitatis. Quasi velit inferre, quod hæc eadem limitatio non est vera simpliciter, sed Principe consulto. Et cum Menoch. ego etiam consensi in aliis huius libri impressionibus, & mecum assensit etiam Aloyf. Catalan. vbi supra num. 22. Verùm ne erres, est (vt dixi) aduertendum, prout etiam aduertit Cartar. in loco præallegato, quod Alciat. & Couarruu. in locis præcitatis dixerunt, Principem consulendum, non quando gratia est subreptitia ex taciturnitate delicti dissimilis, & separati, tunc enim negat gratiam esse subreptitiam, sed quando gratia est verè subreptitia ex tacito simili delicto, & tunc benè inquirunt ipsi Principem consulendum, prout etiam ego generaliter dixi infra in quarta limitatione. At vbi tacitum est delictum prorsus dissimile, & separatum, tunc gratia est subreptitia, nec Principis consilio opus est. Et ita est veritas. Sicut enim Menochius in errorem lapsus fuit, ita & ego Menochio credens, & mihi credens Catalanus. Non ergo erubescendum est mihi, qui comperta veritate errorem in hac vltima impressione corrigere volui.

Dicto num. 50. vers. Limita tertio, vt tunc, &c. in fin. vers. adde sic. Catalan. vbi supra num. 24.

Dicto num. 50. vers. Ego autem, &c. in princ. ibi. multum dubito de præcedentibus, &c. adde hoc verbum tribus omisso verbo testibus.

Dict. n. 50. d. vers. Ego autem, &c. in fin. vers. adde sic. nec dissentit Catal. vbi supra n. 26. & seq. Benè verè est, quod si quis de aliis delictis fuerit tantummodo inquisitus, & processatus, non autem condemnatus, tunc si pro alio delicto gratiam impetrat, non est necesse quod prædicta delicta, de quibus tantummodo inquisitus est, exprimat in gratia, secundum Boss. in tit. de remed. ex sola Clement. Princip. num. 34. sequitur Decian. in tractat. criminal. lib. 3. cap. 35. numer. 51. in fin.

Et d. n. 50. vers. Limita quarto eandem, &c. in fine vers. adde sic. ex Ant. Soler. quem allegat in commentar. ad Constitut. amiquas Sabaudia tit. de indulgentiis, & remissionibus. gloss. 1. super tex. car. 72. decret. num. 8. in fin. & nu. 9. nec dissentit Catalan. vbi supra n. 26. & seq.

Num. 51. circa medium. ibi. l. generaliter. C. de sentent. pass. &c. adde sic. Iodoc. in pract. crimin. capit. 146. num. 3. Decian. in pract. crimin. lib. 3. capit. 35. num. 3. & sequentib. vbi latè de materia. Petr. Gregor. synagm. iuris lib. 32. capit. 23. num. 12. vbi etiam de materia Catalan. de abolit. & indult. quest. 1. numer. 32. & numer. 38. & quest. 5. numer. 3. & sequentib. & latius cap. 10. num. 20. & omnibus sequentib. vbi pluribus docet hanc Principis generalem gratiam, parere exceptionem rei iudicatæ, eamque posse opponi etiam post conclusionem in causa, & imò etiam ex officio iudicis parte non opponente.

Num. 52. in princ. ibi. Concessa extendatur, &c. adde sic. Vide omnino Ioan. Aloyf. Catalan. in tract. de abolit. & indult. per tot. vbi latissime vltra casus infra scriptos ponit materiam, & illius dicta ad hunc librum reportare nequiu, quia ad manus meas peruenit in nimis senili, & languida ætate, & aliarum cameralium, & fiscalium causarum mole admodum oppressa.

Num. 53. in fine adde sic. Decian. in tractat. criminal. lib. 3. cap. 35. numer. 26. vbi quod non extenditur ad delicta atrociora, quæ præsertim æquiparantur crimini læsæ maiestatis.

Num. 54. in principio, omiſſis prius his verbis. vers. quæro, an abolitione publica. & postea. ibi. & ibi, &c. adde sic. August. in add. num. 79. vbi benè declarat hoc procedere in indulgentia generali omnibus concessa, secus autem in indulgentia facta particulari personæ, & ibi rationem diuersitatis adducit. Et ibi etiam Hier. Cuchalon. Et deinde deleas hoc nomen. Hier.

Dicto num. 54. circa fin. ibi. Et hoc propter criminis gravitatem &c. adde sic. nisi non essent alij carcerati, seu banniti nisi pro crimine falsi.

Et dicto num. 54. in fin. adde sic. Cyrill. in summa crimin. rub. de custod. reor. §. 1. n. 6. in fin. Decian. in tract. crim. lib. 3. tit. 25. n. 10. vbi ampliat etiam quod nomen rei sit receptum inter reos, & limitat tribus modis. Primò nisi expressè fuisset etiam dictum de falsitate. Secundò in gratia concessa particulari personæ. Tertio nisi non alij essent carcerati, seu accusati quam pro crimine falsi. Vide quæ dixi infra in tit. de fals. q. 150. num. 14.

Num. 55. in princ. ibi. §. hi quoque. ff. ad Sylla. &c. adde sic. August. ad Ang. de malefic. in verbo & ad quer. clam. n. 79. vers. item adde.

Dicto num. 55. in princ. in fin. princ. adde sic. Decian. in tract. crimin. lib. 3. cap. 35. num. 15. Catal. de abolit. & indult. capit. 48. num. 8.

Num. 56. circa princ. ibi. Decian. in tract. crimin. lib. &c. adde sic. 3. cap. 35. num. 14. & lib.

Num. 57. in princ. ibi. Ad delicta futura, secundum, &c. adde. Decian. in tract. crim. lib. 3. cap. 35. num. 48. & 49. vbi declarat, declarationem ibi videas. Petr. Gregor. synagm. iuris lib. 32. cap. 23. num. 12. ad fin. vers. refert autem.

Dicto nu. 57. in fin. adde sic. Faciunt quæ scripsi infra quest. 103. nu. 230. & vide in proposito omninò distinguentem Io. Aloyf. Catal. in tract. de abolit. & indult. cap. 20. n. 52. & omnibus seqq. num. 12. & seqq.

Num. 58. ibi. Secundum Ang. de malef. d. num. 77. &c. adde sic.

de sic. & ibi August. in addit. nu. 78. in fin. Decian. in tract. crim. lib. 3. cap. 35. nu. 23.

Dicto numer. 58. in fin. adde sic. Catalan. vbi supra. capi. 49. num. 3.

Num. 59. in fin. adde sic. Cyrill. in summa crimin. rubr. de custod. reorum. §. 2. num. 6. Decian. in tract. crimin. lib. 3. cap. 35. num. 24. Catalan. de abolit. & indult. cap. 10. num. 1. & seqq. vbi bene materiam declarat.

Num. 60. in fin. adde sic. Decian. in tract. crimin. lib. 3. cap. 35. nu. 24. & seq. vbi bene loquitur in abolitione generali facta de accusationibus. Catalan. de abolit. & indult. cap. 6. nu. 38. & cap. 49. num. 4. & seqq.

Num. 61. in fin. adde sic. Vinc. de Franch. decis. 713. num. 3. & seqq. vbi alios refert concordantes. Catalan. de abolit. & indult. cap. 8. num. 9. Sed ad hæc vide omnino Ioann. Aloys. Catalan. (quem post huius libri tertiam impressionem habui) in tract. de abolit. & indult. question. 1. & seqq. vbi latissime ponit, Quid sit indulgentia? Quid restitutio in integrum? & his similia, & de eorum differentiis, & effectibus latissime materiam declarat.

AD QVÆST. VII.

Summario post vers. primum incip. Delinquens puniri, &c. in fin. adde sic. vbi ampliatur etiam quod persona offensa esset subdita iudicis procedentis.

Dicto summario secunda facie, col. 1. post vers. 17. incip. Limita, quando ambo &c. in fin. adde sic. Et quando iudex loci originis, seu domicilij procedit contra alibi delinquentem, quæ statuta seruare debeat, d. n. 25. in fin.

Dicto summario, d. col. 1. secunda facie, post vers. 17. incip. Item nec, &c. in fin. adde sic. Remissio non conceditur, quando timetur de violentia iudicis requirentis. num. 27. vers. sed quicquid sit in fin.

Num. 1. in fin. adde sic. Vinc. de Franch. decision. 37. Fuit dubitatum, numer. 1. part. 1. & voluit Petr. Caball. post hæc impressa pluries, in lucem editus, resolut. crimin. casu 162. num. 1.

Num. 2. in princ. ante finem princ. ibi. Ratione originis, domicilij, & delicti, &c. adde sic. Vbi propterea ommissis verbis vbique perpetua.

Dicto num. 2. in princ. in fin. princ. ibi. In ciuitate Florentiæ, &c. adde sic. Quod & idem voluit Salyc. in l. cunctos populos. n. 8. in 2. quest. C. de summa Trinit. & fid. Cathol. de quo mox dicam in sequenti ampliatione.

Dicto num. 2. versic. Ang. de malef. &c. in fin. adde sic. **A M P L I A** propositam conclusionem in tantum procedere, vt si quis nõ fuerit suppositus iurisdictioni iudicis ratione delicti, originis, vel domicilij, non possit ab eo molestari etiam quod persona offensa esset subdita eiusdem iudicis, sicut mox supra dixi ex Imol. in dict. Clement. Pastoralis, & Salyc. in dict. l. cunctos populos. Et sic in hac materia non attenditur qualitas personæ, & illius patria, vel domicilium ex alleg. per Bartol. in l. ne quid. ad fin. sub num. 7. ff. de incend. ruin. & naufrag. & in l. cunctos populos in 8. question. princ. num. 44. & 45. C. de summa Trinit. & fid. Cathol. Anchar. in cap. postulasii. in 5. question. principali versic. sed posset contra hoc intrare, de for. compet. Alciat. consil. 13. Rogatus in presenti casu libr. septimo. quos refert, & sequitur Caball. resolut. crimin. casu 3. vbi pluribus hanc probat ampliationem, proponit contraria, & illis respondet. & etiam videtur illam declarare, vt intelligatur, quando proceditur contra contumacem, secus quando reus inuenitur in illo loco, cui persona offensa est subdita; tunc enim videtur admittere, quod offendens possit ibidem capi, carcerari, & puniri, ex Alciat. in dict. consil. 13. sub num. 5. post vers. Rursus non obstat. cui quidem declarationi obstant scripta per Salic. in dict. l. cunctos populos, numer. 8. vbi præsupponit forenses esse deprehensum in ciuitate personæ offensæ, & tamen ibi, eum nec de iure, nec vigore statuti puniri posse probauit. Vide plures declarationes ad hanc ampliationem apud Bartol. in dict. l. cunctos populos, numer. 44. & 45. Signorol. de Homod. in repet. numer. 27. & Bald. numer. 24. & pro ampliatione adde Paris. consil. 159. num. 10. libr. 4.

Numer. 4. versic. Sublimita tertio &c. in fine versic. adde sic. Bonifac. in tractat. de furt. §. conrectatio. numer. trigesimo quinto.

Num. 7. prope finem. ibi. Veriori, & seruata opinione per Hier. &c. pone nomen Ceuallum & dele Cauallum. Et deinde omittas hæc verba, vbi testatur de veriori, communi, & apud eum seruata opinione.

Dicto numer. 7. in princ. in fin. princ. adde sic. Et latius per Petr. Caball. longè post hæc impressa in lucem editus, resolut. crimin. casu 163. per iorum in discursu. vbi alios plures de veriori, magis communi, & seruata opinione testatur, etiam quod fur paruo temporis momento, & non per diem integrum in loco vbi fuit captus, furtum conrectauerit. subditq; quod licet aliàs ipse pro contraria opinione vota-uerit, opinionem tamen mutauit in melius, vidēs hanc Bart. opinionem in curiis seruari. pro qua etiam addo relatos per Bonif. post hæc impressa in lucem editum, quos tamen nec ipse sequitur in tract. de furtis. §. conrectatio, numer. decimo septimo. Alios retuli infra in tit. de furt. quest. 174. nu. 54. vbi num. 56. & seqq. hanc Bart. opinionem tribus modis declarauit.

Dicto numer. 7. versic. Sed contra Bart. &c. circa finem. ibi. dicit opinionem contrariam sæpius seruata in Senatu, &c. adde sic. Bertaz. consil. 40. numer. tertio. versic. Primus igitur puniunt.

Dicto num. 7. d. vers. Sed contra Bartol. &c. in fin. versic. adde sic. Quibus addi possunt relati per Petr. Caball. d. casu 163. numer. 4. versic. contrariam vero sententiam. nec non Bonif. in tractat. de furt. post hæc impressa in lucem editus, qui pluribus hanc probat sententiam, §. conrectatio. numer. 18. & pluribus sequent. Alios retuli infra in tit. de furt. quest. 174. num. 55. & num. 59. & seqq. vbi pluribus modis hanc sententiam declarauit.

Dicto num. 7. vers. Sed quid erit, &c. circa medium. ibi. nec ciuilitè conueniri, &c. adde sic. posse. Sed quod ad restitutionem bonorum, quod omnino iste fur possit cogi post Bernard. de Plot. cons. crimin. diuers. 133. ad finem. numer. 46. versic. sed si loquamur. Bertaz. consil. 40. num. 4. versic. secundo, est standum libr. 1. voluit Petr. Caball. resolut. crimin. d. casu 163. numer. 6. quod verò ad punitionem. & deinde dele verbum posset.

Et dicto numer. 7. in fin. adde sic. Quamuis hanc remissionem non esse faciendam, quando iudices sunt sub diuersis Principibus, dixerit Bonif. de furt. §. conrectatio, numer. 2. & 34. & forsan etiam non esset malum hos fures aliqua pœna punire extraordinaria, & sic mediam viam eligendo inter opinionem Bartol. & contrariam supra relatas, iuxta opinionem Alexandri in dict. l. dominium, quæ in hac Doctorum non modica contrarietate mihi multum placet.

Num. 8. ad fin. ibi. Priuilegium fori, si quod habet, &c. adde sic. Prout ita etiam declarat Bonif. post hæc impressa in lucem editus in tract. de furt. §. conrectatio, nu. 36.

Dicto num. 8. in fin. adde sic. Dixi hac de re iterum infra in tit. de delict. carn. quest. 145. §. raptus in 18. amplia. nu. 62. & pluribus seqq.

Num. 10. in princ. in fin. princ. adde sic. Nec dissentit Bonif. in tract. de furt. post hæc impressa in lucem editus. §. conrectatio. num. 37.

Dicto num. 10. in fin. adde sic. Quod & idem non inficiatur Bonif. de furt. in d. §. conrectatio eodem. num. 37. & dixi in tit. de furt. quest. 167. num. 92.

Num. 12. in princ. in fin. princ. adde sic. Nec dissentit Ludouic. Peguer. decis. crimin. 66. num. 9. versic. In remissionibus enim. Bonif. in tract. de furt. §. conrectatio, num. 33.

Dicto num. 12. prope finem. ibi. Clar. question. 38. num. 75. &c. adde sic. Bonif. in tractat. crimin. de furt. §. conrectatio, num. 33.

Numer. 15. post principium. ibi. Modò illuc vagatur, quem &c. adde hoc verbum erroneè deleto verbo errorem.

Num. 17. in fin. vers. adde sic. vide infra in tract. de heresi. quest. 197. num. 10. & seqq.

Num. 19. in fin. adde sic. Bonif. in tract. de furt. post hæc impressa pariter in lucem editus. §. conrectatio, numer. 35. vbi testatus

testatur de receptori Doctorum sententia.

Num. 21. in princ. in fin. principij. adde sic. Et præmissis addo Didac. Canter. in quest. crimin. titul. de inquisit. rangan. personam iudicis. numer. 1. & 2. Vinc. de Franch. decision. 66. numer. 1. per totam. quos in proposito refert, & sequitur Petr. Caball. resol. crim. casu 162. n. 4. & seqq. vbi n. 7. in fin. testatur infinitis vicibus in variis Italiae partibus sic practicari vidisse, & practicasse. & num. 9. & seq.

Num. 22. in princip. in fin. princ. adde sic. Didac. Canter. in question. crimin. titul. de inquisit. rangan. personam iudicis question. 7. num. 1. vbi quod de hoc nullus dubitat. quod & idem testatur Petrus Caball. resol. crim. casu 162. nu. 3.

Num. 24. vers. Verum istorum opinio &c. circa medium ibi. vt supra d. num. 6. vers. sexto, in hoc tractatu, &c. adde sic. & hanc esse magis communem Doctorum opinionem testatur Petr. Caball. resol. crim. casu 161. num. 14. & 15. vbi testatur se nunquam vidisse Principem aliquem, qui suum subditum ratione originis, vel domicilij cõcesserit alteri Principi in cuius territorio deliquerit.

Num. 25. in princ. in fin. princ. ibi. Et hæc in omnem casum, iuncto num. 7. &c. adde sic. & voluit idem Petr. Caball. resol. crimin. casu 162. n. 9.

Dicto num. 25. in fin. adde sic. Sed in casu, in quo Iudex loci originis, seu domicilij potest punire delinquentem alibi, nunquid in puniendo ipsum debeat seruare statuta loci delicti; an verò originis, seu domicilij? Vide Salyc. in cap. cunctos populos. num. 8. vers. sed in ius statuti poena. C. de summa Trinit. & fide Cathol. vbi post alios quos allegat antiquiores, concludit esse attendenda statuta loci delicti quò ad impositionem poenæ, sed quò ad processum attendi locum iudicij. & latius disputantem vide Clar. in §. final. question. 85. numer. 4. versicul. Tertius est casus. Villalob. in commun. opin. littera I. numer. 52. Paris. consil. 159. libr. 4. Ioseph. Ludouic. decision. Lucens. 16. numer. decimo septimo. parte prima. & dicam infra in fragment. vers. delicta. num. 98. vbi latius reassumpsi hanc materiam.

Num. 26. in princ. in fin. princ. adde sic. Nec dissentit Decian. qui loquitur in gratia, & indulgentia generali facta à Principe in tract. crimin. lib. 3. cap. 35. num. 27.

Dicto numer. 26. versic. Verum in proposito, &c. in princ. vers. ibi num. 4. & 5. in opi. 420. &c. Adde hoc verbum distinguentis deleto verbo distinguemus.

Dicto numer. 26. vers. Sed tertia, & verior est opinio &c. circa princ. ibi. Clar. in dict. versic. Sed quæro nunquid &c. adde sic. quem in proposito refert, & sequitur Petr. Caball. resol. crim. d. casu 162. num. 2.

Dicto numer. 26. dict. versic. Sed tertia, & verior est opinio &c. in fin. versic. adde sic. Adde etiam ad materiam omninò videndum Petr. Caball. resol. crim. dict. casu 162. num. 18. & pluribus sequentibus. vbi latè ponit; an, & quando condemnatus ab vno iudice, vel etiam absolutus, possit ab alio iudice molestari, si condemnationem soluit, siue contumax, siue præsens fuerit. sed de præsentate latius dixi supra quest. 4. vbi vide.

Dicto numer. 26. versic. Benè autem crederem &c. prope fin. versic. ibi. Hier. de Monte in tract. de fin. reg. cap. 25. num. 10. &c. adde sic. Nec dissentit Petr. Caball. resol. crim. dicto casu 162. nu. 24. in fin.

Et dict. numer. 26. dicto versic. Benè autem crederem, &c. in fin. adde sic. Et quid si condemnatus ab vno iudice soluit condemnationem, nunquid possit molestari ab alio iudice, qui processit, & condemnauit in maiorem poenam pro aliqua qualitate aggrauati non deducta, coram primo iudice, dixi supra quest. 4. num. 4.

Num. 27. in princ. in fin. princ. adde sic. Latè comprobatur Ludouic. Peguer. decis. 66. num. 7. & seqq.

Dict. num. 27. versic. Pro contraria autem &c. in fin. vers. adde sic. Et alias etiam affert rationes in decis. 66. numero primo & sequentibus & numer. 8. & numer. 11. versicul. sunt tamen qui dicunt.

Num. 28. in princ. circa med. ibi. Et contrariis respondet &c. adde sic. & decis. 66. num. 7. & num. 20. vbi præsertim quando timetur de violentia iudicis requirentis.

Dicto numer. 28. in princ. post med. ibi. num. 2. in fine, iuncto

num. 3. &c. adde sic. cum aliis, quos in proposito refert, & sequitur Petr. Caball. resol. crim. casu 162. numer. 9. & sequentibus.

Numer. 30. versic. Verum iis non obstantibus &c. post med. ibi. Nec disputare intendo &c. adde sic. Prout pariter non de poena delicti, sed de satisfactione iniuriæ partis offensæ declarat etiam Ludouic. Peguer. dict. decis. 66. numero decimo tertio.

Dicto numer. 30. dict. versic. Verum iis non obstantibus, &c. ad fin. versic. ibi, & insigne repetendi sceleris exemplum gigneret &c. adde sic. Et cum Couarr. sentire etiam videtur Ludou. Peguer. dict. decis. 66. eodem num. 3.

Num. 31. post med. ibi. Quod iudex priorus incompetens non tenetur remittere &c. adde sic. Nec dissentit Ludouic. Peguer. dict. decis. 66. num. 19.

Num. 33. in fin. adde sic. Pegna ad Aymeric. in director. inquisitor. part. 3. comment. 33. numer. 132. fol. 498. vers. septimo in aliis delictis.

Num. 34. in fin. adde sic. Pegna ad Aymeric. in director. inquisitor. part. 3. comment. 33. numer. 132. fol. 498. versicul. secundo exigitur.

Numer. 35. in princip. in fin. princ. ibi. decis. Delphina. 176. in 2. par. &c. adde sic. Nec dissentit Ludouic. Peguer. d. decis. 66. numer. 18. Pegna in addit. ad Aymeric. in director. inquisitor. part. 3. comment. 33. numer. 132. fol. 493. vers. his in constitutis.

Num. 36. in fin. adde sic. Pegna in addit. ad Aymeric. in director. inquisitor. part. 3. comment. 33. numer. 132. fol. 498. col. 2. versic. 1.

Num. 38. circa med. ibi. Marf. in pract. opportunè, num. 33. &c. adde sic. Ludou. Peguer. dict. decis. 66. num. 17. vbi quod non solum est necessaria petitio remissionis, sed etiam quod illa fiat per publicas litteras. Pegna in addit. ad Aymeric. in director. inquisitor. part. 3. commentar. 33. num. 132. fol. 498. col. 1. versic. 1. & versic. final.

Num. 40. in fin. adde sic. Adde & Petr. Caball. post hæc impressa habitum, resol. crim. centur. 3. casu. 291. per totum, vbi latissime hanc nonam comprobatur limitationem, & etiam ponit qua poena puniantur illi, qui in alio territorio capturam faciunt, & inde captum extrahunt, & ducunt ad territorium alterius Principis, de quo particulariter dixi infra in tit. de crim. lese maiest. q. 1. 3. nu. 60.

Num. 41. in princ. post med. princip. ibi. tenetur Paris de Put. in tract. &c. adde sic. Syndic. in verbo captura deleto verbo sine. Et deinde circa fin. ibi. & ibidem Suarez in addit. &c. adde hoc verbum. Clar. & omittas verbum Clat.

Dicto num. 41. in princip. in fin. princip. adde sic. Et pro hac ampliatione, vide latè comprobantem, & alios referentes Petr. Caball. post hæc impressa habitum, resol. crim. cent. 3. casu 291. num. 5. & seqq.

Num. 42. in fin. adde sic. Adde ad probationem decimæ limitationis Pegna in addit. ad Aymeric. part. tertia. commentar. 33. num. 131. fol. 498. col. 1. versic. Tertio quod non commiserit.

Num. 44. circa princ. ibi. Videre poteris præter alios apud &c. dele verba Felyn. qui plenè. Et paulo post ibi. & in eadem pract. crimin. 13. quoniam. num. 91. &c. adde hæc verba & sing. 225.

Num. 55. in princ. in fin. princ. adde sic. Quibus adde omninò Petr. Caball. resol. crim. casu 162. num. 2. & num. 8. & latius num. 12. & seqq. vbi amplius quod coram iudice vnus territorij procedente contra contumacem delinquentem ratione originis, vel domicilij, exceptio litis pendentiæ in loco delicti non solum non potest opponi pro parte ipsius contumacis, sed nec etiam ad instantiam partis offensæ, seu etiam iudicis loci delicti. & num. 18. & seqq. vbi in specie, quod condemnatus ab vno iudice non potest impedire condemnationem alterius iudicis, nisi probasset vnam condemnationem soluisse.

AD QVÆST. VIII.

Summario post versic. 7. incip. Clericorum causæ &c. in fin. adde sic. Quid è contra. num. 46.

Dicto

Dicto summario, col. 1. secunda facie, post versic. 16. incip. Monachi, seu religiosi, &c. circa finem. ibi. & Hospitalium Rectoribus, &c. adde sic. n. 46. deleto nu. 56.

Dicto summario dict. col. 1. secunda facie, post versicul. 18. incip. Iudex laicus, &c. in fine adde sic. Quid è contrà, supra numer. 4.

Dicto summario fol. 51. col. 1. in vers. Quid de clerico &c. in fin. adde sic. n. 98. omisso n. 99.

Dicto summario, dict. fol. 51. col. 1. in vers. Clericus effectus post delictum &c. in fin. adde sic. Fideiussor laici post præstitam fideiussionem effecti clerici, coram quo iudice conveniri possit, nu. 112. in fin. vers. sublimita tertio.

Et dicto summario, dict. fol. 51. col. 2. in vers. Laicus cum clerico delinquens, &c. in fin. adde sic. Laicus vendens annonam corruptam potest puniri à iudice Ecclesiastico, num. 151. in fin. versicul. Limita 13. ubi etiam an contraria consuetudo valeat.

Num. 1. in fin. adde sic. Et hodie habemus constitutionem Gregorij XIII. ad cuius interpretationem vide latissimè differentem Alex. Ambrosin. in tract. de immunit. & liber. Ecclesiast. cap. 16. & omnibus sequentibus. Ad quam materiam, an scilicet, & quando clerici à seculari iurisdictione Principis sint exempti, tam in civilibus, quam in criminalibus, & tam quò ad personas, quam quò ad bona, vide latissimè differentem Francisc. Suarez aduersus Anglicanæ sectæ errores lib. 4. cap. 1. & omnibus sequentibus. & latissimè etiam Alex. Ambrosin. in tractat. de immunitate, & libertate Ecclesiastica cap. 16. & omnibus sequentibus. quorum dicta & conclusiones in hunc librum transferre non potui, cum post illius impressionem ad manus meas peruenerint.

Num. 4. versic. Limita hanc tertiam ampliacionem &c. post med. vers. ibi. Et legisse priuilegia Reipublicæ Venetorum à Sede Apostolica concessa &c. adde sic. de quibus etiã mentionem facit Io. Baptist. Ferret. conf. 130. num. 8. lib. 2.

Dict. num. 4. versic. Sublimita, & declara &c. in fin. versicul. adde sic. Et vide etiam Villalob. in commun. opinion. littera D. num. 54.

Num. 26. in fin. adde sic. Peguer. decis. 79. num. 5.

Num. 28. circa princ. ibi. & Arnal. Albertin. in repet. cap. 1. de heret. in 6. question. 11. num. 75. & seqq. & question. 15. num. 3. & sequentibus.

Num. 30. vers. Sed his non obst. &c. in fin. versicul. adde sic. quæst. 11. num. 75.

Num. 32. vers. Altera & verior, &c. in fin. vers. adde sic. Et pro hac opinione vide scripta nouissimè post hæc impressa per Marium Italiam in tract. de immunit. Ecclesiast. lib. 1. cap. 5. §. 5. num. 10. & seqq.

Num. 33. in fin. adde sic. Quibus addo Petr. Caball. post hæc impressa habitum, resolut. crimin. casu 60. num. 11. & seqq. Vbi latè hanc 14. ampliacionem comprobat. licet benè subdat posse iudicem sæcularem ex officio non ad effectum cognoscendi an clericus gaudeat priuilegio fori, sed ad effectum illum remittendi ad iudicem Ecclesiasticum, informationes super clericatu assumere, stante paupertate, & impotentia inquisiti, & quòd ipse ita aliàs seruauit.

Num. 46. post princ. ibi. Boss. tit. de foro compet. &c. adde sic. num. 127. deleto num. 172.

Et paulo post. ibi. Capic. d. decis. 31. nu. 1. &c. adde sic. Monte Maran. in pract. Episc. cap. 9. nu. 6. ubi alios refert Viu. decis. 116. num. 1. p. 1. omisis verbis, refert & sequitur.

Dict. num. 46. in princ. post med. ibi. Et ad materiam huius 15. ampliacionis &c. adde sic. Vide omninò latè differentem Cardin. Tusch. practic. conclus. littera C. concl. 27. & littera F. conclus. 72. Quibus in locis latè explicat, an, & quando quis dicatur familiaris. Et qui, & quando gaudeant priuilegio fori. Mascard. de probat. libr. 2. conclus. 755. per totam, & ante istos Carauit. super ritu magna Curia 46. num. 17. & omnibus seqq. Viu. opin. 116. part. 1. Vbi etiam quid de familia clericorum, de quo etiam per Thesaur. decision. Pedemont. 22. per tot. in discursu, ubi ponit plures declarationes; & etiam quid de colono, seu massario alicuius Ecclesiasticæ personæ.

Et dict. num. 46. in princ. in fin. princ. adde sic. Et in proposito aduerte, quòd familiares Episcoporum tunc demum gau-

dent priuilegio fori, quando, scilicet, acti inseruiunt, & famulantur ipsi Episcopo, suntq; continui commensales in eius domo, aliter secus, & præsertim si essent familiares ex priuilegio, vt pluribus exornat Prob. in addit. ad Io. Monach. in c. ad succidendos. num. 7. & seqq. extra de schismat. Card. Tusc. in locis infra allegandis. Carauit. super ritu Magna Curia 46. num. 22. & seqq. ubi de litteris familiaritatis.

Dicto num. 46. vers. Amplia 16. &c. post. princ. ibi. C. de sacros. Eccl. per tex. in simili, &c. adde verbum qui deleto verbo quid.

Dicto num. 46. in vers. Amplia 20. &c. in fin. vers. adde sic. Et quod attinet ad milites Hierosolymitanos, quòd sint exempti à iurisdictione sæculari, vide Decian. in tract. crim. lib. 4. cap. 9. num. 36. post Io. Monac. Felyn. & Barba. in locis, ibi per eum relatis. Ofasc. decis. Pedemont. 27. num. 18. quos in proposito refert & sequitur Petr. Caball. post hæc scripta habitus, resolut. crimin. casu 64. num. 2. ubi etiam quid si delinquat in aliquo officio sæculari? An possit à sæculari iudice puniri? de quo dixi infra num. 98. Quod verò dictum est de militibus Hierosolymitanis, quòd subiaceant iurisdictioni Ecclesiasticæ, intelligas procedere post susceptum habitum, secus antea, etiam quòd fecisset suas probationes, & habuisset gratiam assumendi habitum, soluisset viaticum, & alia omnia perfecit ita quòd aliud facere non deerat, nisi habitum assumere. ex plenè deductis per Petr. Caball. post hæc impressa habitum, resolut. crimin. casu 65. per tot. Et quod attinet ad tertiarias, seu bizzocas, nunquid gaudeant fori priuilegio sicut alia moniales & religiosæ, vide Aufrer. de potestate seculari & c. reg. 2. num. 39. Marian. Soc. in cap. 2. numer. 12. & ibi etiam Anan. nu. 2. de for. compet. Cappell. Tholosan. decis. 8. in addit. Duen. reg. 100. limit. 4. & 18. Nauarr. conf. 54. lib. 3. de regular. Eman. Rodriq. in quæst. canon. cas. tom. 2. quæst. 65. art. 5. Bolognet. conf. 22. num. 13. & num. 30. Eugen. conf. 26. num. 15. Intrigliol. decis. 30. num. 4. Card. Tusch. littera F. concl. 470. nu. 3. Bari. Vgolin. de officio, & potest. Episcopi. cap. 20. §. 11. n. 2. Caualecan. de brachio Regio part. 1. n. 88. Alderan. Mascard. de generali statuti. interpretatione, concl. 1. n. 120. & 122. Lup. de liberi. Ecclesiast. quæst. 4. Sacra Congregatio Concilij in Anconitana dixit, illas non gaudere priuilegio fori, nisi collegialiter uiuant, aut cum claustralibus habitent, vel mulieres virginalem, seu cælibem, aut castam, vidualem expresso voto, & sub dicto habitu vitam ducant, quemadmodum cauetur in Concilio Lateranensi sub Leone X. Cæterum si subsit legitima consuetudo, vt Tertiarij etiam absque dictis qualitatibus coram ordinariis conueniantur, eam vtique esse seruandam.

Num. 50. in fin. adde sic. & dixi infra post num. 52.

Num. 51. ante finem. ibi. testantur Boss. d. num. 132. & Clar. dicta &c. adde sic. quæst. 36. deleto verbo. quæst. 56.

Num. 52. in princ. ibi. Quòd licet etiam secundum Chassaneum &c. adde sic. in consuet. Burgund. fol. 51. num. 66. quem etiam refert Eman. Rodèr. in quæst. regul. tom. 1. quæst. 30. art. 28.

Et paulo post. ibi. per Clarum allegatos in dicta &c. adde sic. quæst. 36. & dele verba. q. 46.

Num. 53. prope fin. ibi. cap. 9. num. 88. in principio &c. adde sic. Ignat. Lopez in addit. ad Diaz in pract. crim. canon. cap. 161. littera B.

Num. 54. in princ. circa finem princip. ibi. Rol. conf. 4. nu. 31. vol. 1. &c. adde hoc verbum hanc deleto verbo homo.

Dicto num. 54. in princ. in fin. princ. adde sic. Et Ignat. Lopez in addition. ad Diaz in pract. crim. canon. capit. 161. littera B. ubi & ipse latè hanc defendit sententiam, à qua aliis relatis, nec etiam discedere videtur Petrus Caball. post hæc scripta habitus, resolution. criminal. casu sexagesimo, num. 19. 22. & 23.

Dicto numer. 54. vers. Contrarium, &c. in fin. vers. adde sic. Addo relatòs per Ignat. Lopez in additionibus ad Diaz in pract. crim. canon. cap. 161. littera B. in principio additionis, qui pariter testantur de magis communi, & seruata opinione. Vinc. de Franch. decis. 463. num. 5. & sequentibus. ubi testatur de veriori, & seruata opinione, & quòd secundum eam sacrum illud consilium iudicauit.

Et dicto n. 54. versic. finali, ante med. ibi. Couar. dict. cap. 32. sub

sub num. 2. prope finem, & num. 3. &c. adde sic. Nec dissentit Ignat. Lopez. in addit. ad Diaz. in pract. crimin. canon. cap. 161. littera B. vers. non vero pratermittendum est.

Num. 55. post princ. ibi. Prout optimè ponderat Capoll. d. &c. adde sic. conf. 11. num. 33. & seq. de levis verbis conf. 1. num. 3. & seqq.

Dicto num. 55. ante med. ibi. Decian. in suis tractat. crimin. lib. 4. cap. 9. nu. 103. tom. 1. &c. adde sic. Ignat. Lopez. in pract. crimin. canon. cap. 161. littera B. vers. & licei quamplures. vbi de * communi. Petr. Caball. post hæc impressa habitus, resol. crim. casu 60. num. 17.

Num. 57. post princ. ibi. Quam communem opinionem ipse amplectitur, &c. adde sic. Prout etiam & eam amplectuntur multi relati per Ignat. Lopez. in addit. ad Diaz. in pract. crimin. canon. cap. 161. littera B. in principio additionis, qui testantur de * communi, & magis communi Doctorum sententia.

Dicto num. 57. post med. ibi. Absque degradatione, aliàs secus &c. adde sic. & voluit etiam Ignat. Lopez. in addit. ad Diaz. in pract. crimin. canon. cap. 161. littera B. versicul. ideòque communis opinio, & versicul. non vero pratermittendum est. & versiculo seq. vbi etiam quid de clerico in minoribus ordinibus constituto.

Num. 66. versic. finali, post med. ibi. Et tradit Capra dicta &c. adde hoc verbum concl. 97. num. 11. &c. de levis verbis confil. 97. num. 11.

Dicto num. 66. d. vers. finali, in fin. adde sic. Et sic conclude secundum præallegatos Doctores, quòd clericus reassumens habitum post delictum commissum, præsumitur in dubio illum reassumpsisse in fraudem, & sic non gaudet fori privilegio, præsertim si habitum reassumat postquam fuit præventus à iudice sæculari.

Num. 73. in fin. adde sic. Vel nisi in sententia verbalis declarationis condemnatus & declaratus verbaliter fuerit etiam relictus brachio seculari iuxta formam sententiæ, de qua per Aymeric. in directorio inquisitorum part. 3. num. 215. Tunc enim sic verbaliter degradatus, & captus à iudice seculari, quòd possit ab eo puniri absque alia actuali degradatione sentire videtur Aymeric. vbi supra cum aliis adductis per Pegn. ibi in addition. commentar. 49. fol. 572. col. 2. in fin. & fol. 573. col. 1. vbi licet col. 2. vers. præterea dico, & seqq. multa in contrarium adducit, non tamen ab hac sententia recedere videtur in aliis criminibus præterquam in hæresi, in qua infra dicam.

Num. 75. circa princ. ibi. Seu Curia seculari traditio &c. adde sic. In quibus casibus locum habeat, ponunt Abb. Canonistæ, & repetentes in cap. at si clerici, de indic. Arnal. Albertin. in c. 1. de hæresi in 6. in 11. quest. & præcipue.

Et dicto num. 75. post princ. ibi. A iure canonico permilla est &c. adde sic. degradatio videlicet.

Dicto num. 75. adde sic. Et ad materiam prædictorum trium casuum ultra infra scripta vide omninò Doct. in dict. capit. at si clerici, & præsertim Mantuam, Beroum, & alios repetentes.

Num. 76. circa med. ibi. Quia tunc non &c. adde hoc verbum traditur deletio verbo tradunt.

Dicto num. 76. in fin. adde sic. Et dicam suo loco. Et in proposito aduerte, quòd si hæreticus fuerit in contumaciam condemnatus tanquam impænitens, & propterea relictus brachio seculari, & verbaliter degradatus, cum propter absentiam realiter degradari non potuerit iuxta formam sententiæ, de qua per Aymeric. in directorio inquisitorum part. 3. num. 215. Tunc si captus fuerit à iudice seculari, an possit ultimo supplicio puniri absque alia reali degradatione? an verò debeat eum remittere iudici Ecclesiastico, coram quo possit pœnitere; & abiurare, vide latè differentem, & declarantem Pegnam in addit. ad Aymeric. vbi supra comment. 49. fol. 573. col. 1. & 2.

Num. 77. in fin. adde sic. Et dixi hæc de re infra. in tit. de falsitate, & simulatione: præsertim in materia, c. ad falsariorum, de qua loquuntur Doct. præallegati.

Num. 78. in fin. adde sic. Ad quæ vide etiam scripta per Marium Italiam post hæc impressa editum, in tract. de immunitate Ecclesiarum libr. 1. cap. 5. §. 5. nu. 10. & seqq.

Num. 81. post princ. ibi. Et ibidem Bero. nu. 181. &c. adde sic.

vbi pluribus hæc probat opinionem, & num. 182. & seqq. plenissimè respondet contrariis. Quod & idem facit Ant. Burgos num. 103. & seqq. plenè affirmans contrarium tenentium opinionem esse falsissimam: Quamvis testetur pro hac negativa opinione, aliàs in occurrenti casu Bononiae allegasse fundamenta inconuincibilia, & non potuisse obtinere. Et ante istos in eod. cap. at si clerici, eandem opinionem sustinet, communem, & veriorem dixit Dec. num. 252. & omnibus seqq. vbi latè.

Dicto num. 81. in princ. in fin. princ. adde sic. Consensit Petrus Caball. post hæc impressa habitus, resol. crimin. casu 60. num. 21. & 23.

Dicto num. 81. vers. Contrarium, &c. ad med. ibi. Et in practica sæpissimè receptam testatur &c. adde sic. Mantua in d. cap. at si clerici. num. 64. vbi latissimè hæc defendit opinionem, proponit contraria, & illis respondet. & ante eum Decian. numer. 258. testatur ita aliàs Florentia fuisse seruatum à quodam commissario, & ibi adden. littera E in verbo, enormi, pariter testatur quòd ita quotidie seruatur, & de veriori opinione Marsil. num. 337. & seqq. vbi & ipse latè profequitur defendendo hæc sententiam.

Dicto num. 81. d. vers. Contrarium, &c. in fin. vers. adde sic. Et pro hac contraria opinione addo Martin. del Rio Iesuitam post hæc pluries impressa in lucem editum, de disquisitionibus magicis. lib. 5. sect. 16. vers. si querat quid iudici liceat. vbi loquitur non solum quando crimen per se est valde enorme, sed quando clericus commisit plura crimina non tamen enormia, testaturque eandem contrariam opinionem in praxi passim inualuisse, & æquitati valde consonam. Et quod plus est, adhuc dicit non esse necessarium Pontificem consulere, licet tutius esse affirmet prius Pontificem consulendum.

Dicto num. 81. vers. Ego in hac opinionum contrarietate, &c. in fin. vers. adde sic. Et videtur de mente Caball. d. casu 60. num. 19. & seqq.

Dicto numer. 81. versicul. finali prope finem. ibi. Et in dubio pro non, &c. adde hoc verbum degradatione deletio verbo dubitatione.

Num. 82. in fin. adde sic. Vbi vide. Et vide etiam Marium Italiam in tract. de immunit. Ecclesiarum post hæc impressa in lucem editum, lib. 1. cap. 5. §. 5. per tot. in discursu. vbi latè defendere conatur, nec etiam pro assassinio clericum posse tradi Curia seculari. & nu. 127. concludit eundem clericum non nisi arbitraria pœna pro assassinio puniri posse, & quòd communis sententia minimè probatur in dict. cap. 1. de homic. in 6.

Num. 83. in fin. adde sic. Nec à me dissentit Marius Italia in tract. de immunitat. Ecclesiarum post hæc impressa in lucem editus, lib. 1. cap. 5. §. 5. n. 134. vbi etiam quid è contra, si mandans sit infidelis, & n. 135. vbi ampliat, etiam quòd occisus sit infidelis, reprobato Ambrosio contrarium tenente in loco ibi per eum relato.

Num. 85. in fin. adde sic. Imò quòd clericus non possit à iudice seculari puniri non præcedente declaratione iudicis Ecclesiastici, voluit Marius Italia in tractat. de immunitate Ecclesiarum post hæc impressa in lucem editus, lib. 1. cap. 5. §. 5. numer. 7.

Num. 93. in fine adde sic. Dixi hæc de re latius infra in ult. tit. in fragm. vers. clericis lucri causa, & seqq. & vers. clericus negotiator, & seqq.

Num. 94. in fin. adde sic. Dixi infra in fragment. in vers. clericus Chirurgus. ibi & multo magis, &c.

Num. 96. ante fin. ibi. An scilicet arbitraria secundum ius commune, &c. adde hoc verbum an & dele dictionem ac.

Num. 97. in princ. in fin. princip. adde sic. Et dixi hæc de re iterum infra in ult. tit. in fragment. vers. clericus secularia negotia exercens.

Dicto num. 97. vers. finali. ante med. ibi. Et nos Deo permitte, &c. adde sic. aliqua præmissis addendo dicemus infra in tit. ult. in fragmentis versicul. clericus. Omisissis verbis. in tit. de variis, & extraordinariis crimin. in materia clerici delinquentis, dicemus infra, in 4. lib.

Num. 98. ad medium. ibi. & Aufr. in Clement. 1. nu. 25. de offic. ord. &c. adde sic. Decian. in tract. crimin. lib. 4. cap. 9. num.

143. in 19. limitatione. vbi refert & reprobatur contrarium tenentes, & illis respondet.

Dicto num. 98. in fin. adde sic. Verum quod sicut de iure, clerici delinquentes in munere seculari non possunt à Curia seculari puniri, ita etiam in contingenti casu, quod fuerint remissi ad iudicem Ecclesiasticum testatur Vinc. de Franch. decis. 479. refert eum, & sequitur Petr. Caball. post hæc impressa habitus, resolut. crimin. casu 64. vbi amplius dixit contrariam consuetudinem de qua testatur Clar. in loco preallegato minimè valere, & propterea infert ad milites Hierosolymitanos, qui si in aliquo seculari officio delinquant, debent omnino ad Curiam Ecclesiasticam remitti, & bene dicit.

Num. 104. prope finem. ibi. & Anton. Gomez. d. tit. quando reus gau. immun. Eccles. num. 5. & c. adde sic. & alij plures relati per Alex. Ambrosin. in tract. de immunit. Eccles. cap. 19. num. 1. & seqq.

Num. 105. ante med. ibi. Igne. in l. fideicomissum. num. 263. & sequentib. ff. ad Syllan. & c. adde sic. & cum Oldrad. senferunt etiam alij relati per Alex. Ambrosin. de immunit. Eccles. cap. 19. num. 4.

Dicto numer. 105. ante finem. ibi. Vinc. de Franch. decision. Neapol. 209. numer. 2. & sequentib. & c. adde sic. & latius decis. 384.

Et paulo post. ibi. Cartar. in loco citato & c. adde sic. Scappa. de iur. non scripto. libr. 1. cap. 1. num. 6. & seqq. Baiard. ad Clar. in pract. §. finali question. 36. numer. 41. & sequentib. Decian. in tract. crimin. lib. 4. cap. 9. num. 62. vers. 21. extenditur, & num. 138. post versic. 14. limitatur. Petr. Caball. resolut. crimin. libr. 1. capit. 108. numer. 1. & 2. vbi pro hac distinctione alij referuntur concordantes. Alex. Ambrosin. in tract. de immunit. Eccles. cap. 19. num. 5.

Num. 106. in fin. adde sic. Petr. Caball. resolution. crimin. cap. 108. num. 17. vers. & procedunt prædicta.

Num. 107. post medium. ibi. Licet multa deducatur in contrarium & c. adde sic. & in suo casu nihil fuisse resolutum testatur, attamen in decis. 384. in eadem causa iterum discussa, affirmat fuisse resolutum, Religiosum fuisse remittendum ad iudicem Ecclesiasticum quò ad personalem distinctionem tantum.

Dicto num. 107. in fin. adde sic. Et adde ad comprobationem propositæ sublimitationis Petr. Caball. resolut. crimin. casu 108. num. 4. post Decian. Vincent. de Franch. & alios quos allegat Alex. Ambrosin. in tract. de immunit. Eccles. capit. 19. num. 15.

Num. 108. in princ. in fin. princ. adde sic. Petr. Caball. d. casu 108. num. 5.

Num. 109. in fin. adde sic. Petr. Caball. dicto casu 108. n. 6.

Num. 110. in princ. in fin. princ. adde sic. Cum aliis per Petr. Caball. resolut. crimin. d. casu 108. num. 8. & seqq. Alex. Ambrosin. in tract. de immunit. Eccles. cap. 19. num. 10.

Num. 111. ante finem. ibi. Boss. in tit. de pen. post num. 38. & c. adde sic. Alex. Ambrosin. in tract. de immunit. Eccles. cap. 19. num. 8. & seqq.

Et dict. num. 111. prope finem. ibi. Fraus non præsumitur & c. adde sic. vt per allegatos. quibus addo etiam Petr. Caball. resolut. crimin. d. casu 108. num. 12. Alex. Ambrosin. in tract. de immunit. Eccles. cap. 19. num. 6. & seqq.

Num. 113. ante finem. ibi. refert Cart. d. cap. fin. nu. 308. vers. hæc autem, & c. adde sic. Petr. Caball. d. casu 108. n. 13.

Num. 114. vers. Arbitror hac in re, & c. in fin. vers. adde sic. Quibus adde scripta per Petr. Caball. casu 108. n. 14. & seqq. Alex. Ambrosin. in tract. de immunitate Eccles. cap. 19. num. 11. & seqq.

Et post dictum num. 114. incipe à capite, & adde sic. SVBLIMITA III. prædictam nonam limitationem, vt procedat in fideiussore laici post fideiussionem effecti clerici, qui propterea non prohibetur conueniri coram iudice seculari, etiam quòd suus principalis fuerit effectus clericus, secundum Bal. post Specul. quem allegat in l. vnica in fin. num. 101. vers. extra queritur. C. de priuileg. dot. Afflic. decis. 206. in primo dubio, per tex. quem allegat in l. si reus. ff. indicatum solui, & in l. sed eisi restituatur post princ. vers. contra si legatus. ff. de iudic. Guidop. decis. 562. Quorum dicta latius reassumpit Petr. Caball.

post hæc pluries impressa habitus, resolut. crimin. casu 153.

Num. 127. vers. Amplia hanc secundam limitationem, & c. in fin. ibi. infra in 3. lib. & c. adde sic. quæst. 140.

Dicto num. 127. d. vers. Amplia hanc secundam limitationem & c. in fin. versicul. adde sic. Quem omnino videas, & illi adde Ang. de malefic. in verbo. Ch'hai adulterato la mia Donna, num. 62. & ibi August. in addit. & Viu. opin. 1057. num. 2. & 3. Quos etiam videas, & nouissimè Ignat. Lopez. in addition. ad Diaz. in pract. crimin. cas. vn. cap. 80. littera B. vers. receptum tamen est inter Doctores. Cabal. resolut. crimin. casu 98. num. 32. vide infra in tit. de delict. carn. q. 140. num. 24.

Num. 129. in fin. adde sic. Dixi infra quæst. 148. n. 55.

Num. 130. in princ. in fin. princ. adde sic. Et dixi hac de re iterum infra in tit. de delict. carn. quæst. 141. num. 47. & hac eadem quæst. num. 148.

Dicto num. 130. vers. finali, in fin. vers. adde sic. Et dixi infra quæstion. 147. num. 53. Et quid in crimine incestus? dixi infra q. 149. num. 117.

Num. 131. in fin. adde sic. Et ante eum per Caccialup. in repetit. l. si qua illustribus. num. 53. circa med. vers. an autem laici concubinarij. C. ad. Orphic. Ad quam materiam vide Rebuff. in concordat. ad Bullam Leonis de public. concubin. in §. ipsas autem concubinas, in princ. Vbi probat concubinas clericorum posse puniri à Prælati Ecclesiarum, quibus ipsi clerici subditi sunt, & ibidem in vers. quæro an concubina, & seq. tenet, quòd iudex secularis potest etiam punire istas concubinas clericorum, quando concubinatus est publicus, secus si secretus. & in vers. quid si Prælati ponit an data negligentia Prælatorum, possint iudices Regij concubinarijs clericos compellere ad dimittendum suas concubinas. Vide etiam Bermon. de publ. concub. in glos. penitus arcere, num. 2. & seqq. vbi concludit, & probat, quòd concubinatus crimen est merè Ecclesiasticum, & consequenter indubitatum, quòd illius puniatio spectat ad iudicem Ecclesiasticum, præsertim quando ageretur de concubinato commissio cum clerico; quo casu nec etiam est dubium, quòd etiam concubina clerici potest puniri, & excommunicari à iudice Ecclesiastico, sicut etiam maritus tenens concubinam potest ab eodem Ecclesiastico iudice excommunicari. Concubina autem clerici potest à iudice seculari puniri, si publica sit, secus si secreta, vt supra. vide etiam Boss. in tit. de coit. damn. & punibil. num. 11. in fin. vbi testatur nunquam vidisse concubinas Presbyterorum puniri in foro seculari, & num. 19. & num. 15. & n. 16. & seq. & num. 18. Vbi multa ponit in materia punitionis Concubinæ clericorum; an scilicet, puniendæ sint? & à quo iudice? vide etiam Ant. Gomez. in l. Tauri 80. nu. 21. vbi probat valere constitutionem Principis secularis punientem concubinas clericorum. Item vide Decian. in tract. crimin. lib. 6. cap. 21. num. 37. Vbi facit regulam quòd concubinæ clericorum puniuntur à iudice Ecclesiastico, & eam declarat duobus modis. Primo, nisi concubinatus esset publicus, quia tunc valet etiam statutum locorum puniens concubinas clericorum. Secundò, quando iudex Ecclesiasticus esset negligens, quia tunc dictæ concubinæ possunt & à seculari iudice puniri, & vide etiam Viu. opin. 98. num. 12. & 13. vbi pariter dixit, quòd concubina clerici punitur à Iudice Ecclesiastico, nisi is fuerit negligens; quo casu punitur etiam à iudice seculari. Item vide Ignat. Lopez. in addit. ad Diaz. in pract. crimin. canon. cap. 79. in verbo concubinarij. vers. & non solium. Vbi pariter dixit, quòd concubina clerici, si concubinatus publicus sit, potest etiã puniri à iudice seculari, secus si secretus. Vbi aliis pluribus relatis Doctorum auctoritatibus, testatur de cõmuni Doctorum opinione. & etiã vide Baiard. ad Clar. in §. fornicatio. n. 9. vbi facit eãdem distinctionem de concubinato Clerici publicè, aut occultè. & n. 12. vbi quòd iudex secularis potest cogere vxoratum tenentem concubinam ad dimittendum illam. Et vide etiam Hier. Cauall. in suis commun. opin. q. 295. n. 3. vbi quòd in merè laicis indistinctè punitur hoc crimen à iudice seculari. Et ibi testatur de communi ex Aretin. in loco per eum relato. Et vide demum Concil. Trident. sess. 24. cap. 8. in fin. §. mulieres. vbi quòd concubina Clerici etiam coniugata, si modò publica fuerit, pro modo culpæ ab Ecclesiasticis iudicibus est punienda, prout refert Ignat. Lopez. in addition. ad Diaz. dicit. cap. 79. littera B. vers.

vers. concubina clerici. Necnon etiam vide in eodem Concil. Trident. sess. 25. cap. 14. de reformat. ante finem. vbi dixit, cognitionem & punitionem clericorum concubinariorum, spectare non ad Archidiaconos nec Decanos, aut alios inferiores, sed ad Episcopos ipsos pertinere, qui sine strepitu, & figura iudicij, & sola facti veritate inspecta, procedere possint.

Num. 132. vers. Et licet Anch. &c. ante finem. ibi. vt optime defendit Olasc. in sua decisione Pedemon. 10. per totam &c. adde sic. de quo meminit Petr. Caball. resol. crimin. casu 200. num. 73.

Dicto num. 132. vers. fin. in fine. adde sic. Nec à præmissis discedit Petr. Caball. post hæc impressa in lucem editus, resol. crimin. casu 194. num. 8. quem omnino per totum illum casum videas bene declarantem, an, & quando in crimine sacrilegij, iudex ecclesiasticus siue secularis procedere possit. Vide quæ dixi infra in titulo de furis. questione 172. num. 31.

Num. 134. in princ. in fin. princ. adde sic. Ignat. Lopez. in additionibus ad Diaz. in pract. criminal. canon. cap. 88. in verbo *vsurarij.* littera C. vers. illud autem, & vers. seq.

Dicto nu. 134. vers. fin. in fin. adde sic. Petr. Caball. quem post huius libri tertiam impressionem habui, resolution. crimin. casu 188. num. 1. & sequenti. vbi de veriori, & magis seruata opinione testatur, post alios quos allegat.

Num. 140. in princ. ante fin. princ. ibi. In huius crimine procedere possunt &c. adde sic. quibus etiam addo idem tenentem Petr. Caball. resol. crimin. casu 188. numero 2.

Dicto num. 140. vers. Quarta sit conclusio &c. ante fin. ibi. Fachin. post huius libri tertiam impressionem habitus. controu. Iur. lib. 9. c. 30. &c. adde sic. prout etiam consentit, & alios concordantes refert Petr. Caball. resol. crim. casu 188. num. 1.

Num. 141. vers. Limita hanc ampliationem &c. in fin. principij. adde sic. Bolognet. in l. si quis maior. num. 101. C. de transact. vbi testatur de communi, & respondet contrariis. & hanc eandem limitationem doctissime defendit à contrariis Seraph. de priuil. iuramenti. priuil. 67. post num. 23. & seqq. vbi prout testatur de communi. Quamuis articulum fateatur disputabilem.

Dicto num. 141. vers. Sublimita primo, &c. in fin. vers. adde sic. Sed vide etiam Bolognet. in d. l. si quis maior. num. 102. C. de transact. vbi tenet cum Abbate, & aliis præallegatis Doctoribus. & hanc declarationem defendit ab impugnationibus Guidonis Papæ, Philippi Franchi, & Cagnoli in eadem l. contrarium tenentium. prout etiam hanc eandem declarationem tenet, & defendit Seraph. de priuil. iuramenti. priuil. 67. num. 32. & seq.

Dicto num. 141. vers. final. in fin. adde sic. Nec dissentit Seraph. de priuil. iuramenti. priuil. 67. num. 34. & seq. vbi etiam dat aliam declarationem.

Num. 142. in fin. adde sic. Et ad materiam; An scilicet, & quando periurij crimen sit mixti fori, possitque puniri à iudice Ecclesiastico, & seculari. Vide Thom. Parpal. in repetit. l. si quis maior. num. 67. C. de transact. & ibi etiam Cagnol. num. 121. in fin. vers. tertio queritur. & seq. & sub num. 126. ad med. & Bolognet. num. 76. & seqq. Couar. in 1. par. resolutionis. cap. quamuis. de pact. in 6. §. 7. num. 2. Emanuel Suarez in commun. opin. in verbo periurium. num. 95. Decian. in tract. crimin. lib. 6. cap. 12. num. 8. & 9. vbi latè. Petr. Gregor. syntagm. iur. lib. 50. cap. 12. num. 11. Bonacoss. in commun. opin. par. 1. vers. periurium ab ecclesiastico iudice punitur. Baiard. ad Clar. in §. periurium. n. 5.

Num. 148. circa medium. ibi. De qua per Deci. in &c. adde sic. consilio 212. deleto consilio 112.

Et paulo post. ibi. Licet aliqui per eum relati contrarium dixerint, Roman. &c. adde sic. sing. 674. omisso sing. 664.

Et d. num. 148. in fin. adde sic. Vide supra hac eadem quest. num. 130. & infra quest. 141. num. 47. & ad comprobationem huius secundæ ampliationis adde Thom. Sanchez. de matrim. lib. 10. disputat. 8. num. 15. vbi pluribus probat, iudicem ecclesiasticum esse competentem iudicem ad cognoscendum de adulterio, vt illius ratione diuortium celebretur, etiam quod in consequentiam, & insimul agatur de amissione dotis, & alimentis præstandis, vt ibi per eum, num. 17.

Farinacij Additiones ad impressa opera.

reprobatis Decio, & Afflicto in locis ibi per eum relatis contrarium tenentibus.

Num. 151. vers. Contrarium &c. post princ. bi. Et in procepio regiarum constit. glof. 5. nu. 17. &c. adde sic. Et in concordat. in rubr. de publ. concubin. in §. ipsas. vbi quod quicquid sit de iure, ita apud eum seruatur in practica.

Dicto num. 151. vers. final. circa princ. ibi. Quod laicus cum clerico insimul delinquens possit &c. adde sic. à seculari iudice puniri, potest tamen etiam ab Ecclesiastico puniri. deleto verbis. à seculari iudice puniri à iudice Ecclesiastico. & deinde ibi. si in &c. adde verbum captura, & omite verbum capturam.

Finia autem dicta additione manuscripta incipe à capite, & adde sic. **LIMITA XIII.** contra vendentes annonam corruptam, de quibus dixi infra in titulo de crimin. fals. quest. 150. num. 57. contra quos, etiam quod sint laici, ecclesiasticus iudex procedere potest. fuit doctrina originalis Abb. antiqui in c. 1. de empt. & vend. vbi per illum text. testatur consuluisse, iudicem ecclesiasticum debitis pœnis posse punire laicos aromatarios immiscentes farinam fabarum in cera venali. quod & idem in d. cap. 1. voluerunt Abb. Ant. Burg. & Barbat Roman. sing. 526. Aufrer. de potestate eccles. &c. in repet. Clemen. 1. reg. 4. vers. tertio, de offic. ordin. Quos omnes refert, & sequitur Ignat. Lopez. in addition. ad Diaz. in pract. crimin. canon. cap. 69. littera A. vers. poterit etiam iudex ecclesiasticus. vbi generaliter loquitur contra vendentes, & commiscentes in rebus venditis aliquid turpe, vel illicitum, vtputà, miscendo vnam mercem cum alia ignorante emptore. & ibi etiam probat secundum communem Doctorum opinionem, contrariam consuetudinem, de qua in Regno Franciæ, & in Regno Hispaniæ, tanquam peccati nutritiuam non valere.

Num. 152. prope fin. ibi. Vers. quæro &c. adde hoc verbum quid, omisso verbo quod.

Num. 155. circa med. ibi. Per Rol. conf. 24. in 2. volum. &c. adde sic. & per Ignat. Lopez. in addit. ad Diaz. in pract. crim. canon. c. 87. in verbo Sacrilegij. littera A. vers. illud autem.

Num. 156. circa fin. ibi. Sub forma motus proprij emanata &c. adde hoc verbum qua, deleto verbo quia.

AD QVÆST. IX.

Num. 1. ad fin. ibi. Controuer. iur. lib. 9. cap. 15. &c. adde sic. Ludou. à Paramo de origine sanctissima Inquisitionis, lib. 3. quest. 7. num. 1. & omnibus sequentibus. vbi ex professo disputat, an iure diuino statutum sit, neminem inquiri posse fama non præcedente.

AD QVÆST. X.

Num. 1. in fin. adde sic. Bonifac. in tract. de furt. §. ultimo num. 80.

Num. 11. in princ. ibi. non tamen per hoc excipi prohibetur &c. adde sic. l. sicut falsi. & ibi glo. & communiter Docto. res. C. ad l. Cornel. de fals.

Et paulo post circa med. ibi. ff. de except. doli &c. deleas verba l. licet, cum.

Dicto num. 11. in fin. adde sic. Alias limitationes, & declarationes ad hanc tertiam ampliationem videas per Doctores in d. l. querela. C. ad l. Cornel. de fals.

Num. 12. in fine. adde sic. Et latè comprobatur Petr. Caball. post hæc impressa in lucem editus, resolution. crimin. casu 6. vbi etiam testatur de magis communi, ex Bonacoss. in commun. opinion. crim. par. 1. vers. statutum præfigens.

Num. 14. post med. ibi. in 7. limit. & conclus. 351. num. 5. eodem lib. i. vbi plures alios adducit &c. adde sic. Hippol. Rimin. conf. 686. num. 63. lib. 6.

Et paulo post d. num. 14. ibi. Et ibidem Iaf. num. 21. in 3. limitatione. C. de iud. &c. adde sic. Alexand. in l. fin. num. 5. C. de dolo.

Et dicto num. 14. in fin. adde sic. Et nouissimè consensit Petr. Caball. resol. crim. casu 5. num. 5. vbi dixit ab hac opinione tanquam magis communi non esse, in consulendo & iudicando recedendum.

Num. 15. in fin. adde sic. Quibus addo Bermon. de publ. concubin. rubr. de adul. num. 85. & seq. vbi ampliat hanc conclusionem procedere non solum quod ad adulteros principales, sed etiam quod ad præstantes auxilium, vtpotã, domum ad committendum adulterium. Baiard. ad Clar. in §. adulterium. num. 124. vbi amplius, quod istud quinquennium procedit respectu adulteri, sed respectu adulteræ tollitur hoc crimen spatio sex mensium vtilium, quorum duo dantur marito, vt accuset iure mariti. l. iure mariti. C. de adulter. & quatuor vt ipse & quilibet possit accusare iure extranei, secundum glos. quam allegat in l. adulter. C. eod.

Num. 16. in fin. adde sic. Laur. Tennin. in pract. cautel. 6. num. 108. Clar. in pract. §. final. q. 51. num. 3. vers. sed hic quero. Et late comprobatur Petr. Caball. resolut. crim. cas. 7.

Num. 17. in fin. adde sic. Baiard. ad Clar. in §. adulterium. num. 125. Et est glos. in l. fin. in verbo prestare, in fin. C. ad l. Iul. de adulter. & ibi etiam Ang. num. 1. vers. in glosa 4. & Salyc. num. 2. vers. item nota quod morte criminosi, & num. 6. simile est, quod voluit Thom. Sanchez lib. 10. tit. de divor. disput. 3. num. 9. vbi dixit adulterij crimen nunquam præscribi ad effectum vt ex eo agi possit ad separationem thori. ad text. in cap. admonere. 33. quest. 2. cum aliis ibi per eum allegatis.

Num. 18. in fin. adde sic. Laur. Tennin. in pract. cautel. 6. num. 112. Baiard. ad Clar. §. adulterium. num. 127. & de crimine raptus dixi infra quest. 145. in 19. ampliatione.

Num. 19. in fin. adde sic. Laur. Tennin. in pract. cautel. 6. num. 107. & num. 109. Verum quod simplex incestus, nec etiam quinquennio præscribatur, voluit Bermon. de publ. concub. rubr. de incestu. num. 15. vers. si vero incestus.

Num. 21. ante med. ibi. Quem sequitur Paris de Put. de ludo. num. 38. & c. & latius declara, vt per Cels. Bargal. in tract. de dolo, lib. 6. reg. 10. vbi bene ponit totam materiam præscriptionis actionis de dolo.

Num. 25. post med. ibi. qui sit tutus præscriptione legali, vel statutaria & c. adde sic. Socin. cons. 108. in 1. dubio. lib. 4.

Dicto num. 25. prope fin. ibi. Nec dissentit & c. adde sic. Hippol. Rimin. cons. 686. num. 64. & seqq. lib. 6.

Dicto num. 25. in fin. adde sic. Et nouissimè Petr. Caball. resolut. crimin. cas. 5. num. 1. & seq.

Num. 26. post med. ibi. Gig. vbi supra quest. 29. num. 8. & c. adde sic. Idem Bart. in l. non solum. §. final. ff. de iniur. Salyc. in l. adulter. sub num. 1. C. ad l. Iul. de adulter. & in l. iura demum. num. 4.

* C. de procur. vbi de communi. Nell. in tract. de bannit. in 3. par. 2. temp. quest. 1. num. 1. Roman. cons. 214. num. 4. vers. contrarium tamen. Bonacoss. in commun. opin. lib. 1. vers. statutum præfigens certum terminum, vbi de magis communi. Quos & alios refert, & sequitur Petr. Caball. resolut. crimin. casu 5. Vbi testatur ita sapius vidisse, licet aliqui per eum ibidem relati contrarium voluerint, & ampliat vt præscriptioni prædictæ, nec etiam obstet confessio rei, de quo dixi supra num. 14. Ad do & Hippol. Rimin. cons. 686. num. 64. & seqq. lib. 6.

Num. 29. post med. ibi. §. 1. ff. ad l. Cornel. de fals. vbi late Marf. & c. adde sic. Et dixi in specie infra in tit. de fals. quest. 150. num. 262.

Num. 30. in fin. incipe à capite, & adde sic. Et quod attinet ad crimen hæresis, ex præallegatis patet non bene dixisse Hippol. Rimin. cons. 686. num. 63. & seqq. Dum statutum Ferrariæ præfigens terminum ad accusandum, & denunciandum crimina, extendere voluit etiam ad crimen hæresis, de quo statutum nullam facit mentionem, & etiam si fecisset nec etiam crederem attendendum, cum fuerit conditum à Principe seculari nullam habente potestatem statuendi in crimine hæresis. Ad quod propterea indubitanter teneas statutariam præscriptionem non extendi, cum omnia statuta interpretationem recipiant à iure communi. Et quod nulla vnquam currat præscriptio aduersus actionem procedendi contra hæreticum defunctum ad eius memoriam damnamdam, voluerunt Couar. & alij relati per Thom. Sanchez. in præcept. Decalogi lib. 2. cap. 22. num. 42. De quo tamen in specie dixi infra in tract. de hæresi quest. 197. num. 31. Ludou. à Paramo de origine Sanctissimæ Inquisitionis lib. 3. quest. 6. num. 30. Martin. del Rio de disquisitionibus Magicis lib. 5. sect. 2. vers. octauo sequitur. Vbi idem dixit in fortilegio habente

annexam hæresim, quod scilicet, nunquam præscribitur; si verò non sit coniunctum cum hæresi, spatio viginti annorum, sicut alia delicta, præscribitur, vt ibi per eum.

Num. 36. in fin. adde sic. Bonifac. post hæc impressa in lucem editus, in tract. de furt. §. vltimo. num. 82. cum allegatis per eum.

Num. 37. in fin. adde sic. Vide quæ dixi infra in tract. de hæresi, quest. 197. num. 86.

Num. 38. post princ. ibi. Secundum Arch. d. cas. in summa & c. adde sic. dixi infra in tract. de hæresi, quest. 197. num. 92.

Dicto num. 38. ad med. ibi. & ibi glos. super verbo, mortuos & c. adde sic. & dixi infra in tract. de hæresi, quest. 190. num. 9.

Et dicto num. 38. in fin. adde sic. Vide infra in tract. de hæresi, quest. 197. num. 94. & seqq.

Num. 39. in fin. adde sic. Et dixi iterum infra in tract. de hæresi, quest. 197. num. 123.

Num. 40. in fin. adde sic. Dixi etiam infra quest. 197. num. 103.

Num. 41. in fin. adde sic. Dixi etiam infra in tract. de hæresi, quest. 197. num. 104.

Num. 72. in fin. adde sic. Bonif. post hæc impressa in lucem editus, in tract. de furt. §. vltimo, num. 84.

Num. 73. in fin. adde sic. Dixi aliquid infra in tit. de furt. quest. 171. num. 33.

Et post num. 76. incipe à capite, & adde sic. Verum quod attinet ad pœnam fraudatæ gabellæ res non transit sine difficultate; Nam quod talis pœna transeat etiam ad hæredes, etiam lite non contestata cum defuncto est text. in l. fraudati secundum vnam lectionem (illum legendo sine dictione nõ) ff. de publican. & in l. cotem. §. illicitarum. & in l. commissa, & ibi glos. in verbo, commissa. in verbo transmutantur, & in verbo, statim, & ibi etiam Bart. num. 1. ff. eod. m. Et est ratio, quia pœna fraudatæ gabellæ est, quod res, pro quibus gabella debita non soluitur, incidunt in commissum ipso iure. Pœna autem ipso iure commissa transit in hæredem, prout dixi supra hac eadem quest. num. 68. & in specie in eadem l. commissa adnotarunt Roman. num. 4. Cuman. num. 2. & Imol. etiam num. 4. ff. de publican. Idem Cuman. in l. fin. §. pœna. ff. eod. m. & Paul. de Castro in d. l. fraudati. num. 1. vers. uem res incidit in commissum ff. de publican. Bart. in l. ex iudiciorum. num. 2. vers. probo hoc. ff. de accusat. Contrarium quod immò pœna fraudati vectigalis non transeat ad hæredes, sicut nec aliæ pœnæ transeunt videtur text. clarus in l. final. §. pœna. ff. de publican. vbi ad litteram dicitur, Pœnæ ab hæredibus peti non possunt, si non est quæstio mota viuo eo, qui deliquit, & hoc sicut in cæteris pœnis, ita & in vectigalibus est.

In hac contrarietate vide declarantem glosam in l. cotem. §. illicitarum, in verbo hæredem, & in d. l. fin. §. pœna. in verbo, ab hæredibus. & in verbo in vectigalibus ff. eod. m. de publican. vbi videtur distinguere inter personas fraudantes gabellam, & pœnarum diuersitatem iuxta qualitatem personarum. Gabella enim quandoque defraudatur à publicano, qui propter commissam fraudem tenetur ad duplum. & ista pœna, quia non committitur ipso iure, hoc ideo in hæredem publicani non transit, & ita intelligitur text. in d. l. final. §. pœna. si verò gabella fraudatur non à publicano, sed à tertio non solvente gabellam; quo casu pœna est, vt res, pro qua solui debebat gabella, incidat in commissum ipso iure, iuxta text. in d. l. commissa. ff. de publican. & tunc eadem pœna transit etiam ad hæredes.

Vel & generalius in vtroque casu distingui potest, quod si ex fraudata gabella aliquid ad hæredem fraudantis peruenit, ita quod ex eo factus sit locupletior, vtputã si res, quæ incidit in commissum apud ipsum extet, & tunc talis pœna etiam in hæredem transeat, & res, quæ in commissum cecidit, possit ab ipso, sicut ab alio quocunque tertio possessore vendicari, prout loquitur text. in d. l. commissa. Idemque hæres fraudantis quicumque sit, de eo quod ad ipsum peruenit, & factus sit locupletior, teneatur fisco soluere pœnã, secus si nihil ex gabella fraudata ad hæredem peruenierit, nec res, quæ incidit in commissum, extet, quia tunc ad nihil tenetur. Sumitur hæc distinctio ex textu in l. 2. C. de vectigal. voluit glos. in d. l. fraudati, in verbo transmitti

transmittitur. vbi etiam Odofred. num. 1. Roman. etiam num. 1. Cuman. in princip. Idem Odofred. in l. cotem. §. Dominus, num. 5. ff. de publican. & ibi etiam Alberic. in §. illicitum. Roman. in d. l. commissa, num. 1. & ibi etiam Cuman. in princip. & Imol. in summano. Angel. & Odofred. in fine in verbo competit. est etiam glos. in d. l. jin. §. pona, in verbo pennis. ff. de publican. & ibi etiam Odofred. & facit text. in l. 2. C. de vectigal. vbi probatur, rei quæ in commissum incidit peremptæ pretium à fisco peti non posse, si sine dolo perierit. Ergo multò minùs peti poterit ab hærede.

Vide tamen glos. in d. l. commissa. in verbo competit, vbi dicit, quòd si res, quæ in commissum incidit, non extet, venditor tenetur vt hæres. Et vide etiam quæ dixi infrà in iur. de furt. quest. 173. num. 48.

Num. 77. in fin. adde sic. Vide infrà quest. 128. n. 10. & seqq.
Num. 78. in fin. adde sic. Et pro hac limitatione addo Martin. del Rio Iesuitam de disquisitionibus magicis lib. 5. sect. 19. vbi testatur ita etiam generali ferè consuetudine in practica receptum.

Num. 81. ante medium. ibi. incip. De crimine læsæ maiestatis &c. adde nomen Alber. & dele Albert.

Et paulò post. ibi. Quam glos. refert, & &c. adde verbum sequi, omisso verbo qui.

Num. 82. in fin. adde sic. Et in tract. de hæresi. quest. 197. num. 112. & seqq.

Num. 83. in fin. adde sic. Vide infrà in tract. de hæresi. quest. 197. num. 106. & 107.

Num. 84. prope fin. ibi. vers. Et ita vide in Senatu &c. adde sic. Bonifac. in tract. de furtis. §. ultimo, num. 81.

Num. 89. circa principium. ibi. Quando inquisiti nomen dicatur receptum, videas &c. adde sic. Bart. in l. adulterij. C. ad l. Jul. de adulter. ponunt materiam Doctores in l. cum mulier. ff. solui. matrim.

Dicto num. 89. post princ. ibi. Franc. Marc. deris. 725. parte 1. &c. adde sic. Laur. Tennin. in pract. cautel. 6. num. 168. & seqq.

AD QVÆST. XI.

Summario col. 1. 2. facie, in vers. Item debet fieri personaliter &c. in fin. adde sic. Et quid si delinquens post delictum mutauit domicilium. num. 41. vbi in fine. vbi alia ad materiam citationis faciendæ domi.

Dicto Summario, ead. col. 1. 2. facie, post vers. Et quomodo citari debeat forensis &c. incipe à capite, & adde sic. Et an valeat citatio facta pro singulis diebus, & horis? nu. 44. vers. nec prater ea in fine.

Eodem summano, d. col. 1. secunda facie, in vers. Extra Urbem non condemnatur contumax &c. in fin. adde sic. Vbi etiam an in banno sit exprimenda pœna? Quid sit bannum? Et unde dicatur? Et alia de eius forma, & num. 44. vers. nec pratermittendum. vbi alia ad materiam.

Num. 1. prope finem. ibi. Et de communi opinione testantes refert &c. adde sic. quod & idem facit Petr. Caball. post hæc impressa in lucem editus, resol. crimin. casu 18. num. 1.

Num. 2. in fin. adde sic. & Petr. Caball. d. casu 181. d. num. 1.

Num. 3. in princip. in fin. princ. adde sic. & Petr. Caball. post hæc impressa in lucem editus, resol. crimin. d. casu 181. num. 2.

Eodem num. 3. vers. Præmitto quarto &c. in fin. vers. adde sic. Petr. Caball. d. cas. 181. num. 2. & 3. qui omnes apertè tenent sententiam contra contumacem bannitum & captum, exequendam esse (constitit tamen quòd captus sit ille idem, qui est descriptus in banno, de quo latius infrà dicam) etiam quòd ipse captus bannitus, delictum pro quo est bannitus & condemnatus, non fateatur. quod & idem scripsit Fulu. Pacian. de probat. lib. 2. cap. 15. num. 19. & seqq. licet aliqui ibi per eum relati num. 22. contrarium dixerint.

Num. 4. post princ. ibi. Picum in l. post contractum, nu. 96. ff. de donat. &c. adde sic. & ante eum ibidem Bart. num. 19. vbi magistraliter loquitur, & post Paul. de Monte Pico bene declarat Io. Annibal. ibidem num. 322. & seqq.

Num. 16. vers. Imo in casu &c. in fin. vers. adde sic. Et qui Farinacij Additiones ad impressa opera.

dem hæc sententia canonizatur ab omnibus Doctoribus in * l. raptores. C. de Episc. & cleric. in l. 1. C. de rapt. virg. communiter asserentibus ex sola contumacia, seu fuga, non posse delinquentem ad mortem condemnari, nisi concludenter, & plenè præcedant delicti probationes.

Num. 21. post princ. ibi. Secundum communem, & antiquam, ac etiam hodiernis temporibus &c. adde sic. practica de qua per Bart. in l. Diuus.

Dicto num. 21. post med. ibi. Clar. in pract. &c. adde sic. quest. 96. & dele quest. 69.

Eodem num. 21. in fin. adde sic. Et infrà in fragmentis in vers. identitas personarum.

Num. 26. in fin. adde sic. Et omninò etiam recurre ad Fulu. Pacian. de probat. lib. 2. cap. 15. per totum.

Num. 30. vers. Contrarium latè consuluit &c. in fin. vers. adde sic. Ruginell. pract. quest. cap. 35. num. 17. & 18. vbi & ipse in hac sententia residere videtur.

Num. 34. circa finem. ibi. Seu captus non possit dicere de nullitate sententiæ contra ipsum latæ &c. adde sic. Ea motus ratione, quia quando statutum non simpliciter prohibet dici de nullitate, sed restringit tempus ad dicendum de nullitate prout facit in casu nostro Pontificis constitutio, quæ post annum de nullitate dici prohibet, tunc transactò illo tempore nullitas opponi non potest, etiam quòd sit euidentis, ex eisdem actis apparens, & notoria, ex Paul. de Castr. Alex. Calcan. Gabriell. Rolan. & Plot. in locis per eum allegatis. Quibus addi possunt etiam Papiens. in form. exequi. sent. in glos. in verbo sapiens, num. 11. vbi quòd ita practicitur. Corn. conf. 302. sub num. 14. lib. 1. Bal. in l. ut vim in princ. ff. de iust. & iur. Aym. conf. 179. num. 4. lib. 1. Paris. conf. 95. sub num. 34. vers. nec etiam obstat, & num. 35. lib. 1. Socin. conf. 121. column. 2. vers. prater ea aliud est, lib. 3. Nat. conf. 524. num. 2. & num. 20. lib. 3. Cephal. conf. 263. num. 36. & conf. 201. num. 8. & conf. 202. num. 18. Gozad. conf. 103. numer. 9. Contard. de moment. possess. limitat. 7. num. 67. Lancell. de attent. par. 2. cap. 17. num. 128. & seqq. vbi ponit quatuor limitationes.

Eodem num. 34. in fin. adde sic. Nec obstat ratio per Bardiard. allegata, quòd scilicet post tempus à constitutione præfixum non possit dici de nullitate etiam notoria, & euidenti, quia contrarium magis communiter receptum videtur, vt videre est apud Abb. conf. 55. post num. 2. lib. 2. Gozad. conf. 72. num. 12. Ruyn. conf. 36. num. 4. & conf. 37. num. 15. lib. 5. Fulgos. conf. 150. num. 1. vers. ad primum, Neuizan. conf. 41. num. 44. Butr. conf. 18. in addit. Paul. de Monte Pico conf. 59. num. 2. vbi testatur de æquiori, & veriori * opinione. Claud. ad Bertaz. conf. 233. in addit. incip. & licet. Franc. Becc. conf. 99. num. 32. Marsil. singul. 562. & 592. ad fin. Vant. de null. lat. in tit. quis possit dicere de nullitate, num. 54. Carpan. super statuto Mediolani, lib. 1. cap. 1. numer. 178. Caball. super constitutione Marchia. lib. 6. cap. 1. glos. 2. vers. 3. vbi pariter testatur de æquiori opinione. Luc. * Pet. in pract. Capitulina lib. 6. ut. de nullitate, num. 30. vbi de magis communi. decis. Tholos. 441. lib. 3. par. 3. diuers. in fin. Olasc. decis. Pedemont. 142. num. 31. Achill. de Grass. decis. 6. de constitut. num. 3. Vincen. de Franch. decis. Regni Neapoli. ani, 220. num. 3. Ex quibus negari non potest hanc partem, & æquiolem & magis communiter receptam esse. pro qua de præsentis anno 1610. me Procuratore fiscali contradicente fuit in Tribunali Gubernatoris Urbis resolutum, & iudicatum.

Num. 41. vers. finali, in fin. vers. adde sic. Citatio autem domi solitæ habitationis faciendæ, intelligenda est de domo in qua delinquens habitat tempore citationis, non autem in qua priùs habitabat. text. est in l. 4. §. ait Prætor, & ibi communiter omnes Doctores. ff. de damno infecto. Specul. in tit. de competen. iudic. adit. num. 33. vers. sed nunquid sufficit. Asin. in pract. §. 6. cap. 4. num. 3. & seqq. Eugen. conf. 2. numer. 7. & seqq. vbi de communi Vinc. de Franch. decis. 514. numer. 1. Rota coram R. P. D. Andrea Mediolanen. beneficij Lunæ 10. Martij 1614. in vers. nec obstat quod Alphonfus.

Et quid si delinquens facto delicto mutauerit domicilium? Dic, quòd licet Boss. in tit. de citatione. num. 18. dicat,

B 2 hunc

hunc talem posse conueniri in loco primi domicilij per text. quem allegat in l. 2. vbi & notant omnes. C. de iurisdic. omn. iudic. Aretin. conf. 135. num. 2. Carpan. ad Constitut. Mediolan. cap. 2. num. 13. & seqq. Non tamen inde sequitur, quòd possit citari in domicilio mutato, quia hoc non dicit text. neque Boss. neque Doctores. praesertim si domicilium fuit mutatum diu ante citationem, vt bene in eadem l. 2. aduertit Bal. num. 2. in 2. notabili. Et propterea aduerte quòd dispositio d. l. tunc demum procedit, quando delinquens qui mutauit domicilium, redierit in loco primi domicilij, & ibi reperiatur, aliàs secus, prout in eadem l. 2. adnotarunt Paul. de Castr. num. 5. & num. 7. vers. intelligitur quando. Salyc. num. 3. & Boss. vbi supra num. 19. Quare practica est apud nos in Vrbe, quòd quando delinquens post delictum mutauit domicilium, & putà aufugit, non citetur simpliciter domi solitæ habitationis, sed addatur clausula quatenus eam habeas, sin minus ad valuas &c.

Num. 44. vers. Differt autem &c. in medio vers. adde sic. Quid autem sit bannum, & vnde dicatur, vide Petr. Caball. post hæc impressa in lucem editum, *resolut. crimin. casu 181.*

Dicto num. 44. d. vers. Differt autem &c. in fin. vers. adde sic. & Petr. Caball. *d. casu 181. num. 9. num. 4.* vbi pluribus contendit in hoc banno non esse pœnam exprimentam. cuius contrarium seruatur in statu Ecclesiastico.

Dicto num. 44. vers. Nec præmittendum duxi &c. in fin. vers. adde sic. Ad quæ vide quæ scripsit Petr. Caball. post hæc impressa in lucem editus, *resolut. crimin. casu 181. numer. 10. & 11. & 12.* Vbi etiam an lapsio termino ad comparandum dato contumaci, & eo non comparente, sit statim condemnatus; an verò aliquod tempus expectandum, & quantum.

Num. 48. in princ. in fin. princ. adde sic. Et Petr. Caball. post mea scripta impressum, *resolut. crimin. casu 110. num. 1.*

Eodem num. 48. vers. Hæc tamen &c. in fin. vers. adde sic. Et hanc eandem sententiam vti magis communem, & in iudicando sequendam amplectitur Petr. Caball. *resolut. crimin. casu 110. num. 2.*

Dicto num. 48. vers. finali, in fin. vers. adde sic. Et in proposito aduertit Petr. Caball. qui alios in idem refert concordantes, *resolut. crimin. casu 110. num. 16. & seqq.*

Num. 55. in princ. in fin. princ. adde sic. Adde ad comprobationem præmissæ conclusionis, quòd scilicet citatus ad locum non tutum, comparere non teneatur, Carpan. ad statut. Mediolan. cap. 10. num. 39. & 40. Scacc. de iudic. causarum civil. & c. lib. 1. cap. 32. num. 26. & num. 30. vbi ampliat etiam, quòd locus non sit tutus culpa citati. Ad quam materiam ultra infra scripta, vide omninò latè discurrentem Iacob. Lauren. in tractat. de iudic. suspect. cap. 13. per totum.

Dicto num. 55. vers. Quæ quidem &c. in fin. adde sic. Quod quando locus non tutus est notus, vel saltem iudici notus, quòd tunc processus ab eodem iudice factus, sit ipso iure nullus. Vide Pacian. de probat. lib. 2. cap. 46. num. 28. 84. & 87. Scacc. de iudicio causarum civil. & c. lib. 1. cap. 32. num. 32. Iacob. Lauren. de iud. suspect. cap. 13. sub num. 13. 14. & 30. & ante istos Bart. in extrauag. ad reprimendum in verbo *neglexerit. num. 2.* Et an exceptio loci non tuti, possit proponi per exequutorem non habentem mandatum. Vide Gabriell. lib. 2. tit. de except. concl. 4.

Num. 56. in princ. in fin. princ. adde sic. Et post præalleg. Doct. vide omninò Iacob. Laurent. *d. conf. 13. per tot. in discursu*, & omninò etiam Pacian. *de probat. lib. 2. cap. 46.* vbi & ipse ponit totam materiam loci non tuti.

Num. 57. circa finem. ibi. Mascard. de probat. lib. 2. concl. 1104. &c. adde sic. num. 12. omisso num. 1.

Num. 58. post princ. ibi. Et ita communiter Doctores teneri dixerint &c. adde sic. Nell. & dele nomen Mell.

Dicto num. 58. circa med. ibi. post Gandin. in loco per eum relato &c. adde sic. nec dissentire videatur Magalott. in tract. de saluo conductu, par. 2. numer. 39. vers. sed hoc primò fallit.

Dicto num. 58. ante finem. ibi. Ita quod commodè ab omnibus legi possit &c. adde sic: sicut videtur de mente; delecto verbo secundum.

Et paulo post. ibi. vol. 2. Et ego &c. adde sic. ad effugiendas disputationes.

Et eodem num. 58. prope finem. ibi. Vbi alios adducit concordantes &c. adde sic. & quòd isto casu saluus conductus sit à iudice offerendus, absque eo quòd petatur, facit doct. Bald. in l. quibus diebus ante num. 1. vers. uem nota hic argumentum, & d. num. 1. ff. de cond. & demonstr. Et voluerunt Salyc. in l. Reos. num. 10. in fin. C. de accusation. Imol. in l. penult. §. ad crimen, num. 26. vers. in tertio casu. ff. de public. iudic. Scacc. de iudic. causar. civil. & c. lib. 1. cap. 32. num. 27. iuncto num. 29. & clarius lib. 2. cap. 9. num. 1774. & lib. 3. cap. 2. quast. 17. limit. 47. membr. 1. num. 19. iuncto num. 21. vbi testatur ita sapissimè obseruasse, dum fuit Prætor ciuitatis Lucensis. Iacob. Laurent. de iudic. suspect. cap. 13. num. 26. Guazzin. in tractat. ad defens. par. 1. defens. 12. cap. 1. num. 44. & videtur de mente Paciani in tract. de probat. lib. 2. cap. 46. num. 23. 25. & 27. vers. & nisi. Et licet Clarus in pract. in quast. 32. numer. 12. ex Blanch. & Boss. in locis per eum relatis videatur contrarium tenere, quòd, scilicet, bannitus ad locum non tutum vocatus debeat ipse impetrare saluum conductum. Aduerte tamen quòd sicut Blanchus in loco prædicto non dicit id, ad quod allegatur, ita nec etiam Boss. imò si verba Bossij bene ponderentur, contrarium sonant. Et licet rursus pro opinione Clari faciant deducta per eundem Pacian. d. cap. 46. num. 68. & seqq. & expressè voluit Cornazzan. *decif. 80. num. 8.* tu tamen in iudicando non recedas à proposita conclusione. quando praesertim locus non tutus, aut est notorius, aut iudici notus. Quia tunc, vt supra dixi, Processus ab eodem iudice factus, est ipso iure nullus, & ideo opus non est, vt vocatus locum tutum alleget.

Num. 61. in princ. in fin. principij. adde sic. Nec dissentit Petr. Caball. post hæc impressa in lucem editus, *resol. crim. casu 161. num. 1.* Vbi alios plures in idem refert concordantes, & num. 9.

Verùm ad hanc materiam, An & quando vnus iudex possit alterius iudicis sententiam exequi, vide latè distinguentem Sigismundum Scacciam in tract. de iudicio civil. *caus. crim. & heretical. lib. 1. cap. 63. num. 6. per totum.* vbi non solum refert per me hic scripta, sed etiam ponit, & declarat alios casus.

Dicto num. 61. vers. Sublimita hanc &c. in fine vers. adde sic. Ad quæ vide etiam quæ scripsit Petr. Caball. *dicto casu 161. num. 2. & seqq.* & Sigism. Scaccia in tract. de iudic. caus. civil. *crim. & heretical. lib. 1. cap. 63. num. 6.*

Eodem num. 61. vers. finali, in fine. adde sic. Quibus addo Petr. Caball. *resolut. crimin. d. casu 161. num. 10. & seqq.* vbi amplius, quòd iudex vnus territorij non potest exequi sententiam alterius territorij latam non de iure communi, sed vigore alicuius statuti particularis non existentis in loco, vbi de executione sententiæ agitur. Addo etiam ad comprobationem huius limitationis Sigismund. Scacc. de iudic. caus. civil. *crim. & hereticalium. lib. 1. cap. 63. num. 8. & c. 97. num. 185.*

Num. 62. in principio, in fine principij, adde sic. Et cum hac limitatione concordat reformatio Pauli V. in rubric. de iudicibus criminalibus. §. ne comminetur, vbi expressè cauetur, quòd iudex criminalis non debet in monitorio contra reos absentes, & contumaces, comminari maiores corporales pœnas ea, quam meretur delictum, pro quo fit monitorium.

Dicto num. 162. vers. Sed quicquid &c. post medium. ibi. Vbi ponit, an, & quando pro homicidio possit contumax condemnari in confiscatione bonorum &c. adde sic. & in hoc aduerte, quòd reformatio Pauli V. in rubr. de iudicibus criminalibus. §. ne comminetur, vbi statuitur, quòd iudices criminales non debeant in monitorio comminari maiores pœnas ea, quam meretur delictum, pro quo quis monetur, non loquitur generaliter de omnibus pœnis, sed tantum de pœnis corporalibus, & sic non videtur comprehendere pœnam confiscationis bonorum; & propterea in occurrenti casu in Vrbe non recedas à consuetudine prædicta.

Dicto num. 62. vers. Sed quicquid &c. prope fin. ibi. Sed à pract. non recedas &c. adde sic. Et vide in proposito scripta per

per Petr. Caball. post huius libri plures impressiones in lucem editum, *resolut. crimin. casu* 158. num. 24. & 26.

Num. 64. in fine. adde sic. Quibus etiam addo Petr. Caball. post hæc mea scripta impressum, *resolut. crim. cas. 110. num. 20. & 21.*

Num. 70. in princ. in fin. princ. adde sic. Quibus addo Petr. Caball. *resolut. crimin. casu* 110. num. 15. vbi, quod ita quotidie practicatur. Bonifac. de furr. quem post hæc impressa habui. §. 2. num. 113.

Num. 73. circa principium. ibi. Do. Flam. Cartar. & alij plerique ex præallegatis &c. adde sic. Quibus addo Petr. Caball. *resol. crimin. cas. 110. num. 15. vbi,* quod ita quotidie praticatur.

Num. 75. in princ. post med. ibi. Ad Clar. in pract. §. fin. quest. 64. num. 44. &c. adde sic. cum aliis per Petr. Caball. *resolut. crimin. dicto casu* 161. num. 7.

Dicto num. 75. in fine adde sic. Quod & idem voluit Petr. Caball. *resol. crim. d. cas. 61. num. 6.*

Num. 78. circa princ. ibi. Seu iudiciis præcedentibus &c. adde hoc verbum lata.

Eodem nu. 78. ante med. ibi. Sufficiens ad transmittendum primam citationem &c. adde sic. Et Bonifac. quem post huius libri tertiam impressionem habui, in tract. de furr. §. 2. nu. 113. dixit solum bannum facere indicium contra contumacem concurrente aliquo indicio. alioquin nullo præcedente indicio non potuisset banniri.

Num. 79. vers. Rufus si &c. in fine versiculi adde sic. Quibus addo Petr. Caball. longè post hæc mea scripta impressum, *resol. crimin. cas. 110. num. 25. & seq.*

Num. 82. vers. Limita VIII. &c. circa finem. ibi. nec à præmissis dissentit Baiard. in &c. adde sic. addition.

Et paulo post. ibi. Ad Clar. quest. 64. num. 52. &c. adde sic. & Petr. Caball. longè post hæc mea scripta impressus, *resolut. crimin. casu* 110. num. 27. in fine, & seqq. vbi propterea aduertit multum esse ponderanda verba gratiæ. Nam quandoquæ important simplicem admissionem ad nouas defensiones, nec tollunt vim sententiæ; quandoque restitutionem plenam, & quandoque limitatam. & bene in singulis casibus materiam declarat.

Num. 86. in princ. in fin. princ. ibi. Si verò compareat post annum &c. adde verbum non.

Dicto num. 86. vers. Quibus non obstant ea, quæ &c. adde post ista verba hoc verbum traduntur, deleto verbo trahuntur.

Dicto num. 86. d. vers. quibus &c. circa med. ibi. Quam ipse in criminali foro versatus &c. deleto verbo suam. adde verbum sum.

Et paulo post. ibi. Et Pegna in locis per ipsum &c. omite dictionem ex.

Num. 94. circa fin. ibi. Et hoc negare, prout videtur negari in eadem &c. adde sic. Rotæ. omisso verbo Cottæ.

Num. 95. in fin. adde sic. Et vide etiam consentientem Petr. Caball. post hæc impressa in lucem editum, *resolut. crimin. casu* 181. num. 5. & 7. vbi in specie dixit comparentem post sententiam & condemnationem, non recuperare bona confiscata.

Num. 97. vers. sextò aduertatur &c. in fin. vers. adde sic. Nec dissentire videtur Petr. Caball. post hæc pluries impressa in lucem editus, *resolut. crimin. casu* 181. num. 7. in fine.

Num. 100. in princ. prope fin. ibi. Sententiam contra eum latã exequemini &c. adde sic. & hanc eandem sublimitationem, vti veriorem & receptiorem, sequitur etiam Petr. Caball. *resol. crim. cas. 110. num. 6. & pluribus seqq.*

Num. 101. vers. prima opinio &c. ibi. Non tamen fuerit quando post sententiam contra &c. adde hoc verbum eum. & dele verbum Deum. & deinde ibi. tenetur ipse &c. dele verbum Deus.

Eodem num. 101. d. vers. Prima opinio &c. in fi. vers. adde sic. Et pro hac prima opinione vide Petr. Caball. cum alleg. per eum, *resolut. crim. casu* 110. num. 4. vbi pariter testatur de veriori & magis communi Doctorum opinione.

Num. 102. in princ. in fi. princ. adde sic. Et bene etiam aduertit Petr. Caball. post hæc impressa in lucem editus, *resolut. crimin. cas. 181. num. 5. & seqq.*

Farinacij Additiones ad impressa opera.

Eodem num. 102. vers. Amplia hanc quintam, &c. in fi. vers. adde sic. & hanc eandem sententiam vti magis communem amplectitur etiam Petr. Caball. *resolut. crimin. cas. 110. num. 5. in fin. vers. Et procedit dicta conclusio. & nu. 6. & seq. vbi amplius testatur ita semper vidisse in practica obseruari, & seruasse, & num. 14. licet aliqui ibi per eum relati contrarium dixerint, & num. 3. post med. & num. 7. ante fin. vers. & propterea, & num. 11. vbi in proposito refert alias Doctorum distinctiones, & illis reiectis indistinctè tenet, comparentem post terminum banni ante sententiam diffinitiuam, grauari onere probandi suam innocentiam. & hæc testatur esse veriorem, receptiorem, & practicatum sententiam, & propterea ab ea non esse in iudicando recedendum.*

Dicto num. 102. vers. Verum ad præmissa &c. in fi. vers. adde sic. Sed hac ratione non obstante proposito ampliatio adhuc videtur sustinenda. ex iis quæ latè explicauit Petr. Caball. in loc. sup. relatis.

Dicto num. 102. vers. Secundo autem &c. in fin. vers. adde sic. & eam refert, sed non sequitur Petr. Caball. *resolut. crim. casu* 110. num. 8. & 9.

Num. 103. in princ. in fin. princ. adde sic. Quod & idem pariter dixit Petr. Caball. longè post hæc mea scripta impressus, *resol. crim. casu* 110. num. 24. & seq.

Eodem num. 103. vers. Verum vbi &c. in fi. vers. adde sic. Nec dissentit ab hac secunda limitatione Petr. Caball. post hæc mea scripta impressus, *resol. crimin. cas. 110. num. 3.*

Eodem num. 103. vers. Limita vero &c. in fin. vers. adde sic. Et omnino in proposito vide bene declarantem Petr. Caball. *d. casu* 110. num. 31. & seq. vbi propterea aduertit esse ponderanda verba gratiæ ad effectum vt sciatur an per illam sint sublata vires sententiæ, itaut reus non teneatur probare de sua innocentia, & bene materiam declarat.

Num. 105. in princ. prope fin. vers. ibi. Vt ibi per eum &c. adde sic. & nouissimè addo Petr. Caball. post hæc mea scripta impressum, *resolut. crimin. cas. 110. num. 36. & seq.* vbi latius reassumpsit hanc conclusionem.

A D Q V Æ S T. XII.

Num. 12. in fin. adde sic. Vide quæ hac de re iterum dixi infra in ult. fragmentorum titulo littera C. in rubr. clericus, quando accusando in causa sanguinis efficiatur irregularis. & in rubr. seq. & quod attinet ad clericum testem in causa sanguinis vide in dicto fragmentorum titulo rubr. Clericus, Aduocatus, vel testis.

Num. 16. in princ. circa med. ibi. Et in l. hi tamen omnes. ff. de accus. &c. adde sic. & in l. fi ad te, vbi gl. & communiter Doct. omnes (ad l. Cornel. de fals).

Num. 20. in princ. in fin. princ. adde sic. Et in crimine hæresis, quod admittantur etiam infames ad accusandum voluit Archid. in c. accusatus, num. 4. de hæretic. in 6.

Dicto num. 20. vers. fin. in fin. adde sic. Et ultra infra scripta vide Fulu. Pacian. de probat. lib. 1. cap. 59. num. 55. & seqq. Dec. in tract. crim. lib. 3. cap. 33. num. 14. Sebast. Medic. in tract. de compens. par. 1. q. 37. num. 1. & 2.

Num. 40. in princ. in fin. princ. adde sic. In crimine hæresis an inimici admittantur dixi in tract. de hæresi, quest. 185. num. 25. & seqq.

Num. 53. vers. Limita 11. &c. in fin. vers. adde sic. Et ante Gigan. in loco præallegato vide Ang. de malefic. in verbo Et ad querelam. num. 22. post Gandin. & alios in locis allegatis per Augustin. de Arimin. & Bernard. de Landrian. in addit.

A D Q V Æ S T. XIII.

AD argumentum, in princ. post verbum Super &c. adde verbum nece.

Summario in vers. hæres quam primum &c. in fin. vers. adde sic. num. 9. omisso num. 1.

Num. 1. in fin. adde sic. Vide etiam Decian. in tract. crimin. lib. 3. c. 32. quem post huius libri primam impressionem habui, vbi latè ponit, & explicat pluribus accusatoribus concurrentibus quis præferendus sit? & propterea in occurren-

ti casu ad eum recurrat vltra infra scripta, cum illius dicta non reportauerim.

Num. 7. in fin. adde sic. Peregr. de iur. fisci. lib. 2. tit. 4. rubr. de non vlciscen. defuncti necem. num. 1. & num. 7. & seqq. vbi in specie, de restitutione fructuum, quando fit faciendâ, & quomodo.

Num. 9. circa princ. ibi. Et communiter Doct. ff. de iis, quib. vt indi. &c. adde sic. Peregr. de iur. fisci. lib. 2. tit. 5. rubr. de non vlciscen. defuncti necem. num. 21.

Dicto num. 9. ante med. ibi. Testatur Clar. in pract. §. fi. q. 79. vers. pen. &c. adde sic. Peregr. d. tit. 5. eadem rubr. de non vlciscen. defuncti necem. num. 22.

Et d. num. 9. in fin. adde sic. Peregr. de iur. fisci. lib. 2. tit. 5. de non vlciscen. defuncti necem. num. 15.

Num. 10. in fin. adde sic. Peregr. de iur. fisci. lib. 2. tit. 5. rubr. de non vlciscen. defuncti necem. num. 13.

Num. 11. in fin. adde sic. Peregr. de iur. fisci. lib. 2. tit. 5. rubr. de non vlciscen. defuncti necem. num. 19.

Num. 12. in princ. in fin. princ. adde sic. Peregr. de iur. fisci. lib. 2. tit. 5. rubr. de vlcisc. defuncti necem. num. 16.

Alias declarationes, & ampliaciones, ad regulam supra dictam de non vindicante hærede necem defuncti, quam hic obiter posuimus, & de tota materia, vltra supra scripta, videas per Azzo. in summ. de his, quib. vt indign. num. 3. & seqq. vsque ad num. 9. & num. 10. & seqq. Peregr. de iur. fisci. lib. 2. tit. 5. de non vlciscen. defuncti necem, per tot. & dixi in fragmen. vers. sic. fiscus, in rubr. Ex quibus causis fisco deferatur, quod ab indigno auferitur.

AD QVÆST. XIV.

Num. 1. in prin. prope fin. princ. ibi. Quæ in d. q. 13. per nos tradita fuere &c. adde sic. & supra quæst. 4. num. 35. aliqua posui ad materiam statuti minuientis pœnam propter pacem. omittis verbis specialius tamen modo aliquantulum hanc particularem materiam reassumendo.

Eodem nu. 1. vers. fin. in princ. post verbum REGVLAM &c. adde sic. Itaque in propolita quæst.

Num. 5. in fin. adde sic. Nec moueat te, quod hæc Petri à Plach. sic & iuribus & rationibus comprobata sententia non placeat Guazzino in suo tract. de pac. par. 1. quæst. 17. num. 4. Quia voluissim, quod ipse reprobando hanc sententiam responderet etiam rationi per Petr. à Plach. vbi supra adductæ, prout ego supra respondi argumentis contrarium tenentium. Nec refert, quod Iul. Clar. & Vulpel. in locis per eum relatis teneant etiam contrarium in pace habendâ à pluribus hæredibus. Nam & contra Clar. & Vulp. stat magis communis, æquior, & tutior Doctorum opinio, vt infra latius explicauimus, num. 11. & seqq.

Num. 13. in fin. adde sic. Decian. conf. 38. num. 13. & seq. lib. 1. vbi testatur de veriori, humaniori, & communi Doctorum sententia.

Num. 14. in fin. adde sic. Et cum hac contraria Bar. opinione pertransit etiam Guazzin. de pace, & caut. de non offenden. par. 1. q. 18. num. 1. & seqq.

Num. 15. in princ. ibi. Prima Oldradi opinio nullatenus &c. adde hoc verbum tenenda.

Num. 47. in fin. adde sic. Imò quod nec valeat pax habita à filiis communibus, etiam cum decreto iudicis, quando dicti filij erant pupilli, & etiam cum auctoritate tutoris vel curatoris, pluribus contendit Petr. Caball. post hæc impressa habitus, resol. crim. casu 58. per totum.

Num. 48. vers. nec ab hac &c. circa princ. ibi. Quia l. immo præsumatur &c. adde verbum metus, omisso verbo me.

Et paulo post ibi. Gram. Neuz. &c. adde verbum aliis, deleto verbo alios.

Et d. num. 48. d. vers. nec &c. prope fin. ibi. Et sic non iure &c. adde verbum reprehendor. & omite verba credo reprehendi.

AD QVÆST. XV.

Num. 2. in fin. adde sic. Petr. Caball. post hæc impressa habitus, resol. crim. casu 58. num. 8.

Num. 1. in fin. adde sic. Quibus addo Petr. Caball. post hæc pluries impressa in lucem editum, resol. crim. casu 116. num. 1.

Num. 3. in fin. adde sic. Quibus addo Petr. Caball. resol. crim. d. casu 116. num. 2.

Num. 5. in princ. circa fin. princ. ibi. Quendam Christophorum Adornum pro falsa notificatione per &c. adde verbum triennium, & omittas verbum triennium.

Eodem num. 5. vers. & hæc &c. in fin. vers. adde sic. Quibus addo Petr. Caball. resol. crim. d. casu 116. num. 2. vbi quod est pœna arbitraria, & num. 3. vbi refert Doctores dicentes quandoque esse pœnam mortis, & num. 5. suam profert sententiam, quod huiusmodi falsi accusatores, quando accusant in causa graui, & capitali, sunt condemnandi ad triemes in perpetuum, vel ad tempus, incedentes tamen prius per loca publica cum mitra, & scriptura in pectore, significante causam inflictæ pœnæ. In causis verò non capitalibus, & non grauibus mitius cum ipsis agendum est, vt ibi n. 13.

Dicto num. 5. vers. fin. post princ. ibi. Fol. mihi 926. ver. monemus præterea &c. adde verbum il 2.

Et d. num. 5. d. vers. final. circa med. ibi. Vigore autem d. Bullæ Pij V. esse pœnam talionis &c. adde sic. Et dictæ bullæ rigor post hæc pluries impressa fuit seruatus in Vrbe de anno 1613. in quodam misero iuvene Tudertino, qui sub spe lucrandi, & extorquendi pecunias falsò, in iudicio denunciavit de grauiissimo, & atrocissimo crimine quandam Illustrissimam personam vltra alias extraiudiciales falsas denunciations pariter ad eundem effectum contra similes personas per eum factas, cum fuerit furca suspensus.

Num. 6. ante med. ibi. Quem allegat in l. data opera, & circa finem, C. de accusat. &c. adde sic. voluit dicere in l. data opera, num. 49. post vers. reseruator ad thema nostrum. C. qui accus. non poss.

Et paulo post ibi. C. de delat. lib. decimo &c. adde sic. quos etiam refert Petr. Caball. resol. crim. d. casu 116. num. 11. Et deinde post verba. ibi. valde dubito. deleas hæc verba. Primo, quia illum sic dicentem, in libro meo non inueni, imò nec text. in d. l. data opera, positus est sub titulo de accusat. prout præfati Doctores præsupponunt. Secundo.

Dicto num. 6. post med. ibi. Stante calumniandi consuetudine affirmaverit &c. adde dictionem &c. omittis verbis Tertio quia.

Et deinde post verba. ibi. Hodie de consuetudine &c. adde verbum nunquam, deleto verbo namque.

Num. 7. in princ. post med. ibi. Vel corporalis pro motu iudicis &c. adde sic. quamuis idem Boss. in tit. de fals. num. 171. testatur morte multatum fuisse quendam, qui apud Cæsarem calumniosè accusauerat quendam magnum virum, quod receperit stipendia pro pluribus equis, & militibus, quàm habebat.

Dicto num. 7. in princ. in fin. princ. adde sic. Quibus addo Petr. Caball. resol. crim. d. casu 166. num. 5. & seqq. vbi testatur se condemnasse ad triemes quendam, qui de barrattaria & corruptione, iudices duos delegatos inculpauerat.

Et dicto num. 7. vers. aliquando tamen &c. in fin. vers. adde sic. Et per Petr. Caball. resol. crim. d. cap. 166. num. 10.

Num. 8. circa fin. ibi. Firmata minimè in &c. adde verbum iudicando, deleto verbo indicando.

Et dicto num. 8. in fin. adde sic. Quibus addo Petr. Caball. resol. crim. casu 166. num. 14. & num. 15.

Num. 14. post med. ibi. In quo procedi non potest &c. adde verba iudicis officio, omittite verba ex attendendo.

Num. 22. vers. hancq. &c. post med. ibi. Et ibi per eum, qui bene loquitur in materia &c. adde sic. De quo iuramento calumniæ, quod fiscus præstare non teneatur, dixi infra in fragmen. vers. fiscus, in rubr. de priuile. fisci in iudicialibus. Addo ad præmissam consuetudinem non condemnandi fiscum in expensis.

Num. 30. post prin. ibi. Et ante eum Cepol. conf. crim. 20. per tot. adde sic. Boss. in tit. de fals. num. 91. vbi ponit pulchrum casum. Vmbert. locat. in iudic. inquis. in verbo falsum, num. 1.

Num.

Num. 62. in princ. in fin. prin. ibi. Vel saltè ad inquirendum, prout de &c. adde verbum fama, deleto verbo forma.

AD QVÆST. XVII.

N*um. 1. in princ. ibi. Delictum vbi &c. adde verbum non. Num. 34. in princ. ad fin. vers. ibi. Lauren. Tennin. cau. 1. n. 11. vers. quod quidem arbitrium &c. adde sic. Vinc. de Franc. decis. 504. n. 10. & 11. par. 3.*

Dicto n. 34. in fin. princ. adde sic. Quam nouissimè etiam sequitur Petr. Caball. resol. crim. cas. 92.

Num. 35. in prin. in fin. prin. adde sic. Petr. Caball. resol. crim. cas. 99. num. 100.

Dicto num. 35. vers. final. incip. Veram &c. adde in eius locum verbum verum. & in fine deleto verbo declarat, pone verbum declara.

Et post d. num. 35. vers. Limita 11. &c. adde num. 36. qui deficit ex errore Stampa.

Et dicto num. 36. circa fin. ibi. Institut. de iniur. &c. adde sic. consentit Petr. Cabal. post hæc impressa in lucem editus, resol. crim. cas. 87. n. 2.

Num. 39. prope fin. ibi. Quæ & æquior, & verior (ni fallor) est &c. adde sic. à qua nec etiam dissentit Petr. Caball. post hæc in lucem editus, resol. crim. casu 87. n. 3. & 4.

Num. 44. post prin. ibi. Et declarant Doct. in c. de maled. vbi omnino vide &c. adde sic. & vide etiam hanc materiam plenè examinantem Iacob. Laurent. in tractat. de indice suspecto. cap. 11. vbi præsertim quando iniuria officiali illata est notoria.

Num. 47. in fin. adde sic. Petr. Caball. post hæc impressa habitus, resol. crim. casu 291. num. 34. vbi quod hæc est verissima distinctio.

Num. 53. post prin. ibi. In Specul. de ordine iudic. par. 4. dist. 1. &c. adde sic. n. 57. deleto num. 73.

Et paulo post. ibi. Quando in simili delicto est consuetudo vt &c. adde sic. mortis pœna non. deleto verbo eo.

Et ibi in fin. vers. Et postremo &c. adde sic. de constitut.

Dicto num. 53. post prin. ibi. In quo consuetum est aliã pœnam imponi &c. adde sic. Iacob. Bouleng. in reper. l. capitalium. §. famosos. num. 29. ff. de pœnis, vbi post alios plures, quos allegat, quod non potest iudex pœnam arbitriam & extraordinariam vsque ad mortem inclusivè extendere, nisi pro delicto, quod de iure, vel consuetudine esset pœna mortis dignum.

Dicto num. 53. ante med. ibi. Vbi pro aliquo delicto, † vbi &c. adde sic. concordat cum, omisso verbo concordatum.

Et d. num. 53. in fin. adde sic. Et vtiã non sic esset.

Num. 54. in fine. adde sic. Et licèt Petr. Caball. resol. crim. cas. 92. hanc declarationem impugnare conetur, & ob id eiusdem Caballi auctoritate, dum fui procurator fiscalis, sapius institerim ex aggravatibus delicti qualitatibus pœnam aliã de se non capitale, ad mortem extendi. Tu tamen in iudicando ab ea non recedas; Tum quia, vt vides, cõmuniter recepta est; Tum etiam quia quicquid aliã, vt dixi, & vt fiscus à iudicibus petierim, obtinere minimè potui, ex eo, quia vt iidem iudices dicebant, Petri Caballi auctoritas non est præferenda tot antiquorum Patrum sententiã. eò præsertim, quod Doctores per eum ad id allegati suam sententiam non probant, sed tantum affirmant id, quod ego supra affirmavi, num. 35.

Num. 60. in fin. adde sic. Petr. Caball. resol. crim. casu 99. num. 103.

Num. 73. prope finem. ibi. Inter personas nobiles, & viles, adde &c. adde hoc nomen Fulu. & omite Fulij.

Dicto num. 73. in fin. adde sic. Consentit Petr. Caball. post hæc impressa habitus, ita etiam apud eum seruari affirmãs, resol. crim. cas. 135. per tot.

Num. 74. in fin. adde sic. Nec dissentit Petr. Caball. d. cas. 135. in fine.

AD QVÆST. XVIII.

N*um. 4. in fin. adde sic. Nec dissentit Petr. Caball. post hæc impressa habitus, resol. crim. cas. 51. vbi relatis con-*

trariis pluribus hanc probat sententiam, testaturque eam seruari vidisse, & seruasse.

Num. 6. circa prin. ibi. leg. prima. §. primo. ff. &c. adde verbum ne, deleto verbo vt.

Num. 7. circa princ. ibi. Dec. in l. factum, §. in pœnalib. &c. adde sic. num. deleto num. 11.

Dicto num. 7. in princ. ante medium. ibi. Felyn. in cap. 2. extra de rescript. &c. adde sic. Aym. de antiq. temp. par. 4. in princ. num. 148. vbi plures in idem refert concordant. & testatur de veriori Doctorem sententia. Tiraq. de reuoc. donat. in verbo reuertatur. num. 248. & seqq. vbi & ipse pluribus hanc conclusionem exornat.

Dicto num. 7. in princ. circa med. ibi. Latè infert, & exornat Menoch. de arbit. quæst. lib. 2. &c. adde sic. casu 27. omittas casu 276.

Num. 39. vers. fin. in fin. adde sic. Faciunt quæ scripsi infra in fragment. vers. clericus, num. 283. & seqq. vbi probavi secundum magis communem Doctorem sententiam, quod si clericus etiam excommunicatus pro causa ciuili, persisteret in excommunicatione vltta annum, poterit beneficiis priuari.

Num. 49. ante med. ibi. Nisi aliter suam iurisdictionem defendere &c. adde hoc verbum valeat. Et deinde post verba. ibi. De qua per Doctores in cap. de causis &c. deli hac verba. ibi. vbi præsertim Abb. numer. 12. Felyn. num. 9. Dec. num. 13.

*Eodem num. 49. in fin. adde sic. Ad quam materiam vide omnino in d. c. de causis. Innoc. num. 7. in fin. in verbo punire. Host. num. 10. in eod. verbo punire. Ioan. And. num. 20. & seqq. & ibi Adden. Ant. de But. num. 13. Henric. Boich. in §. illis. num. 1. & seqq. Bellam. num. 27. Abb. num. 12. Imol. n. 9. Felyn. etiam num. 9. Bero. num. 64. & plurib. seqq. vbi latè Mantua num. 43. & seqq. Dec. num. 84. & seqq. Et præmissis adde Ang. omnino viden. conf. 8. Socin. reg. 85. & Menoch. de arbit. quæst. lib. 1. q. 74. num. 7. & 8. Ex quorum dictis infra scriptæ conclusiones eliciuntur. Prima, quod delegatus Principis potest mulctare, & est communis. Secunda, quod delegatus * Principis non potest tantam mulctam imponere, quantam imponunt alij ordinarij iudices. & ista (ni fallor) videtur magis communis antiquorum opinio, licèt Ant. de Butr. * Abb. Dec. Mantua, & Bero. vbi supra allegati, contrariam sententiam vti veriore defendant. Tertia conclusio, quod delegatus inferioris non potest mulctam imponere, & pariter est communis. Quarta conclusio, quod in quibusdam * casibus exceptis, & positis per Felyn. Ruin. & Ang. in locis præallegatis, delegatus inferioris potest mulctare, sed leuiter, & ista etiam est communis. **

Num. 61. post med. ibi. Pagina mihi 151. à tergo &c. adde sic. Guidop. conf. 89. num. 5. vbi post Archid. in loco per eum relato, enumerat vndecim delicta, quæ ab eodem Archidiacono enumerantur inter maiora, & grauiora crimina; nempe hæresis, sodomia, homicidij, læsæ maiestatis, sacrilegij, incestus, conspirationis, adulterij, falsi testimonij, simonia, & vsuræ, de quibus omnibus suo loco dixi.

Num. 64. post prin. ibi. De quibus in d. l. aut facta. §. pœna grauior, † & &c. adde sic. d. cap. sicut dignum. omisso verbo deficit.

Dicto num. 64. in fin. adde sic. Prout etiam omnes prædictas causas benè explicat, & exemplificat Cyril. in sum. crim. p. 2. rubr. 27. de pœn. §. 2. & seq.

Num. 71. in fin. adde sic. Et cum ista distinctione pertransit etiã Bonif. in tract. de furtis. §. vlt. num. 15. & communiter admittitur per omnes Doct. in §. ex maleficiis. Instit. de action.

Num. 74. vers. vel qui eum occidit &c. circ. princ. ibi. C. de delator. lib. 10. & &c. adde verbum inter, & omite verbum in.

Dicto num. 74. d. vers. vel qui &c. ante med. ibi. Et ante istos Bart. in l. respiciendum. §. delinquent. ff. de pœnis &c. adde sic. vbi benè exemplificat hanc proditiõem sub specie amicitia.

Dicto num. 74. eod. vers. vel qui &c. ante fin. ibi. Bursat. conf. 147. num. 22. lib. 1. adde sic. Carrer. & dele nomen Carrar.

Et eodem num. 74. eod. vers. vel qui &c. prope fin. ibi. Cephal. conf. 57. n. 3. &c. adde sic. Villagut. de extens. legum in Constitut. Gregorij super immunit. ecclesiast. num. 52. & 53. vbi pariter be-

ne explicat modos huius prodicionis sub ficto amicitiae colore. Alex. Ambrosin. *super Const. Gregor. XIV. de immunitate. eccl. cap. 6. num. 3. & seqq.* vbi loquitur in terminis dictae immunitatis. & deinde omittas verba Iacob. Ayren. in tract. de homicid. par. 2. num. 108.

Num. 75. propè finem. ibi. Prout etiam vult Vulpell. & c. adde sic. conf. 59. de lero conf. 55.

Eodem num. 75. in fine. adde sic. Villagut. in tract. de extens. leg. in Constit. Gregorij super immunit. Eccl. num. 53. vers. his ergo praemissis.

Num. 76. post med. ibi. Iacob. Ayren. tract. de homicid. par. 2. num. 108. vers. & quamuis & c. adde sic. Et post huius libri quartam impressionem peruenit ad manus meas Ioan. Aloyf. Catal. in tract. de abolitionib. & indultis. limit. 4. cap. 31. in allegationibus factis à Ioan. Baptista de Leonardis. num. 1. & omnibus seqq. fol. mihi 240. & seqq. vbi latissime Bart. doctrinam in d. §. delinquent. comprobat. Villagut. de extens. leg. in Constitut. Gregorij super immunit. eccl. num. 53. vers. quartus modus. Vinc. de Franch. decis. 713. per totam, vbi late comprobat, & defendit non esse proditorium homicidium commissum in suum inimicum retro, & sclopo rotato. Et quòd ita contra resolutionem Vicariae, quam mox referam, fuit resolutum in illo Regio Consilio, & Regia Camera Summaria. Et ab ista Bart. doctrina minimè recedendum putaverim. pro qua vide etiam, quae scripsi in materia immunitatis ecclesiasticae in meo consil. 76. num. 7. & num. 11. Alex. Ambrosin. in tract. de immunit. eccl. cap. 6. num. 3. & seq. Practica Archiepiscopalis Episcopi Montis Marani cap. 94. num. 1. & seqq. apud quos, & alios reperies concordantes. Et in eadem materia immunitatis ecclesiasticae sic fuit resolutum à Clemente VIII. de voto tunc Cardinalis Burgheisij, & nunc Summi Pontificis, & Cardinalis Plattæ in illa Panormitana immunitatis ecclesiasticae, in qua ego consului. Et hoc Breue Clementis VIII. reperies registratum in eadem Pract. Archiepiscop. fol. mihi 510. Quamuis videatur hæc eadem Bartoli sententia. & deinde dele verba. quæ tamen opinio nullatenus tenenda est, tum quia videtur.

Num. 77. in fin. adde sic. Et contra Bart. doctrinam prædictam Magnam Curiam Vicariae iudicasse attestatur idem Leonardus in dictis suis allegationib. num. 1. prout etiam contra Bartolum late infurgit Francisc. Bermudez. fisci patronus post dictas allegationes Leonardis, nu. 2. & omnibus seqq. fol. mihi 245.

Potes tamen secundum Vinc. de Franch. dicta decis. 713. num. 16. scedere distinctionis has contrarias Doctorum sententias concordare. vt scilicet prima opinio Bart. procedat in materia strictè interpretanda. Secunda autem in materia fauorabili, & largè interpretanda, vt ibi per eum. vbi etiam bene declarat, an, & quando Principis indulgentia sit fauorabilis, vel odiosa.

Num. 79. post princ. ibi. Sexto dicitur proditor, qui vnū & c. adde verbum fingit, deleto verbo fugit.

Eodem num. 79. in fine. adde sic. De quibus etiam per Villagut. in tract. de extens. leg. in Constitut. Gregorij super immunit. eccl. n. 52. & 53.

Num. 82. post princ. ibi. In quinta quæst. de vita, & honestate Clericorum & c. adde sic. & quòd sacerdotes, seu religiosi delinquentes, magis puniantur quam alij, est text. in c. accusatus, in fin. de hæret. in 6. & ibi omnes Canonistæ, præfertim Ioan. Andr. n. 7. Gemin. in §. sacerdotes, n. 4. & Franch. in §. in eo vero, n. 2. tractant materiam.

Num. 87. in fin. adde sic. Et in ista opinione post multa residere videtur Petr. Caball. post hæc impressa habitus, resolut. crimin. casu 197. Vide quæ dixi infra in tit. de var. & diuersis quæstionibus q. 103. num. 185. & seqq.

AD QUÆST. XIX.

N*um. 4. circa med. ibi.* Iuxta l. Moyfi, num. 47. pena mihi 230. & c. adde sic. Afflict. in Constit. qui literas, num. 9. vbi dixit, quòd pena capitalis imposita à statuto, in casu in quo ius commune non imponit pœnam mortis, intelligenda est de morte naturali, & non ciuili.

Num. 9. in medio. ibi. Et licet D. Menoch. & c. adde sic. in

tract. de recuper. possess. remed. 9. num. 352. & seqq.

Dicto num. 9. circa med. ibi. Sed aliam citra mortem & c. adde sic. prout etiam videtur de mente Cyni in d. l. quamuis. num. 6.

Dicto num. 9. post med. ibi. De morte naturali intelligenda sint & c. adde sic. prout in eadem l. quamuis, omnes Doctores gladij pœnam intelligendam esse de pœna mortis naturalis, testatur idem Menoch. de arbit. quæst. lib. 2. cas. 419. numer. 54. & dixi latius infra in tit. de delict. carn. quæst. 141. vbi tractauimus quænam de iure Codicis sit pœna adulterij.

Et paulo post. ibi. Et auctoritates in contrarium per eundem Menochium adductæ, tum quia & c. adde sic. vt bene aduertit Andr. Fachin. post huius libri tertiam impressionem habitus, controuersiarum iuris lib. 9. c. 1. vers. exemplum affertur, & seqq.

Num. 14. in fin. adde sic. Et præmissis adde Menoch. de arbit. quæst. centur. 6. casu 530. num. 11. & seqq. & num. 15. vbi bene declarat differentiam inter damnatos in metallum, & damnatos in opus metalli, ac etiam damnatos in opus publicum. Et præmissis adde etiam Petr. Caball. resolut. crim. cas. 8. num. 42. & seqq. vbi dixit hodie loco damnationis in metallum successisse pœnam arbitrariam, & verum dixit. Quamuis enim hodie nulla pœna sit in vsu, vt supra dixi, quæ magis assimilatur pœnæ damnationis in metallum, quam pœna triremium; non tamen per hoc credas, quòd vbi iura imponunt pœnam damnationis in metallum, iudex debeat imponere pœnam triremium, nisi grauitas delicti ad sic arbitrandum eum cogat. & sic erit pœna arbitraria, vt in simili de pœna deportationis dixi infra, n. 15.

Num. 15. circa princ. ibi. num. 27. & 29. pagina mihi 445. & c. adde sic. Ludouic. Peguer. decis. crim. 41. sub n. 6.

Dicto num. 15. post princ. ibi. Menoch. de arbit. quæst. cas. 230. lib. 2. cent. 4. & c. adde sic. Et latius cent. 6. casu 530. num. 1. & seqq.

Et dicto num. 15. in fin. adde sic. Et de pœna triremium perpetuarum, quòd successerit loco deportationis dixit Boss. in tit. de extraord. crimin. sub num. 3. post princ. & Ludouic. Peguer. decis. crim. 7. num. 15. in fin. & decis. 41. sub nu. 13. Et quòd loco pœnæ deportationis, sit verè subrogata pœna arbitraria, voluit etiam Petr. Caball. post hæc pluries impressa habitus, resolut. crim. cas. 8. num. 42. & seqq.

Num. 17. post princ. ibi. Scilicet è Ciuitate, vel missio ad confinia & c. adde sic. Quas quinque exilij species bene reasumit Baiard. ad Clar. q. 71. num. 1.

Dicto num. 17. ante med. ibi. Et tradit idem Corradus vbi supra, sub num. 29. propè finem, pag. 446. propè fin. & c. adde sic. Nec dissentit Baiard. ad Clar. dict. quæstio. 71. numero 2.

Dicto num. 17. circa med. ibi. In absentes propriè dicitur bannum & c. adde sic. Secundum opinionem Salamon. in l. omnes populi. num. 24. ff. de inst. & iur. quam videtur approbare Menoch. de arbit. qq. lib. 2. cas. 530. numer. 27. quarta est opinio.

Dicto num. 17. post med. ibi. Et ita quotidie apud nos feruatur & c. adde sic. Menoch. de arbit. lib. 2. cas. 530. num. 25. & seqq. vbi bene declarat quid sit bannire, & ponit quatuor Doctorum opiniones, & num. 1. vbi quòd exulis nomen generale est, & comprehendit interdictos, relegatos, & deportatos. POENAM deleto verbo. Et. & deinde post verba ibi hanc exilij omittit etiam verbum pœnam.

Eodem num. 17. propè fin. ibi. Communem dixit Eman. Suarez. in suo & c. & adde hoc verbum libello, & omittas verbum ribello.

Et eodem num. 17. in fin. adde sic. Post Clar. Marfil. & Co. uarr. in locis per eos relatis. Nec dissentit Menoch. de arbit. quæst. lib. 1. q. 80. num. 94. & est gloss. in l. 1. in verbo capitali. C. ne Christian. mancip. Faciunt per me scripta infra quæst. 33. num. 55. cuius contrarium, quòd scilicet, pœna relegationis, nedum exilij, non solùm non sit pœna capitalis sed nec etiam corporalis, voluit idem Menoch. de arbit. lib. 1. d. quæst. 80. num. 88. & plur. seqq. subdens, pœnam hanc relegationis esse quandam tertiam, seu mediam speciem inter corporalem, & pecuniariam pœnam. refert eum, & sequitur

quitur Petr. Caball. *resol. crim. cas. 146. num. 16.* voluit etiam Ludotic. Peguer. *decis. crim. 22. num. 1. post vers. His tamen non obstantibus.* Et quod non sit pœna corporalis benè probat tex. in l. 2. ff. de public. iudic. in l. capitalium. §. cetera. ff. de pœnis. & in l. relegatorum. §. sine ad tempus. ff. de interd. & relegat. Pro resolutione distinguas. exilium quandoque accipi in genere, vt comprehendat etiam deportationem, & damnationem in metallum, nedum interdictionem, seu eiectionem ex prouincia, vel patria. quandoque autem exilium accipi in specie, prout nos vulgò accipimus pro sola eiectione ex aliqua ciuitate, vel prouincia, vt exul factus extra interdicitum locum, vbi voluerit habitet, vt suprâ declarauit, ex Bal. in l. 1. nu. 4. ff. de hered. instit. & declarat etiam Menoch. *de arbit. lib. 1. d. q. 80. num. 94. & cas. 338. nu. 4. & cas. 530. num. 1. & num. 4.*

Primo modo sumendo exilium in genere, vt comprehendat etiam deportationem, & damnationem in metallum, erit pœna capitalis, & corporalis. secus secundo modo accipiendo exilium in specie pro simplici eiectione ex aliqua ciuitate, vel prouincia. hoc enim vltimo casu videtur exilij pœnam non esse corporalem; & propterea pro absente procuratorem admittendum, vt dixi infrâ q. 99. num. 70.

Num. 24. in princ. in fin. princ. adde sic. Dixi hac de re infrâ in vltimo fragmentorum titulo littera C. in materia clerici, vbi quid irregularis ex eo quod se immiscet in iudicio sanguinis.

Num. 26. post med. ibi. Authent. depositi, & dicâ latius &c. dele verba in titulo de crimine læsæ maiestatis.

Num. 29. in fin. adde sic. Simanch. Cathol. instit. tit. 40. rubr. de matrimonio.

Num. 32. in fin. adde sic. Quibus post huius libri tertiam impressionem Venetam, addo Petr. Caball. *resol. crim. cas. 30. num. 1. & seq.* vbi omnia suprâdicta reassumit, & comprobatur.

Num. 34. circa finem ibi. Vt per Bertazz. post hæc scripta habitum &c. *adde sic.* Qui tamen non loquitur in his terminis.

Num. 35. in fin. adde sic. Hæc autem arbitraria pœna (quicquid dixerit Bertazzol. vbi suprâ allegatus, qui, vt dixi, non facit ad propositum) in homine plebeio potest esse corporalis, videlicet, in opus metalli. in homine autem constituto in aliquo honore, & dignitate, potest esse relegatio ad tempus, aut ab ordine amotio, prout est tex. in l. 3. §. pœna autem. ff. de crimine stellion.

Num. 36. vers. Quibus &c. ante fin. ibi. Ita nec etiam criminaliter &c. *adde sic.* Nec vnquam datur actio civilis de dolo, vbi datur alia actio. l. arbitrium. §. de eo, & ibi Bart. in *summ. ff. eod.*

Dicto numer. 36. prope finem. ibi. Et tamen hanc conclusionem iterum &c. *adde verbum declara deleto verbo declarares.*

Et dicto num. 36. in fin. adde sic. Et omninò ad eiusdè conclusionis materiam vide Celsum Bargali. in *tract. de dolo, lib. 6. reg. 7.* Vbi facit regulam quod actio doli competit, quando cessant aliæ actiones, secus si aliæ civiles non cessant. & hanc regulam ampliat quinque modis, & limitat tribus modis, & reg. 35. firmat aliam regulam, quod quoties dolus potest purgari actione ex contractu in quo est commissus, non datur actio doli. hæc regulam ampliat tam in contractibus bonæ fidei, quam in contractibus stricti iuris, benè exemplificat, & declarat. de qua re vide etiam eundem Bargaliam *lib. 4. c. 9. rubr. de purgatione doli q. 18. & seq. num. 41. & seqq.* vbi distinguit plures casus, apud eum materiam hæc exactissimè pertractatam reperies.

Num. 49. ad med. ibi. Vbi etiam an contra absentem iudex ecclesiasticus degradationis pœnâ infligere possit &c. *adde sic.* & de hac degradationis distinctione, dixi aliquid infrâ in *tract. de heresi, q. 189. n. 11.*

Eodem num. 49. post med. ibi. vers. Quid si statutum simpliciter, fol. 272. &c. adde sic. Quæ de re vide latè discurrentem Marium Italiam post hæc impressa, impressum, in *tract. de immun. Ecclesiarum. lib. 1. cap. 5. §. 5. num. 26. & seqq. & num. 79.* vbi de pœna depositionis, quando in iure canonico

mentio facta est, de qua pœna Canones intellexerunt, & *num. 26. & seqq. iuncto num. 58. & seqq.* vbi pariter probat, quod quando de degradatione facta est mentio in iure canonico seu aliàs, intelligi debet de degradatione verbali, non autem de reali, & actuali.

Eodem num. 49. etiam post med. ibi. Apparet ex traditis supra &c. *adde sic.* quæst. 8. num. ... *deletis verbis q. & in d.*

Et paulo post ibi. Et de iure ciuili pro illis imponatur pœna mortis naturalis, nisi &c. *adde verbum tenendo omisso verbo soluendo.*

Et eodem num. 49. prope fin. ibi. Non autem de actuali traditione Curia seculari &c. *adde sic.* Quod enim vbi iura ciuilia imponunt pœnam mortis naturalis pro quocunque grauissimo, & qualificato delicto, non possit iudex ecclesiasticus imponere pœnam actualis, & realis degradationis, pluribus comprobatur, testatur de communi, & contrariis respondet, Bero. in *cap. at si clerici, numer. 181. & omnibus seqq. extra de iudic. Marfil. ibidem num. 336. & dixi suprâ q. 8. n. 81.* vbi etiam posui contrarium tenentes, & est eadem materia.

Num. 50. in fin. ibi. Ponam Deo concedente infrâ in &c. *adde sic.* In fragmentis quæ ponentur in vltimo titulo *vers. clericus.* & præmissis *adde Ant. Burgos. in repet. at si clerici. sub num. 82. extra. de iudic.* Vbi etiam ponit, an monitione non præcedente quis possit suspendi? An verum sit, quod suspensio sit pœna temporalis, depositio autem perpetua? & de differentia quæ est inter suspensionem propter contumaciam. Quarum prima non tollitur, nisi iudicis decreto. Secunda autem tollitur sequuta satisfactione, & sic cessante contumacia. Marfil. in *ead. repet. d. c. at si clerici, num. 343. & seqq.* vbi pariter quot sint suspensionis species, ac de eius effectibus, & materia, de qua etiam per Corrad. in *templ. omn. iudic. lib. 2. cap. 5. §. 2. num. 14. & seqq.* & deinde *omittas verba in tit. de extraordin. crimin. in quæst. de clerico delinquente, lib. 4.*

AD QVÆST. XX.

Summario, col. 2. secunda facie, in vers. Sortilegia omnia dicuntur hæreticalia &c. circa si. vers. deleto verbo rebaptizatus, & adde verbum rebaptizatur.

Eodem summario, col. 1. fol. 170. post vers. Arborum vastatores, & vinearum &c. adde sic. Vinum doliis reconditum fractis doliis, si quis effuderit, qua pœna puniatur *nu. 113. in fin.*

Eodem summario, col. 2. d. fol. 170. in vers. Muros Ciuitatis &c. in fin. vers. adde sic. Et quid in transcendente muros alicuius arcis, vel fortalitij *num. 150.*

Et dicto summario, d. col. 2. d. fol. 170. vers. Castrans &c. in fin. vers. adde sic. Vbi etiam quid de castrantibus alios, & de eunuchorum, & spadonum materia.

Num. 2. circa princ. ibi. In blasphemantibus &c. *adde sic.* Ad quorum materiam si alia, quàm quæ hic scripsi, perlegere optaueris vltra Summistas omnes in *verbo Blasphemia,* vide omnino Thom. Sanchez cum allegatis per eum in præceptis Decalogi *lib. 2. cap. 32. per totum.*

Num. 29. in princ. ibi. Et ne in tam graui re decipiaris &c. *adde sic.* Vide omninò omnes Summistas. Vmbert. *Locat. & repertor. inquis. in verbo blasphemus, & in verbo blasphemia.*

Num. 40. in fin. adde sic. Et quid de Iudæo deturpate Crucem, & effigiem Saluatoris, dum fieret processio, vide Card. Tusc. *pract. concl. in verbo Iudæus, concl. 372. n. 8.*

Num. 41. in fin. adde sic. Et si in *5. lib. cap. 12. num. 6.* dixerit Iudæum blasphemantem Deum, & Sanctorum aliquem, puniri etiam ab ecclesiastico iudice, imò quod in casibus præmissis, & pro blasphemis prædictis Iudæi possint etiam inquiri, & puniri ab inquisitoribus, pluribus defendit Io. à Royas in *tract. de heretic. par. 1. num. 558. & seqq.* vbi etiam testatur de tutiori opinione. Vide quæ dixi infrâ in *fragmentis in verbo Iudæus, n. 657. & seq. & Card. Tusc. in verbo Iudæus d. concl. 578. eod. n. 8.*

Num. 68. circa med. ibi. Et in tract. de pœnis omnifar. coitus. quæst. 1. num. 9. &c. *adde sic.* Quod etiam admittit Decian. cum allegatis per eum in *tract. crimin. lib. 5. cap. 18. vers. sic.*

37. Mandol. in additionibus ad repert. inquis. in verbo Imagines, littera B. Afflict. in constitu. Regni de hæreticis, & parricenis. num. 20.

Dicto num. 68. post med. ibi. Et eum sequitur Simanca, de cathol. instit. tit. 33. num. 18. &c. adde sic. & seqq. vbi dixit, quod licet crimen hoc sit mixti fori, possitque propterea puniri tam per iudices ecclesiasticos quam seculares, possunt tamen etiam inquisitores in eo procedere, non quia consummatam hæresim producat, nisi fortè pertinax error accesserit, sed propter suspicionem hæresis, quam prima fronte tale crimen præferat, cum non sit verisimile, vt is qui rectam fidem habet, huiusmodi scelera committat. Subditque pœnas frangentis, conspurcantis, irridentis, aut quoquo modo imaginibus sacris sacrilegas manus afferentis, iudicis arbitrio remissas esse, secularémque iudicem mortis pœnam imponere posse. Ecclesiasticum verò aliter sine effusione sanguinis coercere debere, & inquisitores laborare, & diligentiam facere debere, si fortè talia committens aliquo pertinaci errore intellectus affectus sit. quo casu aduersus eos non aliter ac contra quoslibet alios hæreticos, vel suspectos procedat. Et contra Ghirlandum, vbi supra, tenuit etiam Martin. del Rio Iesuita de disquisitionibus magicis lib. 5. sect. 16. vers. Sacerdotes, qui causa vindicta. Vide quæ dixi infra q. 181. n. 43.

Num. 70. prope finem. ibi. & num. 9. vbi quod &c. omittit verbum si.

Et dicto num. 70. in fin. adde sic. Et idem quod isto casu pœna mortis imponi possit, voluit Mandol. in addit. ad repert. inquis. in verbo imagines littera B. Ad quæ addas etiam Vinc. de Franchi. decis. 504. par. 3. quem in proposito refert Petr. Caball. post hæc impressa habitus, resolution. crimin. cas. 91. Vbi pariter refert alia huiusmodi exempla, in quibus pœna mortis, & amputationis manus fuit imposita, & demum concludit cognitionem prædictam spectare ad iudicem secularem, ex quo iudex ecclesiasticus non potest pœnam sanguinis imponere. Tu verò & veriùs dicas, inter iudicem secularem & ecclesiasticum esse locum præuentioni, & si iudex ecclesiasticus hunc sic facto blasphemantem morte dignum iudicauerit, ipse eum non condemnabit, sed, vt aliàs suo loco dixi, Curia seculari debitis pœnis puniendum tradet, & ita practicatur. Vide quæ dixi in tract. de hæresi. q. 181. n. 43. & seq.

Num. 71. in fin. adde sic. Non dissentit ab hac limitatione Petr. Caball. post hæc impressa habitus, d. cas. 91. num. 4. & 5.

Num. 75. in princ. in fin. principij. adde sic. Vide quæ dixi in tract. de hæresi. q. 181. num. 1.

Num. 79. post princ. ibi. Quædam verò, quæ hæresim non sapiunt &c. adde sic. vt dixi infra in tract. de hæresi, quest. 181. num. 2.

Num. 83. in fin. adde sic. Vide infra in tract. de hæresi, q. 181. num. 19. & seqq.

Num. 84. in fin. adde sic. Vide infra in tract. de hæresi, q. 181. num. 20. & seqq.

Num. 87. in fin. adde sic. Dixi iterum hac de re in tract. de hæresi. q. 181. num. 4.

Num. 88. in fin. adde sic. Petr. Rinsfeld. in comment. ad l. nemo. C. de malef. & mathematic. quest. 1. in prima concl. versio. Secunda pars conclusionis, & conclus. 2. versio. Probatur nunc, & seqq. per totam conclusionem. Vbi ampliatur, etiam quod sortilegi, & malefici nemini damnum intulerint, sed solum fateantur fuisse cum dæmonibus in Conuentu, nocturnas congregationes frequentasse, & alia exercuisse, quæ communiter ibi fieri solent, proponit contrariã, & illis respondet.

Num. 89. in fin. adde sic. Dixi iterum infra in tract. de hæresi, quest. 181. num. 52.

Num. 91. in fin. adde sic. Dixi hac de re iterum infra in tract. de hæresi, q. 181. num. 50. & seqq.

Num. 92. in fin. adde sic. Quamuis & isto casu clericum posse degradari, & tradi Curia seculari pluribus contendat Mantua in repert. c. at si clerici. n. 62. versio. est etiam vsque ad n. 63. extra de iudic.

Num. 93. in fin. adde sic. Martin. del Rio Iesuita, de disqui-

sition. Magicis. lib. 5. sect. 16. post versio. Quo ad peccata sortilegij.

Num. 94. in princ. post verb. Sit conclusio &c. adde verbum præcedentium deleto verbo procedentium.

Dicto num. 94. in fin. adde sic. Vide infra q. 181. n. 51.

Num. 95. in fin. adde sic. Vide quæ dixi infra in tit. de hæresi, quest. 181. n. 33.

Num. 101. in fin. adde sic. Vide quæ dixi infra in tract. de hæresi, q. 181. n. 30. & latius n. 37. & seqq. vbi plenè de materia sortilegiorum superstitiosorum.

Num. 104. in fin. adde sic. Adde ad comprobationem huius undecimæ conclusionis Martin. del Rio Iesuita de disquisitionibus Magicis. lib. 5. sect. 16. versio. si mors sit alicuius maleficiatæ subsequuta.

Num. 107. in fin. adde sic. Martin. del Rio Iesuita de disquisitionibus Magicis. lib. 5. sect. 16. versio. Sacerdotes, qui causa vindicta, vbi ampliùs reprehendit Ghirlan. credentem huiusmodi sortilegia non sapere hæresim, cum omninò eam sapiat, quia hæresis est putare, quod dicta sortilegia habeant prædictum effectum.

Num. 109. in fin. adde sic. Nec dissentit Martin. del Rio Iesuita de disquisitionibus Magicis. lib. 5. sect. 16. versio. Sacerdos celebrans, & seqq.

Num. 110. in fin. adde sic. Adde & Martin. del Rio Iesuita de disquisitionibus Magicis. lib. 5. sect. 16. versio. Incantatores serpentium. Vbi etiam benè declarat, quando huiusmodi incantatores dicantur absque superstitione inuocare auxiliù Dei? An verò potius Diabolum?

Num. 112. in fin. adde sic. Dixi hac de re iterum infra, in tract. de hæresi, q. 181. n. 55. & seqq.

Num. 113. ante fin. ibi. Et ita etiam apud nos quotidie seruetur &c. adde sic. Ad quam materiam vide Boss. in tit. de damno dato. num. 3. Afflict. in constitu. Regni. lib. 1. rubr. 26. de malef. clandest. in constitu. incip. Super incisoribus. num. 4. versio. Nota primò. & vide etiam Bonif. de furt. & mobilia. num. 5. & num. 10. versio. Qui autem vitos, Vbi pariter, quod hodie isti incisores non puniuntur pœna mortis, & numer. 7. & seqq. Vbi generaliter, quando locum habeat actio arborum furtim caesarum delectis verbis, ad quæ vide omninò.

Dicto num. 113. prope fin. ibi. De arbit. quest. lib. 2. &c. adde sic. casu 579. & dele. cal. 1579. Et postea omisso verbo positiones pone verbum ponit.

Et dicto num. 113. in fin. ibi. Qui arbores &c. adde sic. furtim cædunt, & demum concludit, quod licet text. in l. 2. ff. arbor. furt. caesar. dixerit hos arborum & vitium incisores, tanquam latrones puniendos, attamen ponderando dictionem, tanquam, constat eos verè non esse latrones, & propterea non puniendi sunt vera pœna, qua puniuntur latrones, hoc est mortis, sed alia extraordinaria, & mitiori. Nec ab hac opinione dissentit Boss. in loco præallegato, dum dixit, quod Senatus istis incisoribus imponit pœnam grauiorem ea, quam imponunt statuta pro damnis datis. Et ab ista opinione in iudicando non recedas, nisi incisio, & deustatio esset magna, & notabilis, concurreretque aliqua alia aggrauans qualitas, vtputa, collecta plurium arborum, aut similis, licet forsan de stricto iure isti incisores arborum, deustatores, & depopulatores agorum, possent pœna mortis puniri, ex iis quæ scripsit Petr. Cabal. pariter post hæc impressa habitus, resolut. crimin. cas. 21. & cas. 46. vbi etiam quid de eo, qui non incidit vitos, sed ex doliis, in quibus vina recondita sunt, illa effundit, fractis priùs dictis doliis, dicitque hunc effusorem æquiparari incisorum vitium, possèque in pœnam trirerium condemnari. Quæ tamen sententia nimis rigorosa mihi videtur.

Num. 114. in princ. post med. ibi. Quam criminali, quando competat, & quando non &c. adde sic. & cap. 42. dele. verba & cadit 42.

Eodem num. 114. in princ. in fin. princ. adde sic. Petr. Gregor. Synagm. iuris. lib. 33. cap. 23. vbi late de materia. de qua etiam per Bonif. post hæc impressa in lucem editum, in tractat. de furt. & aliene rei, num. 28. & seqq. & ante eum per Beluif. in pract. rub. de furib. & latron. num. 42. Didac. Cantera. in quest. crim. c. 8. rubr. de furt. num. 38. & seqq.

Num. 115. circa princ. ibi. Vel eius ossa &c. deleas verba, aut

aut reliquias. Et paulo post. ibi. l. ff. de sepulc. violat. &c. adde sic. Azor. in summa. C. de sepulchro violato, n. 5.

Dicto num. 115. ante med. ibi. Quia licet &c. adde verbum ipse omisso verbo ipsa. Et postea ibi. Illius versiculi, &c. deletio verbo restatur adde verbum testetur.

Dicto num. 115. prope fin. ibi. Quæ dicam in sequenti secunda conclusione &c. adde verbum &c.

Et dicto n. 115. in fin. adde sic. Nec dissentit Bonif. de furt. d. §. aliena rei. n. 28. vers. Cadavera etiam.

Num. 116. in fin. adde sic. Adde pro hac eadem secunda conclusione Bonif. de furt. d. §. aliena rei. n. 28. vers. qui autem cadavera spoliant.

Num. 120. in fin. adde sic. Nec dissentit Bonif. in tract. de furt. post hæc impressa in lucem editus. §. aliena rei. n. 28. in princ. vers. Si quis ergo statuat.

Num. 122. in fin. ibi. Per capitulum infames 6. q. 1. &c. adde sic. Quod & idem dixit Bonif. de furt. post hæc impressa in lucem editus. §. aliena rei. num. 28. in fin. vers. De iure autem canonico.

Num. 145. circa princ. ibi. num. 3. ff. de rerum diuisio. &c. adde sic. Qui loquitur, quando scalæ apponuntur causa violandæ castitatis alicuius honestæ mulieris. & de Baldo mentionem fecerunt Catel. Cotta, & Boer. in locis relatis per Vinc. de Franch. decis. 333. num. 3. & Bal.

Dicto num. 145. post princ. ibi. Gramm. decis. 36. num. 13. &c. adde sic. Et alij relati per Caball. (quos tamen ipse non sequitur) resolut. crim. cas. 97. num. 1.

Et paulo post d. num. 145. ibi. Et Mantuam sequuti sunt &c. adde sic. Doctor. relati per Caball. d. cas. 97. num. 3. & seq. & præsertim.

Dicto num. 145. circa med. ibi. Quem post hæc impressa habui &c. adde sic. consentit Caball. d. cas. 97. n. 3. & seq. vbi num. 19. testatur in contingenti casu aliquos fuisse punitos confinio temporali, & pœna pecuniaria, & quâdoque etiam ad triremes transmissos.

Dicto num. 145. post med. ibi. Contra opinionem Bald. &c. adde sic. Prout etiam contra Bald. aliàs fuisse iudicatum apud eum testatur Vinc. de Franch. decis. 333. num. 5. & 6. par. 2. vbi testatur aliàs pro stupro non violento cum scalis de nocte commissio, fuisse exilij pœnam per decennium impositam vnâ cum solutione dotis, & iterum quendam barbitonsorem, qui habens vxorem deflorauit honestam virginem sub colore matrimonij ingrediendo per viridarium cum scala, fuisse ad triremes perpetuas transmissum, & sic qualitas scalarum non debet imponere pœnam mortis.

Dicto num. 145. ante finem. ibi. Quam iniquam reputarem &c. adde sic. Prout & sic etiam reputauit Vinc. de Franch. decisio. 333. num. 1. iuncto num. 5. vers. Non tamen debebat sic videri, & latiùs Caball. d. consil. 97. numer. 8. & seq.

Et dicto num. 145. in fin. adde sic. Et admittit Caball. d. cas. 97. num. 14. & num. 21. vbi ampliùs subdit multò magis esse pœnam mitigandam, si quis apposuit scalas ad domum meretricis.

Num. 146. in fin. adde sic. Petr. Caball. post hæc impressa in lucem editus, resolut. crim. cas. 100. n. 1.

Num. 147. in fin. adde sic. Et tam de rumpente muros, quàm portam Ciuitatis, quàm etiam de faciente foueam prope muros prædictos vide Petr. Caball. post hæc impressa in lucem editum, resolut. crimin. cas. 100. num. 24. 25. 26. 44. 28. & seqq. latè de fabricante super muris Ciuitatis.

Num. 148. in fin. adde sic. Adde Petr. Caball. post hæc impressa in lucem editum, resolut. crimin. cas. 100. num. 20. & seqq.

Num. 140. in fin. adde sic. Petr. Caball. d. casu 100. n. 6.

Num. 150. circa med. ibi. Grammat. decis. 2. num. 12. 13. & 19. & decis. 74. num. 7. &c. adde sic. Petr. Caball. d. casu 100. num. 17.

Dicto num. 150. in fin. adde sic. Sed quid si quis transcenderit cum effectu muros alicuius fortelitij nunquid intret pœna capitis, sicut in transcendente muros alicuius Ciuitatis videtur, quod sic. ex allegatis per Petr. Caball. post

hæc impressa in lucem editum, resolut. crimin. cas. 100. num. 11. & seqq. Vbi propterea refert de ipsius voto fuisse in contumaciam condemnatum in pœnam mortis quendam detentum in carceribus fortelitij Ciuitatis Volaterrarum pro homicidio, eò quia rupta volta Turris ex carcere egressus, & mox mœnia fortelitij transcendendo aufugit. Quæ quidem sententia facile sustineri potest, non ex eo quod sic in pœnam mortis potuisset condemnari propter fractum carcerem, quia vt suo loco dixi pœna fracti carceris non est pœna mortis; minus ex eo quod mœnia fortelitij transcenderit, per ea quæ dicta sunt supra num. 149. & infra num. 152. sed benè ex alio. quia cum detineretur propter homicidium, & vt credendum est non sine iudiciis, iniuncta fuga ex carceribus potuit eo magis moneri, & nõ comparens condemnari pro eodem homicidio. & propterea Caball. vbi supra num. 11. dixit illum fuisse condemnatum in pœnam homicidij per eum commissi, & non dicit in pœnam fracti carceris, & transgressionis per mœnia fortelitij, licet postea contendat pro fractura carcerum, & violatione murorum potuisse sic condemnari in pœnam mortis. De quo valdè dubito, per ea, quæ scripta sunt supra d. n. 149. & infra num. 152.

Num. 151. in fin. adde sic. Caball. d. casu 100. n. 7.

Num. 152. ante fin. ibi. Valla lignea alicuius castris &c. adde sic. & Petr. Caball. d. cas. 100. num. 8. & seqq.

AD QVÆST. XXI

Summario, col. 2. secunda facie, in fin. vers. Reperto in flagranti &c. ibi. Et copiae indiciorum &c. dele copulam Et. & post verbum. ibi. Delictum &c. omittas etiam copulam &c.

In principio quaestionis, in fin. ante num. 1. adde sic. Vide vltra infra scripta ad materiam Iacob. Laurent. quem post huius libri quartam impressionem habui, nec propterea eius dicta referre potui, in tract. de iudic. susp. cap. 11. per totum in discursu.

Num. 4. circa fin. ibi. Abb. in cap. tertio loco, num. 3. &c. adde sic. De præsumpt. & de leas de probatione.

Num. 32. post princ. ibi. Vel si opponatur &c. adde verbum incoloratè omisso verbo incoloratè.

Dicto num. 32. circa med. ibi. Roder. Suarez in &c. adde sic. l. post rem in.

Num. 60. in princ. ibi. Ordo iuris &c. adde verbum non seruatut deletio verbo conseruatur.

Num. 72. circa fin. ibi. Casu 235. num. 14. cent. 3. &c. adde sic. Et casu 542. n. 21. & seqq. centur. 6. vbi latiùs.

Num. 78. in fin. adde sic. Campeg. in addit. ad Zanchin. in tract. de heret. c. 9. num. 8. vbi refert, & sequitur Boff. in loco præallegato.

Num. 129. in fin. Et dixi ad laudem Dei in fragmentis criminalibus, in verbo index, n. 699. & seqq.

Num. 148. in princ. in fin. princ. adde sic. Et in crimine furti de fure reperto in flagranti scripsit idem Bonif. post hæc impressa habitus, in tract. de furt. §. 2. num. 49. & dixi infra in tit. de furt. 9. 176. num. 68.

Num. 155. in fin. adde sic. num. 9. & seqq.

Num. 164. in fin. adde sic. Et per me hic in hac tertia limitatione scripta, retulit Scacc. de iud. caus. ciuil. crimin. & heretical. lib. 1. cap. 80.

AD QVÆST. XXII

Summario, in princ. vers. Delicta plura diuersa &c. in fin. vers. adde sic. Præsertim si fuerint commissa in diuersas personas, n. 15. in fin. n. 5. ampliatione.

Num. 2. in fin. ibi. Et illud cenfeo &c. adde sic. Cum aliis per Petr. Caball. longè post hæc impressa in lucem editum, resolut. crim. cas. 158. nu. 9. & seq. vbi de insultante, seu vulnerrante vnum, & postea ex interuallo illum occidente.

Num. 3. in fin. adde sic. Cum aliis per Petr. Caball. resolut. crimin. cas. 158. num. 8. vbi de communi opinione, & obseruantia omnium iudicum. & num. 12. vbi de concitante rumore hominem occidente. & nu. 15. vbi de faciente resistentiam

tiam officialibus Curia, & in ea homicidium committete. & num. 16. vbi de eo, qui eodem tempore mulierem rapuit, furtum fecit, & muros Ciuitatis transcendit (de quo dixi infra num. 23.) & num. 25. in fin. vbi de blasphemante in rixa, quod puniri debet non solum de delicto in rixa commissio, sed etiam de blasphemia. sic attestans esse communem practicum, & obseruantiam Curiarum.

Et post num. 15. incipe à capite, & adde sic. **A M P L I A V.** vt multo magis proposita regula procedat in committente delicta diuersi generis non in vnā & eandem personam, sed in diuersam, nam tunc plura delicta pluribus pœnis puniēda sunt, etiam eodem tempore commissā. ex latē traditis per Petr. Caball. *resolut. crim. d. cas. 158. per tot.* Vbi ponit exemplum in eo, qui in eadem rixa vnum occidit, & alium vulnerauit.

Num. 19. ante med. ibi. Vt putā in vulnerante &c. adde verbum insultante.

Et paulo post. ibi. Punitur de homicidio &c. adde verbum insultu.

Dicto numer. 19. ad finem. ibi. Nec dissentit Bertazzol. in conf. 520. num. 1. lib. 2. &c. adde sic. Petr. Caball. longē post hæc impressa in lucem editus, *resolut. crim. cas. 158. num. 2. & seq.* vbi ampliā, etiam quod ex illatis vulneribus aliqua essent mortalia, & aliqua non, vel si quis primò cum pugnis, & calcibus aliq̄ percusserit, & postea eodem impetu interfecerit. & num. 17. & seq. vbi quid de insultante animo tantum vulnerandi, & vulnerauerit, & deinde accensus ira, & mutato proposito illum occidit.

Num. 21. in fin. adde sic. Quicquid secus dixerit Petr. Caball. *d. casu 158. n. 5. vers. 5. nisi insultu.*

Num. 26. post med. ibi. Socin. conf. 62. num. 8. & seq. &c. adde sic. Boer. *decis. 82. num. 10.* vbi etiam refert contrarium tenentes.

Dicto num. 26. in fin. adde sic. Quod & idem pluribus probat, & exornat Petr. Caball. quem post huius libri tertiam impressionem habui, *resolut. crim. cas. 145. per tot.* vbi præsertim, num. 4. aliis antea relatis concordantibus in practica seruari testatur. Baiard. ad Clar. in §. falsu. n. 26. & 27. vbi tamen secus videtur tenere, quando plures falsitates fuissent commissæ diuersis temporibus, ex Decian. quem allegat, *conf. 463. n. 8.* Sed se remittit ad scripta per Couar. in loco præallegato. Verum quod non intret, nisi vnica pœna, etiā quod falsitates plures sint commissæ diuersis temporibus, clariùs explicat idem Baiard. *ibid. num. 251.*

Num. 31. ante med. ibi. testatur Cæpol. in auth. Sed nouo iure n. 42. C. de ser. fugit. &c. adde sic. Cum aliis per Petr. Caball. *d. casu 158. num. 23.*

Dicto num. 31. in fin. adde sic. Nec dissentit Petr. Caball. *resolut. crimin. d. cas. 158. num. 19. & num. 24.* Vbi licet ipse crediderit me inaduertenter supra loquutum in pœnis pecuniariis, eo quia famosi fures, & latrones, aliq̄ scelesti delinquentes quotidie ad furcas condemnantur, & ulterius ad pœnas pecuniarias particulares propter percussiones per eos in furtis, & latrocinis, vel aliis delictis illatis, vel propter delationem armorum prohibitorum, aut simile diuersi generis crimen ab illis commissum; fallitur tamen quia inaduertenter non fui loquutus, sed pro veritate testatus fui de communi practica, & consuetudine status ecclesiastici, quæ apud me melior est, quàm sua practica, de qua ipse testatur.

AD QVÆST. XXIII.

Summario, post vers. Consuetudo delinquendi &c. adde sic, & incipe à capite. Frequentia delicti in aliquo loco facit augere pœnam, non tamen vsque ad mortem, n. 22. in fin.

Num. 1. in fin. adde sic. Petr. Caball. *resolut. crimin. cas. 99. num. 51.*

Num. 2. in fin. adde sic. Petr. Caball. *resolut. crim. cas. 99. num. 52.* And. Facchin. *controuers. iur. lib. 1. c. 1. ad fin. vers. Quinta & postrema conclusio.*

Num. 3. in fin. adde sic. Et dixi infra in tract. de furt. q. 167. n. 45. & seq.

Num. 4. circa med. ibi. Et Dom. Octau. Vulpell. dicto respon-

so 16. num. 3. &c. adde sic. Bonif. in tract. de furt. §. vlt. num. 27. & seq. Petr. Caball. *resolut. crimin. cas. 99. num. 52.*

Et paulo post. ibi. Latius dicam in &c. adde verbum quinto deleto verbo quarto.

Et dicto num. 4. in fin. adde sic. Et dixi in tit. de furt. quest. 167. num. 48.

Num. 7. circa med. ibi. Iudex suum extendi arbitrium &c. adde sic. Consentit Bonif. in tractat. de furtis post hæc impressa in lucem editus. §. vltimo. num. 32. in fin. & num. 34. etiam in fin. Petr. Caball. *resolut. crim. cas. 99. num. 53.*

Num. 8. in fin. adde sic. Vide quæ dixi infra in tit. de furt. q. 167. n. 65. & 66.

Num. 10. post princ. ibi. Et ibi per eum &c. adde sic. Et dixi infra in tract. de furt. q. 167. num. 6. & seq.

Dicto num. 10. circa med. ibi. Et cum qua etiam pertransit &c. adde sic. And. Facchin. *controuers. iur. lib. 1. cap. 1. ante finem. vers. Caterum illud.*

Dicto num. 10. in fin. adde sic. Dixi hac de re iterum infra in tit. de furt. q. 167. num. 68. & seq.

Num. 11. in princ. post med. ibi. Clar. in pract. §. furtum, vers. Sed quid si &c. adde sic. Decian. in tract. crimin. lib. 3. cap. 35. num. 71.

Dicto num. 11. in princ. in fin. princ. adde sic. Et dixi iterum infra in tit. de furt. q. 167. n. 67.

Num. 12. in fin. adde sic. Dixi in materia furti, in quest. 167. num. 62. & seq.

Et post num. 20. incipe à capite, & adde sic. **A M P L I A I X.** vt pœna augenda sit, non solum propter consuetudinem delinquentis, qui de delicto inquiritur, sed etiam propter consuetudinem aliorum inquisitorum. Vbi enim in aliquo loco alicuius delicti frequentia est; tunc is, qui deliquit in eo in quo frequenter in illo loco delinquitur, acrius punitur, etiam quod nonnisi semel deliquerit. text. est in l. 1. ff. de abigeis, & in l. aut facta. §. fin. ff. de pœnis. cum aliis per Capic. *decis. 30. num. 34.* Grammat. *conf. 17. num. 16.* Maranta in *Specul. in 6. par. tit. de inquisition. num. 114.* Carer. in *pract. in 3. tract. de homicid. & assassinio. §. penulti. incipien. circa igitur tertium. num. 23.* Guliel. de Benedict. in *repetit. cap. Raynuius, in 6. par. in quest. An occidere peccatores liceat. num. 42.* Petr. Roiz. *decis. Lusitan. 3. n. 582.* cum aliis pluribus allegatis per Petr. Caball. *resolut. crimin. cas. 99. n. 6. & seq.*

L I M I T A hanc IX. Ampliationem, vt licet text. in d. l. 1. ff. de abigeis videatur extendere hanc declarationem, vt isto casu pœna possit augeri vsque ad mortem, prout expressè videtur sensisse Grammat. *conf. 17. nu. 16.* ex Bart. quem allegat in *l. omnes indices. C. de delatorib. lib. 10. & in l. 1. C. de superexactorib. eod. lib. 10.* Verius tamen est, quod isto casu pœna non potest aliquo pacto extendi vsque ad mortem includi, per ea quæ dicta sunt supra num. 7. Nec obstat text. in d. l. 1. ff. de abigeis. quia hoc ideo in abigeis propter delicti frequentiam imponitur pœna mortis, quia sic in ea lege fuit expressè statutum. Nec facit Bart. allegatus per Grammat. vbi supra, quia loquitur Bart. non in frequentia delinquendi in genere, sed in consuetudine inquisiti soliti delinquere. & tamen nec eo casu saltim de consuetudine imponitur pœna mortis, prout dixi *supradicto n. 7.*

Num. 22. in fin. adde sic. Et in specie in crimine furti, quod non oriatur sufficiens indicium ad torturam, ex eo solum quod quis aliàs furatus fuerit, dixit communem, & seruata sententiam Bonifac. in tractat. de furt. quem post hæc impressa in lucem editum habui, §. 2. n. 43.

Num. 26. in fin. adde sic. Consentit Bonif. in tract. de furt. d. §. 2. num. 44.

AD QVÆST. XXIV.

Num. 4. in fin. adde sic. Et Peregr. *de iure fisci, lib. 5. tit. 1. num. 125. & 127.* Vbi declarat præmissa non procedere, quando filius familias esset condemnatus non in confiscationem bonorum, sed in certam pœnam, tunc potest pro ea fieri exequutio in peculio profectitio, & multo magis in Castrensi, vel quasi, vel in aduentitio, cuius administrationem pater filio concessisset, vt ibi per eum, vbi concordatè allegat. Adde pro hac eadē ampliatione Thomam Sanchez

Sanchez, cum allegatis per eum in præceptis Decalogi, lib. 2. cap. 15. n. 16. & seqq. vbi pariter ampliat etiam quòd filius à patre haberet facultatem donandi, & dissipandi peculium profectitium.

Quid autem seruatur in statu ecclesiastico? Vide infra num. 13. in fin.

Quid in crimine hæresis? Vide infra in tractat. de hæresi, q. 190. n. 15. & seq.

Num. 5. in princ. in fin. princ. adde sic. Peregr. de iure fisci, lib. 5. tit. 1. rubr. de bonorum publicat. n. 128.

Dicte num. 5. vers. Et licet & c. ante med. ibi. pag. 17. colum. 1. vers. Confiscanda bona aduentitia & c. adde sic. Alique plures relati per Thom. Sanchez (qui tamen eos non sequitur) in præceptis Decalogi, lib. 2. c. 15. rubr. de confiscatione peculiorum. num. 6.

Dicte num. 5. dicte vers. Et licet & c. prope finem. ibi. Iste non potest alienare & c. adde sic. Ergo nec.

Et dicte num. 5. in fin. adde sic. Thom. Sanchez in præceptis Decalogi, lib. 2. cap. 15. rubr. De confiscatione bonorum, num. 6. & seqq. vbi relatis Doctoribus contrarium tenentibus, & pro hac sententia aliis pluribus relatis concordantibus, eam sequitur, & probabiliorē affirmat, proponit contraria, & illis respondet.

Num. 6. in princ. in fin. princ. adde sic. Addo pro hac eadem prima limitatione Peregr. de iure fisci, lib. 5. tit. 1. rubr. de publicat. bonor. num. 128. vers. Amplia etiam. vbi relatis Abbat. Ruin. & Clar. contrarium sentientibus in locis mox per me allegandis, indubitanter illam procedere affirmat in crimine læsæ maiestatis. Quòd & idem affirmavit Thom. Sanchez in præceptis Decalogi, lib. 2. c. 25. rubr. De confiscatione peculiorum, num. 14.

Num. 7. in fin. adde sic. Nec dissentit Thom. Sanchez in præcept. Decalogi, lib. 2. cap. 15. rubr. De confiscatione peculiorum, num. 13.

Num. 8. in vers. Verum & c. in fin. vers. adde sic. Et cum hac contraria sententia pertransit Thom. in præcept. Decalogi, lib. 2. c. 15. rubr. de confiscat. peculiorum, n. 12.

Num. 10. in fin. adde sic. Addo ad præmissa Peregr. de iur. fisci. lib. 5. tit. 1. de publicat. bonor. num. 128. vers. Dubitabilis tamen. Vide omnino ad materiam huius tertie limitationis Thom. Sanchez in præcept. Decalog. lib. 2. cap. 15. rubr. de confiscat. peculiorum, numer. 8. & numer. 11. vbi bene declarat, & loquitur, tam in crimine læsæ maiestatis humanæ, quàm diuinæ. De quo etiam dixi infra in tract. de hæresi. quest. 190. num. 27.

LIMITA IV. In statu ecclesiastico per ea quæ dixi infra n. 13. in fin. Ideo hîc non repeto.

Nu. 11. prope finem. ibi. Addo Honded. consil. 93. nu. 37. vbi etiam testatur de communi & c. adde sic. Peregr. de iure fisci, lib. 5. tit. 1. de publicat. bonor. n. 130. vbi ampliat etiam quòd filius delinquens haberet proprios filios; nam adhuc pater bona filij etiam in præiudicium nepotum occuparet, secundum Salyc. Alexan. in locis per eum relatis.

Eodem num. 11. in fin. adde sic. Thom. Sanchez in præcept. Decalogi, lib. 2. c. 15. n. 4. vbi aliis pluribus relatis concordantibus, hanc eandem sustinet sententiam & nu. 5. vbi pariter ampliat etiam quòd condemnatus filios habeat, prout declarauit Peregrin. in loco præallegato.

Num. 13. in princ. in fin. princ. adde sic. Et hanc contrariam sententiam tenuerunt alij plures relati per Thom. Sanch. vbi supra (qui tamen eos non sequitur) d. c. 15. n. 3.

Dicte num. 13. vers. in fin. in fin. adde sic. Vide tamen Peregr. de iure fisci, lib. 5. tit. 1. rubr. de publicat. bonor. num. 130. in fin. princip. vers. Et huic opinioni. vbi dixit, quòd si casus de facto contingeret, fortasse opinio pro fisco præualeret saltem in duobus casibus ibi per eum positus in secunda, & tertia limitatione. Primò, quando filius fuisset solum condemnatus in confiscatione bonorum non mutato statu. Secundò, quando idem filius ultra pœnam confiscationis, fuisset condemnatus in pœnam mortis. iis inquam duobus casibus apertè tenet, peculium castrense vel quasi, in fiscum transire. ex Bal. Alex. Salyc. in locis per eum relatis.

Et in statu ecclesiastico res non habet difficultatem, quia
Farinacj Additiones ad impressa opera.

quia indistinctè peculium filij propter illius delictum, in casu confiscationis confiscatur in præiudicium patris, etiam quòd iste filius condemnatur in contumaciam, prout sunt expressa verba dicte constitutionis. & ita alias in Vrbe, & in Tribunali Illustrissimi Gubernatoris fuit iudicatum me sic instante ad fauorem fisci, cum eius essem patronus de anno 1609. Quamuis Rota in vna Cefenaten. de Cacciagueris coram Litta Lunæ 2. Februarij 1600. sentire videatur, dicte constitutionem non procedere nisi constituto de delicto filij per testes examinatos patre citato. Sed certè licet Rota contrarium voluerit, illa constitutio, quò ad confiscationem peculij, admittit quòd filius sit bannitus in contumaciam, licet secùs statuerit quò ad legitimam. Et quòd ita seruetur in statu ecclesiastico testatur Baiard. ad Clar. q. 78. num. 50. & q. 86. num. 35. prout etiam seruatur quòd in condemnatione filij, etiam ad effectum confiscandi peculium, pater non citatur. de quo particulariter dixi hæc eadem quest. infra n. 183.

Num. 14. ante finem. ibi. Num. 9. & 10. latè que probat & c. adde sic. Olfasc. & de las Mfasc.

Dicte n. 14. in fin. adde sic. Quemada in suis quest. fiscalibus, q. 19. ad fin. Et si hæc declaratio non placet Thom. Sanch. in præcept. Decalogi, lib. 2. c. 15. n. 4. in fin. vide quæ dixi infra in tract. de hæresi, q. 190. n. 17.

Num. 19. vers. Hoc ideo & c. in fin. adde sic. Addo & Thom. Sanch. cum allegatis per eum in præceptis Decalogi, lib. 2. c. 15. rubr. de confiscatione peculiorum, n. 19. & nu. 20. vbi ampliat etiam quòd pater viuens filio legitimam assignasset.

Nu. 26. in princ. in fin. princ. ibi. vers. Item in fiscum, & c. adde sic. Nec dissentit Thom. Sanch. vbi supra allegatus d. cap. 15. num. 21.

Dicte nu. 26. ante finem. ibi. vers. Quæro, nunquid è contra & c. adde sic. Alios plures pro hac eadem ampliacione refert, & sequitur Thom. Sanch. in præcept. Decalogi, lib. 2. cap. 16. nu. 21. quicquid secùs contrarium senserint alij ibi per eum relati, num. 20.

Num. 27. in fin. adde sic. Et Peregr. de iur. fisci lib. 5. tit. 1. num. 126. Cuius contrarium voluisse videtur Thom. Sanch. in præcept. Decalogi, lib. 2. c. 16. n. 22. & 23.

Num. 28. vers. At secùs & c. in fin. vers. adde sic. Cum aliis relatis per Peregrin. de iure fisci, lib. 5. tit. 1. numer. 126. in 2. limit.

Dicte num. 28. vers. fin. in fin. adde sic. Et vide etiam contra hanc secundam limitationem relatos per Peregr. d. tit. 1. eod. n. 126. in vers. sed aduerte. vbi testatur de humaniori sententia, quam etiam approbare videtur Thom. Sanch. in præcept. Decalogi, lib. 2. c. 16. n. 22.

Num. 33. prope finem. ibi. Plot. conf. crim. diu. 130. num. 24. tom. 1. in fol. & c. adde sic. Peregr. de iur. fisci, lib. 5. tit. 1. nu. 129. per tot. vbi in hac secunda ampliacione ponit hinc inde Doctores contrarium tenentes, & postea sicut supra distinguendo illas concordat.

Dicte n. 33. in fin. adde sic. Cum aliis per Thom. Sanch. in præcept. Decalogi, lib. 2. c. 16. n. 14. quem omnino videas d. c. 16. n. 9. & seqq. q. 2. per totam. vbi in hac materia quatuor diuersis Doctorum sententiis relatis, etiam resoluit, firmando tres conclusiones, quas ibi per eum videas.

Num. 34. vers. Et pro hac & c. ante finem. vers. ibi. Decem virum & c. adde sic. Ludouic. Bologn. conf. 35. in fin. Socin. Sen. consil. 124. col. pen. vers. Non dico, lib. 3. Ruyn. consil. 123. numer. 4. in fin. lib. 4. Marc. Anton. Cucch. in tract. de legit. tit. percepta ex testamento imputari in legitimam. num. 10. & in tit. legitima nullum grauamen admittit. numer. 93. in fin. Couar. var. resolut. lib. 2. cap. 8. num. 7. vers. Hinc apparet. Surd. de alimen. tit. 1. q. 31. nu. 11. Mich. Craff. in §. legitima, quest. 44. in fin.

Dicte n. 34. d. vers. Et pro hac & c. in fin. adde sic. Thom. Sanchez qui pariter testatur de veriori & communi sententia, in præcept. Decalog. lib. 2. c. 16. n. 25.

Num. 40. in princ. post med. ibi. Propter cuius delictum bona veniant confiscanda eius & c. adde verbum filijs deletis verbo filius.

Dicte nu. 40. in princ. prope finem. princ. ibi. Qui tamen & c. adde verbum loquuntur in. Et deinde in fine mitte verbum forsan.

Dicto num. 40. in princ. in fin. princ. adde sic. Dixi, & vide etiam Baiard. ad Clar. in d. q. 78. n. 131. vbi testatur in practica, & praesertim in statu ecclesiastico vidisse seruari opinionem Clari. videlicet, quod legitima filiis isto casu assignanda sit, vt alias de iure communi extra casum confiscationis. Verum huic Doctori quantum sit credendum sic testanti de generali consuetudine status ecclesiastici pro nunc cogitandum relinquo.

Num. 45. in fin. adde sic. Dixi hac de re iterum infra, in tract. de haeresi, q. 191. n. 2. & seqq.

Num. 91. circa finem. ibi. vers. Hanc infert, post principium &c. adde sic. Et pluribus hanc limitationem exornat Bonif. in tract. de fure. quem post haec impressa in lucem editum habui. §. 2. nu. 39.

Num. 152. ante med. ibi. Felyn. in cap. 2. num. 2. de constitut. &c. adde sic. (vbi Canonista, & repetentes latissime hanc materiam pertractant, & ad eos in contingenti casu omnino recurro.)

Et deinde post dictam additionem. ibi. Dec. in dicto &c. adde sic. cap. 2. omittas verba cap. cognoscentes.

Et dicto num. 152. in fin. adde sic. Petr. Caball. post haec impressa in lucem editus, resolut. crimin. cas. 149. numer. 18. & seqq.

Num. 153. in fin. ibi. num. 8. in 6. centur. &c. adde sic. Caball. d. casu 149. n. 21. & seq. vbi & in idem allegat Cartar. de exeq. sentent. in praefat. n. 73. & 74.

Num. 155. vers. Et rursus &c. post med. ibi. Vel territorium &c. adde sic. Prout hodie apud nos seruatur in statu ecclesiastico.

Dicto n. 155. d. vers. Et rursus &c. in fin. adde sic. Et latissime comprobatur Petr. Caball. post haec impressa in lucem editus, resolut. crim. cas. 149. per totum. vbi in specie de coniunctis bannitorum cogendis ad cauendum pro bannitis, quod neminem de illius territorio offendent.

Num. 161. in princ. ante med. ibi. lib. 4. capit. 18. &c. adde sic. &c. 19.

Dicto num. 161. vers. in circa med. ibi. ad Clar. in q. &c. adde sic. 86.

Et dicto n. 161. vers. final. in fin. adde sic. lib. 1.

Num. 172. vers. in ante finem. ibi. Sanctissimo, & Optimo Pontifice Paulo V. &c. adde verbum iudicauit omisso verbo iudicari.

Num. 173. in fin. adde sic. De quo vltimo, videlicet de citatione, vide quae dixi infra hac ead. quest. n. 183.

Num. 177. ante finem. ibi. Prope finem, pagina mihi 117. &c. adde sic. Vulpel. conf. 18. n. 3. vbi infert ad constitutionem Marchiae, quae loquitur de condemnatione filij.

Num. 182. circa finem. ibi. vers. Sed hodie &c. adde sic. Baiard. ad Clar. q. 86. n. 19.

Et dicto nu. 182. in fin. adde sic. Et ex ista constitutione Pij IV. volente patrem teneri soluere legitimam pro filiis, qui in meram contumaciam de aliquo delicto condemnati, aut banniti fuerint, infertur, quod pater dictam legitimam soluere teneatur, etiam quod post condemnationem filij, pater amplius illum in potestate non habeat. licet forsitan contrarium esset dicendum circumscripta hac constitutione, ex deductis per Hond. in conf. 95. n. 84. & seq. lib. 1. post Corn. & Thob. Non. quos allegat.

Num. 183. ante med. ibi. Praesertim ex Clar. in loco citato &c. adde sic. Et ultra praallegatos ex Bal. in l. 1. nu. 8. C. de filiis pro patre. Salyc. in l. filiusfamilias. n. 3. C. eod. Paul. de Castro in l. cum filiusfamilias. n. 3. ff. de verb. obligat.

Dicto nu. 183. post med. ibi. vers. Prima conclusio. ff. de verb. oblig. &c. adde sic. Secus si filius non comparens fuerit in contumaciam condemnatus, quia tunc contra patrem non citatum executio pro legitima fieri non potest.

Et paulo post. ibi. Quod sententia lata contra filium &c. adde sic. Adde tu praesentem, & non contumacem.

Dicto num. 183. ante finem. ibi. Et denuo crimen probandum &c. adde sic. Et licet Rota alias in vna Cesenaten. de Cacciaguerris coram Litta die 2. Februarij 1600. sentire videatur, quando agitur de confiscando peculium filij, patrem esse citandum in receptione probationum super delicto ipsius filij; haec tamen decisio tam in Vrbe, quam

in statu ecclesiastico non seruatur. Et tu iudex, serua stylum.

Num. 188. vers. Limita VII. &c. in fin. vers. adde sic. Adde Baiard. ad Clar. q. 86. n. 38.

Num. 216. ante med. ibi. Lib. 2. concl. 832. num. 1. & seqq. &c. adde sic. Et dixi infra in tract. de fure. quest. 176. numer. 59. & seqq.

Et d. num. 216. in fin. adde sic. Dixi aliquid infra in tit. de fure. q. 174. num. 4.

Num. 218. in fin. adde sic. Vide infra in fragmentis. vers. incrementum in liem.

Num. 219. in fin. adde sic. Vide in fragmentis. vers. Iuramentum in liem. n. 130. & seqq. & infra quest. 176. n. 48.

AD QVÆST. XXV.

Summario, col. 1. vers. Hæreticorum bona confiscata &c. in fin. vers. adde n. 194. delero n. 17.

Dicto summario, d. col. 1. in vers. Confiscatio bonorum potest &c. in fin. adde sic. Et an, & quando barones terrarum, ius confiscandi acquirant longa consuetudine, num. 20. in fin.

Dicto summario, col. 2. in vers. Legitima potest &c. in fin. vers. adde sic. & seqq. vbi ponuntur plures declarationes.

Dicto summario, d. col. 2. post vers. Confiscari non possunt &c. in fin. adde sic. Ius petendi supplementum legitimæ, & reiiciendi onus in ea impositum an transeat in fiscum, si filius ante delictum non reclamauit, num. 45. vers. Imò non solum, & vers. licet & opinionem.

Dicto summario, d. col. 2. post vers. finalem incip. Confiscari non possunt bona &c. incipe à capite, & adde sic. Primogenituræ bona, an & quando transeat in fiscum, & de materia d. num. 67.

Dicto summario, col. 1. secunda facie, primo vers. post verbum confiscari dele verbum non.

Dicto summario, fol. 218. col. 2. vers. Excussio principalis &c. in fin. adde sic. vbi etiam remissiuè an fideiussor sit liberatus, fisco succedente in bonis debitoris.

Et d. summario, d. fol. 218. ead. col. 2. post vers. final. adde sic. & num. 116. & n. 176.

Num. 8. in fin. adde sic. Relati per Petr. Caball. post haec impressa habitum, resolut. crim. cas. 137. n. 21.

Num. 10. in fin. adde sic. Caball. d. cas. 137. n. 22.

Num. 12. circa finem. ibi. vbi hanc limitationem ad &c. adde verba Maleficos secundum quod delictis verbis maleficos, eos secundum qui.

Dicto nu. 12. in fin. adde sic. Et quod attinet ad filios hæreticorum, nunquid pater hæreticus possit inter liberos, & ad eorum fauorem testari, dixi infra in fragmentis vers. Excommunicatus propter haeresim n. 8. Qua de re latius dixi infra in tit. de haeresi. q. 190. n. 1. & omnibus seqq.

Num. 13. ad fin. ibi. Non tamen transiet eorum &c. adde verbum possessio omisso verbo professio.

Num. 15. in fin. adde sic. Adde pro hac eadem ampliatione Peregr. de iure fisci. lib. 5. tit. 1. rubr. de public. bonor. num. 170. Et vide quae dixi infra in fragmentis in vers. Excommunicatus, n. 7. & 8. vbi posui, an excommunicatus propter haeresim possit testari. Vide quae dixi infra in tract. de haeresi quest. 190. nu. 3. & seqq. & n. 70. & seqq.

Num. 16. in fin. adde sic. Vide quae latius dixi in tract. de haeresi. q. 190. n. 131. & seqq.

Num. 20. in fin. adde sic. Quibus adde omnino benè comprobantem, & contrariis respondentem Hippol. Rimin. conf. 227. per tot. lib. 3. Et ad hanc materiam, quando scilicet iudices habeant confiscandi potestatem, vide Capic. decis. 130. num. 40. & seqq. Capol. conf. crimin. 17. num. 21. & seqq. in 2. dubio. Alex. conf. 13. nu. 18. lib. 6. Apud quos reperies etiam an Barones terrarum, seu Comites longa consuetudine acquirant ius confiscandi.

Num. 22. ante finem. ibi. Menoch. conf. 91. num. 6. lib. 1. &c. adde sic. Molin. de primogenit. lib. 4. c. 11. n. 1. & seqq.

Eodem num. 22. in fin. adde sic. Ad cuius materiam vide quae scripsit Didacus Lantera in q. crim. rub. de hæreticis &c. cap. 1. num. 43. & latius Thom. Sanchez in præceptis Decalogi lib. 2.

lib. 2. cap. 18. per tot. Molin. de primogen. lib. 4. cap. 11. etiam per tot.

Num. 26. in princ. in fin. principij. adde sic. Quibus etiam addo declarantem Molin. de primogen. lib. 2. cap. 12. n. 57. & seq. & latius lib. 4. cap. 11. & seqq. vbi præsertim an isto casu saltem possit confiscari vsusfructus durante vita delinquentis. de quo particulariter dixi infra. nu. 39. in tertia limitatione. Et quod quando ex causa delicti prohibetur alienatio, & translatio bonorum in fiscum, tunc talis prohibito valeat, etiam quod agatur de crimine læsæ maiestatis diuinæ aut humanæ, voluit Molin. vbi supra d. n. 56. & 57. Petr. Surd. cum allegatis per eum in conf. 412. num. 16. Sed quo ad Trebellianicam contra dixi infra num. 45. in fin. vers. Quia tamen deletis verbis. sed vide quæ dixi infra & c. usque ad finem.

Num. 28. in fin. adde sic. Surd. conf. 570. n. 3. lib. 4.

Num. 31. prope finem. ibi. Rol. conf. 84. nu. 36. & sequen. lib. 1. & c. adde sic. Thom. Sanchez in præceptis Decalogi, lib. 2. c. 18. nu. 17.

Num. 33. ante finem. ibi. Mandell. conf. 54. per totum. Petr. Anton. & c. adde sic. adde nomen Angusciole deleto illo nomine August.

Dist. nu. 33. in fin. adde sic. Addo pro hac eadem III. ampliatione Thom. Sanchez in præceptis Decalogi, lib. 2. cap. 18. num. 18.

Nu. 34. circa med. ibi. vbi quod ita practicatur & c. adde sic. Gabr. Quemada q. 27. post Io. Royas in tract. de heret. vbi aliis relatis pariter testatur ita praticari. & latè iuribus, & Doctorum auctoritatibus comprobatur Ant. Gomez. in l. Tauri. 40. n. 91. vers. Tertio non obstat, & vers. seqq.

Num. 35. vers. Secundo & c. circa finem. ibi. Pet. Ant. & c. adde nomen Angusciole & omittas August.

Et paulo post. ibi. Extra familiam, sed & in & c. adde verbum tacita omisso verbo tract.

Eodem num. 35. d. vers. Secunda & c. in fin. adde sic. Quibus addo Thom. Sanchez in præceptis Decalogi, lib. 2. capit. 18. num. 14. & seq. vbi relatis contrarium tenentibus, & pro hac sententia aliis pluribus relatis concordantibus, in ea residet.

Num. 36. post princ. ibi. Concurreret etiam eiusdem testatoris expressa & c. adde sic. Prohibitio alienationis.

Num. 39. in princ. in fin. princ. adde sic. Addo pro hac secunda limitatione Molin. de primogen. lib. 4. cap. 12. n. 11. & seqq. vbi videtur facere differentiam inter vsusfructum rei prohibita alienari, & commoditates rei expressè alienari prohibita. vt primo casu vsusfructus durante vita possessoris delinquentis non transeat in fiscum. secundo autem casu & sic commoditates prædictæ transeant in fiscum viuente delinquente. & ibidem n. 16. quomodo hoc procedat, declarat. De qua re vide eundem lib. 1. c. 12. n. 9. & seq.

Dicto nu. 39. vers. Limita III. & c. circa princ. ibi. Exheredasset in & c. adde verbum casu.

Dicto num. 39. d. vers. Limita III. in fin. vers. adde sic. Ad quæ vide omninò Molin. de primog. lib. 4. cap. 11. num. 10. & seqq. vbi videtur distinguere inter vsusfructum rei prohibita alienari, & eiusdem rei prohibita commoditatem. vt primo casu vsusfructus non transeat in fiscum, secundo vero commoditates dictæ rei prohibita alienari in fiscum transeant, nisi testator dixerit, quod pro conseruatione familiae, bona prohibita deuoluantur ad vocatum statim, quod quis tractauerit, seu cogitauerit de committendo delictum. & de hac eadem materia, vide eundem Molin. d. cap. 11. numer. 24. & seqq. & Thom. Sanchez in summa lib. 2. capit. 18. num. 16. vbi de veritate distinctionis prædictæ factæ per Molin.

Dicto num. 39. vers. finali, post princ. ibi. Durante vita delinquentis & c. adde sic. Etiam in contumaciam condemnati.

Et dicto nu. 39. vers. fin. in fin. adde sic. (Quæ tamen declaratio non haberet locum in casu Bullæ Sixti V. loquentis (vt prædixi) etiam quod delinquens sit condemnatus in contumaciam.) Et pro hac eadem sublimitatione adde Tho. Sanchez in præceptis Decalogi, lib. 2. cap. 18. n. 19.

Num. 41. ad fin. ibi. Nicolaus, in 2. lib. & conf. & c. adde numerum 163. deleta illo 161.

Farinacij Additiones ad impressa opera.

Num. 42. ad fin. ibi. Gabr. tit. ad Trebellianum. concl. 1. nu. 2. lib. 4. & c. adde sic. Cum aliis per Mantia. de coniectur. vlt. volunt. lib. 7. tit. 11. n. 6.

Num. 43. post princ. ibi. Tunc inquam bona fideicommissaria, & prohibita alienari & c. adde sic. Pro eo, quod importat legitima, & Trebellianica.

Et dicto num. 43. ante fin. ibi. Quam quo ad trebellianicam. Surd. & c. adde sic. Cum allegatis per eum conf. 412. nu. 16. Sed quo ad Trebellianicam contra dixi infra num. 45. in fin. vers. Quia tamen deletis verbis. sed vide quæ dixi infra & c. usque ad finem.

Et post dictum num. 43. incipe à capite, & adde sic. LIMITA I. Hanc secundam sublimitationem non ¶ procedere, quando testator prohibuisset alienationem omnium bonorum suorum usque ad certum tempus, puta viginti quinque annorum propter imbecillam etatem filiorum. quia tunc stante validitate huius prohibitionis, etiam quoad legitimum, cum non onerosa sed fauorabilis à iure iudicetur, secundum Castr. conf. 234. visis, & consideratis omnibus, col. 2. & secundum aliam impressionem conf. 77. Alex. & Ias. in l. muli. ff. de liber. & posthum. idem Ias. in d. l. filiusfamilias. §. diui, in 5. notab. & ibi etiam Ripa num. 24. Crot. num. 14. Opizo, num. 44. Alc. num. 8. Ferdinand. Loaz. num. 22. ff. de l. 1. Picus in l. in quartam, num. 122. ff. ad falc. Galliaula in l. centurio, num. 241. ff. de vulg. & pupill. Gulielm. de Benedic. in cap. Reynuius, in verbo reliquit. num. 32. extra de test. Nat. conf. 528. num. 1. & seqq. & num. 7. & seq. (vbi tamen declarat, declarationem vide) lib. 3. Catel-Cotta in memora. sub verbo filius grauatus à patre, prope finem. & est communis, vt per Dec. in conf. 442. num. 28. Rimin. Sen. conf. 243. Boff. in tit. de bonor. publ. num. 41. Clar. in pract. quest. 78. vers. Item quæro, nunquid, in fin. Roland. conf. 31. num. 30. & seq. lib. 1. & conf. 98. num. 25. & 28. vol. 2. Mandell. conf. 7. num. 21. & conf. 57. num. 10. Card. Alban. conf. 4. num. 11. Gabr. tit. de legitima. concl. 1. num. 21. & 56. Hieron. Gabr. conf. 184. num. 8. & seq. Bonacof. in commun. opin. par. 1. pagina mihi 40. colum. 2. vers. Confiscari non debent. Thob. Non. conf. 97. post numerum quintum & sequen. ¶ Idèd isto casu, nec quod ad legitimam bona sic ad tempus alienari prohibita in fiscum transire, dixerunt omnes ferè præcitati Doctores, ac etiam Bero. quest. 87. per totam. Menoch. conf. 57. num. 5. & 6. & per totum, vbi ponit præmissæ conclusionis aliquas declarationes, quas ibi videas, & alios in idem refert concordantes. Viu. opin. 460. num. 3. Michael. Crass. in tracta. vltim. volum. §. legitima quest. 38. num. 14. & 16. Surd. conf. 394. num. 6. lib. 3. & conf. 77. num. 2. lib. 1. & conf. 570. num. 1. lib. 4. Hippol. Rimin. conf. 50. num. 72. vers. Secundo mouebatur, iuncto numer. 81. & seq. vbi etiam de materia, lib. 1. Communemque esse Doctorum opinionem pariter testati sunt, post alios quos allegant Boff. Roland. Hier. Gabr. Bonacof. Clar. & Thob. in locis modò citatis, ex quibus præcipuè Roland. in d. conf. 31. numer. 31. lib. 1. quem in hoc sequutus est Thob. d. conf. 97. num. 6. vers. Et quod dictum est, prædicta declarat procedere nedum in legitima, sed etiam in Trebellianica. quam quidem Trebellianicam posse etiam ad tempus, sicut legitimam prohiberi, probat idem Roland. d. num. 31. & sequen. & vtroque casu, scilicet tam in legitima, quam in Trebellianica, expressè etiam loquitur Hippol. Rimin. d. conf. 131. numer. 58. & seq. libr. 2. vbi, & quod plus est, ampliat etiam quod prohibitio alienationis sit facta simpliciter, dummodo delictum in minoritate contingat. & ita etiam ampliat in conf. 173. num. 15. eodem lib. 2. quem refert Baiard. ad Clar. in pract. quest. 178. num. 38. & num. 40. & num. 47. Et quamuis de hac limitatione dubitet Ripa in d. l. filiusfamilias. eodem §. Diui. num. 28. ff. de leg. 1. & contrarium teneat Aretin. in conf. 19. Cassan. in loco per Gabriel. vbi supra d. conclus. 1. num. 21. de legitima. lib. 6. alique relati per Menoch. d. conf. 57. num. 13. & Natta in conf. 528. num. 1. & seqq. expressè videatur tenere, hanc prohibitionem alienationis non extendi ad delictum, & de hac eadem limitatione pariter dubitat Hieron. Gabriel. conf. 184. num. 8. & seq. lib. 1. in occurrenti tamen casu ab ea, cum vt vides communiter recepta sit, minimè recedas.

SUBLIMITA I. præcedentem limitationem, ut procedat in prohibitione alienationis facta durante minori ætate, vel etiam usque ad annos triginta, secus si postea. quia tunc talis prohibitio non censetur facta propter imbecillitatem minoris. Ideo reicitur à legitima, & non valet. ex allegatis per Menoc. in conf. 57. n. 8. & seqq. & post nu. 15. vers. non obstat. lib. 1.

SUBLIMITA II. eandem limitationem, ut procedat dummodo pater in prohibitione alienationis facta ad tempus, exprimat causam, quia scilicet, filius non est indutriosus, nec idoneus ad regenda bona sua, secus si nullam exprimat causam, secundum Paul. de Castro in l. filiusfamilias. §. Diui Seuerus. nu. 3. & 4. ff. de leg. 1. & in conf. 77. num. 2. vers. tamen dico non esse verum, lib. 1. Paul. de Monte Pico in repet. l. in quartam, num. 122. & seqq. ad l. Falcid. Ferdinand. Loaz. in repet. d. §. Diui Seuerus, num. 22. in fin. Alciat. in l. cum proponas, num. 9. C. de pact. Catel. Cotta in memorial. in vers. filius grauatus à patre, in fin. Michael. Crass. in tract. vltim. volunt. §. legitima, quest. 38. numer. 16. Gabriel. lib. 6. tit. de legitima. conclus. 1. numer. 21. Roland. conf. 98. num. 11. in fin. lib. 2. Surd. conf. 77. numer. 39. lib. 1. Ex quibus dici potest
* ita communiter esse receptam, etsi plures Doctores allegati supra nu. 44. tacite sentire videantur, eo ipso quod prohibitio alienandi ad tempus est facta filio minori, dicatur facta ob eius imbecillitatem absque alia expressione. & in specie Bart. in l. filiusfamilias. §. Diui, numer. 1. vers. oppono extra glossam. ff. de leg. 1. & ibi etiam Ripa nu. 23. vers. & ideo dico.
* Federic. Loaz. nu. 4. vbi de communi. Bald. in l. quoties. num. 4. & 5. C. de fideicommissis. Aretin. conf. 22. num. 6. Bero. quest. 88. num. 14. Franc. Recc. conf. 100. nu. 5. lib. 1. Surd. conf. 394. nu. 12. & 29. lib. 3.

* Verum retenta communi; amplia eam procedere, ut non solum sit necessaria expressio causæ, ut dixi, sed quod nec etiam credatur patri sic asserenti filium minus indutriosum, nisi aliunde hoc constet, secundum Alciat. in l. cum proponas. num. 9. C. de pact. & in conf. 635. num. 1. Menoch. d. conf. 57. numer. 12. in fin. & num. 16. Hippol. Riminald. conf. 50. num. 84. lib. 1. Cuius contrarium voluit Paul. de Monte Pico, in repet. l. in quartam, num. 123. ff. ad l. Falcid. Idem Alciat. sibi contrarius in conf. 522. & Roland. dicto conf. 98. num. 29. lib. 2.

LIMITA II. præcedentem secundam sublimitationem propositam supra num. 40. & seqq. ut procedat prout loquitur. videlicet, quando sumus in casu, in quo legitima, & Trebellianica debetur hæredi; & quamuis prohibita earum detractio, talis prohibitio non valet. tunc enim legitima confiscatur pariter & Trebellianica. ex allegatis in dicta secunda sublimitatione supra num. 40. & seqq. Verum si sumus in casu, in quo nec Trebellianica, nec legitima debeatur, earumque detractio prohibitio à testatore facta valida est, quod quando sit (ut præmonui) latè disserui in meis questionibus civilibus in tit. de legit. falcid. & trebell. & tunc quod nec legitima, nec trebellianica vlllo pacto confiscari possit indubitanter teneas, ex quo cessant rationes pro fisco consideratæ d. nu. 40. & seqq. Et hoc expressè sentiunt omnes Doctores materiam tractantes, & in iure nullam habet difficultatem. Et in hac limitatione inferuntur tres aliæ subsequentes limitationes.

LIMITA III. dictam secundam sublimitationem procedere quò ad trebellianicam in filiis primi gradus, in quibus, ut dixi, illa prohiberi nequit, secundum magis communem, & æquiorum Doctorum opinionem, de qua testatur Rolan. Gabr. & Cephal. in locis citatis supra num. 42. Vnde secus quando grauati non sunt primi gradus, sed nepotes, & alij, in quibus prohibitio trebellianicæ per testatorem facta valet, ut in suo loco dixi. tunc enim quod nec etiam trebellianica confiscari possit, in specie consuluit Hieron. Gabriel. conf. 184. num. 4. & seqq. usque ad num. 8. lib. 1. quem referendo sequutus est Baiard. ad Clar. in præct. quest. 78. num. 44.

* Immo & in filiis primi gradus supra dixerim trebellianicam transire in fiscum, ex quo in illis prohiberi non potest, secundum æquiorum & communem opinionem, de qua testatur relati per Rolan. Cephal. & Gabriel. in locis per me rela-

tis supra num. 42. post alios, quos recensent antiquiores, quibus addi possunt innumeri ferè alij Doctores relati per Jacob. Port. Imolen. conf. 92. numer. 58. & seqq. usque ad numer. 64. Mandos. ad Roman. consil. 206. numer. 6. littera G, Gabriel. conf. 93. per tot. libr. 1. Aldobrand. consil. 10. numer. 17. & consil. 13. numer. 14. & seqq. & conf. 86. num. 7. Io. Petri. Surd. conf. 77. num. 4. lib. 1. Hippol. Riminald. conf. 31. num. 28. & seqq. lib. 2. Fab. Turret. conf. 77. num. 40. & seqq. usque ad num. 84. lib. 2. qui testantur de veriori, communi, æquiori, & magis seruata opinione.

Quia tamen hodie res non transit sine difficultate, & innumeri etiam Doctores testantur de contraria opinione magis veriori, communi, & magis vsu recepta, ut videre * est apud Thob. Non. conf. 32. numer. 24. & conf. 90. numer. 20. & seqq. Honded. conf. 59. num. 37. & numer. 48. Franc. Marzar. in tract. de fideicom. q. 49. vbi amplius dixit hanc contrariam opinionem esse canonizatam in Rota Romana, & verum dixit, ut per Cassad. decis. 4. in titulo, de testam. Crescent. decis. 2. aliàs 129. in titulo, de donat. Rota diuers. decis. 693. num. 6. tomo 1. & decis. 313. tomo 2. vbi allegantur aliæ decisiones; Item Rota coram Seraphino, Fauentina de Nicolucciis 15. Ianuarij, & 19. Martij 1582. coram Iusto, Reatina hæreditatis 24. Ianuarij, & 7. Maij 1601. coram Pegna, Bononien. fideicommissi 12. 1603. coram Sacra- to Tarentina donationis 6. Ianuarij 1609. Nec hanc rotalem obseruantiam in Vrbe negare ausus est Fab. Turret. præcedentis opinionis acerrimus defensor in conf. 81. num. 15. lib. 1. & consil. 100. numer. 190. lib. 2. Hoc ideo in Vrbe præsertim, & forsàn etiam in aliis locis, in quibus Romana Rota exemplum, & magistra esse debet. Nec etiam in filiis primi gradus trebellianicam in fiscum transire, cum & in illis eiusdem trebellianicæ detractio prohibitio à testatore facta valida reputetur ex præallegatis, re maturius discussa post huius libri primam, & secundam editionem multò verius crediderim. Et deinde delendum est à num. 44. incip. Limita I. hanc secundam sublimitationem & c. usque ad num. 45. & per totum vers. incip. Quia tamen hodie & c.

Num. 45. versicul. Limita III. & c. post medium. ibi. vbi præsertim quando & c. adde verbum filio, omisso verbo fisco.

Eodem num. 45. d. vers. Limita IV. & c. in fine versic. adde sic. Imò non solum per approbationem paterni testamenti, adeundo hæreditatem simpliciter absque protestatione, sed etiam tacendo, & non petendo supplementum legitimæ, censetur filiis impositum onus approbare. & si postea delinquat, & eius bona confiscentur, non potest fisco legitimam confiscare, nec petere supplementum. ius enim petendi supplementum legitimæ, non transire ad fiscum, fuit originalis doctrina Alciati in conf. 67. num. 7. lib. 9. quem postea sequuti sunt Roland. conf. 98. num. 29. lib. 2. Thob. Non. conf. 107. num. 4. Surd. conf. 244. num. 33. in fin. & conf. 417. num. 47. & seqq. & conf. 570. in discursu. qui omnes hac præcipua ratione nituntur, quòd illius legitimæ, & illius supplementum petendi sit personale priuilegium in fauorem liberorum, & propterea cum non fuerit agnitum à filio viuente, non transeat in extraneos hæredes (& consequenter in fiscum, qui extraneus reputatur hæres, per regulam, quòd quæ non transeunt in hæredes extraneos, nec etiam transeunt in fiscum) ad gl. in l. sumus, in verbo ipso iure. C. de inof. sic. testam. quæ vult, quòd licet onus legitimæ adiectum ipso iure repellatur, hoc tamen intelligitur dummodo à filio petatur, aliàs secus. & hanc glossam communiter sequuntur * Doctores, ut testatur Iaf. in d. l. scimus, nu. 2. & Corn. conf. 176. lib. 2. Tiraq. de reuoc. donation. in verb. reuertatur, n. 14. Ripa in l. 1. nu. 7. ff. de pignor. Et de veriori, & receptiori sententia testatur Cauall. in communi. opin. q. 240.

Eodem nu. 45. in vers. Verum quia & c. in fin. adde sic. & latius Mantica de coniect. vltim. volum. lib. 7. tit. 8. nu. 8. vbi pluribus relatis concordantibus probat, filium non excludi à petitione legitimæ, vel illius supplemento, nisi specialiter illi renunciaretur, etiam quòd vocauerit se tacitum, & contentum de sibi à patre relictis in testamento, & etiam quòd cum iuramento paternum testamentum approbauerit.

Eodem

Eodem numer. 45. vers. Possit autem &c. in fine. adde sic. Hinc & opinionem Alciati, & sequacium volentium in fiscum non transire ius petendi supplementum legitimæ, & reiiciendi à legitima onus, si filius ante delictum non coneradixit, minimè veram credo. cum certissimi iuris sit, ius petendi legitimam, & eius supplementum transmitti ad hæredes extraneos, & consequenter in fiscum, ex regula prædicta in contrarium considerata, etiam quòd filius uiuens non reclamauerit, reprobata glos. in d. l. scimus, vt ibi * per Salyc. num. 4. & est communis, vt per Ruin. conf. 107. num. 1. 2. & conf. 26. num. 2. 1. 2. 1. 4. & 16. lib. 3. Valq. in repet. l. quoniam in prioribus. §. 10. num. 404. & num. 522. & ibi etiam Roder. Suarez in 10. ampli. numer. 4. Michael. Crafs. de success. §. legitima, quest. 37. vbi testatur de veriori, & magis * communi Doctorum sententia. Mant. de consuet. ultim. volunt. lib. 7. tit. 8. num. 9. & 10. Ultra quòd glos. in d. l. scimus, non dicit, quòd ius petendi supplementum legitimæ non transeat ad hæredes, nisi fuerit petendum à filio uiuente; sed solum dicit, quòd iudex filio non petente supplementum legitimæ, illud non supplet, & latius dixi in meo cop. filio factò de anno 1612. in causa Spoletana confiscationis pro Thesaurario Spoleti, & ad ibi dicta me remitto.

Et dicto num. 45. vers. Limita V. &c. ante fin. ibi. comprobata videbis &c. adde sic. quibus addo Surd. conf. 570. num. 4. & seq. lib. 4.

Num. 43. ibi. Secus de inualida &c. adde sic. quòd & idem dixit Thom. Sanchez in præceptis Decalogi, lib. 2. cap. 18. num. 20.

Dicto num. 48. in fin. adde sic. Et alios quos refert Thom. Sanchez in præceptis Decalogi lib. 2. cap. 18. num. 5. & seqq.

Num. 49. in fin. adde sic. Thom. Sanchez dicto cap. 18. nu. 23. Molin. de primogen. lib. 4. cap. 11. num. 50. & seqq. quem vide in materia.

Num. 51. in fin. ibi. Honded. qui alios refert, conf. 95. numer. 109. adde sic. Nec dissentit Petr. Caball. d. cas. 182. num. 13. vbi ampliatur etiam stante statuto mandante bona delinquentis confiscari per verba generalia, & vniuersalia. Thom. Sanchez in præceptis Decalogi, lib. 2. cap. 14. num. 5. vbi benè declarat hoc argumentum de hærede ad fiscum valere negatiuè sumptum. quòd scilicet, quæ ad hæredes extraneos non transeunt, nec etiam transeunt in fiscum. Non tamen semper procedere affirmatiuè, hoc est, quòd quæ transeunt in hæredes extraneos, transeant etiam in fiscum, quia fiscus non est verè, & propriè hæres, vt ibi per eum, & dixi infra num. 169.

Num. 56. in princ. in fin. princ. adde sic. Et ab hac secunda ampliatione dissentire non videtur Thom. Sanchez, in præceptis Decalogi, lib. 2. cap. 19. num. 28. & 29.

Dicto num. 56. vers. final. in fin. adde sic. Est ab hac sententia dissentire videatur Thom. Sanchez in præceptis Decalogi, lib. 2. cap. 19. num. 28. & 29. cum allegatis per eum. Vide infra in tract. de hæres. quest. 190. num. 66.

Num. 58. in princ. post med. ibi. Sic enim apertè hanc materiam declarando tradit &c. adde sic. Bal. in l. si quis presbyter, num. 2. C. de Episcop. & Cleric.

Et paulò post. ibi. vers. Et ideo fortè dici potest, sequitur &c. adde sic. Aretin. conf. 10. sub num. 2. vers. secundo dico. Ruin. conf. 70. num. 18. lib. 5.

Dicto num. 58. in princ. ante fin. ibi. Quest. 6. n. 9. &c. adde sic. Menoch. de recuper. possess. remed. 9. num. 263.

Dicto nu. 58. in fin. princ. adde sic. Thom. Sanchez cum allegatis per eum in præceptis Decalogi, lib. 2. cap. 19. num. 21. vbi & hanc sententiam amplectitur, quando emphyteusis non ab ecclesia, sed ab alio concessa est.

Dicto n. 58. vers. fin. post med. ibi. Ad hæredes extraneos non transitoriam &c. adde verbum quicquid, omittis verbis quam quid fugam.

Et dicto n. 58. vers. fin. in fin. adde sic. Et latius eadem sententiam & iuribus, & rationibus, & Doctorum auctoritatibus, etiam contraria proponendo, & illis respondendo, probat & declarat Corbul. de iure emphyteut. de causa priuar. ob mort. ciuilem, num. 64. & seq. omnibus, nec dissentit Thom. Sanchez. Farinacy Additiones ad impressa opera.

chez in præceptis Decalogi, lib. 2. cap. 19. num. 22. & 23. vbi præsertim quando in inuestitura adesset specialis prohibitio alienationis rei emphyteutica.

Num. 60. in fin. adde sic. Molin. de primog. lib. 4. cap. 11. num. 4.

Num. 61. in fin. adde sic. Et ad materiam huius secundæ limitationis, vide omnino quæ dixi infra in tract. de hæres. q. 190. num. 63. & seqq.

Num. 62. qui incipit. Limita II. &c. incipiendus est Limita III. &c.

Dicto num. 62. post med. ibi. Et per Boss. d. num. 53. prope fin. vers. Contrarium tamen tenet &c. adde sic. & per Peregr. de iur. fisci lib. 5. tit. 5. numer. 111. versicul. sciendum tamen est.

Dicto num. 62. post fin. adde sic. Multa ad materiam huius tertiæ limitationis ultra infrascriptas ampliationes & limitationes, videas per Caball. resolut. crimin. casu 182. per tot. Peregr. de iure fisci lib. 5. tit. 1. num. 106. & seqq. Schrader. de feud. par. 9. cap. 9. num. 16. & seq. quest. 45. Ant. Gomez in l. Tauri. 40. numer. 91. per tot. Molin. de primogenit. lib. 4. cap. 11. pariter per totum. vbi præsertim quid de bonis feudalibus, in quibus constituta est primogenitura. Sigismund. Scacc. de iudic. caus. ciuil. lib. 2. cap. 9. numer. 1563. & pluribus seqq. Didac. Canteri in quest. crimin. cap. 1. rubr. de hæres. &c. num. 44. & 45.

Num. 63. post princip. ibi. De quo mox dicam &c. dele verba enim sublimitatione huius tertiæ limitationis. Et abinde post verba ibi. Secundum Ceph. d. conf. &c. adde numer. 29. omisso illo 26.

Num. 67. in fin. adde sic. Verùm ad hanc materiam bonorum in primogenitura, seu maioratu comprehensorum, quando veniant in confiscatione propter delictum possessionis, & an saltem quòd ad vsumfructum durante vita delinquentis, vide omninò Molin. de primogenit. lib. 1. cap. 20. nu. 9. & seqq. & lib. 2. cap. 12. num. 56. & seq. & latius lib. 4. cap. 11. per tot. Ant. Gomez in l. Tauri. 40. n. 91. & latissimè Thom. Sanchez in summa lib. 2. cap. 18. per tot. num. 1. & omnibus seqq. vbi latissimè omnem materiam pertractat.

Num. 68. ante med. post verba. ibi. Et vsumfructum durante vita feudatarij delinquentis &c. adde sic. secundum Paul. de Castri. in l. in insulam, num. 2. ff. solut. matrim. Aluarot. in c. 1. §. denique. quæ fuit prim. caus. benef. amitt. nu. 26. Barth. Camer. in repet. c. 1. an agnat. vel filij defunctorum, num. 22. Hier. Lauren. in repet. l. Statius. §. Cornelio. ff. de iure fisci, vbi de communi. Aym. * conf. 128. in fin. Mandel. conf. 250. num. 3. Bero. conf. 78. numer. 11. & 12. lib. 1. Bursat. conf. 43. numer. 16. Personal. conf. 38. numer. 26. Bertaz. conf. 379. num. 23. vbi dicit hoc omnes tenere. Gabr. conf. 73. num. 38. lib. 2. vbi de veriori, & magis communi. Franc. Sensbe. in tract. de feud. par. 13. num. 50. * vbi latè hanc ampliationem defendit Schrader. de feud. par. 9. tit. 9. num. 16. vers. 4. in fin. Card. Tusch. in verbo feudum, conclus. 211. num. 5. vbi de communi. Adden. ad Clar. * in §. feudum, quest. 38. in verbo succedat, vbi de communi, * & practicata opinione. Caball. resolut. crimin. casu 182. numer. 20. Scacc. de iudic. caus. ciuil. libr. 2. capit. 9. numer. 157. vbi de communi. Thesaur. decis. 167. numer. 2. vbi, * quòd ita fuit iudicatum. Iacob. Bemet. conf. 132. numer. 4. vbi de magis communi, & seruata opinione. Fulu. Pa- * cian. conf. 37. numer. 38. & 39. Baiard. ad Clar. quest. 78. numer. 31. Ea moti ratione. Et deinde deleas verba, ibi. vt per Roman. & Imol. quos allegat, tradit Alex. in l. si finita. §. si de vectigalibus. vbi in specie etiam Bart. respondet ad l. Statius. §. Cornelio. ff. de iur. fisci. ff. de damn. infect. plures in id adducit concordantes, Boss. in tit. de bon. publ. numer. 51. per totum. in discursu, ea motus ratione.

Dicto num. 68. post medium. ibi. A quib. licet contrarium sustinendo dissensisse videantur &c. adde sic. Specul. in tit. de feud. §. quoniam num. 62. quest. 140. Bald. in cap. 1. num. 3. versicul. sed nunquid si vasallus feudo priuauerit, & in cap. 1. §. fin. in fin. num. 9. tit. per quos fiat inuestit. Alberic. de statu. par. 3. quest. 16. post Dyn. Gandin. & Guid. de Suzar. quos allegat idem Castren. in l. si finita. §. si de vectigalibus num. 6. ff. de damn. infect. loquens in feudo, pro quo non præstatur seruitium personale. Andr. de Ilern. in d. c. 1. §. denique. n. c. 3. 50. &

50. & 51. quæ sit prima caus. benef. amitt. & d. cap. 1. numer. 7. & 8. si vassallus feud. priuet. & ibi Adden. littera P. in verbo Statius. Afflict. in d. §. denique, numer. 4. in tit. quæ sint regal. §. & bona communitium. numer. 5. Nell. de bannit. in 1. part. secundæ temp. quest. 24. versicul. & ideo forte. Bellamer. decis. 724. numer. 6. & seqq. Ruin. consil. 70. numer. 18. libr. 5. Aretin. consil. 10. numer. 3. vers. secundo dico. Anton. Rub. Alex. consil. 164. in fin. Firman. in reperi. in verb. feudum, num. 246. in fin. Andr. Gambar. de auctorit. legat. de latere, lib. 6. cap. de pœn. numer. 737. Freccia de feud. lib. 3. tit. de differ. feud. qualiter. num. 26. Balzaran. in cap. 1. numer. 2. si vassallus feud. priuet. Palat. Ruuias in reperi. cap. per vestras. §. 38. numer. 4. & seq. de donat. inter vir. & uxorem. Gig. de crim. les. maiest. iur. de pœn. committent. quest. 5. Ant. Gomez in l. Tauri. * 40. numer. 91. vers. tertio non obstat, & seq. vbi de communi, & quod ab ea in iudicando, & consulendo non est recedendum. Menoch. de recuper. possess. remed. 9. num. 263. Peregr. de iur. fisci. lib. 5. tit. 1. num. 114. & seq. vbi, quod ita alias apud eum fuit iudicatum, & executum, & quod hoc est absolutum, quando filius est dominus directus. Molin. de primogenit. Hispan. lib. 4. cap. 11. numer. 10. & seq. vbi etiam * de communi. Et quod hoc est absolutum. Pagn. in addit. ad Ambros. de Vignat. in tract. de hæres. q. 21. n. 215. littera C. vers. quamuis autem. Card. Tulch. d. concl. 211. num. 20. loquens quando Dominus directus habet fiscum. Petr. Gregor. de concess. feud. par. 4. quest. 7. nu. 51. & 52. Et postea omittas verba Alb. in tract. statutorum, in 3. par. q. 16. & c. usque ad finem. ibi. num. 260. & seqq.

Num. 69. qui incipit. Ea t̄ motu ratione & c. incipiendus est ea t̄ moti & c.

Dicto num. 69. ante med. & post verba. ibi. Non per hoc tamen recedas à firmata ampliatione, quæ & c. adde sic. vt vides magis communis est, sicuti de magis communi plures testantur Doctores. Et deinde dele verba communis est, & seruatur in practica, vt attestatur Boff. in loco citato, d. num. 54. in fin.

Num. 70. vers. Sed quod & c. post princip. ibi. Tenet Aym. qui bene declarat materiam in consil. 128. post numer. 7. ad fin. consilij & c. adde sic. cum aliis allegatis per Peregr. de iure fisci, lib. 3. tit. 1. rubr. de publ. bonor. numer. 71. vbi testatur de * communi. & per Sigismund. Scacc. de iudic. caus. ciuil. libr. 2. cap. 9. numer. 1601. & seqq. vbi disputat quæstionem, eam resoluit, & declarat, nec dissentit Petr. Caball. d. cas. 182. num. 10.

Num. 71. in princ. in fine principij. adde sic. Molin. de primogenit. lib. 4. c. 11. n. 3. quibus addo etiam scripta per Petr. Caball. post hæc impressa in lucem editum, cum allegatis per eum, resolut. crimin. casu 182. n. 11. & seqq.

Eodem n. 71. in fin. adde sic. Ad quam vide etiam scripta per Petr. Caball. post hæc impressa in lucem editum, cum allegatis per eum, resolut. crim. cas. 182. n. 5. & seqq.

Num. 72. in fin. adde sic. Et videas etiam ad hanc materiam scripta per Petr. Caball. post hæc impressa in lucem editum, cum allegatis per eum, resolut. crimin. cas. 182. numer. 3. & seq.

Num. 73. in fin. ibi. Pag. mihi 429. col. 2. adde sic. Et vide scripta per Petr. Caball. post hæc impressa in lucem editum, resolut. crim. casu 182. n. 9.

Nu. 74. post princ. ibi. Et vide etiam omnino Fab. & c. adde nomen A... deleto illo A...

Num. 75. in fine. adde sic. Et de eadem materia vide etiam quæ scripsit Petr. Caball. post hæc impressa in lucem editum, cum allegatis per eum, resolut. crim. casu 182. num. 3. & pluribus seqq.

Num. 79. in fin. adde sic. Et etiam declarat Peregr. de iur. fisci, lib. 5. tit. 1. de public. bonor. n. 110. vbi declarat hanc limitationem procedere, quando absens damnatur ob solam contumaciam, non si ob delictum probatum, & sic contra Boff. in loco præcitato. & consentit Petr. Caball. post hæc impressa in lucem editum, resolut. crimin. casu 182. n. 25.

Num. 81. in fin. prin. adde sic. Et vide etiam Petr. Caball. resolut. crim. d. casu 182. num. 16.

Num. 88. in fin. adde sic. Et pro hac eadem distinctione vide etiam bene declarantem Petr. Caball. post hæc impressa

habitum, cum allegatis per eum, resolut. crimin. casu 182. num. 15. & seq. & num. 22. & seq.

Num. 91. in fin. adde sic. Vide Molin. de primogenit. lib. 4. cap. 11. numer. 24. & seq. vbi late disputat, an bona maioratus propter crimen læsæ maiestatis, fisco applicentur in præiudicium agnatorum.

Num. 95. in fin. adde sic. Et per me hîc dicta, refert & sequitur Thom. Sanchez in præcept. Decalogi, lib. 2. cap. 20. num. 33.

Num. 100. in fin. adde sic. Adde pro hac quinta conclusione Thom. Sanchez in præcept. Decalogi, lib. 2. c. 20. num. 30. & 31. vbi etiam declarat, quando fieri dicatur publicatio de iure communi.

Nu. 101. post principium. ibi. Quartæ principalis limitationis & c. adde sic. Ad cuius materiam vide omnino Doctores omnes in c. cum secundum, de hæretic. in 6.

Dict. nu. 101. ibi. Boff. in tit. de bonor. public. n. 62. & c. adde sic. Guindif. in tract. de hæretic. numer. 15. quest. 6. & seq. vbi ponit quæstionem, arguit pro, & contra. & in hac residet sententia Thom. Sanchez in præcept. Decalogi, lib. 2. cap. 20. nu. 34.

Dicto num. 101. post med. ibi. Dubitat à quo iudice facienda sit executio, & apprehensio & c. adde verbum rerum, omisso verbo teoretarum.

Et paulò post, ibi. Differendum esse in Cameram confiscantem, sed & c. adde verbum rursus, deleto verbo versus.

Et ibi. Peregr. ibidem, nu. 138. vbi loquens & c. adde verbum quando, deleas verbum quomodo.

Dicto num. 101. ante fin. ibi. Qui generaliter loquuntur in omni & c. adde verbum delicto, & omite verbum debito.

Et dicto n. 101. in fin. adde sic. Addo & Petr. Caball. resolut. crim. cas. 138. n. 8. 9. & 10.

Num. 103. in fin. adde sic. Et late Rol. Cauagnol. in decis. Consultina 5. per totam, & ibi in Paraphrasi in fine operis ad manus meas peruentum post pluries hæc impressa.

Num. 104. in fin. adde sic. Vide quæ dixi infra tract. de hæresi, q. 190. n. 167.

Num. 108. vers. Et Clarum & c. in fine vers. adde sic. Adde pro hac eadem limitatione Thom. Sanchez in præcept. Decalogi, lib. 2. c. 20. n. 34.

Num. 109. vers. Habita super his & c. ante fin. vers. ibi, reprobato Chaffan. in loco per eum relegato, contrarium tenente & c. adde sic. Tu verò ad hanc materiam vide omnino Thom. Sanchez, cum allegatis per eum in præceptis Decalogi c. 14. n. 2. vbi videtur distinguere, quod quando confiscantur bona mobilia, vel etiam se mouentia, & immobilia alicuius, etiam quod huic confiscationi sit adiecta dictio vniuersalis, omnis, tunc in tali confiscatione non veniunt iura, & actiones, quæ faciunt quandam tertiam speciem diuersam ab omnibus mobilibus, immobilibus, & se mouentibus, secus quando simpliciter confiscantur bona alicuius, & multò magis si confiscantur omnia bona. Tunc enim bonorum appellatione veniunt etiam iura, & actiones, vt ibi per eum, qui ad vtrumque huius distinctionis caput plures alios adducit concordantes.

Num. 112. post princ. ibi. Propter vxoris viduæ delictum & c. dele verba cum delictum.

Num. 116. post med. ibi. Ad l. fin. cum ibi notat. & c. adde sic. præsertim per Alex. ad Bart. n. 1. littera A, in additione, & per Ioann. de Plat. n. 3.

Dicto nu. 116. in fin. adde sic. Et ante istos Franc. Lucan. de Parma. de priuileg. fisci, par. 1. n. 52.

Num. 119. ad finem. ibi. vers. Subiungit tamen Aug. ibi, & c. adde sic. Vide ad materiam quæ dixi infra, nu. 176. & num. 189. in fine.

Num. 122. post princ. ibi. Sicut nec is cui succedit, sequitur Afflict. & c. adde sic. decis. 402. nu. 10. & seq. de iuris verbis decis. 404.

Num. 126. in fin. adde sic. Thom. Sanchez in præcept. Decalogi, lib. 2. cap. 17. nu. 11. & seq. vbi declarat nisi contrarium aliquo statuto, vel consuetudine receptum sit.

Num. 128. ante fin. ibi. In nona limitatione & c. adde sic. & quod propter delictum mariti, donata per virum vxori constante matrimonio non publicentur, etiam quod agatur de crimine

crimine laesæ maiestatis, seu alio in quo defuncti memoria damnari potest, voluit Thom. Sanchez in præceptis Decalogi cap. 17. num. 5. & n. 16. vbi ampliat etiam in donatione causa mortis facta inter coniuges, de qua in specie dixi infra num. 130.

Dicto num. 128. in fin. adde sic. Vide quæ dixi infra in materia simulationis q. 164. num. ...

Num. 130. ad finem. ibi. Duen. d. reg. 126. in fin. in nona limitatione &c. adde sic. & bene declarat Peregr. de iur. fiscali, lib. 5. tit. de publicat. bon. num. 146. vers. in primo autem casu, & num. 147. quem omnino vide. & dixi iterum infra in materia simulationis, quest. 164. num. ...

Num. 131. in fin. adde sic. Et bene declarat Peregr. de iur. fiscali, lib. 5. tit. de public. bon. num. 148. vers. aut vero commisit tale crimen, vbi testatur de communi. vide Thom. Sanchez in præcept. Decalogi lib. 2. cap. 17. num. 16.

Num. 135. ante finem. ibi. Si eiusdem viri defuncti memoria damnetur &c. adde sic. nec dissentit Peregr. de iur. fiscali lib. 5. tit. de public. bon. num. 148. in princ. & dixi infra in materia falsitatis, quest. 164. num. ...

Num. 136. circa princip. ibi. Quando mulier tempore &c. adde verbum banni, deleto verbo damni.

Num. 138. ante fin. ibi. Quem post hæc impressa impressum habui in conf. 69. num. 11. &c. adde sic. Thom. Sanchez in præceptis Decalogi, lib. 2. cap. 14. num. 7. & seqq. Vbi etiam disputat, An bona acquisita ante sententiam, sed post delictum veniant in confiscatione bonorum, præsertim quando delictum est tale, quod pro eo confiscatio iure imponitur, prout est crimen hæresis. arguit pro, & contra, refertq; Doctores hinc inde contrarium tenentes, & postea concludit pro opinione negatiua. quod scilicet, acquisita post delictum, nedum post sententiam non veniunt in confiscatione bonorum. proponit contraria, & illis respondet. Vide infra in tract. de hæresi, quest. 190. num. 25.

Num. 141. in princ. post verba non solum post condemnationem & bannum. adde verbum sed, deleto verbo sic.

Dicto num. 141. in fin. adde sic. Thom. Sanchez in præceptis Decalogi, lib. 2. cap. 14. num. 47. & seqq. vbi alios refert concordantes, & declarat, sicut declaravit Boss. in loco præallegato. & num. 59. & seqq. plene disputat; An delinquens, vt puta hæreticus, seu alius, cuius bona fisco applicantur, possit delatam sibi hæreditatem repudiare in fisci præiudicium.

Num. 142. in fin. adde sic. Thom. Sanchez, qui latè hanc materiam explicat, & quem omnino in occurrenti casu videas, in præceptis Decalogi, lib. 2. cap. 14. num. 13. & omnibus seqq. quest. 2. per totam.

Num. 143. in fin. adde sic. Thom. Sanchez in præceptis Decalogi, lib. 2. cap. 14. num. 15. vbi alij plures referuntur concordantes. & numer. 16. & sequentibus. quem omnino videas in materia.

Num. 144. in fin. adde sic. Thom. Sanchez in præceptis Decalogi, lib. 2. cap. 14. numer. 18. & sequentibus. quem bene declarantem videas.

Num. 145. in fin. adde sic. Et vide rursus ad hanc eandem materiam Thom. Sanchez, cum allegatis per eum in præceptis Decalogi, lib. 2. cap. 14. num. 41. & seqq.

Num. 146. in principio, in fin. princip. adde sic. Thom. Sanchez, qui alios refert in præcept. Decalogi, lib. 2. cap. 14. num. 21. & sequentibus. omnibus, quem bene hanc materiam declarantem videas.

Num. 147. in fin. adde sic. Vide de materia, & veritate huius limitationis Thom. Sanchez in præceptis Decalogi, lib. 2. cap. 14. num. 17. 24. & seqq. & num. 29. & seqq.

Num. 148. post princ. ibi. Dixerunt Bald. in l. 1. &c. adde sic. nu. 4. & ibi etiam Salic. nu. 9. vers. de usufructu.

Dicto num. 148. ante medium princ. ibi. Pag. 429. column. 2. &c. adde sic. Diaz in pract. canonic. cap. 132. num. 4. secundum ultimam impressionem.

Num. 149. in fin. adde sic. Addo pro hac contraria sententia Peregr. de iur. fiscali, lib. 5. tit. 1. rubr. de public. bonor. num. 73. vbi alios refert concordantes. & num. 116. declarat, declarationem ibi videas. & iterum addo pro hac eadem sententia Thom. Sanchez in præcept. Decalogi, lib. 2. cap. 26. num.

4. vbi plures alios in idem refert concordantes. & numer. 5. vbi ampliat, etiam quod usufructuarius sit grauatus post mortem, aut aliquod certum tempus usufructum alteri restituere.

Num. 150. in princ. in fin. princip. adde sic. Tunc enim usufructus iam usufructuarij morte finitus, non potest in alium transire, vt per Thom. Sanchez in præcept. Decalogi, lib. 2. cap. 16. num. 7. vbi ampliat hanc primam distinctionis partem, quomodoque finiatur usufructus, per maximam, aut mediam capitis diminutionem. vt puta, per perpetuum exilium, in insulam, vel damnationem ad perpetuas triremes, aut carceres. Tunc enim usufructus non transit in fiscum, sed cum proprietate consolidatur ex allegatis ibi per eum.

Dicto num. 150. in fin. adde sic. Addo Peregr. de iur. fiscali, lib. 5. tit. 1. rubr. de publicat. bonorum. num. 116. vbi declarat secundam partem huius distinctionis.

Num. 151. in fin. adde sic. Petr. Caball. post hæc impressa habitus, resolut. crimin. casu 40. num. 1. & seqq. Didac. Canter. in quest. crimin. rubr. de hæreticis &c. cap. 1. num. 49. quem videas in materia, & n. 50. Ex quibus, & aliis relatis per Thom. Sánchez in præceptis Decalogi, lib. 2. cap. 19. num. 5. negari non potest, hanc sententiam communiter à Doctoribus receptam esse, licet alij per eundem Sanchez relati num. 10. contrarium affirmare videantur.

Num. 152. in fin. adde sic. Et cum hac sublimitatione concordare videntur etiam alij plures Doct. relati per Thom. Sanchez, qui & illorum sententiam, quam probabiliorē testatur, sequitur, in præceptis Decalogi, lib. 2. cap. 19. num. 10.

Num. 153. post princ. ibi. Quia cum sit quod &c. adde verbum spirituale, deleto verbo spiritualis. & deinde ibi, nec expressè per iudicem secularem &c. adde verbum publicari, omisso verbo duplicari.

Dicto num. 153. in princ. ante fin. ibi. Nec secundario iudicat laicus, in cap. tuam, extra de ord. cognit. &c. adde verbum si. & eodem vers. ibi. bonorum. pone verbum fit, omisso verbo sint.

Dicto num. 153. in princip. in fin. princip. adde sic. (De qua re vide Petr. Caball. cum allegatis per eum dict. casu 40. num. 8.)

Et dict. numer. 153. versicul. final. in fine. adde sic. Nec à me dissentire voluit Petr. Caball. post hæc impressa habitus, resolut. crimin. d. casu 40. num. 4. & 5. vbi tamen nu. 7. hanc conclusionem, eò magis procedere affirmat, quando ex prohibitione alienationis, vel ex forma erectionis, aut aliter, ius patronatus Ecclesiæ ad extraneos hæredes non posset transire. quia tunc sine dubio ex omnium scribentium voto non transiret in fiscum. verum etiam quod ius patronatus de sui natura sit transitorium ad extraneos, quod non veniat in generali confiscatione facta per iudicem laicum, facit viua ratio, quam supra tetigi, cui quomodo responderi possit, non video. Quia scilicet secularis iudex cum in spiritualibus iurisdictionem non habeat, hoc ideo ius patronatus expressè confiscari nequit, ergo multò minùs id potest tacite. Alioquin sequeretur absurdum, quod quis tacite facere posset, quod expressè non potest. Et quidem vt supra dixi nu. 151. & ex relatis per eundem Sanchez vbi supra n. 5. ita magis communiter Doctores sentire videntur.

Num. 154. in fin. adde sic. Et hic per me dicta refert Thom. Sanchez in præcept. Decalogi, lib. 2. cap. 19. num. 6.

Num. 157. in fin. adde sic. A quibus dissentire non videtur Thom. Sanchez vbi supra allegatus d. cap. 19. n. 8. & 9.

Vide omnino ad materiam huius XI. limitationis, quæ dixi infra in tract. de hæresi quest. 190. num. 24.

Num. 158. ante fin. princip. ibi. Sed quanto tempore inducatur talis præscriptio &c. adde sic. Vide latissimè Peregr. de iur. fiscali, lib. 6. tit. 8. per totum, vbi nu. 1. & seqq. ponit quanto tempore, & quomodo præscribantur bona fisci acquisita, & incorporata. & num. 31. & seqq. ponit quanto tempore & quomodo præscribantur bona fisci non incorporata. & in hoc facit plures conclusiones, quas omnino videas vltra infra scriptas. & num. 42. & omnibus seqq. ponit in specie quomodo, & quanto tempore præscribantur bona fisci Ecclesiæ.

eum adeas, quia exactissime materiam declarat, & in vnoquoque huius distinctionis capite plures ponit conclusiones. & vide etiam Balb. cum allegatis per eum in tract. de prescript. in 2. par. quinta par. principalis q. 1. num. 1. & seq. fol. mibi 396. & seq. Molin. de iust. & iur. tom. 1. disput. 73. per totam. & vide etiam omnino, quæ dixi infra in tract. de hæresi, q. 190. num. 119. & seqq. Dic.

Dicto n. 158. vers. fin. in fin. adde sic. Imò secundum Peregr. de iure fisci, lib. 6. tit. 8. n. 40. fiscus secularis post denunciacionem sibi factam bonorum incorporandorum, negligens agere, quadriennij prescriptione excluditur, vt ibi per eum. qui hanc conclusionem pluribus modis declarat, allegat tex. in l. intra quatuor ff. de diuers. & temporal. prescript. quæ iura loqui videntur vacantium. & ante eum Balb. in tract. de prescript. in 2. par. quinta par. princip. q. 2. nu. 4. vers. in aliis vero. Idè nescio an debeat extendi ad prescriptionem aliorum bonorum.

Num. 159. vers. finali. in fine. adde sic. Et quod attinet ad prescriptionem bonorum confiscatorum propter crimen hæresis, vide eundem Peregr. vbi supra lib. 6. eod. tit. 8. nu. 39.

Num. 161. in fin. adde sic. Et ante istos Balb. de prescript. in 2. par. 5. partis principalis, quest. 1. post n. 1. vbi dixit regulā, de qua in d. l. in omnibus, esse generalem.

Num. 163. circa princ. ibi. Aliqui enim voluerunt ius confiscandi prescribi quinquennio &c. adde sic. & etiam quadriennio.

Dicto nu. 163. in princip. ante fin. vers. ibi. Ad textum expressum in d. cap. 2. &c. adde sic. de prescript. delendo verba de præsumpt.

Dicto num. 163. in principio. in fin. princ. adde sic. Vide tamen in hoc declarantem Peregr. de iure fisci, lib. 6. tit. 8. de prescript. fisci, num. 39.

Dicto num. 163. vers. Si verò, &c. ad fin. vers. ibi. eodem nu. 7. vers. 1. 2. limita. pag. 431. col. 2. &c. adde sic. & ita procedunt quæ dixi supra nu. 162. Quibus addo Peregr. de iure fisci, lib. 6. d. tit. 8. n. 37. vbi tamen, & non sine ratione dubitat de hac conclusione, omittis verbis & ita communiter ab omnibus, nemine quem viderim discrepante, tenetur.

Dicto num. 163. vers. Si autem, &c. post med. ibi. & Doct. in l. commissa. ff. de public. &c. adde sic. Balb. de prescript. in 2. par. 5. par. principal. quest. 1. num. 4.

Dict. n. 163. d. vers. Si autē &c. ante fin. ibi. ab omnibus tenetur &c. adde sic. prout testatur Peregr. de iur. fisci, lib. 6. tit. 8. nu. 38. vbi ampliat etiam ad alios casus, in quibus propter delictum commissum in non faciendo, bona ipso iure incidunt in commissum. & numer. 39. ponit quid si ipso iure incidunt in commissum propter delictum existentis in faciendo, delictis verbis & nemo dissentit.

Et d. nu. 163. vers. Secus &c. ad fin. ibi. Boss. in tit. de bon. public. dicto num. 78. &c. adde sic. Quibus addo Peregr. de iur. fisci, lib. 6. tit. 8. num. 31. vbi, quod contra fiscum prescriptio immobilium sufficiat decem annorum, mobilium verò trium annorum, concurrente titulo & bona fide, quando fiscus est præsens. si verò abest titulus, requiri videtur prescriptio viginti annorum in bonis nondum fisco denunciatis. si verò adest mala fides, & tunc nulla videtur currere prescriptio, vt ibid. num. 35. vbi proponit, & reprobatur contraria. Eugen. conf. 9. num. 94. Vbi pariter dicit, quod cum titulo intrat prescriptio decem annorum, sine autem viginti. & ibi etiam ipse testatur de communi. Quod & idem ante eum voluit Balb. de prescript. in 2. par. 5. par. princ. q. 1. n. 4. in fin.

Num. 169. ad finem. ibi. Cephal. conf. 400. num. 10. lib. 3. &c. adde sic. Thom. Sanchez in præceptis Decalogi, lib. 2. cap. 14. numer. 4. & 5. (Vbi tamen bene declarat, quod licet fiscus habeatur loco hæredis in quibusdam casibus specialiter dispositis, non tamen est propriè hæres, nec condemnati personam repræsentat, sed solum dicitur delinquentis vniuersalis successor.)

Num. 170. in fin. adde sic. Thom. Sanchez in præcept. Decalogi, lib. 2. cap. 2. num. 74. & seqq. vbi plura de materia huius limitationis, de qua etiam vide quæ dixi infra in tract. de hæresi, quest. 190. num. 28.

Num. 171. in fin. adde sic. Thom. Sanchez in præcept. Decalogi, lib. 2. cap. 2. num. 79. Et generaliter vtrum fideiussor

liberetur fisco succedente in bonis confiscatis ipsius debitoris, dixi infra quest. 34. nu. 183.

Num. 172. post princip. ibi. Ita censuit Imola in l. ex facto &c. adde sic. num. 1.

Et post verba. ibi. In conf. 25. col. 10. & seq. &c. adde sic. nu. 23. vers. circa tertium, & seq.

Et paulo post. ibi. num. 1. vers. Si enim &c. adde sic. & consil. 390. lib. 2.

Dicto num. 172. post med. ibi. Et Castrensem sicut supra allegatos, & inductos &c. adde sic. Quamuis re vera vnus alteri contradicat, & non idem sentiant.

Dicto num. 172. ante finem. ibi. Creditoribus suis in illo territorio existentibus, &c. adde verbum satisfacere. delendo verbum ratificare.

Et post d. num. 172. incipe à capite, & adde sic. Et in hac ampliatione aduerte, quod illa procedit, non solum quando confiscatio trahitur ad diuersa territoria, sed etiam quando confiscatio facta solum est in vno territorio, vt putā in Ciuitate Ferrariæ. nam tunc adhuc fiscus Ferrariæ tenetur satisfacere creditori, qui suum creditum Ferrariæ contraxit, nec potest illum remittere ad bona sita in Ciuitate Venetiæ, vt ibi satisfiat. prout nec etiam creditor prædictus Ferrariæ potest petere sibi satisfieri in alio loco, quam in Ciuitate Ferrariæ, vbi contraxit, nisi in subsidium, secundum Castr. & August. ad Ang. in locis præallegatis, & est de mente aliorum præcitorum Doctorum, quicquid secus contra Castren. voluerit Imol. in d. l. ex facto, num. 22. & 23. (vbi tamen mouetur quibusdam rationibus contra prædictam communem Doctorum sententiam) & in dict. conf. 35. nu. 23. & seq.

Num. 174. in fin. adde sic. Vide ad hæc Thom. Sanchez in præceptis Decalogi, lib. 2. cap. 22. nu. 78.

Num. 176. post princ. ibi. Et sine dilatione &c. adde sic. Boss. in tit. de fisco, & eius priuilegio. n. 65. Thom. Sanchez in præceptis Decalogi, lib. 2. c. 22. nu. 81. vbi alios refert concordantes.

Et dicto n. 176. in fin. adde sic. Sed nunquid creditores fideicommissarij, seu alij prætendentes possint impedire bonorum incorporationem; an verò post factam incorporationem debeant venire, doceréque de eorum iure, vide eundem Io. de Plat. in d. l. 1. C. de pœn. fiscal. lib. 10. nu. 2. ante fin. vers. Sed si omnia eius bona venirent publicanda, & num. 4. etiam ante finem, vers. Quid autem si quis grauatus. Et vide etiam Ludou. Scacc. respons. 1. num. 29. Vbi post Boer. Rebuff. & Couarr. in locis per eum relatis testatur de notorio stylo totius Italiæ, quod tam in bonis delinquentis confiscatis, quam in deuolutis, aut ablatis ab indigno, vel aliter quomodocunque, statim nulla præmissa citatione fiscus cepit possessionem bonorum non obstante contradictione prætendentium, qui post factam à fisco possessionem comparent, & docent de iure suo, & audiuntur, etiam vbi agitur de confiscatione bonorum. & ita apud nos seruatur, quando iura, quæ producit prætendens vtputā fideicommissarius, donatarius, aut similis, sunt turbida, & aliquam recipiunt controuersiam, aut iuris, aut facti, aut aliter res altiorum requireret indaginem. Quod si de iure contradictoris appareret incontinenti, & euidenter, tunc iniquum esset, quod in illius præiudicium fiscus caperet possessionem bonorum confiscatorum ad effectum illa restituendi. Ad euitandum enim huc circuitum, & iustius, & æquius est, vt fiscus se abstineat ab ingressu bonorum confiscatorum, & ita vidi seruari, & est verissima distinctio. Aliam & etiam verissimam distinctionem tradidit Rota coram Illustrissimo D. Cardin. Ludouisio tunc Auditore in vna Fauentina bonorum Veneris 16. Maij 1603. Vbi dixit, quod creditor in pecuniâ prætendens habere hypothecam in bonis delinquentis, non impedit incorporationem. Bal. in l. si marito. num. 1. & ibi Ang. in vers. in textu. ibi. inter quos &c. & Imol. num. 6. & 7. ff. solut. matrim. Ang. de malefic. in verbo publicamus sub num. 10. Ille autem qui bonorum confiscatorum prætedit se dominum, & possessorem, ille inquam impedit effectum incorporationis. l. final. C. de bon. vacan. libro decimo. Vide ad materiam quæ dixi supra. numer. 116. & sequenti. & infra numer. 189. in fine.

Num. 178. in fin. adde sic. Adde pro hac eadem quinta amplia

tionem & contentis in ea, Thom. Sanchez in præceptis Decalogi, lib. 2. cap. 2. num. 86. & seq. Vbi aliis pluribus relatis in idem concordantibus Doctoribus, ampliatur in tantum verum esse debitorem liberari fisco succedente in suis bonis, vt nec etiam in foro conscientie amplius teneatur satisfacere suis creditoribus & alia ad materiam ibi ponit.

Num. 179. in fin. adde sic. Adde pro hac ampliatione Tho. Sanch. cum allegatis per eum in præceptis Decalogi, lib. 2. c. 22. num. 88.

Num. 185. circa med. ibi. Cum aliis per &c. adde nomen Monticul. deleto illo Monticel.

Dicitur num. 185. in fin. adde sic. Secundum antiquam impressionem in paruis.

Et quidem quod fiscus non teneatur facere inuentarium, quando succedit in bonis confiscatis ex aliquo delicto, credo sit verissima conclusio, & ad idem adduco Paul. de Castr. in l. fin. num. 6. in 22. privilegio, & ibi etiam Salyc. num. 25. & 26. C. de privilegio fisci. Bald. in l. 1. num. 7. col. 2. in fin. vers. Item quod non egerit beneficio inuentarij. C. de heredi. vel action. vendit. Afflict. in cap. si duo fratres. n. 34. de fratre de nouo inuestiundo. Franc. Lucan. in tract. de privilegio fisci par. 1. num. 92. Quod si fiscus succederet iure hæreditario, & tanquam hæres institutus contra aliam credo verius, per ea quæ scripsit Martin. Laudem. in tract. de fisco, q. 11. & Boss. in tit. de bon. vacantib. num. 10. vbi testatur de communi.

Num. 187. in fin. adde sic. Alios refert testaturque etiam de magis communi, & contrariis respondet Peregr. de iure fisci. lib. 4. tit. 3. rubr. de bon. vacan. num. 26. & dixi iterum, infra in fragmentis. vers. Fiscus in rubr. fisci, quando succedat in bon. vacan.

Num. 189. in princ. in fin. princ. adde sic. Quibus addo Thom. Sanchez in præcept. Decalogi, lib. 2. cap. 22. num. 94. & 95.

Dicitur num. 189. vers. finali, in fin. adde sic. Pœn. fiscal. & dixi latius supra num. 116. & seq. & num. 176. sed delenda sunt, ante finem dicti versiculi fin. post verba. ibi. Prout bene declarat Io. de &c. verba pœn. fiscal.

Num. 193. in fin. adde sic. Ad quam materiam ultra præallegatos Doctores, vide Bart. in l. post contractum, num. 16. ff. de donation. & ibi Alex. in addition. littera R. in verbo omnia obligata. Paul. de Monte Pico, num. 13. & num. 87. Io. Annibal. num. 303. & seqq. Vbi in hoc refert quatuor Doctorum opiniones, & postea distinguit. Cyn. in l. si quis post hac, num. 7. in vlt. in a questione. C. de bon. proscript. & ibi etiam Bald. num. 4. Ang. num. 4. vers. Restat ergo videre. Salyc. num. 10. ad med. vers. Sed quando donatio. Io. Fab. in §. item si quis in fraudem, num. 5. in fin. Instit. de action. Papien. in forma libelli, in actione reali, in gloss. veris, ac legitimis, num. 43. Ant. Gomez. de delict. capit. 14. rubr. de confiscatione bonorum, num. 4. versic. Secundo, quia pro delicto. Peregr. de iure fisci, lib. 5. tit. 1. rubr. de public. bonor. num. 182.

AD QVÆST. XXVI.

Summario secunda facie, vers. Decoctores fraudulentis &c. in fin. adde sic. Et alia ad materiam remissiuè.

Dicitur summario, d. secunda facie, post vers. finali incipe à capite, & adde sic. Regula, quod nõ habens in bonis luat in corpore, non habet locum, vbi is habet fideiussorem de soluendo, nu. 18. in fin.

Item non habet locum in mulcta, & in muliere. numer. 34. & 35.

Num. 1. prope finem. ibi. decis. crim. 5. n. 6. &c. adde sic. Vinc. de Franch. decis. 358. nu. 1. & 2. par. 2. & decis. 507. nu. 1. & 2. par. 3. Petr. Caball. resol. crimin. casu 77. n. 1. vbi alios refert concordantes, & num. 25. vbi etiam à quo iudice sit facienda hæc commutatio pœnæ.

Num. 3. circa princ. ibi. Tunc existens non soluendo, non liberatur cedendo bonis, &c. adde sic. Et, si fuerit debitor ex condemnatione criminali luet in corpus iuxta regulam supradictam omittis verbis sed iuxta propositam regulam, luet in corpus.

Eodem nu. 3. circa med. ibi. Innoc. & alij in cap. Odoardus, de solut. &c. adde sic. Franc. Lucan. de Parma in tract. de fisco,

& eius privileg. par. 1. nu. 40. Martin. Laudem. in cod. tract. 9. 73. Andr. Ifern. in c. 1. in verbo condemnatorum, in tit. qua sunt regalia, & ibi Afflict. colum. penult. & vlt. vbi late hanc ampliationem declarant, & distinguunt.

Eodem n. 3. ante fin. ibi. vers. Sed pone, quod iste. (Iud. &c. adde nomen Peguer. deleto illo Peregr.

Et eodem num. 3. ad finem. ibi. Per totam in discursu &c. adde sic. Peregr. de iur. fisci. lib. 4. tit. 8. rubr. de pœnis, & multis. nu. 33. vbi quod hæc est communis glossarum, & Doctorum traditio, & ibi alios refert concordantes, & lib. 6. tit. 7. n. 37. & deinde omittit verba & præsertim d. num.)

Num. 6. circa princip. post verba. ibi. Possit conveniri &c. de leas verba plusquam facere in solidum convenitur etiam.

Num. 17. prope finem. ibi. Quem omninò videas in materia &c. adde sic. Et etiam vide idem tenentem, & comprobantem Petr. Caball. longè post hæc mea scripta impressum, resol. crim. casu 77. n. 6. vbi etiam allegat Vinc. de Franch. decis. 358. num. 3. & 4. par. 2.

Num. 10. post princ. ibi. vbi dixit hanc contrariam opinionem æquioram &c. adde sic. Nec dissentit Petr. Caball. resol. crimin. casu 77. num. 4. & 5. vbi dixit, quod in iudicando nunquam recederet ab hac contraria sententia.

Num. 12. prope finem. ibi. Et Anan. extra de rapt. &c. adde sic. Adde pro hac eadem ampliatione ultra text. in d. cap. finem litibus tex. in l. fin. C. de sepulchr. violat. in fin. & in l. quicumque. §. Quod si ad prædictam. C. de seru. fugit. Boer. decis. 349. nu. mer. 1. vers. Sed quo ad clericum, & nouissimè Petr. Caball. post hæc scripta impressum, resol. crim. casu 77. num. 19. & seq.

Num. 14. in fin. adde sic. Et cum hac obseruantia addo etiam non dissentientem Petr. Caball. resol. crimin. casu 164. num. 4. & 5.

Num. 15. ante finem. ibi. Et ibi in addit. littera P. la. i. inst. de act. &c. adde sic. Dec. in d. l. si quis id, quod num. 22. & seq. ff. de iurisdict. omni. iud. tal. in §. pœnales. n. 48. vers. Et pro ista determinatione. Inst. de action. Marfil. sing. 65. 1. Boer. decis. 349. num. 10. vers. scilicet. Ex quo Bald. Ludouic. Peguer. dict. decision. criminal. 6. numer. 12. vers. & in tantum hoc est verum, & sic. per quam rationem.

Et dicto num. 15. in fin. adde sic. Et eam tenet Petr. Caball. resol. crim. d. casu 77. n. 13. & seq. vbi pariter testatur de recepta, & communi Doctorum sententia. *

Num. 17. ante medium. ibi. Menoch. de arb. quæst. dict. casu 447. n. 3. & 4. &c. adde sic. alios refert Petr. Caball. d. casu 77. num. 16.

Dicitur num. 17. in fin. adde sic. Et licet Peguer. d. decis. crim. 6. in fin. sub n. 19. & Franc. decis. 358. in fin. nu. 6. testentur apud eos pœnam pecuniariam commutatam in pœnam exilij, & quod aliàs commutata in pœnam trirremium talis sententia fuit reuocata, & reducta ad exilium tantum, prout eos sic dicentes refert Petr. Caball. d. casu 77. n. 14. ante fin. & num. 15. non tamen negat ipse Caball. posse etiam imponi pœnam, & subdit hoc non esse perpetuum, sed iudicis arbitrio declaranda est pœna commutanda, iuxta facti & personarum qualitatem. imò expressè, quod possit imponi pœna trirremium, si sit delicti qualitas (licet contrarium dicat de pœna mortis) voluit idem Caball. casu 164. num. 6.

Num. 18. in fin. adde sic. Et vbi reus habet fideiussorem de soluendo pœnam, tunc non habet locum regula, qui non habet in ære luat in corpore.

Num. 22. post med. ibi. Et desuper cogitandum relinquat idem Dom. Menoch. ibid. n. 13. &c. adde sic. & Petr. Caball. resol. crim. d. casu 77. n. 17.

Num. 23. ante finem. ibi. Eius arbitrio etiam ipso inuito &c. adde sic. Vinc. de Franch. decis. 358. n. 3. & seq. Petr. Caball. resol. crim. casu 77. n. 2. 3. & 4. vbi declarat.

Num. 24. in fin. adde sic. Adde pro hac eadem declaratione Petr. Caball. resol. crim. casu 77. n. 29. & seq.

Num. 25. in fin. adde sic. Petr. Caball. resol. crim. casu 77. nu. 7. Vbi ex Vinc. de Franch. in decis. 507. nu. 7. & seq. part. 3. infert, quod debitor ex causa fideiussionis de repræsentando, non potest corporaliter puniri non valens soluere pœnam conventionalem.

Num. 26. post princ. ibi. Et dolo in paupertatem deueniunt &c. dele verba. Decoctores autem. Fallitus, seu cessantes, vsque

tes, usque & per verbum casu 105.)

Num. 27. in fin. adde sic. Quibus addo plura de pœna fraudulenti, præsertim decoctoris dicentem Petr. Caball. *resol. crim. casu 99. n. 81. & seqq.*

Num. 28. ante med. ibi. Plot. in l. si quando. §. 4. num. 62. C. vnde vi &c. adde sic. & secundum antiquam impressionem, num. 179.

Dicto num. 28. post med. ibi. Vbi dixit fraudem præsumi in eo, qui &c. adde sic. Plura contrahit debita ultra iam contracta sciens. Et postea dele verba scio se habere, vel habiturum esse creditorem, Et deinde secundo versiculo, post verbum, quod & &c. adde idem, & dele ideo.

Dicto num. 28. prope finem ibi. Quos etiam refert, & sequitur &c. adde Mascard. & omittit nomen Aluarot.

Et ibi. ad finem, vbi dicit concl. 812. Adde in sui locum conclus. 815.

Et dicto num. 28. in fin. adde sic. Facit ad præmissa tex. in l. falsus creditor. §. si quis nihil, & ibi glos. & Doctores. ff. de furt. Vbi de eo, qui, vt mutuo pecuniam accipiat, facit se locupletem cum non sit, offert dare fideiussores, & statim soluturum, aliaque similia dicit mendacia, inquit ibi tex. hunc sic mentientem non committere furtum, sed de dolo teneri. Item facit tex. in l. si quis uxori. §. seruus. ff. eod. Vbi de seruo faciente se liberum, & de filiofamilias faciente se patrem familias, vt facile pecunias mutuo inueniant. addo Petr. Caball. cum allegatis per eum, *resol. crimin. casu 99. num. 86.*

Num. 29. post fin. adde sic. Decoctores autem falliti, seu cesantes, qui dicantur, multasque interpretationes statutorum de decoctoribus loquentium, & de decoctorum materia, ultra infra scripta videas per Bonif. in tract. de furt. §. 1. n. 72. & seqq. & per Petr. Caball. post hæc impressa habitum, *resol. crimin. casu 105.*

Num. 34. vers. Si verò is &c. prope fin. vers. ibi. Ias. in l. si quis id, quod, n. 28. ff. de iurisd. omn. iud. &c. adde sic. & voluit etiam Petr. Caball. *resol. crimin. dicto casu 77. num. 6.* vbi in idem allegat Vinc. de Franch. *d. cision. 358. numer. 3. & 4. part. 2.*

Dicto nu. 34. post dictum vers. Si verò is, &c. incipe à capite, & adde sic. **LIMITA VIII.** eandem propositam huius quæstionis regulam non procedere in multa. quam si reus soluere non potest, nec etiam potest ob id corporaliter puniri. Ias. in d. l. si quis id quod. sub numer. 28. in 4. limitatione, & ibi etiam Dec. num. 25. in fin. vers. Similiter regula. ff. de iurisd. omn. iud. idem Ias. in §. pœnales, num. 49. vers. quare prædicta regula. Inst. de action. ea moti ratione, quia iudex data paupertate rei potest multam minuere, & etiam ex toto remittere. Salyc. in l. est seuerior, num. 6. in 10. opposition. & num. 7. C. ex quibus causis. in fam. irrog. Boer. decis. 48. num. 2. & 3. Brun. de cession. bonor. in 4. quæst. princ. nu. 5. cum aliis per Petr. Caball. *resol. crimin. d. cas. 77. num. 7. & seq.* vbi pluribus hanc probat limitationem.

35 **LIMITA IX.** In muliere, quæ si non poterit soluere, relaxabitur sub fideiussione, vel sub iuratoria cautione, si fideiussores non habet, quando condemnatio est modica; si verò est magna retinetur in carceribus usque ad satisfactionem, secundum Boer. decis. 49. num. 11. versicul. respectu verò mulieris. Vbi testatur, quod ex consuetudine generali ratione pœnæ pecuniariæ ex quocumque delicto descendenti, mulier non euitat carcerem propter paupertatem, nec relaxatur iuratoria cautione, quod & idem voluit Follet. in pract. crimin. in verbo, notatos capiat de persona, numer. decimonono. versic. Sed quid si mulier. refert hos & sequitur Petrus Caball. *resol. crimin. dict. casu 77. numero vigesimo primo & sequentibus.* Vbi amplius testatur etiam sic vidisse obseruari in diuersis Italiæ Tribunalibus. Sed certè apud nos cum maiori æquitate proceditur. Cum nedum mulieres, sed etiam viros carceratos pro pœna, & paupertate obnoxios, sæpissimè vidi liberatos in Visitationibus carcerum facta per eos obligatione de nunquam soluendo, & hoc Christianæ Religionis, & æquitati consonum est; cum ad impos-

sibile nemo tenetur.

Ad argumenta, col. 2. vers. 46. Indicium &c. in fin. versic. adde numerum 184. qui significat numerum pagine, & dele 144.

Ad eadem argumenta, d. col. 2. in versic. 46. Fama, &c. in fin. versic. adde numerum 192. qui denotat numerum pagine, & dimittas 183.

Num. 9. in princ. in fin. princ. adde sic. Addo Petr. Caball. post hæc impressa habitum, *resol. crimin. centur. 3. casu 291. n. 36.* Vbi alios refert idem tenentes. Et de pœna priuati carceris, vide Didac. Canter. in quæst. crimin. in cap. 8. rubr. de furt. num. 35.

Dicto num. 9. vers. finali, in fin. adde sic. Didac. Canter. in quæst. crimin. cap. 8. rubr. de furt. num. 34. vbi concludit clericum committentem priuatum carcerem esse depositione dignum.

Num. 11. in fin. adde sic. Faciunt scripta per Didac. Canter. in quæst. crimin. cap. 8. rubr. de furt. post numer. 33. vbi dixit quem dici in carcere priuato detentum quotiescunque est taliter detentus, quod non sit in sua libertate de illo loco, in quo detentus est, exire. & num. 34. in fin. Vbi reprobat Iacob. Butrig. in l. 1. C. de priuatis carceribus dixit, quem priuato carcere puniri posse in quocumque loco aliquem detineat, etiam quod ille locus non sit destinatus pro carcere.

Num. 14. in fin. adde sic. Quibus addo Didac. Canter. in q. crim. cap. 8. rubr. de furt. n. 33. in fin. vers. ex hoc est.

Numer. 22. in princ. ante finem princ. ibi. Læsa maiestatis reus efficitur, etiam quod &c. adde verbum modico omisso verbo modo.

Dicto num. 22. in fin. adde sic. Nec dissentire videtur Didac. Canter. in quæst. crimin. cap. 8. rubr. de furt. num. 35. ad fin. vbi quod conicientes aliquem in carcerem priuatum, vt illi iniuriam faciant, si statim dimittant non tenentur de carcere priuato, sed de iniuria. Si verò non statim dimittant, sed aliquo temporis spatio retineant licet minori tempore, quam viginti horarum; & tunc incidunt in crimen priuati carceris.

Num. 23. ante med. ibi. Lib. 12. in arborum, & vinearum stolidis &c. adde verbum incisoribus, & omittas verbum incensoribus.

Dicto numer. 23. in fin. adde sic. Et de capiente furem propria auctoritate dixi aliquid infra in tit. de furt. quæstion. 167. num. 93.

Num. 26. in fin. adde sic. Vide quæ dixi infra de delictis carn. q. 143. num. . . .

Num. 44. ad finem ibi. Testatur de communi opinione &c. adde sic. Addo ad comprobationem huius secundæ ampliationis Petr. Caball. post hæc impressa habitum, *resol. crimin. casu 78. num. 1.*

Dicto num. 44. prope finem ibi. Ad declarationem infra &c. adde sic. Hac eadem quæst. num. 53. & seqq. *deletis verbis* in quæst. num. 43. & seq.

Num. 52. in fin. adde sic. Petr. Caball. post hæc impressa habitus. *resol. crimin. casu 78. nu. 3. & seqq.*

Num. 56. al. primo, in fin. adde sic. Quibus addo Petr. Caball. *d. cas. 78. num. 2.*

Num. 58. in fin. adde sic. Et vide quæ dixi infra in materia raptus de delictis carn. quæst. 145. §. meretricis, in prima limitatione.

Num. 91. ante finem ibi. Lib. 7. vbi latissimè ponit &c. *deletis verbis* teriam. adde verbum materiam.

Dicto num. 91. in fin. adde sic. Et vide etiam ad hanc materiam Catel. Cottam in suis memorabilibus in verbo domus, vbi limitat hanc regulam duobus modis. Primo, quando debitor est criminaliter condemnatus, & citatus ad personaliter comparandum non comparuit. Secundo, quando debitor potest præcisè cogi ad factum. His inquam duobus casibus potest debitor etiam in domo propria capi, vt ibi per eum. Et aliquid videas etiam per Petr. Caball. *resol. crimin. cas. 13. per tot. in discusso.* & præsertim num. 5. & post nu. 10. vers. Licet in contrarium. faciunt etiam quæ dixi infra in fragmentis, in vers. Domus.

Num.

Num. 127. in princ. circa finem princ. ibi. De quibus supra, capturas decernere, &c. adde sic. Prout etiam aduertit Petr. Caball. post hæc impressa habitus, *resolut. crimin. casu 85. numer. 5.*

Num. 134. in fin. adde sic. Et licet Petr. Caball. post hæc impressa habitus, *resolut. crim. casu 86.* testari videatur in pratica hanc conclusionem non habere locum, vbi in iudice cessat suspicio vindictæ, inimicitia, vel fraudis, ea ratione, quia nimis tepidi redderentur iudices in capturis eorum, si contra eos sic scrupulosè ad pœnam ageretur. Ego tamen non auderem ab ea, quæ vt vides communiter recepta est, villo pacto recedere retorquendo eius rationem. quia si iudices scirent carcerando homines nullam pati pœnam, nimis liberales essent in decernendis capturis, quod nullo pacto permittendum est.

Num. 150. ante finem. ibi. Capturando refert, &c. adde verbum sequitur *deleto illo si quando.*

Dicto num. 150. in fin. adde sic. Et propterea per præstationem cautionis de se repræsentando non censeris approbatam, & conualidatâ capture nullitatem, & verius, & aequius dixit, & tribus rationibus comprobavit Ludouic. Peguer. *decis. crimin. 74.* subdens amplius ita apud eum in illo consilio fuisse iudicatum.

Num. 155. in fin. adde sic. In qua vide omninò Ludou. Peguer. de præsentis anno 1608. in lucem editum, *decis. 69.* Vbi ex Bart. quem allegat in *l. si quis seruus. §. qui exhibendi. n. 4. ff. de custod. reor.* facit conclusionem, quòd captus pro delicto potest arrestari pro debito, quando breui dilatione potest esse consultum creditori, aliter secus; tunc enim arrestum non potest impedire executionem sententiæ criminalis; quando agitur de pœna capitali, vel corporali. secus si agatur de mitiori pœna, vtputa, exilij, quia tunc captus criminaliter potest etiam pro debito civili arrestari, & ita dicit pro maiori parte votantium fuisse apud eum resolutum die 27. Octobris 1557. contra Valascum. quod & idem dixit in *decis. 22.* Sed certè apud nos indistinctè semper vidi seruatum, vt captus pro iudiciis non possit pro debito civili arrestari, & vide in proposito quæ dixi infra in *fragmentis. vers. Condemnatus. n. 615. & seqq.*

Num. 156. qua incipit Sicut est incipiendus Sic. Et paulo inferius post verba. Vbi expressè dixit, quod &c. adde verbum *creditor omisso illo creditos.*

AD QVÆST. XXVIII.

In principio questionis ante num. 1. Et post verba. Ultra infra scripta remitto lectorem ad &c. adde sic. Petr. Gregor. *Synagm. iuris lib. 3. c. 21. rubr. de sacrilegio violat. aistorum, & cap. 22.* vbi nonnulla iniucunda ponit Franc. Suarez de *statu Religionis lib. 3. cap. 8. rubr. De immunit. Ecclesie quo ad delinquentes, & pluribus sequenti. capitibus.* Villagut. de *extensione legum rubr. vlt. de extens. immunitatis Ecclesiastica per tot.* Card. Tusch. *pract. conclus. in verbo Ecclesia, conclus. 8. & seqq. in verbo Immunitas concl. 59.* Francisc. Leon. in *Thezauro fori Ecclesiastici, par. 1. c. 13.* Ludouic. Peguer. in *pract. crimin. cap. 26.* & latius Ambrosinum in *tract. de immunit. Ecclesie, per totum. Io. Azor. Iesuitam in summa par. 2. lib. 9. c. 8. rubr. de immunitate Ecclesiarum, & latissimè post alios Marium Italiam in tertium decretalium de immunit. Ecclesie & Guazzinum, in tract. ad defensionem defensione 1. cap. 29. & seqq. pluribus.*

Num. 1. post med. ibi. Et demum allegari etiam potest Concil. &c. adde sic. Trid. & omne Trin.

Num. 8. in princ. post verbum. Hanc secundam, &c. adde verbum ampliationem omisso verbo limitationem.

Dicto num. 8. post med. ibi. Quod si perpetratum sit &c. adde verbum à laico & dele à clerico.

Num. 21. post princ. ibi. [De quo dixi &c. adde sic. infra num. 37.] *omissis verbis in Franc. 57.*

Num. 23. in princip. ante finem. ibi. versicul. Et idem dicas, & Doctores, &c. adde verbum contrarium deleto verbo contrarias.

Num. 24. ante fin. ibi. Aut qui proditorie proximum suum occiderint &c. adde sic. Et pluribus comprobatur Villagut. de *extens. legum super eadem constitui. numer. 53. vers. His ergo pra-*

missis vsque ad numer. 54.

Dicto num. 24. prope finem. ibi. Immunitate Ecclesiastica. Iacob. &c. adde nomen Ayren. deleto illo Aper.

Et post d. num. 24. incipit à capite, & adde sic. An autem hæc limitatio locum habeat in occidente proditorie, & per insidias suum inimicum, vide supra, q. 18. num. 75. & 76.

Num. 41. circa princip. ibi. Sed etiam in occidere, &c. adde verbum volente omisso verbo violente.

Num. 45. post princ. ibi. Ac etiam ab ea discedere videatur Decian. &c. adde sic. d. lib. 6. & dele d. l. 6.

Et dicto numer. 45. in fine adde sic. Vide tamen post hæc pluries impressa ad manus meas peruentum Villagut. in *tract. de extens. legum super constitutione Gregorij XIII. num. 54. & seqq.* Vbi latè reprobat hanc ampliationem, & respondet contrariis.

Num. 28. ante med. ibi. vers. Secundus in interficiente Clericum &c. adde verbum Boer.

Num. 33. in fin. adde sic. Et quidem hæc limitatio posset forsan procedere de iure communi, secus autem vigore bullæ Gregorij XIII. qua post huius libri primam impressionem superuenit, & in quæ non est exceptus iste casus fraudulenter decoctionis, vt benè aduertit Alex. Ambrosin. in *tract. de immunit. & libertate Ecclesiastica. c. 13. in fin. n. 4.*

Num. 38. prope finem. ibi. Vide & considera, &c. adde verbum scripta.

Num. 45. in fin. adde sic. Dixi hac de re iterum in *fragmentis. crim. in vers. Condemnatus ad mortem.*

Num. 50. ante fin. ibi. Statuit eos, qui &c. adde verbum fuerint deleto fecerint.

Dicto num. 50. in fin. adde sic. Ad cuius interpretationem & ad totam materiam huius limitationis, & præsertim, qui dicantur publici latrones, qui grassatores viarum, & qui agrorum depopulatores ad effectum ne immunitate Ecclesiastica gaudeant, vide omninò Alex. Ambrosin. in *tract. de immunit. & libertat. Ecclesiastica. c. 2. 3. & 4.*

Num. 51. in fin. adde sic. Et quidè quòd simplices fures nisi fuerint publici latrones, viarum grassatores, & agrorum depopulatores, gaudere debeant immunitate Ecclesiastica, hodie satis videtur firmatum vigore bullæ Gregorij XIII.

Num. 62. in fin. adde sic. Quibus omninò adde Petr. Cabal. post hæc impressa in lucem editum *resolut. crim. casu 194. per tot.* Vbi latissimè discutit, an laicus delinquens in Ecclesia sit puniendus à iudice seculari, vel ecclesiastico; & quid si delictum à laico in Ecclesia commissum sit ecclesiasticum, aut mixti fori? Et quid si in Ecclesia laicus offendat clericum, & plura alia ad hanc materiam spectantia latissimè, vt dixi, explicat, & declarat.

Num. 68. post princ. ibi. Hoc idem tradiderunt, &c. adde sic Guindifal. in *tractat. de heretic. quest. 11. num. 15.* Ioan. à Royas *sing. 93.*

Dicto num. 68. ante med. ibi. Per Didacum d. nu. 11. vers. 13. quamuis &c. adde sic. Repert. inquil. in *verb. Ecclesia. vers. An ecclesia defendat infidelem.*

Et dicto num. 68. in fin. adde sic. Et vide eundem Decian. lib. 5. cap. 14. num. 3. vbi aliis relatis testatur magis communem esse, quòd Iudæi confugientes ad Ecclesiam non gaudent illius immunitate. & cap. 20. num. 31. vbi idem de hæreticis ad Ecclesiam confugientibus, de quo etiam in cap. 42. num. 7. Martin. del Rio de *disquisitionibus Magicis, lib. 5. sect. 7. vers. capi fortianos.* vbi quòd fortianij, seu malefici non gaudent immunitate Ecclesiæ.

Num. 76. in princ. in fin. princ. adde sic. Et hanc bullam seruandam quicquid secus aliàs esset de iure communi dubitandum non est, vt benè aduertit Martin. del Rio Iesuita de *disquisit. Magicis, lib. 5. sect. 7. vers. Capi fortianos.* vbi licet subdat seruandum ius commune, vbi bulla non obligaret; aduerte tamen ne erres. quia eam vbique obligare omninò credere, cum certum sit Pontificem vbiq; locorum statuere posse, quando præsertim agitur de Ecclesiæ immunitate, & libertate.

AD QVÆST. XXIX.

Num. 38. in fine adde sic. Et an trahatur ad debita fiscalia dixi infra in *fragmentis vers. Fiscus in rubric. de priuileg.*

u leg. fisci in iudicialibus. vers. Et inter alia.

Num. 48. in fin. adde sic. Dixi hac de re iterum infra in fragmentis, in verbo Iudaeus, num. 607.

Num. 60. circa princ. ibi. §. si hæres. ff. de leg. 1. &c. adde sic. Ioan. Lopez. in repet. cap. per vestras. §. 9. in §. intellect. num. 24. de donat. inter vir. & vxor. fol. mihi 193. vbi refert, & sequitur Roman. in loco practi.

Dicto num. 60. vers. Nec dissentire, &c. post med. ibi. Nisi habens saluum conductum &c. adde sic. Vinc. de Franch. decis. 258. vbi declarat hoc procedere, quando affecuratus commisit aliquod delictum punibile, secus si aliquod leue patrafferet, & sub hoc colore vellet Princeps occasionem sumere illum puniendi. Hoc enim nec æquitati nec iuri conueniens est.

Et dicto num. 60. d. vers. Nec &c. ante finem. ibi. Et plerisque alios Doctores Florentiæ &c. adde sic. Et alij plerique allegati per Petr. Caball. resol. crim. casu 118. n. 6. & seq.

Num. 61. prope finem. ibi. L. secunda. C. de calumnia &c. adde sic. Verum circa veram intelligentiam, & declarationem huius distinctionis, vide Petr. Caball. resol. crim. casu 118. nu. 7. & seqq.

Num. 80. in fin. adde sic. Et Petr. Caball. post hæc impressa habitum, resol. crimin. casu 50. nu. 2.

Num. 82. in fin. adde sic. Petr. Caball. d. casu 50. nu. 2. & sub num. 4.

Num. 88. in fin. adde sic. Caball. d. casu 50. n. 3. & 4.

Num. 89. in fin. adde sic. Blanc. & Gramm. in locis relatis per Petr. Caball. post hæc impressa habitum, resol. crim. casu 50. num. 1. & num. 5.

Num. 96. in princ. in fin. princ. adde sic. Et in hanc contrariam sententiam inclinare videtur Petr. Caball. post hæc impressa habitus, resol. crimin. casu 50. loquens in saluoconductu concessio à iudice in casu, in quo concedi non debebat, prout in crimine læsæ maiestatis dicitur, iudicem non debere seruare talem saluumconductum, etiam quod iurasset illum seruare.

Dicto num. 96. in fin. adde sic. Pro qua addo Petr. Caball. resol. crimin. casu 118. nu. 11. & seq. vbi allegat Vinc. de Franc. decision. 258. sub num. 1. Et facit generalem conclusionem, quod saluusconductus est seruandus etiam datus sine causa, & ab eo, qui saluumconductum dandi potestatem non habebat.

AD QVÆST. XXX.

IN Summario, vers. primo, in princ. post verbum Carcerum. adde verbum effractores. deleto verbo effretatores.

Eodem summario, d. vers. 1. incip. Carcerum effractores quomodo &c. post fin. vers. adde sic. Hæreticus fugiens ex carcere an habeatur pro confesso, & quomodo puniatur, nu. 7. in fin. princ. & n. 12. in fin.

Eodem summario, col. 2. secunda facie, vers. Fugiens ex carcere &c. in fin. adde sic. Et num. 142. in fin.

Eodem Summario, fol. 35. col. 2. vers. Carceratus malè tractatus &c. incipe à capite, & adde sic. Carceratus ex carcere fugiens, & ad Superiorem confugiens, nunquid alia pœna puniatur, num. 142. & n. 171. & seqq.

Et dicto Summario, d. fol. 35. secunda facie, col. 1. in vers. Fugiens ex carcere, & ad Superiorem &c. in fin. adde sic. Et an sit iusta causa recurrendi ad Superiorem iniustitia carceris, dixi supra nu. 142. in fine.

Num. 4. in fin. adde sic. Et consentit Petr. Caball. post hæc impressa habitus, resol. crimin. casu 8. num. 28. & 29. & casu 4. num. 5.

Num. 7. in fin. ibi. Habens in comm. opin. q. 393. nu. 4. &c. adde sic. Quibus addi possunt relati per Pegnam in addit. ad Aymeric. in directorio inquisitorum, par. 3. commentar. 35. fol. mihi 502. num. 135. vbi Zanchin. in tract. de hæres. cap. 10. num. 4. & ibi Campegi. in addit. vers. fugit carcerum. per Pegnam relati crediderunt hanc conclusionem procedere etiam in crimine hæresis.

Dicto num. 7. in vers. Quinta & præcedenti, &c. adde nu. 5. qui deficit ex errore.

Num. 12. (licet ex errore sit 22.) in fin. adde sic. Quibus addi

potest Pegna in addit. ad Aymeric. in directorio inquisitorum, par. 3. commentar. 35. fol. mihi 502. col. 2. vbi post Simanc. & Ioan. Royas in locis per eum relatis in crimine hæresis, bene concludit delinquentem ex carceribus fugientem non haberi pro confesso, sed arctius & durius custodiendum, seu alia minori pœna plectendum.

Num. 43. in fin. adde sic. Nec à præmissis dissentire videtur Pegna in addition. ad Aymeric. in directorio inquisitorum par. 3. commentar. 35. fol. 503. column. 1. vers. hæc tamen. vbi dixit, quod quando carcerati pro hæresi ex carceribus aufugerunt, & rehaberi non possunt, edictis publicis sunt euocandi, & in eos veluti in contumaces, & impœnitentes procedendum.

Num. 46. in fin. adde sic. Petr. Caball. resol. criminal. casu 8. numer. 31. & numer. 13. vbi amplius loquitur de eximente carceratum ex loco non publico pro tuto carcere assignato.

Num. 50. post med. ibi. Et vers. secus autem si aufugisset ianua scissa, & hæc distinctio &c. adde sic. iunctis aliis scriptis per Petr. Caball. resol. crimin. casu 8. numer. 13. & seq. & num. 32.

Num. 61. circa medium. ibi. Cum aliis infra allegandis in prima principali limitatione propositæ regulæ &c. adde sic. num. 120.

Num. 63. post princ. ibi. Vbi postquam dixit, quod &c. adde verbum iniuste, omisso verbo iuste.

Num. 64. in fin. adde sic. Et cum hac contraria opinione conueniunt scripta per Petr. Caball. post hæc impressa habitum, & quem in alio proposito retuli infra num. 142. in fine resol. crim. casu 42. n. 4. & seq.

Num. 69. in fin. adde sic. Vide infra num. 142. in fin.

Num. 81. in fin. adde sic. Quibus addo Petr. Caball. resol. crimin. casu 8. num. 34. & seqq. vbi dixit, quod licet à iure stricto, sit eadem pœna in carcerato pro causa ciuili, quæ pro carcerato in causa criminali, testatur tamen nunquam de facto vidisse hoc seruari, sed carceratos pro causa ciuili ex carceribus fugientes mitius puniri, & ad summum in pœnam exilij temporalis, vel pecuniariam, aut ictum funis arbitrio iudicis.

Num. 82. in fin. adde sic. Cui addo etiam Petr. Caball. resol. crim. casu 8. nu. 33.

Num. 90. post med. ibi. Etsi non fugiat peccare &c. adde sic. Cum aliis relatis per Martin. del Rio de disquisitionibus magicis, libr. 5. section. 7. versicul. indebitè carcerati, vbi nihil firmat.

Num. 91. in fin. adde sic. Vide quæ dixi in tit. de crim. fals. in materia periurij, quest. 160. §. vers. num. ...

Num. 93. ante fin. ibi. Pro quo exemptus detinebatur &c. adde sic. & nouissimè consentit Petr. Caball. resol. crimin. d. casu 8. num. 6. & seq. usque ad num. 13. vbi amplius testatur de veriori, & magis seruata opinione. & quod propterea isto casu vidit quandoque impositam pœnam mortis, quandoque triremium, quandoque exilij, quandoque pecuniariam, & quandoque ictum funis.

Num. 97. in fin. adde sic. Quibus addo longè post hæc impressa in lucem editum Petr. Caball. resol. crimin. casu 8. num. 18. & seq. Vbi facta conclusione, quod fautores, instigatores, cōsultores, auxiliares, aut aliàs fugam carcerati causantes, puniantur eadem pœna, qua iidem carcerati tenebantur, seu potiùs arbitraria, infert deferentibus opem, vt putà, accommodando limas, seu alia instrumenta ferrea condemnatos ad triremes; & concludit, quod aut ultimo supplicio afficiuntur, aut saltim ipsa triremium pœna plectuntur. & faciunt ad hæc, quæ dixi infra q. 32. num. 61. in fine, in 7. ampliatione.

Num. 101. prope finem. ibi. De eximente captum ex manibus familiæ &c. adde sic. Addo pro hac eadem ampliatione Petr. Caball. resol. crim. casu 8. num. 2.

Num. 102. ante fin. ibi. Et sic præsupponit, & ipse crimen capitale &c. adde sic. Petr. Caball. resol. crimin. d. casu 8. num. 3.

Num. 103. in fin. adde sic. Et secundum eam sapius iudicari vidisse testatur Petr. Caball. resol. crim. casu 8. n. 4. Etiam, quod plus est, nulla adhibita distinctione; An exemptus esset condemnatus, confessus, & conuictus.

Num.

Num. 109. ante fin. ibi. Testatur esse communem Doctorum opinionem &c. adde sic. à qua non dissentit Petr. Cabal. *resol. crimin. cas. 8. n. 24.*

Num. 111. il. 2. ante fin. ibi. Hanc ampliationem à Doctoribus esse communiter receptam &c. adde sic. à qua nec etiam dissentit Petr. Cabal. *resol. crim. d. casu 8. n. 25.*

Dicto num. 111. in fin. adde sic. Vide ad hæc Phanuc. de in litem iurando par. 1. cap. 4. nu. 11. vbi etiam ponit contrarium tenentes.

Num. 112. in princ. in fin. princ. adde sic. Petr. Cabal. *resol. crim. cas. 8. n. 26.*

* Num. 120. in fin. adde sic. Et ab hac limitatione, quæ ut video, non solum communiter recepta est, sed etiam neminem, quem viderim, habet contradictorem, à nemine in iudicando recedendum est. Et licet Boer. d. decis. 215. num. 30. *vers. tamen. d. l. prohibitum.* testetur eam de stylo Curiarum Franciæ non seruari, cum oporteat per viam appellationis, & iustitiæ procedere, & Boer. sic dicentem referendo sequatur Petr. Cabal. post hæc impressa habitus, *resolut. criminal. cas. 42. n. 1. & 2. & n. 7. in fine.* etiam dicat pariter cõtrarium seruari de consuetudine Curiarum. Quicquid tamen sit in aliis Curii, in quibus versatus non sum, non audeo aliquid affirmare, vel negare, Curiarum stylus attendatur. Apud nos nunquam hanc contrariam obseruantiam practicam vidi. præsertim quando fugiens fractis carceribus ad superiorem confugit, ut mox dicam infra n. 142.

Num. 123. in fin. adde sic. Ad quam materiam; An, scilicet & quando iuste, seu iniuste carceratus fugiendo ex carcere peccet, vide omnino Ioannem de Salas in *tract. de legib. quest. 96. tract. 14. disputat. 15. sect. 7. per totum.* cum allegatis per eum.

Num. 142. in fin. adde sic. Nec dissentit Petr. Cabal. post hæc impressa habitus, *resol. crim. cas. 42. n. 3. post Cæpoll. Boss. & Bertaz. in locis per eum relatis.*

Sed quid si carceratus aufugiat ex carcere non propter sæuitiam custodis, sed simpliciter propter carceris iniustitiam, confugiaturque, & recurrat ad superiorem iudicis, qui ipsum carceratum retinet. Nunquid tanquam carceris fractor, aut aliqua alia pœna puniatur? Dic indubitanter, quod nulla pœna. Nam si (ut supra dixi) n. 120. in prima limitatione, & n. 61. & seqq. iniuste carceratus, & eius fideiussor minime tenetur, etiam quod ad superiorem non confugiat, eò minus puniendus erit fugiendo ad superiorem, à quo si delinquens est, puniri poterit, prout latius dixi infra n. 171. & seqq. Et licet Petr. Cabal. post hæc impressa habitus, *resolut. crim. casu 42. n. 4. & seqq.* contrarium verius existimauerit saltem quod ad aliqualem extraordinariam pœnam; Tu tamen non recedas à mea sententia, quæ apud nos est in viridi obseruantia, cum in Tribunali Auditoris Cameræ, coram quo ut plurimum confugiunt, & comparent fugientes ex carceribus ordinariorum, & recurrentes pro iustitia, nunquam aliquem punitum viderim. Mandat enim locumtenens eiusdem Auditoris Cameræ, processum de partibus sibi remitti, quo viso si confugiens iniuste detinebatur illum absoluit, sin minus condemnat, non pro fuga, sed pro delicto, pro quo detinebatur, & interim ipsum retinet, vel carceratum, vel sub cautione, & ita seruari, & obseruari vidi.

Num. 152. ad fin. ibi. Dixi supra &c. adde verba num. 70. & dele num. 60.

Num. 173. in fin. adde sic. Et Lancellot. in *tractat. de attent. cap. 12. in præfatione, num. 97.* vbi post Bart. & Guid. Pap. in locis per eum relatis, facit conclusionem, quod arrestatus, si ab arresto appellet, potest pendente appellatione, & non obstante arresto recedere, & ad superiorem recurrere, & interim occasione arresti nihil potest contra eum fieri.

Num. 174. in fin. adde sic. An autem iusta causa recurrenti ad superiorem, & fugiendi, sit iniustitia carceris, dixi supra n. 142. in fine. & n. 61. & seqq.

Num. 196. in fin. adde sic. Vide quæ dixi infra in *tract. de heres. q. 193. n. 135. & seqq.*

Num. 199. in fin. adde sic. Vide supra *questio. 30. num. 195. & seqq.*

Farinacij Additiones ad impressa opera.

Num. 108. in fin. adde sic. Et in terminis vide pulchrum consilium Laderch. Imol. 203. per totum. lib. 1. & præsertim num. 4. *vers. quo verò ad schedulas.* vbi pluribus docet nullam mereri pœnam eum, qui schedulas mittit carcerato in secretis, in quibus eum instruat ad negandum delictum, licet in foro poli non bene faciat, & peccet, ut ibi per eum num. 4.

Num. 123. in fin. adde sic. Et sic nullo casu custodem habentem rem cum carcerata posse pœna mortis puniri, verius crediderim. nec dissentit Ant. Gomez. l. Tauri. 80. nu. 25. vbi propterea benè dixit esse pœnam arbitrariam.

Summario col. 1. 2. facie, in principio. *vers. Occultans &c. in fi. adde sic.* vbi etiam de consulente debitorem ad fugam.

Dicto Summario col. 2. eadem 2. facie. post *vers. Birroarij non possunt captum, &c. incipe à capite, & adde sic.* Auxilium, consilium, & fauorem præstantes eximentibus aliquem ex manibus curiæ, vel illi resistentibus quomodo puniatur? n. 61. in fi. *vers. Amplia VII.*

Dicto Summario, d. col. 2. post *vers. Eximens ex manibus familiæ iniuste captum &c. incipe à capite, & adde sic.* Eximens captum è manibus familiæ, quæ ipsum ad triremes ducebat; quomodo puniatur? in *vers. Amplia VI. numer. 61. in fine.*

Num. 2. in fin. adde sic. Petr. Cabal. *resolut. criminal. cas. 8. num. 2.*

Num. 3. prope finem. ibi. Vbi etiam testatur de communi opinione, lib. 1. &c. adde sic. Et nouissimè Petr. Cabal. *resolut. criminal. d. cas. 8. numer. 1.* vbi alios refert concordantes.

Num. 4. in fin. adde sic. Petr. Cabal. *resol. crim. d. cas. 8. num. 3. & 4.* vbi testatur ita sapius vidisse iudicari.

Num. 7. ante fin. ibi. Et in exilium mittitur &c. adde sic. Vinc. de Fräch. *decis. 444. n. 1. & 2. par. 3.* vbi dixit esse pœnam relegationis, & si eximens fuerit plebeius poterit condemnari ad triremes per breue tempus, prout testatur ibi in facti contingentia quendam plebeium sic delinquentem fuisse per biennium ad triremes condemnatum.

Dicto num. 7. in fin. adde sic. Et consentit Petr. Cabal. *resolut. crim. casu 8. n. 27.*

Num. 10. ante fin. ibi. Dixi supra quæst. 30. num. 107. &c. adde sic. nec dissentit Petr. Cabal. *resol. crim. d. casu 8. num. 22. & 23.*

Num. 11. in fin. adde sic. Quibus addo non dissentientem Petr. Cabal. *d. cas. 8. n. 24.*

Num. 14. prope finem. ibi. Dixi supra quæst. 30. &c. adde sic. nu. 111. deleto illo num. 121.

Num. 15. ante finem. post verba. Iuncto num. 12. & num. 25. & seqq. &c. dele verba 16. etiam quid de occultante, seu recipiente domi suæ debitorem ne à familia capiatur.

Et dicto num. 15. in fin. adde sic. Bonifac. in *tract. de furt. post hæc impressa in lucem editus, in §. contractatio, n. 48.* vbi me ipsum corruptè allegat.

Et quid de occultante, seu recipiente domi suæ debitorum ne capiatur ad instantiam creditorum nunquid dictis creditoribus teneatur ad solutionem debitorum, si postea aufugiat; Vna fuit opinio quod sic, quam post Rayner. tenuit Salicet. in l. fin. C. de oper. liberi. sequitur Ias. in l. 1. §. quod prætor, num. 7. ff. ne quis eum qui, & in §. pœnales, nu. 103. *Instit. de action.* Nec dissentit Stracc. in *tract. de decoctor. in 2. par. ultima partis incip. Circa propositam rubricam, num. 12.* vbi in idem allegat Raphael. Fulgos. in d. l. 1.

Contrarium voluit Bald. in d. l. final. & in consil. 382. lib. 5. Caccialupo. in *tractat. de debitor. suspecto, questio. 10. in princ.* & faciunt pro hac contraria opinione scripta per eundem Stracc. vbi supra, num. 25. & num. 28. vbi bene loquitur.

Quid autem de consulente debitorem ad fugam? Vide eundem Stracc. vbi supra num. 6.

Num. 23. (licet sit 25.) in fine principij. ibi. Principes, Marchiones

chiones &c. adde verbum licet, omisso verbo scilicet.

Dicto num. 23. vers. Quæ quidem &c. post med. ibi. etiam ad seipsum eximentem, &c. adde verbum exequutoribus, & de leas verbum & sequutoribus.

Dicto num. 23. vers. Sed quicquid &c. adde sic. Videatur Sigismund. Scacc. in tract. de iudic. caus. civil. crimin. & heretical. cap. 46. num. 29. vbi ex professo pluribus comprobatur bullam Sixti V. non habere locum in seipsum eximete sine armis.

Num. 24. in fine. adde sic. Consentit Petr. Caball. resolut. crim. cas. 8. n. 37. Nec dissentit Sigismund. Scacc. de iudic. caus. civil. crimin. &c. c. 46. n. 28.

Num. 26. ante med. ibi. Nec dissentit Boss. in tit. de captura. n. 20. vers. non obstant &c. adde sic. Consentit Sigismund. Scaccia de iudic. causarum civilium, criminalium, & hereticalium, c. 46. n. 29.

Num. 27. in fin. adde sic. Refert, & sequitur Petr. Caball. resolut. crim. n. 38.

Num. 28. in fin. adde sic. Et etiam voluit Sigismund. Scacc. de iudic. caus. civil. crimin. & heretical. cap. 46. num. 28. vbi propterea refert Vulpell. in consil. 137. n. 17. testantē ita sapius Romæ seruatum fuisse. subdit tamen Scaccia id Romæ seruari propter bannimenta, & proclamata Gubernatoris Urbis.

Num. 29. in fin. adde sic. Et loquitur proposita prima limitatio etiam quando captura iniusta est ordinata à iudice; ergo multo magis procedet, quando satellites vellent aliquem capere ex se, sine mandato iudicis, & iniuste iuxta ea, quæ dixi infra num. 46. & 47. Tunc enim indubitanter capiendū licitum est resistere, cum isti exequutores dicantur procedere de facto, & vt priuati, nec indebitæ capturæ remedium dari potest per appellationem, seu alio modo per recursum ad iudicem, & superiorem, & sic cessare videntur quædam leuia in contrarium considerata per Petr. Caball. post hæc impressa habitum, resolut. criminal. casu 132. n. 8. & seqq. vbi tamen ipse non inficiatur hanc limitationem esse admittendam de iure.

Num. 32. in fin. adde sic. Nec dissentit Sigismund. Scacc. de iudic. caus. civil. crimin. & heret. c. 46. n. 31.

Num. 39. in fin. adde sic. Marcabrun. de Anguill. cons. 53. num. 1. & seqq. vbi pluribus hanc quintam ampliationem comprobatur. Ad quam vide etiam plures alios relatos per Petr. Caball. post hæc impressa habitum, resolut. crim. cas. 132. n. 1. & seqq. vbi ampliat etiam ad priuatos existentes in societate, & auxilio exequutorum, vel quibus à iudice data est licentia capiendi malefactorem.

Num. 40. in fin. adde sic. Marcabrun. ab Anguill. in cons. 53. num. 26. & seqq. vbi testatur de communi, & respondet Imol. contrarium tenenti in d. l. ex consensu, & eius doctrinam quomodo procedat, & sit intelligenda, declarata declarationem ibi videas.

Num. 42. in final. adde sic. Et ab hac contraria sententia non esse in iudicando recedendum post plura ibi per eum allegata dixit Petr. Caball. post hæc impressa habitus, resolut. crim. cas. 132. n. 4. vbi benè respondet ad adducta per Marcabrun. in loco præallegato.

Num. 43. ante fin. ibi. Gramm. dec. 41. post numerum primum &c. adde sic. refert eum Clar. in pract. §. fin. qu. 29. num. 1. in fine. vbi etiam in princ. refert Bald. in d. l. final. C. de exhib. reis.

Dicto n. 43. in fin. adde sic. Marcabrun. ab Anguill. consil. 53. n. 3. & seq. & n. 21. & seqq.

Num. 44. in fin. adde sic. Et cum hac contraria opinione consentit etiam Sigismund. Scaccia de iudic. caus. civil. crimin. & heretical. lib. 1. cap. 46. num. 32. vers. si verò fiat sine armis. & vers. seq. Petr. Caball. post hæc impressa in lucem editus, resolut. crim. casu 132. sub n. 4.

Num. 46. in fin. adde sic. Adde relatos per Petr. Caball. post hæc impressa in lucem editus, resolut. crim. casu 132. n. 6. Ex quibus negari non potest, ita communiter à Doctoribus receptum esse, licet Petr. Caball. vbi supra n. 8. & seqq. aliqua in contrarium adducat, quibus iam supra respondi, n. 29. in fin. vers. & loquitur.

Num. 47. in fin. adde sic. Consentit Petr. Caball. post hæc

impressa habitus, resolut. criminal. d. casu 132. numer. 7. vbi licet etiam quando captura est iniusta ex facto exequutorum videatur velle excusare exequutores vulnerantes, & occidentes resistentes; tu tamen ab hac distinctione, & declaratione, quæ verissima, & communis est, in iudicando non recedas, non obstantibus quibusdam leuioribus consideratis per Cabal. vbi supra n. 8. & seqq. Quibus breuiter respõsum est supra n. 29. in fin. vers. & loquitur.

Num. 48. in fin. adde sic. Sigismund. Scacc. d. c. 46. n. 32. vers. vel possum, lib. 1.

Num. 50. ante fin. ibi. §. duodecimus casus est, n. 6. fol. mihi 23. &c. adde sic. Quibus addo Petr. Caball. post hæc impressa habitum, resolut. crim. cas. 94. n. 9. vbi refert, & sequitur doctrinam Bald. in d. l. addictos.

Num. 52. in fin. adde sic. Et cum hac opinione consentire videtur Sigismund. Scaccia in tract. de iudic. caus. civil. crimin. & heretical. c. 46. n. 32.

Num. 56. in principio. in fin. princ. adde sic. Nec ab hac mea opinione dissentire videtur Baiard. ad Clar. in pract. §. fin. qu. 29. num. 6.

Dicto num. 56. vers. fin. post med. ibi. Pariter in littera B, C. ne vxor pro marito &c. adde sic. consentit Sigismund. Scacc. de iud. causar. civil. crimin. & heretic. c. 46. n. 32. vers. Amplia istam sententiam.

Et post num. 61. incipe à capite, & adde sic. A M P L I A V I. eandem propositam regulam in illis, qui eripiunt à manibus Curie delinquentem, quem ad triremes cõdemnatum ducebat. Nam & hos vltimo supplicio afficiendos esse, ait saltim eadem pena triremium post Iodoch. quem allegat in pract. crim. cap. 151. num. 17. & seq. scripsit Petr. Caball. dicto casu 8. num. 19. & seq. & faciunt, quæ dixi supra quæst. 30. num. 97.

Amplia VII. Vt eadem pena eximentis carceratum ex manibus familiae, puniatur etiam ille, qui exemptioni huiusmodi consilium, auxilium, aut fauorem præstiterit secundum Alber. in tract. de statut. lib. 1. q. 34. n. 1. Gandin. in tit. de homicid. n. 8. vers. item pone questionem, cuius dicta bene reafsumit Petr. Caball. resolut. crim. cap. 8. num. 39. & faciunt quæ in simili de præstante auxilium fractori carceris dixi supra qu. 30. num. 97.

Num. 63. ante finem. ibi. Decian. in tract. crimin. tom. 2. lib. 7. cap. 11. num. 2. &c. adde sic. relati per Petr. Caball. resolut. crim. cas. 8. num. 6.

Num. 64. in fin. ibi. Vers. in aliis casibus &c. adde sic. Et nouissimè assentit Petr. Cabal. d. cas. 8. num. 7. vbi de veriori, & de obseruata opinione testatur, & amplius dicit se vidisse isto casu, quandoque impositam penam mortis, quandoque triremium ad tempus, & in perpetuum, quandoque exilij temporalis, & quandoque pecuniariam cum ictibus funis, iuxta facti & personarum qualitatem.

Num. 72. in fine. adde sic. Nec dissentit Sigismund. Scaccia de iud. caus. civil. crimin. & heretical. c. 46. sub n. 31.

Num. 80. prope fin. ibi. Decian. in suis tract. crim. libr. 9. cap. 4. num. 7. & seqq. &c. adde sic. Nec dissentit Petr. Caball. post hæc impressa in lucem editus, resolut. crim. casu 127. num. 15.

Num. 81. ad fin. ibi. Decian. d. lib. 8. c. 4. n. 7. & seq. adde sic. nec à me discedit Petr. Caball. post hæc impressa in lucem editus, resolut. crim. cas. 127. n. 2. Quicquid secus de consuetudine Franciæ testetur Guid. Pap. q. 628. n. 2.

Num. 83. (licet dicat 23.) in fin. adde sic. Nec à præmissis dissentit Petr. Caball. post hæc impressa in lucem editus, resolut. crim. cas. 127. n. 3. & seqq.

Num. 86. ante fin. ibi. Felyn. in c. si quando. n. 5. extra. de offic. deleg. &c. adde sic. nec dissentit Sigismund. Scacc. de iud. caus. civil. crimin. & heret. c. 46. n. 28.

Et paulo post, dicto num. 86. ibi. Qui loquuntur in fortioribus terminis, & &c. adde verbum vide etiam, & de leas vt enim.

Num. 101. in fin. adde sic. Nec dissentit Sigismund. Scacc. de iudic. causar. civil. crimin. & heretical. c. 46. n. 31.

Num. 119. ante med. ibi. Et quod idem affirmavit Dec. in d. cap. si quando. nu. 2. & seqq. &c. adde sic. extra. de offic. & potest. delegat.

Dicto num. 119. in fin. adde sic. Et adde Sigismund. Scacc. de iudicio causar. civil. crim. & heretical. c. 46. num. 30. & 31. vbi pluribus probat posse resisti exequutoribus iniuste notorie exequentibus, ac etiam declarat, quando exequutio dicatur notorie iniusta.

Num. vlt. in fin. adde sic. Et vide etiam Sigismund. Scacc. de iudic. causar. civil. criminal. & heretical. c. 6. n. 33. lib. 1.

AD QVÆST. XXXIII.

Num. 82. post princ. ibi. Vt per Bald. in l. i. col. 1. & c. adde sic. num. 3. vers. Secundo casu.

Dicto num. 82. circa med. ibi. ff. si quis in ius vocat. non ierit. & c. adde sic. August. ad.

Dicto num. 82. ante fin. ibi. Marf. in pract. §. attingam, num. 10. & c. adde sic. & in rubr. de fideiuss. num. 85. post vers. Et in materia.

Et dicto num. 82. in fine. adde sic. Petr. Caball. post hæc impressa habitus, resolut. crim. casu 183. n. 8. & seqq.

Num. 83. ante finem. ibi. vers. Cæterum debet iudex in prin. nec dissentit & c. adde nomen Alyn. deleto illo Aym.

Num. 84. in fin. adde sic. Quibus addo Petr. Caball. post hæc impressa in lucem editum, *resolut. crim. casu 183.* vbi etiam dat iudicibus pro cautela ne ipsi teneantur in syndicatatu, vt fideiussores, quos recipi mandant, faciat eos approbari ab idoneis approbatoribus.

AD QVÆST. XXXIV.

Summario fol. 82. col. 1. post vers. Fideiussor non tenetur representare & c. adde sic. Declara vt d. n. 33. in fin. vers. Aduerte rursus.

Dicto summario, col. 2. vers. Fideiussor tenetur representare reum & c. adde post d. verbum fideiussor, verbum non.

Et dicto summario, d. col. 2. eod. vers. Fideiussor & c. ad finem, adde sic. n. 63. deleto n. 73.

Num. 32. in fin. adde sic. Et quod attinet ad iuramentum iudicis, quod reum velit pro eadem causa, qua fuit præstita fideiussio. Vide Petr. Caball. post hæc impressa habitum, *resolut. crim. casu 47. num. 6. & 7.* vbi post Muscatell. in loco per eum relato dixit hanc decisionem de præstatione dicti iuramenti satis duram sibi videri, ne dicat inconuenientem, ex eo quod sic iudicis auctoritas submitteretur partis desiderio. Quæ ratio, licet apud me non sit multum vrgens, nunquam tamen vidi iudices sic requisitos, tale iuramentum præstitisse.

Num. 33. post princ. ibi. Et, si spondidisti, non & c. adde verbum potes omisso verbo potest.

Dicto num. 33. post med. ibi. Etiam in casu superuenientis difficultatis, & nouæ causæ & c. deleteris verbis aduertere quod licet rursus incipe à capite ab istis verbis. Aduerte, quod licet & c.

Et paulo post. ibi. Et per Horat. Lucium in conf. crim. diuers. & c. adde numerum 163. & omite illum 167.

Et post d. num. 33. incipe à capite, & adde sic. Aduerte rursus, quod licet fideiussor de representando reum ex quacunque causa, non possit allegare diuersitatem causæ; non tamen per hoc prohibebitur allegare, quod reus sit factus irrepræsentabilis culpa & facto iudicis, qui putat eum posuit in fuga citando, banniendo, condemnando, Curiam ad eius domum transmittendo pro ipso capiendo, prout infra scripsi hac eadem questione, num. 39. & seqq. Cum certum sit promissionem de representando reum ex quacunque causa, etiam recipere interpretationem à iure communi, prout voluerunt Botta consil. 38. num. 8. Hercul. de cant. de non offend. cap. 23. num. 20. & cap. 42. num. 30. Baiard. ad Clar. quest. 46. num. 67. Horat. Lucius d. conf. 163. num. 21. vers. Nec obstat, inter consilia crimin. diuers. tom. 1. Et est verissima, & æquissima declaratio, in quam etiam sæpè inclinavit Sacra Consulta. Et licet hæc declaratio non modicam in se habere videatur æquitatem, illi tamen multum obstant quæ dixi supra num. 83. 85. & n. 170. in fin. Vbi probaui, factum iudicis propter quod reus fiat irrepræsentabilis, non excusare fideiussorem, quado ipse reus citatur,

Farinacij Additiones ad impressa opera.

aut bannitur pro eadem causa, & in casu nostro videtur eadem causa, ex quo fuit promissum pro quacunque causa.

Num. 38. ante finem. ibi. In conf. 2. n. 28. lib. 1. & c. adde sic. Petr. Caball. quem etiam post hæc impressa habui, *resolut. crim. casu 190. n. 4.*

Num. 39. in fin. adde sic. Addo pro hac eadem quarta limitatione Petr. Caball. post hæc impressa in lucem editum, *resolut. crim. casu 190. n. 1. & seqq.*

Num. 56. in fine adde sic. Addo pro hac eadem prima ampliatione Petr. Caball. post hæc impressa in lucem editum, *resolut. crim. casu 190. n. 3. & 4.* in idem allegans Muscatell. in pract. fideiussor. par. 1. in 19. modo, n. 16.

Num. 63. ad finem. ibi. Hier. Gabr. d. conf. 18. num. 25. lib. 1. & c. adde sic. Consentit Petr. Caball. post hæc impressa habitus, *resolut. crim. casu 47. num. 8. vers. Ego certè.* vbi reprehendit iudices contrarium facientes. & faciunt quæ dixi infra, n. 80. in fine.

Num. 80. in fin. adde sic. Et cum hac limitatione, reprobat cautela prædicta, pertransit Petr. Caball. diu post hæc impressa habitus, *resolut. crim. casu 190. num. 2. in fin.* Vbi dixit pessimè facere iudices requirentes fideiussorem ad repræsentandum reum pro prima causa, scientes ex alia causa non posse eum comparere. Et faciunt quæ dixi supra, n. 63.

Num. 83. post med. ibi. vers. Nam si pro illa condemnaretur, ff. si quis caut. & c. adde sic. Gandin. in rubr. de multis question. dependentib. num. 34. ad fin. vers. Vel secundum Odofredum, & verius.

Num. 85. in fin. adde sic. Addo pro hac eadem sublimitatione Petr. Caball. post hæc impressa habitum, *resolut. crim. casu 190. n. 8.*

Hæc sublimitatio, licet, vt vides, sit communiter recepta, ego tamen post hæc pluries impressa de ea valde dubitavi & dubito, & Clari opinionem magnam in se habere æquitatem existimo. Negari enim non potest, etiam quod causa sit eadem, quin iudex sic procedendo contra reum ad bannum, cõdemnationem seu quid simile, fecerit ipsum reum irrepræsentabilem, & hoc factum iudicis non debet fideiussori nocere, & propterea Clar. vbi supra non sine ratione considerauit communem practicam non citadi reum verbaliter aut realiter, nisi prius citato fideiussore, & eo in mora constituto, quod non alia ratione inductum creditur nisi ne aliter procedendo fiat præiudicium fideiussori.

Dicto num. 87. in fin. adde sic. Petr. Caball. post hæc impressa in lucem editus, *resolut. crim. casu 190. n. 7.*

Num. 90. in fin. adde sic. Vide ad hæc Paul. de Castr. in l. 2. §. final. in fin. ff. qui satisd. cogant. Spec. in tit. de fideiuss. §. 1. vers. sed pone egi, & vers. seq. Marfil. in pract. §. & quia, num. 29.

Num. 92. vers. finali, post med. ibi. Censetur liberatus fideiussor & c. adde sic. Et hanc septimam limitationem sequitur etiam Petr. Caball. post hæc impressa habitus, *resol. crim. casu 47. num. 5.*

Num. 93. prope finem. ibi. Franc. Marc. dec. Delphina 792. num. 4. vers. Io. Andr. & c. adde sic. Addo & Petr. Caball. post hæc impressa habitum, *resol. crim. casu 47. num. 1. & seqq.* vbi in idem allegat Muscatell. in pract. fideiussoria in primo modo, n. 21. & seqq.

Num. 97. (licet dicat 67.) post med. ibi. Vt dixi seruanda est, sequendam esse arbitrari & c. adde sic. Prout etiam sequitur eam Petr. Caball. post hæc impressa habitus, *resol. crimin. casu 47. n. 1. & seqq.*

Num. 98. in fin. adde sic. Petr. Caball. d. casu 47. n. 4.

Num. 100. in fin. adde sic. Consentit Petr. Caball. *resol. crim. casu 47. n. 5.*

Num. 102. in princ. ibi. Contraria opinio & c. adde sic. Quæ vt vides validissimis rationibus, & argumentis fuleitur.

Num. 111. ante med. ibi. Cum fuerit appellatum fideiussor est liberatus & c. adde sic. Et Ang. sic dicentem, aliosque ponentes plures clausulas, quibus fideiussor tenebitur etiam in causa appellationis, refert, & sequitur Petr. Caball. post hæc impressa visus, *resol. crim. casu 109. n. 16. & seqq.*

Num. 112. in fin. princ. adde sic. Addo pro hac limitatione Petr. Caball. post hæc impressa habitum, *resolut. crimin. casu 109. n. 6. & seqq.* vbi aliis pluribus relatis, & reprobatis

* contrarium tenentibus eam comprobat, & defendit, ampliatque etiam quod fideiussor se obligauerit cum iuramento, & uti principalis, & infolidum.

Dicto n. 112. vers. finali, circa princ. ibi. Vbi testatur quod licet &c. adde verbum supra omisso verbo quod.

Et dicto num. 112. d. vers. finali, prope finem. ibi. Et secundum casus predictos &c. adde verbum potes deleto verbo potius.

Num. 115. in princ. in fin. princ. adde sic. Et pro hac ampliatione vide omnino Petr. Caball. post hæc impressa habitum, *resol. crim. cas. 109. num. 20. & pluribus seqq.* Vbi latissime eam comprobat, & defendit, concluditque quod siue sententia condemnatoria confirmetur in totum, siue reformetur aliquid addendo, siue minuendo, & siue reus condemnatus appellauerit, siue actor à modica condemnatione, semper fideiussor est liberatus.

Num. 117. in princ. in fin. princ. adde sic. Eamque relatis, & reprobatis contrariis tuetur Petr. Cabal. *d. cas. 109. n. 9. vers. Et licet. & n. 10. & seq.*

Num. 119. in fin. adde sic. Petr. Caball. *d. casu 109. nu. 21. & seqq.*

Num. 166. in fin. adde sic. Baiard. ad Clar. *q. 46. n. 66.*

Num. 168. in fin. adde sic. Adde ad hanc sublimitationem, quæ scripsit Baiard. ad Clar. *q. 46. n. 105.*

Num. 170. ante med. ibi. Intelligi debet &c. dele verbum non.

Dicto num. 170. prope finem. ibi. Etiam quod ille aufugerit ex dolo alterius iudicis &c. incipe à capite, & adde sic. Re tamen post hæc impressa maturius discussa & considerata, mutata sententia crederem à prima opinione non esse recedendum. Quæ sine dubio æquior est. Quamuis enim iudex mittendo satellites ad capiendum reum pro eadē causa pro qua fuit præstita fideiussio, iure procedat, & non sit in aliqua culpa, non per hoc tamen negari potest, quin fecerit reum irrepræsentabilem, etsi hoc iudicis factum non debet fideiussori nocere, iuxta ea quæ dixi supra, *num. 44. & seqq. in 5. & 6. ratione.* Et in specie adnotauit Marc. Anton. Eugen. *d. conf. 2. num. 4. & conf. 67. post num. 8. & conf. 68. num. 26. & seqq.* Et propterea prout dixit Clar. *in pract. §. final. q. 46. num. 2. vers. Sed contrarium,* & ego etiam admonui supra *num. 85.* inoleuit practica, quod iudices nunquam citant reum, nedum capi mandant, nisi prius fideiussore citato ad illum repræsentandum, & posito in mora, quæ practica non alia de causa introducta fuit, ne citando, aut mandando capi reum, si non capiatur, fiat præiudicium fideiussioni.

AD QVÆST. XXXVI.

Num. 36. circa fin. ibi. Mascard. de probat. lib. 3. conclus. 1221. *num. 49. &c. adde sic.* Petr. Caball. post hæc impressa in lucem editus, cum allegatis, *resol. crimin. cas. 288. num. 10. & num. 17.* vbi bene declarat quæ sint indicia indubitata.

AD QVÆST. XXXVII.

* *Num. 17. in fin. adde sic.* Petr. Caball. *resol. crim. cas. 200. num. 129.* vbi aliis relatis testatur de communi.

Num. 22. in fin. adde sic. Quibus addo idem tenentem, & alios referentem Petr. Caball. *resol. crim. cas. 193. n. 6.*

Num. 35. prope finem. ibi. Vbi etiam allegat Hieron. de Monte in quæst. 14. &c. adde nomen Bertaz. deleto Bar.

Et dicto num. 35. in fin. adde sic. Nec dissentit Petr. Caball. *resol. crim. cas. 193. n. 2. & seqq.*

Num. 46. in fin. adde sic. Nec dissentit Franc. Pegna, qui etiam sic distinguendo concordat contraria in *addit. ad Nic. col. Aymeric. in director. Inquisit. par. 3. q. 61. commentar. 110. fol. mibi 647. colum. 2. vers. Aut indicium vehemens, & seqq. vers. sculis.*

Num. 50. prope finem. ibi. Ver. idem si visus fuit admenare &c. adde sic. Petr. Caball. post hæc impressa in lucem editus, *resol. criminal. cas. 288. num. 8. & 9.* Vbi quod duobus rixantibus, si vnus reperitur mortuus, indicium est indubitatum, quod fuerit occisus à corrixante, multò magis si

fuit visus vnus, qui remansit viuus admenare, vel insequi fugientem.

Num. 74. in fin. adde sic. Addo pro hac eadem quinta ampliatione Martin. del Rio post hæc pluries impressa in lucem editum, *de disquisitionib. magicis, libr. 5. in 2. appendice, quæst. 36.*

Num. 82. in fin. adde sic. Et in crimine hæresis dixi infra in *tract. de hæresi, q. 185. n. 140.*

Num. 155. post princ. ibi. In tract. de indic. iunctis aliis, quos &c. adde verbum retuli deleto verbo retulit.

Et dicto num. 155. ante fin. ibi. Ad quam etiam faciunt, quæ dixi infra &c. *deleis verbis* in quæstion. *num. 65. & quæst. 43. num. 120. & adde sic. quæst. 43. numer. 65. & num. 120.*

Num. 159. in fin. adde sic. Addo Bonifac. in *tract. de furtis. §. 8. num. 30. & 39.*

Num. 163. in fin. adde sic. Relati per Bonifac. in *tract. de furt. quem post hæc impressa in lucem editum habui. §. 2. n. 79.*

Num. 167. in fin. adde sic. Et non dissentit Bonifac. in *tract. de furt. quem post huius libri tertiam impressionem in lucem editum habui. §. 2. num. 43. in fine. & n. 79. vers. Quod tamen est intelligendum.*

Num. 177. post princ. ibi. Clarus post plures, quos allegat in practica, quæst. &c. adde *num. 45.*

Num. 180. in fin. ibi. Et ita pluries seruari vidi &c. adde sic. Bene crederem reo nolenti respondere, vel non respondentem præcisè, minimè dandam esse defensionem, nec copiam indiciorum etiam petenti, prout in specie sic declarantem reperio Campeg. in *addit. ad Zanchin. in tract. de hæret. c. 9. ante finem. vers. Casus tamen datur.*

AD QVÆST. XXXVIII.

AD Summarium, post *vers. final. adde sic.* Reus de pluribus criminibus indiciatus, an possit pluries torqueri iuxta criminum pluralitatem? *n. 113.*

Num. 34. circa med. ibi. Primus erit territio, quæ quidè &c. adde verbum territio, & omite verbum tertio.

Num. 48. in fin. adde sic. Vide quæ in proposito dixit Martin. del Rio Iesuita, *de disquisit. magicis. lib. 5. in 2. appendice, q. 26. & seqq.*

Num. 54. in princ. in fin. princ. adde sic. Vide ad interpretationem d. Bullæ Pauli III. Martin. del Rio Iesuitam post hæc pluries impressa in lucem editum, *de disquisit. magic. lib. 5. in 2. append. q. 27.*

Num. 66. in fin. adde sic. Vide de hoc tormento aquæ frigidæ nonnulla scripta per Martin. del Rio Iesuitam post hæc pluries impressa in lucem editum, *de disquisit. magic. lib. 5. in 2. appendice, q. 30.*

Num. 73. ante fin. ibi. Et conf. 326. num. 8. vbi pariter de communi, lib. 3. &c. adde sic. Francisc. Pegna in *addit. ad Aymeric. in director. Inquisit. par. 3. commentar. 39. num. 155. littera I. & n. 156. littera K. fol. mibi 519. col. 1. in fin. & fol. 520. etiam col. 1.*

Num. 76. in fin. adde sic. Francisc. Pegna in *addit. ad Aymeric. in director. Inquisit. p. 3. comment. 39. n. 156. vers. noua autem indicia. fol. mibi 520. col. 1.* Vide supra *q. 4. n. 47.*

Num. 77. in fin. adde sic. Pegna vbi supra. Addo pro hac eadem ampliatione bene exornantem, & declarantem Petr. Caball. post hæc impressa habitum, *resol. crim. cas. 93. num. 43.* Vide supra *q. 4. n. 47.*

Num. 79. ante fin. ibi. Et aliis relatis testatur etiam de communi, & practicata opinione &c. adde sic. Francisc. Pegna in *addit. ad Aymeric. in director. Inquisit. par. 3. comment. 39. n. 156. vers. sit ergo prima regula, & vers. seq. fol. mibi 520. col. 1. in fin. & col. 2.*

Num. 82. in fin. adde sic. Francisc. Pegna in *addit. ad Aymeric. in director. Inquisit. p. 3. comment. 39. n. 156. vers. Veruntamè quamuis noua superuenerint indicia fol. mibi 520. col. 1.*

Num. 83. in fin. adde sic. Nec dissentit Martin. del Rio Iesuita post hæc pluries impressa in lucem editus, *de disquisition. magicis. lib. 5. in 2. appendice, q. 29. & q. 31.*

Num. 91. in principio. ante fin. principij. ibi. Testatur ex Simanc. in *tract. de hæretic. &c. adde sic. cap. 65. num. 79. cum alle*

allegat. per eum in addit. ad Nicol. Aymeric. in directorio inquisit. par. 3. sub n. 157. fol. mihi 520. col. 2. vers. Sit tertia, & postrema regula, & fol. 521. col. 2. vers. Quod si non persisterit, nu. 158. deletis verbis cap. 6. num. 43.

Dicto num. 91. in fin. adde sic. Et fuit etiam opinio Nicolai Aymeric. in directorio inquisit. par. 3. num. 158. fol. mihi 517. col. 2.

Num. 96. prope fin. ibi. Et propterea ita etiam in practica seruandum &c. adde sic. Quamuis contra hanc communem aperte scripserit Simanc. de cathol. instit. tit. 65. rubr. de torment. num. 79. & seqq. vbi propterea dixit isto casu non posse deueniri ad tertiam torturam, nisi quando reus antea bis fuerit leuissimè tortus, & in posteriori confessione aliqua noua signa priori confessioni addiderit. nec dissentire videatur Pegna in addit. ad Nicol. Aymeric. in director. inquisit. par. 3. n. 158. vers. Maior tamen difficultas & vers. seq. fol. mihi 521. col. 2.

Num. 103. in fin. adde sic. Quicquid secus in atrocioribus fieri posse admittat Martin. del Rio Iesuita, post hæc pluries impressa in lucem editus de disquisit. magicis, lib. 5. in 2. appendice, q. 33. post Baiard. ad Clar. in loco per eum relato. Hoc enim est contra communem obseruantiam, & contra omnem iuris æquitatem.

Num. 105. in fin. adde sic. Addo ad comprobationem præmissæ conclusionis, Martin. del Rio Iesuitam post hæc impressa in lucem editum, de disquisit. magicis, lib. 5. in 2. appendice, q. 32. vbi sic communi doctorum calculo, & in praxi receptum testatur, & æquitati valde consentaneum affirmat, nisi post tertia vice illatam torturam alia vrgentissima superuenirent indicia.

Et post num. 112. incipe à capite, & adde sic. 113. LIMITA XV. Eandem propositam regulam, vt si reus de pluribus criminibus fuerit indiciatus, non debeat tortura toties repeti, quot sunt crimina, quibus indiciatus reperitur, sed vno, & eodem tempore pro omnibus delictis, de quibus in processu apparent indicia torqueri debet, & si non sufficienter vna vice tortus fuerit iterum repetatur. Hanc limitationem in specie ab aliquo pertractatam non inueni; ea nempe ratione, vt credo, quia indubitabilis sit. sed quia scio, quandoque iudices ignaros contrarium seruasse, hoc ideo & illam addidi. Quicquid secus sensisse videatur Martin. del Rio Iesuita de disquisit. magicis, lib. 5. in 2. appendice, questio. 34. vbi argumentatur de examine, & interrogatione rei ad torturam. quo casu non valet argumentum. nam fateor bene licere iudici semel, atque iterum examinare, & interrogare reum separatim, vna scilicet die super vno delicto, & alio die super alio delicto, non autem torturas distinguere iuxta quantitatem delictorum, de quibus reus est indiciatus. Nec verum est, prout nec etiam in practica seruatur, quod reus bis, aut ter tortus, & contra se crimen confessus, possit quarto, aut quinto, vt ipse opinatur ad detegendum socios torqueri. Confessus enim de se potest de aliis torqueri, quando est spontè confessus, aut conuictus, secus si confessus per torturam. Tunc enim quando in tortura confitetur, & dolorem sentit, & propter dolorem fatetur, tunc iudex debet ipsum diligenter de sociis interrogare. Quos sine dubio suos habebit reuelabit durante eodem tormenti dolore. Et si in tormento, in quo de se fatetur reus neget habuisse complices, non est ulterius torquendus. & ita ab omnibus iudicibus seruatum vidi, & sæpius seruari.

AD QVÆST. XXXIX.

Num. 17. circa finem. ibi. Quæst. 72. n. 98. & seqq. † &c. adde verbum quæ omisso verbo quo.

Num. 32. in fin. adde sic. Addo pro hac eadem limitatione Martin. del Rio Iesuitam post hæc pluries impressa in lucem editum, de disquisit. magicis, lib. 5. in 2. appendice, qu. 37. in fin.

Num. 37. in fin. Adde pro hac eadem limitatione Martin. del Rio Iesuitam, vbi supra allegatum d. q. 37. in fin.

Num. 44. in fin. adde sic. Campeg. in addit. ad Zanchin. in tract. de heret. c. 9. littera D. in verbo Copia erit danda. Et dixi ite-
Farinacij Additiones ad impressa opera.

rum hac de re infra in tract. de heret. q. 185. n. 210.

Num. 48. post princ. ibi. à quibus etiam nec dissentire videantur &c. adde sic. Campeg. (qui tamen loquitur in crimine hæresis) cum allegatis per eum, in addit. ad Zanchin. in tract. de heret. cap. 9. littera D. versic. Et primo id eueniet.

Num. 69. circa med. ibi. Post num. 38. littera D. in fine &c. adde sic. Campeg. in addit. ad Zanchin. in tract. de heret. c. 9. nu. 6. vers. Præterea si de testium subornatione timetur, post Alex. Barbat. & Aretin. in locis per eum relatis.

Num. 71. in fin. adde sic. Prout & contrarium pluribus probat, & quadam adhibita distinctione contrariam hanc partem defendere conatur Campeg. in addit. ad Zanchin. in tract. de heret. cap. 9. num. 4. & 5. versic. Vterius si ex forma statuti, & num. 9. versicul. Nonò si proceditur, & duobus versiculis seqq.

Num. 74. ad fin. ibi. Et Grammat. voto 37. num. 23. &c. adde sic. Cum aliis per Campegium in addit. ad Zanchin. in tract. de heret. c. 9. littera D. in verbo Copia erit sibi danda vers. Rursus cum reus.

Num. 84. post princ. ibi. Seu nocumentum, vel notam &c. adde verbum afferre omisso verbo auferre.

Num. 86. in fin. adde sic. Vide Guindifal. in tract. de heret. q. 14. num. 2. & 3. & in repert. inquisit. in verbo nomina, vers. final. in fine.

Num. 87. in fin. adde sic. Et vt veritatem fatear Doctores ferè omnes in d. cap. fin. de heret. in 6. aperte dicunt speciale esse in crimine hæresis non publicari nomina testium, & accusatorum, quando propter potentiam inquisiti de eorum periculo timetur, aperte sentientes contrarium de iure esse in aliis criminibus, & causis.

Num. 89. in princ. in fin. princ. adde sic. Vide quæ dixi infra in tract. de heresi, q. 188. n. 7. & seqq.

Num. 90. post med. ibi. Sicut in specie pariter hoc affirmarunt &c. adde sic. Campeg. in addit. ad Zanchin. tract. de heret. c. 9. littera D. in verbo, Copia erit sibi danda, vers. Item copia dari non debet.

Num. 94. in fin. adde sic. Et Blanchum refert Campeg. in addit. ad Zanchin. in tract. de heret. c. 9. littera D. in verbo Copia erit sibi danda vers. Item copia dari non debet.

Num. 109. vers. final. ante finem. ibi. Cap. decimo, quidam latro famosus, num. 4. & seqq. &c. adde sic. Et facit doctrina Alberic. in l. sacrilegij pœnam. §. si quis, n. 2. ff. ad l. Iul. pecul. vbi dixit quod stante statuto, quod nullus possit torqueri sine certa forma, nisi sit fur famosus, vel latro famosus, non intelligitur fur, aut latro famosus, nisi fuerit damnatus de furto, vel latrocinio.

Num. 111. post princ. ibi. Vt scilicet in eo non audiantur Aduocati &c. adde sic. Vt dixi infra in tit. de delict. carn. q. 148. num. 20. & seqq.

Dicto numer. 111. in fine adde sic. Et lætor in hanc meam sententiam descendisse Petr. Caball. quem post huius libri tertiam impressionem habui, resolutio. criminal. cas. 41.

Num. 116. in princ. circa fin. princ. ibi. Celeberrimos Aduocatos &c. adde sic. Franciscum Coltellum Bononiensem, & Honuphrium Camaianum de Aretio in Etruria.

Num. 120. vers. Non obstat &c. in princ. post verbum torquendis adde verbum non.

Num. 138. prope fin. ibi. In materia torturæ vt notat &c. adde nomen Bald. omisso Bar.

Num. 147. post princip. ibi. Vbi refert doctrinam Bart. in d. l. vnus, §. iudex. ff. de quæst. &c. adde sic. Campeg. cum allegatis per eum in addit. ad Zanchin. cap. 9. littera D. in verbo, Copia erit sibi danda, versicul. Sed quid de teste torquendo.

AD QVÆST. XL.

Summario in vers. Tortura purgat etiam data cum protestatione &c. post verba reus est interrogatus super principali delicto &c. adde num. 20. delecto num. 10.

Num. 1. ante fin. ibi. Quam ante accusationem reputabatur &c. adde sic. Petr. Rinsfeld. in commentar. ad l. cisi exce-

pra. C. de malefic. & mathemat. quest. 1. conclus. 17. vbi pariter dixit, quod qui per torturam purgavit indicia, non remanet infamis.

Num. 4. in fin. ibi. Tanquam communi &c. adde sic. Petr. Caball. pariter post hæc impressa in lucem editus, *resol. crim. casu 288. n. 25. & 26. centur. 3. tom. 2.*

Num. 6. post princ. ibi. An verò tortura non obstante condemnatus &c. adde verbum promiscue, & deleas verbum promissive.

Num. 8. ante fin. ibi. Qui opinionem secundam &c. adde verbum sustinet omisso verbo substit. &c.

Num. 10. in fin. adde sic. Prout etiam hanc practicam torquendi reum conuictum, vt confessus appellare nequeat, improbat etiam Petr. Caball. pariter post hæc impressa in lucem editus, *resolut. criminal. casu 288. num. 31. 32. & 34. centur. 3.*

Num. 12. in fin. adde sic. Et hoc in practica nullam recipere dubitationem aliis relatis testatur Petr. Caball. post hæc impressa habitus, *resolut. crim. casu 93. num. 27. & seqq. & latius casu 288. num. 20. 23. & 24.* vbi loquitur de eo, qui erat grauatus indicia indubitatis, & in tortura perstitit. & num. 27. & seqq. & num. 34. loquitur in eo, qui erat conuictus plenis probationibus. dicitque vtroque casu sic persistentem posse condemnari in pœnam extraordinariã, & etiam corporalem.

Num. 14. in fine adde sic. Et qui contrarium dicunt, loquantur, quando reus non fuit sufficienter tortus ad mensuram probationum contra eum existentium, prout expressè loquitur Petr. Caball. in locis præallegatis. Si autem fuit sufficienter tortus, ita quod indicia indubitata, seu etiam plenè probationes fuerint purgata, tunc quod in tortura persistens, non possit condemnari in aliquam pœnam, nec etiam extraordinariã, aperte tenuit. & sic seipsum benè declarat idem Petr. Caball. *dicto casu 288. n. 21. & 22. & num. 28. & seq.*

Num. 15. post verba princ. ibi. Et quod &c. adde hæc verba sufficienter tortus.

Dicto num. 15. in princ. post med. ibi. Et persistentes in tortura in aliam pœnam condemnatos, quàm in exilium &c. adde sic. Potius pro bono status gubernio, quàm quod sit de iure. Et deinde circa fin. princ. ibi. Qui tunc erat &c. omittas verbum quondam.

Dicto num. 15. vers. finali, ante med. ibi. Franc. Personal. in eod. tract. de indic. & tortur. num. 5. in fin. &c. adde sic. cum aliis per Petr. Caball. *d. casu 288. in locis supra allegatis.*

Num. 17. in fin. adde sic. Petr. Caball. post hæc impressa in lucem editum, *resolut. crim. casu 288. num. 32. 33. & 34.*

Num. 18. in fin. adde sic. Petr. Caball. *d. casu 288. num. 32. 33. & 34.*

Num. 19. in fin. adde sic. Petr. Caball. *d. casu 288. num. 32. & 34.*

AD QVÆST. XLII.

Num. 7. ante med. ibi. Idem Simanc. de hæret. d. tit. 6. n. 48. &c. adde sic. Et idem dixit Franc. Pegna in addit. ad Nicol. Aymeric. in director. inquisitor. par. 3. q. 61. comment. 110. fol. mihi 644. col. 2. vers. Et dicit clericos non torquendos, & duob. versiculis seqq.

Num. 10. in fin. adde sic. Cum qua etiam pertransit Petr. Caball. post hæc impressa habitus, *resolut. crim. casu 84. num. 19.*

Num. 11. in fin. adde sic. Et cum hac limitatione pertransit etiam Petr. Caball. post hæc impressa habitus, *resolut. crim. casu 84. num. 18.*

Num. 16. circa finem. ib. vers. Et minores quatuordecim annorum &c. adde sic. Nec dissentit Iul. Cæs. Ruginel. *pract. qu. cap. 35. num. 71.*

Num. 17. ad fin. ibi. Et habena, vel ferula cædi &c. adde sic. Nec dissentit Iul. Cæs. Ruginel. *pract. questio. cap. 35. num. 72.*

Num. 24. in princ. in fin. princ. adde sic. Pro qua addo etiã Bonif. in tract. de furt. §. animo lucrandi, num. 126.

Num. 95. circa princ. ibi. In quo decurionem etiam posse torqueri &c. adde sic. Probat expressè text. in l. si quis decurio, & ibi per gloss. & communiter Doctores. C. ad l. Cornel. de fals.

Num. 100. ante med. ibi. Et omnes omninò, qui quantalibet prærogatiua præfulgeant, torqueri poterunt &c. adde sic. Franc. Pegna cum allegatis per eum in addit. ad Nicol. Aymeric. in director. inquisitor. par. 3. quest. 61. comment. 110. fol. mihi 642. col. 2. His constitutis, & seq. vbi generaliter de omnibus, qui aliàs in iure torqueri prohibeantur, prout sunt milites, decuriones, nobiles, eorum filij, impuberes, senes, & similes personæ, & dixi infra in tit. de hæresi, questio. 185. num. 15.

Num. 103. in fin. adde sic. Quibus adde quæ scripsit Iul. Cæs. Ruginel. *pract. quest. cap. 35. post num. 72.* & Franc. Pegna in addit. ad Nicol. Aymeric. in director. inquisitor. par. 3. qu. 61. comment. 110. vers. Minores verò. fol. 463. col. 2. vbi refert & sequitur Siman. in loco præallegato.

Num. 111. ad med. ibi. Prout voluit Ant. Gomez. var. resolut. tom. 3. &c. adde sic. cap. 12. rubr. de probat. delict. nu. 26. vers. Aduertendum ommissis verbis c. 13. rubr. de tortura reorum. num. 28. in princ. iuncto vers. Sed his non obstantibus.

Dicto num. 111. in fin. adde sic. Petr. Caball. *resolut. crim. casu 288. num. 19. centur. 3. allegat addentes ad Magon. decis. Lucens. 39. in 1. apostilla. Andr. Facchin. conf. 63. num. 13. lib. 2. Caualcant. de Brachio Regio, par. 3. num. 270. & seq. vbi hanc sublimitationem declarat, declarationem ibi videas.*

AD QVÆST. XLIII.

Summario col. 2. post vers. Tortura non potest inferri in causa damni &c. adde sic. Tortura potest inferri, vbi agitur de pœna fustigationis, vt est in furto paruo, n. 5. & 6.

Num. 5. ante med. ibi. Et vigore constitutionis Regni lingua obtruncatur &c. adde sic. De qua vide etiam idem tenentem Petr. Caball. quem post huius libri tertiam impressionem habui, *resolut. criminal. casu 170. num. 7. iuncto casu 28. num. 18.* vbi quod ita sæpius practicauit, & praticari vidit.

Num. 6. in fin. adde sic. Verum in paruo furto, pro quo non nisi pœna fustigationis imponitur, posse deueniri ad torturam, & quod ita in practica seruetur, relatis & reprobatis contrariis, demonstrat Petr. Caball. *resolut. crim. casu 28. per tot. licet in casu 170. num. 4. & 5.* non dissentiat à conclusione firmata in hoc secundo casu. videlicet, quod in leuibus delictis de iure communi tortura infligi non possit. Sed certè in paruo furto non memini in Vrbe vnquã fuisse ad torturam deuentum, quia nec etiam pro paruo furto apud nos pœna fustigationis imponitur.

Num. 7. in fin. adde sic. Petr. Caball. *resolut. crim. casu 170. num. 5. in fin.* vbi dixit leue delictum reputari, quando agitur de re parui momenti.

Num. 15. circa med. ibi. L. in seruorum. ff. de pœnis &c. adde sic. Bart. in l. 1. §. fin. in fin. ff. eodem. Cæpol. in l. iustissime, nu. 5. ff. de ad. edit. Aret. in §. pœnales. sub n. 13. Instit. de action. Aym. conf. 287. sub num. 5. Gramm. vol. 9. num. 17.

Num. 20. in fin. adde sic. Et cum hac contraria consuetudine concurrat etiam Petr. Caball. *resolut. crim. casu 28. num. 13. & d. casu 170. num. 6. & seq.* Vbi num. 12. pariter declarat procedere dummodo tortura sit leuis, & moderata per modicum temporis spatium, non autem grauis, & plena. & ita num. 7. in si. infinitis vicibus practicasse, & praticari vidisse testatur. præsertim quando pœna pecuniaria non est modica, vt ibi n. 8.

Num. 22. in si. adde sic. Et Ghyrlan. sic dicentem refert, & sequitur Petr. Caball. *resolut. crim. casu 170. num. 10.*

Num. 23. in fin. adde sic. Non enim verum credo id, quod dicit Caball. *d. casu 170. sub num. 12. & seq.* quod, scilicet, pauci essent, qui nollent potius leuiter torqueri, quàm pecuniam soluere; nam retorquendo eius argumentum experientia docet contrarium, quia nullus reperitur tam stultus, qui potius vellet torqueri etiã leuiter, quàm pecuniam soluere, cum tortura in eius principio afferat maiorem cruciatum, & dolorè, quàm in progressu temporis. & sic etiam
tortura

tortura leuis, & per modicum tempus est maior poena, quam pecuniaria.

Num. 25. in fin. adde sic. Quicquid secus practicasse testatur Petr. Caball. vbi supra sub num. 6. & seq. & praesertim, num. 10.

Num. 28. post med. ibi. Non autem in causa damni dati, quae aut &c. adde verbum sit omisso verbo si.

Et ibi. Ac delictum in se continere praesupponere &c. adde verbum videtur deleto verbo videatur.

Et paulo post. ibi. Et ob id non coram iudice criminali &c. adde verbum tractandam omittit verbum tractandum.

Ac post verba. ibi. Non tamen, nisi &c. adde verbum leue, & deleas verbum leue.

Et d. num. 28. ante fin. ibi. Seruasse testatur idem Ioseph. Ludouic. &c. dele verbum supra.

Et etiam d. num. 28. prope finem. ibi. Et post Carta. Baiard. in addit. ad Clar. q. 64. num. 15. &c. adde sic. & Petr. Caball. post haec impressa habitus, resolut. crim. cas. 170. num. 6. & cap. 46. num. 2. in fin. & num. 3. vbi propterea dixit occidentem equum in stabulo de nocte, posse arbitraria poena puniri etiam triremium ad tempus. Quae tamen sententia mihi nimis rigorosa visa est.

Num. 29. in fin. adde sic. Et est text. vbi praesertim not. Ang. in l. final. C. ad l. Iul. de adult.

Num. 30. in fine adde sic. Et in §. falsum, num. 142. Et in proposito vide omnino Ang. in l. final. in princ. C. ad l. Iul. de adult. Vbi hanc sententiam admittit in personis vilibus, & ignotis.

Num. 33. in fin. adde sic. Vide quae dixi infra in tit. de furt. q. 168. num. 7. & seqq.

Num. 36. prope finem. ibi. Franc. Bec. d. conf. 67. num. 24. &c. adde sic. Caballin. in tract. de usur. num. 150. vers. Hic occurrit questio. Peguer. decis. crim. 30. num. 18. vers. Ex supradictis constat, & vers. Solet etiam, & decis. 31. num. 21. post vers. Octauo denique. O fasc. dec. Pedemont. 137. sub num. 11. vers. His accedit. Decian. in tract. crim. lib. 4. c. 26. num. 3. vers. Et poterit etiam.

Num. 39. in fin. adde sic. Quibus addo Petr. Caball. resolut. crim. casu 188. num. 3. & seq. cum allegatis ibi per eum.

AD QVAEST. XLIII.

Summario, ante finem. in vers. Socius criminis releuans sponte &c. in fin. versiculi. adde sic. Praesertim sine tortura.

Num. 5. prope fin. ibi. Quia modus non est attendendus, sed effectus &c. adde sic. l. 3. & dele verbum. l.

Num. 11. post princ. ibi. Et nos latius dicemus infra in quest. 46. &c. adde sic. num. 117. deletis verbis num. 68. & seqq.

Et paulo post. ibi. Et ita etiam eiusdem opinionis reperio O fasc. Pedem. 79. &c. adde verba num. 19.

Num. 22. circa med. ibi. Cum aliis adductis per Foller. in pract. crim. Canon. cap. 31. num. 2. & num. 13. &c. adde sic. Et pro hac opinione (ni fallor) text. est elegans in l. 1. §. si quis vitro vers. Prudenter. ff. de quest. Vbi fuit liberatus quidam seruus, qui metu reuertendi ad dominum, homicidium commisisse cum aliis falso confessus fuit, & etiam ob id condemnatus, ex quo socij ab ipso nominati in tormentis perstiterunt, & eundem seruum de se, & de ipsis confessum excularunt.

Dicto num. 22. in fine. adde sic. Et isto casu vix exilij poenam iniungerem, potius pro eo quod se ipsum falso inculpauit, quam pro delicto confessato.

Num. 38. in fin. adde sic. Nec dissentit Petr. Caball. post huius libri tertiam impressionem habitus, resolut. crim. cas. 84. num. 10. & cas. 185. num. 1.

Num. 42. in fin. adde sic. In quo quidem haeresis, & magiae crimine, quod duo socij criminis absque aliis adminiculis faciant indicium ad torturam, latissime disputat, & ita concludit Martin. del Rio Iesuita de disquisit. magicis, lib. 5. in 2. appendice quest. 1. per totam, & dixi infra in tract. de haeresi, quest. 185. num. 153.

Num. 58. in fin. adde sic. Vide quae dixi infra in tract. de haeresi, q. 188. n. 67. & seqq.

Num. 67. in fin. adde sic. Dixi iterum hac de re infra in tract. de haeresi, q. 185. n. 133.

Num. 76. in fin. adde sic. Dixi autem in poenam extraordinariam, quia ex dicto vnus, pluriūve sociorum criminis, iunctis adminiculis non posse deueniri ad poenam ordinariam, sicut apud me verius est, ita passim in statu ecclesiastico seruetur, nec contrarium vnquam seruari vidi. quicquid contrarium dixerit, & votauerit Petr. Caball. resolut. crim. cas. 185. num. 2. ex Ludouic. Peguer. quem allegat decis. crim. 5. num. 38. Cuius doctrina circumscripta consuetudine illius Regni mihi nullo pacto satisfacit, prout dixi supra n. 40. in fine.

Num. 81. in fin. adde sic. Et dixi hac de re iterum infra in tit. de delict. carnis, quest. num.

Num. 82. post med. ibi. Nec talis assertio facit indicium ad torturam &c. adde sic. Ad quod vide etiam plures doctorum auctoritates cumulas per Petr. Caball. resolut. crim. casu 200. num. 213. & seq. & num. 124. & seq.

Num. 89. in princ. ibi. In quo &c. adde sic. Cum sit crimen exceptum, vt dixi supra q. 18. num. 60. & hac eadem q. n. 57. & admittit Petr. Caball. post haec impressa in lucem editus, resolut. crim. cas. 84. num. 4. hoc ideo.

Et paulo post. ibi. Scripsit Bossi. in tit. de indic. & considerat. ante torturam, &c. adde sic. num. 160. vbi pro deletis verbis num. 106. vbi.

Dicto num. 89. vers. finali, in fin. adde sic. Nec dissentire videtur Steph. Quarar. quem post huius libri tertiam impressionem habui, in Summa Bullarum in verbo Sodomia, in addit. in 4. limitat. vers. Sed quoniam. Petr. Caball. resolut. crim. d. casu 84. num. 5.

Num. 92. in fin. adde sic. Petr. Caball. post haec impressa habitus, resolut. crim. casu 84. num. 12. vbi pariter refert Plot. & Ludou. de Alpher. in locis praallegatis, & insuper testatur pluries seruatum fuisse, vt non torqueantur socij criminis per vim Sodomitatu.

Num. 99. in fin. adde sic. Et nouissime mecum concurrat Ludouic. Peguer. decis. 76. vbi amplius testatur, ita alias secundum hanc meam distinctionem fuisse apud eum in illo Consilio seruatum, & iudicatum. Nec in substantia dissentire videtur Petr. Caball. resolut. crim. cas. 84. num. 6. 9. & 10. licet supra num. 5. retulerit contrarium tenentes.

Num. 101. ante fin. ibi. Honded. conf. &c. adde numerum 100.

Et in fine. adde verba lib. 1.

Num. 124. in fin. adde sic. Quicquid secus annuere videatur Petr. Caball. post haec impressa habitus, resolut. crim. cas. 84. num. 7. & 8.

Num. 134. ante finem. ibi. Ac praesertim in crimine Sodomiae &c. adde sic. Et nouissime Petr. Caball. qui post huius libri tertiam impressionem ad manus meas peruenit, resolut. crim. casu 185. num. 5.

Num. 136. circa fin. ibi. Et alij nonnulli ex praecitatis doctoribus &c. adde sic. Quos etiam refert Petr. Caball. resolut. crim. casu 84. n. 13. & cas. 185. n. 5. in fine.

Num. 137. versus finem. ibi. Sigismund. Scacc. in tract. caus. ciuil. crim. fin. cap. 86. num. 56. &c. adde sic. Nec dissentit Petr. Caball. post haec impressa habitus, resolut. crim. cas. 33. num. 11.

Num. 138. in fine deleto num. 87. adde sic. 83. & 84.

Et in proposito aduerte, quod non dico (prout me dixisse credit Petr. Caball. post haec scripta habitus, resolut. crim. cas. 33. num. 6. & seqq.) quod requiratur duplex ratificatio separata, vna scilicet, confessionis factae de seipso; altera autem confessionis, & nominationis aliorum complicum. Haec enim lectura ex praedictis non colligitur, sed vnica tantum erit necessaria ratificatio, & de se, & de aliis, & ita infertur ex praepositis verbis, debet eandem depositionem sponte, & sine tortura ratificare, prout ratificanda est principalis delicti confessio, hoc est eodem tempore, & non diuerso, prout etiam magis clare hoc percipitur ex proximis sequentibus verbis.

Num. 140. circa finem. ibi. Ambros. in sua pract. d. lib. 2. eod. cap. 9. &c. deletis verbis num. 9. & seqq. adde sic. nu. 19. & seqq. & voluit Petr. Caball. d. cas. 33. nu. 5. & 6. & num. 11.

Num. 144. in fin. adde sic. Et vide etiam ad hoc Petr. Caball. quem post huius libri tertiam impressionem habui, *resolut. crimin. cas. 185. num. 3. & 4.*

Num. 149. circa princ. ibi. Vbi loquitur in latrocinio &c. adde sic. Campeg. in addit. ad Zanchin. in tract. de heretic. cap. 9. littera C. in verbo inquisitor potest, vers. Sed unum animaduerte. vbi loquitur de socio criminis hereticæ prauitatis.

Num. 151. in fin. adde sic. Adde ad præmissa Petr. Caball. post hæc impressa habitum, *resolut. crim. casu 84. num. 6. 9. & 10.* vbi & ipse in hac distinctione residere videtur. licet supra, num. 5. multos retulerit doctores volentes in criminibus exceptis dictum socij criminis facere indicium ad torturam, etiam sine adminiculis.

Num. 154. (licet dicat 254.) in fin. adde sic. Relati per Petr. Caball. d. casu 84. num. 5.

Num. 178. in fin. adde sic. Et licet hanc Baiardi sententiam, non quod iuridica sit, sed quia sic de consuetudine seruetur, amplectatur Martin. del Rio Iesuita post hæc pluries impressa in lucem editus, de *disquisition. Magicis, lib. 5. in 2. appendice, quest. 17.* ex Claro, & Boss. in locis præcitatis, & ex Ioseph. Ludouic. *decis. Lucens. 15. num. 9. & seqq.* Non per hoc tamen recedas à propolita limitatione, quæ (vt vides) sicut magis communiter recepta est, ita etiam pro veritate testari possum magis in practica seruata. Quicquid secus *dixerit Baiard. in loco præallegato, qui contra tot Doctorum contrarium tenentium auctoritatem, nimis lato ore affirmare audeat contrarium seruari, non solum in sociis criminis, sed generaliter in omnibus testibus. Remanet enim ipse sua solum auctoritate suffultus, cum, vt dixi, Clar. non loquitur in socio criminis patiente plures defectus, sed in teste periuro. Et nihilominus refert se ad ea quæ dixit in *falsum, num. 4. vers. Subornans*, vbi ex Boss. in *tit. de indicis, num. 156. in fine*, se ipsum declarando dixit, hanc contrariam obseruantiam procedere, dummodo aliquod aliud adminiculum concurrat. non concurrente autem alio adminiculo, quod testis periurus asserens se ab alio corruptum nullum faciat indicium, quando alios patitur defectus, dixit idem Boss. *d. tit. de indic. num. 23.* & alios adduxi infra *quest. 45. nu. 47.* sic etiam & Ioseph. Ludou. *decis. Lucens. 15. d. num. 4. & seqq.* ex Clar. vbi supra loquitur de eodem teste asserente se corruptum, & sic non patientem alium defectum, quam periurij, quod inest in defectu infamiae resultantis ex societate, & complicitate criminis. At vbi socius criminis ultra defectum corruptionis & periurij, alios patretur defectus, quod tunc ad torturam, & ad inquirendum sufficeret, siue vnus, siue plures sint, sicut hoc non dicunt Boss. Clar. & Ludouic. in locis præallegatis; ita etiam si hoc dicerent, non bene dicerent. Quod enim tortura non plures, sed vnicum tantum suppleat defectum, (cui rationi responderi non potest) est communis omnium Doctorum opinio, vt patet ex allegatis supra hac eadem questione, num. 178. & infra, num. 180. & *quest. 62. sub num. 381. & seqq.* Vbi etiam generaliter probaui, quod testes inhabiles plures patientes defectus, nec etiam admittuntur in casibus, in quibus alias admitterentur. Quicquid secus in via disputatiua scripserit Martin. del Rio in loco præallegato, in iudicando enim à communibus Doctorum traditionibus recedendum est. vltra quod quando testes plures patiuntur defectus, de iure loquendo, eorum fides non debilitatur solum (prout opinatus est idem Martinus) sed in totum prosternitur, prout probaui in *quest. 62. num. 324.* Idem ex numero non suppletur, vt pariter probaui eadem *quest. 62. num. 317.*

Num. 188. in fin. adde sic. Qua in re vide Martin. del Rio Iesuitam post hæc pluries impressa in lucem editum, de *disquisitionib. Magicis, lib. 2. in 2. appendice, quest. 5.* vbi firmata conclusione generaliter, quod depositio socij criminis non faciat indicium ad torturam contra hominem bonæ famæ, vbi aliàs indicium faceret; eam postea distinguendo declarat non procedere, quando essent plures socij criminis contra aliquem deponentes, quia tunc nisi illis aliud obfisteret, etiam contra hominem bonæ famæ indicium ad torturam facerent, licet postea multum iudicis arbitrio deferendum affirmet.

Num. 189. qui incipit. Sublimita V. &c. incipiendus erit

Sublimita X.

Num. 192. in fin. adde sic. Et iterum aduerte, quod socio criminis reuelanti propter impunitatem sibi promissam, multò minus credendum erit, si deposuerit sine tortura. Non enim si fuerit tortus ad purgandum infamia poterit conqueri de non seruata fide, ex allegatis per Vinc. de Franch. *decis. 459. par. 3.* vbi testatur ita indistinctè seruari. refert eum, & sequitur Petr. Caball. *resol. crim. casu 29.* Et in hoc practica nullam habet difficultatem.

A D Q V Æ S. XLV.

Summario, col. 1. fol. 180. in vers. Testis corruptus facit indicium &c. post verba si solum tentatus corruptionem &c. adde verbum non.

Num. 28. ante finem. ibi. Et fuit resolutum tempore Gregorij XIII. in causa Alexandri &c. adde cognomen Rastelli. & dele illum Castelli.

A D Q V Æ S T. XLVI.

Num. 56. ante finem. ibi. Vbi alios plures adducit concordantes, Gabr. &c. adde sic. lib. 7. conclus. 32.

Num. 69. versus finem. ibi. Mascard. de prob. lib. 3. conclus. 1130. num. 13. &c. adde sic. Quibus addo Martin. del Rio Iesuitam, de *disquisition. Magicis, lib. 5. sect. 5. vers. Quinto si testes*, vbi generaliter loquitur de socio criminis in loco supplicij, & morte instante exculpante eum, quem parum curandam esse, testaturque de receptiori Doctorum sententia, & pro ea plures affert rationes. quod & idem latius affirmavit, & defendere conatus fuit. *d. lib. 5. in 2. appendice, q. 18.* Et ante eum Petr. Rinsfeld. de *confess. malef. membr. 2. post 5. concl. 5. exempli gratia, vers. Aliud hic dubium.*

Dicto num. 69. in fin. adde sic. Cui non obstant rationes per Martin. adductæ; dum enim dicit, quod si exculpatio hæc prodest exculpato, pariter deberet etiam prodesse ipsi exculpanti ad sui ipsius innocentiam detegendam. Consequens est falsum, ergo & antecedens. negatur consequentia, propter rationem diuersitatis, quæ est inter vnum, & alium casum. Primo enim casu est testis in causa propria, & sic prorsus repellendus, non sic in secundo casu. Et dum pariter dicit multos mori non multum de anima sollicitos, vt quotidiana experientia docet, pariter responderetur, vt plurimum experientia euenire solere; & iuris præsumptio stat pro moriente. Et dum tandem ipse Martinus bene agnoscens vim prædictarum rationum non in totum hanc limitationem improbet, sed eam iudicis arbitrio remittat, vt ibidem in vers. *Sit conclusio.* Equidem vt verum fatear, non est mala resolutio, si hodie iudices seruauerint dispositionem tex. in *l. non puro. ff. de iure fisci.* sed quia hodierni iudices (vtinam non sic esset) in dubio pro fisco, & contra reum inclinant, hoc idem non arbitrio iudicis, sed simpliciter eandem limitationem seruandam, & verius, & tutius esse crederem, nisi vt infra dicam aliud obfisteret.

Num. 71. in fin. adde sic. Quicquid secus scripserit Martin. del Rio in locis præallegatis.

Num. 72. in fin. adde sic. Et hanc sublimitationem æquitatem in se habere licet parum soliditatis non inficiatur Martin. del Rio in loco præallegato, vers. *Secunda opinio est.*

Num. 75. in fin. princ. adde sic. Bextaz. *conf. 521. num. 39. ad medium, vers. Vltra quod.*

Dicto num. 75. vers. *Verum &c. in fin. vers. adde sic.* Et vide rursus Mandel. *conf. 485. num. 2.* vbi quod confessio notarij de falsitate instrumenti ab ipso rogati, contra alios nõ operatur etiam quod post confessionem fuerit sequuta sententia. & num. 4. declarat quod licet non operetur quod ad plenum præiudicium, & plenam probationem, inducit tamen præsumptionem. & num. 9. iterum declarat quod sententia de falsitate lata contra Notarium, præiudicat etiam partibus si fuerint citatæ.

Dicto num. 75. vers. *finali, circa princip.* Post verba, & seqq. vbi &c. adde verbum quid, dele verbum quod.

Et circa finem. ibi. Vel coniecturis ad &c. adde verbum que

quæ omiſſis verbis quod vitium.

Num. 103. circa med. ibi. Item quod commiſit falſitatem, num. 18. adde ſic. & ſeq. Vbi exornat hanc ampliacionem pluribus ſimilibus.

Dicto num. 103. ante fin. ibi. fol. 230. colum. 2. Bar. & c. adde nomen Theger. & omiſſe Theger.

Et d. num. 103. in fin. adde ſic. Menoch. de præſumpt. lib. 5. præſumpt. 20. num. 6. Petr. Caball. poſt hæc impreſſa in lucem editus, reſol. crim. caſ. 288. num. 50. & ſeqq. cent. 3. tom. 2. vbi de querela non ſtatim data.

AD QVÆST. XLVII.

Num. 4. poſt med. ibi. Bonac. in comm. opi. par. 2. in verbo, fama cum vno teſte, in diſcurſu verſiculi, in pluribus locis, fol. mihi 28. & c. adde ſic. Franc. Pegna in addit. ad Nicol. Aymeric. in directorio Inquiſitor. par. 3. q. 61. commentar. 110. fol. mihi 645. col. 2. in fine.

Num. 13. in fin. adde ſic. Pegna in addition. ad Nicol. Aymeric. in directorio Inquiſitor. par. 3. q. 61. commentar. 110. fol. mihi 646. col. 2. verſ. Denique ſola fama.

Num. 14. in fin. adde ſic. Nec diſſentire videtur Franc. Pegna vbi ſuprà allegatus, in addit. ad Nicol. Aymeric. in director. Inquiſitor. par. 3. q. 61. commentar. 110. fol. mihi 646. verſ. Plurimum in hoc caſu. vbi propterea primæ opinioni conſentit dummodo alia concurrant adminicula, & veriſimiles coniecturæ arbitrio iudicis, aliàs ſecus.

Num. 19. in fin. adde ſic. Pegna in addit. ad Nicol. Aymeric. in directorio Inquiſitor. par. 3. q. 61. commentar. 110. fol. mihi 646. col. 1. in fin. verſ. Præterea quando ſimul cum fama.

Num. 21. in fin. adde ſic. Franc. Pegna, qui loquitur in crimine hæreſis, in addit. ad Nicol. Aymeric. in director. Inquiſitor. par. 3. queſt. 61. commentar. 110. fol. mihi 646. col. v. verſ. Item fama cum dicta cruce ſignari.

Num. 24. in fin. adde ſic. Et voluit etiam Franc. Pegna in addit. ad Nicol. Aymeric. in director. Inquiſitor. par. 3. q. 61. commentar. 110. fol. mihi 646. col. 1. verſ. Ad hæc ſola fama.

Num. 25. in fin. adde ſic. Nec diſſentit Franc. Pegna in addition. ad Nicol. Aymeric. in director. Inquiſitor. par. 3. queſt. 61. commentar. 110. fol. mihi 646. colum. 2. verſ. Iam ſola fama.

Num. 28. in fin. adde ſic. Conſentit Bonif. in tract. de furt. quem poſt huius libri tertiam impreſſionem in lucem editum habui. §. 2. num. 45. verſ. Verum ſi fama eſſet frequens. Pegna, vbi ſuprà fol. 646. col. 1. verſ. Verum hæc communis conſuſio.

Num. 29. in fin. adde ſic. Pegna vbi ſuprà dicto fol. 646. col. 1. verſ. Sed tota difficultas.

Num. 31. in fin. adde ſic. Pegna in addit. ad Nicol. Aymeric. in director. Inquiſitor. par. 3. q. 61. commentar. 110. verſ. Ergo ſi à fide dignis perſonis fol. 646. col. 2.

Num. 59. circa med. ibi. Bero. in d. c. qualiter, & quando, nu. 78. & c. dele verbum C.

Num. 80. ante med. ibi. Sicut illum referendo ſequitur Clar. in practic. §. fin. queſt. 63. verſ. & c. adde ſic. final. num. 9.

Dicto num. 80. in fin. adde ſic. Petr. Barboſ. in repet. l. 2. in princ. par. 1. num. 93. ff. ſolut. mar. vbi loquitur quod ad effectum imponendi pœnam ordinariam.

Num. 85. ante finem. ibi. Teſtatur Ludou. Peguer. decif. crim. 17. num. 45. & c. adde ſic. & Petr. Barboſ. in repet. l. 2. in princ. par. 1. num. 93. ff. ſolut. mar. volens iſto caſu imponi pœnam ordinariam ſaltem in delictis occultis, & difficilis probationis.

Num. 97. in fin. adde ſic. Dixi hæc de re iterum in verbo mors. num.

Num. 183. in fin. adde ſic. Et idem etiam ſcripſit Bonifac. in tract. de furt. quem poſt hæc impreſſa in lucem editum habui §. 2. num. 46.

Num. 191. in fin. adde ſic. Addo pro hac eadem contraria opinione Petr. Caball. poſt hæc impreſſa habitum, reſolut. crim. caſu 84. num. 15.

Num. 199. circa finem. ibi. Quod mala fama in genere alius & c. adde ſic. facit contra ipſum. deleſis verbis facti contra ipſam.

Dicto num. 199. in fin. adde ſic. Pro qua vide comprobantem Bonifac. in tract. de furt. qui in ſpecie loquitur in crimine furti, & quem poſt hæc impreſſa in lucem editum habui. §. 2. num. 45. dixi infra in tit. de furt. queſt. 176. num. 50.

Num. 205. in fin. adde ſic. Et Bonifac. in tractat. de furt. qui in ſpecie loquitur in crimine furti, & quem poſt hæc impreſſa in lucem editum habui §. 2. ſub num. 45. & dixi infra in tit. de furt. queſt. 175. num. 53.

Num. 253. il primo eſt delendus, quia duplicatus.

Num. 257. verſ. final. circa med. ibi. Vbi, quod opinio Bart. contraria & c. dele verbum &.

Et dicto num. 257. in fine adde ſic. Petr. Caball. poſt hæc impreſſa habitus, reſolut. crim. caſ. 84. num. 16.

Num. 259. circa med. ibi. Hier. de Monte in tract. de finib. regen. c. 56. num. 7. & c. omiſſe verba volum. ſecundo.

Num. 260. in fin. adde ſic. Et præmiſſis addo idem tenentem Martin. del Rio Ieſuitam de diſquiſitionib. magicis, lib. 5. lect. 3. ſub verſ. Fatmam exacte probare ante finem.

AD QVÆST. XLVIII.

SVmmarium, col. 1. fol. 213. in verſ. Fuga non facit indicium poſt porrectam & c. poſt medium, ibi. Vt idem ſit, ſi quis fugerit poſt & c. adde verbum comminatam deleto verbo communicatam.

Num. 11. in fin. adde ſic. Et in crimine furti de hoc indicio vide quæ ſcripſit Bonif. de furt. quem poſt hæc impreſſa habui. §. 2. num. 47.

Num. 51. in fin. adde verbum. lib. 1.

Num. 53. circa finem. ibi. Rol. conſ. quinquageſimo quarto & c. adde ſic. num. 11. omiſſas verbum vol. 11.

Num. 70. in fin. adde ſic. Et dixi etiam infra in tit. de furt. q. 176. num. 69. & ſeq. vbi vide.

Num. 73. in fin. adde ſic. Bonif. in tract. de furt. quem poſt hæc impreſſa in lucem editum habui. §. 2. num. 117.

Et poſt num. 75. incipe à capite, & adde ſic. Vel meliùs dicas, quod ſola fuga famuli, de domo Domini non facit contra ipſum indicium ad torturam niſi alia concurrant arbitrio iudicis, prout in ſpecie voluit Bonif. in tract. de furt. quem poſt huius libri tertiam impreſſionem in lucem editum habui. §. 2. num. 118.

AD QVÆST. XLIX.

Num. 16. in fin. adde ſic. Bonif. in tract. de furt. §. inuito domino, num. 5.

Num. 87. ante med. ibi. Carre. in pract. crim. in tract. de indic. & tortu. §. & c. adde verbum quartum omiſſo verbo quantum.

Et poſt dictum num. 87. adde ſic. Et aduerte quod hæc conſuſio procedit non ſolum in minis ad mortem, prout loquitur Gloſ. quæ ad id originaliter allegatur in l. licet, in verbo Capitales. ff. de arbitris, ſed etiam in quibuſcunque minis grauibus, tamen de inferendo iniuriam, ex qua illata capitalis oriretur inimicitia, vt videre eſt apud Alberic. in auth. ſi teſtis. num. 3. verſ. Item mina graues. C. de teſtibus. Socin. in cap. repellantur, num. 14. verſ. Nota autem, extra de accusationibus. Ang. conſ. 262. Ponderandum, num. 1. verſ. Secundo propter probationem inimicitarum. Marfil. conſ. 3. num. 13. Petr. à Placha in epitom. delictor. lib. 1. cap. 28. num. 18. in fin. verſ. Ab hac eadem radice. Decian. in tract. crim. lib. 3. cap. 25. num. 77. qui bene loquitur in hac materia.

Num. 73. poſt princ. ibi. Per quæ iura hoc idem voluerunt & c. adde nomen Alber. in deleſis verbis Albet. in tract.

Num. 79. verſus finem. ibi. par. 1. lib. 3. & c. adde ſic. cap. 25. omiſſis verbis queſt. vigefima quinta.

Num. 86. in fin. adde ſic. Martin. del Rio Ieſuita de diſquiſit. magicis, lib. 5. in 2. appendice queſt. 2. verſ. Item conſtat, & ſeq.

Num. 108. il primo, delendus eſt, & addendus 101.

Num. 119. verſus finem. ibi. Et conſ. ſeptuageſimo ſexto & c. adde ſic. num. 36. & c.

Num. 131. in fin. adde ſic. Et propterea cauſas inimicitie probandas eſſe per duos teſtes, nec verum ſufficere cuiſcunque ſit dignitatis, voluit Martin. del Rio Ieſuita, de diſquiſit.

disquisi. magic. lib. 3. in 2. appendice, quest. 2. vers. Igitur ut his possit.

132

LIMITA IX. Ut nec inimicitia faciat indicium ad torturam, quando is, qui recipit offensam ex qua orta fuit inimicitia, dedisset querelam coram iudice contra offendentem, & sic via iuris se vindicare cepisset. tunc enim non videtur habuisse animum occidendi, ex iis quæ scripsit Mandell. *conf. 46. num. 7. 10. & 12. in 4. 5. 6. & 10. coniectura.*

A D Q V Æ S. T. L.

* **N** *vm. 20. versus finem. ibi.* Vbi alios refert, & de communi testatur &c. *adde sic.* & Petr. Caball. pariter post hæc impressa in lucem editum, *resolut. crim. cas. 288. num. 67. & seqq. cent. 3. tom. 2.* vbi de eo, qui dixerat *Che lo voleua consumare.*

Num. 27. ad fin. ibi. Vbi alios refert concordantes &c. *adde sic. lib...*

Num. 42. circa finem. ibi. Syluest. Aldobrand. in *conf. &c. adde verbum 71. deleque illud verbum 61.*

Et ibi. Ex Marfil. quem allegat in &c. *adde sic. conf. 72. omisso conf. 62.*

Num. 45. delendus est vsque ad finem inclusiuè.

A D Q V Æ S. T. LI.

S *vm. fol. 231. secunda facie. in vers.* Sacerdos, quod reuelauerit &c. *in fin. vers. adde sic.* Et quid si Sacerdos dicat se audiuisse extra confessionem, & non in actu confessionis? *num. 113.*

Dicto summano d. secunda facie. in vers. Sacerdoti attestanti &c. post verbum, peccata &c. *adde verbum audiuisse, deleto verbo audiisset. Et in fine dicti versiculi post verbum, plenè &c. adde verbum crederetur omisso verbo credere.*

Et dicto summano. in fine. in vers. Sacerdos potest reuelare confessionem &c. *in fin. vers. adde sic.* Vbi etiam an credatur Sacerdoti dicenti se audiuisse non in confessione, sed extra eam? Quando confitens asserit contrarium?

Num. 4. in fin. adde sic. Et in specie quòd videns aliquem furantem, si verbis aut facto potuit illum impedire, & non impediuit, quòd non teneatur ad aliquod scripserit Bonif. *in tract. de furt. quem post hæc pluries impressa in lucem editum habui. §. 2. num. 69.*

Num. 7. ad fin. ibi. Hier. Laur. decif. Auinion. 108. num. 4. &c. *dele verbum. ff.*

Num. 13. in fine adde sic. De quo vide etiam Bonif. quem post hæc impressa habui, *in tract. de furt. §. 2. num. 72.*

Num. 15. in fin. adde sic. Et aliis relatis testatur de communi Bonif. quem post huius libri impressionem in lucem editum habui, *in tract. de furt. §. 2. num. 70.*

Num. 16. in fin. adde sic. Prout etiam benè declarat Bonif. *in tract. de furt. d. §. 2. num. 71.*

Num. 95. in fin. adde sic. Nauar. *conf. 2. num. 9. de heretic. lib. 5.*

Num. 96. in fin. adde sic. Nauarr. *conf. 2. num. 9. tit. de heretic. lib. 5.* Franc. Pegna *in direct. inquisitor. par. 2. ad Concilium Tarraconense fol. mihi 243. col. 1. vers. Sed hic est pulchra difficultas. & seqq. vbi pluribus hanc probat conclusionem. Et ampliat etiam in Episcopo reuelante.*

Num. 100. in fin. adde sic. Decian. *in tract. crimin. lib. 5. cap. 35. num. 28. & cap. 20. num. 63. & 69. & vide Alber. & Archidac. in locis ibi per eum allegatis. Io. à Royas sing. 3. nu. 36. & seqq. omnibus, & Ludou. à Paramo de origine S. Inquisitionis, lib. 3. quest. 8. num. 96. & seqq. Vide infra in tract. de heresi, quest. 197. num. 46.*

Num. 102. in fin. adde sic. Franc. Pegna *in direct. inquisitor. par. 2. ad Concilium Tarraconense fol. mihi 242. col. 2. vers. Compellere autem. Ludou. à Paramo, de origine S. Inquisitionis, lib. 3. quest. 8. num. 99.*

Num. 114. in fine. adde sic. Franc. Pegna *in direct. inquisitor. par. 2. ad Concilium Tarraconense fol. mihi 242. col. 2. in fine, vers. Quid si reus Ludou. à Paramo de origine S. Inquisitionis, lib. 3. q. 8. num. 103. Lel. Zecchius in summa, par. 1. tit. de fide rubr. de heresi cap. 11. num. 12. vers. Quarto ampliatur.*

N *vm. 6. in fin. adde sic. lib. 1.*

Num. 19. versus finem. ibi. Item relati per Menoch. de præsumpt. lib. 1. quest. 79. num. 67. Vbi de communi &c. *adde sic.* Relati per Franc. Pegnam *in addit. ad Nicol. Aymeric. in direct. inquisitor. par. 3. quest. 61. commentar. 110. vers. Verum è diuerso fol. 643. col. 2.*

Num. 20. in fine adde sic. Faciunt scripta per Franc. Pegnam vbi supra d. fol. 643. col. 1. *in fine, vers. Prima regula est.*

Num. 21. in fin. adde sic. Nec dissentire videtur Franc. Pegna *in addit. ad Nicol. Aymeric. in directorio inquisitor. quest. 61. comment. 110. vers. Ex his videtur valde difficile fol. mihi 643. column. 2.*

Num. 30. in fin. adde sic. Et cum hac communi distinctione concordat Franc. Pegna *in addition. ad Nicol. Aymeric. in direct. inquisitor. par. 3. quest. 61. commentar. 110. fol. 643. col. 2. vers. Rursus præter variationem, & duob. versiculis seqq.*

Num. 31. in fin. adde sic. Nec dissentit Franc. Pegna *in addit. ad Nicol. Aymeric. in direct. inquisitor. par. 3. q. 61. commentar. 110. fol. 643. col. 2. vers. Sed in hoc articulo.*

Num. 42. adde sic. Ad hæc nempe de balbutiente timide loquente, trepidante, titubante, & pallidum euadente, quòd inde oriatur indicium, & præsertim in crimine furti, adde Bonif. quem post huius libri tertiam impressionem habui, *in tract. de furt. §. 2. num. 120. & seqq.*

Num. 51. in fin. adde sic. Petr. Caball. post hæc impressa in lucem editus, *resolut. crimin. casu 288. num. 9. cum allegatis per eum.*

Num. 74. in fin. adde sic. Quamuis ex hoc solo indicio tortum, & confessum fuisse postea repertum innocentem quendam testetur Bonif. post hæc impressa habitus, *in tract. de furt. §. 2. num. 30. & dixi etiam hac de re infra in tit. de furt. q. 176. num. 74. & 75. vbi vide.*

Num. 85. in fin. adde sic. Et quòd conuersatio cum furibus, & malis hominibus faciat indicium in crimine furti, dixit in specie Bonif. *in tract. de furt. quem post hæc impressa habui. §. 2. num. 38. & dixi infra in tit. de furt. q. 176. n. 52.*

Num. 93. in fin. adde sic. Et in crimine furti vide benè loquentem Bonif. *in tract. de furt. quem post huius libri tertiam impressionem in lucem editum habui. §. 2. num. 109. vbi etiam de eo, qui sine apparente interesse procurat expeditionem rei in carceribus existentis, ex hoc oritur suspicio complicitatis, & timor ne ab eo nominetur.*

Num. 94. in fine. adde verbum. Numero nonagesimosexto deleto verbo numero nonagesimonono.

Num. 99. post med. ibi. Ioan. Mar. Monticell. d. regula decima, eod. num. 34. &c. *adde sic.* Faciunt quæ in simili crimine furti commissi in aliqua domo, quòd possint domestici ex hoc solum, quòd sunt domestici torqueri, scripsit in specie Bonifac. *de furt. quem post huius libri impressionem in lucem editum habui. §. 2. num. 40. vbi tamen videtur hoc declarare, vt non procedat in domesticis bonæ famæ. & dixi in tit. de furt. quest. 176. num. 57. & seqq.*

Num. 127. circa finem delevis verbis. ibi. Et faciunt, quæ inter &c. *vsque ad finem. adde sic.* Quibus adde pluribus hoc decimum indicium comprobantem Bonifac. *in tract. de furt. quem post hæc impressa in lucem editum habui. §. 2. num. 40. vbi non solum loquitur in vicino, sed etiam in non vicino solito conuersari in domo, vbi furtum factum est, & dictæ domus notitiam habente dixi in tit. de furt. quest. 176. num. 56. & num. 60. & seqq.*

Num. 130. in fin. adde sic. 24. & dixi infra in fragmentis in verbo ignorantia, num. 168. & seqq. & præsertim num. 199. & seqq. vbi omnino vide.

Num. 131. in fin. adde sic. Et expressè etiam ita declarat Bonifac. *in tract. de furt. §. 2. b. num. 40. vers. sed quid si eiusdem domus.*

Num. 133. in fin. adde sic. Et in crimine furti hoc idem indicium posuit Bonifac. *de furt. post hæc impressa in lucem editus. §. 2. num. 48. & dixi infra in tit. de furt. quest. 176. num. 68.*

Num. 137. in fin. adde sic. Consentit Bonifac. *de furt. d. §. 2. eod. num. 48.*

Num.

Num. 138. (licet dicat 130.) in fi. adde sic. Et in specie in crimine furti quod transitus præsertim insolitus per locum commissi furti faciat contra transeuntem indicium posuit Bonifac. de furti. post hæc impressa in lucem editus. §. 2. num. 47. vbi præsertim etiam quid de transeunte per vias inuitatas.

Num. 142. in fin. adde sic. Nec dissentit Bonif. vbi supra.

Num. 150. circa fin. ibi. Dixi supra quæst. 50. &c. adde sic. num. 31. & omittas verba num. 13.

Et post verbum. ibi. Menoch. &c. adde verbum qui, deleto verbo quis.

Et paulo post. ibi. Et faciunt quæ posui in tit. de temper. &c. adde sic. q. 89. num. 55. de levis verbis q. 189. num. 45.

Num. 156. in fin. adde sic. Nec à me dissentit Martin. del Rio Iesuita, de disquis. magicis, lib. 5. sect. 4. vers. vigesimum, & lib. 1. cap. 3. quæst. 4. vers. Sexio cadaver ponit causas fluxionis huius sanguinis. De qua etiam ante eum per Petr. Rinsfeldium de confess. malefic. præludio 12. in 4. dubio, concl. 8. vbi facit conclusionem, quod emanatio sanguinis occisi ad præsentiam occisoris soli diuino miraculo in detestationem tanti criminis tribuenda sit.

Num. 157. in fin. adde sic. Vide quæ in simili dixi infra in tit. de delict. carn. quæst. 147. num.

Num. 165. in fin. adde sic. Plura de hoc indicio malæ phonomiae, turpis nominis, & cognominis. Et præsertim in crimine furti cumulat Bonifac. quem post huius libri tertiam impressionem in lucem editum habui, in tract. de furtis. §. 2. num. 126. & num. 128. & seq. & dixi infra in tit. de furt. q. 176. num. 91. & seq. vbi vide.

Num. 166. in fin. adde sic. Nec dissentit Bonif. vbi supra.

Num. 169. circa princ. ibi. Quod denunciatio officialis sufficit &c. adde sic. ad inquirendum. Bart. in l. eius.

AD QVÆST. LIII.

Num. 6. in fin. adde sic. Et de crimine hæresis, dixi in tract. de testibus, q. 188. num. 100.

Num. 41. circa princ. ibi. Familiaribus, & domesticis amici &c. adde verbum inimici.

Num. 46. in fin. adde sic. Dixi in tit. de indic. & tortur. quæst. 49. num. 61.

AD QVÆST. LIV.
REGVLA I.

Num. 5. post princ. ibi. Et ita expressè loquitur tex. d. c. absens, il 2. &c. adde verbum tertia; deleto verbo tertio.

Num. 77. in fin. adde sic. Dixi infra in tractat. de hæresi, q. 188. num. 146. & seqq. Vbi tamen declaravi hoc procedere, quando affines, & consanguinei deponunt contra inquisitum, secus si ad eius defensionem.

AD EANDEM QVÆST. LIV.
REGVLA II.

Num. 111. in fin. adde sic. Vide quæ generaliter dixi infra in tract. de hæresi, q. 188. num. 2. & seqq.

Num. 118. in fin. adde sic. Vide quæ dixi infra in tract. de hæresi, q. 188. num. 149. & seqq.

AD EANDEM QVÆST.
REGVLA III.

Num. 174. in fin. adde sic. Dixi infra in tract. de hæresi, q. 188. num. 187.

Num. 177. in fin. adde sic. Dixi iterum in fragmentis. versic. Etas, num. 178.

Num. 178. qui incipit Limita &c. incipiendus est Sublimita.

Dicto num. 178. in fin. adde sic. Et dixi in fragmentis, in versic. Etas, num. 171.

Num. 179. in fin. adde sic. Dixi iterum in fragmentis. versic. Etas, num. 169.

Num. 181. in fin. adde sic. Dixi infra in fragmentis. versic. Etas, num. 174.

Num. 182. circa medium. ibi. Allegatis per Mascard. d. conclus. 668. num. 12. &c. adde sic. dixi hac de re generaliter in seq. num. 183. & in fragmentis. versic. Etas, num. 172. vbi vide.

Et deinde deleas verba Cætera, quæ ad hanc &c. usque ad finem inclusivè.

AD QVÆST. LV.
INSPECT. I.

Num. 16. in fin. adde sic. Pegna ad Aymeric. in direct. inquisitor. par. 3. quæst. 70. commentar. 119. fol. mihi 664. col. 1.

Num. 77. in fin. adde sic. Vide quæ dixi infra in tract. de hæresi, quæst. 188. num. 149. & seqq.

Num. 94. post verba, Num. 11. iunctis aliis relatis per &c. adde nomen Pegnam, & omittit Peguer.

Et post verbum. ibi. In direct. inquisit. &c. adde verbum scholia, omisso verbo schola.

Et dicto num. 94. ad finem. ibi. Num. vigesimo secundo &c. adde sic. Pegna autem hoc affirmat in addit. ad Aymeric. in d. director. inquisitor. par. 3. q. 70. commentar. 119. fol. mihi 663. & seq.

Num. 95. in fin. adde sic. Vide quæ generaliter dixi in tract. de hæresi, q. 188. num. 2. & seqq.

AD EANDEM QVÆST. LV.
INSPECT. II.

Num. 143. in fin. ante verbum. ibi. Mascard. &c. dele verba de testibus.

AD QVÆST. LVI.
ARTIC. I.

Num. 47. in fin. adde sic. Vide in hac materia distinctionem Fuluij Paciani in tract. de probat. lib. 1. cap. 5. num. 59. & seqq. & Celsum Bargal. in tractat. de dolo, lib. 6. regul. 15. num. 59. & seqq.

Num. 57. in princ. in fine princ. adde sic. Et infra in tractat. de hæresi, q. 188. num. 68. & seq.

Num. 70. post princ. ibi. Et capit. in fidei fauorem, extra eodem &c. adde sic. De quo dixi infra in tract. de hæresi, q. 188. q. 67. & seqq. vbi latius explicavi hanc materiam.

AD EANDEM QVÆST. LVI.
ARTIC. V.

Num. 203. in fin. adde sic. Et dixi hac de re iterum infra, in tract. de hæresi, q. 188. num. 85.

Num. 204. in fin. adde sic. Vide in tractat. de hæresi, quæst. 188. numer. 90.

AD EANDEM QVÆST. LVI.
ARTIC. VI.

Summario, col. 1. in vers. Limita nono, in &c. deleto verbo ciuilibus. adde verbum criminalibus.

Num. 205. circa princ. ibi. Quod Iudæus testis esse non potest, &c. adde sic. contra Christianum.

Eodem num. 205. in fin. adde sic. Decian. in tract. criminalib. 5. cap. 13. num. 88. & seqq. Dixi aliquid de hac materia infra in tract. de hæresi, q. 188. num. 121. & seqq.

Num. 206. in fin. adde sic. Et dixi hac de re latius in tract. de hæresi, quæst. 188. num. 111. & seqq.

Num. 207. in fin. adde sic. Dixi iterum hac de re infra in tract. de hæresi, q. 178. num. 95. & num. 96.

Num. 208. in fin. adde sic. Vide infra in tract. de hæresi, quæst. 188. num. 122.

Num. 211. versus finem. ibi. Et dixi supra quæst. 53. num. 59. &c. adde sic. Quibus addo Decian. cum allegatis per eum in tract. crim. lib. 5. c. 15. num. 4.

Num. 216. (licet sit 219.) in fin. adde sic. Dixi iterum infra in tract. de hæresi, q. 188. num. 123.

Num. 221. in fin. adde sic. Et dixi infra in tract. de hæresi, q. 188. num. 128. & seqq. & num. 138. & seq.

Num. 227. in princ. ante verbum exceptis &c. adde verbum criminibus, deleto verbo criminalibus.

Num. 228. in fin. adde sic. Vide quæ dixi infra, in tractat. de hæresi, quæst. 188. num. 114. & seqq. & in discursu quæstionis.

AD EANDEM QVÆST. LVI.
ARTIC. VII.

Summario, col. 1. in vers. Amplia octavo &c. ibi. & non &c. deleto verbo excommunicato. adde verbum communicato. Num. 273. in fin. adde sic. Vide quæ dixi infra in tractat. de hæresi. quest. 188. num. 67. & seqq.

AD EANDEM QVÆST. LVI.
ARTIC. XI.

Num. 371. in fin. adde sic. Alios refert Petr. Caball. post hæc impressa in lucem editus, resol. crimin. casu 127. num. 1. vbi loquitur in biruariis testimonium ferentibus in his, quæ ad eorum officium non pertinent.

Num. 376. circa finem. ibi. Num. 30. fol. mihi 336. par. 1. &c. adde sic. consentit Petr. Caball. post hæc impressa in lucem editus, cum aliis per eum relatis, resol. crimin. casu 127. num. 2. & num. 15.

Num. 377. versus finem. ibi. Hector. Emil. in verb. testis birrogiarius, num. 29. &c. adde sic. Petr. Caball. post hæc impressa in lucem editus, resol. crimin. casu 127. num. 2. & nu. 15. Quicquid secus de consuetudine Franciæ testetur Guid. Pap. q. 628. num. 2.

Num. 379. ante finem. ibi. Et sequitur Paul. Granut. d. Theorem. 19. num. 5. &c. adde sic. Ad quam materiam vide omnino benè declarantem Petr. Caball. post hæc impressa habitum, resol. crimin. casu 126. per totum.

Num. 395. circa med. ibi. Ceph. conf. 241. num. 71. lib. 2. &c. adde nomen hoc Afyn. deleto verbo Ann.

AD EANDEM QVÆST. LVI.
ARTIC. XII.

Num. 427. circa prin. ibi. Vt per Nepot. de Monte &c. adde sic. Alber. & omittas nomen Alban.

AD QVÆST. LVII.

Num. 75. circa med. ibi. Probat text. in §. sancimus. in fin. &c. adde verbum athen. & omittite verbum extra.

AD QVÆST. LIX.
CAS. I.

Num. 11. in fin. adde sic. Et dixi infra in tract. de hæresi, q. 188. post num. 75. in quarta ampliatione.

AD EANDEM QVÆST. LIX.
CAS. III.

Num. 79. post med. ibi. Vt infra suo loco dicam in tit. de fals. &c. adde sic. quest. 158. num. 94. omisissis verbis quest. num.

AD QVÆST. LX.

Num. 52. in fin. adde sic. In manuscriptis, Honded. conf. 11. num. 67. lib. 1. Card. Mant. de tacit. & ambig. conuent. lib. 8. tit. 24. num. 12.

Et post num. 53. incipe à capite, & adde sic. Nunquid autem hæc protestatio. & renun. iatio commodi, & interellè, debeat fieri quando testis examinatur; an verò sufficiat, quòd fiat post dimissum examen, & sic an horum testium inualida probatio conualidetur per superuenientem hanc protestationem, & renun. iationem, ctederem esse faciendam, antequam testis admittatur ad examen, & sic ab initio, non autem postea, secundum Bal. in l. d. etiam. ibi, num. 3. vers. in contrarium. C. de testamen. Ferrat. cauel. 40. Thob. Non. in §. legatariis, num. 3. in fin. & num. 4. Instiuit. eod. Pract. Conrad. iii. de testib. rubr. Pe. sonas testium aggredendo, in verbo similem causam, num. 68. fol. mihi 102. Mascard. de probat. lib. 3. conclus. 357. num. 57. Nec ex superueniente renun. iatione videtur conualidari præcedens insufficiens probatio, secundum Bald. in l. seruos. in fin. C. de testib. vt dixi infra quest. 62. num. 304. & seqq.

AD EANDEM QVÆST. LX.
ILLAT. I.

Num. 75. (licet dicat 57.) prope fin. ibi. C. de accusat. Campeg. de testib. regula &c. deleto verbum quæst. Num. 76. in fin. adde sic. Et de tota hac materia denuncia- toris, tam publici, quam priuati, vide quæ dixi supra in tit. de indic. & ut. quest. 52. num. 167. & seqq.

AD EANDEM QVÆST. LX.
ILLAT. II.

Summario in primo vers. in fin. deleto num. 28. adde numero 78.

Num. 76. ad fin. ibi. Brunor. à Sole in suo cons. crim. num. 98. &c. adde sic. Honded. conf. 31. num. 67. lib. 1. & conf. 33. num. 92. lib. 2.

Num. 78. circa med. ibi. Et per Menoch. d. casu 235. nu. 23. in fin. &c. adde sic. Card. Mant. de tacit. & ambig. conuent. lib. 8. tit. 24. num. 11. & seqq.

Num. 80. ante med. ibi. Olasc. decis. Pedem. 72. num. 6. &c. adde sic. Honded. conf. 33. num. 93. lib. 2.

Num. 83. circa med. ibi. Et licet Aym. in conf. 6. num. 102. ad fin. vers. posset forte dici &c. adde sic. cum aliis relatis per Card. Mant. de tacit. & ambig. conuent. lib. 8. tit. 24. num. 12.

AD EANDEM QVÆST. LX.
ILLAT. V.

Post num. 228. incipe à capite, & adde sic. LIMITA II. eandem ampliationem procedere, quando agitur de ferendo testimonium in iis, quæ Aduocatus, & procurator scit vt testis, secus autem in iis, quæ sciret tanquam Aduocatus & procurator, occasione consilij ab eo petiti à suo clientulo, quia tunc non potest cogi ad testificandum, sic enim post Afflict. Vinc. de Franch. in locis per eum relatis benè scripsit & declarauit Petr. Caball. resol. crimin. casu 159. num. 1. & seqq. vbi & ipse etiam testatur, ita alias secundum hanc distinctionem fuisse seruatum.

AD EANDEM QVÆST. LX.
ILLAT. XV.

Num. 402. in fin. adde sic. Et q. 105. num. 286. in materia iniuriarum.

AD QVÆST. LXI.
OPPOSIT. XII.

Num. 59. in fine adde sic. Dixi iterum hac de re infra in ultimo fragmentorum titulo, in vers. clericus, in rubr. clericus, aduocatus, vel testis, vbi vide.

Num. 79. versus finem. ibi. Alex. Stiat. conf. crim. diuers. 117. num. 34. in fin. lib. 1. &c. adde sic. Quicquid secus voluisse videatur Ignat. Lopez in addit. ad Diaz in pract. crim. canon. c. 98. nu. 22. prout etiam ipsum retuli infra in ultimo fragmentorum titulo, in rubr. clericus, aduocatus, & testis.

Num. 83. in fin. adde sic. Ad quam materiam vide quæ dixi infra in fragmentis, in vers. Clericus, in rubr. clericus, aduocatus, vel testis.

Num. 97. circa finem. ibi. Et etiam ibi Archid. num. 3. vers. vel sensus est, undecima. quest. 1. &c. adde sic. Ignat. Lopez. in addit. ad Diaz in pract. crim. canon. cap. 98. num. 24. vbi propterea damnat consuetudinem Curie Gratianopolitanæ, de qua per Guid. Pap. decis. 65. num. 2. nempe, quòd si clerici nolunt, in causa ciuili coram seculari iudice dicere testimonium, possint ad id cogi à iudice seculari, modica coercionem, quod meritò damnandum est tamquam falsissimum.

AD QVÆST. LXII.

Num. 84. in fin. adde sic. Et vide infra in tract. de hæresi. quest. 188. numer. 67. & seqq. vbi latius hanc materiam explicauit.

Num. 214. ante med. ibi. Ex allegatis per Bursat. in conf. &c. adde num. 311. omisso num. 11.

Num.

Num. 241. ante med. ibi. Spec. in tit. de teste, §. saepe, num. 7. vers. quid si produxi contra te &c. adde sic. Innoc. in cap. cum olim in gister, in verbo, acta, de offic. deleg. Hostiens. numer. 4. in verb. causam. Bald. in fin. vers. Quare cum Innocentio. Anchar. num. 2. Butr. num. 11. vbi bene Card. Zabarell. num. 4. in 1. op-
posuione.

Num. 286. in princ. post verbum autem parte &c. dele ver-
bum non.

Num. 378. circa prin. ibi. Declarat hoc procedere &c. adde
sic. In ciuilibus, secus in criminalibus. & deinde omittas verba
in criminalibus secus in ciuilibus.

Num. 382. post med. ibi. Relatos per Baiard. in addit. ad Clar.
quæst. &c. adde num. 24.

Et paulo post. ibi. Et pro hac sua asserta consuetudi-
ne allegat Boss. in tit. de indic. &c. adde numer. 156. deleto
num. 116.

Dicto num. 382. circa fin. post verba. ibi. De quo particulariter
dixi &c. omittite verba in eam pract.

Et d. num. 382. ad fin. ibi. Quæst. quadragesimatertia &c.
adde sic. num. 178. & seqq. vbi vide. delectis verbis num. 180.
& seqq.

Num. 383. post princ. ibi. Grammat. conf. 59. nu. 12. &c. adde
sic. Boss. in tit. de indicis.

Num. 384. circa fin. ibi. Mascard. de probat. &c. adde sic.
(qui tamen loquitur in casu speciali, videlicet, in crimine
hæresis.)

AD QVÆST. LXIII.

Num. 43. circa princ. ibi. Dummodo probatio innocentia
rei &c. adde verbum non.

AD EANDEM QVÆST. LXIII.
CAP. II.

Num. 68. circa prin. ibi. Et si contrarium firmauerit &c. ad-
de nomen Dec. dele illud nomen Decian.

Num. 75. post princ. ibi. Quando Cardinalis Legatus &c.
omittite verbum homini.

AD EANDEM QVÆST. LXIII.
CAP. V.

Num. 232. circa principium. ibi. Ad perfectam probationem
&c. adde verbum inducendam, deleto verbo inducen-
dum.

Ibi. §. vbi numer. &c. adde verbum quarta, omisso verbo
quarto.

Dicto num. 232. post med. ibi. Rubric. dicta testium assu-
mend. in principio. numer. 1. fol. centesimoduodecimo &c.
adde sic. Arnal. Albertin. in repetit. capit. 1. de hæretic. in 6.
quæst. 16. num. 1. & sequentibus. vbi pluribus hanc probat con-
clusionem.

Num. 233. ante fin. ibi. Viu. in commun. opin. verbo, tes-
tes duo sufficiunt ad condemnandum &c. adde verbum
opin. 996.

Et paulo post. ibi. Clar. in pract. §. fin. q. 66. versic. &c. adde
verbum debes, omisso verbo de.....

Num. 234. in fin. adde sic. Et numer. 4. vbi etiam posui è
contra; an statutum imponens pœnam conuicto de ali-
quo crimine, locum habeat in confesso, non autem in
conuicto.

Num. 236. circa princ. ibi. Ad glos. &c. adde sic. in cap. deleto
verbo clemen.

Ibi. ante verb. Dec. &c. adde verb. §. deleto n. 4.

Et d. nu. 236. in fin. adde sic. Vers....

Num. 238. in fin. adde sic. Arnal. Albertin. in repetit. capit. 1. de
hæretic. in 6. q. 16. n. 8. & seqq.

Nu. 246. in fin. adde sic. Mascard. de probat. lib. 3. conclus. 1318.
n. 6. & n. 13.

Num. 261. in fin. adde sic. Et dicam latius in tit. de hæresi, q.
188. n. 55. & seqq.

AD QVÆST. LXIV.

Summario, col. 2. 2. facie, in vers. Testes de tempore &c. circa
princip. ibi. Et optime probant, n. 93. &c. adde sic. Immo sic
de tempore præciso recordantes redduntur suspecti, nu-
Farinacy Additiones ad impressa opera.

mer. 99. in fine.

Dicto Summario, d. col. 2. & eadem 2. facie. in vers. Ter-
tia sit &c. in fin. vers. adde sic. Imò testes super antiquo tem-
pore se recordari deponentes redduntur suspecti, d. numer.
99. in fine.

Num. 37. ante medium. ibi. Ant. Gomez. var. resol. tomo 3.
de delict. tit. de probat. delict. &c. dele verba tit. de probat.
delict.

Num. 74. post princ. ibi. Scripserunt Afflict. decis. &c. adde
n. 375. omisso n. 37.

Num. 99. ad finem. ibi. Petra de fideicomm. d. q. 12. nu. 878.
&c. adde sic. Imò isto casu testes, si super longo, & antiquo
tempore inducti, deponant, & recordentur de tempore in
quo verisimiliter obliuio cadit, tanquam inuerisimilia de-
ponentes redduntur suspecti, & non probant, ex allegatis
per Hieron. Lauren. decis. 91. n. 6. & 7. & per Bertaz. conf. 398.
n. 6. & seq. lib. 1. vbi facit generalem conclus. quod inuerisi-
milis, seu nimia memoria in teste, facit ipsum de falso suspe-
ctum. Gabr. conf. 178. n. 2. lib. 1. vbi ampliat, & multò magis
in teste, qui recordatus de iis, de quibus verisimiliter recor-
dari non debebat, è contra non recordatur de iis, de quibus
recordari debebat.

Num. 100. est delendus, & ponendus paulo post ad verbum, Si
verò tempus &c.

Nu. 131. post princ. ibi. Quorum vnus deponat de vna &c.
adde verbum confessione omisso verbo contestatione.

Num. 147. in fin. adde sic. Pacian. de probat. lib. 1. c. 14. n. 12. &
seqq. vbi infert ad plura.

Num. 150. in fine. adde sic. De qua etiam testatur aliis rela-
tis Anchar. Regien. q. 75. n. 8. & seq. par. 3.

Num. 152. in fin. adde sic. Et ad cuius materiam vide omni-
nò latè differentem Pacian. de probat. lib. 1. c. 14. num. 1. & seqq.
per eorum.

Num. 158. versus finem. ibi. Et vsu recepta sententia &c.
adde sic. Nec dissentit Anchar. Regien. vbi supra allegatus
d. q. 75. n. 8. & seq. par. 3.

Num. 195. in fin. adde sic. Honded. conf. 33. numer. 64. & seq.
lib. 2.

Num. 196. vers. finali. circa finem. ibi. Ex Decian. quem alle-
gat in conf. 62. numer. 17. lib. 3. &c. adde sic. Hond. conf.
33. num. 98. lib. 2. Ignat. Lopez. in addit. ad Diaz in practi. crim.
cano. c. 88. in verbo Vsurary, in fine additionis versicul. Ex quo
singulariter.

Num. 199. post princ. ibi. Quando, scilicet, agitur de proban-
do aliquem vsurarium in genere &c. adde sic. Et illius scene-
randi consuetudine.

Dicto num. 199. in fin. adde sic. Card. Mantic. de tacit. &
ambig. conueni. lib. 8. tit. 2. n. 1. Ignat. Lopez. in addition. ad
Diaz in practi. crim. cano. cap. 88. in verbo Vsurary littera C. vers. nec
est pratermittendum vbi quòd testes singulares probant con-
suetudinem scenerandi. declarat tamen dummodo aliæ con-
currant verisimiles coniectura.

Num. 201. in fin. adde sic. Dixi infra in tract. de hæresi, quæst.
188. num. 153.

Num. 202. in fin. adde sic. Dixi infra in tract. de hæresi, q. 188.
num. 152.

Num. 203. in fin. adde sic. Et vide infra in tract. de hæresi, quæst.
188. nu. 154.

Num. 206. in fin. adde sic. Vide infra in tract. de hæresi, q. 188.
num. 155.

Num. 207. in fin. adde sic. Vide infra in tract. de hæresi, q. 188.
num. 156.

Num. 208. in fin. adde sic. Dixi infra in tract. de hæresi, q. 188.
num. 160.

Num. 209. in fin. adde sic. Dixi infra in tract. de hæresi, q. 188.
num. 160.

Num. 213. in fin. adde sic. Dixi etiam infra in tract. de hæresi,
q. 188. nu. 158.

Num. 218. in fin. adde sic. Dixi in tract. de hæresi, quæst. 188.
num. 163.

Num. 219. in fin. adde sic. Dixi in tract. de hæresi, quæst. 187.
num. 146.

Num. 123. in fin. adde sic. Et si contrarium dixerint alij Do-
ctores, quos retuli infra in tit. de delict. carn. q. 136. numer. 30.

e & seq.

& seq. vbi de hac re iterum dixi, & de hac re iterum vide.

Num. 253. circa princ. ibi. Regulam in probatione &c. adde verbum famæ omisso verbo facta.

Num. 260. in fin. adde sic. Dixi hac de re iterum infra in fragmentis vers. Furor. in rub. furor an. & quomodo per testes probetur, vers. 2. & seqq. illius rubricæ.

Num. 261. in fin. adde sic. Dixi infra in fragmentis, vers. Furor in loco præallegato.

Nu. 268. in med. ibi. Numero quadragesimonono &c. adde sic. Mascari. de probat. lib. 2. concl. 668. num. 21. & concl. 679. num. 3.

Dicto n. 268. in fin. adde sic. Dixi in fragmentis vers. Aetas, num. 187.

Num. 271. in fin. adde sic. Dixi iterum hac de re infra, in lit. de crim. falsi. q. 162. num.

Num. 273. circa finem. ibi. Virg. Boccac. in constitut. &c. adde verbum Marchiæ deletio verbo Marchion.

Num. 277. in princ. ante verba. Hippol. Rim. &c. adde verbum concussionem deletio verbo concessionem.

Num. 278. in fin. adde sic. Vide infra quest. 143. numer. 173. & seq.

AD QVÆST. LXV.
PAR. I.

N^{um.} 2. post princ. ibi. §. Sed & si verum. ff. de iureiur. Ant. de &c. adde verbum Butr. omisso verbo Butrig.

AD EANDEM QVÆST. LXV.
PAR. II.

N^{um.} 38. in fin. adde sic. Vide in fragmentis, nu. 85.

Num. 102. in fin. adde sic. Adde pro hac declaratione Curt. Sen. cum allegatis per eum in conf. 55. n. 24.

AD EANDEM QVÆST. LXV.
PAR. III.

N^{um.} 186. circa med. ibi. vers. Vnde dicit Specul. &c. adde sic. Extra de testibus.

Et paulo post. ibi. Franc. Curt. de testib. conclus. &c. adde numerum 29. deletio illo 26.

Num. 227. post princ. ibi. Et sic negatiua debet esse restricta ad tempus, & ad tempus &c. dele verbum non.

Num. 229. prope fin. ibi. Et alios refert concordantes Fulu. Pacian. d. c. &c. adde sic. 40. omisso nu. 48.

AD EANDEM QVÆST. LXV.
PAR. IV.

N^{um.} 275. circa finem. ibi. Et propterea nemini credendum &c. adde sic. Nec dissentit Natt. conf. 392. numer. 2. lib. 3. vbi etiam ex Bal. in loco præallegato dixit isto casu, quando vnus testis deponit de præsentia alterius, & alter negat se fuisse præsentem, necesse est quod eorum alter mentiatur, & quod propterea datur materia iudici inquirendi in alterutrum, sed non quod deueniatur ad tormenta alio non docto.

AD QVÆST. LXVI.
PAR. I.

N^{um.} 48. post princ. ibi. Nam tunc non potest idem testis se &c. adde verbum ad.

Dicto num. 48. in fin. adde sic. Qua in re hodie testes non repetantur in criminalibus, nisi prius fuerint interrogati super interrogatoriis pro parte rei datis, & hoc vigore nouæ reformationis Pauli Papæ V. & pariter nec testificando legitur suum examen etiam ipso sic instante, nisi prius in substantia priorem depositionem recensuerit, præsertim quando non multum intercessit tempus inter examen, & confrontationem.

Num. 52. in fin. adde sic. Vide supra n. 48.

AD EANDEM QVÆST. LXVI.
PAR. IV.

N^{um.} 157. in fin. adde sic. Dixi iterum infra in tract. de hæresi, q. 188. n. 86.

Num. 158. in fin. adde sic. Et vide quæ dixi infra in tract. de

hæresi, q. 188. n. 89. &

Num. 159. in fin. adde sic. Vide in tract. de hæresi, quest. 188. num. 90.

Num. 160. in fin. adde sic. Relati in tract. de hæresi, quest. 188. num. 93.

Num. 161. in fin. adde sic. Dixi in tract. de hæresi, quest. 188. num. 94.

AD EANDEM QVÆST. LXVI.
PAR. V.

N^{um.} 170. versus finem. ibi. Gabriel. &c. adde sic. Concl. vigesima sex. deletis verbis cons. 26.

AD EANDEM QVÆST. LXVI.
PAR. VI.

S^{ummario}, ante finem. in vers. Limita 2. regulam &c. in fin. vers. ibi. Potius quam primum iudiciale &c. adde sic. num. 216. omisso n. 116.

Num. 220. in fin. adde sic. Io. à Royas in tract. de hæret. par. 2. assert. 9. n. 161. & seqq. vbi testatur de communj, alios refert concordantes, & loquitur etiam in crimine hæresis.

Num. 205. circa finem. ibi. Andr. Gayl. obseru. 104. nu. 7. lib. 1. &c. adde sic. Io. Royas in tract. de hæret. par. 2. assert. 9. num. 161. & seqq. vbi loquitur in crimine hæresis, reprobâtque Marfil. & Corrad. Brun. contrarium tenentes in locis ibi per eum relatis.

AD EANDEM QVÆST. LXVI.
PAR. VII.

N^{umer.} 233. post princ. ibi. Quod tamen hodie propter &c. adde verbum Vilitatem omisso verbo vilitatem.

AD EANDEM QVÆST. LXVI.
PAR. IX.

N^{um.} 327. in princ. ante verbum, Quæstio est ardua &c. adde sic. Vide Franc. Pegnam in sua practica. seu instructione inquisitorum lib. 2. c. 45. n. 6. & seqq.

AD QVÆST. LXVII.
§. I.

N^{um.} 4. in fin. adde sic. Ad quæ vide etiam probantem Petr. Caball. quem post huius libri tertiam impressionem habui, resolut. crimin. cas. 185. num. 8. & num. 18. & seq. vbi loquitur in causa criminali, de qua infra dicam particulariter, & alios plures refert concordantes auctores.

Num. 5. in fin. adde sic. Petr. Caball. resolut. crimin. d. casu 165. nu. 27. vbi præsertim loquitur in teste deponente falsum in causa criminali. faciunt quæ in simili de periurio dixi infra in tit. de falsi. q. 160. n. 39. & seq.

Num. 7. in fin. adde sic. Diaz in pract. crim. canon. c. 93. secundum vltimam impressionem, in verbo falsi testimony, & ibi Ignat. Lopez. in addit.

Num. 13. circa principium. ibi. Tradunt Iacob. de Aretin. Cyn. & c. adde nomen Alber. deletio illo Albert.

Dicto numer. 13. post med. ibi. Io. Royas in tract. de hæret. par. 2. assert. 8. numer. 156. & sequent. &c. adde sic. vbi pluribus probat, testem falsum in crimine hæresis puniri poena talionis, illa scilicet qua plectendus fuisset inquisitus de hæresi, si vera fuissent ea quæ testis deposuit, plures in idem adducit concordantes, ampliâtque etiam si accusatus, & is contra quem testis deposuit, non fuerit punitus.

Dicto n. 13. ante finem. ibi. Fol. mihi 562. & d. lib. 3. &c. adde verba q. 73. deletis verbis q. 7.

Et eodem n. 13. in fi. adde sic. Vide quæ dixi infra in tract. de hæresi, q. 188. n. 36. & seqq.

Num. 14. in fin. adde sic. Prout & pariter alios plures refert concordantes, testantes de seruata & practicata opinione, Petr. Cabal. d. casu 185. nu. 4. & seq. vbi ampliât, etiam quod delictum in causa, cuius testis falsum deponit, non sit publicum, quia sufficit esse solum capitale. licet aliqui ibi per eum relati voluerunt requiri, quod sit capitale, & publicum, vt mortis poena imponi possit.

Num. 16.

Num. 16. in fin. adde sic. Quos etiam refert Petr. Caball. d. cas. 165. n. 4. & seq. & n. 12.

Nu. 17. in fin. adde sic. Nec dissentit Petr. Caball. d. cas. 165. n. 13. vbi propterea tenet, isto casu testes falsos posse ad tritremes damnari, vel in aliam extraordinariam poenam.

Nu. 18. vers. Quia si & c. ante finem. ibi. Bertaz. conf. 247. n. 12. & conf. 218. n. 1. & c. adde sic. Nec dissentit Petr. Caball. d. casu 165. n. 23. & seq. vbi pariter dixit isto casu imponi posse poenam tritremium ad tempus, fustigationem temporalem, quandoque etiam pecuniariam, iuxta facti, & personarum qualitatem.

Num. 21. post med. ibi. Per ea, quæ posui supra in 6. ampliatione, n. 14. & c. adde sic. Prout etiam idem tenet, & comprobatur Petr. Caball. resolut. crimin. casu 165. n. 15. 21. & 24.

Dicto n. 21. in fin. deletis verbis c. 14. adde sic. c. 8.

Num. 22. in fine. ibi. De crim. falsi. adde sic. Et est tex. in l. Lucius, & ibi glos. & Doctores omn. ff. de his qui notan. infam.

Nu. 23. in fin. princ. ibi. Tribus modis & c. adde sic. Ultra ea, quæ tradunt Doctores in d. l. Lucius. ff. de his, qui notan. infam. quos omnino vide in materia, & ultra ea, quæ dixi infra in tit. de crim. falsi in materia periurij, q. 160 §. infamia.

Num. 26. il primo, delendus veni, & ponendus numerus 25.

AD EANDEM QVÆST. LXVII.

§. II.

Nu. 26. in fin. adde sic. Quibus addo Peguer. decis. 60. nu. 2. & decis. 79. n. 4. vbi ampliat etiam quod testis esset ex aliquo speciali privilegio exemptus à iurisdictione iudicis, coram quo deposuit.

Num. 27. ante finem. ibi. Corrad. in pract. rub. de falsariis, num. 37. fol. 401. col. 1. & c. adde sic. Et ita in Magna Curia Vicariæ seruari testatur Vinc. de Franch. decis. 147. quem refert Petr. Caball. post hæc impressa habitus, resolut. crim. cas. 116.

Num. 28. circa finem. ibi. Decian. in tract. crim. tom. 1. lib. 4. cap. 20. n. 9. & c. adde sic. Vincent. de Franch. decis. 147. & Petr. Caball. resolut. crimin. casu 117. in discursu.

Num. 32. versu finem. ibi. Et dixi in 1. lib. tit. de inquisit. quæst. 8. n. 27. & c. adde sic. Peguer. decis. 79. num. 6. vbi etiam declarat.

Num. 37. in fine adde sic. Et dixi in tract. de heresi. quæst. 188. num. 39.

Num. 39. in fin. adde sic. Ludou. Peguer. decis. 60. n. 1. & decis. 79. num. 2.

Nu. 56. circa finem. ibi. Benè hanc comprobatur opinionem, & contrariis & c. delecto verbo respondent. adde sic. respondeo. nec dissentit Peguer. d. decis. 79. n. 4.

Num. 57. in princ. in fin. princ. adde sic. Et benè declarat Peguer. d. decis. 79. n. 5. versu. Scias tamen.

AD EANDEM QVÆST. LXVII.

§. III.

Sumario, versu. Sententia lata & c. ibi. Testibus & c. adde verbum retractatur delecto verbo contractatur.

Num. 72. circa finem. ibi. vbi videas, quia materia videtur eadem & c. adde sic. Consentit Petr. Caball. post hæc scripta habitus, resolut. crim. cas. 38. vbi etiam dixit, poenam hanc extraordinariam locum habere etiam in subornante testes ad sic dicendum verum quod ipsi ignorant, de quo ultimo dixi infra, n. 260. & 261.

Num. 86. in princ. circa med. ibi. Et in l. 1. in princ. numer. 3. ff. de falsis & c. adde sic. vbi ponit exempla huius limitationis.

Num. 68. versu. final. in princ. ibi. Secus autem ab extraordinaria, à qua & c. adde verbum primordium omisso verbo præiudicium.

AD EANDEM QVÆST. LXVII.

§. IV.

Nu. 111. post princ. ibi. Ego autem dico extra de hæret. & c. adde sic. Gandin. in tit. de falsar. n. 26. vbi disputata ad par. Farinacy Additiones ad impressa opera.

tes quæstione, in hac sententia residet.

Num. 132. in fin. adde sic. Quibus addo Petr. Caball. post hæc impressa habitus, cum allegatis per eum, resolut. crim. cas. 34.

Num. 134. in fine. adde sic. Et cum hac distinctione consentit Gandin. de falsar. n. 26. ad fin. versu. Et hoc est verum.

Num. 188. in princ. ibi. Quod imò is testis & c. adde sic. Nul- liter, seu inutiliter deponens falsum.

Num. 189. in fin. adde sic. Et ad materiam ultra infra scri- pta vide disputantem Io. Andr. in reg. non est sine culpa, de reg. iur. in 6. Bart. in l. si quis legatum, n. 3. ff. ad l. Cornel. de fals. Salyc. in l. 1. n. 7. C. de sepulchr. violat.

Num. 190. ante med. ibi. Viu. in comm. opin. in versu. Falsum testimonium deponens, in fine, vbi de communi & c. adde sic. opin. 637. n. 4. & 5.

Num. 196. in fin. adde sic. Petr. Caball. resolut. crim. cas. 69.

Num. 197. in princ. ante verbum. Distingue, quod prima opinio & c. adde sic. Et pro resolutione vide quæ scripsit Gandin. in rubr. de falsar. num. 1. & 61. licet multa hinc inde adducat, & plures afferat solutiones: tu tamen secundum veritatem.

AD EANDEM QVÆSTIO. LXVII.

§. VI.

Nu. 220. ante med. ibi. Et Castrens. n. 1. C. de Episcop. & cler. & c. adde sic. Ang. in l. eum qui, n. 1. versu. Nota etiam. ff. ad l. Cornel. de fals. vbi testatur, quod ita aliàs ipse dum fuit Potestas Ciuitatis Castelli condemnauit duos testes, qui omiserunt testificare verum in quadam causa criminali ardua.

AD EANDEM QVÆST. LXVII.

§. VII.

Nu. 239. post med. ibi. † Et ad præmissa addo Hieron. & c. adde nomen Cæual. & dele Cæphal.

Num. 258. ante finem. ibi. Quo cauetur, eum qui scienter & c. adde verba in causa ciuili.

Num. 261. in fin. adde sic. Et voluit Petr. Caball. post hæc impressa habitus, resolut. crimin. casu 38. n. 3.

Num. 282. circa finem. ibi. Qui scienter falsos produxerit testes, & faciunt, quæ & c. adde sic. dixi infra in tit. de fals. q. 159. nu. 5. Et deinde omittas verba dicam infra in 4. (ni fallor) lib. vsque ad finem.

AD QVÆST. LXVIII.

§. I.

Nu. 4. circa finem. ibi. Bertazzol. conf. 251. nu. 26. lib. 2. & c. adde verbum ex delecto verbo & c.

Num. 21. circa med. ibi. Et in c. 1. §. pen. in verbo circa, de offic. ordinarij. & c. omittit verba in tit.

Num. 25. ante finem. ibi. Marf. conf. 20. n. 36. Ofasc. & c. delecto verbo decis. adde verbum conf.

AD EANDEM QVÆST. LXVIII.

§. II.

Nu. 74. circa princ. ibi. Ut per Ant. de Butr. in cap. quoties, n. 12. versu. & c. adde verbum dic si delecto verbo dixi.

Et d. n. 74. ante med. ibi. Lanfr. de testib. n. & c. adde num. 23. omisso nu. illo 22.

Num. 94. in fin. adde sic. Vide infra in fragmentis versu. Aias, n. 193. & seqq.

AD QVÆST. LXIX.

CAP. I.

Nu. 44. post med. ibi. Post Aym. quem allegat de arbit. quæst. libr. 2. casu & c. adde numerum 475. omisso num. 47.

AD EANDEM QVÆST. LXIX.

CAP. VII.

Nu. 199. in fin. adde sic. Et dixi hac de re iterum infra in tit. de delict. carn. q. 136. n. 40.

AD QVÆST. LXX.
CAP. I.

Summario, col. 1. fol. 247. vers. Testis sine ratione &c. in fin. vers. adde sic. Etiam non interrogatus.

Num. 14. post princ. ibi. Et dum subdit Bar. C. de testib. &c. adde nomen Maran. omisso illo Marian.

Et dicto num. 14. in fin. adde verba lib. 1.

Num. 38. in fin. adde sic. Vide quæ dixi in tit. de fals. quest. 158. num. 136.

Num. 60. in fin. adde sic. Et vide quæ hac de re dixi infra in tit. de delict. carn. q. n. n. n.

Num. 84. in fin. adde sic. Vide quæ dixi in fragmentis crimin. in vers. Etas. nu. 157. & num. 108. & seqq. vbi etiam quando in proposito dicatur reddita sufficiens ratio.

AD EANDEM QVÆST. LXX.
CAP. VI.

Summario, col. 2. in vers. Limita 6. quia talis ratio &c. ibi. Non autem necessario &c. adde sic. numer. 185. deleto num. 175.

Num. 166. in fin. adde sic. Et vide ad hanc materiam, quæ iterum dixi in fragmentis, in verbo Ignorantia, num. 168. & seqq.

Num. 171. in fin. adde sic. Dixi hac de re iterum infra in fragmentis, vers. Etas. num. 179. 181. & seqq.

Num. 176. in fin. adde sic. Declara vt infra hac eadem questione. num. 183. & in tit. de delict. carn. quest. 136. num. 38. & seq. Vide quæ dixi infra in fragmentis in verbo Ignorantia, num. 176.

Num. 182. in fin. adde sic. Vide in fragmentis littera I, n. 189. & seqq. vbi hac de re iterum dixi.

Num. 183. in fin. adde sic. Vide quæ iterum dixi infra in fragmentis littera I, num. 191.

Num. 185. in fin. adde sic. Dixi hac de re iterum infra in fragmentis, num. 203.

Num. 189. in fin. adde sic. Vide quæ dixi infra in fragmentis, in verbo Ignorantia, num. 199. & seqq.

Num. 194. in fin. adde sic. Et dixi iterum infra in fragmentis, in verbo Ignorantia, num. 203.

Num. 195. in fin. adde sic. Vide quæ dixi infra in fragmentis, in verbo Ignorantia, num. 204.

Num. 204. in fin. adde sic. Vide tamen pro resolutione huius limitationis, quæ scripsit Gabriel. in tit. de probat. conclus. 6. nu. 38. 39. & 40.

AD QVÆST. LXXI.
OPPOS. XXV.

Num. 44. in fin. adde sic. Adde pro hac eadem sublimitatione Claud. ad Bertaz. conf. 172. littera A. vers. Si autem quis, in fin.

Num. 56. in fin. adde sic. Nec dissentit Claud. ad Bertaz. in loco præallegato.

AD QVÆST. LXXII.
CAP. II.

Summario, col. 1. in vers. Testes possunt &c. adde verbum recipi omisso verbo repeti.

Num. 87. in fin. adde sic. Petr. Caball. post hæc impressa habitus, resolut. crim. casu 269. num. 2.

Num. 106. circa med. ibi. Sed certè, quicquid sit de iure &c. adde sic. Et præsertim Blanc. in pract. crimin. in princ. num. 33. & seqq. & in tract. de indic. & torur. a. d. l. fin. ff. de quest. nu. 22. & 23. Cuius dicta latè reassumpsit Petr. Caball. post hæc impressa habitus, resolut. crim. casu 269. nu. 9. & seqq. pluribus defendens, quòd de consuetudine testes pro informatione Curia parte non citata examinati, sufficiunt non solum ad torturam, sed etiam ad condemnationem, etiam quòd non fuerint repetiti, præsertim vbi non formantur inquisitiones, sed reis comparentibus proceditur per constituta. & ibidem n. 13. testatur millies vidisse hanc practicam seruari, & ipsum etiam seruasse in Etruria.

Dicto num. 106. in fine. adde sic. Qui tamen loquitur, quan-

do proceditur non contra præsentem, prout sunt termini propositæ limitationis, sed quando proceditur contra contumacem non comparentem.

Num. 108. circa princ. ibi. Tunc testes contra ipsum examinati pro examinatione Curia &c. dele verba & super generali inquisitione.

Et post verba ibi. Nihil probant &c. adde verbum nisi.

Dicto nu. 108. in fin. adde sic. Et ab hac distinctione, quæ sine dubio in statu Ecclesiastico est passim seruata, non audeas vllò pacto recedere, quia si aliter faceres, errares notabiliter, quicquid alij aliter dixerint, aliterque de consuetudine seruari affirmauerint.

Num. 121. in fin. adde sic. Nec dissentire videtur Petr. Caball. post hæc impressa habitus, resolut. criminal. casu 269. post num. 8.

Num. 123. in fin. adde sic. Nec ab hac opinione discedere videtur Petr. Caball. post hæc impressa habitus, resolut. crim. cas. 269. post num. 8.

Num. 133. in fin. adde sic. Consentit Petr. Caball. post hæc impressa habitus, resolut. crim. casu 269. num. 8.

Num. 135. in fin. adde sic. Petr. Caball. post hæc impressa habitus, resolut. crim. cas. 269. num. 4.

Num. 136. vers. in fin. adde sic. Petr. Caball. d. casu 269. num. 5. & seqq.

Num. 139. vers. Adde Franc. &c. in fin. vers. adde sic. Petr. Caball. post hæc impressa habitus, resolut. crim. casu 269. num. 15. & seqq.

Dicto num. 139. vers. final. circa finem. ibi. Et si iudex aliter faciet &c. adde sic. malè faciet. Adde & Ambrosin. de process. informatu. lib. 2. cap. 5. num. 23.

Num. 144. in fin. adde sic. Prout contrarium acerrimè defendit Petr. Caball. post hæc impressa habitus, resolut. crim. cas. 269. num. 15. & seqq. vsque ad num. 19. vbi nu. 18. in fine secundum hanc contrariam opinionem ita seruasse, & seruari vidisse testatur.

Num. 145. in princ. ante verbum, Præcedentem &c. adde sic. & declarando.

Dicto num. 145. vers. Contrarium &c. in fin. adde sic. Et post hæc impressa possum pro veritate testari, quòd in Vibe, quæ omnium aliarum Orbis Ciuitatum est magistra, quando fui tempore Pauli V. Pontificis Maximi, eius & Cameræ Apostolicæ Procurator Fiscalis, in occurrenti casu sæpissimè vim feci, ne confrontati testes repeterentur ad rei instantiam; sed quandoque non potui obtinere: & iudices voluerunt seruare distinctionem prædictam. Quæ mihi satis rationabilis videtur.

Num. 149. ante med. ibi. Simanc in tract. de hæret. &c. adde verbum. rub. de lege nomen Masca.

Num. 150. in princ. circa med. ibi. Et rectè examinatis vigeat in statu Ecclesiastico, non &c. adde verbum tamen.

Num. 152. in princ. in fin. princ. adde sic. Petr. Caball. d. casu 269. num. 20.

Dicto nu. 152. vers. Quæ quidem &c. circa med. ibi. Et rectè examinatis &c. adde verba, vt supra dixi.

Et dicto num. 152. vers. finali, in fine. adde sic. Et idèd contra Hondedum apertè sensit Petr. Caball. post hæc impressa habitus, resolut. crim. cas. 269. num. 20.

Num. 155. in fin. adde sic. Petr. Caball. d. cas. 269. n. 21.

AD QVÆST. LXXIII.

Num. 8. circa fin. ibi. Hond. in d. conf. 101. n. 4. iuncto num. 28. & nu. 37. & seq. &c. adde sic. refert eum, & sequitur Petr. Caball. post hæc impressa habitus, resolut. crim. casu 269. num. 19. & 20. vbi loquitur in testibus respondendis ad instantiam rei.

Et post num. 47. incipe à capite, & adde sic. AMELIA XIX. Vt testes sint prius examinandi, seu repetend' super interrogatoriis datis, quàm super examine antea factò, secundum Hieron. Gabriel. conf. 178. nu. 23. lib. 1. vbi sic testatur seruari de stylo Curia, & Urbis.

AD QVÆST. LXXIV.

Num. 76. in fin. adde sic. Vide quæ dixi in tit. de fals. quest. 160. num. 382.

Num.

Num. 102. circa finem. ibi. fol. 127. col. 1. vers. pen. & seq. &c. adde sic. Marfil. singul. 109. in fin. vbi dixit, infamiam probari per testes non iuratos per glos. quam allegat in cap. Tua, in verbo testimonio, de cohabitatione clericorum, & mulierum.

AD QVÆST. LXXV.
CAP. IV.

*Num. 144. in fine adde sic. Boss. in tit. de fal. nu. 78. vbi generaliter dixit, quod quando agitur, potest quis super capitibus directo contrariis examinare, etiam publicatis at-
testationibus.*

AD EANDEM QVÆST. LXXV.
CAP. XIV.

Num. 409. in f. n. adde sic. Vide in tract. de heresi, quest. 188. num. 5. & seq.

AD QVÆST. LXXVIII.
PAR. II.

Num. 97. in fin. adde sic. Quibus addo Petr. Caball. post hæc pluries impressa in lucem editum, resolut. crimin. casu 79. num. 1. vbi facit conclusionem, quod mulier grauida non tenetur personaliter comparere coram iudice ad perhibendum testimonium, tam in causa ciuili, quam criminali, sed iudex debet mittere ad eam domi suæ examinandam & nu. 4. declarat hoc procedere, quando mulier est grauida non de recenti sic quod in itinere sit periculum dispersonis partus. Aliter secus. & num. 6. & seqq. reprobatur illam vulgarem opinionem, quod mulier prægnans non possit cogi ad testificandum.

AD EANDEM QVÆST. LXXVIII.
PAR. III.

Num. 122. in fine adde sic. De testibus cogendis in crimine hæresis, dixi infra in tract. de heresi, q. 188. n. 2. & seq.

Num. 134. in princ. in fin. princip. adde sic. Petr. Caball. post hæc impressa habitus, resolut. crim. casu 55. n. 14.

Num. 135. in princ. in fine princ. adde sic. De qua etiam per Petr. Caball. d. casu 55. num. 2. vbi quod isto casu imponitur eadem pœna, qua puniuntur testes examinati, qui tacent veritatem.

Dicto num. 135. in fine adde sic. Petr. Caball. d. casu 55. num. 5.

Num. 138. circa med. ibi. Verius tamen videtur eum extra ordinem puniendum &c. adde sic. Consentit Petr. Caball. post hæc impressa habitus, casu 43.

Dicto num. 138. post med. ibi. Nec dissentit Boss. in tit. de fals. post num. 164. &c. Incipit à capite, & adde sic. Nisi essemus in casu c. ad falsariorum, de crim. fals. in quo eadem pœna puniuntur defensores, ac ipsi falsificantes quod ad pœnam excommunicationis, & ideo sic occultantes testes, ne deponant incurrunt eandem pœnam tanquam defensores dictorum falsariorum, secundum Marian. Socc. in d. c. ad falsariorum, nu. 51. de crim. fals. Vel nisi etiam essemus in crimine læsæ maiestatis, in quo lacerans, & occultans probationes, ne constet de crimine inquisiti, ob id ratione auxiliij tanquam auxiliator pœna illius criminis punitur, secundum Aym. conf. 6. n. 8. vers. Tertium crimen. Et.

Num. 139. circa princ. ibi. Vide in primis &c. adde verbum bullam deleto verbo Bellamer.

Dicto num. 139. in fin. adde sic. Et pro hac affirmatiua opinione vide omnino Aug. in l. 2. num. 2. vers. Idem in eo, qui operatus est. C. ad l. Cornel. de fal. vbi admonet hoc diligenter aduertendum per Aduocatos, contra illos qui minantur testibus sui aduersarij ne examinentur, qui si hoc probari poterit, minans causam perdet. vide quæ dixi in tit. de fals. q. 150. num. 32.

AD QVÆST. LXXIX.

Num. 83. in fin. adde sic. Et ab hac sublimitatione nullo pacto in practica recedas; tum quia (vt dixi) verior, & tutior est, & etiam (ni fallor) magis communiter re-
Farinacj Additiones ad impressa opera.

cepta, & apud nos sine dubio passim practicata, quamuis Petr. Cabal. post hæc impressa habitus, resolut. crimin. casu 33. num. 1. in fin. dixerit contrariam sententiam & communiter* ab omnibus practicatam.

Num. 84. post princ. ibi. vbi videtur loqui in principali &c. deleto verbo quod adde sic. quo ad se, & teste.

Et paulo post. ibi. Quo ad alium (sed vix credo &c. adde verbum dari omisso verbo dare.

Dicto num. 84. in fin. adde sic. Petr. Caball. resolut. crim. casu 33. num. 1. vbi dixit esse decisionem notabilem, & paucis in indiuiduo notam, ex Bal. & Augustino in locis præallegatis, & ex iis, quæ dixi supra, quest. 39. numer. 139. Non enim credo, quod idem Caballus tunc (quando sic dixit) perlegerit, quæ supra dixi pro prima opinione. Si enim Doctores ibi allegatos perlegisset, non credo sic asseueranter affirmasset hanc decisionem paucis notam, & communiter ab omnibus practicatam.

AD QVÆST. LXXX.
OPPOS. XLII.

Num. 118. post med. ibi. Butr. c. 1. n. 2. de testib. ego &c. adde nomen Corne. omitas Cornel.

AD QVÆST. LXXXI.
CAP. I.

Summario, in principio, post vers. Confessione iudiciali &c. Incipit à capite, & adde sic. Confessio nunquid verum sit, quod non sit probatio, sed probationis reuelatio. n. 4. in fine.

Statutum imponens pœnam contra conuictum de aliquo crimine, an habeat locum contra confessum, n. 4. in fine.

Num. 2. in princ. in fin. princ. adde sic. Et nouissime Pet. Barbof. qui post huius libri impressionem ad manus meas peruenit, in repetit. l. 2. in princ. par. 1. n. 92. ff. solut. matr. Petr. Caball. resolut. crim. casu 39.

Num. 4. in fin. adde sic. Et licet dici soleat, quod confessio non sit vera probatio, sed probationis releuatio secundum magis communem, de qua per Marfil. in rubr. de probat. num. 84. & seq. versicul. Sed contrariam partem, & singul. 110. cum alijs per Valasch. de iure emphyteotico, quest. 7. numer. 27. vers. Nonò limitatur. Attamen quod ad effectum confessio est probatio, & melior probatio omnibus alijs, vt pluribus defendit idem Valasc. vbi supra, vers. Sed ego. Et propterea quod statutum imponens pœnam conuicto de aliquo crimine, vel pro aliquo crimine probato, habeat locum in delicto confessato reprobato Marfilio, & Fulgoso contrarium tenentibus ex Valascho in loco præallegato, & Bero. in rubr. de probationibus, numer. 75. bene defendit Petr. Caball. post hæc scripta habitus, resolut. crim. casu 68. per totum.

Num. 15. in fin. deleto verbo vbi adde sic. etiam Fulu. Pacian. de probat. lib. 1. cap. 7. num. 5. vbi isto casu aduertendum affirmat, quod licet reus non teneatur iudici interroganti sine indicijs fateri delictum, non tamen erit eidem licitum illud aperte negare, & mendacium dicere, sed bene poterit, aut non respondere, aut appellare, aut protestare, ex Bal. Summa Thabiena. & Couar. in locis per eum relatis. de cuius dicti veritate, quod attinet ad forum exteriorem vide allegatos ibidem in addit. littera A.

Num. 30. post princ. ibi. Et videre an vulnera verisimiliter cum illo ferro facta sint &c. adde sic. Anchar. in c. ex litteris, post numer. 8. extra. de diuor. quem pariter bene loquentem videas.

Num. 32. post med. ibi. Et non negando confiteri præsumitur, dicitque quod talis confessio &c. adde verbum quamuis tacita.

Num. 63. in fin. adde sic. Petr. Caball. post hæc impressa habitus, resolut. crimin. casu 180. numer. 5. & seq. vbi ponit exemplum in eo, qui confitetur se famosum latronem, & derobatorem stratarum, cum non constet tot furta commisisse, vt possit dici talis, ex Ang. quem allegat in conf. 403. incip. formata inquisitio totum, & alibi me de hoc dixisse memin.

AD EANDEM QVÆST. LXXXI.
CAP. II.

Num. 88. in fin. adde sic. Hippol. Rimin. conf. 686. numer. 55. lib. 6.

Num. 91. ante finem. ibi. Sequitur Hippol. Rimin. conf. 126. n. 18. & seq. lib. 2. & c. adde sic. & conf. 686. n. 57. lib. 6.

AD EANDEM QVÆST. LXXXI.
CAP. III.

Num. 95. ante finem. ibi. Et quod si casus contingeret, ita ipse serualet & c. adde sic. Nisi vnâ cum confessione concurrerent alia indicia.

Num. 104. in fine. adde sic. An autem noceat hæredi dixi supra in tit. de inquisit. q. 10. n. 58.

Num. 105. ante med. ibi. Diaz reg. 221. in 2. fallen. & c. adde sic. Bart. in l. eiusque delatorem, n. 5. ff. de iure fisci. Roman. singul. 305. incip. si confessus, & ibi Addentes declarant. Bero. in cap. at si clerici, n. 43. de indic.

Dicto nu. 105. in med. ibi. Purpurat. in l. is apud quem n. 80. in fin. vers. 2. limitetis & c. adde sic. Et ante eum ibidem Bal. n. 22. Dec. n. 64.

Et paulo post ante verba. ibi. Hier. Cuchal. in addit. ad Ang. & c. adde sic. Et ibi etiam Bolognet. num. 71. Franc. Turraz. opin. 177. nu. 2. Soc. Iun. conf. 1. num. 84. lib. 4. Ruyn. conf. 19. num. 8. lib. 5.

Num. 107. circa finem. ibi. Et Rip. num. 21. C. de eden. & c. adde sic. Aym. de antiquit. tempor. sect. V. so de verbis enunciatiuis, num. 53.

AD EANDEM QVÆST. LXXXI.
CAP. IV.

Summario, fol. 19. in princ. vers. Confessio qualificata ex interuallo & c. in fin. vers. adde sic. vbi etiam an, & quando possit torqueri reus adiciens qualitatem confessionis post negatiuam homicidij ex interuallo, vel incontinenti.

Num. 110. versus finem. ibi. Licet magnos habere contradictores non inficietur & c. adde sic. Petr. Caball. controuers. crimin. casus 17. n. 6. & seq.

Num. 112. in fin. adde sic. Io. Royas in tract. de hæret. par. 1. nu. 153. & seqq. cum relatis per eum.

Num. 127. in fin. adde sic. Io. Royas de hæret. par. 1. n. 168. cum allegatis per eum.

Num. 128. in fin. adde sic. Petr. Caball. post hæc impressa habitus, resolut. crim. casu 49. vbi testatur ita practicari, & quod index erraret si aliter faceret. Io. Royas de hæret. par. 1. num. 170.

Num. 131. in fin. adde sic. Sed quid si reus examinatus dicit, non occidi, sed si occidi, ad meam defensionem occidi? Et sic adicit qualitatem negatiuè confessioni, iuxta ea quæ dixi infra num. 142. & seq. Nunquid possit torqueri, vt explicitè respondeat, vide Petr. Caball. quem post huius libri secundam impressionem habui, resolut. crim. cas. 17. vbi post multa hincinde deducta concludit, quod licet talis responsio habeatur pro negatiua, attamen concurrentibus aliquibus coniecturis, etiam de se ad torturam non sufficientibus poterit iudex hunc sic respondentem, vt explicitè respondeat torturæ subicere.

Num. 133. circa finem. ibi. Mascard. de probat. lib. 2. concl. 867. nu. 4. & c. adde sic. Io. Royas, de hæret. par. 1. num. 167. & num. 187.

Num. 136. ante finem. ibi. Magis tamen seruatur in pract. Bertaz. conf. 449. n. 27. lib. 2. & c. adde sic. Petr. Caball. quem post huius libri secundam impressionem habui, resolut. crimin. casu 17. n. 3. & seq. vbi tamen loquitur dato termino ad probandum allegatam defensionem. Io. Royas de hæret. par. 1. nu. 181. & seqq.

Num. 138. circa med. ibi. Et per Boss. d. titul. de confess. num. 29. & c. adde sic. Et per Petr. Caball. d. cas. 17. num. 7. vers. Quo stante, & seq.

Num. 141. in princ. ibi. Et quid de eo & c. adde post dicta verba sic. Qui incipiens à negatiua dixit, non occidi, sed si occidi, ad meam defensionem occidi, iuxta ea quæ dicam in seq. limitatione, & etiam quid de eo.

Num. 142. in fin. adde sic. Petr. Caball. quem post huius libri secundam impressionem habui, resolut. crim. casu 17. num. 2.

Num. 144. in fin. adde sic. De cuius dicto valde dubito; nam quod talis responsio sit omnino admittenda est de mente omnium Doctorum allegatorum supra nu. 142. Et communem dixit Boss. in tit. de confess. n. 36. quem refert, & sequitur Clar. in loco præallegato.

Num. 14. versus finem. ibi. Et sequitur Clau. ad Bertaz. conf. 27. littera A, in fin. lib. 1. & c. deleteris verbis de cens. adde verbum dicens.

Num. 157. in fin. adde sic. Io. Royas in tract. de hæret. par. 1. nu. 174. & seqq.

AD EANDEM QVÆST. LXXXI.
CAP. V.

Num. 173. in princ. ibi. Contrarium, quod immò & c. post dicta verba, adde verbum non.

Dicto num. 173. ante finem. ibi. Et quidem, vt verum & c. adde verbum fatear omisso verbo fateatur.

Ibi. Quicquid supra & c. adde verbum præcitati deleto verbo præcitata.

Et paulo post ante verba. ibi. In atrocioribus delictis & c. adde verbum vidi, & dele verbum vide.

Num. 180. in princ. in fin. princ. adde sic. Ad materiam huius ampliacionis cum omnibus præmissis incidentibus quæstionibus, & aliis cõtingentibus, vide latè differentem Petr. Caball. post hæc impressa habitum, resolut. crimin. casu 56. Et ad eum in occurrenti casu semper recurras. loquiturque non solum statuto minuente pœnam sponte confessio, sed etiam in augente pœnam illud neganti.

Num. 186. in fine. adde sic. Et in specie qua latè scripsit Petr. Caball. post hæc impressa habitus, resolut. crim. cas. 56. n. 29. & pluribus seqq.

AD EANDEM QVÆSTIO. LXXXI.
CAP. VII.

Num. 240. in fin. adde sic. Vinc. de Franch. decis. 240. num. 13. vers. Sed ad hoc dictum.

Num. 251. in fin. adde sic. Vinc. de Franch. d. decis. 240. num. 14.

Num. 272. circa finem. ibi. Et ibi testatur de communi, & seruata opinione & c. adde sic. Et ita etiam de communi testatur in tit. de pluribus violentis sub n. 117. vers. Et faciet fidem.

AD EANDEM QVÆST. LXXXI.
CAP. VIII.

Summario, col. 2. in princ. vers. Princeps promissam & c. in fin. vers. adde sic. vbi ampliatur etiam quod iudex sine Principis mandato impunitatem promississet non habens promittendi auctoritatem.

Num. 276. versus finem. ibi. Fol. 469. col. 2. in fin. vers. Postremo & c. & vers. seq. & c. adde sic. Bonif. in tract. de furtis. §. fraudulosa, numer. 18. vbi contrarium tenentes refert, & reprobatur, & ampliatur contra Clarum in loco per eum relato, etiam quod iudex, qui impunitatem promissit, non haberet auctoritatem illam promittendi, vt ibi per eum, & num. 19.

Num. 280. post med. ibi. Nec curant contra se, & alios mentiri & c. adde sic. Vide tamen latè disputantem hanc quæstionem Cels. Bargal. in tract. de dolo post hæc impressa habitum, lib. 1. c. 6. n. 37. & seqq.

Num. 281. in fin. adde sic. Imò etiam quod iudex non habuisset facultatem illam promittendi, quod illa seruanda sit, voluit Bonif. reprobato Claro in loco per eum relato, in tract. de furt. §. fraudulosa. n. 18. 19. & 20.

Num. 282. prope finem. ibi. vbi testatur ita alias apud eum ex Regali prouisione fuisse & c. omisso verbo oecisum, adde verbum decisum.

Num. 286. in fin. adde sic. Bene verum crederem, quod si reus timens pœnam mortis in casu in quo delictum de quo inquiritur,

inquiritur, talem pœnam non meretur, recusaret dicere veritatem, potest iudex hoc animaduertens, liberè ipsi dicere, quòd fateatur veritatem, quia pro tali delicto de iure pœna mortis non imponitur, ex ijs quæ in proposito scripsit Nicol. Aymeric. in directorio inquisitorum. par. 3. nu. 155. fol. mibi 57. col. 1. in princ. & ibi Pegna in addit. fol. 519. col. 1. eod. num. 155. vers. Quod non traditur morti.

Num. 287. in fin. adde sic. Adde Martin. del Rio, de disquisit. magicis. lib. 5. section. 10. vers. Secunda si iudex dolo malo. & ante eum Petr. Rinsfeld. de confess. malef. membr. 2. post 7. conclus. in 3. dubio. vers. Secundo si reus, & seq.

Num. 288. in fin. adde sic. Martin. del Rio, ubi sup. d. sect. 10. in 2. & 3. conclusione. ubi etiam ponit; an iudex condemnando reum isto casu in pœnam ordinariam peccet, credens sic posse facere.

Num. 291. in fin. adde sic. Quia in re vide Martin. del Rio. de disquisitionibus magicis. lib. 5. sect. 10. vers. Secunda si iudex. ubi videtur tenere, quòd quando præcedunt graua indicia, tunc confessio dolo extorta, nedum sub spe impunitatis, sufficiat ad condemnandum in pœnam extraordinariam.

Num. 296. in fin. adde sic. Et faciunt scripta per eundem Nicol. Aymer. ubi supra par. 3. nu. 155. fol. mibi. 517. col. 1. & ibi Pegna in addition. cod. num. 155. fol. 519. col. 1. vers. Quod non traditur morti.

Num. 297. in fin. adde sic. Et ante eum Ioann. à Royas in tractat. de heretic. part. 2. assert. 25. nu. 264. & quòd iudex non debeat in crimine hæresis impunitatem, quam promittere non potest, promittere, vt ipsum ad confitendum adducat. & quòd talis confessio ad condemnandum non sufficiat, voluit etiam Petr. Rinsfeld. de confess. malef. membr. 2. post 7. conclusionem in 3. dubio.

Num. 298. in fin. adde sic. Et nonnulla alia similia exempla ponuntur per Martin. del Rio in loco præallegato.

Num. 302. in fin. adde sic. Vide ad hæc Petr. Rinsfeld. de confess. malef. in secundo membro post 7. concl. principalem, in 3. dubio vers. Secundo si reus, & seqq.

Num. 304. in fin. adde sic. Nec dissentit Bonif. in tract. de furt. §. fraudulosa. nu. 20.

Num. 307. ante fin. ibi. Nullatenus dicenda sunt pro quacunque veritate habenda &c. adde sic. Adde ad præmissa bene loquentem Martin. del Rio. de disquisition. magic. lib. 5. sect. 10. sub vers. Sed nota, & sub vers. Inquisitores Germania.

Num. 309. in fin. adde sic. Quibus adde Martin. del Rio, de disquisitionibus magicis. lib. 5. sect. 10. ubi reprobatis contrarium tenentibus, bene probat non licere iudici, reo inquisito dicere vt fateatur delictum sibi iam à complicitibus patefactum, patefactum si reuera non fuit. Hoc enim est prorsus illicitum cum mendacium contineat, vt ibi per eum. & ante eum hoc idem voluit Petr. Rinsfeld. de confess. malef. membr. 2. post 7. concl. in 3. dubio.

Num. 311. in fin. adde sic. Adde & Martin. del Rio post hæc pluries impressa in lucem editum, de disquisit. magic. lib. 5. section. 10. ubi reprobatis contrarium tenentibus, hanc sequitur limitationem, eamque dicit esse communem sententiam omnium Catholicorum. Et quòd imò hæreticum esset dicere, quòd sit licitum mentiri. Et ante eum Petrus Rinsfeld. de confess. malef. membr. 2. post 7. concl. in 3. dubio.

AD EANDEM QVÆST. LXXXI.

CAP. I X.

Summario, in princip. vers. Confessio potest &c. post verbum. Sibi. Per confitentem &c. adde verbum excusari, deletio verbo recusari.

Num. 315. in fin. adde sic. Pro qua adde Petr. Caball. post hæc impressa in lucem editum, resolution. criminal. casu 86. nu. 1. & nu. 4.

Num. 318. in fin. adde sic. Petr. Caball. resolut. crimin. post hæc impressa in lucem editum, resolut. crimin. casu 86. nu. 2. & nu. 5.

Num. 324. ante medium. ibi. Marfil. in l. 1. §. si quis vltro, n. 115. & seq. licet secus credat in ciuilibus &c. adde sic. ff. de question.

Dicto num. 324. in fine. adde sic. Petr. Caball. post hæc

impressa in lucem editus, resolution. crimin. casu 86. numer. 2. & seqq.

Num. 329. in fine adde sic. Et ab hac ampliacione in iudicando non recedas, quamuis Gramm. voto 16. nu. 14. vers. Nec militaret, quem refert, & sequitur Petr. Caball. post hæc impressa in lucem editus, dixerit confessionis spontaneæ reuocationem non posse fieri, nisi ab ipso confitente, vel à procuratore habente speciale mandatum.

Num. 330. in fin. adde sic. Petr. Cabal. post hæc impressa in lucem editus, resolut. crim. d. casu 86. nu. 6. & seq. Vbi & refert contrarium tenentes, & illis respondet.

Num. 334. in fin. adde sic. Et Bossium sic dicentem videtur sequi Petr. Caball. post hæc impressa in lucem editus, resolut. crim. casu 86. n. 3. vers. Si tamen confessio.

Num. 336. in fin. adde sic. Et contra eum iure pluribus contendit Petr. Caball. post hæc impressa in lucem editus, resolut. crim. casu 86. nu. 4. & seqq. ubi bene respondet Doctoribus contrarium affirmantibus.

Num. 338. in fin. adde sic. Quem in proposito refert, & sequitur Petr. Caball. post hæc impressa in lucem editus, resolut. crim. casu 86. nu. 3. vers. Tuius tamen puto.

Num. 342. in fin. adde sic. Et consentit Petr. Caball. post hæc impressa in lucem editus, resolut. crim. casu 86. nu. 3. vers. Tuius tamen puto.

Num. 344. ante fin. ibi. Vbi quòd reuocans confessionem, debet reddere causam reuocationis &c. adde sic. Curt. Sen. conf. 55. nu. 13. vers. Secundo clarius responderetur.

AD EANDEM QVÆST. LXXXI.

CAP. X.

Summario, post primum vers. incip. Regula prima &c. adde sic. Amplia etiam in crimine hæresis, d. num. 352. in fine.

Num. 352. prope fin. ibi. Quòd & ante eum voluit expressè &c. adde sic. Simanc. in enchirid. violat. relig. tit. 44. nu. 1. quem refert Ioan. à Royas in tract. de heretic. part. 2. assert. 36. nu. 318. & bene exornat idem, deletis verbis & bene exornat.

Dicto num. 352. in fin. adde sic. De qua re vide etiam Franc. Pegnam in addition. ad Nicol. Aymeric. in direct. inquisitor. par. 3. tit. de defensione reorum, num. 117. fol. mibi 481. col. 1. vers. Hoc tamen non omittam, & seq. Vmbert. Locat. in iud. inquis. in verbo curator, nu. 1. & in verbo minor. num. 2.

Num. 370. prope fin. ibi. Vbi in id allegat Clar. & Menoch. in locis præcitatis &c. adde sic. Et vide Vmbert. Locat. in iud. inquis. verbo minor. num. 2.

AD QVÆST. LXXXII.

REG. I.

Num. 20. in fine. adde sic. Et pro hac VII. limitatione faciunt quæ scripsi infra in tit. de homicid. quest. 126. n. 159. ubi dixi, animum occidendi probari ex confessione extra-iudiciali.

Num. 22. in princ. in fin. princ. adde sic. Petr. Caball. post hæc impressa in lucem editus, resolut. crim. casu 81. nu. 9. & seq. ubi pluribus hanc probat limitationem, & pariter respondet rationibus Boërij contrarium sentientis, & loqui videtur tam in clerico quam in laico.

Dicto num. 22. vers. Sublimita &c. in fin. vers. adde sic. Et expressè etiam tradit Caball. d. casu 81. sub nu. 9. & seq. ubi præfertim quòd contra sic se gloriantem de delicto in infamiam alterius, datur actio iniuriarum.

AD EANDEM QVÆST. LXXXII.

REG. II.

Num. 23. ante finem. ibi. Et conf. 396. n. 6. & conf. 474. n. 1. lib. 2. ubi etiam de communi &c. adde sic. Adde & Petr. Cabal. post hæc impressa in lucem editum, resolut. crim. casu 81. nu. 2.

Numer. 27. circa princ. ibi. Tunc enim ex ea non oriri indicium ad torturam &c. adde sic. Etiam errore non probato scripserunt Bald. in l. 1. col. pen. nu. 44. vers. scilicet. Item dicit Innocentius.

centus. C. de confess. omisso verbo scripserunt.

Dicto num. 27. in fin. adde sic. Relati per Petr. Caball. quem post hæc impressa habui, resol. crim. casu 81. nu. 3.

Num. 28. in fin. adde sic. Quibus addo Petr. Caball. resol. crim. cum allegatis per eum d. casu 81. nu. 4.

Num. 44. in fin. adde sic. Petr. Caball. resol. crim. casu 81. nu. 1.

Num. 47. in fine. deleto verbo reperiatur adde in eius locum verbum recipiatur.

AD QVÆST. LXXXIII.
CAP. I.

Num. 9. post med. colum. 2. ibi. Vbi concordantes referuntur Hier. Lauren. decif. Auinion. &c. adde num. 20.

Num. 20. in fine adde sic. Et faciunt scripta per Foller. in pract. crim. in verbo & si confitebuntur, nu. 36. dixi in meo conf. 16. num. 30.

Num. 21. post princip. ibi. In Rota illa; an confessio metu facta, coram vno iudice &c. dele verba, & ratificata coram alio,

Et dicto num. 21. in fin. adde sic. Et vide omnino scripta per Boss. in tit. de mandat. ad homicid. num. 33. in fine, vers. Non obstat quod coram alio iudice, & seq.

AD EANDEM QVÆST. LXXXIII.
CAP. II.

Num. 39. circa fin. ibi. Et faciunt quæ in simili dixi supra, n. 24. &c. dele verbum forsan.

Num. 46. ante fin. ibi. Et Gandin. & Carer. in locis per eum relatis, &c. adde sic. Pegna in addit. ad Nicol. Aymeric. in directorio inquisitorum, par. 3. sub num. 155. fol. mihi 519. vers. illa verò, & duobus seqq. versiculis.

Num. 55. in fin. adde sic. Franc. Pegna in addition. ad Aymeric. in directorio inquisitor. par. 3. comment. 39. num. 155. Illa verò, & seq. fol. mihi 519. col. 2. in fine.

AD EANDEM QVÆST. LXXXIII.
CAP. III.

Summario, vers. Confessio in tortura &c. ante verbum in tortura, adde verbum non.

Num. 74. in fin. adde sic. Nec dissentire videtur Pegna in addit. ad Aymeric. in direct. inquisitorum. par. 3. num. 157. fol. mihi 521. col. 1. vers. Si autem in questionib. & vers. seq.

Num. 80. in fine adde sic. Relati per Caball. (quem post hæc impressa habui) resol. crim. casu 81. num. 5. vbi tamen eos non sequitur.

Num. 81. in fin. adde sic. Prout etiam secundum hanc contrariam sententiam millies practicum fuisse testatur Petr. Caball. qui pluribus eam probat, resol. crim. dicto casu 81. num. 6. & seq. & ante eum Franc. Pegna in addition. ad Nicol. Aymeric. in directorio inquisitorum, par. 3. quest. 61. comment. 110. fol. 648. col. 1. vers. Verum hæc sententia.

AD EANDEM QVÆST. LXXXIII.
CAP. IV.

Num. 97. in fin. deleis verbis. numer. 79. & sequent. &c. adde sic. quæst. 79. num. 78. & seqq.

AD QVÆST. LXXXIV.

Num. 1. in princ. in fin. princ. adde sic. Ad cuius comprobationem vide Sigism. Scacciam post hæc impressa habitum, de iudic. caus. civil. crimin. & heretical. libr. 1. capitul. 63. num. 1.

Dict. num. 1. vers. Quamuis contra eum, &c. post verba, videatur text. &c. adde sic. l. in Senatusconsultum. ff. ad Turpilian. & in l. contra negantem. C. de leg. Aquilia, &c.

Num. 8. in fin. adde sic. Plura ad comprobationem huius limitationis, vide scripta per Sigismund. Scacciam, de iudic. causar. civil. crimin. & heretical. libr. 1. cap. 63. num. 1. per tot. in dis-

curso. vbi latissime & nu. 4. & 5. vbi quod isto casu non est necesse examinare testes instrumentarios, quia in instrumentum ipsum plene probat delictum.

Num. 11. in fine. adde sic. Cum aliis per Sigismund. Scacc. in tractat. de iudic. caus. civil. crimin. & heretical. libr. 1. cap. 63. num. 1. in discursu, & num. 4. & 5. vbi quod isto casu ex solo instrumento coniurationem probante, potest deueniri ad capturam, etiam non examinatis aut repetitis testibus instrumentariis, quia instrumentum ipsum plene probat delictum.

Num. 12. in fin. adde sic. Sigismund. Scacc. de iudic. causar. civil. crimin. & heretic. libr. 1. capitul. 63. numer. 1. in discursu, & num. 2.

Num. 16. in fin. adde sic. Cum aliis per Sigismund. Scacciam post hæc impressa habitum, de iudic. caus. civil. crimin. & heretic. libr. 1. cap. 63. num. 1. vide quæ dixi infra, in tract. de heretic. quest. 187. num. 10.

Num. 31. in fin. adde sic. Adden. ad Gandin. in tit. de pœnis reorum, num. 15. littera E. vbi dixit hanc Oldradi declarationem esse notandam, quia in occurrenti casu faciet magnum honorem.

Num. 32. circa princ. ibi. vers. Dixi tamen Oldrad. &c. adde verba de maiorit. & obed.

Dicto num. 32. prope finem. ibi. Quam in dispositione iuris, & ita teneas &c. adde verbum quicquid omisso verbo quod.

Num. 34. in fin. adde sic. Addo ad comprobationem huius limitationis Sigismund. Scacciam cum allegatis per eum in tract. de iud. caus. civil. crimin. & heretic. libr. 1. cap. 63. num. 1. vers. Quid dicemus, & vers. seq.

Num. 35. in fin. adde sic. Quibus addo Sigismund. Scacciam post hæc impressa habitum, de iudic. caus. civil. crimin. & heretic. libr. 1. cap. 63. num. 1. vers. quid dicemus in principio, & post num. 3. vbi quod isto casu instrumentum probat delictum ad effectum inquirendi.

AD QVÆST. LXXXV.

Num. 5. prope finem. ibi. Et ponderat iura præallegata, hanc &c. adde verbum ampliacionem deleto verbo allegationem.

AD QVÆST. LXXXVI.

Summario, circa finem, in vers. Præsumptio non delicti &c. deleto verbo concludit. adde verbum excludit.

Num. 6. in fin. adde sic. Petr. Caball. post hæc impressa in lucem editus, resolution. crimin. casu 288. numer. 1. cum allegatis per eum.

Num. 27. prope finem. ibi. Et voluit etiam Mascar. de probat. lib. 3. concl. 1220. num. 13. &c. adde sic. Quamuis Petr. Barbof. in repet. l. 2. in princ. par. 1. ff. solus. matrim. num. 93. dixerit, ex vnico teste de visu iunctis aliis adminiculis posse imponi pœnam ordinariam delicti, saltem in ijs quæ occultè committuntur, & sunt difficilis probationis.

Num. 30. in fin. adde sic. Petr. Barbof. in repet. l. 2. in princ. par. 1. num. 81. vers. Aduersus quos facit, & num. 82. ff. solut. matrim. vbi quod hoc est receptum à Doctoribus.

Num. 33. versus finem. ibi. Prout dixerat in d. tit. de conuict. nu. 46. & seqq. &c. adde sic. Et ita etiam in præsumptionibus vrgentissimis, quæ faciunt indubitatum indicium loquitur Petr. Barbof. in repet. l. 2. in princ. par. 1. num. 80. & seq. iuncto n. 87. & seq. ff. solut. matrim.

Num. 34. in fin. adde sic. Et vide etiam Petr. Barbof. in repet. l. 2. in princ. par. 1. ff. solut. matrim. num. 80. & seq. & num. 87. & seq. vbi pluribus demonstrare conatur, quod in ijs, quæ sunt difficilis probationis, ex præsumptionibus si vrgentissimæ fuerint, & indubitata, potest quis in pœnam ordinariam condemnari, & pariter quod ad eandem pœnam poterunt coniungi plures probationes diuersæ speciei.

Num. 43. versiculus. Et quamuis &c. circa finem versiculi. Et alias circumstantias &c. adde verbum delicti, & dele verbum de lectura.

Num. 54. in fin. adde sic. Nec dissentiat Petr. Barbof. in repet. l. 2. in princ. par. 1. num. 85. & seq. ff. solut. matrim.

Num.

Num. 55. post princ. ibi. Et in prima oppositione. C. de probat. &c. adde nomen Bal. deleto Bar.

Dicto num. 55. ante finem ibi. Paris. conf. 57. num. 39. lib. 1. Boff. in tit. de conuict. &c. adde sic. num. omisso verbo lib.

Et dicto num. 55. prope finem ibi. Clar. in pract. §. final. q. 20. vers. ad condemnandum vero &c. omittis verbis Menoch. de arbitr. quæst. adde sic. Mascard. de probat.

Num. 56. in fin. adde sic. Cum aliis per Petr. Caball. post hæc impressa in lucem editum, resol. crimin. casu 288. num. 2. & num. 5. cum allegatis per eum.

Num. 57. in fin. adde sic. Et ante istos disputata quæstione ad partes hanc sententiam tenet Mille. in pract. fol. mibi 119. & seq. n. 53. & seq. sub rubr. de indic.

Num. 58. in fin. adde sic. Verum an ex indiciis indubitatis possit sequi condemnatio in pœnam ordinariam dixi infra, num. 110. & seq.

Num. 59. post princip. ibi. & vers. Item ponit &c. dele verba & num. 2.

Num. 60. circa finem. ante verbum, Tu tamen, &c. adde sic. Et scripta per Martin. del Rio Iesuitam, de disquisitionibus magic. lib. 5. sect. 5. vers. Quædò quantumuis. vbi dixit verum non esse, quod ex multiplicatis indiciis debilibus resultent indicia indubitata ad condemnandum sufficientia saltem ad pœnam extraordinariam, cum nunquam ea, quæ natura sua sunt dubia possunt facere rem indubitam.

Num. 61. bi. Non sint remota, & leuia &c. adde sic. prout in leuibus, & remotis indiciis loquitur Martin. del Rio, vbi supra in contrarium allegatus.

Num. 67. post principium ibi. Vt contrarium credi non possit, aliter secus, secundum &c. adde sic. Capic. decisio. 126. numer. 14. & sequenti. vbi quod isto casu debet ex indiciis, & præsumptionibus resultare plusquam semiplena probatio. quod & idem voluit Mille. in pract. in tract. de indic. num. 86. fol. mibi 121.

Dicto num. 62. prope finem ibi. In tit. de indic. & tort. &c. adde sic. q. 36. omittis verbis q. 3.

Et d. num. 67. in fin. adde sic. Et omnino Petr. Barbof. in repet. l. 2. in princip. par. 1. ff. solut. matrim. num. 81. vers. Nam respondendum est, & numer. 82. versicul. denique in prædictis, & num. 87. per tot. in discursu, vbi pluribus exornat illam conclusionem, quod indicia indubitata sunt ea, quæ arctant animum iudicis, vt non possit aliter credere, & num. 89. vers. Et nihilominus aduertendum, & num. 90. vbi magistraliter declarat, an & quando iudex induci dicatur in istam firmam credulitatem, ad effectum vt possit condemnare in pœnam ordinariam, vel extraordinariam.

Num. 70. in fin. adde sic. Et contra prædictam limitationem faciunt scripta per Boff. in tit. de conuict. num. 10. Vbi dixit, Regulam d. l. sciam cuncti procedere etiam in causa ciuili ardua, vel excedente decem libras auri, ex Anchar. & aliis ibi per eum relatis.

Num. 72. in fin. adde sic. Petr. Caball. resol. crimin. casu 193. nu. 2. & seq.

Num. 75. in fin. adde sic. lib. 1.

Num. 76. post med. ibi. Vbi amplius, quod sufficit semiplena probatio &c. adde sic. Horat. Lut. consil. crimin. diuers. 168. numer. 17. vbi pariter quod sufficit semiplena probatio lib. 1.

Num. 81. ibi. Vt propter eorum leuitatem in iis non possit inferri tortura, &c. adde sic. cuius contrarium credo verius, per ea quæ dixi supra num. 7. & seqq. & in specie voluit Andr. Fachin. controuers. iuris, libr. 1. cap. 29. vers. ego in ea sum sententia, nec curandum de opinione Ludouici, qui pro sua sententia nihil allegat, & loquitur contra communem sensum Doctorum. Adde pro hac limitatione.

Num. 77. post medium, ibi. Et in tit. de part. suppos. nu. 34. &c. dele verba Cephal. conf. 45. num. 20. lib. 3.

Num. 88. in fin. adde sic. Petr. Caball. post hæc impressa in lucem editum, resol. crimin. casu 288. num. 3. cum allegatis per eum. qui tamen loquitur non in præsumptionibus, sed in suspicionibus hominis.

Num. 97. in fin. adde sic. Et hanc eandem sententiam amplectitur Petr. Caball. post hæc scripta in lucem editum, resol. crimin. casu 193. num. 2. & seqq. vbi alios refert concordantes.

& subdit quod ita in occurrenti casu practicaret, quando indicia essent ad minus tria, licet imperfectè probata.

Num. 110. versus finem ibi. Defendit Andr. Fachin. controuers. iur. libr. 1. cap. 29. &c. adde sic. Et concordant relati per Petr. Barbof. in repet. l. 2. in princ. part. 1. num. 77. vers. Item & 2. ff. sol. matrim.

Dicto n. 110. in fin. adde sic. Nec dissentit Petr. Caball. post hæc impressa in lucem editum, resol. crimin. casu 288. n. 11. & 12. cum allegatis per eum.

Num. 111. in princ. in fin. princ. ibi. Pœnam vltimi supplicij, & ordinariam &c. adde sic. A quibus dissentire non videtur Petr. Barbof. in repet. l. 2. in princ. part. 1. ff. solut. matrim. numer. 81. versic. Nam respondendum est, & num. 81. vers. Denique in prædictis, & num. 87. & num. 89. vers. Est nihilominus aduertendum, & num. 90. vbi postquam declarauit, quæ dicantur indicia indubitata; declarat etiam an, & quando ex indubitatis indiciis possit quis in pœnam ordinariam condemnari.

Dicto num. 111. in fin. adde sic. Et per Petr. Caball. quos pariter ipse non sequitur, resol. crimin. dict. casu 288. numer. 13. & 14.

Num. 113. in fin. adde sic. Relati per Petr. Caball. post hæc impressa in lucem editum, resol. crimin. casu 288. n. 6.

Num. 114. post princ. ibi. Et idem dixit ibidem Imol. nu. 3. & 4. versicul. Fallit, &c. deleto verbo scilicet adde verbum secundum.

Dicto num. 114. in princ. in fin. adde sic. Adde Petr. Barbof. in repet. l. 2. in princ. part. 1. num. 90. ad fin. versic. Ad cuius complementum, & num. 91. ff. solut. matrim. vbi testatur de veriori opinione, concordantes allegat, contrarium tenentes refert, & reprobat, & loquitur etiam in pœna corporali graui, quando præsumptiones sunt vrgentes. Petr. Caball. cum relatis per eum, resol. crimin. casu 288. num. 15. & seqq. vbi etiam testatur de seruata opinione.

Et dicto num. 114. vers. Et hanc contrariam, &c. addendus est numerus 115.

Dicto numer. 115. addendus in dict. versicul. Et hanc contrariam, &c. in fin. adde sic. Petr. Barbof. in repet. l. 2. in princ. part. 1. numer. 91. versicul. Inuenio quod Areius. Caball. dicto casu 288. numer. 7.

A D Q V Æ S T. LXXXVII.

I N S P E C T. I.

Num. 5. in fin. adde sic. Et benè aduertit Celf. Bargal. in tractat. de dolo, libr. 2. rubric. de dolo vero & presumpcio, num. 27.

Num. 9. in princ. post med. ibi. Sequitur Aym. conf. 2. &c. adde sic. nu. 8. deleto verbis nu. 2.

Dict. num. 9. in fine deleto prius verbis ibi. 126. num. adde sic. quæst. 126. num. Et vide demum text. cum ibi notatis per doct. in l. vulgaris. §. si is, qui viginti, & in §. seq. & in §. item si quis. ff. de furt. & quæ in specie in crimine furti dixi infra, in tit. de furt. quæst. 174. num. 10.

Num. 25. post med. ibi. Quanquam, vt idem subdit num. 10. Bald. &c. dele verbum contrarium.

Dicto num. 25. in fin. post verba ibi. Tam in lecturis, quam in Consiliis approbari &c. dele verba Ioann. Harpresti, in §. item lex Cornelia de sicariis, num. 37. & seq. instit. de publ. iudic.

Num. 56. circa finem ibi. Sequutus est Dec. in cap. 2. nu. 33. &c. omisso verbo. ff. adde verbum extra.

Num. 64. in princip. ibi. Vel de iure naturali, aut gentium &c. adde verbum prohibitis.

A D E A N D E M Q V Æ S T. LXXXVII.

I N S P E C T. II.

Summario, vers. Dolus non cadens &c. ante verbum ordinem &c. adde verbum extra deleo verbo contra.

Num. 67. in fine adde sic. Quibus addo Celf. Bargal. in tractat. de dolo, libr. 2. rubric. de dolo vero, & presumpcio, sub numer. 1.

& seqq. & num. 22. & sequentibus.

Num. 70. in princ. ante verbum. ibi. Distingue, &c. adde sic. Vide omnino omnes Canonistas, & etiam repetentes in c. 2. de constitution. vbi ultra infrascripta, multa alia ponunt in materia.

Dicto num. 70. in fin. adde sic. Ex quibus patet ita communititer teneri à doctoribus, quicquid secus scripserit Cels. Bargal. qui tamen loquitur, quando culpa lata consistit in non faciendo, in tract. de dolo, lib. 2. rubric. de dolo vero, & presumpcio, num. 27.

AD QVÆST. LXXXVIII.

Num. 4. il 2. incip. Quæro III. &c. in fin. adde sic. Sed pro hac distinctione videtur Cels. Bargal. in tract. de dolo, lib. 2. rubr. de dolo vero, & presumpcio, num. 1. & seqq.

Num. 7. in fin. adde sic. Adde pro hac eadem diffinitione Cels. Bargal. in tract. de dolo, lib. 2. rubr. de dolo vero, & presumpcio, num. 8.

Num. 8. in fin. adde sic. Adde & Cels. Bargal. in tract. de dolo, lib. 2. rubr. de dolo vero, & presumpcio, num. 6. & 7. vbi tamen subdit quòd dicta diffinitio doli veri, respicit potius modum probationis, quàm substantiam doli.

Num. 11. in fin. adde sic. Et per Cels. Bargal. in tract. de dolo, lib. 2. rubr. de dolo vero, & presumpcio, num. 8.

Num. 13. in fin. adde sic. Celsus Bargal. in tract. de dolo, lib. 2. rubr. de dolo vero, & presumpcio, n. 6. vbi tamen subdit, quòd ista diffinitio doli presumpci, respicit potius modum probationis, quàm substantiam doli.

Num. 18. in fin. adde sic. De quibus, & aliis differentiis vide bene differentem Cels. Bargal. in tract. de dolo, lib. 2. rubr. de dolo vero, & presumpcio, num. 29. & seqq.

Num. 21. circa med. ibi. Sicut in suis. Colligitur hæc distinctio &c. adde sic. Quam etiam Panucc. in tract. de iureiuran. in licem. par. 2. cap. 2. num. 8.

Num. 34. in fin. adde sic. Vide infra in fragmentis, vers. Iuramentum, num. 1287.

AD QVÆST. LXXXIX.

INSPECT. I.

Num. 2. (licet dicat 3.) in fin. adde sic. Et quæ etiam scripsi in materia simulationis infra, quest. 162. nu. ... & seqq.

Num. 5. in fin. adde sic. Quæst. 162. num. ...

AD EANDEM QVÆST. LXXXIX.

INSPECT. II.

Num. 17. in fine. adde sic. Et faciunt quæ de simulatione scripsi, infra in titul. de crimin. falsi, quest. 162. num. ...

Num. 18. in fin. adde sic. Et pro hac contraria opinione faciunt Doctores per me allegati in materia simulationis, infra in tit. de crim. falsi, quest. 162. num. 98.

Num. 22. in fine adde sic. Et ad materiam vide quæ de probanda simulatione dixi infra, in tit. de crim. falsi, quest. 162. num. ... & seqq.

Num. 23. in fine. ibi. Et in materia simulationis &c. adde sic. videlicet in quest. 162. num. ... & seqq. vbi vide.

Num. 25. in fine. delevit verbis. Et dicam in seq. limitatione. adde sic. Et in simili de iudiciis, & coniecturis probantibus simulationem, dixi infra in titul. de crimin. falsi, quest. 162. num. ...

Num. 27. in fin. adde sic. Et faciunt in simili quæ de simulatione scripsi infra in tit. de crim. falsi, quest. 162. num. ... & seqq. vbi etiam posui contrarium tenentes.

Num. 37. in fin. adde sic. Cum aliis per me allegatis, infra in tit. de crimin. falsi, in materia simulationis, quest. 162. num. ... & seqq. vbi etiam posui contrarium tenentes.

AD EANDEM QVÆST. LXXXIX.

INSPECT. III.

Num. 44. in princ. in fin. princip. adde sic. Et ex qualitate personæ si sit bonæ famæ, excludi præsumptionem

simulationis, dixi infra in tit. de crimin. falsi, quest. 162. nu. ... & seqq.

Num. 46. in fin. adde sic. Et faciunt etiam quæ dixi infra in tit. de crim. falsi, quest. 162. num. ... vbi posui quòd rusticus, mulier, & minor exculantur à præsumpta simulatione contractus.

Num. 53. in fin. adde sic. Item faciunt quæ dixi infra in tit. de crimin. falsi, quest. 162. num. ... & sequentibus. vbi quòd simulatio non præsumitur non existente causa simulationis.

Num. 56. ad finem ibi. Quæ in simili de &c. delevit verbis præsumendi falsitate adde verbum præsumptione falsitatis.

Num. 63. in fin. adde sic. Vide quæ in simili de simulatione, dixi infra in tit. de crimin. falsi, quest. 162. num. ...

Num. 72. in fin. adde sic. Et faciunt quæ in simili de simulatione dixi infra, in titul. de crimin. falsi, quest. 162. num. ... & seqq.

AD EANDEM QVÆST. LXXXIX.

INSPECT. IV.

Num. 97. in fin. adde sic. 170. Et vide quæ de simulatione in simili præsumenda dixi infra in tit. de crim. falsi, quest. 162. num. ... & seqq.

Num. 99. in fine. adde sic. Et vide quæ in simili de præsumptione simulationis dixi infra, in titul. de crimin. falsi, quest. 162. num. ...

Num. 101. in fi. adde sic. Et vide quæ in simili de præsumptione simulationis dixi infra, in tit. de crim. falsi, q. 162. num. ...

Num. 104. in fin. adde num. 107. deleto illo 197.

Num. 115. in fin. adde sic. Declarando vt ibi quò ad pœnam falsi extraordinariam, non autem quò ad ordinariam.

Num. 116. in fin. adde sic. Et faciunt quæ in simili de præsumptione simulationis dixi infra, in tit. de crim. falsi, q. 162. num. ... & seqq.

Num. 118. in fin. adde sic. Et faciunt quæ in simili de præsumptione simulationis dixi infra, in tit. de crim. falsi, q. 162. num. ... & seqq.

Num. 119. in fin. adde sic. Et faciunt quæ in simili dixi de præsumptione simulationis infra, in tit. de crimin. falsi, quest. 162. num. ...

Num. 122. in fin. adde sic. Vide quæ dixi, infra in tit. de falsi, q. 153. num. 162. & seqq. & q. 162. nu. ... & seqq.

Num. 124. in fin. adde sic. Et faciunt quæ in simili de simulatione dixi, infra in titul. de crimin. falsi, quest. 162. numer. ... & seqq.

Num. 129. in fin. adde sic. Et vide quæ in simili dixi de simulatione, infra in tit. de crim. falsi, q. 162. num. 184. & seqq.

Num. 130. in fin. ibi. Dixi infra in quæst. &c. adde sic. 162. num. ... & seqq.

Num. 139. circa finem ibi. Mascard. de probat. lib. 2. concl. 1094. num. 38. &c. adde sic. Peregr. de iure fisci, libr. 3. tit. vltimo. rubr. de delictis clam & palam, num. 5.

Num. 140. in fin. adde sic. Vide quæ de hac re iterum dixi infra in fragmentis, vers. Iuramentum, num. 1287.

Num. 145. in fin. adde sic. Et faciunt quæ in simili dixi infra, in tit. de crimin. falsi, quest. 162. num. ...

AD QVÆST. XC.

INSPECT. I.

Num. 16. ibi. versicul. Licet octavo, &c. adde sic. & consil. 18. numer. 9. & 10. Plot. consil. crimin. divers. 131. numer. 21. lib. 1.

Num. 21. in fin. adde sic. Dixi hac de re iterum infra in titul. de falsi, quest. 150. parte undecima, in secunda ampliatione.

Num. 24. in fin. adde sic. Vide quæ dixi infra in fragment. vers. Iuramentum, num. 1186. & seqq.

Numer. 60. in fin. adde sic. Franc. Becc. conf. 102. num. 39. vbi declarat temeritatem tunc demum puniri posse, quando

do nulla iusta ratione excusari potest, secus si iusta excusationis causa subest.

AD EANDEM QVÆST. XC.

INSPECT. II.

Summario, in fin. in vers. Ignorantia iuris non excusat in actu &c. post verbum, cui &c. adde verbum ius.

Num. 91. in fin. adde sic. Et in specie; an ignorantia excuset in crimine hæresis; dixi infra in tract. de hæresi, num. 23. & seqq.

Num. 93. qui incipit Amplia II. &c. incipiendus Amplia I. &c.

Num. 94. post verbum Amplia, &c. dele numerum III. & adde numerum II.

Num. 99. post principium. ibi. Quod & latius comprobavit in &c. adde verbum causa delero verbo casu.

Dicto num. 99. post medium. ibi. Et vide etiam Crescen. de decision. 9. adde sic. Alias decima, secundum aliam impressionem.

Num. 100. ante finem. ibi. A qua non videtur dissentire Iacob. Ayres. in rep. l. vt vim &c. deleris verbis par. 2. adde verba part. 3.

Et dicto num. 100. in fin. adde sic. Vide ad hanc materiam; an scilicet, & quando ignorantia crassa, supina, & affectata excuset, quæ dixi in fragmentis, numer. 161. & seqq.

Num. 102. in fin. adde sic. Dixi iterum hac de re in fragmentis, littera I. num. 266. & seqq.

Num. 104. post princ. ibi. Ad trad. per Plot. in consil. crimin. diuers. 131. &c. adde verba nu. 6. delero num. 8.

Dicto num. 104. in fin. adde sic. Vide quæ dixi infra in fragmentis, littera I. num. 269.

AD QVÆST. XCI.

Num. 23. in fin. adde sic. Vide infra in tit. de fals. question. 160. num. 80. & sequentibus.

AD QVÆST. XCII.

Summario, in princip. versic. Senes regulariter &c. post verbum, numer. 25. &c. delero verbo &c. adde sic. Vbi etiam in crimine hæresis.

Dicto summ. col. 1. in fi. post vers. Et quid à pœna &c. incipit à capite & adde sic. Minori an possit imponi pœna confiscationis bonorum, n. 41. in fin.

Minori non mitigatur pœna pro delicto, quod frequenter committatur in loco vbi ipse delinquit, num. 107. ante finem.

Dicto summario, fol. 166. col. 1. in princ. post vers. Impuberes excusantur &c. incipit à capite, & adde sic. Quid in crimine lenocinij? n. 78. ante finem.

Et quid in stupro violento? dicto n. 78. ad finem.

Dicto summa. in. cod. fol. 166. eadem col. 1. in vers. Minor ætas facit mitigare, &c. in fin. vers. adde sic. Quæ autem in proposito dicantur delicta grauiora, & atrociora, & atrocissima, d. num. 104. in fin.

Et quid in crimine læsæ maiestatis? n. 107. ad fin. vbi etiam quid in crimine hæresis?

Num. 23. ante fin. ibi. Menoch. de arbitr. quæst. lib. 2. casu 329. num. 20. &c. adde sic. Et ibidem in addit. num. 26. versic. Quartum est caput.

Dicto n. 23. in fine. adde sic. Et de senioribus mitius puniendis in crimine furti vide in specie Bonif. in tract. de furi. §. animo lucrandi, n. 117. & seqq.

Num. 25. in fin. adde sic. Etiam in crimine hæresis, vt per Menoc. n. 60. §. 82. n. 180. & seqq. quod fortè verum crederem, quando senex esset taliter senex, vt iudicio, & bono sensu careret, & sic quando delinqueret nimia debilitate confectus, prout declarat Simanc. in tract. de heret. tit. 47. n. 12. & tit. 17. rubr. de defensionibus reorum, n. 15. & num. 27.

Num. 30. in fin. adde sic. Bonifac. in tractat. de furtis §. ani-

mo lucrandi, numer. 119. & sequent.

Num. 35. in fin. adde sic. Faciunt pro hac tertia limitatione scripta per Bonifac. in tract. de furi. §. animo lucrandi, num. 117. 118. 123. & seqq.

Num. 41. versus finem. ibi. Decian. in suis tract. crimin. par. i. lib. 5. cap. 37. num. 56. &c. adde sic. Adde pro hac eadem regula Vincent. de Franch. decis. 230. num. 1. Thesaur. decisio. Pedemon. 161. nu. 1. vbi de magis communi. & n. 4. vbi etiam de magis communi. Petr. Caball. resol. crim. casu 134. nu. 1. *

Dicto num. 41. in fine adde sic. Quam regulam pariter pluribus illationibus alphabetico ordine explicatis exornat Ruginell. pract. quæst. cap. 35. num. 1. & omnibus seqq. vbi præsertim num. 69. dicit, quod quando minori propter ætatem mitigatur pœna, non potest illi imponi pœna confiscationis bonorum, & quod ita aliis Senatus Mediolani declarauit.

Num. 42. circa princ. ibi. (Licet secus credat de impubere) &c. adde sic. suaderi videatur ex pluribus rationibus adductis per Iulium Cæsar. Ruginell. (quas tamen ipse non sequitur) pract. quæst. cap. 35. sub num. 1. & seqq.

Num. 46. in fin. adde sic. Menoch. de arbitr. quæst. lib. 2. in addit. ad casum 329. num. 3. & seqq.

Num. 58. in princ. ante verbum Qui etiam &c. adde sic. & sic in maioribus infante.

Dicto nu. 58. in fin. adde sic. Menoch. de arbitr. q. lib. 2. in addit. ad casum 329. numer. 6. & sequentibus. vbi alios refert.

Num. 62. ante fin. ibi. Menoch. de arbitr. quæst. lib. 2. casu 329. n. 2. &c. adde sic. & in addit. n. 9. & 10.

Num. 69. in 1. vers. dele verbum mittendo, & adde verbum omittendo.

Num. 70. in fin. adde sic. Thesaur. decis. Pedemon. 161. sub num. 3.

Num. 77. circa medium ibi. Pluribus comprobavit Odd. de restit. in integr. p. 2. &c. omittis verbis quæst. 81. nu. 1. & seqq. & post num. 19. & 20. adde sic. quæst. 80. num. 70. & seqq. & num. 89.

Dicto num. 77. in fin. adde sic. Et in hac eadem sententia propositis contrariis residet etiam Ruginell. pract. quæst. cap. 35. num. 9. & 10.

Num. 78. in fine adde sic. Et pro hac contraria opinione facere videtur tex. in l. si minor. ff. ad l. Iul. de adul. vbi dicitur, si minor annis adulterium commiserit, l. Iulia tenetur, quoniam tale crimen post pubertatem incipit.

Quid in crimine lenocinij? Vide infra quæst. 144. num. 32. & seqq.

Quid in stupro violento? Vide Thesaur. decis. Pedemon. 161. num. 5. vers. in stupro. Menoch. de arbitr. quæst. lib. 2. in addit. ad casum 329. numer. 18. versic. secunda est opinio. Petr. Caball. resolution. crimin. casu 134. numer. 5. cum allegatis per eos.

Num. 83. in fine. adde sic. Et dixi aliquid infra in tit. de delict. carnis q. 148. nu. 77. & seqq.

Num. 85. circa fin. ibi. Vers. sextodecimo accedit lib. 3. &c. adde sic. Menoch. de arbitr. quæst. lib. 2. in additionib. ad casum 329. numer. 18. in fine. Iul. Cæf. Ruginell. pract. quæst. cap. 35. num. 64.

Num. 86. prope finem. ibi. Et cum hac contraria opinione &c. adde sic. pro qua etiam concordant alia exempla relata per Iul. Cæf. Ruginell. pract. quæst. cap. 35. nu. 64. ad finem.

Num. 87. in fin. adde sic. Ruginell. pract. quæst. cap. 35. num. 59. vbi tamen refert Senatum Mediolanen. die vltima Maij 1595. declarasse, constitutionem in tit. de rapt. mulier. habere locum etiam in minore: Et quod propterea quidam Horatius de Mediobarbis, nobilis adolescens annorum 22. fuit morti traditus, quia rapuerat Paulam Beccariam nobilem virginem, eamq. carnaliter cognoscere tentauerat, licet non cognouerit. Et dixi hac de re iterum infra in tit. de delictis carnis. q. 145. num. 93. & seqq.

Num. 88. in fin. adde sic. Nec dissentit Ruginell. pract. quæst. cap. 35. num. 44.

Num. 89. ante finem. ibi. Menoch. de arbitr. q. lib. 2. casu 329. num. 3. & dele verbum conf.

Dicto num. 89. in fine adde sic. Ruginell. pract. quæst. cap. 35. num. 39.

Num. 91. in fin. adde sic. Vide quæ dixi infra in tit. de delict. carn. g. 149. nu. 156. & seq.

Num. 99. prope fin. ibi. Vbi etiam refert contrarium tenentes &c. adde sic. ff. de minor.

Num. 103. in princ. ibi. Et atrocioribus, &c. adde sic. (in leuibus enim criminibus minoritatem excusare à pœna ordinaria dubium non est, ex allegatis per Thefaur. decis. Pedem. 161. num. 8. vers. illud præterea, & per Menoch. de arbitr. quest. lib. 2. in additionibus ad casum 329. num. 12. & 13.) In quibus quidem atrocibus criminibus. & deinde addeas verbum in quibus.

Dicto num. 103. in fin. ibi. Diciturque ipsum in quocunque graui delicto mitius puniendum &c. adde sic. Thefaur. decis. Pedem. 161. num. 8. vers. illud præterea, & num. 3. ad finem, iuncto num. 4. vbi licet testetur illum Senatam sapius obseruasse, vt minor 25. annorum post pubertatem eadem pœna puniatur, qua punitur maior in grauioribus delictis, subdit tamen quod talis obseruantia sibi nunquam placuit tanquam nimis rigorosa, & humano iudice indigna. Petr. Caball. resolution. crimin. casu 134. num. 7. ante finem. & numer. 8. Menoch. de arbitr. quest. lib. 2. in additionibus ad casum 329. num. 14. & seqq. vbi pro hac opinione allegat Doctores 35. contrarium tenentes reprobant, & eorum rationibus respondet.

Num. 104. post verba. ibi. Quamuis contrarium voluisset videantur &c. adde sic. relati per Menoch. vbi supra num. 14. & ante eos.

Dicto numer. 104. in fine adde sic. Et quamuis etiam contrarium sapius seruasse Senatam Pedemontanum testatur Thefaur. dicta decision. Pedemont. 161. numero tertio ad finem.

Quæ autem in proposito reputentur delicta grauia, & atrocia, quæ atrociora, & quæ atrocissima dixi alias, & latè sub tit. de delict. & pœn. vbi vide. Ex quibus ibi per me traditis multa retulit Iulius Cæsar Ruginell. pract. quest. c. 35. nu. 73. & 74.

Num. 106. in fin. adde sic. Et hanc ampliacionem ponit etiam Menoch. de arbitr. quest. lib. 2. in additionibus ad casum 329. num. 18. ve sic. secunda est opinio, & num. 19. & seqq. vbi ponit plura exempla, & alios refert concordantes. Thefaur. decis. 161. num. 5. vers. nem non habebit locum, vbi videtur tenere, quod in crimine parricide regulariter etiam minoranda sit pœna, licet in casu Vincent. de Franch. in decis. 230. quem infra referam, multæ concurrebant qualitates aggrauantes, quæ parricidam minorem minimè excusandum suaserunt.

Num. 107. post med. ibi. Dum ipsum in via publica derobarunt &c. adde sic. Thefaur. decis. 161. num. 3. in fin. Vbi refert fuisse apud eum furca suspensos duos iuuenes annorum 19. aut 20. pro homicidio per eos commisso in via publica pro furripendis pecuniis. quamuis cõtrarium alias de anno 1593. Mediolani fuisse seruatum ad fauorem cuiusdam minoris in vnica robaria testetur Iul. Cæf. Ruginell. pract. quest. cap. 35. num. 13. vbi etiam refert Ioseph. Ludou. & Thefaur. in locis præallegatis.

Dicto num. 107. ante fin. ibi. Qui & ipse tunc fuit capite obruncatus &c. adde sic. Et hæc per me hoc loco dicta refert etiam Iul. Cæf. Ruginell. pract. quest. cap. 35. num. 34. Adde, & pro hac contraria opinione relatos per Menoch. de arbitr. quest. lib. 2. in additionibus ad casum 329. num. 18. vers. vna est eorum &c. quos tamen ipse non sequitur. & nouissime consensit Petr. Caball. resolution. crimin. casu 134. numer. 8. vers. posset tamen. Vbi, quod posset esse delictum tam atrox, & tot habere circumstantias aggrauantes; vt propterea iudicis seueritas non esset damnanda, si minorem 25. annorum pœna mortis condemnaret. & numer. 10. subdit post Adden. ad Decian. in consil. 535. in verbo mitigari, quod non esset locus mitigationi pœnæ mortis ob minorem ætatem, quando in Regione esset frequentia similibus delictorum, idque benè notandum aduertit. Et in parricidio non fuisse mitigatam pœnam vxori, quæ maritum occidi procurauerat, prout nec fratri naturali, qui fratrem suum proditorie, & per assassinium occiderat, etiam quod ambo minores essent, testatur Ruginell. pract. quest. cap. 35. numer.

38. vers. & nos vidimus, & num. 52. vbi concludit, quod licet diuersimodè in crimine parricidij iudicatum fuerit, firmari tamen potest regula contra minorem, quod in isto crimine pœna non minuatur.

Et dicto num. 107. in fin. adde sic. Ruginell. pract. quest. cap. 35. num. 46. qui etiam in idem allegat Henric. Boyc. in cap. 1. de delict. puerorum. & Cephal. consil. 304. num. 197. lib. 3. Adde & Thefaur. decision. Pedemont. 161. num. 5. vers. sed quicquid. Et Petr. Caball. resolution. crimin. casu 134. num. 9. Et quid in crimine hæresis vide Ioan. à Royas sing. 131. & 132. Simanch. cathol. insti. tit. 17. rubr. de defensionibus reorum, numer. 14. vbi de infante, & numer. 26. vbi de pueris, & impuberibus.

Num. 108. post princip. post verba. ibi. Sed in atrocioribus. Tu tamen in iudicando &c. deleto verbo eum, adde verbum eam.

Dicto numer. 108. in medio. ibi. Et benignitate non minus vsus fuit, quam in &c. omisso verbo alius, adde verbum alios.

Et paulo post. ibi. Publicè in platea &c. adde verbum pontis. deleto verbo partis.

Dicto numer. 108. post med. ibi. Non extraneum putauit, refert Menoch. de arbitr. quest. &c. dele illum numerum 9.

Et deinde 2. versiculo. ibi. Videlicet in additionibus &c. adde sic. & casu 329. numer. decimonono pariter in additione.

Dicto num. 108. ante finem. ibi. Qui nondum compleuerat annum &c. adde sic. decimumoctauum (si enim compleuisset, potuisset sine dubio vigore constitutionis Regni morti tradi.)

Dicto num. 108. prope finem. ibi. Quia patrem veneno necauerat &c. adde sic. & pluries ad hunc effectum ei prius venenum dederat.

Et d. num. 108. in fin. adde sic. Et eundem Franchum refert etiam Caball. resolution. criminal. casu 134. numero nono.

Num. 111. prope finem. ibi. Sed non à pœna extraordinaria &c. adde sic. Et rursus vide Iul. Cæf. Ruginell. pract. quest. cap. 35. num. 49. vbi facta conclusione, quod in crimine falsæ monetæ minor excusatur à pœna ordinaria, refert tempore pestis Senatam Mediolani pro falsa moneta tres fratres ad mortem damnasse, licet eorum vnus esset minor annorum viginti.

Num. 113. prope finem. ibi. Vbi etiam aliis relatis, testatur de communi &c. adde sic. Petr. Caball. resol. crim. casu 134. numer. 3. in fin. & nu. 7. per totum. Thefaur. decis. Pedem. 161. num. 2. iuncto num. 4. vbi quod licet alias ille Senatus contrarium seruauerit in homicidio præmeditato facto cum alabarda, talis tamen obseruantia sibi nunquam placuit tanquam humano iudice indigna.

Dicto num. 113. in fin. adde sic. Et pro ea ita sapius fuisse iudicatum referuntur plura exempla per Iul. Cæf. Ruginell. pract. quest. cap. 35. nu. 38.

Num. 114. ibi. Vulpel. conf. 101. per totum, &c. adde sic. Vbi testatur de communi, & quod ita Romæ seruatur, vbi ipse pluries iudicauit. refert eum Cartar. de excoq. s. m. cap. bannit. c. fin. n. 234. & seqq.

Et paulo post. ibi. Cuius opinionem minimè &c. deleto verbo tuam adde verbum tutam.

Dicto n. 114. in fin. adde sic. Et quamuis etiam plura exempla, in quibus propter minorem ætatem in crimine homicidij, pœnam ordinariam non fuisse temperatam referat Iul. Cæf. Ruginell. pract. quest. cap. 35. num. 38. vers. ul. Contra verò.

Num. 115. in fin. adde sic. Et in specie consentit etiam Iul. Cæf. Ruginell. pract. quest. cap. 35. numer. 38. vers. infantes tamen.

Num. 121. prope finem. ibi. Inter illius opera in fol. tom. 1. pag. 260. &c. adde sic. Nec dissentit Iul. Cæf. Ruginell. pract. quest. cap. 35. num. 38. vers. Præmissa potius procedunt.

Dicto num. 121. in fin. adde numerum 25.

Num. 122. in fine. adde sic. Bonifac. in tractat. de furt. §. animo lucrandi, nu. 112. vers. Pubes autem. & dixi aliquid infra in tit.

in iur. de furt. quest. 174. num. 85.

Num. 123. in fin. adde sic. Bonif. in tract. de furt. §. animo lucrandi, num. 108. 109. & 112.

Num. 124. ante fin. ibi. Vbi consuluit in fure annorum 18. &c. adde sic. Bonif. in tract. de furt. §. animo lucrandi, d. num. 112.

Dicto num. 124. prope finem ante verba. ibi. Quamuis Clau. adde sic. Nec in effectu dissentit Thesaur. decis. Pedemont. 161. num. 3. in fin. vbi testatur aliàs quendam iuuenem annorum 21. licet plura commississet furta, & sic esset famosus latro, non ad mortem sed ad perpetuas triremes fuisse condemnatum. imò sub num. 8. vers. Ex quo inferebam, testatur hanc condemnationem in secunda instantia fuisse reuocatam, & poenam triremium commutatam in poenam fustigationis, & banni per quinquennium. Adde pro hac eadem conclusione Menoch. de arbitr. quest. lib. 2. cas. 329. in addit. sub num. 18. vers. Secunda est conclusio, & Petr. Caball. resol. crimin. cas. 134. num. 2. & num. 3. & num. 5. Iul. Cæs. Ruginell. pract. quest. cap. 35. num. 35.

Num. 126. in fin. adde sic. Quod exemplum etiam refert Salyc. in rubr. de crimin. sacrileg. prout ad id eum allegat Iul. Cæs. Ruginell. pract. quest. c. 35. num. 61. vbi etiam ponit alia in materia sacrilegij commissi à minore, de qua etiam per Thesaur. decis. Pedemont. 161. num. 5. Menoch. de arbitr. quest. lib. 2. in addit. ad casum 329. sub num. 18. Petr. Caball. resol. crim. casu 134. num. 6. apud quos etiam reperies allegatum Boer. decis. 250. num. 20.

Et quid in minore grassatore viarum? vide supra sub num. 107.

Num. 127. in fin. adde sic. Adde etiam ad præmissa pluribus hanc conclusionem exornantem Bonif. in tract. de furt. §. animo lucrandi, num. 106.

Num. 130. in fin. adde sic. Vide tamen in proposito Decian. in tract. crim. lib. 6. cap. 11. num. 4. vbi facit generalem conclusionem, quòd infans & pupillus, non puniatur de periurio, licet cum iuramento falsum deponant, & quòd etiam impubes excusatur à periurio. Minor autem licet non excusetur, restituitur tamen aduersus periurium ex Affl. Bero. Blanco, & Carer. in locis ibi per eum relatis. Et vide etiam Ruginell. pract. quest. cap. 35. num. 35. vbi concludit pubertati proximum in crimine periurij, quamuis sit doli capax mitius puniri.

Num. 133. in fine. adde sic. Ad quæ vide etiam Iul. Cæs. Ruginell. pract. quest. cap. 35. num. 31.

Num. 134. prope finem. ibi. Sed tantum mitius puniantur &c. adde sic. Nec dissentit Iul. Cæs. Ruginell. pract. quest. cap. 35. num. 57. post hæc impressa in lucem editus.

Num. 135. in fin. adde sic. Ruginell. pract. c. 35. num. 20. vbi tamen quod minores ad accusandum non admittuntur, de quo tamen suo loco dixi.

Num. 136. post princ. ibi. vers. Mitiori tamen poena, & latius decis. 13. num. 3. & seq. &c. adde sic. & decis. 161. num. 5. vers. In abortu.

Dicto num. 136. ante fin. ibi. Menoch. de arbitr. quest. lib. 2. casu 329. num. 6. &c. adde sic. & in addit. num. 18. sub vers. Secunda est opinio.

Dicto num. 136. prope finem. ibi. Et Ofasc. in locis præcitat. &c. adde sic. Petr. Caball. resol. crim. cas. 134. num. 4. Ruginell. pract. quest. c. 35. num. 6. in princ. & in vers. Cuidam verò mulieri, vbi refert Senatam Mediolani mādasse fustigari quandam mulierem, quæ partum suffocauit.

Num. 137. in princ. post verbum. In poena &c. adde verbum ruptæ deleto verbo duplæ.

Num. 149. in fin. adde sic. Nec dissentit Iul. Cæs. Ruginell. pract. quest. cap. 35. num. 70. vbi tamen declarando subdit, quòd quando minor propter minorem ætatem fuit semel mitius punitus, si postea iterum delinquat, non effugiet poenam ordinariam, cum ex tali reiteratione spes emendationis reiciat. quod vltimum non firmo, cum videatur esse contra mentem Doctorum allegatorum supra num. 38.

Num. 145. in fin. adde sic. Thesaur. decis. Pedemont. 161. nu. 8. Menoch. de arbitr. q. lib. 2. in addit. ad casum 329. n. 24. & seqq. vbi alios refert, & infert ad plura diuersorum locorum statuta.

Farinacij Additiones ad impressa opera.

Num. 154. (licet impressus 114.) in fin. adde sic. Vide tamen in proposito Iul. Cæs. Ruginell. pract. quest. capit. 35. numer. 59. vbi testatur Senatam Mediolani aliàs declarasse Constitutionem de raptu mulierum habere locum etiam in minore, & quòd ita die vltima Maij 1595. fuit executum. sed pro distinctione prædicta, vide eundem Ruginell. ibidem, num. 66.

Num. 155. circa medium. ibi. Tu audisti, num. 4. &c. adde sic. Cremen. singul. 30.

Dicto num. 155. ad finem. ibi. Par. 2. quest. 80. num. 67. &c. adde sic. Viu. opin. 765. num. 23. Ioseph. Ludouic. decis. Perus. 80. num. 8. & num. 21. par. 2. vbi declarat hoc non procedere in statu Ecclesiastico, in quo maiores 14. annorum non excusantur vigore motus proprij Pij IV. Sed labitur iste Doctor, quia motus proprius Pij IV. loquitur in homicidio, & non in prohibita frumenti extractione, ex quibus apparet ita communiter à Doctoribus receptum. Adde pro hac ampliatione Ruginell. pract. quest. cap. 35. num. 30.

Num. 158. ante finem. ibi. Alber. Guliel. Mayner. in l. ferè in omnibus, num. 11. ff. de reg. iur. &c. adde sic. Ferret. in tract. de gabell. num. 335. & seq.

Num. 160. in fin. adde sic. Iul. Cæs. Ruginell. pract. quest. cap. 35. num. 28.

Num. 161. vers. finali, in fin. adde sic. Quem etiam refert Iul. Cæs. Ruginell. post hæc impressa habitus, pract. quest. c. 35. num. 47. Quamuis quòd in crimine iniuriarum minor ætas non excuset quin imponi debeat poena ordinaria, voluerit idem Ruginell. cum allegatis per eum pract. quest. cap. 35. num. 42.

Num. 162. in fin. adde sic. Menoch. de arbitr. quest. lib. 2. in addition. ad casum 329. num. 30. Iul. Cæs. Ruginell. pract. quest. cap. 35. num. 3.

Num. 163. in fin. adde sic. Thesaur. decis. 161. num. 5. in fin. vers. Quibus testantibus, & num. 6. & num. 7. ante finem. vers. Causant igitur. vbi propterea monet iudicantes ab asperitate se abstinere, ne aliquando seueritatem, quam in homines sine consideratione exercent, illi post eorum mortem iudicio Dei in se ipsos experiantur. Menoch. de arbitr. quest. lib. 2. in addit. ad casum 329. num. 28. & seq. Petr. Caball. resol. crim. cas. 134. num. 3.

Num. 174. in fin. adde sic. Ruginell. pract. quest. cap. 35. numer. 27.

Num. 179. in fin. adde sic. Adde pro hac tertia limitatione Ruginell. post hæc impressa habitum pract. quest. cap. 35. num. 43.

Num. 180. in fin. adde sic. Et in enchrid. violat. relig. tit. 44. rub. de minoribus, num. 1. & seqq. quem refert Io. à Royas de heret. par. 2. assert. 36. num. 318. Et omninò Franc. Pegna in direct. inquisit. par. 1. commentar. 13. quem, & alios pariter hanc materiam declarantes refert Iul. Cæs. Ruginell. pract. quest. cap. 35. num. 37. vbi etiam omninò videas an, & quando minori in crimine hæresis sit minuenda poena, & num. 63. vbi quid in crimine simoniæ.

Num. 182. in fin. adde sic. Petr. Caball. resol. crimin. cas. 134. num. 11. vbi in proposito recenset aliqua diuersorum locorum statuta. Vinc. de Franch. dec. 230. num. 4. vbi refert Regni constitutionem volètem in delictis maiorem annorum 18. reputari pro maiore. Iul. Cæs. Ruginell. pract. q. c. 35. n. 65.

Num. 183. in fin. adde sic. Et pro negatiua multum stringunt scripta per Thesaur. decis. Pedem. 161. num. 7. vers. Neque obstabit.

Num. 184. circa princ. ibi. In par. 1. bullar. fol. mihi 158. vers. &c. adde verba, hac firma iuncto versiculo.

Et paulo post ante verbum. ibi. Minores 25. annorum &c. adde hæc verba. Statui videtur.

Et dicto num. 184. in fin. adde sic. Considera tamen verba dictæ Bullæ, quia videntur loqui in crimine homicidij, licet postea vtatur illis verbis in omnibus præmissis delictis.

Num. 185. ante finem. ibi. Qui patrum venenauerat &c. adde sic. Card. Tusch. post hæc impressa habitus, in verbo Minor concl. 256. num. 42. Petr. Caball. resol. crim. cas. 134. num. 12.

Num. 186. circa princ. post verba. ibi. in vers. Duces quoque f. statuit

statuit quod &c. *deleas verba* tam in homicidio, quam in aliis.

Num. 187. *post princ. ibi.* In terris Ecclesiæ omnino &c. *deleto verbo* seruandam *adde verbum* seruanda.

Dicto num. 187. *in fin. adde sic.* Prout nec dissentit etiam Iul. Cæs. Ruginell. *pract. quest. cap. 35. num. 74. in fine principij,* & num. 65. *sub vers. Subdit tamen.*

Num. 188. *in fin. adde sic.* Et dicam latius infra *in tit. de consultor. q. 131. num. 49. nec dissentit Ruginell. d. cap. 35. num. 65. vers. Subdit tamen.*

Num. 189. *in princ. post verbum* quod &c. *deleas verba* Bullæ prædictæ videntur, & *adde sic.* Bulla prædicta Pij IV. 128. videtur.

Eodem num. 189. *ante finem. ibi.* Et sic in condemnandi &c. *adde sic.* Quando ante condemnationem capti sunt.

Et *post verba. ibi.* Non videntur procedere &c. *adde verbum,* aduertendum est *omissis verbis* prout in specie sic bene aduertit.

Et dicto num. 189. *in fin. adde sic.* Qui loquitur in minore capto, & condemnato, quem & ego referendo sequutus fui *in meo conf. 66. num. 9.* Sed quid in minore non capto, sed in contumaciam condemnando, vide quæ dixi supra *in tract. de inquisi. quest. 11. num. 26. & seq. in vers. Quid dicendum.*

Num. 190. *post principium. ibi.* Ad pœnam minuendam &c. *adde sic.* Licet nequeat isto casu restitutionem aduersus fictam, vel veram confessionem concedere.

Et paulo *post. ibi.* Et probauit Sforz. *Odd. d. q. 81. num. 33. & seqq. &c. adde sic.* Refert eum, & sequitur Cartar. *de exeq. sentent. capti. ban. cap. fina. num. 236.*

Dicto num. 190. *post med. ibi.* Ita fuit Perusiæ seruatum à Locumtenente Card. Riarij, tunc legati &c. *adde sic.* Card. Tusch. *in verbo Minor conclus. 256. num. 13. in fine.* vbi refert Honded. in loco citat. Ruginell. vbi supra *d. c. 35. num. 65. vers. Subdit tamen.*

Et dicto num. 190. *in fin. adde sic.* in fine. *adde verbum* & seruetur.

Num. 191. *in fine. ante verbum,* Et faciunt &c. *adde sic.* Nec dissentit Ruginell. *pract. quest. cap. 35. num. 19.*

AD QVÆST. XCIII.

Summarij, *in vlt. vers. in fine delectis verbis* num. 12. *in fin. adde verba* num. 9.

Num. 1. *in fin. adde sic.* Bonif. *in tract. de furt. §. animo lucrandi, num. 144. & 150.* vbi alios in idem refert concordantes.

Num. 8. *ante finem. ibi.* Et non ordinaria &c. *adde sic.* Bonif. *in tract. de furt. §. animo lucrandi, num. 151.* vbi quod blasphemans per ebrietatem de iure civili non punitur.

Dicto num. 8. *in fin. adde sic.* Et ante eum Simanc. *(Catholic. institut. tit. 17. rubr. de defensionibus reor. num. 17.)*

Num. 9. *in fin. adde sic.* Dixi iterum hac de re infra *in fragmentis, vers. Irregularitas, num. 422. & seqq.*

Num. 12. *ante finem. ibi.* Sub versiculo præterea quæro &c. *adde sic.* Bonif. *in tract. de furt. §. animo lucrandi, num. 144.* Et deinde *post verba. ff. de iust. & iure, & num. 131. & seqq. dele verba,* vsque ad num. 139. vbi pariter ebrium mitius puniendum &c. *vsque ad finem.*

Num. 18. *ante finem. ibi.* Masc. *de prob. lib. 2. concl. 579. nu. 9. &c. adde sic.* Bonif. *in tractat. de furt. §. animo lucrandi, numer. 153.*

Num. 20. *in fin. adde sic.* Et num. 131. & seqq. vsque ad nu. 139. vbi pariter ebrium mitius puniendum pluribus comprobauit, quamuis sua culpa & ex proposito se inebriauit, dummodo non animo delinquendi.

Num. 22. *circa finem. ibi.* Iacob. Ayner. *in repet. l. vt vim, par. 2. num. 141. ff. de iust. & iur. &c. adde sic.* Bonif. *in tract. de furt. §. animo lucrandi, num. 154.* vbi de eo, qui furum in ebrietate commisit, & in se reuersus rem furatam non restituit.

Summario, *vers. Furiosus delinquendo non excusatur &c. in fin. vers. adde sic.* Vbi etiam in crimine hæresis.

Num. 1. *ante finem. ibi.* Vbi bene hanc regulam comprobabat &c. *adde sic.* Et conf. 82. num. 200. & seqq. lib. 1. Bonif. *in tract. de furt. §. animo lucrandi, num. 128. & seqq. vbi in specie loquitur de furioso furtum committente.*

Num. 2. *in fin. adde sic.* Menoch. *conf. 82. num. 190. & num. 200.* vbi de furioso, mente capto, stulto, infano, amente, demente, & phrenetico. Bonif. *in tract. de furt. §. animo lucrandi, num. 132.* Et faciunt, quæ generaliter dixi infra *in fragmentis, vers. Furiosus, rub. de pluribus furoris speciebus, vers. fina.*

Num. 3. *circa med. ibi.* Claud. *ad Bertaz. &c. deleto verbo* nu. *adde verbum* conf.

Dicto num. 3. *in fin. adde sic.* Et dixi infra *in fragmentis, in vers. Furiosus, rub. 1. de pluribus furoris speciebus.*

Num. 8. *in fin. adde sic.* Et vide dicta *in fragmentis crimin. verbo furor. in vltima rubr. vers. Furiosus habens dilucida interualla.*

Num. 11. *in fine adde sic.* Et dixi hac de re iterum *in fragmentis, in verbo furor. in vlt. rubr. vers. Furiosi habentis dilucida interualla.*

Num. 19. *in fin. adde sic.* Bonif. *de furt. §. animo lucrandi, num. 131.* cum allegatis per eum. vbi pariter dixit non ordinariam, sed extraordinariam arbitrio iudicis imponi posse.

Num. 23. *circa med. ibi.* Quicquid etiam secus existimaue- rit Andr. &c. *deleto verbo* Tachin. *adde nomen* Fachin.

Et *ibi.* Non negat ibidem &c. *omittas verbum* Tachineus & *adde nomen* Fachineus.

Num. 26. *in fin. adde sic.* Dixi infra *in fragmentis, vers. Irregularitas, num. 417. & seqq.*

Num. 27. *ante finem. ibi.* Videlicet in additionibus &c. *adde sic.* & conf. 82. num. 209. lib. 1.

Num. 39. *circa princ. ibi. vers.* Sed his non obstantibus &c. *adde sic.* Menoch. *conf. 82. num. 210.* vbi & quod plus est, loquitur etiam in crimine hæresis per tex. *in c. 3. & ibi glos. in verbo non sanè de hæretic. in 6.* cum aliis *ibi* per eum allegatis. de quo etiam per Simanch. *Cathol. instit. tit. 17. rubr. de defensionibus reorum, num. 12.*

Num. 46. *circa princ. ibi.* Et etiam capitalis delicti per eum commissi &c. *dele litteram a.*

Eodem num. 46. *post princip. ibi.* ff. *de acquirend. possess. cum aliis ibi* per eum allegatis &c. *adde sic.* Bart. *in l. si quis in tantam, num. 14. & ibi etiam Bald. num. 7. vers. Quid de prodigo, & Salyc. num. 5. vers. Quæro octauo. C. vnde vi.*

Et paulo *post. ibi.* Ang. *in l. is cui bonis &c. adde verbum* num. 7.

Et *post verba. ibi.* C. *vnde vi, contrarium tenentem &c. adde sic.* & in eadem l. is cui bonis, notant communiter omnes scribentes, prout ultra Ang. vbi supra, videre est ibidem apud Imol. *num. 4. Roman. num. 23. Paul. de Castro, num. 12. Alex. num. 20. & Ias. num. 17.*

Dicto num. 46. *in fin. adde sic.* Vinc. de Franch. *decif. 461. par. 3.* quem & alios idem tenentes refert, & sequitur Petr. Caball. *post hæc impressa habitus, resolut. crimin. casu 48.* Vbi tamen num. 6. videtur prodigi confessio sine curatore valeat. Sed caueant prodigi delinquere, & delicta confiteri.

Num. 47. *circa princ. ante verbum,* committendo, *adde verbum* in.

Dicto num. 47. *in fin. adde sic.* Nec dissentit Petr. Caball. *d. casu 48. num. 5.*

Num. 48. *in fi. adde sic.* Dixi iterum in fragmentis infra *vers. furor. rubr. furor per quem & quomodo probandum, vers. ficul. 1.*

Num. 50. *in fi. adde sic.* Et dixi iterum hac de re infra *in fragmentis, vers. furor.*

Num. 51. *in fine delectis verbis,* in qq. civilibus in materia probationis furoris, vbi est proprie locus suus. *adde sic.* infra *in fragmentis, in vers. furor.*

Num.

Num. 52. in fin. adde sic. Et dixi iterum hac de re infra in fragmentis in verbo furor, in ult. rub. vers. 1. & 2.

Num. 53. in fine adde sic. Et dixi iterum infra in fragmentis in verbo furor, in ult. rub. vers. furiosus, qui semel fuit il. 2.

Num. 54. in fine ante verbum, num. 69. adde numerum 45. deleto illo 55. Et deinde post verbum, num. 69. adde sic. Et dixi hac de re iterum infra in fragmentis, verbo furor rubr. ult. vers. Furiosus de praterito.

Num. 55. post princip. ibi. Præsumitur etiam quis furiosus tempore actus &c. dele verba. Secus tamen si apparet etiam post furorem fuisse sanæ mentis, & continuato tempore actus.

Et dicto num. 55. in fin. princip. adde sic. Et dixi hac de re iterum infra in fragmentis verbo furor, rubr. ult. vers. Furiosus semel non præsumitur.

AD QVÆST. XCV.

Summario, in vers. Consuetudo excusat delicta commissa in &c. deleto verbo laudis adde verbum ludis.

Num. 5. in fin. adde sic. Cardin. Mantic. de tacit. & ambig. conuent. lib. 8. tit. 25. num. 20.

Num. 6. in fin. adde sic. Et pro hac contraria opinione faciunt scripta per Cardin. Mantic. de tacit. & ambig. conuent. lib. 8. tit. 25. num. 21. 22. & 23.

Num. 7. in fin. adde sic. Nec dissentit Card. Mant. de tacit. & ambig. conuent. lib. 8. tit. 25. num. 24.

Num. 8. in fin. adde sic. De qua decisione mentionem fecit Card. Mantic. de tacit. & ambig. conuent. lib. 8. tit. 25. nu. 20. & seqq. vbi benè hanc materiam declarantem cum videas, & num. 21. vers. Verum illa Bar. opinio, & num. 25. expressè declarat hanc consuetudinem excusare in foro contentioso, non autem in foro conscientie.

Num. 12. in fine adde verba quæst. 154.

Num. 13. in fin. adde sic. Quibus addo Claud. ad Bertaz. in conf. 544. vers. Excusaretur tamen notarius, vbi & ipse cum Dec. in loco præallegato declarat hanc consuetudinem non procedere, si additum fuisset, numeravit in præsentia mei notarij, & testium, & ita etiam declarat in vers. Adsum præterea alia verba ibi. Et si sint addita numerationi. Et vide quæ dixi infra, in tit. de falso, q. 154. num. 68. & seq.

Num. 15. post princip. ibi. Extra de testib. & in l. qui veluti. C. de falsis &c. adde sic. Et latius dixi infra, in tit. de falso, q. 154. num. 104. & seq.

Num. 20. prope finem. ibi. Gramm. dec. 50. num. 4. &c. adde sic. Ruyn. conf. 151. num. 11. lib. 1.

Et dicto num. 20. in fine adde sic. Et licèt Iaf. in l. 1. §. fina. num. 25. & seq. videatur dubitare de hac opinione, ea motus ratione, quia consuetudo laicorum non potest disponere de spiritualibus; non est tamen recedendum ab ea quò ad pœnam temporalem, licèt secus quò ad spiritualem, vt benè declarat Decian. in tract. crimin. lib. 6. cap. 11. num. 56. vbi testatur de communi.

Et post num. 44. incipe à capite, & adde sic. Vide quæ dixi infra, in fragment. in verbo consuetudo, num. 722. & seqq. vbi posui an, & quando consuetudo reprobata à lege seruanda sit.

AD QVÆST. XCVI.

Summario, fol. 209. col. 2. in vers. Homicida si sit &c. circa princip. vers. post verba. ibi. Sic etiam possunt torqueri ad sciendum &c. adde verbum an & omite verbum ad.

Num. 1. ante med. ibi. vers. Item restringitur seueritas, de rescript. in 6. &c. adde sic. notant Doctores communiter in c. 1. de offic. delegat. vbi præfertim Mantua, num. 46. testatur de verissima, & communi opinione, proponit contraria, & illis respondet. Capr. concl. 80. num. 49.

Dicto num. 1. ante finem. ibi. Et Marfil. in locis per eum citatis &c. adde sic. & in §. circa tertium, num. 21. Io. Villemat. in repet. l. Diuus, num. 17. vers. Ultimo limita. ff. ad l. Cornel. de fisco.

Et dicto num. 1. in fin. adde sic. Decian. in tract. crimin. lib. 3. cap. 35. num. 95. vbi quòd multitudo delinquentium po-
Farinacij Additiones ad impressa opera.

test mouere Principem ad concedendum indulgentiam generalem.

Et post num. 12. incipe à capite, & adde sic. Et vide etiam constitutionem Marchie, lib. 4. cap. 54. qua caueri videtur, quòd si pro vnico homicidio plures proponantur culpabiles, duo principales delinquentes ad mortem, careri verò in mitiorem pœnam condemnantur, quam constitutionem refert Cartar. de exeq. sent. cap. final. num. 152. vbi licèt de eius obseruantia dubitari videatur, non tamen de ea dubitat Gabr. conf. 176. ante num. 1. vers. Dico, lib. 1. Ultra quòd videtur confirmata Constitutione Sixti V. edita de anno 1588. in ordine 37. in 2. par. sui bullarij, fol. 198. vers. Declarantes, quæ quidem constitutio, ne erres, aduertas, quòd loquitur, vt ibi expressè dicitur, in vers. Si autem principalem, quando plures sunt culpabiles, non tamen præstituerunt homicidio causam, aut aliàs in eo cooperati fuerint; nam quando quis percussit, vel tenuit aut aliter impediuit occisum, ne posset se defendere, & hac ratione fuerit culpabilis, tunc pœna ordinaria punitur, nec delinquentium multitudo excusat, vt ibi (ni fallor) expressè dicitur.

Num. 17. in fin. adde sic. Vide in fragmen. in verbo Irregularitas, num. 456.

Num. 21. prope finem. ibi. Et alibi pleniori manu diximus &c. adde sic. Quibus addo Petr. à Caball. post huius libri secundam impressionem habitum cum allegatis per eum, resol. crim. cas. 192. num. 12. vbi testatur secundum hanc opinionem sæpius iudicasse.

Num. 26. in princ. deletis verbis. Vulnere fuerunt. adde sic. tot fuerunt vulnera, quot fuerunt.

Num. 27. post med. ibi. Et pro hac ampliacione &c. adde verbum conferunt omisso verbo conterunt.

Num. 28. in fine. adde sic. Et faciunt quæ in simili dixi in tit. de consultor. q. 131. num. 28. & seq. vbi etiam de eadem materia.

Num. 29. in fin. adde sic. Quibus addo alios plures allegatos per Petr. Caball. post hæc bis impressa in lucem editum, resol. criminal. casu 198. numer. 11. & seq. vbi declarat, & cas. 192. num. 4. vbi alios plures refert concordantes.

Num. 49. in fin. adde sic. Petr. Caball. post hæc impressa habitus, resol. crimin. cas. 158. num. 20.

Num. 59. in fin. adde sic. Sed isto casu nunquid vno soluente damna & interesse, alij liberentur, & an vulneratus habeat actionem conueniendi, quem voluerit? Vide tex. in l. item Mela. §. sed si plures seruum, & ibi glos. in verbo pœna. ff. ad l. Aquil. item glos. in l. si quis id, quod. §. final. in verbo non sufficiat. ff. de iurisd. omn. indic. & in l. si plures, in verbo insolidum. ff. arb. furt. cas. cum aliis per Petr. Caball. post hæc impressa habitum, resol. criminal. cas. 198. num. 4. & seq.

Num. 60. in fin. adde sic. Et dixi infra in fragment. in verbo Irregularitas, num. 446. & seqq.

Num. 61. in fin. adde sic. Petr. Caball. post hæc impressa in lucem editum, resol. crimin. cas. 198. num. 33. Et dixi hac de re aliquid infra, in tit. de Consultoribus, quæst. 131. num. 4. & seq.

Num. 64. in princ. circa med. ibi. Andr. Gayl. obseru. 109. num. 2. vers. Limita tamen, & num. 3. lib. 2. &c. adde sic. Claud. in addit. ad Bertaz. conf. 299. vers. Sed casus est, & vers. seq. quem, & alios refert, & non sequitur Petr. Caball. d. cas. 192. num. 11.

Dicto num. 64. vers. Verum hæc &c. ante finem. ibi. Et sequitur Baiard. ad Clar. in §. homicidium, num. 127. &c. adde sic. Imò secundum Petr. Ant. August. conf. 23. lib. 1. quem in proposito refert, & sequitur Petr. Caball. d. cas. 192. post med. verius de iure videtur rixæ auctorem pro homicidio commisso in rixa non posse puniri pœna ordinaria homicidij. & hæc non est mala opinio si benè considerentur dicta per eundem Caball. dicto casu 192. d. num. 12. & num. precedenti, quamuis communis videatur in contrarium.

Et dicto num. 64. vers. finali, in princip. post verbum, quarta limitatione &c. adde sic. Quæ sine dubio, vt ex allegatis apparet magis communiter à Doctõribus recepta est.

[Licet in practica nimis dura mihi videatur, & in contingenti casu ego non discederem à Claro, & aliis relatis, in vers. precedenti.]

Num. 72. post princ. ibi. vers. Hic quæro quid de iure communi C. ad l. Iul. de vi publ. &c. adde sic. Et de iure canonico videtur text. qui tamen loquitur in foro pœnitentiali, in cap. sicut dignum. §. illi autem. & ibi notatur per glos. & Canonist. omnes extra de homicidio.

Dicto num. 72. prope finem. ibi. Et consulendo recedendum minimè est &c. adde sic. Et pro hac septima limitatione vide etiam, quæ dixi infra in titulo de consultor. quæst. 131. num. 4. & seq. & Petr. Caball. post huius libri secundam impressionem habitum, resol. crim. cas. 192. num. 1. 2. & 3. vbi testatur ita pluries iudicasse.

Num. 74. in fin. adde sic. Bertaz. conf. 326. post num. 2. & seq. lib. 2. & ibi Claud. in addit. littera A. & littera B. post med. vbi declarat.

Num. 75. ad finem. ibi. Vbi alios refert &c. adde sic. prout & alios refert Petr. Caball. d. cas. 192. num. 7.

Num. 76. post principium. ibi. Et licet idem &c. adde sic. Petr. Caball. d. cas. 192. num. 7. vers. Contrarium vero videatur tenere, contrarium saltem ad effectum inferendæ torturæ, nisi contrariæ coniecturæ resisterent, & nisi facti, & personarum qualitas aliud suaderet. Et.

Dicto num. 76. prope finem. ibi. Et propterea non ad hunc effectum homines ibidem interuenisse præsumendum ex præallegatis &c. adde sic. A quibus pro nunc non discedo remittendo me ad ea, deletis verbis. Et vide ad materiam.

Et dicto num. 76. in fine. adde sic. Quæst. 131. num. 28. & seqq. & num. 78. & seqq. Et in alio, quæst. 126. num. 106. ommissis verbis, quæst. num.

Num. 78. in fin. adde sic. Nec dissentiunt relati per Petr. Caball. resol. crim. d. cas. 192. num. 7. vers. Alij dicunt recurrendum esse ad coniecturas.

Num. 79. in fine adde post verbum. ibi. Quæst. numerum 130. num. 29.

Num. 80. in fin. adde sic. Et alios refert, & sequitur Petr. Caball. resol. crim. d. casu 192. num. 13. & seq. vbi testatur, quod ita per iudices practicatur, licet alij ibi per eum relati contrarium dixerint.

Num. 81. prope finem. ibi. Flam. Cartar. de exeq. sent. cap. fin. num. 242. &c. adde sic. Petr. Caball. d. cas. 192. num. 7. vers. Ego sane teneo cum Bal. Ludou. Peguer. decis. crimin. num. 63. num. 5. & 6.

Dicto num. 81. in fine. post verbum. infra. adde sic. q. 131. num. 136. deletis verbis q. num.

Num. 87. in fin. adde sic. Et licet ab hac declaratione discedat Petr. Caball. resol. crim. d. casu 192. num. 13. & seq. vbi amplius testatur, quod ita practicatur per iudices quicquid sit in puncto iuris, tu tamen ab hac declaratione minimè discedas, quia tutior est. si enim, prout mox dicam, torti in tortura perstiterint, non est dubium quod veniant absoluedi, & sic homicidium remanebit impunitum, quod non erit, si sine tortura omnes condemnabuntur in aliquam pœnam extraordinariam.

Num. 94. prope finem. ibi. Paris. d. conf. 148. &c. adde verba num. 1. deletis verbis num. 2.

Dicto num. 94. in fin. adde sic. Vel melius dicas esse absolueret tortum ex hactenus deductis, quando tortura fuit sufficienter data iuxta quætitatem, & qualitatem indiciorum, quicquid contrarium videatur voluisse Paris. in loco præcitato. vbi, in hoc parcat mihi tantus vir, loquitur contra communes iuris, & Doctorum regulas.

AD QVÆST. CXVII.

AD quam materiam ultra infra scripta vide latè & confuse, more suo, differentem Villagut. in tract. de extensione legum, in rubr. de extensione ll. pœnalis propter metum per totam.

Num. 9. prope finem. ibi. Clar. in pract. §. fina. adde verba q. 60. deletis verbis q. 50.

Dicto num. 9. in fin. adde sic. Decian. in tractat. crimin. lib. 9. cap. 37. num. 6. in fin. Bonifac. in tract. de furt. §. animo lucrandi.

di. num. 171. & 173. vbi testatur de magis communi Doctorum sententia.

Num. 11. prope finem. ibi. Bertaz. conf. 123. num. 1. & seqq. lib. 1. &c. adde sic. Decian. in tract. crimin. lib. 9. cap. 37. num. 6. Bonif. in tract. de furt. §. animo lucrandi, num. 173. vers. Et verum potius arbitror.

Num. 12. circa finem. ibi. Quam talia committere &c. adde sic. Et hanc contrariam opinionem magis communiter receptam testatur Bonifac. in tract. de furt. §. animo lucrandi, num. 173.

Num. 13. in princ. ibi. A communi &c. adde verba prima opinione.

Num. 18. in fin. adde sic. Dixi hac de re iterum infra, in tit. de delict. carn. q. 141. num. 95. & seq.

Num. 20. in fin. adde sic. Bonif. in tract. de furt. §. animo lucrandi, num. 174.

AD EANDEM Q. XCVII. CAS. II. INSPECT. I.

Num. 26. in fin. adde sic. Decian. in tract. crim. lib. 9. c. 37. sub num. 4. vbi de iudice, qui de mandato Principis facit reum furca suspendi, sine processu, & causæ cognitione.

AD EANDEM Q. XCVII. CAS. II. INSPECT. II.

Num. 5. 2. in fin. adde sic. Decian. in tract. crimin. lib. 9. c. 37. num. 7.

Num. 54. in fin. adde sic. Decian. d. cap. 37. num. 7.

Num. 61. in fin. adde sic. Tiraq. de retract. consanguin. §. 8. glos. 9. num. 34. Petr. Caball. post hæc impressa habitus, resol. crim. casu 26. num. 4.

Num. 62. in fin. adde sic. Petr. Caball. d. cas. 26. n. 1. & seqq.

Num. 64. in fin. adde sic. Consensit etiam Petr. Caball. vbi supra d. casu 26. num. 1. & seqq.

AD EANDEM QVÆST. XCVII. CAS. IV.

Num. 82. ante finem. ibi. Boss. in tit. de for. competen. num. 93. &c. adde sic. Decian. in tract. crimin. lib. 5. cap. 25. num. 22. & cap. 39. num. 4. & seqq.

Num. 95. in fin. adde sic. Faciunt scripta per Decian. in tract. crim. lib. 5. cap. 25. num. 4. vers. Quarto limitatur.

Num. 97. in fin. adde sic. Faciunt scripta per Dec. in tractat. crim. lib. 5. cap. 25. num. 4. ante finem, vers. Quinto limitatur.

Num. 98. in princ. in fine princ. adde sic. Faciunt scripta per Decian. in tract. crimin. lib. 5. cap. 25. num. 19.

Num. 103. circa medium. ibi. Corrad. Brun. in tract. de hæret. lib. 4. cap. 15. &c. adde sic. Guindifal. in tract. de hæret. q. 19. num. 6. Carer. in eod. tractat. de hæreticis, num. 63.

Dicto num. 103. post medium. ibi. Et obseruata opinione, præsertim in Hispania &c. adde sic. Decian. in tract. crim. lib. 5. cap. 25. num. 2.

Et dicto num. 103. in fin. adde sic. Et dixi hac de re iterum infra, in tract. de hæret. quæst. 186. num. 160. & 161.

Num. 105. in fin. adde sic. Dixi infra hac de re in tract. de hæret. quæst. 186. num. 162. & seqq.

Num. 106. in fin. de letero verbo quæst. adde sic. Dixi hac de re iterum infra, in tract. de hæretic. quæst. 186. num. 163.

Num. 107. in fin. adde sic. Quicquid secus affirmauerit Decian. in tract. crimin. lib. 5. cap. 25. num. 4. vers. Tertio limitatur, & cap. 37. num. 42. & ante eum Guindifal. de Villadiego, in tract. de hæret. q. 19. nu. 8. & dixi hac de re iterum infra, in tract. de hæret. q. 186. num. 168. & 169.

Num. 108. in fin. adde sic. Dixi infra, in tract. de hæret. q. 186. num. 166. & 167. Quicquid secus etiam senserit Decian. in tract. crim. lib. 5. cap. 25. num. 4. vers. Secundo etiam limitatur, & c. 37. num. 42. & ante eum Guindifal. in tractat. de hæret. quæst. 19. num. 6. & 7.

AD EANDEM QVÆST. XCVII. CAS. V.

Num. 109. post princ. ibi. In capit. quod quis, & ibi glos. 1. Dyn. &c. deletis verbis numerum primum adde sic. numero primo.

Dicto

Dicto num. 109. post med. ibi. ff. de aq. pluvia arc. vbi quod &c. adde verbum qui.

Et dicto num. 109. in fin. adde sic. Decian. in tract. crimin. lib. 9.

* *cap. 37. n. 4. vbi aliis relatis testatur de communi.*

Num. 112. in fin. adde sic. Decian. in tract. crimin. lib. 9. cap. 37. num. 5. vbi tamen quod isto casu non intrabit poena ordinaria, de quo dixi infra, num. 120. & faciunt pro hac eadem prima limitatione Doctores allegati supra hac eadem questione, num. 1. & seqq.

Num. 114. ante finem. ibi. vers. Si vero non exercet officium suum, de reg. iur. in 6. &c. dele verba Iac. Menoc. ibid. num. 2.

Dicto num. 114. in fin. adde sic. Decian. in tract. crimin. lib. 9. cap. 37. num. 5.

Num. 119. in fin. adde sic. Decian. d. cap. 37. num. 5.

Num. 120. in fin. adde sic. Decian. d. cap. 37. nu. 5. & faciunt pro hac declaratione Doctores allegati supra, hac eadem questione, num. 9.

AD EANDEM QVÆST. XCVII. C A S. VI.

N^{um.} 121. post princ. ibi. vers. Et idem dici potest in exequutoribus &c. adde verbum Ang.

Num. 122. in fin. adde sic. Decian. in tract. crim. lib. 9. cap. 37. num. 4.

Num. 123. in fin. adde sic. Decian. in tract. crim. lib. 9. cap. 37. sub num. 4.

Num. 126. in fin. adde sic. Franc. Marc. decis. 246. par. 2.

AD EANDEM QVÆST. XCVII. C A S. VII.

* *N*^{um.} 131. in fin. adde sic. Decian. in tract. crimin. lib. 9. cap. 37. num. 2. vbi etiam de communi. Bonif. in tract. de furt. §. animo lucrandi, num. 170. alij referuntur concordantes.

Num. 132. in fin. adde sic. Decian. d. cap. 37. num. 3.

Num. 134. in fin. adde sic. Decian. d. cap. 37. num. 3.

Num. 136. in fin. adde sic. Decian. in tract. crimin. lib. 9. cap. 37. num. 3.

Num. 137. in fin. adde sic. Bonifac. in tract. de furt. §. animo lucrandi, num. 170. vers. Hic autem non habuit iustam causam.

Num. 138. in fin. adde sic. Decian. in tract. crim. lib. 9. c. 37. vbi cum hac contraria opinione residere videtur, licet non neget primam opinionem esse communem.

Num. 140. in fin. adde sic. Decian. d. cap. 37. num. 2. in secunda limitatione.

Num. 141. in fin. adde sic. Decian. d. cap. 37. num. 2. in secunda limitatione.

Num. 145. in fin. adde sic. Decian. d. c. 37. num. 2. in fin.

AD EANDEM QVÆST. XCVII. C A S. VIII.

N^{um.} 149. ante finem. ibi. Capra concl. 80. num. 25. &c. adde sic. Ruginell. pract. quest. c. 35. num. 53.

Num. 150. in fin. adde sic. Et vide etiam Ruginell. pract. quest. c. 35. num. 53. iuncto num. 6. vbi relatis Decio, Osafo, Menochio, & Monticello in locis supra per me relatis, refert matrem & filiam fuisse capitaliter punitas, quia honoris causa dicta filia natum puerum suffocauerit. et si consultata mater à filia quid facere de puero debebat cum illum è medio tollere cogitauerit, respodit mater se nolle hoc onus super animam, & conscientiam suam, sed si sic facere ei videretur pro euitanda infamia id faceret, teste Carpano, quem allegat in nouas constitutiones Mediolani sub tit. de poen. rub. homicida, num. 1409. Et sic vides in isto casu, nec etiam matrem fuisse excusatam à poena ordinaria, quamuis per verba prædicta, si vis facere facias, forsan nec iustus, nec consilium induceretur, fuit apud me hæc executio nimis rigorosa quod ad matrem ex præallegatis. Et an isto casu aliquo modo excusatur, vide supra quest. 92. num. 136.

Num. 152. in fin. adde sic. Ruginell. d. c. 35. num. 53.

Num. 154. in fin. adde sic. Decian. in tract. crimin. lib. 9. cap. 37. num. 9. Ruginell. pract. quest. cap. 35. num. 53. vbi quod in iudicando ab hac opinione non est recedendum, nisi filius

Farinacij Additiones ad impressa opera.

iussu patris delinquens sit minor. quia tunc duplex vinculum, scilicet minoritatis, & iustus patris saltim à poena ordinaria excusabit, & bene dicit.

Num. 160. in fin. adde sic. Bonif. in tract. de furt. §. animo lucrandi, num. 168. vbi benè declarat quomodo isto casu, filio delinquenti de mandato patris, arbitrium suum regulare debeat in imponendo illi poenam extraordinariam.

AD EANDEM QVÆST. XCVII. C A S. IX.

N^{um.} 163. in fin. adde sic. Bonif. in tract. de furtis. §. animo lucrandi, num. 170. vers. Aut Dominus, vbi præsertim de Domino mandante seruo furtum mediocre.

Num. 164. in fin. adde sic. Decian. in tract. crimin. lib. 9. cap. 37. num. 8.

Num. 166. in fine adde sic. Decian. d. c. 37. eod. num. 8. Bonif. in tract. de furt. §. animo lucrandi, num. 170. vers. Postremò, vbi præsertim de seruo committente furtum magnum de mandato Domini.

Num. 170. in fin. adde sic. Decian. dissentire videtur, d. cap. 37. num. 8. lib. 9.

AD QVÆST. XCVIII. C A V S. X.

N^{um.} 1. in fin. adde sic. Bonif. in tract. de furt. §. animo lucrandi, num. 200.

Nu. 8. in fin. adde sic. Et Cathol. instit. tit. 17. rubr. de defens. reorum, num. 28. vbi præsertim quod mulieres excusantur in his quæ explicitè credere non tenentur. Dixi in tract. de heret. quest. 179. num. 14.

Num. 17. ante verbum, de puniendo &c. deleto verbo cogitur adde verbum agitur.

AD EANDEM QVÆST. XCVIII. C A V S. XI.

N^{um.} 24. in fin. adde sic. Limitationibus, vide quæ dixi infra, in fragmentis littera I. num. 263. & seqq. & præsertim, num. 285. deletis verbis limitatio eam.

Num. 27. in fin. adde sic. Dixi hac de re iterum infra, in fragmentis littera I. num. 283. & in tract. de falsu. q. 162. num. 45. & quest. 163. num. 127.

Num. 30. in fin. deleto verbo eam. adde sic. Vide infra in fragmentis littera I. num. 279. & seqq.

Num. 41. in fin. adde sic. Vide quæ scripsit Virg. Boccac. in constit. Piceni. glos. 2. num. 88.

Num. 44. ante verbum, declarationes, deleto verbo dius adde verbum duas.

Num. 45. in fin. adde sic. Vide quæ dixi, in tract. de heresi, q. 176. num. 14.

Num. 49. in fine adde sic. Dixi hac de re iterum infra, in fragmentis littera I. num. 287. & seqq.

AD EANDEM QVÆST. XCVIII. C A V S. XII.

N^{um.} 62. in fin. adde sic. Bonif. in tract. de furtis. §. animo lucrandi, n. 155.

Nu. 63. in fin. adde sic. Bonif. in tract. de furt. §. animo lucrandi, num. 155.

Nu. 68. in fin. adde sic. Dixi hac de re iterum infra, in fragmentis, in vers. Irregularitas. n. 417. & seqq.

Num. 69. in fin. adde sic. Vide ad materiam huius ampliatio- nis, & sequentis limitationis, quæ dixi infra, in fragmentis, in vers. Irregularitas, nu. 419.

Num. 71. in fin. adde sic. Ad quæ vide Bonif. in tract. de furt. §. animo lucrandi, n. 155. post med.

Num. 72. in fin. adde sic. Et iterum dixi infra, q. 120. num. 178. & seqq.

Num. 73. in fine adde sic. Bonif. in tract. de furt. §. animo lucrandi, num. 155. ad med.

AD EANDEM QVÆST. XCVIII. C A V S. XIII.

S^{um.} in vers. Amor excusat etiam in receptatione &c. in fin. adde sic. vbi etiam quod excusat à furto.

f 3 Num.

Num. 81. ante med. ibi. Et Oldr. sic dicentem referendo sequuti sunt &c. adde sic. Prob. ad Io. Monach. in c. accusatus, nu. 11. vers. quando vero, de heret. in 6.

Dicto num. 81. in fine adde sic. Quibus & generaliter addo, quod ubi aliàs honorem & venerationem præstare dæmoni hæreticale est, vt suo loco dixi; hoc tamen locum non habet, ybi quis sic faceret propter amorem. vtputà, ad hoc vt dæmon suam amasiam tentaret ad ipsum amandum, non autem quod sic crederet dæmonem tali amore dignum esse, vt per Iacob. de Graffis in decif. cas. conscient. lib. 4. cap. 1. num. 11. & voluerunt Summa Antonina & Thabien. & Tolet. in locis relatis per Bart. Vgolin. in tract. de censuris Pontifici reseruat. par. 2. in rubr. de excommunicatione lata contra hæreticos. §. 2. num. 7. vers. Ego tamen excipio. fol. mibi 48.

Num. 83. in fin. adde sic. Decian. in tract. lib. 5. cap. 37. numer. 18.

Num. 85. in fin. adde sic. Et Bonif. in tract. de furt. §. animo lucrandi, num. 134. vbi etiam quod amor excusat à crimine furti, quando constat quod non animo lucrandi quis furatus fuerit res suæ amasiam, vt in exemplo ibi per eum relato.

AD EANDEM QVÆST. XCVIII.
CAVS. XIV.

Num. 114. in fin. adde sic. Bonif. in tract. de furt. §. ultimo, nu. 69. Petr. Caball. cum allegatis per eum, resol. crim. cas. 99. num. 106. & seqq.

Num. 115. in fin. adde sic. Bonifac. vbi suprâ dicto nu. 69.

Num. 116. in fin. adde sic. Bonif. in tract. de furt. §. ultimo, nu. 69. Petr. Caball. cum alleg. per eum, resol. crim. cas. 99. nu. 106. & seqq.

Num. 133. in fin. adde sic. q. 141. num. 13. & seqq.

AD EANDEM QVÆST. XCVIII.
CAVS. XV.

Summario, vers. Peritia insignis &c. in fin. vers. adde sic. Limita pro vna vice tantum, num. 139. in fine, vers. Limita quario.

Num. 134. post princ. ibi. Vt accederet ad deseruendum in bello, & strage Idrunina contra &c. adde verbum Turcas deletio verbo Theocras.

Dicto num. 134. prope finem. ibi. Verum quicquid ibidem dicat Clar. apud nos hæc eadem conclusio &c. adde sic. Pro qua etiam addo Bonif. in tract. de furt. §. animo lucrandi, nu. 24.

Et post num. 139. adde sic. LIMITA IV. eandem propositam regulam, vt procedat ad excusandum peritum, & excellentem in arte pro vnica tantum vice, & qui semel tantum deliquerit, secus si semel excusatus propter suam peritiam, & excellentiam ita delinqueret, quia tunc nullatenus excusaretur, ne eximia virtus delinquendi materiam præbeat ex allegatis per Bonif. in tract. de furt. §. animo lucrandi, num. 24.

Num. 140. in fin. adde sic. Bonif. in tract. de furt. §. animo lucrandi, num. 24. vbi de materia.

AD EANDEM QVÆST. XCVIII.
CAVS. XVI.

Num. 145. prope finem. ibi. Et magis attrahentem Iudæos ad conuersionem &c. adde sic. alios refert concordantes Petr. Caball. quem post huius libri impressionem habui, resol. crim. cas. 113. vbi quod hæc opinio est æquior, & Christianæ Religionis magis fauens. Decian. in tractat. crimin. lib. 5. cap. 15. num. 2. vbi licet contrariam opinionem communem asserat, hanc tamen sequendam affirmat, tribus concurrentibus. Primò, quod nulla adsit fraudis suspicio. Secundò, si Iudæus non de recenti fuerit factus Christianus. Tertio, quando sic Christianus factus probè vixerit, eandemque sententiam indubitanter amplectitur, vel quando Papa, aut alius Princeps expressè omnes pœnas remississet, vel quando constaret Iudæum ante commissum delictum fecisse votum suscipiendi fidem Christianam. His inquam quinque casibus Decian. vbi suprâ admittit hanc sententiam.

Num. 146. versus finem. col. 1. ibi. Et Anan. in d. §. de his, contrariam dixerint æquiorum &c. adde sic. Relati per Petr. Caball. resol. crim. cas. 113. num. 1. & seq. qui pariter testantur de veriori, & communi Doctorum sententiâ.

Dicto num. 146. prope finem ante verba. ibi. Nec obstant iura &c. adde sic. Decian. in tract. crimin. lib. 5. cap. 10. num. 28. vbi dixit hanc contrariam opinionem proculdubio esse veram, & tenendam, vbi esset suspicio, quod quis ad fidem se conuertisset, vt pœnam euitaret, & cap. 15. num. 2. vbi alios de communi testantes refert.

Num. 152. in fin. adde sic. Petr. Caball. resol. crim. casu 113. num. 5. & seq.

Num. 153. in fin. adde sic. Petr. Caball. resol. crim. d. cas. 113. num. 2. & 4. Decian. in tract. crimin. lib. 5. num. 2. ad med. vbi quod indubitatum est, Iudæum factum Christianum ex fraude, non euitare pœnas delictorum commissorum ante assumptionem baptismum.

Num. 154. in fin. adde sic. De quo etiam per Decian. in tract. crimin. lib. 5. c. 15. nu. 2. in fin. principij, & num. 5. & 6. vbi quod ex factis, & vita subsequenti post baptismum præsumitur fraus, & ponit exemplum, quando Iudæus effectus Christianus adhuc frequentissimè conuersaretur cum Iudæis, vel in assumptione baptismatis sibi nomen non mutasset.

Num. 156. in fine adde sic. Decian. in tract. crimin. lib. 5. cap. 15. num. 2. vers. quam tamen opinionem.

Num. 157. in fine. adde sic. Decian. vbi suprâ, num. 3.

AD EANDEM QVÆST. XCVIII.
CAVS. XVII.

Num. 164. in fin. adde sic. Ad cuius comprobationem, vide etiam nouissimè Ruginell. pract. quæst. cap. 35. num. 7. & 8.

Num. 166. in fin. adde sic. Ruginell. vbi suprâ d. c. 35. nu. 8.

Num. 168. in fin. adde sic. Dixi iterum infra in fragmentis vers. Iudæus. num. 637. & seq.

Num. 170. in fin. adde sic. Ruginell. vbi suprâ pract. quæst. cap. 35. num. 7. & 8.

Num. 172. ad finem. ibi. Sed quia sic de iure liberari debent &c. adde sic. Ruginell. pract. quæst. cap. 35. num. 8. in fin. vbi dixit, clarissimum esse hanc cautelam præsentandi filium ad effectum minuendi pœnam, non esse vsu receptam, e ratione ne filiis ad delinquendum occasio detur.

AD QVÆST. XCIX.
PAR. I.

Num. 129. in fin. adde sic. Addo pro hac limitatione Petr. Caball. post hæc impressa habitum, resol. crim. cas. 23. nu. 13. & ante eum hoc idem voluit Vinc. de Franc. d. decif. 314. num. 2. vers. Accedebat predictis. & num. 5. vers. nec similiter. vbi testatur de eadem obseruantia.

Num. 151. ante finem. ibi. Hoc tamen intelligit procedere ipsi &c. dele verba oblato, &c.

Et prope finem. ibi. De quo tamen dixi suprâ d. tit. de inquis. quæst. &c. adde num. 11.

Num. 163. ante finem. ibi. Et in Prouincia Romandiolæ &c. adde sic. Quod & idem etiam plenè probauit in cons. 216. per tot.

Num. 190. prope finem. ibi. Vbi licet apud &c. adde verbum eum.

Et dicto num. 190. in fin. adde sic. Pro qua faciunt scripta per Vinc. de Franc. decif. 314. num. 1. & 2. par. 2. Quicquid secus idem senserit in casu suo, de quo dixi infra num. 192. vbi vide, & magis faciunt Doct. allegati per Petr. Caball. post hæc impressa habitum, casu 23. num. 1. & seqq. usque ad nu. 11. vbi etiam alij referuntur concordantes ex quibus negari non potest hanc limitationem esse magis communiter receptam, & verissimam, adhibitis tamen infra scriptis declarationibus. Quicquid secus pariter ipse Caball. senserit in casu suo, de quo etiam dixi infra num. 192. vbi vide.

Num. 192. colum. 1. ante finem. ibi. Vel instructor, extra de accusat. &c. adde sic. Marfil. consil. 73. num. 76.

Dicto num. 192. ante finem. de heret. verbis. vbi dixit adde sic. Quem refert, & sequitur Viac. de Franc. decif. 314. num. 3. & seqq.

& seqq. nec dissentit Petr. Caball. *resol. crim. casu* 23. num. 11. dicentes.

Et dicto num. 192. *prope finem. ibi.* Aut captiuitatis &c. adde sic. testanturque ita apud eos seruari. quicquid enim apud eos seruetur, non est extendendum ad alia loca, & præsertim ad Urbem, in qua quando incontinenti docetur de banno occisi hanc limitationem sapius seruatam vidi. Et hæc Urbis obseruantia concordat cum communi opinione Doctorum, quos supra allegauimus, quamuis Caballus vbi supra eam non teneri crediderit, nisi à Marfilio *in dicto cons.* 73. num. 76.

Num. 199. *prope finem. ibi.* Vbi omnes Doctor. &c. adde verbum ita.

Et dicto n. 199. *in fin. adde sic.* Relati per Petr. Caball. *resol. crim. casu* 23. n. 4. *in fine, & seqq.*

Num. 200. *in fin. adde sic.* Petr. Caball. *d. casu* 23. num. 6. & 7. quem omnino vide declarantem, quando dicatur notorie constare de banno, & quid si dubium consistit in facto, vel in iure? Et quando extrinseca probatio tollat, vel non tollat banni notorietatem, & alia ad materiam.

AD QVÆST. C.

CAP. II.

Summario, col. 1. *in vers.* Causa vna quando dicatur &c. *in fin. vers. adde sic.* Et quis debeat cognoscere an causa criminalis sit præiudicialis ciuili, vel è contra? an scilicet, iudex criminalis, vel ciuili *d. n.* 81. *in fin. vers. Verum.*

Num. 58. *prope finem. ibi.* Igitur amice lector in hoc secundo &c. adde sic. huius quæstionis.

Et dicto n. 58. *in fin. adde sic.* Cùm de secundo infra *in seq. capite* verba faciam.

Num. 59. *ante fin. ibi.* Clar. *in pract. §. fin.* &c. *deletis verbis* q. 52. *adde verba* q. 2.

Dicto n. 59. *in fin. deleas verba* tom. 3. & adde sic. Et habemus constitutionem Pij IV. super reformatione Rotæ *in vers. Et si Auditor,* vbi ad litteram dicitur, quod si causa criminalis fuerit præiudicialis causæ ciuili, ipse Auditor in eius cognitione supersedeat.

Num. 60. *qui incipit* LIMITA *incipiendus est* AMPLIA.

Num. 62. *post princ. ibi.* Tunc enim &c. adde verbum prius deleto verbo potius.

Et paulo post *ibi.* Et pro hac ampliatione faciunt plura iura deducta per &c. adde nomen Natt. & dele Matt.

Dicto num. 62. *ante verbum. ibi.* Verum quia id potest &c. adde sic. Et in terminis ita post hæc impressa resoluit Rota coram R. P. D. Coccino in vna Griptæ ferratæ, seu nullius iurisdictionis Lunæ 6. Aprilis 1609.

Num. 67. *circa med. ibi.* Vbi declarat, declarationem ibi videas &c. adde sic. De quo dixi infra n. 103.

Num. 69. *in fin. adde sic.* Vbi tamen relati Doctores loquuntur non in falsitate testium, sed in falsitate accusationis.

Num. 70. *in fin. adde sic.* Vide tamen Boss. *in tit. de crimin. falsi.* num. 106. vbi videtur tenere quod testis falsus coram vno iudice examinatus, possit etiam de falso accusari coram alio iudice habente criminalem iurisdictionem.

Et post num. 81. *incipi à capite, & adde sic.* Verum in proposito pulchra occurrit dubitatio, & à Doctoribus, quos viderim non adhuc mota. Quando lis mota est, & criminaliter, & ciuilitè, & vterque iudex prætendit, suam causam esse alterius iudicis causæ præiudicalem, quis debeat hoc cognoscere; an iudex criminalis, an verò ciuili. Utilitas huius quæstionis non est modica, & illius resolutio est necessaria. quia vnusquisque iudex suam tuetur iurisdictionem, & vt vulgò dicitur quisque aquam ad suum molendinum trahere nititur. & sæpè contingit, quod præiudicium sit vicissitudinarium, hoc est, quod criminalis præiudicet ciuili, & ciuili criminali. Videtur dicendum, quod criminalis iudex tanquam maior iudice ciuili, ad text. *in l. final. C. de ordin. iudiciorum,* hoc cognoscere debeat. Sed, vt veritatem fatear, plures vidi commissiones in hac materia signatas, & directas Rotæ, & sic iudici ciuili cum clausula, *quod constiuit,* quod ciuili sit præiudicialis criminali,

faciat in criminali supersedere. & è contra plures alias vidi commissiones signatas, & directas iudici criminali cum eadem clausula, *quod constiuit,* quod criminalis sit præiudicialis ciuili, faciat in ciuili supersedere. Quid dicendum? Aliàs hæc difficultas fuit proposita in Signatura Gratiæ coram Paulo V. Põfice Maximo sub die 1. Februarij 1611. me existente Procuratore fiscali, & pro fisco scribente. Et fuit votatum, & resolutum, quod hæc cognitio spectet ad iudicem criminalem, quando causa criminalis fuit principaliter intentata post causam ciuilem, & de illo crimine principaliter criminaliter intentato non fuerit in iudicio ciuili aliquo modo oppositum, aut discussum. Quod si coram iudice ciuili de crimine fuit ciuilitè dictum, exceptum, aut discussum, tunc iudex ciuili cognoscit; an causa ciuili sit criminali præiudicialis etiam principaliter intentata, & facit in criminali supersedere, prout fuit resolutum in illa Romana de Stocchis coram Gypcio registratæ post mea consilia *decis.* 124. Secus si de crimine criminaliter, & principaliter intentato in iudicio ciuili nihil fuit dictum, aut oppositum; quia tunc talis cognitio, an causa criminalis sit præiudicialis ciuili, committitur iudici criminali, & non ciuili. Et propterea obtinui in vna Neapolitana fraudulentiæ simulationis criminaliter intentata coram Auditore Camerae, quod idem Auditor Camerae cognosceret, an illa esset præiudicialis ciuili commissa in Rota. & hoc quia licet in Rota penderet iudicium ciuile, nunquam tamen in eo fuit dictum, oppositum, aut discussum de fraude, & simulatione cessionis, quæ omnia bene nota, quia fuit notabilis, & iuridica resolutio.

Num. 103. *circa princ. ibi.* Ideo supersedendum nõ est &c. *deletis prius verbis* prout videtur text. adde sic. & est text. satis apertus.

Et paulo post *ibi.* Et ibi Bald. *in summario &c. adde sic.* Bar. & Alberic. & Doctores omnes communiter. *

AD EANDEM QVÆST. C.

CAP. III.

AD Summarium, post vltimum versiculum incipe à capite. & adde sic. Actione ciuili ad amissionem dotis pro adulterio mota, an possit postea criminaliter agi ad pœnam, & è contra, num. 150. *in fine, vers. Simile est.*

Num. 119. *in fin. adde sic.* Et in l. damus. C. ad l. Cornel. de fals.

Num. 125. *post princ. ibi.* Et in l. damus, & ibi præsertim &c. adde sic. post gloss. & alios Doctores, qui plenè examinant materiam.

Num. 127. *in fin. adde sic.* Et probat text. & ibi gloss. & communiter Doctores omnes *in d. l. damus. C. ad l. Cornel. de fals.* & voluit Boss. *in tit. de foro competenti. n. 122. & in tit. de pluribus violentiis. n. 113.*

Num. 146. *prope finem. ibi.* Quæ ciuili prius intentatæ fuisset præiudicialis &c. adde sic. & concordat Grat. *cons.* 71. *nu.* 19. & *seq. lib.* 2. vbi contendit iudicem non posse ex officio procedere criminaliter, vbi parti est præclusa via accusandi, ex eo quod prius ciuilem intenterit actionem. nec dissentit Rota in vna Interamna. pecuniaria Lunæ 23. Iunii 1608. *in vers. Minus etiam afficit. & seqq.* registrata post mea consilia, *lib.* 2. quam omnino videas.

Et post num. 150. *incipi à capite, & adde sic.* Simile est in accusatione adulterij, pro quo datur duplex actio ambæ ad vindictam, vna scilicet ciuili ad pœnam pecuniariam separationis thori, & amissionis dotis, altera autem criminalis ad pœnam capitalem. & idè si maritus ciuilitè vxorem accusauit ad amissionem dotis, non potest postea criminaliter accusare ad pœnam capitalem, secundum Anchar. *in cap. tunc,* num. 6. & ibi etiam Panormitan. num. 5. *de procurat.* cum aliis per Petr. Barbof. *in l. 2. in princ. par. 1. num.* 138. *vers. Vltimo ex supra solutis inferitur. ff. sol. matr.* vbi etiam idem tenet è contra, quando maritus accusauit criminaliter, & postea vult ciuilitè accusare bene hanc probat conclusionem, refert. & reprobat contrarium tenentes. ad quæ vide etiam latè differentem Thom. Sanchez *de matrim. lib.* 10. *tit. de diuer. disput.* 8. n. 19. & 20.

Num. 151. circa medium. *ibi.* Et bene dicit, quod si actiones tendunt &c. *adde sic.* ad vindictam & sic.

Dicto num. 151. post medium. *ibi.* Quia per electionem primæ, secunda fit sublata &c. *deleas verba,* quando ambæ actiones tendunt ad idem.

Ibi. Vt in crimine iniuriarum &c. *adde verbum & adulterij.*

Num. 154. qui incipit. *AMPLIA, incipiendus est, LIMITA.*

Num. 155. qui incipit *Amplia incipiendus est, limita.*

Dicto num. 155. ante fin. *ibi.* Non solum coram eodem iudice &c. *adde sic.* sed etiam coram diuerso.

AD QVÆST. CI.

CAP. I.

Summario. fol. 349. col. 1. post vers. Fiscus an restituatur &c. *incipi a capite. & adde sic.* Appellare an liceat a condemnatione pœnarum contentarum in l. si quis in tantum. C. unde vi. n. 4. in fine. in 12. ampliatione.

Num. 33. incip. Quod tu &c. delendus est usque ad finem, & addendus sic 33. SVBLIMITA id quod modò dixi, fiscum non debere prosequi appellationem a sententia absolutoria, ubi adest instigator publicus, vel secretus, nisi data cautione, de quo supra, vt procedat parte præsentem, aliàs secus, ad trad. per gloss. & Doctores, & præcipue Paul. de Castr. in l. vniversa. C. de precib. imperat. offeren. & in specie idem Castr. in l. peto. §. fratre. ff. de legat. 2. Alex. conf. 96. in pr. n. lib. 4. Rayner. conf. 43. num. 3. lib. 2. Marfil. in rubr. de fideiuss. num. 145. & in l. vnus. §. cognitarum, num. 2. & seqq. ff. de questio. Natt. conf. 685. per totum. Marcabrun. conf. 32. num. 192. & seq. Et quidem hæc limitatio sicut verissima est, ita etiam recipit plures declarationes quas videre poteris apud Ang. in conf. 56. Signorol. conf. 115. Iaf. conf. 191. lib. 2. Alciat. conf. 29. lib. 5. tom. 2. Rimin. Sen. conf. 418. lib. 3. Bero. quest. 79. Stephan. Lamberteng. de contractib. eor. gloss. 3. num. 49. Rim. Iun. conf. 666. num. 10. Surd. conf. 124. & decis. Mantuan. 57. quos omnes omnino vide, quia ex eorum dictis plures, vt dixi notabiles declarationes excipies ad dictam sublimitationem.

Et post num. 43. *incipi a capite, & adde sic.* **AMPLIA XII.** * Vt etiam detur appellatio a cõdemnatione pœnarum contentarum in l. si quis in tantum. C. unde vi, secundum communem, de qua aliis relatis testatur Gabr. lib. 5. de acquir. vel amittent. possess. num. 116. Verum ad huius ampliationis materiam, vide omnino omnes Doctores in eadem l. si quis in tantum, & vide etiam Contard, de m. men. possess. in princ. num. 8. & seqq. & §. 3. num. 1. & seqq. Menoch. de recuper. possess. remed. 9. num. 316. & seqq.

Num. 46. in fine *adde sic.* Vide etiam infra in tract. de heret. q. 185. n. 227. ubi iterum dixi.

Num. 54. ante fin. *ibi.* Quæ dixi infra, in 3. par. tit. de furt. q. &c. *adde sic.* 166. num. 9.

Num. 99. post verba. *ibi.* Secus autem in pœnis &c. *adde verbum non.*

Num. 102. prope finem. *ibi.* In 2. par. Bullar. 1182. &c. *adde sic.* Quæ loco cautionis in forma depositi videtur acquiescere cautioni de se constituendo in carceribus in quacunque parte iudicij, cum alternatiuè, aut de vna, aut de altera cautione loquatur.

AD EANDEM QVÆST. CI.

CAP. II.

Summario, vers. penultimo, circa principium, vers. *ibi.* Quia in scaufa appellationis poterit appellans suam &c. *deleto verbo* appellationem *adde verbum* confessionem.

Num. 61. post princ. *ibi.* Confessus tantum non auditur appellans &c. *adde sic.* quam quidem constitutionem seruari in statu Ecclesiastico dixit Baiard. ad Clar. in pract. §. final. q. 94. num. 17.

Et paulo post *ibi.* Et licet Cartar. de exequut. sentent. &c. *adde sic.* c. 1. n. 92. & seqq.

Dicto num. 161. ante finem. *ibi.* Vel conuicti tantum videatur &c. *adde sic.* remansisse incorreptus *deleas verbis* remissi- uè incorreptus.

Num. 38. ante med. *ibi.* Conficere enim testamentum est nactus legitimus &c. *adde sic.* l. actus legitimus.

Dicto num. 38. versus finem. ante verba. *ibi.* Thob. Non. conf. 93. &c. *adde sic.* Fulu. Pacian. consil. 60. num. 22. qui cõtulit in eodem calu, in quo consuluit Menoch. & alios refert concordantes.

Num. 42. circa finem. *ibi.* Vigore bullarum Pij V. Rota diuers. decis. &c. *adde sic.* 369. *deleto num.* 360.

Et post numer. 43. *incipi a capite, & adde sic.* Contrarium voluit Hond. con. 59. num. 74. lib. 1. latius in terminis Apostolicarum Constitutionum consuluit Eugen. onf. 77. num. 7. & seqq. retorquendo rationem à Bertaz. ubi supra consideratam, quia scilicet, magis communis videtur Doctorum * sententia, quod hæreditas etiam ex testamento delata dicatur legitima, ad text. in l. lege obuenire. ff. de verb. signif. ubi Alciat. num. 1. & num. 3. Ruyn. in l. hac verba, num. 57. & seqq. ff. de leg. 1. idem Alciat. lib. 4. paradox. cap. 7. Cagnol. in l. actus legitimi, num. 3. ff. de reg. iur. Alex. conf. 75. num. 2. vers. ex quo inferitur. & num. 9. vers. Vnde in proposito, iuncto vers. pro hoc bene facit, lib. 1. Hond. d. conf. 60. num. 22. Per. Quam rationem, & alia etiam fundamenta, mutata sententia hanc opinionem contrariam de anno 1612. vti veriore amplexus fui, dum de ea pro veritate interrogatus ab eruditissimis viris Venturello de Venturellis Locumtenente in criminalibus Illustrissimi, & Reuerendissimi D. Ioan. Dominici Spinulæ Auditoris Camerae, & Caroccio de Caroccijs eiusdem Illustrissimi D. Auditoris Camerae Auditore sic respondi, & secundum meum responsum, quod inuenies in secundo volumine meorum consiliorum fuit ab eodem D. Venturello iudicatum. Non enim dedignor pro veritate sententiã mutare. Veritas enim cunctis rebus, & præsertim pro salute animæ præferenda, & amplectenda est.

Num. 48. in fin. *adde sic.* Fulu. Pacian. conf. 60. num. 21. in fin. & num. 22. ubi simpliciter dixit, bannitum qui vigore statuti impunè offendere potest, minimè testari posse, post alios quos allegat.

AD QVÆST. CIII.

Summario, fol. 396. in vers. Occidens bannitum &c. ante verbum. *ibi.* Et multò magis &c. *adde sic.* Vbi etiam quid de occidente bannitum captum à priuatis personis. Et quid de occidente in bello licito hostem postquam est captus.

Num. 2. in fin. *adde sic.* Petr. Caball. post hæc impressa habitus, resol. crim. casu 61. n. 5. ubi aliis relatis, & ipse testatur de indubitabili conclusione.

Num. 3. prope finem. *ibi.* Et in hoc vide Constitut. Marchiæ lib. 4. *adde verba* c. 29. *deleas verbis* cap. 28.

Num. 9. in fin. *adde sic.* Consensit Petr. Caball. post hæc impressa habitus, resol. crim. cas 61. n. 1. & seqq.

Num. 11. post princip. *ibi.* Ad tex. in c. 1. in fin. de homicid. in &c. *deleto verbo.* 5. *adde verbum* 6.

Dicto num. 11. in princ. post med. princ. *ibi.* Vt declarat [Sed eius declaratio est &c. *deleto prius verbo* coram *adde verbum* contra.

Dicto num. 11. in princ. in fin. princ. *adde sic.* Sed post hæc impressa contradictorem inueni Marium Italianum, in tract. de immunitate Ecclesiarum, lib. 1. cap. 5. §. 5. num. 86. & seqq. & num. 100. & seqq. ubi in specie declarat quid significant illa verba in d. cap. 1. de homicid. in 6. A toto Christiano populo perpetuo diffidatus. dicat tamen quicquid velit, ab hac communi, & vera Doctorum sententia, in iudicando & consulendo recedere nefas esse putarem.

Num. 13. post princip. *ibi.* Anchar. conf. 277. &c. *adde num.* 2. *deleto illo num.* 7.

Et paulo post *ibi.* vers. Quarto prædicta confirmantur, iuncto &c. *deleas verbis* num. 9. *adde sic.* num. 19.

Dicto num. 13. versus finem. *ibi.* Peregr. de iur. fisci &c. *adde verba* lib. 3. *deleas verbis* lib. 30.

Et *ibi.* Decian. in tractat. crimin. lib. 7. &c. *adde sic.* cap. 32.

cap. 32. *deletis verbis* cap. 43.

Num. 17. *ante fin. ibi.* Ad cuius ampliacionis materiam vide &c. *deleto verbo* ibidem Aret. *adde sic.* Bart. Bald. Ang. & Doct. in l. 1. in princ. ff. de iust. & iur. Alex. ad Bart. in d. l. 1. in verbo *verum*, littera I. vbi plures allegantur alij Doctores remissive. Ias. num. 11. vbi etiam de Comitibus, & Marchionibus in suis Terris imponentibus primum capientibus bannitos. & vide etiam Ang. de malefic. vbi supra.

Dicto num. 17. in fin. *adde sic.* Ex Alberic. quem allegat in tract. statut. par. 4. q. 48.

Num. 18. in fine. *adde sic.* Consentit Petr. Caball. post hæc impressa habitus, *resolutio. crimin. casu* 61. num. 12. 13. & 14.

Num. 20. circa princ. *ibi.* Ipsis bannitis possint etiam bona auferri &c. *adde sic.* Ad quam materiam vltra infra scriptos vide Ang. de malefic. in verbo, *Et vestem caelestem*, num. 3. & ibi August. in addit. post num. 8. & 9. & quod bannitis stante supradicto statuto possint bona auferri scripserunt, *omisso verbo* secundum.

Et *ibi.* Bald. Bart. & &c. *deleto verbo* alios, *adde verbum* alij.

Num. 20. in vers. *Et licet* &c. *adde numerum* 21. qui non fuit impressus.

Dicto num. 21. *addendo, ante medium. ibi.* Et in vers. verum tenendo contrarium, & in vers. & nimirum &c. *adde sic.* Bonifac. in tract. de furi. §. *animo lucrandi*, num. 71. 72. 79. & seqq. vbi probauit, bannitum non posse spoliari bonis quæ penes se non habet, nisi in casibus exceptis, *ibi* per eum enumeratis.

Dicto num. 21. post med. *ibi.* Licet in bonis suis furari, nec bannitum mortuum spoliare, secundum Bald. &c. *adde sic.* in l. *fororem*, num. 3. & 4. C. de his, quib. vt indign. quem sequuti sunt Alex. ad Bart. in l. 2. C. de cadauer. Ang. de malef. in verbo, & *vestem caelestem*, num. 3. post vers. *unde prosequor.* Alber. in tract. statutorum. par. 4. q. 39. vbi ita aliàs Pistorij seruatum testatur, licet plura in contrarium adducat. Afflict. in consuet. Si quis aliquem. *questio.* 2. numer. 2. rub. 56. de spoliari. *homin. ommissis verbis.* & Paul. de Castro. in locis relatis per.

Num. 22. circa medium. *ibi.* Vbi allegat Burfat. in consil. 134. num. 14. lib. 2. &c. *adde sic.* Bonifac. in tract. de furtis. §. *animo lucrandi*, num. 76. vbi plures adducit concordantes Doctores probantes, quod in incontinenti occisum bannitum furari furtum non est, secus autem ex interuallo.

Num. 31. ad fin. *ibi.* Recepta est, &c. *adde sic.* Et à qua nec etiam dissentit Petr. Caball. post hæc impressa habitus, *resolutio. crimin. centur.* 3. casu 274. n. 1. & seqq.

Num. 33. in fin. *adde sic.* Quos, & alios, eorumque dicta refert Petr. Caball. d. casu 274. n. 3. & seqq.

Num. 34. in fin. *adde sic.* Nec dissentit Petr. Caball. d. casu 274. n. 11. vbi & ipse testatur ita in magno Ducatu Etruriæ seruatum vidisse.

Num. 35. in fin. *adde sic.* Nec dissentit Petr. Caball. vbi supra d. casu 274. num. 19.

Num. 36. ante med. *ibi.* Nouel. in pract. fol. mihi 168. n. 39. &c. *adde sic.* Alex. cons. 77. n. 3. lib. 3.

Dicto num. 36. in fin. *adde sic.* Et vigore huius constitutionis Marchiæ nullam hodie adesse dubietatem, cum habeamus casum legis, dixit Marcus Antonin. *resolutio. iuris* 32. num. 9. & seqq.

Num. 38. in princ. ante verbum, *communiter.* *adde sic.* Vide Gabr. de regul. iur. lib. 6. *conclusion.* 6. numer. 28. & seqq. & quidem.

Dicto num. 38. post med. *ibi.* An excuset à delicto &c. *adde sic.* num. 85. *omisso* num. 45.

Num. 42. in fin. *adde sic.* Gabr. de regul. iur. lib. 6. *conclus.* 6. * num. 28. & num. 30. vbi de magis communi.

Num. 43. in fin. *adde sic.* relati per Gabr. d. *conclus.* 6. num. 28. vers. *Contrarium.*

Num. 46. ante medium. *ibi.* §. si paciscar, per illum text. ff. de pact. Alberic. &c. *adde sic.* in l. si quis maior. num. 5. vbi latè. C. de transac.

Num. 47. in fin. *adde sic.* Petr. Caball. post hæc impressa habitus, *resolutio. crimin. centur.* 3. casu 275. num. 1. & seqq. vbi &

ipse pluribus hanc probat sententiam, & numer. 6. & seqq. ampliatur etiam quod pax, seu captio fuerit iurata, testaturque ita aliàs in facti contingencia votum suum dedisse in quadam promissione de non offendendo, non obstante iuramento in ea appposito.

Num. 49. in fin. *adde sic.* Prout nec etiam placere videtur Petr. Caball. d. casu 275. n. 5.

Num. 54. in fin. *adde sic.* Petr. Caball. post hæc impressa habitus, *resolutio. crimin. centur.* 3. casu 275. num. 2.

Num. 57. in fin. *adde sic.* Nec dissentit Petr. Caball. d. casu 275. n. 8. & seqq. vbi dixit hanc conclusionem veram, & eam ampliatur etiam quod in pace, tregua, seu promissione de non offendendo interuenerit iuramentum.

Num. 66. in fin. *adde sic.* Bonifac. in tract. de furi. §. *animo lucrandi*, num. 74.

Num. 80. in fin. *adde sic.* Vide ad hæc Gabr. de regul. iur. lib. 6. *conclus.* 6. n. 13. & seqq.

Num. 84. in fin. *adde sic.* Vide ad hæc Gabr. de regul. iur. lib. 6. *concl.* 6. n. 20. & seqq.

Num. 100. post med. *ibi.* Vbi etiam quid si gratia, seu restitutio fuerit &c. *deleto verbo* intentata. *adde verbum* interinata.

Dicto num. 100. ante finem. *ibi.* Vbi respondet contrariis &c. *adde sic.* Decian. in tract. crim. lib. 3. c. 35. n. 92.

Num. 122. in fin. *adde sic.* Quibus addo Petr. Caball. post hæc impressa habitus, *resolutio. crimin. centur.* 3. casu 275. n. 12. & seqq. quem vide.

Num. 124. in fin. *deletis verbis* & aliàs allegauit infra in tit. de homicid. q. 128. num. *adde sic.* & vide quæ ad hanc materiam dixi infra in tit. de homicid. q. 128. num. 26.

Num. 127. in fin. *adde sic.* Et hanc opinionem de iure credit veriorum Petr. Caball. post hæc impressa habitus, *resolutio. crimin. centur.* 3. casu 274. num. 12.

Num. 128. in fin. *adde sic.* Et hanc contrariam sententiam apud eum in magno Ducatu Etruriæ seruari testatur Petr. Caball. d. casu 274. n. 12. & seqq.

Num. 141. versus fin. *ibi.* Voluit Vulpell. &c. *adde verba* cons. 59. n. 5. *deletis verbis* cons. 49. num. 2.

Num. 189. in princ. *ibi.* Et in specie etiam &c. *adde verba* an furtum. *omissis verbis* in futurum.

Dicto num. 189. prope finem. *ibi.* Ita iudicarem &c. *adde sic.* prout etiam sæpius iudicari vidi.

Et dicto num. 189. in fin. *adde sic.* In contrarium. Et quicquid etiam aliter sensisse videatur Petr. Caball. post hæc impressa habitus, *resolutio. crimin. casu* 197. cum præsertim ratio per ipsum adducta num. 9. in qua magnum facit fundamentum facile prosterni possit. Non enim est verum, quod fur famosus in pœnam furcarum condemnatus in contumaciam, non sit etiam condemnatus in pœnam confiscationis bonorum, sicut condemnatur homicida. quia veritas est, vt aliàs suo loco dixi, & apud nos passim seruatur, quod tam homicidæ, quam fures, omnesque alij delinquentes, qui in contumaciam condemnantur in pœnam mortis, condemnantur etiam in pœnam confiscationis bonorum. & sic cessat ratio Caballi, quod furtum sit minus delictum quam homicidium, habito respectu ad pœnam, quia scilicet, pro furto non condemnatur quis in confiscationem bonorum, pro homicidio autem sic. Quoniam si vterque condemnatur vt præsens, nullus in confiscationem bonorum condemnatur; absens verò & in contumaciam vtrique condemnantur etiam in pœnam confiscationis bonorum.

Num. 201. in fin. *adde sic.* Alios refert Petr. Caball. post hæc scripta habitus, *resolutio. crimin. cent.* 3. casu 274. numer. 12. & seqq.

Num. 206. in fin. *adde sic.* Addo & Petrum Caball. post hæc impressa habitus, *resolutio. crimin. centur.* 3. casu 274. num. 16. & seqq. vbi pariter testatur, ita seruari vidisse in magno Ducatu Etruriæ, & amplius, quod non semel vidit per vnum inimicum contra alterum iustitia mediante procurari banna, vt postea eo bannito ad illius occisionem impune venire possit, & præmia etiam consequi, & quod ita aliàs in facto euenit, interfectoq; impunitatem, & præmium obtinuit.

Num.

Num. 208. circa princ. ibi. Tunc enim illum occidens non &c. adde verbum est.

Num. 212. prope fin. omite verba quod videns.

Num. 222. post med. ibi. Quam homicidij mediata sunt subiecti Ecclesie. &c. adde verba conf. 59. num. 13. delectis verbis conf. 55. num. 53.

Dicto num. 222. prope fin. ante verba. in criminali materia &c. adde verbum vixit, omisso verbo dixit.

Num. 260. in fin. adde sic. Relati per Petr. Caball. post hæc scripta habitum, quos tamen ipse non sequitur, resol. crim. casu 61. num. 10.

Num. 261. in fin. adde sic. Et in hanc contrariam sententiam inclinare videtur Petr. Cabal. post hæc impressa habitus, resol. crim. casu 61. n. 11. 13. 15. 16.

In occurrenti casu non crederem recedendum à prima opinione, nisi statutum expressè mandaret, quòd bannitus etiam pro non graui delicto, & in mitiorem pœnam quàm mortis, possit impunè occidi, iuxta ea quæ dixi infra num. 273. & prout in his terminis videntur loqui Doctores per Petr. Caball. vbi supra allegati d. casu 61. eodem num. 11. 13. 15. & 16. Alioquin si statutum non sic expressè mandaret, primam opinionem, vt dixi, veriore seruadã esse existimo.

Num. 273. in fin. adde sic. Et cum hac contraria opinione pertransire videtur Petr. Caball. post hæc impressa habitus, resol. crim. casu 61. n. 16. post Castrenf. & Nell. in locis per eum relatis.

Num. 274. in fin. adde sic. At vbi statutum expressè mandaret posse occidi bannitum etiam pro pœna pecuniaria, tunc supra relata cõtraria opinio præualeret. quia vbi verba statuti sunt clara, disputatione, & interpretatione non est opus.

Num. 279. ante medium. ibi. Nedum est necesse, quòd d. Pater &c. adde verbum seu, omisso verbo sui.

Et post verbum Veniant ad &c. delecto verbo dolendam. adde verba delendam patriam.

Et paulò post. ibi. Alioquin si tantum contra patriam veniret, & is &c. omisso verbo evideretur. adde verbum patriam.

Num. 302. post princip. ibi. Impunitatem occidenti bannitum, secundum &c. adde sic. Iacob. de Arena, cuius opinionem sequitur Ang. in l. libertas. §. serui, num. 1. ff. de stat. homin. Quamuis Dynus ibi per eum relatus contrarium tenuerit.

Dicto num. 302. versus fin. ibi. Deciam. in tract. crim. lib. 7. cap. 11. num. 10. vers. Quinimo licet &c. adde sic. & lib. 8. cap. 16. n. 25. vers. & qui etiam.

Et d. eto num. 302. in fin. adde sic. Prout & alios refert Petr. Caball. post hæc impressa habitus, resol. crim. casu 94. n. 4. & seqq. vbi testatur ita aliàs in Ciuitate Aretij de eius voto fuisse seruatum, & num. 10. vbi idem in occidente in bello licito hostem postquam est captus, & num. 13. & seqq. vbi quid de occidente bannitum captum non à birroariis, sed à priuatis.

Num. 303. in fin. adde sic. Alios refert Caball. d. casu 94. num. 4. & seqq.

Num. 30. prope fin. ibi. Baiard. in addit. ad Clar. §. homicidij n. 264. &c. adde sic. Petr. Caball. d. casu 94. n. 8.

Num. 311. in princ. deie verbum. Dicas. Et post verbum. ibi. Declarationes &c. adde sic. de quibus te remitto ad Ang. quem omninò videas in l. libertas. §. serui, n. 2. ff. de stat. hom. vbi proponit, & magistraliter discutit hanc quæstionem. Et à Doctoribus dantur duæ declarationes.

Num. 313. circa princ. ibi. In quo de iure tale bannum est nullum &c. adde sic. qui propterea.

Num. 315. in fin. adde sic. Et in proposito vide omninò Vinc. de Franch. decis. 463. par. 3. vbi pluribus probat, statuta laicorum super impunitate occisionis bannitorum, non prodesse occidentibus clericum bannitum, nisi post bannum sine habitu & tonsura armatus cum aliis bannitis publicè grassaretur, & in enormibus se immisceret. tunc enim cum fori priuilegium absque alia monitione amiserit, ex iis quæ dixi in tit. de inquisitione q. 8. num. 54. vers. contrarium, hoc ideo impunè occidi potest, vt ibi per eum, qui

propterea testatur ita aliàs fuisse iudicatum à Cõsilio Neapolitano. Et hanc Franchi decisionem refert Petr. Caball. post hæc impressa habitus, resol. crim. casu 60. num. 1. & seqq. licet dissentire videatur in eo quòd dixi, clericum amittere fori priuilegium, immiscendo se in enormitatibus absque alia monitione.

Num. 320. post princ. ibi. Cum vt suo loco dixi in fortioribus terminis, nec etiam &c. adde verbum puniantur. omisso verbo priuantur.

Num. 323. ibi. Vt dixi in 1. par. tit. de carcer. & carcerat. &c. adde verba quæst. 28. delectis verbis quæst. 26.

Num. 327. in fin. adde sic. Et hanc contrariam sententiam, in occidente eum qui à die commissi delicti, vt putà vigore alterius statuti, ipso iure pœnam capitalem incurreret, amplecti videtur Petr. Caball. post hæc impressa habitus, resol. crim. centur. 3. casu 275. n. 12. & seqq.

Num. 330. in fin. adde sic. Vinc. de Franch. decis. 360. nu. 1. & 468. num. 1. & seqq. Io. Aloyf. Catal. in tract. de abolit. & indult. n. 57. & seqq. plur. vbi alia ad materiam. Et faciunt quæ scripsi supra q. 6. n. 57.

Num. 332. in fin. adde sic. Et aliis relatis concordantibus * de communi Doctorum opinione testatur Io. Aloysius Catal. in tract. de abolit. & indult. c. 2. n. 55. & seqq.

Num. 342. in fin. adde sic. Quamuis contrarium apud eum iudicatum fuisse testetur Vinc. de Franch. decis. 460. num. 1. & 2. Caraita super d. 1. pragmat. de exulib. num. 101. & alij allegati supra num. 330. qui loquuntur etiam in bannitis post proclamata occidentibus alios bannitos. Sed pro concordia potes dicere, quòd isto casu, occidenti bannitum concedenda est remissio non à iudice, sed à Principe, & ex gratia, ex iis quæ dixi supra num. 339. Et apud nos sic practicatur.

Num. 343. prope fin. ibi. Quem etiam sequitur Anan. in cap. cum iuramento, num. 7. de homicid. &c. adde sic. & videtur de mente Petri Caballi post hæc impressa habitus, resol. crim. casu 94. n. 11. & 12.

Num. 348. in fin. adde sic. Vide quæ in proposito scripsit Petr. Caball. post hæc impressa habitus, resol. crimin. casu 61. num. 6. & seqq. vbi & ipse cum eadem distinctione pertransire videtur, licet libentiùs hanc disputationem Theologis terminandam relinquat. subditque receptiorem esse Doctorum sententiam, quòd in dubio, si non apparet qua intentione quis occiderit bannitum, præsumitur malo animo, & non zelo iustitiæ occidisse. sed certè cum agatur de foro conscientie crederem verius esse standum occidentis dicto, ex Felyno ibi per eum allegato. Nullus enim conscientie suæ melior esse potest testis, quàm ipsemet. Nunquid autem occidens bannitum irregularitatem incurrat, vide infra in fragmentis vers. Irregularitas. num. 406.

Num. 356. in fin. adde sic. Et ita apud eum in Regno Catalonia seruari testatur Ludouic. Peguer. decis. crim. 67.

AD QVÆST. CIV.

INSPECT. I.

Num. 12. in fin. adde sic. Vide ad hanc quæst. omninò Nicol. Geoam de conciliat. legum ciuiliu fol. mibi 342. & seqq. vbi hanc materiam exactissimè disputat. & postea nihil resoluendo cogitandum relinquit.

Num. 13. in fin. adde sic. Petr. Gregor. syntagm. iuris in tit. de thesaur. c. 11. n. 3. lib. 3. fol. mibi 79. Aluarot. in tit. qua sint regalia n. 8. vers. quero quid in feudatario. fol. mibi 135.

AD QVÆST. CV.

INSPECT. I.

Num. 4. circa princ. ibi. Et auctoritate probat Plot. de in lit. iuran. §. 46. n. 4. est tex. in l. &c. adde verbum item.

AD EANDEM QVÆST. CV.

INSPECT. III.

Num. 111. versus finem deleas verba. Salycet. etiam num. 1. Npariter in 1. notab. quia sunt verba duplicata.

Num.

Num. 168. prope finem. ibi. Et exornat doctrinam Bart. in locis præallegatis &c. adde sic. Et vide ad hanc materiã quæ dixi infra in tit. de homicid. q. 128. n. 28. & seq.
Dicto num. 168. in fine adde num. 28.

AD EANDEM QVÆST. CV.
INSPECT. IV.

Num. 195. vers. fin. ante med. ibi. Foller. in pract. crim. canon. cap. 17. &c. adde sic. num. 10. iuncto numer. 18. & pluribus seqq.

Eodem num. 195. circa finem. ibi. Nicol. Moron. de fid. treg. & pace, q. 46. num. 10. &c. adde sic. Ignat. Lopez in additio. ad Diaz. in pract. crim. canon. cap. 87. in verbo, sacrilegi, littera A. vers. sunt tamen, & littera B. per totam additionem, vbi etiam ponit quis isto casu sit competens iudex. de quo dixi, particulariter in materia sacrilegij, & in quest. 8. num. 132. & 156. plenissimè per Decian. in tract. crimin. lib. 6. cap. 16. 17. 18. 19. & 24. & cap. 33. rubr. de pœna sacrilegij, num. 22. & c. 34. num. 1. & plurib. seqq.

Num. 202. circa fin. ibi. Vide quæ dixi supra &c. deletis verbis q. 16. adde verba quæst. 17.

Num. 206. in fine adde sic. Par. 2. lib. 2.

Num. 207. ante med. ibi. Carer. in pract. in 3. tract. de homicid. & assass. §. &c. adde verbum sequitur, omisso verbo loquitur.

AD EANDEM QVÆST. CV.
INSPECT. V.

* Num. 226. in fin. adde sic. Petr. Cabal. post hæc impressa habitus, resol. crim. casu 154. post num. 12. vbi etiam testatur de communi.

Num. 227. post med. ibi. In addit. ad Anan. conf. 44. ad finem, vers. his sic præmissis &c. adde sic. Aym. consil. 145. num. 1.

Num. 233. in princ. ante verbum Conclusionem. adde verbum nona, deleto verbo noua.

Num. 234. post verba. ibi. Quem refert Clar. d. q. &c. adde num. 43. deleto num. 53.

Num. 244. circa princ. ibi. Faciunt quæ dixi infra num. &c. adde sic. 246. in 13. opinione est de mente Hostien. in summa, de crim. fals. in fin. num. 9. faciunt etiam. deletis verbis 13. opinione.

Num. 246. circa medium. ibi. Vbi, quod ita dicunt Doctores iuris canonici &c. adde sic. Et videtur de mente Hostien. in summa de crimine fals. num. 9.

Eodem num. 246. in fine. deleto verbo 8. adde post verbum opinione, num. 11.

Num. 247. post verbum exposita, adde verbum, iniuria, omisso verbo conditio.

AD EANDEM QVÆST. CV.
INSPECT. VII.

* Num. 308. in fin. adde sic. Consentit Petr. Caball. post hæc impressa habitus, resol. crim. casu... post numer. 1. iuncto num. 16. & seqq.

Num. 309. in fin. adde sic. Et vide etiam benè resoluentem, & declarantem Celsum Bargal. in tract. de dolo, lib. 6. reg. 15. num. 53. & seqq. & Fulu. Pacian. de probat. lib. 1. c. 59. num. 45. & seqq. usque ad num. 52.

Num. 310. in princ. ibi. Vel neganti quod in se, &c. adde verbum iniuriam.

Dicto num. 310. in fin. adde sic. Petr. Caball. post hæc impressa habitus, resol. crim. dicto casu 154. n. 3. & seqq.

Num. 311. in fin. adde sic. Petr. Caball. post hæc impressa habitus, resol. crim. casu 154. n. 4. & seqq.

Num. 315. in fin. adde sic. Consentit Petr. Caball. post hæc scripta, & impressa habitus, resol. crim. casu 154. per totum, vbi pluribus hanc probat sententiam, & respondet contrariis.

Num. 318. post medium. ibi. Vers. Non obstat & seqq. &c. adde sic. & Caball. vbi supra dicto casu 154. numero 11. & seqq.

Num. 322. in fin. adde sic. Et voluit etiam Petr. Caball. d. casu 154. eodem n. 11. & seqq.

Num. 325. in fin. adde sic. Consentit Petr. Caball. d. casu 154. num. 21.

AD EANDEM QVÆST. CV.
INSPECT. VIII.

Summario, col. 2. post vers. 11. incip. Iniuria censetur remissa &c. adde sic. edendo, & bibendo cum eo, qui iniuriam intulit.

Num. 334. in princ. ibi. Expressè dicitur remissa iniuria per pactum &c. adde verbum conuentionem, omisso verbo conuentionem.

Num. 338. post princ. ibi. Quod sibi fuit promissum, ex causa &c. adde verbum remissionis, deleto verbo commissionis.

Numer. 378. in fin. adde sic. Et faciunt scripta per Caball. post hæc scripta habitum, resol. crim. casu 141. vbi post Guliel. de Cunco, Gandin. Bald. Rom. Petrum Garsiam, Mayner. & Boff. in locis per eum relatis, plenè docet quòd si Sacerdos expressè receperit pacem à vulnerato, vice & nomine vulnerantis, talis pax, etiam quòd fuerit facta absenti, valet & tenet, quia isto casu Sacerdos reputatur publica persona. Et hanc sententiam vti veram in practica seruandam esse admonet, & respondet contrariis. Præmissa enim VI. limitatio procedit, quando vulneratus simpliciter confitendo peccata sua, parit & remittit iniuriam vulneranti, non quando expressè dat pacem alteri eam nomine absentis recipienti.

AD EANDEM QVÆST. CV.
INSPECT. X.

Num. 416. ante med. ibi. Rub. de maledicis littera, a, ad finem [post &c. adde nomen Aym. deleto illo Ayrrer.

Num. 418. in fine. ibi. Et est de mente Marfil. in conf. &c. adde numerum primo deleto illo secundo.

Et in fine. adde sic. Quem refert Bursatt. conf. 147. num. 41. vers. 8. Ex litteris. quos etiam refert Claud. in addit. ad Bertaz. in conf. 28. littera B.

AD EANDEM QVÆST. CV.
INSPECT. XI.

Numerus, qui incipit 321. incipiendus est 421. Ac etiam numerus sequens est delendus, & addendus 422.

Num. 469. in fine. adde sic. Et de apponete cornua ad ostium alicuius, vide etiam Petr. Caball. post hæc impressa habitus, resol. crim. cas. 71. vbi refert de eius voto fuisse ad triremes ad tempus damnatum quendam, qui cornua appenderat ad domum cuiusdam mulieris nuptæ, licet nõ sine magna inhonestæ vitæ suspitione, cum prius antequam ad triremes transmitteretur per ciuitatem cum mitra, & scriptura in pectore incessisset. Quæ cõdemnatio apud me fuit admodum rigorosa stante non bona fama mulieris.

Num. 471. in fine. adde sic. Et vide etiam Petr. Caball. post hæc impressa visum, resol. crim. cas. 71. vbi refert de eius voto fuisse ad triremes ad tempus damnatum quendam, qui virilia, & muliebria pudenda depicta affixerat ad domum cuiusdam mulieris nuptæ, licet non sine inhonestæ vitæ suspitione, cum prius antequam ad triremes transmitteretur per ciuitatem cum mitra, & scriptura in pectore incessisset. Quæ cõdemnatio apud me fuit admodum rigorosa stante non bona fama mulieris.

AD QVÆST. CVI.

Ad Summarium, ante versiculum primum incipe à capite, & adde sic. Omnis contractus est prohibitus inter procuratorem & clientulum, n. 22.

Eodem summario, in vers. Pactum de quota litis etiã quòd &c. in fine. adde sic. Et quid de alio contractu ibidem.

Num. 22. post verbum. Quamuis Guidop. &c. deleas verba decif. 102. &c.

Dicto

Dicto num. 22. in fine. adde sic. Posset enim opinio Guidop. procedere non in pacto de quota litis, sed in promissione salarij excessiui, & contra legem, de quo dixi infra, num. 53. (prout loquitur) vel etiam in alio contractu inter procuratorem, & clientulum, qui pariter à iure est prohibitus, vt in l. quisquis vult. §. preterea. C. de postulan. His inquam casib. crederem iuramentum firmare contractum & promissionem, ex rationibus deductis à Guidop. in d. decis. 190. non in pacto de quota litis.

Num. 46. circa princ. ibi. In casu victoriae simpliciter &c. dele verbo absque.

Num. 53. in fin. adde sic. Quid autem si promissio salarij excessiui ultra centum aureos, fuerit iurata, an valeat, dixi supra, num. 22. in fine.

AD QVÆST. CVII. ART. I.

Num. 2. ante med. ibi. Io. Andr. ad Specul. in d. rubr. in 2. addit. in vers. Ergo patet &c. adde sic. Paul. de Castr. in l. huius edicti. §. pactum. n. 1. vers. Pax vero, & num. 2. ff. de pact. & ante eum ibid. Bald. num. 3. ad med. vers. Quod concordia. Ang. n. 2. & seq.

Dicto num. 2. circa med. ibi. Quam paci Bar. &c. deleto verbo conf. 100. adde sic. confil. 65. num. 1. lib. 1.

Et dicto n. 2. in med. ibi. Ias. in l. cum proponas, art. 2. n. 6. C. de pact. & in l. 1. &c. adde sic. quæst. d. l. huius edicti.

AD EANDEM QVÆST. CVII. PAR. I. ART. III.

Summario, in vers. Cauere quis non cogitur &c. in fin. vers. adde sic. Et an pro bannitis, d. n. 32.

Num. 32. in fine. adde sic. Pro bannitis autem an, & quâdo eorum consanguinei possint cogi ad cauendum de non offendendo, dixi supra in q. 24. n. 155. vers. Et rursus.

AD EANDEM QVÆST. CVII. PAR. I. ART. XII.

Num. 127. in fin. adde sic. Non dissentit Petr. Caball. d. cas. 272. n. 10. iuncto n. 23.

Num. 128. circa fin. ibi. A Gregorio XIV. tunc Summo Pontifice &c. adde sic. Et hanc meam sententiam, reassumendo ea quæ hîc per me dicta sunt, latè defendit Petr. Caball. resol. crim. centur. 3. cas. 272. per tot.

Num. 129. in fine. adde sic. Quod & idem voluit Petr. Caball. quem post huius libri impressionem habui, resol. criminal. centur. 3. d. casu 272. n. 26.

Num. 135. in fin. adde sic. Non dissentit ab hac conclusione Petr. Cabal. resol. crim. d. cas. 272. n. 13. & seq.

AD EANDEM QVÆST. CVII. PAR. II. ART. XIII.

Summario, vers. Offensio oritur ex facto ad iracundiã &c. ante verbum actio, adde verbum offenso, deleto verbo offensio.

Dicto Summario, in vers. Offensio dicitur omne &c. in fin. vers. adde verba il primo.

Dicto Summario, in vers. Offensio in personam dicitur &c. ante verbum tangatur, adde verbum non.

Et in fin. d. vers. adde verba, il 2.

Num. 146. circa fin. ibi. Vbi alia ad materiam, de qua etiam dixi &c. deleto verbis art. 34. concl. 2. n. 458. adde sic. infra hac eadem questione num. 464.

Num. 147. in fine. adde sic. Quam etiam latissimè comprobabat, & communem testatur Petr. Caball. post hæc impressa habitus, resol. crim. cas. 152. per totum in discursu.

Num. 153. in fin. adde sic. Nec dissentire videtur Petr. Caball. post hæc impressa habitus, resol. crim. cas. 152. sub nu. 18. in discursu.

Num. 157. in fin. adde sic. Nec dissentire videtur Petr. Cabal. post hæc impressa habitus, resol. crim. casu 152. sub n. 17.

AD EANDEM QVÆST. CVII. PAR. II. ART. XIV.

Num. 158. ante med. ibi. Qui tamen loquitur de insultu cum proiectione teli &c. adde verbum faciūt, deleto verbo fuerunt.

Num. 162. prope finem. ibi. de Præt. conf. 188. sub num. 11. &c. adde sic. Et latissimè Petr. Caball. cum allegatis per eum casu 152. per tot.

Num. 171. in princ. ibi. In violèta, &c. adde verbum creptione, deleto verbo exceptione.

Num. 175. in fin. adde sic. Et latissimè Petr. Caball. post hæc impressa habitus, cum allegatis per eum resol. crim. cas. 152. per totum, vbi pluribus comprobatur declarationem prædictam.

Num. 179. in fine. adde sic. Quibus addo Petr. Caball. post hæc impressa habitum, resol. crim. casu 152. per totum in discursu, vbi latissimè probatur non dici offensionem factam in personam, nisi ipsum corpus tangatur, vel à corpore inseparabilia, prout sunt pili, capilli, vngues, & similia; secus autem si tangantur res corpori coherentes. & ita pluribus relatis concordantibus, & reprobatis contrarium tenentibus testatur de magis communi Doctorum sententia. *

Num. 183. in fin. post verbum, quæ dixi supra &c. deleto nu. 140. adde num. 148.

AD EANDEM QVÆST. CVII. PAR. II. ART. XVI.

Num. 227. in fine. adde sic. Et ab hac communi in practica non esse recedendum, dixit etiam Petr. Cabal. post hæc impressa habitus, resol. crim. casu 101. num. 26. & num. 29. Bonif. in tract. de furt. §. ultimo, n. 25.

Num. 230. post med. ibi. Bertaz. &c. adde sic. in confil. 185. num. 18. &

Dicto num. 230. versus fin. ibi. Vulpell. in tract. de pace, q. 43. num. 4. in fin. &c. adde sic. quod & idem voluit Decian. in tract. crim. lib. 8. c. 8. n. 11.

Et dicto num. 230. in fin. adde sic. Cum quo consentit Bonifac. in tract. de furt. §. animo lucrandi, n. 8. & in §. ultimo, n. 25.

Num. 232. in fin. adde sic. Petr. Caball. d. casu 101. n. 28. Bonifac. in tractat. de furt. §. ultimo, n. 25. in fin.

Num. 236. in fin. adde sic. Petr. Caball. d. casu 101. num. 30. vbi pariter de adulterio commisso cum muliere vetula, & turpi.

AD EANDEM QVÆST. CVII. PAR. II. ART. XVII.

Num. 238. in fin. adde sic. Petr. Cabal. post hæc impressa habitus, resol. crim. casu 101. num. 31. Bonifac. in tract. de furt. §. ultimo, n. 25.

Num. 242. in fin. adde sic. Et isto casu pro fracta pace imponi debere pœnam mortis probatur text. in §. si quis quinque solidos. de pace tenenda in vsibus feud. cum aliis per Bonifac. in tract. de furt. §. ultimo, n. 22. vbi relatis pluribus in idem concordantibus, testatur de communi Doctorum sententia. *

Num. 243. in fin. adde sic. Caball. de casu 101. eodem num. 31. in fine.

AD EANDEM QVÆST. CVII. PAR. II. ART. XIX.

Num. 261. in fin. adde sic. Petr. Caball. post hæc impressa habitus, resol. crim. cas. 35. vbi & ipse in eandem descendit sententiam, quando in promissione de non offendendo est facta expressio personarum, quas quis non offendere promittit. si autem quis simpliciter, & in genere promississet, neminem offendere, tunc ex Alber. quem allegat in tract. statut. lib. 2. q. 23. concludit, quod si fuit offensa persona subdita iudici qui cautionem præstari iussit, & tunc illi dicatur contrauentum, etiam quod offensus fuerit facta extra territorium; secus si fuit offensa persona non subdita.

AD EANDEM QVÆST. CVII.
PAR. II. ART. XX.

Num. 263. in fin. adde sic. Et nouissimè post huius libri secundam impressionem idem tenuit Mastrill. in decis. Regni Sicilia 38. per totam, vbi contraria proponit, & illis respondet.

270 Et post num. 269. incipe à capite, & adde sic. **LIMITA** propositam regulam duobus modis. Primò, vt procedat, quando conditio de non redeundo ad patriam est perpetua, secus si ad aliquod tempus, & præsertim breuis; Tunc enim huiusmodi conditionem non esse à Principe spernendam, ne offensus, qui aliàs pacem non fecisset, & conditionem valere crediderat, tanquam pax ex aduerso non fuerit obseruata, ad vindictam prouocetur. arg. text. in l. qui fidem. ff. de transact. benè docet Vulpell. in d. tract. de pac. dicta quest. 55. nu. 3. vers. putarim tamen, & vers. seq. vbi & aliam affert limitationem.

271 Vt, scilicet, eadem regula non procedat in foro honoris, in quo minimè excusari eum, qui promissam conditionem non seruat, imò eius opinionem penes probos viros grauari, cum paciscentem sic cum conditione prædicta ad pacem allecctum decipere quodammodo videatur, pariter affirmat, & pro prima huius versiculi limitatione adde idem tenentem Mastrill. d. decis. 38. num. 14. Baiard. ad Clar. q. 67. n. 20.

AD EANDEM QVÆST. CVII.
PAR. II. ART. XXI.

Num. 272. prope finem. ibi. Clar. in pract. §. fin. q. 56. &c. adde verba nu. 36. deletis nu. 3.

Dicto num. 272. in fin. adde sic. Qui quidem Clar. dixit post Bald. Alex. Aret. in locis per eum relatis, magis comunem esse opinionem, pacem non posse fieri absenti, nisi in ea interueniat aliquis qui pro alio absente recipiat, nisi fuerit notarius, qui potest stipulari nomine omnium absentium, quorum interest. refert eum, & sequitur Petr. Caball. post hæc scripta habitus, resol. crim. casu 141. num. 7. vbi propterea post Bossium, quem allegat in titulo de pace, n. 20. dixit, pacem seu remissionem factam in testamento sine præsentia partis, vel legitimæ personæ pro ea stipulantis minimè valere. Sed nunquid Sacerdos, qui recipit confessionem peccatorum, possit nomine absentis puta vulnerantis, pacem recipere, & an talis pax valeat, dixi supra nu. 278.

Num. 281. ante fin. ibi. Fuit offensus ab alio non ratificante, vel ab ipso promittente &c. adde sic. (licet Doctores per eum allegati, loquantur in non ratificante offenso ab alio non ratificante, non autem à principali paciscente.)

Num. 282. post princ. ibi. Tenetur ad pœnam pacis ruptæ, si vnus ex comprehensus in pace &c. adde sic. pro quibus ipse promissit.

Et post d. n. 282. incipe à capite & adde sic. Et licet post huius libri secundam impressionem Guazzinus in tract. de pace, & vreg. & c. q. 81. n. 6. & seqq. ab hac mea sententia recedat tanquam contraria magis communi Doctorum opinioni, de qua affirmat sic testari omnes Doctores, ea ratione, quia potentialis comprehensio in pace non operatur pacis fractionem, nisi offendatur is, qui actualiter comprehensus est; tu tamen si veritatis amator es, ab hac mea sententia non recedas. Tum quia non est verum, quòd omnes Doctores contrariam partem dicant magis comunem, sed solus Bero. in d. conf. 199. eam magis comunem affirmat. Tum etiam quia (vt supra admonui) tam ipse Bero. quam alij Doctores pro negatiua opinione allegati (quos omnes, & plures alios ante ipsum supra retuli) non loquuntur, quando in pace comprehensus, & qui pacem non ratificauit, fuit offensus à principali, prout verè sunt termini propositæ ampliacionis, sed quando fuit offensus ab alio, licet comprehenso in pace, qui tamen pacem non ratificauit, de qua nulla est dubitatio, vt dixi supra nu. 275. & sic in diuersis terminis. Tum & tertio, quia ratio, qua motus fui ad sustinendū hanc affirmatiuam opinionem, non fuit præcipue ea quæ sumitur à potentiali comprehensione, sed quia si principalis paciscentis

Farinacy Addiciones ad impressa opera.

tenetur de pace rupta, quando is, qui non ratificauit, fuit offensus ab alio comprehenso in pace, pro quo ipse principalis promissit, etiam quòd non ratificauerit, secundum comunem, de qua infra n. 295. tantò magis debet teneri idem principalis paciscentis, quando ipsemet est offensor. & huic rationi, in qua præsertim mea sententia fundata est, idem Guazzinus nihil respondet.

Num. 293. circa principium. ibi. Consulendo scripsit Corn. in conf. & c. deletio num. 243. adde numerum 248.

Et paulo post. ibi. Paris. conf. 109. n. 1. & c. adde sic. lib. 1. qui tamen nihil ad propositum.

Dicto nu. 293. ibi. Et in hoc dissentit à Paul. de Castro. Bero. in d. conf. 199. n. 7. & c. adde sic. vers. præterea non obstante.

Et postea. ibi. Ludo. de Alpher. in conf. crimin. diuers. & c. adde nu. 145. omisso nu. 144.

Et ibi. Et improbare ex Corn. d. conf. & c. adde sic. 248. deletio num. 148.

Num. 294. circa princ. ibi. Tunc quod eo minus & c. omisso verbo possis, adde verbum possit.

Num. 295. post principium. ibi. ff. ad l. Iul. de adulter. de qua re & c. dele verbum in, & adde verbum an.

Num. 269. in fin. adde sic. Et Bero. in d. conf. 199. nu. 2. & seqq. lib. 3.

Nu. 299. post medium. ibi. Et credo, quòd verum dicat ex trad. supra n. 295. dum dixi & c. adde verbum absolute, omisso verbo absoluti.

AD EANDEM QVÆST. CVII.
PAR. II. ART. XXVIII.

Num. 370. in fin. adde sic. Et vide Paul. Ghirlan. de pœn. omnifar. coi. q. 1 o. n. 3. vbi ponit differentiam inter socium, & sequacem quam etiam posuerunt Carrer. in pract. in 3. tractat. de homicid. & assassin. §. circa secundum, n. 21. Corrad. in pract. rubric. de auxiliator. n. 1. Plach. in epitom. delict. lib. 1. c. 16. n. 6. post medium. vers. & denique qui dicantur sequaces. fol. 258. vbi remissiuè. Et dixi infra in tit. de Consultor. auxiliator. & mandator. q. 129. par. 2. n. 241.

AD EANDEM QVÆST. CVII.
PAR. II. ART. XXX.

Num. 391. ante finem. ibi. Ita nec etiam placuit, & c. adde sic. Corn. in conf. 8. n. 5. lib. 3. Hec.

Num. 392. in fine. adde sic. Et dixi hac de re iterum infra in tit. de consultor. q. 131. n. 45.

AD EANDEM QVÆST. CVII.
PAR. III. ART. XXXII.

Summario, in vers. Pacem rumpenti impunè & c. in fine. deletio verbo instrumentum. adde verbum iuramentum.

Num. 403. in fin. adde sic. Adde pro hac eadem regula Petr. Caball. post hæc impressa habitus, resol. criminal. casu 101. n. 11. & seqq. & n. 56. & seqq.

Nu. 404. in fin. adde sic. Et pro hac eadem conclusionem, quòd rumpenti pacem, seu cautionem possit impunè rumpi pax, seu cautio. addo plures alios doctores, quos in proposito refert, & sequitur Petr. Caball. post hæc impressa habitus, resol. criminal. casu 101. n. 2. & n. 3. & n. 4. vbi ampliatur hæc conclusio, etiam quòd secunda offensio sequatur ex interuallo post primam.

Nu. 406. in fin. adde sic. Petr. Caball. post hæc impressa habitus, resol. criminal. casu 101. n. 37. & seqq. vbi alij plures in idem referuntur concordantes, & n. 49. & seqq.

Nu. 407. in fin. adde sic. Et aduertit Petr. Caball. resol. crim. d. casu 101. n. 44.

Nu. 408. in fin. adde sic. Relati per Petr. Caball. quos tamen ipse non sequitur, resol. criminal. casu 101. n. 35. & seqq. & n. 48.

Num. 415. in fin. adde sic. Adde pro hac sexta ampliacione plures alios, quos in proposito refert, & sequitur Petr. Caball. post hæc impressa habitus, resol. crim. casu 101. n. 3. & n. 6. vbi in specie reprobatur Vulpellum, quem mox infra referam contrarium tenentem.

Num. 416. *ibi.* Contendat &c. *adde sic.* scriptum reliquerint aliqui Doctores relati per Petr. Caball. *d. casu.* 101. n. 5.

Num. 417. *in princ. ibi.* Quoties fuerit contrauentum &c. *deleto verbo* Nec. *adde verbum.* Hæc.

Num. 418. *in fin. adde sic.* Et hanc sententiam pluribus aliis relatis concordantibus, & in specie reprobato Vulpello contrarium tenente in loco infra mox allegando, amplexus est Petr. Caball. post hæc impressa habitus, *resolut. crim. casu* 101. n. 3. 6. & 47.

Num. 419. *ibi.* Quo ad pœnam fisco applicandam &c. *adde verba* scripserint relati per Petr. Caball. *d. casu* 101. n. 5.

Num. 427. *in fin. adde sic.* Pacian. *de probat. lib. 1. c. 59. nu.* 44. Petr. Caball. post hæc impressa habitus, *resolut. crim. casu* 101. num. 7. 8. 9. 10. 21. & 55. vbi alij plures referuntur concordantes.

Num. 428. *in fin. adde sic.* Item relati per Petr. Caball. post hæc impressa habitum, *resolut. crimin. casu* 101. n. 5.

Num. 429. *in fin. adde sic.* Et pro hac contraria opinione addo Petr. Caball. cum relatis per eum, *resol. crimin. d. casu* 101. num. 3. & n. 6.

Num. 431. *in fin. adde sic.* Decian. *in tract. crimin. lib. 3. c. 33. n. 3. vers. sic etiam dixit* Baldus. Pacian. *de probat. lib. 1. c. 59. nu.* 5. & nu. 8. & n. 44. *vers. imò quando.* Petr. Caball. post hæc impressa habitus, *resol. crim. casu* 101. num. 8. vbi alij referuntur concordantes.

AD EANDEM QVÆST. CVII.
PAR. III. ART. XXXIII.

Summario, *vers.* Causa noua &c. *ante verbum,* offendere, *adde verbum* non, *deleto verbo* non, *posito post d. verbum* offendere.

Num. 412. *in fine. adde sic.* Petr. Caball. post hæc impressa habitus, *resolut. crimin. casu* 101. n. 20. vbi, quod in dubio offensio præsumitur potius sequuta ex causa noua, & recenti, quam ex antiqua, & ad id alios plures refert concordantes.

Num. 437. *ante finem. ibi.* Simon de Præt. *conf. 188. sub nu.* 19. &c. *adde sic.* Petr. Caball. post hæc impressa habitus, *resolut. criminal. casu* 101. n. 32. cum allegatis per eum.

Num. 456. *ad finem. ibi.* Hond. *conf. 89. num.* 11. & num. 13. &c. *adde sic.* Fulu. Pacian. *de probat. lib. 1. cap. 59. n.* 44.

Num. 457. *post med. ante verbum. ibi.* Verum in proposito &c. *adde sic.* & cum hac declaratione videtur etiam consentire Petr. Caball. *d. casu* 102. nu. 21.

Dicto num. 457. ad finem. ibi. Ad defensionem commissi quæst. &c. *adde sic.* 125. nu. 436. & seqq.

Et dicto num. 457. in fine. adde sic. Et quod attinet ad hanc 17. conclusionem dixi iterum infra, *d. q. 125. num.* 501. vbi omnino vide.

AD EANDEM QVÆST. CVII.
PAR. III. ART. XXIV.

Num. 461. *in fine. adde sic.* Et pro hac eadem sententia addo Petr. Caball. post hæc impressa habitum, *resol. crim. casu* 101. n. 17. 18. & 25. cum allegatis per eum.

Num. 465. *in princ. ibi.* Quando iracundia &c. *deleto verbum* quæ.

Eodem n. 465. in fin. adde sic. Addo pro hac secunda conclusione Petr. Caball. post hæc impressa habitum, *resolutio. criminal. casu* 101. n. 24.

Num. 466. *id fin. adde sic.* Petr. Caball. *d. casu* 101. *eodem numer.* 24.

Num. 471. *ad finem. ibi.* ex Afflict. & Foller. in locis per eum relatis &c. *adde sic.* Consentit Petr. Caball. post hæc impressa habitus, *resol. crimin. casu* 101. n. 10. & n. 15. *in fine.*

Num. 474. *in fin. adde sic.* Petr. Caball. post hæc impressa habitus, *resolut. crimin. casu* 101. nu. 19. vbi alij referuntur concordantes.

Num. 483. *in fin. deleas numerum* 465. & *adde numerum* 471.

Num. 88. *in fin. adde sic.* Petr. Caball. post hæc impressa habitus, *resolut. crimin. casu* 101. numer. 24. vbi de verballi rixa.

AD EANDEM QVÆST. CVII.
PAR. III. ART. XXXV.

Num. 503. *circa princ. ibi.* Et plenè probata. operantur &c. *adde verbum* enim.

AD QVÆST. CVIII.

Summario, *post versiculum secundum. incipien.* Telorum &c. *Incipe à capite,* & *adde sic.* Statutum puniens insultantem cum armis, quomodo intelligatur? De quibus armis? Et an præcipuè comprehendat eum qui insultum facit armatus, non tamen ensibus denudatis? *nu.* 1. & 2.

Eodem summario, fol. 590. col. 1. post versic. Armorum appellatione &c. *incipe à capite,* & *adde sic.* Armorum appellatione an veniant securis, ronca, mannara, malleus, seu aliud instrumentum ferreum rusticale, seu aliàs constructum non ad offensionem personæ, sed ad exercitium alicuius artis? & an comprehendantur sub statuto puniente delationem armorum, vel vulnerantem cum armis, *d. numer.* 88.

Eodem summario, eod. fol. 590. & ead. col. 1. in vers. Pilam &c. *deleas verbum* rubeam & *adde verbum* plumbeam.

Et dicto summario, d. fol. 590. col. 2. in vers. Arma deferendi licentia, an concedi debeat &c. *in fin. vers. adde sic.* Vbi etiam an fideiussor de non abutendo, sit liberatus reuocata licentia & deinde renouata.

Et post numerum primum incipe à capite, & *adde sic.* Ad quam materiam, vide omnino Petr. Caball. post hæc impressa habitum, *resolut. criminal. casu* 63. Vbi stante suprascripto statuto puniente vulnerantem cum armis, an sub eo comprehendantur vulnerantes cum dentibus, cum vnguibus, cum vase vitreo, vel terreo, cum pera panis, cum sacculo pecuniarum, cum zappis, cum ligonibus, cum securibus, cum mannariis, cum malleo, aut aliis similibus instrumentis non fabricatis principaliter ad offendendum aliquem. Et an prædicta etiam veniant appellatione armorum, & sub statutis, seu bannimentis punientibus delationem armorum, & rursus in proposito, vide eundem Petr. Caball. *casu* 90. vbi in specie de statuto puniente insultantem, seu vim facientem cum armis, an extendatur ad eum, qui insultum, & vim facit armatus, non tamen armis vtitur in d. insultu, seu vi.

Numer. 16. in fin. adde sic. Et dixi iterum hac de re in fragmentis, *vers. Bannimenta prohibentia delationem armorum.*

Num. 41. *post principium. ibi.* per Pium Quintum, etiam ad &c. *adde verbum* deferentes *omisso verbo* retinentes.

Et paulo post. ibi. Et alia arma ab breuioris mensuræ tribus palmis, attamen &c. *adde sic.* Tam de iure communi, vt modo dixi, quam de.

Num. 43. *in fin. adde sic.* Rouelaf. *in addit. ad Bal. conf.* 382. *lib. 1. seu* 5.

Num. 44. *ante medium. ibi.* Quod domi suæ ipso ignorante prohibita arma introducantur &c. *adde sic.* Rouelaf. *in addition. ad Bald. d. conf.* 382. *lib. 5. seu* 1.

Num. 69. *in fin. adde sic.* Quibus addo Petr. Caball. post hæc scripta habitum, cum allegatis per eum, *resolutio. criminal. casu* 62. & *casu* 88. n. 8.

Num. 70. *circa principium. ibi.* Prodesset in practica deferenti arma, &c. *adde sic.* Nisi illa acciperet, & deferret in casu aggressionis, & imminentis periculi pro defensione sui corporis, prout loquitur Afflict. relatus per Petr. Caball. *vbi supra.*

Num. 88. *in fin. adde sic.* Nec à præmissa limitatione recedit Petr. Caball. post hæc impressa habitus, qui non solum loquitur in deferente fustes, & lapides, sed etiam in deferente mannaram, accettam, roncham, malleum, seu aliud instrumentum ferreum rusticale, constructum tamen non ad offensionem alicuius, sed ad exercitium alicuius artis, *resolut. criminal. casu* 63. *numer.* 4. & *seqq.* vbi & ipse tenet deferentes lapidem, fustes, & instrumenta prædicta, non teneri pœna delationis armorum, nisi constaret, quod malo

malo animo offendendi aliquem illa gereret.

Sed nunquid vulnerans aliquem cum fuste, seu lapide, seu etiam aliquo ex prædictis instrumentis ferreis, teneatur pœna statuti punientis vulnerantem cum armis? Videtur quod sic, secundum Afflicti. in *constitut. Regni, lib. 1. rubr. 9. de illicita portatione armorum, super constitut. intentionis, quest. 3. n. 11. & 12. & rubr. 12. de percussione illicita cum armis, super constitutione, si quis aliquem, constit. 4. nu. 6. & 7.* & Afflicti opinionem in practica seruari testatur Petr. Caball. *dicto casu 63. num. 6.* Sed ego de hac Afflicti sententia valde dubito, eum contra ipsum videatur stare communis opinio, vt patet ex Felyn. Corn. Rom. & Alex. in locis relatis per Caball. *dicto casu 63. n. 5.* & videtur de mente Doctorum allegatorum supra hoc eodem nu. 88.

Num. 117. in fin. adde sic. Dixi iterum supra q. 103. n. 75. & seq. & alios etiam refert concordantes Petr. Caball. *resolut. criminal. casu 45. per totum.* vbi etiam declarat, an & quando quis præsumatur deferre arma pro occidendis bannitis, an verò ad alium malum finem.

Num. 128. in fine. adde sic. Et isto casu quando quis habuit licentiam deferendi arma, data fideiussione de non abutendo, si illa licentia data fuerit. reuocata, & iterum renouata, nunquid fideiussor ille censetur liberatus; an verò remaneat obligatus? Vide latè differentem Petr. Caball. post hæc impressa habitum, *resolut. crim. cas. 59.* vbi concludit, quòd censetur liberatus.

Num. 131. in fin. adde sic. Et Petr. Caball. post hæc impressa habitum, *resol. crim. casu 63. n. 9. & seqq.*

Num. 154. circa medium. ibi. Tunc enim cum ex grauitate pœnæ, delictum reputetur graue &c. *dele verbum Hoc.*

Dicto num. 154. post med. ibi. Quia in grauibus delictis huiusmodi officialibus propter eorum &c. *adde verbum vilitatem, omisso verbo vilitatem.*

Num. 156. in fin. adde sic. Ad quæ vide etiam scripta per Petr. Caball. post hæc impressa habitum, *resolut. criminal. cas. 126.* vbi plura ponit in materia.

AD QVÆST. CIX.
PAR. I.

Num. 1. in fin. adde sic. Ad quam vide etiam quæ scripsit Didac. Cantera (qui post hæc impressa ad manus meas peruenit) in *quest. criminal. c. 8. rubr. de furt. nu. 54. in fine, & sequentibus.*

Num. 69. prope finem. ibi. Capra concl. &c. *adde num. 86. omisso illo 83.*

AD EANDEM QVÆST. CIX.
PAR. IV.

Num. 165. versus finem. ibi. (Loquitur tamen in ludo permissio &c. *adde sic.* Et vide quæ in simili dixi infra q. 126. num. 35.)

AD QVÆST. CX.
CAP. I.

Num. 6. ante finem. ibi. Plures distinxit casus, de quibus ibi per eum &c. *deleis verbis Menoch. de arbitr. quest. lib. 2. casu 390. adde verbum &c.*

Num. 7. ibi. Vulpell. *conf. 150. n. 1. & seq. &c. adde sic.* Viui. *deleto nomine. Viuia.*

Et paulo post. ibi. Opi. 439. n. 1. &c. *adde sic.* Petr. Caball. post hæc scripta habitus, *resol. crim. casu 22.* vbi de eo, qui ignem immisit, & combussit aceruum frumenti cum palea non triturati, & non existentis penes ædem aliquam, concluditque istum sic comburentem posse pœna. triremium ad tempus plecti, & deinde in discursu illius casus distinguit de incendio paruo, & magno immisso in Ciuitate vel extra, de nocte vel de die, prope domum vel longè à domo, vbi non adsit periculum maioris incendij, & alia ad materiam ibi videas per eam. Et vide etiam de pœna incendiarij, ea quæ scripsit Didac. Cantera in *quest. criminal. c. 8. rubric. de furt. nu. 31.* vbi videtur distinguere; An incendium sit magnum, aut paruum.

Farinacy Additiones ad impressa opera.

An immisum in Ciuitate, vel in villa, vel in alio loco? Et an incendiarius sit persona vilis vel nobilis? Et an etiam incendium fuerit immisum in Ecclesia, vel alio loco religioso?

Num. 9. in fine. adde sic. Petr. Caball. *dicto casu 22. n. 6.*

Num. 13. ibi. Plot. in l. si quando, nu. 731. in fin. secundum &c. *omisso verbo vltimam. adde verbum antiquam.*

Num. 15. in fine. adde sic. Adde præmissis Didac. Canter. in *quest. criminal. c. 8. rubr. de furt. n. 28. vers. De incendiariis. & nu. 29.* vbi pluribus probat, Clericum incendiarium vltra excommunicationem, deponi, & in monasterium detrudi, laicum verò excommunicari. An autem sit excommunicatus ipso iure, & an possit absolui ab alio quàm à Summo Pontifice, vide ibidem nu. 30.

Num. 17. in fin. adde sic. Didac. Cantera in *quest. crim. c. 8. rubr. de furt. n. 31. ad finem. vers. secundus casus.*

Num. 19. ante finem. ibi. vbi, quod pro leui culpa quis &c. *adde verbum non.*

Dicto n. 19. in fin. adde sic. Didac. Cantera in *quest. crim. c. 8. rubr. de furt. n. 31. vers. secundus casus.* vbi quòd pro leui culpa imponitur pœna pecuniaria. Et si incendiarius non habet vnde eam soluat, relegabitur.

Nu. 20. in fin. adde sic. Didac. Cantera vbi supra n. 31. in fin. *vers. tertius casus est.*

Num. 33. in fine. adde sic. Didac. Cantera in *quest. crim. c. 8. rubr. de furt. n. 31. in fine. vers. Tertius casus est.*

AD QVÆST. CXI.
ART. I.

Num. 4. in fine. adde sic. Bonifac. in *tract. de furt. §. aliena rei, num. 86.*

Num. 6. in fin. adde sic. Bonifac. in *tract. de furt. §. aliena rei, num. 85.*

AD EANDEM QVÆST. CXI.
ART. II.

Num. 15. in fin. adde sic. Bonifac. in *tract. de furt. §. aliena rei, num. 83.*

Num. 16. in fin. adde sic. Bonifac. *de furt. §. aliena rei, nu. 91. & num. 105.*

Num. 27. in fin. adde sic. Bonifac. *de furt. §. aliena rei, n. 91.*

Num. 30. in fine. adde sic. Bonifac. vbi supra. *dicto n. 91.*

AD EANDEM QVÆST. CXI.
ART. III.

Num. 32. in fine. adde sic. Bonifac. in *tract. de furt. §. aliena rei, num. 82.*

AD EANDEM QVÆST. CXI.
ART. VII.

Num. 114. ante finem. ibi. Vbi quod isto casu potest imponi pœna relegationis in insulam &c. *adde sic.* (loquitur tamen Ang. non in corruptente iudicem pecunia; sed in tertio promittente iudicis sententiam absolutoriam.)

AD EANDEM QVÆST. CXI.
ART. IX.

*S*ummario. *vers. 1. post verba aliisque pœnis &c. dele verba q. 111.*

Num. 151. in fin. adde sic. Bonifac. in *tract. de furt. §. aliena rei, num. 90.*

Num. 160. in fin. adde sic. Bonifac. *de furt. §. aliena rei, n. 93.*

Nu. 168. in fin. adde sic. Petr. Caball. què post hæc impressa habui, *resolut. criminal. cas. 195. n. 2.* Bonifac. *de furt. §. aliena rei, num. 84.*

Num. 171. in fine. adde sic. Petr. Caball. *dicto casu 195.* vbi pluribus hanc ampliationem comprobat.

Num. 173. in fine. adde sic. Et cum hac ampliatione concordat Reformatio Pauli V. in *rubr. Commun. omn. iud. c. in §. Ad hæc Iudices omnes.* vbi prohibetur iudicibus sub pœnis arbitrio Sanctissimi infligendis, recipere ne quid

minimum à litigantibus eorum ipsi, non solum sub nomine muneris, sed etiam sub quocunque alio titulo, nomine, aut pretextu.

Num. 176. in fin. adde sic. Et per Petr. Caball. post hæc impressa in lucem editum, resol. criminal. casu 195. n. 5.

Num. 177. in fin. adde sic. Prosequendo etiam Bonifac. in tract. de fur. §. aliena rei, n. 91.

Num. 199. in fine. adde sic. Bonifac. in tract. de furis. §. aliena rei, num. 89.

Num. 214. ad finem. ibi. Littera B, &c. adde sic. nec dissentire videtur Petr. Caball. post hæc impressa habitus, resol. crimin. in casu 195. n. 7.

AD EANDEM QVÆST. CXI.

ART. X.

Summario, post ultimum versiculum, adde sic. Inquisitores causarum hæreticalium, non debent accipere munera etiam esculenta, & poculenta, n. 251.

Num. 235. in fine. adde sic. Bonifac. in tract. de furis. §. aliena rei, n. 94. & 98.

Num. 236. in fin. adde sic. Bonifac. in d. tract. de furis. §. aliena rei, n. 94. & 98.

Num. 240. in fine. adde sic. Quæ tam rigorosa pœna fuit postea in reformatione Pauli V. de anno millesimo sexcentesimo duodecimo edita, temperata, & moderata ad pœnam infamiz, & priuationis officij.

Num. 241. ante fin. Et poculenta non magis valoris recipere, & ita etiam loquitur &c. delendo nomen Viuia. adde Viuius.

Dicto num. 241. in fin. adde sic. Scappa de iure non scripto, lib. 3. c. 19. n. 24.

Num. 242. in fin. adde sic. Bonif. de fur. §. aliena rei, nu.

Num. 243. in fin. adde sic. Bonif. de fur. §. aliena rei, num. 95. in fine.

Num. 245. in fin. adde sic. Bonif. de furis. §. aliena rei, n. 87.

Num. 250. in fin. adde sic. Bonif. de furis. §. aliena rei, nu. 95. & 96. Scacc. in tract. de caus. iud. causar. civil. crimin. & hæretical. cap. 87. post nu. 12. vers. Si de aliis iudicibus, & seqq. vers. vbi de materia.

Num. 251. in fin. adde sic. Et hanc contrariam sententiam præcipue seruandam in iudicibus causarum hæreticalium, & inquisitoribus, saltem de honestate, post alios quos allegat. scripsit Sigism. Scacc. in tract. de iudic. causar. civil. crimin. & hæretical. lib. 1. c. 87. n. 12. & ante eum Decian. in tract. crimin. lib. 5. c. 24. n. 13. vbi facit conclusionem, quod isti inquisitores debent se abstinere etiam ab esculentis & poculentis, quæ paucis diebus consumi possunt, licet non idem puniendos arbitretur, si aliquid ex his minimum accipient. Repert. inquil. in verbo extorquere, vers. sed quæ iuxta prædicta, & ibi Mandos. in additione littera F. Io. à Royas, singul. 112. vbi latè. Simanc. Cathol. instit. tit. 34. rubr. de inquisitoribus Apostolicis, nu. 41. & seqq.

Num. 253. in fin. adde sic. Relati per Scacciam in tract. de iudic. causar. civil. crimin. & hæretic. cap. 87. nu. 12. vers. Si de iure, & vers. seq. & ante eum ab hac distinctione non dissentit Decian. in tract. crim. lib. 5. c. 24. n. 13.

Num. 254. in fin. adde sic. Et vide etiam Scacciam, in tract. de iudic. causar. civil. crimin. & hæretic. c. 87. nu. 12. vers. Contraria sententia, lib. 1. vbi testatur de veriori opinione.

Num. 255. post mod. ibi. vbi quod ista esculenta, & poculenta non debent excedere centum aureos in anno &c. adde sic. Quod voluit Glos. in cap. non licet 11. q. 3. & quod iure non placuit Deciano, in tract. crimin. lib. 5. c. 24. n. 13. in fine. Vide eundem Boss. vbi supra dicto n. 3. deleto verbo &c.

Num. 257. qui incipit vt &c. incipiendus est vbi.

Num. 259. in fin. adde sic. Quibus addo Scacc. in tract. de iudic. causar. civil. crimin. & hæretic. vbi dixit in proposito, habendam esse rationem ad qualitatem iudicis accipientis, ad suam solitam impensam, & qualitatem dantis, ex Boss. in loco præallegato lib. 1. & ante eum Decian. in tract. crim. lib. 5. c. 24. n. 13. ad fin. vbi pariter hoc iudicis arbitrio relinquendum habita ratione personarum, loci, & temporis, & aliarum circumstantiarum affirmavit.

AD EANDEM QVÆST. CXI.

ART. XII.

Num. 279. in fin. adde sic. Et etiam ad præmissa vide Petr. Caball. post hæc impressa habitum, resol. crimin. casu 67. vbi reassumit dicta per Menoch. vbi supra, ac deinde valde inuehit contra istos fumi venditores, & hominum deceptores. Quod & idem ante eum fecit Bonif. in tract. de fur. §. aliena rei, n. 108.

Num. 343. circa princip. ante verbum. ibi. de anno 1592. &c. adde verbum publicatam deleto verbo communicatum.

Num. 430. prope finem. ibi. Bertaz. conf. 71. &c. adde verba n. 55. ommissis verbis nu. 25.

AD EANDEM QVÆST. CXI.

ART. XVI.

Num. 573. in fin. deleto numer. 287. adde sic. numer. 387. Et in tantum est vera præmissa septima limitatio, vt etiam stante statuto, quod officialis syndicetur de iniustitia, adhuc statutum hoc intelligendum est non de qualibet iniustitia, sed de ea tantum, quæ euidentis, & notoria sit, ex allegatis per Bertaz. in conf. 91. num. 4. Claud. in addit. ad eum in conf. 81. littera C, & fuit de mente Fabij Turretti in conf. 4. n. 86. & seqq.

AD QVÆST. CXII.

INSPECT. II.

Num. 75. circa principium. ibi. vbi omnes, & præcipue &c. adde nomen Franc. deleto verbo Francisc.

Num. 107. in princ. post verbum Amplia, adde numerum 19.

Num. 121. prope finem. ibi. Quas filij incurrunt; quaestione vndecima &c. adde sic. Couarr. var. resol. lib. 2. c. 8. n. 4. in vers. pro qua adducitur textus.

Num. 130. in fin. adde sic. Vgolin. de censur. par. 2. §. explicatis præmissis, num. 5. fol. mihi 33. Nauarr. conf. 31. num. 6. de sent. excomm.

Num. 132. circa med. ibi. Archiepiscopos &c. adde verbum Episcopos.

Dicto num. 132. prope finem. deletis verbis. ibi. vbi etiam ponit Episcopos. adde sic. vbi etiam extendit ad alias pœnas contentas in d. c. filius, de pœn. in 6.

AD EANDEM QVÆST. CXII.

INSPECT. III.

Summario, post versiculum primum, incip. Crimen læsæ maiestatis regulariter &c. adde sic. Offendens, seu vulnerans Vicarium Episcopi quomodo puniatur, n. 139.

Post n. 139. incipe à capite, & adde sic. Et quid de offendente Vicarium Episcopi, dic quod si offensio fuit facta ratione officij, puniendus est pœna mortis, si fuerit laicus, si verò clericus ad triremes, ex allegatis per Petr. Caball. post hæc impressa habitum, resol. crimin. casu 87. vbi votum dedit contra quendam Diaconum, qui Vicarium sui Episcopi cum Scimitarra in via publica & coram pluribus personis, & ferè in conspectu Episcopi vulneravit in brachio ratione officij. Dixitque eum fore condemnandum ad triremes per triennium. Fuit quidem votum pro amico, & ego si iudex fuisset, aut in perpetuum, aut saltim per decennium dictum Diaconum ad triremes condemnassem.

AD EANDEM QVÆST. CXII.

INSPECT. VI.

Num. 209. prope finem. ibi. Per Io. de Prat. conf. crimin. diuerf. 9. n. 2. & 3. tom. 2. &c. adde sic. Bonif. in tract. de fur. §. corporalis, n. 54. vbi amplius, quod isto casu proditoris insignia delentur, & eius imago pedibus appensis, & conuersis depingitur.

AD EANDEM QVÆST. CXII.

INSPECT. VII.

Num. 231. circa princ. ibi. Sacerdotibus, & clericis, in quo &c. adde sic. vide omnino per me scripta supra q. 8. n. 28. & seqq.

& seqq. & Arnal. Albertin. in repet. c. 1. de heret. in 6. q. 11. n. 75.
& seqq. & q. 1. n. 3. & seqq.

AD QVÆST. CXIII.
INSPECT. I.

Num. 2. in fin. adde sic. Bonif. in tract. de furt. §. corporalis,
num. 54.

AD EANDEM QVÆST. CXIII.
INSPECT. IV.

Num. 132. in prin. ibi. Quia licet non intret &c. deleto ver-
bo, pœnas adde verbum pœna.

Dicto nu. 132. ante med. ibi. Et de iure ciuili est tex. &c. adde
sic. in l. conuenticulam. C. de episc. & cleric.

Num. 134. in princ. circa med. deleto verbis. ibi. Obna damna-
torum. C. de pœno. pœnscriptionis &c. adde sic. bona dam-
natorum. C. de bon. pœnscrip.

Dicto num. 134. in vers. incipien. vbi etiam &c. circa princ. ibi.
Maran. de ordin. iudic. &c. adde verbum par. 6. deleto verbo
par. 2.

Et paulo post. ibi. Rubr. de seditiof. &c. adde verbum num. 5.
deleto verbo n. 63.

Num. 135. in princ. quod incipit. Limita I. &c. incipiendus est
Limita II.

Num. 140. in fin. adde sic. Vide infra n. 203.

Post num. 142. incipe à capite, & adde sic. Obstat autem huic
limitationi tex. in l. armatos. ff. ad l. Iul. de vi publ. vbi dicitur ar-
matos non utique eos accipere debemus, qui tela habue-
runt, sed etiam eos, qui habent aliud quod nocere potest,
concordat tex. in l. hi. §. telorum. ff. eodem. & in l. si pignora. §. fu-
rem. ff. de furt. quibus probatur telorum appellatione venire
omnia ea, quæ nocere possunt, per quæ iura Decian. in tract.
crimin. lib. 8. c. 2. n. 3. iuncto nu. 5. & 6. dixit, quod statutum pu-
niens vim cum armis, vel cum collecta hominum armato-
rum, procedit etiam in inferente vim cum hominibus cespite,
gleba, saxo, vel lignis, armatis. Idem dixit Petr. Cabal. re-
solu. crimin. casu 63. n. 4. & seqq. vbi reprobo Corneo in loco
pærallegato. hanc opinionem pluries in practica seruari vi-
diffe testatur, licet secus credat quod ad pœnam delationis
armorum.

Pro resolutione est in primis aduertendum, quod Corn.
in fine illius consilij concludit pro absolutione eorum pro
quibus consuluit, non ex hoc solo fundamento, quod non
dicantur armati homines qui gerunt pugnettos, zappas, se-
cures, aliæque similia instrumenta rusticalia; sed etiam ex
aliis præcedentibus fundamentis simul iunctis, inter quæ
illud fuit potissimum, quia dicti homines sic armati nihil
illicitum fecerunt, & insultus, ac deuastatio aratri, quæ con-
tra ipsos prætendebantur, non erant in processu probata, vt
videre est in principio illius consilij, nu. 2. vers. Tamen his non
obstant. Et propterea, nu. 4. tenet, quod non sequuto alio
delicto, homines sic zappis, rastris, & securibus armati, non
incurrunt pœnam conuenticulæ hominum armatorum,
quia aliàs sequeretur absurdum, quod quatuor, aut quin-
que rustici nõ possunt insimul ire cum zappis ad ligonizan-
dum, cum securibus ad incidendum ligna, vel cum lapidi-
bus ad murandum. Quare secus si cum dictis lapidibus, zap-
pis, & securibus aliquem insultauerint, percusserint, aut
vim fecerint, quia tunc intrat pœna statuti punientis per-
cutientem, insultantem, aut vim facientem cum armis,
prout loquuntur Decian. & Petr. Cabal. vbi supra cum al-
legatis per eos, & est verissima distinctio.

Num. 148. in fin. adde sic. Nisi & verius dicentes, quod imò
Bulla prædicta non prohibet armatos vocare pro defensione
suæ personæ, cum & quod minus est. nec etiam hoc pro-
hibeat pro defensione suæ possessionis, à qua quis nunquam
deiectus fuit (licet bene id prohibeat pro defensione pos-
sessionis per vim adeptæ, vel recuperatæ)

Num. 151. in primo in fin. adde sic. Et hoc ideo dixi, pro recu-
peranda, vel adipiscenda possessione, quia pro manutenenda
possessione, à qua nunquam quis deiectus fuit, bulla prædi-
cta non prohibet armatos homines conuocare, nisi in casu

Farinacij Additiones ad impressa opera.

quo, quis prius eam per vim recuperasset, aut adeptus fuis-
set, prout sunt clara verba Bullæ prædictæ.

Num. 160. ante finem deleto verbo persequendo adde verbum
persequendis.

Dicto n. 160. in fin. adde sic. Sed verius est dictam Bullam
non loqui, nisi de armatis factis pro recuperanda, vel adi-
piscenda possessione, vel etiam manutenenda ea per vim re-
cuperata, & adeptæ, & propterea non erit extendenda ad
alios casus præsertim à iure permisos, prout latius fuit di-
ctum in meo cons. 65. n. 68. & seqq. vbi scripta hęc repetere non
est opus.

Num. 174. post princ. ibi. Seu statuti, dixit quod &c. adde ver-
bum licet.

Dicto n. 174. prope finem. ibi. Et de qua, in eiusdem bullario,
fol. 49. &c. adde sic. Quæ dato, quod conferetur prohibuisse
conuenticulas factas ad bonum finem, quod verum non
credo, cum non debeat extendi extra casus in ea expressos,
prout dixi n. 160. adhuc non erit intelligenda, quando ex
processu informatiuo plene constat, quod fuerit facta ad bo-
num finem, ex præallegatis, & ex iis, quæ suo loco dixi de
Bulla Pij V. prohibentis in fracta pace non posse allegari
nouam causam, quod non intelligatur quando de noua cau-
sa iam apparet ex eodem processu informatiuo deleto verbis,
prohibentis huiusmodi conuentus, & congregationes,
etiam ad bonum finem.

In hac materia videndum est consilium Excellentissimi
D. Ioannis Baptistæ Spadæ, fisci & Aulæ Consistorialis Ad-
uocati, quod cum aliis meis consiliis est inferius impres-
sum consil. 229.

AD EANDEM QVÆST. CXIII.
INSPECT. V.

Num. 182. ante finem. ibi. Decian. in tract. crim. lib. 7. &c.
adde verbum. cap. 7.

Nu. 194. ante finem. ibi. Assentit Decian. vbi supra allega-
tus &c. deleto verbis d. li. 7. adde verba lib. 7. dicto c. 7.

AD EANDEM QVÆST. CXIV.
INSPECT. I.

Summario, col. 2. post versiculum incipien. Barones exercentes
&c. adde sic. Barones, seu Domini plurium Ciuitatum, an
possint sibi subditum vnus ciuitatis, ad aliam processan-
dum, & puniendum transmittere, n. 7. in fine.

Num. 4. in fin. adde sic. Ad quæ vide etiam Petr. Cabal.
post hæc impressa habitum, cum allegatis per eum, resolu.
crimin. casu 176. post n. 6. & n. 10.

Num. 7. in fin. adde sic. Quid autem de Baronibus, qui sunt
Domini plurium terrarum sub directo tamen dominio di-
uerforum Principum, nunquid possint subditos vnus terræ,
& vnus Principis, ad aliam terram alterius Principis con-
duci facere, ibique eos processare, & punire? Dic quod non,
& contraveniendo, dicuntur vsurpare, seu saltem turbare
iurisdictionem illius domini, ex qua extrahunt subditum,
illumque ad territorium, & iurisdictionem alterius Princi-
pis transmittunt. & ita aliàs obseruari vidi. cum certum sit,
quod etiam vnus Dominus plurium Prouinciarum, seu Ci-
uitatum, non debeat sine causa subditum vnus Prouinciæ,
seu Ciuitatis, ad aliam suam Prouinciam seu Ciuitatem
processandum, & puniendum transmittere, ex latè deductis
per Petr. Cabal. post hæc impressa habitum, resolu. crimin. cas.
120. per tot.

Num. 19. in fine. adde sic. Quibus adde Petr. Cabal. post
hæc impressa habitum, resolu. crim. cent. 3. cas. 291. n. 27. & seqq.
vbi facit generalem conclusionem, quod vsurpantes iuris-
dictionem Principis, in arduis puniuntur pœna lætæ maie-
statis, & vltimi supplicij; secus si vsurpent in leuibus; quia
tunc mitius pœna, scilicet, stellationatus, & arbitraria puniuntur.
Hancque conclusionem pluribus Doctorum auctorita-
tibus exornat. Addo etiam ad prædicta Bonif. in tract. de furt.
§. corporalis, n. 56.

Post num. 20. incipe à capite, & adde sic. Quia autem pœna
puniatur is, qui facit se officialem sanctæ Inquisitionis,
vt aliquem opprimeret, spoliaret, vel eluderet, cum
non sit, vide Simanch. Cathol. instit. tit. 46. rubr. de pœnis,

n. 92. & 93. vbi quoddam iudicis arbitrio punitur. fustigatur, scilicet, aut ad triremes transmittitur.

AD EANDEM QVÆST. CXIV

Summario, fol. 80. col. 1. in fine vers. incip. Iurisdictione iudicis &c. in fine dicti versicul. adde sic. vbi de pœna illius, qui in territorio alterius Principis capit aliquem, & captum per vim extrahit de illo territorio, & ad alium iudicem ducit.

Num. 41. in fin. adde sic. Et per Phanucc. de iureiurando in litem per c. 1. num. 23. & seqq. & dixi infra in fragmentis littera T. num. 1004.

Num. 43. in fin. adde sic. Vide quæ dixi infra in fragmentis, in vers. Iuramentum in litem, n. 1049.

Num. 68. in fin. adde sic. Quæ autem sit pœna illius, qui in alterius territorium ingreditur turbando illius domini iurisdictionem, distingue, aut turbat in leuibus, aut in grauibus. Si in leuibus pœna stellationatus, & arbitraria, secus si in grauibus, & arduis: prout in simili dixi de vsurpante iurisdictionem supra hæc eadem questione, num. 19. Et propterea si quis inuadit territorium alterius Principis, & ibi facta captura alicuius, illum vi duxerit extra dictum territorium, pœna ultimi supplicij punitur, & etiam læsæ maiestatis, si fuerit subditus illius domini cuius erat territorium, ex quo captum extrahit, prout in his terminis voluit Petr. Caball. post hæc impressa habitus, cum allegatis per eum. resol. crimin. centur. 3. c. 2. su. 291. n. 26. & seq. & n. 36. & ita apud nos in practica seruatur.

Num. 67. in princ. ibi. Etiam quod aliàs non sint sui subditi &c. adde sic. ad tex. in cap. 1. de offic. delegat. vbi deletis verbis. Satis enim est, quod ratione delicti turbati iudicis assertioni.

AD QVÆST. CXV.

INSPECT. I.

Summario, col. 1. in vers. Falsificans monetam &c. ibi. Ciuitatis &c. adde verbum seu deletio verbo sui.

Eodem summano, col. 2. circa finem, in vers. Tingens monetam &c. in fin. vers. adde sic. Et ibi etiam quid de istis impostoribus, qui æs pro auro vendunt.

Num. 31. post princ. ibi. De quo particulariter dixi &c. deletio verbum supra adde verbum infra.

Num. 50. circa princ. ibi. Sufficere videntur ex allegat. per &c. adde nomen Grat. omisso verbo Gratianum.

Num. 54. in fin. adde sic. Petr. Caball. post hæc impressa habitus, resol. crimin. cas. 191. nu. 3. vbi quod ad pœnam æquiparat istos sic tingentes monetam, illas tondentibus. Volens tamen utroque casu esse pœnam non mortis naturalis, sed arbitrariam; de quo dixi infra in seq. inspectione, num. 99. & seq.

Num. 55. in fin. adde sic. Quid autem de impostoribus, qui per Orbem vagantes misturam auream auro, seu argento similem, pro auro & argento vendunt, seu pignorant, quomodo puniantur? dic quoddam crimine stellationatus pœna iudici arbitraria. l. 3. ff. de crimin. stellationat. l. cum as, & ibi glos. & Doctores. ff. de furt. vide Clar. in pract. §. final. quest. 83. num. 3. vers. Si quis imposturam, vbi de vendentibus torques adulterinas pro torquibus auri, Menoch. de arbitr. question. lib. 2. cas. 383.

Num. 71. in fin. adde sic. Et hanc opinionem maximè procedere, quando moneta esset fabricata in iurisdictione Principis habentis facultatem cudendi monetam, ex allegat. per Vinc. de Franch. decis. 440. numer. 4. in fine vers. & ad secundum, & numer. 5. Petr. Caball. resol. criminal. cap. 27. num. 3. & 4.

Num. 72. in fin. adde sic. Vincent. de Franch. decis. 400. numer. 3. & sub n. 5. vbi & ipse testatur, hanc esse communem opinionem, relati per Petr. Caball. resol. crimin. casu 27. num. 2.

Num. 74. post med. ibi. Et aliis Principibus habentibus iura Imperij &c. adde sic. Et hanc contrariam sententiam sine dubio admittit Vincent. de Franch. decis. 440.

Num. 76. in fin. adde sic. Faciunt scripta per Vincent. de Franch. decis. 400. n. 3. & n. 5. in fin. Petr. Caball. d. cas. 27. n. 2.

Num. 79. ante finem ibi. Et idem dixit Ludouic. Pegtier. decis. crimin. 46. num. 15. &c. adde sic. Nec dissentit Vinc. de Franch. d. decis. 440. num. 7. Petr. Caball. d. cas. 27. nu. 3. & 4.

Num. 90. in fin. adde sic. Petr. Caball. post hæc impressa habitus, resol. crimin. casu 199. n. 19. & seqq.

Num. 92. in fin. adde sic. Vinc. de Franch. decis. 440. n. 2. & n. 7. in fine. Petr. Caball. dicto casu 27. n. 5.

Num. 94. in fin. adde sic. Vinc. de Franch. d. decis. 440. n. 4. licet num. 7. in fine ipse inclinauerit in mitiorem pœnam, videlicet, perpetuarum triremium: nec dissentit Petr. Caball. d. casu 27. n. 6. & seqq. quem videas ibi dicentem se non improbare sententiam Vincent. de Franch. licet credat propositam limitationem, quamuis rigorosam iure sustineri posse.

Num. 98. in fin. adde sic. Franc. Pegnam in addit. ad Americ. in director. inquis. par. 3. commentar. 26. fol. mibi 477. col. 1. littera D. vers. primo, & omnibus sequentibus. Lel. Zech. in summa par. 1. tit. de fid. cap. 19. rubr. de Necromanticis, numer. 2. & latius per Benedict. Peresium, in suo tract. de Magia lib. 1. cap. 12. per totum, & per Martin. del Rio Iesuitam de disquisitionibus magicis, lib. 1. cap. 5. quest. 1. & seqq. vbi ad saturitatem. Petr. Rinsfeld. in l. 2. C. de malef. & mathemat. q. 5. concl. 1. & seqq.

Num. 99. in fin. adde sic. Petr. Caball. cum allegatis per eum post hæc impressa visus, resol. crimin. cas. 191. n. 1.

Num. 102. prope finem. ibi. Aduertit etiam Iul. Scarlattin. consil. crimin. diuersor. 115. n. 4. lib. 1. &c. adde sic. & latius reassumat & comprobet hanc sententiam Petr. Caball. post hæc impressa habitus, resol. crimin. cas. 191. nu. 4. & seqq. qui propterea dixit, hodie pœnam hanc esse non mortis naturalis, sed mitiorem, & arbitrariam, hancque eandem sententiam æquioram, & tutiorem existimet.

Num. 108. circa finem. ibi. n. 60. vers. quod procedere &c. adde sic. & Petr. Caball. vbi supra dicto casu 191. n. 2.

AD EANDEM QVÆST. CXV.

INSPECT. III.

Summario, fol. 113. vers. penultimo, post verbum Vnius testis. Adde sic. Et an expendens falsam monetam, præsumatur particeps fabricationis, nisi doceat de auctore, sub numer. 157.

Num. 119. ad finem ibi. Nisi essemus in homine &c. adde verbum non.

Num. 123. in fin. adde sic. Et vide in simili, quæ de instrumentis ad furandum aptis penes aliquem repertis, dixi infra, in tit. de furtis, q. 176. n. 84.

Post numerum 128. incipe à capite, &c. adde sic. LIMITA hanc secundam ampliationem, quæ ut dixi, rigorosa est, ut procedat, quando inter fabricatorem, & expensorem præcessit tractatio, & conuentio, quod vnus fabricet, & alter expendat. tunc enim dicitur expendens auxilium præstare in ipso delicto, & ad delinquendum; ideo tenetur eadem pœna, qua tenetur ipse fabricator. secus si non præcedente huiusmodi tractatu contigerit, quem expendere falsas monetas scienter receptas post eorum fabricationem à fabricatore. tunc enim non intrat eadem pœna, quia auxilium non fuit præstitum in delicto, sed post. & est verissima declaratio, quæ probatur ex deductis infra per me in tit. de consultor. q. 132. n. 29. & q. 133. n. 93.

Num. 132. in fin. adde sic. Et hanc esse Doctorum receptam sententiam aliis relatis, & etiam contrarium tenentibus, dixit Petr. Caball. post hæc impressa habitus, resol. crimin. cas. 199. n. 1. & seqq.

Num. 137. in fin. adde sic. Nec dissentit Petr. Caball. d. cas. 199. num. 5.

Numer. 138. in principio, vbi dicitur prauam. vult dicere paruam.

Dicto numer. 138. in fine. adde sic. Ad quæ vide etiam deducta per Petr. Caball. resol. crimin. casu 199. numer. 8. 16. & seqq.

Num. 139. in fine. adde sic. Et ad præmissa, vide etiam Petr. Caball. d. casu 199. n. 16. & seqq. & n. 21.

Num.

Num. 146. in fin. adde sic. Vide infra in tit. de furi. quest. 177. num. 13.

Num. 151. in fin. adde sic. Petr. Caball. resolution. crimin. casu 199. num. 12. & 13. vbi quod isto casu sufficit minus exacta, & semiplena probatio.

Num. 153. in fin. adde sic. Petr. Caball. quem post hæc impressa habui, cum relatis per eum, resol. crim. casu 199. num. 6. & 7. Vbi loquitur tam de pœna iuris communis, quam statutaria, & num. 25.

Num. 157. circa medium ibi. Existimauerit, &c. adde sic. Nisi de auctore docuerit. quod & idem voluerunt Aym. Marsil. Couar. Vincide Franch. & alij relati per Petr. Caball. d. casu 199. num. 9. & seqq. vbi hoc declarat procedere, quando expendens erat homo malæ conditionis, & famæ; secus si bona famæ.

Dicto num. 157. in fin. adde sic. Petr. Caball. d. casu 199. p. 26.

Num. 158. ante finem, vbi dicitur minime vult dicere maxime.

Num. 160. in fin. adde sic. Petr. Caball. d. casu 199. num. 27. & seqq. Quod multum à iudicis arbitrio pendere existimarem, qui ad hunc effectum maxime considerabit quantitatem, & qualitatem pecuniæ expensæ, famam & conditionem expendentis, modum, & tempus expendendi, & alias facti circumstantias, de quibus per Petr. Caball. vbi supra d. casu 199. num. 7. & 8. 16. & seqq. 21. & seqq. 29. & seqq. vbi plures ignorantia præsumptiones adducuntur.

Num. 164. in fin. adde sic. Et propterea si falsitas monetæ erat latens, nec oculis apparens, tunc eo magis ignorantia præsumetur ex allegatis per Petr. Caball. resol. crim. d. casu 199. num. 31. & seqq.

Composuit Excellentissimus D. Aduocatus Spada in hac sententia expendendæ monetæ falsæ Consilium in signe, quod videas in hac materia impressum inferius Consil. 203.

AD QVÆST. CXVI.

Num. 14. in fin. adde sic. Et hæc ampliatio potest saluari in terminis l. quisquis. C. ad l. Iuliam Maiestatis, secundum Peregr. de iur. fisci, lib. 5. tit. 1. rubr. de publicatione bonorum, num. 171. vers. Saluari tamen posset. quamuis vt mox eum referam, extra terminum illius legis dixerit hanc sententiam communiter reici.

Num. 15. circa finem ibi. Vbi refert Boss. loco præcitato &c. adde sic. Peregr. de iure fisci, lib. 5. tit. 1. rubr. de publico. bonor. num.

* 171. Vbi relatis contrarium tenentibus, dixit eos communiter reprobati etiam in capite rebellionis, in quo nec bona ipso iure confiscantur.

Num. 17. in fin. adde sic. Et addo Peregr. de iur. fisci, lib. 5. tit. 1. rubr. de publicatione bonorum, num. 172. vers. Notandum tamen est.

Num. 19. in fin. adde sic. Prout & idem referendo Gig. in loco præallegato, & etiam, relatis & reprobatis contrarium tenentibus, concludit & declarat Peregr. de iur. fisci, lib. 5. tit. 1. rubr. de publico. bonorum, num. 172.

Num. 39. circa principium, vbi dicitur, dicit. quæst. 812. vult dicere quæstion. 82.

AD EANDEM QVÆST. CXVI.

§. II.

Num. 61. ibi. Pretium restituere, &c. adde sic. (de quo mox dicam.)

Num. 63. in fin. adde sic. Dixi hac de re iterum infra in tit. de falsi. & simulat. q. 164. num. ...

Num. 64. in fin. adde sic. Dixi hac de re iterum infra in tit. de falsi. & simulat. q. 164. num. ...

Num. 65. in fin. adde sic. Dixi hac de re iterum infra in tit. de falsi. & simulat. q. 164. num. ...

AD EANDEM QVÆST. CXVI.

§. III.

Num. 76. in fin. adde sic. Vide infra in tract. de hæresi, q. 191. num. 25.

Num. 77. circa primo. ibi. nu. 52. de sent. & sec. adde verbum re.

Num. 78. in fin. adde sic. Vide quæ in simili de hæresi, dixi infra quæst. 191. num. 2. & seqq.

Num. 82. in fin. adde sic. Et vide infra in tract. de hæresi, quæst. 191. num. 28. Vbi de successione in maioratu.

Num. 86. in fin. adde sic. Vide quæ in simili in crimine hæresi, dixi infra in tract. de hæresi, quæst. 191. nu. 9. & n. 54.

Num. 90. in fin. adde sic. Vide quæ de crimine hæresi dixi, infra q. 191. n. 21. & n. 50. & seqq.

Num. 91. in fine. adde sic. Et consentit Rota in vna Conchen. pensionis coram Peregrino, Veneris. 6. Martij. 1598. in ver. Quod etiam indistinctè, vbi de communi. Adde pro hac eadem ampliacione plures alios Doctores, quos refert, sed non sequitur Thom. Sanchez in præcept. Decalogi, lib. 2. cap. 27. sub num. 9.

Num. 92. in fine. adde sic. Et pro hac contraria opinione, vide Thom. Sanchez in præceptis Decalogi, lib. 2. cap. 27. nu. 10. & seqq. vbi plures alios refert concordantes, proponit contraria, & illis respondet. vide quæ dixi infra, in tract. de hæresi, q. 191. n. 39. & 40. & n. 52. & 53.

Num. 113. in fine. adde sic. De quo particulariter, vide Thom. Sanchez cum allegatis per eum in præceptis Decalogi, lib. 2. c. 29. num. 11. vbi concludit, hæreticorum filios non esse incapaces aliquid recipiendi ex donatione, vel ex alio contractu inter viuos, quicquid secus dixerit Gig. in loco per eum relato.

Num. 118. ante finem ibi. Adde ad præmissa &c. adde sic. Couar. variar. resolutio. lib. 2. c. 8. n. 4. vers. Contrariam sententiam sol. mihi 489. in parua impressione.

Dicto num. 118. in fine. adde sic. Thom. Sanchez, in præceptis Decalogi, lib. 2. cap. 28. num. 18. & 19. Vbi & ipse facit conclusionem, quod filij, & nepotes teorum læsæ maiestatis, non priuantur beneficiis obtentis ante patris delictum, nec etiam sunt inhabiles ad alia obtinenda beneficia. & ad huius conclusionis comprobationem quamplurimum aliorum Doctorum auctoritates adducit, & num. 21. & sequent. declarat hanc conclusionem, nisi isti filij tempore delicti paterni, essent laici, quia tunc efficiuntur inhabiles ad beneficia in posterum acquirenda, quod intellige. vt ibi per eum, num. 24.

Num. 119. in fin. adde sic. Thom. Sanchez, vbi supra d. cap. 28. num. 20.

Num. 128. in fine. adde sic. Quid in crimine hæresi, dixi infra q. 191. n. 5. & seqq.

Num. 130. in fine. adde sic. Vide infra, in tract. de hæresi, q. 191. num. 68. & n. 55. & seqq.

Num. 144. prope finem ibi. vers. Patetur tamen, & nu. 48. &c. adde sic. Surd. cons. 386. num. 17.

AD QVÆST. CXVIII.

Num. 37. post med. ibi. Baiard. ad Clar. in §. læsa maiest. nu. 25. vbi ponit specialia &c. dele num. 131. & adde 31.

Dicto num. 37. ad finem ibi. Et quicquid vult, & &c. vbi dicitur Vgè vult dicere Vhè.

AD QVÆST. CXIX.

INSPECT. I.

Num. 23. in fin. adde sic. Super quarum interpretatione, & de tota materia duelli, vide omnino Lucam Floron. in suo tractat. de prohibition. duelli per totum. Thom. Sanchez, in præceptis Decalogi, lib. 2. cap. 39. per totum, n. 1. & omnib. seqq. Num. 24. in fine. adde sic. Et nouissimè Luc. Floron. in tract. de prohib. duelli, cap. 1. num. 5. & seqq.

AD EANDEM QVÆST. CXIX.

INSPECT. II.

Sumario, in vers. Statutaria pœna homicidij &c. in fin. vers. Adde sic. Statutum mandans quod nullus puniatur pœna corporali, nisi in casibus expressis à statuto, nunquid censetur derogasse iuri communi in casibus, in quibus eodem iure imponitur pœna corporalis.

Num. 29. in fin. adde sic. Vide omnino ad materiam propo-

sita regulæ & questionis, Canonistas, & repetentes in c. 2. de constitut. quorum dicta non fuerunt per me in hoc loco reportata; & propterea te remitto ad eos, apud quos latè etiam materiam hanc pertractatam habebis.

Num. 39. col. 1. circa med. ibi. Et in hoc concordare testatur ibi Alex. in addit. littera C. & c. adde sic. Quod, & receptissimum esse, quando criminaliter agitur, aliis relatis concordantibus dixit Menoch. de recuper. possess. remed. 9. nu. 398. & 399. Vbi etiam declarat (declarationem ibi videas) deletis verbis dixit indistinctè pœnam statuti esse sequendam.

Et paulo post. ibi. Et quod statuti pœna & c. deletis verbo facit. adde verbum faciat.

Et etiam paulo post. ibi. Bald. in loco præcitato & c. adde sic. dixit etiam Alex. ad Bart. in d. l. ff. de vi bon. rapti.

Dicto nu. 39. in fin. adde sic. Et omninò vide etiam Menoch. de recuper. possess. remed. 9. num. 338. & pluribus seqq. vbi relatis Doctorum auctoritatibus hinc inde contrarium tenentibus, & eorum rationibus, concludit nu. 386. & seqq. per pœnam impositam à statuto non esse recessum à pœna iuris communis. Et hanc opinionem sibi magis placere affirmat, (etsi pro contraria sententia extet maior Doctorum numerus) eamque declarat non procedere, quando ex coniecturis quas ibi enumerat, colligi posset statuentes voluisse recedere à pœna iuris communis.

Hic cadit dubitatio, de qua per Menoch. de arbitr. quest. lib. 2. casu 276. nu. 24. & seqq. Nunquid, scilicet, per statutum quod nullus pœna corporali puniri possit pro maleficiis, nisi statuto caueatur, censeatur derogatum iuri communi, in casibus in quibus eo iure imponitur pœna corporalis, non autem statuto Ciuitatis, quæ prædictum statutum condidit, & Menochij dicta latè reassumit Petr. Caball. post hæc impressa habitus, resol. crim. casu 52. vbi concludit, quod per dictum statutum sit derogatum iuri communi, & quod non possit imponi pœna corporalis de iure communi imponenda, si illa statuta hoc non expresserint, rationibus ibi per eum adductis, dummodo tamen delictum non remaneat in totum impunitum. Et est verissima declaratio, ex qua necessariò sequitur, quod si statutum non prouidet, nullamq; imponit pœnam delicto, pro quo de iure communi imponitur pœna corporalis, tunc ne illud remaneat impunitum, puniatur pœna corporali iuris communis. secus si statutum pro illo delicto imponat aliam pœnam non corporalem, quia tunc per eam censeatur derogatum pœnæ iuris communis, & vt dixi est verissima declaratio, & comprobatur ex allegatis in propofita ampliacione.

AD EANDEM QVÆST. CXIX.

INSPECT. III.

Num. 56. in fine adde sic. Et dixi hac de re latius infra in fragmentis, in verbo Irregularitas, num. 403. & seqq.

AD QVÆST. CXX.

SECT. I.

Num. 3. circa med. ibi. Vt scilicet is non possit accusari post mensem & c. deletio nomine Bald. pone nomen Barbat.

Et paulo post. ibi. Etsi de parricidio mentionem non faciat & c. adde sic. Et loquitur Barbatia in statuto volente, quod occisor non succedat occiso.

Num. 4. in fin. adde sic. Et in specie de statuto volente homicidam non succedere occiso, quod non intelligatur de parricidio consuluit Anan. cons. 63. & ibi in addit. Bolognin. quos, & alios pro hac contraria opinione adducit Petr. Caball. resol. crim. casu 11.

Num. 16. in fine adde sic. Et licet text. in d. l. Parricidij loqui videatur in accusato de illo crimine & pendente accusacione ante condemnationem mortuo, istoque casu ibidem statuatur bona non posse confiscari, eò quod morte extinguatur crimen, quasi quod præsupponat, morte non sequuta confiscacionem intrare, quando quis de parricidio damnatur, & iste intellectus pro opinione Menoch. mulrùm faciat; adhuc tamen à præcedenti opinione non discedas, cum & in omnem euentum tex. ille correctus cen-

featur per auth. bonâ damnatorum, vt bene docet Ceph. in loco præallegato.

AD EANDEM QVÆST. CXX.

SECT. II.

Num. 14. prope finem. ibi. vers. Et attende bene & c. adde sic. Boss. in tit. de his quib. vt indign. il primo, num. 22.

Num. 29. in fine. adde sic. Petr. Caball. post hæc impressa habitus, resol. crim. cap. 10. num. 4. in 1. concl.

Num. 33. in principio; post verbum non solum & c. adde verbum non.

Num. 34. circa finem ibi. Ad quæ vide & c. adde sic. Roman. singul. 467.

Et paulo post. ibi. Peregr. de iure fisci. lib. 2. tit. 3. nu. 13. & c. adde sic. Et latius tit. 8. num. 4. & nu. 7. & seqq. vbi bene declarat quid si huiusmodi ingratitude commissa fuerit viante testatore, & quid si post eius mortem.

Num. 36. post principium, deletis verbis. ibi. In l. forem nu. 4. & c. adde sic. in l. hæreditas, num. 7.

Ibi. Et ibi etiam Salyc. pariter, & c. adde verbum num. 7. deletis verbo num. 70.

Et paulo post. ibi. Roland. cons. 56. num. 1. & seqq. & c. adde verb. lib. 1.

Et ibi. Petr. Anton. & c. adde sic. Angusciola deletis verbo August.

Ac etiam eodem num. 36. in fine. adde sic. Petr. Caball. post hæc impressa habitus, resol. crimin. casu 10. nu. 2. vbi plures referuntur concordantes.

Num. 39. in fin. adde sic. Petr. Caball. post hæc impressa habitus, resol. crim. casu 10. nu. 6. in 3. concl.

Num. 41. circa princ. ibi. Tunc enim. adde verbum eius deletis verbo etiam.

Dicto num. 41. in fin. adde sic. Michael. Crass. in tract. de successioneib. §. substituit, sub num. 8. vers. Sed equidem relati, per Petr. Caball. post hæc impressa habitum (quos tamen ipse non sequitur) resol. crimin. casu 10. num. 1.

Num. 42. in fin. adde sic. Prout eam quoque reprobatur, & hanc contrariam pluribus defendit, & alios refert concordantes Petr. Caball. post hæc impressa habitus, resol. crim. casu 10. num. 2. & seqq.

Num. 44. circa fin. vbi dicitur tunc vult dicere nunc.

Dicto num. 44. in fin. adde sic. Verùm prædicta communis conclusio non procederet stantibus constitutionibus Apostolicis, videlicet, Pij II. & V. de quibus mentionem feci supra quest. 101. nu. 36. & seqq. ex quibus homicidæ priuantur ab omni actu legitimo. Nam tunc cum reddantur incapaces successionis, & hæreditatis ipsis delata de iure communi, vt latè probaui supra dict. quest. 101. num. 42. sequitur, quod dicta successio transeat ad proximiores, nec possit fiseus eam auferre tanquam ab indigno, cum nihil auferendum inueniat, secundum Eugen. consil. 77. nu. 7. & seqq. & per Honded. consil. 59. num. 74. lib. 1. qui loquuntur non solum in hæreditate delata ab intestato, sed etiam ex testamento, sed de huius ampliacionis veritate dixi d. q. 101. nu. 43.

Num. 46. versus finem. ibi. Quam etiam tenet & c. adde sic. Michael. Crass. in tract. de successioneib. §. substituit, sub num. 8. versicul. Sed equidem.

Dicto num. 46. in fin. adde sic. Et faciunt scripta per Eugen. cons. 77. num. 1. & seqq.

Num. 55. in fine. adde sic. Et tit. 8. num. 9.

AD EANDEM QVÆST. CXXI.

SECT. III.

Num. 73. ante finem ibi. Decian. in tract. crim. lib. 16. nu. 28. & c. adde sic. Boss. in tit. de his quibus vt indign. il primo numer. 22.

AD EANDEM QVÆST. CXXI.

SECT. V.

Num. 134. in fin. adde sic. Alios refert & sequitur Petr. Caball. post hæc impressa in lucem editus, resol. crimin. casu 94. num. 1. & seqq.

Num.

Num. 141. in fin. adde sic. Consentit Petr. Caball. post hæc impressa habitus, *resol. crimin. casu 56. num. 106.* reprobato Bald. & Ang. de malefic. contrarium tenentibus in locis ibi per eum relatis. & faciunt quæ dixi infra *quest. 129. nu. 101. & quest. 131. num. 44. & quest. 135. num. 34. & seqq.*

Num. 153. col. 2. in princ. ibi. Nedum filium, &c. adde verbum non.

Num. 154. col. 2. ante med. ibi. Sic & Salyc. in l. 1. nu. 24. ante med. *verf. ad l. vtrum &c. adde verba. C. de rapt. virg. deletis verbis. ff. ad l. Pompeiam. de parricid.*

Et paulo post. ibi. Alber. in d. l. vtrum nu. 1. vbi, & ipse text. illum &c. adde verbum declarat omisso verbo dederat.

Num. 55. in princ. ibi. Sic etiam consului &c. *deleto verbo per pone verbum pro.*

Num. 180. in fine adde sic. Vide quæ dixi infra, in fragmentis, in verbo Irregularitas, n. 522. & seq.

Num. 191. in fin. adde sic. Petr. Caball. post hæc impressa *visus. resol. crim. casu 139. per totum,* quem omnino benè in hac materia loquentem, & declarantem vide.

AD QVÆST. CXXII.

PAR. II.

Num. 22. ante finem. ibi. Vbi licet, prout mox eum &c. adde verbum retuli omisso verbo referam.

Num. 25. post med. ibi. Sententiam prædictam reuocauit, & ipsum &c. *deleto verbo ad condemnationem adde verbum ad compositionem.*

Et paulo post. ibi. Dummodo venenum non propinauerit, & decif. 2. num. 32. &c. adde sic. & decif. 74. *omissis verbis & decif. 47.*

Et ibi. In quo consuluit &c. adde verbum Bal.

Num. 28. in fin. adde sic. Et sic nota, quod vt bannimento- rum prædictorum pœna locum habeat, necesse est, quod saltem ultra præparationem fuerit deuentum ad actum remorum, cum excludat actum proximum.

AD EANDEM QVÆST. CXXII.

PAR. V.

Num. 91. circa medium. ibi. Non immeritò videndum duxi, &c. adde sic. Ad quam ultra infra scripta vide Villagut. in *tract. de extensione rubr. de extensione pœnali à iure inflic. procurantibus abortum,* in discursu.

Num. 112. in fin. ibi. *verf. Item. adde sic.* Petr. Rinsfeld. in commentariis ad l. eorum. C. de malefic. & mathemat. *quest. 3. in 2. & 4. conclusione,* licet ibidem in 3. *conclusione* subdat, de iure ciuili pœnam vltimi supplicij intrare etiam quod mors non sequatur, per *dictam l. eorum.*

Num. 116. prope finem. ibi. In §. amatoria pocula, in princ. & num. 2. & num. 3. &c. in fin. adde sic. Petr. Rinsfeld. in comment. ad l. eorum. C. de malefic. & mathemat. *quest. 3. conclus. 1.* vbi pariter dixit quod pœna hæresis punitur conficiens poculum amatorium hæresim sapiens. quando autem tale poculum dicatur hæresim sapere, vide eundem ibidem *quest. 2. per totam.* Et ad materiam vide quæ dixi in *tract. de hæresi, quest. 181. num. 82.*

Num. 120. in fin. adde sic. Et quæ dixi infra in fragmentis, *verf. Irregularitas, num. 442.*

AD EANDEM QVÆSTIO. CXXII.

PAR. VI.

Num. 131. in fin. adde sic. Ruginell. *pract. quest. cap. 35. n. 6. verf. Hæc licet fauore mulierum.*

Num. 133. in fin. adde sic. Ad quam ultra infra scripta, vide Villagut. in *tract. de extensione rubr. de extensione pœnali à iur. inflic. procurantibus abortum,* in discursu.

Num. 138. in fin. adde sic. Vide in fragmentis *littera l. n. 444.*

Num. 139. in princ. ibi. Vel inanimatus &c. adde sic. dixi iterum infra, in fragmentis, in verbo Irregularitas, num. 443. Et quidem.

Num. 156. in fin. adde sic. Ad quæ vide omnino Ruginell. *cap. 35. num. 6. verf. Senatus tamen,* vbi refert fuisse capitaliter

damnatam mulierem, quæ honoris causa puerum iam natum suffocauit.

Num. 162. in fin. adde sic. Dixi iterum infra, in fragmentis, *verf. Irregularitas, num. 840.*

AD QVÆST. CXXIII.

INSPECT. I.

Num. 1. in princ. ibi. Tractaturus, &c. adde sic. de qua vltra hinc scripta, vide multa dicentem Villagutam, in *tract. de extens. legum. rubr. de extensione legum pœnal. in- stig. pœnam assassini per totam & Io. Guttier. practicar. quest. ciuil. lib. 3. quest. 7. per totam.*

Num. 8. in fin. adde sic. Et ab hac communi Doctorum sententia, in iudicando & consulendo minimè recedendum putarem, licet contrarium defendere conetur Marius Italia, in *tract. de immunit. Ecclesiarum,* post hæc impressa in lucem editus, *lib. 1. cap. 5. §. 5. num. 86. & seqq. & num. 100. & seqq.* vbi & in specie late declarat quid significant illa verba in *cap. 1. de homicidio, in 6. A toto Christiano populo perpetuo diffidam.*

AD EANDEM QVÆST. CXXIII.

INSPECT. II.

Num. 21. in fin. adde sic. Et latius hanc partem reassum- psit Marius Italia post hæc impressa in lucem editus, in *tract. de immunit. Ecclesiarum, lib. 1. cap. 5. n. 5. & seq. & n. 127. verf. Et quoniam,* & alibi sæpius in discursu illius §.

Num. 39. in fin. adde sic. Nec dissentit Caball. in *tract. de omni genere homicidij, nu. 545. & seq.*

Num. 43. in fine. adde sic. Et licet Marius Italia post hæc impressa in lucem editus, in *tract. de immunitate Ecclesiarum, lib. 1. cap. 5. §. 5. num. 130. & seqq.* contrarium affirmare ausus fuerit, tu tamen à proposita ampliatione in iudicando non recedas. Tum quia, vt vides, communiter recepta est; tum etiam quia verior, & rationabilior. & si aliter diceremus, esset facilis adinuenta via effugiendi pœnas assassini, & sequeretur magnum absurdum, quod illud committeretur cum promissione, seu traditione decem, aut viginti ducatorum, non autem cum promissione, seu traditione alterius rei, vt putat, gemmarum maioris valoris.

Num. 68. in fin. adde sic. Et omnino Franc. Pegnam ad Aymeric. in *direct. inquis. p. 3. comm. 49. n. 215. verf. in his verbis,* & pluribus *seqq. fol. mibi 572. in fin. & fol. 573.* & vide etiam Marius Italiam, in *tract. de immunit. Ecclesiarum* post hæc impressa in lucem editum, *lib. 1. cap. 5. §. 5. num. 7.* vbi amplius tenet non, & latius *nu. 152. & seq. omnibus,* vbi pluribus probat, non solum requiri declaratoriam iudicis Ecclesiastici, sed etiam eiusdem iudicis declarationem.

AD EANDEM QVÆST. CXXIII.

INSPECT. V.

Num. 142. in fine. adde verbum num. 1.
Num. 147. ante medium. ibi. Prout magistraliter consuluit Bald. in d. conf. &c. adde num. 383. & omise 283. *Ibi.* De Cecco, num. 3. &c. *deleto verbo lib. 1. adde verbum.* lib. 5.

AD QVÆST. CXXIV.

PAR. I.

Num. 3. in fin. adde sic. Vide omnino latissimè differentem Villagut. in *tract. de extensione pœnali in materia conatus,* in *prafatione, & conclus. 1. & omnibus seqq.* per totum illum titulum. Peruenit enim ad me liber iste post huius libri impressionem; idè illius dicta hinc reportare nō potui.

Num. 63. in fin. adde sic. *Quest. 150. num. 113.* Vbi etiam quid de notario, an puniatur pœna falsi ordinaria effectu non sequuto.

Num. 64. in fine adde sic. Et vide etiam infra in *tit. de furt. q. 174. num. 1. & seqq.*

Num. 115. in fin. adde sic. Et dicam de hac re Deo dante latius infra, in materia hæresis, *quest. 197. num. 18. & seqq.*

AD

AD EANDEM QVÆST. CXXIV.
PAR. II.

Num. 120. *prope finem. ibi.* Verf. idem dicit de statuto, &c. *adde sic. Grammat. cons. civil. 29. num. 6.*
Num. 130. circa principium. ibi. Idest voluntariè violantem &c. *deleto verbo in adde ad.*

AD EANDEM QVÆST. CXXIV.
PAR. III.

Num. 155. *in fin. adde sic.* Et infra *in tit. de furt. q. 174. nu. 1. & seqq.*
Num. 161. in fin. adde sic. De qua re latius dicam infra, *in materia heresis, in tit. de poenitentibus.*
Num. 172. in fin. adde sic. Dixi etiam infra, *in tit. de furt. q. 168. num. 23.*
Num. 173. in fin. adde sic. Dixi iterum infra, *in tit. de furt. q. 168. num. 24.*
Num. 174. in fin. adde sic. Dixi iterum infra *in titul. de furt. q. 168. n. 25.*
Num. 178. in med. ibi. Et in verf. item oppono &c. *dele verba sequentia. ibi. C. ne tut. vel curat.*

AD QVÆST. CXXV.
PAR. I.

Num. 12. *in fin. adde sic.* Petr. Caball. post hæc impressa habitus, *resol. crim. casu 88. num. 3.*
Num. 14. in fin. adde sic. Alios refert Petr. Caball. post hæc impressa visus, *resol. crim. casu 88. nu. 2.*
Num. 15. in fin. adde sic. Caball. *d. casu 88. num. 1.*
Num. 27. in fin. adde sic. Dixi hac de re iterum infra, *in fragmentis verf. Irregularitas, num. 472. & seqq.*
Num. 61. in fin. adde sic. Petr. Caball. post hæc impressa visus, cum allegatis per eum, *resol. crim. casu 88. num. 4. & seqq.* Vide de occidente aliquem venientem contra occisorem cum sclopo.
Num. 62. ante med. ibi. Vbi quod ita Doctores communiter intelligunt, & pro hac &c. *adde verbum limitatione omnis verbis, contraria opinione.*
Num. 63. circa finem. ibi. Eundem maritum occidit, &c. *adde sic.* Addo pro hac eadem ampliacione Petr. Caball. post hæc impressa visum, cum allegatis per eum, *resol. crim. casu 88. num. 5.*
Num. 82. circa med. ibi. Aut saltim permiffa &c. *adde verbum etiam deleto verbo &c.*
Num. 83. circa princ. ibi. Et ibi testatur de veriori opinione &c. *adde sic. de quo particulariter dixi infra, in fragmentis, in verbo Irregularitas, n. 380.*

AD EANDEM QVÆST. CXXV.
PAR. II.

Num. 129. *in fin. adde sic.* Vide quæ iterum hac de re dixi infra, *in fragmentis, in verf. Irregularitas, num. 496.*

AD EANDEM QVÆST. CXXV.
PAR. III.

Num. 152. *ante finem. ibi.* Quacunq; puniatur pœna &c. *adde sic. Io. Royas de heres. part. 1. num. 139. & seqq.* vbi idem aduertit.
Num. 153. prope finem. ibi. Plures alij Doctores allegati per Petr. &c. *adde nomen Caball. & omittit Caballin.*
Num. 163. in fin. adde sic. Et vide in hac materia resolutionem Congregationis Concilij Tridentini sub die vbi dicitur sic. Mandans committi homicidium in personam vnius, si sequatur in personam alterius an intelligatur incidisse in irregularitatem, quæ contrahitur ex homicidio voluntario, aded vt super ea, nec dispensari debeat. *cap. 7. sess. 14. Nec Episcopus possit, Ex cap. 6. sess. 24.* Quamuis homicidium sit occultum, Congregatio Concilij censuit non incidisse in irregularitatem, quæ contrahitur ex homicidio voluntario. Vide infra *in fragm. verf. Irregularitas, n. 409.*

AD EANDEM QVÆST. CXXV.
PAR. IV.

Num. 178. *in fin. adde sic.* De cuius quidem bullæ interpretatione ad declarationem præcedentis tertiæ, quartæ, & sextæ ampliacionis, vide omnino, quæ dixi infra, *in tit. de furt. q. 175. in materia, quando deiectus de sua possessione possit eñ a quo deiectus fuit, deiecere. n. 77. & seqq. plurib.*
Num. 209. in fin. deletis verbis. ibi. Prout & reiecta hac eadem cautela, contrarium verius existimat idem Menoch. de retin. possess. remed. 3. nu. 741. *adde sic.* Vide quæ dixi infra *in tit. de furt. quest. 175. num.*
Num. 211. in fine. adde sic. Dixi aliquid infra, *in tit. de furt. quest. 175. num. 79. & seq.*
Num. 217. in fin. adde sic. De qua re vide quæ dixi infra, *in tit. de furt. q. 174. num. 46.*
Num. 218. in fin. adde sic. Dixi aliquid infra, *in tit. de furt. q. 175. num. 83.*
Num. 219. in fin. adde sic. Vbi enim res furata peruenit ad locum destinatum, tunc illius Domino nullo pacto licet illam propria auctoritate recuperare. ex allegatis per Gabr. de acquir. vel amitt. possess. lib. 5. concl. 1. num. 36. per Menoch. de recuper. possess. rem. 9. num. 190. Et per Honded. *cons. 105. n. 51. & seq. lib. 1.* Dixi iterum hac de re infra *in tit. de furt. q. 174. n. 42. 43. & 44.*

Num. 221. in fin. adde sic. Dixi iterum infra *in fragmentis, verf. Irregularitas, num. 489. & seq.*
Num. 230. in fin. adde sic. Dixi hac de re iterum infra, *in fragmentis, in verf. Irregularitas, num. 489. & seqq.*
Num. 233. in fin. adde sic. Vide infra, *in fragmentis, verf. Irregularitas, num. 492.*

AD EANDEM QVÆST. CXXV.
PAR. V.

Num. 280. *in fin. adde sic.* Vide quæ dixi infra, *in fragmentis, verf. Irregularitas, num. 487.*

AD EANDEM QVÆST. CXXV.
PAR. VI.

Num. 418. *circa princ. ibi.* Quare secus videtur quando excedit &c. *adde verbum non.*
Dicto num. 418. in fin. adde sic. Vide quæ dixi infra, *in fragmentis, in verf. Irregularitas, num. 485. & seqq.*

AD EANDEM QVÆST. CXXV.
PAR. VII. §. II.

Num. 450. *in fin. adde sic.* Petr. Caball. post hæc impressa in lucem editus, *resolut. crimin. casu 288. nu. 37. & seqq.* vbi præsertim de eo, qui ferebat arma defendibilia.
Num. 461. in fin. adde sic. Petr. Caball. post hæc impressa in lucem editus, *resolut. crimin. casu 288. num. 62.* vbi de exclamante, & inuocante auxilium.
Num. 469. prope finem, ibi. Iacob. Ayren. in tract. de homic. necess. part. 1. nu. 347. &c. *adde sic.* Petr. Caball. *resolut. crimin. casu 288. n. 39.*
Num. 471. ad finem. ibi. Mascard. de probat. conclus. 1128. num. 26. lib. 3. &c. *adde sic.* latè Petr. Caball. *resolut. crim. casu 288. nu. 42. & seqq.*
Num. 482. in fin. adde sic. Nec dissentit Petr. Caball. post hæc impressa in lucem editus, *resolut. crimin. casu 288. num. 79. verf. Hoc tamen,* vbi quod isto casu non imponitur, nisi aut leuis corporalis, aut pecuniaria, & ibi alios plures refert concordantes.

AD EANDEM QVÆST. CXXV.
PAR. VII. §. III.

Num. 484. *in fine adde sic.* Relati per Caball. quem post hæc impressa habui, *resolut. crim. casu 102. num. 8.*
Num. 485. in fin. adde sic. Consentit Caball. *dicto casu 102. num. 14.*
Num. 486. in fin. adde sic. Et hanc contrariam sententiam pluribus

pluribus comprobatur, & amplectitur Caball. post hæc impressa habitus, *resolut. crim. casu 102. num. 12. & seqq.*

Num. 487. prope finem. ibi. Plenam, & resolutam habeas &c. *adde sic.* ultra distinctionem quam ponit Fulu. Pacian. *in tract. de probation. lib. 1. n. 1. & seqq. cap. 59.* quem videas.

Num. 488. in fine. adde sic. Quicquid etiam isto casu controvertant Doctores, supra pro vna & altera opinione allegati.

Num. 493. in fine. adde sic. Consentit Petr. Caball. post hæc impressa habitus, *resolut. crim. d. casu 102. n. 17. & num. 20.*

Num. 501. circa finem. ibi. Et verissimam &c. *adde sic.* In qua contrarietate vide quæ scripsit Petr. Caball. *resolut. crim. casu 102. vbi facta prius conclusione, quod quando non constat quis prius alterum offenderit, nemo teneatur de fracta pace seti cautione, declarat postea hanc conclusionem procedere quod ad pœnam conventionalem partibus applicandam, non autem quod ad pœnam conventionalem filco applicandam, quam isto casu data inter ambos offensione propter incertitudinem quis fuerit aggressor, affirmat eam à filco posse exigi non totam, sed medietatem ab vnoquoque ut ibi per eum num. 22.*

Eodem numero 501. in fine adde hæc verba. vbi vide.

AD QVÆST. CXXVI. P A R. I.

Argumento, *in fine, vbi dicitur ex indicis vult dicere ex indicis.*

Num. 23. in fine. adde sic. Vide quæ ad hæc dixi in materia Irregularitatis, *infra in fragmentis littera I. num. 543. & seqq.*

Num. 25. in fin. adde sic. Vide quæ dixi *infra in fragmentis, vers. Irregularitas, num. 527.*

Num. 26. in fin. adde sic. Vide *infra in fragmentis, vers. Irregularitas, num. 541.*

Num. 34. in fin. adde sic. Vide quæ dixi *infra in fragmentis, vers. Irregularitas, num. 540.*

Num. 38. in fin. adde sic. Vide *infra in fragmentis, vers. Irregularitas, num. 509.*

AD EANDEM QVÆST. CXXVI. P A R. II.

Num. 74. *in fin. adde sic.* De materia huius ampliacionis, nan scilicet, & quando irregularitas incuratur ab eo, qui præter eius intentionem aliquem occidit, dando operam rei licitæ, vel illicitæ, dixi latius *infra in fragmentis in verbo Irregularitas, nu. 507. & seqq.* vbi vide.

AD EANDEM QVÆST. CXXVI. P A R. III.

Num. 109. *in princ. ibi.* Nona sit conclusio &c. *adde sic.* (Ad quam vide quæ dixi *infra in fragm. vers. Assertioni iurata.*)

Num. 181. in princ. ibi. Ex alleg. per Mandell. &c. *adde sic.* in conf. 46.

Num. 183. circa finem. ibi. Quibus addo Card. Alban. &c. *adde verba conf. 12. num. 1. omis. verbis conf. 1.*

Num. 214. column. 1. circa finem. ibi. Ad extraneos actus, quod &c. *adde verbum idem deleto verbo ibem.*

AD QVÆST. CXXVII.

P A R. I.

Summario, *in vers. Vulneratus non mortaliter, &c. prope finem dicti versiculi. ibi.* Et etiam quod &c. *adde verbum non. Et in fine eiusdem versiculi, deleto num. 16. adde sic.* dicto num. 13. Multo magis si constat de negligentia medici, vel culpæ infirmi, *num. 16.*

Num. 15. circa princ. ibi. Quia dato vulnere &c. *adde verbum non.*

Num. 19. in princ. ibi. Hac eadem quæstione num. 21. &c. *omite verba. & seqq.*

Num. 26. in fin. adde sic. Dixi latius hac de re *infra, in fragmentis in verbo Irregularitas, num. 411.*

AD EANDEM QVÆST. CXXVII. P A R. IV.

Num. 239. *circa finem. ibi.* Inducitque eos &c. *vbi dicitur quod vult dicere quos.*

Num. 161. prope finem. ibi. Andr. Gayl. obseruat. *111. num. 6. lib. 2. &c. adde nomen Mascar.*

AD EANDEM QVÆST. CXXVIII. P A R. I.

Num. 1. *in fine. adde sic.* Et ante eum Simanc. *Cathol. instit. tit. 18. rubr. de defunctis, num. 21. & seqq.*

Num. 15. in fine. adde sic. Et vide etiam Petr. Rinsfeld. *in comment. ad l. nemo. C. de malef. & mathematic. q. 2. in 5. & 6. concl.*

Num. 16. in fin. adde sic. De qua re vide etiam Petr. Rinsfeld. *in comment. ad l. nemo, C. de malef. & mathematic. quest. 2. conclus. 1. 2. 3. & 4.*

Num. 32. in fin. adde sic. vbi vide.

Num. 42. circa principium. ibi. Non probatur ex vulgi rumore &c. *adde nomen Rolan. deleto nomine Blanch.*

Dicto num. 42. in fin. adde sic. Alios refert Petr. Caball. post hæc impressa habitus, *casu 137. num. 28.* vbi & ipse etiam affirmat filci probationes debere esse multum claras, & non dubias, cum in contrarium sit præsumptio naturæ, & ampliat etiam quod defunctus ante mortem esset de delicto imputatus.

Num. 43. in fine. adde sic. Quibus addo Petr. Caball. post hæc impressa habitus, *resolution. crimin. dicto casu 137. nu. 28.*

Num. 44. in fin. adde sic. Addo pro hac eadem limitatione Petr. Caball. post hæc impressa habitus, cum allegatis per eum, *casu 137. num. 5.*

AD EANDEM QVÆSTIO. CXXVIII. P A R. II.

Num. 48. *in fin. adde sic.* Relati per Peregrin. *de iure fisci, lib. 4. titul. 4. numer. 8. & 9.* per Petr. Caball. post hæc impressa habitus, *resolution. crimin. casu 137. num. 4. vers. Vade merito.*

Vtraque opinio sustineri potest adhibita distinctione, de qua *infra, num. 51. & 69.*

Num. 51. in fin. adde sic. Petr. Caball. *dicto casu 137. num. 1.*

Num. 56. in fin. adde sic. Et ante eum Simanch. *Cathol. instit. tit. 18. rubr. de defunctis, num. 31. vide in tract. de hæresi, quest. 197. num. 90.*

Num. 58. in fin. adde sic. Ergo secus vbi non imponitur pœna confiscationis, ut dixi *infra num. 77.*

Num. 59. in fin. adde sic. Et consentit Petr. Caball. post hæc impressa habitus, *resolution. crimin. casu 137. num. 19. in fine, & num. 20.*

Num. 61. circa finem. ibi. vers. Si autem se occidit, & num. 18. &c. *adde sic.* Repertor. *Inquisit. in verb. defunctus,* vbi loquitur de accusato pro crimine hæresis, se ipsum occidente, quod ex conscientia patrati criminis se ipsum occidere præsumitur.

Dicto num. 61. in fin. adde sic. Alios plures in idem allegat Petr. Caball. post hæc impressa habitus, *resolut. crim. casu 137. num. 3. & 40.*

Num. 69. ad fin. ibi. vers. Tertio quod constet &c. *adde hoc nomen Peregrin. & omite nomen Peguer.*

Num. 72. in fine. adde sic. Et bene explicat Petr. Caball. post hæc impressa habitus, *resolution. crimin. casu 137. num. 13. & seqq.*

Num. 76. in fine. adde sic. Quæ multo magis procedent, quando quis est carceratus pro delicto, pro quo non imponitur, nisi pœna pecuniaria, quia tunc nec etiam præsumitur, quod quis se occiderit ex conscientia patrati criminis, secundum Anchar. vbi supra, quem in proposito refert, & sequitur Petr. Caball. *d. casu 137. n. 26.*

Num. 78. in fin. adde sic. Alios congerit, & latè hanc limitationem comprobatur Petr. Caball. post hæc impressa habitus, *resolut. crimin. casu 137. num. 2. & num. 6. & num. 16. vers. iure igitur. & num. 17.*

Num.

Prosperi Farinacij Additiones

AD EANDEM QVÆST. CXXIX.
PAR. III.

87. in fin. adde sic. Hieron. Lauren. decis. Auenionen. num. 10. sub vers. Generaliter autem. Peregr. de iure fisci, tit. 4. num. 2. vers. Tu verò adde, vbi testatur de communi, ij plures relati per Petr. Caball. post hæc impressa habitus, casu 137. n. 25. 26. & 27. vbi adhuc quòd ista fisci probabebat esse plena, & quòd in hoc iudicio erit necessaria inquisitio, vel inquisitio, & sententia declaratoria, & ad hæc obanda plures adducit Doctorum auctoritates.

88. in fin. adde sic. Refert eum, & sequitur Petr. Caball. casu 137. n. 16.

90. in fin. adde sic. Petr. Caball. resol. crimin. casu 137. n. 12. & 13. vbi etiam quòd isto casu in hoc iudicio, propterea citandi, & vocandi hæredes defuncti; ac etiam testat, an ista probatio hæredum contraria debeat esse iudens; & quomodo.

Num. 91. circa princ. ibi. Quod sibi à Fisco imputatur &c. adde sic. & sic quòd non deliquerit. Vel si est homicidium, quòd fecerit ad suam defensionem, vel etiam quòd obster præsumptio, aut quid simile.

Dicto num. 91. in fine adde sic. Plenè hæc explicat Petr. Caball. post hæc impressa habitus, resol. crimin. casu 137. num. 11. 13. & seqq.

Num. 94. in fin. adde sic. Petr. Caball. dicto casu 137. num. 9.

Num. 96. in fin. adde sic. Alios refert, & latè comprobatur Petr. Caball. post hæc impressa habitus, resolution. criminal. casu 137. num. 18. 19. & 20.

AD QVÆST. CXXIX.
PAR. I.

Num. 6. circa finem ibi. Paul. Ghirlan. de poen. omnifar. coit. &c. adde verba quæst. 10. deletis verbis quæst. 8.

Num. 7. in fin. adde sic. Et Bart. sic dicentem sequuti sunt Ang. de malefic. in verbo & Andream auxiliatorem, num. 6. & seq. & ibi August. in addit. Capr. conclus. 80. num. 31. & 32. Boff. in tit. de mandat. ad homicid. num. 66.

AD EANDEM QVÆST. CXXIX.
PAR. II.

Num. 31. in fin. adde sic. num. 34.

Num. 33. in fin. adde sic. Olasc. decis. Pedem. 80. num. 6.

Num. 35. circa principium ibi. & ibi Bart. &c. adde verbum in 2.

Dicto num. 35. in fin. adde sic. Et in proposito vide tex. in cap. facientis 86. distinct. vbi dicitur, quòd non solum qui faciunt, sed etiam qui consentiunt facientibus participes iudicantur. quod & idem dixit Alberic. in suo Dictionario, in verbo participatio. & vide etiam Azor. Institut. moral. part. 3. libr. 4. capitul. 15. versicul. 1. & 2. vbi pulchrè docet quot modis quis participare dicatur cum alio de maleficio, & quis dicatur particeps. Adde Blanch. de indic. num. 167. Et quando in crimine dicatur quis participare cum excommunicato ob illud crimen, vide Siluestrin. in verbo excommunicatio 25. versicul. nota quòd quis dicitur participare. Auil. de censuris parte secunda, capitulo sexto, disputatione decima. versicul. prima conclusio.

Num. 39. ibi. Lib. 4. cap. 54. &c. adde sic. vers. Qui verò fuerit de tractantibus.

Dicto num. 39. in fine adde sic. Dummodo non fuerit principalis fieri faciens, siue mandans.

Numer. 56. in fin. adde sic. Vide quæ latius hac de re dixi infra in fragmentis. versicul. Irregularitas, numer. 547. & sequentibus.

Num. 60. in fine. adde sic. Alios retuli infra in tit. de furti. quæst. 168. num. 35.

Num. 62. in fin. adde sic. Ad quæ vide quæ dixi infra, in tit. de furti. question. 168. numer. 32. & sequentibus. vbi iterum dixi hac de re.

Num. 72. ante finem. ibi. Num. 2. in 2. limitatione &c. vbi dicitur Menoch. vult dicere Mascard.

Num. 91. in fin. adde sic. Et in fragmentis in verbo Irregularitas, num. 558. & seqq.

Num. 111. in fine adde sic. Et an, & quando irregularitas incurratur ab eo, qui homicidium consulit alias facturo, dixi infra in fragmentis. in ver. Irregularitas, nu. 547. & seqq.

Num. 139. circa princ. ibi. Et seqq. vbi est eadem materia &c. adde sic. & infra in fragmentis. vers. Irregularitas, num. 576.

Num. 140. in fin. adde sic. Dixi infra in fragmentis in verb. Irregularitas. num. 555.

Num. 151. in fin. adde sic. Et dixi infra in fragmentis. vers. Irregularitas, num. 556.

AD QVÆST. CXXX.

Num. 15. in fin. adde sic. Et dixi supra quæst. 129. n. 7.

Num. 45. prope finem. ibi. Et idem repetit in conf. 34. &c. adde verbum num. 21.

AD QVÆST. CXXXI.
PAR. I.

Sumario, col. 1. vers. Auxiliator, seu consultor molestari non potest, post dicta verba adde sic. non constito.

Num. 4. in fin. adde sic. Vide pro declaratione huius primæ ampliacionis, constitutionem Marchiæ lib. 4. cap. 14. de qua dixi supra in tit. de poen. temper. quæst. 96. nu. 12.

Num. 10. in fin. adde sic. Et dixi iterum hac de re infra in fragmentis. vers. Irregularitas, num. 565.

Num. 14. in fin. adde sic. Adde pro hac VIII. ampliacione alios per me allegatos infra, in tit. de furtis. quæst. 168. num. 42.

Num. 16. in fin. adde sic. Et dixi infra in tit. de furti. quæst. 166. num. 24. & quæst. 168. num. 42.

Num. 17. ante med. ibi. Et consequenter poena furti &c. omite verbum manifesti.

Num. 24. post med. ibi. Qui principaliter vadit ad malefic. cum alio propter se &c. omis verbis sed propter, adde verba & propter suum.

Num. 44. post med. ibi. Et ibi testatur de magis communi Doctorum opinione &c. adde sic. Quod & idem voluit Petr. Caball. post hæc impressa habitus, resol. crimin. casu 56. nu. 106. in fin. & num. 107.

Dicto num. 44. in fin. deletis verbis ibi. Et faciunt quæ in simili &c. vsque ad finem adde sic. Et ad materiam propositæ septimæ limitationis vide omninò latè declarantem Petr. Caball. post hæc impressa habitus, resolution. crimin. casu 56. num. 99. & seqq. vsque ad num. 112. vbi facit plures conclusiones, & earum vnquamque, & iuribus, & Doctorum auctoritatibus comprobatur.

Num. 46. in fin. adde sic. Et question. 135. num. 34. & sequentibus. vbi de mandato.

AD QVÆST. CXXXII.

Num. 7. in fin. adde sic. Et vide infra hac eadem quæst. numer. 23. in fine.

Num. 25. post princ. ibi. Non postquam fuit commissum, sed &c. vbi dicitur contra. vult dicere antea.

AD QVÆST. CXXXIII.
CAP. I.

Num. 11. post princ. ibi. Et auxilium præstare &c. adde sic. Niuxta doctrinam Bart. in l. in furti. §. ope. num. 1. ff. de furti. de qua dixi supra quæst. 129. num. 7.

Num. 14. post principium. ibi. Fuit iudicatum de consilio peritorum &c. adde sic. Et idem dixit, & testatus fuit Alber. in tract. statut. par. 4. quæst. 69. vbi tamen inclinatur isto casu imponendam esse poenam extraordinariam.

Et paulo post omite ista verba. ibi. Saltim præsumptiuè. Et etiam paulo inferius. ibi. Quia tunc non solum &c. adde verbum non.

Et dicto num. 14. circa med. ibi. Consequi posse poenam, & præmium &c. adde sic. Sed quando quis præsentauit bannitum Curie timore futuræ accusationis, & sic postquam detentus

detentus fuit, quod illum receperat, tunc inquit ibi Nell. cum omnino puniendum esse.

Num. 16. post medium. ubi dicitur Simon, vult dicere Siman.

Num. 21. in fin. adde sic. Et in crimine hæresis de receptante vnica vice hæreticum, dixi in tract. de hæresi, qu. 182. num. 152.

Num. 34. in fin. adde sic. Et an excuset receptantem hæreticum dixi infra in tract. de Hæresi, questio. 182. numer. 141. & seqq.

Num. 57. in fin. adde sic. Præsertim si ex processu Fisci informatiuo constaret de non dolo receptantis ex allegatis in simili bulla prohibente allegationem nouæ causæ in fractione pacis, & cautionis de non offendendo, per Honded. conf. 89. n. 76. lib. 2. & dixi supra q. 107. n. 503. & 507.

Num. 62. prope fin. ibi. A iudice seculari & c. adde sic. de quo extat decisio Grammat. 29.

Dicto num. 62. in fin. adde sic. Et secundum ibi tradita declara præsentem limitationem, quæ in statu Ecclesiastico vix in practica obtineretur. cum vigore bullæ Sixti V. 6. in ordine, in versic. neque receptatores, videantur sublata omnes legitimæ exceptiones, etiam magis releuantes, quam ista. & receptatio prohibita sit, non solum bannitorum, & condemnatorum, sed etiam non bannitorum, & non condemnatorum. & vigore aliarum constitutionum sit prohibita receptatio diffamatorum de capitali delicto.

Num. 64. ad fin. ibi. Dixi supra hac eadem quest. nu. 55. & seq. adde sic. Faciunt scripta per me.

Num. 66. in fin. adde sic. Sequitur Baiard. ad Clar. quest. 90. num. 55.

Num. 71. in fin. adde sic. Bald. conf. 250. num. 10. ad fin. lib. 1. vbi quod non videtur habere animum receptandi, is qui infra paucos dies propalauit.

AD EANDEM QVÆST. CXXXIII.
CAP. II.

Num. 93. in fin. adde sic. Præcedente autem pactione absque dubio procedet prima opinio, prout expressè etiam declarat Bonif. in tract. de furt. §. conrectatio, n. 78. vers. si tamen ante furtum. vbi præsertim quando receptans participasset de rebus furatis, propter participationem.

Num. 98. in fin. adde sic. Dixi hac de re iterum infra in tit. de furt. q. 167. num. 114.

AD EANDEM QVÆST. CXXXIII.
CAP. III.

Summario, post vltimum versiculum incipe à capite, & adde sic. Ignorantia allegari non potest vigore bullarum Apostolicarum in statu Ecclesiastico. n. 139.

Num. 136. circa principium. ibi. Non excusari ex præsumpta scientia & c. ubi dicitur aut, vult dicere vt.

Post num. 138. incipe à capite, & adde sic. 139. LIMITA V. propositam huius tertij capituli regulam, non procedere in statu Ecclesiastico vigore Bullæ Sixti V. 6. in ordine, in vers. Cumque verisimile non sit. Vbi videtur inducere præsumptionem notitiæ, & scientiæ contra Barones, & Vniuersitates, in quorum locis banniti recipiuntur, cauillosamque excusationem reputat allegationem ignorantiam isto casu. concordat Constitutio Iulij Tertij, 56. in ordine in vers. Et ne etiam in prima par. bullarum, fol. mihi 559. ad quæ vide omnino Hippol. Riminal. cum allegatis per eum in conf. 345. n. 33. vbi notabiliter dixit, quod statutum prohibens, quem posse allegare ignorantiam ad sui excusationem, intelligitur de ignorantia iniusta, non autem de iusta, quod & idem dixerunt Grat. conf. 49. n. 40. lib. 2. Plot. in l. si quando. num. 858. C. unde vi. secundum antiquam impressionem. Menoch. de arbitr. qu. lib. 2. casu 186. n. 11. & seqq. Alex. de Neuo in repet. cap. 2. num. 19. extra. de constit. & ibi communiter alij Canonistæ. Apud quos etiam generaliter reperies tractatum An & quando valeat statutum prohibens posse allegari ignorantiam ab aliquo ad sui excusationem. Et dixi infra in fragmentis littera C. n. 702. & seq. & n. 709. & n. 710. Et quod attinet ad constitutionem Farinacij Additiones ad impressa opera.

tiones prædictas Sixti V. & Iulij III. veritas est, quæ institutio Sixti V. non loquitur de receptantibus bannitos, quos bannitos esse ignorant, sed de Baronibus allegantibus ignorantiam, ac etiam de Vniuersitatibus allegantibus quodam ignorantiam, quod banniti versarentur in eorum ritorio. & sic non de ignorantia, quod receptati sunt, sed de ignorantia, quod banniti in eodem territorio morarentur. ea ratione, quia non est verisimile, vt tutione dicitur, bannitorum, & facinorosorum multitudinem, & in occulto stare posse. Sic & c. Iulij III. non loquitur de illis, qui receptant bannitos, ignorant esse bannitos; sed dicit, quod Domini tenentur de receptatione facta à suis vassallis, etiam ipsi Domini receptationem huiusmodi ignorent. & rationem, vt in eadem constitutione legitur, quia æque facit, qui per se ipsum facit, sicut qui non curat ne fiat peccata, quos ipse cohibere potest. & ista est veritas, quam in iudicando sequere.

AD EANDEM QVÆST. CXXXIII.
CAP. II.

Num. 58. circa fin. ibi. Hippol. Riminal. conf. 88. & c. adde verbum num. 28.

AD QVÆST. CXXXV.
PAR. I.

Num. 2. circa princ. ibi. Seu homicidio, seu vulnere & c. adde verba cum mutilatione.

Dicto num. 2. in fin. adde sic. Dixi hac de re iterum in fragmentis, vers. Irregularitas, num. 567.

Num. 18. circa fin. ante verbum Vbi, deleto verbo par. 4. adde sic. num. 150. & seqq.

Num. 24. in fine adde sic. Et infra in fragmentis, vers. Irregularitas, num. 570. & seqq.

Num. 25. circa princ. ibi. Sic enim videtur colligi & c. adde verbum ex, deleto verbo ex, posito ante verbum per.

Dicto num. 25. in fin. adde sic. Vide infra in fragmentis, vers. Irregularitas, num. 573.

Num. 34. in fin. adde sic. Et latius per Petr. Caball. post hæc impressa habitum, resol. crimin. cas. 56. num. 99. & seqq. vsque ad num. 112. vbi facit plures conclusiones distinctas, & in vnaquaque earum ponit exempla, & resolutionem de iure.

Num. 36. in fin. adde sic. Vide pro resolutione Petr. Caball. vbi supra.

AD EANDEM QVÆST. CXXXV.
PAR. II.

Num. 48. post medium. ibi. Carer. in pract. in 3. tract. & c. adde sic. Decian. in tract.

Et paulo post. ibi. Conferente & c. deleto verbum non.

Num. 67. in fin. adde sic. Dixi hac de re iterum infra in fragmentis, vers. Irregularitas, num. 580.

AD EANDEM QVÆST. CXXXV.
PAR. IV.

Num. 166. in fin. adde sic. Dixi hac de re iterum infra in fragmentis, vers. Irregularitas, num. 568.

AD EANDEM QVÆST. CXXXV.
PAR. V.

Num. 174. in fin. adde sic. Vide ad hanc materiam quæ dixi infra in fragmentis, in vers. Irregularitas, num. 577. & seqq.

AD QVÆST. CXXXVI.
CAP. I.

Num. 1. ibi. In §. fornicatio & c. adde num. 20. omisso num. 15. seu & c.

Num. 7. ante medium. ibi. Non ex sua & c. ubi dicitur ceraice, vult dicere ceruice.

AD EANDEM QVÆST. CXXXVI.
CAP. IV.

Num. 138. post principium. ibi. Nauar. in rubr. de & c. deleto verbo indic. adde verbum iudic.

AD QVÆST. CXXXVII.

Num. 28. post med. ibi. Sentire videantur &c. adde sic. Quod & idem latissime comprobatur, & explicatur Ludou. a Paramo in tract. de origine & processu sancte Inquisitionis. q. 10. per totam. vbi num. 168. ponit constitutionem Bullæ Pauli IV. in qua expressè in hoc sic procededi contra Confessarios huiusmodi scelus patrans, Inquisitoribus iurisdictione tribuitur, vna cum confirmatione Clementis VIII. licet de iure communi huiusmodi bullis circumscriptionis res non transiret sine difficultate, vt per Nauar. conf. 2. rubr. de hereticis. lib. 5. vbi attentio solo iure communi, pluribus probatur, quod Inquisitores non debent cognoscere de huiusmodi prætenso incestu, proponit contraria, & illis respondet. Adde pro hac vndecima ampliacione.

AD QVÆST. CXXXVIII.
PAR. II.

Num. 56. in fin. adde sic. De qua etiam testatur Maiol. de irregularitate cap. 37. rubr. de fornicatoribus, & concubinariis. num. 1. & seqq. vbi etiam declarat, contrariam opinionem esse intelligendam in concubinato occulto; non autem in notorio; & ibi bene exemplificat.

Num. 57. in princ. omittis verb. tenuerint Doctores. adde sic. quod scilicet, propter concubinatum, & fornicationem, non incurratur ipso iure irregularitas, & quod sit necessaria monitio, plenè scripserit Anchar. in c. vestra, num. 12. de cohabit. cleric. & mulier. & ibi etiam Abb. n. 7. vbi tamen declarat, nisi fuerit notorius ex euidencia operis. Nicol. Plouius de irregularitate. n. 26. q. 40. vbi disputata questione, in hac residet sententia.

Num. 59. post princ. ibi. Cap. præter. 32. dist. &c. adde sic. cap. vestra. cap. tua nos. & c. fin. de cohabit. cleric. & mulier.

AD QVÆST. CXL.
PAR. I.

Num. 11. ante fin. ibi. Frequentissima rei ante portas Ecclesie in &c. adde verb. scala, omisso verbo scola.

Num. 23. in fin. adde sic. Et vide etiam Io. Royas in tract. de hereticis. par. 1. n. 542. & seqq. vbi probatur, de iure civili, ducentem duas vxores verberari cum relegatione ad quinquennium, & amissione dimidia partis bonorum, per tex. in l. eum qui duas. iuncta gl. in verbo infertur. C. de adulter. De iure vero Canonico per Iudices Ecclesiasticos publica ignominia imponitur. cap. de benedicto 32. q. 1. & ibi Gloss. in verbo & caluatos, quia pannis abscissis, vestes, & capilli inciduntur ante, & retro, etiam si fuerit mulier. cap. Episcopi. 36. q. 1. cap. n. per. de bigamis. Et subdit ibi Royas, quod hodie vsus obtinuit, hos ducentes duas vxores, in scala ante portas Ecclesie poni. in sacrosancto autem Inquisitionis Officio binas nuptias contrahentes, fustibus casti ad triremes damnantur, nobiliores vero aliis iustis pœnis coercentur, ex Simanch. in loco per eum relato.

Num. 24. post princ. ibi. Secus si palam hoc fecit &c. adde sic. Guindisal. in tract. de hereticis. q. 9. num. 5. vbi distinguit eodem modo.

Dicto num. 24. ol. 1. circa finem. ibi. Concludit, quod talis &c. vbi dicitur ducans, vult dicere ducens.

Et paul. post. ibi. Siue clam illas ducat &c. adde sic. Io. Royas in tract. de hereticis. par. 1. num. 540. & seqq. vbi licet dicat, communiter teneri cognitionem huius criminis esse mixti fori, concludit tamen hodie ad solos inquisitores dictam cognitionem pertinere, per extrinsec. Clement. VI. & hoc siue secundum matrimonium fuerit publice contractum, siue etiam clam. quia in omni casu sic duas vxores ducens, interrogandus est de intentione, de qua non potest, nisi ab inquisitore interrogari, vt ibi per eum.

Et dicto num. 24. ante finem. ibi. Menoch. de arbitr. quest. lib. 2. cas. 420. num. 214. vbi alios refert &c. adde sic. & de præsumpt. lib. 5. præsumpt. 6. num. 37. Iacob. Simanc. de letis verbis Iacob. Septem.

Ac etiam dicto nu. 24. in fin. adde sic. Et vide etiam Decian. in tract. crim. lib. 1. c. 17. vers. nem si quis publice. fol. mibi 239. col. 1. vbi, quod hæreticus est, qui publice duas ducit vxores, credens hoc tibi licere, & quod propterea contra eum potest procedi, vt videatur quid sentiat de sacramento matrimonij. fol. 243. vers. 150. vbi idem repetit. Pegna in additio. ad Aymeric. in director. inquisitor. par. 2. q. 56. commentar. 81. in vers. De eo, qui viuente prima vxore. fol. mibi 409. col. 2. vbi dixit, quod scienter cum pluribus matrimonium contrahens, male sentire videtur de sacramento matrimonij; & propterea ab inquisitoribus iudicatur, & tanquam suspectus, aut de vehementi, aut de leui, arbitrio iudicis abiurare solet. & quandoque etiam pro non suspecto habetur eiusdem iudicis arbitrio. Et ad materiam huius sextæ ampliacionis vide quæ dixi infra in tract. de heresi. q. 178. §. 2. n. 68. & seqq.

AD QVÆST. CXL I.

Summario. col. 1. vers. Adulterij pœna de iure Codicis &c. deleto verbum &c. adde verbum est.

Eodem Summario. fol. 64. col. 1. circa princ. in vers. Adulterium de consuetudine &c. adde verbum non.

Numerus qui est 267. debet esse 29.

Num. 33. prope fin. ibi. Num. 14. sub vers. &c. deleto verbo meque. adde verbum neque.

Num. 34. in fin. vbi dicitur cas. 110. vult dicere cas. 114.

Num. 36. prope fin. ibi. Petr. Caball. resolut. crim. &c. deleto verbo cas. 110. adde verbum cas. 114.

Num. 47. licet dicat 42. col. 1. post med. ibi. Vbi idem dixit, & testatur de communi &c. adde sic. De quo particulariter dixi supra q. 8. n. 130. & n. 148.

Dicto n. 47. eadem col. 1. prope finem. ibi. Quæ dixi supra in tit. de inquisitione. q. 8. n. 130. &c. adde sic. & num. 148.

Num. 67. col. 2. ante medium. ibi. Menoch. de arbitr. q. lib. 2. &c. vbi dicitur conf. 419. vult dicere cas. 419.

Dicto n. 67. dicta col. 2. ante finem. ibi. Quem allegat in eius pract. in tit. de adul. refert &c. vbi dicitur tres, vult dicere hos.

AD QVÆST. CXLII.
PAR. I.

Summario. fol. 79. col. 2. in princ. post vers. Maritus in statu &c. incipe à capite &c. & adde sic. Vidua stuprum committens infra annum luctus, vltra amissionem dotis, patitur alias pœnas, de quibus n. 58. in fine. vbi etiam quid si committat stuprum post annum luctus. Et quid si post stuprum alteri nubat. Et quid si postquam nupserit inhoneste vixerit.

Num. 31. ibi. Lib. 4. Aym. &c. adde sic. quem tamen hoc dicentem eo loco non inueni.

Dicto num. 31. ibi. Surd. de aliment. &c. adde verba tit. 5. qu. 16. omittis verbis tit. 7. quest.

Num. 32. in fin. adde sic. Et ibi Baiard. in additionibus. n. 113. vbi declarat hoc procedere, si vxor pœnitens ad honestam redierit vitam; secus si in vitæ turpitudine persisteret, ex Ofsch. quem allegat in decis. Pedemont. 124. qui tamen non loquitur in alimentis vxori adulteræ præstandis per maritum, sed matri per filium.

Num. 39. in p. ad. e sic. Decian. in tract. crim. lib. 3. c. 33. nu. 1. vers. & quamquam. & n. 5. vbi ampliatur.

Num. 58. in fin. adde sic. Vide ad præmissa Peregr. de iure fiscali. lib. 3. tit. 15. n. 5. vbi de vidua committente stuprum infra annum luctus, quod patitur omnes pœnas, quas patiretur, si infra dictum annum nupisset. & num. 7. vbi quid si post annum luctus stuprum committat & num. 9. vbi quid si post stuprum nubat. & num. 10. vbi quid si inhoneste viuat postquam alteri nupserit.

Num. 80. in fin. adde sic. Decian. in tract. crimin. lib. 3. cap. 33. num. 3.

AD QVÆST. CXLIII.
§. SEPARATIO THORI.

Num. 10. post principium. ibi. Quæ dixi supra q. 136. &c. adde verbum num. 18.

Num.

Num. 42. ante medium. ibi. Hippol. Rimin. conf. 274. &c. ubi dicitur num. 52. vult dicere num. 72.

AD EANDEM QVÆST. CXLIII.
§. NOTORIVM, ET OCCVLTVM.

*N*um. 51. ante fin. ibi. Ver. alia quoque est pœna. in fin. &c. adde sic. Vbi de cõmuni ex deletis verbis. vide cõmuni &

AD EANDEM QVÆST. CXLIII.
§. HÆRESIS.

*N*um. 98. col. 1. circa finem. ibi. ff. solut. matrim. par. 2. num. 19. &c. adde sic. Decian. in tract. crim. lib. 5. cap. 41. num. 12. vers. quarto matrimonium. Vmbert. Locat. in indic. inquisit. in verbo vir. n. 1. & in verbo vxor. etiam num. 1. Repert. inquisit. in verb. coniugatus. vers. nota quod coniugalis seruius. Zanchin. in tract. de hæresi. c. 18. num. 2. vers. nam cum quis recedit à cultu Dei.

Num. 102. circa fin. ibi. Verf. concludit Butrius. &c. adde sic. Decian. in tract. crim. lib. 5. c. 41. n. 12. sub vers. quarto matrimonium. Vmbert. Locat. in indic. inquisit. in verbo vir. n. 1. Ioan. à Royas sing. 175. & sing. 213.

Num. 108. in fin. adde sic. Decian. in tract. crim. lib. 5. cap. 41. num. 12. vers. quarto matrimonium. vbi non solum probat propter hæresim fieri separationem quod ad cohabitationem tantum, non autem quod ad vinculum sacramenti, sed etiam pluribus probat, quod licet quis à principio prohibeatur contrahere matrimonium cum hæretico, & contrahendo mortaliter peccet. Non tamen per hoc est, quod matrimonium prædictum valeat, separanda cohabitatio, vt ibi per eum. qui etiam ponit, an, & quando Pontifex possit matrimonium hoc dispensatione dirimere, & alia ad materiã.

Num. 113. post medium. ibi. De diuort. quos vide &c. adde sic. Repert. inquisit. in verbo coniugatus, per totum in discursu. Dicto num. 113. prope fin. ibi. Satisq. &c. adde verbum per.

Num. 120. circa finem. ibi. Verf. non obstat secundo &c. adde sic. Decian. in tract. crim. lib. 5. c. 41. num. 12. vers. quarto matrimonium. Vmbert. Locat. in indic. inquisit. in verbo vir. sub num. 1. & in verbo vxor. etiam sub num. 1. Repert. inquisit. in verbo coniugatus. vers. an talis hæreticus, & in verbo fidelis. ver. fin. Io. à Royas sing. 213. num. 5. Zanchin. in tract. de hæreticis, cap. 18. num. 2.

Num. 123. prope si. ibi. Verfic. Illud sane &c. adde sic. Decian. in tract. crim. lib. 5. c. 41. n. 12. vers. quarto matrimonium. Vmbert. Locat. in indic. inquisit. in verbo vir. num. 1. & in verbo vxor. etiam num. 1. Repert. inquisit. in verbo coniugatus. vers. an talis hæreticus, & in verbo fidelis. vers. fin. Zanchin. in tractat. de hæretic. c. 18. n. 2.

AD EANDEM QVÆST. CXLIII.
§. PROBATIO SÆVITIÆ.

*N*um. 166. ibi. Secundum &c. adde sic. Abb. in c. 1. nu. 5. de consanguin. & affin.

Dicto n. 166. in fin. adde sic. Bertaz. conf. 228. nu. 5. & voluit Rota coram Sacrato in vna Romana separationis thori 28. Ianuarij 1613. quæ decisio est registrata post mea consilia, lib. 2.

Num. 173. post principium. ibi. Verf. & propterea non est necesse &c. vbi dicitur & num. 88. vult dicere & num. 8.

Num. 174. in fin. adde sic. Quæst. 64. num. 278.

Num. 176. in fin. adde sic. Et latè probat Siluester Aldobrand. dicto conf. 71. n. 57. & seqq. Quamuis contrarium consuluerint Paris. conf. 54. n. 30. & 31. lib. 4. Rolan. conf. 27. n. 30. lib. 3. & Bertazol. conf. 228. n. 16. in fin. princ. lib. 1.

AD EANDEM QVÆST. CXLIII.
§. VERBERATIO.

*N*um. 179. in fin. adde sic. Bonifac. in tract. de furt. §. animo lucrandi. num. 190. & seqq. vbi bene probat, turpe & periculosum esse vxores verberibus afficere.

Num. 191. circa medium. ibi. Paris. conf. 54. &c. adde sic. n. 9. iuncto num. 33. & 39.

Farinacij Additiones ad impressa opera.

Num. 195. circa finem. ibi. De non offendendo cap. 20. nu. 17. &c. adde sic. cum aliis per Bonifac. in tract. de furt. §. animo lucrandi. num. 189.

AD QVÆST. CXLIV.
§. LENONES.

*N*um. 22. circa medium. ibi. An verò alia minor &c. dele verbum sed.

AD EANDEM QVÆST. CXLIV.
§. DOMVM ACCOMMODANS.

*N*um. 45. in princ. vbi dicitur vt lenocij, vult dicere vt lenocinij.

AD QVÆST. CXLV.
§. RAPTVS.

*N*um. 15. in fin. adde sic. Bonifac. in tract. de furt. §. mobilia. num. 79.

Num. 30. in fin. adde sic. Theaur. decis. 217. n. 1.

Num. 40. in fin. adde sic. Bonifac. in tract. de furt. §. mobilia. num. 82. vbi alios refert remissiuè.

Nu. 74. in fine. adde sic. Bonifac. in tract. de furt. mobilia. n. 72.

Num. 76. in fin. adde sic. Bonifac. in tract. de furt. §. mobilia. num. 76.

Num. 78. in fin. adde sic. Bonifac. de furt. §. mobilia. n. 76.

AD EANDEM QVÆST. CXLV.
§. VIIS.

*A*rgumento, vbi dicitur violentem, vult dicere volentem.

Num. 105. licet dicat 165. in fin. adde sic. Relati per Theaur. decis. Pedem. 217. n. 3.

Num. 106. circa finem. ibi. Et nonnulli aliqui Doctores &c. adde sic. etiam relati per Theaur. dicta decis. 217. num. 3. vers. contra.

Num. 108. in fin. adde sic. Bonifac. in tract. de furt. §. mobilia. num. 73.

Num. 111. in fin. adde sic. Bonifac. in tract. de furt. §. mobilia. num. 74.

Num. 113. in fin. adde sic. Theaur. decis. Pedemont. 217. n. 9. vbi etiã in casu, in quo mulier rapta est sub gubernio aliorum, vnã cum Bossio, vbi supra testatur, illum Senatium isto casu imposuisse pœnam raptus non ordinariam, sed extraordinariam, quam in vili persona arbitratus est ad triremes per triennium. & n. 5. vbi multò magis hanc sententiã amplectitur, quando mulier rapta sui iuris existens in nullius gubernio reperitur.

Num. 120. in fine. adde sic. Theaur. decis. Pedemont. 217. nu. 7. vbi, quod isto casu apud eum obseruatur imponi pœnam arbitrariam, iuxta personarum qualitatem.

Num. 124. in fin. adde sic. Cõsentit Theaur. decis. Pedemont. 217. num. 4.

Num. 129. post medium. ibi. Et postea consentiente se carnaliter cognosci &c. adde sic. Theaur. d. decis. Pedem. 217. n. 8.

Num. 131. circa finem. ibi. Vbi quod isto casu est locus pœnæ &c. adde verbum extra.

Dicto num. 131. in fin. adde sic. Bonif. in tract. de furt. §. mobilia. num. 78. vbi de muliere sponte ex suis ædibus recedente, & sponte ad suũ amasium accedente, Theaur. d. decis. 217. n. 4.

Num. 135. in fin. adde sic. Theaur. dicta decis. Pedem. 217. n. 6.

Num. 140. circa fin. ibi. C. de rapt. virgin. &c. adde sic. Bonif. de furt. §. mobilia. n. 74. vers. & in dubio.

AD EANDEM QVÆST. CXLV.
§. MERETRIX.

*N*um. 153. licet dicat 135. circa fin. ibi. Verf. non habet locum contra rapientem meretricem &c. adde sic. Bonif. in tract. de furt. §. mobilia. n. 83.

AD EANDEM QVÆST. CXLV.
§. CONATVS.

*N*um. 198. in fin. adde sic. Et hanc contrariam opinionem seruat Senatus Pedem. teste Theaur. decis. 217. n. 1.

Num. 209. circa princ. ibi. Et tunc procedit &c. deleto verbo secunda, adde verbum prima.

Et paulo post. ibi. Et forsan pœnituit, & tunc procedit &c. ubi dicitur prima, vult dicere secunda.

Dicto n. 209. in fin. adde sic. Bonif. in tract. de furtis. §. mobilia, n. 77. Thesaur. decis. Pedem. 217. n. 1. vbi tamen videtur annuere etiam in casu, in quo raptor est impeditus, illum Senatorem non solere imponere pœnam ordinariam.

AD QVÆST. CXLVI.

§. SACRILEGIUM.

*N**um. 12. post princ. ibi. Præstet exemplum. tex. est in &c. adde sic. §. si quis rapuerit, omisso verbo cap. pen.*

AD QVÆST. CXLVII.

§. STVRVM.

*N**um. 14. post med. ibi. Pro stupro commissio in vidua &c. adde sic. Rota diuers. decis. 808. n. 11. par. 1.*

AD EANDEM QVÆST. CXLVII.

§. DOS.

*N**um. 126. in fi. adde sic. Non dissentit Phanuc. de iureiur. in litem. par. 1. c. 2. n. 72. post Cassaneum, Neuz. & alios plures, ibi per eum allegatos.*

AD EANDEM QVÆST. CXLVIII.

*N**um. 13. prope finem. ibi. Quæ dixi hac eadem quæst. &c. omite verba n. 4.*

Num. 14. post princ. ibi. Plot. de in lit. iuran. §. Sexto. n. 44. &c. adde sic. secundum vnam impressionem, & secundum aliam antiquiorem, n. 311. in fine.

Dicto n. 14. post med. ibi. Contrarium declarauerit Ant. &c. deleto nomine Scappier. adde nomen Scap. in.

Num. 15. circa med. ibi. Dixit ita aliàs Mediolani Senatorem declarasse &c. adde sic. Et de hac declaratione illius Senatorem pariter testantur Adden. ad Plot. d. n. 311. in fin.

Eod. n. 15. in fin. adde sic. Peregr. de iure fisci. lib. 5. tit. 1. rubr. de publicat. honorum, num. 169. vbi testatur hanc esse rectiorem opinionem.

Num. 30. in fin. adde sic. Et Marius Italia in tract. de immunit. ecclesiar. post hæc impressa in lucem edito. lib. 1. cap. 5. §. 5. num. 17. & seq.

Num. 54. ante fin. ibi. Per Petr. Caball. resol. crim. &c. adde verba. cal. 44. deleto verbis casu 144.

AD QVÆST. CXLIX.

PAR. I.

*N**um. 20. circa princ. ibi. Commissio sine adulterio &c. adde sic. nam si pro incestu.*

Num. 53. prope fin. ibi. Cal. 502. n. 29. &c. adde sic. Didac. Canter. in q. crim. rubr. de hæreticis &c. c. 1. n. 65. vbi etiã declarat, an hæc depositio debeat esse perpetua, vel ad tēpus.

AD EANDEM QVÆST. CXLIX.

PAR. III.

*N**um. 186. prope fin. ibi. Petr. Caball. resol. crim. cal. 200. num. 50. adde sic. & num. 81.*

Ad Argumentorum Quæstionum Indices. IN TIT. DE DELICT. CARNIS.

*A**d quæst. 143. in vers. Separatio thori quando propter viri &c. ubi dicitur scœcitiam, vult dicere scœuitiam.*

AD QVÆST. CL.

PAR. II.

*N**um. 22. in fin. adde sic. Petr. Caball. post hæc impressa habitus, resol. crim. cal. 176. n. 8. & 9.*

Post num. 42. incipe à capite, & adde sic. LIMITA IV. vt licet tam actor quàm reus, falsificando acta perdat causam, amissio autem causæ quò ad reum consistat in eo quòd amittit ius se defendendi, vt dixi sup. q. 111. n. 125. Nò tamen

ex hoc, quòd reus falsificando acta, amittat ius defendendi, & sic causam, actor ipse dicitur probasse suam intentionem, nisi aliunde probauerit ius habere. ita notabiliter voluit Ruyn. videndus in cons. 15. n. 4. vers. sed ubi lib. 5. Alex. ad Bar. in l. in fraudem. §. quoties. vers. non tamen intelligas. ff. de iure fisci. Boer. decis. 291. in fin.

AD EANDEM QVÆST. CL.

PAR. III.

*N**um. 60. in princ. in fin. princ. (deletis prius verbis. ibi. Decian. in tract. crim. &c. usque ad verbum extraordinaria) adde sic. Petr. Caball. quem post hæc impressa perlegi, resol. crim. cal. 80. vbi licet facere videatur conclusionem in immixtione annonæ corruptæ cum bona eiusdem speciei, vt puta frumenti cum frumento, & similibus, non esse delictum, nec aliquam posse imponi pœnam. inferendo etiã ad mercatores, qui frumenta vetera vetustate corrupta cum nouo frumento immiscent, & ad aromatarios, qui corruptam ceram pariter immiscent cum incorrupta, ad hoc, vt velamento non corruptæ mercis corrupta vendatur, ex Bart. Jo. de Arnon. Anton. Corsett. & Francis. Marc. in locis per eum relatis, & per tex. in l. 1. c. de condit. in public. lib. 10. Hanc tamen conclusionem postea declarat procedere in frumentis, & bladis publicis, secus in priuatis, ex eodem Franc. Marco decis. 540. n. 4. par. 1. & rursus eandem conclusionem declarat procedere, dummodo frumentum aut merces corrupta, misceantur in tam modica quantitate, vt humanis corporibus nocumentum afferre nequeat, aliàs secus.*

Post dictum n. 60. vers. Amplia III. &c. adde n. 61. qui deficit.

Et post n. 63. vers. Amplia V. &c. Pone n. 64. qui etiam deficit.

Num. 80. in fin. adde sic. Bonifac. in tract. de furtis. §. corporalis, n. 47. 48. & 49. vbi de vtente alienis insignibus.

Num. 81. in fine. adde sic. Et vide etiam Petr. Caball. post hæc impressa visum, resol. crim. casu 176. n. 10. vers. memini. & n. 11. vbi declarat præmissam ampliationem non procedere in gerente habitum alienum non dolo, sed sine dolo. & ponit exemplum in quibusdam peregrinis, qui vestiti habitu Fratrum Ordinis S. Francisci ex causa deuotionis, & vt non cognoscerentur in itinere: & mulieribus indutis habitu monialium proficiscebantur ad visitandum Sanctam Adem Virginis Mariæ Laureti, & ad Urbem ad Sanctos Apostolos capti, & ad carceres ducti, comperta veritate, fuerunt impunes relaxati.

Num. 82. in fine. adde sic. Quibus addo Petr. Caball. post hæc impressa visum, resol. crim. casu 176. n. 1. & post nu. 7. & 8. vbi, quòd de eius voto fuit ad triremes damnatus quidam Hispanus, qui modò se faciebat militem S. Iacobi, & modò militem Melitæ, cum non esset. Et ampliùs subdit se auduisse à magnis criminalistis, quòd ob tale delictum, alij antequam ad triremes transmitteretur, fuerunt missi per Ciuitatem mitrati super asino. Quæ pœnæ mihi admodum rigorosæ videntur, si alia non commiserunt delicta sub falso Equitis habitu.

Num. 84. in fine. adde sic. Bonifac. in tract. de furtis. §. corporalis, num. 50. Addo Petr. Caball. post hæc impressa visum, resol. crim. casu 176. n. 5. & 6. iuncto num. 9. vbi refert alias in Vrbe fuisse ad triremes, confiscationem bonorum, & aliàs pœnas condemnatum quendam Ioannem Andream, qui falsò se faciens de familia Flauia Magnum Magistrum assertæ Religionis S. Georgij, in diuersis mundi partibus creabat Equites, quos nuncupabat S. Georgij. Fuit hic Ioannes Andreas homo notus in Curia, & in illa causa, in qua pronunciarunt prædicti Indices, aliæ plures fuerunt latæ sententiæ, quarum aliquæ erant ad sui fauorem. Hoc vnum est; quòd tempore Gregorij XIII. Clementis VIII. Et etiam modò tempore Pauli V. Pontificis Max. (quem Deus diu incolumem seruet) fuit eidem Ioanni Andream, & cuiusque alteri ab eo causam habenti sub grauissimis pœnis interdicta huiusmodi Equitum, Doctorum, & Notariorum, quos quotidie faciebat creatio. Equitibusque Doctoribus, & Notariis ab eo creatis interdicta delatio crucis, & exercitium Notariatus, & Doctoratus.

Num.

Num. 85. post med. ibi. Verf. vsu committitur falsum &c. adde sic. Dec. in c. tuarū. n. 43. extra. de priuileg. Felyn. in proam. decret. n. 28. vers. & facit.

Dicto num. 85. in fin. adde sic. Petr. Caball. post hæc impressa visus, resol. crim. casu 176. n. 3. Bonif. de furt. §. corporalis. n. 50. vers. & de laico.

Num. 86. post med. princ. ibi. Post Tiraq. quem allegat in tract. de nobil. c. 13. &c. adde sic. Petr. Caball. resol. crim. casu 176. n. 12. vbi refert quendam Nurfimum nūcupatum Sperantiam, qui faciens se nobilem, & coniunctum Illustribus, & notæ famæ viris, & sub hoc prætextu in Ciuitate Florentia multos in non modica pecuniarum quantitate truffauerat, fuisse ad triremes transmissum, cum prius super asinum mitratus publicè per Ciuitatem deambulasset.

Num. 88. in fin. adde sic. Adde pro hac eadem conclusio- ne sic vt supra declarata, Petr. Caball. cum allegatis per eum dicto casu 176. n. 2. & n. 10. Bonif. de furt. §. corporalis. n. 50.

Num. 91. in fin. adde sic. Faciūt quæ dixi infra, in tit. de furt. q. 170. n. 1. vbi probaui falsum procuratorem exigentem de- bitum alienum, teneri pœna furti. Adde pro hac X V. ampli- atione Petr. Caball. post hæc impressa visum, resol. crim. d. casu 176. n. 4. & nu. 10. vbi declarat, declarationē ibi videas.

AD EANDEM QVÆST. CL.

P A R. I V.

Num. 124. circa medium. deleto verbo sequent. adde verbum sequitur.

AD EANDEM QVÆST. CL.

P A R. V.

Num. 139. in fin. adde sic. Et quod pœna mutantis si- bi nomen sic pœna falsi, scripsit etiam Petr. Caball. post hæc impressa visus, resol. crim. casu 176. n. 12.

Num. 144. in fine. adde sic. Petr. Caball. post hæc impressa visus, resol. crim. casu 170. n. 11.

Num. 145. in fin. adde sic. Caball. d. casu 176. num. 10. & seq. vbi ponit aliud exemplum mutationis nominis licite; nem- pe itinerando pro defensione personæ, vt magis tutè posset suum iter perficere.

AD EANDEM QVÆST. CL.

P A R. V I I.

Num. 161. ante finem. ibi. Et per Ant. Galeat. Maluaticen. conf. 69. n. 1. & dixi infra q. 154. n. 109. &c. adde sic. Peregr. de iure fisci. lib. 2. tit. 4. n. 11. vbi post Bart. Alex. Dec. & Aym. in locis per eum relatis, dixit quod notarius nunquam debet lacerare testamentum, etiam quod testator illud reuocauerit, seu lacerari mandauerit, sed debet illud præseruare, ac etiam cum opus fuerit copiam exhibere. Adde ad comprobationem præpositæ secūdæ ampliacionis.

Num. 172. in fin. adde sic. Bonifac. in tract. de furtis. §. corpo- ralis. num. 2.

AD EANDEM QVÆST. CL.

P A R. V I I I.

Num. 193. in fin. adde sic. Vide pro resolutione Alex. ad Bart. in l. vniuersis. in vlt. addit. in fin. C. de decurionib. lib. 10. & in l. impuberem. §. 2. ff. de falsis. Bald. in sua Margarita, in verbo, Prælati 2. Roman. sing. 351. Tu scis, & ibi in additioni- bus. Mathesilan. singular. 87. Marfil. sing. 174. Felyn. in cap. cum inter. col. 3. vers. subdit. de re iudic. lal. in l. 1. §. huius studij, in 3. li- mitatione. ff. de iuris. & facti ignoranti.

AD EANDEM QVÆST. CL.

P A R. I X.

Sumario, in princip. vers. Vendens rem duobus pœna &c. adde verba furti, &c.

Num. 219. in fin. adde sic. Immò secundum Bonifac. in tract. de furtis. §. possessionis. n. 90. & 94. vendens eandem rem duo- Farinacij Additiones ad impressa opera.

bus, non solum tenetur pœna falsi per dictam l. qui duobus, sed etiam pœna furti, per tex. quem allegat in l. in actione fur- ti, in fine, & in l. si is, qui rem. ff. de furt. & in l. si pignora. ff. de pigno- rat. action.

Num. 221. in fin. adde sic. Quibus addo Bonifac. in tract. de furt. §. possessionis. n. 100. iuncto n. 90. Vbi etiam quod isto casu sic vendens rem alteri pignoratam, tenetur pœna furti, per text. quem allegat in l. si is, qui rem. ff. de furt. cuius verba re- fert, & ponderat. & dixi hac de re iterum infra, in tit. de furt. q. 168. n. 16.

Num. 222. in fin. adde sic. Bonifac. in tract. de furtis. §. possessio- nis. n. 95.

Num. 225. circa fin. ibi. In gloss. sub ead. oblig. in fin. nu. 19. &c. adde sic. Bonif. in tract. de furt. §. possessionis. n. 100. vbi pro- bat huius limit. primam partem.

Dicto n. 225. in fin. vbi dicitur n. 135. vult dicere num. 235.

Num. 230. in fin. adde sic. Consentit Bonifac. in tract. de fur- tis. §. possessionis. n. 93.

Num. 234. in fin. adde sic. Bonifac. in tract. de furt. §. possessio- nis. num. 92.

AD EANDEM QVÆST. CL.

P A R. X.

Num. 239. in fin. adde sic. Bonifac. in tract. de furtis. §. corpo- ralis. num. 33.

Num. 240. in fin. adde sic. Bonifac. de furt. §. corporalis. n. 33. in fi.

Num. 244. in fin. adde sic. Bonif. de furt. §. corporalis. n. 41. post Alber. Marfil. & Boss. in locis per eum relatis.

Num. 258. circa med. ibi. Sæpe solet similis esse patri &c. adde sic. Alber. in l. septimo mense. ff. de statu homin. Alciat. in l. quereis. ff. de verb. signif. Mascard. de probat. lib. 2. conclus. 1792. & omiſſis verbis sequitur Mascard. de probat.

Dicto n. 258. in fi. adde sic. Bonifac. de furt. §. mobilis. num. 29. post Bart. Iaf. & Ruyn. in locis per eum relatis. vbi pro- pterea dixit, similitudinem effigiei non concludere, sed tantum facere indicium.

Num. 262. circa fin. ibi. Verf. neque suppositi partus accu- satio &c. adde sic. Bonifac. in tract. de furtis. §. corporalis. n. 37.

Num. 263. in fi. adde sic. Bonifac. in tract. de furt. §. corporalis. n. 34. 35. & seq. vbi dixit crimē hoc publicum, posseque in eo Iudicem ex officio procedere, quamuis ad accusandum non admittantur nisi parentes, vel ij quorum interest.

Num. 264. circa fin. ibi. Et alia ad materiam &c. adde sic. hu- ius iudicij super querela suppositi partus.

Dicto n. 264. in fin. adde sic. Et Bonif. in tract. de furtis. §. corpo- ralis. nu. 46. vbi etiam an querela suppositi partus, sit diffe- rēda vsque quod puer peruenerit ad pubertatem? Et an sen- tentia super partu supposito lata contra matrem, noceat fi- lio qui prætenditur suppositus?

Num. 267. circa principium. ibi. Quando probaretur vera prægnantia mulieris &c. adde sic. Vide Bonif. de furtis. §. corpo- ralis. n. 44. & seq. vbi docet quomodo formandi sint articuli, & quid articuli cōtinere debeant super prægnantia mulieris.

AD EANDEM QVÆST. CL.

P A R. X I I.

Post num. 294. incipe à capite, & adde sic. Et ad materiam propositæ inspectionis de falsitate nō nocua, vide om- ninò latè differentem Villagut. in tract. de extensione pœnalis, in materia conatus, conclus. 4. per tot. cuius dicta hic reportata non sunt, cum illum non habuerim, nisi post huius libri impressionem.

Num. 315. in fin. adde sic. Et q. 159. n. 13.

Num. 326. ante fin. ibi. Quod scribens &c. omite verbū nō.

Num. 333. in fin. adde verba. lib. 1.

AD QVÆST. CLII.

Num. 12. ante med. dele verba. ibi. In capit. fraternitat. de hæretic.

Eodem n. 12. in fin. adde sic. Dixi latius infra, in frag- mentis, vers. instrumentum.

Num. 13. post principium. ibi. Inter præsumptionem falsitatis &c. deleto verbo prouenientis, adde verbum prouenientem.

Et ibi. Et eam, quæ prouenit &c. vbi dicitur ex intrinseca, vult dicere ex intrinseco.

Dicto n. 13. in fin. adde sic. Et dixi infra, n. 14. in fine.

Num. 14. post princip. ibi. Vbi pariter alij referuntur &c. omittite verba & conf. 158. num. 17.

Eodem num. 14. in fin. adde sic. Præsumptiones autem resultantes ex vitio visibili, nõ solum credas eas esse, quæ, vt putà, apparent ex yitiata scriptura, ex cancellatione, abrafione, diuersitate manus, & atramenti, & similibus, sed etiam omnes alias, quæ ex lectura scripturæ, de cuius falsitate agitur, colliguntur, secundum Paul. de Castr. in l. inbemis. num. 2. vers. adde quod dicit Innocentius. C. de probatio. Curt. Sen. conf. 55. num. 26. post princip. Natt. conf. 633. nu. 3. in fin. Claud. ad Bertazz. conf. 411. littera A. vers. qua distinctio. & littera E, vers. hac habent locum. Et ideo præsumptionem orientem ex non seruata forma, seu solemnitate contractus, visibilem esse falsitatis præsumptionem facile affirmare possum, cum ad condemnandum sufficere dixerint communiter Doct. in d. l. inbemis. C. de probat. & dixi infra q. 153. n. 191.

Num. 17. post principium. ibi. Secundum Curt. Sen. in præalleg. conf. 55. n. 26. &c. adde sic. vers. idem si sit latens.

Dicto n. 17. circa fin. ibi. Gargiar. consil. crimin. diuers. 126. num. 81. lib. 1. in fol. &c. adde sic. Menoch. de præsumpt. lib. 1. q. 99. n. 19. in fin.

Num. 42. in fin. adde sic. Nisi forsan præsumptiones non visibiles essent plures, in tantum quod apud Iudicem rem facerent indubitata, cum (vt suo loco dixi) plura dubitata indicia faciant vnum indubitatum ad condemnandum sufficiens. & præsertim quando ageretur de non modica falsitate, & de interesse partis. Et multo magis si reus esset persona robusta, & verisimiliter apta ad sustinendum torturam, tunc enim nimis absurdum videtur, vt de falsitate sic vehementer suspectus, cum brachiorum fortitudine alienas auferat pecunias, & facultates, prout quandoque euenisse testari possum. certum enim est, vt alias suo loco dixi, quod tortura purgat non solum poenam criminis, sed etiam tollit actionem ciuilem ad interesse propter crimen competentem. Et propterea isto casu inquisitum nullo pacto torquerem, sed modica saltim, & iniuncta criminali condemnatione, scripturam de falso suspectam, & fide carentem iudicare. Et ita alias obtinui, & nunc iterum pedit quæstio.

AD QVÆST. CLIII.
P A R. II.

Num. 35. ante finem. ibi. Et in testamento ponit exemplum de cancellatione &c. omisso verbo citra, adde verbum circa.

Num. 39. in fin. adde sic. Peregr. de iure fisci. lib. 7. tit. 4. nu. 10. vers. Quinimo instrumentum.

AD EANDEM QVÆST. CLIII.
P A R. IV.

Num. 90. in fine. adde sic. Rot. diuers. 610. num. 3. par. 1. & voluit eadem Rota coram Lancellotto. Aquen. monasterij. 17. Maij. 1568.

AD EANDEM QVÆST. CLIII.
P A R. V.

Num. 101. in fin. adde sic. Peregr. de iure fisci, lib. 2. tit. 4. num. 10.

AD EANDEM QVÆST. CLIII.
P A R. VI.

Summario, vers. 2. incip. Manus diuersitas causata ex mutatione &c. omisso verbo eadem, adde verbum calami.

Num. 114. in fine. adde sic. Et in fragmentis littera C. n. 499.

Num. 115. in fine. adde sic. Vide infra in fragmentis littera C. num. 499.

AD EANDEM QVÆST. CLIII.
P A R. IX.

Summario, col. 2. circa fin. vers. Qualitas chartæ &c. vbi dicitur num. 175. vult dicere num. 173.

Num. 159. post princip. ibi. Vterius nota. Ant. de &c. vbi dicitur Butrig. vult dicere Butr.

Dicto num. 159. col. 1. ante fin. ibi. Ceph. conf. 287. num. 26. vbi &c. adde verbum de subscriptione, deleto verbo de suspicionem.

Ibi. Et diuersa ab illius stylo, &c. omittite verbum scribetis. Num. 189. ibi. Ioseph. Ludouic. &c. vbi dicitur conf. vult dicere concl.

AD EANDEM QVÆST. CLIII.
P A R. X.

Summario, vers. 1. incip. Falsitas in dubio &c. in fin. deletis verbis. Sciiliter, secus si criminaliter. adde sic. criminaliter, secus si ciuilitur.

Eod. Summ. col. 1. in vers. Falsitatis præsumptio, &c. vbi dicitur & num. 317. vult dicere & num. 217.

Num. 209. ante med. ibi. Ad cuius commodum subtractio cedebat &c. adde sic. Blanc. omisso nomine Roland.

Dicto num. 209. prope fin. ibi. Contra habentem commodum ex eo &c. adde sic. Bonif. in tract. de furt. §. 2. nu. 105. vbi pariter, quod instrumentum, seu testamentum præsumitur subtractum ab eo, cuius commodo cedebat subtractio, & ex hoc indicio, quibusdam aliis suspicionibus concurrētibus, fuisse quendam torturæ suppositum affirmat.

Et dicto num. 209. in fine. adde sic. Et infra in tit. de furt. q. 176. num. 89. & 90.

AD QVÆST. CLIV.
P A R. I.

Num. 1. in fine. adde sic. Petr. Caball. post hæc impressa visus, resol. crim. cas. 24. n. 1.

Num. 8. in fin. adde sic. Petr. Caball. post hæc impressa visus, resol. crim. cas. 24. n. 2. vbi quod excusatur notarius, quando factum est antiquum. & num. 3. declarat nisi factum esset notabile. & n. 8. vbi quod obliuio præsumitur ex lapsu decem annorum. & n. 9. vbi quod hoc remittit arbitrio iudicis. & n. 10. vbi quod in notario solito multa instrumenta conficere, præsumitur obliuio minori tempore, quam decem annorum.

Num. 9. in fin. adde sic. Ad quæ vide etiam Petr. Caball. dicto casu 24. num. 4. & seqq.

AD EANDEM QVÆST. CLIV.
P A R. III.

Num. 32. ante med. ibi. Iuncto num. 64. & seq. &c. adde verbum lib. 2.

Num. 50. post med. ibi. Secundum Rolan. in cõf. &c. adde num. 44. deleto illo 94.

Ibi. Et respondet contrariis &c. adde sic. (qui tamen Roland. non loquitur in notario, sed in parte.)

Dicto num. 50. in fin. adde sic. Qui in protocollo dicit contrarium.

AD EANDEM QVÆST. CLIV.
P A R. IV.

Num. 55. in fin. adde sic. Petr. Caball. resol. crim. cas. 130. n. 1. & 2. vbi alij plures referuntur concordantes.

Num. 69. in fin. adde sic. Petr. Cabal. resolut. criminal. cas. 130. num. 3. & num. 4. vbi etiam an stante dicta consuetudine, instrumentum remaneat validum.

Num. 71. in fin. adde sic. Et videtur de mente Petri Caball. in loco præallegato.

AD EANDEM QVÆST. CLIV.
P A R. V.

Summario, vers. Notarius tunc demum &c. vbi dicitur sed, vult dicere si.

Num. 100. in fin. vbi dicitur Beccac. vult dicere Becc.

AD EANDEM QVÆST. CLIV.
P A R. VI.

Num. 113. circa medium. ubi dicitur littera H. vult dicere littera N.
Ditto num. 113. in fine. adde sic. Posui in fragmentis, infra in vers. furor.

A D Q V Æ S T. CLV.
P A R. I.

Summario, vers. penultimo, in fine dicti versiculi. adde sic. Vbi etiam quod habet locum in eo, qui non existens notarius rogat se de instrumentis.

Num. 13. ante fin. ibi. Baiard. ad Clar. in §. falsum. num. 81. &c. adde sic. Bonifac. in tract. de fur. §. corporalis. num. 50.

Ditto num. 13. in fin. adde sic. Bart. Felyn. & Boss. quos in proposito refert & sequitur Petr. Caball. resolution. crimin. casu 66. num. 5. & seqq. ubi dixit ab hac sententia in iudicando non esse recedendum. & casu 176. sub num. 5. & 6.

Num. 15. ante finem. ibi. Cagnol. in l. si libratius. num. 56. & seq. ff. de reg. iur. &c. adde sic. Hippol. Rimin. conf. 686. num. 22. & seqq. lib. 6.

Num. 16. circa principium. ibi. Punientis notarium &c. omisso verbo facientem. adde verbum facientem.

Et post dictum num. 16. incipe à capite. & adde sic. Et rursus aduerte, quod statutum imponens penam notario conficienti falsa instrumenta, habet etiam locum in eo, qui non est notarius, & uti notarius se rogat de instrumentis, ex deductis per Vincent. de Franch. decis. 444. par. 3. ubi testatur ita alias fuisse iudicatum per illam magnam Curiam. refert, & sequitur Petr. Caball. resol. crimin. casu 89.

AD EANDEM QVÆST. CLV.
P A R. III.

Summario, fol. 133. col. 1. vers. Notarij instrumenta condemnati &c. ante finem versiculi. ibi. perdiderit, puta hæresi &c. adde verba læsæ maiestatis.

Num. 61. ante medium. ibi. Vers. Tu dic. C. de fid. instrum. ubi &c. adde verbum generaliter.

Ditto num. 61. in fin. adde sic. De quo ultimo valde dubito, quia quando notarius in sententia est officio tabellionatus expressè priuatus, tunc non potest amplius se de instrumentis rogare, etiam quod delictum, pro quo est priuatus, non mereatur de sui natura priuationem, vt dixi supra num. 59. Et demum vide in proposito Bald. in tit. de pace Constant. §. 0. Romanorum. quem sequitur Affl. decis. 6. num. 4. volens, quod notarius condemnatus de rebellionem, & crimine læsæ maiestatis, censeatur etiam priuatus auctoritate notariatus, & quod propterea eius instrumenta, etiam rogata extra territorium condemnantis, minimè valeant. refert hos, & sequitur Petr. Caball. resol. crimin. casu 66. num. 1. & seqq. ubi loquitur etiam quod notarius fuerit condemnatus in contumaciam, de quo dixi supra num. 45. & seqq.

AD EANDEM QVÆST. CLV.
P A R. IV.

Num. 81. ante fin. ibi. Vbi infert ad spurium notarium &c. adde sic. Hippol. Rimin. conf. 185. num. 1. & seqq. lib. 2. ubi idem dicit.

A D Q V Æ S T. CLVI.
P A R. II.

Num. 90. in fin. adde sic. Et postea distinguit. distinctionem ibi videas.

AD EANDEM QVÆST. CLVI.
P A R. IV.

Num. 157. post med. ibi. Reddat suspectum instrumentum &c. dele verbum non.

A D Q V Æ S T. CLVII.
P A R. II.

Num. 19. in fin. adde sic. Mascard. de probat. lib. 2. concl. 1098. num. 1. & 2. ubi alios refert, & reddit rationem.

Num. 29. in fin. adde sic. Mascard. d. concl. 1098. num. 14.
Num. 32. in fin. adde sic. Mascard. d. conclus. 1098. num. 15.
Num. 34. in fin. adde sic. Mascard. conclus. 1099. num. 1. 2. & 3. & num. 3. & seqq. ubi ampliatur hoc procedere tam in contractibus, quam in testamentis, & testatur de magis communi. & num. 8. & seqq. infert ad plures clausulas. & num. 16. & seqq. ampliatur etiam quod contrahentes. sint imperiti, & idiota.

Num. 35. in fin. adde sic. Relati per Mascard. dicta conclus. 1099. num. 4.

Num. 38. in fin. adde sic. Mascard. dicta concl. 1099. num. 7.

Num. 41. in fin. adde sic. Mascard. d. conclus. 1098. num. 4.

Num. 44. in fin. adde sic. Et ita etiam loquitur Mascard. dicta concl. 1098. num. 12.

Num. 47. in fin. adde sic. Mascard. dicta concl. 1098. num. 3.

Num. 57. in fin. adde sic. Mascard. dicta concl. 1098. num. 6.

Num. 66. in fine. adde sic. Mascard. dicta concl. 1098. num. 16.

Num. 71. in fin. adde sic. Mascard. d. conclus. 1098. post nu. 16.

Num. 74. in fin. adde sic. Mascard. d. conclus. 1098. num. 8.

Num. 75. post med. ibi. Etiam post rogatum instrumentum &c. adde sic. Relati per Mascard. d. conclus. 1098. num. 9.

Num. 82. in fin. adde sic. Mascard. d. conclus. 1098. num. 11. & num. 13. ubi, quod debet talis consuetudo esse non solum vniformis, sed etiam generalis omnium notariorum.

Num. 85. in fin. adde sic. Et alia ad materiam huius limitationis videas etiam per Mascard. dicta conclus. 1098. num. 10. & seqq.

A D Q V Æ S T. CLVIII.
P A R. I.

Num. 4. in fin. adde sic. Petr. Caball. resolution. crimin. casu 83. num. 1.

Num. 7. in fin. adde sic. Addo & Petr. Caball. resol. crimin. casu 83. num. 1.

Num. 51. in princ. post verba, Et in proposito &c. ubi dicitur fecus, vult dicere si vis.

Num. 64. in fin. adde sic. Petr. Caball. resol. crimin. casu 83. num. 2.

Num. 66. in fin. adde sic. Petr. Caball. dicto casu 83. num. 4.

Num. 67. in fin. adde sic. Petr. Caball. dicto casu 83. num. 2.

Num. 71. deletis verbis nullo pacto sint torquendi. adde sic. quod faciant indicium ad torturam.

Num. 82. in fin. adde sic. Petr. Caball. resol. crimin. casu 83. num. 5. & 6.

AD EANDEM QVÆST. CLVIII.
P A R. III.

Num. 187. in fin. adde sic. De qua etiam testatur Petr. Caball. resol. crimin. casu 83. num. 1.

Num. 199. post med. ibi. Et postea concludit standum esse tabellioni si fuerit &c. adde verba bonæ famæ.

Num. 204. in fin. adde sic. De qua etiã testatur Petr. Caball. resol. crim. casu 83. n. 1.

A D Q V Æ S T. CLIX.
P A R. I.

Num. 8. in fin. adde sic. Quorum sententia poterit procedere, quando suspicio oritur ex vitio latente, & nõ visibili. Secus si ex vitio patete, & visibili, prout declarat Natta d. conf. 633. in discursu. Et est de mente omnium præallegatorum Doctorum.

Num. 13. in fine adde sic. Vide supra q. 150. n. 313.

AD EANDEM QVÆST. CLIX.
P A R. II.

Num. 35. in fin. adde sic. Petr. Caball. resol. crimin. casu 38. num. 4.

Num. 39. in fin. adde sic. Quod si dicta per Aretinum in loco præallegato benè consideraueris, apparebit, quod vno modo, videlicet, ad excusandum producentem falsos articulos & testes, allegatur à Capicio, & alio modo allegatur à Petro Caballo d. casu 144. num. 11. dicente mentem Aretini fuisse, quod imò sic declarans nolle vti attestacionibus factis non excusetur. & ita etiam ad idem allegatur à Foller.

& Boff. in locis relatis per Caball. *ubi supra*. quamvis Capic. *ubi supra* sic declarantem nolle uti, omnino excusari à pœna falsi affirmet. utcumque sit, in hac contrarietate apud me verissima est distinctio quam *suprà* retuli, num. 37. & ad eam me remitto.

Num. 41 post principium. *ibi*. Et illius depositione utens &c. *ubi dicitur* secus scienter vult dicere scienter secus.

AD QVÆST. CLX.

§. P O E N A.

Num. 68. qui incipit LIMITA incipiendus est AMPLIA. Num. 72. in fin. adde sic. Vide infra, in fragmentis, vers. In amicum, num. 1159.

Num. 75. in fin. adde sic. Vide infra, in fragmentis, numer. 1160.

Num. 100. in fin. adde sic. Vide infra, in fragmentis, littera f. num. 1270.

Num. 105. in fine. adde sic. Vide infra, in fragmentis, littera f. num.

Num. 109. in fin. adde sic. Et quæ dixi infra, in fragmentis littera f. num.

Num. 112. in fin. adde sic. Dixi iterum infra in fragmentis littera l. num. 1270. & seqq.

Num. 114. in fin. adde sic. Et vide omnino Thom. Sanchez post hæc impressa in lucem editum in præceptis Decalogi, lib. 3. c. 11. ubi benè declarat, & probat non esse necessariam absolutionem à iuramento præstito per dolum aduersarij dantem causam contractui.

Num. 119. in fin. adde sic. Vide infra, in fragmentis, in verbo Iuramentum, num. 1158.

AD EANDEM QVÆST. CLX.

§. Infamia.

Num. 164. in fin. adde sic. Dixi iterum infra, in fragmentis littera l. num. 171.

Num. 165. in fin. adde sic. Dixi iterum infra, in fragmentis, littera l. num. 1170.

Num. 226. in princ. *ibi*. Propositam regulam &c. adde sic. De qua etiam aliquid dixi infra, in fragmentis, vers. Judam, num. 620.

AD EANDEM QVÆST. CLX.

§. Reus.

Num. 294. in fin. adde sic. Laderch. Imolen. conf. 203. num. & seqq. lib. 1. ubi pluribus hanc regulam comprobatur, exornatur, & infert.

Num. 307. in fin. adde sic. Laderch. Imolen. conf. 203. num. 5. ubi eam reddit rationem, quia scilicet, detegendo socios seipsum detegit, post Curt. iun. quem allegat in conf. 289. numer. 42. lib. 3.

Num. 336. in fin. adde sic. num. 67. Dixi iterum infra, in fragmentis, in vers. Iuramentum, num. 1302.

Num. 339. in fin. adde sic. num. 72. Dixi hæc de re iterum infra, in fragmentis, vers. Iuramentum, num. 1304.

Num. 343. in fin. adde sic. num. 83. & seqq. & dixi infra, in fragmentis, vers. Iuramentum, num. 1303.

Num. 344. in fin. adde sic. Et infra, in fragmentis, vers. Iuramentum, num. 1305. & seqq.

AD QVÆST. CLXII.

P A R. I.

Num. 45. in fin. adde sic. Vide in fragmentis, littera l. num. 283.

AD EANDEM QVÆST. CLXII.

P A R. II.

Summario, vers. primo incipien. Exceptio simulationis &c. *ibi*. si de ea &c. omittit verbum non.

Num. 67. in fin. adde sic. Et infra, in fragmentis, in vers. Iuramentum, num. 1302.

Num. 72. in fin. adde sic. Etiam infra, in fragmentis, vers. Iuramentum, num. 1304.

Num. 83. in fin. deletio verbo, num. 143. &c. adde sic. num. 343. & infra, in fragmentis, in vers. Iuramentum, num. 1303.

Num. 90. in fin. adde sic. Et dixi etiam *suprà*, in q. 160. num. 344. & infra, in fragmentis, vers. Iuramentum, num. 1305. & seqq.

AD EANDEM QVÆST. CLXII.

P A R. III.

Num. 97. prope finem. *ibi*. Fuit resolutum in Rota &c. adde sic. Et voluit eadem Rota coram Pegna Senogallien. census 26. Aprilis 1591. & coram Illustrissimo Card. Ludouisio in Romana census 26. Aprilis 1604. & coram Reuerendissimo D. Coccino Decano in alia Romana census 1. Februarij 1616. Franc. Marc. decis. 48. num. 2. par. 1. Rota Ianuen. decis. 184. num. 8. Surd. decis. Manuan. 23. num. 17. & inter decisiones Regni Siciliae Franciscus del Castillo, decis. 72. num. 15. Garzias Mastrill. decis. 50. num. 7. par. 1. Ex quibus dubitari non potest hanc sententiam esse canonizatam, & in sacra Rota Romana, & in alijs Italiae Rotis, & in Vrbe in subfellis criminalibus in practica receptam esse ad pœnam extraordinariam, dummodo præsumptiones, & coniecturæ sint virgences, claræ & perspicuæ, pro veritate testari possum.

Num. 103. in princ. *ibi*. Contra quod &c. adde verbum non.

AD EANDEM QVÆST. CLXII.

P A R. IV.

Num. 184. col. 1. circa med. *ibi*. Paris. conf. 55. nu. 17. & 18. lib. 1. &c. adde sic. Olasch. decis. Pedemoni. 109. num. 10. & seqq. ubi alijs relatis facit generalem conclusionem, quod ex interpositione personæ, arguitur dolus & mala fides.

Num. 185. in fin. adde sic. Mantic. de tacit. & ambig. conuent. tit. 23. lib. 4. ubi latè disputat, an emens per interpositam personam, dicatur bonæ vel malæ fidei possessor.

Num. 186. in fin. adde sic. Emptionis factæ pro persona nominanda, de qua vide etiam omnino Mant. de tacit. & ambig. & c. lib. 4. tit. 22. num. 10. & seqq. & latius tit. 23. ubi de emente per interpositam personam, an, & quando dicatur bonæ vel malæ fidei possessor.

Num. 205. in fin. adde sic. Thom. Sanchez in præcept. Decalogi, lib. 2. cap. 21. num. 17.

Num. 210. in fin. adde sic. Thom. Sanchez d. cap. 21. num. 17. vers. Sed n. c. hæc sola.

AD EANDEM QVÆST. CLXII.

P A R. V.

Num. 229. in fin. adde sic. Thom. Sanchez in præcept. Decalogi, lib. 2. c. 21. num. 12. & num. 13.

Num. 232. in fin. adde sic. Thom. Sanchez in præcept. Decalogi, lib. 2. cap. 21. num. 12.

Num. 239. in fin. adde sic. Thom. Sanchez in præcept. Decalogi, lib. 2. cap. 21. num. 16.

Num. 240. in fin. adde sic. Thom. Sanchez ubi *suprà*.

Num. 244. in princ. *ibi*. Responderet &c. *ubi dicitur* de fraudibus vult dicere de fructibus.

Paulo post. *ibi*. Vel hypotheca soluitur &c. omisso nomine Cu. adde nomen Cuman.

Et *ibi*. num. 3. &c. adde verbum vers.

Num. 246. in fin. adde sic. Thom. Sanchez in præcept. Decalogi, lib. 2. cap. 21. num. 14.

Num. 247. in fin. adde sic. Thom. Sanchez ubi *suprà* dicto num. 14.

AD QVÆST. CLXIII.

Summario, in princ. *ibi*. Sub nomine venditionis &c. adde verbum pignus.

Num. 115. ante finem. *ibi*. Coram eodem notario, & testibus &c. adde sic. loquitur tamen concurrente pacto de retrouendendo, iuncto cum alijs præsumptionibus vsuræ, & simulationis.

Dicto num. 115. in fin. adde sic. quæst. 3.

Num. 117. circa med. *ibi*. Et illis respondet &c. adde sic. Cuius contrarium voluit.

Et *ibi*. Et pignoris esse &c. *ubi dicitur* pignus vult dicere signum.

Num. 129. in fin. adde sic. Et infra, in fragmentis, littera l. n. 283.

AD QVÆST. CLXIV.

Principium.

Num. 2. in fin. adde sic. Thom. Sanchez in præcept. Decalogi, lib. 2. cap. 21. num. 32. & seqq. ubi alios refert concordantes,

dantes, refert contrarium tenentes & eorum rationes, illas reprobat, & contrariis responder.

Num. 4. in fin. adde sic. Secus quando delictum non erat ita occultum, & sic delinquens poterat verisimiliter timere incurrendam poenam, vt bene declarat Thom. Sanchez in præcept. Decalogi, lib. 2. cap. 21. num. 19. *vers. Responder.*

Num. 7. in fin. adde sic. Et videtur de mente Thom. Sanchez d. cap. 21. num. 32. & seqq.

Num. 13. in fin. adde sic. Thom. Sanchez in præcept. Decalogi, lib. 2. cap. 21. num. 32.

Num. 15. in fin. adde sic. Thom. Sanchez in præcept. Decalogi, lib. 2. cap. 21. num. 32. & seq.

Num. 21. in fin. adde sic. Et hanc contrariam sententiam nisi delictum fuerit manifestum, amplectitur Thom. Sanchez in præcept. Decalogi, lib. 2. cap. 21. num. 20. & num. 32.

Num. 23. in fine adde sic. Thom. Sanchez in præcept. Decalogi, lib. 2. cap. 21. num. 36.

Num. 24. in fin. adde sic. Thom. Sanchez in præcept. Decalogi, lib. 2. cap. 21. num. 36. & seqq. vbi bene declarat materiam huius ampliacionis, & reddit rationem quare sequuta sententia confirmante primam sententiam, alienationes rescindantur.

Num. 25. in fin. adde sic. Thom. Sanchez in præcept. Decalogi, lib. 2. cap. 21. num. 34.

Num. 36. in fin. adde sic. Et ad materiam huius quintæ limitationis, vide quæ dixi infra, in tract. de hæresi, quæst. 190. num. 70. & seqq.

Num. 37. in fin. adde sic. Vide quæ dixi infra, in tract. de hæresi, q. 190. num. 70. & seqq.

Num. 39. in fi. adde sic. Vide quæ dixi infra, in tract. de hæresi, q. 190. num. 70. & seqq.

Num. 40. in fi. adde sic. Vide quæ dixi infra, in tract. de hæresi, q. 190. num. 70. & seqq.

Num. 42. in fine adde sic. Vide quæ dixi infra, in tract. de hæresi, q. 190. num. 70. & seqq.

AD EANDEM QVÆST. CXLIV.

§. In fraudem.

Num. 46. in fin. adde sic. Thom. Sanchez in præcept. Decalogi, lib. 2. cap. 21. num. 5.

Num. 52. in fin. adde sic. Thom. Sanchez in præcept. Decalogi, lib. 2. cap. 21. num. 6.

Num. 54. in fin. adde sic. Et voluit Thom. Sanchez in præcept. Decalogi, lib. 2. c. 21. n. 41. cum allegatis per eum.

Num. 56. in fin. adde sic. Thom. Sanchez vbi supra d. cap. 21. eodem num. 41. vbi alios refert.

Num. 58. in fin. adde sic. Thom. Sanchez in præcept. Decalogi, lib. 2. cap. 21. num. 29.

Num. 59. in fin. adde sic. Thom. Sanchez in præcept. Decalogi, lib. 2. cap. 21. num. 31.

Num. 60. in princ. in fin. princ. adde sic. Thom. Sanch. in præcept. Decalogi, lib. 2. cap. 21. num. 23.

Num. 61. in fin. adde sic. Peregrin. de iure fisci, lib. 5. tit. 1. n. 153. Thom. Sanch. in præcept. Decalogi, lib. 2. cap. 21. num. 2.

Num. 66. prope finem. ibi. Tit. 39. n. 7. in fi. par. 2. & c. adde sic. Thom. Sanch. in præcept. Decalogi, lib. 2. cap. 21. num. 26.

Num. 68. in fin. adde sic. Thom. Sanchez in præcept. Decalogi, lib. 2. cap. 21. num. 28. vbi bene declarat, quando fiscus contra possessores bonorum alienatorum in eius fraudem, possit agere via executiua. De quo etiam dixi infra, in tract. de hæresi, quæst. 190. num. 88.

Num. 76. in fin. adde sic. Addo pro hac octaua limitatione Thom. Sanch. in præcept. Decalogi, lib. 2. cap. 21. n. 29. & num. 30. vbi etiam bene declaratur an, & quando quis dicatur, seu præsumatur particeps fraudis.

AD EANDEM QVÆST. CLXIV.

§. Necessaria.

Num. 96. in fin. adde sic. Thom. Sanchez in præcept. Decalogi, lib. 2. cap. 21. num. 22. & num. 40. vide ad materiam huius regulæ, quæ dixi infra, quæst. 190. num. 87.

Num. 108. in fin. adde sic. Thom. Sanchez in præcept. Decalogi, lib. 2. cap. 21. num. 22.

Num. 111. in fin. adde sic. Et vide etiam ad materiam hu-

ius quartæ ampliacionis Thom. Sanchez in præcept. Decalogi, lib. 2. cap. 21. num. 40.

AD EANDEM QVÆST. CLXIV.

§. Omnium bonorum.

Num. 122. in fin. adde sic. Thom. Sanchez in præcept. Decalogi, lib. 2. cap. 21. num. 5.

Num. 124. in fin. adde sic. Thom. Sanchez in præcept. Decalogi, lib. 2. cap. 21. num. 5.

Num. 126. prope finem. ibi. Præsumpt. 124. n. 9. & c. adde sic. Thom. Sanch. in præcept. Decalogi, lib. 2. cap. 21. num. 5.

Num. 129. in fin. adde sic. Thom. Sanch. in præcept. Decalogi, lib. 2. cap. 21. num. 8.

Num. 130. in fin. adde sic. Thom. Sanch. in præcept. Decalogi, lib. 2. cap. 21. num. 5.

Num. 133. in fin. adde sic. Thom. Sanch. in præcept. Decalogi, lib. 2. c. 21. num. 5. *vers. Quod intellige.*

Num. 134. post princ. ibi. Non arguat fraudem, nec suspicionem & c. vbi dicitur poenæ vult dicere fraudis.

Num. 134. in fin. adde sic. Et adde Thom. Sanch. in præcept. Decalogi, lib. 2. cap. 21. num. 7.

AD EANDEM QVÆST. CLXIV.

§. Coniuncta persona.

Num. 136. in fin. adde sic. Thom. Sanch. in præcept. Decalogi, lib. 2. cap. 21. num. 9. & num. 10.

Num. 137. ante finem. ibi. Mant. de tac. & ambig. conu. lib. 13. & c. omisso verbo tit. 55. adde verbum tit. 35.

Dicto num. 137. in fin. adde sic. Thom. Sanch. in præcept. Decalogi, lib. 2. cap. 21. num. 11.

Num. 138. prope finem. omittit verbum num. 71.

Dicto num. 138. in fin. adde sic. Et voluit Thom. Sanch. vbi supra d. num. 11.

AD EANDEM QVÆST. CLXIV.

§. Coniectura.

Summario, vers. Donans si remanet & c. vbi dicitur in possessorio vult dicere in possessione.

Num. 148. post princ. ibi. In §. item si quis in fraudem, num. 9. & c. adde verbum, vers.

Num. 152. ibi. Dixi supra, q. 162. & c. adde sic. n. 228. & seqq.

Dicto num. 152. in fin. adde sic. Et addo Thom. Sanch. in hac specie videndum, in præc. Decalogi, lib. 2. c. 21. n. 12. & seqq.

Num. 153. ibi. Dixi supra, q. 162. & c. adde sic. n. 205. & seqq.

Eodem num. 153. in fin. adde sic. Et etiam addo Thom. Sanchez in præcept. Decal. lib. 2. c. 21. num. 17.

Num. 154. col. 1. ante med. ibi. Paul. de Monte Pic. & c. vbi dicitur num. 65. vult dicere num. 55.

Dicto num. 154. in fin. adde sic. Thom. Sanch. in præcept. Decalogi, lib. 2. cap. 21. num. 17.

Num. 157. post princ. dele verba. ibi. Cuius contrarium voluit Peregrin. de iure fisci, lib. 5. tit. 1. rub. de publicat. bonor. num. 163. in fin. adde pro hac ead. conclusione.

Dicto num. 157. in fin. adde sic. Quibus addo Thom. Sanch. in præcept. Decalogi, lib. 2. cap. 21. num. 18. *vers. Sed neque hac sola coniectura.*

Num. 160. in fine adde sic. Thom. Sanch. d. cap. 21. num. 18. *vers. Relinquit autem.*

Num. 162. in fin. adde sic. Addo pro hac ead. quinta coniectura Thom. Sanch. in præcept. Decalogi, lib. 2. c. 21. nu. 21.

Num. 168. vers. Perfecta hæc quæstio & c. post verbum anno adde verbum 1610.

AD QVÆST. CLXXIV.

P A R. I.

Num. 76. in fin. adde sic. Nisi ex coniecturis probetur, quod creditor, rem seu pecunias debitoris surripuerit, non animo sibi satisfaciendi de suo credito, sed lucrandi, de quibus latè per Ioan. Petr. Benium *cons. 92. num. 1. & seqq.* vbi latè hanc materiam declarat, an scilicet, & quando creditor furti teneatur, & criminaliter conueniri possit ex eo, quod rem debitoris surripit.

ADTRACT. DE HÆRESI,
QVÆST. CLXXVIII. §. II.

Num. 54. in princ. in fin. princ. adde sic. Card. Bellarmin. *controuersiarum Christiana fidei*, tom. 2. de indulgentiis, lib. 1. & 2. per 101. vbi non solum refutat omnia hæreticorum argumenta contra indulgentias adducta, sed etiam eiusdem indulgentiæ totam materiam pulcherrimè pertractat. de qua etiam vide per Suarez in *commentar. ad tertiam partem D. Thomæ*, tom. 4. in de indulgentiis, per totum.

AD EANDEM QVÆST. CLXXVIII.
§. VI.

Num. 183. in fin. adde sic. Vide omninò ad præmissa, quæ scripti infra, in *fragmentis*, in verbo *Iudæus*, num. 655. & seqq. vbi latè explicui, à quibus, & quando puniri debeant delinquentes Iudæi.

Num. 140. in fin. adde sic. Et dixi infra in *fragmentis*, in verbo *Iudæus*, num. 627. & seqq.

Num. 142. in fin. adde sic. Et vide quæ dixi infra, in *fragmentis*, in verbo *Iudæus*, num. 633.

Num. 143. in fin. adde sic. Vide quæ dixi infra, in *fragmentis*, in verbo *Iudæus*, n. 133. & n. 143. vbi de Iudæis persuadentibus Iudaismum.

AD CONS. XL.
LIB. I.

Num. 8. prope finem. ibi. Ofasch. *decis. Pedemont.* &c. adde numerum 42.

Num. 27. in princ. vbi dicitur Pius Quintus, vult dicere dominus Farinacius.

AD CONS. LX.

Num. 128. in fin. adde sic. Botaz. *cons. 61. n. 26. lib. 1.* prout illum refert, & sequitur Baiard. ad *Clar. in §. falsum*, n. 262.

AD CONS. LXV.

Num. 48. ante medium. ibi. Hæc enim excusatio prorsus &c. vbi dicitur, colligitur, vult dicere tollitur. Ibi. Dum valet &c. vult dicere dum vult.

AD CONS. LXXII.

Num. 1. in fin. adde sic. Et ibi etiam Cuman. *sub n. 3.* & est de mente *glof. in d. §. quia verò plurimas*, in verbo *proprietas*, in fine, in *ultima solutione*, vers. *dic ergo*.

Num. 2. prope finem. ibi. in ead. rubr. C. de eden. &c. *deleto num. 28.* &c. adde sic. num. 29. & ante eum Cagnol. *num. 34.* in quarta limitatione.

Num. 3. ante med. ibi. In verbo *sibi habere*, in *ultima solutione* &c. adde sic. & ibi etiam Ang. *num. 2.*

Paulo post. ibi. Et ibi etiam &c. adde sic. Rom. *num. 11.* &.

Dicto num. 3. ante finem. ibi. Sed ad aliam pœnam &c. adde sic. Alex. ad Bar. in *l. rei iudicata. §. heredi*, in verbo *morum littera B. vers. aduerie*, quia *ff. solut. matr.* & ibi etiam Paul. de *Castr. nu. 2. §. vers. & aduerie*. Aret. *col. 2. vers.* Sed circa primum, vbi quòd istud approbatur communiter à Doctoribus, quamuis postea de iure, contrarium sentire videatur idem Paul. de *Castr. in cons. 147. Reuocatur in dubium*, n. 3. ad med. vers. Sed certe primum non est verum, l. b. 2.

Et eodem num. 3. in fin. adde sic. Petr. Barbof. in *repet. l. 2. in princ. num. 57. vers. quimmo si benè aduertas*, & num. 58. vers. ne autem leges ille. *ff. solut. matrim.*

Num. 5. in fin. adde sic. Et benè declarat Aret. in *l. rei iudicata. §. heredi*, col. 2. vers. Sed circa primum. *ff. solut. matrim.* Ang. de *malef. in verbo*, *ch' hai adulterato* &c. num. 29. in 3. allegat. Alex. de *Imol. ibidem relata*, in *prin. vers.* tamen illud verum est.

Num. 6. post princ. ibi. per Bald. in *d. l. cum mulier*, col. 4. in 13. opposit. &c. adde sic. & ibi *Imol. num. 11.* & nu. 15. & seqq. vbi latè de materia; & Alex. n. 18. ad finem. & n. 19. vbi testatur de veriori, & magis communi doctorum opinione. Alex. ad Bar. in *l. rei iudicata. §. heredi*, in verbo *morum littera B. vers.* & propter hoc. *ff. sol. matr.* & ibi etiam Paul. de *Castr. num. 2. ad finem. eod. vers.* & propter hoc Ang. de *malef. in verbo*, *ch' hai adulterato*, num. 29. in *allegatione Vgol. de Arim. ibidem relata*, vbi quòd Bar. contrarium tenens communiter reprobatur.

Dicto num. 6. in fin. adde sic. Et nouissimè Petr. Barbof. in *repet. l. 2. in prin. par. 1. n. 56. ad finem, vers. sed videndum*, & num. 57. vbi testatur hoc esse receptum tam de iure ciuili, quam canonico, & quòd Bar. contrarium tenens communiter reprobatur, & ampliat, etiam quòd maritus accuset vxorem de adulterio ad separationem thori, dummodo non accuset ad eam puniendam pœna ordinaria.

Num. 7. circa med. ibi. Et aliorum omnium Doctorum intellectus &c. adde sic. prout in specie aduertit Aret. in *l. rei iudicata. §. heredi*, col. 2. vers. Sed illa *solutio ff. sol. matr.* vbi omninò vide eum benè hanc materiam declarantem, & voluit Ang. de *malef. n. verbo ch' hai adulterato* &c. n. 25. vbi dixit, quòd potest maritus vxorem de adulterio accusare, vt dotem perdat, & vt puniatur. *Pract. Berber. rub. de adulter. num. 10.*

Dicto num. 7. post med. ibi. Residere credendum est &c. vbi dicitur ponat vult dicere prout.

Et d. num. 7. in fin. adde sic. Nec dissentire videtur Cuman. in *l. cum mulier. sub num. 3. ff. sol. matr.* Aret. in *l. rei iudicata. §. heredi*, col. 2. vers. Sed circa primum. *ff. eodem*, quamuis contrarium communiter à Doctoribus teneri affirmet. & faciunt, quæ dixi in *pract. in de delict. carn. q. 142. num. 99.* & seqq. Quibus addi potest Petr. Barbof. in *repet. l. 2. in princ. par. 1. num. 61. vers.* Pro concordia. *ff. sol. matr.* vbi præsupponit maritum, vt lucretur dotem, posse vxorem criminaliter de adulterio accusare, licèt benè dicat tunc non sufficere præsumptiuam probationem adulterij.

AD CONS. LXXIV.

Num. 20. in princ. ibi. Francisci Marci &c. adde verba *decis. 515.*

AD CONS. LXXVI.

Num. 2. in fi. adde sic. Et cum hac opinione pertransit Ambrosin. de *immun. eccl. c. 11. num. 3.*

Num. 6. in fin. adde sic. Et pro hac mea sententia videtur stare Auendan. de *exec. mand. Reg. lib. 5. c. 22. num. 9.* vbi dixit reum non esse priuandum immunitate Ecclesiastica, nisi verè probata sint delicta. consentit Ambrosin. de *immun. Eccl. cap. 11. num. 4.* etsi contrarium tenere videatur Hier. Portoles. in *scholiis ad Molinū de compet. iuris d. fori. 8. q. 9.* & Gama *decis. Lusitan. 179.* Et facit ratio, quia si confessi, & conuicti tantum, tradi deberent Curie seculari, ferè nunquam eueniet vt trahantur. Et pro hac contraria opinione vide resolutionem Clementis VIII. in vna Panormitana immunitatis Ecclesiasticæ, in qua ego consului relatum ab Episcopo Monte Marano in *sua pract. Episcop. cap. 94.* vbi Pontifex ille mandat Archiepiscopo Panormitano, vt super hoc se informet summarie simpliciter, & extraiudicialiter, & quantum pro suæ conscientie informatione sufficere sibi visum fuerit.

Num. 11. post principium. ibi. Etiam ad delinquentes extra Ecclesias &c. adde sic. prope tamen eas *deleis verbis* pro tamen eas.

Num. 12. ibi. Vt videre est apud &c. vbi dicitur Buberium vult dicere Berberium.

Num. 22. in fin. adde sic. Quæ autem fuerit in hac causa resolutio Sanctissimi, vide Montemaran. in *sua pract. Episcop. cap. 94. fol. mibi 510.* & seqq.

AD CONS. XC.

Num. 13. post princ. ibi. De qua supra num. 8. &c. adde sic. Vltra ea, quæ dixi in *mea pract. crimin. par. 2. tit. de delict. carn. q. 147. num. 10.* & seqq. scias.

AD CONS. CIV.

Num. 27. in principio, vbi dicitur in vlt. vers. vult dicere in vlt. tit.

AD DECIS. ROTÆ CRIMINALIS

In fine lib. 1. Consiliorum.

AD DECIS. I.

Post num. 5. Ad Additiones. Famiani Centulini littera A. in vers. Ex quorum &c. post med. ibi. Ita testatur in illo Consilio fuisse resolutum &c. adde sic. Præposit. Alexand. in *cap. In memoriam*, num. 4. vers. Quid tamen se dicat aduersarius, dist. 19.

Et

Et ibi. num. 34. lib. 3. &c. adde sic. Gabr. lib. 7. concl. 7. num. 2. 3. 4. & 5. vbi ampliat hanc primam opinionem tribus modis. Primo, etiam quod scriptura fuerit producta per procuratorem. Secundo vt non excusetur producens sub prætextu ignorantie. Tertio etiam quod consuluerit peritiores. Franc. Marc. decis. 737. num. 1. par. 1.

Verf. Altera fuit &c. in fin. d. verf. adde sic. Hier. Laur. decis. Animonen. 50. num. 2. verf. Cautela tamen. Pract. Conrad. rubr. de falsar. post num. 19. vbi loquitur quando falsitas non est notoria.

Verf. Et retenta &c. circa med. ibi. Cyn. in l. falsos, &c. vbi dicitur num. 3. vult dicere num. 2.

Ibi. Et ibi etiam post Ang. post num. 1. verf. Item ex prædictis &c. adde sic. Alex. ad Bar. ibi in verbo ex solo vsu in principio additionis. Alber. num. 1. verf. Et dicit Cyn. & Salyc. num. 2. verf. Et ex hoc sumi cautelam. Anchar. in c. ad falsariorum, in c. 7. extra, de crim. fals. & ibi etiam Anan. post num. 13. Gandin. in tit. de falsar. num. 6. Bonif. de Vitallin. in tit. de fals. nu. 13. & 17. Adden. ad Ang. de malef. in verbo falsario, num. 44. littera B. Afflict. in const. qui falso, num. 2. verf. Et ideo datur cautela. Barbat. conf. 52. num. 9. post med. verf. Et ideo, lib. 3. Pract. Conrad. rubr. de falsar. num. 15.

Dicto verf. Et retenta &c. ad finem. ibi. Baiard. ad Clar. in §. falsum &c. adde hac verba num. 119. iuncto.

Et in fine eiusdem verf. adde sic. Qui omnes admittunt, quod ab initio producens, etiam non præcedente interrogatione possit protestari, quod non intendit vt instrumento producto si illud appareat falsum, & quod talis protestatio protestantem excusat, etiam quod falsitas sit notoria, vt per Baiard. vbi supra.

Verf. Declaratur primo fol. 2. col. 1. &c. post princ. ibi. Fuit opinio Bar. in l. diuus &c. vbi dicitur num. 4. vult dicere nu. 2.

Ibi. Et ibi etiam Aret. num. 17. & 18. de testib. &c. adde sic. Anchar. in c. ad falsariorum, sub num. 7. extra de crim. fals. & ibi etiam Anan. post num. 13. Præpos. Alexandrin. in c. in memoriam, num. 4. verf. cautela est distinct. 19.

Dicto verf. Declaratur primo &c. circa med. ibi. Vbi relatis hincinde contrariis, testatur ita fuisse in illo consilio resolutum &c. adde sic. Et in consiliis qui falso instrumento, num. 3. Pract. Conrad. rubr. de fals. num. 16.

Ibi. Boff. de fal. &c. vbi dicitur num. 255. vult dicere nu. 155. Et paulo post. ibi. verf. Vtens falso instrumento &c. deleto num. 59. adde num. 19.

Et dicto verf. Declaratur primo &c. prope finem. ibi. in fin. concilij testatur eo casu fuisse iudicatum &c. adde sic. Et idem dixit idem Claud. ad eundem Bertaz. in conf. 218. littera A. verf. Verum quicquid sit, lib. 2.

Ibi. Ad Clar. in §. falsum, num. 135. adde sic. iuncto nu. 123. & seq. vbi amplius quod respondens se velle vt, post datum terminum non excusaretur si diceret habuisse consilium à peritioribus sic respondendi.

Verf. Et licet &c. fol. 2. col. 2. post princ. d. verf. ibi. post nu. 44. ad finem additionis &c. adde sic. Anan. in c. ad falsariorum, num. 13. verf. & quod dictum est. vbi refert, & sequitur Salyc. in loco præallegato, extra de crim. fals. Menoch. de arbit. q. lib. 2. cas. 315. num. 16. & seqq. vbi declarat.

Verf. Declaratur quarto &c. fol. 2. col. 1. extra post med. ibi. Tennin. cau. 70. num. 27. &c. adde sic. Baiard. ad Clar. in §. falsum, num. 135. in fin. vbi propterea dixit, quod quis non potest respondere, quod vult vt in tali loco, vel in talibus verbis.

Ibi. Et licet contrarium &c. adde sic. Et licet contrarium scripisse videatur Præpos. Alexandr. in cap. In memoriam, nu. 4. verf. Et possit dicere, distinct. 19. &.

Et ibi. Boff. in tit. de fals. &c. deleto num. 255. adde num. 155. Et paulo inferius. ibi. Ibidem num. 255. &c. vult dicere dicto num. 155.

Dicto verf. Declaratur quarto &c. ante finem. ibi. & Boff. refert Lau. Tennin. cau. 70. num. 26. ad med. & num. 29. &c. adde sic. nec dissentiat Alex. Stiatric. in pract. iudiciaria cap. 22. num. 21.

Et in fine d. verf. Declaratur quarto &c. adde sic. refert eum, & sequitur Baiard. ad Clar. in §. falsum, verf. Item adde quod respondens.

A D D E C I S. X X I.

Post num. 6. Ad Addition. eiusdem Famiani, littera A. ibi. & in alia Treuisana feudi &c. adde sic. Et vide aliam decisionem eoram Vicecomite 639. inter diuers. par. 1. Put. de. cis. 102. 103. & 104. lib. 1.

A D D E C I S. C I I I.

Sumario. post verf. Vltimum. Incipe à capite, & adde sic. Recursus ad Curiam secularem fieri potest duplici modo, vno modo licitus est, altero vero modo illicitus, num. 5. vbi bene ponuntur exempla huius distinctionis.

Post num. 4. incipe à capite, & adde sic.

Et hanc materiam Ecclesiasticæ immunitati valde præiudicalem & propter peccati periculum bonis omnibus merito formidandam, amplius declarantes, & sacris canonibus inhærendo magis specificantes, & conscientis timoratis consulentes, ita distinxerunt. Bisariam potest quis in priuata auctoritate recurrere ad iudices laicos pro defendenda sua possessione, aut re aliqua Ecclesiastica. Primò simpliciter nudum & simplex Principis, aut cuiuslibet iudicis laici auxilium inuocando, rogando illum, vt interponat suam auctoritatem, & præstet fauorem personæ Ecclesiasticæ ad se recurrenti, vt dignetur rogare Episcopum, seu iudicem Ecclesiasticum, vt in sui gratiam causam melius examinet, & satisfaciatur recurrenti.

Non secus, ac si quis adiret priuatum amicum quo arbitraretur se posse iuuari, nihil aliud à iudice laico petendo, quàm simplex, & nudum auxilium, non tanquam à iudice sed tanquam à priuata persona potente iuare. & sic modus petendi auxilium in se consideratus, nec videtur illicitus, nec alicui censuræ Ecclesiasticæ subiaceret.

Licet negari non possit, quin causam, & occasionem præbeat iudicibus secularibus intromittendi se in causis beneficialibus, & Ecclesiasticis. quod periculum maiores natu prospicientes prædictam decisionem Achillis iam formidarunt, sicut formidauit Mandos. in tract. commission. in formula 14. in verbo Reuocandi, verf. Quarto quero.

Secundo modo potest quis recurrere ad iudices laicos in causis Ecclesiasticis impetrando ab illis mandata, & inhibitiones contra iudices Ecclesiasticos, & personas. Et iste modus est illicitus, & subiaceret excommunicationi. & ratio est, quia cum agatur de re Ecclesiastica, & ratione causæ Ecclesiasticæ iudex laicus careat iurisdictione, & ratione personarum, inter quas causa tractatur, idem iudex laicus sit inferior, nec vllam super illis habet iurisdictionem, consequenter non potest edere mandata, nec inhibitiones, minisque præcepta pœnalia contra iudices Ecclesiasticos, & ea faciendo grauiter peccat, & in sententiam excommunicationis proculdubio incurrit.

Et hunc modum recurrenti ad effectum obtinendi similes inhibitiones, in terminis damnasse videtur Conc. Trident. sess. 25. cap. 3. de reformat. in hæc verba. Nefas autem sit seculari cuiuslibet Magistrati, prohibere Ecclesiastico iudici ne quem excommunicet, aut mandare vt latam excommunicationem reuocet, sub prætextu quod contenta in presenti decreto non sint obseruata, cum non ad seculares, sed ad Ecclesiasticos hæc cognitio pertinet. Hactenus Concilium &c.

I
ua lau
didicist
tis in
uiscum
ehemo
reflor
ciebâtis

ominum
aus ejus
itur anin
etentur.

A T H
la beati
Coloslé

tolus J
ei, &
Coló
in Ch
eo Pat
o. Grati
ostri Je
:audién
& dilect
mnes p
in cæli
Euang
& in
, & cre
istis, &
ite, sic
confen
inister
t nobi

e Deus
e mihi:
, & per
pias m
stina. C
lectio
qua di
vobis o
ini ag
nientia
tis dig

L. A. V. S. P. E. O.

la laus disciplinæ, hæc didicistis, & accepistis, & stis in me, hæc agite: & piscum. Gavissus sum vehementer, quoniam reffloruistis pro me sentiebatis: occupati autem

dominum in omni tempore eius in ore meo. *Y.* Inquitur anima mea, audiant etentur. Semper. **Gloria**

A T E R T I A.
Epistola beati Pauli Apostoli Colossenses.

Cap. 1.

Apostolus Jesu Christi per vocem dei, & Timotheus frater: salutem vobis in Christo Jesu. Gratias ago Deo Patri nostro, & Domino. Gratias agimus Deo & Patri Jesu Christi semper: audientes fidem vestram & dilectionem, quam habemus propter spem, quam habemus in cælis: quam audistis in Evangelio: quod pervenit & in universo mundo, & crescit sicut in vobis, & cognovistis gratiam, sicut didicistis ab Evangelio nostro, qui est minister Christi Jesu, qui dicit nobis dilectionem ve-

ne Deus lacrymas meas: ne dicit mihi: * Quoniam incolam, & peregrinum. *Y.* Compas me: Domine ad adfinita. Quoniam.

Lectio ij.

qua die audivimus, non vobis orantes, & postulationi agnitione voluntatis scientia & intellectu spiritus dignè Deo per omnia

Patri, qui dignos nos fecit in partem sortis sanctorum in lumine.

R. Statuit Dominus supra petram pedes meos, & direxit gressus meos Deus: * Et misit in os meum canticum novum. *Y.* Exaudivit preces meas: & eduxit me de lacu miserie. Et misit.

Lectio iij.

Qui eripuit nos de potestate tenebrarum, & transtulit in regnum Filii dilectionis sue, in quo habemus redemptionem per sanguinem ejus, remissionem peccatorum: qui est imago Dei invisibilis, primogenitus omnis creature: quoniam in ipso condita sunt universa in cælis & in terra, visibilia & invisibilia, sive Throni, sive Dominationes, sive Principatus, sive Potestates: omnia per ipsum, & in ipso creata sunt: & ipse est ante omnes, & omnia in ipso constant. Et ipse est caput corporis Ecclesie, qui est principium, primogenitus ex mortuis.

R. Ego dixi, Domine miserere mei: * Sana animam meam, quia peccavi tibi. *Y.* Ab omnibus iniquitatibus meis eripe me Domine. Sana. **Gloria.** Sana.

F E R I A Q U A R T A.

De Epistola ad Colossenses.

Lectio j. *Cap. 3. b & 4.*

Induite vos ergo sicut electi Dei, sancti & dilecti, viscera misericordie, benignitatem, humilitatem, modestiam, patientiam: supportantes invicem, & donantes vobismetipsis, si quis adversus aliquem habet querelam: sicut & Dominus donavit vobis, ita & vos. Super omnia autem hæc, charitatem habete, quod est vinculum perfectiōnis: & pax Christi exultet in cordibus vestris, in qua & vocati estis in uno corpore: & grati estote.

R. Ne perdidideris me cum iniquitatibus meis: * Neque in finem iratus reserves mala mea. *Y.* Non intres in iudicium cum servo tuo Domine. Neque.

Lectio ij.

Verbum Christi habitet in vobis abundanter, in omni sapientia, docentes, & commonentes vosmetipsos, psalmis, hymnis, & canticis spiritualibus, in gratia

